

IJA # 3608

ספר ראשית חכמה

Sefer Reshit Hokhmah

Vidas, Elijah ben Moses de

5623 (1863)

ספר

ראשית חכמה

חבר הגאון החסיד המקובל האלקי
במהורר אליהו בן מהורר משה די
יודאש וזהה

מתלמידי האשל הגדול עמוד התורה ויסוד הקבלה במהורר
משה קורדואירו ולהיה חברו בארמת הקדש צפת תוב"ב

לחם הכנה ועסקה לבאים לחקור ונוסך רבו הנזכר במצוריו
הגמורים מיוסדים על ארני סז ונרשי וחוקי האלקי דב"י :
עם כל הפרקים הנוספים וחופת אליהו רבא ואור עולם .
ומסזה לנולד כל דבר הנובוקס אים על דגלו בחוחות ועל שטס
יבא הועיין לנחלם העקוונס ועל דרך האונה :

כונח לבית המוסק ע"י הרבני שלמה סימסין אברהם יהושע העשיל דרוקר ,
בסכס סלדוק אים חלקי וכו' וכו' יהודא גרשון זל"ל

לפרט ראשית חכמה יראת ה' לסיק

Reis des doimo

Verleger A. Druker

Printed by S. S. Kugel Lewin et Comp 1863

וכי
ה סוס
אריא

Handwritten notes in Hebrew script, partially obscured by tape.

שער היראה פרה א

הכל לידע שיש מלוי ראשון שהמליח כל מולא והוא המוקיים ששעו העליון וכן מרעה כשצא לדבר עם ישראל צומרים להמשיכם לעבודה האלהית אשר (שם ו' ז') ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה' אלהיכם וגו' וכחזר הש"ס ע"ה צפוקדין נדעם (זוהר ד' כח) צפרשת וארח שזו היא המולה הראשונה שנעשו ישראל להכיר את הקצ"ה בכלל ז"ל ראשית קדמאה דכל פקודין למנדע ליי לקצ"ה בכלל למנדע דאית שליטת עילאה דאיהו רבון עלמא וצרא עלמין כללו שמיא וארעא וכל סליהון ודא הוא בכלל עכ"ל ופירש שם לקומיה שזו היא יראה בכלל ויש יראה צפרט שעליה נאמר (משלי א' ו') יראה ה' כהפיה דעת וגו' והכוונה השגת פעולותיו והנהגתו ע"י מדותיו העליונות ובקבלת החורה נחשו ישראל לדעת ולראות לוי עולמים ואמרו למרע"ה רלונו לראות את מלכנו כד' רז"ל והקצ"ה הפכים לשלחם ופתח להם כל העולמות והיו שומעין ורואין את הקול אומר אנכי ה' אלהיך. וכן פי' צחיקונים (דף ס"ב) ז"ל צקילור לא אשתכח אחר לעילא ותחתא דלא מליא מניה אפילו צמלאכין דלא אשתכח דאלה אחרת אית בעלמא מליא צבורסייא ה"ה אנכי והכי קליק אנכי לחשבון כסא ולבחר מליא צמלאכין ה"ה (שמות כ' עו) וכל העם רואים את הקולות דעלייהו אומר (קהלת י"ג) כי עוף השמים יוליד את הקול וגו'. צגין דכד קצ"ה צעא למללא צמלאכיא נחם שמיא עלייהו כגוונא דא ידו"ד וכו' ודא איהו וכל העם רואים את הקולות ואינון הוו מלאכין דכל חד הוו אשתעציד קול ופרח צאוריא וכל חד מישראל דהוו אור נעשה ונשומע הוו שריא צפומים והוו אוליק ליה אורייתא כולה ולבחר מליא עמהון ומשיא וארעא ה"ה (דברים ד' לו) מן השמי' השמייעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשר הגדולה וגו' לבחר הוו מליא עמהון מד' קערין והוו ומסכלין כלפי מזרח והוו שומעין ית קלא ולגבי מערב ולפון ודרום הוו שומעין ית קלא לאחזאה דמכל אחר מליא עמהון ולא הוו אחר לעילא ותחתא דלא מליא עמהון לאחזאה דמללא כל הארץ כבודו דאיהו קביל גלאין ותחלין ואיהו קמייך עילאה ותחתא וכרסייא יקרא ומלאכין ונשמתין איהו קביל כלל וקסיד כלל ומייחד כלל וליח מלך דקמייך ליה עכ"ל לעניינו. ודלגנו מהמלאך הצלתי מלמדך אל כוונתו :

ובזה כצין פסוק (דברים ד' לה) אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו ירלה הראת כי צעיינו דאינו מליאות הנבואה וידענו כי ה' הוא האלהים. יראה האלוהי הקיף ארון ופטרון לעולמי עולם. ה' הוא משה משיח המהרשם ארי ה' הוא משה משיח המהרשם ארי ה' הוא משה משיח המהרשם ארי וכן פי' דף רנח"פ פ' פנחס אלהים קהיד להים ואלהי האלהים ואיהו

שער היראה פרה א

צחינת הארה היא הארה שאין לה קץ ותכלית עד שכל המאורות שצבל העולם העליון וכל שכן מה שמונו ולמע' ולם הם חשך כגודו. כדפי' צחיקונים (דף קלד) כתר גלא' אף על גב דאיהו אור קדמון. אור לח אור ולחלח"ה אורכס איהו קדם עילת העולות ואמר אחר כך עוד ועלת העילות לית נהורא קיימא קמיה כל נהורין מולחלין מתחשכאן קמיה עכ"ל. אם צחינת עומק ההשגה על זה נקרא ית' אין סוף שאין להשגתו סוף מה שאין כן כל הנצרכים שכל עלול ישיג צעילתו בהתמורה הזמן אצל עילת על כל ית' מיום שנצרה העולם ולא קודם לא היה מי שצמוד על עומק השגתו. וכן פי' (זוהר דף קג) צ"ה וירא צפוק (משלי לא כג) נודע צעעדים צעלה אור ז"ל. מא חזי קצ"ה אשתלק ציקריה דאיהו גנוז וקחוס בעלוייא קני אלא איתי בעלמא ולא הוה מן יומא דאחצרי עלמ' דיכיל לקיימ' על הכמות דליילא יכיל לקיימ' צגין דאיהו גנוז וקחוס אשתלק לעיל' לעיל' וכלאו עלאי אחאי לא יכלין לאחצקא עד דלכוו אמרי צרוך כבוד ה' ומקומו עכ"ל ומשפטו דצרי' יש ראי' אל כוונתו עסקיות שמתאמר הזה דצרי' עמוקים : וכן התפשטות אורו צמלאים זה פשט דעלת על כלל נהיר צ"י קפיין דאלילות וכר' דפי' (תיקוני זוהר ס') צחיקוני' וקבולת הרחמים הוא מקור ה' כי צאור פני מלך חיי' ואם אפי' צמלא צמלאין אנו שולגי' דין ממו' כ"ש בעלת על כל העולות. וצ"ה גדול העל' יובן צמה שאמר (זוהר דף קצ) צ"ה צמלאים אדם ז"ל צקילור מאי ניהו דאמר (דברים לב לו) ראו יתה כי אני אני הוא. אלא דא איהו עלת העילות י"ה על כל עללין דההוא דאחקרי עלת העולות עלת מלאין עלות דלא יעביד חד מלאין עלות שום עוצרא עד דנעיל רשות מההוא דעליה כמה דאוקיימנא לעילא צנעפה אדם נעשה ודאי על חרין אומר דאמר דא לההוא דלעילא מיניה נעשה וההוא דלעילא מיניה לא עביד מדעם עד דנעיל עלה מחצריה. אצל ההוא דאחקרי עלת כל העולות דליח לעילא מיניה וליח לתחתא שוכ ליה כד"א (ישעיה מ' כח) ואל מי דמיווני ואסוה אור ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנעל עלה מניה עכ"ל לעניינו :

ושעם התייחס כל הדברים האלו לידו"ד יותר שם השמות מפני היות שם ידו"ד מקור ושורש השמות כמו שנצאר צפא פקעה משפטים (דף ק"ו) ועוד צחיקונים (דף לד) תיקון כ"ז צפוק נחצאר ענין צצירור ית' ועוד נחצאר שם צמלא' דהוא מוכר' להעתיקו לדכוס שלו ז"ל וליח מלאכ' דלא אשתכח צ"ה שם ידו"ד דאשתכח בכל אחר כגוונ' דאשתכח בכל אחר ואצ"ה צ"ה אית לצר נס לאמלא ידו"ד בכל קפיין וצבל כרסיין וצבל מלאכין וצבל אצ"ה ואצ"ה דליח אחר פנוי ניה לא בעללין ולא צמלאין ידו"ד לא אחקרי צימודא דע אחרון אלא בעלת העולות דמייחד לן וצגין דאיהו ד' דאחרון צ"ה אחקריא ידו"ד צימוד' דא ידו"ד אחר

ב

ושמו אחר וצ"ה שוי מהימנות דישאל צארכע אחרון חלין וכל שמהן שוי כנויין לשמא דא לית שמא עד אין סוף ועד אין חכלית דצרכא ושלטנא מן דא ולעילא עד אין סוף ולתחתא עד אין חכלית וכל חילין ומשריין מניה דחלין ומזדעזעין עכ"ל. הרי צפי' שכל השמות אפי' שם אה"ה שהוא צמחר הוא כינוי לשם ידו"ד כמו שאמר וכל שמהן שוי כנויין לשמא דא. ואמר אחר' לית שמא וכו' דצרכא ושלטנא מן דא. הרי צפי' שיחייסם הגדולה והממשלה לידו"ד יותר מכל השמות וצ"ה יתצאר פסוק גדול ה' וההולל מחד שהתחלנו צו ירלה גדול ה' גדולתו היא צחינות אמורות שהם מלך חקרו. וההולל מחד הוא כפי שנצאר צמלאר הזה. ועוד יתצאר לקמן כי צמס ידו"ד נמלאו וצרכאו כל העולמות עליונים ותחתונים. ולכן כל אחר ואחר יהלל להקצ"ה כפי השגתו צמס ידו"ד שנחשט צו. צני העולם הזה התחתונים יהללו כפי קולר השגתם מפני שהם צעשים הגשמית. ועולם הגלגלים שהם דקים יותר יהללו יותר. וכן מעולם לעולם כי כל הקרב הקרב אל המלך מכיר גדלו ועולם ילחו. והכלל הוא כי כל א' כפי עבירות המומר שצו נחם מוחס ידו"ד כן יחמעט ההשגה. וכפי הזדככות המומר כן תחצרה ההשגה. והיינו וההולל מחד כי רצוי העולמות אין להם מקצר והוא מההולל והם כל א' כפי השגתו. ולגדולתו גדולת השם צחינת עלונו קודם שחשטט גדולתו אל התחתונים אין לה סקר וכאשר יחשטט כל א' יהלל כפי השגתו צחיקריה גדולתו יתצרך צמה שנחשטט צו. ויש עוד צ"ה ציאור ולא נאריך שלא ללאח מהדרוש. וכן מלינו צמחוצים שחייסם לשם הזה הממשלה. דצצרי המשורר ע"ה (תלים כז כט) כי לה' המלוכה ומושל צגויים. וכן צ"ה (ד"ה א כע יא) לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגוונ' לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל. ומה שיחייסם לו הממשלה אחר שהזכיר כל המדות הנז' הוא צמה שציאר הרש"י ע"ה צמלאר שהעתיקו כי ידו"ד הוא סיוח פנימי המתפשט בכל העולמות כענין הכסוף המתפשט בגוף שאין מקום פנוי ממהם כן ידו"ד הוא שקיו דאילנא כמו שנצאר צחיקונים (דף ג) צמלאר אליהו. והיינו ענין הממשלה המתייחס לו שמו שהשמה היא הנותנת לאדם הכמות והצ"ה והמדע והכח ושאר המדות שצאדם שהם עיקר הממשלה צאדם שכולם נפעלו ע"י הנשמה כן שם ידו"ד הוא המושל לפעול כל הפעולות ומונו הכל ע"י עלת העולות המייחד הכל הנקשר צו : עוד נחייסם הממשלה לידו"ד צמס' אחרת דצצרי המשורר ע"ה צאורנו (תלים קג) צרכו ה' מלאכיו צצרי כח עושי דצצ"ה וגו' צרכו ה' כל יצאין משרתיו וגו' צרכו כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו. לצאר ענין אוערו בכל מקומות ממשלתו לרי' מוס' ל' א' צמס' פסוקים אלו בקלרה : והענין יובן צ' ה' יסודות מלאך

הקודם צראשו שאמר שאין לך מלאך שאין נמל' צו שם ידו'ד שם ידו'ד נמלא בכל מקום: ואמ' ועד' איה ליה לבר נש לאמלאך ידו'ד בכל קסירין ובכל כרסין ובכל מלאכין. נמל' שבגולם הכסף הוא ידו'ד כמו שהוא צאלילות וכן צעולם המלאכים וכן צעמיה בכל אבר ואבר דבר נש. ואופן שימלא ידו'ד בכל אבר ואבר איפשר כמה שפי' צתיקונים (דף קלה) שכל אבר יש צו ד' יקודות. ועוד כמה שפי' שם שכל אבר יש צו עור וצפר וגידים ועלמות ופי' שם כי עלם וצפר וגידים עלייהו שריא צרכה וקדושה ויחוד. אלו הג' נודע שהם קוד ידו'. ועוד פירש שם איהו דמות אדם מלכות כל' דיוקנין אחזיין ציה וכו' הרי ה' אחרונה: והענין שימלא ידו'ד בכל הצדיות נחצאר צאופן אחר צרע' מהימני' (דף מצ ע"א) פ' צא אל פדע' ז"ל כל היות דליון היות הקדש צאתון דשמה קדש' אחקריאו ה' (ישעיה מג') כל הנקרא צשמי ולכבודי צראתיו. ואפי' כל צריין אצצראו צהון ולית צריא' דלף רשים צהאי שמה צגין לאשתמודעא לנאן דצרא ליה והאי איהו' דיוקנא דרישא דכל צריין ה' ה' דיוקנא דה' אלצען דימיני' וה' דשאל' דיוקנא דגופי' וצג'ד ואל מי דתמיני' ואשמה יאמר קדוש לית כל צרי' דאשוה כותי' ועג' דצראתי לה כדמות אהון דילי דאנא יכיל למחאה הסיא לורה ולמעבד לה כמה זמנין וכו' עכ"ל לעניינינו. הרי צפי' מצואר צמאמר הזה הין' כל צדיותיו חמויים צחות שמו ית' להורות צבור' א' להם והוא מושל צהם למחנה לורתם כרלונו כחומר צד' הילך;

ועם הקדמה זו נצאר הסקוקים צרכו ה' מלאכיו צזהר (דף ס') פ' לך לך פי' שומלאכיו הם הלדיקים וז"ל דבר אחר צרכו ה' מלאכיו אילן איון לדיקייא צארעא דאיון השוצין קמי קצ'ה כמלאכי עילאי צרקי' צגין דאיון גצורי כח דמחצרי על יצריהון כצצר עב דמחצרי על שפאיה לשמוע צקול דצרו דצאן בכל יומ' למשמע קלא מלעיל' צפעח' דאלטריו עכ"ל לעניינינו והנה נודע שצמות הלדיקים הם מלכות מחתה כסא הצבור. ולכך כנגד עולם הכסף שמשם הנשמו' אחר צרכו ה' מלאכיו ירלה שימשיכו ממונ' שפע וצרכ' שהוא וקוד הצרכה כדפי' צתיקונים (דף ל' ע"ג) כי ידו'ד נקרא צרו'ך מלאכיו שהם צמות הלדיקים שנצראו ע"י ידו'ד שהוא מותם הנחתם צכסא כאומרו כל הנק' צשמי ולכבודי צראתיו. וכנגד החותם הג' הנחתם צמלאכים אחר צרכו ה' כל לצאיו משרתיו עושי לרונו שהם המלאכי' שהם רוחניים למעלה צלי יל'הר ולכך הם לעול' גושים רלונו ואמר צרכו ה' שימשיכו שפע מידו'ד שעל ידו צצראו כדפי' צתיקונים הקודמין. צרכו ידו'ד כל מעשיו הוא כנגד מ' נחתם צעולם הגלגלים צ"צ מלזו' וצ' כוכבי לכת וצ"צ הכוכבי' וכל הצרי' צצחחחחח' שכולם נחמו צחותם ידו'ד כדפי' צרי' צמאמר

צריין איד' ישחמודעין ליה ואיד' יחקיים מלא כל הארץ כצדו עכ"ל. ומפני זה אמר דוד הע"ה (תהלים ט') שויתי ידו'ד לנגדי תמיד כי צמצבו שידו'ד לפניו שם הוא עלף העלות המייחד הכל. ומזה ימשך לאד' המורי והצופה והלגימות שלא לחטא לפני המלך העליון הנכבד והנורא שלפניו כמו שיצאצרו עוד מלות האלו צעזר האל:

ואחר שצאצרו ענין צו ושליט לריך לצאר מה היא הירא' שימשך מזה לאדם הענין כי מלך היותו גדול על דרך צצאצרו ימשך יראה שיצופש האד' נחמו' גדולתו שאין לו חכלית. אם צצחיתת ההארה הגדול' וכמו שיצאצר צכק הצא אם צצחיתת היותו גדול העל' וצו העליליה וכו' ומלך היותו מושל יור' על ההשגח' כדפי' ועוד היותו מושל על רמ' ציצצרי החחחח' צשמו ואם ימטא צהם נמלא פוגס צידו'ד עקרא ושרשא דכל עלמין ירלה צצחיתתו ושפעו הוא מקיימם כאומרו ולחה מחיה אה כלם וכמו שנצאצר צמאמר שהעחקו צקמוך ועלת על כלל נהיר וכו'. וזו היא עיקר האמונה לדעת שאם מ' ילוייר שאין אלוה צעולם אין מליאות עולם ולא נצרא כלל. ומאמר שיש עולם וצצרא' צחוכו יש להם צור' א' צצראם והנהיגם כרלונו. וכל הנצרא' הם כדמות האילן שאינו מי אלא משרשו כך כל הנצרא' אינם חיים אלא על ידי עלת כל העלות שהוא השורש המקיי' הכל. ויש עוד צזה ענין ואין כאן מקו' להאריך וגם לצחיתת זו נחגלה על ידי שם ידו'ד כי שם זה הוא היות פנימי המחפשט צכל העולמו' וכמו צצאר הרצצ' עליו השלום צמאמר התיקונים שהעחקו לעיל שאמר לית מלאכא דלא אשתכח ציה שם ידו'ד וכו' ואפי' צשמש מחלצש שם ידו'ד כדפי' צתיקוני' (דף קמ"ג ע"א) וכלל קמיה כלל זה נוגע לעיקר האמונה שאם ילוייר העדר מליאות כל הנצראים לא מפני זה יגיע לו חקרן צמעלתו ית' כי הוא היה נקרא מלך קודם שנצרא העולם כאומרו (משלי ה' כ"ו) עד לא עשה ארץ וחולו' ה' מלך. וכל מה צצרא הקצ'ה לא צראו אלא לכבודו ושיכירו גדלו כדפי' צרי' ע. וגם צצחיתת רי'ל (ישעיה לז ד) ונגולו כקפר השמיסוכל לצאם יצול וצצצ' ידו'ד לצדו ציו' ההוא. וצעת צריאת האד' אז"ל שומלאכיו שקטרגו על צריאת האדם נחן אלצעו צינייהם ושכפן מנלא דרך משל שכלם אינם חסוצים לפניו ית' לצטל' כאלו לא היו וימשך עזה צ' צחיתת צירא' מלצד האומר צצו ושליט. הא' כי אחר שחיי האדם הם ממונ' יחצ' כדפי' לריך להכלם ממונ' ית' שלא לחטא צחיים שהוא משפיע צחוקקצו ויירא כי רוחו ונשמתו אלין יאסוק יגוע כל צפר יחד וכן אמר דניאל (דניאל ה' כו) ולאלהא נשמתך צידיה וכל ארסתך ליה לא סדרת. והרצה יעשר האדם ממשצותיו צחוטצו צצצ' זה. והצ' כי אע"פ שאינו לריך אל הנצראים מ"מ השגחתו עליהם

להטיצם כאומרו (תהלים קמח ט) ורחמי על כל מעשיו. ויאמר האדם צלצו מה גמול אשלם לצוראי ית' על כל טובותיו העורפות עלי. צכל יום אם אעצור על רלונו אלא ראוי שאעשה מלותיו לעשות נחת לו דצד זה פי' מורי ע"ה צפי' המאמר צענין וכלל קמיה כלל. והגדה כל צחיתת אלו האמורות צגדולה יולרנו יולר הכל שהו' צו ושליט וכו' כיולא צזה נצצאר (זהו' דף רכח) צרי' פ' פתח ופס' הרמיצ' הציאור יחד ז"ל צצל עלת על כלל דאחקרי ידו'ד אהמר ציה (ישעיה מ' כח) אל מי צווי' וצווי' ואשמה יאמר קדוש. ואל מי דתמיין אל מי צווי' דמות הערכו לו אפי' ידו'ד לא שנית' לא מימי ציה חוצין לאפסשא אחוי' י' מ"ה ר' מ"ה דלית צרודא ועליה אהמר לא יגורך רע. איהו שליט על כלל ולית מאן דשליט ציה. ואיהו לא אחקרי ידו'ד וצכל שמהן אלא צצחפשטות נהוריה עלייהו וכד אפחלק מינייהו לית ליה וגרמיה שם כלל מנהון עמוק עמוק מי ימלאנו לית נהורא יכיל לאפחכלא ציה דלא אשתכח אפילו כתר עליון דאיהו נהוריה תקיף על כל חילי שמיא עילאין וחחחחין ועל כל דרגין אהמר ציה ישח חשך סתרו ועל חכמה וצחיה וערפל סצציו כל שכן שאר קסירין כ"ח (חיון כל שכן יסודין דאיון גופים מחיים. איהו קובצ' כל עלמין ולית אלה סוצצ' לון לכל קטרא עילא' וחחחח' ולד' (קטריין צרי מיניה ולית מה דנפיק מנשוחי' לצר. איהו מנלא כל עלמין ולית אחרא מנלא לון צר מניה ולית עליה אלהא אחרא למיחצ' ליה חיים. ה"ה'ד' (נחמיה ע"ו) ולחה מניה אה כולם. וצגינה אחר דניאל (ה' ו') וכל דיניי ארעא כלל שציין (וכמלצבייה עציד צחיל שמיא. איהו מקשר ומייחד צי' (ל' לציניה עילא' וחחחח' ולית קורצא להו צד' יסודין אלא צקצ'ה כד איהו צינייהו עכ"ל. וכאשר יקדק המעיין צמאמר הזה יצין המאמר הראשון מהרצצ' ע"ה ענין צו ושליט עקרא וכו'. ומה שאמר ולשואה רעותיה צההוא אחר דאחקרי יראה הכוונה שכל הצחיתות האמורות מחגלות על ידו שהרי שם ידו'ד יקרא גדול ומושל. אמנם היכן גדולתו מחגלתה צה כדחתיצ' (תלים מ"ג) גדול ה' ומהולל מאד צעיר אלהינו הר קדשו כדפי' (זוהר דף ס) צצרשת ויקרא על פסוק זה ז"ל. אשתמע דמלאכא צלא (מטרוניחא לא הוה מלכא ולאו הוא גדול ולאו הוא מהולל. ועוד מצואר' זה הענין (תיקוני זוהר חדש דף י"ג ע"א) צתיקונים צצצרה מקומות צצרטו צמקום אחד נמלא אללינו צצחיתת יד' ז"ל והמשכילים יצירו מאן משכילין אלין דאיה צהון שכל למנדע למארי עלמין דאיהו עלת על כל עלאין צצחיתת דאחמר צה (תלים ק"ח ז) זה השער לה' ד' צצצ' צצצו צו שער צהיסיך אהון עשר כלילא מ' וכו' ואפי' צצקוף דרעו וצגין דאיהו (מלגסו מוי אמונה דישראל צההיא

זההיא דהיא קטירא בכלהו פנימיים ותלונים דהיא
כלילא מעלמין ותחמין עד דליח סוף ותכלית וצג"ד
קרא לה אמונה דישאל ובה אשתמודעא עילאין ותחמין
ועלת על כל עלמין ומאן דמייחד לי זה כאלו מייחד
לי ואמליך על כל עלמין ותחמין עכ"ל וכן (זוהר
דף קנה ע"ב) צפ"ט תרומה ע"ט. עוד צר"ו (שם דף
רל ע"א) פ' סנהם מפוסק יוחר. ז"ל דא מלכות קדישא
דהיהו חמונה כל דבה אסתכל קצ"ה וצדא עלמא וכל
צריין דצדא בעלמא וכלל בה עלמין ותחמין צלל פדודא
כלל וכלל בה עשר ספירן וכל שמהן וכנויין והויין ועלת
על כלל דהיהו ארון על כלל וליח אלהא צר מיינה
לא אשתכח בעלמין ותחמין פחות ונהה בגין דהיהו קשר
דכלהו שלימא לקיימא ציה ומלכותו צכל משלה בגין
דלא אשתכח עלה על כלל בעלמין ותחמין פחות ונהה
אפי' צדד מיינהו אחקריא' אמונה ישראל עכ"ל
לענייננו. עוד צתיקונים (תיקוני זוהר חדש ד' רע"א)
בכתיבת יד ומקטרא דתלת אבהן דחקריא' אל אלהי'
ידו"ד דאינון האל הגדול הנצור והנורא אחקריא'
גדולה גבורה מפארת וצאלין תלת שמהן איהי ("'
קהידת על הווייתיה ואלהותיה ויכולתי על כל עלמין
ומקטרא דלימא עלאה אחקריא' אש תשובה ידו"ד
דחזי על כנוי והויה דמארי עלמין מארי דכל כנויין
וכל הויין דאינון כנויין ליה ואיהו לאו איהו כנוי.
ואחקריא' מ"ה מקטרא דחמונה דאחור בה (דצריה א'
יא) מה ה' אלהיך שאל מעמדך כי אם ליראה דאם
ליח חכמה ליח דמילו ואם ליח דחילו ליח חכמה ובהאי
מ"ה מעיד על עלת כל עלמין כי לא ידעו מה הוא
עכ"ל. הרי שגלוי אלהותו ויכלתו של מו"ה הוא על
ידו א"כ ראוי שיחייסם אליה רב ושליט עקרא ושכשא
שעל ידו ומחבלה הכל :

ובן צכתובים נמלא מייחס ג"כ אל המדה הזאת
הגדולה והממשלה גדול אדוננו ורב כח וגומר
וכן מה שפירש צוהר (דף יט) פרשת בראשית צסקוק
איכה ג' ח' מדשים לצקרים רבה אמונתך ע"ט. וכו'
(תלים קמ"ה יג) מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך
צכל דור ודור. ובחינת עיקרא ושכשא דכל עלמין ג"כ
נאמר צאומרו מלכותך כל עולמים ויצן עניינו
צקור סוף המעשה תחלת המחשבה עיין צתיקונים (דף
יא ע"א) צענין (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו וגו'
ואין לריך להאריך בצחינה זו שמהר שידו"ד הוא
עיקרא ושכשא דכל עלמין כדפי' לעיל וגילוי פעולתו
על ידם הוא כדפי' לעיל שהיה נקראת גדולה גבורה
המפארת דקהידת על אלהותיה וכו' וכלל קמיה כלל גם
צחינה זו יש צה. וציאר אותה הרשב"י ע"ה צסקוק
(משלים א' ד' יח) וצדד חכמה שלמה וגו' אמר שם צפ'
וימי גס"ג ע"א. ה' דא אלק עורין רצריין קמה וכלהו
נשיבא מד הוא לקמה אלק נהרין קגיאין לה (וצגמיעא

חדא גמיעא לון עכ"ל. וכן (זוהר דף ר"ה ע"ב) צפ'
סנהם ז"ל אלל רזא הוא צגין דליח צהמה רביעא על
אלף עורין ואלף עורין אכלת צכל יומא וכלהו אקרין
צהמות ועל דא חנינא דליח צעירא אכל צעירי וממה
הו ממשא וכלהו למיך לון ההוא צהמה צלחיתא מדא
הה"ד (דצריה ד' צ') כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל
קנא וכל מיא דירדן מלא צשיח שנין היא עצדה ליה
גמיעא מדא הה"ד (איוב מ יח) יצטח כי יגיש ירדן אל
פיהו עכ"ל. וצקור צהמה זו תלוי המעוררות התחמוני'
שעיקרו הוא צקור צ"כ מצנימן והוא קור וסמן על
ראשך אל יחקר כדפי' בשער אהבה רס"ה ואשכר לומר
כי ד' צחינות אלו האמורות צ"כ ושליט עקרא וכו'
"וכלל קמיה כלל הם כנגד ד' אותיות ידו"ד ומחבלות על
ידי שם אדנות ואין מקום להאריך יוחר :

ומאן איהי יראת ה' וכו' שהכוונה היא שיירא שלא
יגרום צעונותיו להפריד השכינה משסידו"ד שהוא הפ"ה
ויאמר צלצו כילד אגרום צעונותי להפריד אהבה דודים
ורעים ומלמתי נרגן מפריד אלוך ומלא צחינה יראת
זו היא יראת המציא לירי אהבה כי לא די שלא ימטא
אלא ישחדל לעשות מלוא כרי לייחד ולקרצ אה האהב'
אונם צירא הקודמת שהיא יראת מהעונש וכן הירא
עושה מלוא צעור שיירא מוכרת כגון שלא לצטל מלות
מיל' שמיצ"י עלי' כרת וכן שלא לאכול הלצ שמיצ"ן עליו
כרת ודאי שזה אחר שיירא מהעונש צלצד לא ישחדל
צקיי' המלות ע"כ כלל דצריו והנה מטעם שאמרנו לעיל
שצבכני' נחבלה היותו רב ושליט וכו' אמר הרשב"י ע"ה
זוהר ד' יא) צפ' צראשית ז"ל וצג"כ אחר דאקרי יראת
ה' ראשית אקרי ועל דא אסתכליל הכא פקודא דא ודא
עקרא ויקודא לכל שאר פקודין דאורייתא מאן דנטיר
דא נטיר כלל לא נטיר יראת לא נטיר פקודי אוריית'
דא דא חרעא דכלל וצג"כ כתיב צראשית דהיהי יראת
צרה אלהים את השמים ואת הארץ עכ"ל :

פרמב

צדצרים המעוררים היראה הפנימית
האמורה צפרק הקודם האחד הוא
צצחון האדם צשכלו מעשיו של הקצ"ה. כי מרוב גודלם
נוחנים יראת כו"ד ה"ה (תלים ק"ו ג) אמרו לאלהים
מה נורא ועשיר. וכן מר"עה צפרשת (דצריה י"ד)
עמה ישראל מה ה' אלהיך שאל מעמדך כי אם ליראה
אמר הן לה' אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל
וכל אשר בה נראה שהוא מהדצרי' המעוררים היראה
וענין זה נחצאר צדצרי רז"ל וצדצרי הרשב"י ע"ה
לריכין אנו להעתיק לשונם ז"ל כדי לעורר את הלצ
ליראה. צמסכת חגיגה (דף י"ד ז"ל. מן הארץ ועד
לרקיע מהלך ה' מאות שנה. ועוציה של רקיע מהלך
ח"ק שנה. וכן צין כל רקיע ורקיע למעלה מהן סיות
הקודש רגלי הסיות כנגד כלן קרסולי הסיות כנגד כלן
שוקי הסיות כנגד כלן רכובי הסיו' כנגד כלן ירכי
הסיות כנגד כלן גופי הסיות כנגד כלן לוארי הסיות
כנגד כלן ראשי הסיות כנגד כלן קרני הסיות כנגד כלן
למעלה מהן כה"כ רגליה"כ כנגד כלן כסא הכבוד כנגד
כלן הלך אל חי וקיים לעד רס ונשא שוכן עליהם עכ"ל
לעניינינו. וצוהר (פ' צשלח דף רז) צסקוק מרכבות
פרעה וחילו ירה צים נחצאר ענין זה יוחר ז"ל. רבי
ילקח פתח (ירמיה יג) לקול תמו המון מים צשמים
וגו'. והא חנין ז' רקיעין עצד קצ"ה וצכל רקיעא
ורקיעא כצבין קציעין ורהטיין צכל רקיעא ורקיעא
ולעילא וכלהו ערבות. וכל רקיעא ורקיעא צהלכו
מאחן שנין ורונייה חוש מלא שנין וצין רקיעא ורקיע
חוש מלא שנין. והאי ערבות הלכו צאורכיה אלק וממס
מלא שנין ופתייה אלק וממס מלא שנין. ומציוא דליה
כהרין כל אינון רקיעין. והא חנין לעילא מערבות

והנה מגדולת העצדים גדולת הארון נודעת שאם
מלאכיו מעלתם גדולה כ"כ על"כו צמעל' מדותיו
צאלימות כל שכן וכל שכן מעלתו יח' שאין לה קץ ותכלי'
צפרט הפרואים דצרי הרשב"י ע"ה צמה שפי' צאדרי (זוהר
צאדרא) נשא מענין רצוי העולמות צשאלילו המה ראו
מעשי ה' ונשאלותיו ואמרו צתיקוני' (דף קל"ד) כחר
עלאה אע"ג דהיהו אור קדמון אור לח אור מלולל
איהו אורם קדם עלת העלות עכ"ל לענייננו. וצצחיני'
ההארה הגדולה הזו שאין לה תכלית הוא שיקר' הא"ס
גדול כדפי' לעיל אגב :

שאון גליהם והמון לאומים וייראו יושבי קלוות
מאומותיך מולאי צק וערב תרכין וגו'. ושאר נפלאות
ה' ית' ואתותיו הנז' במזמור :
עוד בחינה ג' לעורר היראה ג' כקרוכה לזו האמורה
בקוונך והיא בצמון האר' עוצות הצורה העודפות
עליו והוא מה שאמר הנביא (מלאכי א') ואם אב אני
היה כבודי וגומר חיה מוראי : והיינו כי מדרך האב
להעביד ולרסם לבנו ואם הבן מועט האב מייקר ובענין
(משלי א' יז) שמוע בני מוסר אבין והוא מה שאמר
הנביא ירמיה ע"ה (ירמיה ט"ז) ולא אמרו כלבבם
ישראל נא את ה' הנותן גשם יורה ומלקוש צעוה שצבאו'
חוקות קליר ישמור לנו עונותיכם הטו חלה ומטאחסי'
מונעו הטוב מכם הרי צפי יראה מול הטובה כמ"ס
ישראל נא וגו' הנותן גשם וגו' עונותיכם הטו חלה
הרי היסורין ואין היראה מתמת היסורין אלא כי מדרך
האב להעביד ולרסם ולריך לירא של אלו' הוא הגורם
שיתאכזר אביו עליו וימוע הטוב ממנו ובחינה יראה
זו אפשר לפרש מה שפי' בחינות וצוהר (דף קכז)
פ' גש' י' יראה דא חיה על רישיה דבר נש ומנה
ייעול דחילו ללבא דבר נש למחל מק"כ והלכות
גרמיה דלא יעבוד על פקודין עכ"ל וכן פי' ג"כ ב'
רות מהצוהר . ובחינה יראה זו אפשר לפרש פסוק
(דברים כה נח) ליראה את השם הנכבד והנורא הזה
וגו' כי יש בחינה שיקרא בה נכבד בחינה הטובה
הנשפעת ממנו כמו שיחבאר . כבוד פירשו צוהר (דף
רכא) פרשת פקודי שהוא לשון הארע צפקוק (ישעי'
כא) שורש יש' אשר עומד לנש עמי' אליו גוים ידרשו
והיתה מנוחתו כבוד ז"ל והיתה מנוחתו כבוד מנוחתו
דא זי מקדשא כבוד דהכי לקרי בההוא זמנא כבוד
דכתיב (שם ל' כו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור
החמה יהי שנעתי' ומנוחתו דההוא שורש יש' אחקרי
כבוד ה' דלא ימוני ולא יקו' בחשבול לעלמ' עכ"ל לעניינו
הרי צפי' שאמר תקרא כבוד הוא שחבל' במדרגת האר'
גדולה להיות אור הלבנה כאור החמה ואז אינה עומדת
בשיעור חשבון כאשר הוא כשהיא למטה דכתיב (שיר
השירים ז') ענייך ברכות בחשבון על שער בת רבים
כדפי' (צוהר ד' רכא) בפרשת פנחס . וכן פי' גם כן
בפרשת בראשית (ה') צפקוק השמים ומסרים כבוד אל
שכבוד לשון הארעה ומצינו ע"ש . מלינו צפקוקי' שכבוד
עניינו אור צי' ע"ה (ס') וכבוד ה' עליך זרם וביחזקאל
(מ"ג צ') והארץ האירה מוכדודו . ובחורה (שמות מ'
לד) וכבוד ה' מלא את המושקן . וכן (ויקרא טו) וירא
אליכם כבוד ה' וכוונה רבים : ואפשר להתייחס לכבוד
שחקרא אור מפני שהגורם כבוד יקר וכתיב (זכריה יד'
ו) והיה ציוס שהוא לא יהיה אור יקרות וקטלון .
והכוונה אור צהיר כי יקר הוא חשיבות ואין חשיבות
לאור אלא מולד בהיכוחו . וכן כאשר נאמר (ישעי' יא'
והיתה מנוחתו כבוד הכבוד הוא שחבלה במעל' ומשיבו'

אלל והוא אולם קמי עלת העלו' הוא ירא מעלת על כל
בל העלות . והיינו כי זה כל האדם פי' כל בחינות אדם
האומרות יש להם יראה . ועד"ז פי' מורי ע"ה צפקוק
חפלה למטה צפקוקים אלו (תלים מ"ח ה') כי הנה
המלכים נועדו עברו יחדיו המה ראו כן תמהו נזהלו
נחצו רעה אחזתם שם סיל כיומרה . כי כל זה צעה
סילוק ההיכלות לעלות למעלה ובעלותם שם המה ראו
כן תמהו וגו' :
עוד יש לפרש הנכבד והנורא בלשון אחר קרוכ לדרך
האומר והוא כי מלינו שהנשמה חקרא כבוד שח'
(שם ל' יג') למען יזמרח כבוד ולא ידום וכן (שם י'
ט') לכן שמו לבי ויגל כבודי . והוא כי כבוד האדם
והנשמה צו הוא הנשמה והוא כן הנכבד יראה שהוא
מקור לכל הנשמות ולא נשמות החסותיים כלבד אלא
ריא מקור הארעה הנשמה לכל העולמות העליוני' והוא
כ' זה צחוקם וכמו שהנשמה היא המאירה לגוף כן
הוא ית' מקור הנשמה לכולם . והנורא לפי זה הוא
שכיון שצידו נפש כל מי ורוא כל צד איש לריך לירא
ממנו כי צידו ללקק הנשמה כרגע ויגוע כל צד יחד
וכמ"ס (דריאל ה' כג) וללפא די נשמתך צידים וכל
איתתך ליה לא הדרת . ובפרק זה גם כן כל לבאות
מעלה יראים מורי' ציען שפעים וחיותם חלוי צו
וזה אשר צידו נפש כל מי דהיינו לבאות מעלה שהם
זיים וקיימים לעולם וצידו ית' חלוי חיותם וכל מי
וא לרבות על' למעלה למעלה כל מליחות הנאללים
ורוא כל צד איש הם הגשמיים החסותיים שבעתיה
החסותיים ולכך אמר זהם לשון צד מפני שטובל זהם
החימה והכליון . אונם צעליונים שאין זהם חימה
אומר כל מי שכולם חיותו ית' כמו שחאמר (נחמיה
טו) ואלה תהיה את כלם :

על צדין איד' ישחמדעו ליה ואיד' יחקיים מלא כל
הארץ כבודו . וכבוד האלמות מחגלה על ידי כ' כתר
דליה כבוד כלל כ' כדפי' לעיל ואח"כ האור מחבבש
ע"י ל"צ בחיבות חכמה שהם י' מאורות וכ"צ אותיות
כדפי' בחינות ד' ע"ה ע"ה ע"ה ע"ה . וע"ה הל' צ' בחינות
שפעלו כל מעשה צדאשית על ידם מחקיים מלא כל
הארץ כבודו ומלך זה יקרא ידו"ד נכבד שע"י הוא
בריאה הכל ע"י ל"צ בחיבות והוא כלול מהם וגם כן
הוא נכבד יראה שהוא קשור לעולם וכלול מכבוד
האלמות העליון ע"י הכתר שהוא כ' וכדפי' בחינות
והעתקנו לעיל צפ"ק . השם לא אחקרי ביחודא דלרצב
אמוון אלא ביחודא דעילת העלות דמייחד לון וע"י
הכבוד מחפשט למטה בחסותיים צקור מלא כל הארץ
כבודו שפי' צפ"ק . וצפי' זה כל הפי' שפירשו בענין
הנכבד באים לדרך אחד . וגם מה שפי' שהנכבד מורה
על היחוד מקור הנשמות כלול זה שאמר שנכבד מורה
על כללות ל"צ בחיבות כלל הל' צ' הוא נתיב צריאת
האדם ויצרא אלהים את האדם כללנו והאדם הוא
הנשמה הנקראת אדם כי הגוף נקרא צדו אדם שח'
(שמות ל' א') על צדו אדם לא יסך : והנורא לפי זה
יראה כי מפני גילוי כבודו אלינו אנו מתיראים מפניו
כמשל עבדי המלך הפרואים מפני המלך שהם מתיראים
ממונן מפני שהוא לפניהם מה שאין כן למי שאינו רואה
פני המלך ולא מושבו שאין לו מורא מהמלך . וכן
אמר יעקב אציו ע"ה (בראשית כח') מה נורא המקו'
הזה אין זה כי אם צית אלהים כי מולד היותו צית
אלהים נותן מורא' ומדרכי הירא את המלך הוא שלא
להגביה עיניו לפניו . וכן אלא משה במראה הסכה
אמר (שמות ג') ויסתר משה את פניו כי ירא מהצבי אל
האלהים : ומה יחוייב לאדם שלא ללכת בקומה זקופה
שלא לרחות המורא ועליו . וזו היתה מעלת רב ע"ה
שאמר מועד מדות שהיו צו הוא שלא היה מקטבל
יחד מד' אמות והטעם כדי שלא ללקק מורא השכינה
מעליו . ועוד כדי שלא יראה שום עבירה (צ' מן שאין
צידו למות כעמם העבר עיני מראות שח') . ובפרט
בעת החפלה לריך שיאמין שכבודו מלא עולם וירא
ויבש מלפניו ויתן עיניו למטה . כמו שפי' ז"ל המחפלה
לריך שיאין עיניו למטה ולצו למעלה . וידמה האדם
שאלו היה רואה אור גדול עד שהיה מחשיך עיניו ודאי
שלא היה מקטבל וכמו שאמר (צוהר ד' ע"ה) צפר'
צדאשית צמעשה רבי סייא כאשר ראה לרבי שמוון אחר
פטירתו קלל נפק ואמר מאיד עיך לא חזקוק רישך ולא
חקטבל מאיד ענוי וממא נהורא דהוה נהיר למרחוק .
וכן (שם ד' רלו) צפעירת הכסבי ע"ה אמר רבי אבא לא
זקיענא רישאי דנהורא הוה קני' ולא יכלנא לאסתכלא
וביולא זזה כאשר יתפלל האדם ויחשוב שהשם הנכבד
לפניו שהוא מקור הארעה לאין חכלית ראוי שייבש
ויקפיל עיניו מפני כבוד ה' . וכן צפקרי רבי אליעזר

פ"ד) אמר שהחיות עומדות חלל כשא כבודו ועם היות
שליכם יודעות מקום כבודו אפילו הכי עומדות באימה
וציראה . וז"ל צפ"י רביעי והחיות עומדות חלל כשא
כבודו ואיכם יודעות מקום כבודו והחיות עומדות
באימה ויראה ברתה וזיע ומוזיעת פניהם נהר של אש
מוטף ויולא לפניו שניא (דניאל ז' ל"ד) ג"ק דינור
נגד ונפיק מן קדמוהו . שנים טרפים עומדים א' מימינו
של הקצ"ה ואחד משאלו שש כנפים שש כנפים לכל א'
בשנים יקם פניו שלא יצטו פני השכינה וכו' עכ"ל
לענייננו . ואפשר לפרש הנכבד והנורא צומה שפירש
בחיקונים (דף ק"ב ע"ג) כי כמו שיש ל"ב אלהים
צומעה בראשית יש כנגדם ל"ב פעמים ירו"ד בנקודו'
יודעו' שיואלים מהפסוקים כדפי' שם . ונמלא צומה שאין
לך דבר צעולס שלא יהא חמוס צמס ירו"ד וצמס
אלהים הכל כא' . וא"כ הנכבד יקרא מול שם ירו"ד
משפעם שפי' לעיל והנורא מול שם אלהים כי רוב יראה
יהא מהדין והיינו אומרנו (דברים כ"ח נ"ח) הנכבד
והנורא הזה את ה' אלהיך כי ירו"ד נכבד מול המקד
אלהיך מול הדין . וצומה נצין פסוק (שם ד' לט) וידעת
היום והשעות אל לנצך כי ירו"ד הוא האללים צממים
מומל וגו' והענין כי אין שלמות המקד אלא בהיות כלול
מהדין ואין שלמות לדין אלא עם הכתמים והיינו כי
ירוד' שהוא צעל המקד והרמזים הוא האלהי כלול
מהדין וכן האלהים הוא ירו"ד ואופן כילד ימלא אלהי'
צידו"פי' (חיקוני הזור דף ע"ג ע"ג) בחיקונים כי
ירוד' צמיולאו ירו' הא' וואו הא' עולה מ"ה וכאשר
נמלאו אחריות אלו נמס הא' עולה כמנין אלהים .
ומפני היות שם ירו"ד כלול מאלהים לכן כל מעשה
בראשית הנפעל בל"ב נחיצות היה ע"י שני שמוח אלו
כאשר והיינו אומרנו כי ירו"ד הוא האלהים צממים
מומל יראה כי השמים מומל ועל הארץ מתחת הכל
בצדא על ידי ואין עוד :

ואופן שיהא שם היראה לאדם הענין כי משה
שפירשנו לעיל בפרק קמא צמס רבי שמועון בן
יוחאי ע"ה שפיקר הירא' לירא את השם בגין דליהו
רב ושליט עקרא ושפרא רכל עלמין וכלא קמיה כלא
חשיבי . כל זה גילמה תורתנו הקדושה במלותי' הקלרו'
באומרנו הנכבד והנורא . ובהנכבד יורה דליהו רב
ושליט עקרא ושפרא רכל עלמין כי ע"י ל"ב נחיצות
גדולתו ומומלתו מהגלס אל החסונים . וכן צמס הוא
עקרא ושפרא רכל עלמין כי ע"י הל"ב נחיצות החיים
מומפטים לכל החסונות וע"י שם ירו"ד החיי' ומחשטו'
צכל הממלאים שעל ירו נכראו על דרך שהוא רב ושליט
נומלא שהוא עקרא ושפרא רכל עלמין : והנורא הוא
כלא קמיה כלא חשיבי : ומה שפי' שם בפי"ק צענין
זה הוא היראה וחמת הדין שפרא ייטיב עמו הקצ"ה
והוא עוצר על רלונו לריך לירא ה' המלך אע"פ שבעת
אינו מראה לו פנים זועפות ומ"מ נפרעי' מומו אח"י

ובפני היות יראה זו צמקום הנסחר כתוב אמ"כ
(דברים כח נט) והפלא הי את מכותך ונודע
שאין פלא אלא צמקום זה כמו שפי' צוהר (דף לא)
פרשנו לו על פסוק פלא יועץ . ועל יראה זו נאמר (משלי
כז) יראה ה' חוסיק ימים שהיא היראה וממנה

והיינו אלהיך : ע"ד שפי' צוהר (דף ק) פרשנו בשלח
ועוד אחר כך זה צ"ה . וג"ל שיראה זו הוא מה שייחס
הרשע צ"י צוהר ובחיקונים י' יראה וה' אהבה וצענין
אהבה יחצאר צמער הצא צ"ה . אצל צייחס
יראה לי שהיא ראשית חממה הוא צומה שפי' שאמר
שרב ושליט עקרא ושפרא רכל עלמין הכל נמלא צידו"ד
ושם ירו"ד הוא צממה שכל י' הוא ירו"ד ח"כ שם
עיקר היראה בפרט כאשר נכתב צומה שאמר הכתוב
(תלים קד כד) כלם צממה עשית . והוא קוד הממחשב
המשלח חיים לכל העולמות והיינו פסוק (משלי יד
כז) יראה ירו"ד מקור חיים כנודע שהיא מקור החיי'
לכל העולמות ומפני שלכאורה קשה לומר על החממה
שהיא עיקר לכל העולמות מלאנו הכרח לזה (צוהר
דף ע"ג) בפרשנו ויקרא ז"ל תאלא בנסרא דמנוך צמעה'
דאחציאו ליה חממה דרזין עלאין וממלא אילנא דגמח
דעין אחציאו לי' חממה צרזא עילא וממלא דכלל'
עלמין הוו מתקשרן דא צדא שאיל לון על מה קיימין
אמרי ליה על י' קיימי כלהו ומניה אהבניאו ואחשלו
וממלא דכלהו מוזעזעזין מדחילו דמאריהון ועל שמה
אחקרין כלהו ע"כ ואמ"כ אמר שהקוץ העליון שצ"י הוא
דחילו דכלא :

ובמעלת גודל החממה פי' צ"כ צריח מנוחה ז"ל
גודל ללא השמים אין להם חכמים שאלא
א' שמו אוריאל חסם צמסיע' א' מן גלגל העשירי
לארץ שנא' עשה צמחי ואם מלאך א' כזה תשע גלגלי
לא נחשב כל כך עמכו יהו"ל אל שפרא עליו שגרא
אללו אוריאל כנער ויהו"ל אלל שמוע"אל כלל א"י
ואלו הג' שרים אלל הדעת הממחשט מן חולדות השכל
נחשבו כלל היו וכן השכל לצינה והצינה לחממה
והחממה דומה שהיא אם כל המאורות ושכל הגלגלים
ולבאותיהם והמאורות המפניקים לבדואיהם וכל הגנזי'
לא נחשבו אלה כלל היו כי היא שוכנת בחיק המלך
והיא קיימת למלך וכראות החממים המעמיקים בחכמי'
לדע שרשה שכל המאורות ולבאותיה' והעול' ולבאותיה'
והתחומות ודגי הים וכל המים אשר חמת השמים
החמי' חוספת על כלם ולא נראה מהם דבר ונחשבו כל
אלה כקערה קטנה ומים אין צה אלל החמי' וכאשר
העמיקו לדעת בחממה הגדולה הזאת אמרו ומה רצון
כל העולמים שמאור כזה ומחשט ממו עכ"ל ועל ירא'
זו אמרו בחיקונים (דף ק"ב ע"ג) על גביותו
וגובה להם ויראה להם צענין אחריות נקודות עצמי'
שם צינה וחממה וכח ואמר ויראה להם דא כחרא
דחמן עצמי עכ"ל :

צמו שצירנו ד' בחינות צענין היראה וכלם הליות
צידו"ד רב ושליט עיקרא ושפרא וכו' וכלא קמיה כלל
חשיבי . ולמעל' הוא מקום חוספת החיים כדפי' צוהר
בפסוק (ישעיה לח ח) הכני יוסף על ימוך ולכן לא
אמר יראה אלהים חוסף ימים כי יראה אלהים היא
יראה מפני הדין והיא מקום זעירו וקמיטו ואיי' צומעלו'
הירא' החשובה לחוסף ימים . אצל היראה הזו היא
יראה מפני גדולתו ית' מחמת ירו"ד שהשם הזה היות
אחר צממי' איצרוי וחת נשמתו ומלוייר צו ככל אשר
ואמר והוא ירא לחטוא לפני העלך שלפניו כמו עצדי
המלך הרואים חותם המלך שיראים מאותו החותם
כמו מפני המלך עלמו דפירשו (בחיקונים דף יד)
בפסוק שימי כמותם . נמלא שם שלם בחינות בפסוק
הא' יראה אלהים ואינה חוספת ימים אלא ימי
הקלוצים מיום צריחתו הם העומדים לו וקלה האחרון
שבמעלות היא יראה ה' החוספת ימים . ושנות רשעים
שפין להם שום יראה תקלורנה מהשנים הקלוצים להם :
עוד יש לפרש פי' ד' בהנכבד והנורא ע"ד שפי' צ"מ
(דף עב) צענין כד את אביך ואת אמך פי'
שם שחממה חקרא כבוד מפני שהיא כשא לפחד עליון
לשמש תחתיו ולעשות מאמרו בל"ב נחיצותיה וז"ל
בקילור ובגין דעצרת מאמריה ולווייה צלא עכוזא
בל"ב צעילין דצהון אחרת כל עוזב' דבראשי' אחקריא
כבוד (תלים כט ט) ובהיכלו כלו אומר כבוד וכו' עכ"ל
לענייננו . ועוד שם לקמיה צענין כבוד אב ואם יקרא
דאציו ואמו למעבד לווייה ולווי דליה אינון פקודין
דעפה והא' אוקמי' מארי מחתי' יש מלווה ועוש' ובג"כ
איהו נעשה ונשמע ואחי' איהו כבוד דאצא ואימלא דלוה
לצריה דיעצדי הכי ואיהו עבדי מיד צלא עכוזא כלל
עכ"ל . ופי' שם לקמי' שאיש אמו ואציו תיראו הירא'
היא להזהר שלא יעבור על מלאת ל"ח . ועד"ז נפרש
צענין הנכבד והנורא הנכבד שכל הנכבד' משועבדי'
למאמרו לכבודו ולעשות רלונו והנורא שהכל יראים
שלא לעבור על מלכותו כח"ש הנביא (ירמיה ה כב)
האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר
שומתי חול גבול לים סק עולם ולא יצטרך וגו' .
ויחצאר הפסוק הזה צ"ה בפרק הצא ועוד אפשר לומר
פרשת אמה צומה שפי' בחיקונים (דף ה) כי שם ירו"ד
כולל לא מעשה ועשה . שמי' עם י"ה שק"ה זכרי
עם ו"ה רמי' ח"כ נמלא כי ירו"ד נקרא נכבד ונורא
נכבד שהוא מקור מלאת עשה צקוד ו"ה ונורא מול
מלאת לא מעשה שם י"ה : וצומה נכלל הפסוק הזה :

פרק ג מפני שקדם מאמרינו צפ' הקודם צענין
הנכבד והנורא שפירטי היראה היא
שואמר שכל הנכבדים משועבדים למאמרו וירא' שלא
לעבור על מלווהו כך האדם ג"כ לריך לירא ולהחבוש
שלא יעבור על מלאת קונו וזו הוא מדרגת היראה
וממנה הצומה רלונו לקמוך הפסוק הזה להרחיב הדבר
צמו שצירנו ד' בחינות צענין היראה וכלם הליות
צידו"ד רב ושליט עיקרא ושפרא וכו' וכלא קמיה כלל
חשיבי . ולמעל' הוא מקום חוספת החיים כדפי' צוהר
בפסוק (ישעיה לח ח) הכני יוסף על ימוך ולכן לא
אמר יראה אלהים חוסף ימים כי יראה אלהים היא
יראה מפני הדין והיא מקום זעירו וקמיטו ואיי' צומעלו'
הירא' החשובה לחוסף ימים . אצל היראה הזו היא
יראה מפני גדולתו ית' מחמת ירו"ד שהשם הזה היות
אחר צממי' איצרוי וחת נשמתו ומלוייר צו ככל אשר
ואמר והוא ירא לחטוא לפני העלך שלפניו כמו עצדי
המלך הרואים חותם המלך שיראים מאותו החותם
כמו מפני המלך עלמו דפירשו (בחיקונים דף יד)
בפסוק שימי כמותם . נמלא שם שלם בחינות בפסוק
הא' יראה אלהים ואינה חוספת ימים אלא ימי
הקלוצים מיום צריחתו הם העומדים לו וקלה האחרון
שבמעלות היא יראה ה' החוספת ימים . ושנות רשעים
שפין להם שום יראה תקלורנה מהשנים הקלוצים להם :
עוד יש לפרש פי' ד' בהנכבד והנורא ע"ד שפי' צ"מ
(דף עב) צענין כד את אביך ואת אמך פי'
שם שחממה חקרא כבוד מפני שהיא כשא לפחד עליון
לשמש תחתיו ולעשות מאמרו בל"ב נחיצותיה וז"ל
בקילור ובגין דעצרת מאמריה ולווייה צלא עכוזא
בל"ב צעילין דצהון אחרת כל עוזב' דבראשי' אחקריא
כבוד (תלים כט ט) ובהיכלו כלו אומר כבוד וכו' עכ"ל
לענייננו . ועוד שם לקמיה צענין כבוד אב ואם יקרא
דאציו ואמו למעבד לווייה ולווי דליה אינון פקודין
דעפה והא' אוקמי' מארי מחתי' יש מלווה ועוש' ובג"כ
איהו נעשה ונשמע ואחי' איהו כבוד דאצא ואימלא דלוה
לצריה דיעצדי הכי ואיהו עבדי מיד צלא עכוזא כלל
עכ"ל . ופי' שם לקמי' שאיש אמו ואציו תיראו הירא'
היא להזהר שלא יעבור על מלאת ל"ח . ועד"ז נפרש
צענין הנכבד והנורא הנכבד שכל הנכבד' משועבדי'
למאמרו לכבודו ולעשות רלונו והנורא שהכל יראים
שלא לעבור על מלכותו כח"ש הנביא (ירמיה ה כב)
האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר
שומתי חול גבול לים סק עולם ולא יצטרך וגו' .
ויחצאר הפסוק הזה צ"ה בפרק הצא ועוד אפשר לומר
פרשת אמה צומה שפי' בחיקונים (דף ה) כי שם ירו"ד
כולל לא מעשה ועשה . שמי' עם י"ה שק"ה זכרי
עם ו"ה רמי' ח"כ נמלא כי ירו"ד נקרא נכבד ונורא
נכבד שהוא מקור מלאת עשה צקוד ו"ה ונורא מול
מלאת לא מעשה שם י"ה : וצומה נכלל הפסוק הזה :

פרק ג מפני שקדם מאמרינו צפ' הקודם צענין
הנכבד והנורא שפירטי היראה היא
שואמר שכל הנכבדים משועבדים למאמרו וירא' שלא
לעבור על מלווהו כך האדם ג"כ לריך לירא ולהחבוש
שלא יעבור על מלאת קונו וזו הוא מדרגת היראה
וממנה הצומה רלונו לקמוך הפסוק הזה להרחיב הדבר
צמו שצירנו ד' בחינות צענין היראה וכלם הליות
צידו"ד רב ושליט עיקרא ושפרא וכו' וכלא קמיה כלל
חשיבי . ולמעל' הוא מקום חוספת החיים כדפי' צוהר
בפסוק (ישעיה לח ח) הכני יוסף על ימוך ולכן לא
אמר יראה אלהים חוסף ימים כי יראה אלהים היא
יראה מפני הדין והיא מקום זעירו וקמיטו ואיי' צומעלו'
הירא' החשובה לחוסף ימים . אצל היראה הזו היא
יראה מפני גדולתו ית' מחמת ירו"ד שהשם הזה היות
אחר צממי' איצרוי וחת נשמתו ומלוייר צו ככל אשר
ואמר והוא ירא לחטוא לפני העלך שלפניו כמו עצדי
המלך הרואים חותם המלך שיראים מאותו החותם
כמו מפני המלך עלמו דפירשו (בחיקונים דף יד)
בפסוק שימי כמותם . נמלא שם שלם בחינות בפסוק
הא' יראה אלהים ואינה חוספת ימים אלא ימי
הקלוצים מיום צריחתו הם העומדים לו וקלה האחרון
שבמעלות היא יראה ה' החוספת ימים . ושנות רשעים
שפין להם שום יראה תקלורנה מהשנים הקלוצים להם :
עוד יש לפרש פי' ד' בהנכבד והנורא ע"ד שפי' צ"מ
(דף עב) צענין כד את אביך ואת אמך פי'
שם שחממה חקרא כבוד מפני שהיא כשא לפחד עליון
לשמש תחתיו ולעשות מאמרו בל"ב נחיצותיה וז"ל
בקילור ובגין דעצרת מאמריה ולווייה צלא עכוזא
בל"ב צעילין דצהון אחרת כל עוזב' דבראשי' אחקריא
כבוד (תלים כט ט) ובהיכלו כלו אומר כבוד וכו' עכ"ל
לענייננו . ועוד שם לקמיה צענין כבוד אב ואם יקרא
דאציו ואמו למעבד לווייה ולווי דליה אינון פקודין
דעפה והא' אוקמי' מארי מחתי' יש מלווה ועוש' ובג"כ
איהו נעשה ונשמע ואחי' איהו כבוד דאצא ואימלא דלוה
לצריה דיעצדי הכי ואיהו עבדי מיד צלא עכוזא כלל
עכ"ל . ופי' שם לקמי' שאיש אמו ואציו תיראו הירא'
היא להזהר שלא יעבור על מלאת ל"ח . ועד"ז נפרש
צענין הנכבד והנורא הנכבד שכל הנכבד' משועבדי'
למאמרו לכבודו ולעשות רלונו והנורא שהכל יראים
שלא לעבור על מלכותו כח"ש הנביא (ירמיה ה כב)
האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר
שומתי חול גבול לים סק עולם ולא יצטרך וגו' .
ויחצאר הפסוק הזה צ"ה בפרק הצא ועוד אפשר לומר
פרשת אמה צומה שפי' בחיקונים (דף ה) כי שם ירו"ד
כולל לא מעשה ועשה . שמי' עם י"ה שק"ה זכרי
עם ו"ה רמי' ח"כ נמלא כי ירו"ד נקרא נכבד ונורא
נכבד שהוא מקור מלאת עשה צקוד ו"ה ונורא מול
מלאת לא מעשה שם י"ה : וצומה נכלל הפסוק הזה :

שנצטאלו לעבוד הצורה כי הלכ הוא העקר שנצט' לירא
הצורה כי הירא' חלוי' כלב כו' (שם לב מ) ואת יראתי
אתן כלצבם - וכן עוד לקמיה אמר הנביא (שם ה
כד) ולא אמרו כלצבם יירא נא את ה' וגו' ואפילו
הכי צו עצרו רלון הצורה כו' (שם כג) ולעם הזה
היה לצ קורר ומורה וגו' כל שכן שאר האיברים שצדאי
עצרו צהם רלון הצורה :

וראיתי לדקדק בטקוים אלו קלת דקדוקי ולצחרם
צ'ה מפני שהם נוגעים לענין יראת ה' יש
לדקדק הא' כפל הפסוק האותי לא תיראו אם מפני
לא תחילו שנראה כפל הענין צמלות שונות - ומאי אומרו
האותי ואח' כ' אם מפני - שנרא' שהכל א'ואח' כ' חזר ואמר
ולא אמרו וכלצבם יירא נא את ה' וגו' ענין יראת' זו השני'
דלעצביהו וליתנייהו ולימא האותי לא תיראו וגו' אשר
שומי חול גבול ל' וגו' ויש יורה ומלקוש אינו נוסחלכם
בעתו וגו' ועוד שלמעל בפסוק הראשון זכיר יראה קחם
האותי לא תיראו ולא הזכיר לצ וירא' השנית הזכיר
לצ לריך לדעם מה עעם - אמנם לתרן בכללות למה זכרו
צ' יראתו אפשר לומר שהיראה הראשונה היא כנגד
מלות לא תעשה וכן מוכיח פסוק הכתוב שאמר אם מפני
לא תחילו אשר שומי חול גבול לים וגו' ולא יעצבנהו
וגו' - ואחם עוצרים על גבול החורה כו' ולעם הזה
היה לצ קורר ומורה וגו' - והיראה הצ' כנגד מלות
עקש פלריך לירא ולומר כלצבו הואיל והקצ'ה עוש' טוב'
עמנו שהוא נותן גשם יורה ומלקוש וצבועות חוקות
קליר ישמר לנו כך אנו גם כן נשומר לעשות כל המורה
ומלוה צעעעה כמו שמליו כי מלך זה אנו נותנים כס'
למעלה כענין (דברים ל"ג כ') רוכב שמים צעזוך'
והספק ח'ו (שם ל"ב י"ח) לור ילך תשי וכדפיכשו
רז"ל בפסיקתא הוצא צילקוט צפ' פסוק לור ילך
תשי ז"ל צעעה שישאל עושין ורלונו של מקו' הם מוקיפין
כח וגבורה שנאמר (צמדכר י"ד י"ו) ועתה יגדל נא כח
ה' וצעעה שהם מנעיקים אותו כצרכו לור ילך תשי
עכ"ל לעניינו - ועוד האריכו סם - וצוה נתרן ג"כ צירא'
הראשונה שלא הזכיר לצ לפי שאותה היראה אינה כלצ
לצד אלא היא כוללת על כל איברי האדם העוצרים כל
החורה שכל אצב ואצב לריך לירא שלא יעבור צמלוה
התלויה צאותו אצב כמו שהים שומר חוקו שלא יעבור
ע"ד שפי' צה'ה אמנם היראה הצ' שהוא על מלו' עש'
היא חלויה כלצ שהיא לצחון האדם כלצו עוצות הצור'
עליו כדפי' - ועד"ה היראה שהיא כלצ נודע מה שפי'
צתיקוים (דף כ"ד ע"א) שלצ קחם הוא הלצ מציין הלצ
ידע וכו' היינו דחילו עאל כלציה שהוא קוד ה'י'
מאלה' - והיראה קחם שהי' כוללת על ל"ת היא הירא'
התחמוי זהו נלע"ד - ולענין כפל הפסוק צאומרו האותי
לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו - פי' האותי לא
תיראו מלך עלמותי שאני נעלם ואיני מושג אליכם - נאם
ה' שהסם הזה ידו"ד נקרא הוא ית' מלך שהיה כל
הקוים והקויות שצדא הם מורות על גדולתו ישפוא

סם ידו"ד - וצוה יוצן מאמר ספרי שהעמקנו צדאש הפ'
שאמרו ולא עוד אלא שולטער זאינו יכול לעשו' שנאמי'
ויחגעשו ולא יוכלו - וכנגד צ' צחינות אלו שפי' יש
כנגדם צדאש הא' פנימיות הרום שצקרבו שהוא קוד
יילך רוח האדם צקרבו שפי' צוהר (דף קל"ז) והצ'
צחינה הלצוש שהוא הגוף שצו מחלצש הרום - וכאשר
ימחל האד' צדצ' הזה שרוחו וכל איצרו עשו' ומכוני'
צמלת ציה דין העליון לריך לירא שלא יסגים צאיצרו
ולא צרומו - כמו (מדכש קהל'ת) שפירשו ז"ל על פסוק
(קהלת צ' י"ב) את אשר כצב עשוהו ז"ל אשר כצב עשוהו
עשהו אין כתיב כן אלא עשוהו כצרכו מלך מלכי
המלכ' וציה דינו נמנו על כל אצב ואצב שלך והעמקודך
על מכוך שנאמר (דברים כ"ב ו') הוא עשך ויכוך
עכ"ל הוצא צילקוט (דף ק"ח) צאיצו צפסוק (צ"ב כ"ו
ג) צרומו שמים שפרא - הרי נצצאר צחי' ה' ומצחי' הירא'
שמות הצושם : עוד צחינה צ' כאשר יספיע לו הקצ'ה
עושר וכצוד וככים וצנים וכיול' ומצוה העוה"ז יש לו
לירא שמה יגרום החטא - כמו שאמרו ציעקצ אצינו
ע"ה (צדאשית לה) וירא יעקב ופי' רז"ל שאמר שמה
יגרום החטא - דרבי יעקב צ' אדי רמי (צדכות ד' ד')
בתיב והנה אכני עמך ושמתך ככל אשר חלך וכתי'
ויירא יעקב מלך אור' - שמה יגרום החטא כדתיני' (שמות
טו טז) עד יעבור עמך העד יעבור עם זו קנית עד יעבור
עמך ה' - זו צ'אש ראשונה עד יעבור עם זו קנית זו ("'
צ'אש שנייה ומלך אמרו כחמים ראויים היו ישראל לעשות
להם נס צימי עזרא כדרך שנעשה להם צימי יהושע אלא
שגרים החטא עכ"ל - ודע שענין יראה זו שפי' שמה
יגרום החטא הוא ענין הפסם צמדה ההולכת עמנו
גבלות - ולזה הביא ראה מהצריית' שצימי עזרא גרם
החטא וגרמת החט' הי' מפני שפגמו צנשי' וכריו' - ולז'
הציא זו הצריית' ללמדנו קוד גרמת החטא צאיצ' מקו'
סוגם כדפי' רצ"ב (צדכות ד' קלד) פ"כי חשא וענין החטא
סוגם כן כדפי' רצ"ב (שם דף כ) צפ' ויקרא צפסוק
הטאחי אודיעך - וצוה יוצן יראה שמה יגרום החטא
שפי' רצ"ב (שם דף י"ב) צפ' צדאשית - ז"ל אמר רבי
אצער לא אלטריך לאתנשי יראה בכל פקודין כל שכן
צפקודא דא אלטריך ירא' לאתדבקא צהאי איך אהצדקת'
אהצה איהי צקטרא חר טצ כמא' לאתערך להצערך יראה
ועצ אורכא דתיי בני ומוזוי כדין אלטריך לאתערך יראה
ולמדל דלא יגרום חוצה - ועל דא כתיב (משלי כ"ח
יד) אשרי אדם משמר תויד צגין דהא כליל יראה צאהצה
והכי אלטריך צקטרא אחרא דרינא קשיא לאתערך ציה
יראה כד תמי דדינא קשיא שריא עליו כדין יתער יראה
ודתל למאריה כדקא יאות ולא יקשה לציה וע"ד כתיב
(שם) ומקשה לצו יסול צרעה ההוא קטרא אחרא דאקרי
רעה - אשתחא יראה דאתחמה צחרין קטרין ואשתלילת'
מנייהו ודא איהו אהצה שלימות' כדקא יאות עכ"ל -
ואמנם מה שאמר לא אלטריך לאתנשי יראה וכו' -

אבל טערה וקטרה כלל עכובא ואיכו חמלה וכדין
הצין לה מחקן וכוונתו קביאין דא על דא ולא יהון
מעכבין לה כלל אבל עמאין אינון מעכבין לון ומעכבין
לה וכדין איהי ערלה עלון ענין ודאי כביכול יהי
חמלה ולא יתיי עב"ל לעניינו ועד"ז יגיע פגם
לשמים שהם לריכין לעלור שלא כדרכם ויגיע מזה להם
לער כמשל אדם שהוא נדיב והוא וחרן צממונו שאם
יעכבו צידו שלא יחן יגיע לער לו כלי ספק ולא עבדי
דהא שמיא נטלי לון לגרמיהו שהם מלאים לנורן
עלום שפע וזכרה והפגם הגמור המגיע לחממונים
הוא שאינם נוטלים שום דבר וזהו שאמר ולא נטלי
לאמשכא לחמא ודאי מומם דאינון מייצין וזהו שהם
גרמו להם חו"ל צור"ל דלא אחכליל ימינא צממאלא
עמה סי' עוד הפגם המגיע למעלה באופן אחר מלבד
האומר ואמר דלא אחכליל ימינא צממאלא שלא יהי
הימין ככלל צממאל להכניע הדין ומני שהחממונים
להטריש ילד הרע מילר העוזב ואמר צין דלא יחמשכון
צרכאן לחמא חזר לפירוש הראשון כי שני הדברי הם
אחד ולכן לא אמר דלא אלא חו"ל סי' ענין נוסף על
האומר והא והא איתנהו
ואמר שיעה האדם כי אין עניינו כשאר הצריות משבעי
אומות שאם יגברו ילד העוזב על ילד הרע או
לחסן אין עניינם מעלה ומוריד עד שיקבלו עליהם
כל המורה אבל ישראל שנקראו בניי למהיום והם נקראי
אדם שגא' אדם אחר ונבראו כלם עליון איהי כלם
אלהים עשה אה האדם כל מה שיעשו יפעלו צרעיהם
העליונים מלד הנשמה שבהם וישפע בהם ילה"ט וילה"ר
ולמעלה כמו שנחזאר (צוהר פ' בראשית דף מ"ט)
שהם קוד שני זרועות ע"ש ועוד (שם ע"ב)
צפוק (בראשית ג' ו') ומרע האשה כי טוב העץ
למאכל ולכן לריד לירא לעולם שלא יפגום עלמו דהיינו
בנשמתו העדר האור העליון ומנה והיינו בניו מומם
כי אף על פי שיכונה ויגלי את השמים ולא יהיה מער
על המער הגשמי חיות ציני הרעב ואם ציני השבט
יחטא בזה יחקיים ועלר את השמים אלא ודאי על
העדר אור החורה והנשמות למטה שהחורה נמשלה
למער שגא' (דברים לז צ') יערקו כמער לקחי וגו' וכן
פירשו ז"ל (חנניית דף ז') וכן צתיקוני' (תקוני זוהר)
ולית מנרע אלא שקיו דאורייתא וכן לריד לירא שלא
ישגום למעלה כדפי' ולכן לריד להגביר לעולם ילד
הטוב על ילד הרע ומלמד זה לריד להגביר לר החסד
והרחמים על הדין כענין מרות הרחמנות וגמילות
חסדים וכיולא שכל אלו נמשכות מילר הטוב שהוא לר
החסד ולתק"ל מלבו מרות אחריות והנקמה והכעס
והקנאה שכל אלו הם מרות נמשכות מילר הרע שרשו
שורש הדין ודך קניית האדם היראה כלבו הוא
שיכניע הקליפות ויגביר ילד הטוב על ילד הרע וזה
לימדנו מרע"ה צ' (דברים יז צ') ועמה ישראל מה

ואפשר שזה כיון שהמע"ה באומרו (משלי ח"ג) יראת ה'
שנלח רע גלה וגאון ודך רע ופי' הסוכו שנלח כי לריד
כדי לזכות ליראה ה' שהוא טוב הלפון והיא מוח האגוז
לשבר ולכח הערלה שהוא הרע ושיחמק ממו כ"כ עד
שיהיה שואי ומאוס להסרק צ' אלו והיינו שנלח רע
שהיא הקליפה והרע כללל הם ג' אלו גלה וגאון ודך
רע וכו' שהם ג' קליפות האגוז שפי' שהם שורש הרע
והנה ירעה האדם לשבר הקליפות האלו צפרישת
עלמו ומענוגי העולם שכולם נמשכים ומקליפות
ערלה הנמש וילר הרע והיינו (תלים לר י') יראו את ה'
קדושו כי אין ומקור ליראיו ופי' הרע"ז ע"ה (פ'
קדושי) כי כל לשון קדושה היא פרישה האדם וגדרו
ומחלות העולם ולגדור דבורו וכיולא ונעטיק לשונו
צ"ה צענינים המציאים לענוה שא' מהם הקדושה וכן
לריד לירא מכל ל"ה שחורה שכל הסורן גר מל"ה
גורם לנחש רע שיכנס פנימה והיינו ירא אלהים וקר
מרע וכן אמר דהע"ה (תלים לר יז) לנו בניי שמעו
לי יראת ה' אלמדכם מי האיש החסן חיים אהב ימים
לראיו טוב נור לשונך מרע וגו' קור מרע ועש' טוב ומה
שקמד ליראה מי האיש החסן חיים מפני שיראה ה'
היא מקור חיים כדפי' לעיל צפוק פרק צ'
וענין קור מרע ועשה טוב הוא היראה שפירש הרשב"י
ע"ה במאמר שהעחקו לעיל מפ' בראשית צין
דאיסי אינל דטוב ורע זכי צר נש הא טוב לא זכי
הא רע ולכן אמר קור מרע שהוא להחמק מהרע הכלית
ההחמק וכן אמר שלמה הע"ה (משלי יד יו) חכם
ירא וקר מרע והטעם שהוא כדפי' ז"ל מלה גוררת
מלה ועצירה גוררת עצירה ופי' החסיד ה"ר יוסף
יעצ' צפי' משנה זו כי המלות נמשכות מעץ החיים והם
רוחניות דבקות צו יח' והעושה המלה הוא דבק צו
יח' וכל שיוסיף מלות יוסיף דבקות ול"כ מלה גוררת
מלה ושכר מלה מלה והוא ע"ד המקדש עלמו מלמטה
מקדשים אחרו עלמעלה זהו קלור כוונתו והיינו אומרו
זכי צר נש הא טוב כי הטוב שבו נחדבק הוא חלקו
ואם ח"ו נחדבק צרע הרע הוא חלקו ועמיד לעשות
רעות רעות וכן פי' החסיד ז"ל שם צענין וזכרה ון
העצירה כי זכרה הוא כרואה לפניו מדורה אש וענ"י
הרבה שלריך להחמק מומה כמעטוי קשת וקמד
לפי' זה מלאמי בדברי ר"ל הוצא צילקוט (משלי ד' קט)
צפוק (משלי י"ט צ') גם כלל דעה נפש לא טוב
ואף צרגלים חוטא ז"ל שנו רבותינו מלה גוררת
מלה ועצירה גוררת עצירה לא ילד אדם על
עצירות שיעשה צנוג אלא שנפחה לו פתח שיטעם
אפילו צמזי ולא ישמח אדם על מלה שצאה
לידו אלא שולות הרבה עתידים לבא לידו לפיכך
אם הטא אדם צנוג עליו נאמר ואף צרגלים חוטא
עכ"ל וזו היא צחינת יראת הטא שיחמק מהטעם

ויירא ממו כי הטעם היא הרע עכירות ופסולת הקדושה
והוא לשון חסרון כענין (מלכים א' ח"ב) והיימי אנו
ובני שלמה טעמים כי הקליפות הם חסרים מהאור
עליון ומפני זה לריד לירא שנפחה לו פתח לעצירות
כי גם זה לעומת זה עשה האלהים כמו שהעושה המלה
כל עוד שיעשה יחדבק צרוחיות העליון יותר כן העושה
העצירות ומדבק בעצירות באופן שמהסוג יבא למיז
אומם צעם אומרו אם הטא אדם צנוג עליו נאמר
ואף צרגלים חוטא וכן ער"ז אמרו ז"ל קוף פ"ג דיומא
(דף ל"ט ע"ב) (ויקר' יא מג) לא חטמא צהם ונטמסם
צם אדם מטמא עלמו מעט מטמאין אותו הרבה וכן
הענין כאשר צין ענין הקדושה שאמרו שם אדם מקדש
עלמו מעט ומקדשין אותו הרבה והענין היא כי הנשמה
באדם וענין מלות החורה שנחשמו דרך ה' כי הנשמה
בגוף האדם היא מלומות כעין מה שהוא הקצ"ה
ומלמס שכינתו צין צדי הארון כי למעלה השמים ושמי
השמים לא יכללוהו וע"כ להצנח ישראל ולחועלמס
למס שכינתו שם וכן ענין הנשמה כי למעלה קודם
החלצתה צע"ה היא מאירה לאין הכלית וגדולה
מהמלאכים שאלילותה ומליצתה ומכאן הכבוד כאומרם
הנשמות מלוצות ומכאן הכבוד וכוונתו שכל מדרגה מהכסף
גדולה כנגד כל מה שחמיה כדפירשו צ"כ כן הנשמות
הגזרות מנחה ובפרט אם תהיה נשמה דלילות שהיא
מאירה יותר ויותר ומקפת באורה כל מה שלמטה ממנה
כבר ידענו שהנשמה נמשלה להקצ"ה מה הקצ"ה רואה
ואינו נראה כן הנשמה וכוונתו שפי' ז"ל וכן א"ל (צרכות
דף ע"ב) למה דמות נשמות הלדיק' לפני השכיני כנרות
לעני האצוקה וצזה צין מה שאמרו צוהר (דף
כ"ג) שנשמות האצות ומשה ואהרן יוסף ודוד באים לכל
קובה וקובה מישראל וכילד אפשר לייירו אם לא ע"ד
האומר נמלא היות הנשמה בגוף האדם העכור הזה
מלומות שלא כדרכה ודרך זה קרא לחורה ולמלות כי
כל מלה ומלה למעלה היא אור עליון דבק צעץ חיים
כי מלה הוא ידו"ד כדפי' צתיקונים ור"מ אבל צמטא
אדם הראשון וכן צעון העגל כגשמה החורה ומלמות
ואדם עושה עמה מלה גשמיית כלצישת עליה צלינית
חפילין של עור וכיולא לשאר המלות והאריך מורי ע"ה
צרוש זה בהרבה מקומות וכן פירשו צתיקונים (דף
ד') צענין הנקודות כי למטה נראים לנו קענים וחס
למעלה מאירים לאין חכלית כעין השמש שנראה לנו
קטן והוא גדול מהארץ כמה פעמים וכן לענין האוחזי'
שפי' (זוהר פ' אסרי מות דף ע"ג) שצוקן שצי'
העליוני' חלויין כמה עולמות ז"ל אלק וארבע
מאות ומעט צצן דעלמין כלסו חליין צקולא דאל"ף
ושאר העולמות החלויים בגוף כל ה' עיין שם נמלא
כי צעשות אדם עמה המלה הגשמיית ונראה צענינו
שהוא דבר מועט צעניי השי"ת הוא הרב מאד כי צעשות
המלה

דבר נש דחי ליה להאי כח

שער היראה פרכה

המנו' הגשמית מעורר טורח' רוחני למעלה והנה רוחניות
למעלה אין לה שיעור וקץ ולכן אמר מקדשין אוחו
הרבה עלי שיעור וכיוצא בזה פי' צה"ה שער חשבון
הנפש"ל" ואל ימנעו צעיריך שום טובה שחשבתה לשמו
אפי' צמלה או רחיה כי המנע מן רב אללו וכן צעיריך
העצירות והקרוב צדומיונים בזה העתקה השמש בצרף
שיעור אמה חתק בגלגל מלין הרבה וכן העתקה הלל
(" צאלטור' לב עד כאן לשונו :

ובזה נבין למה ילעוק' השי"ת לחת סכר לאדם שיהיו
מוניס על כל מורה כמה חלק אלפים מלכיס
כמו שפי' הרשב"י ע"ה (זוהר פ' פקודי) צהיכלות
הקדושה הטעם הוא כי יחנולף אור העליון מרוחניות
אוחה המורה ע"י כל אוחה הכלים הקטנים . וחס'
דיי שיהיה מולך ח' נשיב כי אי אפשר לאור העליון
שיחנולף מולך ח' שמואל המלך גדול צדומיו' המנו'
צמקומה והיא היס המורה ואין זו הכוונה אלא שיחנולף
האור בכלים שחשבה בזה הנשמה ומ"מ יש מולך אחר
שבו עיקר אור המורה וחשמו כמה אלפים מקבלים
שאר נלוות האור ה' ומזה נצוץ להצין ענין העומאה
כי צעזור אדם על מורה אסת מחורטנו הקדושה
כאכילה חלב ודם וכיוצא הרי הדבר הזה למטה הוא
גשמי ונראה לעובר עליו דבר מועט אומס למעלה היא
טומאה צלי' שיעור כי כפי רוחניות עליוה המנו' כן הוא
שיעור יירדת הטומאה בנמה מלכיס צלה . ולזה פי'
כמה (" חזילי טהירין אחרין צה נשמתה כמו שאמר
צהיכלות הטומאה כמה טעמי' וכן כמה (" גדליני
נמוסין כי ילעוך הטומאה הגדולה שהיא ענין הדין
הגדול שהוא להתחלק ע"י כל אוחה הכחות לדון את
הנשמה כדי שחול לקבל ענשה ע"י כל ח' ואל נמלא
בזה טעם להחרק אדם מן הרע שהוא הטעם ולירא
שלא יבא לידו אפי' שוגג מפני גנות הטעם והטומאה
שבו אלא יחדק צעז צעז שהוא הטוב הקיים לעולם
ולעולמי עד למען ייעז לך לעולם שכולו טוב ולעולם
שכולו אורן וצזה נכלל הפ' הזה :

פרק ה

הפדק הזה יהיה צד יאור אופני הירא'
מלך הסג' המגיע למעל' צעירי' ולהתרחק
מפחויי ילרו הרע ולהתקרב אל הטוב : אמרו ז"ל הוצא
צילקוע (דף רמ"ח) פ' חק בפקוק ויאמר ה' אל משה
אל תירא אוחו ז"ל צה"ה (משלי כ"ח י"ד) אפסי אדם
מפחד חמיד כך מדה הלדיקים אע"פ שהקצ"ה מנציתן
אינס פורקים יראה מהס' . וכן ציעק כתיב ויירא
יעקב למה נתיירא אחר שמוס נחלככתי אלל לכן בכלום
וכתיב (דברים כג ע"ג) ולא יראה צך ערות דבר ושז
מלחריך ויניחני הקצ"ה . חף וטה חסס את היראה
ולמה נתיירא אחר שהוא מעלו ישראל צמלחמת קיסון
אל נחלכלכו צעזירא ח' אל חירא אוחו עכ"ל לעניינו

פי' לפי שלטמים וניח אדם מנשה טוב מפני שקץ צעירי' ומ"מ אינו עושה ועל זה אמר ולא ימנעו וכי' (" כלי המלחמה הטעם מהיום ע"י הלל
הכרוח של ארוח עליונים אומין כשטמה (" חזילות המענינים טורחי' הדת והכיומוס (" להרע (" איכרים (" קלון (" צעירי' עלמו

שער היראה פרכה

דבר נש דחי ליה להאי כח לבר עד רדחיק ליה אתר ("
בעקו עכ"ל . הבחינה הב' והג' בענין הפנס הוא והיה
מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר והענין כי בהיות האד'
פונס למעלה הוא מחניך האור שהוא בכחינת איתו האבר
שבו פנס והרחמים מסתלקים משם והדיון היה ללכץ
צריך להשפיע הפנס ההוא למטה אם בהשפיע לו יסירין
בגופו או במטונו או תהיה החשך והדיון ההוא
שטור להשפיע מנשמתו על ידי שתכנס באור גיהנם ושם
תתלבן ותקבל כל הדיון ההוא כשיעור מה שפנס וזהו
(ויקרא כ"ד כ) כאשר יתן מוס באדם כן יתן בו ואדם הוא
אדם העליון . והנה לעורר לאדם שישבו בתשובה מטמאים
אותו ונותנים בו פנס מצד הערוה והפנס שפנס ברבר שהיא
השכינה וזהו לא יראה בך פני' לא יראה בך בגופך הפנס
והערוה שפנסת ברבר אלא והיה מחניך קדוש שיהיה כל
רמ"ח איבריו קדוש פני' כלם מיוחדים כאחד עד שנוכל
לומר בהם שכולם אבר אי' קדוש' והענין כי בהיות האדם
פונס אפי' באבר אי' נחשב כאילו פנס בכל הקומה כולה
כי כל רמ"ח איברים מתייחדים באחד . ולכן אפילו שלא
חטא אלא באבר אי' מטמאין אותו כל רמ"ח איבריו . וזהו
שאמר הרשב"י ע"ה מאתן ותמניא וארבעין שייסין בגופא אי'
וכלהו אסתאבן . ובוה נבין בדרך' אומרים ז"ל (יומא ד' ל"ט
ע"א) אדם מטמא עצמו מעט מטמאין איתו הרבה פני' אע"פ
שלא חטא אלא באבר אחד מטמאין אותו הרבה כלדמ"ח
איבריו וכן לענין הירא' מחניך קדוש מקדש עצמו מעט מקדשין
אותו הרבה כי אפילו שלא קידש אלא אבר אי' כל הרמ"ח
איברים שהם מחניך לשון רבים מתקדשין בקדושה עליונה
קדוש בלשון יחיד כרפי' וכמו שאז"ל (קדושין דף לה)
העושה מצוה כמאמרה וזכה לחיי העה"ל . הפנס הדי' הוא
ושב מאחריו והענין הזה אפשר לפרשו כמו שפירשוהו (זוהר
ד' ע"ג) בסוף פרשת נח על השכינה כי בהיות האדם פונס
השכינה מסתלקת ממנו וכן אמרו בתקינותי' (ד' מ"ד) ז"ל .
ואם נשמתא איתו מתנפא בחוביקא (" נרע מינה אפיסקורא
חדא מאיגונוסקודין כמא דאוקסיה מארי מתני' עכ"ל מכה מצוה
בהוא אתר דשריא עבירה ואסתלק מצוה מניה ההוא אבר
איהו פנים ואיהו מוס דנשמתא בניניה לא שריא קביה
על נשמתא הה"ד (ויקרא כא יח) כל איש אשר בו מוס
לא יקרב נשמתא דאית בה מוס ברמ"ח פקודין דילה לא
אתקרב בניניה לנבה עכ"ל לעניינו . ועד"ו אפשר לפרשו
כאן כי ה' אלהיך מתהלך וגו' ודרך השכינה ללכת לפני
האדם לשמרו כמו שפי' (זוהר ד' קס"א) בפ' שלח לך . ודרך
האדם ללכת אחרי השכינה כאומרו (דברים י"ג ה') אחרי
האלהיכם תלכו ובהיות האדם פונס היא מסתלק' מלפניו ושם
לאחריו ונמצא שאין לו שטירה לפניו . אמנם הנראה
מתוך הלשון שהביא אחר כך ועל דא ערות אשת אביך לא
תגלה מ"מ בגין דכתיב כי ערות אביך הוא ופי' כי הפנס
מגיע גם לת"ת אי"כ נראה שגם זה נזכר בפקוק כמו שזכר
ערות דבר דהיינו ערות אשת אביך ג"כ נזכר כי ערות אביך
היא באומרו ושם מאחרין . והענין כי בהיות השכינה פגומה
בסבת חטא האדם הת"ת מסתלק ממנה מפני שהוא
כסא לו והוא אינו שורה על כסא שאינו שלם וכן ביארו
(זוהר ד"ד ע"ב) בפ' ויקרא וכן בתקינותי' (דף ג"ב ע"א) בענין
ויעזוב בגדו בידה ויגס ויצא החוצה וכיוצא בזה ביארו (שם
ד' ק"ט) בתקינותי' ז"ל כנוונא דא קוביה (" תריך לה לשכינתא
וארמי לה מביתיה הה"ד (ישעיה ג' א') ובפשעכם שולחה
אמכם והלא כל מאן דאוקיר לה בגלותא לקב"ה אוקיר או
מאן דמולול לה לקב"ה מולול ובג"ד כי מכבדי אכבד ובזוי
יקלו עכ"ל . והטעם לזה מפני ששניהם דו פרצופין ומלכא
בלא מסדוניתא לאו מלכא איהו כרפי' רשב"י (זוהר ד'
היע"ב) (תהלים פח ב') גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלהינו

(צלום (" שחמר אמונו מלוס אהה (" מנרס

יא

הר קדשו אשתמע דמלכא בלא מסדוניתא לאו הוא מלכא
ולאו הוא גדול ולא מהולל עכ"ל . וכן פי' ג"כ בר"מ (פרשת
משפטי' סד"ק"י) דקלנא דמטרוניתא איהו מאן דמולול אתרהא
וקלנא דמטרוניתא איהו עכ"ל . ואמרו דקלנא דמטרוניתא
זאתו דמולול אתרהא וכתבא בע"ה בענין פנס הכסא .
ואמרו ושם מאחרין פי' מה שפי' רשב"י (זוהר פ' שלח ד'
קס"ה) אי חסידא קדישא מאן דנמיר ברית שוי ליה אכתרוי
ואיהו לקמא ואי תימא מאן דנמיר לאחורא הא נמירו רב
ועילאה מכלא דנמיר ליה ומאן איהו צדיק עלאה ברחימו
פני עאל בין צדיק וצדק ואשתכח נמיר מכל סמרון זכאה
מאן דנמיר כרית דא עכ"ל ולקמיה (שם קסו) מוכח כי האדם
כשהוא צדיק הוא הולך אחר השכינה מפני שהשכינה
הולכת לפניו לשומרו בדכתיב (שמות כ"ג כ') הנה אנכי
שולח מלאך לפניך לשמרך והאדם עומד במדרגת צדיק
נמצא שהוא אחריה וזה אחרי ה' אלהיכם תלכו . ואמרו
אל ילך אדם אחרי אשה פירוש שלא ירד למטה אל עולם
הנקבה בענין אברהם שנאמר בו (בראשית י"ז א) התהלך
לפני ופי' שם מפני שלא היו לו מילה ולא פריעה . ולגרענה
הוא כי שב מאחרי שירד ממדרגת הזכר . וזהו שאמר שם
לאחורא לא הוה בגין דלא אתפרע ע"ש . ובוה יוכן ושם
מאחרין כי הזכר שהוא הולך אחרין לשומרם מסתלק ממך
מפני שגדמת פנימת נקבתו עוד נזכר . לומר כי אחרין
הוא השכינה הנקראת אחר כאומרו (שמות ל"ב כג) וראית
את אחורי ושם הת"ת ממנה בסבת הפנס וראשון נ"ל עיקר :
אמנם אפשר להרכיב צ' הפי' כל' וכל' כי צדלוי
אי אפשר לעולם להפריד הייחוד מ' מה שכל'
ה' אלהיך דל שכינתא יש שם הס"ח ג"כ כאומרו ה'
הוא האלהים . ולכן אמר (דברים כ"ג טו) כי ה' אלהיך
מתהלך וגו' ששניהם כאלה צימוד מתהלך וגו'
ולכן אמר להלילך ולתם אונך וגו' שניהם
כפולה כנגד שניהם . ופי' לעיל כי
היא נקלחת שניהם הדרך והס"ח צל לשומרה כלומרו
(ישעיה מ"ז ח') אפי' ה' הוא שמי וכבודי לאסד לא חסן
וכיון שהוא צל לשומרה פניו כלפי אחוריה כדרך
השומר מלחור וישראל הם צנתיים כלומרו מלך דנטיד
צניה עלל צין לדיק ולדק ושומרו פניו כלפי אחוריה
הכוונה פני הכתומים וההשגחה הטובה להשפיעה כי
אחור מורה פקוק והסתר והער אדם ומה כשהיו אסור
באסור לא היה זיווג וכאן בענין השמירה אין זיווג אלא
דרך השפעה ולכן לוח לצל יגוס צעירי' לפי שיגורס
פקוק הס"ח מונס ויכצ צניו מונס צלוסן שיהיו אסור
באסור וזהו ושז מלחריך קתס צין לשכינה הנק'
אסור צין לאדם שהוא צנתיים שחמוריו לזכר . הרי
נחצאל ד' צנינות צענין הפנס : ורבינו להשלים
ציאור המלוא' מפני שהוא נוגע לדכוס שלנו שהוא מענין
פנס השכינה . אמר שעל שלשה דברים מעכבי ישראל
בגלותא אומרו מעכבי מפני שלא נגזר גלות שכינה אלא
חלף שנה שכל' (איכה א' י"ג) נחני שוממה כל היום
דוה וכן פי' צעזעח ולחל (דף קי"ז ע"א) . ה"ל על
דעזדין קלנא צעזעחא בגלותא פירוש על שסס מחללים
את ה' כמ"ס (יחזקאל לו צ') צלמור להס עם ה' אלה
ומלרלו ילכו וכשישראל עושים דבר שיש בו חלול ה'
אין לך קלון גדול מזה לשכינה והוא משל לצל שיש לו

כן והנן עושה לצריות דברים שאינן כראוי שאומרים הצריות ארור שזה ילך ארור שזה גדל הרי זה דבר כולל בכל האומה וצטרט לכל אחד מ'ישראל העובר על מה שזוהו הקדוש ברוך הוא גורם למעלה קלון לשכינה שהרי הכחוז אומר (ישעיה ל') ובפסעיעם שולחה אומם וזהו האדם מוסיק פשע מוסיק גלות וגירוסין שאומרים למעלה ראו האם מה בנים גדלה ראוי היא ח'ו שמהיה מגורשה ומחן להיכל הואיל ולא יסרה אח צנה שיהיה הגון וכיולא פי ז'ל על ט' קללוח שחקללה הארץ . עוד אפשר שהוא כענין (תיקוני הזהר דף קמ"ד ע"ג) כנז אח אציק ואח אמן . אציק דל קצ"ס . אמן דל שכינחא (" דחילו דילה צפקודין דלא תעשה (" אוקירו דילה צפקודין דעשה עלייהו אומר כי מוכדי אכבד וכל אינון דעברין על לא תעשה עלייהו אומר וברזי יקלו עכ"ל לעניינו . כמלא לפי זה כי קלנא דשכינחא הוא שאינם נוהגים זה הכבוד הראוי לה צמלות עשה ועוברים על לא תעשה . והנה בכל הדברים שאר"י צכבוד אצ ואם התחמונים צכ"ג חייב צכבוד אצ ואם העליונים וכו' שהזמר של להקל צכבוד אצ ואם התחמונים וקאי בצרור שאל' (דברי כ"ז י"ו) ארור ומקלה אציו ואמו וכחצ הרמז"ס שאפי' צרמיה כד לריך ליזמר של יקל צכבוד אצ ואם העליוני וליזמר וכל הנוגע לצכודם . ומקו זה נראה שריך ליזמר צמה שאמר הרשב"י (זהר ד' קל"א) שהמדצר צצית הכנכה אנהי קלנא צתיקונא עילאה דלעילא :

אלו
אלו
אלו
אלו

(י' יראה) כיבוד (" כלומר במקום ריק שלל במקום מלוא) צבולה (מהילה הקביה) ויעהר עלמו לעקוב בירא' ס'

שלריך לירא שלל לפגום צשכינה שהוא ערות דבר שפי' יש עוד צזה צ' צחיות צענין הפגם צזה נחבאר צתיקונים וצ"מ . צתיקונים (דף מ"ג) אומר שלל היא שכינה ויש צלצ צ' צחיה אחד משכן לילר הטוב והשני משכן ליל הר . ואמר פילר הטוב היא השכינה צצחיות אשר נבאר וז"ל . לצ מציין לצ יודע לצ רואה איהי שכינחא דלא נעלם אלל לח דאיהי קרנבא דללותא נקיייה צלא קוצין ובלל פסולת וקרינח לצני צעלה שופרא דכלל אצל יוחרת הכבד לא יהינח לצעלה אלל שירין ופסולת ומאי ניהו צעלה טמול אל אחר ומאלין שירין דנטיל מינה תחעביד דם טמול משוך (" ואוכמא והוא נחש רמאי דפתי לחיה דאיהי לצא וגורם לה מוחא . והא חרי צחי לצא אינון למאן פתי מנייהו אלל שהוא דשמאלל דאחמר ציה (קהלת י' צ') לצ כסיל לשמאלו ועליה אומר (ס"ז פ"ג) ומולא אני מר ממות אח האשה לצ חכם לימינו דל אשת חיל עטרת צעלה עלה אומר (משלי י"ב) מלא אשה מלא טוב דאיהי יל"ט מזליה דבר נש עלה אומר (יחזקאל מד ל) להניח צרחה אל ציחך (משלי י"ב) צרחה ה' היא תעשיר ועלה אומר (קהלת ט' ט') ראה חיים עם אשה אשר אהבת עכ"ל לעניינו והכוונה היולא ומללות דבריו צלי שנדקק בצשונו הוא כי לצ קחם הוא צשכינה ויש צה צ' צחיה הא' מלר הימין זו משכן לחמה צינה ודעת . והב' מלר השמאל ליניקת דין הגזורה ומלר השמאל הוא שהכסיל נאח לצקו למטה כי כל החילונים נמלאו למטה מלר השמאל בהשתלשלות המדרגות והיינו אומרנו לצ חכם לימינו ולצ כסיל לשמאלו כי הרולה להפכים ידריס ולכך לימינו ממש החמה צל לו והיותו משכן לחמה צינה ודעת רמז צהציו"ג . עקוקים הא' כגוד הדעת שהוא צאמלע דל אשת חיל עטרת צעלה והיינו מזליה דבר נש וכן פי' צתיקונים (דף ק"ג ע"א) ז"ל ו' עילאה דאיהו מלא עילאה דקליק צמחשה . וכנגד הציה עלה אומר להניח צרחה אל ציחך צרחה ה' היא תעשיר . ופי' צתיקונים (דף ל"ב ע"א) שהיא הציה וכנגד החמה שהיא החיים אומר ראה חיים עם האשה אשר אהבת כי אהבת צימין ואף על פי שלמעל' פי' צשם הרש"צ צי שילר טוב קחם הוא צימין הכוונה הוא זרוע ימין שהוא כולל ג' עקקים שהם חמה צינה דעת דרפי' בצדרא וילמוד קחום מן המפורש :

צ'ארו צר"מ (דף כח) צמאמר שנעתיקלקמו שאמר מטחא איהי יוחרת הכבד אכצידת עליה צמטאות דלכלוכין דמוצין דישאל צגוונא דכבד מוכביד דמיה דאינון שמרין על ערקין דלצא ע"כ . וצ'ארו צתיקונים (ס' לו דף קל"א ע"א) שכל מי שילרו שולט עליו הוא רשע גמור וז"ל צני כל דל דרז דגלגולל דילר הרע איה למאן דאיהו דמיה לצחיה וליח למאן דאיהו דמיה לצחיה וליח למאן דאיהו דמיה לצחיה לכל צריין אשתחי כפום עוצדיהון וכפום שפחא דאחעצידו צה ועם כל דל זכאה נשמחא דשליט עליה ורכיז עליה ככר נש דרכיז על קוקיא או על חמריה . ווי ליה למאן דאיהו מיה שליט עליה איהו לדיק גמור ועליה אומר (ישעיה מ"ג ד) ואסן אדם תחמד אדם צליעל איש און . ולאומים חמת נפטר דבר צר נש שליט על ילריה הכי איהו שליט על כל שאווי ואם ילריה שליט עליה שאווי שלטון עליה עכ"ל ואומר צקוף המאמר שכהאדם שולט על ילרו כן ישלוע על שונאיו הוא מאמר ז"ל (משלי י"ו) צרלות ה' דרכי איש גס אויציו ישלים אהו ז"ל צצ"ר הוצא צילקוט (משלי דף קל"ט) צפקוק זה רבי יוסן אומר אויציו זה אשחו . רבי יהושע צן לוי אומר זה ילר הרע וכו' . אומר רבי צרכיה גס אויציו לצרות מציקי ציחו כגון פרעושים יחושים וצצוים . והטעם לכל זה הוא כי צהיות האדם וגציר ילר הטוב על ילר הרע כן הדין נכנע חמת הרמזים וצהיות שורש הדין העליון נוחק כל הענפים התחמונים הנמשכים ושורש הגזורה כולם נהפכים לרמזים והיינו צרלות ה' דרכי איש שיושפע קוד הרלון לדרכי איש שהוא זעיר אטעין ה' איש מלחמה ושם מקום הדין גס אויציו ישלים אהו דרפי' . דאי אפשר לאדם להשיג מעלה זו אם לא שיצו צחשוצה שלימה ויכניע ילרו חכלית ההכנעה ויכניע מדת הדין שצו כמו שפי' צפרק הקודם : וצזה יגרום למשך משך הרלון להכפות כל צעלי הדין המקטרגים לו . וכמו שפי' (זהר ד' קנ"ט) בצדחת נשא צשהגלות מלא הרלון כל דוגין אשתכחו והם נקראים אויצים למעלה צהיות האדם מוכניע הדין גורם למשך משך הרלון להשקיט הדינים התחמונים צבעולה הזה :

עוד מענין הפגם שאדם פוגם צשכינה צ'ארו צר"מ (ס' לו דף כ"ח) . אומר שם שכנפי יונה הם מלוח עשה שעל ידה היא פורחת לעיל' ואמר אחר' הכי פקודין דל"ח אינון חפישו דילה כגון לפריס הנאחזים צפח וכל חפסין דילה דמעכצין לה לפרחא אחקריאו סרכות כאלין סרכת דמעכצני לכנפי ריאה לנצבא הכי אשם דישאל אמיד בגדפי דשכינחא דאינון חיון דכורסיית דלא חתה עולה צהון צצוון דישאל לצני קצ"ס ומעכצין ומכבידין לה על גרפסא טמאות דילהון ואשם אימא דערב צכ קירכא אמידא צכורסיית דחמן מערכותא

מ' חנו רצון לעולם יראה אדם עלמו כאלו חליו זכאי ומליו חייב עשה מלוה אמת אשכריי שהכריע את עלמו לכך זכות עבר עבירה אמת אוי לו שהכריע את עלמו לכך חובה שאל (קהלת ט' י"ח) ומוטל א' יאכד עובה הרבה בשביל טעם יחיד עשה זה אכד ומוטל עובה הרבה רצי אלעזר צרבי שמעון אומר לפי שהעולם נדון אחר רוצו והיחיד נדון אחר רוצו עשה מלוה אמת אשכריי שהכריע את עלמו ואת כל העולם לכך זכו עבר עבירה אמת אוי לו שהכריע את עלמו ואת כל העולם לכך חובה שנאמר ומוטל אחד יאכד עובה הרבה בשביל טעם יחיד עשה זה אכד ומוטל עובה הרבה עכ"ל : ומבואר יראה זו היא לירא מן הדין ששכנייה כמ"ס באדרתא (זוהר באדרתא האזינו ד' רל"ג) מדברי רבי שמעון כל ימי אלטערנאל דלל אהוקד עלמא דדינוי דלדק ולריך לירא שלא יהיה הוא קצה שיסרף העולם דדינוי כי שוא העולם חליו זכאי ומליו חייב ואם ח"ו הכריע את כל העולם לכך חובה וגרם ששכנתו יאכד רצו או רעב לעולם כל אמת הלדיקים שמתו הוא קצה שמתו וכל העניים שילעקו וימותו צרעב הוא קצה להם וזהו אוי לו וכו' ולכן לריך לעולם שלא יהיה צטל מהחורה או מלוה כמו שאמרנו בגמרא (מנחות ג"ד ד' מ"ח) מלאכה אשכניה לרב קטינא דומכי בקדינא זכו א"ל ענשיתו אעשה א"ל צונן דליכא ריתחא ענשיין הרי שקונסין צעת היות רוגז צעולם על ציעול מלות ועסק התורה הוא מלות עשה ואל סק דקנסי עלה ג"כ ולא הולך להזכירה כי ר' קטינא לא הי צטל מהחורה . ולכן וואד וואד לריך להיות זהיר ורזי צמלאכתו מלאכת שמיסבלל ימלא צטל ויענשוהו דצעידן ריתחא ודת לדק שולטת דדיניי ולריך לירא דלל יחוקד עלמא דדינוי וצבל עת חייב האדם לתת שמן חורה ומלות לנר שעל ראשו כי ה' אלהיך אש אוכל' כדפי' (זוהר דף ו) צפרשת צראשית כ"ש וכ"ש צעידן ריתחא ח"ו שריך זהירות וזריזות גדול הואיל וצבילתו לתקן ולמשוך סעב רחמים להפך מד"הד למדת רחמי והמהעלל יתענש ח"ו ונוליו טרצה ע"ה היה קורא עלמו צינוי אמרו צבילות (דף יז ע"א) אומר רבה בגון אלא צינוי א"ל אציי לא שציק מר חיי לכל צריה ואמר רבה ידע איניש צנפטיה אי לדיק גמור הוא אי רשע גמור הוא ואמר רבה לא איצרי עלמא אלא לנדיקי צביל אחאצ צן עמרי וצביל רצי חנינא צן דוקא לאחאצ העולם הזה . לרצי חנינא צן דוקא הע"ה עכ"ל ועוד אמרו ז"ל צמרש ויקרא רבה (פ' ד') על פסוק (קהלת ו' ז') כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא ז"ל גם הנפש לא תמלא לפי שהנפש הזו יודעת שכל מה שהיא יגעה לעולם היא יגעה לפי אינה שצעה למלות ולמעשים טובים . א"ר לוי (לעירוני שהיה נשוי צת מלכים אע"פ שמתכילה כל

מאי מה שימו אומר רב אפילו שיחה יחירי שבין איש לאשתו מנידין לו לאדם צעעת מיח' עכ"ל . פרק שביעי לריך לירא מהטעם כי צמות פניי מנעים הסועט לצורא יתצרך הא' מה שאמ' הכחו' (ירמיי' כג כד) אם יתגר איש צמחרי ואני לא ארלנו נאם ה' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה' ופי' פסוק זה צמרש ונחומא (ילקוט ירמיה דף ק"ה ע"ג) אם יתגר איש צמחרי וגו' משל .) לארכיטיקטון שצנה ודינה ועשה צחוכה מוילין וכו' כך הקדוש צ"ה אומר למנאפים מומי אהם ומחירים שאל' (איוב כ"ד ט"ו) ועין נואף שמה נשף לאמר לא תשורני עין וקחר פנים ישים . הנואף אומר אין צריה יודעת צי ואני עיני ושוטטות בכל הארץ . מה דרכם של עוברי עצירות ושמורים שעת אפלה שעת חשך וכן הגנבים חחר צהשך צמים וכן הוא אומר (ישעיה כט טו) הוי המעמיקים מיה' לקחיר עלה והיה צמחשך מעשיהם ויאמרו וי רואני ומי יודעיני קשה הנואף שהוא וסלק את השכינה כציכול שהוא ומלא את העליונים ואת החסונים שנאמר (ירמיה כג כד) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא וצאירה מקום האיש הזה נואף כשהוא צל לנאוף הוא אומר למקום סלק את עלמד ותן לי שעה אחת וכציכול משני שהוא ארך אפים נותן לו מקום שנאמר (איוב יא יא) (ילקוט איוב דף קנ"ה ע"ד) כי הוא ידע מתי שוא וירא און ולא יחזון ואומר וקחר פנים ישים (הם וצקטים שלא חתעבר מונו חלל שיעשו תאוצן צלצד ואינם יודעים שהקדוש צ"ה מפרסמן צעול') וי שהוא יושב צמח עליון ישים פנים שהיא מעוצרת מונו לר הולד ועניו דמות לנואף עכ"ל . ומצוה מה שאמר שני מיני כיבור וגנות צמוטא . הא' שצוה את הולך לומר שאינו מושגים עליו צהיותו ומחיר עלמו וזהו אם יתגר איש צמחרי ואני לא ארלנו נאם ה' וכאן פסיק טעמא . הלא את השמים ואת הארץ אני מלא הוא פגם צ' שהוא וסלק את השכינה כציכול הקצ"ה מולל וכו' : וכיולא צה אמרו צמחני (חגיגה ד' י"ו ע"א) כל שלא חס על צבור קונו ראוי לו שלא צל לעול' אמרי בגמרא רב יוסף אומר זה העובר עבירה צמח דאר' יאחק כל העובר עבירה צמח כאלו דוחק רגלי השכינה שנאמר (ישעיה ס"ו א) השמים כסאי והארץ הדו' רגלי עכ"ל וכיולא צה אמרו צבילות (דף כ"ה ע"ג) פ' תפלת השחר כשהלה רצי יוסף צן זכאי נכסו תלמידיו לצקרו וכו' . אמרו לו רצינו צרכנו אומר להם יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא צטר דרם . אמרו לו רצינו עד כאן אומר להם הלואי תדעו כשאתם עובר עבירה צמח אומר שלא יראי אדם עכ"ל . וכיולא צמאל שאמרו צמרש זה על אם יתגר איש צמחריים וכו' פי' רש"י ז"ל (זוהר פנחס נח דף ק"ה ע"א) רצי חייא פתח (ירמיה כג כד) אם יתגר איש צמחרי ואני

לא ארלנו נאם ה' כמה אינון צני נאם .) אנומין לצא וסתימין עיינין דלא משגיחין ולא ידעין ציקר' דמאריהון דכתיב ציה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא היך צעון לאסתחרא ומרצייהו ואמרי' מי רואנו ומי יודענו וכתיב והי צמחשך מעשיה' לאן .) יתמרוקן מקמייה' למלכא דצנה פלטרין ועצה תחות ארעא .) עמירין פלירין ליומין מרדו פני פלטרין דמלכ' אלעזר עלייהו מלכ' צגייסוי מה עצדו עלאו ועמירו גרמיייהו תחות נוקצי .) פסידין אומר מלכא אלא עצדיה לון וקמאי אחון צעאל לאתמורי' ה"ה אם יתגר איש צמחריים ואני לא ארלנו נאם ה' אלא הוא דעצדיה נוקצי פסידין ועצדיה שזכא ונהורא ואחון איך יכלין לאתמורא קמאי ת"ח כד צ"כ חטי קמי מלריה ואמשיך גרמיה לאחכסיא קצ"ה עבדי ציה דינא צאחגליא וכד צר נש לדרי גרמיה קצ"ה צעי לאסתרא ליה דלא יתחיי ציום אף ה' עכ"ל . וצמרש רצה צמדור פ"ט הביאו משל כיוולא צה צענין הנואף והנואפת ואמרו צמאל ז"ל כך אמר הקצ"ה לנואפי' מומי אהם ומחירים את עלמאם והלא' ואני הוא צברחתי את הלצות הה"ד (ירמיה י"ו י) אני ה' חוקר לב צבותן בליות וגו' לכך נאמר ותשכח אל ומחולך אני צברחתי אהכם ועשייתו אהכם ומחילים ומחילים אלו הלצות והכליות ואהם שוכחין אותי ומשקדין צי .) איני רוא' ואיני יודע מעשיכם עכ"ל : ועל פרטי ההשגחה אומר אליהו (איוב ל"ד כ"א) כי עיניו על דרכי איש וכל לעדיו ירא' אין חשך ואין למוות להסתר שם פועלי און . עוד מנעים אותו צאופן צ' שמתו ית' להטיצ ולנרסם והם מהפכין אותו ומדת רחמים למדת הדין כאומרם ז"ל ארורי' הרשעים שמהפכין מדת רחמי' למדת הדין ומה שכתב ורחמי' על כל מעשיו פי' ז"ל צתחומי' שהוא על הלדיקי' ז"ל צפסוק (נחום א' ז') טוב ה' למעוז יכול לכל ת"ל ויודע חוסי צו כיוולא צו (איכה ג' כ"ה) טוב ה' לקווי יכול לכל ת"ל לנפש תדרשנו כיוולא צו (תהילים קמה ט) טוב ה' לכל יכול לכל ת"ל ורחמי' על כל מעשיו עכ"ל לעניינו וועשיו נקראים הלדיקי' לפי שהם מעשים המיוחדים לו כענין (ישעיה ס' כ"א) ועמד כולם לדיקים וגו' מעשי ידי להפסיר . וכן צוהר פ' לך לך (דף ע"ג) שהלדיקים הם מפרי מעשיו של הקצ"ה עוד אמרו צחחומי' על פסוק (הושע ט' ז') ימאסם אלהי כי לא שמעו לו ויהיו נודדים בגוי' ויגורו .) אמר הקצ"ה איניקראתי האל רמוס וסנון ומפני עונותיכם עשה עלמו אכזר שאל' ה' הכאויב עכ"ל לעניינו ומסוג ענין זה הוא כי העובר עבדי' אמת קנה לו קטיגור אחד והקטיגור עומד לקטרב ולעורר הדינים עד שינתן לו חלק הדין ליפרע מהעושהו וזהו כי פעל אדם ישלם לו כרפי צוהר פ' קרח (דף קצ"ה) עוד א"ל (שבת דף קמה ישעיה א' יד) חדשיכם ומועדיכם שנאם נפשי היו עלי לטורח ואני היו עלי לטורח אומר ר' אלעזר אומר קצ"ה לא דיין לרשעים שהם חוטאי' אלא

אומר ריש הנוכח (לשון סתימה) באיזה מקום יהיו נפחיים עכ"ל (מדרים נפחיים ומזקים תחת הארץ) הוא כמו פלירין הכ"ל בחילוף לר"י קמ"ד לפי שם מולל א' (לשון בחמה)

אלא שמעתיחין אות לידע איזו גזירה קשה אציה עליה
עכ"ל . עוד אז"ל בתנחומא על סקוק (ירמיה ג' י"ט)
ואנכי אמרתי איך אשיחך צדיקים אמר ר' אלעזר בן סדח
מהו אשיחך עלתה על דעתי שנהא בעולם אני ואתה
היאך עשיתם לי להכניס צדיקים אומות העולם ואין
הלשון הזה אלא לשון הבדלה וכן הוא אומר (בראשית
ל' ט') וישם לו עדרים לצדו . רבי חננאל בר חנינאל
אמר אהבה גדולה הייתה ביני וביניכם היאך עשיתם
לי שאתם טונא אהבם ואין הלשון הזה אלא לשון שנהא
שנא ואיבה אשית ריב"ל אמר אני מולד עליכי (קניגורי'
היאך עשיתם לי שאני מקטרג אחי ומוציא אחי ואין הלשון
הזה אלא לשון חיוב שנאמר (שמות כא ל) אם כושר
יושב עליו . ברכיה אמר חציבין הייתם לי כאלד' שיש
לו טרה אהב והוא מוצלה (ומעדרה) ומנכסה היאך
עשיתם לי לעשות אהבם הפקר ואין הלשון הזה אלא
לשון הפקר שנאמר (ישעיה ה ו) ואשיתיהו צהע עכ"ל .
ומבואר בתלמוד הזה ד' בחינות אהבה שיש להקצ"ה עם
ישראל ובעונותינו נהפכו כלם לשנאה ואפ"ש לתת להם
ייחוס לד' אותיות שצטטם כסדרן וכל חננאל מאלו אמר
מהם בחינה א' ולא פליגי והמשכיל יצין הענין מעלמו
ואלמוז לך קלת טרזי ברכיה אמר האחרוני שבהם שהיא
כנגד ה' אחרונה חציבין הייתם לי כאלד' שיש לו טרה
אחת וכו' . עוד ג' הקצ"ה כועס על הרשע וכל ישראל
נענשים על ידו וכן במדרש ויקרא רבה (פ"ד ז"ל ירמיה
כ י') שה פזורה ישראל ישראל נמשלו למה מה דרכו של
שה לוקה בלמד מאצטרו וכלם מרגישים אף ישראל א'
חוטא וכולם נענשים חני רש"י משל לפני בני אדם שהיו
נחונים בטיפיה נטל אחד מהם ונקדה והחמיל קודם
חמיו אמרו לו חציריו למה אתה עושה כך אמר להם
מה איכפת לכם לא חמתי אני קודם אמרו לו מפני שאת'
מליך עלינו את הקפינה אף איזו אמר כן (איזו יט ד')
ואף אמנם שגיתי אחי תלין משוגתי אמרו לו חציריו
(שם ל"ד ל"ז) כי יוקיף על טעמא פשע צדיקו יספיק
אחה ומספיק עלינו את עונותינו עכ"ל :

(ההלים לו ה') און יחשוב על משכבו יחיל על דרך
לא טוב ז"ל נתן להם שני דרכים אחת רעה ואחת טובה
והם עוזבים את הטובה והולכים ברעה וכן הוא אומר'
(משלי ז' י"ג) העוזבים ארצות יוסר וגו' (שם ז' י"ד)
השומעים לעשו רע וגו' הוי יחיל על דרך לא טוב ע"כ .
עוד ה' הקצ"ה כועס על הרשע מפני הרע שגורם
לו ולנפשו בנפח טעמו אמרו ז"ל במדרש על
סקוק (ההלים נא ט) תחטאני באזוב ואטהר ז"ל מאלן
שכל העובר עבירה כאלו ממוח צמח נפש ואין מוזין
עליו אלא באזוב שנאמר תחטאני באזוב ואטהר וכי
נעמא דוד אלא העון הוא שחלל הנפש וכן הוא אומר (שם

קט כז) ולכי חלל בקרבי עכ"ל לעניינו ולהצין ענין
זה על מחנותיו כילד יגום האדם בנפשו שוכל לומו
שהרג אותה ועשה חלל הוא צמדע מה שמוכר צוטר
וצתיקונים היות לאדם רוח ונפש ונשמה ויש נפש רוח
ונשמה מאוסתו וכן כדפי' בתיקונים (דף יח) וכן בחסל'
פרשת משפטים . ולריך לדעת כי כמו שצדקם הגשמי
יש צו רמ"ה אצרים גשמיים כן הנשמה המוחלצת צדמ"ח
אצרים אלו יש צה רמ"ה אצרים רוחניים והנשמה היא
הנקרחת אדם באמיתות כדפי' לעיל כי מה שנאמר
(בראשית ח כז) ויצרם אלהים את האדם בללמו הוא על
הנשמה כי הגוף נקר' צטר אדם שנאמו (שמות ל לז)
על צטר אדם לא ייסק וכן פי' רש"י ז"ל (זוטר ד' כ'
ע"ג) רוחא דקטר קדישא גופא דיליה לצוש' דאדם איהו
וע"ד חתיב (איזו י' י"א) עור וצטר תלציני וגומר
צטר אדם לצושא איהו ובכל אחר חתיב צטר אדם
לגו צטר לצושא דאדם עכ"ל . ומלד היות הנשמה
כלולה מרמ"ה אצרים רוחניים תפעול ותחלצת צטיט'
ההיא להוליא כלי למעשהו ונמלא הגוף דפוס הנשמה .
ומפני זה ישחנו (ירוקנאות האנשים לאלפים ולרצבות
כפי ומלצ נשמה כדפי' בתיקונים (דף קכט ע"ג) והעד
היות הנשמה כלולה מרמ"ה אצרים הוא שפי' רש"י
ע"ה (פרשת חרומה דף קנ ע"א) ובכמה מקומות
שהרות ילטייר צג"ע תחון בלבוש המלות המעשיות
וילטייר כדמות שהי צעה"ז ואומר צג"ע תחתון ומכירין
הלדיקים זה לזה וזהו (ההלים לא ז') מה רב טוצך
אשר לפניך ליראך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם
ואמר צג"ע תחון הוא נגד בני אדם שבו מוכרים זה
לזה . ועוד אמרו צד"מ (פרשת פנחס ד' ככ"ב ע"ג) ז"ל
(אגרא לנשמה צלמ' דאחי מאי הוי אלא קצ"ה מליצ'
לה דקמייחא צעני כצוך צקדמיתא תיעול צמרא' דאיו
כגוונא דגופא כלילא צרע"ה אצרים אוף הכי תיעול
צמרא' כלילא צרע"ה סקודין ומרמ"ה נהורין דמחפרין
מההוא מראה עכ"ל . ויצארו אח"כ שחרי"ג מלאכים
סקקין לה לנשמה כנגד רמ"ה עשה ופס"ה ל"ח :

ומאחר שידענו בחלק הרוח שהוא כלול שיעור קומ'
שלימה מרמ"ה אצרים כן חלק הנפש שהיא'
צמלר מות וכן חלק הנשמה העולה בגן עדן עליון כל
אחד מהם כלול מרמ"ה אצרים רוחניים . ובהקדמה זו
נצין ענין הטעם שראוי שיק' חלל בנפש שמו שהאיז'
המכה צמרב צגוף האדם יקרא חלל כן חרב קמאל'
הנכנסת צרמ"ה אצרי הנפש עושה אותה חלל וממלא
אותה והטעם כי כמו שטעם מות הוא מפני שחלק אור
הנשמה הקדושה ושורה רוח הטומאה של קמאל' שם
ממלא עומאם חמורה אצו אצות הטומאה שהיא המה
כן הטועם מקלק ממנו הנשמה הקדושה ושורה צמקומו
קמאל' ולכן טעמא כוח ולטעם זה רשעים צמייחם
קרבים ממים . ולהצין למה קראם חלל ולא מות צנפס
הענין

הענין הוא כי האד' המי הנהרג יקר' חלל מפני שחלקק
ממנו חיות האדם כי האדם הנפש ונשאר הגוף חלל
צלי חיות . ולשון חלל כענין (שמות כ"א ד') מחללי'
מות יומה שפי' (זוטר ד' ו') צפרט' בראשית צענין הפגום
בנקוד' פנימית שנשאר אוחו מוקום חלל . וכן ענין עון
הפגום צעיקר הנפש שהיא צלצ שם עוש' אותה חלל והכלל
כי מהגשמי נצין הרוחני כל מכה שכלשר יוכה צה האד'
ימות מאותה המכה ועושה אוחו חלל כן העון לפי גדלו
אוחו האצב טפגם צנשמתו יקרא חלל צנפס ויקר' חלל
לפי שהנשמה היא קדוש' והעון הוא עכיר' רוח הטומא'
מקמאל' וכפי כניס' רוח הטומא' צנשמה כן חלקק
רוחניית' וישאר אוחו מוקום חלל צלי רוחניות . וזהו ענין
הפגום שומל פגם ר"ל חסרון והוא שחסר האור צמקו'
ההוא וטולט שם חוסך מקמאל' . ולכן הפגום צעניו
מחשיך עיני נשמתו ואם ילטרך לצא בגלגול מפני גדול
הפגם לריך שיהיה עור וישלטו על עיניו חשך וענני
קמאל' כדפי' הרש"י ע"ה בתיקונים (דף מ' ומ"ד) ז"ל
קמאל' חשך נחש קדרות ועליה חמור (ישעיה ז' ג')
אלצים שמים קדרות נוקצא דיליה וסק אשים כחותם
ווי לנשמתא כד תחלצת צקדרותא דילהון דעלי' חמור
וחכהין עיניו מראות ואינון חסוכן דמכסיין על עינין
דליח לון רשו לאסחכלא צקצ"ה ושכינתיה ואור
ונר דנהרין צהון חמור צהון (קהלת יז ג) ומשכו
הרוחות צלונצות כמא' דאמר קהלת עד אשר לא חשך
השמש והאור וגומר ואור ונר עליהו חמור (משלי ו'
כ"ג) כי נר מלוא וחורה אור . ואמאי תחשכאן צהון
צגין דלא הוו משתדלין באורייתא ומלוא צדחילו ורמימו
דאינון י"ה ומיד דמשתדלין צהון צדחילו ורמימו (אומאל'
איהו צקצ"ה לעצרא לון מעלמא ונשמתא צגין דחשוכין
אסריסין צין י"ה וצין ו"ה ובההוא זמנא דמחשצדין
חשוכין מנשמתא מיד כל הנשמה תהלל י"ה . ומלן אינון
חשוכין אלין קמאל' ונחש ומלן גרים לשלטא עלליהו
אלא רזא דקרא חוליף (ישעיה נט ז) כי אם עונותי
היי מצדילים ציניכס לצין אלהיכס . ודוד צגינייהו אמר
(תהלים קיט יט) גל עיני וצביעה נפלאות מחורחך
צההוא זמנא מה דהוו שלטין חשוכין על נהורין דעינין
מחשפדין נהורין ושלטין על חשוכין עכ"ל . הרי מצואר
צמאמר כי קמאל' ונחש הם חשוכים המחשכים העיני' וזה
צסצח העון כאומר כי עונותיכס היו מצדילים וגו' ואגב
מצואר המאמר כי סצח חשיכת העינים ג"כ הוא צגין
דלא משתדלין באורייתא ומלוא צדחילו ורמימו :

(בתיקונים דף מד ע"א הי"ב ואומאם איהו ב"ה דאינון רחילו ורמימו לאעברא לון מנשמתא צגין וכו') ובידרא זו נראה עיקר לפע"ק
(ה' חיילות אורות בעלי דינין) כאמין בסוף קה קהלע

ואחרים שפי' ז"ל סצח הקחלקות שפעו ואורו יקר' לו
מיתה . וכן הענין צחלל כל הקחלקות שחלקק אור
הנשמה צצח העון ונשאר המקו' חלל שיכנס שם קמאל'
יקרא חלל צנפס . ואמר שנצבאר כי העון הוא המחשיך
הנשמה נצין צזה מאורם ז"ל צמנא דצו אליהו ילקוט
(תהלי' מזור קס ד' קי"א) צפסקו ה' יתן אומר חני'
רש"י עד שלא חמא אדם הראשון היה שומע את הקול
ועומד על רגליו שנאמר (בראשית ג' כח) וישמעו את קול
ה' אלהים וכיון שחמא היה שומע ומחשצח שנאמר
ותחצח האדם . עד שלא חמא ישראל מה כתי' (שמות
כד י"ז) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת אומר רבי אבא
צר כהנא שצב ממילות של אש היו נוללות זו צזו והיו
ישראל רואין ולא מתייראין ולא מחשפדין וכיון שחמאו
אפילו פני הפרקור לא היו יכולין לראות ה"ה (שמות
לד ד) וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן
עור פניו וייראו מנשח אלו עכ"ל . והטעם לזה כי צהיו'
הנשמה זכה ובהירה תוכל להסחכל צאור כדמיון העומד
צאור שלא יזיקהו אור השמש אמנם העומד צחשך ויכה
צעניו אור השמש לא יוכל לקצול וירחע ויחזור לאחוריו
ויסתו' עיניו קישראל צנחיתא חחורה סק' צוהמת חמלח'
ונצדכה נשמתא ע"י ספירח שצעה שצעות לטהרתם
וג' ימים קודם קצלת החורה הזאת מלגשח אל אשה
כמ"ש (שמות יט עו) היו נכונים לשלשת ימים אל חגשו
אל אשה וכצכו שמלוחם ע"י טבילה כל אלו הכנות
טובות לצוך נשמתם לקבל החורה וע"י כך היו יכולין
להסחכל . וכאשר חמאו חזרו למשך עליה' זוהמת חשך
הנשח והחשיכו נשמתם עד שלא היו יכולים להסחכל
אפילו צפני הפרקור :

פרק ח לריך לירא שלא תהיה נפשו נדחח לחון
בעלוחה למעלי' צפטיירח מעול' הזה כדפי'
רש"י (צוטר דף רי"ג ע"ג) צפסקו (ההלים פ"ג ז')
שמרה נפשי כי חקיד אני ז"ל שומרה נפשי שמור מצעיא
ליה והא חניין דליח אוח אמת באורייתא דלא איה
צה רצין עילאין ויקריין שמרה לקצ"ה קאמרה שומרה
לההוא חולק' דאחמחד ציה נפשי דכר נפשא נפקת מהאי
עלמא אחיא למירח עלמא אי זכי כמא חיילין עילאין
נפקין לקצלה ולנטרה לה ולאעלי' לה צמדור' דרוכת' והאי
ה' נעיר לה לאחמחד' עמה צריס ירמי וצנתי וא' לא זכה
כמא (אגרידין טהורין אדומיין לקצלה ודמי לה לצר ווי
להאי נפשא דמחגלג' צריקיא) כאצחא צקוספמי ה"ה ד'
(שמואל א כד) ואחנפס אויצי' קלעל צחוך קהקלע ודוד
צעי צעותיה קמי' קצ"ה ואמר שמרה נפשי דלא ירחון
לה לצר וכד מטי לקצלה ויפתחון לה פתחין וחקבל לה
קמך עכ"ל . ואם דוד המלך ע"ה היה לריך להחלל
שלא חדמה נפשו לחון . המלא עונות לאין מקטר כמא
לריך לירא מעונותיו ולמחר החשוב והחפלה עד לא

צ"ה

שער היראה פרקה

יבא יום אשר לא תועיל חסדו... שער היראה פרקה... ומה צהאי כך בשאר בני עמנו...

האיברים שבראה מלכות

שער היראה פרקה

אינו מפתח מפני דקותו ז"ל... שער היראה פרקה... תוקפא דעיהרא דיחאק נפק וגו' דורררא דמורא...

מנעיהם על פני... שער היראה פרקה... כלומר אורות הסודות הוא זה...

1509

האמת זכשמה כשיהיה זה פקול והיינו מה שפירש
במאמר פירשתי וילא שליית היא המפתח אותו דברי
העול' וממלאה אותו והיא הורגת אותו ומפיל' אותו
בגיהנם . ואל תחמה וכלב שהוא זכר כי מלך קמאל
עשו וקרא כלב מלך השמאל כמו שפי' במאמר . ומפני
שרוב העונות הם באים מלך פתויי לילית כדפי' והיא
נקראת כלב על הדרך שפי' לך פי' ז"ל (יומא פרק י"ה)
החוט' ושונה הוא ככלב שז על קיאו . ולכן לריד האד'
להשמר ומחמת הרשעה הזו ומפחיתיה כי כל כוונתה
להכשיל את האדם וללכוד' במלודתה ולהפיל אותו בצור
שאון צטיט היון כמו שהאריך הרשב"י ע"ה (זוהר פ'
פקודי) בהיכלות הטומאה ע"ס כי צדיעת האדם עונשי
הדברים ישמר מהם והאל יעזרהו . וזהו נכלל הפרק
הזה :

פרק ט אחר שפסקים הקודמים נחבאר מהות הפגם
צעלמו נבא עתה לבאר כמה הם מיני הפגם
שהאדם פוגם כדי שירא מלמטה בראותו כמה רעו' גורם
לו ולנפשו ולכל העולמות . הא' הוא פגם בגופו העשוי
בחותם חבנית העולמו' העליונים ובהיות אבר מאיצריו
פגומים הוא צעל מוס ואין השכינה שורה בו וזה נחבאר
בתיקונים (דף קט"ו ע"א) ז"ל וכל אבר ואבר דאיהו
נרא דכל פקודא צעי בר נש לאמלכא לקצ"ה ולהקנא
ליה אחר דכיא ונקיף לשריא ליה תמן ובג"ד לריך בר
נש לצברא מיניה מכל אבר ואבר כל מחשבינן וכל הרהורין
בישיד' עטיין דאינון קליפין ולריך ליקר' לון כלל פקודין
דשייך על כל אבר ואבר באינון נוח דכל פקודא נר
אחקריאח ה"ד (משלי ו' כ"ג) כי נר מלוא . נר ה'
נשמת אדם וזה לריך למהוי חופש כל מדרי צנן . ולצער'
מנייהו שאור ומתן מוץ ומצן וכו' . ואמר לקמיה אצל
הקדוש הוא הוא שולענות' בכל אחר נשמתא דשלענות'
על כל אבר ואבר . מלא כל הארץ כבודו בכל אחר
דקרי ליה בר נש עני ליה אלא אם ההוא אחר דההוא
אבר איהו פגום במצבא דעביר בר נש קודש' צריך הוא
לא שריא בההוא אבר דעליה אחר (ויקרא כא יח) כל
איש אשר בו מום לא יקרבו ואצריך דבר נש כולאו אינון
ומקודרין על קדרי בראשית ובג"ד אחקרי בר נש עולם
קטן ומאן דאמליך לקוב' ה על כל אבר ואבר כאלו אמליך
ליה על כל עלמא עכ"ל . ואמר לקמיה (תיקוני הזהר
דף ק"ל) שיש מלוא תלויה צפנים ויש מהם צפנים
ובאונים . ואמר יוד' איהו אשחכא בכל אבר ואבר
הוא אשחכא צד' גוויין דעער' וצד' גוויין דעניא וצד' .
אדריד' אדורנא וצד' גווי דאנפינן וקלא וצד' צורא וצקריאה
ובאמירה ובעשיה דידן וכלל אבר ואבר דגוס' איהו
יוד' וממלא על מלוא ומלוא דציה . מלוא ב"ח צ"ס
מ"ל י"ה פ"ן ו"ה הא מלוא יוד' מלפ"ן עכ"ל לעניינו
והנה מזה יראה האדם כמה פגם גדול הוא עוש' בפגום
אבר מלצריו שאמר שכל האצרים חמונים צמנו יצו'
מלא

מעשיה הטובים החתעורר לייחוד בעין מה שהיה בקרבן
ובענין הכלב פי' שם צרפתה בראשית (דף ו' ע"ג)
אם לא זכו הוה נחית כלבא ומה שמים דההוא כלבא
בלאזן שמים דלאו איהי בכלל אדם אלא כלבי ואנשי
כלבא . ודע שגם זה לעומת זה עשה האלהים כי כמו
שאוריאל הוא נגד השכינה להחפוררות הטוב בלאזן
פני כלב להחפוררות מעשים הרעים וצלי ספק שלא
היה הקרבן נוסף לכלב אלא כשהיה בו פקול ולכן לכלב
השליכון אותו כדפי' בתיקונים (דף ס' ע"א) צענין
התפלה הפקולה שמוקרת לכלב . והכלב הזה היא
כנגד לילית ולכן שמו בלאזן והיינו שכופר בהשגחה
השכינה הנקרא יארי והוא בלאזן ר"ל אין לו ארון . וכן
פי' הגאונים שמונת העשר הקליפות רוצים מורים על
כפירת האלהות כמו שהעתיק מורי ע"ה ב"ס פ"ר דצריה'
בשער החמורות והיינו עזות הכלבים שנקראו עזי נפש
ובזה נוכל לומר פי' אחר צענין אוריאל פי' שמודה
בהשגחה אל עליון וזהו אוריאל האור שיש לי הוא מלא
קוד ואל זועם שפי' צרפתה צמדצר . ויש עוד הכרח
בר"ו (פרשת נשא דף קכ"ד ע"א) שכלב הוא מוכחה לילית
ז"ל וילך הרע ומקטר' דימיני' אחקרי נש ומקטר' דשמאל'
דעשו דדג"ל קמאל אחקרי כלב ממלא דגהינם דלוה הצ
הצ ה"ד (משלי ל"ט) לעלוקה שתי צנות הצ הצ
אוצרעותא דליה למיכל נשמתא ומאכא בנורא דליה
גיהנם ועבר עליו רוח קנא' וקנא את אשחו בקשוט והיא
נטומאה ובגינה אחר (ויקרא כא ע) וזה איש כהן דא
מיכאל כי תחל לגזול' את אציה היא ומחל' צאש תשרף ותמן
אתוקרת הויה זוהמא ומחלצנה איהי מיני' ככסף
דאחלצנ' בנור' וההוא עופר' דזהו' אתוקד ואחעביר עפר
ואחלצביד עכ"ל הרי שאמ' שילה"ר שהו' מנח לילי' כמו שפי'
לעיל כי פתויי היל"ר מלך לילית מלך הימין נקרא נש
ומלך השמאל נקרא כלב ואמר שהכלב הזה ממונה של
גיהנם שלועק הצ הצ וכבר נודע שכל מליאות גיהנם
וז' מדורות שבו הם מוכחות אשה זרה נכריה כמבואר
בפרשת פקודי . ומה שאמר שגולד הימין נקר' נש כי
מלינו שנסע פתח לאדם הראשון ומה והפתוי הויה
נמשך מלך הימין שלו (בראשית ג) כי יודע אלהים כי
ציוסאלכם מומנו והייחם כאלהים וגו' וציו' לשאר פתויי
ילך הרע שכולם מלך הימין המקרבות להראו' לו שלו'
השקט וצטט אכול ושחו וכיוולא מנוצות העולם הזה
הנמשכין מהימין ואח"כ נקרא כלב שלועק עליו להפילו
בגיהנם ע"ד שפי' במאמר של פי' וילא שהעתיקנו לעיל
והיינו יוד' ומקטין עולה ומקטר' יוד' ונוטל נשמה'
ומפני שהכלב הזה הוא כנגד לילית אחר דוד המלך ע"ה
(תהלים כ"ב כא) הלילה מתרצ נפשי והיינו חרב לילית
כדפי' במאמר של פרשת וילא . מיד כלב יסידתי שהיא
הנשמה העולה לייחוד כדפי' בפרשת ויחי ולכן נקרא
יסידתי ומלשון ייסוד הליל' שלא תלחזו זה הכלב שהיא

אוצרנו לשרוף פתמה טמאה באש גיהנם (אדרים ט"ג בארון)

פגם צ' הוא פגם בנשמה שפני המטא שטאל כן
תדר עד שיטפילו לרגליו וכן פי' בתיקונים
וצרעיה מהימנא בתיקונים (שם דף קלא ע"א) תא
חזי איה צבי נשא דמללן בנענוע דעיינין ואחרנין
בנענוע דידן ואחרנין בנענועא דרישא ואחרנין בנענוע
דגוס' ואחרנין בנענוע דרגלי' דאיהו בכל אחר דנשמת'
תמן עביר' נענועא יסיר בההוא אחר אחר ליה ר' אלעזר
אבא וכי נשמת' לא איהו באתר ידיעא כלבא ואחפשטות'
בכל אצריך דגוסא אחר ליה צרי וסא כתיב צה (רות
ג' ו) ומגל מרגלותיו ותשכב כפוס עוצדוי דבר נש הכי
נפיק לה מאחרה ונחית לה לצר מאחרה
בגוונא דשכימא דאחר צה (ישעיה כ"א)
וצפשעכס שולחא אמכס וחיוצחא שלימאח מאן דחצ לה
לאחרתא כמא דהות צקדמית' דצזמא דנשמתא איהו
כלבא אחקריאה מטרונית' כד נפקת מלכא לא אחקריא'
מטרוניתא כפוס חוצוי דצ"ג הכי נחית לה מדרגא
לדרגא ומאצר לאצר עד דנחית לה לרגליו וכפוס זכרון
דליה הכי סליקא לה עד דסליקת לאחרה ובג"ד בכל
אחר דנשמת' תמן עבדת חנועה יתירה בההוא אבר
יתיר' מאחרנין עכ"ל . אמרו (תיקוני הזהר דף ק"ט ע"ג)
ז"ל ונשמתא בגלוחא בהרהא אחר צה ומגל
מרגלותיו ותשכב שכיבה לעפרא ווי ליה לצר נש דנשמת'
נחיתת חמות רגליו דבההוא זמנא אחר בגינת
(עמוס א' ב) נפלה לא חוסיק קוס וליח ליה עלוי וסלוק
אלא צידא דקודשא צריך וכו' עכ"ל .

עוד צמיח פגם ג' הוא כי כפי הפגם שיפגו האדם
בנשמתו כן יפגום בנשמתו עד שחבר מחדרה
התחומה ומגל מרגלותיו וכן פי' בר"ו (פ' משפטים
ד' ק"ז ע"ג) ז"ל דמקטר' דרשע וטוב לו שכימא ומגל
מרגלותיו ותשכב האיה (משלי ל' כז) ושפחה כי
תירש בגזירתה שפחה ילך הרע נוקבא וצ"א אחר ענין
הפגם ואמר אצל שכימא דאילנא דחייא עליה אחר
(תהלים ה' ח) לא יגורך רע ואם תשלעו השפחה היא
צכסא וממנה למטה וז"ל אצל בגין דאחר (שם קג
ע"ג) ומלכותו בכל משלה מאן דפגים אחר דליה אחרשיצ
כאלו עביר' במטרוניתא (קלנא דקלנא דמטרוניתא
איהו מאן דמזלזל אחרתא וקלנא דמטרוניתא דמלכא
איהי כ"ס מאן דאעבר לה מאחרתא ושו' שפחה
באחרתא דכלל אחר דאיהו פגים מטרוניתא לא שריא
תמן אלא שפחה דאיהי פגומא שריא באתר פגים
ופגיונו דבר נש דחוצוי פגים בכל אצריך דליה עד
דלא אשכחא מטרוניתא אחר לשריא תמן וליח תיקונא
עד דיחזיר לה כל אצריך דליה עכ"ל . וכן פי' ג"ב
בר"ו (פ' כי תלך ד' דע"ג) ז"ל ומלכות דא אלילות
איה לקבלה מלכות דצריאה ואיהי מלכות למלאכים
דצריאה ואיהי נערה דמטרוניתא משמא דליה ואיהו
צפרק י"ג :

אוצרנו לשרוף פתמה טמאה באש גיהנם (אדרים ט"ג בארון)

דיוקנה דגזירתה דילה כלילא מעשר האי צמדין
דישראל יכולת לאחללה צין אומין דעלמא אבל
מלכות דאלילות דקציה עלה אחר (ישעיה מצ ח)
אני ה' הוא שמי וכבודי לאסר לא אסר ותהלתי לפסילי
לא יאיז לה למאן דמחלל מצותה ויום טוב אלא למאן
דאיזו צדל דמלכא וקיים אורייתא דמילו ורמימו
דמאריה ולא עיז לקבל פרס אלא כבן דאיזו מחייב
למעמד לוי דצדי עליה אחר (שמות כ יצ) כבד
אח אביך ואח אבך אבך דא קציה ואת אבך דל
שכינתא ועם כל דל מאן דמחלל גערה דמלכא
אחייב ליה כאלו מחלל מטרוניתא דיליה עכ"ל. וכן
נחבאר הקדמה זו עור צמרת פתח (ד' רכ"ט ע"ג)
ע"ט הרי צפ"י פ' במאמר הזה דמיון השכינה כפי מה
שאמר בחיקוני' בנשמה והטעם לזה כי היא הנשמה ממש
חלק מהשכינה כאומרו (דברים לז ט) כי חלק ידו' ד'
עמו ונשמותיהם של ישראל הם מקור הזוג (שם י"ד
ח) בני אדם לה' אלהים ויש זוג בנייהם להוליא נשמה
להוליא נשמה ציזם שבה ויש זוג בנייהם להוליא נשמה
ציומין דחול שהם נשמה ומקא רוח מתי נפש מאוסין
ועל נשמה דיומין דחול הוא הפגם הנזכר במאמר דלעבר
לה מאחרת וכו'. ומי גס לפעמים ימלא פגם צמי שיש
צו נשמה דאלילות כמ"ש בחיקונים (דף ק"ג) צענין
טעם אדם הראשון בהוא אחר דלנעילת נשמה תמן
חצ. והטעם כי כפי מה שפעלו הנשמות שהם נעשים
לנשמה כן יעוררו צמרים ואע"פ שאין טעם בא על
מי שיש לו נשמה דאלילות מ"מ קלוק הנשמה ממנו
הוא שיקרא פגם. וכן פ' בחיקונים (שם ד' קג
ע"ל) בר נש עבד חובין לפוס הוא בר נש הכי קליק
חזיה לאת דאחגזר נשמה ולא זו מחמת ההוא
חובא עד דאחפרע מההוא בר נש. ואם בר נש
איהו נשמה צאורה דאלילות אם חצ חוביה מעי
עד קטינן ועונשא איהי קגי כפוס דרגיה. אחר
דצי אלעזר אבא וכי חובא איהו חליא צבר נש נשמה
מההוא אחר וכי איהו ליה. והא כתיב (משלי יב ב)
לא יאונה לדריק כל און אחר ליה און הה' (ישעיה
נ"ג צ) כי אם עוונותיכם היו מצדילים ציינים לצין
אלהיכם מאן מצדילים אלא דקליק האי נשמה דאלילות
מנייהו אחרש מניה ורזא דמלה (ראשית ח' ט) ויאמר
אלהים יקוו המים מחמת השמי' וגו' אסתלק נשמה
מנייהו ואשתאר גופא יבשא. מאן גופא הכא דל נשמה
דכתיב יקרא דאשתאר יבשא יבשה בגין דאסתלק מניה
נשמה צאורה אלילות דהאי נשמה איהו גופא לנשמה
עילאה ואי צמי לאחזרה לגצי ההיא נשמה ליה ליה
כמו לאחזרה לגצי עד דההוא חובא אשתצרת מניה ורזא
דמלה (מלאכי ג' ז) שובו אלי ואשובה אליכם עכ"ל.
הרי זו הקדמה לכל הפגמים שיבארו בקלוק האם
ועל הכנים וכו' הכל הוא על דרך זה ואפשר לחלק צין

עוד יחבאר פגם האדם צמריה וצמאר מדגות
שלמטה צמה שפ' בחיקונים (ד' קג ע"ג) אחר
שם צמריה גליפין נשמתין ומלאכין ומיון קדישין
וצה גליפין מה דאחר (יחזקאל ח') ודמות פניהם
פני אדם. קס רבי שמעון ואמר קבא קבא ופא
שכינתא איהי ימורא דקוצ' אף גליפין צה דיוקנין
דלחמא דלאו אינון מליאות' אל רבי למלכא דאיזו
יחי צהיכיליה וכמה צמי נשא עאלין למחזיה מנהון
מקצלין צלצושי ומנהון צגושי ומנהון מקחלין צמדי
וצוראי צמדי אשתמורע מאי ניהו מלכא דצושי
אינון אשתמי צהון לכמה שמיין לצושי דאיזו צמי
לא לצים צמ' ולבושין דלביש יומא חד לא לצים יומא
חייבא והכי בכל יומא וירחא ושחא ושחא וי"ט אשתמי
צלצושי צנווה דל שכינתא כמה לצושי איהו לה דמנהון
צרא קציה כרטיין ומלאכיה ומיון ושרטיין ושמי' וארעא
וכל מאי דצרא צהון. וכל צריין דצרא מאלין לצושי דילה
רשים לון כלהו וגליף לון צלצושיא בגין לאסתכלא
מניה לכל צריין לרמחא עלייה. ורזא דמלה (ראשית
ט' י) וראייה לזכור צריה עולם וראייה צלצושי
דאינון נהורין בכל צריין דישאל נהרין לון צמדין
צין וציינייהו קודשא צריך הוא רשים עלייהו ואי
עבדין עובדין ציפין איהו אשתצת לצושי אחרין. (ג'
אזכמין דצהון רשימין כל אינון מארי דריין דאשתקראו
לילית למידן צהו לעלמא וצההוא זמנא איהו אחרת
(סיר ח' ז) אל תראוני שאני שחרורה וגו'. וצג' ד'
אין מעשרא דצושי אינון גליפין צה עלאין וכו' עכ"ל
ומלא כי צלצושיא האלה מלויייהם כל הנמלאות והם
השרשים שצחוכה מולאות כל העולמות החסותיים.
וצהיות השרשים שצחוכה מלוייהם ע"י המלות שישראל
מחקיהם למטה יש רחמים ועוז צעולה וכשישראל אינם
מחקיהם מעשיהם כל הלצושים שלה יונקים מלך הדין
והמשך ואז אומרת אל תראוני שאני שחרורה. וצוה
יוצן אמר בחיקונים ונדפס צמרת צראשית (זוהר ד'
כ"ג) כל מאן דחצ לגצי שכינתא כאלו הפשיט שכינתא
מלצושיא והאי איהו עונשי דאדם וכל דמקיים פקוד'
דאורייתא כאלו הוא לגצי לשכינתא צלצושיא עכ"ל.
הכוונה

הכוונה שבעון חפשי מלצושיה הימים והמאירי וחלצו
צגדי שחרות כמו שכתב במאמר הזה. ואח' עוד שם
שהשכינה הוא צה עין אוכמא ואור מאיר צה מצפיה
ועל זה אמר דוד המלך ע"ה (תלים כז ח) ה' אורי אור
י' שהיא היא צה עין. ואמר ושרין גוויין איהו לה אור
(מלאך ומושך) מלצר למהוי שלטא צהו על כל
קליפין הה' (שם ק"ג י"ט) ויולכוהו צבל משלה צלצושי'
דאור איהו שליטת על כל אינון דאחר צהון (שמות
יא כג) ולכל בני ישראל היה אור צמוצוהם וצלצושי'
אוכמא שליטא על חייבא דאחר צהון (שמואל ח' צ'
ט) ורשעים צמחך ידמו עכ"ל. ומלך שורש הנשמה
המורש צה האדם מחקן או פוגם כמ"ש דצה גליפין
נשמתין. ולכן צממו למטה מחשיך שורש נשמתו המורש
צמריה ואז צעונו מונע הטוב ממנו כי אין לה פנים
לשאל שפע צמורו.

ועד' יוצן הפגם שפוגם צבל מקום שיפגם הוא על
ידי שורש הנשמה המורש צבל המקומו. כי
הנשמה צבל מקום שחצוור השאר לורחא מלוייה.
ופי מורי ע"ה כי ע"י שורש הנשמה המלוייר שם הוא
מה שאדם מעורר מייין נוקצין צחוך השכינה צאומרו
(תלים כה ח') אליך ה' נפשי אשח כמו שפ' צוהר
(פ' חרומה דף ק"ט ע"ח) ואם תהיה נפשו פגומה
צלי ספק שלא תכלל ציימור ולא מעורר דבר כי מאחר
שהענף פגום גס השורש פגום. ועד' פ' הרשע' (שם)
סיהו' דיעם ממונה על. דיוקנאות הלדיקים' ואמר
שם על מי שהוא מחזיר את הרשע' צהצו' שהוא מעורר
נפשו למעל ציימור צאומרו אליך נפשי אשח ויהוד' יעם
מוליך דיוקנו למעלה ומצרכין ארפה צמה צרכו' וז"ל
ציה שעתא אזמין מד מונא דאיזו גזברא על דיוקנין
דלדיקיא צרא דשמוש' דאחון דאשתקרי צרא יהוד' יעם
צמחר' דשמושא דשמא קדישא רומי' קצ' וההוא ממנא
אייחי דיוקניה דההוא צ' דעציד נשפאן דחייצ' וקאים
ליה קמי מלכא ומטרוניתא ואנא אשתדנא עליה שמיא
וארעא דצההיא שעתא משרין ליה ההוא דיוקנא דהא
ליה. כל לדיקא צהאי עלמא דל חקיק דיוקני' לעיל'
חמות ידה דההוא מונא ומשרין צידיה ע' מפחטן דכל
גזיזא דמאריה צהו דין מלכא צריך לההוא דיוקנא
צכל צרכאן דצריך לאצרהס. כר עציד נשפאן דחייצ'
וכו' עכ"ל ועוד האריכו שם צמעלת המחזיר הרשעים
צחצוה ואינו לעניינו פה. ועוד מצוהר (זוהר ד'
קא) צ' ויש צמריה מלטיייהם כל הדיוקנאו' ואמר
שם שכלשך האדם שלם צדיוקנו יולה צפרלוק הגשמי'
סנקר' אדם שלא טעא כל הצריות מחיייראים ממנו דכתי'
(ראשית ט' צ') ומורכבם ומחכם יהיה על כל חית הארץ
וגו' ואמר והכי מילי כד נשמה ציה פירוש שלא פגם
צגופו שמתלק ממנו הנשמי' וכיון שיש פגם צצוק הגשמי'
משתלקת ממנו והוא דומה לצממה כאומרו (תהלים מע

ג) ואדם ציקר צל ליין נמשל צמהמות נדמו. ויקר
האדם הוא נשמתו ומי שמוטא וגורם שלא ליין הנשמה
צו הוא נמשל צמהמות. והקשה והרי דניאל שכתב
צו (דניאל ו') אלהי שלח מלאכיה וקגר פוס אריוחא
ולח צבלורי משמע שהמלאך הוא סגור ולא דיוקנו ותירץ
שהמלאך עלמו הוא דיוקנו והכוונה הדיוקן המתחלק
צשכיני' הנקרא מלאך וז"ל אחר ל' צגין דל לא אחבול
דהא ההוא דיוקניה דבר נש זכאה איהו מלאכ' ממש
דקגיר שומא וקשיר לך לנערא ליה דלא יחבלין ליה.
וצג' צ אלהי שלח מלאכיה ההוא דכל דיוקנין דעלמא
מתחלקין ציה ואיהו אשתקף דיוקניה ציה ולא יכילו
לשלטאה צי וקגר שומייהו ועל דל שלח מלאכיה ודאי
והאי מלאכא דכל דיוקנין מתחלקין ציה. דכתי' (תהלים
ק"י ו') ידן צגוים מלא גויות איהו דלל אשתנו קמי'
כל דיוקנין דעלמא ועד' מצעי ליה לצר נש לאשתמורא
אורחוי וצבילוי צגין דלל ימטא קמי' מאריה ויתקיים
צדיוקנא דאדם עכ"ל ואמר שידענו שכל דיוקנו' הלדיקי'
הם שם צלי ספק שאם יהיה הדיוקן למטה פגום לא
תראה הדיוקן למעלה לפני כל פמליא של מעלה כי
כל אשר צו מוס לא יקרב. וכאשר יסתכל האדם צדצד
זה יבוש ויכלם מעונותיו שכל עון ועון הוא נגע ומום
צנפשו ודיוקנו למעלה מתרחק מהקדושה כמו שאמר
הכחוש צמלורע (ויקרא יג מה) והלרוע אשר צו הנגע
צגדיי יהיה פרוצים ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא
ואמר דד' יצו מחון לנחמה מושבו. והפגם אשר
צנשמה והמתקפה מהקדושה העליונה הוא הגורם
שימתק הגוף למטה ג' מנשמה ישראל ואם אדם ישוב
צחצוה לטהר מומיו צקצלת היסורין. עליו הרי הוא
מטהר מעוררו ואם לאו הרי הלרעת ההוא קצוע צנפשו
וצעו' הז וצעו' הז הוא נחמא מכל פמליא של מעלה עד
שיטהר. ולכן דוד המלך ע"ה פ"ז' טלנרע שש' חרשים
שמוצט שיעלה הפגם צגוף צעולם הזה יתח' משישאר
המור והלרעת צנפס ליפרע צגיהנס.
עוד יחבאר הקדמה זו בחיקונים (דף ס"ד) היות
כל הנשמות מופרשות שם וכן לענין הרוח
והנשמה ז"ל שימני כחותה דל נשמתא דאיזו רשימו
דילה. גליפא לעילא כמא דאוקמוה ציעקצ דיוקנו
של יעקב מקוק' צכסא הכבוד דכל נשמתין דאינון גזירין
מחמן גליפו דילהון איהו מקוק לעילא ורשימו דילהון
לחמא וההוא גליפו דלעילא איהו מוחס ורשימו דלחמ'
רשימו דחותס ומיד דרשימו דגליפו דנשמת' איהו לעיל
ורשימו דילה לחמא אחר צה (ראשית כה יצ) והנה
מלאכי אלהים עולים ויורדים צו סלקין לעיל ומסתכלין
צדיוקנא דנשמתא דנהרא צההוא גליפו ומדעצנין מני'
נחמין לחמא ומסתכלין צרשימו דההוא דיוקנא דלחמ'
ומחון דלל אשתמי' מדיוקנא דלעילא ודחלין מני' ע"כ
הרי צצהיות הדיוקן המתחון כקונו צלל פגם המלאכי

שערי היראה פרק ט

יראי' ומנו מסיני שלל נשתנה דיוקנו מדיוקן העליון המוליק צבא... דחממא רוסא ליורא דאחווין דאחווין דאחווין דאחווין... דחממא רוסא ליורא דאחווין דאחווין דאחווין דאחווין...

שערי היראה פרק ט

פירוש מלכא מן מעורכותא... דחממא רוסא ליורא דאחווין דאחווין דאחווין דאחווין... דחממא רוסא ליורא דאחווין דאחווין דאחווין דאחווין...

והטעם כמו שנבאר לעיל צומאר שהטחקנו מהטיקוני שהשינה הוה כלולה מכל הקטירות העליונות מכל הסיוות ומכל השמות מכל הנשמות ומנכסא והמלאכים וכו' הכל מלייר צה... ומלא כי צהטיב האדם מעטיו עומה הוה גומל מקד עם כל העולמות הכללות צה שכולס מלייריס... וננסי הקסי הנוטעות צה מעוררים שרשיהם העליונים שגזר צאופן שיטוררו להמשך הרחמים והשפט עד מלמעלה מעלה מקצ' הכל ית' ולכן לון ערך לשכרו... וכטח' טוגס הסגס מניע ככל המליחות צזה שכולס והפכ' לרין וגורס כצוי הלור לכל העולמות ושילוב משך שפסה צמוקוס גציתה ולכן לון ערך לעוטשו... והאל צרמיו יזכרו להיות מהגומלים ססד עומה מן... וצזה נכלל הסרק הזה.

כפסח

שער היראה פרק י

או הודע אליו חמאתו אשר חמא אישים דינה עליה ואודע
ליה חובא כדמי עליה דינא כדן אתער רוחיה למחר
תועבותיה כתר דמטי עליה דינא כדן אתער רוחיה למחר
בתיובתא קמיה מאריה ואתכנע למקרב קרבני דהא מאן
דלביה נס ביה חמי" ו)אנשי חמאיה ולא איגנח עליה וקבי"ה
זמין לקבליה וסקיד לאודעא ליה להווא חובא כגין דלא
יתנשי מיניה עכ"ל וכונתו שמדת או ישעולה שבע היא
המודעת לאדם חמאו והודע הוא צווי מקוב"ה אליה שתודיע
החמא לאדם :

וכיוצא בזה נתבאר בזה (פרשת חקת דף קע) שצריך
לידא מהדי שבשכינה (שבת חלה פניה מאירים
לאדם ואחר ") כן מכה והורג אמר שם שהשכינה נקראת
ג"ץ כפופה ואמר אח"כ ג"ץ אמאי אקרי הכי אלא כמא
דאתר (ויקרא כה יז) ולא תגנו איש את עמיתו דהשתא
היא באגפיה נהירין ועברא אונאה לבני נשא ") לבתר מחיא
כחויא ושיעי וקמ"ל ואמרה לא פעלתי און עכ"ל ועל
זה צוה שלמה המלך ע"ה (משלי כ"ב) נהם ככפוי
אימת מלך מתעברו חומא נפשו כאלו אמר מתחייב בנפשו
כמו שאמרו במשנה הרי זה מתחייב בנפשו ועל זה אמר
ג"כ (שם כ"ד כ"א) ירא את ה' בני ומלך עורשם (וזהו
פרשת ויקרא דף ט"ו ע"ב) אמר שכאשר האם יושבת
על הבנים עלמין כלהו כחודו בשלמותא מתעברא אימא
כלהו מתעברין מדוכתייהו וכתיב (דברים כ"ב ו') לא תקח
האם על הבנים ותנינן לא יעביד בר נש חובין להתא בגין
דאתעבר אימא מעל בנים עכ"ל . הרי מבואר שהפגם מגיע
עד לסלק האם מעל הבנים שהם השש קצוות . עוד נתבאר
בתיקוני (דף ז') שלפעמים פגם מגיע בכל אותיות יוד"ד
ויה"ו וזא דמלה דיכלי' למחרם באתוי דשמיה ה"ד (שמות
י"ב כא) פן יהרסו אל יוד"ד ובגיד דיהרסו לון בחוביהו
צריך למבני לון בעלותהו ע"כ . עוד מענין גודל הפגם
מה שפי' עוד בתיקונים (דף י"ג) בדברי אליהו ז"ל ובגין
דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חברי' מאליו עשר אתחשיב
כאלו אפריש כך עכ"ל . ופי' מורי ע"ה שהוא כמשל הקירע
לבושי המלך מעל המלך והבן :

עוד יש פגם בכסא וזה נתבאר בתיקונים (שם דף ג'
ע"ב) ז"ל שכינתא אתר בה (שיר א' ו') אל
תראוני שאני שחרחרת בגין דאיהו בגלות' וכרסייא דיליה
פגומא בחובין דישאל דתמן נשמתם דישאל ובגיד זכאה
איהו מאן דתקין לה כרסיא בצלותין דיליה בפקודי דיליה בתר
") דאיהו כרסייא פגום בגינייהו ואסתלק שם יוד"ד מתמן
דאיהו לא שריא באתר פגום ה"ד (ויקרא כא יח) כל איש
אשר בו מום לא יקרב אוף הכי בנשמת' פגומי' לא שריא
זכאה איהו מאן דאשלים נשמתיה לשריא ביה שם יוד"ד
ועביד ליה כרסייא לבניה עכ"ל לענייננו . ונמצא שיפגום
האדם בכסא בג' בחינות אם שהשכינה בהיות שהכסא שלה
פגומי' היא מצטעררת מפני שהוא נשמה מתלבשת בתוך
הכסא וכמו שגייע צער לנשמה בהיות הגוף פגום ומתוך
ומעונה מחפת העונות כן השכינה שהיא מתלבשת בתוך
הכסא מצטעררת מהפגומי' שבכסא . וביאר שהפגם יגיע
לכסא מפני שורש הנשמות שבכסא והוה דתמן נשמתין
ובחיותם פגומות למטה פגומי' למעל' בכסא . וגייע מזה
פגם בכחינה שנית שלא יעוררו הנשמות מיון נוקבין
לשכינה אחר היותם פגומות בכסא וכדפי' לעיל . ג' שהת"ת
שהוא יוד"ד שהוא אדם היושב על הכסא מסתלק מכל וכל
וזהו ואסתלק שם יוד"ד מתמן וכ"ו ע"כ פי' רשב"י (זהו פרשת
העלותך דף קמ"ע ע"ב) שבכסא מצמיירים ונכתבים כל

והטעם (קודם שפגע) כשפגמו (ואח"כ מכה כסא) והוא שיהיה חסר חסרו (ואח"כ חסר חסרו) והוא שיהיה חסר חסרו (ואח"כ חסר חסרו) והוא שיהיה חסר חסרו

שער היראה פרק י

עוד מענין הפגם הנוגע לימים ציארנו ז"ל בפסיקתא
רשב"י ז"ל (משלי ד כג) מכל משמר נלוד לצד אמו'
רבי אפי רמ"ח מלוח עשה בחורה כנגד רמ"ח איברים
שצאדם שכל אבר ואבר לווח על האדם עשה צי מלוח
שקמים צדוהו וחצריך ימים ושקיה מלוח לא חעשה
כענין ימות חממה שצבל יום משעם שפחמה זורח' עד
שהיא שוקעת לווחת ואווחת לאדם גזרתי עליך צמי
שהגיע יומך ליום הזה שלח העצור צי עבירי' ולא חכרניע
אוחי' וזה כל העולם לכך חוצה עכ"ל . וכיוצא בזה פי'
רשב"י (זוהר ט' עמוד דף לב) ז"ל ת"ס חנין יפה חענית
לחלוסכאש לנעורת ועקר' דחענית' זהו יומא מוט לאו
ציומי' אחר' מ"ע בגין דליח לך יומ' לחס' דלל' שלטא צי' יומי'
אחר' עילתה וכד איהו שארי צעענית' דחלמא חוליסנא
דהווא יומא לא אשעדי' עד דאחצנל הווא גזירה ולי
דמי ליה ליומא אחר' הא שולטנא דיומא אחר' הווא
ולא עאל יומא ציומא אחר' דחצנל' כהאי גוונא לית
לך יום דלא חמנא עליה יומא עילתה לעילא ובעי
צד נש לאחסמרא דלא יעביד עגמו צהווא יומא ולא
אחסגים קמי שאר יומין אחריו ותנין צעודא דלחמ'
אחער עוזדא דלעילא אי צד נש עביד עוזדא לחסא
דקאס יאות הכי אחער סילא דקאס יאות לעילא עביד צד
נש חקר צעלמא אחער חקר לעילא ושאר צהווא יומי'
ואחעער צגייה אחר' צד נש לרמוי לחסא אחער
רמוי על הווא יומא ואחעער צרמיה צגייה צהווא
יומא קאים עליה למהוי אפטרוסא צגייה צעענא
דאלטריך ליה דגוונא דא צהפוכא דדא ועל כלל אי עביד
צד נש עוזדא דאחר' צדי' אחער צהווא יומא וסגים
לי ולצח קאים עליה לאחצרי לשילתה ליה מעלמ' צהווא
מדה דצד נש מודד צה מודדין ליה עכ"ל וכיוצא בזה

זה פי' רשב"י (זוהר פרשת ויחי דף כ"ד ע"א) שהיא
מה שאמר דוד המלך ע"ה (תלים קל"ז) ימים יולרו
שהימים עלום יש להם ילירה והויה שזהם וחלצתם
הנשמה אחר יליחיה מן העולם כפי המעשי אשר תקב'
בהם וז"ל רבי יהודה שפס ואמר (ישעיה מצ יא) הסרשי'
שמנו והעוריס הביעו לראות הסרשים שמעו אליך צני
נשא דלא לייחין למולוי אורייתא ולא עסקין אורייתו
למטמ' לסקורא דמאריהו והעוריס דלא מסתכלין למנדע
על מה חנין קיימין דהא בכל יומא ויומא כרוזא נסיק
וקרי וליח מאן דיקגמו דחיל חנין חנין דצד נש
כד אחר' צהווא יומא דנסק לעלמא כולהו קיימו
צקיימיהו ואלין וטאסין צעלמא נחחו ואחר' לצד נש
כל יומא ויומא . בלחודי . וכד הווא יומא אחי' ואחר'
ליה וצד נש עביד צהווא יומא חוצא קמי מאריה הווא
יומא קליק') צכסופא ואספיד קהדות' וקאים בלחודי
לצד וטאלא צח דקאים בלחודי ימי' עד דצד נש עביד
אניה חצובה זכה תצ הווא יומא לאחר' . לא זכה
הווא יומא נחית וטאסתק צהווא חוסא דלצד וחצ
לצתי' וחחן צדיוקמיה דהווא צד נש מוט צגי' .

והטעם (קודם שפגע) כשפגמו (ואח"כ מכה כסא) והוא שיהיה חסר חסרו (ואח"כ חסר חסרו) והוא שיהיה חסר חסרו

לאצאשא ליה ודייר עמיה צציתא ואיח דדוריה לנצ
אי הווא זכי ואי לאו דוריה עמיה לביש . צין כך וצין
כך אסתקדין חניון יומין וחסרין ולא עללין צמייני'
דאינון דאשחארין ווי להווא צד נש דגרע יומי קמי
מלכא קדישא ולא שציק לעילא יומין לאחעערצד צהו
צהווא עלמא ולא חסר צד צהדי' אקמי מלכא קדישא .
ח"ס כד קריצו חניון יומין קמי מלכא קדישא אי הווא
זכאי האי צד נש דנסיק מעלמא קליק ועאל צחיון
יומין חניון לצושי' קר דחלצתא ציה נשמתיה ואינון
יומין הוו דזכה צהו ולא חצ צהו . ווי להווא דגרע
יומי לעילא דכד צעאל לאצאשא ליה ציומי' חניון יומין
דפגים איהו צחצובי חסרין מהווא לצושא וחלצתא צמני'
חסר' כ"ש אי סגיחין חניון ולא להוי ליה לצד נש
צמה דחלצתא צהווא עלמא על חניון יומין
לי ווי לנפשי' דליינין ליה צגייהם על חניון יומין
יומין על יומין על חר חרין דכד נסיק מהאי עלמא לא
אשכח יומין דחלצתא צהו ולא הוי לצושא צמה
דאחר' . זכאי' חניון דליקיא דימיהו כולהו עמורין
חניון לגבי דמלכא קדישא ואחעביד מנייהו לצושי'
יקר לחלצתא צהו צעלמא דחתי עכ"ל . ואמר אחר'
שעל זה נאמר (בראשית כד ה) אברהם זקן צל צימים
פי' שנכנס וחלצת צימים כולם שהיו מחוקקים כדלוי .
הרי מבואר צעונט מי שאינו מחקן כל ימיו כדלוי דליינין
ליה צגייהם יומין על יומין על חר חרין . והטעם
כי אחר היות כל ימי האדם לצוש אי שלם והוא שיעור
קומה שלימה שזהם מחקן האדם נשמתו להלביש' וכל
פגם שיהיה ציוס אי הווא פגם צלל לצוש סמו' לצושו
קרוע . וכן נחצאר (חגיג' ד' ה' ע"ב) צגמרא אחר
שם על צד אידי שהיה הולך ג' מדשים ללמוד יום אחד
וחור לציוס ג' מדשים ודנש עליו רבי יוחנן (ישעיה
נ"א צ) ואוחי יום יום ידרושו כל העוקב צחור' אפי'
יום אחד צשנה כאלו עסק כל השנה כולה . ואמר וכן
צמדת טורעניות דכתיב (צמדצ' יד לד) כמקטר הימים
אשר חרחה את הארץ וכי ארבעים שנה טעון והלא
ארבעים יום טעון אלל לומר לך כל העובר עביר' אפי'
יום אחד צשנה מעלה עליו הכחצו כאלו עבר כל השנ'
כולה עכ"ל: והטעם כמה שפי' שאמר שהימי' הם לצוש
לנשמה והיום הווא חלק שיעור קומה קטנה מהלצוש
נחשצ עליו כאלו פגם צלל השנה ולכן לריך זחירו' גדול
לצל יפגום שום יום ימימי' וחל ח"ו פגם שישוב ציומו
בענין (אצות ט' צ) שצ יום אחד לפני ייתחד שפי' ז"ל
שנמלחו כל ימיו צחצובה . ופי' מורי ע"ה שהכוול' שחירו
ימיו חקוד חצובה העליונה כמו צעעשי' חחצובה
מתקנת כל ימי השנה ומפני שכלם חוצרים אליה כצחצור'
כל יום ויום לצדו מאריים מהחצובה ונמלחו כלם
מתוקנים קודם צל יום הדין של ראש השנה ועשרת ימי
חצובה . וכן אמר רשב"י (זוהר ט' ויחי דף כ"ב) ז"ל
צבל זכאי חקיד' צכל יומא מסתכלי צלציוהו כאלו הווא

והטעם (קודם שפגע) כשפגמו (ואח"כ מכה כסא) והוא שיהיה חסר חסרו (ואח"כ חסר חסרו) והוא שיהיה חסר חסרו

יומא מסלקי מעלמא ועבדין חיונחא שלימחא קמי
מלכיהון ולא ילטרכון למלא אחרא בעלמא דלתי עכ"ל
ומה שאמר ולא ילטרכון למלא אחרא כוונתו על מה
סתפחא כי הללם מתחלק מהאדם ומלוי אס ישו בפתחו
אס לא וכן בענין הפתקים הנומרים ציד הסלומין
סתפחא עס :

ונחזור לענייננו שאמר דריינין ליה בניהנא יומין על יומין
על חד תריין יצא לנו מזה שכיון שמענישין אותו על חד
תריין ראוי שבשבו בתשובה יעשה מצות ותורה בכל יום
על חד תריין וירבה במצות תפילין ערב ובקר ובכל האפשר
בירו וכן לבקר חולים וכן מרבה בצדקה וכיוצא לכל מצות
גמילות חסדים וישו בתשובה כי בתשובה מתקן הימים
החסרים וזו היא מעלה גדולה לתשובה ועוד מענין הפנים
הגנוע לימים הוא שפי' המפרשים שבי"ב שעות היום
והלילה מתגלגלי י"ב צדופי יוד"ד בכל שעה צירוף א' ואם
חיו סוגם הוא סוגם באותה ההוייה המתגלגלת באותה שעה
וזה דומה למה שאמר חסיד אל תמרוד באדונך והוא
משנין כך ו עוד פי' כי יש תת"ר חלקים בשעה וכנגדם
שם בן ד' המתגלגל בצירוף נקודו באלפא ביתא תת"ר
צירופין ואמר שתת"ר חלקים אלו שבשעה הם תת"ר
נשימות שאדם מנשי ועל כל נשימה ונשימה יש אות משם
בן ד' הנותן בו חיות הנשימה ההיא והוא (דברים ח' ג')
כי על כל מוצא פי יוד"ד חיה האדם וכיון שהש"י הוא
הנותן הנשימה והחיים ראוי שיהיו כל נשימותיו לעבודת
הבורא ולזה כוננו רז"ל בבב"ר (פרשת יוד) בפסוק (תהלים
קי"ג) כל הנשמה תהלל יה ר' לוי בשם ר' הגיבא
אמר על כל נשימה ונשימה שהוא נושם צריך לקלם
להקב"ה שנא' כל הנשמה תהלל יה עכ"ל ובשיתכל
האדם בדבר הזה ירא מלחמא וינהג בעצמו עגור ושפלות
כי איך יהמא ויקל ראשו בחיים שהש"ת ממיה משפיע בו
והיא אומר מורי ע"ה כי על זה קראו בספרי היכלת לש"ת
מלך עלוב כי אין לך עלבון גדול מזה שבחיים שהוא
ית' שופע באדם ובאברים שבהין לו לעובדו חמא לו
וימשול בזה למלך שנתן לעבדו מעות לקנות לחם שיתפרנס
בו העבד וקנה מהמעות מקל להכות לאדונו היש לך עבד
רע גדול מזה ועביו הש"ת הוא עלוב ועובר על פשע
ומארץ אפו כ"ש גוצר טמא סרוחה שראוי לעבור על
מדותיו כמו שנאריך ב"ה וכלל כל הפגמים בכל הרשב"י
ע"ה (זוהר פ' נשא ד' קצ"ב) במלות הצרות אלו ז"ל
כל מאן דעבר על פקודי אורייתא כביכול פגים לעילא
פגים לתתא פגים לגרמיה פגים לכל עלמין שאינון מפרשי
ימיו וכוי עכ"ל ובה נכלל הפרק הזה :

פרק י"א יש עוד כמה פרטים צירפא נחמח הדין
לדין לירא מכותא עדים המעידים עליו
בכל יום כדפי' רבותיו ז"ל (סגיגה דף י' ע"ה) אל
תלמינו צרע דריש רבי יהודה בר כהמיה מחרגומי דריש
לקיש מ"ד (מ"ה ז' ט') אל תלמינו צרע ולא הצעתו
צאלוף אס יאמר לך ילך הרע טמא והקצ"ה מוחל לך
אל תלמינו צו שנאמר אל תלמינו צרע ואין רע אל
ילך הרע שנאמר (בראשית ה' כ"ה) כי ילך לצו האדם רע
מעבדיו ואין אלוף אלף הקצ"ה שנאמר (ירמיה ג' ד'
אלוף נעורי אתה טמא יאמר אדם מי מעיד צי אצני
ציתו וקורות ציתו מעידים צו שנאמר (חזקוק צ' י"ה)
כי אצן מקיר חזנק וכסימ מעץ יענפס רבי טילא אמי

שני מלאכי הסרת המלוין לו לאדם מעידים צו שנאמי
(תלים לא י"ה) כי מלאכיו ילוח לך לומרך צכל דרכיך
רבי חידקא אומר נשמחו של אדם מעידים צו שנאמר
(מ"ה ז' ט') משוכנת חיקך שומר פתחי פיך איזו
היא דבר שהיא צפיקו של אדם היא אומר
זו נשמה ומכמיה אומרים איצניו של אדם מעידים צו
שנאמר (ישעיה מג' ז') ולתם עדי נלס ה' ואני אל
עכ"ל וצ"מ (פרשת שופטים דף רעה ע"ה) ציארו
המלאמר ז"ל וצ"ג ד' לוקמוה מלרי מתי' מי מעידין על
האדם קורות ציתו ולא עוד אלף אנשי ציתו מעידין עליו
מאי קורות ציתו אינון קורות ציתו מעידין עליו
(לה צ') ויכצ חזקיה פניו אל הקיר מלמד שהסתכל חזקיה
מקירות לצו אנשי ציתו אינון רוח' איצרים דיליה דהאי
לוקמוה מ"מ רשע עונותיו חקוקים על עלמותיו וצגינה
לחמך מי מעידין על האדם קורות ציתו וגרמין צגיין
על מוחא דליה מיא ועלייהו קל רמיז (תהלים קד'
ג) המקרה צמים עליוותו המקרה לשון קורות ולעלי
צגומי יתייר מצטר' וגידין ומסכא צגיין) דגרמין אינון סוורין
וכתיבא לוחמא לא אשתמרדעא אלף וגו סוורו כגוונא
דלוורייתא דליה סוורו מלגאו לוכס מלצר סוורו מלגאו
לור ומשך וליה משך מכלת ולחמך ציה (תלים קלט צ')
גם חסך לא ישמיד מוחך ומכלת ליסו נוקצא לגצי סוורו
ולא עוד ללל" (דגוסא על גרמין עמיד למיקס וצג"ד
זכויו ומצוי סקוקין על גרמין דיליה ואס יזכס יקוס
גוסא על גרמין דיליה ואי לאו לא יקוס וכמעט לא
יהא ליה תחיית המתיים ולא עוד אלף חרין סהדין על
צב נס עין רוחא ואוזן שומעת וצג"ד סוסר ורן סוצוי
ולא עוד אלף שמס וסיכרס סהדין על צב נס כמא
דלוקמוה וכו' עכ"ל לענייננו והנה צהקדומה המלאמר
הזה שאמר שהרשע עונותיו חקוקין על עלמותיו וכמעט
שלין לו תחיית המתים נצין (משלי ה' י"ה) ונהמח
צאלסרייתך צכלות צטרך ושארך ולחמך איך שנלמי
מוסר והענין כי כל אדם סחס אפילו לדיק איך לו
לעד אלף צהיות לצוש הצטר קיים שקסה רמה למח
כמעט צצטר סחי סנא' (איוב י"ד צב) איך צצטר עליו
יכאצ ונפשו עליו תאצל וכמו שפי' צסוף פרק י"ג
מהשער הזה שאמר עיכול הצטר הלדיק יש לו מנוחה ויש
לו (חלוך עלמות שנאמר (ישעיה נ"ח י"ה) ועלמותיך
יחלין אמנס הרשע אחר דין הצטר ודין הקצר נשאר
לו עונותיו על עלמותיו ואז הוא נוהס ולומר איך
שנלמי מוסר כוי וזהו צאלסרייתך צכלות צטרך
ושארך שהוא אחרית עכול הצטר צקצר ולחמך
וגר' עוד יכלס צטרך ושארך להורות לנו שכל חלוות
העולם הזה הוות ונפסקות והטעם כי הצטר הוא
מהקליפה ולכך שולטת צה סקצון זולמי הלדיקים
הגמורים המזככים צטרס צעוה"ז שליך רמה שולמות
צחס צמיחתס והנה עיקר האיצרים המתחיים חלוות
גשמיית הוא ע"י הצרית והצרית יקרל צטר שנאמר

(ירמיה י"ו טו) וצטר קדס יעצרו מעליך והוא מחלוה
לחסחו הנקרת שחר באומר (ויקרל כא צ') כי אס
לשאר הקרוב אליו ופי' רבותי ז"ל אין שארו אלף
לשמו ונאמר יחשוב האדם שכל האיצרים המתחיים
החלוה יתצטלו ויכלו יצא להמנע מלרדוף אחר הצלי
העולם הכלים והנסקדים ואל זה כיון באומר צטרך
ושארך וכיון צאומר צטרך צכנוי לוכס להורות שהצטר
שהאדם מוגל מעלמו צהיות נמשך אחרי הצלי העולם
הוא הצלה ונפסד אלף מי סקדס צצרו ולא נהנה
ממענוגי העולם אלף מסעודת מלוה כדפי' צצטר
הקדושה פרק ט"ו אותו הצטר איך הקליפה שולטת
צו וכן ע"ז וצון פסוק (איוב י"ד צב) איך צצטר עליו
יכאצ כי צצטר שהוא גדול הוא שעליו יכאצ ונפשו עליו
האצל האיך משך עליו הקליפה אצל הצטר שנחגדל על
ידי סעודת מלוה איך עליו כאצ ואין נפשו מתאצלת
ס"ו ע"כ :

ומאמר ר' טילא שאמר שהמלאכים ההולכים עמו הם
המעידים צו נלסא שכן הם דצרי הרצנ"י
ע"ה (זוהר פ' וישע ד' קל"ה ע"ה) ז"ל ועכ"ד צעי לי'
לצב נס למצדק צמוצי צכל יומא ויומא דהס כד צב
נס (קלים מערסא חרין סהדין קיימין קמיה ואולי
צהדיה כל יומא צעי צב נס למיקס אינון סהדי אמרי
ליה צצעתא דלסתח עינוי (משלי ד' כ"ח) עיניך לנכס
יצטו ועפעפיך ייטירו נגדך קס ולחקין דגלוי למחך
אינון סהדין אמרין ליה פלס מעגל רגליך וגו' וע"ד כד
איזל צב נס צכל יומא צעי ליה ללסחמורס מחוצוי צכל
יומא ויומא כד אחי לילא צעי ללסחכל ולמצדק צכל
מה דצבד כל ההוא יומא צגיין דייחוצ מנייהו ויסחכל
צבו חריר צגיין דייחוצ קמי מלריה כד"ה (תהלים נ"ה
ה') ומלמתי גדי חמיד צגיין דייחוצ מנייהו עד כאן
לשונו הרי שאמר צפי' שהעדים המזכירים ומעידים
צו הם הצ' ומלאכים וצסוף ס' שלח לך (דף קע"ח
ע"ה) הוקימו עוד קס למללל סהדייח אמרי (תלים
לד י"ד) נלור לשונך מרע וגו' חוטיט ידוי צמלי דעלמא
סהדייח אמרי (סס ל"ד ט"ו) סור מרע ועשה טוב אי
ליית להו ילוח ואי לאו כתיב (זכריה ג' ה') והשטן
עומד על ימינו לשטנו כלכו סהדין עליה צמוצי
לעילא אי צעי צב נס ללסחמל צפולמח דק צה
כולכו סהדין (סגיגורין קמיה וקיימין ללסחמל עלוי
עצאן צצעתא דללטרין ליה עכ"ל עוד הוסף הרש"י
צעדו' החורה שהוא מעידה עליו והטעם דכתיב (דצרי'
לא כה) לקוח את ספר החורה והיה סס צך לעד ז"ל
(זוהר ס' ויסי דף רכ"ו) צענין צלרצעה פרקים העולם
רדון אמרו סס צגד' פרקים אלו נדונים צני אדם ולומר
אח"כ צכל יומא ויומא ספרין סחומין ועובדין כתיבין
וליה מלך דיגסג ולית מלך (דיריבן חרדיה ואורייתא
לסהידת ציה צכל יומא וקלא קרי (צמילא (משלי ט')

יסחר איש במסחרים ואני לא ארצנו נאם ה' אי
הכי היך לא יסחרו צר נש למיחז קמי תאריה וחניק
אפילו ההוא מה דחשיב צר נש ואסחלק ברעויה לא
אסחרו קמי קצ"ה ולא אחאזיד מניה עכ"ל לעניינו
עוד פ"ר ז"ל בספרי וכן פ"י גם בחיקונים שמים
וארץ הם עדים על מעשי האדם ז"ל (ילקוט פ' האזינו
ד' שח ע"ג) בספרי ד"א האזינו השמים היה רבי צנאה
אומר בזמן שאדם מתחייב איך פוטעין בו יד אלא עדין ש"י
(דברים י"ז ז') יד העדים תהיה בו צנאה ונה
להמיתו ואח"כ בני אדם ממשמשין וצאין ויד כל העם
באחרונה כך בזמן שאין ישראל עושין רלונו של מקום
מה נאמר בהם (שם י"א י"ו) ועל מה השמים ואחר כך
פורעניוה ממשמשח וצאה שנאמר ואזרחם מהרה וצאן
שישראל עושים רלונו של מקום מה נאמר בהם (הוסע
צ"ב כג) והיה ציוס ההוא נאם ה' אענה את השמים
והם יענו את הארץ והארץ תענה את הדגן וזרעיהם לי
בארץ עכ"ל ו בחיקונים (ד' קמ ע"ג) אומר וכמה דחאמר
עדות בעלמא חתמה הה"ד (איכה צ"ג יג) מה אעידך
מה אדמה לך אית עדות בשמים ובארץ הה"ד (דברים
ל' י"ט) העידותי צבם היום את השמים ואת הארץ
עכ"ל וכן צ"מ (פ' שופטים דף רע"א ע"א) ועוד קצ"ה
ושכיניהם קהדין על צר נש הה"ד העידותי צבם היום
את השמים ואת הארץ את השמים ההוא דחאמר
ציה (ד"ה צ"ו ו' כו) ואתה חשמת את השמים ואת
הארץ ההוא דחאמר צה (ישעיה קו א) והארץ יהודם
רגלי. עוד חרין קהדין עמודא דאחלעיתא ולדיק ואינון
עד מן שומע אחר. עד מן בשכמלו עכ"ל.

" המאורים לעשות דין " (שם כ"י כ"ז) נר ה' נשמת אדם את שמרת
קמאזים

ולא שניק לנפשיה לצד לאחדנא דדינא אחרא והיינו
מה שפ"י גם בן בחיקונים (דף י"א ע"ג) צענין (ירמיה
ה' כ"א) אשר שומתי הולגבול לים ז"ל וליתים אלף
אורייתא מאן דעבר עליה כאלו חזר עלמא לחאו ובהו
ושבה שקולא לכל אורייתא מאן דעבר עליה כאלו חזר
עליו לתוהו וצוהו ובג"ד קרא סמיד ל"ל לעינין דר"א שית
ירא ע"צ"ח (צראשית א' ג') והארץ הית' חוהו וצוהו
דאיהו חול לים כחוליא דשלשלאה לכלבא מאן דאסיק ל"י
משלשלאיה גרים ליה כמה נאוכין דיסורין דנשיך ל"י
ובגינה אומר דוד (תלים צ"ב כ"א) הלילה מחרב נפשי
ויד כל צ ציחתי ודא קמאל דאיהו חפיס בקולר וכו'
עכ"ל לעניינו: ובזה יונן עונש לעובר על כל לא
חשפה שחורה כי מלוח לא חשפה הם גדרים וקייגים
לחפוס קמאל בקולר ושלא להחירו והעובר מחיר החבל
ולכן יגרסו רעה לעלמו שינשך דיסורין צע"ה או צעולם
הצא אם לא נתייקר צעולם הזה. וכן אומר עוד צנאה
דצי אליהו (ילקוט שמואל דף ט"ו) צפקוק (שמואל
א' ו' עו) ויד צאנשי צית קמא ז"ל על הכל הצ"ה פורע
מדה כנגד מדה לפי שהיו צ"י עלי מקולקלי' צמעיה'
ילאו למלחמה ונהרגו מישראל ארבעת אלפים. אמרו
ישראל למה נגפנו ה' אומר הקדוש צרוך הוא כשהיו
מכניסים לפני צעזעה ישראל וצעזעה הנשים לא אמרת'
כך שלמו והציאו ארון הצרית והריעו מדועה גדולה
שאין צה ממש על אותה שעה אומר (ירמיה י"ב ה')
נחנה עלי בקולפ על כן שנאחיה מיד נהרגו שלשי' אלף
ורצבה ארון הצרית. ואף צפלשתים היתה מכה רבה
שנאמר (שמואל א' ו' צ') ויקראו שלשתים לכהנים
ולקוסמים ואף על פי שהיו הכהנים עובדי ע"א היתה
צהם דרך ארץ שאמרו אל תשלמו אותם ריקס. וכשחזר
וצא על דרך צית שמש והיו רמוקים מציח שמש כאלפי'
אמה צמדה אמרו נעיל הצגדים ונניחום צמקו' לנוע
ונר"א מה הם עושים לאלהיהם סך כדנהוהו וכן עשו
לקחו צגדיהם ונתנום צמקום מולנע שהיו להם ואנשי
צית שמש כיון שראו את הארון היה להם ליעול את
צגדיהם ולהניחם על פניהם וליעיל לפניו כשעה או
שתיים או שלש עד שיחכקה הארון של מלכי המלכים
הקצ"ה והם לא עשו כן אלא כשראו את הארון היו
שומקים וזוקפים ועומדים ומרקדים ומדברים דברים
יחירים שג"א (שמואל א' ו' יג) וצית שמש קולרים וגו'
ונעלו את הארון והלכו להם לסיכך נעל מישראל חמישי'
אלף וסנהדרי גדולה עמיהם שנאמר ויד צאנשי צית שמש
וגו' ומי הרג את כל אלו אנשי צית שמש הרגו אותם
שלא היתה צהם דרך ארץ מאן אמרו צמדה שאדם
מודר וכו'. צודאי רבון העולמים (תהלים לו ז') לדקתך
כהררי אל משפטך תהום רבה עכ"ל:

" דכתיב אלכה ואשלמה את כרתי וכתיב ואת אבשלום הלכו ר' איש קרואים פ"י שפ"י מלוח דוד הלכו שאיל כחוב לי שילכו עמי צ' אשמים
אוסם שאנחר יכתבו לו והיה מלאה מוחמו של דוד לבי ושלכו אחיו וכן צ' אחרים עד שכתב ר' איש וכלן ראשי קנהרין הרי שגבג לב אפיך
ולב צ"ד " א' אסימם הנשמה " פ"י מיחורא רב. קרעם אפי' מידה קעמם

עולמו . אין תירות וחצופה זאין לדי הרקצה אלל
מחוך דרכיהן של בני אדם . אין ענייהם של בני אדם
כהום בחלי ימיהם אלל מחוך דרכיהם אין בני אדם
מנומלין נגנעין אלל מחוך דרכיהם . אין בני אדם
זאיים לדי הבחשה אלל מחוך דרכיהם : ואין נשים
מנומלות בזיכה אלל מחוך דרכיהם שאל' (ישעיה מה
יה) כה אמר ה' זורח השמים הוא האלהים . לא ולמד
מדרך ארץ כלום אדם זונה לו זית אלל ע"מ להכניס
לו כלים ולהכניס לו פירות כך בני אדם מדרכיהם נדונים
בשזיל להליגם מיום הבא . ולא עוד אלל נג' דברים
אדם מתחלל בכל יום בשעה שנכנס לבית הכסא אומר
לו ראה דרכיך רמה . בשעה שמקוץ דם אומר לו בשר
ורם אתה . בשעה שהוא הולך לפני המה אומר לו
ראה לפני מי אתה הולך ועדיין אינו סוזר זו ומדבר
דברים יחרים שנאמר (משלי יט ג') אולת אדם תקלף
דרכו . עושה אדם עלמו לדבר אמת מוסרין לו מלאך
שמחנהג עמו בדרך לדיקים ומדבר אמת . עושה אדם
עלוו רצע נכסע ולשקר מוסרין לו מלאך שמחנהג עמו
בדרך רשעים ומנחם ומפקר עושה אדם עלמו סקיד
לשזול את הכל מוסרין לו מלאך המחנהג עמו בדרך
סקידים וקובל את הכל שנאמר (ירמיה יז י) אלהי ה'
סוקר לז וגו' ולתת לאיש דרכיו וגו' . וכן זודר הוא
אומר (תהלים יחז) עם נצר תחזירי ואומר כי אתה
עם בני חושיע שגניות יפה לו ועניימ רמות חשפיל
אלו רשעי העולם : וכן אמר עוד (ילקוט דף עב ע"ד)
זמכילתחא בפסקוק (שמות י"ט א') בחדש השלישי ללח
בני ישראל מארץ מצרים ז"ל וגיר שמונים חדשי' ליליא'
מצרים אין לי אלל חדשים שנה מנין ח"ל בשני השנית
וגו' ואמר אשר כך אין לי אלל עד שלא נזנה הצית
משנזנה הצית מנין ח"ל ויהי מקץ עשרים שנה אשר
זנה שלמה . לא דלו למנות לבניינו ימנו למדנו שאל'
(יהזקאל ט' א') אשר אשר הופתה העיר לא רלו למנות
לעלמם ימנו למחרים שנאמר בשנת שמים (דברים כג)
שמים נזכודללך וכן הוא אומר (סיר א') אלל לא חדעי
לך היפה בנשים וגו' וכן הוא אומר תחא אשר לא עבדת
לא רליחם להשחעזד לשמים הרי אתם משחעזדים לפני
עובדיאל רליחם לשקול שקלי שמיסבקע לגלגול הרי אתם
שוקלי ע"ו שקלים במלכות אויביכם . לא רליחם לחקולת
הדרכים ותח רחשונו לעולי צית הבחירה הרי אתם
מוחקרים את . הזכודגיים העולים לכרכי מלכים . וכן
הוא אומר (דברים כח מד) תחא אשר לא עבדת את ה'
אלהיך בשמחה ובנוז לבז מרוז כל ועבדת את אויביך
בשמחה . תחא אשר לא עבדת את ה' אלהיך במשקה
ועבדת את אויביך בצלמא . תחא אשר לא עבדת את ה'
אלהיך מלובש ועבדת את אויביך בעירום . תחא אשר
לא עבדת את ה' אלהיך מרוז כל ועבדת את אויביך
בחוטר כל ואלו חוסר כל שנעלה רעת מהן ובחוטר חוכ'
מהן עב"ל :

עוד לריך לינא כי כמה דברים עשה הקצ"ה בעול'
כדי לעורר לאדם שירא ולפניו ית' ולא יטע
כענין מה שא"ל (קהלת ג' י ד) והאלהים עשה שיראו
מלפניו (ברכות דף נו ע"א) אמר רבה זר צר מה
אמר רבי יוחנן זה חלוט רע אחר רבי אלכסנדר רבי צ'ל
לא נבראו רעמי' אלל לפסע עקמומיות שבלב שנאמר
והאלהים עשה שיראו מלפניו ע"כ וזוהר (פרשת
שנחש דף קל"ט ע"ג) פי' שם האלהים היא הגבורה
עשה בשכינה שיראו מלפניו ופני שהכנייה היא מקום
הדין וז"ל מהו עשה האלהים חילנא אחרת לחתל מני'
ולא יעשה בהאי דהאי חילנא תחאה עמיד ליה ואחיקין
ליה ומאן דיעול לחלנא עילאה יעול ברצע וישנא לחילני'
תחאה וידחול למיעל אלל כרקא חזי . ת"ח דהאי נטיר
תחאה הוא ועל דא חקרי שומר יבדאל דא חילני תחאה'
תחשקיא ומחזן מאילנא דלעילא ועל דא לא כתי' יעש'
אלל עשה מי' שיראו מלפניו בני עלומא ולא יקרבו
ליה אלל חינו . דיסתרון לקרצא ולא אחרת ויקחמרון
בני גשא ארסי דאוריית' ולא יסטון לימינא ולשמאלא
עכ"ל . ופי' ביראה צ' דברים הא' שלל יקרצ אל הקודם
מי שאינו ראוי כי לא כל הרולה ליטול את השם יטול
וכדפי' בהקדמה בשם הרשב"י מפ' נשא שהרולה לזוא
אל הקודם כמה מקטרגים יש עליו אם אינו ראוי והוא
כדמיון הרולה ליכנס לנא לראות פני המלך שקודם
שיכנס לראות המלך כונה שערים לפניו ושערים יש
וכמה ממונים על כל פתח ופתח . והב' ויקחמרון בני
נשא ארסי דאורייתא וכו' והוא כונה שפי' זוהר פרס'
וילא (דף קצ"ה א') והסיצו את האזן על פי הבאר למקומ'
על מיומר צירי' כענין על פי ה' ימנו והיינו שהיא
לריכה לאזן נגף וגור ומכול לייקר בני אדם . ובניין
זה יוצן חלוט רע והרעומים שכולם הם כמות הדין
המחשעעים מונה לייקר בני אדם . וכאשר הקצ"ה ייקר
לאדם ציפורין סייצ ליכנע מהדין השולט עליו ולא
יקסה ערפו ולא יהא צועע ציפורין ואם מקסה לבז
פי' הרשב"י ע"ה (זוהר פרשת צלמשת דף יד ע"א)
עליו נאמר (משלי כח יד) ומקסה לבז יפול ברעס שהי'
המלוות . לכן לריך שירא ממוני ית' ויקחכל צמה
שאתרו רז"ל בחתומת בפסקוק (שזקוק ח' ז) איום
וגורא הוא ממונו משפטו ופשתו . לא ז"ל בילקוט חזקוק
ד"א איום ונורא הוא זה האדם ששולט בכל מה שברא
הקצ"ה הכתיב (תהלים יז) תמטי ליהו צומע' ידן וממונו משפטו
ושאתו ילל בשעה שהוא חוטא הקצ"ה מציא עליו יסורין
וגוסו מלך צ"ו כשהוא כורה עבדיו הוא מציא . אנגלבים
ומכל' ורודה אותם אלל הקצ"ה אינו כן כשמוקס לרדות
את האדם וגוסו של אדם כורה אחרו ומייקרו שנאמר
(ויקרא יג צ) אדם כי יהיה בעור בשרו עכ"ל :

עוד כסיסחכל האדם צנהות הארי בכל אדם ירא
מומו כדכתיב (עמוס ג ט) אריה שאג ומי לא יירא
ועמדו ית' עכ"ל כדכתיב (ירמיה י' י) וה' אלהים אונח
הוא

שוא אלהים חיים ומלך עולם ומקלפו חרעס הארץ ולא
יכילו גוי' זעמו . וכן אמרו במדרש בפסקוק (משלי יט
צ) נהם ככפיר אימת מלך . ז"ל נהם ככפיר אימת
מלך אמר רבי יהודה צר סיוון הרעומים הללו כשהם
יואלים הם מורעשים כל העולם ואימתו של הקצ"ה
עכ"ל . ד"א אמר רבי חמא צר חנינא מה הכפיר הזה
כשהוא לוזם בקולו אדם השומע אותו ותיירא כהנחמו
של הקצ"ה עכ"ל :

עוד יירא שכמה שלומים יש לו להקצ"ה לעשות דין
בבני אדם לפצוע טובו וכן אמרו רז"ל בצ"ב
על פסקוק (איוב ז' א') הלל לנא לנאוס עלי ארץ .
ז"ל הרצה לבאים מינה הקצ"ה לאדם לחצוע עלזון שלו
הרצה דונים הרצה אריות הרצה נחשים הרצה עקרבים
ולא עוד אלל כיומי כתי' יומו . רבנין אמרין אפילו
דבנים שחתה רוחה אוחס כאלו הם יחרון לבגריהו של
עולם כגון יחושים פרעושים זבובים אף הם בכלל בריותו
של עולם וכלל הקצ"ה עושה שליחותו אפי' עי' עקרבי
אפי' עי' יחוש אפי' עי' לסרדע עכ"ל :

עוד פי' ז"ל בילמדנו שהכותים גם הם שלומים להזיק
כשאין ישראל עושין רלונו של מקום וז"ל על פסקוק
(מיתרי' יו יז) יראו גוים ויזבוזו וכו' ילכו עמר כנחש
כשאין אתם עושין רלונו כשם כנחש' הנחש בלחם ומוה
ללחם מן העולם כך אני מוגרם בכם הכותים שנעשלו
כנחשים שנאמר (ירמיה עו כג) קול' נחש ילך וכה"ל
(קהלת יא) אלל יסוך הנחש בלח נחש עכ"ל . וכן פי'
זוהר פרשת שמיני (דף לו ע"ב) שהכותיים וכל חיות
השדה כולם הם שלומים להזיק ז"ל כמה שלומין אים
ליה לקצ"ה וכללהו עמיד שליחותיה ואפילו בחיו' ברא
הה"ד (ויקרא כו כג) והשלחתי בכם את מית השדה
ושכלה אחכם . ואפי' ביד עם אשר ההיד (דברים כ"ח
מו) ישא ה' עליך גוי ומחוק וקלה הארץ . אומר ר"א
וצידא דישראל עמיד שליחותא ח"ל כגון רצע צידא
דלדיק . פי' שהלדיק מלוה להלקוח הרצע שנאמר (שם
כ"ח צ) והיה אלל בן הכות הרצע וגו' . אומר אחר כך
אכל רצע צידא דישראל רצע אשר לא עבד צי' שליחות'
אלל צומחא דליהו לא מכוון ציה . הה"ד (שמות כ"ח
יג) ואשר לא לדה והאלהים אנה צידו . ואשר לא לדה
דייקא דלא לקטל ליה ודאי האלהים אנה לידו בגין
לאענשא חרויייהו עכ"ל ופי' שם הטעם שהרצע' ומיות
השדה הם באים ואלל השמאל ובזמן שאין בני אדם
מכשירים ועשים חלו הסרלועה להלקוחם שכיון שעברו
על החורה נרשמו ובעלי הדין מכי'י' בהם אמנם ישראל
ציד ישראל אשר לע"ם שהוא רצע סוף סוף הוא
ציומן ואינו שלים אלל סוגלגלין חוזה על יד סייצ
כדי שיענשו שניהם . ומקום יראה זו הוא מה שפי'רשו
רז"ל (קוטה דף ט' ע"ג) חני רבי חייא מיום שחרצ צית
המקדש אף על פי שבטלו ד' מיתות דין ד' מיתות לל

זעמו . מי שנחסייב סקילה או) נופל מן הסג או חיס
דורסחו . מי שנחסייב סריסא או נופל בזליקה או . נחש
מכיסו . מי שנחסייב הריגה או נמסר . למלכות או
לקטים זאין עליו . מי שנחסייב סוק או טובע בנהר
או מן בפרונכי סי' אכרס . וכן לענין מדה טובה עכ"ל
וצזה נכלל הספוק הזה :

פרק יב

בביאור יראה מחמת המות ושאר דברים המתלויים
אליה רז"ל (שבת ד' צ"א ע"ב) פי' שרשעים
אינם חרדים מיום המיתה ז"ל (תלים ע"ג ד') כי אין
הרצונות למותם דרש רבה בר עולא אמר הקב"ה לא דיין
לרשעים שאין חרדים ועצבים מיום המיתה אלא שלבם
בריא להם כאולם עכ"ל . נראה שצריך לירא מיום המיתה
כדי שיכין צדה ללכת לבית עולמו כמי'ש שהע"ה (קהלת
ז) לב הכמים בבית אבל . וכן (זוהר ט' ויח דה רכו ע"א)
קראו יום המיתה יום הדין הגדול שבו אדם נדון על
כל מעשיו . ז"ל רבי חזקיה פתח ואמר (ראשית סו יב)
יהי השמש לבא ותדרמה נפלה על אברם והנה אימה חשבה
גדולה נופלת עליו דא יומא דרינא קשיא דאפי' ליה לבר
נש מהאי עלמא דתניא הוא יומא דבר נש נסיק מהאי
עלמא דהוא יומא יומא דרינא רבא דאתחשך שמש' מן
סיהרא כמה דכתיב (קהלת יב ב') עד אשר לא תחשך
השמש דא נשמחא קדישא דאתמנעת מבר נש תלתין יומין
עד לא יפוק מעלמא ודא היא צילמא דאתמנעת
מיה ולא אתחזי' מ"ט אתמנעת מניה בגין דנשמ' קדישא
סלקא ואתעברת מניה ולא אתחזי' . דלא תימא דכר מית
בר נש ואתחלש האי נשמחא אתעבר מניה אלא כך איהו
בחייו בתוקפיה אתעבר האי נשמחא ולא נהרא לרוחא
נהיר ליה אלא מההוא יומא כלא מכרוי עליה ואפילו צפרי
שמיא מ"ט בגין דנשמחא דא סלקא מניה ורוחא לא נהיר
לנפשא כדן נפשא אתחלשת ומיכלא וכל תיאובתא דניסא
סלקא מניה ואתעבר' . ואמר רבי יהודה אפי' כל זמנא
דנפיל איגיש בני' (') מרעיה ולא יכיל לצלאה נשמחא
אתעברת וסלקא מניה וזרין לא נהיר רוחא לנפשא עד
דדיינין דיניה דבר נש ואי דינין ליה לבר נש למב כדן
נשמחא אהדרת לאתרה ונהירא לכלא עכ"ל . ומביאר במאמר
כי שלשים יום קודם מיתתו הנשמה והצלם מסתלקין ממנו
וכן מביאר שם עוד בפרי' למעלה מזה ז"ל (זוהר ט' ויח)
דף ר"י ע"ב) אמר רבי יוסי כד ההוא בר נש אתקריבו
תלתין יומין מכרוי עליו בעלמא ואפילו צפרי
שמיא מכרוי עליו . ואי זכאי הוא תלתין
יומין מכרויין עליו בין צדיקא בנתתא דערן . תנא כל
אינון תלתין יומין נשמחיה נפקת מניה בכל ליליא וסלקת
וחמאת דוכתא בההוא עלמא וההוא ברנש לא ידע ולא
אשגח ולא שלים בנשמחיה כל אינון תלתין יומין כמה
דהוה בקדמיתא דכתיב (קהלת ח) אין ארם שליט ברוח
לכלא את הרוח . אמר רבי יהודה מבר שראן אינון תלתין
יומין צילמא דבר נש אתחשך ודייקנא דאתחזי' בארעא
אתמנעת עד כאן לשוננו . (ובוהר פרשת ויקרא דף י"ג
ע"ב) ביארו כי ב' צלמים אחד גדול ואחד קטן ושניהם הם
על האדם ועליהם נאמר (שיר ב' י"ו) עד שיפוח היום
וגסו הצללים וכו' והעתקנו המאמר בפ"ד ע"ש . ואמר שם
בענין עד שיפוח היום עד שלא יפוח יומא דהאי עלמא וייתי
ההוא יומא תקיפא דיתבע לה מלכא דינא לנפקא מהאי
עלמא וכו' יתיב קמי' מאריה . הרי שקראו יום המיתה יום
הדין וצריך לירא ממנו כדי לתקן מעשיו קודם בא ימו .
וכן

(שהוא דונה לנכקל שדומתין אותו מכיס הסקילה לחן גבוה צ' קומוס) והם מחייבין ואשו בפי' (" הללים)

הוא

(הקצ"ה) נחם שמואל מחן בעיר ואם מוכרים מזונות למוכרים ואפי' (" הלאומים) רלוותם להלקוח

דבר נש מקומה ודא היהו דקא מקער לקסינה ולדרכ
 חוצוי דבר נש לאחסק ליה כיון דאחסק בר נש על ידא
 דהיהא קערה צבי מרעה מה בחי(ינ) א ה(ז)וינה יד
 אל ירתי הקסינה וישכז וירדס . אע"ג דבר נש צבי
 מרעה נשמח לא חערת לאחזא קמי מאריה לעשרק
 חוצוי מה כחי(ז) ויקרא אליו רב החובל מאן רב
 החובל דלא יר הטוב דליהו מנהיג כלא . ויאמר לו מה לך
 נדרס קום קרא אל אלהיך וגו' לאו שעתא הוא למדוך
 דהא סלקין לך לדינא על כל מה דעבדת צהאי עלמא
 חוז מחוצך אסחכל צמלין אליך וחוב למארכ מה
 מלאכתך דאחסקת צה צהאי עלמא ולודי עלך קמי
 מארכ . ומלין חבא אסחכל מלין צחא מטפה קרחה
 ולא חבאה קמיה . מה אלך אסחכל דהא מארעא
 אחבאיאל ולארעא חיתוב . ואי מזה עם אה אסחכל
 אי איה לך זכו דאבהן דיגין עלך . כיון דסלקין לה
 לדינא דלעילא שהיא קערה דליהו גזרת דינא דקעיר
 עליה דבר נש חבנת מן מלכא למידן חינון חסיין
 דמלכא וכלהו חתיין חד חד קמיה ציה שעתא אסתריבו
 צי דינא איה מנהון דסתיה צכות ואיה מנהון דסתיה
 צחובה וגזרת דינא חבנת דינא . ואי ההוא בר נש
 לא זכי מה כחי(ז) ויקרא אליו ויאמר להשיב אל
 היצבה ולא יכול . וסתדלין חינון דאורי זכוחיה
 לאחזא ליה להאי עלמא ולא יכולו מאי טעמא כי
 היס הולך וקוער עליהם גזירה דינא אהיל וקעיר
 צחוצוי דבר נש ואחבצר עליהו . כדין נחתין עליה
 חלת שליח מנהון חד דכתיב כל זכוון וכל חוצין דעבד
 בר נש צהאי עלמא וחד דעביד חוסין יומיו וחד דהוה
 אהיל עמיה כד הוה צמעי אמה . והא אוקימנא
 דגזרת דינא לא (" שכיך עד ההוא זמנא דכחי(ז) שם
 ט"ו) וישאו את יונה . וישאו כד נטיל ליה מצותיה לבי
 קברי כדין מוכרין עליו אי היהו זכאה מוכרי עליה
 ואמרו הבו יקר לדיוקנא דמלכא (ישעיה כ"ז) יבוא
 שלום ימותו על משכנותם הלך נכהו מנא לך דכחי(ז)
 (שם נ"ח ט') והלך לפניך לרקך כבוד ה' יאספק .
 ואי חייבא היהו מוכרי עליה ואמרו ווי ליה לפלניא
 עז ליה דלא יחברי כדין מה כחי(ז) (יונה א' ט"ו)
 ויעלכו אל הים ויעמוד הים מזהפו . כד חעלי ליה
 לבי קברי דליהו אחר דדינא כדין גזרת דינא דהוה
 קעיר שכיך מזהפי וננא דכלע ליה דא היהו קברא
 מה כחי(ז) (שם ז' א) ויהי יונה צמעי הדג מעוי דג דא
 צטן שאול מנלך דכתי(שם ז' ב) מוצן שאול שועתי ואיהו
 צמעי דנוי הוה וקארי ליה צטן שאול . שלשה ימים וג'
 לילות אלין חלת יומין דבר נש צקברא ואחצקעו מעוי
 לבתר חלתא יומין ההוא טנופא אסתכך על אסתוי
 ואומר לו עול מה דיבנת צי אכלת ושתיית כל יומא ולא
 יבנת למכני וכל יומך הוה כחנין וכמועדן ומכני
 הוה כפנין דלא אכלו צהדך עול מה דיבנת צי . הה"ד
 (מלאכי ז' ג') וזרתי פרש על פניכם וגו' והא אוקימנא

(ל' כ' עד חזון זמן

צנים לא שמחו צצניהם כמה נאים היה נויים עליהם
 לחקלה כמה זקנים לא ראו כבוד כמה צחורים נקללו
 בחופתן וכי מה הנא' לאכול ומחלל שהיא וציאו לדינים
 מרובים ומשמה שמיצאה את האדם לדאגות הרבה
 ומלבוש שהוא גורם לפגיעות מרובות מהרהור שגורם
 למלאו צי' מרובי' משינה וחוקה שגורמת למיתה משונה
 ומטא שהוא מאבד זכיות הרבה ומרעומת שמקספת
 פרכות הרבה . איזהו צן העם צ' . הנהרמק מן העצירו
 ומהרהור ומלינות ומלשון הרע ומחכיעור והדומה
 והמקיים המלות ויש צידו מורה על אונתה ומתרחק
 מן החטא ומעיון חפלה ומחוד' על עונותיו לפני
 הצ' . ועושה תשובה . והמתחבר לרשע טורד עלמו מן
 העה"ז ומן העה"צ והמשביר שני' לרשע הרי זה מורגזי
 אל והמרמה דבריו ומחלל צקוסו . והמטה את חברו
 מדרך טובה לדרך רע מה צחלי יומיו והמלעיג על
 המלות חין מרמזין עליו מן השמיי' והמלעיג על עניוהן
 של עניים סוף סוף הוא יגע ואחרים אוכלי יגיעו
 וכל המרגיל להאדים שני חבירו פנקסו פחומה צו ציוס
 ואין לך קשה אלא מי שעוסק דבריו הבאי חוי למי
 שהעולם מטעה צו חוי למי שהטעה משקת לו . חוי
 למי שנעשה קניגורו קטיגורו חוי למי שילך מנלחו חוי
 למי שנספק עליו הבגלל חוי למי שמהאבד את עמלו
 יש פורעניות חוי יש פורעניות לאחר זמן . ויש אמת
 אחר אמת ויש כלן כאמת ויש מהן צאות על האדם
 יהוא ער ויש צאות והוא יסן ויש מהן כבודות ויש מהן
 כמרלות נפש ויש צדעה ויש שלא צדעה ויש צדקותו
 ויש צנערותו . ויש צמחר ויש צבלוי ויש צבית ויש
 צאכסניא כל לרה ולוקה וקבלה ופרלה וחקלה וממעין
 את החטא ויש שעובד את המקום ומחך יראה כדי שלא
 חקספת פרכסו ויש מתוך אהבה יש מתוך צו' ויש מתוך
 חמימות ויש מתוך להראות ויש צמחה שמת שיהיה
 המורה על ידו " ויש מתוך היסורין שגא' (הושע ה'
 ט') צלר להם ישחורני וכל אחר לפי מעשיו צעשה
 שפער האדם המללך הממונה על הדין עומד
 כנגדו ואומר לו חוי על זה הגוף שילא מן העולם
 ריקס מציחיה ומלא עונות וציט צרגליי ואומר חוי
 להם לרגלים שלא הלכו ציוטר חוי לידים שחעסקו
 דצבי שקר או למעים שבהו מן הבגל חוי לעיני' שלא
 הלכו צאמונה חוי לאזנים שלא קבלו חוכמת חוי לפה
 שלא עסק בחורה חוי לו לצער שלא נהיגע ציראה חוי
 לו לילך שלא נכנע מפני צוראו חוי לו ללצ שלא עבד
 את צוראו שעתיד לעמוד צניספה ואומר לו עמוד כדין
 והכר מעשיך דע מהיכן צחא ולפני מי אהה עמיד ליחן
 את הדין ואם אין אהה יכול להשיב מי יוכל להשיב
 ווי יוכל לקבול עונותיו שהן כאש לצבד וכחצ לצחאר
 וכסן ללצ וככלבים לרגלים כהסך לעיניסכמנה לפה
 כשומה לרגל כמרישה לאזנים כמכשלה לכח כיומי רע'
 לצקנה כיסורין לגוף כגדיעה לקנן פמרה למיתה .

מחשבותיך

כעצירה ליום הדין יש שהוא מות צחלי יומיו ויש מי
 שהוא יולא מן העולם צמוימות אשרי מי שיראחו על
 פניו אשרי השומר מעוניו אשרי מי שהוא עניו אשרי
 המשבחיםאוחו המוניו אשרי מי שהוא שפל צעיניו אשרי
 מי שמוטה אזניו לשמוע דברי חורה אשרי השומע דברי
 חורה בכל יום . חורה ה' תמימה עומדת לפני האדם
 צעשה שהוא עוסק צמנחתו ואומר ה' עמך גבור
 הסיל הנה צחתי ללמדך על כן ילאחי לקראחך לשחר
 פניך ואמלאך . אשריך אם חזכרני אשריך אם צלךך
 חלפני אשריך אם הקיימי אשריך אם השמיעני וצבל
 יום צי יהיו (" זממך כי צי ירבו ימין המתרחק מן
 העצירה והדצק בחורה וצחא מן ההשררה ותהיה צחומה
 חמיד וקרא אל אלהיך חמיד כי הוא יגייעך וישעיעך
 ויניח לך וזכור שאתה טפה קרחה מוזמן לעפר ושומה
 לכן המתרחק מן המנוסה ועבוד אלהיך צמחה ויהיה
 לך לחמול' כי הדרך שחומה ויהיה לך למשאלת ולרומה
 אם את הדבר הזה תעשה לך יאיר כנוגהים ולוך אלדים
 כי אם תעבוד אלדיך צהבזה וצבה אשריך צעוה"ז
 וטוב לך לעוה"צ ע"כ מלאמי :

עוד דברים דומים לזה כתב רבינו חס צמטר הישר
 כתב שיאמר האדם אל לבו לבי לבי הלא
 ידעת כי לא נבראת כי אם לשבז לעפר מיום
 היותך מדוע לא זכרת אהיחך הלא חדע כי כל הימים
 אשר אתה חי על האדמה כלל עובר וכמוך יקוער מבורך
 וכעשן מארובה ימך חרולים ומיך קלילים וכל אשר
 יעבור עליך יום או לילה חפסך חלק ומלקי מיך וצבל
 יום חקרב אל הקצ' וחעוף צלי אבד ומדוע לא זכרת
 כי עפר אתה ולא ידעת כי מן האדמה נולדת ועל און
 צמחת כי מרדת ומדוע אתה נמחר ולא תעבור על לצך
 יום הוור יום אשל חאבד עלהך ונסרחה חמחך יום
 ידבק לשוך לחכך . יום ישאוך על כהף יצבלוך ועל
 ארץ תחתית ישליבוך ועל כל מעשה ישצבוך וכאבק
 חדכה ואשך לא תכנה יום תראה חסצבון ערוך והקסר
 פחוס ומאזני משפט וכוס חרעלה ציד ה' שם תמלה שמרית
 ותהמי נפסך צליריה ומה חשיצ על זרונותיך הלא אז
 תראה פרי ומעלליך ותמלל גמולך ולכו תמות כמות
 הצהמו' ולא תהיה עמיד לתת חסצבון היה לך לשמות
 צמוחך אך חלך למר ממו' ולמקור' אופל ארץ חסך וללמות
 שם חסול עליך חיימה ותכסך כלימה ולצוידך גוש רמה
 ויאורה על גופך גפרי' לצלתי השאיר לך שריד הלא היו'
 ההוא נורא ואיום . יום אשר חין לו פדיוס . יום
 חמורר צצביה חלניה ואניה . יום חרדה ולעקה יום
 שואה ונלקה . יום חספד מר' . יום חערוך חבל משמר
 מול משמר . יום יחרה אף האל וקנלחו ונתכה כאש
 חמחו יום ירבו המעלבים והמכאזבים . יום יהמה כל
 איש ידיו על חליו . יום ישאבדו כל חליו . יום חלא
 הנשמה וחשאר הגוף ככלי מלא כלימה מושלך כאבך
 דומס ועמה צן אדם אל מי חנוס לעזרה או מי חסיה
 עליך

שער היראה פרק יב חבוש הקבר

עליך ספרה הלא אז חומר אוי לי מה עשיתי מדוע דבר ה' צחיח ואחרי שרירות לבי פניתי וצמח סחטת כי ערום אכני החקושה והחבושה והכלם ומחטתיך וכן חודה ללחתיך בעוד נשקך בגופך וצטורם ישכרו ככבי נשקך שוב יום ה' לפני מיתחתך החזק צמוקר אל חרף נלרה כי היא סיך עכ"ל :

ומצינו שפסי רבן יוחנן בן זכאי היה סרד וירא מדיני עולם הצא כמו שאמרו (ברכות ע"ד

דף כח כ"ג) כשחלה רבן יוחנן בן זכאי נכסו חלמידיו לצקרו כיון שראו אותם החמיל לצכות אמרו לו חלמידיו רבינו נר ישראל עמוד הימיני פטיש החזק מפני מה אמה זוכה אחר להם אלו לפני מלך צ"ו היו מוליכים אותו שהיום כאן וימחר בקבר שאם כועס עלי אין כעסו כעס עולם ואם אופקני אין אופקני אפי' יכול לייסרו עולם ואלו שפטיחו עליו יכול שפטיחו עליו ומי שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עליו כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם ואלו שפטיחו עלי כועס עלי כעסו כעס עולם

וזכר חרדה רבן יוחנן בן זכאי צעעת פטירתו ואמרו (נמכת קופרים ע"י הלכה ה') על מעלת רבן יוחנן בן זכאי ז"ל אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח פרכה אחת מן הסורה שלא למד במקרא וחרגום מדרש הלכות ואגדות ומשלות הכל למד וכן אמרו עליו שאמר אם יהיו כל השמים יריעות וכל האילנות קולמוסים וכל הימים דיו אין כדי לכחזר את סעודתי שלמדיתי ומצוי ולא אללתי מחמת חכמים אלא כעס שצוצו הזו הטובלת צים הגדול ומשהו מחסרה עב"ל רז"ל (סוכה פ"ג ד' כ"ח ע"א) הוסיפו עוד דברי שלמד אמרו עליו על רב"ל שלא הניח מקרא משה הלכות ואגדות דקדוקי תורה דקדוקי סופרים קלים ומעוררים ג"ש תקופתו גימטריית שיחה מלאכי השרת ושיחה שדים ושיחה דקלים ומשלות כוזבין ומשלות שועלי דבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרובה דבר קטן הוויה דאצ"ל ודבר לקיים מה שנא' (משלי ח כא) להנחיל ארצה יש ואולרונהם אעלה עכ"ל :

עוד מלאכי פרכים מדברי רז"ל מדברים על ענין חבוש הקבר ראייתו להעתיקם הנה לעורר הלל ליראה :

פרק א כילד אדם ונת באים עליו מלאכי השרת אחר ממלאכי השרת ואמר לו קום הגיע

קלך אומר להם עדיין לא הגיע קלי . מיד פוחד את עיניו וכואה מלאך ארכו וסיף העולם ועד קופו ומכף רגלו ועד קדקדו מלא עינים לצופו אם נקווחו אם כלו אם וסכין צידו וטפה של מרה חלויה צו מונה מות מומי ומכרים מונה פניו מוריקות ואינו מת עד שרואה הקצ"ה צעלמו שנאמר (סמות לג כ') כילל יראתי האדם ומי צחייהם אינם רואים אצל רואים הם צחייהם שנאמר (תהלים כב ב') לפניו יכרעו כל יורדי עפר וגומר . מיד מעיד על עצמו כל מה שעשה צו"ה והוא מעיד והקצ"ה מוחם אם לדיק הוא מוסר נפשו לצעלוי אם רשע גמור הוא מקשה ערפו ומגביר ילכו . מכאן אז"ל אפילו צפטיחו על אדם רשע ילכו ומגבר עליו דבי אלעזר בן יעקב אומר כעס שיקשה ערפו צו"ה כך מקשה לו צעעת פטירתו של עומד בדין שנאמר (תהלים קיב י) רשע יראה וכעס וגו' . וצעעת פטירתו של דיק מהו אומר (ישעיה נ"א ח) הלדיק אצד וגומר . וצעעת פטירתו של רשע מהו אומר (שמואל ב כגו) וצליעל

פרק ב שאלו אחר אלעזר כילד דין הקבר . אין

בזמן שפטר אדם מן העולם צא מלאך המות ויושב על קצרו ומכה אותו צידו ואומר לו קום הגדי לי שמך . א"ל גלוי וידוע לפני מ"ש והיה העולם שאני יודע מה שמי . מיד מכניס רוח וכשמה בגופו ומעמידו ומטייבו בדין . אריצ"ל חלו אם ושללת ברזל צידו פעם א' איצ"ל ומפרכים . שנים עלמותיו ומספרים ובאין מלאכי השרת ומלקטין אותן ומעמידין אותן ומכיו אדם ששם שלישי וצבאשין ומנו דין ודין אותו בכל מדה ומדה . יום א' ויום ב' ויום ג' ויום ד' ויום ה' דנין אותו ומכהו מ' עיניו מפני שלא ראה ואמר . ומאזניו מפני שלא שמע ואמר . ומשפתיו מפני שמויא משפתיו דברי חפלות . ומלשנו מפני שהעידה עדות שקר . ומרגליו מפני שהקדי רגליו לדבר עבירי מכאן אז"ל כל המקדים רגליו לדבר עבירה ומקדימים לו מלאך המות וכל המלשיין על סבירו לשון הרע מיתחו באסקרה :

פרק ג אומר רבי מאיר משום ר' אלעזר קשה יום הדין שהקצ"ה דן את האדם בקבר יומת מדין של גהנם דין גיהנם ומעשרים שנה ולמעלה אצל דין הקבר אפילו לדיקים נדונים צו אפילו גמולי חלל אפי' יונקי שדים נדונים צו . אצל אמרו ז"ל הדר צא"י ומת בע"ש אינו רואה דין הקבר : ומה ישעה ויגלל מדין הקבר יהיה אהב לדקוח ולהבז חוכמות והאבז גמילו חסדי ומכניס אורחים לתוך ביתו . ויחלל חפלותו בצוונה אפילו ונת בצולה לארץ אינו רואה שנא' (יונה ב' ג' ויאמר קראתי מנרה לי : צן עזאי אומר ג' דינים הם ועלשחם קשים זה מזה ושלשחם לפני הקצ"ה הם : ר"ע אומר

(כ) עמודים שהעמיד שלום באלום הימיני לעולם חסון (כ) סוכה אחי (כ) לכו"כ (כ) צעתי דנין אחר המיתה שאז אין הסוכה מועיל :

שער היראה פרק יב חבוש הקבר

אומר וכי שלשחם לפני הקצ"ה והלא דין הקבר לצדו דנין אותו ודין גיהנם לצדו דנין אותו ודין שמים לפני הקצ"ה הוא אם אין עליו דין פוטרין אותו מיד ואם לאו דנין אותו דין ארוך :

פרק ד א"ר יוסי צא וראה כמה צין בהמה לאדם בהמה כמה יסודין סובלת בעולם שוחטין אותה ומשפטיין אותה ואין עלי דין אצל אדם כמה יסודין סובלת צו"ה ולחחר מיתחו אם לדיק גמור הוא פוטרין אותו מן הדין ואם רשע גמור הוא דנין אותו בדינים שחורים : אמרו צעעה שאדם נפטר מן העולם לא די שהוא נזהל ומלאך המות שכלו מלא עינים וחרבו שלופה צידו אלא שואל לו כלום עסקת בחורי וגמילות חסדים והמלכת לקורך צעעית וערצית והמלכת את חכריך צנחנה רוח : אם יש צו דברים הללו זורק אותי עיפה לחוך פיו ויוללח נשמתו בלא לער כמותך ניומח חלל : ואם אין צו דברים הללו יוללח נשמתו מגופו כגריכת קולים מן הלמד . וכשאז מלאך המות אומר לו לדיק קורך שלחתי אליך מיד מחחק לו אומר לו טעה זו אי אפשר לעצרה אלא ששמעתי מאחורי הסרגוד שהקצ"ה מחקן לך מדור צ"ע :

פרק ה צעעת הדין אומר לו הקצ"ה לאדם טורח גדול

היה לי עליך משילחתיך במועי אומך ולא היית נפל וכשיללח לאויר העולם חקתני לך מזונות והללתיך מן היסודין כלום עסקת בחורה ועשית גמילות חסדים לפני אם יש צו דברים הללו פוטרין אותו מיד הדין ואם לאו מוקרין אותו לה' מלאכי חבלה כנגד ה' שונשי תורה הם . א' מכה וא' מונה כדרך שמוכין ומוכין צ"ד ושלשי מויליא אור מגופו ככבשן שהאור יולל ממנו . הד' מצית עשצים מרים ותמולים מן ההרים שאם גזל מחברו או' לו דקדק צטייך לפי שאכלת גזל צטייך . ה' מה אה אצוי ואת אמו ואומר להם מפני מה לא הדרכתם את בניכם ללמוד תורה ומעשים טובים כדי שיעשה מלות ומע"ט ויפריש מועשים רעים מיד נוחטין לו רשות להכות את אצוי ואת אמו ואם קלח ולא קיים מלקין אותו לפנים עכ"ל :

ואע"פ שדברי רז"ל אינם לריכים חוזק והם מלאומתים מאלהים כי דבריהם ברוב הקדש ודברי אלהים חיים ומ"מ ראייתו לכתוב שורותם אלו לעורר הישינים : אני הכותב שנת הש"ל צמדת אלול צא לי בחלום הלילי נפש מואתו עולם אחר פטירתו כמו ג' מדשים והייתי מכיר צו שהיה מת והייתי שואל לו על ענייני אותו העולם והיה אומר לי ענייני צצוע הקבר בצרכה ואח"כ היה אומר לי שדנים בצאותו עולם ומעניינים על דקדוק הדברים ציותת ממה שאדם ישחוב צדעתו והנשאלים ישמעו וירלו :

ובענין דין הקבר פ"י רש"י (זוהר פ' תרומה דף קנא ע"א) ט"ז שהגוף קיים בקבר הכפס נדונית צגיהנם ואמר שנאלל הגוף הכפס יש לה מנוח ואמרו על

ו-אמר ה"א (ג' גמולתי כו)
בענין עונות ומצות אחר ומעשר

לא כמה טז לזקן ללדיקי צילתייצי למהוי גופא דלחוק דביק צאדע ולאשתכלא גו עשרה לזמן קריבו ולא למהוי להו קיומא כל ההוא זמנא קמי צגין לאשתכלא גופא וכוסא תדיר בכל יומא דהא ליח לך כל לדיק ולדיק בעלמא דליח ליה דינא דקצרה . צגין דהסוא מלאך דמונח על קצרי קאים על גופא ודן ליה בכל יומא ויומא אם ללדיקי כך לחייבי עאכו' . צג"כ כל זמנא דגופא אשתכלל ולחצלי בעפרה הא דינא אשתכין מכלל צו מאינון חסידי קיימין בעלמא דאינון אחמון לסלקא למאריהון בצמחסון להסוא אחר עילאה דאחמון לון וזעירין אינון מעלמא עכ"ל . וצ"י שלח לך (שם דף קס"ט ע"ב) פי' שעל זה נאמר (זכריה ג' ג') ויהושע היה לבוש בגדים נאים שהוא גוף הצער שהוא מלך סמאל שעליו נאמר (קסלת) הסקיל חובק את ידיו ואוכל את צפרו ובעוד הגוף שהוא מלך סמאל קיים אינם מלבישים לנשמה הלבשה הראוי לה צג"ע ואמר שנאלל הצער אז מלבישים לה לבושה וזהו (זכריה ג' ד') הסירו הבגדים הנאים מעליו וגו' וילבישו צג"ד' ומלאך ה' עומד כי מהשכינה הנקרא מלאך ה' משם נחן לנשמה הלבשה ולכן לריף האדם למעט צצער שהוא מהקליפה ולהכרות צחקוי לבוש נפשו שהיא העומדת קיימת לעולם שכולו ארוך וצזה נכלל כל הפרק הזה :

פרק יג בביאור פרטי העונות שמענינים עליהם בניהנם מה שנמצא כתוב בזהר ובמדרשים וענין גיהנם מהו אשו של גיהנם פי' זיל (חגיגה פ"ב דף י"ב ע"ב) שנמשך מנהר דינור וזיל (ירמיה ל' כג) הנה סערת ה' חמה יצאה זה נהר דינור מהיבא בפיך רבי ירמיה בר אבא אמר מויעתן של חיות ולהיכן שביך אמר רב חלקיה בר טובי על ראש רשעים בניהנם שנא' הנה סערת ה' חמה יצא סער מתגולל על ראש רשעים יחול עכ"ל עוד ענין גיהנם גילה לנו ישעיה הנביא באומרו (ישעיה ל' לג) כי ערוך מאתמול תפתה גם היא לפלך הוכן העמיק הרחיב מדרתה אש ועצים הרבה וגו' ועוד כמותו לבואה זו אמר לו בירושלם . ופי' רז"ל במדרש אגדת שמואל פסוק כי ערוך מאתמול תפתה וגו' העמיק הרחיב אמר רבי פנחס ורבי חנינא לפי שהרשעים אומרים כמה רבואות גיהנם מחזקת מאתים רבוא שלש מאות רבוא . כמה רשעים בכל דור ודור אמר הקב"ה כל מה שאתם רבים בעולם אף היא מתפתה בכל יום ומרחבת ומעמקת שנאמר (שם ל' ל"ג) כי ערוך מאתמול תפתה וגו' עכ"ל ובזהר (פ' תרומה דף ק"ג ע"א) פי' ענין זה ואמר שאשו של גיהנם אינו דולק אלא ע"י שהרשעים מתחמטים באש יצרים ז"ל אמר רבי יהודה דינא דעונשי דגיהנם הא אוליפנא דאיחו למידן תמן לחייביא על מה אתדגו בנורא דגיהנם אלא גיהנם איחו נור דליק ימתי וילי כנוונא דחייביא מתחמטין בנורא דיצר הרע למעבר על פתגמי אורייתא בכל חמוטא ומסומא דאינון מתחמטין ביצר הרע הכי אתוקד בנורא דגיהנם ומנא חרז לא אשתכת בכל בעלמא דאעילו ליה גו גושפנקא דברזלא בנוקבא דתהומא רבא וכל ההוא זמנה כבה נורא דגיהנם ולא אתוקד כלל אחר יצו"ה לאתריה שארו חייבי עלמא לאתחמטא ביה שארי נורא דגיהנם לאתוקדא הא גיהנם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצר הרע דחייביא ובהיא חמימו

חמימו גיהנם אתוקד ומי וילי ולא שכך : שבעה פתחים אינון לגיהנם ושבעה מדורין אינון תמן . שבעה זיני חייבין אינון רע בליעל חוטא . רשע . משחית : לפי יהוד וכלהו לקבליהו אית מדורין לגיהנם כל חד וחד כדא חיי ליה : וכפום ההוא דגא דחמא ביה ההוא חייבא יהבין ליה מדורא בגיהנם ובכל מדורא ומדורא אית מלאך ממנא על ההוא אתר תחות ידא דרומא וכמה אלה ורבו עמיה דדיינין לון לחייבא כל חד וחד כמא דאתחוי ליה בהוא מדורא דאיהו תמן אשא דגיהנם ממי לתתא מנו אשא דגיהנם דלעילא וממי לההוא גיהנם דלתתא ואתוקד בההוא אתערו דחמימו דחייבא קרא מחמי גרמייהו נויצר הרע וכל אינון מדורין דליקין תמן עכ"ל . ואמר דאשא דגיהנם ממי לתתא מנו אשא דגיהנם דלעילא סוד גיהנם למעלה הוא נהר דינור שבו מתלבנים הנשמות כמבואר בפי יוקהל כמו שנעתק עוד ואותו נהר דינור יורד לגיהנם שבארץ כמו שפי"ל ג' פתחים ישלו והרשעים בחמומם גורמים להמשיך אשו של נהר דינור העליון :

ובענין ג פתחים שיש בגיהנם אמרו ז"ל בעירובין (דף י"ג ע"א) ז"ל א"ר ירמיה א"ר אלעזר ג' פתחים יש לו לגיהנם א' צמד צד וא' צד וא' צד ושלם . צמד צד דכתיב (צמד צד יו לב) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה צים דכתיב (יונה ג' ג') מצטן שאלו שועתי . צירושלים דכתיב (ישעיה ל"א ט') אשר אור לו צליון ומגור לו צירושלם ותנא דבי רבי ישמעאל אשר אור לו צליון זו פתחה של גיהנם ותו ליכא והא ליכא הא דאמר רבי מריון אריב"ל ואמרי לה חני רב מרי צד יוסק צן זכאי שני חמרים יש צני צן הנס ועולה עטן מצנייהם וזו היא שטינו ליני הר צדל כשרות וזו היא פתחה של גיהנם דלמא היינו מדבר .

והרשע שיכתיב ענין גיהנם נאמר לו שילך למדבר ששם צקיעי דקרח כמו שאמרו בצבא צחרא (דף ע"ד ע"ב) צמעטיות דרבה צר צר סנה אורח חא חאזי לך צלועי דקרח חאזי חרי ציזעי פי צקיעי והו קא חסקי (" קיעול ") שקלי בצבא דעמרא ואמטינה צמיא ונעליה צרעיה דרומחא ועייליה החסוכי אסיק הוס איתרך איתרכי . אמר לי (" אליה ואלו שמעת ושעתי דהו אמרין וטה אמת ותורחא אמת והן צדאין אמר ליה כל חלחין יומין מהדרא להו גיהנם להכא כצטר צקלחא ואמרי הכי משה אמת ותורחא אמת והן צדאין עכ"ל : עוד נחאמת ענין גיהנם כמות מעשיות שאירעו צדורינו ואצותינו גם כן קסרו לנו ולא נאריך כדי שלא ללאת מהמכוון אריב"ל (עירובין פ"ג דף י"ג ע"א) ז' שעות יש לו לגיהנם ואלו הם שאלו ואצדון צאר שחת צור שאון טיט היון וללמות וחרץ חסתית שאלו דכתיב (יונה ג' ג') מצטן שאלו שועתי . אצדון דכתיב (חללים פ"ח י"ג) היקוסר צקצר חסדך אמונתך צאצדון . צאר שחת דכתיב (שם נה כד) ואתה אלהים חורידים לצאר שחת . צור שאון ועיט היון דכתיב (שם מ' ג') ועלני מצור שאון מטיט היון וגו' . ללמות

(*) מני רשעים , (" עטן , (" לקח גיהנם למר ושרה נמים : (" סככת ופמע ז' (" עריות :

פרק ב' רבי יוחנן פתח (איוב יא ב) ועיני רשעים חכלינה ומנוס אצד מניהם וקפוח' ופתח נפש גוף שאינו כלה ונשמתו יולאה צלש שאינו נכזה ועליהם הפסוק אומר (ישעיה סו כד) כי תולעם לא תמות ואשם לא תכזה . אמר רבי יהושע צן לוי פעם א' הייתי מהלך צדק ומלאכי אליהו הכניא זכור לעוז אמר לי רלונך שאעמידך על שער גיהנם אמרתי לו הן . הראני צני אדם שחלויים צחוטמיהן . וצני אדם שחלויים צדיה' וצני אדם שחלויים צלשנותם . וצני אדם שחלויים צבגוליה' והראני נשים שחלויים צדדיהן והראני צני אדם שחלויים צענייהם . והראני צני אדם שחלויים צוחם צשרס . וצני אדם שחלויים צוחם גחלי רחמים . וצני אדם יושעים חיים וחולעים צוכלים צוחם . אמר לי אלו שכתוב עליהם כי תולעם לא תמות והראני צני אדם שחלויים צוחם חול דק והיו חלויים צוחם על כרחם וסיניהם נשצרות והצני צחוטמיהן להם רשעים כשחללם הגזל היה וחוק צפיקם ועתה אין כנס כח לצול לקיים מה שאמרו (חללים ג' ח) שיני רשעים שצרת . והראני צני אדם שחלויים צוח' ון האש לסגל . ומן הסגל לאש כרועה זה שרעה אה לאו מהר להר ועליהם הכתוב אומר (שם מ"ט עו) כלאן לשאלו שחו מות ירעם וירדו צם ישרים לצקר ולורס לצלות שאלו מצולו . אמר רבי יוחנן כל מלאך ומלאך ממונה להספר עונם עביר' אחת זה צא ודן אחרו והולך לו . וכן השני וכן השלישי וכן כולם עד שמשלימין לכל העצירו' שיש צידו' מלה"ד לצעל חוצ שהיו לו צעלי חוצין הרבה והוליכוהו אלל המלך אמר להם המלך מה אעשה לכם וחקוהו ציינים . באותה שעה נפשו נוקרת בגיהנם למלאכים אצדדים ומחלקים איהם ציינים :

פרק ג' תניא ג' יורדין לגיהנם ואינם עולים . הצא על אשת איש . והמלצין אה פני הצירו צרבי' והנשבע צסם י" לשקר . וי"א חף המהכצד צקלון הצירו והמקסך צין איש לאשתו להציא מריצה צייניהם צכל ערצ שצת מוליכין אותם לשני הכים של סגל ומניחין אותם שם : וצמולאי שצת ומזירים אותם למקומם ומלאך יולא ודחף אותם ומזיר אותם למקומם צגיהנם . ומחן נועלין סגל ונחנין חמת צית שיחיהם כדי ללנן אותם צשעה ימי החול והקדוש צ"ה אומר להם רשעים אוי לכם שאף בגיהנם אהם גוזלים שאל' (איוב כ"ד יט) ליה גם חוס יגזלו מיימי סגל שאלו חטאו כלומר אף צשאלו חטאו :

פרק ד' כל י"ג מדע נעשים אחר והרוח מפצחן חמת רגלי הלדיקים דכתיב (ומלאכי ג' כא) ועקותם רשעים כי יהיו אחר חמת כפות רגליכם ואח"כ נשמחן חזורו' צהן והם יולאין וגייהנם ופניהם שחורות כשולי קדרה והם מלדיקים עליהם אה הדין ואומרים יפה גזרת עלינו יפה דחתנו . לך ה' הלקה ולנו צוש' הפני' כיום הזה . אצל אומות העולם עע"א דנין אותם צז'

פרק

מדורות של אש וצכל מדור ומדור י"ג מדע ונהר דינור יולא מתחת כסא כבוד ויורד עליהם והולך מקוף העול' ועד קסו' . וז' מדורות יש בגיהנם וצכל מדור ומדור יש צו שעת אלפים צחים וכל צית וצית יש צו שעת אלפים חלונות' וצכל חלון וחלון יש צו שעת אלפים כדי מרה וכולם מצומנים לקופרים ולדיינים . ולאותה שעה אומר שלמה (ונקתה צאמריהם) ואחד מהם אינו נמלט אלא אה כן יש צו תורה ומעשים טובים . אמרי' כל זאת הקצ"ה מרמז על צדיותיו שנאמר (ישעיה נז יו) כי לא לעולם אריצ ולא ללחא אקלוק כי רוח מלפני יענוף ונשמות אפי עשיתי : סליק מסכת גיהנם ובמדרש רות הנעלם (צוהר מדע דף ל"ג) ציארז' מדורות צקילור מה שמעשיתם צהם וז"ל : המדור הראשון נקרא צור והוא מדור העליון ושמה כונה ומלאכי הצלה כעין צבור שאין צו מים אצל נחשים ועקרבים יש צו כך המדור הזה הנק' צור כונה כחות של מלאכי הצלה כעין נחשים ושרפים אשר אין להם לחש' ג' מוונים שולטים בגיהנם והם מחמת יד דומה והם נשמת חף ומונה וכל האמרי' מווני' חמתם וכל אותם המדורים רלי' וצצ' ורנים שם נשמתם של רשעים וכל אותם כחות של מלאכי הצלה כלם מרעיש' גיהנם ונשמע קולם לרקיע וקול הרשעים צייניהם לווחין ואומרים ווי ווי ואין מרמז אחר אה"כ צמדור הראשון דנין לאותם שקוטפים מלוח עלי שיה המפקקים דצרי' שנחנו צלוחות עלי שיחה צטלה ואותם שאינם נוחתים צבוד לת"ח ואין דנין צמקום הזה לצוזה ח"ח אלא דנין אותם צטיט היון והמקלל מדע וכיולא צהם והעוצר אחריו צ"ה צצע' שהלצור מחפללים והמספר שצח הצירו לפני מיי שסוגלו לרעה וכל אלה וכיולא צהם נדוני' צמדור הא' : המדור הצ' נקרא שחת והוא אה ירוקה ואין שם כי אה חשך ואין שם רחמים כלל ושה דנין כל אותם המספרים אחר מיעתן של ת"ח והמלצין פני הצירו צהלכה שלה ללמוד ממנו והמחגא' שלא לש"ש והמחכצד צקלון הצירו והיודע צצצירו' שיצטל כהלכה אחת והם צעיר אחת ואינו מודיעו קודם שיכשל וישמת הוא או אחרים ומיי שיש לו צ"ה צעירו ואינו נכנס להחפלל צה ומיי שאינו נוח לצירו צהלכה והם צעיר אחת והאכול ומסגורה שאינו מקספת לצעליה והמוגציה ידו על הצירו אע"פ שלא הכהו ומיי שיקלל צשמו' לצצירו צענין שיגיע לו צשח כל אלו נדונים צמדור הזה וכל כיולא צהם ועל מה שאמר והיודע צצצירו' שיכשל צהלכה ואינו מודיע אומר רשע"י (זוהר פרשת שלח דף קס"ז ע"א) שחכס א' עשה ענין זה לצצירו ואמר שם צעני' הנפשות שהיו צאים להרשע צע"ה להגיד לו מדצרי ג"ע וקודות עליוני' אדהכי פרח חד (" ואחככו מנייהו ולפום שעתא חצ לגציהו אמר לון זמינא הוינא למיעאל והו' כללו צעטור' מדא דדייני דניא דמד צר נש דקאים על שחמא דג"ע

כ"ל רגלים ומהם אחרים ככלום צחק וכו' והוא פי' צמלל ה' (" נעלם

דב' וחינוך כרוצין לחידו ציה ולא שצקו ליה למיעל
 חנו וחס זלענר' צינייהו ולווס לוווסין ע"ג סחסו ושמעו
 כלהו לדיקייא דחוק והסחסו מחכסו כל צדי וסיצתי
 למיעל לצדי מלכא מסיחא לעיינא צדיניה וספרו לח"כ
 ענשיה ולמרו חבל דינא דיניו עליה וגזר משיה דלשו
 הסו בר נש לצר צהסו לערס ארבעים יומין לקוק
 ארבעין יומין לערוך ליה זלענר דגיהנס ענחא וסלג
 וכל סאי צגין דיומח חרס חר מן סצרייחא סוס פריס
 מיילי דלורייתא כד מעט לסד מלה ידע סאי צר נש
 דלחכשל ציה ולמרו לחצרייחא סחיקו לא סימחון מידי
 וצגין דסחיקו חצריא לחכשל צהסו מלה (" ולכסיק
 והסו כסוס דגרים סאי צר נש דדייניקליה צהאי דינא
 קסיא צגין דלא צעי קצ"ה לסצקא (" חוכל דלורייתא
 סאי' כמלא נימח עכ"ל . וכילול צזה נחצור (סס
 דף קע"ט ע"ג) צחיקוק סח סהיה מצייס לח צר
 צקוסיח וענש ז"ל ועל דצטון למידן דינין צלחליא
 ולסחצי צניה דסוה חכסיק לצציה קמי כלל צלחלין
 וקוסיין דליה ולא סייס למוך לחסרל לחסנל סלמודוי
 וחליס דעחל דצצה וע"ד צעו למידן ליה צדינל חקיסל
 וצג"כ סעי' דלסחצי מולריהון דדינל לא סחצי
 סכל סצעה יומין סוו דלא (" סחסליס כלן דיוקניה
 וכד סוה לחסמי צלצל יסירה קמי כלל כל אינון סצעה
 יומין עד דיסחליס דיוקניה עכ"ל :

דמדור הג' נקרא דומה וסס נדונים כל אוחס גסי
 סרוח סחסליס לצס צהלכה לפני העס
 סלל לסס סמים והספריס לסון סרע והמוניס לצו
 צהורלס וסדן לח סצירו לכך מוצה והמלוה לסצירו
 צרצית והמגלה פניס צחורה סלל כהלכה ומי סליו
 עונה סמן מסי הוצרך ומי סעוסה סיסקל כנון הוססר
 צחסלחו וסורז ולומר דצר סחר וסורז ווססיק והל
 נקר' סיסקל והסלולן על סצירו ועל סקוק ססכס סלמודוי
 והסולס דצר ערוס צצירו ולינו מודיע צינו לצינו כל
 סלו נדונין סס וכל כילול צזה :

המדור הד' נקרא עיט סיון סס נדונים אוחס גסי
 סרוח וכל אוחס סעוניס עזוס לענייס
 ומדוכליס זס סרוח' עני צדוק ולינו מלוה עד סמצקס
 מונו סנלחו והסועק סכר סכיר והמוליל זרע לצטלה
 וסצל על כותיס ונדה והמוססן לעני ולינו סורז לו
 וסכנותיו ססלין לו דצר סחר והמטע מוסט והלוקס
 סחד כלס נדונים צמדוד זס :

המדור הה' נקרא סול וסס נדונים הוסקריס
 והסוקוקסי' והכוסרי' צחור' והכוסרי'
 צחסייה סחסיס ועל סלו סלמר (סיוצ ז' ט') כלה עין
 וילן כן יורד סולל לא יעלה . ועל סלר סרוטלי' כחיצ
 (סמוחל ס' צ' ו') ס' מויה וססיה מוריד סולל ועל :
 המדור וו' ללמוח וסס נדונים כל אוחס ססכצו עס
 למוחס ונדה : המדור חז' סרן סחסיס סיורד לסס סוז

ולמי לסעתיק לך ססס' סיכלוס סומוחל ססכיל ר' סמועון סס'
 סקודי ומורי ע"ס ספתיק לחוס סס' צלסון סקודס ולכן ספתיק לסונו

בהיכל א' והוא נקרא בור והבור ריק וכל הבא ליכנס
 בו אין לו סימך שיאחו בו שלא יפול
 אלא כולם דוחים אותו שיפול בתוכו . בהיכל הזה ממונה
 א' ושמו דומה והוא עומד כגון בהיכל הזה ועומד בסתר
 היכל ראשון מהקדושה מבחוץ עם כמה מלאכי חבלה לאחוז
 הנשמות שדוחה המלאך הקדוש בוהיאל כדפי' בשער
 היכלות הקדושה בפ"א ותחת הממונה הזה דומה יש ממונה
 אחר ושמו פתו"ת ותחת ידו כמה אלף ורבואות מלאכי
 חבלה והוא עומד לפתוח בני אדם סדרך מוכה להביט
 בניאוף ובזנות כשמו כן פעולתו וכל מלאכי חבלה שעמו
 הולכים לפני בני אדם להיות עיניהם אל העבירה והממונה
 הזה נקרא ב"ב סרס"רים כי היא היא סרסור העבירה והממונה
 הזה עומד על הקבר בוטן שהגוף נדון ושובר עיניו
 מפני שהמה אחרי עצתו כי כן דרך הקליפה להשפין למטה
 ועולה ומקשרג למעלה ויורד ונוטל נשמתו וכל הנמשך
 אחריו נוטל הוא עצמו נקמתו ממנו לפניו בהיכל הזה כמה
 נחשים ועקרבים הנושכים הנשמה כשהיא נכנסת שם על כל
 ההיכל הזה ממונה אחד ושמו נמ"ט והוא אדם כוורד והוא
 עומד להשפין כשפתלתו של אדם נדחת מהיכל ראשון של
 קדושה כדפי' בשער היכלות פי"א ובאשר זה מקבל התפלה
 ההיא הנדחת עולה עמה עד ההיכל ז' של קליפה ומשם מלמד
 עליו חובה ומזכיר עונותיו . וז"ש הכתוב (איוב א ד) ויבא גם
 השמן

השמן ג"ס שם השמן שהוא נמוט"א ותחת ידו כמה מלאכי
 חבלה ממונים לאחוז בכל דברי נבלות או דבר פגום שיוציא
 האדם בשפתיו ושומרים אותה . וכאשר האדם מוציא בפיו
 דברי קדושה כמו דברי תורה או תפלה או מטימאים אותם
 הדברים הקדושים בטימאה ההיא שיוציא מפיו סודם לכן ואז
 הכיול תישש כח הקדושה ואז אוי לו ואוי לנפשו של החוטא
 ההוא . עור בהיכל הזה על כל אלו הממונים ממונה א' והוא
 ממונה ושמו מפתו"ת ותחת ידו כמה מלאכי חבלה והם
 ממונים על כל אותם הדברים שאדם זורק בכעס מידו ולוקחים
 הדבר ההוא ומעלים אותם למעלה ואומרים זה קרבן של פלוני
 שקרב אלינו וסכריוזים ואומרים ווי לפלוני שזנה אחרי אלהי
 נכר ובת קול יוצאת שנית ואומרת אוי להם כי נדרו ממני
 וההיכל הזה נקרא שמו בור :

היכל ב' הוא הנקרא שחת והוא שחת והוא השך . בהיכל הזה
 ג' פתחים לג' צדדים בפתח א' עומד ממונה א' ושמו
 עש"מ"רה ותחת ידו כמה אלפים ורבואות ממונים והם ממונים
 על אותם שמוציאים זרע לבטלה שאינם רואים פני שכינה
 ואלו באים ומטימאים אותו בעוה"ז ואח"כ כשנשמתו יוצאת
 אלו אוזוים ומכניסים אותו להיות נדון בהם . ואלו נקראים
 שכבת זרע רותחים ואלו לוקחים חטום העבירה והזרע ומעלים
 אותו למעלה וגורים להיות כרית קודש נכבש תחת הקליפות .
 בפתח ב' יש ממונה א' ושמו סס"ק"פ והוא ממונה על כל
 אותם הבאים על הבהמות או על העריות החמורות שבתורה
 ותחת ידו כמה אלפים ורבואות מלאכי חבלה ודרכם עם האיש
 הזה כדרך אותם אשר אמרנו למעלה בהיכל הזה יש ממונה א'
 ששמו כיום התרעלי וכל אותם הרובי ב"ד שישתו כיום התרעלי
 בעוה"ז נצולו מכוס תרעלת עוה"ב ואיזהו כוס התרעלה צבאת
 הנשמה שהגוף הממונה הזה הנקרא כוס התרעלה אחוז בו
 ומסקוה כוס תרעלה . ובכוס הזה ג' סיפות הא' חציץ והא'
 מר ממות והא' קובעת . בהיכל הזה עומד ממונה א' ושמו
 עא"צי אריאל ומשם משקים אותו כיום המות וזהו ג' מפות
 חרב מלאך המות שאמרו ז"ל בפתח ג' יש ממונה א' ושמו
 סנ"ד"אל והוא ממונה על כל אותם המכניסים ומטימאים
 בריהם בבת אל נכר וכל אותם המטימאים עצמם בכותית
 כאן הם מצטיירים צורת הנשים אשר טמאו עצמם בממונה
 הזה ובכמה אלף ממונים אשר תחת ידם יוצאת נשמתו
 מטימאים אותה בצורה ההיא ונקשרת עמה בהיכל וזהו
 שאמרו רז"ל (בראשית למ יי) ולא שמע אליה לשכב אצלה
 להיות עמה לשכב אצלה בעוה"ז להיות עמה קשור בעוה"ב
 בתוך ההיכל הזה רוח א' מלא ובו תלוין כל כשופין וכל
 מיני נחושים וכלם תלויים בטומאת זרע רותח זה ה' חכמת
 בלעם הרשע שהיה מטמא עצמו באתונו ואז היה מצליח
 שכשופיו ועל זה נקרא ההיכל הזה שחת מטא כי מטא הוא
 מטא יקרא חחת הרוח העליון הזה יש בהיכל הזה עור רוח
 מטא ושמו סרמ"יה וכמה אלף ורבואות מלאכי חבלה תחתיו
 והם ממונים בשעה שיורד החלום מצד הקדושה הרוח הזה
 וכל מלאכי חבלה שעמו יורדים עם החלום והוא ומתערבים
 עמו ומודיעים לאיש ההוא דברי היתול עם חלום הצידוק וכן
 דברי רז"ל בשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר
 לחלום בלא דברים בטלים . ומצד ההיכל הזה יוצאים שני
 רוחות מתהפכים לפעמים אנשים ולפעמים נשים וכאשר
 גוסעים רוחות מפאים עליינים מצד נסיעתם מתהווים השני
 להבים ושלחובים והולכי ומתפשטים בעולם ומתראים לב"א
 בחלום כדמות נשים יפות ומטימאים אותם בקרי וכל זה
 הוא גמשך אחר דבריהם ומושך במעשיו את רוחם עליו וזהו
 שאמרו תורה (דברים כג) וגשמת מכל דבר רע כדפי' ז"ל
 שלא יורר ביום ויבא לידי טומאה בלילה ח"ו ובענין הזה
 פי' בוהר פ' תרומה (דף קל ע"א) ז"ל חד ממנא קיימא

להוא סמרא על ההוא נוכבא דצפין בכל אינון (" חבילי
 מהרין סניג'וריא שמיח ובשעתא דהוא (" תננא עקים
 אורחיה וסליק האי ממנא ושתין אלף רבוא משריין אחרנין
 כלהו מתערתן לקבלן ליה ולאחנא מניה וקיימא בהוא
 נוכבא ועאלין כחד פתחא דאקרי קרי ודא איהו רזא דכתיב
 ואם תלכו עמי קרי והלכתי אף אני וגו' בחמת קרי בהוא
 רוגזא דנפיק מפתחא דקרי ואלין אינון דמשמטין בליליא
 ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא לאתחזאה לעילא אלין
 נפקין ומקשריין לון דלא יכלין לסלקא בר אינון חסדי
 קדישין דאינון בקעין דקיעין ואיירן וסלקין ואלין חבילי
 מהרין נפקין ומודיעין מילין כדיבן לבני נשא ואתחזין לון
 בדיוקנין אחרנין חייכאן כהו עד דאישרין זרעא ואקרוון
 מאריהון דקרי בנין דאינון נפקין מפתחא דקרי גרמי לון
 ובשעתא דמתאכלין אמרוין ופדרין ההוא תננא הוא רזי לון
 וזן לון כפי יקרא דילהון הכי מזונא דילהון מה דאתחזי לון
 וכהא לא נפקי ולא משמטי בארעא כדישא עכ"ל . ומה
 שאמר ההוא תננא עקים ביאר אותו למעלה מן הענין ואנו
 לא כתבנוהו ופי' בתמיד של שחר ובתמיד של בין הערבים
 לא נצחה הרוח את עמוד העשן אבל בלילה העשן מעצמו
 היה מתקס לצד צפון להיות נזונים ממנו אלה בעלי הקרי
 כדי שלא ישלטו בארץ ישראל . ובענין בעלי קריין נתבאר
 עוד בוהר פ' בראשית עיין שם :

היכל ג' הוא הנקרא היכל אופל והוא יומר סוסך
 ואופל מן הסלסונים והוא נקרא דומה כי
 לע"ס סלסונו סהוא יורד להיכל אחד עקרו צהיכל
 זה וכנגדו נקרא ינר סרע סונל . צהיכל הזה ד' פתחי
 ועליהם ד' ממונים כלשכ נצלו צפסח א' ומוני א' וסמו
 קער'טיס והוא עומד צכס סנוגז כלשכ סדין מוחס
 צעולס והוא כסלון סרעעים על זה סלמר (משלי ד' יע)
 דרך רעעים כלפלה לא ידע צוה יכסלו . הממונה סזה
 עומד על פסח דרכים להכסיל צמוסחו אוחס סהולבי'
 יסידים צדרכים וצשווקים ויכול לסזיקס סס עגס צזהס
 וזה כלשכ סול סולע צעולס צחוקק סדין סחמוח ס'ו
 צפסח צ' ממונה ח' סנגר'יאל (נ"ל סנגר'יאל) סמו
 וסחס ידו כווס סלך ורצולוס מלככי סזלה וכולס
 עומדים לקבל סחקי סדין מוחן להיכל ג' היכל סקדוש'
 וכלשכ סול מקבל סחקי סדינים יורד לסחי סיכלוס
 סקודומי' סחס וצרוסס יש לו כווס סלך ורצולוס
 מלככי סזלה וכולס מוטעטיס צעולס להסליס סדין
 סהול ס'ו צפסח ג' ממונה ח' וסמו סנגר'יאל סהון סהול
 ממונה על כל סקדוסס ססורסוס צמוך סעלמוס וכל
 מיני סלסיס רעיס סמוקדסיס וסורפסיס סגוף ומונו
 יולל'י כווס סלך ורצולוס סמומוני' על סענין סזה כומוס
 צפסח ד' ממונה סחד וסמו סקכ"רה וזה ממונה על
 סריגס ומיסח סחינוקות עד צן סלס עסרה סנה ומסרל'
 כלשס סוגרלס ומינקת לחוס ומססקת עמיס ומסנסקת
 לחוס וכסנסתס נוסקס ציד עזר'יאל סוללך סזלהיכל
 ג' סצקדוסה כדפי' סס . צלמוע סהיכל סזה עומד
 רוס ח' ונקרל סנגר'יסיין וזה ממונה על מיסח סצורסי'
 מצן י"ג ועד עסניס סעליהס סלמר (משלי י"ג כ"ג)
 ויש נססס צלל מוסטע כי לפי סלינס ססורסי' כססס קטני'
 מפני

היכלות אלוהי סלוחי סדין סחספטיס בעולס (" עסן סעסרכה

וכסכייס (" סחוק (" סיל סחסליס דיניה וכד וכו' (" קסס עורף (" ככנעו

מפני רוע מוסרם ורואה זהם סיון שיטאו ויפקדו
 הורג אותם קודם שיבאו לידי הטא ועל זה נאמר (בראשית
 א' ל"א) והנה עוז מאד זה מלאך המות . מהיכל זה
 ומתפשטים שני רוחות ושום אף וסמיה ואלו ראה מרעיה
 צדחתו מן הסר ואמר (דברי' ט' יט) כי יגורתי מפני
 האף והחמ' וחמת ידם כמה אלק ורצואות מלאכי חבלה
 וכלם עמונים על כל אותם השומעים חכם או שמח
 מפי צעל תורה ואינם שמים על לב וכן על כל אותם
 המחלולני' צדברי תורה או החכמה וכן כולם עמונים
 והולכים לקנטר על כל אותם העוסקים בתורה וכן
 צומעם מלוה כדי שלא ישמחו בה ויעלבו עמה . תחת
 הכחות האלה יש רוח א' ושמו קס"בא וכאשר האדם
 מלשין לחצרו או משכשך עליו זה מתעורר עם המלשינו'
 ההוא להשלים הענין ולהרוג במלשינות ההוא צא וראה
 אע"פ שהצ"ה קבע לכל חיות ונחשים זמן לפשיט' עורם
 עכ"ז הכל תלוי בלה"ר ובמלשינו' כשאלם מלשין על
 חצירו חיות חסותנות מתפשטות מעורם ונחמני' קולות
 ואותם הקולות עול' למעלה בהיכל הנקר' צור שם
 כמה נחשים וכמה עקרצים כדפי' לעיל וכולם מלמדי'
 קנטוריא לעורר הנחש הקדמוני הנחש הגדול והוא פושט
 את עורו וכל קשחתיו ר"ל מחנותיו ומיליו מחפרד
 מהם ומורידים למטה בהיכלות והוא עול' לומר קנטוריא
 במלשינות ההוא וללמלא הפשט עורו אין אדם יכול
 לעמוד מפניו הרעון ילילנו וכ"ז מפני חוקק המלשינו'
 ולשון הרע ולא לחנם אצל שהיא עזירה שמורה יחזר
 מגלוי עריות ועבודה זרה ופשיכות דמים :
 היכל ד' הוא נק' טיט היין . ונק' כנגד זה ילה"ר
 אצן מכשול . היכל זה נק' חובה מטעם
 שהוא כנגד היכל זכות . וכל חובות צני אדם וענות
 יש בהיכל זה כמה מלאכי חבלה שמוקצלי אות' ומכניקים
 אותם בהיכל זה וציוס הדין כששוקלין חובה וזכות אם
 כף הזכות לך הקדושה ומכריע הוא קדוש ודנים אותו
 למיים ואם כף חובה ומכרעת כמה מצעלי חוב' אוחזים
 בו ואומרים שלנו הוא ושמים צו ודנים אותו למיתה .
 צא וראה כמו שאדם מתחבב צע"ה כן נמשך ונשפט
 עליו ומלמעלה . ואם רודף אחר הלך הטמא והעבירו'
 רוח הטומאה רודף אחריו ומקיעתו ליעמא יחזר וגורם
 לו לבא לידי עזירות יחזר חבורות וטומאות רלוות
 יחזר מן הכשאוות אם האדם מטהר עלמו ורודף אחר
 הקדושה ומקדש עלמו רוח קדושה נמשך ונשפט עליו
 ומטהרתו ומקדשתו ומלכשתו עניה ויראה ומציאתו לידי
 עטרה יחזר גדולה כמו שאז"ל במתכת ע"א פ"ק זהירו'
 מציאה לידי זריות וכו' ובהיכל זה היא מקום כל
 אותם הנקרא אלהים אחרים והם אותם המפתי' צני
 אדם במענוגות הע"ה וצנאופים וצננות ועל כל אלו
 הנקראות אלהים אחרים יש רוח שולט על כולם והוא
 נקרא אל נכר והוא מפתי' הלוומים בתורה העומדים
 בצית המדרש במתקנות רעוה וצנאופים ואומרי' לו מה
 לדון

לדון אותו שם . צאמלע היכל זה יש רוח א' שהוא
 אורב על הדרכים ועל המקומות לראות אותם העוברי'
 על התורה להלשינם למעלה להכניס איבה צין
 העליונים והחסותונים וכן כולם עומדים לפתות האדם
 מדרך טובה לדרך רעה ואס"כ עולה ומקטרג עליו מאל
 מווליו מן העולם הזה ומן הע"ה ואין לך איבה גדול'
 מו ואל כן נקרא היכל איבה וסרות הזה נקרא אס"כא
 והכוונה אשר שאינו עושה פירות ואינו מגדל למתים
 הפך אשר קדוש שהוא עושה פירות . והטעם כי כצר
 נחצאר כי כל רוח הטומאה מקורסי' הן וזהו עפר
 שטיפת החמאח כי הוא אחר צחטא שהוא נחש עקלקון
 ועוד כי כשאלם חוטא העפר הזה מתחבב ע"י הנחש
 וזהו כלול צמי המרים המאכררים וזהו עפר המושכן
 שהיה משקה הכסן לקוטה יפני שזנתה ונטתה אחרי
 הנחש הזונה ומשקים אותה ומעפר קרקע המשכן שהוא
 זה העפר צמי המרים ושולט בה הרוח הזה ומכלה
 אותם ואלו הם מים אחרונים חובה . הרעון ילילנו :
 היכל ו' היכל הזה עליון על כל ההיכלות כמו לך
 הקדושה כי זה לעומת זה עשה השללים
 כדפי' . בהיכל הזה ד' פתחים וצס ד' כחות טומאים
 נקראים א' מות וא' רע וא' ללוות וא' אופל . אלו
 עומדים לעולם להרע ולהשטיק וארבעתם מתייחדים
 כא' כמו לך הקדוש ועל היימוד הכזר נקרא צ"ח
 חצ"ר כרכיז (משלי כ"ג) מאשת מדינים ובית חצר
 וזהו וסוצר חצר . על ההיכל הזה נאמר (שם כ"ז)
 נעחרות נטיקות שונא כאלן עומדים כל אותם נטיקות
 ופחויים ותאוות גופניות דנוחא וניאוף שעל ידם אדם
 מתגרש מהעו"ה והמעו"ה וכל אותם החסובים במשלי
 צפרשא (שם ז' ו') כי בחלון ציתי צער אשכני וגו'
 וכל אותם הפחויים הם מולד רוח ההיכל הזה ועליו
 נאמר (שם י"א) צציתה לא ישכנו רגליה שהיא הולכת
 לפחות צני אדם אחר שפיטה אותו אטעמיהו מדרות
 פחיים אכזר מווליה נשמתו בחרבה ובה ג' טפות בא'
 נשמתו מתחלבלת ואינה מולאה מקום לשבת . צב'
 נשפו מתעקרת ויולאה . צג' פניו מוריקות ויולאה
 נשמתו כעטורי וכו' כל זה תחת אשר נמשך אחריו וז"ש
 הכחוצ (שם ה' ו') ואחריתה מרה כלענה וגו' בהיכל
 הזה עומדי' כל אותם מקטרגים המפתיים לאדם במלבושו
 ובצגדי' שיקלקל גופי וימשמש צשערו וינחן גופו ויטיצ'
 גהה כדי שיקלקלו צו הנשים ועל הענין הזה ממונה
 א' קטנו"מא שמו . בתוך הממונה הזה עומד ממונה
 א' ושמו מרא"ם אשר צו רואה עלמו ומתייפה ומתחלקל
 ורואה במרא' שהיא ומחלצט צו גאה ובאון וגבות
 הרוח . ואז כח אשר אשר בהיכל ושמו עקירע"א אשר
 הוא ממונה על כל החלומות להראות לאדם דמות אשר
 ימשך אחריו לא צד נשמתו והמונה הזה מעורר ממונה
 אחר אשר תחת ידו ויורד ומעורר בהיכל התחתון צבו
 אקכרה ושם מעורר לנקבה אמת והיא ליני"ת אימא
 דשדי וכאשר מתעורר האדם בגקומו הממונה עקירע"א

אז מתקשר' עמו לילית ולא צכל ר"ח ור"ח מתעורר המרא'
 אשר אמרו דעמה לילית ולפעמים יזוק האדם מהם
 והוא נופל ארלה וכפסה ויזוק וכ"ז גרם לו המראה
 וכפי רוב גאוותו שנתגלה כן רוב רעמו וזקו ועומאמו
 וזהו (משלי ז' כ"ג) עד יפלה חן כבוד וגו' הרעון ילילנו :
 היכל ז' ההיכל הזה הוא היכל שמרי היין להשתכר מומו
 כדכתיב (ראשית ט' כא) וישכר ויתגל בתוך
 אהלה והם הענבים שקטטה חוה שבהם גרמה מיתה
 לצעלה ולכל אותם הבאים אחריו ענבימו ענבי רוע
 אשכלות ומרורות בהיכל הזה עומדות כל אותם נשמות
 טומאות להשפיע לכל אותם המטומאים עלמם צנידה ואסת
 איש וכיואל צהן כגון מוזרים ונקרא מוזר מפני שהוא
 מאל זר ולפי היות העצירה וענין ילך הרע כן מושך
 עליו הנשמה מהיכל זה וכל רואיהם יכירום כי הם
 זרע פקול ומזר מאל זר וכל מעשיו מעידים עליו שהוא
 פקול . מהיכל זה יולא רוח אסד שהוא ממונה על כל
 אותם הנשמות ושמו לפוי וסימניך (יולא צ' ז') ואלה
 הלפוי ארתיק מעליכם . וכנגד ההיכל הזה צנייהנס
 נקרא ארץ חסות . בהיכל הזה נקודה דקה קרובה
 אל ספירות הקליפות וממונו יולאים כל אותם הרוחות
 הרקים המטומעים צעולם שהם רואים ואינם נראים
 ואלו עומדים לעשות נסים לצני אדם כי אלה אינם
 עומדות בקליפות הטומפות כ"כ כאחרים על אלו ממונה
 א' נקיר"א שמו והוא מלת ארמית ופי' חתוכה שהכוונ'
 שהוא מוצל ומקליפות הטומאות ציותר ואלו פוחים
 צאזיר ומזיקים נלד עומאחס לעשות ניקים צעולם
 לאותם העומדים צלד הקדושה . מן ההיכל הזה יולא
 אש חזק ושלג ורוח מתחזק לדון את הרשעים וזש"ה
 (תלים קה טו) תשלג צלמון בהיכל הזה עומדים ד'
 פתחים פתוחים לר' רוחות ואלו אוחזים ואינם אוחזים
 צלד הקדוש' משם מליך אור הקדוש' והוא מקו' מחוקק
 לחסדי' אומות העולם שלא הרעו לישראל צפתח ההיכל
 האמלעית מבחון ט' פתחים והם מכוונים כנגד הקדוש'
 והם מקומות למלכי אומות העולם החסידים שלא הרעו
 לישראל ולא דחקו אותם והגינו עליהם ויש להם שם
 צוד על כך ומליך להם אור הקדושה בתוך האפלה
 שהיא ועל זה נאמר (ישעיה יד יח) מלכי הגוים כולם
 שכרו צכוד איש צציתו ואם דחקו לישראל כמה מלאכי
 חבלה אוחזים בהם ודנים אותם ג' פעמים צכל יום
 צכמה דינים משונים צכל יום ויום מעידי' על ישראל
 ועל אמונתם ע"כ נכלל ענין ההיכלות האלו . אמנם
 העתקתי מדברי הרש"י ע"ה (זוהר ט' פקודי) ולכאורה
 היה נראה כי הם היכלות לקס' הקליפות אשר אמרו
 צשער הקודם אמנם המתחבב כי הספי' הם נכללות
 בהיכלות וההיכלות והקליפות הכל ענין א'
 וכנגד אלו הז' הם צצעה מייני ילך הרע שהוא מקבל
 כח מאלו הז' ולכן נקרא ילך הרע צצעה
 שנות ואלו הם . רע . טמא . שונא . אצן . מכשול .
 ערל

על כל לפי . וכנגד כל ז' מדורות צניחה שבהם
דון הסועל צ' מניח חלה . ואלו הם . צור שחם
דומה . טיט היין . שאל . ללמות . ארץ חסידה : והם
זה כנגד זה . נגד טהרה טומאה . נגד כשרות עקול
נגד מותר אסור נגד זכות טובה כי גם את זה לעומת
זה עשה האלהים כדפי צדקים הקודמים . עכ"ל מורי
ע"ה צפ"ר :

עוד לריך לירא מלמונת הגלגול (שהורונו רז"ל
והקנים עומס פיחורק עם היות שרבו החולקים
צדעה זו) כי מר הוא מלוד לנשמה יותר מדינה של
גיהנם . וכח מורי ע"ה שהוא משל אל אדם שהלך
צמורה מלך שנחם או שלם למקום פלוני כצורך
שידוע צלוחה הסמורה הם . צהגיעו עם אמרו לו כל
גיעך היה לריך ולצלמה כי הסמורה הזו שצריך לינה
שה כלום צמקום הזה וחזרו העני ההוא צפמי נפש
לחזור כמה לער יגיע לאדם הזה על מעוט הכמותו
והצנחתו שלח חקר ורשע מה היה הסמורה הנלוחה
למקום ההוא שבה ירויה והנמשל מוצן מליו וצפמט
כאשר ידע האדם כי רוב הנשמות שצדורנו מוגלגלות
וצל לחקן עתה מה שלח חקן צחלמה שלם יסתלק מן
העולם צלי שחקן על מה שצח נמלל כל טרמו ויגיעו
צע"ה צהצל ולריך לחזור שלישי ורביעי עד שיחקן
ועשו גדול על שלח חקן צחלמה . וכן כח צהצ"ר
ע"ה (זוהר פ' סחם דף ר"ג ע"ה) ז"ל אמר רבי שמעון
האי צר נש דנטיל גלגולא דנשמח ולח זכי דייחקן צ"י
כאלו משקר צקוטט דמלכא ואלח קרינא עליה האי
קרא (ויקרא ה' כג) או מלל אצידה וכחם צה ונשצע
על סקר . וכחם צה טז ליה דלל אצרי עכ"ל וצפמט
חס נשמחו המוגלגלת היחה נשמת אינה רשע שנמלל
צונה על יסוד רעוע וצחלמה לריך לחקן היסוד ואחר
כך לצנות עליו כמו שנחצאק עם לקמיה והתיקון הוא
צחצונה וצקצ"ל היסודין עליו :

ובענין דין הגלגול צילכו (זוהר פ' משפטים קצ"ד ד' לט
עג) ונעתיק מעט לשונו לעורר את הלכ ז"ל (שמות כ"א
פ' חס חסר יקם לו בגולין דמחלגלין צהאי קרא
מה רצוצין ועילאין אינון דהס כל נשמחין עילאין
צגלגולין ולא ידעין צני נש ארסוי דקצ"ה וריק קיימח
עיקלא , והיך אחריו צני נש צכל יומח וצכל
עידן והיך נשמחין עילאין צדינא עד לא ייחון להאי
עלמח והיך עילאין צדינא לצחר דפסקי מהאי עלמח
כמה גלגולין וכמה עובדין סתיעין עמיד קצ"ה צהדי
נשמחין) ענטיילאין וכמה רוחין ענטיילאין ואלין צההוא
עלמח דלח עילאין) לסרגורח דמלכא וכמה עלמח וחססך
צהו ועלמח דלחססך צכמה טליחן סתיעין וצני נש
לא ידעין ולא משגחין ואיך מחלגל נשמחין כאלנח ("
צקוססתא כד"א (שמולל א' כט) ולח נש אריצין
יקלענה צחוך כף הקלע עכ"ל :

וצריך שתדע שסוד הגלגול תלוי בסוד המחשבה כדכתיב
(שמואל ב' יד יד) וחשב מחשבות לבלתי ירח
ממנו נדה . וכן יש ראה מהתיקונים (דף ק"ג) שאמר
ש"עם" אתעביד גלגול ע"ש . ולכן צריך לירא מהגלגול
כי שם מקום היראה כדפי בפ"ה והוא מקום שהקביה מדקדק
עם הצדיקים כחוט השערה שהיו אמר בתיקונים (דף קלא)
והעתקנו לשינוי בפ"ה שכל אבר שלא נתקן כראוי חוזר
לבא בגלגול אפילו קול ודיבור שלא הוציא (" בדחילו
ורחשו להי' השם שלם חוזר לבא בגלגול לזה כל איש
יחזר חדרה גדולה על זאת וידקדק במעשי וישלם נפשו
כראוי כדפי שלא ישרח לקונו :

עוד מענין טהרת הנשמה בנהר דינור פ"י (שם ד' ע"א)
בתיקונים ז"ל (יחזקאל א' א') ואני בתוך הגולה
על גהר כבו דא גהר (" דינור נגיד ונפיק מן קדמוהי אלה
אלפין ישמשוניה ורבוה רבנן דמלאכיא קדמוהי יסומון וכו'
וטבלין נשמתין בהאי גהר דינור מוהמתה דמוהמתין בעלמא
שפלא עכ"ל . ופ"י מורי ע"ה על ענין זה בשע' למר
יוצרו הנשמה אחר שנטהרו בניהני לשבול בנהר דינור ואמר
כ"י יש ב' מיני טהרה לנשמה הא' בניהני שבארץ והוא לשחר על
מה שפגמה בהחמטה באש היצר לעבור על המצות . והב'
הוא לטהרה על מה שלא קדשה עצמה בטוהר לה בענין
מה שאמר קדש עצבך בטוהר לך בענין האכילה מרובה
ושאר

עוד מענין שיתבאר בענין הקדושה ב"ה . וענינים
אלו אינם פנים גמור לנפשם כי אין פנים אלא מצד ל"ת .
אבל הוא זה המצוי העיוני ותאוותיו שגויה ותאוותיו מלוכה
בעור הנפש וכשיאין האדם פורש ממנו נשאר אותה הוהמא
קניניה בנפשואיו הגיהנם ממה באש השמי אלא דבר
פנים גמשי דהיינו אש היצר שהוא פנים גדול . אבל זה שאינו
פנים צריך אש דק ורוחני נהר דינור העליון הנמשך מכסא
הכבוד שכתוב בה (דניאל ז' ט"ו) כרסיה שביבין דינור ואז
על ידה פושטות כל נשמות העיוני ויש ראה לזה מרשב"י
(זוהר פריש ויקהל דף ר"א ע"ב) ז"ל ואלין די רישי
נהרין דמטאן להו לכורסייא קדישא (" ומנו מטלוח דילהון
זעין ומההא זיעא דמטולא דילהון אתעביד ההוא נהר
דינור דכתיב (דניאל ז' י"ג) נהר דינור נגיד ונפיק מן
קדמוהי אלה אלפין ישמשוניה . ונשמתין כד סלקין ("
אסתחין בההוא נהר דינור וסלקין לקורבנא ולא אתוקרן
אלא אסתחין . ת"ת מסלמנדרא דעברין מינה לכושא
ומנו דאיהי מנורא לא אסתחיא ההוא לכושא אלא בנורא
אשא אכיל וזהמא דבה ואסתחיא ההוא לכושא . הכי
נמי נשמח דינור דאינטיילת מנו כורסייא קדישא דכתיב
כיה כרסייא שביבין די נור כומא דבעי לאסתחיא מההוא
זהמא דבה אתעבת בנורא ואסתחיא ונורא אכלא כל
ההוא זהמא דאית בנשמתא ונשמתא אסתחיא ואתלכנת
ואי תימא אי הכי עונשא לית ליה לנשמתא בהאי . ת"ח
ווי לנשמתא דסבלא אשא נוכראה אף על גב דאתלכנת
אבל כד זהמא איהו סגן עלה ווי לנשמתא דסבלת ההוא
עונשא בגין דההוא זהמא כתיב זמני אתלבני בנורא .
זמנא קדמאה כיון דקבלת עונשא כנופא אולת נשמתא
ונטלין לה ועאלין לה בנו אחר חד דמקרי בן הנם . ואמאי
אקרי בן הנם . אלא אחר חד איהי בגיהנם דתמן אצטריפו
נשמתין בצרופא לאתלכנא עד לא עאלין כננתא דעדן
ואי זכאין אינון נשמתין כד עאלין לוכנההוא אחר תרין מלאכין
זמנין כננתא דעדן וקיימין לתרעו ציווחין לגבי אינון ממנו דבההוא
אחר דגיהנם בגין לקבלא ההוא נשמתא (" והיה נשמתא עד
לא אתלכנת בנורא אינון ממנו ציווחן לכונייהו ואמרי הנם
ולזמנין דהיא איתלכנת ואינון ממנו נפקין עמה מההוא
אחר זמנינו לה לגבי סתחא דננתא דעדן דתמן אינון שליחן
ואמרי לון הנם הא אינון נשמתין דהא אתלבנו כדן עאלין
לההוא נשמתא כננתא דעדן וכמה איהי תכירא מני ההוא
תכירו דאתלכנותא דגיהנם דהוא בירו דאשא תתאה דנחית
מלעילא אבל כיון דמטא לארעא לתת איהו אשא דלא
דקי ונשמת' . אתענשא כיה אתתרבת כדן קב"ה אפיק
שמשו דנהיר מאילין ארבע סתחין דנהרין ברקיעא דעל
גנתא ומטא לההיא נשמתא ואתסיאת ההיך (מלאכי ג' ב')
וזחה לכס יראי שמש צדקה ומרפא כנפיה זמנא תניני
לבתר דיתבא כננתא דעדן דלתתא כל ההוא זמנא דיתבועד כען
לא אתפרשי מאינון מליך דחיוו דהאי עלמימכל וכל כד סלקין
לה לעילא אצטריך לאתפרשא מכל חיוו ומכל מלין דלתתא
ואעברו לה בההוינהר דינור כדן נשמת' אתלכנת ל"י מכל וכל
ונפקת ואחזיאת קמי מאריה דעלמא כירא מכל סתחין כיון
דאסתכלת בההוא גהורה את סיאת ואשתלימת מכלא וכדן
קיימין אינון נשמתין בלבושין מתעטרן קמי מאריהון .
זכאה חולקהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי עכ"ל
חרי כוונתו במאמר הזה מבוארת במירושי שאמר כד סלקין
לה לעילא אצטריך לאתפרשא מכל חיוו ומכל מלין דלתתא
ואגב מבואר כמה צער יגיע לנשמה כשלימת אשו של
גיהנם העתה מפי שרא נשמי בערך דקות הנשמה
ואתברת על כן אור שמש עליון מעולם האצילות ופיר'
מורי ע"ה שמאיר מצד אריך אנפין שבו כל ארוכה ומרפא
ולכך יש בו כח לרפא כל מכת שתהיה בנשמה :

על טהרה מלי הקל ופסין כלומר כף הצניחה שאין אלו יודעים אס כף צנוה מכריע אף כף טובה ח"ו ועיין בעשר אהבה פ"ה מ"ש עם פ"ה
על טהרה (" ערמונה " תחילה " צדק קלע ") וירא ומהיר " על אס מוחד ויולל לפניו "

עוד צריך לירא מיום הדין שאפילו שמואל נתיירא ממנו
ממנו כדפי רבותינו ז"ל (חגיגה דף ה') (שמואל א'
כ"ז) ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות
אותי רבי אלעזר כי הוה מטי להאי קרא כבי ומה שמואל
הנביא היה מתירא מיום הדין אנו עאכיו . מה היא דכתי'
ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עולים מן הארץ .
עולים תרי משמע חד שמואל ואיך דאזיל שמואל ואיתי'
למשה בהרעה . אמר דילמא חס ושלום לדינא מתבעינא
קום בהדאי אי איכא מילתא דכתיבא באורייתא ולא קיימת'
עד כאן לשונו . עוד אמרו במדרש בראשית רבה (פו
ע"ג) אמר רבי שמעון בן אלעזר או לנו מיום הדין או
לנו מיום התוכה . בלעם חכם של נים לא הי' יכול
לעמוד בתהחת אתיו שנאמר (במדבר כ"ב) ההסכן
הסכנתי לעשויה לך בה ויאמר לא יוסף קמנן של שבטים
היה ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו . לכשיבא
הקב"ה ויוכיח עם כל אחד ואחד לפי מעשיו על אחת כמה
וכמה שנאמר (תלים ג' כ"א) אויחך ואערכה לעיניך
וכזה נכלל הפרס הזה :

פרק ארבעה עשר אחר שבאינון בפרקים הקודמים
שיש ירא' מחמת הדין ויראה
מחמת המיתה ראינו לתרין קושיא שיפול בזה מרבוי הרשב"י
ע"ה שפ"י בפ' בראשית (זוהר דף ר"א ע"ב) וכן בתיקונים
שיראת המית ויראה מניהנם היא יראה חצונות וז"ל באתר
דיראה שרי מלרע אית יראה רעה דלקיומחי ומקטרג ואיהו
רצועה לאלקאה חייביא ומאן דרחיל בגין עונש דמלקיותא
וקמרינא כמה דאתמר לא שריא עליה ההיא יראת ה' דאקרי
יראת ה' לחיים אלא מאן שריא עליה ההיא יראה רעה
ואשתכח דשריא עליה ההיא רצועה יראה רעה ולא
יראת ה' עכ"ל ופ"י לקמן שיראה רעה היא רצועה
רעה עונשי הרשעים ארבע מיתות בית דין שחיא מצד ד'
קליפות תהו כהו חשך תהום . וכן בתיקונים (דף ע"ב)
ריש תיקון ל"ג אמר אית דחילו ואית דחילו יראת ה' דא
לכנינא מלכות קדישא יראה רעה דא רצועה לאלקאה
לחיביא ומאי ניהו סהמית דסמ"אל נוככא דיליה יראת
ה' איהי אנרא למען דנטיר פקודין דל"ת . יראה רעה איהי
רצועה לאלקאה למאן דאעבר עלייהו עד כאן לשונו ועוד
בתיקונים (שם דף ו') אמר אית יראה ואית יראה לא כל
אפיא שיין אית יראה דרחיל בר נש לקב"ה בגין דלא ילקי
ליה ברצועה דאתמר בה (בראשית א' ב') והארץ היתה
תהו ובהו מסטרא דאילנא דטוב ורע דאיהו יראת וקניא
שפחה בישא כנונא דחד ט"ו אבות נזיקין דאיהו הבור
וכנונא דבור דיוסף דאוקמה עליה והבור רק וגי הבורה
נוקבא בישא בור דכורא . ובור בגין דאיהו מתמן אוקמה
עליה אין בור ירא חטא בתר דלית יראת ה' דאיהו דחיל
מנו אורייתא דאיהי תפארת דמניה נפקת בגין איהי שקילא
לנבה . ובגין אין כל יראה שוה דהא יראת ה' היא מלכות
דילה כלילא מכל פקודי אורייתא בגין דאיהו יראה דנפקא
דילה תורה דאיהו עמודא דאמצעייתא דאיהו יודע דכניניה
אוקמה מארי מתני' גדולה תורה שמביאה לאדם לידי
מעשה . דאי בר נש לא ידע אורייתא (" ואנרא דפיקודייא
דילה ועינשין דילה למאן דעבר על פקודייא ומאן הוא דברא
אורייתא ומאן הוא דיהיב להו לישראל איך דחיל לה ונטיר
פקודיו . ובגין אמר דוד לשלמה בנו (ד"ה א' ב"ח ט) דע
את אלהי אביך ועבדו דאי בר נש לא אשתמדע ההוא
דיהיב ליה אורייתא (" ומני ליה למנרא לה איך דחיל מיניה
ועבד פקודיו ובגין אוקמה רבנן ולא עם הארץ חסיד
ואין בור ירא חטא בגין ראורייתא דאיהי תרי"א מתרין
דרגין איתיהבת מחסד נבורה דמתמן תרין פקודין אהבת חסד
ודחילו

על כל טהרה מלי הקל ופסין כלומר כף הצניחה שאין אלו יודעים אס כף צנוה מכריע אף כף טובה ח"ו ועיין בעשר אהבה פ"ה מ"ש עם פ"ה
על טהרה (" ערמונה " תחילה " צדק קלע ") וירא ומהיר " על אס מוחד ויולל לפניו "

על טהרה מלי הקל ופסין כלומר כף הצניחה שאין אלו יודעים אס כף צנוה מכריע אף כף טובה ח"ו ועיין בעשר אהבה פ"ה מ"ש עם פ"ה
על טהרה (" ערמונה " תחילה " צדק קלע ") וירא ומהיר " על אס מוחד ויולל לפניו "

ורחילו דגבורה דאיהי יראה דהוין אשתלמי תרי"ג פקודייא
ובגין דכל אורייתא ופקודא מתרין דרגין אתייהבת אוקמה
דבגן אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד עב"ל :

הרי מוכח צפי שצור ירא מהעונש ולא מהחטא :
וילא לנו קושיא שהרשב"ע"ה למה כתב כל
העונשים שצור צהיכלות הטומאה וצטאר מקומות .
וכבר אפשר לומר שהוא כדי שהצורים וחקרי הדעת
ישמעו העונשים ויחזרו מפני העונש ומחוך שלא לשמה
יצאו לקיים היראה לשמה כמבואר הירא' הטוב' במאמר
הזה ולמה הקטינו שיראת המות נראה שגם היא יראה
מפני החלונות רלוועה ציטא שגולה המות . וכולל לתרץ
כ"א היראה הרעה המגונה במאמר הזה הוא שירא לעבור
על לא חשש שחזרה מפני שלא ילקוהו כי ירא' קחם
היא יראה ל"ת שלא יעבור על מה שלוהו הקצ"ה .
ואם ירא לעבור מפני הרלוועה הוא צור והיא מגונה .
אבל העיקר שירא לעבור מפני יראה חטא כמו שציאר
הרשב"ע"ה במאמר כמה בחינות ביראת החטא ולבד
אמר אין צור ירא חטא כמדקדק שהעיקר היה שירא
שלא נעבור על ל"ת מפני החטא . ומה שמלינו יראה
מפני המות הוא יראה לקיום מלות עשה כי ירא מהחטא
לעשות המלות ולחקן נפשו שמה יקדמהו המות ומאל
הולך אל בית עולמו ריקן ממעשים טובים . ועל זה
לנו חכמים (אבות ע"ד) החקן עלמך , צטרודור כדי
שחכמך לערקלין וכן (ט"ז ע"ב) שוב ירא' לפני מיתחך
וכיולא הרבה . וכן במאמר שהעחקנו לעיל מט' נשא
שלא רוד הע"ה ברכי נפשי את ה' עד לא חפוק מעלמ'
וכו' וגם אם יזרזו לקיום מלות שירא שאל יחצטל
מומה יחענט כענין שאלמו צמרח (מנחות דף מ"א א)
דבעיך נחחא קכסי אעשה . וכן מי שצטל קרית שמע
שחית וערצית שעליו נאמר (קהלת א' עו) מעוות לא
יוכל לחקן . וכיולא הרבה וירא לנצל מפני העונש
לא צטביל זה יקרא צור . כי עיקר הצור הוא ששם
מגמת פניו על ל"ת ועשה הכל מפני העונש . אבל
החכם ירא שלא לעבור מפני החטא :

וצריך לדקדק שהרי הרשב"ע"ה הזכיר במאמר הזה
בכלל היראה יראה העונשים . כמ"ש דאי צר
נש לא ידע אורייתא ואגרא דפקודיא דילה ועונשין
דילה למחך דעבר על פקודייא איך דחיל מניה וכו' .
ואם אינם לורך אל היראה למה לריכין לנו לדעת
אותה ולמה נכתבו צורה כמותה מקומות . ואפשר לתרץ
בג' פנים . הא' כי אחר שיראה החוטא כמה עונש
על מה שעבר כפי חומרת העונש יצקס לעשות תשובה
כענין תשובת המשקל שפי' בתשובות של רבי אלעזר
וגרמיוזא ה"ז וכול לומר כי אעפ"י שהחכם יראה עונשי
הדברים לא מפני זה נכריח שיהיה יראתו מהעונש אלא
מהחטא והוא שירא מהפגם שיגיע להחטיך לנפשו שילטרך
ללבוץ בגיהנם וכענין לכושים לואים שילצישו לנשמה

האור (אולם השער "כלומר יראה מחמת העונש" ו"ולמה לשמור אותה") כלומר המדות ועלמנו הם אחר .

האור מהם צערך זה יגיע פגם לחורה . וכערך שיגיע
פגם לנשמה דאלילוח כמו שכתבאר צפ"ט כן יגיע לחורה
דאלילות שיש חורה דאלילו וחור' דצריא' כמו שכתבאר
בתיקונים . ובערך בחינה זו אחר בחילה דאם צר נש
לא ידע אורייתא פי' עלם מהות החורה כי צקצת זה
ילא שבר גדול למקיים מלותיו או עונש למצטל . הב'
ומחך הוא דיהיצי לה לישראל . והענין כי נודע כי
נשמותיהם של ישראל צרויות מע' לשון כי יעקב צמר
לו יה ישראל לקנולחו . וכן (דברים לז ט) כי חלק
ידו' עמו יעקב חבל נחלתו . וכן אמר (שם י"ט) רק
באצותיך חטק ה' ללחצה אוחם ויצחר צזרעם אחריהם
בכם מכל העמים וגו' . וכיון שהצ"ה מרוב אהבתו ואנו
באבות ועשה אוחם שרש לכל הנשמות הקדושות ואנו
נשמותינו בנים להם יונקים משורש האבות ולכן לריך
הצן שידמה לאציו . ולכך אמר בחנא דצי אליהו שחיצי
אדם לומר חימתי יגיעו מעשי כמעשה אברהם יחלק
ויעקב וכו' ונעתיק כל לשונו צ"ה צטער הצא צפירוט .
מלצר זה כי יעקב חבל נחלתו פי' היות ששים רבוא
נשמות של ישראל אחרות כלם זו צזו כחצל הזה השזור'
מיוחד' כחמ' צלי פרוז וכן החבל המוחם אסתענע דאשה
חנענע כולה ולכך יחטא איש א' ועל כל העד' יקלוקכענין
מעשה עכן . והענין שכל ישראל ערצים זה לזה והאריך
מורי ע"ה צטעם הדבר צפ"ר צטער הנוונה פ"א ולכך
פי' רז"ל שאין שכינה שורה צישראל פחות מששים רבוא
ואמר הרי שהיו ששים רבוא פחות א' וא' מנע עלמו
ופריה ורציה גורם לשכינה שחחלק מיישראל . וכמו
שפירש רשב"י (זוהר פנחה בראשית דף צ"ג ע"ב) (ישעיה
מ' כו) מרוב אונים ואמין כח איש לא נעדר . שכל
פעם שנמו ישראל אף על פי שהיה צהם מוגי' וכיול'
לא חסרו לעולם מששים רבוא להורות שכל השישי' רבוא
הם אחדות אחד . ומאלא הפוגם פוגם צכל נשמות
ישראל עד שצו לחקן מה שקלקל ילד נשמתו ועוד כי
הם חלק ידו' כלאומר (דברים לז ט) כי חלק ידו'
עמו והכוונה כי החלקים אחר היותם להם יחם זה עם
לא יפרדו ולאמר כי חלק משם ידו' הוא למטה עם
עמו שהם ישראל והוא כענין (יהושע ז' ט') והכריחו
את שמו מן הארץ ומה חעשה לשמך הגדול כי חלק משמו
חפוט עמו . וגם נאמר כי חלק נשמותינו אחו' למעל'
עם שמו זהו כי חלק ידו' באתו החלק מידו' עם
עמו אחוים ומשורשי' ומאלא צזה כי הפוגם בנשמתו אחר
שהיא קשורה צידו' ס'ו מגיע פגם לידו' והפקדמה
זו מוכרחת מעלמה כמו שציארנו לעיל צפ"ט .

עוד ציארנו בתיקונים כי מוג' יודין שצטס יוד' ד"י
ואו' ד"י נמשכו נפש רוח ונשמה דיישראל ועל זה
נאמר (דברים י"ד כ') וצך צחר ה' להיו' לו לעם קגול'
קגולתא י"י . וכל זה אפשר לומר באומרנו ומחך הוא
דיהיצי לה לישראל כי אחר היות לישראל מעלות אלו
הפוגם נשמתו שהוא מכלל ישראל פוגם צכל האומר :

כדפי' לעיל . ויאמר צלבו אין ראוי שנשמה שהיא חלק
אלום מועל אחסרה ציד החלונות העצד הרע שימשול צה
שנמלאתי פוגם צכצוד קונו . ומאלא (משלי ל' כא) חמת
שלש רגזה ארץ חמת עצד כי ימלוד וגו' . וכענין זה מלינו
שהסירה החורה (שמות כ"ז) וכי ימכור איש את צמו
לאמה לא חלא כלל העצדים וכי לעם נכרי לא ימשול
למכרה וכדפירש צקצא צפ' משפטים ה' וכול לומר כי
העונשים נכתבו כי כפי מדרגת החטא כן לריך לעשר
עגם הנפש . והעד מה שפי' הרשב"ע"ה כי ה' יחלו' הטומא'
וכן צמדס רוח צז' מדורין שגון פלוני נפקד צהיכל
פלוני וצמדור פלוני והענין כי כפי שידר ועגם צנפשו
כן לריך שחרד למקום מדור פלוני . וצזה יצא להחמתק
מהחטא מפני שהוא מעמא הנפש שיפור טומאה
כך . עד שנטהר הטומאה הוא לריך לרדת למקו' פלוני
ולעולם הוא היראה מחמת החטא :

והיראה הרעה שהיא , יראה מחמת רלוועה ציטא .
נחצארה צצרייתא זו והציא אותה צקסר
הרוקם צצורש היראה ז"ל צצרייתא דר' פנחס . יש
עוצדין לקס"ה צירא' וצאיימה גדולה ופחד מרוב' ומתפללי'
להלל מן הקללות הכחוצות על המועלין צמלותיו ועל
העוצרים פקודיו של הצ"ה צין צעה"ז צין צע"ה צ'
צע"ה מן החלאים והמכות והמאוצות ושלא ילטרנד
לצריות ושלא ימשלו צם זריס ולא יראו מיתה או דבר
רע צזרעם וכדי שימלאו ימייהם צטוב וצצרכס וצעולם
הצא להלל מן הסורעניות ומן השטיתו' ומן יקדות
אש של גיהנם העתידה ללהט ולצער את הרשעים ליו'
הדין הגדול ועליה חטאת קריצה עב"ל :

וביראה הטובה הזכיר ד' דברים . הא' דאם צר נש
לא ידע אורייתא וכו' . הב' ומחך הוא דיהיצי לה לישראל . הד'
אורייתא . הג' ומחך הוא דיהיצי לה לישראל . הד'
דאי צר נש לא אשתמוצע הוא דיהיצי ליה אורייתא ,
ומני לנטרפ לה . והד' אלו עיקרם ג' . הא' לירא
מעלת כל העלות וקצת כל הפכות כי הוא החוקן לנו
החורה כמ"ש הרשב"ע"ה במאמר שהעחקנו צפ"א
מהער הזה כי עיקר היראה למדחל לקצ"ה בגין דאיהי
עקרא ושרש' דכל עלמין . ומאלא המצוה מלעשו' המלוה
או עובר על עלות ל"ת נוגע צכצוד קונו . שנמלא ס'ו
מצזה ארון הכל מומ"ה הצ"ה שלוהו לעשות .
זהו שאמר ומחך הוא דברא אורייתא . הצ' ירא' מחמת
הפגם שיגיע לחורה . והוא מה שדקדק דאי צר נש לא
אשתמוצע הוא דיהיצי ליה אורייתא ומני לה לנטר'
לה . והענין כי החורה כלה חלויה באלילותו המדות
העליונות . וכמו שנאריך צ"ה צמעלת החור' . והנודע
שהמדות דצקות צמאליל , איהו וגרמיה מד צהון .
וערך זה ממש לחורה הוא וחורתו א' . וכמו שיגיע
פגם למדות ע"י קצת החטא כמו שכתבאר צפרקים
הקודמים קיסגמו שלא יחא להם דצקות צמאליל וימנע
האור

האור (אולם השער "כלומר יראה מחמת העונש" ו"ולמה לשמור אותה") כלומר המדות ועלמנו הם אחר .

הילך הרע הוא שניות אל אחר והטעם כי ה' אלהים
הוא אלהי האלהים וגו'. וכסם שהוא א' כך רולה
שירא אותו באחרות ולא שנחתק הילך בשום דבר
הנוגע ליראמו וישראל צענין העגל פגמו בזה שלא
ויחו בערצ רב שעשו העגל והחניטו להם לכך הזהיר
עמה שחיה עבודתם מיוחדת בלב א' ולא תהי' שום
פניה בעבודת האל כי כל פניה שחיה בעבודה נאלץ
אותה הפניה קצת העבודה והיא חלק אל זר ואינה
מיוחדת לשי"ת וכסם שאלו יעבוד ע"ז ויעבוד לשי"ת אין
עבודתו לשי"ת עבודה כלל שהרי בעבודתו לע"ז כפר
בהצ"ה כן בהשתחשו עם עבודה האלהות חלק הילך
שהוא אל זר אין לה שום חלק בה שהקצ"ה רולה
שחיה עבודתו זכה וברם בלב א' בלי שום ערוב ופסולת
והיינו קיום הפקוק (סס י"ז) אשר לא ישא פנים ולא
יקח שוחד (שחין) לומר הואיל ועשה מלוה חפשי
שיש בה חלק לילה"ר הקצ"ה יקח חלקו לזה אחר לא
ישא פנים ויי שיש לו ב' פנים למלוה פנים לבני אדם
שיכדוהו חו לא נשמר מן הקרי הילך ופנים למלות אין
הקצ"ה מקבל אותה וכן לא יקח שוחד ופי' ז"ל מאי
שוחד שוחד של מלות שלא נאמר טעם כך עונו ועשה
כך מלות יעלו) ויכנו העונות כנגד הזכיות וישאר
צלי עונש אלא על כך העונות שטעם הואיל והגביר
עליו ילך הרע שהוא אל זר שהוא השונא יענש על
כל פנים ואפטר לומר כי כל הלוי הזה הוא לערצ רב
שהם עשו העגל והיינו בחחלה הזכיר (ויקרא ט"ג)
ואל בני ישראל ואחר כן ויאמר משה זה הדבר והיה
הדבר הזה כנגד ערצ רב שהם היו עיקר עשיית העגל
ולכך אחר אותו ילך הרע העבירו מלצבם וכן אחר
וחיהו צירא אחת ובעלה אחת . מפני שהם צעלו
היראה אחר שיהיו צירא . והם נועלו כונה עלות
רעות לעשות העגל כמפורש צוהר . אחר שיהיו צעלה
אחת לשרת ואם עשיתם כך תזכו לכבוד ה' וכן נאמר
(סס ט"ג) וירא כבוד ה' אל העם וכבר נודע עם
קחם הוא ערצ רב . ואל יקשה בעיניך אומרו בחחלת
הנאמר אחר להן משה לישראל כי ערצ רב בכלל ישראל
היו ואין מדקדקין בלשון בני ישראל לעם אלא בכתוב
לא בדברי רז"ל עוד נאמר שהוכרע בעל הנאמר להביא
פקוק (דברים י"ג) ומלתם את ערלת לצבנם וגו'
מפני שהוא רלה לפרש כי פקוק זה הדבר אשר לוח
ה' הוא העצרת הילך מהלכ והיכן מלינו שמה על זה
לזה אחר שאלו שמה על זה בפקוק ומלתם וגו' .
וקיים הנאמר אם עשיתם כן וירא אליכם הוקשה כי
מליאות העבר הילך הוא ל"ת ואינו בכלל העשו אלא
כשיזכיר על עשיית מלוה הנעשית צידים אמנם מלות
הלכ אינם צידים אלא לקור מלצו אמונות רעות וכיולא
והיה ראוי שלא יזכיר מלם העשו כלל אלא אחר שפירוש
הכתוב אם עשיתם כך ופקוקה לקרא צבניה חריפת
זה הדבר אשר לוח ה' דהיינו העצרת הילך והם

מעשון כן לומר אומרו ולהעבירו וירא אליכם כבוד ה'
ועד"ה ישראל וערצ רב הכל פגמו בעגל כל אחד כפי
צחינתו ופגם ע"ז פגם צבניה הנקראת
כבוד ה' כדפי' צוהר וצחיקונים לכן זה הדבר שהיא
השכינה לריכין אחת לחקן ומה תיקונה שחעבירו ילך
הרע מלצבם כי בהעביר האדם ילך הרע מלצו כן
ומעבר מהלכ העליון ומפני שחיקון המדה הזו היא
צירא שאלה עיקר היראה אחר ותהיו כולכם צירא
אחת ופירש ענין היראה שכסם שהוא יחידי בעולם
כך תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו פי' שכסם שהוא
יחידי בעולם שהוא עלת כל העלות יחידי הנעלם
מופלא ומחוקק שאליו עיקר היר' כמבואר בפ"א מהשער
זה כך תהיה עבודתכם שהיא השכינה מיוחדת בלי
לערצ בה קליפה כלל שנאמר (תלים י"ט) יראה ה'
טהורה שחיה השכינה הנקראת יראה טהורה וכל
הקייגים וכל הקליפות וכל המשפחות הזרות בעת
הייחוד והעבודה . והטעם שכל מליאות הייחוד שאנו
מייחדים הוא לייחד המאליל והנאללים שיהיו כולם
אחדות אחד והשכינה שהוא השוכנת עמנו להעלו אות
שחיה מיוחדת לנעלה ע"י תפלתו ועבודתו ולא תהי'
בתפלה ההיא או במלוה ובעבודה חלק לילך מול' החלוני
חופס בה ואינה יכולה לעלות ואינה טהורה . ולכך
פי' צחיקונים (דק ק"ח) ובהוא זמנא דלריך בר נש
לייחד לקצ"ה בשכינתיה לריך להפשיט מניה כל מחשבי
אינון קליפין דחומר בהון (משלי י"ב) רבות מחשבו
בלב איש ולסקלם שכינתא לגביה ממשפחה חדא
הה"ד ועלת ה' היא חקום עכ"ל . אם עשיתם כן וירא
אליכם כבוד ה' פי' אם עשיתם כן לברר השכינה מכל
הקליפות ולייחד ירא אליכם כבוד ה' . ועיין מה
שביארנו בפ"ב צל"זו צחינה נקרא כבוד ה' . ומלינו
למדים מהנאמר הזה שעיקר היראה היא שחיה מיוחדת
לשי"ת ולא יערצ בה זולתו :

והר"י ק"ן פתח ע"ה כחצ בטעם מלות ליראה שהכוונה
שלא יירא אלא להקצ"ה לברר ולא משו' מלכך
ועד"ה כי מעטרו"ן אף על פי ששמו כשם רבו אין לירא
ממנו . וזהו את ה' אלהיך תירא לברר והטעם שאין
ציד שום צדיה להטיב ולהרע זולתי צידו ית' . והוא
נוחן כח לכל המלכאים לפעול . והאדם הירא מהמלכך
או מזולתו מורה שיש לו כח צפני עלמו ואינו שואב
ממנו ית' . ודומה כמי שיש לו שתי רשויות והוא כופר
בעיקר . זהו נעם עיקר יראת שמים המור' על יחודו
וכו' עכ"ל בקילור :

והוא קרוב ליראה שנחצח כי בהיות היראה קשורה
צדין וצחממים הוא ייחוד א' והיינו ה' הוא האלהים .
ואם אין שיהם קשורים כל' הוא פירוד ויראה כשתי
רשויות שאין הא"ס טורה אלא באחרות השלם .
עוד מלמתי צקטר הרוקם בהקדמת הקטר דברים
הנוגעים ליראה ראיתי להעתיקם הנה ז"ל תהא .
ערום צירא . קור מרע ועשה טוב . כד נא הור"ך .
צקס שלום בין איש לנעהו . תוכים את עמיך . הדריכהו
צנחח לשמי' . תזכהו בכל דברך . הרחק מללי' ופומזים
חדק צירא השם . השצר רושך ומאוחך . הקרע קבור
לכך חזכה על רוב מטאחך . תודה ועזוב רשע . תחנן
לצוראך על רוב פשעיך לקחם לעוניך כרוב רחמיו .
תפפל אליו ליתן יראתו על פניך . ליתן אהבתו בלבבך
לעבדו בשמחה . חקק רחמים על עמך ועל בני ביתך
שלא יבא א' מהסלידי עביר' ולא לדי דבר נוכח וטעם ולא
יהא להוט אחר גרונו ולא לעקוק צבכל שוא . כי אין חפץ
לצורא באכיל' ובשתי' ומה יתרושע עמו לרימה וחולע' אם
חט' מעט והי' צעיר' הרצ' והסוב' אסתעש חורה ומע'ט
חאמר לכך נולדת . הכר צוראך מי צראך . ירא' עושך
חשוב כי מלא כל העולם כבודו . לך בענוה וצבד
ראש . אל תחשצר לללים . אל תשצ עם מדברי דברים
צעלים . יהי מורא מלכך בין עיניך . תן לברר כי רואה
כל מעשך . חוקר לב וזקן כליות יודע בכל מחשבותיך
חשוב כי הוא צראך ומפרנקך הוא עשך לו עבד עולם
על כן תן יראתו על פניך : השמר לך לצלתי חטעם .
התהלך לפניו והיה תמים . ומלא לצבך נאמן לפניך
כי אין לו חפץ בצבילים אנשי ללון ואנשי רקים הסולכים
אחרי ילרם ומחפנקי' צחק תאוחתם . הסוסקי' צדון
העולם שוא והבל . ובאנשי לשון אין יראה . הנה צבא
אליהם איד ילעקו לאל ולא ישמע תחת כי שנאו דעת
ויראת ה' לא צחקו המדריך עלמו בענוה וצירא
הוא מחסם צירא אז חצין יראת ה' ודעת אלהי' תולא
את ה' אלהיך תירא לרבות ת"ס עבד מלך כמלך ומכבדו
כמוקבל פני הכבוד על כן צעוד רושך צחון) דנה
חשוב צירא צראך גול על ה' מעשך ויכינו מחשבותיך
יראה ה' מקור חיים לקור ממוקשי מות ותקיר עלמך מן
המהירות ומן העקשות ומן הגאווה ומן העללות אחור
בענוה וצטלוס ואל חקנא צעושי עולה כי אם צירא
ה' כל היום והיה אמונת עמך חוסן ישועות חכמה
ודעת יראת ה' היא אולנו ואם יקטר איש במוקתרים
ואני לא אראנו הלא עיני ה' המה משוטט' בכל הארץ ורע
כי מוקשה יש צנוי או בצורה או בכבוד או צקנאה או
צחממה או צעוטר או צעוני או צחוק ילך העצירה .
ודע כי המלוה והיראה מוכים את הילך ותורה תצלין
להקיר המחשבה רעה עכ"ל לענינו :

וממעלות היראה שהירא אה' לא ירא מפגמו העולם
הזה שנאמר (צבאשית ט"ג) ומורכסם

ומחכס יהי' על כל חית הארץ ופי' על כל לרבות המזיקי'
וכנגד בני אדם נאמר (צמדבר י"ד ט') והי' אהנו אל
תיראום . וכן אחר דוד הע"ה (תלי ג"ו ט') לא אירא מה
יעשה צטר לי ולאומר (יעשיה כ"א י"ג) מי אף ותירא
מאנוש ימות ומצן אדם חליר יתן וכיולא הרבה והרצ' י'
ע"ה וחציריו נשתצחו במעלה זו כמו שאמר צוהר פ'
כי חצירע (דק מ"ו ע"א) ז"ל בקילור ודאי לא אהון אלל
מלינון דדיריהון צבי ר' שמעון בן יוחאי דלא דחלין
מכלא וירלה שיוכים על התורה ולא יירא מהם כענין
שנאמר (יעשיה צ' ד') שומתי פני כחלמיש ואלדע כי לא
אצוס והיינו צבד שהיא עבודת השם לא יירא ולא
יבוס כמי' הוי עז כומר לעשות ללון אצין צששמים אצל
מ"ו לריך האדם להצטוש מפני אדם צבדרי העולם
צבדרי שלינו נוגע לעבודה ולירא מ"ס שנאמר (דברי'
י' צ') את ה' אלהיך תירא לרבות ח"ס וכן אחר צמקת
צבת פ"צ מאן דחיל מרצן איהו גופי' הוי לורבא
מרצן ואי לאו צר הכי הוא הוין מליה משממען
כלורבא מרצן עכ"ל ומה שנאמר (משלי כה יד) אשרי
אדם מפחד חמיד פי' ז"ל שהוא על ד"ח (צרכות פ'
צחרת) אמרי ההוא תלמידא דהוא חזיל צחריה דר'
ישמעאל צבדי יוקי חזייה דהוא מפחד א"ל חטאה את
דכתיב (יעשיה לג י"ד) פחדו צליון מטאים א"ל והא
כתיב אשרי אדם מפחד חמיד ההוא צבדרי חורה כתיב
עכ"ל : וכן לריך לירא בכל מקום שיש צו קדושה כגון
צבכ"ו וכיולא כמי' יעקב אע"ה כשראה מראה הקולם
אחר (ראשית כה יו) מה נורא המקור הזה אין זה כי אם
צית אלהים פי' ולא היה ראוי שאינן צו וכן דוד הע"ה
אמר (שמואל ב' ו ט) וירא דוד את ה' ציום ההוא
ויאמר איך יבא אלי ארון ה' . לחוטצו שאינו ראוי
מחמת מעשיו לקדשת הארון ושמה לא ינהוג צו הקדוש'
הראוי לו ויטגום בצבדו וכיולא צזה אחר דוד (תלים
ה' ח') אשתחווה אל היכל קדשך ציראחך . והיינו
ממקדשי תיראו וכן פי' רצ"י (זוהר פ' יתרו דק עט
ע"א) ז"ל תניא ר' יוקי אחר יומא מד הוה קאמינא
קמיה דר' יהודה קצא שאילנא ליה מאי דכתיב וירא
ויאמר מה נורא . מא קאי חמא דקאמר דליהו נורא .
א"ל חמא שלימו דמהימנותא קדישא דהוא שכים צבהא
אחר כגונא דלעילא ובכל אחר דהוי שלימותא שכים
אקרי נורא . אמיןא ליה אי הכי אמאי חגמו דחילו
ולא שלים . אחר ליה לית דחילו אלא באחר דהוי
שלימותא שכים ובכל אחר דהוי שלימותא שכים אחקרי
נורא דכתיב (תהלים ל"ד) יראו את ה' קדושו כי אין
מחפור ליראיו משמע דקאמר כי אין מחפור וצאחר
דלית מחפור שלימותא שכים עכ"ל . ולפי דעתו ז"ל
פי' הפקוק יראו את ה' קדושו . שהשם ידו' הוא
שלם ולריך שחראו אותו . והעד לזה שהרי יראיו
הם שלמים ואין להם מחפור מפני שיראו את השם בל

להם

החכם (כלומר בסוף גופך שהוא כחיק לרוב

מן הנסיונות עכ"ל : וירא מעט הוא אפי' על מעט קטן
ולכך צרי' פי' יראת מעט צדיקה כמו שהעמקנו לעיל
צדק פ"ג . והענין כי כל עוד שיעלה האדם במעלה כך
ידקדקו אחריו כענין (תהלים נ' ג') וקצ' צדק נשערה
מאור . ופי' שהוא כמעט העבדים העובדים את המלך
שהמלך יש לו עבדים רבים . יש עבדים
העומדי' לפניו בצית הפנימה שבו המלך עלו ויש אחריו
שהם עובדים בצית החילון יותר ויש בחלרו ויש בעירו
ויש חולה לעירו והכל עובדים וכולם יראים את המלך
אבל כל עוד שיהיה קרוב ירא יותר . וכל עוד שיסתחק
יחרחק ומונו היראה . ואותם שהם לפניו ממש עומדי'
בחימה ויראה לכל יונלם בהם ומשה כל דבר ולכן אמר
וקצ' צדק נשערה מאד אותם שהם קצ' צדק למלך נשערה
מאד כי' שנאמר מאד היא בלי שיפור . כך פירוש בזה
פי' וירא (דק כ"ז ע"א) . וכן כאשר יסתובב הלדיק שהוא
עומד לעולם לפני השגחתו ית' ועי' עלת כל העלת וקצ'ת
כל הסבות אשר רגע לא יסקוק השגחתו מכל הנבדלי'
ונמלל שהוא קצ' צדק למלך מלך מה שקרבוה המלך להיותו
לפניו שהודיעו קשרי היכלו זה ודאי מלך הנשמה
העליונה הנחונה בלדיק יותר ומשאר דלת העם לדיק
לירא פי' לא ימלא המלך העליון צדק ומה שיהיה ויעלם
אור השגחתו ושפעו ומשעמו ויתרחק ממנו ולא ימלא
נשמתו פגומה . וראי' לזה מה שאמר רש"י (זהור פרשת
ויקהל דף ר"ז ע"ב) ז"ל אמר הרש"י לחזיריו ואחון
הצדיק הא קצ'ת אשתעשע השתחא צדיקו מילין דקא
מתעטין בהוא ארחא וקא קיימתון קמי מאריכון
בדיוקניו קדישין דהא אנה צענת דחומי' לנו ואסתכלני'
בדיוקניו חמי' צדק דאחורני' צדק דאחורני' דאחורני' דאחורני'
דיוקא דילכון) אשתעשע לעילא והכי אדומק לדיקייא
לאשתעשע לעיניו דכלל ולאשתחא פלופא קדיש' לקמי'
כל עלמא דה"ד (ישעיה קא ע) כל רואים יכירו כי
הם זרע ברכ' ה' . אדכי חמא לר' יוקי דהוה מהרהר
צמילי דעלמא . אמר ליה יוקי קום אשלים דיוקנא דלת
חד חקר בך . קס רבי יוקי ומדי צמילין דאחורני' וקס
עמיה . אסתכל ציה ר"ש אמר ליה רבי יוקי השת' אנה
שלים קמי עתיק יומין ודיוקנך שלים עכ"ל וזו היא
בחינת היראה העליונה שהיא צדיקו כאלו לעול' עומד
לפני עלת העלות כי דיוקנו חקוקה למעלה בקוד הנשמה
כמו שהארכנו לעיל בפע' . ואם ח"ו יפגום אפי' בהרהור
נמלא נשמתו פגומה ומתרחקת מאור פני מלך העליון
כמבואר במאמר שהבחי' . וישעיה האדם כמה מורא
היה לו אלו היה עומד לפני הרש"י ע"ה שהיה מכיר
בפרופו אפילו ההרהור כמבואר כמו שהיו חזיריו
עומדים . במורא לפניו . כי בהיותו עומדין לפניו היו
עומדים לפני השכינה ממש וצדק זה לדיק האד' לירא
מהבזרא העומד לפניו ומכיר הכהורין כנודע . וזהו
ענין וקצ' צדק נשערה מאד פי' :

וכפי

להם שלימות . א"כ נראה ודאי שם יוד' הוא מקור
השלימות ולדיק שחיראו אחו' . ומזה נקיים לכל מקום
ששרתה השכינה שהוא כללות עשר הנכללות צדק'
שיש בו שלמות ולדיק לירא ממונו זהו פשט המאמר .
וכאשר נרחיב הענין יותר נאמר כי מקום השלימות
הוא קצ'ת עם שכינתה שפניהם כא' הם אדם שלם
כי דבר בלא נוקצא הוא פג' גופא והוא חסר ולכן
בכל מקום שיש שלמות שהוא הייסוד שורה היראה
כנודע שמוקם היראה היא השכינה . ושורש היראה
העיקרית היא לעלות על כל עללין דאיהו צד ושלט
וכו' כפי' והוא אינו שורה אלא על מקום השלם וכפי'
מחוקן כנודע ועיקר השלימות הוא הייסוד . ולכן אמר
חמא שלימו דמהימנותא קדישא שהוא מליאות ייסוד
כל האלילות עם המליל ולכן שם שורה היראה והיינו
יראו את ה' הצ' ושכינתה והזכיר יראה צדק יוד'
שצדק הזה מתייחד עלת העלות ומפני זה הדקקים צדק
הזה ויראים ממונו אין להם מחסור שהשם הזה משוזה
מכל השמות ומורה על הייסוד השלם ובו שורה עלת
העלות כמבואר בשער היראה פרק א' במאמר שהעמקנו
מדברי הרש"י ותיקונים ומפני זה אמר הפסוק בל'
שליה כי אין מחסור מפני היות הדבר חלוי למעלה
למעלה במקום שאין חסרון שפע כלל וממעלות הירא'
מה שאמר בתיקונים (דף ז') על פסוק יראו ה' קדושי
כי אין מחסור ליראיו אמר לא יהא חסרון) במשנתיה
ולא יהא חסרון במשנתיה ולא יהא חסרון בעבודתו ענין
דליה חסר ועניות כחוסר דאורייתא ופקודייה כחא
דאוקומה מארי ומתי' אין עני' אלא מחסור ומן המלות
עכ"ל . עוד במעלת היראה אמר במדרש על פסוק
(משלי לא ל) שקר הסן והכל היופי ז"ל ד"א שקר
הסן אין מחקבל לפני הצ"ה לא יופי ולא עושר ומהו
מזקק יראת מעט שנאמר אשה יראת ה' היא תהלל
כמה עשה אצרהם אפי' לפני הצ"ה ולא תהלל וצמה
נחלהל שהיה יראת מעט שנא' (ראשית כז יב) עמה ידעת
כי ירא אלהים אמה עכ"ל ואבז אורחין נבין מה ענין
יראת מעט לנולת ירא אלהים ומהו ענין יראת מעט
אלא הענין יבין כמה שאמר ז"ל צד' צענין העקירה
ז"ל (שם) ויאמר אל השלח ידך הנער וסנין הינן היה
נשרו שלם דמעשה ומלאכי השרת עליה ושחח הסנין .
א"ל ומה אעשה לו אחנקו א"ל אל השלח ידך אל הנער
א"ל אולי' ממונו טפה דם א"ל לאל תעש לו מאומה מומה
עכ"ל והענין בכל אלו הסלוקין (שלם) היה לדיק אצרה'
אפי' לומר אחנקו אולי' ממונו דם למה היה לדיק
אשר טפגס הסנין אלא שהיה ירא מעט שמה איזה מעט
קטן היה לי שלא דקדקתי בו שלא יתראה קרצני כיון
שנפגס הסנין . וכיולל צדקה זו כחז צד' הרוקח
זה לשונו שורש היראה שקטה לו לעשות ועוז תאוות
וילכו בעבור יראת ה' וירא פן לא יהיה תמים לפני ה'
כמו אצרהם שנאמר צו כי ירא אלהים אמה כי זה גדול

(בלימודו) כ"ל דל"ג לא (מובן למעלה)

בסור אחרו מכל שבטי ישראל וגו' . וזה נכלל הפרק
זה : וירא

פרק חמשה עשר אחר שדברנו בענין היראה
ובחינותיה כפי אשר מלאנו
בדברי הרש"י ודברי רז"ל אמרנו לדבר בפרק זה
במה פרטי דברים יעשה הירא כדי שיהא ניכר בו
היראה . ודרך כלל הוא ליזהר בכל הדברים שהם
כבוד ה' וחסר לכבוד עם יראת הוא מפני שמלינו בענין
היראה צ' בחינות . הא' הירא מלך לא מעשה כמ"ש
בתיקונים דחילו דילה צדיקדין דל"ה וחסר ירא' זו היא
שלא לעבור על מלות המלך . ויש יראת לקיים מלך עשה
כמ"ש (תהלים קכח א) אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו
ואומר (שם ק"ב א') אשרי איש ירא את ה' במנותיו
חסר מאד כי אם ליה שיעשה מלותיו והוא בטל וגמגע
מלקיים מלות המלך הוא נעש זה ודאי הוא דרך השכל
וכן אמרו ז"ל (מנחות פ"ג) . דבעידן רחמא קנסין
אעשה . וכן דרך הכבוד שלנו חייבים לכבד את יולרנו
יש צו צ' בחינות האמורות . הא' לכבוד מפני יראתו
ומלך זה ימנע עלמו מלעשות הסך רלונו וקמך לזו
אמר שלמה הע"ה (משלי כז יח) ושומר אדוניו יכבד
וידוע כי כל שמירה היא ל"ה כמ"ש כל מקום שנאמר
השומר פן ולא אינו אלא ל"ה ושומר אדוניו הוא המורה
שבו נקרא הוא ית' אדני' וכיון שזה נזהר בכבוד אדוניו
שלא לפשות הסך רלונו ראוי שיכבד צעה' צ' כענין כי
מכבדי אכבד שפי' בזהו צד' יולך' כי מכבדי צעה' אכבד
צעה' צ' הצ' לכבדו כדי לעשות רלונו ומלותיו . וחסר
כבוד הוא צחינת עשה כמ"ש ז"ל במסכת קידושין פ"ק
ח"ר איזהו מורא ואיזהו כבוד מורא לא עומד במקומו
ולא יושב במקומו ולא סותר את דבריו
ולא מרעיו כבוד מאכיל ומסקה מלצ' ומכסה
מכיס ומוליא עכ"ל . וכיול' צה פי' בתיקונים (דף קמ"ח)

וכפי מה ש האדם מדרבך בצדקו וירא ממונו כן הצורה
נמלא עמו כענין אס תדרשנו יונלל לך . וכמו'
שמלינו שהיה נמלא עם הקדמונים שהיה' חפלתה נשמעת
מיד ודבורם היה עושה רושם למעלה . כמו שאמר
בזהו צד' שפשת וימי' בענין מעשה דרבי ילסק כורסייה
דמאריה קריצא בגדפוי דרבי שמעון . וכן מעשה חוני
המעגל ורבים כמותו הנמלאים בגמרא ויש חט' שיפגום
צדק ולא יפגום צדק כי כפי עליית הרוח כן ידקדקו
וכן יש דבר שיפגום צדק ולא צדק בענין דקדוק
איזה מלה שלא דקדק כראוי זה . והעם כי כפי דקות
הנשמה כן יפגום זה אפילו דבר קל מאד וזה נק' יראת
מעט וזה נקרא ירא אלהים שהוא אלהים עליון צדיק'
והעד על זה שאמר שם במאמר במדרש דבה אחר המאמר
שהעמקנו לעיל (ראשית כז יב) כי עמה ידעתי כי ירא
אלהים אמה . עמה ידעתי לכל שאתה אהבני . וכן
במסכת קטות (קוף פ"ה) פירשו כי ירא אלהים הנאמר
באצרהם הוא מאהבה . ורז"ל הוכרחו לומר שהיה
מאהבה מפני כי עשית המלה . צחק וצד' וצד' וצד'
על האהבה . וזה מלינו באצרהם אפי' (ראשית כז)
וישם אצרהם צדק וגו' וישבם את חמורו ויקח צדו
וגו' . הרי משלו מדרגת יראת זו כאהבה ממש ונודע
שאהבה למעלה ועם היות שיומל אהבה ג"כ למטה
בשפיה שהוא אהבה זועל עיקרה למעלה וכבר אפטר
לומר כי מדרשים חלוקים הם כי המאמר של משלי שרשו
ירא אלהים על יראת מעט קוצרים שהוא למטה צדיק'
שגם צד' לודק יראת מעט ומדרש רבה קוצר כי ירא
אלהים הוא למעלה במקום אהבה כדפי' . ואיפ' לומר
כי השכינה נקראת אמה יראת ה' מלך הצדי' ע"ד שפי'
בתיקונים שהשכינה נקראת יראת מלך הגבורה ועמה
ידק יראת מעט למעלה כדפי' בר"ו ושם הוא אלהים
ומשם ימשך היראה למטה :

עוד נוכל לומר בענין יראת מעט כי מעט לשון
חסרון כענין (מלכים א' ח' ב) והייתי אבי וצני
שלמה מעטים . והיראה היא שירא שמה חסר השפע
בצבתו אס למעלה מאימא עילאה שחסלק מעל הצני'
אס מאימא חמאה שחסר השפע ממש קלוות שלא
ישפיעו לה כענין שהיא אומר בני אמי נחרו צי שפי' צד' וזהו
עוד נוכל לומר בענין יראת מעט כי לא מבעיא בעון
אלא אפילו במעשה לודק יראת כי ירא שמה לא
חקן או לא עשה כל לרכו כפי חיוצ העבודה לאל ית'
מחדיו הגדולית על הנבדלים כמו שהאריך החסיד צעל
חוצת הלצבות . והיינו מעט ג"כ ע"ד הנזכר לשון
חסרון ר"ל שמה חסר מחיוצ העבודה המוטלת עליו
כפי מה שהיה ראוי כי כל אדם שיעי' לו הקצ'ת בחכמ'
או בעושר או שעשה לו נסים ימיי' לו העבודה יותר
ויותר שלא יהיה כפוי בטובות הצורה העודפות עליו .
וזה נלמד ממה שהוכיח הקצ'ת לעלי על בניו (שמואל
א' צ' ב) הנגלה נגלתי אל צית אביך בהיותם במלכים
(במאמר בספר) צענת הרוב והדין :

אוקירו דילה צדיקדין דעשה והעמקנו לשונו שער
היראה פ"ה . ומה שנמלא מוכנה צספרי אביך בענין
הכבוד רובם מורים על צחינת העשה כענין (ישעיה
כד טו) על כן צד' צד' . וכן כי מכבדי אכבד .
כמה בחיות המפורשות בזהו כולם מורים על צחינות
העשה וכן (שם כ"ח יג) לקדוש ה' מבוזר ופירשו ז"ל
שהוא י"ה שאין בו אכילה ושחיה כדהו צכקות נקיים .
אמנם סמוך לו נמלא כבוד בענין צחינות ל"ה וכבדו
מעשות דרכך מנלל חסלך ודבר דבר . וכן מלמד זה נמל'
כבוד צחינות היראה כענין (דברים כח נח) ליראה
את השם הנכבד והנורא נראה כי היותו נורא הוא מלך
כבודו שהוא נקרא נכבד וכן כבוד הנעש' לחכמי לקום
ופניהם הוא מלך היראה שפי' רז"ל פסוק (קהלת ה'
יג) וטוב לא יהיה לרע וגו' אשר אינו ירא מלפני
אלהים עליו שפי' קס צפני רבו ז"ל (קדושין פ"ק) .
אמר רבי אלעזר כל ת"ה שאינו עומד צפני רבו נקרא
רעע ואינו מאריך ימים ותלמודו אינו מחייבים צד'
ומשכח

דיוניו שחידק

ומשכח

ונשחטם טעוב לא יהיה לרשע ולא יאריך ימים כלל אשר
ליכנס ירח מפני אלהים. מורא זו אינה יודעת מה היא
כשהוא מורא תקום ויראה הוא מורא זה קיומה
ע"ל. וחסד הכחוש הוא לא יאריך ימים כלל הזה
שמיד הולך לו והטעם שלא יסי לו טעוב וגו' מפני שהרשע
הזה איננו ירא מפני אלהים לקום מפני רבו. הרי
צפי כבוד ומחמת היראה. וכן אמרו במדרש (מדבר רב
ס"ז) כי על הלויה סלל טעמו צנגל נאמר כי מצדי אכזה.
ובין שמינו כבוד מחמת היראה נאמר לצד צקוף
טעם זה חנאי הכבוד שמינים אלו לכבוד ליוולנו
וצה יוכר שאנו יראים ומנו. צ' צמינת האמורות
צענין הכבוד יסנה למעלה צמינת הכבוד צענין עשה
כבר פי צקוף פרק צ' משער זה שהמחמה חקר' כבוד
מפני שהם משמש' צ"צ נחיצותיה מחמת הכ"ע וכן ח"ת
כן משמש ועוסק לווי אצל ואימה. הרי צמינת הכבוד
מלך העשה; עוד נמלא כבוד מלך היראה וזהו טעם
כבוד הזקנים שאנו מלווים אחר (זוהר דף קלא) צארת
קטל ז"ל ואיך תליקם חקונים דיקנא עילא קדישא
טמירא דעמירין תקיפין לצדרא ולא כייפא כל גזרי דינין
מלך חמי דיקנא עילא קדישא טמירא דעמירין דלא
לכקיף מינה וצ"ג כל שערי קדישא ומקדישא צמיקוני
עכ"ל. וצארת האזינו כינו הזקן העליון צעם כבוד ז"ל
דיקנא דעמיקא קדישא תליא כל יקירו דללא מלך דללא
לקרי. מההוא דיקנא מללא יקידוהא דל יקירין
וכו' וקוף דצריו צגין כך כל יקירו דיקדוהא צהאי
מללא תליא עכ"ל. וכיון שהכבוד חלוי למעלה ושם מקום
אריכות הימים כדודע וזה אינו חולק כבוד לצקן או לרבו
שהוא צמקום זקן ואין לו יראה לקום מפניו לא יאריך
ימים. ולומר מלפני אלהים ולא אמר אשר איננו ירא
לאלהים לרמוז אל הקוד האמור. והוא ע"ד ספי הרשע
(זוהר פרשת תרומה דף קע ע"א) צענין מלפני ה'
וע"ד הסטע אפסר לדקדק מלפני אלהים דהיינו רבו
שהוא עומד לפני השכינה צענין (מלכים א' יג ע"ו) מי
ה' אשר עומדתי לפניו ופי' ז"ל צעמוד לפני אלהים השליוני
רבו. הרי טעם צמינת כבוד מלך היראה ופסילו שיהיה

והחסי

החסי יוסף יעבץ ע"ה כתב במשנת כל המכבד
את התורה גופו מכובד על הבריות דברים
הנוגעים לדרוש הכבוד שאנו בו וראיתי להעתיקם הנה
לרוב תועלתם למעשה ז"ל. כתב הר"י ו' שושן ז"ל
הטעם שיכיר כדעתו מעלתה ואת יקר תפארת גדולתה כי
לא יערכנה זהב וזכוכית ויסכור כי נקראת עוזה של הקביה
שנאמר (תלים קלב ח) אתה וארון עוזך. ויוהר אזהרה
יתירה בכבוד עצמה ובכבוד חכמה ובכבוד
ספריה כבוד עצמה כיצד לעסוק בה תמיד כנפש שוקקה
ויוהר אזהרה יתירה בכבוד עצמה שיהיה נקי וירוי ובגדיו
נקיים והמקום שלא יהי שם מנופת וריב ליעם המתחסדי'
וקוראים הזמירות בשוקים וברחובות מפני שיקפידו אם יש
בה מנופת. ואם ישיבוגי כי איך יתכן לצאת מביתם ובית
הכנסת טבלי תורה ירהרו ודי לו ועוד ידעו ויכירו
כי החושך עצמו מעבירה הנותין לו שכר כעושה מצוה
ואיה מצוה גדולה ורמה כהודעו על גופו ואיכריו קודם
שיזכור את השם ויבט אם הוא במקום הראוי יהוא מקרי'
מצות את ה' אלהיך תירא וכתוב (מלאכי ב ה) ויראני
ומפני שמי נחת הוא וכשהוא אומר בסדר היום ברוך אלהינו
שבראנו לכבודו והבדילנו מן החוטאים ואמר אותו ביישוב
ובונה רצויה כאדם שראה כבשן האש לפניו והוא כפות
להשליך אתו לתוכו ונצול ונתנו לו ממשלה וגדולה ואינו
אש אוכלת כרת השקר של ע"א ואינו ממשלה וגדולה
בתורת אמת וכן יעשה בשירך כצבור ויקשיב לשלח
צבור כשקורא בתורה כמ"ש בס' הזהר כי המכוין באותה
שעה ותהיינה אזנו קשובות ועינו שכלו פתוחות מעלין
כאילו קבלם מהר סיני וכמו שלא היה שם כי אם קול א'
כן ראוי שיהיה עתה. כבוד חכמה כיצד שינהיג בהם
כבוד גדול ומורא כמורא שמים שהרי מוראם מאת ה' אלהיך
תירא נתרבה ויירא אותם כראות פני אלהים רוצה לומר
כראות פני המלך וישפשו וישוטרו. כבוד ספריה כיצד
צריך להנאות ספריו ויניחם ויצניעם במקום הנכבד שבביתו
ויכסה אותה בספית חשובה וכמו שעשו תחבולות ותולין
גסרין בא"ר להניח עליהם אוכלין לשמור אותם מן העכברי'
ומן החתולים יעשה גם כן לשמור כבוד שמים וכשהוא
משלמם לא ישלמם כשאר כלים כי אם דרך כבוד וצניעות'
כמשלמל בגדי המלך בפני המלך ולא ינע בהם כי אם
בידים נקיות ודברים אלו מסורים ללב וירא אלהים יצא
את כולם ובגמ' (ברכו דכ"א ע"ב) כפי מ"ש אר"ה ת"ח אסור
לעמוד במקום הסגופות שאי אפשר לו בלא תורה ואמר
ר"י בכל מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ובית הכסא תני'
לא יהלך אדם במכוואות המטונפות ויניח ידו על פי ויקרא

לכן ראינו לכאר כל בחינות הכבוד שנמצא בתורה
נביאים וכתובים הנוגע למעשה לכבוד את יוצרנו
השאר הדברים שצוינו לכבוד. הראשונה שאנו חייבים
ווא לכבוד את שמו הגדול ובכבוד שמו אנו מכבדי אותו
כי הוא ושמו הכל דבר אחר. וכבוד רבו היינו שם ידויד
ושאר השמות ששם ידויד הוא המקור להם וצריך לנהוג
בהם כבוד אם שלא לזרוק ומכ"ש שלא למוחקן שהמוחק
שם משמות הקדושים עובר בלאו. ולא מבעיא בכבוד
ידויד אלא בתשמישי קדושה צריך לנהוג בהם כבוד והטעם
שכיון ששירתה הקדושה והארה העליונה באותיות הם
הקדושה מתפשטת בכל הענפים ההם וצריך לנהוג בהם
כבוד והיינו טעם שתשמישי קדושה צריכין גנייה וזהו טעם
לכבוד הספר תורה שאחר שנודע שהתורה היא שמו כמובאר
בזהר כמה פעמים ויתבאר במקומו כמו ששמו נקרא נכבד

ק"ט

ק"ש ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק לא מסק
מאי אמר רבי מיאשא בר כריה דריביל עליו הכתוב אומר
(יחזקאל ב' כח) וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים
וגו' רב אדא בר מתנא אמר (במדבר ט"ו לא) כי דבר
ה' בנה ואת מצותו הפר רב אמר (ישעיה ה' י"ט) הוי
מושבי העון בחללי השוא מסק מאי אמר ר' אבהו עליו
הכתוב אומר (דברים לב טז) ובדבר הזה תאריכו ימים
עכ"ל ופירשו על רב שאמר הוי מושבי העון כלומר דרך
רוב בני העולם שעושים העבירות להנאת עצמן וזה עושה
עבירה בחנם שהוא חושבי שעשה מצוה בקריאה ועושה
עבירה שטובה את התורה באותה קריאה ועל כן הוי
מושבי העון בחנם עכ"ל.

ובספר החסידים כתבו שבבית הכסא יחשוב האדם
בהוצאתו והוצאת הבית מה שהוא צריך ורבינו
יונה כתב בספר היראה שירגיל עצמו בחשבונות. עוד צריך
ליזהר בכבוד השם שלא יתחלל שם שמים על ידו כראמרו
רז"ל (יומא דף פ"ו ע"א) ז"ל ת"ר כומן שאדם קורא
ושינה ומשמש ת"ח ודברו בנחת עם הבריות ומקחו וכתבו
בשוק נאה ונושא ונותן באמונה מה הבריות אומרות עליו
אשרי איש פלוני שלמד תורה אשרי אביו ואשרי רבו
שלמדוהו תורה אוי להם לבני אדם שלא לכדו תורה פלוני
שלמד תורה ראייתם כמה יפים דרכיו וכמה מתוקני מעשיו
עליו הכתוב אומר (ישעיה מט ג) ויאמר לי עבדי אתה
ישראל אשר כך אתפאר וכומן שאדם קורא ושינה ואין
דברו בנחת עם הבריות ואין מקחו ומתנו נאה ואינו נושא
ונותן באמונה מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני
שלמד תורה אוי לו לאביו ולרבו שלמדוהו תורה אשריהם
לבני אדם שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראייתם
כמה מכוועין מעשיו וכמה מקלקלים דרכיו עליו הכתוב
אומר (יחזקאל לו כ) באמור להם עם ה' אלה ומאוצו
יצאו ועיד אמר שם היכי דמי חלול ה' אמר רב כגון אנא
דשקילנא כשרא מסבחה ("ולא יהינא דמי לאלתר.
ורבי יוחנן אמר כגון אנא דמסגינא ד' אמות בלא תורה
ובלא תפילין רב נחמן בר יצחק אמר כגון דאמרי אינשי
(" שארי ליה מארי לפלניא. ר' יצחק בר אבדימי אמר
כגון שחביריו נושים משכועות עכ"ל. וכבר נודע מה
שהחמירו ז"ל בענין חלול ה' אמר שם אבל מי שיש בידו
חלול השם אין כח בתשובה לתלות ולא כיום הכפורים
לכפר ולא ביסורין למרק אלא כולן תלוין ומיתה ממרדת
שנאמר (ישעיה כב יד) ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר
העון הזה לכם עד תמותון עכ"ל.

ובזהר פ' פנחס דף רלא ע"א שהגדון בראש השנה תחלה
הוא מי שאינו זהיר בכבוד ה' שנאמר (איוב ב' א)
ויבאו בני האלהים להתעב על ה' ז"ל דינא קדמא דכלא
מאן הוא דלא יוקיר לשמא דקב"ה ודלא יוקיר לאורייתא
ולעבדיה אוף הכי מאן הוא דלא חייש על שמא קדישא
דלא יתחלל בארעא עכ"ל ואז"ל (מ"ק פ"ב) מצינו שויתר
הקב"ה על ע"א ולא יתיר על חלול השם שנאמר (יחזקאל
ב' א) ואתם בית ישראל איש גלגלי עיניו לכו עבדו ואת
שם קדישי לא תחללו עכ"ל. ובענין חלול ה' ראיתי
להעתיק דברי החסיד הר"י יעבץ ע"ה במשנת (אבות פב)
כל המחלל שם שמים בסתר וסוים לשון המשנה הוא
נפרעין ממנו בגלוי אחד שיוג וא' מיד בחילול ה' ופי'
הר"י ו' שושן אחד שיוג וכו' הוא טעם בפני עצמו כמו
שהסתר והגלוי שוין הם בחלול ה' כן השונג והמודי.
והטעם כי העובר על מצות המלך יש הפרש לעובר בסתר
או בגלוי אבל בשולח יד במלך עצמו הכל שוה ואם באנו

לדין היה ראוי לענוש יותר הסתר מהגלוי כי המרי יד
במלך בין גדולו ושריו (" פתיותו תצילחו אבל בסתר אין
עליו זכות כלל וכן ענין השונג והמודי כי כל אדם חייב
לכתוב על לוח לבו שיש מלך מושל על הכל וישראוי
לירא ממנו ולהודעו לכבודו והעובר על זה דמו בראשו
היתכן שיאמר אדם למלך שהכתי והכיתתי על חללתיך
ע"כ וכתב עוד החסיד הנ"ל שבכלל חלול שם שמי בסתר
הוא המספר לשון הרע על חבירו בסתר שהרי הוא עובר
על ע"א וגילוי עריות וש"ד כמו שאז"ל שלשון הרע גדול
מכלם והעד על זה ענין מרים שדברה לשון הרע בסתר
ובשונוג ונפרעו ממנה בגלוי והעם לא נסע עד האסף מרים
כדפי' ז"ל שידעו כולם עיגש לשון הרע ע"כ כלל דבריו :

הבחינה הז' צענין הכבוד הוא מה שכתוב צבני
עלי (שמואל א' ז' כו) למה הצענו צבני
וצמנתי וגו' ומכבוד אה צניך מומי להצריאכס מרלטיח
כל מנחת ישראל לעמי נראה שלריך ליזכר שלא לכבוד
שום אדם ולטה קודם שיכבד להקצ"ה וכמוהו מה שאז"ל
שאסור להקדים שלום לחבירו קודם שיחלל צמנתיים
לפתמו. ולכן לוחם חורה למח ראשית הכל לכסן
שהוא חלק ה' אס צענין הסלה שנקרא ראשית אס לענין
התכוונות וכן הסבורים. עוד צמינה צ' אומרו ומכבוד
אה צניך מומי לריך ליזכר שלא לכבוד שום אדם שיהי
כבודו יותר מכבוד המקום כמו שאמרו ז"ל (קדושין
פ"ק) על תלמיד (" א' היושב לפני רבו אמר ר' אבהו
אין ת"ס ראשי לעמוד צמני רבי אלא שמרית וערצית
שלא יהא כבודו מרובה מכבוד שמים עכ"ל. והרמב"ם
ע"ה עסק הלכה כרבי אבהו ועם היות שהר"ם רב
אלעזר קוברין שאין הלכה כר' אבהו שכבוד ת"ס הסוה
לכבוד המקום אה ה' אלהיך תירא לרבות ת"ס מ"מ
נפקא מינה לשאר אדם שאין ראוי לעמוד צמניהם או
לכבודו יותר מכבוד המקום. עוד צמינה אחרת כולל
אה צני אדם אותם שהוא חייב צבודם צענין המלכ'י
והנכבדים וז"ש ומכבוד אה צניך מומי ר"ל הלואי שהיינו
שויס אלא שכבוד אותם יותר מומי וזהו ע"ד שאז"ל
יהא מורא שמים עליכס כמורא צ"ו גם כן יהא כבוד
שמים עליכס ככבוד צ"ו וזהו ה"ס מרס הצנינות אצל
מן הראוי הוא לכבוד אה הצ"ה יותר מצי אדם ע"ד
(משלי ג' ע) כבוד אה ה' מוסוך ספי ר"י ע"ה יותר
מוסוך כי מן הידוע הוא כי מלך צ"ו חילו ה' מלוה
לו אי זו מלו' איך היה זהיר לעשותה מלכ ומנעס צבבור
כבוד המלך כעין זה יכבד ליוולנו והאריך צמניה
זו מוצת הלצנות טער מסבון הנסס צמניה העשירית
ע"ש ואז"ל (מדרש ש"ט דף כ"ה ע"א) צמנעס שמואל
על ענין הארון שהיה צמנה פלטהים ו' חדשי שנחנעס
הצ"ה על ישראל מזה ז"ל א"ר שמואל בר רב ילחק
אמר להם הצ"ה לישראל חילו חננוגלותו של אדם מוס
אצדה לא היה ממזיר אחרים כמה מצולות עד ספי

מציאקה

(*) וכשאני מחזיר לפרוע הוא אומר שאני נזקן ולמד מומי (" יעקובל לו יכיר על מעשיו (" עטורו (" כ"ל דל"ג א

מציאה וארוני מחזר בשדה פלשתים ואין אדם מוקפדי
עליו אף הוא הושיעה ימינו וזרוע קדשו עכ"ל והיינו
מה שפי' שלריך לזמר בכבוד המוקם בכבוד צדק ורם
עוד ענף א' יולא מזה והוא לזמר בכבוד נשמתו יתח
מכבוד גופו ומלינו שהנשמה נק' כבוד כי כיון שהנשמה
חלק ממונו ית' המכבד ע"י החורה ותיקון המלות
ומעשים טובים מכבד להצ"ה והגוף הנכבד מטפה
קרובה הוא חלק העצ"ז חלק צני אדם והגוף סוף בלה
ואצד כמו שכל טוב העצ"ז יטובו הפקר וכליון מפני
שנמשכו מעור הנפש וקליפתו נמלא המכבד גופו יתח
מנשמתו כמו המכבד לצני אדם יתח מהקצ"ה ולכן
יזכר בכבוד נשמתו יתח מכבוד גופו ולא יתח הרשעי'
לגופו אלא בחלה יתקן כבוד נשמתו ויתח כן גופו
כמו שאז"ל שאקור לאכול קודם שיסתכל וזוהר אמר
גם כן שלריך קודם שיכלל שיעקוק בחורה שאל' (משלי
ג' כח) לדיק אוכל לשונו נפשו אחר שנפשו שבעה
מחורה ותפלה והיינו מה שאמר (שמואל א' ז' כט)
להצריאכס מראשית כל וגו' רשפי' וכיולא לכל הדברי'
שלא יקדים חפניו לחפני שמים המשל אס הוא צעל
מלאכה יחלק היום חליו למלאכה וחליו לעסוק בחורה
שיהיה כבוד גופו טוה לכבוד נשמתו וקידם עסק
המלאכ' יעקוק בחור' לחת ראשית לנשמתו צאופן שחתי'
החורה עיקר והמלאכה טפל וצדקת זה ילליה במלאכתו
כרפי' רז"ל דבר זה כחוצ בחורה וכו' שהעוסק בחור'
נכסיו מלליסין וצחנאי שיקדים החורה למלאכה כרפי'
וכן מוכיטין הכחוצים (תהלים א' ז') כי אס בחורה ה'
סתו וגו' אס"כ וכל אשר יעשה ילליה וכן מוכיטים
שאר העסוקים אצל אס יקדים חפניו לחפני שמים יצא
להצטעל מהחורה כו"ש (אבות פ"ד) אס צעלת מן
החורה יש לך צעלים הרבה כנגדך דבר זה מנוסה אלל
רצים וכן מכל עניני העולם שאדם מכבד את עלמו יקח
הוכחה לכבד את נשמתו והוא מה שאז"ל במדרש בפסוק
(משלי ז' ה') אס הצקסנה ככסף ז"ל מגיד הכחוצ
שכסם שאדם זהיר' (צקלעו שלא יאצד כך לריך שיזהר
בחלמודו שלא יאצד ומה כסף קשה לקנותו כך ד"ת
קשה לקנותה א' מה כסף קשה ליאצד אף ד"ת כן ת"ל
(איוב כח יז) לא יערכנה זהב וזכוכית קשי' לקנותם
כזהב ונוחין ליאצד ככלי זכוכית עכ"ל וכיולא צזה אמרו
שם בפסוק זה אמר ר"ל אס אין אדם הולך אחר
ד"ת הס אינם צאים אחריו וכן ר' יהוראי אומר (אבות
ז' ח) הוי גולה למקום תורה ואס אדם מנפס אחריהם
מחוך כך זוכה לחכמה ולצנייה שאל' (משלי ז' ה) (ה'
ודעת אלהים ממלא עכ"ל נמלא שכמו שאדם מכבד גופו
לרדוף אחר הכסף והזהב וחלו יאמרו לו תלך למקום
עלוי ושם תרוים כך וכך ועוה לא יניח מלהשתדל
במרילות וזכירות כן ישתדל במרילות וזכירות אחר כבוד
החורה שהוא כבוד לנשמתו שאין כבוד צעה"ז אלא

ומעלתו

(*) במחורו (**) סופר (**) בגדי משי

ומעלתו וכן אלעזר צן אהרן שני צו (צמד' ד"ו) ופקדת
אלעזר צן אהרן הכהן שמו המאור וקטורת הסמים
ומנחת התמיד ושמן המשחה וצמד' רבא על פי' פסוק
זה אמרו ז"ל ופקדת אלעזר צן אהרן הכהן וגו' ה"ה ד'
(משלי כה ו) אל תתהד לפני מלך וצמקו' גדולי אל תעמוד
אס לפני מלך צ"ו לריך אדם לנהוג שפלות בעלמו ק"ו
לפני המקום ותנין הוי עז כחמו וקל כנשר ורץ בלצי
וגבור כלרי לעשות רלון אצד שצמשים ללמודך שאין
גארה לפני המקום. אליהו אומר כל המרצה כבוד שמים
וממעט כבוד עלמו כבוד שמים ומרצה וכבודו ומרצה
וכל הממעט כבוד שמים ומרצה כבוד עלמו כבוד שמים
צמקומו עומד וכבודו מתמעט. ומעשה צאים א' וכו'
שני מעשיות הביאו שם וכבר העחקנו במאמר חנל דבי
אליהו שער היראה פ"ד שהציא שם גועשיות אלו ואמר
שם במדרש רבה אשר הועשיות האמורים ומלך אס
למד שלא ינהג אדם גארה לפני המקום שכל המתגאה
לפניו ומרצה וכן הוא אומר (שמואל א' ז' ל) כי מכבדי
אכבד וכו' יקלו וכן אס מולא דוד מלך ישראל שלא
נהג עלמו בגארה לפני המקום אלא בזה עלמו לפניו
כרדיוט להרבות כבודו של מקום שימתי צעשה שהעלה
הארון מצית אצירד אס בגצעה להציאו לירושלים
ה"ה ד' (שמואל ז' א' א) ויוסף עוד דוד אס כל בחור
צ' ישראל שלשים אלף אמר דוד איני מעלי את הארון
בשפתי מיד נתייעץ עם שרי האלפים והמאות שישלחו
בכל ארץ ישראל שיחקצנו אליהם וילכו להעלותו שאל'
(ד"ה א' י"ג א) ויועץ דוד עם שרי האלפים והמאות
לכל בגיד וגו' ואמרו עוד שם (שמואל ז' ג' ד) ואקרו
הולך לפני הארון ומלך אמרו אסיו הולך לפניו כיון
שהעלו אותו היו תשעים אלף זקנים מהלכים לפניו
והכהנים טוענים צו והלויים מנגנים וכל ישראל משחקים
מי שיש צידו לולב מי שיש צידו תוף וכלי שיר ה"ה ד'
(שם ז' ו' ה') ודוד וכל צית ישראל משחקים לפני ה'
וגו' זה לולב שאדם מנענע צו. ועוד שם לקמיה (שם
ז' ו' יד) ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' צל ורחה כחה
צזה דוד עלמו לכבודו של הקדוש צרוך הוא היה לו
לדוד להיות מהלך לפניו קחם כמלך לצוש כלי מלכותו
לאו אלא לצוש כלים נאים לכבוד הארון ומשחק לפניו
מה שאפטר לומר שנאמר (ד"ה א' ע' ו' כז) ודוד מוכרצל
צמעיל צון וכל הלויים הנושאים את הארון וגו' דכתיב
ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' מהו בכל עוז בכל כמו
מהו מכרכר שהיה מוקיש ידיו על זו ועופת ואומר (*
כירי רם והיו ישראל מריעים וחוקעים צחולרות וכל
כלי שיר שנאמר (שמואל ז' א' ע"ז) ודוד וכל צית ישראל
מעלים את ארון ה' וגו' כיון שצאו ישראל לירושלים
היו כל הנשי' (**) מלילות על דוד מן הגבות ומן הסלונות
וראו אותו מרקד ומשחק ולא ה' איכפת לו ה"ה ד' והיה
ארון ה' צעיר עיר דוד וגו' הרי לך שאשחז נקספה

עליו ומנין שכל נשי ירושלם כן כי היא אומרת לו (שם
ז' א' ז') מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום
לעיני אמהות עבדיו. ויתר אס המלך דוד מנזר ומכרכר
וגו' וכיון שראתה אותו נשים עלמו כרדיוט כצצה
בעיניה. ועוד האריכו שם צענין שאמרה לו כהגלות
נגלות אחד הריקים ופי' שם שהוא הריק שצריקים
שאין ריקס ממנו בכל המלות והוא השיצ ונקלותי עוד
מזאת. ואמר שם ואל תאמרי שהייתי צעני אחרים
ולא צעני עלמי חלמוד לומר והייתי שפל צעני ועם
האמהות אשר אומרת עומס אכבדה אמר לה אסן צנות
ישראל אוחס אמהות אינן אמהות אלא אימהות לוואי
יהא לי חלק עמיהם לעמיד לצוא ה"ה ד' ועם האמהות
אשר אומרת לואי עומס אכבדה. ולפי שאמרה מיכל כן
נענשה שכן כחוצ אחריו (שם ז' ו' כג) ולמיכל צח שאול
לא היה לה ולד עד יום מותה והכתיב (שם ז' ג' ה')
יתרעם לעגלה שח דוד שגעה כעגלה ומתה היינו
דכתיב עד יום מותה הא ציום מותה היה לה
אין לך אדם צ' ישראל שציה על עלמו על המלות יתח
מדוד שהרי הוא אומר לפני ה' (תהלים קלא א) אלהים
לא גבה לצי צעש' שמשחני שמואל מלך ואלא רמו עיני צעש'
שהרגתי את גלים ולא הלכתי בגדולי' צעשה שהחזיקוני
למלכות וצנפלאו' ומני צעשה שהעלתי את הארון אס
לא שויתי ודומתי נפשי כגמול עלי אמו כשם שתינוק
אינו מתצייט להגלות לפני אמו כך שויתי נפשי לפני
שלא נחציישתי להצצות לפניך לכבודך כגמול עלי
נפשי (*). כהדיון יקא דנפיק ממני דאימיה ואין צו
רוח גסה לינק משדי אמו כן הות נפשי עלי שאיני
מתצייט ללמוד תורה אפילו מקטני ישראל אמר דבי
אצא צר סיננא אל' הצ"ה אס השוים עלמד (*). לגמול
סיך כשם שאין לחינוק הזה עונות כך אין לך עונות
שנאמר (שמואל ז' יז י"ג) גם ה' העביר חטאך לא
תמות ומלך אס לומר שאין אדם רשאי לנהוג גארה
לפני המקום אלא לריך אדם להצצות על כבודו: א"ר
יהודה הלוי צה שלום אין מעשיו של הצ"ה כמעשה צ"ו
למה (**). עבד מגידוס של צ"ו ויש לו כלי' נאים צעש' שהוא
יולא לשוק הוא לוצשם אצל צעש' שהוא עומד לצשל פוטע
אס היסים ולוצש מקורעים (**). וזקטעל ועוד צעשה
שהוא גורף את הכירים ואת החנור הוא לוצש רעים
מהם אצל לפני הצ"ה צעשה שכהן גורף את המצח
ומדשנו היה לוצש כלים מעולים שני' (ויקרא ר' ג') ולצש
הכהן מרו צד וגו' צעציל והרים את הדטן למה כן אלא
להודיע (*). שאין גארה לפני המקום וכן אס מוליא
אלעזר שהיה נהג צשפלות לפני המקום א"ר יהושע צן
לוי אלעזר היה דוכס על דוכסין ונשיא על הנשיא' שאל'
(צמד' ג' לז) ונשיא נשיא' הלוי אלעזר צן אהרן הכהן
וגומר ראה שררה שהיתה צידו ואת סבור מפני שהיה
אדם גדול היה נוחן לאחרים שיטעמו את הכלי' שהיה

(*) אלוני רם וכלפי הקב"ה אמר כן או יש לומר שאמר כן על הארון שנקרא ארון הכהנים ארון כל הארץ (**) מתיעות (***) כזהו התינוק שיוולא ממני אמו
(****) צעש' קטן (**) עושה הנשיא' (**) מלכותיים (**) שכתב ביה"ט ג"ל לצוש ששמים שהנצחה לקסיק

עשוי לטעון אותם חלל הוא עלונו היה טוען אוח' שנא' (שם ד' י"ו) ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן וגו' והיכן היה טוען כל אלו אמרו רבותינו כך היה טוען שמו המאור ציינו וקטרת הסמים צשמאלו ומנחה הממיד חלויה צרועו ושמן המשחה היכן היה א"ר אחא א"ר שמעון בן יוסאי כוין ערשה היחה הללוית והיה נותן אותה בחוך פונדחו מפני שהיה חוגר במחניו (ציינו בעבד לפני קונו להודיע שאין גבהות לפני אלהי פקד כל המשכן וכל אשר בו צקדש וכליו שעל ידו ה' נותן להם הארון והשלחן והמזבחה והמזבחות וכל כליהם כמוה דכתיב ומשמרתם הארון וגו' ונשיא נשיא הלוה אלעזר וגו' עכ"ל וצירושלתי אמרו שמון אחד ציינו ושמון אחד צשמאל והקטרת צמיקו והציתין צכחף הכי לפי מעלתו היה שפלותו לכבוד את המקום לישא את כל המש' הזאת צפעס א' ואמרו (פקמים ספ"ד) שכהן א' היה עושה העבודה צציראין ר"ל צתי ידיס של משי צידיו והדין הוא שלריך שלא יהיה דבר חולץ צין ידיו לעבודה והיה עונשו שנתחכו ידיו ע"פ המלכות ומוקם הכבוד הזה לכבוד צית הכנפי צהמדרש שכוין צצית הכנפס הוא מוקם הצביל הנקרא כבוד שורה שם כו"ס דוד הע"ה (תלים כ"ו ט') אהצתי מעון צית ומוקם משכן כבוד וכן אמר ישעיה הנביא אלל ענין צית המקדש (ישעיה ס' י"ג) לפאר מרום מקדשי ומקום רבלי אכבוד וודע צצית הכנפס נקרא מקדש מעט כדפי' ז"ל צמגילה פ"ג (דף ט"ו ע"א) ולכן לריך לכבוד ולרצץ ולהסיר ממונו כל עפר ולכלוך וכיוולא כדרך שמצדיק צתי המלאכים ואמר צקפס החסידים על זקנו של רש"י שהיה מכבוד את מוקם הארון שבו ק"ת צצקנו עוד מענין צית הכנפס ראוי ליזהר צכשילא צית הכנפס שלא ילא ואחריו להיכל שבו ק"ת אללא יחזיר פניו לארון וכן צצירדחו מההיכה שבו ספר חור' וזה נלמד מצני קהת שכן היו עושים כשהיו נושאים הארון וז"ל צמדדש (מ"ר סוף פ' צמדדד) ועוד צדבר אחר היו מעולים מכל הלוים שהיו עושים צכל המשכן היו מהלכים כדרך ופניהם כנגד הדרך אלל צני קהת היו מהלכים אחריהם ופניהם לארון כדי שלא ליחן אמור לארון היו נמלח אמר שאע"פ שהיו גדולים מן שאר המשפחות ואין לריך לומר מישראל לא היחה רוחן גסה עליהם אלל משועבדים לפני הארון למה כן לפי שאין גדולה לפני האלהים עכ"ל :

עוד מענין כבוד צית הכנפס שלא ירוק צו אס אפשר לו ואס אי אפשר שהוא מוטעב צכך ירוק צדרך לנעה חסח מלצושו וישפסף צרגליו וצצצת יכסה צרגליו ולא ישפסף אלל אס הוא רלפה והיחור טוב מהכל שהי' לו צגד מיוחד לקנת רוקו שלא יוליא הריק מפיו צאור צית הכנפס וצזה ימלט מדין משצון שאמרו הרק צפני צצירו ומומקם שהוא נענש כדפירש צגמרל והעחקנו לשונו לעיל וכן מדרך המלכים שאין א' והספרים רוקק העולם

העולם הזה הוא נענש ועליו אמר הנביא (ישעיה י"ג) ומה תעשו ליום סקודה ולפואה מורחק הצוא על מי חנוקו לעזרה ולמה העצבו כצורכם וכן אמר צמרגייתח של רבי מאיר כמו שהעחקנו לעיל ויס צחינה אחרת לענין הכבוד שהוא להחרחק מכבוד העולם הזה כי כל מה שארס ומכבד עלמו הכבוד העליון צורחח וממו כמו שאמר (משלי י"ב ט') טוב נלקס ועבד לו וגו' ויחרח צציתור צשער הענוה :

בחגינה ה' צענין הכבוד אמר הנביא (ישעיה מ"ג ו') כל הנקרא צשמי ולכבודי צרלחתי וגו' ואמרו צמדדש על פסוק זה ז"ל וכי אפשר לו לאדם להקרא צשמו של מוקם אלל נקרא המקום רחום שנא' (תלים ק"ג ה') רחום וחנון ה' אף אחה הוי מרחם ועושה ומחנה חנם המקום נקרא לדיק שנא' (שם קמח טז) לדיק ה' צכל דרכיו אף אחה הוי לדיק נקרא חסיד שנלמר ומסיד צכל מעשיו אף אחה הוי חסיד לכך נלמר כל הנקרא צשמי ואומר (יולל ג' ה) כל אשר יקרא צשם ה' ימלט ואומר (משלי ט"ז ד) כל פעל ה' למעלהו עכ"ל וצדרך זה שפי' ז"ל צכל הנקרא צשמי מוצן ולכבודי צרלחתי שזהו כבודו של הצ"ה שיעשו רלונו ומעשיו צאופן שיקראו צשמו ומש ודצרי הזוהר (פרשת תרומה דף קס"ה ע"א) ומכתיבים עם הפי' הזה וז"ל ר' אלעזר פתח ואמר (קהלת ט' ה) צכל עם יהיו צגדין לצנים ושמן על ראשך אל יחקר האי קרא חוקמה ואמרו אלל ת"ס קצ"ה צכל ליה לצר נס צרזל דחמחל ועבד ליה צאומנות קני ונפס צאנפוי נשמתח דחיי למנדע וללחחכלל צרצין דחמח' למינדע ציקרא דמארי' כד"א (ישעיה מ"ג ו') כל הנקרא צשמי ולכבודי צרלחתי ילרתיו אף עשיתיו ולכבודי צרלחתי דייקא ורזל דל אוליפנא דהא כבוד דלחחל רזל דכוכייא קדישא לל לחחקו לעילא אלל מוג חקונל דצני עלמא כד אינון צני נשל וכלין ומסדין וידעו לחקנל חקוני ה"ה ולכבודי צרלחתי צגין ההוא כבודי לחקנל ליה צעמודין חקיסין ולקשטל ליה צחקוי וקישוטל לחחחל צגין דהאי כבודי יחחלק ציקרא דלריקיא די צארעל צג"כ צרלחתי כגוונל דכבוד עיללח דחיקונין אלין ציה עכ"ל לעניינו מול' כי צהיות הלדיק מחקן מעשיו צאופן שהוא נקרא צשמו של הצ"ה רחום לדיק חסיד השכינה הנקראת כבוד מחחקתה ולא צבר' הלדיק אלל לחקון כבוד השכיני' שהעעורנחם חלוי צחקון החחחחיים כדפי' צזוהר (פ' צראשית דף כ"ה ע"א) וגם (צפ' תרומה דף קנ"ה) צפסוק (רלש"י צ"ו) ולד יעלה מן הארץ וגו' וכן צפ' חרומה צפי' פסוק (תלים קיט קט) עח לעשות לה' שאמ' צזמנל דישראל משחדלי צאורייתח ההוא עח מהימנות' ומחקנל צחקוי' ומחקשטל צשלמות' כדקא יאות וצזמנ' דישראל ומצטגלי מאורייתח צכיכול ההוא עח לאו איחו צחקויח ולא אשחח צצליומו ולא צנהורל ה"ה עח

לעשות לה' עכ"ל לעניינו - והוא ענין לור ילדך חסי שפי' צזוהר ופירשו רז"ל ג"כ שישכאל מופיסיס כח צצורה של מעלה או מחישין כח וכו' נמלל העוה' חור' ומלות נותן כבוד לילורו שהרי כל הנצבאים עוסי' כבודו ורלונו ומי שאינו עושה מלות פוחס כבוד יולרו - וכן אמר צחנל דצי אליהו הוצל (צילקוע צריס יחזקאל צפסוק צן ארס ז"ל צן אנשים כשרים צן אנשים לדיקי' צן גומלי חסדים צן שמצזים עלמס לכבודי ולכבודם של ישראל - ד"א צן ארס למה' ד למלך צשר ודס שמרד' עליו אשחו וצניו עמד ודחסן מציחו והוליאן לחון לימים שלס והציא צן אחר מאללה א"ל צן פלונית צל וארלך ציתי וצית שכינתי שיש לי מוץ מואך כלום () פיסח כבודי ושכינתי אע"פ שאמך עומדת צמוך לכך רמזה ליחזקאל צן צוזי הכהן שנלמר (יחזקאל א' א') ויהי צשלשים שנה וגו' זה שנה ראשונה אלל צצניה (שם א' ד') ולארס והנה רוח עכרה וגו' ומחוכה דמות ד' פיוח לאחר שהרלחו כל המרצבה א"ל צן פלונית זהו כבודי והכרדתי לחכם מכל אומות העולם כלום פיסח כבודי או צית שצניתי - (נ"א או שכינתי) שנלמר (שם מ"ג י"א) ולא נכלמו וגו' שוול חלמר אין לי מי שצובר אותי והלל כבוד יש לי חחקו' אלפי רצנות של מלאכי השרת שהסעומדים לפני ומקדשי שמי הגדול צצ"י חמיר מיליחח חממה ועד שקיעת החמה ואומרים ק' ק' ו' ומשקיע' חממה עדי' צריחח חממ' אומרי' צרוך כבוד ה' ומקומו ואין לריך לומר ע' לשון צצלרץ ומפני מה אהס עוסי' דצרים מוכערים ורצרים שאינן נלויים מצעטיס אהס צצקורין אלל אעשה למען שמי לצלתי חל עכ"ל - וקרוב ללשון הזה הוצל צקוק פסר ויקרא רבה ומשס הגהתי הלשון והוספתי צו קלח :

בחגינה ו' צענין הכבוד הוא מה שאמר הפסוק (שמואל א' ב' ל') כי מוכרי אכבוד וצווי יקלו ונחצבצו צענין הכבוד הזה צזוהר וצחיקוניס כמה צתי' אלל צענין החפלה שלריך לכוי' צה ע"ד הסוד ודבר זה ציארנו רש"י (זוהר פרשת וילך דף רע"ה ע"א) ולא נעתיק כל לשונו מפני שעיקר דבר זה לריכי' אנו לצבדו צענין החפלה אמר ז"ל מאי וצווי יקלו דל הוא מלן דלל ידע לייחדל שוול קדישא ולקשר' קשר' דוהימנותל וללמשכל צרכלן לחחר דללטרין וללוקיר שוול דמאריה וכל מלן דלל ידע ללוקיר שוול דמאריה טז ליה דלל אצרי' וכיוולא צצחינה זו מה שאמר החכום (ישעיה כ"ט יג) צפיו וצשפתיו כבודי ולבו רחק ממני ופי' כי המדות העליונו' כבודם הי' ע"י הארע הנשמה העליונה נשמה לכל הנשמות צהס - ולכן צהיות הארס דצק צמחשצח לצו הוא דצק צפנימיות וגורס' מהחשצה חחשפט צמוך המדות וע"י מחשפט א"ס ור"ע ונעשה הכל אחרות א' אלל אס הלצ אינו שם נמלאו הדברים כגוף צלל נשמה והס כמו כלים נצברים שאין צהס חוכיות עוד (זוהר

כחצווי

שם א"ר יהודה וכו' יקלו מאן דלל ידע לאוקיר
שמה דמאריה ולא אחכוון צאמן דתינון גדול העונה
אמן יוחר מן המצדק עכ"ל לעניינינו ועוד לקמי' תלמי
כל מאן דשומע צרכה מההוא דמצדק ולא אחכוון צאמן
עליה אומר וכו' יקלו כד"ל (מלאכי א' ו') לכס
הכסנים צווי שמי וצטעחא דאלטריקמאי עונסיה כוונא
דלא פתח צרכאן לעילא כך לא פתחין ליה ולא עוד
אלא כד נסיק מהאי עלמא מרזי קמיה ואמרו (" ערוקו
גלי קמיה דמלניא ולא ליעול ולא תקבלון ליה ווי ליה
ווי לנשמתיה עכ"ל . ועוד האריכו צעונס מי שאינו
עונה אמן לקמיה . וכלל היולא וכלל המאמר לענין
מעשה כי מלכד הפשט המוצן מדבריו שהוא שלריך לכוון
צאמן צין שיהיה הכוונה לפי הפשט או ע"ד הקוד שהוא
היוחר נראה כאומרו כמה דלא פתח צרכא' וכו' לריך
ליזאר שלא לדבר בחזרת ש"ץ י"ס צרכות מפני שהם
צרכות קמוכות זו לזו ואם ידבר בענייניו יעריד דעתו
ולא יוכל לכוין צאמן אפילו לפי הפשט וכן כל
צרכה וצרכה משאר הצרכות לא ישיח מהחלת הצרכ'
עד קוסם כדי שיכוין צאמן כראוי . ומלכד זה
לריך ליזאר בחזרת ש"ל י"ס צרכות שהוא פגם
גדול כמו שיחצאר צענין החפלה . עוד מענין וכו' ו
יקלו פי' צריש פריש' ואחמקן (דף ר"ע ע"א) שהוא
העומת עיניו צענה שהוא מחפלה ז"ל וכו' לא יקלו
האי מאן דאסתכל צעניתא צענחא דאיהו מללי' ושאר
לשונו העתקנו צענר הקדושה שלהי ש"ס . ובמדרש
רבה (במדבר פ' נשא) איש או אשה כי יעשו וכל מטאת
האדם אומר על פסוק כי מוכדי אכזר ז"ל ד"א כי
מוכדי אכזר צגרים . הם מוכדים להקצ"ה שמייתים
מעשיהם הרעים וצאים וחקים חתח כופי השכינה הצ"ה
מוכדים . ללמוד שכל המיישר אורחותיו הוא מוכד
להצ"ה שגא' (תהלים כ' כ"ג) זוצת חודה יכדנני ואומר
(ויקרא י"ט) חנו להי' אלהיכם כבוד צענר יחפך וגו'
וצווי יקלו אלו הרשעים שהם קרים מאחרי המוקוס
הצ"ה מוקילם עכ"ל :

עוד מענין כבוד ה' אע"פ שלא נזכר מלת כבוד הוא
לקום לענות אמן יהא שמה רבא וגו' וצרכו זה
נחצאר צירושלמי קום כי דבר ה' אליך ומאן א"ר אלעזר
כד ענו אמן יהא שמי' רבא וכל דבר צקדושה צעי
למיקס ארגלוי עכ"ל .

עוד מענין כבוד ה' הוא הזכרה לכוחצ את השם
שיכוין צו כראוי והרבה החמיר הרש"י ע"ה
(זוהר דף ק"ה ע"ג) צפ' אחרי מות צענין זה ז"ל אל'
אלעזר צרי מאן ובהללוא אזהר דלא למכתב שמה
קדיש'אלא כדק' יאות דכל מאן דלא ידע למכתב שמו קדיש'
כדקא יאות ולקשר קשרא דמתימנות' קשרי דמר צדד צגין
לייחדא שמה קדישא עליה כתיב (במדבר טו לא) כי
דבר ה' צום ואח מלתו הפך הכרת חכרת וגו' עכ"ל

ועוד (במדרש רבה במדבר פרשה ד') שמוצד אדום
נחצרך צעניל כצד הארון שהיה מוליך נר א' שחרית
וגר א' ערבית :

עוד נמלא צחינה ט' לענין הכבוד והוא צענין הלדקה
אמר שלמה הע"ה (משלי יד לא) ומכדו חונן
אציון והטעם כי העניים והאצוינים הם , מאנין
צחינין דילה והשכינה דרה צהם כמו שאמר (ישעיה כז
טו) מרס וקדוש אסתון ואת דכא ופפל רוח ולכן
המכד לעניים צמומו ומכד לשכינתו . ועוד נאריך
צענין הלדקה צענר המייחד לו צ"ה :

עוד צחינה י' צענין כבוד אב ואם (צילקוט סי'
תת"ל דף רסא) פ' ואחמקן ז"ל ד"א זכור את יום
השבת כד את אביך ואת אמך וכי מה ענין זה לזה
אלא ללמוד שכל מי שמוכד אציו ואמו אין חלולי שבתות
צאות על ידיו שנאמר (ישעיה כ"ז) אשרי אנוס וגו'
אל תקרי מחללו אלא מחול לו אל יאמר אדם הואיל
ואצו ששמים הקדימני חמלה אעשה לך אבי ששמים
ואני כבוד אצו וכבוד אמי . כל המצקש ימים ועושר
ונכסים וכבוד ותיים צע"ה צע"ה צו"ה צו"ה רבים לע"ה
יעשה לך אצו ששמים ויכד אציו ואמו . דבר אחר
כד את אביך קיימו ילחק צענה שהיה מושלך לפני
אציו כשה לעצם יוכל . דבר אחר כד את אביך
קיימו יוסף שגא' (ראשית ל"ו יג) ויאמר ישראל אל יוסף
הלא אחיך רועים צענכ' . דבר אחר כד את אביך
ולא תרלם וכי מה ענין זה לזה אל
ללמוד אס יש לו לאד' ואינו זן ומפרנס אציו ואמו כאלו
הוא רולם לפני המוקוס . דבר אחר כד את אביך
ולא תנאף ללמוד ששם יש לו לאדם ואינו מוכד אציו
ואמו כאלו הוא נושא לפני המוקוס . דבר אחר כד
ולא תגנוז אס אינו עושה רלון אציו ואמו כאלו הוא
גונב נשפות לפני המוקוס . דבר אחר כד ולא תענה
כל שאינו מפרנס אציו ואמו כאלו הוא מעיד עדות שקר
לפני המוקוס עכ"ל :

ובירקוט פ' ויגש (ק"ב ד"מ) צפסקו ויפג ישראל
וכל אשר לו וגו' ז"ל א"ר יהושע צנלוי חזרתי על כל
צעלי אגדה שצדקו ש"אמרו לי פסוק זה ולא אמרו לי
עד שצבא' אלל יהודה צן פדייה צן אמתו של צר קפרא
(ואמ' לי הרב והתלמיד שהיו מהלכין צדך בתחלה
שואלים צשלוס התלמיד ואמ"כ צשלוס הרב א"ר הונא
כי אחא רב יהושע צן לוי לעצריא שאליה לרבי יוחנן
ולר' שמעון צן לקיש ר' יוחנן אומר שתייב אדם צכבוד
אציו יותר מוכדו זקנו וריש לקיש אמר על צרית השנטי'
הקריב עכ"ל : עוד יש ליזאר צכבוד הזקנים כמו שגא'
(במדבר יא טו) ונגד זקניו כבוד וארז"ל צספרי לא
צמוקוס א' ולא צצ' מוקומו' אתה מולא שצ"ה מולק כבוד
לזקני' אללא צכל מקו' צכסגדרין (במדבר יא יו) חספה לי
ע' איש מוקני ישראל כיוולא צו (שמות ג' י"ו) לך

עוד צמועלת הנרות צמדנר (ויקרא רבה פ' אמור)
ז"ל ד"א לו את צני ישראל צר קפרא פתח
(תלים יח כט) כי אתה תאיר נרי אמר הצ"ה לאדם
נרך צידי וגרי צידך נרך צידי שנאמר (משלי כ' כז)
נר ה' נשמת אדם נרי צידך להעלות נר חמיד אללא
אמר הצ"ה אס הארת נרי היניי מאיר נרך הוי לו את
צני ישראל עכ"ל ולכן ראוי להדליק נרות צצית הכנסת
ועוד

כלים שצורים שלהם כ"י נרם ויונה וצחיים לאלהי אבינו ילמך וכליל (" צ"ל דברי' ואמרינו לו הרב וכו' . בלי קושית והלא ד"א צשאוול החלה
צשלוס הרב ומה לא אמר לחלקי אברהם פי' לבי שילחק צרכו צצדקת ותיים לקבל עמים שילא ממונו השבעים לפי' אמר לחלקי אציו ילחק (" צ"ה

לאו רמאות היא ומאן דאקדים שלם, לזכאה כאליו אקדים ליה לקצ"ה עכ"ל. ומה שאמר דהא כל מאן דקליק ליה לקצ"ה כעין זה פי' רז"ל (מקפת ע"ה) דקאמי' נאמן עלי' הדיין. ובעונש החסנים נחמי' בעער הקדושה פי' ע"ש: עוד יש בחינה י"א בכלל הכבוד ליהרר מכל דבר שיש צדי' כבודו ית' או קלון ית' הפך הכבוד הוא הצדי' והקלון כאומרו (שמואל א' ב' לז) כי מוכדי אכזר וצדי' יקלו. לריך ליהרר כמה שאמר הכתוב פי' שלח לך (במדבר עו לא) כי דבר ה' צדקה וגו' הכר' חכר' וגו' ופי' ז"ל זו כמה דרכים וכו' לריך ליהרר אמרו בפסיקתא (סנהדרין פ"א ד' לט ע"ה) האומר אין חור' מן השמים ז"ל ח"ר כי דבר ה' צדקה זה האומר אין חור' מן השמים ד"ה אפיקורוס ואת מלוותי הפך זה המערב בריית מיל' הכר' חכר' הכרת בעולם הזה הכרת בע"ה מכאן אמר ר' אלעזר המודעי המחלל את הקדשים והמזגה את. המועדות והמערב ברייתו של אברהם אבינו והמגל' פנים בחור' של כהלכה והמלצין פני חזירו ברכים אף על פי שיש צידו חורה ומעשים עושים כמ"ע אין לו חלק לעול' הבא. חיה אידך כי דבר ה' צדקה זה האומר אין חורה מן השמים אפילו אומר כל החורה מן השמים מן הפסוק זה שלח אמרו ה' צדקה לאלה מפני עלמו אמרו זהו דבר ה' צדקה. ואפילו אמר כל החורה מן השמים מן מדקדוק זה מ"ג ש' זו זהו דבר ה' צדקה. חיה היה רמ"א כל הלומד סורי' ואינו מלמד' לאסרי' זהו דבר ה' צדקה ר' נתן אומר כל ש' ש' אינו מעשי' על המשנה. ר' יהוראי אומר כל שאפשר לו לעקוק בחורה ואינו עוקק. ר' ישמעאל אומר זה העובד ע"ה מאי' משמע דתי' דבי רבי ישמעאל זה המצד' דבור שאל' הקצ"ה למטה בקיני אכני' ה' וגו' לא יהי' לך אלהי' וגו' עכ"ל. ובענין אפיקורוס אמרו שם ואפיקורוס רב ורבי חנינל דאמרי' חרוייהו זה המצד' תלמידי חכמים ריב"ל ור' יונתן אומרים זה המצד' את חזירו בפני ת"ח ואמרו שם איכא דמחיי לה אפי' המגלה פנים בחור' שלח כהלכה רב ורבי חנינל דאמרי' זה המצד' פני ת"ח. רבי יונתן וריב"ל אמרי' זה המצד' פני חזירו בפני ת"ח בשלמי' למ"ד מצד' ת"ח עלמון מגל' פנים בחור' הוי היינו דמצד' חזירו בפני ת"ח אפיקורוס הוי אלא למ"ד מצד' חזירו יוסף דאמר (נאמי' אהנו לך רבנן לדידהו קארו לדידהו חאלו א"ל אצ"י האי אפיקורוס הוי (פי' בתמיה) ההוא מגלה פנים בחורה הוי דחמי' (ירמיה לג כח) אם לא בריתי יומם וליילא וגו' פי' שהחכמים מקיימים העולם ר"י בר יוחנן אמר מהכא נמי שמעת ליה (ראשית יח כו) ונשאתי לכל המקום בעצורם אלא כגון מאן (פי' מיי נקרא אפיקורוס) כגון דחמי' קמי' רביה ונפלה שומעתא דזוכחא אחריתי פי' נזכר הלכה שקראו רבו במקום אחר ואמר הכי אמרי' הסם ולא אמר הכי אמר ור' הסם. רבא אמר כגון דבי צימין אפי' דאמרו מאי' אהני לך רבנן מעול' לח סרו לך עורב' ולא

ה' (א) חולו של מועד: (ב) שמועה כמי' שאינה עיקר (ג) כלומר שאינו רואה לירע מהעולם מקיים עליהם (ד) שכת דברי זק

ה' כל היום והיינו כי חטאים הם חקרי השלמות נענין והייתי' אני וצני' שלמה חטאים. כי אם ביראת ה' בארוח שיש להם יראת ה' כל היום נר' שלריך להיות ירא' השם כל היום והמזכיר לאדם היראה הוא שיהי' בתפילין כל היום אם היה אפשר לו לפנות בשעות שהוא עוסק בחורה שהוא פנוי מעסקי העולם. וילמד שלוח הקצ"ה למלך (דברים יז י"ט) והיחה עמו וקראו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את ה' וגו' ופי' ז"ל שלעולם היה ס"ת עמו ולכך היה מוזהר לו היראה זהו למען ילמד. וז"ל בחוספתא (סנהדרין פ"ד) יולא למלמדה והוא עמו. נכנס הוא עמו: יושב צדית הוא אללו נכנס לבית המים מומתת לו על הפתח. וכן דוד אומר (תלים י"ז ח') שריתי ה' לנגדי חמיד וגו' ר"י אומר ס"ת מיימינו ותפילין משמאלו. ואמר עוד שם לקמיה אם כן למה נאמר (דברים י"ז יח) וכחז לו את משנה החורה הזאת מלמד ששתי תורות כותב לו אמת שנכנסת ויולדת עמו ואמת שמונת לו בחור' הצית זו שנכנסת ויולדת עמו לא חנכס עמו לא למרסן ולא לבית המים שנא' והיחה עמו וקראו כל ימי חייו במקום הראוי לקרות זו. והלא דברים ק"ו ומה אם מלך ישראל שלח עסק אלא בלרתי לבור נאמר זו והיחה עמו וקראו כל ימי חייו שאר בני אדם עכ"ו. וכילול זו (שם ל' ד' ט') ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו וגו' וכן הוא אומר יהושע בן נון נער וכן הוא אומר (יהושע א' י') לא ימוש ספר החורה הזה מפיך והגיית זו יומם וליילה והלא דברים ק"ו ומה יהושע בן נון שעסק בכבוש הארץ ועומד לחלקה לישראל (נאמר זו לא ימוש וגו' שאר בני אדם עכ"ו עכ"ל הרי שהמלך היה לריך ס"ת עמו ולדברי ר' יהודה ג"כ תפילין וכיון שאי אפשר בק"ת שלא נלתינו זו ראוי לקיים התפילין ולכך החכמים הראשונים היו זהירים בתפילין כל היום והנה בודאי המזכיר לאדם הירא' הוא עסק החורה שהרי אמרו (אבות פ"ב) אין צור ירא טעל ומכאן תראה כמה חיוב מוטל עלינו לעקוק בחורה ומומנה יתעורר יראה שהיא נקרא' יראת ה' שנא' (תלים י"ט ג') יראת ה' עטורה עומדת לעד. וכל מליאות ס"ת ותפילין הוא להזכיר לעסק החור' בחמידו' שנא' (שמות יג ט') למען תהיה תורת ה' צפיק והיינו לא ימוש ספר החורה הזה מפיך כדפי' במאמר: והשרי' שית' להיות מלוי צד"ה אם לחפלי' ואם לעסק החורה אם אפשר שהבא לב"ה נקרא ירא את ה' (ישעיה ג' י') מי צכס ירא ה' שומע בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין נוגה לו ופי' רז"ל במקפת ברכות (דף ו' ע"ג) שזה נאמר על מי שהוא רגיל לבא לב"ה ויום א' לא בא אמר רב רבין אמר רב רבא אמר רב חסדא כל הרגיל לבא לב"ה ויום א' לא בא הקצ"ה משאל עליו שנאמר מי צכס ירא ה' שומע בקול עבדו

אשר הלך חשכים ואין נוגה לו יצטח צכס ה' וישען באלהיו אם לדבר מלוא הלך נוגה לו ואם לדבר רשות הלך אין נוגה מ"ע דהוא ליה לבטוח צכס ה' ולא בטוח ובזוכר צפרשה צלק (בפסוק ועמה לכל נא אלה) ענין מחוק צפי' פסוק זה העי' והוא מ"ע כי נוגע לענין דרע והטעם שנקרא ירא ה' הצד' לז"ה מפני שהצ"ה הוא מקדש מעט שעליו נאמר (ויקרא כ"ו כ') ומקדשי חיראו ועוד מקום היראה מחמת הדין הוא צד"ה ששם שורה אם נוגה על ראשיהם של ישראל כמו שנאריך במקומו: הרביעית להתקרב לכל מי שהוא ירא ה' ולהתרחק ממי שאינו ירא את ה' אפי' מלדבר עמו דרך חברה וזה נלמד ממה שאמר דוד המלך ע"ה (תלים קי"ט פ) חצר אני לכל אשר יראוך וגו' והטעם כי בהתקרב אל הטובים ילמד ממעשיהם ועוד השכינה הנקראת יראה עמהם ותחנולן זו אור השכינה וההפך ורוע כפילים ירוע ודבר זה נלמד ממה שא"ל מאן דלישחתי ריש לקיש צדדי' הוה מהימני ליה צלל שער ובלל עדים: החמישית כחיצ (שם ל' יב) לכו בניי שמועו לי יראתה' אלמדכם מי האיש הספך חיים וגו' נליר לשונך מרע וגו' נר' שחמלת המדרגות שיעלה האדם ביראה הם אלו בתחלה נליר לשונך מרע וגו' הצ' סור מרע ועשה טוב הג' בקם שלום וגו' והרחצו בציאור הסקוקים צעפר הקדושה צפרק' וי"א הצ' סור מרע גם זה נוגע ליראה וציארנו עניינו צפרק' רביעי' משער זה חצקש שלום הוא לענין ועשה טוב שם ציארנוהו. השישית ציאר הכזיב ישע"ה צאורו (ישעיה כו יג) ותי יראתם אותי מלות אנשים מלומדה נראה שלריך האדם לחקור ולידע באמיתות למי הוא עובד ולמי הוא ירא כענין מה שלוח דור ע"ה לשלמה ע"ה (ד"ה א' כח ט) דע את אלהי אביך ועבדו והטעם כי העובד דרך מלות אנשים מלומדה פעם יעשה ופעם לא יעשה ואין לבו תקוע באמונה ואם יבא כוחי או אחר כמוהו ויקחור לו אמונתו מכת רחיות וקוסיות אפשר שיכולת אמנם העובד צדיעה לבו לא ינולח צסום פנים ועונש העובד מלות אנשים מלומדה ציאר הכזיב אחר כך צאורו (ישעיה כו יד) לכן הנני יוקף להפליא את העם הזה הפלל ופלל ואצדה חכמת חכמיו וצינת נצוניו חספתר ציען שהיא מדה כנגד מדה כיון שלא רלו להתחכם בחורה לידע ענין יראת הצורא באמיתות כך תאצד החכמה מהחכמים. ועד"ה שמוקם היראה הוא י' כמבואר בפ"ב משער זה ולכן לריך להתחכם צירא' ולא חסיה מלות אנשים מלומדה ולזה אמרו (אבות פ"ד) אין צור ירא טעל ואם לאו ס"ו תתעלה החכמי' שהיא מקור היראה. וכן העונש הזה חוזר ג"כ למה שנאמר בראש הפסוק יען כי נגש העם הזה צפיו וצפסתיו כצדוני ולבו רמק מומני ותי יראתם אותי וגו' כי כיון שהוא מדבר עם אלהיו וצינת לבו אין עמו לכן עונשו שצינת

נצוניו (א) הוה לו מלמדות ועסקים רבים גם היו של מלוא (ב) להי' נשם חמיד

נכוניו חסדו וזכה כל הפסוק מדוקדק ואין בו שום יסור ועד' לריך ג'כ ליזכר באמירת הפלחו וזכרוהו שיהיו זכוונה שלא יהו מלוא חששים מלומדה ואמר (ישעיה כע"ג) צפיו וצפסחיו כדדוני ולכו רחוק ממני וגו' ואמרו צפסר החסידים (קיינו מו) מעשה באלים אחר שמה לפני זמנו כמה שנים לאחר שנים הרב' נחגלה צהלים לאחר מקדונו שאל לו איך אתה נהג צעולם שאתה שם אחר לו צכל יום דנים אותה על שלא הייתי מדקדק בצרכה המוליא וצרכה הפירות וצרכה המזון צכוונות הלכו ואומרים לי להנחתך נחכוונה שאלו והלא אין חספטו רשעי ישראל ללא שנים עשר חודש וכבר עברו עליך יסור ועדיין דנין אותך אמר ליה אין דנין אותה פורעניות חזקים כמו צ"צ הראשונים עכ"ל : וממעלות היראה הוא צעולם הבא (תלים לא כ') מה רב טובך אשר לפנת ליריאתך וצעולם הזה היוסו מושגתו צעינא פקיסח עינא דלריך

צ"ג
צ"ד
צ"ה
צ"ו

אנפין דכתיב (שם ל"ג י"ח) הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו (שם קג יא) כי נבזום שמים על הארץ גבר חסדו על יראיו וגו' וכן (שם ק"ג י"ג) כרחם אב על צדיקים רחם ה' על יראיו ופטעם כי הירא גודלם כפיית הדינים כמו שפירשה צ"י דהע"ה ולכן ראוי שימשכו עליו רחמים וממעלותיה מה שנזכר בצמור (שם קיב א) אשרי אנוש ירא ה' צולותיו ספן עמוד גבור בארץ ית' זרעו וגו' וממעלותיה שהירא' גורמת חוספת חיים דכתיב (משלי י' כ"ז) ירחם ה' חוסיקף ימים וכן אמרו במדרש פסיקתא על פסוק (תלים י"ז י"א) חודיעני אורח חיים שובע שמחת את פניך אמר רבי יודן אמר דוד לפני הקב"ה חודיעני אורח חיים אמר לו הקב"ה דוד חיים את צעי לפה ליראה שנאמר ירחם ה' חוסיקף ימים עד כאן לשונו וזכה נכלל הספק הזה ונכלל השער הזה ברוך ה' לעולם אמן וגו' :

נשרם שער היראה

שער האהבה

מפני שקדם מאמריו צעור הקודם צעינן היראה ופרטיה אמרנו לקמוך לו ענין האהבה כמו שסמכה הפסוק באומרו (דברים י"ג י"ג) וענה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלהיך ללכת בכל דרכיו ולאזהבה אותו ולעבוד את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך והטעם לקדמות היראה ביארה צעור הקודם היות היראה מסתכל לכל העבודה כי לא חיוון לאדם לעשות שום מלוא עד שידעמי לוא אותה שהוא ארון יחיד ושהוא עצודתו מיוחדת לפניו כמו שנחבאר בקוף השער הקודם וז"ל ליראה את ה' אלהיך וזכה יושך לו ללכת בכל דרכיו ירלה שימור עשה ולא העשה והיינו בכל דרכיו אמנם עיקר הירא את המלך הוא ליראה ליזכר שלא יעבור על מה שזוהו שלא יעשה וכן נמלא בדברי הרשב"י ע"ה ז"ל שס"ה משמאלא מדחילו דבזוכה לתייהיבו פחד ילחק רמ"ח מיימנא מרחימו דרנגא דאצרכה דכתיב ציה (ירמיה לא ג) ואהבה עולם אהבהך על כן משתחין סקד עכ"ל וירא שלא ימלא המלך אחריו משגהו ולכן הוא נזהר שלא לעבור על דרכיו אמנם האהבה היא מעלה נוספת והיא צ' דברים הא' שלם למעשה המלות עשה ושיחוסק לו אהבה שיעשה המלות והחורה מלצ ומנפש צחשק גדול וזוהו ולעבוד את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ואז יקרא העובד עבד שהוא עובד עבודה שלימה היא מאהבה וזמנו שנחבאר צה ולכן ציראה לא הזכיר עבודה ואהבה הזכיר עבודה וכן צחנא דבי אליהו שנעתיק לקמן הוליא שפיקר היראה היא לית ועיקרו לירא מהדין ואהבה צעינן מלות

צ"ז
צ"ח
צ"ט

פרשה זו צעכצו . צ' וצקומו . ג' שחחא פרשה זו נכחצת כנגד לבך צחפילין של זרוע שחאל וקצועים כנגד הלכו שנאמר (שם יא יח) ושחחא את דברי אלה על לצככס ודרשו רבותינו שחחא שמה כנגד הלכו . ד' שחחא פרשה זו נכחצת כנגד נפשך שחפילין של ראש יהו מונח'ים על המוח שהוא מוכון כנגד האויר שצין העינים ממעלה ועיקר היות הנפש שם וישו צעת של אדם וזהו (שם ו' ה') והיו לטוטפות צין עיניך . ה' שחחא פרשה זו נכחצת כנגד מחדך על מזוזות ציתך וצשערך שמונו של אדם שם וכסדר שנכחצו צמקרא לצ חחלה ואחר כך נפש וחס"כ ממוך כך נלטו על הקרר הזה וקשרחם ללות על ידך כנגד לבבך . והיו לטוטפות צין עיניך כנגד נפשך וכחצתם על מזוזות ציתך וצשערך כנגד מחדך עכ"ל . וכאשר מדקדק צ"ס אלו הנזכרים הם עשרה שהרי פרשה והיה אם שמוע צה נזכר ענין האהבה והיא צחפילין וצמזוזא ולאו קורין אותה צעכצו וצקומו . ועוד מלמדי כי השעה פעמים נזכרה מלות לאהבה צמסנה תורה . א' צפרשח ואחחן צפרשה ואהבה . ד' צפ' עקצ צפ' (שם י"ג) וענה ישראל ש' צה ללכת בכל דרכיו ולאזהבה אותו (שם יא א) ואהבה את ה' אלהיך ושחחא ומסרתו וגו' (שם יא יג) לאהבה את ה' אלהיך ולעבדו צכל לצככס וגו' (שם יא כב) כי אם שחור שחמרון את כל המלוא הזאת אשר אנכי מלוא אהבם לעשותה לאהבה את יי אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדקקה צו . עוד צפ' שופטים ושופטים נזכרה פעם אחת (שם י"ט ט) לאהבה את ה' אלהיך וללכת בדרכיו כל הימיו וצפ' אחס נלצים נזכר' שלשה (שם לו ו) ומל ה' אלהיך את לבבך וגו' לאהבה ה' אלהיך וגו' (שם לו יו) אשר אנכי מלוד הינו לאהבה את ה' אלהיך וללכת בדרכיו ולשחור מלותיו . סוף הפרשה (שם לו כ') לאהבה את ה' אלהיך לשמוע צקולו ולדקקה צו הרי ט' ומלות אהבה הגר צפ' עקצ הכי עשרה כנגד עשר מלות ואהבה הגר צורה העשירית הנקראת לדק וכן הגר נקר' לדק הרי שנכפלה ונשנית מלות אהבה פעמים הרבה מפני היותה שורש לכל העבודה האלהית והיא חכלית שלמות הנפש שחצק צקונה כמו שחמל לאהבה וגומר ולדקקה צו וכמו שיחבאר צ"ה .

ישב לו ולא עשה כלום כיון שבא המלך ממדינת הים ראה גנות ופרדסים וכל מיני מגדים סדר לפניו כנגד דעתו של אהבה כיון שנכנס האהבה לפני המלך וראה כל מיני מגדים סדורים לפניו נתקברה דעתו נגד שמחתו של מלך הירא ממנו ואינו נאבה המלך לביתו כל מיני חרבות כולם סדר לפניו כנגד דעתו של הירא . כיון שנכנס הירא לפני המלך וראה כל מיני חרבות סדורים לפניו נודעזע דעתו כנגד קצפו של מלך שנאמר (תלים קיא ה) מרף נתן ליראיו זה העולם הזה הא למדת ששכר האהבה ב' חלקים ושכר הירא חלק א' לפיכך לא זכו הרשעים אלא בעולם הזה אבל יש שיאכלו ב' עולמים זשי"ה מים רבים וגו' וסיפו העתקתי בפ"ו והיוצא לנו מכלל המאמר שמהות האהבה הוא שיעשה האדם חפץ המלך כדי לשמחו ואע"פ שהוא יודע שמאותם האילנות שהוא נופע המלך יתן לו מיני מגדים שכר מה שנמטע מ"מ אין כוונת האהבה אלא שמתקדר דעתו כנגד שמחתו של מלך שהמלך שמח הוא לראות גנים ופרדסים ואילנות נטועים לפניו והנמשל מובן הוא שהיראים הם האומות עמי"ה שכולם יראים כאומרו (ירמיה י"ז) מי לא יראך מלך הגוים וגו' כי בכל חכמי הגוים מאין כמדך ופי' בפרשת משפטים כולם מודים שאין כמדך אבל אינם עושים מצות אהל הם יראים . והאומרים הם ישראל שעושים מצות ובעשיית המצות ועסק התורה הוא נמיעת אילנות שנוטעים למעלה הארות עליונות שהמלך שמח בהם שהכל תלוי בהתעוררות התחתון כדפי' כמה פעמים ומדאר העליון שהמשכו בעשיית המצות נשמתם נהנת בעה"ב בענין מי שמרח בע"ש יאכל בשבת בנדירים (דף סח ע"א) תניא לאהבה את ה' ולדקקה בו שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם אשנה שיקראוני רבי אשנה שאקרא זקן ואשב בישיבה אלא למוד מאהבה וסוף הכבוד לבא שגא' (משלי ז' ג) קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ואומר (שם ג' יז) דרכיה דרכי נועם ואומר (שם ג' יח) עץ חיים הוא עכ"ל . רבי אלעזר בר צדוק אומר עשה דברים לשם פועלם ודבר בהם לשמן אל תעשם עמרה להתגדל בהם ולא קודרום להיות עווד וכו' עכ"ל ועוד אמרו במדרש במצותיו חפץ מאד א"ר אלעזר במצותיו ולא בשכר מצותיו והיינו דתנו (אבות פ"א) אנמינגוס איש סוכו היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס ועוד אמרו בספרי לאהבה שמא תאמר הריני לומד תורה בשביל שאהי עשיר בשביל שאקרא ר' בשביל שכר לעולם הבא תלמוד לומר לאהבה כל שאתם עושים לא תעשו אלא מאהבה עכ"ל : בוורה פ' ואתחנן (דף רס"ו ע"ב) אמרו ז"ל בפסוק (דברים ו ה) ואהבת את ה' אלהיך ואהבת דבעי בר נש לאתקשרי כיה ברחימותא דכל פולחנא עילאנה דבעי בר נש למפלח לקורשא בריך הוא דיפלח ליה ברחימו דלית לך פולחנא כמו רחימותא דקורשא בריך הוא עכ"ל ובתיקונים (דף ע"ו ע"ב) אמרו שהעובד על מנת לקבל פרס יש לו עונש וז"ל בקיצור אבל רחימו והחילו בין טוב ובין ביש ובגין דא אמר קורשא בריך הוא (שיר ב' ז') השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ דאיהו רחימו ופרס עד דאיהו יחפץ ולא על מנת לקבל פרס ויראה ואהבה על מנת לקבל פרס איהי שפחה (משלי ל כא) ותחת שלש רנזה ארץ תחת עבד כי ימלוד ושפחה כי תירש גבירתה עד כאן לשינו :

צ"י
צ"יא
צ"יב

ובענין האהבה כתב החסיד בעל חובת הלבבות ז"ל סוף שער הבטחון ובשער האהבה ולקטתי דבריו בקצרו המכון אל עניניו ענין האהבה הוא כלות הנפש ונשותה בעצמה אל הבורא כדי שתדבק באורו העליון והוא שהנפש הוא

בפומא דצדיקיא איהו מסתלקת בצלותין דילהון לגבי בעלה ובעובדין דילהון דהאי אכנא כד נחיתת לתתא איהי אבן בוחן צדיק יבחן ובה נתנסו אבהו ובניו אתמר (תלים ק"ח ב) אבן מאסו הבונים דאינון אבהו וכד נחיתת לתתא נחיתת כוונתא דא דודי וכד איסתלקת איתמר בה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה כוונתא דא דודי כה נתנסו אברהם בני נסיונות ובזמנא דנתנסה בה בר נש איהו מאריך ולבתר דקאים בנסיונא דילה איהי איסתלקת ביה לגבי בעלה דאיהו דודי בהווא זמנא איסתלק בה ב"ג על כל אינון דרגין ומטמן דאיתנסו בהון ב"ג וכד חזא סמאל דיהבין רשו על כל צדיק למהוי ליה נסיון וחזא דאיהו קאי בקיומה איהו אמר וכל זה אינון שיה ליה ואי תימא דעל מרדכי אמר ליה המן ודאי המן דוגמא דסמאל הוה ליה דביה איתלבש ועשרה כתרין תתאין איתלבשו בעשר בניו בניו דקאים בנסיונא יבן ליה קב"ה בידיה עאכ"ו מאן דנתנסה בניו דשכינתא כנלותא בניו דנחתין עלה עשר סגולות דשמא דכתרא דאינון יודי ויאן דודי דאינון ספירן מליין סגולות דסחרין לכתרא עילאה דמלכא ובטרוניתא והאי איהו כתר עילאה דאתמר ביה ביים שבת בקדושה כתר זתנו לך ה' אלהינו עכ"ל לענייננו

עוד נתבאר ענין האהבה (ד"ק ע"ג) ז"ל אוריית רחמינו ואחור וקטוע אית בה אברהם רחמינו איתקן למק לאברהם ומתקן דל דהו יעקב טרווייהו אשדן ביה זכרתינו ובאחור יהבין ליה רחמייהו דל דהו למדנו הרשב"י ע"ה קוד מוחות האהבה והענין צוה שאמר למעלה מזה צענין אהבה חסדנים כל חסדנים ציומי דר"ט רחמינו דנפשא ורוחא הוה צינייהו. וענין זה מצאנו כי אהבה אדם לחבירו הוה ע"ה הנפש כי רלון הנפש היא האהבה והע"ה שהגופים נחלקים ונפרדים זה מזה הנפש של זה וזה היא רוחניה והרוחנית אינו נפרד אלא מיוחד הכלית האחדות ובהיות הנפש של חב"ד א' ועורר רלונה לאהוב את חבירו גם חבירו יחבור נפשו ויאהוב אותו ויהיו שני הנפשות א' כוונת הסקוק צענין דוד ויהונתן (שמואל א' י"ח) ונפש יהונתן נקשר צנפס דוד ויאהבהו יהונתן כנפשו ואהבת דוד ליהונתן הורה אהבתו לו כאומרנו (שם ס"ח ע"א) וישקו אדם את רעהו ויזכו וגו' עד דוד הגדיל וכן אמר צנפס רחמינו (שם ס"ב א' כו) עלא אהבתך ליה מאהבת נשי' ומלכו זה שיתקשרו הנפשות זו בזו בהתעוררו' האהב' למדנו משהע"ה באומרנו (משלי כז יז) כמים הפנים לפנים סבן לב האד' ופי' ר"ל א"ר חנינא וכי יש פנים למים אלא מה המים הללו אהה נתון לוחם כלי ומתחבל בהם וחס נראין לך כך לב האדם לבד עכ"ל והוא מצאנו צוה שפי' כי כמו שהמים שכלבי בהסתכל האדם בהם פניו יראה בהם פניו והם שני מניי פנים הא' הפנים שהוא וחסת בהם שהם אור ישר והפנים שבמ"ס שהוא רוחא הוא אור חוזר ומלמטה למעלה מהמים שכלבי הליו ושני הפנים הם א' מתקשרים כא' ואם האדם יעלים ראוהו וההוים לא יתראה צמים שום דבר שאם אין אור ישר אין אור חוזר כן לב האדם לאדם שצבור האדם רלון לבו לאהוב את חבירו הללון האדם יעורר רלון לבו חבירו אליו ועסקיות שאמרנו שהפני' שאדם מתחבל צמיסהסאור ישר

זהו לפי המליחות הגשמי לכל צמליחות הרוחני אלו קוד המעוררות חסדן העולה ומעשינו אל השכינה והוא ענין מיינוקבין הנלמד בצורה ואם אין המעוררו' חסדן אין המעוררות עליון שנלמד (בראשית ז' ו') ולד יעלה מן הארץ ואמ"כ והשקה כרפי' צורה צנפס צנפסית. ולהבין דברי המשל על הנמשל בכל טעמיהם הוא כי כמו שבהסתכל אדם צמים כדי שיחלואו שם פניו לריך צ' דברים מים וכלי ואם חסדן א' מאלו לא יחלואו פנים כלל כן לריך נפש ולצ וכבר פי' בחיקוי' צמות וקומות שהנפש משכנה בצל הלב הוא הכלי והנפש הוא המים שכלבי שלב צלל נפש הוא ככלי צלי מים וכסם שההסתכלות צמ"ס אין כלי לא יתראה דבר כי הכלי מפני שהוא עצם האדם הגורם שחזור הלורה ההיא לחומר כי המים הם פשוטים ומפני פשיטותם הלורה המתראה בהם עוצרת מולה להם אם אין דבר שיעכב הלורה והוא כדמיון המראה הלעושה שאם אין אהיה רקיע עבה שיעכב הלורה האל הלורה לחוף ולא יראה האדם דבר כן לא יקנה האדם אהבה צנפס אדם שלא ראה לורה האדם ההוא כדי שבהעורר אהבתו לו חתעורר אהבת חבירו אליו והסתכלות הפנים צמים הוא המעוררות האהבה המעוררת מרלון נפש שכלבו אל נפש שכלב חבירו ולו שתי הנפשות יתקשרו קשר א' באהבה אע"פ שהיו נחלקים זה מזה כי המי' שהם הנפשות הם דקות ורוחניות כולם חלק אלו' מועל אינדיביהם פיורו אע"פ שהם ככלים נפרדים והוא כדמיון עלמות פנימיו' האלו' שהוא בחורכלי הקפי' שהפנימיו' כלו אח' ומתמיד אף על פי שהכלים משתנים. וכבר ידעת שהמשיל צ' ר"י (קוף פ' צא אל טרעה) הפנימיות למים המתפשטים בחור הכלים שאם ישצרו הכלי יצרו המים אל מקודם ויהיו כלם מקור אחד כמו שהיו קודם ההתפשטות ובחינת אור ישר ואור חוזר שהם הפני' לפני' איני מצאנו כי איני קומוך על מה שנמצאנו מורי ע"ה. והנה בהקדמה זו נבין מה שאמר המלמד ברחמינו ובאחור יהבין ליה רחמייהו דל דהו כי התקשרו' המורה באהבה זו בזו הוא ע"ה רחם הפנימיו' כי מלך הכלים הם כלים נפרדים לפעולתם זו מסך זו דין וזו רחמיים אצל ע"ה רחם שהוא א' כדכתיב ורוח אחד להם מתקשרין ויהבין ליה רחמייהו. ואגב למדנו ממשל כמים הפני' לפנים שאי אפשר לאדם כשיחלה להתרצק צקונו צקוד האהבה שיתרצק צו צמיתתו קודם האלילות שצמיתתו זמח היא נעלמת ואין בה תפיסת אהבה והוא כדמיון המשל שהמשלנו שלא יאהב אדם נפש קהסכלי ליור גוף עם היות שלין גוף למעלה מ"ו הכוונה הוא על מליחות גילוי פעולותיו אלו כדמיון הנפש שנגלה פעי' לוחיה וקודם החלצה בגוף אין לה פעולה (וכן פי' צ"ו שם ז"ל קודם דבר דיוקנא בעלמא ולירי לורה הוה האו יחידתי צלל לורה רחמינו ומאן דאישתמודע ליה קודם צריאה דאיהו לצר מדיוקנא אקור למעבד ליה לורה ודיוקנא בעלמא לא צלות

צלות ה' ולא צלות י' ואפילו צמחא קרישא ולא צמות אור ונקודה בעלמא עכ"ל. ואם יתדבק האדם נפשו הוא צקוד המים העליוני' המתפשטים בחור הכלים שהם שמוחיו הקדושים והיינו (דברים ד' ז) ולחם הדבקים צי' יוד אלהים מים כלכם היום פי' שהם דבקים עם המי הנלמי ויה' שהיא דבק עם שמו והוא ושמו הכל א' ידו' שמו. וכאשר יתדבק האדם צקונו באהבה גמור' מלצ ומנפס כן גורם שהצ' יתדבק צו כדמיון המים הפנים לפני' שפי' וכן פי' רשב"י (ז"ר פרשת תרומה דף קע"ב ע"א) ז"ל ואהבת דל ראשית דיימנא למירחס ליה לקצ"ה צמיתתו דאיתדבקתא דיליה ומאן איהו ימינא דל אהבה רחמינו. מאן דרחים ליה לקצ"ה איהו איהער ימינא דיליה לגביה ומקבל ליה צמיתו. כל מילין דעלמא לא חליין אלא צרעוה. רוח אמשין רוח ואייתי רוח וקיימא דל (איזב לד יד) אם ימים אליו לצו רוחו ונשמתו אליו יאקוף. כד איתער צר נש רחמינו לגבי קצ"ה אהבתתא דיימנא לא אהער אלא צב' גווינ' כד' א' (דברים ו' ה) צכל לצבד וצכל נפשד וצכל מאדך הא' ג' גווינ' הכא דלל תימא או האי או האי דהא לא כתיב או צכל לצבדא צכל נפשדא צכל מאדך אלא כלאו אילטריך לצבא ונפשא וממו' וכדין קצ"ה איתער ימיניה לגביה ושפיע ליה לקבליה ומקבל ליה וע"ד כתיב (תלים ק"י א') נחם ה' לאדני שב לימיני ורזא דל דהאי קרא הא איתערנא צי' דוד מלכא על רגל דיליה קאמר כד איתקשר צימינא עכ"ל וכוונתו צמיתתו הזה מצוורת שאמר שכלשך האד' מוסר רוחו לאהבה את השם כן גורם שהשם יאהבהו ויתדבק צו והוא מ"ס רוח אמשין רוח ואייתי רוח הכוונה כי צעורר אדם רוחו אל השם כן רוח השם ימשך לו: ובווצא צה פי' ר"י עלמו צעל המלמד הזה צנפס קרם צעקוק אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאקוף שהכוונה הוא על המייבס אשת אחיו שאם ישים אליו פי' אל נפש אחיו להציא שם לבו (פי' כוונתו) רוחו ונשמתו אליו יאקוף ככוונתו הטובה מוסך נשמת המה ונצנה ע"ה ואם לאו אינו נצנה רז"ל הרשב"י (זוהר פרשת קרח דף קע"ו ע"א) אם ישים אליו לבו הא' צר נש דפקיד עליה' (למצוי צניינא צני לכונא ליצא ורעותא לגבי דהסוא מיתא ומאן צר נש דאחי על היא איתחא בגין שפירו ומיאוותא דילה הא צניין עלמא לא איתחא דהא רעותא וליצא לא איתכוון לגבי מיתא ובג"כ כתיב אם ישים אליו לבו צרעותא דלצא דכיון לגבי דקין רוחו ונשמתו אליו יאקוף ואיתמשך גביה עכ"ל לענייננו הרי צפי' כי רוח המי וכוונתו מוסך רוח אחר צע"ה וכיולא לענין הכוונה באהב' שכלשך לבו ונפשו וממו' ישים צחשק אהבה יולרו גורם למשך רוח עליון אלהי עליו דהיינו דקצ"ה פשיע ימיניה לגבי ומקבל ליה. וענין ומקבל ליה ימצא לך צפ"ג צקוד נשיקין ורחמינו: ועוד מצאנו ענין אהבה זו

(זוהר פרשת משפטים דף קי"ז ע"א) צקוף צבדי הסכל שאמר ס' ר' חייא צצקוף (שיר פ' ו') שימני כחותם על לצך כחותם על זרועך ענין האהבה והתקשרות כנסת ישראל צקצ"ה ואמר א"כ אן הא אהבה ורשפי' דשלוה' דליצא אצחך יתא רעוא דדיוקנא דילן מהא חקוקה צלצך כמא דדיוקנא דילך חקיק צלצך עכ"ל. ומזה יצמין המענין ענין אהבת ה' כי כאשר יתקוף האדם ליור שם ידו' צלצו חמיד כו"ט דהע"ה (תלים י"ו ה') שוימי ידו' לגדי חמיד כן יגרום שחחק ליור נשמתו למעל' והצ"ה יאהבהו והיינו ענין כמים הפנים לפני' שפי' וקיום הסקוק כן לב האדם עד"ה כמו שהוא לפי הפשט שפי' לעיל כן הוא ממש צמיתו למעלה כי צעורר האדם לצו לאהוב את ה' נקרא אדם צקוד יוד הא ואו הא שעולה אדם כי ידו' יאהבהו ויתקשר צו כו"ט (ד"ה א' כט"ו) אם מדרשנו ימלא לך והיינו שלעולם לריך להקדים המעוררות חסדן והיינו מה שפי' הרשב"י ע"ה (זוהר פרשת פנחס דף רמ"א ע"א) צענין נפיל אפים שאמו דקין אדם שהוא דיוקנא דכליל כל שאר (מאן דאחי ונפיל על אנפיו ומסיר גרמייה ורוחי' לגבי אדם דמיקק על אינון דיוקנין לאיתערל ליה עלה דקרא חזי והיינו (תהלים כח א) חליך ה' נפשי אשא עכ"ל. וכאשר תדקדק בצבדי שאמר לאיתערל ליה עליה חמלא דצבדו ומכוננים עם דצבדו ומזה נלמוד קוד האהבה לשאר כל הדברים: הרי מצאנו צ' זה מהות ענין האהבה כי מליחותה הוא קשר וייחוד (העלולים זה צה ע"ה נשמת הפנימיות וכן האדם לה אהב את השם ויתדבק צו אלא ע"ה נשמתו דהיינו צכל נפשך כמו שנמצא והיינו מלת אהבה דצקות כחוונתו (דברים ל' כ') לאהבה את ה' וגו' ולדקצ"ה צו כי ע"ה האהבה יתדבק צו. ויש עוד צענין מהות האהבה שרעים יתצארו צצקן עלמו כדי ליחן ריח צין פק לפק:

פרק ב פי' הרשב"י ע"ה (זוהר ואחסן דף רס"ו ע"ב) שכל האלילות נקרא אהב' ז"ל ת"ס כלל אהבה איתקרי ובגין אהבה קיימו כולם כוה דכתיב (שיר ה' ז) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכלא צמיתתו קיימא דהא שמו קדישא הכי איתחכח דהא אוקמוה י' לא מתפרש קולל דלעילא מן י' לעלמין דהא צמיתתו שריא עליה ולא מתפרש מניה לעלמין. ה' הא אוקמוה דלל מתפרש י' מניה ואשתחמו כחא צמיתתו דלל אמתרשן דל מן דל י"ה והא איתמר כוה דכתיב (ראשית ז' ו) ונהר יולל מעדן יולל לעלמין צמיתתו איתדבקן דל צדל ר' דל הוא מדיר מתן צכלל דאורייתו צמיתתו י' צה' ה' ע"ו ו' ע"ס ה' בגין כך כלל אהבה איתקרי ודל צדל איתקשר צמיתתו ועל דל מאן דרחים למלכא הא איתקשר צההוא אהבה ובג"כ ואהבת את ידו' אלהיך עכ"ל. הרי מצאנו צפי' היות

(כ' כלומר לייבס אשה אחיו והוא מלשון ה' אשר לא יבנה את בית אחיו: * משפיל עלמו וכולל על כיוו * הכרחים *)

היות כל האלימות מוכנה צומח אהבה ועמה יקשה
למה שנחצור צפרק הקודם היות האהבה
צפרק מוכנה אל החסד וכן מצוה ג"כ לעיל
והוא אחר זה שהחוקר והאבה מאן דרמיס לקצ"ה
איתעטר בחסד וכל סטריקו וצוקוני (זוהר חדש ד' ע"ד)
פי' אהבה צבינה נרא' שמשם שרשה ז"ל צענין
יראה ואהבה כגוונא דא מאן דחיל לקצ"ה שריא י'
עאל בצביה ומאן דרמיס ליה שריא ה' צמורה ועל אלין
חנין לחון איתמר הנסמרות דמאן דחיל לקצ"ה או
רמיס ליה קמיס איהו מצני נשא . והנגלות לינון ו'
מאן דאיתעסק בצורה שריא ו' צמורה ומאן דעסיק
במורה שריא ה' צמורה איתריק דיליה עכ"ל וצדקו אלה
נחצרו גם כן יראה (זוהר פ' נשא דף קכ"ג ע"ב) ודא
דאיהו על רישיה דבר גשומינה ייעול דחילו לבצא דבר
נש למדחל חקצ"ה . ולנעול גרמייה דלא יעבר על
עקודין דלא חעשה . ה' אהבה על רישא דצ"ג ומיניה
עאל רמימו דקצ"ה על רמ"ס איתריק דילי דקיימין צהון
עקודין דעשה ו' על רישי' דבר נש ומיניה ייעול על פומא
דבר נש מילולין לאולפא צמורית עכ"ל האמנם הנר'
ציישו העלמרים האלה כי יש חילוק בין מליאות האהבה
שיאבה אדם להקדוש ברוך הוא ובין מליאות האהבה
למעלה באלימות כי מליאות האהבה באלימות
וכל האלימות יקרא אהבה כי אהבה ר"ל קשר
ויחוד העלולי זה צה כמו שפי' צפרק הקודם . ולכן
כל האלימות כלו מחיימד בחלקיו קשר וייחוד גמור
ולכך כבולו כא' לודק אהבה . אבל האהבה מהיכן נמשכה
לאדם זה צאר לנו הרשב"י עוד כי מלד ה' עילא' ימשך
לו האהבה לקיים המלות צחשק כמו שנצאר הטעם ואחר
שיזכה האדם להיותו אהב את המלך ומקיים המלות
צחשק שגורם קשר המדות וייחודם הנקרא אהבה אז
זוכה אל הימין הנקרא אהבה שפי' צפ' הקודם שהטעם
שנקרא אהבה הוא הטעם קשר השמאל ציימיון מודקדק
דצדי הרשב"י ע"ה צאומו וואב' מאן דרמיס לקצ"ה
איתעטר בחסד מכל סטריק יראה מכל לדדי חסד ושלימות'
ושלימות חסד הוא כללות הגבורה עמה ואין האדם
זוכה אליה אלא צמקור גופו ונפשו וממונו באהבה יולרו
כאצנהם והגורם שהחמד והדין יתקשרו גורם צודא ג"כ
שכל המדות יתקשרו כאינעם היות שגא' שאוהב זוכה אל
הימין איתכוננו אל צרוע הימין לצד אלא זוכ' אל כל המדות
כלם להיחס מושפעים מחמד ומלד חסד הי"ס מחיימדות
כאומונו ימין ומקצת (ישקאל לו ז') וחקצו עלמות
עלם אל עלמו וציארו צתיקונים (דף ל"ה)
פסוק זה על מליאות הייחוד ע"ש . וראה היו' קרוב
הספי' וייחודם מלד חסד היות רמ"ח מלות עשה מלד
החמד כמו שפי' צתיקונים ונעתיק לשונו לקמן . וכל
מלו' הוא ייחוד כל האלימות שהוא ידו' וכבר פי' צתיקוני'
וצד"מ כי מלה הוא ידו' ממש כי מ"ל הוא י"ה צל"ח
צ"ס ולשונו מלות ר"ל ייחוד כענין כל העולם לא נברא
אלא ללוות לזה . והיינו אלוה שנקרא החמד כדעירש

ה' צמורה עלמו שלא יעבור על מלוא ליה

נצרא בעולם אפילו צפנר העיבד שיאבה הוא יוחר
מהקצ"ה אלא אהבה הקצ"ה יחידה על הכל ולכך
מעלת העובד על דרך זה שצרו צלי שצור ומורה כמו
שנצאר (זוהר פרשת וואחמן דף רע"ו ע"ב) וז"ל
ואהבה מאן דרמי' לקצ"ה ואיתעטר בחסד מכל סטריק
ועביד חסד בכלל ולא חיים על גופיה ועל ממוניה .
מנ"ל מאצורהם כמא דאיתמר דהא לא חס צרמימותא
דמאריה על לביה דהוא ירריה ועל נפשיה ועל ממוניה .
על לביה לא אשגח על רעותא דיליה צגין דחיימותא
דמאריה . על נפשיה ועל צביה ועל אחתיה צגין דחיימות'
דמאריה . על ממוניה צגין דהוה קאים צפרשת אורחין
ואחיקן מונוי לכל עלמא צגין כך איתעטר בעטרא
דחסד כמא דרמי' חסד לצברה סומאן דאיתקשר צרמימות'
דמארי' זכה להאי ולא עוד אלא דעלמין כולו ומצבראן
צביניה סה"ד (תלים קמ"ו) וחסידין צרכוכה אל חקרי
יצרכוכה אלא יצרכו כ"ה . יומא חד חלש ר' יוסי על
לצביה ר' אבא ור' ינחור יהודה . חמא ליה דהוה
נפיל על אנתוי ונאים . יתצו כד איתער חמא לי לאנשי
דמייכין . אמר ליה ר' אבא מלה חדתא חמיית' . אמר
ליה ורמי דהשחא סלקא נפשי וממיית יקרא עליון
דמקרו גרמייהו על קדושא דמאריהו דהו עאלין
צחליקר .) עורי אטרסמונא דכיא וקצ"ה משהטעם צהו
ומנינא מה דלא יתצו לי רשותא למימר ושאלנא לו
האי יקר' דמאן הוא . אמרו לי מאינון דרמינו למאריהו
צהווא עלמא וממה דמויית נפשי ולצאי איתנהיר
ועל דא אנפשי מייכין אמר ליה ר' אבא זכאה חולקך
אבל אורייתא אספיד צהו דכתיב (ישעיה מ"ד ג') עין
לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו אמר ליה רבי
יהודה הא שאלו חצרייא דא דכתיב יעשה חעשה
מיעבי ליה אל"ה הא איתמר אבל רזא דמלה היינו דכתי'
(תלים כ"ז ו') למחות צנועם ה' ולפקר צהיכלו ואוקמוהו
נועם ה' שהוא דחתיא מעתיקא קדיש' דקצ"ה משהטעם
ציה דהא הוא נועם מעתיקא נפקא . אוק' הכל
עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה מאן הוא מעתיקא
סתומא דכלא דהא ציה חליא . אל"ה הא ורמי הכי הוא
זכאה חולקו דאינון דרמימותא דמאריהו מחדצקן
צהו לאלין לית שיעורא לחולקיהו צהווא עלמא .
אמר רבי ינחור כמה מדורין על מדורין אית להו
לדקייא צהווא עלמא ומדורא עילאה דכלא אינון
דרמימותא דמאריהו איתקשר צהון דהא מדוריהו
איתקשר בכלא וקליק על כלא . מ"ט צגין דקצ"ה
צהאי איתעטר . ח"ה כלא אהבה איתקרי וכו' נעתיק
צראש הסרי הזה עכ"ל ;

הרי מצוה צמעלת העובד משהב שזכה אל הכוונת
העליון אשר עין לא ראתה: ומעתי ממורי ע"ה טעם
יוחר מצוה למעל העובד מאב' והוא כי העובד מאב'
מלכו של עולם לא לחוללת שצר צעה"ז ולא לחוללת

ה' צמורה קרי דאטרסמונא

שצר צעה"ז אלא מאב' לצד הקצ"ה צעלמו הוא המשל'
שצרו שלם עושה צעביל שצר העה"ז וצעביל שיהיה לו
עושר וצנים הנה הוא נוטל שצרו צעה"ז וכמו שהעה"ז
כלה ואצד צעה"ז כך שצרו כלם ואצד צעה"ז ואם
עושה צעביל ג"ע שצרו ע"י עולם המלכאי המושמשי'
את הגן אבל אם הוא עושה לאב' הקצ"ה הוא
מדציק נשמתו צא"ס וצמדותיו ליחם כראוי ולכן שצרו
מלמעלה מעלה לחיות צנועם ה' והכל צביאור ענין זה
הנפש לצד הרי מנוחתו צמקוס הנפשות צחלר מוח
ואם זכה אל הרוח זכה אל ג"ע ואם זכה אל הנשמה
זוכה לעלות אל ג"ע העליון והזוכים אל הנשמה הם
הנקראים אהבים דרמי' הרשב"י (זוהר פ' ויגש דף ר"ו
ע"א) (משלי ח"א) להנחיל אהבי יש אלין דנשמתא
קדישא צהו ע"ש . ומ"ש דהא מדוריהו איתקשר בכלא
פי' כל מדור ומדור שצג"ע יונק ממדה פלוני' ונקשר
צאות' המדה כפי המלו' אשר עשה חונם מדור חסדי'
הוא מדור שיונק מכל האלימות ונקשר צו כולו מטעם
שגורם לייחד כל האלימות כדפי' וקליק על כל מליאות
המדור הזה הוא למעלה מכל שאר המדורות : (אבות
והחסיד הרי' יוקף יעצן) ע"ה כתב צמנחת (אבות
פ"א) אל תהיו כעבדי המושמשי' ע"מ לקבל
וכן צמנחת (שם פ"ה) כל אהבה שהוא חלוייה צדבר
דברים הלריכי' אל האהבה ולכן רחיתי להעתיק מקלחם
המכריחם אל הדרוש שלנו צו . כתב צמנחת אל תהיו
ז"ל אז"ל (פסחים פ"ד) כתיב (תלים כ"ז י"ה) כי גדול
עד שמים הסדך וכתיב (שם ק"ח ה') כי גדול מעל שמי'
חסדך לא קשיא כאן לעושים לשמה וכו' כי העושה
לשמה דצק צשי' ואין סוף למחן שצרו חונם המלמיני'
צשי' כי הוא משכיר ומעניש ועוסקי' צמלותיו יוחר
שכן קלצ עד שמים . ודע שיום ה' הגדול והגורא
למעלה מן שמים והמשכיל צין . ולזה אדהע"ה (חלי'
ק"ט ק"ט) ראה כי פקודין אהבתי ה' חסדך חייני
כי אני מן העושים לשמה לכן אשאל מאולר אשר אין לו
חכמה והוא הסדך הגדול . ולזה אמר הנביא (איכה
ג' כ"ה) זאת אשיצ אל לבי על כן אוחיל חסדי ה'
חדשים לצקרים חלקי ה' אמרה נפשי . וי"ל מהו זה
אשר חלק מאמרו אל לבו ואשר אמרה נפשו והענין אללו
כי האדם צאשר הוא אדם קשה לליור עצודה ע"מ שלא
לקבל פרס ולא יתכן זה כי אם לנפש מלד טבעה לפי
שהיא מן העליוני' והיא חושקת צנוע לעצודתו כמלכאי
מעלה ואנשים אשר טז חנושחם כולו נפשי' הם
העובדים ע"מ שלא לקבל פרס ולזה אמר כי ללבו
צמה שהוא חנושי אמר דצרי' המתיישבים צלב חונם
לנפשו לא ילמדך לומר טענות' אבל היא עלמה חממר
שצמחר בעצודה מלד עלמה ולא מלד דבר אחר והוא
אומונו (שם ג' כ"ד) חלקי ה' אמרה נפשי על כן אוחיל

125
125
125
125
125

לו מעשה אחרת אונס הטענות אשר אמר ללבו הם
שמים. הא' שלא היה יסורנו משלחו אונסו שא"כ היה
מכלה אונסו והיה לאות כי משה' יסורנו כאומרנו (תלי'
ק"ח י"ט) יסור יסרני יה והב' כי הוא אסרם בכל יוסתמידי
מעשה בראשית והוא חסד גמור וכ"ש שיקיים דברו אשר
דבר ציד עבדיו הנציחים לקבלנו מד' כנסתו הארץ
עכ"ל. וכאשר חקדק בדבריו תמלאם קרובים לדברי
סברת מורי שכתבו בטעם העושה מאלהם שזוכה אל
הנוגע העליון כדפי"ק וצומחת כל אהבה שהיא תלויה
בדבר בטל דבר בטלה אהבה כחז"ל. ירמוז כי העובד
אל השם יח' כדי שירצה קניינו וישמור את נפשו אין
עבודתו שלימה כמ"ש השטן (איוב א' ט') התנס ירא
איוב אלהים הלא אהה שכת בעדו ולזה אמר התנא
כי העובד אל השם צעור הדברים הגופניים אשר תלה
בהם עבודתו לא תתקיי לאור צלום המיי"כ בהצטל אה'
הדברי' אשר בהן עבודתו תצטל אהבתו ואין תאכל
ומש' צלול אשר תלה הולך אל העובד אל השם מאלהם
גמורה תלה אהבתו צחי העולמים ולא סקור לעולם
ושכרו שיהי' אהבה אל השם לעולם כאומרנו ועטרוהיהם
בראשיתה ונהני' מזיו השכינה עכ"ל ועי' התנא ואמר
(אבות פ"ה) איזהו אהבה שאינה תלויה בדבר זו
אהבת דוד ויהונתן הכוונה שנאמר צהם (שמואל א' י'
א') והי ככלותו לדבר ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד
וגו' וכן נאמר (שם כ' מ"א) וישקו איש את רעהו
ויצבו איש את רעהו עד דוד הגדיל ואין נשיקה אלא
מולד אהבה וכן צביה מולד הדבקות וכן עד דוד הגדיל
מפני שהוא קוד גלות שכינה ודוד ויהונתן רמז קוד
אהבה צדק דודים למעלה והמשכיל יצין :

ובזהרה ציאר קוד האהבה קוד נעלם וכמוק ונעתיק
לשוננו ז"ל דאמר (שיר א' ז') יסקני מנשיקות
פיהו מאי קא חמא שלומא מכלא דליהו אעיל מלי
דחיימו צין עלומא עילאה לעלמא תחלה וסירותא
דחושבתא דחיימו דאעיל צינייהו יסקני איהו אלא
הא אוקמוה והכי איהו דליח רחיימו דדביקותא רוחא
ברוחא צר נשיקה ונשיקה צמווא דליהו מצועא דרוחא
ומסקנו דיליה וכד נסקין דא דא מתדבקין רוחין אלין
צאלין והוו חד וכדין איהו רחיימו חד צסקרא דרב
המונא קצא קמווא הוא אמר על האי קרא נשיקה
רחיימו איתפשט לד' רוחין וד' רוחין אינון כדאלו ואינון
גו רזא דמתימותא וסקלקין צד' אהוון ואינון אהוון
דשחא קדישא חלי צהו עילאין ותחאין חליין צהו
ותושבתא דשיר השירים חלוי צהו ומאן איהו אהבה
ואינון רחיקא עילאה ואינון סברותא ודבקותא ושליומו
דכלא חלין אהוון ד' רוחין אינון ואינון רוחין דחיימו
וסדוה דכל שייסי גוסא כלל עליצו כלל עכ"ל והמאמר
הזה ציאר מורי ע"ה צפי' הסבא וכן צוהר צפ' הכז'
אונס נצאר הנוגע לנענינו לדרוש אהבה הוא כי
מליאות מעלת אהבה הוא קשר ד' רוחין הנעשה צדק

סירא

(הנבואה) איברים

תורה לעילא ציין לאיחזקא ציה ולמשרי חסותיה
ורזא דא (חפלים פ"ג ז') אלהים אל דמי לך אל חרש
ואל חשקוט אל עכ"ל. ואע"פ שזכורה נרא' שהמאמר
הזה חולק עם מה שנצאר צפיר השירים שאמר שניסקין
היא דביקו דרוחא עילאה בתחלה אינון קושיא כי כוונת
המאמר הזה שצפי' פקודי שאמר דניסקין הן לאחזקא
רוחא ברומא תחלה צעילאה פי' כי השתוקקות הרום
התחחון היא להכלל צעליון והוא מ"ש יסקני שחכלל
רוח התחחון צעליון אונס אי אפטר סיכלל התחחון
צעליון אל לא שיצוא נשיקות הזכר ויכלול רוחו צה
ועי' הכלת הסברה ההיא ישכח צרום התחחון להכלל
צעליון וכדי שצבא הארה ההיא ומהזכר לריך צחמלה
סיקדים החעוררות הנקצה כמ"ש שייסי תחלי ומערי
תדיד לגבי עילאי ועל דרך זה היא מליאות אהבה
צאדם כי צחמלה לריך סיקדים" (השתוקקותיו להדבק
צלוו העליון וכיון שהקצ"ה רוחה השתקקותו")
מופיע צו מלורו העליון ועל ידי כך גם כן נעשו נכללת
למעלה וימלאו ד' רוחין ומתקשרן כדאלו למעלה קשר
כסול צמליאות כמים הפנים לפנים שפי' צפ"ק שצעורר
האדם אהבה חצירו צמוך לצו גם סברו יעורר אהבתו
לצלו ונעלל צכל א' צ' רוחין והוא קוד דברי ר' יוסי
רוח אונסין רוח ולייתי רוח שפי' צפ"א :

וכוה יוכן ג"כ אמרם אדם מקדש עצמו מעט מקדשין
אותו הרבה שהקשר כפול כדפי' ולא יכול להפרד
מקדושת אהבתו ית' ברהר ביען שהמלך תפס בו גם כן
בחבלי אהבה ולכן הוא מתקדש הרבה והוא כמשל התופס
את חבירו בחבל א' לקרבו אצלו וכיון שראה חבירו שרוצי
לתופסו מה עשה הוא ג"כ השליך אליו חבל ונתקדו זה
אצל זה במהרה ונתקשרו קשר אימיון חזק שאינו בידה פירוד
כלל והוכה אל האהבה הוו בלי ספק הוא קשור ודבוק
בחיים העליונים ואשריו בעה"ו בע"ב ועי' נאמר (דברים
ל' כ') לאהבה את ה' ולדבקה בו והוא סוד (שם ד' ר')
ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום כדפי' בפ"א
וכן בזהר (פרשת משפטים דף קכ"ד ע"א) ביארו פסוק
ואתם הדבקים על סוד הנשיקין ז"ל ובג"כ כתיב יסקני
מנשיקי' פיהו דהא דבקותא רוחא ברומא תנא כל זמנא
דקב"ה אויל בישראל כניכול אתדבק רוחא בהחא ועי'
כתוב (דברים ד') ואתם הדבקים בה' אלהיכם בכל אינון"
גיוני דביקותא ולא מתפרשא דא מן דא עכ"ל :

ואחר שביארנו שאהבה היא הנשיקין ראוי לבאר אם
ימצאו בנינה ובחסד ינשיקין שימצאו בנינה
נתבאר (זהר שיר השירים דף ח' ע"ב) ז"ל
מנשיקות מאינון נשיקין עילאין דהוו נשיק מקדמת דלא
דא רחיימו דהוו לאו איהו אלא מנו נשיקין דביקו דרוחא
עילאה בתתאה פיהו ולא כתיב פיו מאי פיהו אלא זמינא
דעלמי דאתי מלך דשלמא בלא דיליה ודא איהו תוספת ה'
דאיתוספת על דא בנין דכל רחיימו דעלמא תתאה לאו איהו
אלא לאתחבר' בעלמי' עילאי' עלמי' דאתי ועל דא כל תושבחן
איתער עלמי' תתאה לגבי עלמי' עילאה עכ"ל. הרי מבואר היות
נשיקין מצד היעילאה עלמי' דאתי והיות נשיקי' והתעוררו מצד
החסד נתבאר בפ' תרומה שם ז"ל כיון דאעיל לגבי היכל
אהבה אהער רחיימו דנשיקין עילאין דכתיב וישק יעקב

(השקו והחלופיו) מאיר עיני (הסתלה החעוררות)

לרחל למהו נשיקין דרחימו עילאה כדקא יאות ואינון
נשוקין" (שירותא דאיתעורותא דכל רחיימו
דאתדבקות' וקשורא דלעילא עכ"ל ומוכרח מתוך התבנת
לשון המאמר שהיכל אהבה הזה הנזכר הוא חסד שבאצילות
וכן פי' מורי ע"ה ואמר שממנה מתעוררו אהבת נשיקין'
נשאר עתה לבאר מה שפי' בזהר שאהבה מצד אימא
עילאה הטעם הוא כי כאשר יסתכל האדם בטובות הבורא
ית' העורפות עליו אשר לא תוכל לספור אימני אלף מטובותיו
עלינו בענין בריאתו תכסוף נפשו לעובדו מאהבה. כמ"ש
ז"ל בתחומא בפסוק (איוב מ"א ב) מי הקדימני ואשלם
ז"ל אייר ירמיה בן אלעזר עתידה עם קול להיות מתפוצצת
בראש ההרים ואומרת כל מי שפעל עם אל יבוא וימול שכרו
ורוח הקודש צוחת ואומרת מי הקדימני ואשלם מי קלם
לפני עד שלא נתתי בו נשמה מי של לפני עד שלא נתתי
לו בן מי עשה ציצית עד שלא נתתי לו מליח מי עשה
לפני מעקה עד שלא נתתי לו גג וכיוצא האריכו שם בכל
דבר עלי לשלם שכרו למה תחת כל השמים לי הוא שהכל
שלי ומשלי ניתן לי ומ"מ ואשלם עלי לשלם שכרו עכ"ל.
והמדרש הזה הובא בויקרא דבה פ' שור או כשב ע"ש. וכאשר
נסתכל בדברי המאמר עדיה מ"י היא אימה כבוד נ' שעדי
בינה שנתפשטו ממנה להמיב לכל הנבראים כמו שסופר
במענה ויען ה' את איוב מן הסערה שהזכיר שם נ' שערים
(איוב ל"ח ח) מ"י שם סמדיה כי הדע או מ"י נמה
עליה קו או מ"י פלג לשטף תעלה או מ"י הוליד
אגלי מל סבטן מ"י יצא הקרח מ"י יכין לעורב
צידו מ"י שלח פרא חפשי הכלל שנוצר שם חמשים
שערים כמו שפי' הראב"ד ע"ה בפ"י ס"י נמצא בהם שהקב"ה
הקדיסות נ' ישערי' מטובותיו להמיב לכל הנבראים וסלבוהו
אומ' מי הקדימני כי רמדת מי לא הקדימני נבר' אלא מ"י קדם
ונתלן נשמי' וכל המוכווה ינינו שהביני' נקראת קדוהיא קדמי'
לעולם כדפי' ז"ל פרקי ריא פ"ג ב' דברים שנבראו קודם
שנברא העולם אימם תורה שנאמר (משלי ח' ב"ג) ה'
קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז ואמר קדם עד שלא נברא
העולם וכן ג"ע שנאמר (ראשית ב' ה') גן בעדן מקדם קודם
עד שלא נברא העולם והיינו כי העולם הוא שש קצוות
והקודם לעולם השש היא הבינה ולכן נקרא קדם וכן פי' הרי'
משה דיליאון ומורי בספ"ר ואעפ"י כן עלי לשלם כי שכר
טוב הצדיקים הוא לחיות בנועם ה' הנמשך ממנה והיינו
עלי לשלם כענין על ה' ולענין דהרוש שלנו שמי' שאהבה
נמשך מאימא שהיא ה' הוא שכאשר יסתכל האדם שהקב"ה
בראו וצייר וחתם גופו ורוחו בכ"כ אותיות הקדושים שהם
מצד אימא ובהם הוא דפוס כל העולמות ראוי שיאהב
אותו ויעשה רצונו ובפרט שהיא האם הגומלת חסדים
טובים לבנים כדפי' בספר הבהיר והיינו ה' חמש אור דיום
ראשון כדפי' בתיקונים שהם באים לחסד והם שורש לני'
שערים וכן בזהר ובשיר השירים האריכו בענין הבינה דאיהי
אתר דבעי חוה דלא אית תמן רוגוזא ודינא דהא עלמא
דאתי בלא חוה דאיהו חדי לכלא משרד חדי וחדוה דכל
דרכין עכ"ל וכן הוא נהר דנגיד ונפיק ולא פסיק מימי' לעלמין
עדי בבחינה אחרת ראוי שיכונה אהבה בנינה מפני שע"י
עניית תפלותינו בכל צרותינו כמ"ש (דברים ד' ז) כי מי נוי
גדול אשר לו אלהי קרובי' אליו כה' אלהינו בכל קראינו אליו
ופי' בזהר בפ' ואתחנן שחילוק בין ה' אלהיך לה' אלהינו שה'
אלקדק הוא הקב"ה ושכינתו' אלהינו הוא אבא ואימא נמצא
בוה כי היראה והאהבה הוא שירא האדם מהמצאיל שהוא
בורא הכל רב ושלש ויראתו זאת נתגלה לאדם ע"י אבא
כדפי' בשער היראה פ"ב. וכן האהבה הוא שאוהבו האדם
לבורא הכל מצד חסדיו וטובותיו עליו וגי' אהבתו זאת
לאדם

כפי
הוא
כפי
הוא

לאדם נתגלה ע"י אימא כדפי' ועיקר האהבה הוא התעורר
הלב בחישה כמו שיתבאר עוד בע"ה. וכן רז"ל במסכת כלה
מאי אהבה ומאי כבוד אהבה בלב וכבוד במעשים ודברים
עכ"ל :

פרק שלישי עם היות שצפרקים הקודמים נחצב
והיות האהבה נשאר עוד עדיין נצב
במהותה. וכיולא יתדבק זה האדם באופן שלא תסר
מונו. ובענין מהות האהבה צ"ל הרש"ז ע"ה
עוד (זוהר פ' אחרי מות דף ק"ט ע"א) ז"ל א"ל ר' אבא
(ישעיה כו ע) נפשי אויחך צלילה אף רוחי צקצבי
אשחך אויחך אויחך מצעי ליה אשחך
ישחך מצעי ליה אלא הא אוקמוה כד"ל
(איוב י"ג) אשר צידו נפש כל חי ורוח כל צפר איש
ח"ה נפשו ורוחו אשתחפו כחדל לעלמין. תנא פולחנא
שלימותא דצעי צר נש למיפלה לקצ"ה כמא דתנינן והצבת
את ה' אלהיך דירחים ליה לקצ"ה רמימותא דנפש ממש
ודל הוא רמימותא שלימותא רמימותא דנפשיה ורוחיה
כמה דאיתדבקו אלין בגופא וגופא רחיס לון כדין
יתדבק צר נש לרממא לקצ"ה רמימותא דנפשיה ורוחיה
לא דבקה ציה ה"ד נפשי אויחך צלילה כלומר
נפשי ממש אף רוחי צקצבי אשחך
לאחדצקא צך צרמימותא קג"ה. צלילה דצעי צר
נש מרמימותא דקצ"ה למויקס צבל ליליא לאשתדלל
צפולחני' עד דיתער לפרא ויתמשך עליה מוטל דמקד
דחניא זכאה מולקיה דההוא צר נש דרמימותא דל
רחיס לקצ"ה והני חין זכאי קשוע. דמרחמינן לקצ"ה
הכי צגין דעלמא מתקיימא צגיניהון ושלטין על כל
גזרין קסין דלעילא ותחא צגין דאחקייס עלמא צגיניהון
תלמא ההוא זכאה דאיתדבק צרוחיה
ונפשיה לעילא צמלכא קדישא צרמימותא כדקא יאות
שליט צארעא דתחא וכל מה דגזר על עלמא אחקייס
עכ"ל. ופי' אויחך אויחך מצעי ליה הכוונה כי נפשו
הכחוצ נראה כי הנפש מתארה להצ"ה צלילה וע"י
הרוח שצקצבו ישאר להקצ"ה והקשה לזה כיון שאויחך
ואשחך מוצר לנפש ורוח היה ראוי שיאמר נפשי אויחך
כן רוחי ישחך. ולזה תיבן כי נפשי ורוחי אינו מוצר
לנפש רוח שצדקם לצד אלא להצ"ה ושכינתו ג"כ שהם
נקראים נפש ורוח שמהם צאים הנפש והרוח כו"ש
לקמיה ח"ה נפשו וריחא אשתחפו כחדל והנעש שהם
משחחסיס צפולמא מפי שמו שטרסם צא מלמעל' מקצ"ה
ושכינתיה וזה צבל זה אי אפטר שנא' (תלים פ"ט ע"ו)
לדק ומשפטו מוכן כסאך כן הענפים הצאים מהם
משחחסיס ולכן אמרו צתיקוים על פסוק (משלי צ'
כז) נר ה' נשמת אדם נ"ר נפש רוח. נשמת נשמה.
הרי נפש ורוח משחחסיס כחדל. והצ"ה פסוק אשר
צידו נפש כל חי להורות כי אע"פ שהרוח והנפש ירדו
ומחלצו בגוף שטרסם נשאר למעלה וע"י השורש ההוא
שנשאר שם יש צידו ממש נפש כל חי. ודבר זה הוא
הלעה לענין האהבה שיצבאר אח"כ ולתרון הקושי' מלי

צ"ל

הקצבניע

כ"ל דגרי וביד' א' שזוהריס

הקצבניע את החבל א"ל חסוק את החבל הזה צידך
ואל תניסוהו ואם תניסוהו אין לך חיי' כך מליאות הנשמי'
היא מושולג' מלמעלה למטה כחבל הזה ראשה א' צידו
וראשה ב' צדו האדם וכל מליאות האהבה והדצקות
הוא לידבק צחבל הזה ולקשר צשורש נשמתו הדצוקה
צו ית'. וצ"ה יוצן לשון המאמר תנא פולחנא שלימי'
דצעי צר נש למיפלה לקצ"ה כמה דתנינן והצבת את
ה' אלהיך דירחים ליה לקצ"ה רמימותא דנפש ממש כמה
דאיתדבקו אלין בגופא וגופא רחיס לון כדין יתדבק
צ"ה הכוונה כי הפסוק אמר (דברים ו' ח') והצבת
את ה' אלהיך צבל לצדך וצבל נשךך הוא דירחים ליה
רמימותא דנפש ממש ופי' כי הצבת הנפש עם הגוף
היא הצבה כפולה כי הנפש אהצבת לגוף והגוף לנפש
ואינס רולים להפסד זה וזה והצבת הנפש לגוף למדנו
הכחוצ צאומרו (שיר ח' ו') כי עזה כמות אהבה ופי'
הרש"ז ע"ה (זוהר פ' ויחי ד' רמח ע"א) שצשע' פטירתו של
אדם הנפש נשאלת מהגוף כאלד' ההולך צדך רחוקה. וגסרד
מאורצו שקס' צעיניו סרידתו מונו ז"ל סימני כמותם על
לצך צגין דישחך כל דיוקני צך כהאי מוחם דאשתחך כל
דיוקני' צההוא אחר דאיתדבק צי' : כי עזה כמות אהבה
תקישא הוא כפרישו דרוחא מן גופא. דתנינן צשעתא
דצר נש מפי' לאיחלקא מעלמא ומאי מה דמחי רוחא
אזלא צבל שייפי גופא וקליק בגלוי כמא דאזלא צימא
צבל שייפי קליק ונחית ולא ונהייל ליה אפא ואישחך
ומל שייפי גופא. ולית חקישו כיומא דפריש רוחא מן
גופא חקישו דרמימו דנפסה יש' לגבי קצ"ה כחקישו
דמוחא צשעתא דצעי רוחא לאישחךשא מן גופא קשה
כשאל קנאה כל מן דרחיס ולא קשיר עומיה קנאה
לאו רמימותיה רמימותא כיון דקני הא רמימותיה
אשתחיס. ומאן אוליפנא דצעי צר נש לקנאה לאתחיה
צגין דחקשר עומה רמימות' שלים דהא מנו כך לא
יהי עיניו צאינתו אחרא. מה קשה כשאל קנאה אלא
מה שאל קשה צעינייהו דתיצין למיח ציה כך קנא'
קשיא צעינייהו דמאן דרחיס וקני לאישחךשא מרמימו.
עכ"ל וזהו שאמר צמאמר שלפנינו כמה דאיתדבקו אלין
צגופא הרי הצבת הנפש לגוף שהיא דצוק' עמו ואינה
רולה להפסד מונו כי אחר שנחלצשה יש לה יחס וקורב'
עמו וגופא רחיס לון הוא הצבת הגוף מפני שאין לו
חיים אלא על ידה שמוו שקשה צעיני השכינה להפסד
מהצ"ה עד שהיא אומרת סימני כמותם צוליות שקשה
הרוח להפסד מהגוף כהצ"ה זו לריך שיהי' לנפש הלדיקי'
עם השכינה. וז"ש וכדין יתדבק כוליות זה יאהב
לקצ"ה רמימותא דנפשיה ורוחיה לאדצקא ציה כמו
שהוא אהב לרוחו ונשאו צגופו שהוא חי מהם יאהב
להקצ"ה וידבק צו חלק רוחו ונשאו החחחוני' כי צאמי'
אינס חיים אלא ע"י השפעת השרשים העליונים הדצקי'
צו ית' שעל ידם השם שולח חיים לענפים החחחוניס

צ"ל דגרי וביד' א' שזוהריס

צ"ל

צגוף כדפי' וכן אמר צקוף המאמר ההוא זכא דאיתדבק
צרוחיה ונפשיה לעילא צמלכא קדישא. וציאר הרש"ז
ע"ה צמאמר וימי שהעמקנו כי מסימני האהבה הוא
הקנאה ופי' שהמקנא לאשמו שמרוב אהבתו צה אינו
רונה שיכנס צר צנתים להפסיד צינו לצניה אלא שמהם
אשמו אהצבת קטורה צו לעולם כן הלדיק לריך שמרוב
אהבתו צשכינה יחקשר צאהצבת כ"כ עד שיקנא צה
שלא ירלה שחפד השכינה מונו והשרה צאחר צאופן
שחעקר מונו והיינו מליאות רמימות דנפשיה ורוחיה
לאדצקא והורחא מליאות האהבה זו היא שיקוס צלילה
לעקוק צמורה כמו שיצאר לקמיה :

והבחינה הצ' שהוא הצבת הנפש לגוף ג"כ מוצארת
מאליו כי ודאי הקצ"ה הוא אהבצו שהרי
הוא נוחן לו הנשמה מונו כדי שיהיה חי וראוי שיאמי'
צלצו נש שהקצ"ה חפץ לידבק צי שהרי נוחלי רוח ונפש
והשפי' ליה חיים כן ראוי שדבק צו ולז"א רמימותא
דנפשיה ורוחיה קחם שהיא הצבה כפולה כדפי' ה"ד
(ישעיה נו ע') נפשי אויחך צלילה נפשי ממש שהוא
ית' הוא עיקר הנפש כי הנפש החחחונה היא ענף א'
מהשורש העליון צבו ועוד הוא ממש הנפש שאלמלא
חיותו אין נפש נמל' שאהבצ נפשו ורוחו ומחקנס צעשיית
החורה והמלות הוא אהבצ להצ"ה ומכלל הן אהבה שומע
לאו. ואמר צלילה דצעי צר נש מרמימותא דקצ"ה
למויקס צבל ליליא ענין האהבה הזו הוא כמשל האיש
האהבצ את שוקתו צליל' כאשר יתעורר יתעורר צחסק
אהצתה ויצדדו לעונת חסקה צאהצבה גדולה צפרט
כאשר ידע ששוקתו אהצבת אוהו כן ת"ח הפורשים
כל ימי המעשה ומנשוחיהם מפני עונת צח מלך שהיא
החורה ראוי שיחדרו צחסק החורה כי צעסקם צה הם
דצקים צחיים העליונים והם דצקים צשכינה והיא
צאה ומשפעת מרוח קדושה עליהם ואהצבת השכינה
אלינו אין לריך ראיות שהיא אומרת (שיר ח' יג')
חצרים מקשיצים לקולך השומיעיני וזהו שהנצי' קורא
לשכינה נפשי והוא ומאורה לה מפני כי הוא רוח הקדש
הצאה ושורה עליו. ואמר לעיל מזה אשחך לאיתדבק'
צך צרמימותא קג"ה יוצן צמה שפי' רש"ז (זוהר פ'
צשלת דף ו"ו ע"א) כי אוחס העומדין עם השכינה
צליל' עד אור הצקר צאור הצקר הצ"ה פור' על השכינה'
ועל אוחס שנשחחפו עומה מוט של חקד צאופן צצקקר
הם מתדצקים עם המלך צאהצבה רבה שהיא החקד
ולא יגדל למושק אהצבה יוחר כי עד עתה היה
מתדבק צאור קטן שהיא הנפש והוא להצבה זועא
וצוקר מתדבק צאהצבה רבה. ואמר עד דיתער לפרא
הוא קדרותא דלפרא דפי' שם צפ' צשלת. לריך לעקוק
צחורה עד אור היום כדי לקשר מדת לילה ציום וזה
עצב מלת עד ומלת דיתער הוא לדקדק מלת אשחך
שהוא לשון שחר ולא צקר והוא כי החמלת הצקר הוא

השחר

א' ונהיג הספיכה

הספר ולא מחמיל להעורר אור הסוד ולא מקבלין
וחסות מהמוחל. וז"ל גם כד אסתלק ליליא ואחי לפרח
ואיחסקך ואיחקדך דבין מלכא למטרוניתא ברזא דמרוה
ויהיב ליה מחנך ולכל בני היכליה זכאה סולקיה מאן
דליהו צונינא עכ"ל. הכי מוצא בהמאמר ומתוכו
מחצא קוד האהב' כאשר ציארנו: ואע"פ שחלה צליל'
צטרע ומן הראוי שחיה האהבה זו נגד האדם ויהיה
הצ"ה נפשו ורוחו לעולם מלך חוקק האהבה חלל
הענין הוא כי מליאת חשק האהבה כבר קדם לו ציוס
האהבה חלל שצלילה יבצר עליו האהבה
יותר ואומר צלבו מתי יבא הלילה שאקום
לעשות רלון יולכי ואשלים מה שאני חייב מאהבתו ית'
וצזה מדוקדק לשון הרשב"י ע"ה שחפש מלה צלילה
דבעי בר נש ולא חפש לשון הפקוק כלו נפשי אויתך
צלילה כי ענין אויתך אפי' ציוס הוא חלל צלילה
דבעי מרמימות' דקצ"ה והאהבה כבר קדם לו ציוס
ופסקוה לקרא צקנינא חריפא והס ג' גזירות הא'
נפשי. הצ' אויתך. הג' צלילה. וכן מוכיחים פסקי
הטעמי צולת נפשי שופר מהוסך ואויתך חרי חוטרי
צלילה זקק קטן:

עוד איפשר כי הטעם שחלה האהבה צסם צקיות
חלי הלילה לעקוק צמורה מפני שאין לך אהב
גדול להצ"ה מזה כי מצטל חלוות הגוף האהב השינה
והטעמוג מפני אהבת קונו שהוא הוא אהבת נפשו דפטי
ואף על פי שחלטער הוא יסבול לער צעבור אהבת קונו
והוא דומה למ"ש הכחוצ (שיר א' יג) לרור המור דודי
לי צין שדי ילין פי ז"ל אע"פ שמיילר ומימר לי צין
שדי ילין והוא וקיים מלות ואהבת את ה' אלהיך בכל
לצבך צפני ילריך צילה וצילה:

וביצר הרע פי צוהר פי חרומה כי הכנעת הילר
הוא אהבה שלימה שהילר נכנע חסה יליהט
צעבור אהבת הצורא ומטעם זה אמר צוהר פי ויקרא
שהקם צחלות נקרא עבד ה' שפירש מוזמור (תלים קלד א)
הנה צרכו את ה' כל עבדי ה' על הקמים צחלי הליל'
וראוי שיקרא עבד ה' מפני שהכופה ילכו צחלות גוסו
ומלטער צעבור אהבת ילרו נקרא עבד ה' שעובד את
ה' ולא לגוסו אצל מי שאינו קם שרולה לישן לחת מנות'
לגוסו הוא עבד ילרו וגופו ולא עבד נפשו וילרו וכלל
זה לכל עבודה החלויה צאהבה שצמון שאדם מוכניע
לילרו ומלטער צעבור עבודה ה' נקרא אהב את השם
ואינו נקרא אהב ילרו ואם אינו מוכניע ילרו נק' עבד
ילרו ומל"ה האהבה מפחם לקיים כל החורה:

עוד יקנה האדם מדת האהב' בקומו צחלות צמוטו
צמק הגדול שהטי' עמו הצורא שהחזיר גשמתו
לגוסו והחיימו והשיני' שהיא א' מששים צמיחה ואילו
ידוע האדם שהיה מת יוס א' כמו שאירע לר' יוסי די
פקיעין הגז' צוהר פי צלק כמה יחייב האהבה לצורא
כ"כ שהעוז עמו. ועל ההקם הזה שצלי' שאדם יסן
כמה חייבים על מוין הן מירוח או ממקום אחר כמו שהפירש והולך

מרחם ליה לקצ"ה דכד האי יל"הר איחכפיה וחצר ליה
ההוא בר נש דא איהו רמימו דקצ"ה גבין דידע לקרצ'
להוא יל"הר לפולחנא דקצ"ה עכ"ל. ופי' רשב"י (זוהר
סעשט ואחמקן דף רס"ו) וצבל מלך מ"ט צין דנפל
ליה ממונא מירוח' או מקטרא אפרא כיון דליהו רוח
ליה וע"ד כתיב צבל מלך עכ"ל. והיולא לנו מכללו'
המאמר לדרוש האהבה הוא שני דצרי' למהות האהבה
שהוא צבל לצבך וצבל נפשו. והג' שהוא צבל מלך
הוא חולדה הכהיה מאהבה צבל לצבך פי שהוא צפני
ילריך דפטי ז"ל צמטם. והכוונה שיכניע הילר הרע
צעבור אהבת קונו וצזה ישיג אהב' כמו שכת' המסיד
צעל מ"ה (שער שצון הנפש) כי לריך להוליא אהבת
הע"ה מלכו ולהגביר אהבת העולם הצב כמו שאמ' א'
מן החכמים כאשר לא יתחברו צכלי א' המים והאש
כן לא תחברו צלצ המאמין אהבת העולם הזה ואהבת
הע"ה. וכתיב צעבר האהבה כי אי אפשר להשיג
האדם מדרגת אהבת הש' שהוא הדצקות והמעל' הגדול'
שאין למעלה מונה אסלל פקדס ירלת ה' שהיא הפרישו'
מתלוות העולם הזה. ודצרי' הם דצרי' אלהים חיים
שכן צמאמר ר' פנחס צן יאיר שנצאר אמר חסידות
גדולה מכולם ומסידות היא האהבה כמו שנצאר וקוד'
לחסידות יש זהירות וזכיזית וכו'. ומלא שלהשיג אהבת
הצורא הוא הכנעת הילר צבל הפרטים שיצאצב צ"ה
והיינו צבל לצבך. אמנם לריך לדקדק מאי ריב' צבל
כי לצבך הם שנים ילר הטווצ וילר הרע: ואפשר צמה
שנצאר (זוהר פרשת ואלר דף כ"ח) ז"ל צבל לצבך
דא ימינא ושאלל דאיקרי ילר טווצ וילר הרע עכ"ל.
והכוונה כי מיימין ושאלל נמשכו למטה הי"הט והילר
הרע ושם נצאר לדרך הייחוד והזיווג. אמר' הנוגע
לענייננו הוא צמה שציארנו למעלה מזה צפסקו (דצרי'
ד' ל"ט) והצבות אל לצבך כי ה' הוא האלהים וציארנו
המאמר ההוא צעבר היראה צפ"ד כי כשאדם מוכניע
היל"הר ג"כ גורם שחמלה השמאל תהיה ככללת חחת
היימין והוא עיקר האהבה כמו שציארנו צפ"א ולכן
רצוי צבל לצבך הוא לרצות הפרטים העליונים שמהם
נמשכו יל"הט ויל"הר שחכלול לעולם השמאל צימין
ותהיה הימין שהיא אהב' גוצרת. וצבל נפשו פירוש
שהוא לאכללל נפש רוח ונשמה לריך להצין מה ענין
האהבה צנפש רוח נשמה כי עד עתה לא שמענו
צמליאות האהבה חילוקים ופשיטא שלריך שיאהב
צשלשתן אס זכה להם ולא לא זכה לשלשתם יאהב
צמה שיש לו. והג"ל צציאור ענין זה הוא צמה שפי'
שענין מלת אהבה הוא קשור ודצוק האדם נשמתו
צמאליל וצמדומו וירלה שחאב' את ה' צכל נפשו פי'
שחצבך צו צכל המלקי' שצדוהכוונ' לצבך חלק הנפש שצו
עם חלק הנפש העליון ממקום שמונו נשפעת
לו הנפש וכן לדצק חלק פרום שצו עם
חלק פרום העליון הנפשו למעלה ליורו כמ"ש
צעבר היראה צפ"ט שדרך שחצבור הנשמה השאר

ליורה עם כמו שפי' הרשב"י צמאמר שימני כמותם ע"ש
וכן לדצק חלק הנשמה שצו עם חלק ליור ממקום הנשמה
העליונה: וג' מליאות אלו הם צמליאות נפש רוח
נשמה דליליות ויש נפש רוח נשמה מאוסקתיה כסא דרפי'
צחקיקוים (דף י"ט ע"א) ע"ש. ומליאות שלימו' האהב'
שיחקשרו שלשתם כל אדם כפי צמינתו ואם זכה לנפש
רוח ונשמה החחוננים יחדצק צשלשתם צמקורם כפי
צמינתו ואם זכה לנפש רוח ונשמה דליליות יקשרם
כפי זכותו ועיקר ליורו צכל נפשו שחשתדל להשיג כל
מה שאותו הנפש כדי שתהיה אהבתך שלימה צכל
העולמות. ודע שכשם שיש צמליאות האהבה קוד
נשיקין דפטי צפ' הקורם כך צכל עולם ועולם אופן
ומיה וכסא יש צהם נשיקין וכן פי' הרשב"י ע"ה
(זוהר שיר השירים דף ז' ע"ב) ז"ל צשעתח
דכרוצים היו פרטי גדיפיהו מתחא אחוון פרטי מתחא
לעילא ואחוון מעילא לחתא ועאלין אלין צאלין
ואיחכלילן אלין צאלין צנשיקו דרמימו כיון דאחוון ומחצבין
כל דרגין חתאין ועילאין ועלמין כללו ומחצבין חתא
ונשקי אלין צאלין צנשיקו דרמימו עד דהוי כלהו מד
וקצ"ה מד צלל פירודא צכל כל נשיקין דרמימו לאו
אינון חלל למהוי כללל מדא לאיחכללל דא דא צלל
פירודא וצג"כ נשיקין אלין צכולא אינון למהוי כללל
מדא צכללל מדא אחוון צאחוון עלמין צעלמין דרגין
צדרגין אחתא צצעלה למהוי כללל מד עכ"ל. הכי מסודר
צפי' שמליאות הנשיקין ישנם צכל העולמות שמליאות
צזה מלך הפנימיות שבהם ומלך החלונות שהם הכלים
א"כ ילא לנו שאפשר שיהי' לאדם אהבה צסם מלך הנפש
ויחדצק ציד' וד שהוא אהב' שפי' צפ"ב כי צכל עול' ועולם
ידו' ומלא כפי' צעבר היראה צפ"א ועלה כל העלות
מאיר צכולם וכל א' כפי מה שזכה צאוחו חלק שזכה
עם יחדצק ושם הצורא מלא עמו. אמנם לא נכחיש
שלא ישחיה אהבת מי שיש לו נשמה לוי שיש לו רוח
למי שיש לו נפש כי כפי עלותו צמדרגות הסולם כך
צזדריך נעשו וגופו וחממיד האהבה שלא יוכל להפטר
מהצורא מרוב חשקו צו. והטעם כי הנפש שהיא
צאופן קנדלפ"ון צצנעשה היא קרובה לקליפות
והקליפות הם מוסך מצדיל צין נפשו לאלהיו ולכן לא
חממיד אהבתו צצ"י כי אס זמן מועט מוצער. וכאש'
יזכה אל רוח מוטער' ון שצבר הוא מוצדל יותר מהקליפות
חחמיד האהבה צו יותר וכאשר יזכה אל הנשמה שהיא
מהקסא שאין עם קליפ' צכל שהיא לצום המלך צצבחות
וי"ע אז חיה אהבת דצק' חמיד צסם ותצזה הנסגת הגוף
מהע"ה צהו' מתחבג ע"י ששח ימי חול וחטשוט אהבת
הע"ה שצוה"ז מלוצב צאור הנפש וחלצב אהבת עולם
הנשמות ששם הנשמות לרורות צלרור החיים דצוקים
ציולרם ויחדצק צמה שעתיד להיו' צקוק ואחרייתו כי
איזהו חכם הרואה את הנולד. כמו שכתב המסיד
צעל סוצת הלצבות צסרמקת אהבת הע"ה שהאדם

חובת

העצבות

מפני

שעל

העצבות

העצבות

צע"ה הוא כגד שהגיע אל ארץ נכריה ואין עליו חומל אלא שדון המדינה חמל עליו לגרוחו והורוהו דרך שיחוקן עניינו זה ואמר לו כי אין ישיבתו בארץ הסיף דרך קצב אלא שיכין לו לידה ללכה אל ארץ אחרת מעולה מזו כי חייב האדם ההוא להכין לידה ושאר חילוי הגרות שכתב הוא ז"ל. וכחצ והרואה על גרוחק ויחידותך צעה"ז כי צעה לאחך אל גדר ההויה והרכבתך צבטן אורך חילו היו משתדלים כל בני אדם להקדימך קודם לכן צרגע"ה או לאחך רגע"ה לא היו יכולין. וכן אין יכולת צאדם להגיע מזון אליך מבלי עזרת האל ולא להוסיף צנוסף ולא לחסר ממנו ולא היו היית מעלה על לבך כי העולם כלו לך לצדך נשאר מאין יושב לא היה מוסיף צטרפך המגיע אותך אל אחריתך כשעור חרדל וכן אלו היה נוספים כפלים לא היה חסר לך מערפך הנגזר לך חרדל שסות ממנו ולא יותר וכן לא יוכל א' מן הצדושים להועיל לך ולא להזיק לך ולא לא' מהם מהם להוסיף צימיו סייך ולא לפחות מהם וכן מידותיך וצנעך ומעלליך הטובים והרעים אם כן אי זה יחס צניך וצין הצדושים או צדיקה קורבה אמה קרוב אליהם או הם קרובים אליך ואמה צעולם הזה כאסור שלא יועילוך רוב אכשיו ולא יזיקוך מעוטם ולא חרפה צו אלא כיסוד הצודד אשר אין לו א' לוח כי אם אדוניו ולא חומל עליו כי אם צורא"ו על כן החיידר אחי צעבורתו כאשר החיידר צצריאחך והנהגתך וטרפך ומייך ומותך ושים חורתו וספרו נגד עיניך וקבל חנאי הגרות אשר העירוחך עליהם על נספך כל מייך צעולם הזה הגיע אל נעימות העולם הצב עכ"ל. וקלרתי מקלח לשוני מה שאינו לורך אל כוונתו כמלא כי כשישצו האדם בגרוחו צע"ה יפשוט אהבת העיה"ה מלבו וישצו צדקותו צעולם הנשמות ששם חמיד הוא צק צידוד" :

ומכלל שורש קניית האהבה הוא אהבת ההצודדות שצהיות האדם חושק לאהבת חצרת בני אדם אי אפשר שיהיה דצק. וכחצ חר' ילסק דמן עכו ע"ה ז"ל המצודוד הכול' לצכות אל מעלה ההצודדות לומען ינוח עליו השלום צחיו לריך שיחצור אל ג' דצרי' אלו ויחרחק מהסכס ואלו ינוח עליו השלום צחיו וכ"ש אחרי כן ואלו הן שיהיה שום צחלקו. ושיאסה ההצודדות. ושיצרח מהצורה והצוד. והוא הכנעת הלצ והסכס שאינו מחסיים צוה שיש לו ולא ישצב מהון אהב כסף לא ישצב כסף. ונשפטו קלרה עליו צצנתו ימירי אצל צצצרת בני אדם וצקפורס יחסוך וישמת לדבר ולשמוע דצרים צעלים ושיידוך אחר הכבוד והצורה הרמתן יזכו להחצור אל ג' דצרים הראשונים ולצעליהן ויחקקו מהג' הסכסים ומצעליהן עכ"ל וצנעין הענוה נאריך צנעין החקת הכבוד יגרוור לדרוש שהיינו צו כי צודאי לא יגיע אל מעלת הדצקות שיהיה חמיד דצק צהצבה

צדק צניך

צדבור (שם) וידבר על לב הנערה דצרים שהם מנחמין את הלצ עכ"ל ראוי לעורר הערה אחת מע' דרש"ל שלא מנה אלא ג' שהרי ה' מלינו צפרשחו של אותו רשע כע"ש ר' אבא צן אלישע אלא הענין כי רש"ל לא רלה למנות אלא ג' שהם העיקר שהם כנגד נפש רוח וכשמה ור' אבא צן אלישע שמה ה' מפני שחלינו שה' שמות יש לה נשמה' כרפי' רש"י (זוהר פרשת תרומה דף קנח צרעי' מהימנל) ז"ל (דצרים ו' ה') ואהבת את ה' אליהך בכל לצבך דהיינו גופא וצכל נספך דהיינו נשמתא דה' שמתן איה לה נשמה נפש רוח חיה יחידה וצכל מאודך צכל ממונא דילך קצ"ה וצכ"יחתי' לא יזיז מייך צכל חילך עכ"ל ונחזור לפרטי המאמר כי ג' לשונות של חצה חצב הקצ"ה את ישראל מפני שהשפעת נפש רוח ונשמה הם ממנו ית' חלינו ועל ידי חלקים השפיע צנו האלה שיש לנו ממנו ית' מחקש צנו ולא השפיע צנו החלקים האלה אלא מרוב חצה שיש לו עמנו כענין החלקים (שם י' ע"ו) רק צצצותיך חשק ה' לאהבה אות' שפי' רש"י (זוהר פרשת ואחשן דף רס"ג ע"ב) שהכוונה עשה אותם מרצנה עליונה ז"ל חלני ר' אבא צצצותיך חשק ה' וגו' מחלן אמר ר' שמעון אנהת' חינון ארתי' קדישא עילאה וכתיב חשק ה' ואמר אחר כך רק צצצותיך חלחל ורתיכא ארבעה ד' מנ"ל דכתיב ויצטר צרעם אחריהם מאי משמע לאכללא צהו דוד מלכא דאיהו רביעאה לאחקנא צרתיכא קדישא עכ"ל לעניינינו ומ"ש וכתיב חשק ה' הכוול' כע"ש צתיקוני' (דף ו' ע"ב) ששם יד"וד ניקודו שצ"א חול"ם קמ"ץ והס קמ"ץ צחקד שצ"א צצצורה חולס ח"ה וקמ"ץ ג' נקודות אלו חשק ואמרו ז"ל וצזימנא דלינון שצ"א קמ"ץ חול"ם איהו רמוז כי צי חש"ק ואפלטתו רק צצצותיך חש"ק עכ"ל. והיות האבות מרצנה למעלה הוא מרוב אהבתו ית' חלינו להשפיע להם נשמות קדושות מלמעלה כמו שציארו רש"י (זוהר פרשת אמור דף כ"ט ע"ב) זכאין חינון ישראל דקצ"ה קריצ' לון לגציה מכל חומויך דעלמי' ואיחרעי צהו ומתחר רתיקא קרוב לון לגציה הה"ד (יהושע כד' צ') כה אמר ה' צעצור הנחר ישבו צצותיכם וכתיב ואקח את אביכם וגו' מעצב הנחר. והקשה שדבר זה ישראל ויהושע היו יודעין אותו ולמה אמר כה אמר ה'. ותיריך אלא ודאי סתימא דמלה עיזו סג"י עבד קצ"ה צישראל דאיחרעי צהו צצצותא ועבד לון רתיכא קדישא ליקריה ואציד לון וגו' נהרע עילא יקיר' עכ"ל לעניינינו שחקד גדול עשה הקצ"ה עם ישראל להוליא שורש נשמות מלמעלה מעלה ולא קרם צצצות מעשה ולא החעוררות מה שילליל הקצ"ה נשמות מעצב הנחר. וזה ענין טבע מלת חשק ה' שהשק והחעוררו' האהבה החסיל צו והיינו ג' לשונות של חצה שחצב את ישראל כנגד נפש רוח נשמה שהשפיע צנו מרוב החצה. כנגד צחינת נפש אמר דציקה שנאמר (דצרים ד' ד') ואחס הדצקים צה' אליהם סיים ופי' רש"י

מז שישראל דצקים צקוד אש חכלה שצצכינה לחת לה החעוררות מעשיהם הטובים ואפילו שהחכלת הוא חכלה וכליה ודין אפילו והכי אנו סיים ז"ל (זוהר פרשת צראשית דף ג"א ע"ב) חל חזי ליה ליה אחרותא לאחדלקא האי נהורא חכלא לאחאחרא צנהור' מורא אלא ע"י דישראל דלינון מחדצקן חמותי: ומ"ה אף על גב דאורטיה דהאי נהורא חכלא אובמא לשילא כל מה דאיחרצק ציה חמותי ישראל אחרצקן ציה חמותי וקמין צקיומא הרג הוא דכתיב (דצרים ד' ד') ואחס הדצקים צה' אליהם ולא אלהינו אלא צה' אליהם צהכוח חכל' אוכו' דאכיל ושלי כל מה דאיחרצ' ציה חמותי ואחון מחדצקן ציה וקיימי כרתיב סיים כלכס היום עכ"ל הרי מוצא מהמאמר שכל סקוק זה נאמר צצחינת השכינה צצחינת אש חכלת שצה והיינו כנגד צחינת הנפש. וצחקיומת המאמר שהעחקו מחסר הזוהר יתורץ ספק אחר שיש צמאמר כילד הצ"ה רחיה מפקוק ואחס הדצקי' ללשון חצה שהקצ"ה חצב לישראל כי צשאר הפסקוי' שהביא מוצא חצת הצ"ה (דצרי' י' ע"ו) רק צצצותיך חשק ה' ואמנם הפסקוק הזה הוא צישראל כי כשהם דצקים צה' הם סיים ואינו מור' על דצקות הצ"ה צהס. אמנם צנ"ש צחלחל המאמר ליה אחרותא לאחדלקא האי נהורא חכלא וכו'. אלא ע"י ישראל אס כן פי' ואחס הדצקים צה' הוא מוכרס ללמוד שמתל הדצקים חיוזר גם הן לאלהים שהוא דצק צכס גם כן כמו שחס הדצקים צו מפני שהיא לריכה החעוררו' מעשיכם להחייחד צנהורא מורא והיינו אליהם צכנוי לכס כמו שפי' הרש"י שהוא דצוק צכס עוד אי אפשר כי רחית המאמר ללשון חצה הוא ממלה מיוחדת שיש צפקוק והיא יד"וד כי מן הראוי היה שיאמר ואחס הדצקים צאלהיכם וממה שאמר צה' הורה על דצקות ה' צכס והיינו כי נשמותיהם של ישראל הם מלך הזכר כדפי' צפ' וחי על קושיא שהקשה הרש"י ע"ה על מה שחלינו נקבה רודפת אחר הזכר ואינו משצח הנקב' ותיריך כיון שענפי הזכר הם המעוררים נמלא הזכר הוא המעורר שח"ם משפיע שטעו צענפיו נמלא שידוד' שהוא חת"ה דצק צהס גם כן כרי שיהי הוא המעורר. וצמדכס חנחמו' (פ'קדוש') אמר שהוא צגזירה שזה ז"ל קדושים חסיו כי קדוש חני זש"ה ואחס הדצקים צה' וכתיב (ירמיי' ג' יא) כאשר ידצק האזור אל מתיי איש כן הדצקתי וגו' ונמלא שמתו שפקוק כאשר ידצק האזור וגו' כן הדצקתי הוא שהצ"ה מדציק אותם חליו כן פסקוק ואחס הדצקים וכן הוצא המאמר צצצורה צילקוע ידמיי' צפי' הפסקוק כאשר ידצק האזור והמאמר כולו נעתיקהו לקמן צמעלת הדצקי' כנגד צחיני' רוח אמר צחסיקה דכתיב (דצרים ז' ז') חשק ה' צכס וכבר פי' שזה נאמר על ג' אבות והת"ה צו שם יד"וד נקוד שצ"א חו"לס קמ"ץ שמורה שהוא כלול משלשם והיינו כנגד

חולס קמ"ץ

צדק צניך

רוח שהיא נמונה כנגד הנשמה אשר בחפילה דכתי' (מלאכי ג' יג) ואשרו אחכם וגו' כי תהיו לי ארץ חסד ויש הוכחה בספוק צג' פנים שזה נאמר כנגד הנשמה שהיא מלא אמת . הא' מלא ואשרו שפי' צוהר פרשת וימי מאשר שמונה לחמו שאשר הוא עלמא דאחי' הצ' כי תהיו לי ופי' צפ' צא אל פרע' צקופה בספוק קדש לי כי מלת לי הוא צבינה ע"ש הג' ארץ חסד דהיינו ארץ יונקה מהלכות שהיא נקראת גם כן ארץ המינים ולהצין הצדל מה צין דציקה לחשיקה לחפילה שאם כפל הענין במלות שונות זה לא יורה על החבה אלא לריכין אלו לומר שכל תיבה מאלו יורה ענין חכם מה שלא חורה חכמתה דציקה יורה על דציקות האדם נפשו צנפס חצירו כענין שיש צהם דצק שלימי' להחבה וכן (רות א' יד) ורות דצקה צה דהיינו דציק' רלוונה צה ואמנם הדציקה הזו לא יורה על האמדות כ"כ שכבר איפשר שיפרוד הדבוק והראי' מוקף' שלמדו ז"ל הדציקו' כאשר ידבק האזור אל מחני' איש כן הדציקה אלי' את כל בית ישראל וגו' כמזכיר לעיל . והאזור פעמים הוא דצק צלדס פעמים אינו דצק שהוא מתיירו מוננו . אמנם מלת חשק מורה על קשר האהבה יומר שהרי מלינו שנשמת' חורה במל' זו צענין קשר וייסוד ושוקיהם כקף שפי' חדוק ודבוק כי היו לעמודים חוטי כקף שהיו מחודקים ומדבקים ומקופרים צהם קציצ כמו שעושים בחציו' העץ להדק אותם כן פי' הכרד'ק צבורש חשק חסד הוא יומר שהי' חסד רלון האדם וכל מגמת פניו אל פניה אפי' שעה אחת לא יזוז ומנה כענין שאלמר (ד"ה א' כט ט) כלל שלם וצנפס חפלה והיינו (ראשית לר' יע) ולא אפר הנער לעשות דבר כי חסד צנת יעקב ולא אפר הדבר והוא כאילו היה מת צאהצתה שלא היה לו רלון אחר בעולם אלא רלון זה לצד . וכן נתייחס מליאו' הזיווג במקרא בלשון חסד כענין (מלאכי א' יג) את כל חפלה אשר שאלה צענין ומלכות שצא ופי' ז"ל שצא עליה ועוד פי' צוהר פרשת יתרו בספוק (ישעיה כ"ו ד') וצתרו צאשר חפלת' צאשר חפלת' חסד דא זיווג דוטרונית והטע' כי ציווג כל רלון האדם ולצו וכל איציריו כלם אל פניה אחת ולכן צומאמר מהראיו' שהציא לדציקה חשיקה כלומר הצנת הענין היות חשיקה יומר מדציקה וכן חפילה יומר חשיקה דציקה הציא חפוק ואחם הדצקים צבר ידעת מה שפי' לעיל כי זה אינו מורה כ"כ על דצקות הקצ'ה עומס אלא שהם דצקים צו חפוק הצ' מורה חכם יותר (דברים ז' ז') לא מרצבם מכל העמים חשק ס' צכס נראה שהוא מעלמו חשק צהם צלי שקדמו הם החעוררות מעשה אצל אינו מורה כ"כ על החבה שרז"ל פי' (מולין פ"ה) לא מרצבם אומר הקדוש צרוך הוא לישראל חושקני צכס וכו' מפני שהקצ'ה מוחן לכס גדולה ומנועטים עלמיכם . הפסוק הג' (מלאכי ג' יג) ואשרו אחכם הוא לעמיד לצא כי

כתי' ארץ חסד חסד נראה שהיא מעלה שלא השיבו אחת עדיין אלא תהיו ארץ חסד ופי' חסד לשון רלון שרלונו ית'צנו צלי שום קצם כלל אלא שחפלו ורלונו צהם מרוב חנה כלדס שחפץ צארץו יומר מצו אע"פ שהם שוים: וצדוך שפי' כללות אלו הם כנגד נפש רוח נשמו מחייצב הענין היות כל מלה מורה צענין החבה והאהב' דבר מה שלא חורה חכמתה ודפי' לעיל שלא ישתוה צחי' אהבת הנפש עם אהבת הרוח ולא אהבת הרוח עם אהבת הנשמה נשאר עלינו לצאר ענין צומאמר נוגע מאלר לענין האהבה והוא לדע' מנה לו לצעל המאמר להציא שלשתו מפרשתו של אותו רשע ורליו היותו ענין ארוך לכן צאאר אותו צפרק צפני עלמו כדי לחת ריוח לעיין :

פרק רביעי פרק זה יהיה צצילור אהב' השכינה וכילד תהי' אהבתנו צה כדי שלא חוכל להפרד : וזהו המליאות הכללד מפרשתו של אותו רשע ופי' צמה שפי' המפרשים וצפרט ה' מנחם מרקנטי ע"ה שכתב ששכס צן ממור חסוי שצא על דינה קודר הוא הכתש שצא על חוה והיינו חוי לשון חויה ודינה צבר נודע מה שפי' צוהר שהיא דינא דמלכותא דינא והיינו כי לאה אימא עילאה ילדה ששה צנים וצח אחת והצת הזו היא השכי' והיא הדין כנודע וכיון שהרשע הוא לקצת עון נדבק נפשו צדינה צח יעקב צדציק' בחשיקה בחפילה כן ראוי האדם שחדצק נפשו צשכי' צג' מליאות אלו כמו שנצאר וזה היה כוונת צעל המאמר גם כן להציא ג' לשונות של חיצה שחצב הקצ'ה את ישראל להרא' לנו ששסם שהוא חסד לידבק צנו כ"כ כן ראוי שצג' בחיות אלו נדבק צו . ועל זה ליומה תור' ואמרה (ויקרא יט יח) ואהבת לרעך כמוך וכבר פי' רז"ל שרעך הוא הקצ'ה שאל' משלי כז' רעך ורע אציק אל תעוצו . ועוד הקצ'ה מרוב אהבתו אותו קראנו רעים שאל' (תלים קכז ס') למען אחי ורעי וכיוולא (שם קוח י"ד) לצני ישראל עם קרובו לכן אומר ואהבת לרעך כמוך לרעך שהוא הצ'ה כמוך צאהב' שאתה רולה לעלמך כמו שאם יש לך חצר אתה חסד שיאהצך כך הקצ'ה שהוא רעך רולה שחאצבנו : ועוד יראה כמוך כי מן הידוע אללנו שאם יהיו שני רעים אהב' זה את זה והא' מהם מרוב אהבתו את חצירו הטיצ עמו והלצישו והאכילו והשקהו וכיוולא משאר הטובות שמון הדין הוא שלא יהיה חציר' כפוי טובה אלא שיאהצבו כנפשו ואם יארע הדבר שחאצב שהטיצ עמו ילטוך איזה דבר ראוי הוא שזה שכבר קצל מחצירו ישלם הטע' ההיא כפי יכלתו ואם אין יכולת צידו ירא' לפחות טוב לצו אליו ושלין צידו דבר שישלם טובו אליו . וכן הענין אל הנמשל שהקצ'ה הקדים טובותיו לכל צברא וצפרט לעמו ישראל מתיימרים ונשלחו' ששס' ועתה עמנו וכומו שחדבר צזה לקמן צע"ה . ולכן ראוי שיכיר האל' טובצו של הקצ'ה שהוא רעיו ויאהבה

כדי שלא יהיה כפוי טוב' וכו' כדפי' בחיקוני' כמה פעמי' ולריך לגמול חסד עמו ועם שכינתו צמעט' החור' והמלות .) כי כלפור נודדת מוקנה כן איש נודד ממוקומו וצענין גמילות חסדי' נעתיק לשון הרשצ'י ע"ה לקמן וצכל זמן מליאות האהבה לא חסמר כי מה ה' שאל מעמד כי אם לירא' ולאחצה . כי הירא' ואהב' הם צלצ וצנפס והם דצרי' שצגופך שליך לריך לצקסס מחולחך והיינו מעמד וכן אומר צמקום אחר (דברים ל' י"ד) כי קרוב אליך הדבר מאלר צפיך וצלצבך לעשותו ופי' זה רעך לודק צלדיק וצשכי' . ומאלנו קמך לזה מדצרי' רשצ'י (זוהר פרשת תרומה דף קס"ט ע"ג) צענין צרי' ששית משצב צרכות צמזכרין לחמן ולכלה שהיא שום השמות רעים אהוב' ואז"ל לריך ולדק רעים אהוב' דחינון לא איתענון דא מן דא עכ"ל . ומאלר שחלינו ששניהם כא' נקראים רעים משמע שכל א' צפני עלמו יקרא רעך קסח ואין הדבר זר שכבר מלינו צגומרא שהקצ'ה תקרא רעך אמרו רז"ל (קדושין פ"ג) אומר רצ יהודא אומר רצ אסור לאדם שיקדש אשה עד שיכאנה שומא יהיה צה דבר מגונה וישאלנה ורחמנא אומר (ויקרא יט יח) ואהבת לרעך כמוך עכ"ל . הרי שגם הנקצה איתא בכלל ואהבת לרעך . ולענין ואהבת לרעך צלדיק איפשר לומר צאופן אחר שהוא ע"ד מה שנחצאר צדצרי רשצ'י (זוהר פ' ויחי) צענין הלדיקים ירשו ארץ ע"ש :

ורענין רעך צשכינה איפשר לפרשו צאופן אחר ג"כ צמה שפי' לעיל צענין ואחם הדציק' צה' אלהיכם שישראל הם דצקי' צההוא אשח חכלא נמלא שסם חפתי' צזה אוחז האש וכומו שהאש האור לריך לשון כדי שידליק ואם לאו יכבה כן האש הזה הקדוש השורה על ראשיו כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אכילתו היא החור' והחפלי' והמלות והוא השמן הנחון והוא (קהלת ט' ס') צכל עת יהיו צגדיך לצנים ושמן על ראשך אל יחסר וכן נחצאר צדצרי רשצ'י (דף רמ"ח ע"ג) ז"ל שחח ואומר חסכם עיניו צראשו וגו' וכי צאן אחר עינוי דבר נש אלא צראשו דילמא צגוסיא או צדוועיה דאסיק להחכם יתיר מכל צני עלמא אלא קרא הכי הוא ודאי דתקולא יהך צר נש צגילוי רישא ד' אמות מ"ט דשכינתא שריא על רישיה וכל חכים עינוי ומלוי צראשו אינון צההוא דשרייל וקיימי' על רישי' וכד עינוי חמן לינדע דההוא נהור' דלדליק על רישיה אלטריך .) למשחא צגין דגוסא דבר נש איהו חפתי' ונהורא דלדיק לעילא ושלמה מלכא לומר ואמר ושמן על ראשך אל יחסר על ראשך דהא נהורא דצראשו אלטריך למשחא ואינון עוצדין עזן וע"ד חסכם עינוי צראשו ולא צאחר אמרא עד כלן לשונו וצחיקוניס (דף ה' ע"ג) אומר דישאל אינון חפילה אורייתא

(כלומר שלא בלבד גורם גלות לשכינה שנקראה אימא אלא אף לקצ'ה שנקראה איש כדאיתא בחיקוני' זוהר דף יז בומא דישאל משחלין בלוייתא דבכתי' ואורייתא דבעים חמור כהנולא חק האם על צנים ואי' לאו אומר בחון שלם חפלה וגו' וחי' חומא דקבי' לא אסתקדעמא צג"ד חיק כלפור נודדת מוקנה כן איש וגו' וקיל') לשמן והוא משל על מעשים טובים

משחא שכינתא שרגא ה"ד (איוב ט' ג') צהלו נרו עלי ראשי עכ"ל . ועד"ז יסודש חפוק ושמן על ראשך אל יחסר שיתן שמן שהיא החורה לנר שעל ראשו : ובוה יוצן חפוק (ישעיה קצ"ו) המזכירי' את ה' אל דמי לכס מפני שהחעוררות חלוי צחחחוניס כדפי' צשיר השירים וצכמה מוקומו . ופי' מורי ע"ה שזהו מה שאמר דוד (תלים ל' י"ג) למען יזמרך כבוד ולא ידום ה' אלהי לעולם אורך וכבוד היא השכינה וכדי שהיא תזמר למעלה ולא תדום לריך אני למטה גם כן של עולם אורך : וצזה נצין ואהבת לרעך כמוך ז"ל שחאצב לשכינה לחת לה החעוררות מעשי' לעול' שלא חסמר כמו שאתה רולה לעלמך שהרי נודע שהי' האם המשפעת לחחחוניס השפע המינים והטוב וכומו שאתה רולה וסאהצב שלא יחסר לך המינים והשפע דגע כן האהב' לחת שמן למעלה כדפי' כי העליונים לריכי' לחחחוניס והוא אמרם ז"ל שכינה צחחחוני' נודך צצוה כדפי' מורי ע"ה הענין צארוב' צקס"ר : וכענין זה אל מליאו' דציק' חשיקה חפילה שריכין אלו לאהב' את הקצ'ה ולשכינתו צשלשחם כשם שאנו חפלים שהקצ'ה יאהב' אותנו צשלשחם כי אין אהבה שלימה אלא צשלשחם וזהו פי' ד' צענין ואהבת לרעך כמוך :

וגחזור לדרוש הצנת המאמר אמרנו כי מה שהצי' צעל המאמר ושלשחם למדנו מפרשתו של אותו רשע הוא ללמדנו שחייצ האדם לאהוב' את השכינה צשלשחם והטעם הוא כי אי אפשר לשכינה שחחחיתר למעלה אלא א"כ יקדים הלדיק צה ג' בחיות אלו ואז על ידי ג' אלו השכינה כורחת לו צריח מפני שעל ידה חעשה כלי כמו שנצאר ופי' ז"ל אין האשה כורחת צריח אלא לוי שעשאה כלי : הא' דצציקה שאל' (ראשית ל"ד ג') ותדבק נפשו צדינה מליאות הדציקה הוא שידבק האדם נפשו וישים כל מגמת פניו ליימד השכיני' ולהפריד מונה כל הקליטו' וכן להפריד מוחשצתו כל המושצות הזרות כדפי' הרשצ'י ע"ה כי צשעח הימוד לריך ליימד השכינה צומשצבה צלי שום חעורוב' מוץ וחצן והעתיקו המאמר צפ' אחרון משער היראה והיינו ותדבק נפשו צדינה פי' צזו שהיא דיני נדבק ולא צאחרת כלל וכומו שהיא אמת מה שפי' ז"ל לא ישחם צכום זה ויתן עינו צכום אחר וזה נקרא צן חמורה וכמה החומר רשצ'י ע"ה . (זוהר פרשת וילא דף קנח צכ"ח) גם כן לריך שלא יהיה כוונתו אל השכינה ויחסוב צניוסי מחשבותיו שהם חילוני' שמו' חפריד ח"ו אלא יחדצק צשכינה כראוי ויפריד כל השאר מונה . ועוד כי האוהב שחי נשים אין אהבתם שלימה צו שהם לרות זו לזו וכדי שתהיה אהבת האש' תקועם צצעלם יפה הוא כשתראה שחינו אוהב שום אשה בעולם אלא לה לצדה אז חכרות לו צריח אהב' שלימי'

קן

שער האהבה פרק ד

כך לא תקשר השכינה האהבה בזה שהיא אהבה ענייני העולם. ולכן עיקר האהבה היא שלא יאהב האדם שום דבר בעולם יותר מאהבתו ית' ואהבתו ית' הסיה יתירה על אהבת אשתו ובניו ושאר דברי העולם כי מה שגורלו לאדם ולהפריד מאהבת הקדוש צ"ה צנת עומרו בחטלה או צנת שהוא עוסק בחורה שיצולו לו מחטות רעות זרות. הוא מפני שאינו מקובל באהבת הקדוש אהב' יסיר' על דברי העוה"ז והוא אהב' זה וזה והלואי שלא יאהב דברי העוה"ז יותר מאהב' הקדוש וכיון שהקדוש רואה שאין אהבתו זו כראוי והאדם עוזבו גם הקדוש צ"ה נעזב ונפרד ממנו. ע"ה אם חדרשנו ימלא לך ולא חמצנו זיכרון לעד ולא ישלובו צו המחשבה רעה ולכן לריך להפריד אהבת העוה"ז שהיא אהבת זרים ואהבת אשישי עבדי' שכל אלו חילוניו' וידבק לבו באהבת הקדושה כדינה בת יעקב. והנה צמה שפי' יחורץ ספק א' שיש צענין זה כי רוב הפסקות שחורה מורים על וכו' מדבק יראה צו שהוא עץ החיים מדבק וכאן אנו אומרי' שאלו לידבק זה אלא הענין הוא כי אין דבקות זה אלא לשלול שלא ימדבק עלמו באהבת צענין מה שנאמר ומדבק נפשו דדינה ולא באהבת דפי' שהכוונה להפריד החילוניות וכל השאר. ועוד בחטל' הכניסה מוכרח היות הדבקות זה כענין צהצת יבא אהרן אל הקד' שפירשו בחיקונים. ופי' שם שכל עושה מורה או מחטלל או עוסק בחורה בחטל' ישים מגמת פניו אל השכינה לייחד ולקפיד רשבי' (דף ל' ע"ג) ז"ל ח"ח אם צר נש סליק במחשבתו בללות דליה לשכינתא או בכל מקורא ופיקורא דעביד מיד דרפיק לתיפתח דהיכלל דמלכא נביא או מוזה או חכם או לדיק מיד דקרא לחרעל אם שכינתא סליקת חמון יד'וד יענה מיד ולא אמתין לעבד וממנה דאפתח אלא איהו ממש אפתח לה מחציבו ורמימו דליה ליה לגבה כחון לגבי כלה. ואם שכינתא לא סליקת בההוא ללותא או פיקורא לא חשיב ליה קצ"ה לומפתח ליה היכליה ואפילו על ידי שליחא גלאו איהו כדאי למיעל בהיכלא דמלכא ועליה אחרת צחון חממוד. מלצר יהבין ליה צמותיה ע"י שליחא או מונח ואי לא סליק ללותיה כדקא יאור דחיינ' לבר וקגרין חרעו' צעמיו ועלייהו אחרת (משלי א' כ"ה) אז יקראונוי ולא אענה ישחרוניי ולא ימלאוני. והכי בד קראן ישראל כל חר וחד לקצ"ה בק"ש או בללותא או בכל פיקורא אם שכינתא לאו איהי חמון לא נחית חמון הס"ד (שמות כ' מל) בכל העוק' אשר אזכיר את שמי אבא אליך ובכחך ותרגם אונקלוס בכל אשר דאשרי שכינת חמון וכו' דכד צר נש סליק שכינתא בפיקודין דליה לגביה קצ"ה קצ"ה נחית עליה בגינה ובגין דא אחר הנביא (ירמיה ע' כג) אל יחלל וגו' כי אם בצאת יחללל המחללל והא שוקומה עכ"ל. הרי מוצא צמאמר כי קצ"ה איהו ממש אפתח לה מחציבו ורמימו דליה ליה לגבה ולזה לריך האדם

שפי' ומגמת פניו לייחד השכינה וצערך זה הוא הדבק' צה והיינו ומדבק נפשו דדיני' ויאהב את הנער' וידבר על לב הנערה כל אלו הם הכנות לייחוד. והרשע עשה הפך הקדר ששכב אותה ויענה ואמ"כ ומדבק נפשו ואין זה הקדר הראוי אלא בחטלה ומדבק נפשו דדינה היינו צו ולא באהבת ואמ"כ שהדבק זה באהבה וידבר לה דברים המנחמים את הלז ואמ"כ השק ואמ"כ **עוד יש דבקות ענין אחר והוא מה שנמלא ברות שאמר לה צועז (רות ג' ה') הלא שמעתי צתי אל חלכי ללקוב צעדה אחר וגם לא מעבורי מזה וכה מדבקין עם נערוהי הורה צ' צמינות. הא' קור מרע דהיינו אל חלקטי צעדה אחר כי קחם אחר הוא קנאל אלהים אחרים והצ' וכה מדבקין עם נערוהי וכן פירשו ז"ל בעסקתא זה לשונו אל חלכי ללקוב צעדה אחר על שם לא יהיה לך אלהים אחרים. וגם לא מעבורי מזה על שם זה אלי ואנוהו וכה מדבקין ואחם הדבקים עם נערוהי אלו הלדיקים שקרויים נערים שנאמר (איוב מ' כ"ט) החשחק צו כליסור ותקשרנו לנערוהיך עכ"ל. הורה צפי' כל הגדרש. ואמר צענין הדבקות צ' צמינות ענין הא' ואחם הדבקים כפשוטו כנודע. הצ' כי כדי להמדבק זה לריך שידבק בלדיקים כמו שדרשו ז"ל על וכו' מדבק וכי אפטר לידבק צעמינה והלא כבר נאמר (דברים ד' כד) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אלא שידבק בלדיקים. ואפטר לומר על דרך הזהר כי קחם נערוהי הם ז' הנערוהי שפי' כמה פעמים כי מ"ם וכה מדבקין עם נערוהי היינו לדבק מוח כ"ה עם ז' הנערוהי הראויות לחת לה מציח המלך שהם צענה היכלות הקדושה שפי' הרשבי' ע"ה צפ' פקודי ושם דף ע"ג נחצארו היאך מהקנים ההיכלות בקדר החטלה לחיקון השכינה ולדרך זה וידבר על לבם הם הצרכות של קריאת שומע שהם קשועים צערו צרכת אהבה שעולה בהיכל אהבה ואנו מעוררים שם ע"י צרכה זו רילוי ופיוס להקדוש צ"ה שיבא להחיימד עמה כדפי' בחיקונים (בהגה"ה ד י"ו ע"ה) ווי לון לגבי נהא דחינון אטמין לבא ועיינין דלא משתדלין למינרע ציקרא דמאריהון לרלויי ליה צעמינתי' צמה חמנוין ופיוסין לנחמא ליה לגבי שכינתא כ"ש לאיחערט ציה רמימו לגבה כמה דתקיניו הצומר צעמו ישראל באהבה עד כאן לשונו. והכוונה כי עמו ישראל הם נשמות ישראל הכלולות בה שהיא נקראת כנסת ישראל והקצ"ה צומר זה ובהם באהבה כי דרך הצעל לאהוב את אשתו אשת נעורים שנאמר (ישעי' כ"ד ו) ואשה נעורים כי חמאם ולמעלה מענין זה ביארו כי צעמע ישראל אנו קורין לישראל ח"ח יבא להחיימד עמה זה לשונו (חיקוני דף נה ע"ג צהגהה) דבר אחר קול ענות חנכי שומע דא איהו עינוי' דאנכי דליה לוחת בכל יומא לצעלה היא וצנחא וקראן ליה חרין זמנין ערב וצקר **שמע****

שער האהבה פרק ד

שמע ישראל וכל צר נש דליה ליה עינוי' משכינת' דליה עניא בגלותא רחיקא מן צעלה וקרא ליה בכל יומא שומע ישראל דיהא נחית לגבה ודלי עליה אחרת (שמות לב יח) קול ענות חנכי שומע קול דהיהא ענייה חנכי שומע עד כאן לשונו. הנה כל זה נחמה ודיבור על לבם שצוה היא מחממת מעט מהגלות וכמו שאירע מעשה שכם דדינה צמון גלות שלא היה הלזנה בחיקונה כדפי' צעיר השירים עד שצא משה. ועוד שיעקב אבינו ע"ה היה חון מציחו שאלו היה צמקוס אצותיו בצאר שצע לא אירע לו המעשה הזה והרשע הוא עשה לה ג' אלה כמזכור צמאמר כן עשה השכינה בגלות לריך האדם לחקן השכינה ולרלוחה בחיקונים אלו דבקות כדפי' באהבה דדיבור על לבם ועוד נאריך לקמן צענין חיקונים ודיבור על לבם צמחינו' אחרת ועוד צענין דבקות צ' הנערוהי שם צמינה אחרת יתצאר צענין חורה והחטלה:

חשיקה יש צה צ' צמינוה כפי הדרך שפי' דבקות הא' שאמר שידבק נפשו צעמינה בכל מורה ומורה שיעשה לריך שיעשה צחשק והחלצות הלז באהבה גדולה מאל והוא ענין רעוהא דלצא שפי' צזורה כמה פעמים ואי אפטר לרעוהא דלצא שהוא החשק הזה אם לא הקדים המחשבה צשם ית' והאהבה צו. ומלך אהבה חוליד החשק הזה. וענין החשק הזה שהוא רעות' דלצא צארו עניינו דצברי רשבי' (זוהר פ' ויקרא ד'קע"ח ע"ג) ז"ל (שמות ל"ה) קמו מאחרי חרומ' ל' כל נדיב לבו יציאה ח"ח צעמחא דבר נש שוי רעוהיה לגבי סולמנא דמאריה שהוא רעוהא סליק צקדמיתא על ליבא דליה קיימא ויקורא דכל גופא לנחר סליק ההוא רעוהא עבא על שייטי גופא ורעוהא דכל שייטי גופא ורעוהא דליבא מחצבון כחלא ואינון משכיין עלייהו זהירא דשכינתא לדיירא עמהון וההוא צר נש איהו חולקא דקצ"ה היך מד"א קמו מאחכס חרומה מאחכס הוה אמשכותא לקבלא עלייכו ההיא חרומה למהוי חולקא לה' ואי חיימא דלאו צרשוחיה דבר נש קיימא מלס ח"ס מה כתיב כל נדיב לבו יציאה את חרומה ה' כל נדיב לבו ודאי מן דליחרעי לביה ימשיך לה לשכינתא לגביה. הה"ד יציאה אע"ג דליה צאחלקוהא לעילא יציאה מאחר עילאה לאמשכא לדיירא עמיה עכ"ל:

וביוצא צה ביארו רז"ל צמעשה הילר צאדם (צומ' כלה) צצריחות נמלא צכתיבת יד ז"ל חלנא ילרו של אדם מחגבר עליו בכל יום שנאמר (ראשית י' ס') וכל יגר מחטבות לבו רק דע כל היום. ומלך דרשו רבותינו הרהור מציא לדי חאוב. חלום מציא לדי אהבה. אהבה מציא לדי דייסה. דייסה מציא לדי מעשה. להודיעך כמה קשה חזרתו מוז לזו וכנגדן צחטובה פרישות מציאה לדי זהירות זהירו' מציאה לדי זריזות עכ"ל ולענייננו לענין אהבה שההרהור והחאוב **שולך** האדם בדרך ישר ולא יסור ממנו למיין ולשחל

מה

הוא הדבקה והאהבה ורדיפה היא החשיקה והוא רעוהא דליבא. וכאן נעתיק לשון הרשבי' ע"ה לקמן צרעוהא דליבא למיירדף ומעשה הוא ספן שהמעשה הוא חכלית הספן המצוקש ונמלא שאין רדיפה אלא מחוך חלוא והאהבה והיינו מה שפירש כי מלך האהבה חוליד החשק וציאר הרשבי' ע"ה (פרשת חרומה דף קכח ע"ה) כי דרך שיקנה האדם השכינה שחשבה צו הוא העיקר רעוהא דלצא אחר שם כי הקליפות שורות צאדם צחנס ומפתים אותו שיעשה מעשה כדי שיבא לרור עמו ואמר אמ"כ רוחא דקודשא לאו הכי אלא צאגר שליט ובאשחלוחת צו וקגי ובאשחקוהא דגרמיה. ובאשחלוחת דמשכינה וצרעוהא דלצא ונפשיה ולואי דיכיל למרווח ליה דישויו מדוריה עמיה ועכ"ד (ד"ה) צר נש צאורס מיסור דלא יקטי ליימנא ולשחלל ואי לא מיד יחלק מניה ויחחמק מניה ולא יכול למירוח ליה ליה כדצקדמיתא וע"ד כתיב ויקמו לי חרומה מלח כל איש מההוא דליקרי איש דליחגבר על ילריה דכל מאן דליחגבר על ילריה נקרא איש אשר ידצו לבו מאי אשר ידצו לבו אלא דיחרעי לביה צה צה כמה דאח אחר לך אחר לצי. לור לצבי וטוב לב ויעב לבו כלהו צקצ"ה קאמר אוח הכא אשר ידצו לבו מניה חקמו את חרומתי דהא חמון אישחכס ולאו צאחר אחרת. ומנא ידעיין דהא קצ"ה איחרעי ציה ושויו מדוריה ציה כד חמין דרעוהא דההוא צר נש כחלא צרעוהא דליבא למיירדף ולאישחלל אצחריה צלציה וצנפטי' וצרעוהיה ודאי חמון ידעיין דשריט ציה שכינתא כדין צענין למקרי ההוא צר נש צכסך שלם עכ"ל הרי מוצא צקוק המאמר שיעקר הכל הוא רעוהא דליבא והוא פי' אשר ידצו לבו וציאר צרעוהא דליבא זו שהוא חשק הלז ואמר צרעוהא דליבא למיירדף ולאישחלל אצחריה צלציה וצנפטיה וצרעוהי' יד' שישתדל שירדף אחר הצ"ה ואמר מלומיו ולידבק צו צלצו וצנפטי' וצרעוהא דליבא שהוא החלצו' הלז שפי' וההכנות הקודמות שאמר צאגר שליט ובאשחלוחת צו וקגי כלם הכנות אל הדבקות וכל זה כלל הפסוק צאומרו מלח כל איש כתיב שאיש הוא הגובר על ילרו וההכנות שלריכות לגובר על ילרו הם אלו האמורוי צחחלת המאמר והם הגורמים הדבקות כמו שפי' לעיל שאי אפטר שידבק אם לא שפירי הקליפות שהוא הכנע' הילר ופי' צאגר שליט אפטר שכיין על ענין קנה לך חצר דהיינו קנה צדמיה ובאשחלוחת צו וקגי היינו ענין הצריחות מציאה לדי רוח הקדש כמו שהרשנו הביאור צמאמר ר' פנחס אומר זהירות מציאה לדי זריזות. איחקוהא דגרמיה היינו הכנת עלמו כענין הכון לקראת אלהיך שפירשו צמינה והעחקו לשונו צעער הקדושה: איחדכאוחא דמשכינה והיה מחיך קדוש וצרעוהא דלציה היינו חשק הלז דיהך צאורק

שפי'

שפי'

באורח מיישר וכמ"ש שהע"ה (משלי ד' כז) אל תע ימין
ושמאל וסירוב אל תע ימין הכוונה הוא כחומר (קסלה
ד' עז) אל תהי לדיק הרצה ושמאל אל
תהי רצע הרצה והיינו מן הקלו' קח
המואלע ואמר דליקרי איש דליחגב' על ילריה הכוונה
כשיית ענייני החומר כלם והטעם שאי אפשר שיחדק
אור השכינה צמי שהוא גשמי ומתקף בענייני החומר
שהילך יעשו ללד ענייני החומר אלף צמי שיל"ט שולט
על ילרו הרע שיל"ט מלד השכינה נמשך כמו שביארנו
בשער היראה פ"ה ונמלא שהוא לדיק גמור ולכן ראוי
שהשכינה מתקפה בו והתקף הוא ידבנו לבו רעווא
דליצא כדפי' והיינו שיחשוק נפשו בשכינה הנקרא לב
כמו שהוכיח במאמר ועוד לב וענין זה לודק בכל המלות
ועוד בהכנות הלכות לקניית השכינה אלינו ביארנו
צ"י שטי צמאור רעך רעך אצרך ולפי הדרך ה' שפי'
דצדיקה צענין החפלה שהם ז' נעוה שהם ההיכלות
התקף לפי זה הוא קוד הנשיקין הנעשה בהיכל הרלון
וכבר פירשתי לעיל צ"י שלף יעשו נשיקין אלף מרוב
התקף והמיוצא: חפיצה לרדף ייחוד שפירשו בחפלה
חפיל' הוא גמור הייחוד צקוד העמידה כמו שפירש רש"י
(זוהר פ' תרומה דף קכ"ג) שכל אשר קומקין באולה
לחפלה איחער לדיק לאחצנרל בחר דליטרך דרמימו
צמציו וכו' וגמור הייחוד צשים שלום. ועוד צנפלה
אפים שלריך למסור נפשו למעלה לייחוד וגמור הייחוד
היא שיקר' ספן צהו ספן העליון צחצוד ועוד שכל ההכנו'
הקודמו' אל הזיוג הם כלים דגילוי הספן שזה היה
חפלה המהצ' אונס לא היה איפשר לחגלו' הספן
זה אלף ע"י גמר כל ההכנות האמור' והיינו כענין
סוף המעשה חפלה המהצ'ה. ולענין מעשה המלות
חפלה יקרא גמור המלות כי זה הוא חכלי' טפן האדם
ומנוקשו גמור עשיית המלות צלצ ובנפש גוף. והעד
על זה מפרשנו של אורח רצע שאמר (רשמי' לד יא)
ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפן צצם יעקב והיה
הספן צם מפני שהיה צם אדם גדול שהוא יעקב
אע"פ כי לא יאחר האדם מלעשות המלות ומלגמרה
אע"פ שידע שיארע לו נזק כענין הרצע שהוא כי אפי'
שהדבר היה נוגע בגופו ובנפשו כענין המילה שהוא
כמעט סכנה לא איחר לעשות הדבר מפני חפן צם
יעקב כדפי' לא כן יאחר מלעשות המלו' מפני חשקו וחסלו'
צם כי כל מלות ומלות היא צם יעקב כדודע צם כלולות
דמ"ח מלות וכל מלות ומלות כלולה מרמ"ח כדפי'
לעיל: ומלא כל מלות שיעור קומה שלימה. ובאשר
יקחכל צמליאות המלות צמלות אורח ומחירות עשיית
המלות בעשייתה ושלף יאחר בעשייתה
מורה על רוב חשק שיש לו צם. ולכן לריך
שיטה עלמו מכל עסקי העולם ומכל מחשבותיו כדי
שחגבר צו רלון הנפש ותחדק ותחלהב נפשו בעשיית'
עד שאפי' נוחנין לו כל מוחן שבעול' לא היה מתקין
מלעשותה וצמליאות שלף יאחר האדם מלהזדוג לאחמו

צמיות חכלית חשקו צם חפילו היו נוחנין לו כל מוחן
שבעול' כדראוי שהי' חכלית חשקו צמלו' מפני שבעשייתה
היא מודווג צצם מולך שהיא השכינה צם יעקב כל איחחל
צם בעלה כמו שאמר צמדרי (אספר צ' ז') לקחה
מודרי לו לבת. ואין ראוי שיאחר הזיווג אלף שישתדל
במחירות ובצריזות גדול בעשיית המלות וצזה הוא דבק
צחיים העליונים ונפשו מאירה והארת אור העליון
המאיר בעשיית המלות היא ועוד צמ"ז מעלה המלות
נאריך לקמן צע"ה. ומפני הסנה האמורה חמלא שלף
אמר כי חפן נפשו צצם יעקב כמ"ש לעיל (רשמי' לד
ח') שם בני חשקה נפשו וכן ומדבק נפשו מפני שכלן
היה מוסר נפשו וגופו לכן אמר חפן חסם הכולל הכל
ובדבק חשק הגדול הזה לריך שהיה לאדם חשק
הקצ"ה ושכינת' והוא ענין ואהבה חת' ה' אלהיך בכל
לצך ובכל נפשך ובכל מאדך ופי' רש"י ז"ל (זוהר פ'
חומ' דף קנ"ג ע"ב) שכל אהבה השכינה נאמר ואהבה
חת' ה' אלהיך ז"ל שחם ואו' (תהלים קי"ב קכ"ו) עת
לעשות לה' הסרו תורחך עת לעשות לה' אית
עת ואית עת (קסלה ג' ח') עת לאהוב ועת לשנוא
עת איהו לעילא דהוא עת רזא דמהיינותא איהו
ודא איקרי עת רלון והאי איהו דלחמי"ב צר נש
למירסם לה' חדיר כד"ל ואהבה חת' ה' אלהיך וע"ד
עת לאהוב רל איהו עת דלחמי"ב צר
נש לאהוב ואית עת אחרא דאיהו רזא דאלהים אחרי'
ולחמי"ב צר נש למשנה ליה ולא יחמשך לביה אצחריה
וע"ד עת לשנוא עכ"ל וקוסי' עוד (ר"מ פ' תרומה ד' קנ"ח
ע"ב) בהיותו הרשע"י ע"ה מש' למרע"ה אמר אנת קיימ'
צשכינת' ואהבת חת' ה' אלהיך צלצ דהיינו גופ' ובכל
נפשך דהיינו נשמתא דחמש שמהן אית לה נשמה רוח'
נפ"ש ח"ה יחיד'ה ובכל מאדך צלצ ממואל דליך הצ"ה
ושכינתיה לא יזו' מיך בכל אלף אנת חשבת דלפילו
הו' כל עלמין חסות רשותך הוית יהי' לון לאקמא
לשכינתא צקצ"ה ולאמלכא ליה צשכינתיה על כל מוחן
דאומין דעלמא ולצחר לקלקל ליה ושכינתיה צדיקנא
דילך כלילא מכל מדות עזין. ובכל עלמין צמשרין
עילאין ותחאין ועל כל ישראל מחשצ' עושה הצ"ה מלרס
למעשה צחר דאנת צריה על כל מה דחשבת למאדך
יקיים על ידך ולא תזוז מניה לעלמין אלף צדיקנא
צלכל עכ"ל: עוד צתיקונים (דף קל"ט ע"ב) ז"ל
ודרונא דשכינתא לריכא למעבד צגינה מההוא חצי'
דאית ליה כמה דאוקמיה מארי מחניחין ואהבה חת' ה'
כמה דאיהו חצי' עכ"ל. ופי' ז"ל יש לך אדם
שגופו חצי' עליו ממונוו לכן נאמר צלצ נפשך וקולסך
ובכל מאדך שיחצב האדם להצ"ה צמה שחצי' לו יומר
וביארנו צתיקונים (דף קל"ט ע"ב) המאמר הזה ז"ל
אית יראה ואית אהבה אית דחיל לקצ"ה צגין דיוחן
צנוי או דלא נחית לעניותא או דרמי' ל' צגין דיהי' צ
ליה עותרא ומקסא ליה כען נעבד הכי ונחזי היש' ה'
צקציו

צקצנו ויהי' לן אגרא צגינה חס אין דאי לא יהי' צ
ליה אגרא צגינה לא רמי' ולא יהי' ליה לדקה ולא
יעבד פקודא ומנסי צודלי לקצ"ה האי איהו מאלין
(ערכו צישא דאיתמר צהון היש' ה' צקצנו חס
אין אלף רמימו ודחילו דקצ"ה שלים צין דיהי' ליה
אגרא צגינ' צין דלא יהי' ליה וצג"ד) מני אורייתא
(דצריס ו' ה) ואהבת חת' ה' אלהיך צלצ לצך ובכל
נפשך ובכל מאדך ואוקמוה קרמאין חס חצי' עליך
נפשך וממויך לכן נאמר צלצ נפשך חס חצי' עליך
ממויך ומנפשך לכן נאמר צלצ מאדך צר נש דלזיל צל
פיקודין וללי דלא יהי' עלייהו אגרא חס הוא יהי' צ
אגרא עלייהו לא הוא עבד לון דודלי קגיאין אינון
צגי' נש דאינון עתרין צעחרא קגי' ואינון חצי' צ
צעחרא דילהון יחיר מנשמתא דילהון דעותרא דנפשא
איהו פקודין עזין צעלמא דחמי ועותרא דגופא ממונא
ועדו' דעלמא דין ואינון דמחצי' ממונא מנפשא חס
הו' יהי' ליה כל אורייתא צמאה זוזי לא הו' יהי' צין
לשו צגינה צגין דמונא חצי' עלייהו מנפשא וכל מאן
דחיל ורמי' ליה לאו איהו אלף צגין ממונא. האי
דשוי ליה ממונא עקרא ואורייתא דרמי' צה קצ"ה
טפל האי רמימו ודחילו לא חצי' לה קצ"ה אלף עיקר
דרמימו ודחילו דקצ"ה דאע"ג דאיהו רמי' ממוניה
מנפשי' דרמי' ליה צממוניה צמה דאיהו חצי' עליה
ולא צעפל דיליה לכן נאמר ובכל מאדך. וכן חצי'
נפשי' ממוני' והו' יהי' כל ממוני' דעלמו' ולא הו'
נזיק צאיצרא צעירא דאית ציה לכן נאמר צלצ נפשך
צמה דרמי' ליה עכ"ל:

לזה נכתובה אבל רחמי' לומר כי שם דוקא ישו הקטן
והגדול הנער והזקן הנקלה והנכבד קטן וגדול שם הוא
שמה יהיו שוים הכל אבל הנה לא כי צת מולך לא יחכן
שיקרב אליה ח' מן ההעוין. ויקס האיש הוא וילך
אל בית הקברות וישב לו שם ויקשור מחשבת שכלו צה
וחמיד יסבוב צלורחה ומרוב חשקו צה הפטיע חת
מחשבתו מכל מורגש ושם אורח כולה צלורח האשה
ההיא וציוסיה ויום זלילה חמיד ישב צצית הקברות
ושם יאכל וישחה ושם יסן כי אמר חס לא חצא היוס
חצא למחר כן עשה ימים רבים ומרוב פרישותו מכל
מורגש לקשירת מחשבת שכלו צדבר אחר חמיד
והצבורדחו וחשקו הגמור נחפשו' נפשו מהמורגשות
ושם להרצק צמושכלות עד שחכל מורגש נחפשוה
ואפי' מהלש' דרצקה צשי' עד שלימים מועטים פטעה
כל מורגש וחשקו צמושכל האלהי ושם להיות עובד שלם
איש האלהים קרוש עד שחפלתו נשמעת וצרכו פועלת
לכל עוצרי דרכים אשר יעברו דרך שם וקיסרים ופרשים
ורגלים אשר יעברו דרך שם ימו אליו ויקבלו צרכו עד
שהלך שמו למרחוק עכ"ל לעניינו. ועוד האריך שם
צמעלת הפרוש הזה וכח צם הר' ילסן דמן עכו ע"ה
צמעשיות הפרושי' שמי שלף חשק לאשה הוא דומה
לחומר ופחות ממונו והטעם כי מהמורגש לריך שיצחין
העבורה האלהית כדפי'. וצזה יוצן פי' מלת חפן
על מחכונתה ומהמעשה הזה נלמוד שמי שיחשק צחור'
כ"כ עד צציוס וצלילה לא יחשוב צדבר מדברי העולם
אלף צה צודלי שיעיג מעלה נפלאה צנשמתו ולא ילטרך
לקיגופים ותעניות שאין הדקות חלוי אלף צחשק
ואהבה החורה עד שיחשוק צה כלפצת חשוקתו. וגם
צחחמדת השכמות חלות לילה צחשק כמו שנתבאר
צמוקו צע"ה וצזה נכלל הפרק הזה:

פרק חמישי פרק זה צביאור הדברים המילדים חת
האהבה. ורמי' להעתיק הנה מה
שכתב חמקיד בעל חובת הלצנות פ"ג בענין זה ז"ל אמר
המחבר אבל איך הדריך אל אהבה האל ית' אומר צחשוב'
שאלה זאת הוא כי הצקשה הזאת לא תחכן לשאל אלף
אחר הקדמות רבות וכאשר תחקיימנה הקדמות' חחילד
מהם האהבה צאל ית'. אבל מי שמכוון אליה בעלמה
לא יוכל להגיע אליה. וההקדמות אשר ראוי לו להאמין
להקדים צה צנפשו חס צ' יסודי הלצנות. וצ' כניעות
וצ' חשבות. וצ' צמיות. אבל צ' יסודי הלצנות
ח' מהם לייחד הלצ ציחוד הצורא וצ' לייחד המעש'
לשמו ולעבדו לצודו צלצד. אבל צ' כניעות ח' מהם
הכניעה לאלהי יתברך וצ' הכניעה ליראי
האלהים וצחוריו אבל צ' חשבות אחר מהם
חשבותו עם נפשו על מה שחייב לאלהים. להחמדת
עוצותיו וצ' חשבותו עם נפשו על הקטירו עוונותיו
(והארכו לו ומחילמו אבל צ' הצמיות אחר מהם
הצמיל

(ע"ב רב"ז) חס"י שחמיד עשם ועושה לו טובות (ההאריך חסו ולא העניש מיד

הצחיל צמה שעבר לראשונים צעומדו על ספרי הנביאי
ודברי הקדמונים כמו שכתוב (תלים קנג ה') זכרתי
ימים וקדם . והצ' הצמינה צעולם צמה שהיא רוחה
משלתי הצורח ית' צבריאותיו וכבר צירתי צספר זה
כללים צענין הזה כפי יכלתי מה שיש צו די למי צמצין
ומכוון למה שיש צו הללתו והמלטו צעו' הז וצעו' צ'
וכאשר יחקן כל זה ויחבר אליו הפרישות והענוגי
העוה' והאזותיו ויבין גדולת הצורח ועלמותו והמתחו
וישכיל קטנות ערך נפשו וזעירותו וזלותו ואס' כי יכיר
כצ טוב הצורח עליו וגדול חסדו עמו תהיה האהבה
צאלהים מן המאמין סמוכה לזה כל צלם ולמיתת
זכור נפשו . והכספו לו בהשדלות וסרילות וזריזות .
דומה למה שאמר (ישעיה כ"ו ע) נפשי אויחך צליל'
ואמר (תלים מג ג') לנא' נפשי לאלהים עכ"ל :

הואו' : " לשון זריזות והמידות כמו לשקוד על דלתו יום יום . " כמו אצ"ם שיהנו גליו . " הדגים ששטים צמים מלפון כאשר יפרש
השומ' לשמו' " שרבים מלפון זוחלי עפר " שהיה גומל חסד הרבה .

אפילו רגעא חלף ועד' כלל קיימא בגייה דאברהם
עכ"ל : ובמאמר זה יוצן מה שאנו אומרים צתפלת
יולר וצטוצו תחלש צכל יום תמיד ומעשה צראשית וכן
המחדש צטוצו צכל יום תמיד כי טוב הוא סוד החסד
הנודע ואור החסד הנשפע צכל יום למדש כל ההויות
שצעולם ולתת להם קיום הוא המידוש כעין הלצנה
המתחדשת מאור החמה והיינו אומרנו כאומר לעושה
אורים וגו' והכוונה כי צפסוק השמייענו ענין המידוש
צאומרו לעושה אורים והיינו שלעולם הוא עושה אורים
גדולים מטעם כי לעולם חסדו כי החסד הוא המחדש
ועושה אותם צכל יום מטעם זה לא אמר הכתוב שעשה
אורים גדולים שהיה משמע לשעבר צנת צריאח העולם
הלל לעושה צצכל יום ויום עושה ומחדש והיינו ג' כ'
עושה חדשות הנאמר צצרכה יולר צאל צרוך והוא
כנגד החסד שכן מלינו שנאמר (תהלים כ"ג ג') חסד
אל כל היום . ואיפשר שכדי שזכור ענין טוובו מחדש
צכל יום שמורה שהוא ית' צרא העולם יש מאין והוא
מחדשו צכל יום תקנו רז"ל ענייני הצרכות צשם ומלכות
ידו' על שהוא מהווה ההויות . ומלך שהוא משגיח
עליהם כמלך המשגיח ומרחם על עבדיו כן הקצ"ה
משגיח על כל העולם מאחר שהוא צראו לתת לו קיום
והענוה לעולם ועד שאין שפעו פוסק מהעולם רגע
ולעולם האור ומחדש . צצרך הנביאי' . ואומרנו צורח
סרי וכו' הכוונה היא ג' ע"ד' שאלמלא שפעו הנשפע
לקיום הנמלכות לא היה צצרח הסרי ההוא או הענין
ההוא כי אלמלא המים והעללים היורדים צכל יום לא
היה קיום לעול' וכן זריחת השמש למחק פירות האילן
כאומרו (דברים לג יד) ומוגד הצוחות שמש ומוגד
גרש ירחים . שיש פירות צעולם שמתצטלים ע"י השמש
ויש ע"י הלצנה ואלמלא שהקצ"ה זריחת השמש והלצנה
צכל יום לא היה אפשר להיות העולם קיים א"כ על
יום ומחדש ומעשה צראשית וצכל יום הקצ"ה צורח
העולם מחדש . וזה תקנו רז"ל צצרכה היולר המחדש
צטוצו צכל יום תמיד וכו' וכן ענין יולר המאורות
כי על ידם הוא מידוש העולם ומעשה צראשית וכלל
החדוש הוא מלך החסד שהוא המחדש כדפי' . וצתיקוני'
דף קמ"ם שהשמש צתחלה יולא אדום ואחר כך מתלצן
ז"ל וציגין דנעיל צצצורה צקדמיתא שמשא נפיק סומקא
לצחר איתלצצ צצצקד דליה חיור וציה איתחכח רוגזיה
דשמשא עכ"ל . וגם צמינה זו מכלל הצמינות שלריך
להצמין המעיין צצריאח העולם כמו שנצאר . וגם
מליאות צריאח כמה דצרים שצעולם שהם קיום העולם
כלם ע"י החסד וכמה דצרים שהזכיר דהע"ה צמזמור
הלל הגדול צענין .) הגדת המעינות מים חיים יום
ולילה לא יצבורו . והמים נמשכים מלך החסד וע"י קיום
העולם והחסד היא שופעת צלי חסד ויורדין למטה
והאש צנתים ומטי שהוא דין עולה למעלה מהכל כי

מיעוטו מסיק והאור צנתים והכל עשוי ומחוקק
צקדר מרוחיו יחברך העליונות : וכן מה שפי' צזוהר
פ' וארח שהדרוס נגוז וצש מלך החסד והלפון מלמלה
צמים והיה ראוי להיות צהסך כי מלפון חסדה הרע'
ושם היה ראוי שיהיה האש והחום . ותיירו דקצ"ה
עניד .) למגא לו והעחקו מקלת לשונו . והאש מלך
צמינה זו הוא רחמים כי כאשר .) גלידין מיא צצטר'
דלפון משחריין ונגדין מסערא דדרוס מלך האש הזה .
וצמה הוצן לשון הרצ"י .) זוהר פרשת צראשית דף
כע ע"צ) וכן צמון הקור האש הוא רחמי' וחסד וכענין
זה ענין זריחת השמש ונשיבת הכומו' כדפירשו צמדרש
(ויקרא רבה ט' העומר) ר' לוי ורצון ר' לוי
אומר כל מה שהצרות מגדלין צמלות וצמעשים טובים
צע"ה) דין שהקצ"ה מזריח להם השמש שנאמר (קהלת
ה' ה') זרח השמש וצל השמש . ורצון אמרי כל מה
שהלדיקים מגדלין צמלות וצמעשים טובים צע"ה) דין
שהקצ"ה מחדש ענייהם כנגלל ממה שנאמר (שופטים ה'
לא) ואוהציו כללח השמש צצצורחו . אמר ר' ינאי צצוהג
שצעולם אדם ליקח ליטרא א' של צצר מן הסוק כמה
יגיעות הוא יגע כמה לער הוא מלער עד שיצטלה
והצרות ישנים על מותיהן והקצ"ה משיצ רוחות
ומעלה עניים ומגדל למים וועדן את הפירו' ואין
נוחנין אלא שכן העומר הה"ד (ויקרא כג י') והצחלים
את עומר ראשית קלידכם אל הכהן ע"כ . ועוד
הארינו שם צמעלת הרוח נגוז את הארץ צימו' הגשמי'
ולזרחת את החצן כדי שתהיה חמה נקיה ע"ש :

הדי כל הדברים האלו וכיוצא בזה כלם הם על לר
החסד ולכך אמר צמזמור שהעחקתי שהקצ"ה
מוגדל למים וכו' ואין נוחנין אלא העומר אל הכהן
ונודע שהכהן הוא החסד תמיד ואורין לאיש חקדיך
והכוונה שכיון שגדל החסד צל הכל יקרב צראשית
אל החסד . וכן כמה דצרים שהזכיר דהע"ה צמזמור
הלל הגדול שצו ששה ועשרים כי לעולם חסדו (תלים
קלו ה') לעושה השמים צצצונה כי לעולם חסדו וגו'
לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו את השמש
למושלח ציום כי לעולם חסדו את הידם וכוכבים וגו'
ושאר כמה נסים הנאמרים צמזמור שכולם ע"י החסד
למכה מלכים וגו' לגוזר ים סוף לגזרים וגו' למוליך עמו
צמדבר וגו' . ואם היינו מאריכים צפי' כל אחד ואחד
מהם היינו יולאים מכוונת הדרוש ואין לנונו אלא
להערת הדרוש לצד כדי שיעור האדם ויצמין חסדו
ית' הפועל כמה שפולוח עמנו וצמה ימדצק צלד חסדו
להיותו אוהב כי האוהב מתדבק מלך החסד כמזוהר
צפ"צ דכתיב (ישעיה מ"ה') זרע אברהם אוהבי ונא'
(תלים לא כד) אהבו את ה' כל חסידיו וכיוצא :

ל"ל צער הנבואים : " נזילה . " לערנס יחר . " נקשאים המים ממחם הקור מרוח לפון מחילין :

הפטרעים שבו מחיה צהמה ועוף ולמחיים ומהעליוני
הרקיעים ושמש וירח וכו' : הכ' בחינת בריאת האדם
דרך כלל והנהגתו מיום הולדו עד יום מותו . הג'
בחינת הזהב הקצ"ה לישראל והנכסים שהקצ"ה עושה
עמוס דרך כלל . וכאשר יבחין האדם חסדיו ית'
צפונות שיתחברו יכיר וידע שהוא אחד לצדו ואין עוד
שהוא המליחם והוא המוקיימו והיינו שהצ"ה עולה
אחד וכאשר ידע שהוא ה' יתצב בזהב וכו' כראוי
והיינו שצ"ה שלישי שצפילין שהיא שמוע ישראל פי'
צפונות ואחזקן שהיא כנגד החסד זה נזכר הייחוד
ה' אלהינו ה' אחד ואח"כ הזכיר ענין האהבה והאהבת
אח"כ אלהיך וגו' כי לא חכו אליו העבוד' העקריה
למקור נעשו בזהב קונו אלא אחר שידע שהוא אחד
לצדו בראו לכבודו וכו' . וצ' פעולות אלו המיוחדות
אל החסד שפי' שהם הא' קיום העולם וחדושו על ידה
והצ' ענין האהבה . פי' הרשצ"י ע"ה (זוהר סוף פ'
צא אל פרע') צפיקודין במלות חפילין ז"ל פ' חליחלה
שנא דא רזא דיימיה דאקרי חסד עילאה דאיהו דא
מייחד יחודא דכולא לד' קטריין וקצ"ה וקטר ציה
קידורא דכל עלמא ודא איהו דאק' מחשט בכל קטריין
אפילו גו חומי חחאי עד כאן לשונו לעניינינו הצחי'
בעולם בכלל הוא ראוי להסתכל כי העול' הזה נברא
לצ"ה אלהים הנזכר במעשה בראשית שהם ליצ' נחיצו'
ותקן צריש קטר ילירא צ"ה נחיצות פליחו חכו' חקק
יה יד'וד לבחור את עולמו . ועם היות שיש צמחי' זו
כמה פירושים לעניינינו ומספיק לנו פשטי דברי' שפי'
ליצ' נחיצות חכו' ה' בריאת כל הנמצאים שבעול' והיינו
מה שאמר הכתוב (חלים קד כד) מה רבו מעשיך ה'
כלם בחכו' עשיה וגו' ונמלא שכת חכמתו ית' נחשט
בכל הנמצאים לתת להם קיום וכל עשב ועשב וחיה
וצהמ' יש לה מלאך וכו' רוחי עליון כדפי' ז"ל (איוב
ל"ח ג) הידעת חוקות שמים אם חשים ומעורו בארץ
אין לך עשב ועשב למטה שאין לו מזל ברכיע שמכ' אותו
ואומר לו גדל וזהו טעם הכלאים כדפי' זוהר צפונות
קדושים . וכחכ' ה' יוסף גיקיעלייא ע"ה שעל זה נאמ'
חדשא הארץ דשא עשב ומזרע זרע למיניהו למיניהו ממש
כפי אותו הכח הצא אליו מלמעלה מן המין המיוחד
לו . וכן נאמר בעופות ודגים (ראשית א' כ"ח) אשר
שרנו המים למיניהם והוא למיניהם ממש כפי טעם
אוחו המין הנשטע עליו מן השמים . וכן לריך להסתכל
ולדעת כי כפי החיצו' שפי' נבראו כך יורה בחינתה
ולורחיה כמו השושנה שיש לה יג' עלין וה' עלין חקיעין
כדפי' רשצ"י (ריש פרשת בראשית) ז"ל לריך להצין
ולהסתכל בחכמה האלהות שברא' בכת נחיצ' סלוני ומפני
כך חייב יליאת פעולתה בכת עלין . ויש שושנה שזה
ה' עלין כדפי' בחיקויים (ריש תקון כ"ו) המור' על
ה' אוחיות אלהים כדפי' רשצ"י שם . וכיולא צה לענין

למפול סם סופל
היינו מלמוד זמנא ענין
לכלל זה כחם מלגלו נכח

אל הגשם הזה שהם בחמלה אדם דאלילות כלל הנמלאו'
צדקות ונחמה באלים דבריאה . וכן מצריא' אל ילירא
ועשיה . ולכן מוכרח להיות בעשיה חמורת אדם ולכן
אמר שיש צים שערי ודרועי . וכיולא צזה פי' רשצ"י
ע"ה (שם פ' סקודי דף רלא ע"ג) שצמעה המסכן
היה כמעשה שמים וארץ וכן ג"ע החמחון הוא חותם
עולם העליון ועולם החמחון . וז"ל כח"צ בראשית
צרא אלהים את השמים ואת הארץ ואוקמוה דהא כול'
כגוונא דא איחעציד משכנא כגוונא דעלמא חחאה
עצד וכגוונא דעלמא עילאה וכל עוצדוי דעצד כגוונ'
דעלמ' עילא' דר' דא כל עוצדין דמשכנא כלוהו עוצדין וחיקוי'
דעלמא ותחא בגין לאשרא' שכיחא בעלמא דדיוקין
עילאין ודדיוקין תחאין כגוונא דא צג"ע לתחא איהו
כגוונא עילאה וכגוונא תחאה כל דיוקין וכל דיוקין
דעלמא כלוהו חמון עכ"ל . וכן מכלל זה צין שמדות
מעשה המקדש הכל היה עשוי בחכמה עליונה לרמוז אל
מדות המקדש העליון כפי' דברי הימים (ד"ה א' כח
יא) ויהן דוד לשלמה בנו את חצנית האולם ואת צמיו
וגזכריו ועליותיו וחדריו וגו' הכל בכתב מיד ה' ע"ל
השכיל כל מלאכות הפצנית נמל' כי כל הנמלאות אלו הם
חצנית אלו החמחונות דמות וחצנית העליונות :
וביציא צזה פי' רז"ל שהארץ יש לה כל פרלוג אדם
ז"ל והארץ לעולם עומדת אמר ר"ל כל מה
שברא הקצ"ה באלים צרא בארץ . האדם יש לו ראש
והארץ יש לה ראש שגא' (משלי ה' כ"ו) וראש עשרות
חבל' אדם יש לו עינים והארץ יש לה עינים שגא' (שמות
עו) ויכס את עין כל הארץ אדם יש לו אזניו והארץ יש לה
אזני' טל' (שע"ל צ) והאזני' ארץ אדם אוכל והארץ אוכלת
שנ' (צמדבר יג לב) ארץ אוכלת יושביה היא . אדם שוחה
והארץ שוחה שגא' (דברים יא יא) למער השמים
חשכה מים . אדם מחגעה והארץ מחגעה שגא'
(שמואל ב' כז ח) וחגעה וחרעה הארץ . אדם משחכר
והארץ משחכרת שגאמר (ישעיה כד כ') נוע חנוע ארץ
כשכור אדם מקיא והארץ מקיאה שגא' (ויקרא יח כה)
ותקיא הארץ את יושביה . אדם יש לו ידים והארץ כן
שגא' (ראשית לד כח) והארץ הנה רחבת ידים . אדם
יש לו טבור והארץ כן שנ' (יחזקאל לח יג) יושבי על טבור
הארץ . אדם יש לו ירכים והארץ כן שגא' (ירמיה לא ה)
וקבלת' מירכתי ארץ אדם יש לו רגלי' והארץ כן שנ' (קהלת
א ד) והארץ לעול' עומדת ומעמדת חפקידה עכ"ל וכיולא
צזה פי' ז"ל והועתק ילקוט (ס' תרע"ג) ריש מזמור
השמים ומספרים שיש לים ולשמים . ועם היות שלא
נזכרו כולם רמז כל האיברים אמר שהים יש לו עינים
שגא' (חליסקד ג) הים בראה וינס' ויש לו ידים שגא'
(שם) הים בגדול ורחב ידים והשמים יש להם לב שגא'
(דברים ד' י"ח) עד לב השמים וכן צים שגא' (שמות
עו ח) קפאו תהומות כלב ים . השמים יש להם פה
שגא' (חלים י"ט צ) השמים ומספרים וכן הארץ שגא'

ולא
דברים ית' איהו גוף

ולא צעל חמונה לא יחצור ולא יחכה כסאו ולצושו
צליורי הגוף חיו אצל כלם הם כנויים לצד לדברים
הנסחרים ושמות העלמים כלם שמות הקדש ומי
שקרא צב' צריח המנוחה יראה קלה מזה אף על פי
שהוא לא דבר צאלילות שכינה כל האזכרים צממות
הקדש וקרא לשם ע"צ הריאה ולשם מ"צ הכבד וכיוצא
לכל שאר האזכרים וכיוצא צזה כחצו הר' יוקף גיקטייליה
בהקדמה קטר האורה וכחצו עוד צפירוש המרכבה זה
לשונו וכלל אומר נך ושומר אוחו לכל מקום אל יעלה
צדעך צכל מקום שחמלני קורא " כלפי לשון יד
או רגל או שאר איברים שברחי לו לורה יד או לורה
רגל או מהות יד או מהות רגל שאין הדבר כן לא מעט
ולא הרצה . אומם הדבר הוא על דרך קריאת השם
לצד לא על דרך המהות והעלם והלורו לפי שלורות
המרכבה אינם מושגות אלא במחלות העליונות לצבאים
ולחוזים . אומם יש קלה מעלות מלכים מחלצשים
צלבוש קרוצ לעיני אדם וזה דבר ידוע צכחות המלצווש
ודע והאמין כי כל אחד מפרקי המרכבה הנקרא יד
ורגל ואזן ועין וכיוצא לכל אלו יש מקור פנימי עליון
כדמיון המעיין הנוצב והוא משפיע צם לכל אחד מפרקי
המרכבה צמה שיוכל להחקיים כל אחד לפי מינו ועניינו
כך הוא השגחו וקיצולו כילד לא ראי זה כראי זה והכל
נאלל עליהם מוח הש"י צסוד עשר קפירות שצסה
חשלה כוונת כל הנמלא"י וקיומם ואוחם העשר קפירות
שצסה ומקום כל הווים שצעולם אין מי שיוכל לדעת
מהותם ומנינם ואינם נכנסות צדמיון וצשיעור וצדעת
שום נמלא וכל הנמלאים וכן הכציא מוכריז (ישעיה
מ"ה כה) ואל מי דמיוני ואשום יאמר קדוש וכל המשים
צדעחו היות להם גבול או שיעור או דמיון הרי הוא
מוקטני חמונה דומה כמי שאין לו אלהי ועוצד "לצצושה
שלו עד כאן לשונו . וצדצרי הרצ ז"ל יש צו די כדי
לשלוו הדצרים מהגשמות שכל הנז' צחורה וצנצבאים
כגון (ישעיי ל"ד ו) מרצ לה' מללה דם הכל משל .
וכן פי' (צזוהר פ"י שמות דף י"ט ע"צ) צפסוק זה
אמר רב אצא המרצ הזה הוא הדין שיעשה דכתיב
(ד"ה א' כה) וירא דוד את מלאך ה' עומד צין השמים
וצין הארץ ומרצו שלופה צידו וכי מרצ שלופה היחה
ציד המלאך אלא שהיחה הרשות כחונה לעשות דין אי
הכי מאי ויש צצו מרצו אל נדצה אומר ר' אצא שחצר
הדין לצעל הדין והרשות למי שהרשות שלו עכ"ל לעניינו
ואם צדצר הזה הפשיעו ז"ל הגשמיות כל שכן למעלה
למעלה אלא ודאי כל מה שחצר צחורה עיני ה' אזני
ה' הכל משל אל ההשגחה או אל השמיעה :

וענין זה ציאר הכצ"י ע"ה (זוהר פ' ויקרא דף כ"ג
ע"צ) ז"ל אומר ר' שמעון ט"ח ארצב אינון קדמאי רזא
דמשימונחא . ואינון אצבן דכלהו עלמין " ורזא
דכתיבא עילאה קדישא אינון ח"ש ר"ה מ"ם ועפ"ר
אלין אינון רזא עילאה ואלין אינון אצבן דכלהו עלמין
אצבן דכל' ומאיונון נפקי זה"צ וכס"ק ונחש"ת וצברז"ל וחסו'
אלין מחכין אחרנין דמיון לון כגוונא דאלין . ט"ח
ח"ש ר"ה מ"ם ועפ"ר אלין אינון קדמאי ושרטין
דלעילא וחסא וחסאין ועילאין עלייהו קיימין . ואלין
אינון ארצב לארצב קטרי עלמא וקיימין צארצב אלין
לפ"ן ור"ם ומוצ"ר ומע"ר צ אלין אינון ד' קטרין
דעלמא וקיימין צד' אלין ח"ש לקטור לפ"ן . ר"ם לקטור
מוצ"ר . מ"ם לקטור דרום . עפ"ר לקטור מע"ר . ד'
אלין צד' אלין " קטרין וכלהו מד ואלין עבדי ד'
מוחלן דאינון זה"צ וכס"ק ונחש"ת וצברז"ל הא
אינון חריקר וכולהו מד עכ"ל . וכאשר יצטין
האדם צשכלו ענין זה יכיר לצורלו מלד פעולותיו אם
מלד המהכות האמורות אם מלד האדם עלמו המורכב
צד' יקודות כחצוחר שם לעיל מזה . וכן מזה יצטין
קוד האצנים היקרות והמרגליות שיש שגוונם לצן
וקגולתם לחן ולחסד . ויש שגוונם אדום שקגולתם
להעיל חיומה והכל צא משרש העליון מהמדות העליוני'
וציאר צמאמר עוד שם שומינן שהלפון לה ויש צו
מיס והדרום חם ויצא ואמר שהקדוש צרוך הוא עשה
זה לקטר רוחות העולם זה צזה כמו שהמדות העליוני'
נחצווח למעלה דרום צלפון ולפון צדרום וכן עניינם
למטה צעולם הזה שהמים שהם צדרום ילכו ללפון ואם
הלפון יכנס צדרום והוא קוד עקידת ילחק שפי' צזוהר
צפי' הפרשה :

עוד צעניני בחנית בריאת העולם הארינו (בוהר
פ' ויקרא דף ט"ז ע"ב) וראיתי להעתיק מקצת לשוני
לא כולו מפני אריכותו ז"ל רבי יהודה פתח ויאמר אלקים
יהי רקיע בתוך המים ת"ח בשעתא דברא קב"ה עלמא ברא
ז' רקיעים לעילא ברא ז' ארצות לתתא ז' מיים ז' נהרות ז'
יומין ז' שבועות ז' שנים ז' פעמים ז' אלפי שנין דהוי עלמא
קב"ה בשביעאה דכלא ז' שחקים לעילא ובכל חד וחד ככבי'
ומלות ושמשים דמשמשים בכל רקיעא ורקיעא ובכלהו
מאלין התיבין אלין על אלין לקבלא עלייהו עול מלכותא
דמאריהון . ובכלהו רקיעין אית רתיבין ושמשים משניין דא
מן דא אלין על אלין מנהון בוי גרפיין ומנהון בדי גרפיין ומנהון
בדי פני ומנהון בתרין פנים ומנהון בחד ומנהון אישא דלהים
מנהון מייא מנהון רוחא הה"ד (תלים ק"ד ד') עושה מלאכיו
רוחות משרתיו אש לוהט וכלהו רקיעין אלין על אלין ככלדי
בעלים אלין לתתא ואלין לעילא וכל רקיעא ורקיעא אזלא
ורעשא מאימתא דמאריהון על פומיה נטלין ועל פומיה
קיימין . ועילא מכלהו קב"ה דנטיל בלא " בחיליה ותוקפיה
כגוונא דא ז' ארצות לתתא וכלהו ביישובא בר דאלין עילאין
ואלין תתאין וארץ ישראל עילאה מכלא וירושלים עילאה
מכל ישיבא וחבירנא יתבי דרומא חמו בספרי קדמאי בספרא
דאדם דהכי מחלק כל אינון ארצות דכלהו משתכחי לתתא
כגוונא דאינון רקיעין דלעילא אלין על אלין ואלין על אלין
וכין

וכין כל ארעא וארעא רקיע דמפרש בין דא לרא . ועל דא
כלהו ארצות פרישן בשמהן ובינייהו גן עדן וגיהנם . ואית
בינייהו בריין משניין אלין כגוונא דאינון רתיבין
דלעילא מנהון בתרי אנפין ומנהון בדי ומנהון בא' וחיו
דאלין לאו כאלין ואי תימא וכו' . ובסוף אמרו ז"ל ר' נהורא
סבא פריש לימא רבא ואיתרגיש ימא ואיתאבדו כל אינון
דהוי " בארנא ואיתרגיש ליה ניסא ונחית בשבילן ידיעאן
בליבא דימא ונפק תחות ימא לישנא חדא וחמא מאינון
ברין כלהו זעירין והוו מצלי צלות' ולא ידע מאי קאמרי
איתרגיש ליה ניסא ופליק אמר זכאין אינון צדיקיא
דמשדלין באוריית' וידעין סמינין דהוי עילאי " ווי לאינון
דאיפליגו על מליהון ולא מהמני . מהוא יומא כד הוה
אתי לבי רב ואמרי מילתא דאורייתא הוה בני אמרי ליה
אמאי קא בכית אמר לון בנין דעברתי על מהימנותא דמילי
דרבנן ומסתפינא מדינא דהווא עלמא עכ"ל :

וכאשר יסתכל האדם בבריאת העולם וגודלו והים הגדול
והבריות שבו כמ"ש (תהלים קד כח) זה הים גדול
ורחב ימים שם רמש אין מספר ואמרו ז"ל שדספנין רובין
חסידים מפני שרואים נפלאות ה' בים הגדול כמ"ש המה
ראו מעשי ה' ונפלאותיו במצולה ובמה שהוכיח ה' לאיוב
שאמ"ל (איוב ל"ח י"ז) הבאת עד נבכי ים ובחקך תרום
התהלכת התכוננת עד רחבי ארץ הגר אם ידעת כולם (שם
ל"ח כ"ב) הבאת אל אוצרות שלג (שם ט"י) המרגיז ארץ
ממקומה ועמודיה יתפלצון שהוא ענין הרעשת הארץ שהוא
מהאותות הגדולים המראים על הבריאה והמעם לרעש פ"י
בפי שמות ושאר הפרטי' הנזכרים שם בודאי יכיר גדולת
הבורא וידע שהוא ברא הכל שהכל ברא לכבודו וישתעבד
לעבודתו ויאהבהו :

ומפרטי' הצמיחה מה שהזכיר ר' יהודה צראש המואמר
שהעחקו צרא ז' רקיעים וכו' ז' ימים וכו'
וקצ"ה צציעתא דכלא שהקצ"ה צמר לעלמו השציעות
כדפי' ז"ל צמדדש והעתיקס ר' מנחם מרקנ"טי ז"ל
צפי' . וראוי שיצטין האדם ענין זה ממש שגמלא צפי
כל האמונות צע' לשון שסם צצח לא נשחנה צסום לשון
אלא כולם קוראים ליום השציעי צצח והעטם שצצח
מורה על חידוש העולם ושהקצ"ה צראו צו ימים ונח
ושצח צציעי על קנלא נשתל' כדי שהכל יכירו שצורא ח'
לכל ומענין צמיחה זו נהר קמזעיון שכל ר' ימים כן
וציום השציעי נח . ורז"ל פי' מופת אחר לשצח זה
צמדדש חלים צמזמור השמים מקטרים צצוד אל על פסוק
(משלי יו י"ד) כל פעל ה' לתענהו אומר זה לשונו ד' א'
לעדווחו כענין שגל' (שמות כ"ג) לא חענה צרעך עד שקר
וכתיב (תלים קכז ח) למען אחי ורעי . ר' אצבו
אמר צ' דברים אין אמוות העולם כופרים צהן צהצ"ה
שצרא את העולם לשעת ימים ושהוא ממיס את הממים
כילד אדם הולך ומעלה צצורו כל ימות השצח והוא
עולה וצצצח אינו עולה והצחמה אפילו צחול אינה
עולה לפי שאינה חיה לעמיד לצא הוי כל פעל ה'
לעדווחו עד כאן לשונו :

עוד מענין הצמיחה מ"ש הנציא (ישעיה מ' כ"ו) שאו
מרום עיניכם וראו מי צרא אלה לכלם צצם יקרא

"בספיקה" (אוי לאוהן שמשלבים על רבתי חמיים ואינם מאמינים בדבריהם) (כלומר אין לכובד ומזל שום כח ומעלות לעשות שום דבר כי אם בהשפעת
הבורא צ"ה סתור צוראו ומנסיגו) (כלומר שיבטחין אים מפני ח' מעלותיו וברוחו כך עכ"ל) כבודו ועלמו שראוי לפחד ולשמור מדינו הקסה

שם. וכחז החסיד בעל חובת הלבבות (שער חשבון הנפש פ"ג) שלריך לבחון בכל היצרים שבעולם בענין חנופה הגלגלים לעול והלוך הנהרות המיימן המעיינות לילה ויום לא יתור ולא יעמוד וירידת הגשמים ונשיבת הכוחות וליילת הילד מן הרחם שכל אלו מורים על עלאי הצורה ורמזיו ורוב השגחתו על הצרכים והמחשלות והמחשלות מהסתכל בעניינים אלו הוא בעור. ולכן לדיד לפחות עיני שכלו לבחון בדרכי כדי להסתכל ולדעי עלאי ה' זה קלור כוונתו והלריך יותר והכולה לראות הרי ה' לפניו יעוין שם :

ומהדברים שלריך להזמין ענין הצריחה צמעה העולם הוא בהסתכלו צמעה יום ולילה שהוא ח' מהיצרים שנצלו צמעה צראשית כדפי ז"ל ונדע כי מדה יום ומדה לילה קודה למעל צלילות שהוא הנהגת הדין והנהגת רחמים ולכן אמר דהע"ה (חלים ק"ד כ) תסתקן ויהי ליל צו תרמוש כל תיחו יער הכפיריים שואגים לטרף ולצקס מאל חלם ואז"ל זה הוא צמדה לילה כדפי רש"י צ"ב צמדבר על ענין ואל זועם בכל יום והיינו כי מדה לילה היא המחשבת לרמות האלו שהיא לריכה להם לתיקון העולם בענין (ראשית כט ג') והשיבו את האנן על פי הצב כדפי צ"ב וילא. ואמר תזרח השמש יאספון מפני שאז שולט הנהגת הרחמים וכל אותם הכוחות נכנסים בנזקב דהומא רבא כמו שפי צוהר כמנה מקומות. ומד לזה (שם מ"ד ג') הצקר לור והאנשי שולמו המה וחמוריהם. וענין זה נראה לחוש בענין החולים שצליה יכד עליהם החולי וציום צפרט עד חלי היום יקל החולי בהם מפני שאז שליטת החקד. וז"ש הפסוק (דברים ד' לג) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים פי כאשר חדע קוד היום כי יום קחם הוא יום ולילה כחומר (ראשית ח' ה') ויהי ערב ויהי בקר יום ח' בכל מעשה צראשית חדע כי ה' הוא האלהים שהם הנהגת הרחמים קוד יד"ד והנהגת הדין צמוד אלהים שניהם ייחד ח' כשם שאי אפשר ללילה בלא יום ולא יום בלא לילה. ובדקדוק הענין יתור אומרו הוא האלהים יוצן צמה שפירט מורי ע"ה על מה שכתב הרש"י (זוהר פ' בשלח דף מ"ו ע"ב) בענין קדושת דלפרא ופי' שהכוונה הוא לכלול מדה לילה ציום ומדה יום צליה והיינו ציום כשכולה להאיר אז יש קדור' להורו' שאע"פ שבא מדה יום מ"ה גם מדה לילה נכלל עמו. וכשבא השמש שהי ראוי שמיד תחשך הליה אז מאיר השמש להורות שהוא נכלל צמדה לילה והיינו כי יד"ד הוא האלהי שיד"ד הוא בעלמו כלל צלילים ואלהים היא יד"ד הכל אסודה ח'. ומה שפי רש"י ע"ה (זוהר פרשת וארא דף כ"ו ע"ב) צפי פסוק זה והשבות אל לבבך שלבב הם ימין ושמאל י"ט ויל"ה ג"כ קשור עם וידעת היום שפי כי ימין ושמאל הם נקשרים ציום וצליה ימין ציום ושמאל צליה כדפי רש"י (בספר שמוח דף יח

ע"ב) ; וזה נכלל מעט מהרבה הנוגע לנחיל העיל ונבא לבאר ענין הצריחה צאדם צפרק צפני עלמו. פרק ששי בענין הצריחה צאדם והנהגתו עד יום מוחו ושכרו הטוב אחר מיתתו חקן. (במסכת אבות ע"ב) הוא היה אומר חציב אדם שנצבא כללם חנה יתירה נודעת לו שנצבא כללם שנאמר כי כללם אלהים עשה את האדם כבד יתור לשון המשנה ונאמר כי מה הוסיף באומרו חנה יתירה נודעת לו שנצבא כללם על מ"ש בחמל' חציב אדם שנצבא. ומה שג"ל בזה הוא צמה שציאר הרש"י ע"ה והעחקנו לשונו צמער הירא פ"ט שהאדם נקרא עולם קטן ואיצריו כלם מוקדרין על קדרי מעשה צראשית. וצמער קדושה ציארנו פרטי האיצרים כל ח' וח' צפני עלמו יעוין שם. ודרך כלל ציאר הרש"י ע"ה (זוהר שיר השירים דף ק"ד ע"ב) ז"ל נעשה אדם בללמו כדמותו חציב (חלים לז"ר) מה' מלעדי גבר כונו ודרכו יתפן ח"ס כד צבא קצ"ה עלמא עילאה ועלמא תחתא כלל צדיוקא חרף הוה למחוי דא כגוונא דא צמעתא דנעא קודשא צ"ה למיברי אדם לחתא בעא למעביד ליה כגוונא דתרין עלמין וכל רזין דלעילא וחתא כלל איהו צאדם גולגלתא דרישא דקיימא על גופא איהו צבא דלמא עילאה צאינון תיקונין דרישא גופא איהו צבא דגופא דקיימין רגין צשייפין דייעאן חמות האי רישא. ירכין ורגלין כלל צדגין דלחתא כוה דאיתחזי ליה למחוי כגוונא דלעילא ולמחוי כגוונא דלחתא וכל דיוקנין עילאין וחמאין כללו חקיק קצ"ה צאדם למחוי איהו שלים בכלל עכ"ל. ובתיקונים (ד' קכ"ב ע"א) פי' דרך אחר ז"ל איצרין אלין כללו צמטידאן רישא כחר עליון. מוחא וחממה צינה ליצא ובה לב מציין. תרין דרועין חקד גבורה. גופא עמודא דלמעילא תרין שוקין נלח והוד. יקוד אנה שכינתא אות דליה עכ"ל :

ובפרט יצחין הלומד צמחמת האמת מעשה צריחה האדם יתור משאר הסכמים כאשר ילמוד צאיירא וידע טעם היות לאיש זקן והאשה שאין לה זקן ושנויים אחרים וענין ל"ב שינים ולשון צאמלע וג' גוויני עינא וליור האוזן עשויה צמדרי' ועשר אלצעות ידיה ולא ח' ולא ו' וכן כ"ח פרקים וכן קנה וושט צקה שם טבעות וושט מצפנים לצן ומצחון אדום שהוא רחז לידוד' אד"ני והייתו הולך על רגליו מעומד ואינו הולך על הארץ כבהמה מפני היות מעלתו כמלאכים שהם עומדים שנאמר (ישעיה ו' ב') שרפים עומדים ממעל לו וגא' (זכריה ג' ז') ונחתי לך מהלכים צין העומדים האלה ובחינת הפרטותין שפי' הרש"י ע"ה (זוהר פרשת יתרו צפ' ואחה תפחה) ובתיקונים יורה ודאי על השגחה הצ"ה על האדם שנצבא צמחמו עליונה כמו שאנו מצרכין אשר ילך את האדם צמחמו עיין שם. ועל צמיה זו אמר חציב אדם שנצבא כללם דהיינו האלילות והכל בגופו ואמילנו לפי הפשט לאן שהשגחה

השגחה כמ"ש (חלים ל"ד ט) הנוגע אוזן הלל ישמע אם יולך עין הלל יציט ופי' הנוגע אוזן דקדק אומרו באוזן לשון נטיעה ובעין ליר שכן האזן צדמות האילין הנוגע שיש לו שרשים למטה ויולא אומרו ענף למעלה כן האזן עשויה צמחמה עליונה שאם לא נצבא האזן אלל לשמיעת המלה היה ראוי שיהיה נקב ח' צלי עשיית שילא לחוף חנוך למטה וקחום המקיף עשוי כליוור הזה שאנו רואים אלל ודאי שהוא כדמות האילין הנוגע שפני השרש ילא הענף כך כפי מה שמושרש צבא צמות הוכרת שילא כליוור ההוא לחוף ויעשה לורת האוזן. וכיוולא לשאר החושים הפרטיים שנצבא שהחושים הם כנפשה צמות ומחגלים לחוף צליוור הזה כי כפי השרש ילא הענף ואמר אם יולך עין מפני שאנו רואים היות צעין ליר ג' גוויים כי לפי הפשט היא צלי מלעךך וכיון שהקצ"ה ילכו צליוור הזה הלל יציט זה מורה על השגחתו החדיד' על האר' ועל פרטיו. וכאשר חקדק על דרך הסוד חמלל כי מקום נטיעת אוזן וליור העין הוא צמדות ופעולות הראיה והשמיעה חלויים צמחמה המחלצת בהם והצן. חברה יתירה נודעת לו שנצבא כללם על מיליות עניניות הנשמה. וכן פי' בתיקוני' (חקון ק"ב) שהנשמה נקרא ללם ז"ל ח'ר אלעזר והא צמכיתא לא חציב ציה צריחה אלל אלילות והוה ליה למיור ויצר' אדרי את האדם מאי אלהי' אלל שכינת' איתקריא' אלסי ועל הדיא נשמת' דאיתחצת ציה צבר נש איתומר ויצר' אלהים את האדם בללמו צדיוקא דשכינתא ועל ההוא נשמתא איתומר (חלים ל"ט ז') אך בללם יתהלך איש דהא צומא דאיסתליק מבר נש נשמת' לא יכיל לחאנענעא. ח'ל צריך צרי. לעתיק יומין וצרי כל מאן דפגים הא דיוקא כללו מומעט את הדמו' ושכינתא לא שריא חמון וכזא דמלה (דברים ל"א יז) על כי אין אלהי צקצ"י מלאוני הרעות האלה הרעות מלאוני צגין דאיסתליק שכינתא מני עכ"ל. הרי צפני שהנשמה נקראת ללם. וצבא ידוקדק לשון המשני שאלשר צא לומר ענין הנשמה שהיא חלק עמונו ית' אמר חנה יתירה נודעת לו דהיינו לו לצד ולא לשאר הנצרכים אפילו המלאכים. שנצבא נאמר (ראשית צ' ז') וישת צאפיו נשמת חיים והעחקנו מאמו' האידר' צפי' פסוק זה צפ"א ויש קמך לפי זה עוד בתיקוני' (דף ק"ד ע"א) ושם פירשו פירוש צ' בענין (ראשית ח' כז) ויצר' אלהים את האדם בללמו כללם אלהים שאמר בללמו שכינתא תחתא כללם אלהים שכינתא עילאה וע"ד זה ג"כ איפשר לפרש כפל לשון המשנה ומובן הוא :

עוד איפשר לפרש צמה שפי' רש"י ע"ה (זוהר פ' אמור ד"ב ע"ב) צמנין אד"ל יתהלך איש ע"ש שהוא ענין צפני' אחרת מלבד הנשמה שהוא כמו לבוש לנשמה והללם הדרת הפני' לאדם והיינו חציב אדם שנצבא כללם שהוא הללם המשנה ומובן הוא :

הזה. חנה יתירה נודעת לו וכו' הוא על ענין הנשמה כדפי'. וזה דרך כלל לצמית הגוף ולצמית הנשמה גם צמיתת חלקי נשמתו ימלא צו נפש רוח נשמה מאוסין חיה וכסא כדפי' בתיקונים. ואם יזכה יותר נוחנין לו רוח וגשם ונשמה מאלילות נמלא האדם כלל כל הנמלחות אם צחילוניות גופו ואם צפניניות נשמתו. ולכן צהיות האדם מחקן מעשיו ולא פוגם מוכרת שהקצ"ה ימלא עמו כמו שאל' צמזמור יושב צקחר עליון (חלים ל"א ג') כי הוא יליך וגו' יקראני ואענהו עמו אנכי צלרה. הנה מלד צ' צמיות אלו יקרא הקצ"ה אב לאדם והאדם צן ואיפשר שלזה כיון הפסוק באומרו (דברים לבו) הלל הוא אצ"ך קנך מלד הנשמה הוא עשך ויכוונך מלד הגוף. ויש קלת ראיה מדברי רז"ל כמו שהעחקנו צמער היראה פ"ג. והנה מלד זה יעורר אהבה גדולה להקצ"ה שליוור בללמו להיותו נמלא עמו אפי' שהוא למטה צעשיה. ואין אנו מדברים בענין נפלאות השם ציירת הולד צצטן אמו ומה שהאריכו רז"ל מפני שדבר הזה הוא רובו דרש והרזל לצקס ימלאנו צילקוט (שמואל ק"י פג דף יג ע"ב) צפוקי מנה ואין לור כאלהינו. ועוד צויקרא רבה פ' כי תציע ועוד צאיוב (איוב י"ב י"ג) פסוק חיים ומקד עשית עמודי עוד מפני מה מיי עינים מלוחים ומי אזנים שומעים ומפני מה מיי הסומים קרוחים ומפני מה מיי הפה מחוקים כל זה נחבאר ילקוט (מזמור לג"ב ק"י חש"ד ק"ב ע"ב) מזמור ננוו לדיקים צפסוק נוחן צאלורות שהעומת :

עוד יש צמיתת אחרת שראוי לאדם להצמין בענין ילירת האדם מה שארז"ל ואין לור כאלהינו אין לייד כאלהינו צברא כוה פלופין צצני אדם ואין פלרוק זה דומה לחצירו. והטעם לזה הוא כי כמו שהנשמה ישחזו צמקורם שהם ששים רצוא נשמות קדושות וכללם פני אריה פני שור פני עני נשר פני אדם ויש צאריה כוה צמיות וכן צפני שור כן ישחזו הפנים למטה וזו היא חכמה וחכמת הפרלוק לדעת מיי הוא מאריה וכו'.

בתיקוני' (ד"ס"ה ע"א) אמר מאן דאיהו רשימו דאריה צמחמא דיליה איהו מוור צאנפיו מאן דאיהו צמחמא דשור איהו סיקמא צאנפיו. מאן דאיהו צמחמא דנשר איהו ירוקא צאנפיו. מאן דאיהו צמחמא דדמות אדם איהו צאנפיו כגוונא דלורייתא דאיתומר צה (שיר ח' ה) שמורה אני ונאווה עכ"ל ומקום הצמית הוא מ"ש רז"ל צצ"ר על כנען שילא מפוסם שאל' צו ארור כנען לפי שקרם חס את אציו וכנען הגיד לשני אחיו צמוך ואמרו שם ר' הונא צבס ר' יוסף אמר אחה מנעת אחי מלעשות דבר שהוא צאפילה לפי יהיה אותו האיש כעור' ומפוסם עכ"ל :

ונחזור לדרוש שאנו צו ונאמר כי צודאי מלד כל הצמיות האמורות לעיל ראוי שיקרא הצ"ה אציו מלכנו ואנחנו צנים לו כאומר (דברים י"ד ח') צינא חסלה' אלהיך היינו מ"ש צמחמה צצות ע"ב צצין ישראל

ישראל שנקראו בני למוקם. ונודע כי אהבה האדם
לצבו מפני שילדו וצפרו. אם יחי' בן צבור או בן
זקונים והקצ'ה מלך רחמי עמוו בדרנו משפיעים אומות
וקראו בן צבור כמו שנאריך לקמן צענין אהבה
הצ'ה לישראל. וצלי טק בריאת האדם הראשון
ומחלה היה רלון ונרצה ומפני שרכו להטיב כדרך
שבריאת כל העולם היה רלון וכדצ'ה כדי שיכירו גדולתו
כרפי' הרשצ'י ע"ה צרי'ו שטיקר האלימות היה בגין
דישמוודעין ליה ומאחר שהקצ'ה צראו צלמו כרפי'
כדרך שהאב נותן ליוו צצן כביכול ע"ה הוא בריאת
הנשמה ובריאת הגוף הוא דפוס וחצינית ולצום לנשמה
שהיא קבה ועילה לגוף ואין הגוף קצת הנשמה ובודאי
אהבתו ית' עם האדם להשפיע לו חיים ושפע וצרכה
וכל עוצ ע"ה? שהאב אהב את בנו כי כל עלה מושקה
להשפיע צעלולה ע"ה מה שאז"ל יוחר משעגל רולה
לינק פרה רולה להניק לפעמים תמונע הפרה או האם
מלהניק את צנה אם יהיה חולה ואינו יכול לינק
החלב וכן לפעמים ימונע השפע העליון מהאדם לא
מלדו ית' כי הוא לעולם משפיע כאב האהב לצבו
אלא מלך הצן שאין צו הכנה לקבל. ובחקן האדם
את עלמו מלך הנשמה יחוקן ויהיה כלו מוכשר לקבל
האור העליון ונמלא מליאות האהבה זו מראש המדרגות
ועד קופס. וענין זה פירש הרשצ'י ע"ה צפרשת
ואחחק במאמר שהעחקנו צריש ע"ה שאמר ת"ם כלל
אהבה איחקרי ובגין אהבה קיימא כלל. ואמר כלל
אהבה איחקרי שכל האלימות נקרא אהב' כמה שפירש
צמאמר. ואמר ובגין אהבה קיימא כלל. שאלמלא
אהבה שיש לכל עילה עם עלולה להשפיע יחצטל העול'
ונמלא חזרת העולם לתוהו וצבו כי כל המדרגות
קשורות זו צבו וזו צבו ומראש המדרגות עד קופס:
ואם יעלה צרעת שהחזר ימונע מלהשפיע לחכמה ימלא
צוה חרבן העולם שהרי החכמה לא יהיה לה צוה
להשפיע לצנייה והצנייה לקלווה והמלכות לצריא': ולזה
אמר ד"י לא מחפרש קולא דלעילא ון' לעלמין דהא
צרחימותא שריא עליה דקדק צלשונו שלא אחר ד"י לא
מחפרש ון' קולא דלעילא לעלמין שזה ה"ה טק העלול
לינק מעילתו וזה דבר צבור שכל מוקצב לריך לקצחו
שישפיעהו כדי שיחי' ולכן לעולם אינו נפרד ממונע
ואהבתו עמו: אמנם החדוש הוא שהחזר שהוא קולו
של יו"ד שהקוץ שהוא החזר אינו לריך ליוו אפי"ה
אינו נפרד מהי' שהיא החכמה להשפיעה: ובדרך
זה י' צה' לא מחפרשין צרצבימותא אחרצקן דא צדא
וכן ויו' צה' דא הוא תדיר חתן צבלה דאורחיהו
צצבימותא ולא אחר ה' צויו' להורות על טק הזכר
להשפיע וכו': וסוד פירש קשר כל האלימות י' צה'
ה' צו' ו' צה' מפני שלא פירש אלל קשר י' צה' ו' צה'
לכן אמר שהוא אינו מחקשר עם ה' אחרונה אלל מפני
שת' ראשונה שהיא האם משפעת לצן שהוא הויו'

צ"ה
ק"ה

ד"ה

ע"ה

ומחקשר עמו. ואמר צסוף המאמר צג"כ כלל אהבה
איקרי ודא צדא איחקשרי צצבימותא: ודצרי'ו אלה
לכאורה מיוחסים לגמרי שכבר נאמרו אלל אישכר לו'
כמה שפירשנו כי מליאות אהבה זו היא קשר אהבה
עם המוקצב ממונע כדי להשפיע כדרך האב לצן אפי' אפי'
ומלכות לצריאה וכל מדרגות הצריאה ילדק צהם צחינה
זו עד סוף כל המדרגות: ולזה סוד ואמר כלל אהבה
איקרי ודא צדא איחקשר פירוש כל העלולי' מחקשרי'
זה עם זה קשר כפול אהבת העילה להשפיע צעלול
ואהבת העלול לינק ומעלהו: ואמר וע"ה מן דרמים
למלכא הא איחקשר צההוא אהבה ובגין כך ואהבת
את ה' אלהיך פירוש עם יד'וד נקרא ע"ה שהיה כל
היות שבעולם ואפילו הני לא נקרא אלהי המלאכים
או אלהי הג'גלים אלל אלהי ישראל והיינו אלהיך
שהוא משפעת צך ורולה להקרא אלהיך אם כן כשם
שהוא אחר כך ראוי שחאהבהו: וכילד אישכר
שיחיקם הוא להקרא אלהיך שאלהותו יחצרך קשור
עם האדם הוא צודאי ע"ה הנשמה שהיא חלק ממונע
נחונ' צאדע"ה כך יש לו קשר להקשיר שכינתו ואלהותו
עמונע: וצוה יוצן פסוק (דצרי' ד' ד') ואחם הדצקיש
צה' אלהיכם חיים כלכם היום והכונה צבא הכחוצ
לומר כילד אנו דצקיש עמו ית' ואמר חיים שעוד אנו
חיים ומיחיתו ע"ה הנשמה שהיא צבו שהיא ממונע ע"ה
כך אנו דצקיש צו והוא דצק עמונע והראיה שהוא דצק
עמונע שהרי הנשמה צידו לעלה כרגע כו"ם (איוב י"ג)
אשר צידו נפש כל מי וכמו"ם (דניאל ה' כ"ג) ולאחא
די נשמתך צידיה וגו' וכמו שעינינו רואות כמה פעמים
כמה צני' אדם צריאים ומחם ויחיה פחאומי' זה מורה
ודאי על דצקותו יחצרך עמונע ע"ה הנשמה ולכן מלק'
כל זמן שהוא רולה: ועל צחינת הנשמה הנחונה צבו
שהיא חלק ממונע יחצרך יקרא הקצ'ה ריע לנו כו"ם
(משלי כ"ז י"ג) רעד וריע אצין ויקרא ריע מפני שג'
שוחטין צאדם אציו ואמו והקצ'ה ופי' רשצ'י ע"ה (ה'ז)
פירש צשלח דק כ"ח ע"ה (צ' שעל זה נאמר (משלי י"ז י"ג)
צכל עת אהב הרע ואמרו ז"ל ר' חזקיה פתח ואמ' צהאי
קרא דכתיב צכל עת אהב הרע ואח ללרה יולד.
צכל עת אהב הרע דא קצ'ה דכתיב ציה ריעך וריע
אצין אל תעוצו. ואח ללרה יולד צשעתא דיעיקון לך
שנאך קצ'ה מה אמר (תלים קצב ט') למען אחי ורעי
אדצרה נא שלום צך ולא שלום לך אלל צך דישראל
איקרו אחים וריעים להקצ'ה. יולד מהו וכי השת'
יולד אלל צשעתא דעקתא יולד צעלמא אחי לקצלך
לשיצבא לך מכל אינון דעאקין לך. ר' יהודה אמר
יולד דמלכא קדישא יתער צהאי עז לכקמא לך ומימא
צההוא קטרא כד"ה (שמות ט"ו צ) עזי וזמרה יח
ויהי לי ליטועה לאיחערש גבורן לקציל אומין דעלמא
ר' ייסא פתח ואמר כמה אית ליה לצר נש לרמחא ליה
לקצ'ה דהא לית ליה פולחנא לקצ'ה אלל.) רחמימותא
וכל

וכל מחקשרים ליה ועציד פולחנא צרחימותא קארי ליה
קודשא צריקהוא רמחא אי הכי צמאי אוקיימנא הא'קרא
רעד וריע אצין אל תעוצו וכתיב (משלי כה י"ז) הוקר
רגלך מציית רעד. אלא הא אוקמוה צצריא (מגיבא ד'
האי קרא.) צעולות. וכתיב השחא רעד וריע
אצין אל תעוצו למיפלח ליה ולאיחצקא ציה ולמעצב
סיקודי אל תעוצו ודאי. והא דאיחמר הוקר רגלך
מציית רעד כלומר הוקר ילךך דלא ירחם לקצלך ולא
ישלוע צדולא העציד הרהורא אחרא מציית רעד מאחצית
רעד דא נשמחא קדישא דאעיל צך רעד ויהצבה צגוון.
ועל דא פולחנא דקודשא צריך הוא לרמחא ל' צכלל
כמא דכתיב ואהבת את ה' אלהיך עד כאן לשונו.
ומצוחר מהמאמר הזה כמה אהבת הקדוש צרוך הוא
לאדם צפרע לישראל עד שיקרא הוא יחצרך אח ורע לכל
אחד ואחד.) ולכולל למען אחי ורעי ולכן ראוי שאהבה
חאהבהו והיינו צכל עת אהב הרע וכן רעד וריע אצין
אל תעוצו. ופירש ענין העוצבה צאחד משלשה דצריים
למיפלח ל' ולאיחצקא צ' ולמעצב סיקודי אישכר
לומר שהם כנגד נפש רוח נשמה. סקודס מעש' דיצור
ומחשבה כמו שהארנבו צשער הקדוש פ"ג. ואם היות
שאינם צקדרם צמאמר למפלח ל' ולמעצב סיקודי ונרא'
לצאור' כפל הענין צמלוח שונות. אלל נרא' שפי' למפלח
ל' היינו עבודת החסדי' שהוא חלוי' צדיצור כמו
שהציר הפסוק החפלה צלשון עבודה שנאמר (דצרי'ם
יא י"ג) ולעצבו צכל לצבכם. ואמז"ל וכי יש עבודה צכל
אלל זו היא חפלה. ולא יחצדצק ציה היא דצקות המחשצ'
שאין דצקות אלל ע"ה המחשבה והרהור הלצ כלומר
וחצדק נפשו וכיולא כמצוחר לעיל צפרקים הקודמים.
ולמעצב סיקודי הם המלות החלויות צמעשה כלילית
מפילין ליקה וכיולא.

וכנגד ג' אלו הציר צאחרת הוקר רגלך מציית רעד
הוקר ילךך דלא ירחם לקצלך צמעשה
כי הרחמת הגוף ע"ה החלפנות הילך הוא מעשה ודאי
וצכלל זה אם הרחית עלמו צכעם כי הנשמה והקדוש
צרוך הוא צורחיים ממונע ולא ישלוע צך צדצור הפגום
כלשון הרע ודצריים הצטלים וכיולא. ולא מעציד
הרהורא אחרא הרי הרהור. וכל א' מוג' אלו גורמים
שחחלק שכינה ממונע שלל תמלא מוקם לנוח כי הדק
הרוחי לא ישרה אלל צנשמה נקייא וצרה מכל.) סיג.
ועיין כמה שפירש הרשצ'י ע"ה צפרשת חרומה והעחקנו
צפ' ד' שאחר כמה הכנות שאמר לקיימת רוח הקדש אחר
דיחך צר נש צאורח מישור דלא יקטי' למימא ושמאלא
ע"ה. ועל שלש צחינות אלו דקדק צלשונו צסוף
המאמר וע"ה פולחנא דקודשא צריך הוא לרמחא ליה
צכלל פי' צכל הג' צחינות האמורות כמה דכתיב ואהבת
את ה' אלהיך. והכוונה ודאי על קיום הפסוק צכל

לצצך וצכל נפשך וצכל מארך והם עלוה הג' הנז'
צכל לצצך הוא המחשבה כי הלצ שורש להרהורים
ולמחשבות וצכל נפשך הוא הדבור כדכתיב ויהי האדם
לנפש חיה ומחגמויין והיות צאדם לרוח מומלל.
וצכל מארך היא המעשה והיינו צצמונו יעשה ממונע
לדקה וגמילות חסדים וכמה דצריים של מעשה החלוין
ע"ה הממון' ע"ה הממון מחקיימין רוב המלות החלויות
צמעשה כלילית ומפילין וסוכה ולולצ וכיולא שהמלוי
הוא לעשות ולקיים אדם מלות אלו על ידי ממונע.
וכאשר יצמין האדם צשכלו האמור צפסקוים אלו הנז'
יראה שהם דצריים הקרובים לשכל: כי מן הידוע הוא
כי שני אחים קמתן לאהוב זה לזה מטעם כי צענה לרה
יעש' האח כל מלמלי כמו להליל אח אחיו ויומקר נפשו
עליו. והרי הקצ'ה צצחינה זו אח לנו להלילנו וכמה
לרוח כצוכר צמאמר אח יהי לקצלך לשצבא לך. וכן
אהבת החצריים זה לזה מפני סיועם זה לזה צענייני
העולם וצענייני החור' כלומר עוצים השנים מן האחד
וב הצריים כאשר ירגיש האחד צצחצרו שהוא אהבצו
מולצ עד נפש יאהבהו הוא גם כן ואליו יגלה מלפניו
לצו וכל מה שיוכל להטיב עמו יטיב וצפרעו אם קדם
והטיב צבר עם אציו ואצ' אציו שאהבתו נרעד' שהי'
מולצ ואינה לפנים שימייצ צריע זה השני להטיב עם
הריע שהוא ולעשו' רלונו:

ובל צחינות אלו ישנם צהקדוש צרוך שהוא משחק
עם האדם מצטן אמו עד יום מותו להלילו מנחם
חולאים מנחם מיחוח מנחם לרות והוא מטיב עמו
להכין לו פנתקחו וכיולא. כמו שהאריך צעל חובת
הלצצות צצחינת הטבת הקצ'ה לאדם. וכמו שמוטיב
עמו כך הטיב עם אציו ועם אצ' אציו והיינו רעד
וריע אצין שהוא ריע נאמן שאהבתו נרעדת ראוי הוא
שאל תעצבו וכן ראוי שלל חקיימיהו ולא חהיה כפוי
עוצה על עוצותיו. ולזה לוח ואמר הוקר רגלך מציית
רעד כי רעד שהוא הקצ'ה יש לו ציית שהוא צל לרוד
צה אללך והיינו הנשמה שלו הנחונה צגופו של אדם
ואם חהיה הנשמה פגומה צאחד מוג' דצריים האמורים
צהרהורים רעים או צדצור לשון הרע וכיולא. או
שעבר על א' מנחות לית הרי הצית מליאה גלולים.
והמלך שהוא רוחני וקדוש צורח מעש כרפי' צחיקוים
(דק ג) שאין שורה על נשמה פגומה ודקדק
צאומרו ולא מעציד הרהורא אחרא דהיינו שלל יציא
עלמו לדי הרהור כו"ם צגומ' (מדה פ"צ דק י"ג ע"ה צ'
כל המציא עלמו לדי הרהור אין מניסין אוחו למחילתו
של הקצ'ה שנא' (תלים ה' ט') לא יגורך רע ומלליו
משמע ודאי שהקצ'ה לא ישרה צצית מגורח נשמחו
צע"ה צגוף הזה מאחר שהיא פגומה:
ושני פסקוים האמורים שהם רעד ורע אצין אל
מעצו

ע"ה דכתיב רמי קראי אחריו כתיב הוקר רגלך וכו' וכתיב אצוה ציחק צעולות וכו' (כלומר לכל ישראל צכלל.) פסולת
שלא חתנה לאן צעולות ושלמים שהם באים בצרעה ע"ה כתיב אצוה ציחק צעולות (כלומר לכל ישראל צכלל.) פסולת

מעצוב וסקוק הוקר גלגלן אע"פ שנכאורה עניינים
א' שהכוונה להזהיר שלא תעשה דברים שהריע יצרח
מומו מ"ו הסקוק רעך ורע אצדך אל תעצוב הוא על
צמיחה העשה כמ"ס אל תעצוב למעלה ליה וכו' ומהרע
הגשמי נצין הרוחני כי צידוע הוא צנני חברים והאחד
גדול מחבריו והענין עמו שאל יבא לדור צמיחו הקצרה
נוחנת שלרד לעשות לו חכמיא טובה ויפנה הדירה
מכל דבר המאוס כמ"ס (ראשיה כד לא) צוא צרוך ה'
למה תעמוד צמוך ואנכי פניתי הבית ואלס יחכרו
החלאים הריע הכול יתרחק ממו וזזה אמר דהע"ה
צמקום אחר (חלים לד עו) קור מרע ועשה טוב וכן
אל צמינה עשה טוב אמר שהע"ה אל תעצוב מלעשות
טוב דהיינו למעלה ליה וכו' ומכלל לאו אהה שומע
הן שהכוונה לומר אל תעצבהו שילך לו כמו שבא אל
תאמרו צו שיהצדק צד וצמה תאמרו צו ע"י עסק החורי
והמלוח ומהרע המהשנה וכצדקה הוא מוכרח לבא לדור
עמך שהכי אהה אומן צו צמקום ועושה לו מעשה נאה
ודירה נאה ומצומתה כמות מיני צממים והריע מולא
שם נחם רוח צורלי ששם יחדק ואל זה כיון דהע"ה
צאומרו (חלי קא צ) אשכילה צדך חמים מתי חבא חלי
אתהלך צחם לצבי צקצ ציתי והכוונתה הוא מוחין על
רום הקדש שהי' שור' עליו צחלי' שהי' רוח לטובי' ממשנת
צכור רוד ומנגנת ואל הי' המעורר ורום הקדש שור' עליו
כדפי' זל (צרכות פי' א דף ד' ע"א) וכדי שימלא הרום
הקדש מקום לנום היה עושה קודם הכנה דהיינו
אתהלך צחם לצבי ואומרו צקצ ציתי הוא להרווח על
הנשמה הדרה צחוך גוטו שהוא ציתו ע"ד שפירשנו
צמאמר צביח רעך הוא הנשמה וכו' רעך העקנו צעור
היראה פי' א מאמר מר מ' שפירש שצד' ציתו הם רומ'ם
אצבריו ונאלא כי עיקר דירה הכנייה אינה אלל צנפס
הצכה וסיינו (שמוה כה מ') ועשו לי מקדש ושכנתי
צחוכם צחוכו לא נאמר אלל צחוכם פי' צחוך קרצם
רוו היא צמינה א' מענין צריאה האדם ע"י הנשמה
שהוא חלק אלוה ומעל וע"י הקצ'ה מתדבק עם האדם
להלילו וכאשר יקראוהו שיענהו וכו' (משלי י"ז י"ז)
ואם ללרה יולד וכיולא (חלים לא יד) יקראני ואענהו
עמו אנכי בלרה אתללהו וזו צמינה צישראל יוחר
מהאומות ונאמר יקחכל האדם צענין זה יתלהב נששו
צאהבה ויאמר כלצו הראוי אלי צן אדם קרוץ מסומר
עפר ואמר שהצ'ה ששמי השמים לא יכללוהו והוא
רולה לדור עמי ומה אכי שיבא המלך העליון לדור צציתי
ראוי הוא שאעשה לו דירה נאה שיצוה לדור עמי
ע"ד שאמר דהע"ה מתי חבא חלי וגו' כדפי' לעסק
צחור וכאשר העוקק צחורה יודע מה שפי' הרשצ' ע"ה
(זוהר פרשת צראשית ד' י"ז) כי ח"ם הסורטי'
משותיהם צו ימי החול לעסקו צחורה זיוגא עלילה
איזוהו צבו ולא מתפרש מינייהו וכו' והיא השכיני'
ראוי שיחלצו לבס לאהבה אומה נאהבת איש לשוקהו

יודדי

נה

יודדי היה מצדך יחסאי יחגדל יחברך שמו של מי
שאמר והיה העולם שהוא מונה אלף אלפי אלפים
ורוב רובי רצות של מלאכים על כל טיפה וטיפה
שיוצרת למה מלאך ועד קיע מהלך ח"ק שנה והגשמי'
יודדין (ואין טיפה מתעצבת צמרתה עכ"ל)
ובמפתח של פרנסה יש צו הצמנה להצין לעשה כי
יש צורה א' משגיה על פרטיו ויודע
ענייניו צטוב לו ואלס צלתי להאריך צמה ששומעתי
מרבתי מנשים שנעשו לאנשים ימדים צענין הפרנסה
על ידי אליהו ז"ל הייתי יולא מענין הדרוש:
ופה צפת א' מהם עדיין הוא צמייס חייחו ומהר"ר
שלמה אלקצן הלוי נר"י חקן חפלה על
המזונות לאוורה צבל יום ונחצ צה אהה האל הין
מקרי ראות ער צלי כנים ואין ציד שום מלאך ושר
יכולת לזון ולטרנס ולכלכל לכללך ככחצו על ידי דוד
עצדך (חלים קמה עו) עיני כל אליך ישצרו ואהה
נוחן להם אה אכלם צעתו פוחס אה ידיך ומשציע לכל
חי רלון וכתיב (שם קל"ו כה) נוחן להם לכל צער כי
לעולם חסדו ומשפחם זה הוא צידך ללךך וללצן צני
אדם לשיצטחו צך וידעו כי מושיע אין צלחך וצזה
יוצן עסקו עיני כל אליך וגו' עיני כל ריבה כל העולמו'
עליונים ומחחונים שלמעט מהשכינה שכולם מוחיינים
אל חיוחס ושפעם אליה כי גס המלאכים יונקים צכל
יום מזון מלמעלה וכן השמות העליוני' כדפי' צפ' סרומס
ופי' צעור הקדוש: עורד מחסד אל צאדם צענין ומזונו הוא
לחם שכל וצניה ומדע להמליא פרנסתו על ידי אומנות
והצולל וז"ס הסקוק (דברים ס' י"ז) ולאמר כלצך
כחי ועלם ירי עשה לי את המיל הזה וזכרת כי ה'
אלהיך הוא הנוחן לך כט לעשות מיל וחרגם חנקלום
ארי הוא יסיב לך עלה למקני נכסין:
וכן אמר צחנל דבי אליהו פעם אחד הייתי עוצב
מעקום לעקום מלאני אדם אחד שהיה צידו
מקרא ואין צידו משנה אל רבי אומר לפניך דבר א'
ומתייכל אני שמה חקסיד אומתי לו ס'ו אה אהה
שואלני צדבר חורה אומל רבי מפני מה כתיב נוחן
לחם לכל צער וכתיב (חלים קמו עו) נוחן לצמנה לחמה
וכי אין אדם מוכין לחמו אומתי לו זהו דרך ארץ עושה
צידיו והקצ'ה מצדך מעשה ידיו שנאמר (דברים י"ו
עו) למען יברכך ה' אלהיך צכל מעשה ידיך יכול יהא
יושב וצבל ס"ל אשר תעשה אומל' חסובה זו (') היא
שיטה ראשונה שאומתי לך אומתי לו צני אשיצד לא
ולמד מן השועט שכיטלה ממו חכמה אינו יכול לפרנס
עלמו עשה אהה לכך צני אדם כשניטלה מהם דיעה
חשובין כמיה וכצמנה וכעוף והקצ'ה מחלק מזונות
לכל צאי עולם עכ"ל הוצא צילקוע (חלים ומזונו קל"ו
פי' חספ"צ דף קכח ע"ד) צסקוק נוחן לחם

לכל צער ובמדרש ויקרא דבה טרסה ע"ו אמר ז"ל
(איוב לח כה) מי שלג לטעף חעלה א"ר צרכיה (אליה
אחרת דלווחין לשערה שיטמא מעשה צמסיד א' שהיה
יושב ודורש אין לך כל ימא וימא שלל צרל לה הקצ'ה
גומא צפני עלמה כדי שלא תהא אחת מהן נהניח
מחברתה למחר צקש ללחם לפרנסתו אמרו לו אחמול
היית יושב ודורש אין לך כל ימא וימא שלל צרל לה
הקדוש צרוך הוא גומא צפני עלמה כדי שלא תהא
אחת מהן נהניח ומצרתה ועכשו אהה מצקש ללחם
לחור פרנסתך (') סיב לך וצרייך קאים לך שמו וחייב
ליה וקס ליה צוריה עכ"ל וכדי לעמוד על סוד המלאך
הנזכר לרדך שחדע מה שפי' צחיקונים צענין צני סי
ומזוני לאו צצוחא חליא מילתא חלא צמלל פי' שמל
הס ג' ראשונות ואמר שחי כנגד חכמה מזוני כנגד
צניה צני כנגד דעת וואמרו (חקיני זוהר חסד ד' יד
ע"א) ז"ל ומחמן סי ומזוני צני סי והמחמה חמיה
צעליה ומזוני פוחס אה ידיך ומשציע לכל חי רלון
ואייה אימא עללה צני צן יה וליהו יד רמה צניה
דלחון דילה יס"ז עכ"ל זה נמלל צכתיבה יד וצדפות
(דף ע"ד ע"א) ער"ז חלא שאמר שחי הוא חכמה
ומשפיעם צידך ומין ומזוני הוא צניה ומשפיעם צידך
שמאל וצני צמ"ח ומפני שמזוני נשפעים מלד אימא
אמר הסקוק (איוב ל"ח כה) מ"י שלג לטעף חעלה כי
מדח מ"י היא הנוחנת לכל שער ושער מחייתו צפני עלמו
ולכן עליה נאמר (חלים נה כ"ג) השלך על ה' יסדך וגו'
ואיפער לומר שג' מפחחות הנזכרים הם כנגד צני סי
ומזוני החלויים צמל שסם קוד המפתח שפי' צפדשח
צראשית ולכן נקראו מפחחות ולא מוקרו ציד שליח
מפני שחלייתם צמול וכאשר חעמוד על מה שפי' צחיקוני'
(סוף ד' ו' וסוף ד' ג') צענין פוחס אה ידיך חרלה
והשכיל שג' עולמות ראוי שיקראו ג' מפחחות ואלס
לפעמים ילעור האדם בהשגח פרנסתו על לך הדוחק
ידע שהקצ'ה רולה לייסרו ציקורין לנכותו מעוונותיו
וכתב חקסיד צמ"ה גס צענין המזון כשיצמין מזונות
הצריח (') לקוגיהם צענין צצו מאלכל לעכציש וכיולא
מה שדרשו ז"ל צענין (חלי קמו עו) לצני עורב אשר יקראו
שהצנים הם לצנים ואין אצוחם מכירים אוחס והקצ'ה
מרחם עליהם ומזון יושיים מוחך לואחס ונכנסין
לחוך פיהם ומה שדרשו צענין (שם מו צ) כאליל חערוג
על אפיקי מים ז"ל כאליל חערוג כאליל אינו אומר
חלא כאליל זכר חערוג נקצ' למה חלא חלילת זו כשישצת
על המשצר מלענרת (') ועורגה להקצ'ה והוא עונה
אוחס ומזון לה נחש ומכיסה צצית הכחם ומיד הכחם
נפתח כך קראו צני קרם מלרה שלל יאצדו וענה
אוחס לכך נאמר כאליל חערוג מהו על אפיקי מים
חלילת היא חקסידה צצמיות וצמון שהחיות לעלות

מחככות
ז' זה ע"י המלאכים המחונים על זה (') עדיין קושיא שלי במקומה עומת (') יש מקום שקורין לשער שיטפא (') עכ כחן והקצ'ה יומין
לך פרנסתך כאן (') למיניהם (') ומלטה (')

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'נה' at the top and various small annotations.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the word 'נה' at the top and various small annotations.

Handwritten notes at the bottom of the page, including the phrase 'מחככות' and other scribbles.

וחכמות אלל האילת והיא חסרת ומכנסת קרניה
 צדקת ועורגת להצ"ה וקורע לה את החסות והמים
 עולים לה וזהו כחיל הערוג על אפיקי מים עכ"ל ומה
 שכתב כשישנה על המצד וכו' שכתב נחש ומכסה וכו'
 כן פי' הרשב"י ע"ה (זוהר פ' בשלח ד' כב ע"ג) ועוד
 האריכו בסוד האילת בפרשת פנחס ע"ד :
 עוד מענין הצנח המזונות מה שפי' הרשב"י ע"ה
 (שם ד' ס"א ע"ג) מענין ד' מזונות ונעתיק
 לשונו בשער הקדושה צ"ג ט"ו . ומשם יבאן כי לא
 על הלחם לבדו ימים האדם כי על כל מולא פי ה' ימיה
 האדם . וצ"ה יחייש לך מה שאנו רואים כמה מצעלי
 השוכה מחנכים ג' ימים וג' לילות ויש שהחנכה
 ד' ימים ור' לילות ויש שהחנכה ו' ולא
 מחו ולפי דרך הטבע יאמר הרופא כי יסבין בנפשו
 וכיולא מענייני הקינותין שעושים צעלי השוכה והם
 צדואים הכל עזר אלהי להם . ואיפשר שלזה כיון דוד
 הע"ה באומרו (חלים קלו כה) נחן לחם לכל צער בל"ח
 ופי' שהקצ"ה מזיין המזון שהוא נקרא לחם לכל צער
 כפי הכוח לא מזיין לחם שהוא מזון עז ולחולים
 מזון כפי הכוח ולת"ח כפי הכוח שח"ה עיקר מזונם
 הוא החוכה כמו שאמר (משלי ט' ה') לכו לחמו בלחמי
 וכן פי' בתיקונים (ד' י"ו בקופו) שהשכינה כאשר היא
 יורדת להציא שפע לצניה לכל חד נחמא ליה מזונא
 כדקא יאות ליה . למאן נחמא מזונא דאורייתא דאיהו
 מזונא דשמיא . למאן נחמא מזונא דגופא לכל חד
 כסום . רעויה עד כאן לשונו :
 עוד ראוי שיחשוב צמחה נסים עשה הקצ"ה עמו
 וממנה סכנות מיחה הלילו שהרי כמה חולים
 יגיעו לשערי מות ויחפשו . וכן כמה שעומדין עליהם
 לקטים ואינם הורגים אותם ולפעמים יעשה הקצ"ה
 עמו נס ואינו מכיר בו כמ"ש במדרש פסוק (חלים קלו)
 לעושה נפלאות גדולות לבדו והקשו פטיטא שכל הדברים
 עשה הקצ"ה לבדו צלי שיחוק ח"ו . וחרלו אלל הוא
 לבדו יודע מה פלאים עושה . כילד אדם נחן על המטה
 והנחש לפניו על הארץ וצא לעמוד הרגיש לו הנחש
 וילא מלפניו ואינו יודע מה פלאים עשה הקצ"ה עמו
 ומי הוא היודע הקצ"ה וכן הוא אומר (חלים ק' ז')
 רבות עשית אלהי אלהי נפלאותיך ומשצותיך אלינו
 אין ערוך אליך אין להעריך שצדק ואין כדי לנסר
 נפלאותיך . אחר רבי אלעזר אפילו צעל הנס אינו מכיר
 צניקו שנאמר לבדו . וכדרש רב יוסף מ"ד (ישעיה
 י"א) אורך ה' כי אפפה בי צמחה הכחוז מדבר צנתי צני
 אדם שאלנו לקמורי' שצ' לו קוץ לאחד מהם החמיל מחרף
 ומגדף ליימים שמוע טענעה קפינת חזירו צים החמיל
 מורס ומשצח לכך נאמר יסוב אפך ותחמוני עכ"ל :
 הגה' מהדברים שלריך האדם לבחון ציעתו שהוא
 מהשגחה הקצ"ה על האדם הוא ענין המלום

ה' (ל' ור' ה' חוק י"ג ע"ג) ילדים

לשחמט והוא ראוי לכך שיפעול פעולות נוראות כמו
 שראיתי וכן שומעתי מפי מי שפעל בהם : ושם צ"ג ע"ג
 הוא היולא מפקקים ויסק ו-צ"ג ויט והוא השם שבו
 נקרא הים ולכך נזכר שם . ועוד יש שם המפורש שהוא
 השם הנזכר על הגלגלים והתגלגלו והוא פועל נפלאות
 יותר ויותר : עוד מענין הצניחה אשר יעורר
 האדם לדעת את יולרו ולעשות תורתו ומלותיו הוא
 בהצנחת ענין המות שאין המות האדם כמות שאר בעלי
 חיים : כי המות בשאר הבעלי חיים הם ימותו מיחה
 עלום יהיה הענין מולד חולי כערפה שאינה יכול' לחיות
 או לפימה הכוחות מולד הזקנה ואין כן ענין המיחה
 באיש צפרט שהרי מלינו המיחה צקטי' וכן בצמורים
 שחם שלם והם בחוקים וגזרתם וימותו מיחה
 שחאונית צלי קצת חולי שקדם להם כלל . ובפרט
 בחולי ומת המגפה אשר היא שלום מאתו ית' בעולותינו
 מזמן לזמן אשר ימות נער וזקן עק ונשים צלי קצת .
 ובחולי זה נחבלצלה דעת הרופאים שאין בהם מי
 שידע מוטוב ועד רע שמלינו שיאמר הרופא צענין חולי
 זה שהחולי טוב ולא יעבור עליו שעה או שתי שעות
 עד שימות וכמה חולים בוגפה רואים את המלחך
 המשחית מהם שיראו צמרז מהם בקשת ובחלים וכיו"ל
 שראינו מה לפת בגליל העליון כמה וכמה כי בזמן
 המגפה מולד הדין הגדול . ומתגלמים שליחי הדין
 שיוכלו לראותם . וראוי שתדע כי המות לישראל צפרט
 הוא חסד עליון להם לתיקון נפשם ולכך נאמר צו ומקיד
 בכל מעשיו כי מעשיו העקריים הם הנשמה שהם מעש'
 ידיו ומשם זה כשהקצ"ה רואה שהגוף הזה שצני' משותף
 איש ואשתו כי יש בהם צער מולד הקליט' אין צו
 חועלת תיקון המלות וצטל הוייתו להועיל לתיקון
 חלקו שהיא הנשמה שאם לא הי' תיקון מה חועלת
 להקצ"ה להמיתו ולצטל הוייתו מן העולם ומתחלה
 למה צראו אחר שאמ"כ שנים ימיחהו אלל ודאי הוא
 קוד הגלגול (שהורונו ר"ל והסקים עמיהם פותג' ורס
 עם היות שרבו החולקים צדעת זו) אשר צזה עתקו
 ומשצותיו כי שצ' ומשצות לצלחי ידח מונו נדח והצ"ה
 מציא את הנשמה צע"ה לראות אם תטיב ומעשיה
 ומיחה עד אשר תעשה לחקן אותו הרצב שכולמה
 צו לחקן ואם לא תקן כורחין אותו שהוא אילן שאינו
 עושה פירות . ועל תיקון המיחה לישראל שהיא טובה
 להם אחר הציא (ירמיה י"ח) הנה כשומר ציד
 היולר כן אדם צידי צית ישראל כי היולר כשהרואה
 שהקדרה לא תלא כראוי יבעל לורת החומר הוא
 ממה שהיה ויליראו צליר אחר מתוקן יותר וכן בקוד
 הגלגול נאמר (איוב י"ד צ') משנה עניו ותשלמהו שאם
 היו עניו ומתלה שני אריה יצא בגלגול הצ' צפני שור

וכן כיוולא לשאר . ולעולם הכוונה אלהית היא לחקן
 הנשמות באופן הנאות להם שאם לא היה זה כוונה
 האלהית לענין המיחה לתיקון הנשמות יקשה ובי ראוי
 שאומן שיעשה מלאכה מחוקרת ואחר תשלום עשייתה
 שערך זה יעלה צדעתו לצטלה אלל נקמה את שניו
 ונאמר שאינו שלם צדעתו אם לא שיאמ' שצטול' מפני'
 האלה הוא לעשותה צפנים משונות יותר מעלות וכן
 הענין באומנות הזה שחקן הקצ"ה שנאמר (דברים
 ל"ב ו') הוא עשך ויכוונך עשוי וצנוי בחכמתו העליוני'
 ומכללות כל העולמות שאם לא היה תיקון צצטול הוייתו
 מן העולם הזה לא היו מומיתו והכל ומתנהג כפי מה
 שיחנהגו החמחוניים אם החמחוניים ומשירים מעשיהם
 השכינה הנקראת גלגל שעל ידה מתגלגלים הנשמות
 מרעפה ללד הימין והעולם מחוקן ואם לאו ח"ו מרע'
 ללד שמאל כדפי' (זוהר פרשת משפטים דף ל"ה ע"ג)
 בצבא .) דטיקלא לא שיקך לעלמין ונשמחין סלקין
 עלמין וחצין ואמר לקמיה וכד' איתנהגן בני עלמא
 צקיטרא דטוב טיקלא קיימא ואכרע צקטרא דטוב
 וכד' איתנהגן לקיטרא דרע אכרע לההוא קיטרא ע"ש
 ועל דרך זה פי' ג"כ רשב"י ע"ה (שם פ' וירא דף ק"ט
 ע"ג) על פסוק (איוב ל"ז) והוא מסבוח מחסך
 צחצחלותיו וגו' אמרו ז"ל רבי אלעזר אחר והוא
 מקצות מחסך הקצ"ה .) ומקצ' סבובין ואייתי עובדין
 בעלמא לתיקיימא ולבשר דשציצין בני נשא דתיקיימון
 אינון עובדין קצ"ה מחסך לון לאינון עובדין ממה
 דהוו צקדימיתא . צחצחלותיו צחצחלותו כתיב .) כהאי
 אומנא דעביד מאנין דמסכא צעוד דההיא טיקלא
 איתחחר קמיה חסיב למיעבד בגוונא דא עביד חסיב
 למיעבד בגוונא אחרא עביד מחסך מנא דא למנא דא
 צגין דההיא טיקלא איתחחרת קמיה . כך קצ"ה מחסך
 עובדיו דאיהו עביד . צחצחלותו חסר יו"ד ומאן איהו
 דא צי דינא דלחמא דאיהו טיקלא דאיתחחרת קמיה
 ועל דא מחסך מנין מונא דא למנא אחרא וכל דא
 לפעלם דצני נשא אי מעבין צני נשא עובדיהון ההוא
 טיקלא דמחר' איתחחרת לון לימין' וכדין איתעבידו עובדין
 בעלמא לאוטבא לון כדקא יאות . וטיקלא איתחחרת
 חדיר צההוא קיטרא דיימא ועלמא מתגלגל ציה .
 אחר צני נשא לאצחשא חצבולתו דאיתחחרת חדיר והוא
 קיימא צאיתחחרת דיימא קודשא צריך הוא איתחחרת
 ליה צקטרא דשמאלא ומחסך ומקצות ומאנין דהוו
 צקדימיתא לההוא קטור שמאלא וכדין טיקלא איתחחרת
 ואיתעבידו עובדין בעלמא לאצחשא לון לצני נשא ועקל'
 איתחחרת לההוא קטור עד דצני נשא חייצין לאוטבא
 עובדיהון וטיקלא קיימא בעובדין דצני נשא ועל דא
 צחצחלותו לפעלם ולא קיימא חדיר עכ"ל וע"ה המחמר

ה' מחלש' בלבש גומי' (פי' גלגול ורומן צה אל בגלגול הנשמות ונקרא טיקלא ע"ש בגלגול היולר שמתגלגל לפניו בעשייתו הקדושה שנקרא
 כן (ה' מתגלגל בגלגולו) כיוולר הזה שפועה כלי חרס ובעוד שהקלא בידו שהוא האבן שפועה עמו כלי חרס נכה בגלגול האבן ההוא כן הש"י
 מתגלגל בגלגוליו כ"ז שהטיקלא שהוא ציד העליון לפניו להחליף מלחך ממונה למחוי' אחר

הזה יוצן מאמרם ז"ל (קדושין פ"ק דף מ' ע"ג) לעולם יראה אדם עלמו חליו זכאי וחליו חייב והעולם חליו זכאי וחליו חייב עשה מורה אשריו שהכריע כל העול' לכף זכות וכו' וההכרעה חליו ע"י טיקלל האומר והוא חליו צמטתה הסתחכות כמזכיר ולכן הסך צמט' עושה חסד עם נפשו וגופו ועם כל העולם שמתרעם לכף זכות ועם הקדוש ברוך הוא. עם נפשו שמתק' מדין גיהני ושאר המצוות והדיני שמתבאר בשער היר' ומדין הגלגול שהוא קשה לנפש ומגופו שלא יכרה צמיט' ימיו ויחצונו מוכו למה לא תקנה את מעשיך ושוא' היה לך צן עורה הוראות ציטלל כן פי' צספר הבהיר ועם הקצ"ה שאינו מטרית להקדוש ברוך שיעשה צו דין מיתה וגלגול שאין ספן הקצ"ה צמיטתן של רשעים כי אם צמזן ומדרכיהם הרעים כי דין הגלגול קשה מאד לנשמה והקצ"ה הוא רחמן ודרכו להטיב עם צריחיו וצפרט צנשמותיו הקדושות שהם חלק ממונו יח' ואינו רולה לעקור הנשמה ממקום אשר מונה חולצה ומחלצת הראשון ששם מלכ מיתה והוא כמי שערקו אילן ממקו' נטיעו הראשון ומשרשו שהיה חי צהם ושחלו צמקו' אחר. ומעט זה מאריך הקצ"ה לרשעים אולי יצונו כי הצמירה צירם וכאשר רואה שלא צנו. אז עוקרם כדי לשחטם צמקום אחר וצדירות הזה האריכו צמיקוני' (דף ק"ו) ע"ש. ולכן הצמנה ענין המיתה חייב המשכיל להצטון צו כמ"ס (קהלת ז' ד') לצ צממיים צציה אצל והסי יתן אל לצו כי לא שולח צעה"ז לאכול ולשחות כצמ"ס צמנהג הכקילים שלצם צציה המשחה כי לענין זה מה תועלת צצמיתו והלא יש הרצה מקוג זה מהאומות עמ"א אוכלים ושוחים ועושין מללחמם וממים וכאשר צלו כן ילכו ואינם נעשים מפני שאין להם נשמה ולא נלטו על המלוח אלא אם הרשיעו שאז נאמר צהם (שמואל א' כ"ה כ"ט) ואת נפש אויביך יקלענה צמוך כף הקלע. ופי' הרשע"י ע"ה צמיר השירים (זוהר דף י"ח ע"ג) שאמר מן הדברים שאדם נוהן שצצון צפטיחתו הוא אם חקר וידע למה צזה נשמתו לעול' ומה צל לחקן. ז"ל כממתל דלטרריך ליה לצר נש חד למינדע וללחקכלל צרצין דמחריה למנדע ליה לגופי' ולאשחמודע' מאן איהו והיך איתצרי ומאן אחי ולאן יתך ומיקונל דגופיה היאך יתחקן והיאך איהו זמין למיעל צדיעל קמי מלכא דכלל וחד למינדע וללחקכלל צרצין דנשמתיה מאן איהו ההוא נפש דציה ומאן אחיא ועל מה אחיא צהאי גופא עשה סרוסה דיומא כלן ומחר צקינרל עכ"ל לעניינו : עוד צענין חיקון המיתה לאדם שהיא חיקון נפשו האריך הרשע"י ע"ה (זוהר פ' חרות) דף ק"ג ע"א) הקשה שם על מ"ס ז"ל צפסקוק וירא אלהים את כל אשר עשה והנה עוב מאד עוב הוא מלאך חיים ומאלך הוא מלאך המות שהוא יוחר עוב למה דאלית

וענין חמיית הממים יתוקן הדבר כמו שפי' שם וכן פי' רז"ל הלדיקים דומין לעתיד לצל לחמו' וללצנה וכו'. וכן אמרו צוהר צפכשת צראשית על רשע"י (דף ד' ע"א) כאשר ראה אותו רבי חייא ואמר שם מוא דמתהדקן ומתהדקן צציו ונהירו יתיר מנהורל דציוח דשמשא עכ"ל. והמקיד ר' לפידו ע"ה העיד למורי ע"ה שראה צמלום את המקיד המכס רבי יהודה צר שוטן ע"ה אחר פטיחתו עה צגליל העליון וראה שפי' מאיר פניו כלור הממה וכל שער ושער מוצקו ה"י מאיר כללו ה"י הצוקה ושאל לו על מה זכה לזה ואמר לו צצציל מעלת השתיק' שה"י לו שמימיו לא שם שיתה צטיילת הרי כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה ומענין מיתה התינוקות האריכו צוהר פכשת מעשטים והדרוש הוא ארוך יעויין שם הרי הצמיל' זו מענין הדין והירא' וראינו לכלול אותה צשער זה כדי לכלול הירא' צזהצ' :

עוד מהדברים הגורמי' ומעוררים לאדם שיאהב את צורלו הוא כאשר יסתכל צמה שהצטיה הקצ"ה ע"י הנציאים ומדברי רוח הקדש צנוצ העה"צ שעתיד להנחיל ללדיקים ישעיה הנציא אחר (ישעיה ד' ה') וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה ענין יומם ועשן ונוגה אש להצה לילה כי על כל צוד חופה וצוהר (פי' ויקהל מוך ר"ט עד ר"ג) האריכו צענייני ג"ע ופי' שם פסקוק זה ורז"ל (צמחל ד' ע"ה) פי' פסקוק זה ז"ל וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה אומר רציה צר צר מנה אומר רבי יוחנן עמיד הקצ"ה לעשות לכל לדיק ולדיק שצב חופות צג"ע שאל' וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה (" ענין יומם וגו' כי על כל צוד חופה. א"ר יוחנן מלמד שכל לדיק ולדיק הצ"ה עושה לו חופה לפי צבורו ועשן צחופה למה ליה א"ר חנינל הגדול שכל איוא' (" חופתו נכוחה ומחפתו של צצירו אוי לה לאותה צושה או לה לאותה כלימה עכ"ל : עוד צקוד פסקוק הנוצריא רשע"י ע"ה (זוהר פ' ויחי ד' ריט) והוא סוף המאמר שהעחקנו צשער הירא' פ"צ ז"ל חלכא צמר ז' יומיו גופו ה"י (" כוונת דהוה וגשמתיה עאלת לדוכתה עאלת למערתא דכפלתא חמלת מה דמנחת ועאלת לאחר דעאלת עד דמוטח לג"ע וערעת לכרצוי

אל

ואל חמיה צנוג צצעולם אדם עושה (" דיסקיח אחר לו ואחר לציוו של מי עושה נאה לא אה שלו כך אדם הראשון צברל לחשמשו של הצ"ה וגלגל חמה לחשמשן של צריות עכ"ל. וכן פי' (צמיקונים דף י' ע"א) ע"ש ועוד פי' (צוהר פ' חיי שרה צמדכ הנועל' ד' כל ע"צ) ח' חומר רבי יהודה דיוקני' דאדם הראשון ושפרותיה הוה כוהרי דרקיעא עילאה דעל גבי שאר רקיעי וכההוא נהורל דגני' קצ"ה ללדיקיא לעלמא דחיי עכ"ל :

ובענין חמיית הממים יתוקן הדבר כמו שפי' שם וכן פי' רז"ל הלדיקים דומין לעתיד לצל לחמו' וללצנה וכו'. וכן אמרו צוהר צפכשת צראשית על רשע"י (דף ד' ע"א) כאשר ראה אותו רבי חייא ואמר שם מוא דמתהדקן ומתהדקן צציו ונהירו יתיר מנהורל דציוח דשמשא עכ"ל. והמקיד ר' לפידו ע"ה העיד למורי ע"ה שראה צמלום את המקיד המכס רבי יהודה צר שוטן ע"ה אחר פטיחתו עה צגליל העליון וראה שפי' מאיר פניו כלור הממה וכל שער ושער מוצקו ה"י מאיר כללו ה"י הצוקה ושאל לו על מה זכה לזה ואמר לו צצציל מעלת השתיק' שה"י לו שמימיו לא שם שיתה צטיילת הרי כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה ומענין מיתה התינוקות האריכו צוהר פכשת מעשטים והדרוש הוא ארוך יעויין שם הרי הצמיל' זו מענין הדין והירא' וראינו לכלול אותה צשער זה כדי לכלול הירא' צזהצ' :

עוד מהדברים הגורמי' ומעוררים לאדם שיאהב את צורלו הוא כאשר יסתכל צמה שהצטיה הקצ"ה ע"י הנציאים ומדברי רוח הקדש צנוצ העה"צ שעתיד להנחיל ללדיקים ישעיה הנציא אחר (ישעיה ד' ה') וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה ענין יומם ועשן ונוגה אש להצה לילה כי על כל צוד חופה וצוהר (פי' ויקהל מוך ר"ט עד ר"ג) האריכו צענייני ג"ע ופי' שם פסקוק זה ורז"ל (צמחל ד' ע"ה) פי' פסקוק זה ז"ל וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה אומר רציה צר צר מנה אומר רבי יוחנן עמיד הקצ"ה לעשות לכל לדיק ולדיק שצב חופות צג"ע שאל' וצרא ה' על כל מכוון הר ליון ועל מקראיה (" ענין יומם וגו' כי על כל צוד חופה. א"ר יוחנן מלמד שכל לדיק ולדיק הצ"ה עושה לו חופה לפי צבורו ועשן צחופה למה ליה א"ר חנינל הגדול שכל איוא' (" חופתו נכוחה ומחפתו של צצירו אוי לה לאותה צושה או לה לאותה כלימה עכ"ל : עוד צקוד פסקוק הנוצריא רשע"י ע"ה (זוהר פ' ויחי ד' ריט) והוא סוף המאמר שהעחקנו צשער הירא' פ"צ ז"ל חלכא צמר ז' יומיו גופו ה"י (" כוונת דהוה וגשמתיה עאלת לדוכתה עאלת למערתא דכפלתא חמלת מה דמנחת ועאלת לאחר דעאלת עד דמוטח לג"ע וערעת לכרצוי

אל

קערה אשר צה מציאין המאלל על הסלקן (" דברים כתיב צמי' זה לצמוח על ז' חופות (" חופותו של קטן מחופתו של מצרו היות לדיק ממונו (" נעשית עשר כמו שהיה (" וגוללו (" מחצית

עוד

ערומים כלי מלכות מלכות ומעט

וכו' דהיינו בקדושתו דלפרט כדפי' צפ' צטלס :
הרי מוצא כמה דברים לריך האדם לעשות לזכות
לאותו נועם העליון ועיקרם השמחה חלוח לקרות
בחורה עד היום כו"ש ואלך דלא מלפני דא בכל יומא
לית ליה חולקא הכא . ומדע זו אומר אותה צקוף
הענין מפני שלא יתכן השמחה חלוח עם היותו בכל
מעשים רעים כי המדות לריך החיימתות זו עם זו ולכן
לריך שיקדים התשובה והמעשה להיותו גובר על ילרו
ושאר הדברים כמות ושמים לקרוח בחורה . עד הנה
הגיעו הערות הכלליות שחייב אדם לזכות בהם כדי
שיאבה את קונו :

ובאשר תסתכל בכל הצחינות האמורות תמלא שכלי
ולך המהר את צריחת העולם כאו' (חלים
פ"ג) אמרתי עולם סקר יצנה אם צריחת האדם
ע' נשמה קדושה . אם צחינת המזון מלך המהר כאו'
(שם קלו כ"ה) נותן להם לכל צער כי לעולם סקר .
אם צנין המיתה שאל' זה טוב מאל' מן הטעם שצארנו
אם צטכרו צעוה' צ (שם ק"ג) ולך ה' סקר וכן
(שם ק"ה) כי גדול מעל שמים סקר כדפי' לעיל
ושאר הפרטיים כולם הם מלך המהר כענין ד' לריכין
להודות שפי' רז"ל (ברכות פרק צמח דף כד ע"ב) אומר
רז יהודה ארבעה לריכין להודות יורדי הים והולכי
מדברות ומי שהיה מולה ונתרפא ומי שהיה חנוש צצית
האקורים וצכולם כתיב יודו לה' סקר ומקום גלוי
הסקר יוחר מכלם הוא צנין שהיה מולה ונתרפא כי
ג' יע לשערי מות וכמו שפי' אליהו צענין החולה (איוב
ל"ג ב') וזה המהו חיותו להם ונפשו מאלל תאוס : יכל
צטרו מרואו וגו' ותקרב לשחת נפשו וגו' אם יש עליו
מאלך מליץ אחד מני אלף ויחננו ויאמר פדעוהו מדרת
שחת . ופי' ז"ל (שבת פ"ג) שאפי' תתקלעו ומלודים
עליו חובה וא' מלמד עליו זכות ילול וכו' ע"ש . זה
מורה ודאי על הסקר הגמור עם צריחתו . וכאשר
יצתן האדם כל החסדים שהעיצ הקצ"ה עמו צפנט מיום
שילא לאויר העולם עד עמוד צמל' איש לא יקטרו מרוב
צאוקן שיחסייב לצורח עבודה מאהבה גמורה ועוד
מזחינת הסקר הוא שיקבל ית' את האדם בחשבה אחר
שחט כאו' ימינו פשוטה לקבל שבים והיינו שיחפטע
הסקר על הקליפה לעלות הנשמה וחס דובר זה נחלה
בחורה (ויקרא י"ד ג') וילא הכהן אל מוחך למחנה
לטהר המלודע ואפי' בגיהנם (חלים קל"ט) גם שם
ידך תנחני ותחזני ימינך והיינו ירך הנחני ידך
תנחני שם בגיהנם לנקיון הנשמה ותחזני ימינך שתעלה
וחס והיינו ימינו פשוטה . שורש הקדמה זו שומעתי
ממורי ע"ה וכמה פרטים אחרים האריך בחזרת הלצבו'
(שער חשבון הנפש) ומקדי האל עם האדם אם
צצריחתו מאלך ליש את צתיקון איכריו היותם כלם
שלמים אם בהשלמת שכלו וכיולא שהכל סקר עליון

לא הרהרתי אותם כמו שפשיתי לכם שכתב הסר בגינים

אהבתי אתכם אמר ה' רבותינו דרשו דורו של מלאכי
הוא ה' מדבר עמה והספיו משיצין אותה הוא אומר להם
(שם ג' ח') היקבע אדם אלהים השיבו אותו צנה
קבענוך . א"ר לוי לשון ערבי הוא בא להשיב עם חברו
אשר לו הרי אתה גולגלי אומר לו הרי אתה קבעני
ואמרתם צנה קבענוך המעשרות והתרומו' שאין מוליחין
כראוי . חזר ואמר להם הלל את עשו ליעקב ואמרתם
צנה אהבנו צנוהג שבעולם מי שיש לו צ' צנים אחד
צכור ואחד קטן מי נוטל הרבה הצכור עשו ילא תחל'
שלאמר (בראשית כ"ה כ"ה) וילא הראשון אדמוני והי'
ראוי ליעול צ' חלקים ולא עשיתי כך אלא יעקב נעל
צ' חלקי העור' והעסה' צ' ועשו לא נעל אלא העור' ז'
ראו מה אהבתי אתכם מן הארץ עד לרקיע מהלך
חמש מאות שנה וכן מרקיע לב' ומצ' לג' ומג' לד' ומד'
לה' ומס' לו' ומו' לז' ואין לריך לשער מלפני החיות
והכסף למעלה מכולם וראו כמה חבבתי אתכם שהנחתי
כלם ואמרתי לכם עשו לי ריעוה עזים שאל' (שמות
כ"ה ח') ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל :

עוד צמדש תחמו' שמאבהת הקצ"ה צישראל קראם
צשמו ז"ל (ירמיה י"ג י"א) כי כאשר ידבק
האזן אל מתי איש בן הדקתי אלי את כל בית ישראל
אמר הקצ"ה איני כצער ודם צער ודם אין לו רשות
להדיות להקרא צשמו של מלך אצל ישראל קראו צשמו
של הקצ"ה . כל שם מציצ שנקרא להקצ"ה צו צשם קרא
את ישראל נקרא אלהים וקרא לישראל אלהי (חלים
פ"ד ד') אני אמרתי אלהים אתם נקרא חכם שנאמר
(איוב ע' ד') חכם לצב ואמין' כח וקרא לישראל חכם
שאל' (דברים ד' ו') רק עם חכם ונבון נקרא דוד
שאל' (שיר ה' י') דודי לח ולדום וקרא לישראל דודי
שאל' (שם ה' א') אכלו ריעים שחו ושכרו דודים .
נקרא צמור שאל' (שם עו ה') ומראהו כלצונן צמור כארזים
וקרא לישראל צמורים שאל' (דברים ז' ו') וצך צמר
ה' אלהיך נקרא חסיד שאל' (ירמיה ג' י"ג) כי חסיד
אני גאום ה' וקרא לישראל חסידים שאל' (חלים נ ה')
חספו לי חסידים . נקרא קדוש ונקראים ישראל קדושי
שנ' (ויקרא י"ט ב') קדושים תהיו כי קדוש אני ולאף
לעתיד לצא כל א' ואי יאמר לו קדוש שאל' (ישעי' ד'
ג') והיה הנשאר צליון והנותר צירושלים קדוש יאמר
לו עכ"ל : וביוצא צזה אמרו צזוהר (דף קכ"א ע"א)
זכאין אינון ישראל דקצ"ה צעי ליקרא לון יחיר על
כל שאר צני עלמא צקדמיתא אמר לון (שמות יע ו')
ואתסתהיו לי ומלכת בהנים . לא אעדי רחמיותא קגיאה
מנהון עד דקרא לון וגוי קדוש דאיהו יתייר לא אעדי
רחמיותא מנהון עד דקרא לון (דברים ז' ו') כי עם
קדוש אתם . לא אעדי רחמיותא מנהון עד דקרא לון
(שמות כ"ב ל') ואנשי קודש תהיו לי דאיהו יתייר וכלל
עכ"ל עוד פ"ה צ"ג ע"ה (פ' שמות דף כ' ע"א) אמר שם
שכל מה שצ' הקצ"ה למעלה צעליוני צכח צחחחחח' כרי

מ"ה יללום

שיהיו העולמות יחוד א' ואמר אס"כ צכח צעליונים
המלאכי צכח צעוה' צני אדם . צכח צים ליתן כד"א
לחבר את האוהל להיות אחד כתיב צאדם (ראשית ע'
ו') כי צללם אלהים עשה את האדם וכתיב (מלי' ח'
ו') ותמקרהו מעט מאלהי' אי צני נשא יקורין צעובדוי
כל הא' ואינון מתחברין מעיפה דצירא כמה לחיין
לשאצא מניה וצמר צעליונים וצמר צישראל לעליוני'
לא קרא צנים ולתחמוני' קרא צנים ה"ד ד צני' י"ד
ח' צנים אתם לה' אלהים הוא קרא להם צני' והם
קראו לו אצ דכתיב (ישעיה קג ע"ז) כי אתה אצינו
וכתיב (שיר צ ע"ז) דודי לי ואני לו הוא צמר צני ואני
צמרת צו עכ"ל ועל צחינה זו אמר צמשנה (אצות פ"ג)
חציון ישראל שנקראו צנים למקום שאל' צנים אתם
לה' אלהים : עוד צמדש ילמדנו על פסוק צני'
אתם לה' אלהיכ' שה' שמות של הקצ"ה נקראו המלאכי'
וצולן קרא הקצ"ה לישראל וצצנן יוחר ממלאכי השרת
נעתיק צילקוט (פרשת דלה קינון חסל"א דף רע"ח)
צפסוק צנים אתם וגו' . ועוד שם לקמיה ארשצ"י ראה
צמה לשונות צצנן הקצ"ה לישראל קרא אותם צני'
וצמר וקרא אותם עם קדוש צפ' זה וגו' יסד שמו
עליהם צפ' זו צני' אתם לה' אלהים כי עם קדוש אתה
לה' אלהיך וצך צמר ה' אלהיך א"ל הקצ"ה לישראל
צעוה' צמרת צכח וי' יחדתי שמי עליכם לעתיד לצא אני
צכבודי ומחלך ציינים והסתלכתי צמורכם עכ"ל :

עוד צענין אהבת הצ"ה אומר צתנא דצי אליהו והוא
קוף המאמר שהעתיקנו צפ"א מעשר זה ז"ל זש"ה
(שיר ה' ז') מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה
ציה ישראל אי כפרתן צכל מקומות מושבותיהם שאין
מליץ ולא קורין ולא שוכין אלא צהבת אציהם צששמי'
לפי שאמר להם הקצ"ה לישראל צני גשע אי צכסא
הכבוד שלי שאסילו יעמדו אמות העולם עע"א ויחננו
כספים וכו' : עוד מענין אהבת הצ"ה לישראל
אמז"ל צפסיקהא רצחי ז"ל (ישעיה מ"ה כ"ו) הזכירני
נשפטת יסד זש"ה (שם מ"ג כ"א) ה' ספן למען דקו
וכן הוא אומר (שם ס"ג א') אני מדבר צלדקה אומר
הקצ"ה אני ספן שחצו צדין צא וראה שנים נכנסים
לדין זה משחק את צעל דינו ואומר אני ראשון וחצירו
אינו מניחו אלא אומר אני ראשון והצ"ה צצונן שאמר
לישראל צולו נשפט יסד כדכתיב הזכירני נשפט יסד אומר
מי ידבר חסלה אמז"ל הצ"ה אמרו אתם חסלה ספר אתם
למען חלדק למה אם נלחתי אחי' צדין אני הוא שמשפיד
אצל אם נילחם אתי אני משחקר נלחתי לדור הנצול
הפסיתי את כל אותם (ה' האוכלסין (ראשית ז כג)
וינת את כל היקום נלחתי משה (חלים קו כג) ואמר
להשמידם ולוי משה צמירו נשחכרתי ה"ד נחללם וצמור
אמרו למי שמתחין אותו ושמת עכ"ל :

ובזוהר (פ' צלק דף ר"ג ע"ב) דצרו צענין אהבת
הצ"ה ענין מתייסק למאמר הקודם ז"ל פסח
אמר

אמר (מיכה ו' ה') עמי זכר נא מה יעץ בלך מולך מואב עמי כמה קצ'ה אבא רחוק על בני דליהו אע"ג דחבו לבניה כל מלוי אבא לבני זריה טעי זריה לבני אבוי חלקי ליה כ"כ דמלקי ליה לא חב מארתי (" נזיף ביה במלין ולא קציל אמר אבוי לא זעינא למעבד לבני כחא דעבדנא עד יומא אלו חלקייה יהא חס זריסיס הא (" כליבא דיליה גבאי אהא נזיף ביה הא דיוקניה ומשחיתא מה אעבד אלא איזיל ואחמקן לבני ואימא לי מלין רכיבין בגין דלא אימעלז כך בכל (" זינן איזיל קצ'ה צישראל (" שארי עמאון לאלקאה ולא קצילו אמר קצ'ה אמינא צברי דגגין מלקיותא דלקינא לון חטשו זריסיסאון ווי דהא וגו כליבא דילהון חסיסנא חנא דחכיב (ישעיה ק"ג ע') בכל לרחס לו לר נזיסנא זהו אשחנא דיוקנא דילהון דחכיב (איכה ד' ח') חשך משחור חארס לא נכרו בחולות . ווי כד איסחכלית זהו ולא אישחמוודעו השחא אהא ומסחנא לבניה גו חמווני עמי מה עשיתי לך ומה הללתיך זרי יחידא דילי חציבא דנטשאי ומה עשיתי לך שליטת לך על כל בני היכלי שליטת לך על כל מלכין דעלמין ואי עבדית לך עוצדין אחרנין ענה צי אנת הוי קהיד צי עמי זכור נא מה יעץ בלך מולך מואב ומה ענה אותו זלעם צן בעור זכור נא הוי דכיר צמוטו מייך מה יעץ עכ"ל :

וביוצא זזה אמר במדרש תנחומי בפסוק (במדבר כג ה') מה אקצ לא קצה אל ז"ל צענה שהיו ראויים להחלל לא נחלקלו אלא צענה שנכנס יעקב לקבל את הצרכות דחכיב (בראשית כ"ז יז) ואח עורות גדיי העזים וגוי אמ"ל אבוי מי אהא אמ"ל אכני עשו צבורהמולי' מפיו שקר אינו ראוי להחלל ולא עוד אלא שנחצרך שנה' גס צרוך יי' והיאך אני מקללו היינו לא קצה אל ד"א צוהג שבעול' (" לגיון שמרד צמלך (" יש לו חיים . ואלו כפרו ומרדו צו ואמרו אלה חלקיך ישראל לא ראויין לכלייה אפילו אותה ענה לו ז' ומחיצתן אלא ליוה עליהם עניי כבוד והמון והבאר וכן הוא אומר (תנחומי ע' יח) אף כי עשו להם עגל ומסכה וגוי ואחיה צרמתיך הרצים לא עזבם וגוי ומיך לא מנעה מפיהם והיאך אני יכול לקללם . צענה שמורה אותם על הצרכות ועל הקללות על הצרכות הוא מזכירן שנאמר (דברים כ"ז י"ג) אלה יעמדו לצדך את העם וצקללות לא היה חוצען שנאמר (שם כ"ז י"ג) ואלה יעמדו על (" הקללה: ועוד כשהן מועלין ואומי להביא עליהם קללה אינו כתיב שהוא מציין אלא בצרכות הוא עלמו ומצדן סכן הוא אומר (שם כ"ט א') והיה את שמוע השמוע ונחמך ה' אלהיך עליון ילו ה' אתך את הצרכות וצקללות כתיב (שם כ"ט א') והיה את לא חטמוע וצמוע עליך ועלמך הוי מה אקצ לא קצה אל עכ"ל . וכיון שאנו דואין שהקצ'ה חסן צרכותן של ישראל וצבצמקן לרין אדם ללמד קניגוריא עליהם לעולם ולא

עוד צחנא דצי אליהו על פסוק (מלכים א' י"ט ט) מה לך פה אליהו ז"ל מה לך פה אליהו היה לו שיאמר לפניו רצונו של עולם בניך הם בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רלוך צעולמייך . הוא לא עשה כן אלא אמר קנא קנאמי וגו' החמיל הקצ'ה לדבר עמו דברים של תנחומין אמר כסירדתי ליחן חורה לישראל לא ירד עמי אלא מלאכי השרת שרלו צעוצמקן שנאמר (שם א' י"ט א') לא ועמדת צהר וגו' ואחר הרעש אש . המחין לו שלש שעות עדיין עמוד צדצרים הראשונים ואומי קנא קנאמי אמ"ל הקצ'ה (שם א' י"ט ב') ואת אלישע צן שפט חושש לבניא חמתיך מה שדעתיך אין אתה יכול לעשות אמ"ל לעולם אתה תקנא עכ"ל :

ועוד צאהצה הקצ'ה משרה שכינתו עמהם בגלות כמו שהאריכו בזוהר ס' צמוקתי בפסוק (ויקרא' כו מד) ואף גס זאת צהיותם צארץ אובייהם לא מאסתי ולא געלתיים והוא נקרא נושע בגאולתם שנאמר (זכרי' ט"ט א') לדיק ונושע וגוונר כמו שהאריכו במדרש תנחומי סוף פ' אחרי מות . עוד אמרו במדרש (משלי י' כה) צרוצ עם הדרת מולך אמר רבי תוא צר חנינא להגיד שצמו וגדלו של הקצ'ה שאע"פ שיש לו חלק אלפי אלפי ורב רוצי רצות כחות של מלאכי השרת שישרתוהו וישצמוהו אינו רולה אלא צבצמקן של ישראל . שנה' צרוצ עם הדרת מולך ואין עם אלא ישראל שנאמר (ישעיה' מ"ג כח) עם זו ירתי לי למה צבציל שהלתי יספרו וכן הוא אומר (תלים מ"ז י') נדיצי עמיס נאספו עם אלהי אצרהם א"ר קימווןמשעלה שמו של הקצ'ה צעולמו צענה שישראל נאספין לבתי כנסיו ולבתי מדרשו' ונחנין שצח והודאה וגדולה להקצ'ה . ואמר רבי ישמעאל צאותה ענה כשעומעין הגדה מפי חכם ואח"כ עויין אמן יהא שומיה רבא צאותה ענה הקצ'ה שומא ואומר למלאכי השרת צואו וראו עם שילרתי לי כמה הם משצמין אותי צאותה ענה מלציסין הוד והדר לכך נאמר צרוצ עם הדרת מולך וצאסם לאום ונחת רזון אש הפסיקו עלמוס מדברי תורה אף אני אפסוק מהם ראיות של תורה עכ"ל :

ובענין המעורר שיזכור אדם כמה נסים עשה הקצ'ה עמו והכרח אהבתו לנו . ראשונה צילית מלרים (" צוער צו (" כלומר אני מרגיש צערו (" בכל מיני מוסר (" החמיל (" סיל (" צחתי' (" ולא אמר לקלל את העם :

מלרים מענין המכות שהיו דוקא למלרים והרי מכת הדם היה דם למלרים ומים לישראל . וכיוצא בזה צמכת דבר (שמות ט' ד') והפלה ה' צין וקנה ישראל וצין וקנה מלרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר . שלישי צמכת החשך (שם י' כ"ג) ולכל בני ישראל היה אור צמוצמותם בכל מקום שהיה הולך ישראל היה האור הולך עמו כרפי' ז"ל . עוד צמכת צכרות (שם י"א ז') ולכל בני ישראל לא ימרץ כלב לשונו . ומה טלוח צענין נחית הדם שהיה הענין (" כמין קגולתא לרמוז אל ג' יודין שהוא רחמים ואמר ולא יתן המשחית לבא . וכן הוכיח מרע"ה לישראל צמטת תור' (דברי ד' לר) או הנסה אלהים לצוא לקחת לו גוי מקרב גוי צמקות צאותה וצמוטתים וצמלחמה וציד חזקי וצרוע נעויה וצמוראיים גדולים ככל אשר עשה ה' אלהיכם צמלרים לעיניך . ואמרו חז"ל צמדרש פרשת המן שכתו (שמות י"ו ו') וידעתם כי ה' הוליא אהכם מלרין מלרים אמר ומכאן אתה למד ששקולה יליאת מלרים כנגד כל הנסים וגצרות שעשה ה' עמך לישראל עכ"ל :

עוד אמרו במדבר רבה בפסוק (במדבר יד כז) עד מחי לעדה הרעה אמר הקצ'ה ה' צביכול אדם קונה עבד שיהא העבד נוטל (" הפנס ומאיר לקונה ואני לא עשיתי כן אלא אחס עבדי (ויקרא כה נח) כי לי בני ישראל עבדים ואני נוטל את הפנס ומאיר לכם עכ"ל ופי' פנס הוא משל לעמוד האש שהיה מאיר להם צלילי ולפי האמת עמוד הענין יומם ועמוד האש לילה הם כנגד מדת יום ומדת לילה והמשמעות עממם חסד ודין ושלמים . כא' הם יד' אלהים וזה מורה על חוקף אהבתו ית' לנו ולא ירגישו צזה צעלי הפשט אותם שלא ידעו צפנימיות קוד התורה . ואמר עוד שם ד"א צנוהג שבעולם אדם קונה עבד שאם ילא לדרך יהא עבדו קודם לו ומתקן לו (" איטימקייא ואני לא עשיתי כן אלא אחס עבדי ואני הייתי מתקן לכם איטימקייא שנאמר (במדבר י' לג) וארון צריה ה' וגו' לתור להם מנוחה . ד"א צנוהג שבעולם אדם קונה עבד שיהא עבדו אופה לו לחם ואני לא עשיתי כן אחס עבדי ואני הייתי אופה לכם לחם מן השמים וכן הוא אומר (תלים ע"ח כח) לחם אציריים אכל איש אמר הקצ'ה למשה אכלה אותם מלפני . אמר לפניו רצונו של עולם אתה מאריך אף ועבד אש יהיו מעשיו עובים ויהי' שמוע לרצו ויהא רצו ומסחכל צו צבצר פנים יפות אין ומחיקין לרצו עובה . ואימתי הם ומחיקין צמוץ שהעבד של חרבות דעה ורצו ומסחכל צו צבצר פנים יפות כך אתה אל חציג צקשה ערפם שנא' (דברי ג' כ"ז) אל חסן אל קשי העם הזה אמר ליה הקצ'ה

צבצילך אסלח להם שנא' (במדבר יד' ז) ויאמר ה' קלחתי בדברך עכ"ל . וקמוך לזה פי' שם שכל הדברי' שהאצ חייצ לבנו עשה הקצ'ה עם ישראל האצ חייצ לפדותו ללמדו חורה לקונו ולהלצישו כל אלו עשה עם ישראל ע"ש . אמרו צמדרש צפסוק (שמות י"ד יז) ואחס הרם אח מעך צענין קריעת ים סוף שאז"ל שער נסים נעשו צו ז"ל י' ניסים נעשו לישראל על הים צקעו המים ונעשו כמין כיפה שנאמר (צבוק ג' יד) נקצח צמטיו . נחלק לשנים שנאמר נטה אח ידך על הים וצקעהו . נעשה יצשה שנאמר וצני ישראל הלכו ציצשה נעשו כמין טיט שנאמר (שם ג' ט"ו) דרכת צים סוקיך חומר מים רצים . נעשה פרורים פרורים שנאמר (תלי' עד י"ז) אחה פוררה צעך ים . נעשה קלעים קלעי' שנאמר (שם) שצרת ראשי חנינים על המים . נעשה גזרים גזרים שנאמר (שם קלו י"ג) לגוזר ים סוף לגזרים . נעשה ערימות ערימות שנאמר (שמות ט"ז ח) וצרות אפך נעמו מים . נעשו כמו נד שנאמר נלצו כמו נד נוצלים . ילאו להם מים ומחוקים ומחך מלוחים שנאמר (תלים ע"ז) ויוליא נוצלים ומלע . קטא הים משני חלקים ונעשה כמין צולם (פי' מראה של צכוכית) שנאמר קפאו תהומות כלב ים עכ"ל :

עוד להסחכל ולצמון מעשה הנס שנעשה להם צירדן צכניסחן לארץ ארז"ל שם (קוטה פ"ז) . וכמה רחפן של מים י"צ מילין על י"צ מילין כנגד מחנה ישראל אמ"ל רבי אלעזר לר"ג לדברך וכי אדם קל או מים קלים הוי אומר (" מים קלים אש כן צאים מים ושועטין אותן אלא מלמד שהיו מים נגדשין כיסין ע"ג כיסין יוחר משלם ממות מיל עד שרלו אותם כל מלכי מזרח ומערב שנאמר (יהושע ה' א') ויהי כשמוע וגו' :

עוד צפסור הנס אמר לקמיה ח"ר כיון שעלה אחרון שצישראל מן הירדן חזרו המים למקומם שנא' (שם ד' י"ח) ויהי צעלות הכהנים נושאים ארון צריה ה' מתוך הירדן וגו' נמלא ארון ונושאיו מלר אל' וישראל מלד אחד נשא ארון נושאיו ועבד שנא' (שם ד' יח) ויהי כאשר חמו כל העם לעבור ויעבור ארון' והכהנים לפני העם ועל דבר זה נעשה עוזא שנאמר (שמואל ב' ו' א') וישלה עוזא אל ארון אלהים ויאחז צו כי שמועו הצקר ויחר אף ה' בעוזא אמר ליה הקצ'ה עוזא ארון נושאיו נושא עלמו לא כל סכן עכ"ל :

ורבותינו ע"ה תקנו לנו צרכת שהכל נהיה צדצרו וצורא נפשות רבות על שחיית המים כדי שזכור הנסים שנעשו לנו על המים : והכי מוכח צואלה הדברים רבה צפרשת עקב ז"ל (דברים ג' א') שמוע ישראל אתה עובר היום את הירדן הלכה אדם מישראל

" על המסוק ועל שחי המזוות כלורה קגול (" עשית שדליקין צו הכר (" מקום מזוון וכסר למנוחה (" ה"ב וכמה נזכרין מים י"ב מיל כנגד מחנה ישראל ופי' שמהנה ישראל ה"י י"ב מיל וחס עבדו כמניתי נמלא שלא שבו צעצמם אלא מהלך י"ב מיל וכנגדם גבה המים (" פי' קלים לרוץ מן האד' וא"כ שהמים לא גבהו אלא י"ב מיל ומזרו למדלתם נמלא שעדיין לא הפסיקו לעבור וצאים המים ושועטים אותם :

וישראל ששוחה מים ללמאן אומר צדק שהכל נהיה
צדקו רבי ערסון אומר צדק נפשות רבות ומקדונו
צדק אומר צדק וראה כל הנסים שעשה הקצ"ה לישראל
לא עשאן אלא על המי' כילד עד שהן צמלרים
עשה להם נסים ציבור . אומר רבי ילחק
היו המלריים וישראל הרלבי' לשחות מים מהנהר המלרי
שוחה דם וישראל שוחה מים . וכשילאו מולרים לא
עשה הקצ"ה נסים אלא על המים מנין שנאמר (חלים
ק"ד) הים ראה וינחם ויהי ראה רבי
נהוראי אומר שם המפורש היה חקוק על המטה ונקדע
שנאמר (שם ע"ז ע"ז) ראוך מים ימלו . צאו למרה
כשעלו מן הים והיו המים מרים עשה שם להם נסים
מנין שנאמר (שמו' עו כה) ויורהו ה' ע'גו' צלע עשה
להם נסים צמיסנא' (צמדבר כ ה) ודברת' אל הקלע וגו'
צבאר עשה להם נסים ואמרו טירה שנא' (שם כא יז) אז
ישיר ישראל . אומר להם משה הו' יודעים כל הנסים
שעשה לכם הקצ"ה לא עשה אלא על המים אף צעשה
שחצצרו את הירדן לירש את הארץ עתיד הוא לעשות
לכם נסים צמי הירדן עכ"ל . ומה שיש לדקדק במאמר
הוא פשוט כי מה קשר צמה שהחיל הלכ' אדם מישראל
ששוחה מים ללמאן עם סקוק שמוע ישראל וקשר צדק
אמרי צדק וראה כל הנסים שעשה עם הצרכות הקודמות
צברנו צדק נפשות רבות . אלא הענין הוא כי צעל
המאמר הרגיש צפוק כי מה צדק ללמדנו משה צדקו
אתה עוצר היום את הירדן וכוונת תירוץ קושיא זו הוא
צמי' צדק המאמר שהכוונה הוא שעמיד הקצ"ה
לעשות להם נסים צמי הירדן וכדי לפרש ענין זה הוכרח
להקדים כל הקדוה הזאת ואמר הלכה אדם מישראל
ששוחה מים ללמאן מצדך שהכל והוא כמודיענו ורווח
לנו שטעם מה חקנו צרכה זו על המים צנוקס זה שהכל
נהיה צדקו ולא פרטו צה המי' כענין שאר הצרכות
צורא פרי העץ והיה ראוי שיאמר צברא המים .
ועוד רבי ערסון אומר צדק נפשות רבות ומקדונו למה
רבי ערסון השמיענו ענין זה צמיס יוחר ושאר הדברי'
וכפי הדין כל דבר שחלחו שהכל כגון דברים שאין
גידולם מן הארץ צקוטו מצד צורא נפשות רבות
ועוד נוסח הצרכות של צורא נפשות רבות
ומקדונו היא צרכה כוללת . וכן כחז העור א"ח סימן
ר"ז שפי' צורא נפשות רבות ומקדונו וכל מה שהם
חקרים . וכחז רבינו יונה שהוא מלשון כל ומקורן
עלי שהכוונה הלורך ועל כל שאר הדברים צברא צעולם
שאינם אלא להענוג להחיות נפש כל מי צורך מי
העולמיים על כל מה צברא הוא דבוק עם סוף הצרכה .
אם כן נחזור לקושיתנו שנין שהצרכה זו היא צרכה
כוללת למה נזכר פדעה על המים . ושני קושיית אלו

כוונת רז"ל לתרץ ואמרו צדק צדק וראה כל הנסים שעשה
הקצ"ה לישראל לא עשאן אלא על המים . ולריך לדקדק
צדקרים אלו שאי אפשר צדק פנים להצין כפשוטן
שהרי כמה נסים נעשו לישראל שלא היו על המים אלא
צמלרים מ' ונכות לא היה צדק למים כי אם
ונכת דם ונכת הצדק ואח"כ עמוד הענין יומם ועמוד
האש לילה ונתינת הוון והשלו ונתינת החורה צדק
ומלחמת עמלק ומלחמת סיחון ועוד וכמה נסים שעשה
אליהו ואלישע לא היו צמיס אמתהא אלא צלי ספק
הכוונה הוא שכל הנסים שנעשו לא נעשו אלא על ד'
החמד הפשוט והמשילן צמיס שהמים הם קיום העולם
הה"ד (חלים ק"ד ג') המורה צמיס עליוותו וכתבי'
(שם פ"ט ג') אמרתי עולם חמד יצנה ולכך אי אפשר
לעולם צלי מים : ולכך הביא כל הנסים האלו שנעשו
צמיס שכל הנסים צעלום מורים על ד' החמד כילד
ציבור ישראל שוחה מים המלרי דם הרי לך החמד
(ומפני קשרה בצורה דם למלרים ושאר החלוקות
מבולרות הם . ואמר צדק המאמר אף צעשה שחצצרו
את הירדן . שלא חאמר שלא נשחמשה צמדת החמד
אלא עד צוואם לארץ . וכן יש ראייה צויקרא רבה
פ"ר ונטעמם כל עץ ונאכל ע"ש . לזה השמיענו שאפילו
צעצרים את הירדן לירש את הארץ לך החמד הוא
ההולך עם עמיהם וצ"ה (דברים ע א) אתה עוצר היום
את הירדן כי מלא אתה מיתרתם שכבר אומר שמוע ישראל
ועוד שהיה ראוי שיאמר אתם עוצרים אלא הכוונה
היא על מדת החמד הנקרא א"ח"ה (חלים ק"ד ר') אתה
כהן לעולם הוא העוצר אתכם את הירדן לעשות לכם
נס צמי הירדן . והטעם שיתייחסו הנסים אל החמד
ומפני כי הנס הוא סינוי הטבע והט"צ עולם כענין
אלהים והנה מדת הגבורה שהוא אלהים ושחמשת
צמדת אלהים התחמון וצריאת העולם הי' דין צדק צדק
צדק אלהים (ישעיה מא ג') אף ידי יקדה ארץ וימיני
עטמה שמים נמלא כי סינוי הטבע הוא מלך החמד
והרמזים ומדת לדיק נקרא נס וכן פי' צתיקונים וכל
ומפני שקודו כי כל צמיס וצדק ועולה ק"י ("כענין
מ"ה ואד"י וייחוד זה מלך החמד דהיינו אלוה אל וה'
כדפי' פ' ויקרא :

והנה בהקדוה זאת צין צרכות אלו שתקנו רז"ל
על המים הטעם שאמר שהכל נהיה צדקו הכוונת
שהכל ר"ל כל הנסים שנעשו לנו הכל נהיה צדקו
שהוא החמד ואמר שהכל שהנסים הם מומדת כ"ל כ"ל
העוצר על המקודים ואמר שהכל בה' לרמוז כל ה'
כדפי' שם צתיקונים וכל הנסים נעשים צקשר הנס
צמקד והיינו נהיה צדקו ואין קושיא מומלת צדקו
וצמקד שכבר מולינו מלת דבר ודברו מיוחס' אל החמד
כאמרו

כאמרו (חלי' ק"ז כו) ישלח דברו וירפאם וכן (חליסקל ח)
קויחיה' קוחה נפשי ולדברו הוחלתי (שם קמו יח) ישלח
דברו ויומם . והנחת השלגים הוא מלך החמד כדפי'
צפ' צדקשים וכן (חיוצ יא ה) מי יתן אלוה דבר (שם
ל"ג י"ד) כי צלחת ידבר אל (חלים פ"ה ט) אשמועה
וה ידבר הללתי כי ידבר שלום וכן נמשל הדבור אל
המים כאמרו (משלי י"ח ד) מים עמוקים דברי פי איש
(חלים ק"ט קל) פתח דבריך יאיר ויאיר הוא חמד
אור ודאי . וכשישחה האדם מים ללמאן לריך לכוון
כוונה זו לצדק נקי אל עמונו ודוקא ללמאן מפני כי
בהיות האדם למא הוא כי האלמטומא מוחלצת צדק
זה מורה על הדין וצתייתו המים מורה שהם מי
החמד המצבים את הדין וכן צרכה צניד הוא מוש
כוונת זו על זכירת נקי החמד אלא צברא' שהכל היא
כלל וצדק נפשות היא פרט והכוונה צורא נפשות ומקדונו
צריא' זו היא מלך החמד כי הוא הצדק מה שהנפשות
לריכות דהיינו די ספוקס שאי אפשר לעולם להתקיי'
אלא ע"י כענין מים שהם מי העולם וצצרכה הראשון
נזכר לשון נהיה וכאן צריאה צ' פעולות אלו מתייחסים
אל החמד יד"ו י"ה הוא כענין יהי אור וכן צריאה
נודע מה שפי' צתיקונים (ד' ק"ל ע"א) אדם דבריא'
רכיב צריה ע"ש על כל מה צברא להחיות צהם נפש
כל מי על כל עם היות שפי' שהנסים הם צמיס מלך
החמד הכוונה היא שגלויים צמקד ומקד צלדיק אצל
נביעתם הם יוחר ומלמעלה והעד קריעת ים סוף שפי'
צזוהר דצתיקא חלי"ח . ולכן אחר שהזכיר מה צברא
החמד דהיינו הסיפוק שאי אפשר צלעדו אומר א"ח
ענין עשיית הנסים שהם למעלה והם המנגלים צמי
החמד וזהו על כל מה צברא להחיות וזהו שהחמיל
צעל המלאו ואמר כל הנסים שעשה הקצ"ה לישראל
לא עשאן אלא על המים דהיינו מקום גילויים צמיס
ולכך המכה הראשונה היחה צמיס להראות שכל שאר
הנסים שיעשו יהיו מנגלי' על ידה . ואמר על כל מה
צברא ואמר צלשון על כענין (ישעיה נח יד) אז תחננו
על ה' שפי' צזוהר (פ' יחור ד' פ"ג ע"א) ועל
ה' הוא מוש ע"ל כ"ל מ"ה פי' מה שהיא למעלה מכל'
מ"ה מוס צדק להחיות נפש כל מי שמוטם הם החיים
להחיות הנפשו ומפני היות הדבר צמקום הנעלם לא
אמר על שאתה צורא להחיות שהיא פעולה הווה תמיד
אלא מה צברא והוא נעלם למעלה צמקו' הנקשר אדם
דצריאה דעליון . וצזה נכללו כמה דברים הא' מה
שפירשו המפרשים שלהחיות נפש כל מי הם החמנוגים
היחרים שכן הוא שמוטם נשפעי' כאמרו תחננו על ה'
וכן הנסים שהם חיים לישראל מושם צמיס ונפש כל מי

כאמרו

שבהם שולטת המיתה הם ונחמיי ע"י השפע העליון
גם צזה נכלל עונג הנשמות נשמות הדיקי' צעו"ה צ'
שהלדיקים נקרא כל אדם מהם מי שנאמר (שמואל ב'
כ"ג ח) וצניחו צן הוידע צן איש מי והיינו להחיות
נפש כל מי ונחמיה צרכה זו על המים צברנו כי צזכור
האדם החמד התחמון ההווה תמיד שהם המים או
שאר הדברים מהתענוג שאדם אוכל שכלם הם צכלל
החמד התחמון אז יזכור החמד העליון שעמיד הקצ"ה
לעשות וזהו על כל מה צברא שפי' ששם הוא התענוג
הנפלא וכן מה שעשה צבר מנין הנסים וצזה יתדבק
צאהצתו כראוי וצקוף הצרכה שאנו אומרים צרוך פי
העולמיים יוצן מה שאמר רש"י ע"ה (זוהר ערשח
חולרות ילחק סוף דף קלה) שאמר שם צענין לדיק נקשר'
מי העולמיים אומר רז"ל מי הוא צחרי עליון דלעילא
דאיהו עלמא עילאה מי לגצי עלמא תחלה ועלמא
תחלה צגיניא קיימא ונהרע עכ"ל . ואיפשר לומר
כי צ' מיני שפע שאמרו שם הא' שפע הקיום והצ'
שפע התענוג והנסים הם הם צ' עולמיים שפי' במאמר
והצן עוד מה שהראה לנו אהצתו ית' ירידת הוון כמו
שאמר צחמנומא צפוק הנוני מומטיר לכס זש"ה (חיוצ
לו לא) כי צם ידין עמים יתן אוכל למצדד השמים
הללו צם הוא דן את אומות העולם תדע לך כשחטאו
דור המוצל דגם צהם שנאמר (חלים יא ז') יומר על
רשעים פמים אנשי קדום כשחטאו דגם צמיס שנא'
(ראש' יע כו) וה' המטיר על קדום וגו' . קישרא
כשחטאו דנו צמיס שנא' (שופטים ה' כ') מן שמים
נלחמו . יתן אוכל למצדד מהם נתן מוזן לישראל שנא'
(שמות י"ט ד) הנוני מומטיר לכס לחם מן השמים
ומלח' לנחמום שהים עומד על הכצפן נכנס שונאו
וחסה הגמלים ונתן על ראשו נכנס אוהצו ורדה פח
חמה ונתן לו הגמלים והפח שניהם ילאו מן הכצפן .
כך הקצ"ה הוריד אש על קדומיים ושכרן מן השמים
הוריד מן לישראל עכ"ל לעניינו . עוד האריכו שם
צכמה נסים נעשו צון ודי צזה לעורר את הלב צאהצה :
עוד מה שהראה הקצ"ה אהצתו לנו צנתינת החורה
כאמרו (שמות י"ט ד) אנוס ראיתם אשר עשיית
למלרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואציא אתכם אלי
ועתה אם שמוע תשמעו צקולי ושמרתם את צתיתי
והייתם לי קגולה מכל העמים כי לי כל הארץ ופירשו
רז"ל צמכילתא והייתם לי קגולה מכל העמים שחזיו
פנויים לי ועוקקין צדברי תורתי ולא חזיו עקוקין
צדברים אחרים קגול' מה קגולתו של אדם צצביה עליו
כך אדם חזיו חצין עלי ר' יהושע צן קרחה אומר
(כדי שתקצב ארון "כשם שהאשה מקבלת אחר צעלה
והצן

"כמכילתא גרסי' כדי שתקצב ארון ומי' כדי לשבר את הארון "בילקוט גרסי' יכול כשם וי"ל דה"ס יכול כשם שהאשה מקבלת אחר צעלה כמות אשם
שבעלה חייב צמזונותיה והטעם כי כשהיא יכולה לכנס לעלתה ממון מאחר בעלה עושה וכן הנין והעוד והטעמה לפי שיש להם לרהוב שמה יפלו ביד אחרים
או שיהיה חיה מניעה לבעליהם להושיעם יכול אף חכם מהגלים מחארי ס"ל כי לי וגו' חייני מעמיד ואיני מושליע עליכם אלא חלי ולא תלכדו לכבד
מאחרי והטעם שאין שייך לומר זה כנמשל לפי' אחר בחללת דבריו כדי לשבר את הארון וק"ל

והבן אתר אציו והעבד אתר אדוניו והשפחה אתר
גברתה יכול אף אתר מוסגלין ת"ל כי לי כל הארץ
ואת'היהו לי כביכול איני מעמיד ואיני משליט עלי'אלא
אני וכן הוא אומר תלמי קבל דהנה לא ינוסולא יישן שומר
ישראל מולכת כהנים איני מומליך משה"ע עלי' וכן
הוא אומר שיר ר' ע' אמת היא יונתי עכ"ל לעניינינו
ומאמר ר' יהושע ב"ק מוצן עם מה שפי' רש"י פסוק
זה ז"ל סגולה חולק חצי' כמו וסגולת מלכים כלי יקר
ואצנים עובדות שהמלכים גונזים אותם כך אתם שהיו
לי סגולה ומשאר אומות ולא תאמרו אתם לצדכם שלי
ואין לי אחרים עמוכם ומה יש' לי עוד שאתם תצחכם
נכרת לי כי לי כל הארץ והסבנייני ולפני לכלוסות'היהו
לי ממלכת כהני' שרים כמד"א (שמואל ב' י"ח) וצני דוד
כהנים היו והורה ענין האהבה לנו באומרו והתם
היהו לי ופי' ז"ל איני משליט עליכם אלא אני וכיולא
צזה פי' רש"י ע"ה (זוהר פ' ויקרא דף ז' ע"ג)
ז"ל זכאין אינון ישראל דלא יהב לון קצ"ה
לרצבא או לשליחא אלא ישראל חמידן ציה ואיהו
אחיד צהו ומחציבותא דילהון קרא לון קצ"ה עבדין
הה"ד (ויקרא כ"ה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם
לצתר קרא לון בניי הה"ד (דברים י"ד) בניי אתם לה'
אלהיכם לצתר קרא לון אתים הה"ד (תלמי קצ"ה) לומען
אחי ורעי' בגין דקרא לון אחי צעא לשואה מדוריה צהו
ולא יעדי מינייהו עכ"ל לעניינינו :

ובן מוענין אהבת החורה מה שהוכיח לנו מרע"ה
במשנה חורה (דברים ד' ל"ג) כי שאל נא
לימים ראשונים וגו' הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשוע
כמוהו השמע עם קול אלהים ואמר מן השמים השמיעך
את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה
ודבריו שמעו מחוך האש ותחת כי אהב את אבותיך
ויצטר צנעו אחריו ויוליך צנעו צמח החורה לנו (שם ד' לח)
וכיולא מוענין האהבה בנתינת החורה לנו (שם ד' לח)
לסוריש גוים גדולים ועלומים ומך משיך להביאך לחת
לך את ארלם נחלה כיום הזה ובענין אהבתו לנו
בנתינת החורה ע"ה שפי' הרשב"י ע"ה (זוהר פ' בלק ד'
קל"ג) בפסוק (דברים לג' ב') ה' מסיני צא וצת משעיר
וגו' משם מורה חוקק אהבתו ית' לנו כלב האוהב
צנו ידיו ועל צנינת אהבה זו בנתינת החורה אומר
במשנה (אבות פ"ג) חציבין ישראל שנתן להם כלי
חמדה שבו נכרה העולם שנאמר (משלי ד' ב') כי לקח
טוב נחתי לכם וגו' : ועל כלל הנסים שעשה עמו
הקב"ה לנו אומרים בהגדה ליל פסח על אמת כמה
וכמה עוזה כפולה ומכופלת למקום עלינו הולילנו
מומלרים עשה צהם שפטים עשה דין צאלהיהם כנג
צבוכיהם נתן לנו את ממונם קרע לנו את היים העבירנו
צחוכו ציצשה שקע לרינו צחוכו נתן לנו את החורה
הכניקנו לארץ ישראל וצנה לנו צית הצמירה :

ובן מהדברים המוראים אהבת הקצ"ה לישראל הוא

החמד - וצפי' החסל' יחצא כל פעולה ופעול' מאלו
היאך יורה על החמד וכן צצרכת אתה גבור עם היות
שהיא דומה לגבור' היא הגבורה המתוקה הנקשרת
צחמד שהרי אנו רואים שכל מפעלות החמד נזכרו צה
ומיה ממים ומכלכל סיים צחמד ומיה ממים צרחמים
רבים סומך נופלים ורופא מולים ומחיר אקורים ומקיים
אמונתו ולא נזכר ענין הדין צפי' אלא צמלת מלך מומית
וקמוך לה אומר ומיה שפי' ענין המיתה שהוא הדין
היותו הקפה כיונתו ית' לטובה אל האדם כדי להמיתו
כדי שלא העולם מוקללו חיו ושפי' שומה ה' צמעשו
ופרטי ענייניה שז' צה כמה פעמים ענייני המיתה
ושאר פעולותיהם יחצא צענין החסל' נמלא צצרכת
הוא הגבורה הקטורה צחמד וכן הוא על דרך שפי'
הרשב"י ע"ה (והעמקנו צפי' משע' זה") דאצרכת רמים
ליחוק וילחק לאצרכת מחצקן דא צדא :

עוד מה שאנו מוזכרים צצרכת מודים על חיינו
המקורים צידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל
נקיך שכל יום עמו הטוב כי לא כלו רחמיך ומה שאנו
מוזכרים אחר חטותינו ג' מדות של רחמי'אל רחום רחוק
וכו' המורים על חמד הגדול עם כל אדם ידקק צהם
וכן מה שאנו אומרים ציום שצת ואלו סינו מלא סירה
כים וכו' מלפנים מומלרים גאלחנו ה' אלהינו על כן
אצרים שפגת צנו ורוח נשמה שנתחת צאפינו ולשון
אשר שמת צפינו וכו' מליל עני מחזק ממונו שועת עניים
אתה שמע - וכן מה שאנו אומרים צצרכת המזון
צצרכת נודה על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה
וכו' על שהנחלתו מוארץ מלכים על צריחך שחמת
צצרכתו וזה מורה על קשר האהבה שהוא ית' קשור
עמונו שאות שמו חסום צצרכתו - וכן דרך החברים
האוהבים זה לזה לעשות קשר סימן צנייהם לאות על
האהבה שלא תשכח לעולם - על חורחך שלמדחנו פי'
לעיל וצנינת המזון ג' מואות חסור עם כל הנצרכים
וכן כאשר יזכור כמה נסים נעשו ע"י הנציאים מהם
ע"י שמואל מהם ע"י אליהו מהם ע"י אלישע יכיר
גאלו וטובו עם ישראל ומלכד זה הנסים הנעשי' לישראל
צכל דור ודור שאם היינו צאים לקפרם לא יכילם ספר
והוא מה שאנו אומרים שצכל דור ודור עומדים האומו'
עע"א עלינו לבלותינו והקצ"ה מלינו מידם וכלל
הנסים שצחנו ועוד כמה מהם שלא זכרנו כלם נזכרו
צספר עזרא (נחמיה ע' ו') אתה הוא ה' לצדך אתה
עשית את השמים וגו' אתה הוא ה' האלהים אשר צצרכת
צאצרים וגו' ותרא את עני אבותינו צמלרים וגו' והים
צקעת לפניהם וגו' וצעמוד עקן הנתיחם יומם וצעמוד
אש לילה להאיר להם וגו' ועל הר סיני ירדת וצצרכת
עומהם משמים וחתן להם משפטים ישרים וגומר ואת
שצת קדשך הודעת להם וגו' ולתם משמים נחת להם
לרעבם ומים מקלע הולאת להם ללמאם ותאמר להם
לצא לרשת את הארץ וגו' והם ואבותינו הזידו ויקשו

את ערפם וגו' ואתה אלהי קלימות חנון ורחום ארך
ורב חסד ולא עזבתם אף כי עשו להם עגל מסל' וגו'
ואתה צרחמיך הרבים לא עזבתם צמדבר את עמוד
הענק לא קר מעליהם יומם וגו' ורוחך הטובה נחת
להשכילם ומוך לא מנעת מסיפם וגו' ומ' שנה כלכלתם
צמדבר שלמותיהם לא צלו וגו' וחתן להם מומלכות
ועממים ותחלקם לפתא וצניהם הרבה ככוכבי השמים
וגו' וילכדו עליהם צלורות ואדמה שומה ויירשו צמים
מלאים כל טוב וגו' וימרו וימרדו צך וגו' ותחנם
ציד לריהם וילכו להם וצעת לרמם ילעקו אליך ואתה
משמים שמע וצרחמיך הרבים חתן להם מושיעים וגו'
וכנות להם ישונו לעשות רע לפניך וצעצם ציד אוציה'
ויירו צהם וישונו ויצעקו ואתה משמים שמע ותלילם
צרחמיך צרות עתים - וכן נאמר צם (שופטים
י"ו) ותקלר נעשו צעמל ישראל ראה כמה חצבה לנו
כאדם שאלטער על לרם צנו - ועוד שם צצנור' (נחמיה
ט' ל') ותמושך עליהם שנים צרות ותעד צם צרוחך
ציד נציאך ולא האזינו וגו' וצרחמיך הרבי' לא עשיתם
כלה ולא עזבתם כי אל חנון ורחום אתה ע"כ צם עזר'
עוד יצחין מה שאמרו צרותינו צמם' אבות (ספר ה')
עשרה נסים נעשו לאבותינו צצית המקדש
לא הפילה אשה וכו' וזה צזמן שהיה צית המקדש
קיים את לישראל ששכינה שרויה צנו וכונו שכתב
הספיד ה"ר יוסף יעצן צצנת (שם) צושת פנים לג' ע'
יהי רלון סיצנה צית המקדש צמהרה ציינו ע"ש וכונו
שהמשכן נקרא משכן העדות שהיו עדות לישראל ששנת'
שכינה צנייהם צמליאות זה היה צמקדש צמעשה נסים
שהיו צו צפרט צ"ה צלשון של זהרית שהיה מולצן
להורות אס יהיו מואיכם כשנים כשלג ילצינו וגומר
ואפילו עשה שהוא חרצ הוא את שצננותינו הוא
ועמיד הצ"ה לצנות צית המקדש מועשה ידיו ששילאו
ישראל מומלרים היתה כיונתו יחצרך להוריד לנו צית
המקדש הצנוי למעלה אלמלא לא טטאו צעגל - וכן
פי' צזוהר (פ' פתח דף רכ"א ע"א) ז"ל דכר
נפקי ישראל מומלרים צעא קצ"ה למעצד לון צארעא
כמלאכין קדישין לעילא וצעא למצני לון ציתא קדישא
ולנחחא לה מגו שמי רקיעין ולנעעא לון לישראל נליצו
קדישא כגוונא דדוקנא דלעילא - הה"ד (שמות עו'
ז) הציאמו ותטעמו צהר נחלתך - צאן אתר מוכון
לצצנתך פעלת ה' צההוא דפעלת אתה ה' ולא אתר מוכון
לצצנתך פעלת דא צית ראשון - מקדש ה' כונו ידך
דא צית שני וצרוייהו אמונתא דקצ"ה אינין ומדאצנא
קמיה צמדצרא מיתו ואכנס לון קצ"ה לצציהו צארע'
דאליפו עוצדהון וציתא אצצני על ידא דצר נש וצג"כ
לא איתקיים עכ"ל - ועוד האריכו שם צדרוש ע"ש -
וכן הנם שנעשה לכל ישראל צימי מודכיי ואסתר היה
קיום לכל החורה כדפי' דז"ל (שבת פק' נ') עקיבא דף

החמד הוא מלך החסד וילחק גבורים והם קטורים זה צהם (פי' צמלרים)

וי"ל ע"ה ע"ד צצנור' ?

סח ע"א) כי בחמלה כפה עליהם ההר כגיגית והיא
(מודעה רבה לאורייתא אבל צימיי המון קיימו וקצלו
קיימו מה שכבר קצלו הכוונה קיימו זרלון ומחאה
מה שקצלו על כרחם ציטן שראו כמה נסים עשה הקצ"ה
עמהם כחז המרסם על צנו שחייב הצן לעשות רלון
האז . ולריך שחדע שכל הנסים שנעשו לנו ומה
שנעשה בכל יום ומה שיעשה הכל הוא ע"י השכינה
הקטורה עמנו והיא האם המרממת . וכן מוצא
בתיקונים (דף י"ז ע"ג) וצגין דליהו מצוה עמהון
צגלוחא לחמור ציה אין מצוה מחיר עלמו מצית האקורי
ושכינחא איהי צצית האקורים דליה צגין רחמינותא
דילה איהו אקור צה ורזח דמלה (שיר א' י"ג) לרור
המור דורלי צין שרי ילין צג"ר מאן דצעי לאשגא
למוכח ליח ליה רשו לאשגא ליה אלא בשכינתא הה"ד
(ירמיה ע' כג) אל יתהלל חכם וגו' כי אם צזח
ואהרן כד עאל לקדש הקדשים ציימח דכפורי צה הוה
עאל דחצי (ויקרא י"ג) צזחא יצח אהרן אל הקדש
דאיהי עח לעשות לה . ומשה בגינה איתקיים בעלמח
הה"ד (דברים לג א) וזחח הכרכה אשר צרך . וצזה
עציר עשר .) מוכחין לפרעה הה"ד (שמות ע' י"ו)
ואולם בעצור זחח העמדתיך . ויעקב צגין דהוה ידע
דכל רעותח דמלכא צה .) מני לצנוי דלח ייעלון קדם
מלכא אלא צה וכל שאלתיך דילהון צללותיך ובעותיך
למלכא דיהון צה הה"ד (ראשית מע כח) וזחח אשר
דצר להם אציהם . ודוד צגין דהוה ידע דכל רעותח
וסייל וחוקשא דמלכא צה אמר (תלים כ"ג) אס חתי
וגו' צזחא אני צווע דלחמור עלה ומלכותו צכל משלי
וצגין דח כד ישראל צעאן בעותיך למלכא אמרין לה
(שיר י' צ) אנה פנה דודך ונצקשו עמך צכמה צקשו
דללותיך ובעותיך דצגיך איהי נחמה עלן דלח אז מייכח
אלח צגין דלח הכגנח יקרא צך דצגיך הוה אקור עמח
כל שית יומין עכ"ל . הרי צפי' שער מכות נעשו על
ידה וכן ג"כ פי רש"י ע"ה (זוהר פ' האזינו דף רל"ו
ע"ג) צענין הלה' הגמלו זחח ז"ל א"ר יהודה הלה'
הגמלו זחח צגין דלחון דור עקס ופחלחול לחון הויתון
גרמין דחגלי זחח צגלוחח הלה' הגמלו זחח דח הוא
גמול דעציר עמכון צכל אינון נמוסין דמלרים צכל
אינון לחון דעציר לכו דח הוא גמול דלחון שלמין להאי
מאן גרם לכוון דח צגין דלחון עס נכל ולא חכם ולא
מסחלנך צכל אינון עבאן דעציר לכוון ער הבחח הלה'
הגמלו זחח דח שכינחא וכה אוקיימנח מלי עכ"ל . וכן
פי' ג"כ צוללה שמות רבה פ' ויקע ומה וגו' על פקוק
זה והזכירו עס הנסים וכפי המוצן ממש ששני הה"ן
אימח עיללה ואימ' חחלה היו משחחתיך בעשיית הנסי'
ז"ל ויקע ומה חח ישראל הה"ד הלה' הגמלו זחח
ר' שישל צו של ר' אצח הים כוחצ .) ה' למען ולמ"ד

והנה מעין אהבתו אמר עס רש"י ע"ה (זוהר פ'
האזינו ריש ד' לח) חייח ר' יהודה אומר צכמה
איתחללנח דקצ"ה) לא לערי רחמינות' מגייהו דישראל
דצכל אחר דלינון הוו קצ"ה צינייהו דחצי (ויקרא
כ"ו מ"ד) לא מלחמים ולא גמלתיס לכלותם להער צרתי
חחם דייקח אחם צינייהו עמהון לא עאדי מייניהו
לעלמין . ר' ילחח הוה אזיל צלחחא ופגע ציה ר' חייח
אמ"ל חמינח צלנחך דחח צמדורח דשכינחא מדוכך .
מאי דחצי (שמות ג' ח') וארד להלילו מיד מלרים וארד
ארד מייצעי ליה וארד) צקדמיחח אימתי כד נחח
יעקב למלרים ולמה להלילו מיד מלרים דלחמלח לא הוה
צינייהו לא ילחין למקבל גלוחח כלומר עמו אנוכי צלרה
חללהו ולכדדו . אמ"ל ודאי צכל אחר דישראל
שריין קצ"ה צינייהו עכ"ל . עוד עס א"ר חייח חצי
(ישעיה מ"ט ע"ו) החשכה אשה עולה מרחם צן צטנה
וגו' האי קרח אוקמוה והכח מאי קח מייירי ח"ח הכי
א"ר אלעזר משמיה דאצוי אמרו ישראל קמי קצ"ה
מיימח דנפלנח צגלוחח הצ"ה צציק לון צגלות' (ואלשי
לון הה"ד (עס מ"ט י"ד) וחלמור ליון עזצני ה' וה'
שכחני . אמרש שכינחח החשכה אשה עולה וכי ישראל
דאיקרין צנים דחצי (דברים י"ד ח') צנים אחם לה'
אלהיכם . מרחם צן צטנה כמ"ח (ירמיה צ' כח) ואנוכי
נטעתיך שורק כלה זרע אמח גס אלה חשכנה דחצי
(בראשית צ' ד') אלה תולדות השמים והארץ ואנוכי לא
אשכחך מכאן דקצ"ה) לא שציק לון לישראל לעלמין
וזו אמר החשכה אשה עולה מרחם צן צטנה דח הוא
רזח עיללה דלמור קצ"ה דחח מלין אלין צשמייח אחידן
כמה דקצ"ה לא אנשי שמים דחח הוא כולח כך קצ"ה
לא אנשי לון לישראל דלינון אחידן צשמיה ממש עכ"ל :
וביון שישראל קרויים צנים והם לחומים צטמו רלוי'
הוה שיעשו מעשה צנים כדרך מעשה הכבוד
לאציו וכן פי' צמרש אלה הדברים רבה פי' כי חח
פ' ויקרא ומה אל כל ישראל ז"ל ד"ח צני אס חקח
אמרי א"ר יהודה צר שלום אמר הצ"ה לישראל אימתי
חחם נקראים צני כשחקמו אמרי למה דצד דומה
למלך שחמרו צנו) סיימני צחוך המדינה שאני צנך
ח"ל אציו מצקס חחח שידעו הכל שחח צני לצוש) (ר'
פורפירח שלי וחן עטרה שלי צרשך וידעו הכל שחח
צני כך אמר הצ"ה לישראל מצקסי חחם שחחיו מוקיימין
שחחם צני עסקו צחורה וצמלוח והכל רואים שחחם
צני עכ"ל . ומה שחל' צומשל פורפירח ועטרה פורפירח
עס המלות שחח לצוש לנשמה ועטרה היא החורה
וצמקומו נאריך צטעמו . עוד עס ד"ח אימתי חחם צני
משחקמו אמרי א"ר כשהיו ישראל צמדבר היה מהלך
עמוד הענן לפניהם והיה עשן המערכה ועשן הקטרה
עולה והיו שני) זיקוקין של אש יולחין מצין שני

והנה
שחח לא יקבלו החורה יש להם חירון שאוקוסים היו ולא קבלו מדעתם (מכות ל"ה) כתי' שיהא רחלח כשהי' חכוח לרמז שהיא כמו הוי והוא
לשון לעקס והימח קול ללערי (ומשחח חחם) (ספוטום) (בלרה
דקיינו ה' לעונם עקב עול
וה' שפינו עקב עול

צדי הארון והיו שורפין לפנייהם אס הנחשים ואח
העקרבי' והיו אומות העולם רואין אותן והיו אומרי'
אלוהות הן אלו כל חשמייחן אינו אלא צזחא אמר להם
ומה וכל השצח הזה שיעשה לכם הצ"ה ע"י שקבלתם
חורחו צהר קיני הוי (דברים כ"ט ח') ויקרא ומה אל
כל צני ישראל ויאמר אליהם עכ"ל וכן דרשו עוד צוללה
שמות רבה פ' ויקע על פסוק (עס ל"צ ו') הלה' הגמלו
זחח וגו' כי מחנחי הצנים הוה לעשות רלון אציהם
ולח נקראו צנים והרצ עושה רלון צניו . ז"ל הלח הוא
אציד קנך חח זכיהם אציד כשם שצגו מחטעח עס אציו
והוא עושה רלונן כן אחם) ומחטעחים לפניו והוא
עושה רלונם . ד"ח אס אציד למה קנך חח קנך למה
אציד אלא צצמן שישראל עושין רלונן של מקור' הוה מרחם
עליהם כחז על צנים וצמן שאין עושין רלונן הוה
רודה לחחם) (כעצד מה עצד צעוצחו ושלח צעוצחו
משמש לאדוניו בעל כרחו כך חחם חעשו רלונן של
מקום צעוצה ושלח צעוצה על כרחם . ר' חחלישח
דקסרין צסם ר' פילח אומר צח ורחה כמה נסים עושה
הצ"ה עס האדם והוא אינו יודע שאלוהי ה' אוכל פח
כשהיא) חחיה היחח יודת צחוך מעיו ומשערע חחמו
אלח צרח הצ"ה מעין צחוך גרנרתו שהוה מוריד חח
פח צצלו . הוה עשך ויכוונך עשך למה שחח לרידוחח
כל אלו הלה' הגמלו זחח הולך חחח' ומדבר דברים
יחירים עכ"ל : עוד מהדברים המעוררים החחב'
פי' צצמדבר רבה פ' חזיר צפסוק (שיר ה' י"ז) חכו
ומחקים וכלו מחמד' ז"ל כלו מחמדים ר' חייח צר אצח
צוהג צצעולם פועל עושה עס צעל הציה ע"י שהוה
מנצל עלמו צטיט הוה נוחן לו שכו . אכל הקצ"ה
מזהיר חח ישראל ואומר להם אל הנצלו עלמכם דצבר
רע ואני נוחן לכם שכרם הה"ד (ויקרא י"ח מ"ג) אל
שקלו חח נפשותיכם וגו' ומה אני ה' נאמן אני לשלם
מחן שכר על כך) (חחמהה הוי כלו מחמדים . ר'
חחמוס צר חייח צסם ר' יוחנן חחצי וחח שצחוחי
קדשו צמה חח מקדשו צמלכל וצמשה וצכסות נקיה
מה חחצי צו עס והיה לחוח ציני וציני' לרעת כי אני ה'
אלהיכם אני ה' נאמן לשלם לכם מחן שכר על כך הוי
כלו מחמדים . וזה דודי כמה דחיימח (ויקרא כ' כ"ו)
ואצדיל אחכם מן העמים להיות לי עכ"ל :

חח
(ח' סר אהבתו מן ישראל) (כבר ירדתי למלרים) (זוהר פ' וזוהר פ'
(מחעננים) (ריש קידן ל' קנין כלומר שקנה אותך בעצד) (ער שלח בחרך) (בשמים ובי רחוי לחם שכי על דבר שהוה להכחילו ולנוכחו הרי שאין לך חין
מחוק חח) (כ"ל דל"ג חלל הגדול וק"ל

אח לאנו . וארז"ל חלי אכלה צם חלי כלים והם אינם כלים והוא מה שהנצי"ט מקוץ (איכה ה' כ"ג) כי אם מאס ומאסחלו קלפת עלינו עד מאד : והכוונה שאם הצ"ה היה מואס אוחנו היה הקלף עד מאד לכלות הכל וכיון שאנו רואים שהצ"ה הניח לנו שארית לא ה' כוונתו בגלות ובחרבן כי אם לייקרנו ושקצו צחשוב' לכן אמר השיבו ה' אליך ושכח וכן אמרו רז"ל בקוף מגלת איכה כי הקולף קפסו להחלות וכן נאמר ע"י ישעיה (ישעיה כ"ז י"ז) כי לא לעולם אריב ולא לנלח אקלוף . וכחצ החסיד צמ"ה ע"ה (חובת הלבבות שער הצניעה פ"ה) והגדולה שבטובות שהטיב בהם לאדם היא החורה הנחונה לנו ע"י משה נצי"ט והראות האוחות על ידו ואם ינקט אדם בזמן הזה לראות מה שהוא רומה לעניינים ההם יציט צעין האמת עמרו צין האומות מנח הגלות וקדר עניינינו ציניהם וכו' ע"ש ומלכד זה מה שהוא עונה אוחנו בכל לרוחינו צהיותו וההרהרים חסובה ומחטרט"ו מעונותינו ועושי' חענית וחשוב' מיד הקצ"ה מרחם עלינו צפרט צענין עלידת גשמים נכחן דבר זה צישראל פעמים אין מקפד כי ישראל עם קדוש ומציב לפני קונו בגזרם ג' חעניות יענו וצזה ומקדש שם שמים ומורה שיש אלהי' לישראל וכמ"ש הנצי"ט (ירמיה י"ד כ"ג) הים צהבלי הגוים מוגשימים ואם השמים יתנו רציצים הלל אלה ה' אלהינו ויקרם לך וגו' הרי צחינת אהבה זו כוללת לכל ישראל : עיד צחינת אהבה אחרת כוללת למוקלת אומות ישראל אשר נחקבלו צהיותם נדחים ושבו וחסו חחת כנפי השכינה אשר עשה הצ"ה עמם נקים לאין מקפד ויחייב להודאה וצבה לצורא מה שאנו אומרים בכל יום צרוך אלהינו צצראנו לכבודו והצדילנו מן החו"טאי ונתן לנו חורת אמת וכמה היו הנפשות עם משוקעות צחוך עמקי הקליפה ויליאה משה דומה ממש ליליאת מלרים וכן אין עיקר יליאתנו מולרים על יליאתנו משעבוד הגוף לגאול' אלא שהיו נפשותינו ג"כ משוקעות צקליפות אלו עובדי ע"א ואלו עובדי ע"א כנודע מה שפי' ז"ל משכו וקחו משכו ידיכם מן הע"א :

הם מלות שאין השכל מחייבים רק-הם חק וגזירה התלך מלכו של עולם (שמיניה החורה לנולד את בנו (לכנו כמ"ש ולמדנה אוחם את בניכם לעלות לרב

כ' צד את אביך ואת אמוך שדרך הבן לכבד את אמו יותר ולכן הקדים הכתוב האב לכבוד וזה ודאי מלך האהבה וההפך שצין עבד לבן הוא כי העבד עובד לפעמים על מנת לקבל פרס אבל צן אינו עובד על מנת לקבל פרס אלא מלהבת אציו ואמו . וכן נחצאר צזוהר (פרשת קדושים דף ק"ג ע"א) ויש צן ששמתו מלך האלילות ואמרו שם שצן דליהו ומתמן לא אשתדל צאורייתא לקבלא אגרא לא צמעשה ולא צדיצור ולא צמחשבה עד כאן לשונו וכן מ"י ששמתו משם אין מעא צל על ידו ועם היות שומינו ישראל שנקראים עבדים גם כן שנאמר (ויקרא כה נה) כי לי צני ישראל עבדים הם פירש צר"מ (פ' פנחס דף רכ"ג ע"א) כי מלך השכינה נקראו עבדים מפני כי היא המשמשת לצעלה ז"ל חלת אצבן איחקראו עבדים ומקטרה ע"ש שכינתא דליהי עבודת ה' ואוף הכי משה עבד ה' וצג"ד כי לי צני ישראל עבדים אבל לגצי אחרנין כל ישראל צני מלכים הם ומקטרה דמלכות וליהי אמאי איחקראת עבוד' באורם דאיחחא למויפלת לצעלה ואורם צנין למויפלת לאצוהן עכ"ל . והכוונה צזה כמו צצירנו לעיל כי השכינה לעולם מעוררת שיה כאוורו (חלים פ"ג צ) אלהים אל דמי לך אל תחרש והיא לריכה להמעוררותה המעוררות מעשה ישראל שהם הדצקים צה וצצמינה זו נקראים עבדים . ומ"י שהוא רולה לידצק צאהבת השכינה לריך לעולם לעורר מעשה אליה או חורה או מלוה כדי לעורר אליה מ"יין נוקצין והעד מצינימין שפירש צזוהר (פרש' וילא) שהוא מרכבה אל השכינה צקוד מ"יין נוקצין והוא קפן אל הים כדפי' ז"ל (קוט' פ"ה) צפסוק (חלי' קס כה) שם צנימין לעיר רודם . ז"ל שם צנימין לעיר רודם היה ר' מאיר אומר צשעה העצרו ישראל על הים היו השצטים נולחין זה עם זה זה אומר אני ארד וינד לים שנאמר שם צנימין לעיר רודם אל חקרי רודם אלא רד ים והיו שרי יהודה רוגמים אותם שנא' שרי יהודה רגמתם לפיכך צזה צנימין ונעש' (א) ארשפצכן להקצ"ה שנא' (דצרים לג יצ) וצין כחפיו שכן עכ"ל לעניינו והעעם שהיו השצטים נולחין מ"י יכנס חחלה מפני שקריעת ים סוף הית' לריכה המעוררות חחחון וצ"א הקדוש צרוך הוא למשה (שמו יד ע"ו) מה חלעק אלי דבר אל צני ישראל ויקעו ירלה שיחטילו הם ליכנס לים יורה על האונחם שיקרע להם הים וצהמעוררות הזה שיחטילו הם יקרע להם הים ואתה הרם את מעך ונעה את ירך על הים וצקעוהו . ונפני שצצט צנימין היו יודעין שורש נשמת אציהם שהוא מקור שורש להמעוררות חחחון לכן החטילו הם מיד צחשק ההוא וקפלו לחוך הים לכך צזו ששכינה צחלקם והיינו צית המקדש שנצנה צחלקו של צנימין . ונלמוד מענין זה שמי שהוא רולה שהקדוש צרוך הוא יעשה עמו

(כ"ג) בים דירה להקצ"ה שצ"ה כנוי בחלקו (מפני שהקצ"ה חשלה מנה כנגד מנה (כ"ג) כבוקים יין והוא רמז לצבות כמו שאמרש והולך

א"כ לפי זה כיון שהשכינה נזקקת מישראל צדיקה
שימכנה סמניכה ודאי תלוי צדיקו דהיינו על ידי
הייחודים בחסותו ותורתו שהיא קצת וקמ"ל אע"פ
שאין זוג בגלות לריבין אלו לקמ"ל אוחה ע"י הייחוד
כי ע"י זה יבא לה הארה קלת והיא אומר מורי ע"ה
שהיא משל למלך שנתגרש ממלכותו והיא הולך בגלות
שהגומל עמו חסד לתת לו פה לחם וקיהון מים היא
אוחה המיעוט שגזר צדיקי המלך כאלו האכילו חכמולי
מסועמים צעומים במלכותו ודומה לנשל הזה אמרו
בתיקונים (ד' קמה) ז"ל אלא צודאי כד שכינתא איהו
בגלותא כל מאן דעבד מלוא לחקמא לה מן גלותא
כאלו אוקיר לקצ"ה למלכא דהוא ליה קטעה עם
מטרוניתא (א' וארנא לה מן היכליה והיא אלת לגבי
שכינתא והלא כל מאן דמקבל לה צדיקה ואוקיר לה
ודאי אוקיר למלכא ומעיל שלם צינה וצין בעלה הלא
כל יקרא דעבד לה למלכא עבד דאם מלכה בעק עלה
זמנא חרא או חרין יהא שלום עמה ויחזיר לה לצדיקה
ואיהו שאיל לה מאן אוקיר לך או מאן זילזל צד או
חס חרין לה מלכותא אחרא כגונאל דא עכ"ל לענייננו
והשאר נעתיק לקמן צ"ה :

וזה ספן השכינה שנייחוד אוחה לעולם צין בחסות
צין בעסק מלוא כגון גמ"ס ושאר מלות צין בעסק החור'
וכל צדיקות אלו נחצרו צו"פ (ס' ויקהל ד' ר סוף ע"ה)
בתיקונים - צענין החסלה ציארנו צוהר אחר צפוק
קמו מאחכס תרומה שהחרו"ה היא השכינה עם בעלה
שהם חרי מנחה ואמר וכד אלעריך לך להאי נוקצא
חמאה לחרמא לה חסיד לך לנטלא לה בלמודה אלא לה
ולבעלה ואינון חרי ומלין מאה דקאמרן צגין דלא
אילעריך לאפרשא לון כלל אלא לייחדא ויולבעלה ועל
דא איתקרי תרומה בכלל חרא ות"ח בכל יומא כרוזא
קארי כל צני עלמא (צכו קיימא מלה דא קמו מאחכס
חרומה לה) ואי תימא דקשיא מלה עליכו כל נדיב לצו
יביאה מהו יביאה אלא מהכא אוליפנא רזא לללואת
דבר נש וכו' וציארנו שם שכל החסלה עם הזמירות
עם הצרכות של ק"ס והפלת י"ה הכל הוא חיקון לשכינה
ליסדה והאריכו שם וכל מליאות יחוד זה תלוי בצרכות
הלז כל נדיב לצו יביאה סי' יביאה למעלה וייחד אוחה
וכן אמר צפוק המאמר וע"ד זכא איהו מאן דשוי
לציה ורעותיה לרא וע"ד כתיב כל נדיב לצו יביאה את
חרומה ה' לגבי מלכא לצו יביאה למלכא עילאה כמא
דאיתמר ובענין המלות נחצרו צו"פ (ס' כי תלד ד' רס"א)
ע"ה ז"ל ולאו (א' למנא אמר קצ"ה העוסק בחור'
ובגמילות חסדים ומחפלה עם הליצור מעלה אי עליו
כאלו מדאני לי ולצני מצין האומות וכמה צני נשא דקא
משחלדי צאורייתא ועבדי גמילות חסדים ולא איתערק
קודשא צריך הוא ושכינתיה אלא דאיתעדל צאורייתא
למכר יתה צקודשא צריך הוא ובגמילות חסדים הא
צאורייתא

(א' ונרשה) (כ' כולמו בידים הוא להקן השכינה (לחכס) (שכינה היחה מבינה עליהם) (ג' גרש ישראל ושכינה ע"ד עמו אכני ברה"ה) (ש' נשבע) (ח' רועה נחמן ומשם רבינו בקרא כן) (ג' נלי יראם והאבה

צאורייתא איתקרי חסיד צג"ד אמינא לקצ"ה שומר נפשי
כ"י חסיד אכ"י ולא תדון לה כעובדי אלין עמי האכלנו
דאיתמר זהו ולא עם הארץ חסיד ואי תימא כמה עמי
האכלות אינון דעבדי חסד אלא הכי אוקמוה איזו
חסיד זהו המחמד עם קונו כגון דור דהוא מחבר ומאי
הוא מחבר אורייתא דלעילא הוא מחבר עסקצ"ה וצג"ד
שומר נפשי כי חסיד אכ"י עכ"ל ובתיקונים (ס' ד' ח' א')
ציארנו עוד צענין זה ז"ל חסידים ומקטרא דחמד דרנא
דאצרהס ואוקמו' עלי' חין חסיד אלא המחמד עם קונו
דעבדי לייקודאיהו אכסני' דלי' ורא שכינת' דאיהי קודילי'
צית דילי' עכ"ל לענייננו ז"ל שיוצנו דצרינו אלה עם מה
שנחצרו צו"פ (ד' רע"ו ע"ה) ז"ל פחה ואמר דעיל'
מהימנא האי) (כלה דילך קצ"ה יבא לה לאצרהס לגדל'
לך לגבן וצגין דאיהו נע"י לה איתקריא ברחיה סה"ד
צת היחה לו לאצרהס וצכל שמה וצה קיים כל אוריית'
כלה ואפילו עירובי תצטלין סה"ד (רש"י כ"ו ח)
וישמר משמרתו וגו' ואיהו הוה לגבא אומן כגון ויהי
אומן את הדסה וקצ"ה צריך ליה צגינה סה"ד (שם
כ"ד ח) וס' צריך את אצרהס בכל וגדיל לה מכל מדות
טצין וגמיל לה חסד וקליק לה בגדולה צמדת חסד
דאצרהס והוה ציחיה צגינה פחות לרוחה לגמול חסד
עם כל צאי עולם עכ"ל נמלינו למדים מהמאמר הזה
כי עיקר גמילות חסדים שפעה אצרהס אצינו ע"ה הוא
לגמול חסד עם השכינה וזה צג"ד צצ"ה סה"ד שתייה
כלולה מכל המדות הטובות והצ' לקושרה בחסד והיה
ציתו פחות לרוחה לגמול חסד ופי' שתייה כלולה מכל
מדות טובות נחצרו בתיקונים ואמר שם שהשכינה כל
שפת ימי המול אלתא ומגדלדא מוקוס למקוס לראות את
תמלא לדיק שבו מדבק ואמר אחר כך וני הוא הלדיק
אשר מדבק שיהיה מרכבה לדיק מי עלמין אוחה שהוא
כלול מכל המדות הטובות וז"ל ומאן איהו לדיק דאיהי
איתרצקת ציה שהוא דאיהו כליל מכל מדות דקצ"ה
דאיתמר ציה ויכלו כליל כלא דכל ספידן ציה איתחלילו
דאיהו חסיד וגומל חסד עם שכינתא ויהיז לה חוקשא
בצרכיה והכי בכל ספירה וספירה יהיב לה חוקשא ציה
וציה איהי איתרצקת ולא חוזר מניה בכל שית יומא
שצחא ובגיניה איתמר על לדיק א' העולם עומד וציה
כנפי יונה נחפה צכקא איהי מוכיית עליה בגרפהא
ואגנת עליה מכל מקטרגין דעלמא עכ"ל הכי צפי' שאמר
שליך שיהיה כלול מכל המדות הטובות שצער מדות
כדי שחקבל השכינה ומנו חוזק והארה מכל מדה ומדה
כי היא אינה מקבלת כי אם על ידי לדיק ולכן לדיק
שהיו כלולות צו וז"ל והכי בכל ספירה וספירה יהיב
לה חוקשא ציה ועם היות שלא ציאר כאן העשר מדות
אלא גומל חסד וגבור קמך לו על מה שציארם בתיקוני'
צוקוס אחר ונחצרו לקמן צ"ה :

(א' החורה נקראת כלה של משה כמ"ס דז"ל ע"ה ויהי ככלוהו לדבר וגו' : (א' קלע שזרקין עמו אצניס : (א' נשמו : (א' להנחת עלמס

(א' ונרשה) (כ' כולמו בידים הוא להקן השכינה (לחכס) (שכינה היחה מבינה עליהם) (ג' גרש ישראל ושכינה ע"ד עמו אכני ברה"ה) (ש' נשבע) (ח' רועה נחמן ומשם רבינו בקרא כן) (ג' נלי יראם והאבה

ובענין עסק החורה לימד השכינה נחצרו בחקונים
(חיקוני זוכר חדש ד' ה' ע"ה) ז"ל אדכי
הא רעיא מהימנא קא אחי נעל (א' קרעא צדיה פחה
ואמר זכ"א חוק' שופ"ר הול"ך קבולת' א נעיל חלח
אצנין וזריק לון לגבי עילא וכד זריק לון פיתעצירו
אצנא חרא ואמר למארי מתיבתא קצילו הא אצנא
לגביינו דהא שכינתא איהי בגלותא וליה צכו מאן
דיתערב לגביה לללאה לגבי בעלה ולא עוד אלא כמה
מארי מדרשות דאינון סצרים לגבינו לווחין בכל יומא
ולילי צאורייתא דצע"ס צכמה קושיין ולווחין צה ככלצבי
דאמרין סה סה כגונאל דגיהנס דלווח סה סה סה"ד
(משלי ל עו) לעלוקה שתי צבות סה סה סה סה סה סה"ד
בעלמא דין סה לן עושרא בעלמא דאחי כמה דאוקמוה
(אצות סוף פ"ג) למוד חורה הרבה ויחנו לך שר הרבה
וליה מאן דישתדל צאורייתא ללקא צה שכינתא מגלות'
ולמכר לה עם בעלה דאינון אטימין עיינין קטימין
ליצא וצג"ד קלא נפק צכל ליליא כד נחת קצ"ה בגמלת
דעדן דסלקין נשמתין קמיה והוא קלא אמר קרא
כדכתיב קול אומר קרא זיל ואינו' לון דישתדלון צאוריית'
לחצרה שכינתא עם קצ"ה כגונאל דדוד דאמר (תלים
קלצ ד) אם אהן שנת לעיני לעפעפי חנומה עד חמלא
נקום לה ואיהו הוה אשתדל צאורייתא לחצרה אימא
דאיתמר צה ואל תעוש תורת אמיך עם בעלה דהא
שכינתא מקטרא דחמד איתקריא בגמילות חסדים ומקטרי'
דגצרה איתקריא עקידה וקורבנא ומקטרא דעמודא
דאמלעיתא איתקריא תורה וליה מאן דיתער לה צאלין
מדות לגבי בעלה סה"ד חין מנהל לה וגו' וצג"ד קלא
אמר מה אקר' כל הצער חליר דלא משתדלן אלא (לדצחא
צשרא ואלין אינון עמי הארץ ואלין דמשתדלן בגמילות
חסדים וצאורייתא לא משתדלן לאלה לגרמיייהו וצגינייהו
איתמר (ישעיה מ ו') וכל חסדו כלין השדה וכל חלין
דלא משתדלן צה לשעה רוחא דקודשא דאיהי שכינתא
לא שריא עלייהו סה"ד (תלים עם לט) ויזכור כי צטר
המה רוח הולך ולא ישוצ וגו' עכ"ל :

דרי מנזאר גדול המיוצ על לומדי תורה שתייה
כוונתם ליימד השכינה ולא תהיה כוונתו לחועלת
עלמו להשיג החכמה או לשכר הע"ה שבעל זה מחרעמת
השכינה ואומרת וכל חסדו כלין השדה כמ"ס ואלין
דמשתדלן בגמילות חסדים וצאורייתא לא משתדלן אלא
(לגרמיייהו והכל נכלל בהשתדל האדם שיקרא צן ולא
עבד כי צן חסם עובד על מנת שלא לקבל פתק ומעובר
ע"ו לקבל פתק הוא נענש - ונחצרו בתיקונים ד' ד'
ע"ו ע"ה) ז"ל ויראה והאבה על מנת לקבל פתק יהי
שפחה (משלי ל' כ"א) ותחת שלש רגזה ארץ וגו' חסם
עבד כי ימולך ושפחה כי חירש בגינתה ועוד בתיקוני'
(ד' ע"ג ע"ה) צמיוצ החורה שצעי' לייחד - ז"ל זכאין
לינון

(א' ונרשה) (כ' כולמו בידים הוא להקן השכינה (לחכס) (שכינה היחה מבינה עליהם) (ג' גרש ישראל ושכינה ע"ד עמו אכני ברה"ה) (ש' נשבע) (ח' רועה נחמן ומשם רבינו בקרא כן) (ג' נלי יראם והאבה

איון דמשדלין בשכינתא דאיהי על כלהו בהלכה
לאסק' לה מן גלותא דאיתמר בה (ישעיה נ א) ובפסע'
שולחה אומם ולויזל לה לגבי בעלה למהוי לה קבלה
בדרועוי לקיים בה (שיר ז ב) שמאלו חסת לראשי וגו'
דגלותא משנה דאיהי מט' טרון שלטא בגלותא ואיהו
משנה למלך באתר דמטרוניתא יתבא משנה ודא איהו
ושפחה כי תירש גברתה וציווי דמשנה לא שלטא שפחה
אלא מטרוניתא לבתר דמיית ושה וירית יהושע דאיהו
נער באתר מלכותא שלטא שפחה כד"ל (יהושע ה' יד)
אני ער לבא ה' עתה באתי והא לוקימנא ועל אזרת
עסק החורה נלטינו בפרשת ואהבת והיו הדברים
האלה אשר אנכי מלוך היום על לבבך הרי שיהיו על
לבו פי' שיהיה עוסק בהם מלב ומנפש ושפחה לבניך
פי' רז"ל שיהיו ד"ת משוננים צפיד ואמר אח"כ ודברת
בם ופי' רז"ל (יומא פ"ג) ודברת בם עשה אותם קצב
בשנחך צפידך ובלכתך צדך ובשכנך ובקומך הרי ד'
קיינים לעסק החורה באופן שלא יהי ענוי מדברי
חורה אפילו עשה אחת וכמו שהתור' היא עץ סיי' והוא
עיקר הדבקות לידבק בחיים העליוני' וכמו שפי' בריש
פ' ואתחנן (') עינא דבר נש בהאי עלמא דבעי
לאישתדל באורייתא יומא וליני (') ולא יתעדי מינה
הה"ד (יהושע א ס) והגיה צו יומם ולילה ווי לומן
דאעדי מינה דאורייתא או איתפרש מינה כאלו אעדי
ואיתפרש מן חייא עכ"ל . וגם ע"י העוסק בחורה
השכיני' מתייחדה למעל' ועל ידה יתעורר הייחוד ואהב'
צניח לבין קצ"ה ועסק התור' הוא העיקר אל התעוררו'
(') מיינוקבין ומצואר צו' (ויקרא' כז) ז"ל ת"מ רזא דמלא
לא קיימא כנסת ישראל קמי מלכא אלף באורייתא דא
כל זמנא דישראל בארעא אישתדלו באורייתא כנסת
ישראל שפחת עמהון וכד אשתדלו מוילי דאורייתא לא
יכלא לקיימא עמהון שעתא חד' (') צגיני כך בשעתא
דכנסת ישראל איתערה לגבי מלכא אחקיק חילי ומלכא
קדישא (') חדי לקבלא לון וכל זמנא דכנסת ישראל
אחת לגבי מלכא ואורייתא לא אישחכא עמה כצביכול
חשש חילתא ווי לאיון דמשדלין חילא דלעילא צגיניא
כך זכאין איון דמשדלין באורייתא וכיולא צזה נחבאר
צזוהר (ואתחנן ד' קס"ח) על פסוק כי הוא חייך ואורך
יומך לשבח על האדמה פי' שם שאין השכינה עומדת
ומתיישבת צין למעלה צין למטה אלף ע"י עסק התור'
ואמר רזא דא אשתכחא בפרשת דרז המונחא קבא ואוקי'
קרא בצדא דכנסת ישראל דכתיב (שמות כ"א) שארה
כסייה ועונתה לא יגרע ואי איתנועו מינה מה כתיב
(ש"ס ח"א) וילאה חנם אין כסף כמא דאח אומר
(ישעיה נ' א') איה קטר כריחות אומם אשר שלחתי
וכתיב (שם כ"ג ג') חנם נמכרת' ולא בכסף הגאלו
ומאן דמונע באורייתא מיניה כמאן דנקב (') מארי דאשתא

פרק תשיעי

ומונע ליה מינה דהא אישתאר' (') בארעאל ולא ארמלא
דאח הוא דכתיב (איכה א' א') היתה כאלמנה ולא
אלמנה עכ"ל הרי שפי' שיש בחורה ג' מעלות משא"כ
לשאר המלות דהיינו שארה כקוחה ועונתה והוא מה
שאמר מאן דמונע באורייתא כמאן דנקב מארי דאשתא
שופריר ממונה בעלה שהבעל נותן לאשתו שאר כסות
ועונה . ועונה שהוא לער הגוף הוא יותר מהכל ולכן
השכיני' מתחננת ע"י החורה יותר מכל המלות וליחוד
החורה היא מלוה וממלות החורה אלף שהיא כוללת
והיא פנימית מכל השאר שהחלמוד מציא לידי מעשה
סיקיים כל שאר המלות ואם אין תלמוד אין מעשה כמו
שהארכיו בקפרי וגעתיק לשונם בשער הבא בע"ה :
וצה נכלל הפרק הזה :
ומונע ליה מינה דהא אישתאר' (') בארעאל ולא ארמלא
דאח הוא דכתיב (איכה א' א') היתה כאלמנה ולא
אלמנה עכ"ל הרי שפי' שיש בחורה ג' מעלות משא"כ
לשאר המלות דהיינו שארה כקוחה ועונתה והוא מה
שאמר מאן דמונע באורייתא כמאן דנקב מארי דאשתא
שופריר ממונה בעלה שהבעל נותן לאשתו שאר כסות
ועונה . ועונה שהוא לער הגוף הוא יותר מהכל ולכן
השכיני' מתחננת ע"י החורה יותר מכל המלות וליחוד
החורה היא מלוה וממלות החורה אלף שהיא כוללת
והיא פנימית מכל השאר שהחלמוד מציא לידי מעשה
סיקיים כל שאר המלות ואם אין תלמוד אין מעשה כמו
שהארכיו בקפרי וגעתיק לשונם בשער הבא בע"ה :
וצה נכלל הפרק הזה :
ומונע ליה מינה דהא אישתאר' (') בארעאל ולא ארמלא
דאח הוא דכתיב (איכה א' א') היתה כאלמנה ולא
אלמנה עכ"ל הרי שפי' שיש בחורה ג' מעלות משא"כ
לשאר המלות דהיינו שארה כקוחה ועונתה והוא מה
שאמר מאן דמונע באורייתא כמאן דנקב מארי דאשתא
שופריר ממונה בעלה שהבעל נותן לאשתו שאר כסות
ועונה . ועונה שהוא לער הגוף הוא יותר מהכל ולכן
השכיני' מתחננת ע"י החורה יותר מכל המלות וליחוד
החורה היא מלוה וממלות החורה אלף שהיא כוללת
והיא פנימית מכל השאר שהחלמוד מציא לידי מעשה
סיקיים כל שאר המלות ואם אין תלמוד אין מעשה כמו
שהארכיו בקפרי וגעתיק לשונם בשער הבא בע"ה :
וצה נכלל הפרק הזה :

עלה (') ולא יסור ממונה (') פי' לפי שהקצ"ה וישראל צדמיון איש ואשה לשבח את הארון לפיכך נקרא החורה מייך נוקצין לעורר
הזכר כגברא (') צצביל כן (') ומשום (') ק"ח שארה (') בארעא שהלך בעלה למד' ועדיין יש לה תקום שישוב (') מתקום לתקום (') שכל

מאי ענוי (תל' קנו) כל הנשוא חלה ים כל הנשוא חלה
יה . ובמדרש רבה צ"ט ויקרא צסקוק ונפש כי תחט'
אמרו ז"ל ד"א נפש כי תחטא ז"ה (קהלת ו' ז') כל עמל
האדם לפיכך א"ר שמואל בר אמי מה (') שקבל אדם
מלות ומעשים טובי' אינו מספיק להכל היות' מסוי עכ"ל :
עוד בואלה הדברים רבה צסקוק ואהבת את ה'
אלהיך ז"ל מהו בכל לבבך ובכל נפשך בכל (') נפש
ונפש שברא כך אמר רבי מאיר על כל נשיות ונשיות
שאדם מעלה מייך לקלם ליוצרו מנין שאמר כל הנשמה
חלה ים עכ"ל . ועוד אמרו צירושלמי דפי' אין עומדין
על פסוק (תלים מו ה') ה' לצלות עמנו וגו' ר' ייסא
בשם ר' יוחנן אמר לעולם אל יהי פסוק זה זז מסיף ה'
לצלות עמנו ומגב לנו אלהי יעקב קלה ור' אבהו בשם
ר' יוחנן אמר (שם פ"ד יג) ה' לצלות אשרי אדם צוטת
צך . ועם היות שיש פרטים רבים צפי' הפסוקי' לרז
החועלת שבהם מ"מ הענין הכולל הוא שצריך לשם
לעולם נגד עיניו ההשגחה העליונה ולכך אמר אל יהא
פסוק זה זז מסיף שהרי אומר ה' לצלות עמנו הורה
על אהבתו הגדולה עם ישראל שעם היות שיד"ו הוא
נקרא לצלות שהוא ער על הצלות העליונים מ"מ
השגחתו עמנו . ועוד שהוא משגב ומגן לשומר אותנו
מעבעי העולם והוא קלה צלי הספק כמו שאמרו רז"ל
(ערוצין פ"ה) כל מקום שנאמר קלה אין לו הספק לעולם
שנאמר (תלים מח ע') כאשר שמענו כן ראינו וגו' עד
עולם קלה ומכא יסור הפסוק שאמר עולם קלה הוכיחו
שכל מקום שנאמר קלה אין לו הספק לעולם . ואפילו
לדברי רב אבהו שאמר שהפסוק הוא ה' לצלות אשרי
צוטת צך יש צמד' הצטחון ומעלות רבות וא' מהם הוא
כי אי אפשר לאדם שיהיה דבק באלהיו אסאין לו צטחון
צו . וכשיצטט באמת הוא צודאי דבק ציד"ו ואין לו
פחד מכל ענייני העולם . וכן פי' רש"י צזוהר (פרשת
וארצ ד' קצ) ז"ל ד"א (ישעיה כ"ו ד) צטמו צה' עדי
עד כל יומי דבר נש צעי לאיחחקא ציה צקצ"ה
דהכי אמר דוד (תלים כ"ה צ') אלהי צך צטחתי אל
אצושה אל יעללו אויבי לי ומאן דשוי ציה צטחויא
וחוקסיה דקא יאות לא יכלין (') ללצאשא ליה כל צני
עלמא . דכל מאן דשוי חוקסיה צטמא קדישא איחקיים
צעלמא מ"ט צגין דעלמא צטמיה קדישא איחקיים הה"ד
כי ציה ה' לור עולמים לייר עלמין עכ"ל לענייננו .
ופי' צענין הצטחון צ' עניינים הא' שצריך שיחמיד
צצטחון כל יומי והוא לדקדק אומרו עדי עד . והצ'
שהצטחון עיקרו הוא חזק הדבקות צהצ"ה בה"ש כל
יומי דבר נש צעי לאתחקס' ציה צקצ"ה ואמר לאתחקס'
וכן למטה שאמר דשוי ציה צטחויא וחוקסיה מ"מ על
חזק אחיות הדבקות שאינו יכול להסדר עמו וע"כ
צוטת בכל ענין ואינו ירא מפגעי העולם ועיקר הדבקות
הוא

ע"ד שארז"ל כל האומר הקצ"ה וישראל צדמיון איש ואשה לשבח את הארון לפיכך נקרא החורה מייך נוקצין לעורר
ימדה חיה ולכל אי' יש כח מיוחד ועיין צצ"ר סי' י"ד (') להכיר לו

שנבאר מדברי רש"י ע"ה וצ"ה יתעורר לבו לאהבה
אע"פ שצחדין אנו לומר כמה דברי המעוררי' האהבה
מ"ע אלו נוגעי' צעיקר האהבה לקצ"ה ושכינתיה ולכן
ראינו לצארה פה . אמר צר"מ (פרשת נשא ד' קצ
ע"ה) שחשוב' היא שכיני' שהיא ה"א אחרוני' והכוונה
חשוב' ה' אחרונה להחבצר עם יה"ו אומר אחר כך
וחשובה דא אחקריאח חיים כי ממונה חוללות חיים
דאיון נשמתין דישראל ואיהו הכל דנפיק ועאל צטמו'
דבר נש צלל עמל וצלא יגיעה ה' דצהצראס ועלה
איחמור (דברים חג) כי על כל מולא פי' ה' ימי' האדם
והיא על רישיה דבר נש עלה איתמר (מדבר יב ס) וחמונה
ה' יציט (תלים לו ז) אך צללס יתהלך איש ובגין
דאיהי על רישיה דבר נש אסיר ליה לצר נש למיזל ד'
אמור בגילויי' דריש' דאס היא אישחלק' מעל רישא דבר
נש מיד אישחלקו חיים מניה . ואי תימא דכך שריא
על אומין דעלמא אע"ג דלא אצצרי צהון שמי' וארעי'
וכל חולדין דצהון לא שריא ודאי דמשא צעא וקצ"ה
דלא חשרי שכינה על אומי דעלמא ויהצ ליה עכ"ל .
וכאשר יתשוב האדם שהשכינה על ראשו והוא הנותנת
לו חיים שהיא הנשמה שצו וכן ההכל שעל ידו מחקיים
האדם שאי אפשר לעולם להחקיים צלא הכל שהוא
האור ואלו לא היה האור הנושצ צכנפי' הריאח היה
הלב מלך אשו שורף את האדם . וכן פירשו צסיקונים
ועל ידי שאיבת האדם האור שהוא הצל העול' הוא
מחקיים וזהו כי על כל מול' פי' יד"ד שהוא הצל העול'
היולא מפי' יד"ד שהיא השכינה על ידה ימיה האדם .
והיינו ה' דצהצראס שה' היא הצל טכן חנועת הה'
צצטמא היא רפויא מורה על עלמות ההכל וכמו שה'
עילאה היה הצל שעליה נאמר כי על כל מולא פי' יד"ד
ימיה האדם שעל ידי אותה ההכל מחקיים האד' העליון
כדפי' צזוהר (חזריע ד' מה ע"צ) כן על ידי ההכל
היולא מהשכינה מחקיים האדם החתחון ולכן כיון
שחיות ישראל צפרט הוא על ידי ההכל כי אין ההכל
השורה על ישראל הוא השורה על האומות כדפי' צמאמ'
והיינו ימיה האדם וישראל נקראים אדם ראוי שיאבצ
אותה לעשות רלויה וצפרט כאשר יתשוב שמוה חעא
והמרה את פי השכינה צפרוק עול מלוותיה והיא לא
שרפה אותו צדינה שנאמר (דברים ד' כד) כי ה' אלהיך
אש אכלה והיא נקראת לרק דינא (') דלית צ' ותרנות'
מכל מקום היא שופעת צו חיים וההכל ראוי שיעשה
מלוותיה ותצער צלבו אש אהבתה עד שצכל נשיותיו
יהיה חרוק צה אש יהיה איפשר כדפי' צו ז' צצראשית
רבה (פ' י"ד) ז"ל . ר' ציטו ור' אחא ור' יוחנן צשם
רבי מאיר אומרים הנשמה הזו ממלאה את הגוף וצבע'
שאדם יטן עולה ושואבת לו חיים ומלמעלה רבי לוי
צססר' חגיג' אמר על כל נשיות שאר' צו' צ' לדין לקלם לצודאו

ע"ד שארז"ל כל האומר הקצ"ה וישראל צדמיון איש ואשה לשבח את הארון לפיכך נקרא החורה מייך נוקצין לעורר
ימדה חיה ולכל אי' יש כח מיוחד ועיין צצ"ר סי' י"ד (') להכיר לו

ע"ד שארז"ל כל האומר הקצ"ה וישראל צדמיון איש ואשה לשבח את הארון לפיכך נקרא החורה מייך נוקצין לעורר
ימדה חיה ולכל אי' יש כח מיוחד ועיין צצ"ר סי' י"ד (') להכיר לו

בולל לכללות היסו ובטער החסלה יתבאר היחך
בחסלת שחרית אנו מושכים השכינה אלינו
עוד יש שלשה דברים שראוי לחדם לעשות בכל יום
להמשיך השכינה עליו . הא' הנחת חסלין . הב'
עסק התורה . הג' לתת לה שחר כסית ועונה בחסלין
ביארו בחיקויים (דף צ') שהם צוקצא והמניחם הוא
אות זרית ואות חסלין והוא צן ועליו נאמר לה תקח
האם על הצנים ששכינה שורה עליהם לעולם . ז"ל
חסלין דנטרין אות זרית בחסומים דאיהו ה' יומין ונטרי
אות שבה בחסומים דאינון י"י מן יאקדונק"י דבגינייהו
אוקמוה מארי ומני' דלא אישכחם בר נש פמו' ומתרייהו
נחיי' (דברי ר' צ) ללא תקח האם על הצנים . ואינון דלא
אישכחמו בכל יומא צ' אוחיו' אלו דאינון אות חסלין ואלות
דברי' מילה ובט' אות זרית ואות שבה כתיב צהון שלח
תשלח את האם ואי תימרון אתאי לריכין למהוי חרוייהו
בכל צר נש בכל יומא בגין דלא תשתכח שכינת' דאיהו
יוד' מן אדני' יסדה בלא קצ' דאיהו יוד' מן
יוד' ולריך צר נש דלא ישכחם בכל יומא פמו' ומתרייהו
ואי לא עליה אימור (משלי י"ח) ונגון משריד אלוך
דא משריד אלוסייה דעלמא ושכינתא נוקצא דאימור
בה (שמות לא יז) אות היא לעולם . דכורא (מדבר יח
יב) זרית מלך עולם היא ובג' דאות חסלין נוקצא .
אות זרית דכורא . ורזא דמלה (דברים ל י"ג) ותי
יעלה לנו השמיעה צראטי חיצין מילה ובט' וסופי
חיצון יוד' . בחסלין נוקצא הה"ד (שמות י"ג טז) והי'
לאות על ידכה יד כהה עכ"ל . ובפשוטי דבריו ראה אל
כונתו ע' עסק החור' ביארו בזוהר (פ' וירא דף קעו)
ר' יהודא ור' יוסי הו' אזלי בצורחא אמ"ל ר' יהודה
לר' יוסי עתה פומך" ובעי בצורחא דהא שכינתא
אישכחם בגין דכל זמן דמלי דאורייתא לעל שכינתא
אחייה ומתחברא וכיש בצורחא דשכינתא קדמא ואתי
ואזלא קעיייהו דכתיב נשא דכאן צוהימות' דקצ' עכ"ל
וכן אמר ג' כ' בזוהר (פ' צראטי דף ו') שה"ס הסורסים
מנשוחים כל שעת יומי הסול שהכיני עמם והם זכר
ונקצא . אמנם לריך כדי ששורה עליו שכינה שיהיה
לימודו בדרך קצב לא דרך חקרה . וכן ביארו בר"מ
(דף רל"ח ע"ב) ז"ל ובגין דא כי יקרא קן לסור
צאורה ויקרא זמנא מדא דאופשיז' ואכסנאי דאידומן
לעום שעתא צבי אופשיזיה ואית דאינון צמחית' דילכו
דירה לשכינתא הה"ד (שמות ל"א ע"ו) ושנרו בני ישראל
את השבת לדורותם לדרכם חסר לשון דירה ואית
מא' משנה דתורתם אומנותם דלא זזת שכינת'
מנהיו כל יומיהו אכל חסלין יקרא קן לסור לשניך צהון
שכינתא צאורה וקרה זמנין שריי' עליהו ואשתכח
עמהו וזמנין לא אשתכח עמהו ורזא דמלה זמנין
דאישכחם עמהו לא תקח האם . וזמנין דלא אשתכח

שלח תשלח את האם שפוחים חלין מארי משנה .
או צילים מארי וקרא . בחלין דלא קצבי לימודייהו
שלח תשלח את האם . אכל בחלין דקצבי לימודייהו לא
תקח האם על הצנים עכ"ל . וכן פי' בחיקויים (קוף ד'
טז) איה מאי כי יקרא קן לסור לשניך אלא זמנ' דאית
לה לשכינתא אחר לשריא חמון בקצביעו איהי אזלת
בחקרה ודא איהו כל הקוצב מוקם לתפלתו כמה
דנשמתין עבדין הכי שריי' שכינתא עמהו . נשמת'
דאיהי קצביעא בלוחא או בצאורייתא איהי אחר קצוב
לשריי' ציה שכינתא . אכל נשמתא דאית לה קצביעו'
בלוחא או בצאורייתא אלא אי איזדמניה לה בחקרה
הכי איהי שריי' עמיה בחקרה ודא איהו כי יקרא
קן לסור לשניך . וכן איהי נשמתא דבר נש אחקרייתא
קן לסור וגופא קן דנשמתא וכן נשמתין דאינון עולמיאן
דילה דאיחקרו בתולות אחריה רעותיה יחצין בגופין
דאינון קן דילכו צאורה וקרה זמנא דלא אינון
קצביעין צבתי כנסיות ובצתי מדכרות ודא הוא כי
יקרא קן לסור לשניך עכ"ל . שאר כסות ועו' ביארו
בחיקויים (דף יח) ועוד אינון שאלון וזמנא וכסות
ועונה דאיהי עונה זיווגיה ומשבת לשבת דאיתא צה
(שמות כא י') שארה כסותה ועונתה לא יגרע ולא
אית מאן דשאל וזמנא דאיהי שארה דשכינתא ותיי'
אימא עלאה דאיתמור בה (משלי א' ט') ואל תעוש חרות
אמך . כסותא דא כסותא דלילית ועניו' דיליה וחסלין
דיד דאיתמור בה (תלים ק"ג א') חסלה לעני כי יעטוף
ועונתה דא ק"ט צעונתה דאם שלש אלה לא יעשה לה
לשכינתא וילאה חנם חלין קסוף לית ליה .) כסותא
מן שכינתא חליף איהו ועוד חלין קסוף לא יהא ליה"
קסופ' לעלמ' דאית עכ"ל ובחיקוי' (תקון ט' קד' צ'אר
ג' אלה צאוסן אחר והוא קרוב אל הנדנ' דרש שם
שאר כסות ועונה צמוד ג' בגולים ואמר אה"כ אר"ש
קצא קצא פתח חלין יתיר דהא קתימין חלין מילך ח"ל
הוא קצא שארה דא זמנא וקטרה דימנא דנשמת'
כל זמנא קא אחי' הה"ד (תלים קמ"ה י"ז) שותה את
ידך ומשציע לכל חי רלון ודא יד ימינא כסותא וקטרי'
דשמאלא דאיהי כסות עיני' דנשמת' .) עריין לשמאל'
בגין דקטרה דלפון שומאלא חמון פנימו הה"ד (ירמיה
א ד') מלפון תפתח הרע' ובג' דאיתמ' צילק (ראשי'
כ"ו ח') ויהי כי זקן ילחק וכהיך עיניו מראו' וחמון
לריך כיוסיא . ומשה צההוא איתמור ציה (שמות ג' ו')
ויסתר משה פניו כי ירא מהצבי אל ההללים ובג' ד'
לילית וחסלין אינון כסויי' דיליה הה"ד (שם כ"ב כ"ו)
כי הוא כסותה לצדה הוא שמתלו לעורו . לעורו בעור
דחסלין . כסותה על ארבע כנסות כסותה אשר חכמה
בה . ועונתה וקטרה דעמודא דאומלעיתא דאיהו
ישראל שומע ישראל וחמון יסודא דילה הה"ד (שם כ"א
א')

(ה' ועסקו) כלומר בדרך חקרה כמו אורח שנה פעם אחד
לע"כ והוא מלי' הפ' למעשה ידך חקוף (לשון בגילוי

א' ואם שלש אלה לא יעשה לה וילאה חנם חלין כסף
עכ"ל . ומא שאמר ששאר הוא חמון מלך היומין
ולעיל נחצאר שהוא חורה מלך הצניה חלין מזה קושי'
כלל כי חמון חף על פי שיהיה צימין הוא נמשך
מהצני' כי צני' חיי ומזוני לאו צמחא חליא מילחא
אלא צמחא . וביארו בחיקויין (תקון י' דף לא) דלא
צמחא שהוא חסד חליין אלא צמחא שהיא הצניה
ע"ש . וכן החורה נמשכה מהצניה כדפי' צפ' קדושים
וצאה לחסד ומשם היא חזון לשכינתא והיא (משלי לא
כו) וחרת חסד על לשונה . ואלגז למדנו כי כוונה כיסוי
ליתת חסלין הוא להסחיר השכינה וכן הנשמה מכותה
הדין . הרי מצואר החיצו המוטל על כל אדם לעשות
ולחקן בכל יום שאר וכסות ועונה לשכינה וצוה ג"כ
נשמתו מחתקת כי הנשמה חלק יוד' שנאמר (דברים
לז ע"ג) כי חלק יוד' עמו כמו שביארו כמה פעמים .
וצהוים השכינה מחתקת ע"י צודאי ששטר' עליו כמ"ש
(משלי ח יז) אני אהבי אהב וכן פי' הרש"י ע"ה ג"כ
צפ' מלך כל אים אשר ידבנו לבו וגו' שהעחקנו צפ' ד'
ואלו הם דברים שביארו הם יימודים כוללים לכל
יום ויום . עוד כמה פרטים שיכתבנו צפ' ח' וא'
צמקומו ועל החתקן ימיו לעולם צייסוד השכינה כדפי'
נאמר (קהלת ט' ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת
כל ימי חיי הצלך כמו שהעחקנו המאמר צפ' הקודם
ועוד צמעתו ביארו שם בזוהר . (תקון דף קלו ע"ב) ד"א
צמחך דא היא אשה דקאמרון דאיהי חילא לאיתחקפת'
צה צעלמא דין וצעלמא דאחי ובעי צר נש למזכי צה
צהאי עלמא בגין דיתחקק צההוא עלמא מ"ע בגין
דלצחר דיטוק צר נש מהאי עלמא לית ציה חילא
למעצב מיידי ולומר השתא מכאן ולהלאה איעציד ודאי
חלין מעשה ומשצון ורעה ומכמה צשאל אשר אהב הולך
שמה . אי לא זכי צר נש צהאי עלמא לא זכי
ציה לצחר צההוא עלמא ואוקמוה .) מאן דלא
אחקין זודין למיהך מהאי עלמא לא ייכול צההוא עלמא
ואיה עובדין טצין דעציד צר נש צהאי עלמא דייכול
מנייהו הכא וכלא אישכח לעלמא דאחי ולאחנא
מנייהו . ח"ס יוסף זכה צהאי עלמא וצעלמא דאחי בגין
דבעל לאתחדא צאשה יראת' כדכתיב (ראשי' לג ט)
ומטאחי לאלהים ובגין כך זכה למישלט צהאי עלמא
וזכה לון לישראל עכ"ל לעניינו . ומצואר צמחא כמה
גדול מעלת האוח צשכינה צמעשו אס צע"ה אס
צע"ה צודך כלל לכל יימודי' השכינה שביארו ונצאר
עוד צע"ה :

צריך קודם שיעשה הייסוד ההוא יאמר צפיו ויוליא
צשפתיו דבר זה או מלה זו אני עושה לייחד
השכינה עם קודשא צנוך הוא ויכוין צייסוד יאקדונק"
ויכוין צצה חתעלה מהגלות . כיגד הולך לצ"ה לחסלת
שכית יאמר הריני הולך לייחד השכינה עם הקדוש

(ה' מי שאינו מין ליה לרבו כלומר מלות ומע"ט צפ"י חלין לו מה לאכול לעו"ט" (ה' הדבק"י) אישמה"י מחסיל לבנות

דמניו דצ"ב ב
צ"ב

צנוך הוא צדוועא ימינא ויכוין הכוונ' שפירשו וכיולא
לשאר חסלות והמלות לדבר זה ויתבאר צוהר (כי
חזריע דף ק"א צקופו) והם דברי ר' אלעזר ז"ל א"ר
אלעזר צכל עובדיו דבר נש ליצעי ליה דלחוי כולשו
לשמא קדישא מאי לשמא קדישא לאדכרל צמומי שמא
קדישא על כל מה דאיהו עבד דכולא הוא לפולחניה
ולא לישרי עלוי קטרא אחר צגין דאיהו זמן חדיר
לגבי צני' נשא ויכיל לאשראה על ההיא עבדחא עכ"ל
ועם היות שנהייית דבריו כמ"ש על מה דאיהו עבד
צמעשים מדברי העולם שהם לעבודתו שאם הוא צמעש'
המלות היא היא העצורה עלמה מ"מ צבר אישער שיהיה
צמעשה המלות איו פנייה כי צוקן לצות יודע הכל
וכאשר צחמל' העשייה יאמר צפיו שהוא לעבודתו לשם
ה' והכוונה לייחד כדפי' הרי צזה מסלק כל חילויו שלא
(חקך צאוחה המלה וכן נראה מדבריו שאמר צכל
עובדי דבר נש ליצעי לי' . ומאי ריבה צכל אלא ודאי
דהכי פירושו לא מצביא דצברי הקדושה שלריך להציר
כי יותר הקליפה רולה להאסר צרותיות המלות יותר
מדבר הגשמי שאין צו ממש אלא אפי' דצברי העולם
יאמר לשם ה' כדי שלא חסרה הקליפה צשום מעשה
מועשיו הגשמיים . וכן תעלל שומהג הקדמונים ע"ה
היה שקודם צעשו המלות היו מוליאים הכוונה צפיהם
כענין ר' אצא ע"ה צענין ג' סעודות צוהר (יחרו דף
פ"ט ע"ה) אמרו ז"ל ר' אצא כד הוה ימי' צסעודתא
דצחחא הוה (חדי צכל מדא ומדא אמר דא היא
סעודת' דעתיק' קדיש' וכו' צסעודת' אחר' אמר דא הוא
סעודתא דקצ"ה וכן צכלשו סעודתי עכ"ל . וכן אמר
הוא עלמו צוהר (חזריע דף ק"ע"ב) ז"ל ח"ס כתיב
וכל הנשי אשר נשא לצן צשעתא דהו עבדין עבדחא
הו אמרין דא למקדשא דא למשכנא דא לצרוכחא וכן כל
חינון אומנין בגין דשריי' קדושה על ידיהו ואיתקדש
היה עבדית' וכד סליק לאחרי' צקדוש סליק עכ"ל ואמ'
עוד לקמים שג"כ דצברי העולם לריך להציר ז"ל ועל
דא מאן דצני' צנין כד (שאר' למצני צעי לאדכרל
דהא לפולחנא דקודשא צריך הוא הוא צני' צנין דכתיב
(כ"ג) הוי צונה ציתו צלא לך וכדין קייעתא
דשמיי' שארי עלוי וקודשא צריך הוא זמין עליה קדושת'
וקארי עליה שלום הה"ד (ירמיה כ"ג יג) וידעת כי
שלום אהלך מהו ופקדת נוך הא אוקמוה אכל ופקדה
לאפקדא מלה צפומא כד איהו צני' וכדין ולא חמעת
כתיב עכ"ל . ומזה נקיש לכל שאר דברי העולם וכו' צ'
המנוגא צענין הסוכה כדפיכשו צוהר (אמור ה'
ק"ג) ע"ש . ומזה נלמוד לשאר המלות וכל שפ' נא'
(ישעיה קצ"ו) המצריים את ה' אל דמי לכס שיצירי
הייסוד צפה את יוד' קודשא צריך הוא ושכינתיה
כדפיכשו לעיל ונמלא מקייסמעשה דיצור ומחשצ' שהוא
כנגד ג' שמות יצ"ק כמו שיתבאר צשער קדושה צפ"ד
והמתקן

המתקן

והמתקן ימיו בחקונים אלו האמורים עליו נאמר (תלים
לד י"ג) אהב ימים לראות עוב ויבן הדבר צנה
שפרשו צהור (וימי דך ככ"ד ע"א) כי הימים מה
שארם מתקן צהם הם לבוש שבהם תחלצם נשמחו ועיי
לבוש הימים זוכה להסתכל ולהתענג בעונג עוב הלפון
לדוקים - ז"ל חגל זכאין לדיקא דיומיהון זכאין
ואשתארן לעלמא דחתי זכאין וכד נפקין מתחברן כלהו
ואשתעביד: לבושי יקר לאשתלצשא ציה וצסהוא לבושא
זכאין לאשתענגא ומנוגא לעלמא דחתי וצסהוא לבושא
זנינין (לחחיא ולמיקס וכל אינון דחית להו לבושא
יקומון הה"ד (ליוצ ל"ס יד) ויתלצו כמו לבוש ווי
לאינון חייבי עלמי דיומיהון צחובי עלמיין סקרין ולא
אישתאר יניייהו צחובי דאיתכסיין כד יסקון מעלמא:
חגל כל אינון זכאין דזכו לאשתלצשא יקר דיומיו מתערך
צסהוא (ס"א גולפא) עלמא מעטורי דמתעטרי צהו
אצהן מההוא נחל דנגיד ונסיק לבגהא דעדן הה"ד
(ישעיה נח"א) ונחך ה' תמיד והשביע צלמחות נפשך
וגו' ואינון חייבי עלמא דלא זכי לאשתלצשא צלצושא
דיומיהון עלייהו כתיב (ירמיה י"ז) והיה כענבר
בערבה ולא יראה כי יצא עוב ושכן סררים צמדבר
עכ"ל. הרי שאמר ש"י לבוש הימים מתענגים ענוגא
דעלמא דחתי ומתעטרי מההוא נחל דנגיד ונסיק וצזה
יבן הפסוק חומר אהב ימים כי כיון שהימים הם
לבושים שבהם תחלצם נשמחו לך לשהוב הימים כי כמו
שהארם אהב הלבוש שבו מתלצם גופו שאם לא יהי'
הלבוש ההוא היה ערום כן למה שנוגע לחיקון
נשמחו יהב הימים שהם לבושים שתחלצם נפשו והיינו
לראות עוב ש"י לבוש הימים ישיג להסתכל ולהתענג
עוב העולם הבא כמואר צחומר והראיה היא
ומליאות ההשגה שישגו הלדיקים צאור הלפון לדדיקים
וכמ"ס (תלים כ"ג יג) גולא חלמנתי לראות צטוב ה'
צארן חיים - אמר רחיה כי אין אדם רואה אלל על ידי
האור ואורו האור הלפון ע"י היא הראיה האנתי
שבו היה לופה אדם הראשון מראש העולם ועד קופו
כדפי ז"ל (חגיגה ט"ג) והאריכו צהור (צרחשית דף
ל"א ע"ג) צמעלות האור ההוא - וכאשר יסתכל צמ"ס
לרך שיתקן עלמו צתורתו ומלותו דבר יום ציומו כמ"ס
הכחוב (דברים כד עו) ציומו חתן שכרו ולא תבא עליו
השמש - וסירוש שיתן ליום עלמו השכר שלו דהיינו
חיקונו על ידי התורה והמלות ולא יבא עליו השמש
כי כל יום ויום יש עליו מלך ממונה כמו שפירש
צ"ל (אמור דף ט"א) על טעם שלרך תענית חלום
ציומו ואפילו צשבת ע"ס - ועל זה היום שצבר צלי
חיקון חלף לו וכן מטעם זה אמר (אצות ט"ג)
ושוב יום א' לפני מיתתך כדי שיהיו כל ימיו צתשוב
כדפי צשער היראה - ואם ירלה לומר שונח יסקן
ויקרא וכבר מלינו כולל צזה צבו' אכן (אגיירי יומי

יזעי ציממא ופרעי צלייא לרך שלל יאמר הפירעון
אלל יכעב מיד חובו כי אם יחאמר מלפרוע דבר יום
ציומו יכבד עליו החוב - וכח צהסיד צח"ה (ח"ה שער
המסנן ל"ו) צענין זה וצזהר (כי חלל רע"ה ע"א)
פירשו פסוק זה על הצפלות העולות למעלה על ידי
מעטרוך ואשרי המתקן ימיו ע"ד האמור שצודאי יזכה
אל הטוב הלפון - וצזה נכלל הסרק הזה:

פרק עשירי

מפני שקדם עסקנו צם הקודם
צענין חיקוני הסכני וקיסועיה
חומרנו לקמוד לו פרק זה לצאר טכל העצודי החמורות
שחייב האדם לעשו לחיקון הסכני לריכין שיהיו צשומ'
נח' (דברים כח עו) חתח אשך לא עצדה את ה' אלהיך
צשומ' וצטוב לצב ואמ' (חלי צ' יא) עצדו את ה' צשומ'
ופי צזהר (וימי דך ר"ו ע"א) ז"ל אמר ר' יוקי שכנית'
לא טריא אלל צחתר טלים ולא צחתר חקיר ולא צחתר
פגים ולא צחתר עליצ אלל צחתר
דאיתכוון צחתר (דחידו ובגין כך כל אינון טנין דיוסף
איתפרש מאלבו ויעקב הוה עליצ לא טריא ציה שכנית'
נח' אמר ר' אלעזר אמר רבי אבא כתיב עצדו את ה'
צשומה צבו לפניו צרונה לאפקא דלית פולחנא דק' צה
אלל וגו טרוה דאמר רבי אלעזר לית שכיתח טרייא
וגו עלצות דכתיב (ומלכים צ ג טו) ועתה קטו לי
מנגן והיה כנגן המנגן עכ"ל ושומעתי צשם והר' ילחק
די לוריא אשכנזי ע"ה שפי' פסוק חתח אשך לא עצדה
וגו' מרוב כל פי' יוחר אם היה לך רוב כל והכוונה
שיהיה שום צשומת הקצ"ה וצמולתיו וחורחו יוחר
מכל מומן צצעולם כמו שהתורה נאמר צה (משלי י'
י"א) וכל טפלים לא ישור צה כך לא יורה שום שומה
צצעולם אלל שומתה וליה - וכן פי' לעיל צס' צענין
האהבה וכענין זה שומעתי צשם הרי יונה ע"ה צפסוק
(שם ג ט) כבד את ה' מהוקך שפי' יוחר מהוקך:
ואופני קנוה אדם שומה צלצו הוא כשישצו צטובת
הצורא יחברך עליו כמו שהארכונו חס
צנתינה חתורה וכו' ויאחיר צלצו עילת כל העולות
וקצח כל הקצות שצרא והמליא כל הנמלטים הכל צעבור
האדם והשגחתו פרעית עלי עם היות שגדולתו אין
לה חכלית וסוף ישגיה על יהוש קטן כמוני שאני נחשב
לאין נגד גדולתו יחברך להטיצ עמי צטובו העוה"ז
וצטובות העוה"צ - והוא כמשל המלך שיש לו טרים
ונצבדים לאין מקטר וראה צמדיתו עצד אחד וקראו
ואמר לו רלוני שתעבדני ותיהיה מהטרים העומדים
לפני הרואים את שני המלך ואמר לו אם תעבדני
כראוי אשים מעלתך למעלה מהטרים הנצבדים אשר
עמי האין מן הראוי על העצד ההוא לעצוד עצודת
רבו צשומה ויאמר צלצו הוהיל והמלך עם
גדולתו וממשלתו שלל חקר לו דבר צחר צי לתועלתו
שאהיה

שאהי עובד לפניו אין מן הראוי שאעצוד עצודתו
לפניו אלל צשומה וצטוב לצב וצקטר חסידים (ס'
י"ד) כחוב צטורש האהבה כי כדי לעצוד צשומה יקם
אדם ומשל מצטר ורם אם היה יודע דבר שהוא לרון
המלך לא יטקוט ולא ינוח עד שישלים לרון המלך שהוא
רימה ותולעה כמוהו ויהיה שומ שומה גדולה על אשר
צבו מעשיו לפני המלך לרלון - הצורא שהוא חיקים
עאכ"ו שיש לו לערום ולצקס איך יעשה וישלים לרון
מלותו עכ"ל ועוד יתשוב ויאמר צלצו הרי כל לצא
השמים עובדי עצודתם צשומה טשים ושוחי לעשות
לרון קוניהם ועצודתם העליונ' היא טפלים על עצודתינו
שהרי בגלגלי אינם טוקעי לעולם ומתנועעת וכן השמש
לעולם הוא סובב וצכל צקר כאשך הוא יולל יולל
צשומה שנאמר (תלים י"ט ז') שיש כצבור והוא משורר
לפני המקום שפי' ז"ל שאומרי עומור הודו לה' קראו
צשמו וכן פי' צזהר (ויקרא ד' קלג) ז"ל וצשעתח (דנעיל
שמשא בגלגלי פתח קל נעיומות' וואמר שירחא מאי קאמר
(תלים ק"ה א') הודו לה' קראו צשמו וגו' (שם ל"ט
א') סיכו לה' שיר חדש וגו' וישאל משצחין לקב"ה
ציומא עם שמשא הה"ד (שם ע"ג ה') ייראוך עם שמש
ואע"ג דהא חוקימנא להאי קרא אמר ר"א חלמל דבני
עלמא אטימין לצב וקטימין עיינין לא יכלין למיקס
ומקל נעיומחא דגלגל דשמשא כד נעיל עכ"ל - ועוד
אמר צמדש נחמותא ז"ה (שם ק"ג ג') מוזרזת שמש
עד מצואו מהולל עם ה' ומשעה שהשמש זורם עד שהי'
טוקע ומקלם להצ"ה וכן חתה מול' צשעה ששער יהושע
בצבעון צקס לשחקו לא אמר שמש בצבעון עמוד אלל שמש
בצבעון דוס אלל טכל שעה שהי' מהלך ומקלם להצ"ה וכל
שעה שהוא ומקלם יש צו (ס"א ח' צו) כח לעמוד כך אמר
ליה יהושע דוס עכ"ל והעיד לי מי ששומע וראה אנשים
שהלכו לארץ הודו לראות מוקס יליאת החמה וזריחתה
צ' הלכו וא' חזר אלם הא' שנחקרצ הרבה לשמוע
ריגון קול החמה מת והא' נחאלס וזה צחזרתו אמר זה
על ידי כתיבה - וכן אמרו ז"ל צקנהדרין צענין קנחריצ
שהשמיים קול גלגל חמה וע"ד שהשמש משורר גס
העליונים משוררים ומשצחים לעילת צל העילות צין
צנאללים צין (צנצחים צין צנולרים צין צנעשים
טכל ויה שצרא הקדוש צרוך לא צראו אלל לצודו
שחומר (ישעיה ג' ז) כל הנקרא צשמי ולכבודי צראתיו
ילרתיו אף עשיתיו והצבור הוא הטלול והשבת כענין
(תלים כט ע') וצהיכלו חומר צבור וכן פי' רז"ל
(צמדש חתלים חומר י"ט) השמים ומספדים ז"ס
הכחוב כל פעל ה' למענהו לקילוקו כחא דחא חמר
(תלים קמו ז') ענו לה' צתורה ד"א לערותו וכו' ואמר
עוד לקומה ד"א כל פעל ה' לקילוקו שהכל ומקלסין
אותו על פעולותיו ועל מעשהו וכל מעשיו ומקלסין אותו
עכ"ל - ואל זה כיון דהע"ה עם קמ"ס חומר הללו

את ה' מן השמים וגו' הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל
צבאיו הללוהו שמש וירח ופי' צזו' (ס' פקודי ד' רלע
ע"א) ז"ל הללויה הללו את ה' ומשמי' איהו שירות' דשית
קטרין לאיתפסעט לחחא דדא איהו רזא דקיימא לשאל'
כד"א (דברים ד' ל"ב) כי שאל כל לימים ראשונים אשר
היו לפניך וגו' - עד כחא אית רשו לשאלה מתאן ולהלל'
לאו קיימא לשאלא צבין דאיהו אחר עומד וגרין
וע"ד הללו חס ה' ומשמיים הללוהו צמרותים אלין חרין
סערין דאינון רומא דשרותא ימינא ושאלא ומחכא
איתפסעטן כלהו אחרין לחחא צרזא דרבינן לאסתקנא
כדקא יאות - הללוהו כל מלאכיו אלין חרין קיימין
דקיימי חמות גופא למישען גופא עלייהו ח"ס אינון
קיימין גופא אשחטן עלייהו קיימי הכא צרזא דמלאכין
צבין דיריכין אינון שליטן למיזל מחאמר לחחא ומרזא
דא נפקין דליקרין אינון מלאכין דאינון שליטן למחך
צשליחותא דמאריהון מחמר לחחא - הללוהו כל צבאיו
דא איהו אחר דגסיק ומיה כל שילין קדישין עילאין
רזא דחא קיימא קדישא ואיהו נשים צכל שאר צבוון
כדקאמרון - דכתיב ה' לצבות שמו - אוח הוא צכל
שאר שילין ורבוון - הללוהו שמש וירח ציה קיימא
רזא דא ואיהו שמשא לאיתנהרא וציה קיימין כוכביא
עילאין דנשרין ומזלי והא חוקימנא לצחר אהדר לעלי'
לההוא אחר דקאי צרומא דמרותים וחמן חקיעו דכלל
לצחר הללו את ה' מן הארץ לקבל אלין אש וצבר עכ"ל
וכוונתו שהללו את ה' מן השמים הם שש קלוות צכלל
הללוהו צמרותים חקר וגבורה - הללוהו כל מלאכיו
ללא והוד - ומה שקראם ומלאכים אמר שהטעם הוא
שהמלאכים הם הנשלטים מוקוס למקוס ומקורם הוא
מהירכים העליונים - הללוהו כל צבאיו כנגד היסוד
הללוהו שמש וירח הם כנגד ח"ת ומלכות - הללוהו שמי
השמים והמים אשר מעל השמים אלו הם ג' ראשוני'
ואחר כך ירד למטה אל היסודות הגשמיים - הללו את
ה' מן הארץ חנינים וכל חתומות אש וצבר - ואין סימא
למה לא הזכיר שצח הנצחיים והנולרים שכבר נזכרו
צשבת הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל צבאיו ומן הראוי
שיזכיר צבאיו ואח"כ מלאכיו אלל שהוכרח לפי קדר
המדות - הרי כל הנמלטים ומכ"ס מה שמהם למטה
שכולם נוחנים שיר וצבת לעילת העילות שאפי' סכח
צרומא דמרותים וחקיעו דכלא עליו נאמר הללוהו שמי
השמים - ואמר הכחוב ח"כ יהללו את עם ה' כי הוא
לוח וצבראו ושם ידו"ד זה מוכרטים אלו לומר ש' א'
השם הראשון הדצק צעילת העילות שהוא רב ושליט זכו'
כדפי' צשער היראה פ"א וההלל והשבת הוא צעל שהמליא'
וצרחס מאין ליש וזהו כי הוא לוח וצבראו וגם צכח
לודק זה הענין שגם הוא נאלל אצל לא לשון ליידי
ולכך חמלא שופר מהופך צמלת כי וצמלת הוא (ט' טרסא
והצן - וממלא צקפרי חונגדים שיש למעלה שר אחר
והוא

שעולה השמש בגלגל (ד' לטויות נגד ד' עולמות אפי"י) והוא טעם המפסיק כדי להפסיק מן מלת ט"ה

לקום בחימים החיים (ס' סכירי יום ללמוד חורה מה שאין חלו לומדים ביום יגו משלימים כליה) שמהם

והוא צכקא שיש לו חלק פיות וצכל פה חלק לשונות
וצכל לשון ולשון ונתן רננות וצכחים לקונו והוא נקרא
ואחללצכירין והער הזה פי' צחיקונים (דף קל"ד)
צמעלחו ע"ש וכן צכסר צרית המנוח' פי' כמה שרים
עליוני' וחתם שום הו' קרו' והטעם שהם ממונים על הכל'
והשיר והשכח ואלו ההנקה' עלמו' שיר עלמו' הממוני'
על השירה וע"ז חקנו לנו אכנה"ג ואלו פינו מלא שירה
כיס ולשוננו רנה כהמון גליו וכו' ופי' הוא שהים
העליון הוא משורר שירה כחומר (חלים ל' י"ג) למען
יזמין כבוד ולא ידום וכענין (שם פ"ג ז) אלהים
אל דמי לך שלעולם מעוררת שירה לייסוד אצא ואמא
כדפי' מורי צשער מות והנהגה - וגליו הם רוחות
הכקא שבו המעוררים רנה גם כן - וצזה יצן מה שפי'
(צזוקר דף ק"ע ע"ג) צכסוק (חלים פ"ע י') צשור
גליו חמה הצכסם ז"ל הצכסם ממש צכמה הוא לא
גבין דקלקין צתיאובחל למחמי מכאן כל מאן .) דכסיק
לאיכחכלא ולמינדע אף על גז דלא יכיל צכמה איהו
דיליה וכלל מעצמן ליה עכ"ל ופי' שהרוחות העליונים
צככסא הולכים ורלים ומחשבים כדי לראות ולהשיג
צאור העליון מה שהוא למעלה מהשגחם ואף על פי
שמוררים לאחר שאינם יכולים להשיג מה שהוא למעלה
ומדרגתם מ"ו שצח הוא להם שיש להם חשק להשיג
יותר ולהתדבק צאור העליון - וכן הנשמות אשר פעירת'
מודי' ומשכחי' להצ"ה דפי' (צזוקר תרומ' ד' קמ"ב ע"ג) ז"ל
האי .) נפש צשעמ' דרוחא נחמא מגו נהירו עילא' לדיירא
צגנת' דעדן נהיר וגליף איהו כד קיימו' קצרא ואחגלימות
צדיוקנא דהוות גו גופא צקדמיתא וכל אינון גרמי
צהווא דיוקנא סלקין ומשצמן ואודן לקצ"ה הה"ד
(חלים ל"ה י') כל עלמותי תאמרנה ה' מי כחודך אומרות
לא כתיב אלא תאמרנה ואלמלא אחייהיב רשו לעילא
חמי צבלייל דנפק צכמה צבלייל ירחי וזמני כדיוקנין
ע"ג קצרי אודן ומשצמן לקצ"ה אצא טפסי דצבי נשא
קא מעכצא וכו' עכ"ל לעניינו : וכיון שכל העליונים
הם מעוררים שירה מפני חשקם לידבק צו צעך זה
האדם גם כן לריך לעורר שיר וצכח לשומא את קונו
וכדי שידבק צקונו כי השיר גורם הדצקות והוא כאשר
יזכור רוב עובותיו ומקדיו עליו כמו שאנו אומרים ואלו
פינו שירה כיסוף אנו ומקסיקין להודו' על אמ' מאלף אלפי
אלפים נסים ונסלחות שעשית עמנו ועם אבותינו ורוח
וכשמה שפנח צאפינו ולשון אשר שמה צפינו הן הם
יגרו ויצברו וישוררו את שמך ומלכנו - ועל זה כיון
לה"ע' צאומרו (שם ל"א ח') אגילה ואשמה צחסך
אשר ראת את עניי הרי השמחה מלא
החוקר שהענין עמו ונולד זה ה' דוד לעולם משורר והיה
מלוה אוחנו ששורר שיר ורנה צאמרו (שם ל"ג א')

(מתחלה י"פי' שיש לאדם נשמה רוח נפש לאחר פטירת האדם הנשמה עולה למעלה חמה כקא הכבוד והכבוד צניע צכאך
והנפש צכר וצכח רוח ומועדים כרוח עולה למעלה ויורדת למקוניה וע"ז אמר צשעם שהכרוח יורד מאור העליון כלומר מתחם
כקא הכבוד לג"ע אז יש האדם נפש צכר ומתלצח ככרות הגוף על הקבר ומשכחי' ומודים לקצ"ה) נכסרה

לנחא רקא מללו ישראל עכ"ל - הרי שכל חיקון המחנ'
העליונים וחיקון השכינה עם ומנוחיה חלוי צחפלת
ישראל - וכן אמרו לקמיה (שם דף קל"ג) דהא לית
קדושה לעילא אלא אי אית קדושה לחתא כמד"א (ויקר'
כ"ג לג) ונקדשתי צחוד צני ישראל ושאר לשונו העחקו
צשער קדושה : ובעומדו צצית הכנסת יהיה שמת
שעומד צצית ס' כמו שאמר דהע' (חלים קכ"ג א) שמתתי
צאומרים לי צית ה' נלך - ואומר (שם ע"ג ג) נכספה
וגם כלחה נפשי למלכות ה' צצני וצשיר ירננו אל אל מי
וצעקא חמורה יהיה שמת כמ"ש ר' נחוי"א צן הקר'
היה ומחלל צכניסחו לצית המדרש וצבליאחו ואמר
וצבליאחו אני כותן הודאה על חלקי ופי' צגמר' שיאמר
מודים אנו לפניך ה' אלהינו שמת חלקנו מיוצבי צית
המדרש וכו' אני רן לחיי הע"ה צצומקומו נלריך צפי
ע"ה - ועוד ארז"ל (פסחים פ"ע) על ענין אלישע שאמ'
(מלכים ב' ג טו) ועתה קמו לי מנגן וגו' וחתה עליו רוח
אלהים ומלמד שאין השכינה שורה לא מחוד עללות ולא
מחוד עלצות ולא מחוד שחוק ולא מחוד קלות ראש
ולא מחוד שיטה ודברים צטלים אלא מחוד שמתה של
מלות שנאמר ועתה קמו לי מנגן וגו' אמר ר"י אמר רב
וכן לדבר הלכה אמר רב וכו') לחלוט עוז איני וכו'
עד דיחיי' צאימחא ופחה צשמעחא - צעקא העלו' יהי'
שמת שהרי המלות הם חכשיעי מלך והוא מתקטע צהם
ראוי שיהיה שמת צפרט כאשר ידע מה חיקון עושה
צעשיית המלוה שהוא ומה תועלת עושה לנשמתו ואז
יהיה שמת יותר וצשער המלות נלריך יותר ועל זה נאמ'
(חלים י"ט ע"ג) פקודי ה' ישראלים משמתי לצ - וצפרט
צענין הלדקא לריך שיהיה שמת צכתינה כי הוא מתדבק
עם השכינה שנאמר (שם י"ז ע"ג) אני צלדק אצה
פניך כמו שנלריך צמקומו הלא יתראה דהע"ה וישראל
כשהתנדבו לצנין צצית הו' צשמה שאל' (ד"ה א' כ"ט)
ישמת העם על התנדבם כי צלצ שלם התנדבו ליד'וד
וגם דוד המלך שמת שמתה גדולה נמלא כי המלוה
הנעשית צלצ עוז היא עלמה נוחת שמתה - וצקצלת
כל האדם צכבר פנים יפות יש צזה קוד כמו שפי'
צאירא (ד' קל"ג) ז"ל ואחלס מ"ד (ישעיה ס"א י') שש
אשים צה' צעתיק יומין איתמר דהא הוא חדותא דכל'
עכ"ל - ולקמיה אמר שומ' פנים העליונים צצעתיקים
מאירים למעה פני זעיר אפנין ועל הפנים העליוני'
נאמר (משלי י"ו טו) צאור פני מלך חיים ואמ'
אמר כך תאלא כד איחגליין חרין חסותין אלין איתסזי
זעיר אפנין צמדותא וכל אינון צולניין דלתחא נהרין
וכל עלמין חדאן ושליומין מכל שלימות' וכלל חדאן ונהרין
וכל טיבו לא פסיק עכ"ל לעניינו :

הרי שכל המליחות לריכין שמתה שצכל העולמות
מתעוררות מהפנים העליונים והנה צקצלת אדם את

כל אדם צכבר פנים יפות ופניו להוצות מורה על פני
זעיר אפנין שהאירו מהפנים העליונים והוא שלימות
העליון - כל שכן אם מקצבל פני חכם או רבו שהקצלת
פניו כהקצלת פני שכינה שלריך שיהיה צשמה אמרו
ז"ל צחנחמואל על אהרן שנאמר צו (שמות ד' י"ד) וראך
ושמת צלצו ושמת לצד לא נאמר אלא ושמת צלצו ארצב"י
הלצ שמת צבדולת אסיו ילצש אורים וחומים שני' וחת
אל השן המשטע וגו' והיו על לצ אהרן -
שמחת ימים טובים צבר נודע מה שפי' ז"ל צצמועד
חייב אדם לשמות צצבר ויין הוא וצני ציתו
וכו' והטעם שהמועד נקרא אשפיזא שצא מוזמן לזמן
וכמו שהאורח לריך לקבל צכבר פנים יפות כן לריך
לקבל הי"ט - והטעם שציימים עוצים מחגלה אור חרש
כעני' שפי' הרשב"י ע"ה צפרשת אמור צענין וקראי
קדש וצתיקונים (דף כ"ז) אמר ז"ל ועוד שכינת' איקרילת
חג צכל זמנין וי"ט חג דחלת רגלין דאיתמר צהון
(שמות כ"ג י"ד) שלש רגלים תחוג לי צשג' וצבינה ידא'
כל זכורך לקיימי' זכור ושמוצכור לזכר ושמוצ לנקצ' כללו
אלין דלזלין לאיסחכל' צשכינת' לריכין למיחצ' לה דורולא
הה"ד (דברים י"ו י"ו) ולא יראה פני ה' ריקס ולריך
למיחדי צה הה"ד (שם י"ו י"ד) ושמתה צכגך דליהי
חדה דקצ"ה איתקריאח - ומאן דאזיל למחמי לה לריך
לנטרא גרמיה מעליבו דליהו לילית חשיכא עלצון
טחול (ס"א שאלו) דליהי מוס ועליה איתמר (ויקרא
כ"א יח) כל איש אשר צו מוס לא יקרב עכ"ל וצפרט
צכג הקובות שנק' זמן שמתה כמו שאנו אומרי' צחפלותינו
לריך שיהיה שמת וצפרט צהיותו צכורה כמו שאמר
צזוקר (אמור דף ק"ג צכוסר) ז"ל וצעי צר נש
למחדי צכל יומא ויומא צאנפין נהירין .) צאושפיזין
אלין דשריין עמיה - ורקדק מורי ע"ה צמה שאמר צכל
יומא ויומא ולא אמר דרך צכל צשמה יומין אלין
להכרות צככל יוס ויוס לריך שיהיה שמת שמתה צפני
עלמו' שהרי ה' ימים הם ז' אושפיזין נמלא צככל יוס
ויוס יש לו אושפיזא צפני עלמו ולריך להכרות לו שמתה
ואמר עוד לקמיה כי הא דרב המנוח כד הוה עייל
לסוכה הו' חדי ושאר לשונו אין לריך להעתיק עד
ועכ"ד) צעי למחדי למסכני צגין דחולקא דאינון אושפיזי
דזמין דמסכני הוא עכ"ל .

ומתנאי שמתה המועדים שלא יהיה שמת צשחוק
ועיולים כמנהג שמתה הכותיים צחגייהם
שנאמר (הושע ט' א) אל תשמת ישראל אל גיל דעייים
אלא יהיה צשמתה המועד עלמו שהם ימי וקראו ארש
כדפי' לעיל והוא כאדם שהיה עומד צחשך שישמתה בלה
אליו אור חרש כן לריך שיהיה שמת צשמתה חתו' צמוני'
יותר משאר הזמנים כדפי' שרז"ל שלא יתנו ימיטלי רבי
לישראל אלא לעסק צחורה - ודע כי מליחות השמחה
גורם

Handwritten marginal notes in the left margin of the left page, including the number 1377 and other illegible characters.

Handwritten marginal notes at the bottom of the left page, including the number 1377 and other illegible characters.

גורם ייחודי שאי אפשר שיחקרנו העלולי עילי בעלול
 אם לא יהיה צניעה שמה שחמסון. העילה שיחקר
 עלולה אללה וכן שמת העלול להכלל בעילתו כדי
 שיאור ממנו וזה קרבן לה' שפי' צתיקונים (דף לז ע"ג)
 ול"ה ע"ה) שאמר ז"ל וכד יהו מקרבין אתיין אב עם
 אם בן עם צח כל חד צבת זוגיה ה' עילאה לגבי י'
 ה' תחאה לגבי ו' האי איהו קרבן עולה ויורד בההוא
 זמנא (יחזקאל לו) וחקרבו עלמות עלסאל עלמו וצוק
 דבריו וכד נחיתה לגבי צרא איהמרה צה (ויקרא ו' ה)
 והאש על המזבח חוקר בו אחרק בשלהובין דרתימו
 עכ"ל לעניינו. ושלחובין דרתימו הוא השמחה
 והוא אש הצאה מלך השמאל שהוא היין המשמח והוא
 הגורם הזווג. וכן פי' צוהר (קוף פ' קרה) צענין
 ועצד הלוי הוא ז"ל הוא אשלים שלימותא למהוי כלא
 חד הוא פטיעא לקבלא לכנסת ישראל כדאמר (שיר ז'
 ו') שמאלו חמת לרשעו בגין לחברא זיווגא כדחא מאן
 איהער רתימותא הוי אומר הו"א עכ"ל. ושם פי' כונה
 פי' צמלח הו"א ולפי' הזה הו"א צציל ומשם תתעורר
 השמחה לכנסת ישראל צווג צאופן שיחייק האלילו
 צשלימות כלו כח' נמלא כי עיקר השמחה הוא ייחוד
 וקשר האלילות כלו כח' והארתו על ידי המאליל שזהו
 כל השמחה שיאירו וייתחדו כלם כח' עד שיאיר צהם
 המאליל כראוי. ובהקדמה זו נצין מה שאמר המשורר
 ע"ה (תלים ל"ג יח) שמהו צה' וגילו לדיקים וכן (שם
 לה ט) ופטי חגיל צה' כי עיקר שמחה הנפש הוא
 צהיותא מאירה ומאור האלילות כלו הנכלל צידוד
 כנודע. ואם נרלה לפרש שקחם שם ידו"ד צה"ה ג"כ
 יתיישב מפני שאז יונק חיים עליונים מהמחיה לכל
 הנמלאים שהוא דק צסם הזה והכל אחר צצח"ה כולל
 עשר צסם ידו"ד שבו והוא אור הגונוי והארכתי צנוקומו
 ולכן מי שירלה לשמח את נפשו יחצודד מוקלת היום
 לחשוב צגדולת אוחיו ידו"ד כמו צציראנו צשא"ק קדושה
 פ"ה. וראיה לזה מה שאמר דוד הע"ה (שם יו"ח) שיהי
 ה' לגדי חמיד. לכן שמה לצי ויגל כבודי וכבודי הוא
 הנשמה. ומפני שהנשמה אלילותא ושם ידו"ד כאומר
 (דברים יד א') צנים אחם לה' אלהיכם לכן
 צמוצבו צסם ידו"ד הנשמה מאירה ומתלחמת
 צלחמת נפלא והיא שמחה ומנחם האהרה היא יש צה
 כח לחת התוללות אפי' לצצר צאופן שא"ק צצרי יטבון
 לצטט שלא ישלוב צו רמה וזו היא מעלת הלדיקי' הדבקי'
 צסם ה' שאפי' צמיתחם קרויי חיי' כי מפני התדבקות
 צסם ידו"ד שהוא מקור החיים יתנו קלת חיות אפילו
 אחר צאופן שיקראו חיים אפילו צמיתחם ואיפשר
 התרש שמה לצי שהוא כנגד הצער וכבודי כנגד הפנימיות
 עויה ה' וזה הכל כצרא ע"י שם ידו"ד כדפירש צעער
 הקדושה ערק ז' ולזה אומר הפעירה לא מצעיא שהנפש
 תחקר צצורש שהיתה דצקה צחיים חייחה שגם עתה

ה' (הצור) שיחקרנו הנכר אללו
 (מורה) כלומר אף אם לא יהיה גדול מה עכ"פ יהיה דברים צעלים (לשורר צצית המשתחית) צכלי זמר כגון כנור וכלל:
 (עטרה לכלה) מתחיל מאסקופה הצית ופחמיו (אם אין שומעין לנו לצטל את צ' דברים אלו נקדי לצטל את זה מפני זה

עוז הוא לקרא זה וזה וכן צקרוה האדם ככל יום
 סקוקי דזמרה זיאמר כצווי וצקול רם ימושך עליו
 דציקות וכן יתמיד ככל יום לקרוח צס' תלים כצוונה
 וצקול רם צצית הכנסת ומה עוז גם אם יכוין צהם
 עד"ה צמקלת הכינויים המורגלים צוהר והנה כמו
 שהשיר גורם דצקו' גם החור' נקראח שיר וגורמי דצקות
 כדפי' ז"ל (תהלים מ"ג י') וצלילה שירה עמי איה רנח
 של חורה אלא צלילה והנה כל מליאות השיר צין רנה
 של חורה צין שאר השירים הכל הוא לחת התעוררות
 אל השכינה כאומר (שם ל' יג) למען יזמרך כבוד
 ולא ידום ה' אלהי לעולם אודך ואי אפשר לפרש שלעול'
 שאמר דוד הכל צמזמורי' שחונתו מתי היתה נעשית
 אלא ודאי גם עסק החורה מכלל ההודא' והשצח וכמו
 שאמר (שם קי"ט ז') אודך ציושר לצב צלמדי ומשפטי
 לרקך. ומכלל אהבת המלך לכבודו ולשורר לפניו צצית
 הכנסת כמו שדךך הוא לשורר לפני מלך צ' והלולו
 אומר כבוד ואומר הצו לה' כבוד ועוז הצו לה' כבוד
 שמו וצמה שמו מתכבד ודאי שהוא ע"י ההלל והשיר
 והשצח וצוהר (דף ע"ג ע"ה) שמה ר"א ואמר (ישעי'
 כ"ה א') ה' אלהי אחם ארוומך אודה שוך כי עשית
 שלא עלות ומחוק אמונא אומן כמא איה לון לצני נשא
 לאיסקחלא ציקרא דקצ"ה ולשצמחא ליקריה צגין דכל מאן
 דידיע לשצמחא למאריה כיקא יאות קצ"ה עצידי ליה
 רעוטיה ולא עוד אלא (דלסגני צרכלן לעילא ותחא ועל
 דא מאן דידיע לשצמחא ליה למאריה ולייחד שמי' חצי
 הוא לעילא וחצי הוא לתחא וקצ"ה משצח צה
 ציקריה ועליה כתיב (ישעי' מ"ט ג') ויאמר לי עבדי
 אחם ישראל אשר צך אהפאר עכ"ל. ועוד צוהר (ויחי
 דף רנ) על פסוק (ישעי' י' ל') להלי קולך וגומר
 אמרו ז"ל ועל רא' מאן דלסגני חוסצתן לגבי קצ"ה
 חסגי' שלוח לעילא צגיני כך הקשיצי ליה עכ"ל ומפני
 שאין אנו יודעין לקדר צצחים עוז שנאמר שצחי דוד
 הע"ה צקש דוד הע"ה שיאמרו ומזמוריו צצחי כנסיות
 וצצחי מדרשות שגא' (תלים פ"א ה') אגורה צאהלך
 עולמים אחר דוד צצ"ע יהי רלון שיאמר דבר מפני
 צעה"ז ועוד אמרו צמדש א"ר ירמיה צסם ר' יוחנן
 כתיב אגורה צאהלך עולמים וכי תעלה על דעתך שדוד
 ציקש דיר' צעולמי' אלא אחר יה"ר שיהיו קורין ומצריין
 אותי צצחי כנסיות וצצחי מדרשות כאלו אני קיים
 עכ"ל. ועוד אמרו ז"ל צצקש דוד שיהיו סוגין וקורין
 צהם ונוטלין שרר עליהם צנגעים ואהלות שגא' (שם
 י"ט ט') יהיו לרלון אמרי פי ומי' הקורא צקסר
 תלים צצ"ה או פיועים וכיוולא לא ירים קול אס אין
 לו קול נעים וכן אמרו צוהר (ויחי דף רמ"ט) צפסוק
 (ישעי' י' ל') להלי קולך צח גלים הקשיצה ליטה

ז"ל להלי קולך האי קרא לכנסת ישראל אומר צגין
 דאיהו משצח ליה לקצ"ה צקלא משצח ועד להלי
 קולך מהכא אוליפנא דכל מאן דצעי לשצמח ליה
 לקודשא צריך הוא צקלא צעא ליה קלא נעימותא
 דיחערצ לאחורנין דשמעין ליה ואי לאו לא יקום לארמח
 קלא. ח"ס ליואי דאחיין מסטרט דא וכתבי (צמדבר
 ח' כ"ה) ומצן ממשים שנה ישוצ מלצא העצודה וגו'
 עכ"ל לעניינו: וכמו שפירי החורה גורמי' דצקות
 צסי' כך השירי' שהנשים אומרות שהם דצרי חשק וצבול
 פה גורמים להפריד הנשמה מלרור החיים ולא (אספר
 לפחות מדצרים צטלים ככולם דצרים שאין צהם ממש
 וכמה אכתיס פחותי הנפש נמשכי' אחר דצרי השירים
 הפחותי' האלו ומאצדים אה נפשם ועליהם אומר הנציא
 (עמוס ה' כ"ג) הקר מעלי המון שייך וזמרת צכליך
 לא אשמע ואמר עוד (שם ו' ה') הפורטים ע"פ הנצל
 כדוד חצבו להם כלי שיר. וארז"ל (צרכו"ס ה') א"ר יוחנן
 משום רצ"י אקור לו לאדם שימלא שחוק פיו צעה"ז
 שנאמר (תלים קכ"ו צ') אז ימלא שחוק פינו ולשונו
 רנה אז יאמרו צגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה אמרו
 עליו על ר' שומעון צן לקיש שלא מלא שחוק פיו צעה"ז
 וכי גמר' להאי שמעתא מפומיה דר' יוחנן רביה.
 ודרי' אלפסי ע"ה העתיק צגי מיימח או דצרכות כל
 השייך לענין זה ממה שנמלא צגיו ולכן ראינו
 להעתיק לשונו ז"ל. גרסיין צגינין פ"ק שלחו ליה לומר
 עוקצא (אמר אמי' מניל דלסור שרטט וכחצ להו (הושע
 ט' א') אל חשמה ישראל אל גיל צעמים ולישלח להו
 (ישעי' כ"ד ט') צציר לא יתחו יין וגו' אי מהיחא הוה
 הוה אמניח ה"מ זמרא (דמנא אצל זמנא דפומא מוחר
 קמיל דלסור רצניא אשכמיה לומר צר רב אשי דקא גדיל
 (כלילא לצרתיא א"ל לא צצר מר הא שנאמר (יחזקאל
 כ"ה) הקר המלנפת והרם העטרה צזמן שמלנפת צראש
 כהן גדול תחא עטרה צראש כל אדם נסתלק מלנפת
 מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אמיל דומיא
 דכהן גדול צצצני אצל צנשי לא. וגרסיין צקוף סוטה
 אחר רב אודנה דשומעה זמנא חקער אחר רצא זמנא
 צציתחא חורצא (צספי' שני (לפניה צ' י"ד) קול ישורר
 צחלון חורצ צקף אחר רב יוסף זמרין גוצרי ועניין נשי
 פרילותא זמרין נשי ועניין גוצרי כאש צנעורי' למא' נפק'
 מנייה לצטולי (הא מקמי הא. אומר רבי יוחנן כל
 השוחה יין צצרצב מניי זמון מציא שמש פורענות לעול'
 שנאמר (ישעי' ה' י"ח) הוי משכיימי צצקש שר ירדפו
 מאחרי צנשך יין ידליקם והיה כנור וצבל חוף וחליל
 ויין משתיים מה כתיב צצריה (שם ה' י"ג) לכן גלה
 עמי מצלי דעת וכבודו מתי רעצ והמונו לחם למא.
 פי' באון הא דאמרי' זמנא צפומא אקור הני מילי כגון
 גבינו של אהבת אדם לחצירו ולשצח יפ' ציופיו כגון
 שהי' שמעאלים

(מורה) כלומר אף אם לא יהיה גדול מה עכ"פ יהיה דברים צעלים (לשורר צצית המשתחית) צכלי זמר כגון כנור וכלל:
 (עטרה לכלה) מתחיל מאסקופה הצית ופחמיו (אם אין שומעין לנו לצטל את צ' דברים אלו נקדי לצטל את זה מפני זה

שהיטענלי קורין להם שער' אכל דברי שירו' ותשכחו' וזכרון חקדיו של הצ'ה אין אדם וישראל נמנע מזאת ומנהג כל ישראל לאומרים צנתי חנני' וצנתי משחאות צקול נגינות וצקול שומה ולא ראינו מי שמיחה צזאת גרסינן צע' חלק (סנהדרין פי"א) ח'ר הקורא פסקו משיח הסינים ועושה אותו כמין זמר והקורא פסקו שלא צזמונו מציא רעה לעולם מפני שהחורה חוגרת שק ועומדת לפני הצ'ה ואומר' רצ' שע עשאוני צניך ככור שמוננים צו הכוחים אחר לה הצ'ה צחי א"כ מה יעשו צני צעשה שהם אורכלים ושותים ושומים אמרה לפניו רשע'ע אס צעלי מקרא הם יעקקו צמקרא צנציאים וכחוצים . ואס צעלי משנה הם יעקקו צמסנה צהלכות וצהגדות ואס צעלי גמרא הם יעקקו צגמרא צהלכו' סקס צפסק צהלכות עלרר צעלרת צהלכות סג צג . העיד ר' שמועון צן אלעזר מוסר ר' יהושע צן מניא הקור' פסקו צזמונו מציא טובה לעולם שנאמר (משלי טו כג) ודבר צעחו מה טוב עכ"ל וצחוספתא דקנהדרין פי"צ אמרינן ר"ע אפי' המונע קולו צסיר הסינים צצית המשחה ועושה כמין זמר אין לו חלק לעולם הצא . והנה צבר נודע מה שאמר חקיד צצ"ה שהע"ה והע"ה צצתי ("לרות כשתרלה את זו תקליף את זו ולפי ענייננו דע שאי אפשר לאדם להיות דצק צשומח קונו כל עור שהוא שמת העולם וצמחכל וצמשת' כע"ס הנציא (ישעיה כצ יג) והנה שסון ושומה הרוב צקר ושמונו לאן אכול צצר ושמות יין אכל ושמה כי מחר נמות מה כחי אחריו ונגלה צצאני ידו' לצאות אס יכופר העון הזה לכס עד שמוחין וגו' ואמר שלמה הע"ה (קהלת ז' ד') לצ חכמים צצית אכל ולצ כסילי' צצית שומה ואמר הנציא (ירמיה נו יז) לא ישצתי צקוד משחקים ואלעלוז ואמז"ל צצסיקת' אמרה כנסת ישראל לפני הצ'ה רצ'ע לא נכנסתי לצתי ("עלעריאפי' ולצתי ("קרקסיאות של כוחיים ושחקתי עמהם מפני ידך דדד ישצתי עכ"ל ועל כן אין ראוי לשמוח צשומח העולם הזה שכולם עוצרות וכמו שדרשו חז"ל צוקרא רצה ריש' ס' אחרי מוח ז"ל צצפסקו (תהלים ע"ה ט) אמרתי להוללים אל תהולו ולרשעים אל תריווקרן אמר להם הצ'ה לרשעים הלדיקי' לא שומח צעולמי ואחס מוצקסים לשמוח ר' לוי צצס ר"ש צן מנסיא אמר חפוח עקיבו של אדם הרשעון היה מנהגה בגלל חמה קלסתר פניו עאלכו' ואל תשמה צנוהג צעעולם אדם עושה לו (" דיקקא אסד לו וא' לציתו של מי עושה נאה לא שלו כך אדם הרשעון נבר' ("לחשמישו של הקצ'ה וגלגל חמה לחשמישן של צריות . א"כ לוי צצס ר' מוח צר חניאל י"ג חופות קטר לו הצ'ה צגן ערן סנא' (יחזקאל כח יג) צעון גן אלהים היית וגו' . ואחר כל השצת הזה ("כי עטר אתה ואל עטר חסוב . אצרהם לא

("כתי שיש לו צ' נסים שהחמה לרה לחצתה") הוא צנין' מיוחד לראות מוס שחוק הליניס וכן קרקסיאות והיא צנין' עגול ("קצרות") לעצרותו ולעשות מוחיו ("כשפתא נענע

המלות כשהוא מואס ומשחק צמוקיימי המלות אז יחגנו צעיניו המלות השני כי אולי מוחך השחוק יונע הלדיק מלדקחו כי לא יוכל לצבול השחוק . השלישי כי אשס רצים אשר לא נוסו ללכת צדרכי השס והס לא יוכלו לעשות השצוזה מפני השחוק וילכו צמוטך כל ימיהם נמלס שזה המשחק לא די לו שמונע מחצירו רצ טוב הלפון ללדיקי' אלא שמוריד אותו צשאלו תחתי וכהנה המשחק הזה הוא צכלל עונס המחטיא' את הרצים . הרציעי שהוא דומה ללכטים העומדים על פרשת דרכים וקוללים רגלי המציאים דורונות למלך הלס הם שולאו של מלך ורעמס רצה מאלד . ויש עור שומה מרה כלענה כגון רודפי נאוף וגזל ושאר עצירות ושומים צצסיגס חלומס הרעות ועל זה נאמר (משלי צ' י"ד) השומים לעשות רע יגילו צהפסות רע ועונסם גדול עד שאלו תחתי . ויש עור שומה מעורצצת צמעלה עשן לכל המלות שמשכתת ירלח הש"י מלצות צני אדם כגון שמשכרים ושומים צצתי המשחאות ואחרית השומה סוגה כי הרצה קלקולים צאים מדרך שחוק המשחה . ומי חכס כשלמה אשר אמר (שס כ"ג כט) למי אפי' למי אצוי למי מוריים למי שית למי פלעים חכס למי חכלילות עינים לעלסרתי על היין לצאים לחקור מוסך . גס הנציא ישעיה אמר (ישעיה ח' צ"ג) ולת פועל ה לא יציעו ומעשה ידיו לא ראו וכתיב (משלי כ' א') לן היין הומה ספר וכל סוגה צו לא יחסס :

ואחר צציארנו עשות השומה והפכה ראינו לצאכ צכמה פני' אנו סייצ'י צה . וגלומר אסר שהול אמת סאהבה והשומה שניהם דבר א' כרפי' הרולה להיות חקיד ופי קרא אהצ מורע אצרהס שנאמר צו זרע אצרהס אהצו לריך להיות שומה צהיותו מוצרך להצ'ה צצרכת הנהנין וכן צחפלתו וצחותרו וצמלותיו וצקצלת צני אדם צשומה וציימי המועדים כמו צציארנו לעיל צצרכוסיו יכוין לתת שצס והודלס לעילת הכל שצרא הדבר ההול וע"י השצת ימדצק צאהצת הצורל וצגדולתו ורעומותו . צבר אמרנו שכל העליונים והנסמו' למעלה כולם משצמות לצורל מפני הטובה שקצלו ומנו ולעולם עילת הכל שפעו ואורו אינו נמנע מלהשפיט ועל זה אנו סייצים לצרכו . ולכמה זו הוא ענין הצרכות שחקנו אשסי כנסת הגדולה על כל דבר כרי שנזכר אהצ' הצ'ה וגודלו רעומותו והשגחתו הסדורה עמונו צכל עת שצרא הדבר ההול ע"י שפעו צכס מורתיו העליונות כדי שיהנו החסמוני' משפעו וע"י נהיה דצקי' צו לעולם : ולכן לריך לתת השצס והצרכה לצורל צלצ טוב ועין עוב וצשומה וכן פי' צצוהר (ריש פרשת צמדצב) אמר סס על פסקו ה' זכרנו יצרך שכאשר סאדם מוציר שצס חצירו לריך לצרכו כדי שלא ישלוג צו עין סרע ואמר מה מלך דמוצרך לחציה צעי קצ'ה

("ואמר סס אס סרע ענז ועוק וצוכס מה יעשו ענדיו סה"ד סן אלהלים לעקו מולה") שצמס ("שצמס") שצכיס

והנה מענייני הע"ה יקח האדם משל לאהבת הביה' ונודע כי הנותן מתנה לחבירו בלי טובה שקדם לו חבירו יחוייב מקבל המתנה היא לאהוב את הנותן אפילו אם תהיה המתנה מועמת והנה הביה' שהיא הנותן הכל והוא נותן לכל כאומרו כי ממך הכל בלי ספק שיחוייב האדם האהבה לו ית' . וכאשר יחשוב האדם זאת בברכו ברכת הגהנין תתעורר בלבו האהבה אמנם המברך ואינו מתכוין לתת שכח לבורא ית' הוא נענש כמו שאמר בס' החסידים ע"ש . ועוד כי המברך בשמחה ובלב טוב נעשה מרכבה למדת החסד כי כמו שמדת החסד משפעת בוותרנות כלי הקפדה וברצון ושמחה כי השמחה מצדה כרפי' כן המברך . והוא ענין ואברכה מברכיך כי כמו שחוא חפץ להשפיע ברכות לכנסת ישראל מצד החסד כן משפיעים לו מהחסד וזה נקרא טוב עין :

וכמו שחייב אדם להיות שסח בימי שמחה כן צריך להתאבל בימי צרה כענין ד' צומות צום הרביעי וגו' וכיאי יום שבין י"ז בתמוז ומ' באב שכולם ימי צער ויגון וכן בימים שאינם ימי שמחה טוב שיתאבל בכל יום על חורבן הבית ועל שמו המחולל בגוים כמו שאמר בתנא דבי אליהו הועתק בילקוט (תשא ס"י) שצא דף קח עב) שצריך שיתאנח על כבודו של מקום ועל כבודו של ישראל כל ימי ומחמד ומתאוה ומצפה לכבוד ירושלים ולכבוד ישראל ולכבוד בית המדרש ולישיעה שתצמח בקרוב עד כאן לשונו לענייננו . ובזוהר (פרשת שמות דף יז) פי' ז"ל ר' יהודה עאל לגביה דר' אלעזר אשכחיה דהוה יתיב ויריה בפומיה והוה עציב אמ"ל במאי עסק מר אמ"ל כתיב (משלי זמ) באור פני מלך ("חיים ומכאן נכין חיוב ההכנעה ועצבות כי אם תשא עיניך השמים תראה מעומט השפע בי כל פנים קבצו לבין ("ס"א") פאורו) מנסים ונפלאות בימי עולם וכשנים קדמוניות ולכן ראוי לגרש את השמחה הטבעית ולנגד רוחותינו אליו לעשותו בסים שחוא נחת רוח המקום עלינו שישפיע בנפשותינו בשובו עליו בסוד הבריאה . אמר עור בפסיקתא רבתי (ירמיה מו ט) אמללה יולדת השבעה אמר ירמיה כשהייתי עולה לירושלים נמלתי עיני וראיתי אשה אחת יושבת בראש הרר לבושה שחורים וראשה סתור וצועקת ומבכשת מי ינחמה ואני צועק ומבקש מי ינחמני קרבותי אצלה ודברתי עמה אמ אשה את דברי עמי ואם רוח את הסתלקי מלפני ענתה ואמרה לי אין אתה מכירני אני הוא שהיו לי ז' בנים יצא אביהם למדינת הים עד שאני עולה ובוכה עליו הרישני בא ואמר לי נפל הבית על שבעה בניך והרגם איני יודעת על מי אבכה ועל מי אסתור שערי אמרתי לה מי את מוכחטן ("אימא ציון שהיא עשויה מרעיית לחית השדה . ענתה ואמרה לי אני אמך ציון שהיא עשויה מרעיית לחית השדה אני היא אם השבעה שכנת' אמללה יולדת השבעה אמר לה ירמיה דומה מכתך למכת איוב (ישעיה גב ב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים עכ"ל ובמדרש איכה מהזוהר האריכו בענין בכיה על הגלות והחרבן ע"ש . וכל המתאבל על ירושלים זוכה לראות בנחמתה שנאמר (שם סו') שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה ובוה גללל הפרק הזה :

פרק אחד עשר אחר שביארנו בפרקים הקודמים במהות האהבה והדברים המילדיים את האהבה כפי הנמצא בדברי הרשב"י ע"ה ובדברי רז"ל רצינו לבאר ההכנות שצריך האדם לעסוק בגופו בקנות האהבה כדי שתהא תקיעה בלב ביתר שלא תמט ויהכנות האלו ביאר אותם ר' פנחס בן יאיר ע"ה (ע"ו ס"ק) ז"ל ת"ר ונשמרת מכל דבר רע שלא ירהר אדם ביום וביא לירי" טומאה בלילה מכאן א"ר פנחס בן יאיר תורה מביאה לירי זהירות והירוי מביאה לירי זהירות מביאה לירי נקיות נקיות מביאה לירי פרישות פרישות מביאה לירי טהרה טהרה מביאה לירי קדושה מביאה לירי ענה ענה מביאה לירי יראת חמא יראת חמא מביאה לירי חסידות חסידות מביאה לירי רוח הקדש ר"ה"ק מביאה לירי תחיית המתים וחסידות גדולה מכולם שני' (תלים פ"ט ב) או דברת בחזון לחסידך ופולגא דריב"ל דאריב"ל ענה גדולה מכולם שנאמר רוח ה' אלהים עלי יען משך ה' אותי לבשר ענוים חסידים לא נאמר אלא ענוים הא למדת שנהיה גדולה מכלם עכ"ל והנה לדעת רבי פנחס שחסידות גדולה מכולם הוא שכווננו לבאר המאמר הזה לדרושי האהבה והמעש שהרשב"י ע"ה פי' בזה כי חסידות ואהבה שניהם ענין א' ובהם היה מוכתר ר' פנחס ע"ה והערך על זה שאמר בזה בראש"י (סוף דף יא) בפקודא תנינא שהיא אהבה א"ר אלעזר אבא רחימתא אנא שמענא ביה אמ"ל אימא ברי קמי דר' פנחס בן יאיר דהא איהו בהאי דרגא קאים ובפרשת אחרי מות (דף מ"ב) שבחו ר"ש ע"ה לר' פינחס במדת החסידות ודרש לשבחו פסיק (תלים קמ"ד) יעלו חסידים בכבוד ז"ל והא ר' פנחס בן יאיר כתר דחסד רישא עילאה בנ"כ כבוד דלעילא ירתון חסידים עכ"ל והדבר פשוט כי אהבה וחסד הכל אחד שנאמר (ירמיה לא ג') ואהבת עולם אהבתך על כן משכתך חסד וכיוצא (תלים לא כד) אהבו את ד' כל חסידיו ולכן ראינו לבאר המאמר הזה המבאר המדרגות המביאות לירי חסידות שהוא אהבה וכשיקיים האדם המדרגות האלה תהיה האהבה שהוא החסידות תקועה בלבו ויהיה דבק באלהיו תמיד בענין שיוכה לרוח הקודש רש"י ע"ה פי' בברייתא זו ז"ל (דברים כג') ונשמרת מכל דבר רע וסמוך ליה כי יהי כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה וקא מודה ליה להשמר שלא יבא לירי כך תורה ע"ה שהוא עוסק בה ועוד שרואה ומבין אזהרות שבה ונשמר זהירות הנשמר קודם להן שלא תבא עבירה לידו כי הכא דאינו מהרהר לבא לירי טומאה זהירות כשעבירה באה לידו נזהר להשמר שלא יכשל בה והכי אמרינן (חולין פ"ח) בכל הבשר מאי לאו דוהיר ולא נגע לא דוריו קדים ומשי ידיה מעיקרא נקיות נקי מאין חמא פרישות אף מדבר המותר פורש לחסיד על עצמו מהורצח מליבן ועדיף מנקי לירי רוח הקדש להשרות עליו שכינה עכ"ל ורבינו נסים העתיק דברי רש"י ע"ה והוסיף לבאר בעגוה ויראת חמא ובחסידות ז"ל מתוך כך בא לירי ענה מתוך שהוא מזהר ענייני הע"ה וממנה בא לירי יראת חמא שהוא ירא ממנו כי ירא מן האויב ומתוך כך בא לירי חסידות שכל מעשיו לשם שמים עד כאן לשונו :

ועתה רלונו להרחיב ציבור על דברי רש"י ז"ל ע"ה לבאר כל מלה ומלה מאלו הנזכרות בתלמוד כפי מה שנתמשה צה צחורה נציאים וכתובים תורי מציאה לירי זריזות דבר זה מוצרך כנמה ונקומות שהתלמוד מצי לירי ועש' ואמרו בחסות כהני אסבחותי חלכו שחזיו עמלים צחורה תשמרו ועשייתם הלוונד עכ"ל לעשות אס לא תשמעו ולא תעשו כל שאינו לוונד אינו עושה לקוף מואס צחורים לקוף מואס צחונייה לקוף אינו מניח אחרים לעשות לקוף אינו מורו צמלות סנתנו למה צהר סיני לצסקוף כופר בעיקר עכ"ל הרי מוצרך שהעוסק צחורה היא מציאה אוחו צחורה לירי העשיה כדפירש רש"י ז"ל שמתוך שרואה האזרחות והעונשים הכתובים נשמר והחמא זריזות מלה זו נשמשה החורה צה ג' צחיות הא' צ"כ יתרו דברי יתרו למה (שמות יט) והזרחת אהבה את החוקים ואת החורות ופי' ז"ל צחיות פ' אמרו לו צסקוף (ויקרא י"ח) ולהורות את בני ישראל את כל החוקים וגו' פי' שחוקים הם המדרשות וכיוצא בזה נדרש צסקוף זה שחוקים הם המדרשות והחורות הוא חורה שכתב וסורה שצ"כ ואמר והזרחת נראה שכתב שלריך אזרחת על ל"ת כך לריך אזרחת על עשה - הצ' נמלא בנציאים צפרט צמקאל הרבה מהם (ימקאל ג' יט) ואח"כ כי הזרחת רשע וגו' והוא עיקר האזרחת על לא תעשה הנוגע לרכוש המאמר שלפנינו ונשמר מכל דבר רע שלא יהרהר אדם ביום וכו' ומכאן א"ר פינחס זריזות הרי כי הזריזות היא השמירה עוד נשמשה צחורה צמולא ז"ל אפי' על דקדוק פרטי צמ"ס דהע"ה (תלים י"ט י"ח) הנחמדים מזהב וגו' ומחוקים נדרש וגו' גם עבדך נזהר צהם ופי' צחורת האזינו (דף ל"ה ע"ג) שזה נאמר על אוחיו גי"ק שהאיך נאמר צו סרו ומחקים ודעושה היה נזהר צחורות אלו להוליאם צמטאס חקקנס וזה לשונו גי"ק (איוב ו') היאכל הפל ומצלי מלה וגו' וכתב (ישעיה לב יז) והיה ועשה הלדקה שלום הנחמדים מזהב ומסר צו ומחוקים וגו' ומחוקים ודאי דוד מלכא אמר גם עבדך נזהר צהם : אסדהנא עלי דכל יומא אזרחנא צהף דלל לאטעאס צהו צר יומא חד עכ"ל ומזה נוליא שכל דקדוקים הכתובים צדברי רז"ל וצסקרי החסידים שכולם לריך ליזהר שלא יכשל צל' מהם נמלא מלת זהירות כוללת צילקיוס מעש' צילקיוס אזהר' על ל"ת צין הכתובי צחור צדברי סופרי כגון שלא יסתכל צאסה ואפילו צצגדיה השטומין על הכותל וכיוצא הרבה ואיפשר שופני היות מלה זו כוללת על הכל לא מונה צירושלתי צמדרגת המדות אלא אמר זריזות מציאה לירי נקיות נקיות מביאה לירי עהרה עהרה מציאה לירי קדושה וכן לא מנו פירשו צכלל המדות מפני שפרישות וקדושה שדים צענייני כמו שנבאר צע"ה :

זריזות היא מדה מעולה על הקדומת ונוגעת צעש' וצל"ת להיות זהיר ומסיר צמלות עשה שאס צאה מלה לירי יעשה אותה מיד שנאמר ושמרתם את המלות ורשו צמכילתא אל תקרי המלות אלא המלו' כדרך שאין וממילין את המלה כך לא יממילו את המלה אלא אס צלח על ידך המלה עשה אותה מיד עכ"ל

צחורה

צחורה

צחורה

עכ"ל . וכן דרשו ג' כ צמכילתא על פסוק (ישעיה ג' א') וישכם יהושע צצקר מלמד שריזין ומקדימין למלו ומדת הצריזות מורה על חשק נפשו ולבו לעשות הדבר ההוא מפני אהבת הצורה ולכך מקדים ולא מאחר כמ"ס החמא (אבות פ"ה) צמדת הצריזות הוי עז כנמר וקל כנשר וכן כלצי וגבור כלרי לעשות רלון אצין צצממים וצעשות האדם הדבר צצריזות וצצממה יחוסף צו רוח חרפה ורוח חיים רוחני צאופן שיהיה קל כנשר והדבר הזה חלוי צהקיר מלבו רוח עללות ועלבות שהוא כח החילוני המכביר כל איצרו של אדם צאופן שלא יהיה צו כח לקום ומקומו לא לקרות ולא לעשו מלה כאלו כל איצרו מתיס ואס יעורר האדם לבו ויקיר כח העללות החילוני ועליו ע"י המדצקו צחשק אהבת ה' שהוא מקור החיים הרי לבו מי וקורא ושוטה ועושה מלותיו צצריזות וצצממה לעשות רלון אציו צצממים ואז יחוסף צו כח שיהיה קל כנשר וגבור כלרי וכו' ועל זה נאמר (ישעיה מ' ל"א) וקווי ה' ימליפו כח וגו' ירולו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו והכלל כי אין זריזות אלא ע"י חשק צאהבה ולכך הוא ממדרגות המציאות לירי חסידות שהוא אהבה כדפי' וכיוצא צצ"ס סיר' ז"ל צצ"ר על פסוק (בראש"י כ"ג א') וישכם אברהם צצקר ויחננו את חמורו א"ר שמעון צן יומאי אהבה ומקלקלת את הסורה וכי לא היו לו עבדי אלא שאהב' ומקלקלת השורה עכ"ל לעניינו . וצלי ספק כי ישכם אברהם צצקר הוא זריזות ע"ד ישכם יהושע צצקר הנדרש והוא מלה האהבה ומלה האהבה קלקל הסייה וצקטר צית מרות כח צצמדת הצריזות ז"ל דעו צני כי מעלת הצריזות היא מדה חשובה לפי שחמלת צריזותו של אדם לא נצרה אלא להיות זריז צמעשו וצדרכיו כענין שנאמר (שם צ' ז') ויהי האדם לנפש חיה מהו חיה זריזות עשאו עבד ומקנן לעלמו שאס אינו ייגע אינו אוכל ראה מה כתיב צענין (שם צ' ג') ויניסו צגן עדן לעצדה ולשמרה וכי עצודה ושמירה היה לריך אלא כדי לצרו עכ"ל לעניינו והנה לפי מה שפי' רז"ל צצ"ר שלעצדה ולשמרה הוא עסק הסורה והמלות א"כ הצריזות הוא לעסוק צחורה וצמלות . אמרו צצ"ר ויניסו צג"ע לעצדה ולשמרה שמה האמר יש מלאכה צג"ע לפתח ולטדר ארונה והלא כל האילנות נלמחין מאליתן או שמה האמר יש מלאכה צג"ע להסקות הגן והלא נהר יולא מעדן להסקות את הגן אלא לעצדה ולשמרה לעסוק צד"ת ולשמור מלותיה שנא' (שם ג' כד) לשמור את דרך עץ החיים כד"א (משלי ג' יד) עץ חיי' היא למחזיקי צה עכ"ל וצחורת נשא (דף קמ"ט ע"ג) צצסקוף ויסח צאפיו נשמת חיים ויהי האד' לנפש חיה אמר וילך ה'אלהים את האדם שהוא זכר ונקבה עפר מן האדמה עפר דיוקנא צגו דיוקנא גו צגו וכל דא למה צגין לאשתלשא ולעיינא ציה קתים דקתימאס עילאה עד סופא דכל קתימין הה"ד ויסח צאפיו נשמת חיים נשמתא דכל סיי דעילא ומחא

צחורה

צחורה

צחורה

צחורה

צחורה

צחורה

צחורה

צחורה

שער האהבה פרק יא

במילתא (שמות יד יג) צפוק תילצו וראו את ישועת
ה' וכן (שם טו כ) צפוק ותקם מרים הנביאה שיליצה
צבל וקום הוא רוח הקודש ז"ל התילצו וראו אמרו
לו ישראל אימתי אמ"ל היום שרתה שכינה עליכם
רוח הקודש שאין יליאם צבל וקום אלא רוח הקודש
שנאמר (עמוס ט' א') ראייתו את ה' נלץ על המזבח
ויאמר הך את הכספור ואומר (שמואל א ג י) ויצא
ה' ויקר' בפעם בפעם שמואל שמואל ואומר (דברים
ל"א יד) קרא את יהושע והתילצו צאהל מועד ואומר
(שמות ז' ד') ותחלצו אתו מרמק ושרתה עליה
רוח הקודש עד כאן לשונו . וצפוק ותקם מרים
הנביאה שירשו צפוק ותחלצו אתו מרמק הוא
מוכרח יותר מכולם שצפוק ולדעה מה יעשה כלם
מורים על רוח הקודש וצוהר (אשרי מוח ריש דף
ש"ח) פי שהמלכות תקרא רוח הקודש כאשר
תיקן . וקוד החכמה והיא רוח היונק וקוד העליון
שהיא חכמה ולכן מלת יליצה לודק זה בצחינת רוח"ק
ונמלא לפי זה שהזריזות מרבה המציאה לידי רוח"ק
ואיפשר לומר באופן אחר מלינו שפי' צר"ע (קדושים
דף ט) שגם צר"ח יש צו זריזות שהוא עושה מאצא
ואימא מיד צלל עירובא ז"ל וישראל דאיחקריאו צנים
צכלל צן וצת מקטרת דת"ת ומלכות דלינון צן וצת
יקרא דציו ואמו למיעבד ליוויה ולווי דיליה לינון
פיקודין דעשה והא אוקמוה מארי מתחיתין יש מלווה
ועושה וצ"ג כ' איהו נעשה ונשמע והאי איהו כבוד
דאצא ואמא לורה לצריה דיעציד הכי ואיהו עמיד מיד
צלל עירובא כלל עד כאן לשונו : ועד"ז נחצאר צחכמה
והעחקנו צעער הידאה סוף פ"צ וצחיקונים (דף ע"ז
ע"א) צחיקון ע"ל ציארין כי ת"ת ויסוד כ"א
יקרא מלווה ועושה צמלות הכללות צשכינה ולפי זה
האדם הזריז אוחז צמדכגת עולם הזכר ולכך לפני
מלכים יתילצו כדפי' . ומ"ו עיקר זריזות הוא צמקום
העשיה ותלוי זה כי הוא משמעת לכל האלילות ומפני
זה הנשיא"י מפני שהפעלנו צנדצת המשכן נחכרה י'
מהם שהיא השכינה שנאמר (שמות לה כז) והנשיאם
הציאו הנשיאם חקר י' כתיב והטעם כדפי' כי לחם עללוי'
לא תחכל . ושמועתי מפי מורי ע"ה שלחיקוני' הציאו
צחוכת הנשיאים עשרה דצרים קערת כסף אחת מוצק
א' וגו' תמלא שם עשרה דצרים וכחצו הנשיאים מלא
ציד' דזכרצו להציא זה חמת עללות שגמו צשכינה .
ודע עוד כי הזריזות לא יקנה צנפס האדם אלא מחמת
היראה כי הירא את הנולך הוא זריז לעשות מלווה וירא
סן ("לא ימלא אחריו משגה ולכן הוא מזדרז צעשיית
החורה והמלות . וכן מטעם זה ילדק זריזות צשכינה
כי שם היא היראה וכן נקיות וטהרה גם כן הם ענפי
הירא"כי לריק לירא שלא יהיו צדדיו מלוכלכים לפני הנולך
אלא נקיים וטהורי' וכן לריק לנקותו ולטהר אצרי' ונפשו
כיון שהוא עומד לעולם לפני מולך מלכי המלכים הקב"ה
יח' ויח' עוד צמדח הזריזות ומלחתי כחצו צקסר כתיבת

צ"ל

צ"ל

צ"ל

צ"ל

שער האהבה פרק יא

עד

ז"ל על צית הכנסת שחצו אין מקפידין צחוכו וכו'
שנאמר (ויקרא כו לא) והשמותי את מקדשיכם צקדושתן
הן אף כשהן שומעין . אמנם עלין העומאה אע"פי
שהוא רוחניות צכציקה שנית חטור ותחלצן ותחצטל
הקליפה הריא מכל וכל . וכן צענין החשובה אף על
פי שצנצו אדם החטא עזיזה גמורה ונחמרטו ולא ש
אל מעשהו הראשון כלל וטהר עלמו על ידי קיגוף לא
יספיק לו עד שלא יכיר צו המקטרג כלל כאלו לא הי'
צו עון כלל אלא וכצם שנית וטהר כאלו מעולם לא
חטא וז"ש צירושלמי נקיות מציאה לידי טהרה שנאמר
(שם יצ ח) וכפר עליה הכהן וטהרה ומה לורך טהרה
על כפרה אלא כי כפרה היא נקיות ואינה טהר' עלמו .
לכך לריך טהרה : עוד מלינו ענין צ' צענין
נקיות צמ"ש הכחצו אלל אציומלך (ראשי"ת כ' ה) צחם
לצצי וצנקיון כפי וכן (תלים כד ד') נקי כפיס וצר
לצצ לריך שישתדל לטהר ידיו ומכל דצר גדול ומכל דצר
הפוגם צידים כמו שיתצאר צ"ה ומקלחם נחצאר
צוהר (וירא ד' ק' ע"ג) צפי' הספוק נקי כפיס
וגו' . ז"ל ת"ח מי יעלה צהר ה' ולצחר אהדר ופי'
נקי כפיס דלא עציז צידוי' . טופסא ולא אמתקיף צהו
כחא דלא אילטריך וחא דלא איתפאצ צהו ולא סאיצי
צהו לגופא כחונן דמקאצין . גרמייהו צידין לאיקאצ'
ודא הוא נקי כפיס :

וצנציאים וצכחצים צכחינות רצות האמנם הנוגע
לענין מעשה הם אלו הא' טהרה ע"י טצילה צמ' קאה
כמו שנמלא הרבה מהם צחורה ומהם (ויקרא כב ד)
איש איש מזרע אהרן וגומר לא יאכל עד אשר יטהר
וכמוהו (שם יא לב) וטמא עד הערב וטה' וגו' (שם
נו יג) ורחץ צשרו צמים טי"ם וטהר וזה נאמר צצ
שהלריכה החורה לו מים טיים הנה טהר' ע"י הטציל'
הוא קיוע גדול לידצק האדם נפשו צאלהיו וצעצודתו
צצהיותו טמא העומאה מטממת לצו של אדם כדפי'
לעיל ז"ל על ונעמחם צם . ועיקר האהבה והצדקות
חלוי צטהרת הלצ מהמחצבות הזרות כמו שאמר דוד
המלך ע"ה (תלים נא יצ) לצ טהור צרא לי אלהים
וכן כחצ צציו חם עליו השלום צקסר הישר כי טהרת
הגוף יחדש טהרה צנפס וצהיות הגוף טמא צודאי
יגיע קלח פגם לנשמה ואי אפשר שיכוון כראוי צלי
שתצלצלהו ומחצפה אחרת ותפרדהו מהשורש העליון .
שהרי הוא נפרד ע"י הפגם צנפסותו כדפי' צחיקונים
דליאו לא שריא על נשמתא פנימא דכתיב (ויקרא כא
יא) כל איש אשר צו מוס לא יקרב . ולכן אי אפשר
שיהיה לו צצקות שעיקר הצצקות הוא צעילוי' העילוי'
נשמה לכל הנשמות וכיון שהוא יתעלה אינו שור' עליו
כילד איפשר שיתדצק צו ולכן לריך האדם לחקן נפשו
צאופן שיהיה כסא לשרות צה יד"וד ועלת העילות
ולכן לריך לעשותה מאהבה כדי שיתדצק צו וכן כחצו
צקסר החקידים (קיומן ע"ג) שאחד מן הדצרי' המעכצ'
ח החפלה שלא תהיה חפלתו נשמעת הוא אס אינו
טהור וכפי צצרת החוספות שצוצרין דלחפלה לריך
טצילה ולחורה אין לריך יש טוב טעם ע"ד היקוד וראוי
למעשה כי החורה מפני רוצ מעללה שהוא צעלמא
דדכורא יש צכחה לקבל הקליפה ואינה מקבל' העומא'
כאש . אמנם חפלה היא צקשת רחמים ותחוכים ולריך
כוונת הלצ וצהיותו טמא צודאי שתצלצל כוונתו ולכן
לריך ליהצר צה וצקוד המקוה כצר דודע מה שפירש
הרשב"י ע"ה צצוהר (פרשת פנחס) וצחיקונים שהיא
צקוד עילאה ט' נקודין לכל סטר וכו' ע"ה . וקוד המקוה
הוא קוד יד"וד שהמקוה צו מ' קאה וכן יד"וד צו ד'
אומיות כל אות כוללות עשר והיינו קוד מקוה ישראל
יד"וד והצן צזה מ"ש מה מקוה מטהר העומאים אף
הקדוש צרוך הוא מטהר את ישראל דהיינו טהרת
נשמותיהם הצצקות צעמו מולל העוצל הוא דצק
צידו"ד ממש לטהר גופו ונפשו גופו צמי' ונפשו צרוחיו'
השם השורה שם וצזה לא יזקיהו אפי' יהיו הויס קרים
כי מלחר שהוא דצק ציד"וד אי אפשר שיצא לו היצק
כמ"ש הושטור (תלים לא צ') אומ' לידו"ד מחסי ומולודתי
וגומר כי הוא יליך מפח יקוש דהיינו לנים פחים . וכן
שאר המצומר כי מלאכיו ילוה לך וגומר על כפיס ישאונך
סן

צ"ל ולא הצינו ("כסא דרציו הקדוש שלא הציא ידיו למטה ומחוכו ("כסא המלכות ארוך כוסל אוחז מלמטה ומספרו ויכול ליתן דצר לחוכו

מן חנוך צאכן רגליך ושאר המזמור אומנם לריך לעשות המורה בשמחה שאל אינו עובד בשמחה נעשה כמי... (דברים כח ע') תחת אשר לא עבדת את האלהים בשמחה וצטוב לצב. וכיון גם כן להרהר השוכה שהשוכה הוא בבוד המוקד וכן הנשמה נשפעת משם. ובהיות האדם חוטא השוכה היא מתחלקת וכן הנשמה מתחלקת מעל האדם והוא רחוק מהדבקות ועל ידי כניסת האדם במקוה שהיא מורוצעת אימא דרביע' על בני האדם שהיא השוכה חסוד ה' וי' מורדת ורובלת על הצנים: וכן הנשמה חסוד לאדם ועלת העלות ישרה על נשמתו: ושמתה מתחם א' זקן כי מי שהוא עומא איה הנשמה שורה צו עד שיכנס למקוה ודיקה הוא מהטעם שפי' ועם הקהל הנשמה מפני שמרוב דקותה כל לך פגם שימלא בגוף לא חוכל לשרות צו עד שיחזור למקור הנשמה ויכלל עם ודבר זה לריך האדם לכוון בטבילתו שהוא נכנס בקור נשמתו צמים העליונים ההם שהם בקור עולם הבא והוא נסתר בקשר העליון שהוא צבינה ואימא מתחת אוחו צכנפיה וכמו שפי' צתיקונים שהשינה עוצלת ונערה צמי המוקד כן זעיר ארפיך ודאי עוצל וכן יכוין שהוא בקור ו' עולה עם ורמו ונפשו נעשרים מכל פגם וגם יכוין שילוף השכינה אשר נחלב צו גם כן נעטר מהפגם אשר קבל ועי' הטבילה מפשיע מעליו רוח הטומאה ומחלב צו קוד הנשמה שנתחלקה והטבילה לה הוא קיוע גדול לקניית הנשמה כי עברה וצפנים וקדושה מצחוף ועיין צמה שפי' צטער קדושה פ"ד. וכבר ידעת שהדין הוא שלריך שיהיו מים שכל צטרו עולה צהם דהיינו שיהיו מופיך את כלו ולא ילא סוף למים אפילו כחוט השערה שיוון שהחילוני נשאר לו לך מקום צאיה אשר שיהיה אפילו מעט מזער משם מחפשו עומאתו בכל האצרים והרי הוא כאלו לא טבל. ובהיותו עוצל וכנס כל רוח עומאה כי צכח אימא הרי הפשיע מעליו כל לך רוח עומאה כי צכח אימא לצטל החילוני שהיה הנשר הגדול צעל הכנפים דלא דחילה מן הטורף וכיולא. ועוד טעם הטביל' צמקו' הוא כעין חזרת הכלים אל הכצטן כדי שיטערו ויחלבנו וציליאתן מהכצטן הם מדשים גם האדם צהכנסו אל המקוה הוא כדי להכלל ולחזור הנשמה הפגומ' והאיצרי' הפגומים ממקור שילאו וסם.) ומחלמים כעוצר המחלם צצטן אמו שאין עיך החילוני שולט צו והוא שומר מכל פגע ומקרה דפי' ז"ל (איוב כט צ) כימי אלוה ישמריני על הולד שהוא צצטן אמו וציליאת האדם מהמקוה הרי נחקנו איצרי' ונשמתו והרי הוא מדש ואין החילוני חלק צו ויגיש האדם. צעלמו רוח חדשה מילוף הנשמה שחזרה אליו וראוי הוא שקודם שיכנס במקוה שיהררר השוכה מעוונותיו ואם אפשר גם כן שיחודה צאוקן שלא ישאר לחילוני חלק צנשמה והדבר צרור כי כמו שלטטר עומאה קדם מקרי וצו וכיולא לריך שלא יהיה דבר סוף צינו וצין המים מהטעם

כדפי' צזורה ושלש לשונות חסודות כל' גם העושה המלוח צמשק כחשקו צמיים כי הוא צמלוח שהוא יד' והוא מוקר המיים והוא דצק צעילת העילות הדצק ציד' יד' צודאי יאריך ימים צכוונתו אלת ולריך שיהיה שמה צעשיית המלוח כמו ההולך להרויח מומן הרצה שהוא שמה צה כן יהיה שמה צמלות שהוא דצק צשמו הגדול יד' וצמיים העליונים ומסקן נשמתו וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט קצב) שש אנכי על אמרתיך כמולא שלל רצ ואומר (מצקוק ג י"א) ואני צידוד אלעזרה וצענין פשטי מאמר רצו ינאי פירש' שמקילין צה צמרללות או צנחית ט' קצין שמתמירין צה צמי' קלה והתוספת כחצו דלף על פי שאלמו צגמרא צעלו לטבילה כרצי יהודה צן צחירא היינו דוקא לתורה אצל חפלה לריך. וכחצו תלמידי ר"י צענין זה שאלמו עם צגמרא הצילו רצ אלפס ע"ה אין ד"ח מקצלין עומאה שאלמר הלא כה דצרי כאש וגומר אמרו ז"ל יש מפרשים דלא שאל ק"ש ולא שאל קריאת אחרת לכל מיני אמריין אין ד"ח מקצלין עומאה ואין זה כחוד צודאי לא אמרו אלא צק"ש צלצד אצל צשאר ד"ח אקור דהא אמרו (צמדד עו לא) כי דצר ה' צזה וגומר זה הקורא ד"ח צמצוחות המעונפות והחמירו צזה יחטר משאר כריחות דצכל שאר כריחות הכרת ומכר וצזה אינו מוכר אלא אע"פ שכרת עונה צה עכ"ל הרי שלדצריהם שומרה תורה מחפלה וממור הקורא צחורה צעומאה צהיות גופו עומא מהקורא צחורה צמצוחות המעונפות שיש עליו עונש: עוד כחצו לקמיה שכתב רצ אלפס וכחצו רבינו האי גאון ז"ל כיון דגמרא ליכא צכא מלחא נקוט מנהג כל ישראל שכל צעלי קריין אעפי' שאין להם מים אין מחפליין עד שירחלו וכחצו עם שרחילה זו אינה צמי' קלה אלא צמי' קצין ועי' קצין לריך להטילו עליו צכלי שיוכל להריקן עליו מומן צלא שום הפסקה. וכן מוכח צמשינות של עטרת (מקואות פ"ג) מה שכתב הגאון ז"ל דאין מחפליין עד שירחלו אינו נראה למורי הרב כר"ו ואם אין לו מים או אפילו יש לו מים ואינו עוצל או אינו רוחץ אפילו הכי אינו מפסיק מחפלי' מפני זה דודאי אף על פי שהחפלה יחטר מקוצלת עם הטבילה לדצרי הכל אין לו להפסיד מפני זה חפלתו וכ"כ רבינו משה ז"ל דכל ראשי ישיבות מצצצל חמהו עליו למם היה מקל כ"כ צענין טבילות צעל קרי' והוא ז"ל השיב להם שמימי לא צטל אוחה אלא שלא היה יכול לכחצו צחצורו כי אם היולא מן הדין ע"פ ההלכה ע"ש. ודצרי רבינו יונה צזה הוא כפי צצרתו שכתב שד"ח שומרים יחטר מן החפלה ולכן חפלה לא יצטל כדי שלא יעצור זמנה אצל ד"ח לפי צצרתו לא יקרא. ואני אומר דיני' שמיא ילא ידי כלם וצמון שימלא גופו צריא יחמיר צמי' קלה ואם גופו חלוש או צימי' הלכה יחן עליו עי' קצין של מים חמין ומי' אם הוא אנוס

ולא חזמון לו הטבילה לא יצטל מפני זה לא חזרה ולא חפלה כי כדאי הם המקילים לממוך עליהם צשעת הדחק. וצלילה צעוד שלא עזל לא יניח מלקום צאשמורות מלעסקו צחורה מפני שהוא עומא כי כדאי הם שאר הפוסקים לממוך עליהם. ולא יהיה האדם צטל מד"ח ויחשוב אוחס השעות כיום שהוא חולה צצודאי אז לא יצטל תורה וחפלה ומי שיחמיר על עלמו שלא יעסוק צחורה וחפלה צלא טבילה אפילו כשהוא חולה קצרה צרה הוא ואין ראוי לממוך עליה. וכמו שכתבתי היה נהוג מפר' ר' יחק' די לורי' אשכנזי ע"ה: עוד מלינו צחורה שכל עטרת האדם אם מעומאתו אם מלכורו וכנס צגדיו הכל צמים כמי' (ויקרא עו יצ) ורמץ צטרו צמים מיים ועטר וכן (שם יג ו') וכנס צגדיו ועטר:

עוד נמלא עטרה צמלצושים כמי' יעקב אע"ה כאשך רלה לצא אל צית אל (ראשי' לה צ') והטעמו והחליפו שולוחים ואם היות שני' שהם צ' דצרים הא' עטרו בטבילה ועוד החליפו שולוחים מ"מ כיון שמתחם החליפה הוא מוקד עטרה וראוי הוא לרו' לטטר עלמו שיהיו צגדיו טהורים ומנוק' ועומאה ושלא יהיו מלורכלים צשמן.) ורצו כיולא שפי' שח"ח שומלא רצו על צגדיו מיצי' עיתה שאלמר (משלי ג לו) כל משאני אהצו מות א"ח משנאי אלא.) משנאי וכ"כ הרוקם ע"ה צשורש עטרה והזטר צטהרת המלצושים שלא יהיו צגדיך מלורכלים מן הלואה ומן עיפי מימי רגלים שומר רגלך כאשך חלך אל ציה האלהים על כן תלמוד עלמך צקינות היצו שומר נקציד ואל תרגיל להשתין קמוך לגאולה ען יטפטק על המכנסים איך חפלה קלח לנו כי מטלנו ואחם עומד ומנוק' והזטר משכצח רע ען ידצק צצטרך וצצגדיך ולא יהיו מלצושיך מחכשיטי ע"ה טטר עלמך הכון לקראת אלהיך ישראל עכ"ל:

עוד נמלא עטרה צמקום כמי' מרע"ה לאהרן (ויקרא י"ד) ואח שוק חדרומה חלכלו צמקום עטור והרשצ"י ע"ה צטר' חרומה צמאמר שהעחקו צפ"ה אמר ורום דקדשא לאו הכי אלא צאגר שלים וצאחקנותא דגנמיה.) וצאחדכלות' דמשכניה הרי איתדכלותא דמשכניה עטרה המקום ואיתקנו' דגנמיה פי' הוא הכון לקראת אלהיך ישראל וצלי ספק שההכנה ג"כ ע"י הטבילה כמו שכתב הרוקם:

עוד צטהרת המלורע מלינו צכלל טהרתו גלות השער כרכתיצ (ויקרא י"ד ח') וכנס המטטר את צגדיו וגלח את כל צערו והטעם כי שער הראש צצחור הם כומות הדין וטוב לגלחם כענין עד לא גליש דא רישא דמריה והוא קוד (שם יג ע) ואיש כי ימרט ראשו קח הוא עטור הוא:

וכן טוב לטהרה לגלח הלפכנים עקן האשה המטהרת לצעלה לריכי' לקוללס כדפי' צזורה פ' אחרי מות

נח עתה חתום

וע' סימס) עוד לריך ליטהר מכל הדברים שנזכר בהם
עומדה צורה וצדדי רז"ל וכבר העתקתי רוצה צעור
היראה פ"ה ויש עוד פנינים ויחזקו לקמן פ"ה :

72

ועיקר המורה הוא מה שנתבאר לעיל שיטהר עצמו מכל
עין ואשמה כמ"ש (יחזקאל לו כה) וזקתי עליכם
מים טהורים וטהרתם מכל מומאיתכם ומכל גילוליתם אמר
אתכם ודאי שהוא על טהרת היצר שמצדו עיקר המומא
וכמ"ש דוד הע"ה (תהלים נ"א ד) ומחמאתי טהרני וכמהו
רבים וכן אמרו רז"ל (ברכות פ"ג) מרגלי בפומיה דר"מ
גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת את כל דרכי ולשקוד על
דלתי תורתי ונצור תורתך לבבך ונגד עיניך תהיה יראתי
שמור פיך מכל חטא וטהר עצמך מכל אשמה ועין ואני אהיה
עמך בכל מקום עכ"ל וצריך האדם לכיון לטהר עונותיו
ע"י המשכת אור עליון ממקום הליבן בכונתו בייג מדות
של רחמים ובפרט בשני"ה שהם שבם נזכר טהרת העונות
והתלבנותם בתיקון ב' שהיו נושא עון אמר באדרת נשא(ה)
קלג ע"ה) וחד חשך הוה (א) אתמחי בהו' נהורא כמאן
ריתמחי בהווא נהרא עמיקא . ובתיקון ג' שהוא עובר על
פשע אמרו שם (קלג ע"ה) שיעליו נאמר (איוב ל"ו כ"א) ורוח
עברה ותמהרם . ועם היות שכל י"ג המדות סובלות להתקת
הדינין באלו ה' בפרט נזכר בהם ענין המורה כדפי' בפרט
ביה"כ שהוא יום כפרה לטהר העונות כדכתי' (ויקרא ל) כי
ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם צריך
לכוין במ"ש כי יום כפורים היא למעלה ואריך אנפין מתגלה
לטהר ולכלב עונותינו והיינו לפני ה' תמהרו :

עוד נמצא טהרה בידים כאו' (איוב י"ז ט) וטהר ידי
יוסף אומין ומה שביארנו לעיל בענין נקי כפי'
הוא סוד טרע אמנם טהרה הנז' הוא לקיים ועשה טוב דהיינו
שיעסק בידיו במצו' ציצית תפלין סוכה ולולב וכיוצא .
ומה שנזכר בלשון טהרה כי טהרה נראה ג"כ על סיר טרע אין
פיר' טהרה כאן אלא לשון בהירות האור כענין (שמו' כד')
וכעצמה שמיטלמה וטהרה הוא היכל נגה וכולשון רז"ל שרגא
במיהרא מאי מהניא ואי אפשר לאד' שישגי לבהיר' אור
ע"י סוד טרע לבד אלא ע"י עוסק במצות יתוסף בידיו
אור עליון בע"הב . עוד מציינו בהב"ה שנקרא (חבקוק א')
יג) טהור עינים טראות רע ולפי הדרך שאמרנו בטהר
ידים צריכין אנו לומר כי לא מבעיא שאינו רואה רע אלא
טהור הוא שהשנחתו לעולם בקדושי' הוא הקדוש ומשרתיו
קדושים . ונקרא בה"ה טהור עינים שלעולם השנחתו עומדת
בבהירותה ולא תפסמט אל החיצוני' ואי איפשי לומר
בהב"ה ח"ו נקי עינים שנראה ברע והיה צריך ניקוי
אלא לעול' הוא עומד בטהרתו . אמנם לפי מה שנתבאר
באדרת נשא בעינא דאריך שאמ' תאנא לית נהירו לעיני
תתאה לאסתחאה מאדמימות' (א) מאוכמות' בר כד חזי
דהאי נהורא חירא דעינא עילאה דאקרי טוב עין עכ"ל נמצ'
כי טהרה הוא כפשוטו שיטהרו העינים מאדמימות הדין ע"י
הארת אור עליון מעינא דאריך ונוכל לומר דהא הוא
איתנהו כי בהטהרם טהרין ע"י האור העליון יתוסף בהם
בהירו' אור ומלת טהרה משמש במקר' בב' פנים אלו הם
בהטהר הדבר הפגום וישא' בלבנינותו הקודם כמו שהיה אם
בתוס' הארה כדפי' וצריך האדם להדמות ליצרו לטהר
עיניו מראו' ברע כמו שיתבאר בתיקון העיני' ובפרט שלא
להסתכל בצלם אדם רשע כמ"ש רז"ל (מגילה פ"ג) שאל
ר' אמי את ר' יהושע בן קרחה במה הארכת ימי' א"ל מימי לא
נסתכלתי בצלם אדם רשע וכל דבר שהוא גורם לאריכות
תלי באריך אנפין נמציינו למידין שהעין העליון אינו

(למון טינלס (ט) שמכות (ח) כחש סלמנים

ומשנות כלל כמ"ש הוי המעמיקים מה' לקחיר עלה
והמדריס והמערות האמורים במאמר הם מדרי הלל
והכליות וכסימסכל האדם בדבר הזה יטהר ומשנות כי
הסם צראו וצרא לצו וכליותיו והוא יודע מלפניו
ולפניו הכל נגלה כחשכה כאורה ולעולם הוא עומד
לפניו והיאך לא יצו מלמשו צד שלל כרגו : וכן
ציארו עוד רז"ל צד על פסוק (ירמיה לז יט) גדול
העלה וגו' ז"ל גדול הנה אהה עשית את השמים ואת
הארץ כסך הגדול וצדועך הנוטה לא יפלא מוך
כל דבר . ריש לקיש צסס ר' אלעזר בן עזריה מהו
הנה אהה עשית את השמים ואת הארץ מאותה עשה
לא יפלא מוך כל דבר רבי מגלי צסס רבי ילחק .
(ד"ה א כח ט) ואהה שלמה בני דע את אלוה אביך
ועצדו כלל שלם וצנפס ספלה כי כל לצבות דורס ה'
וכל ילר ומשנות ונצין עד שלא נגמרה המשנות כלל
של אדם צבר היא גלויה לפניו ר' יודן צסס ר' ילחק
אמר עד שלא נולד ילר צבר ומשנות גלויה לפניו ר'
יודן אמר (לגמריה (תלים קלט ד) כי אין מלה בלשוני
הן ה' ידעה כלה עד שלא (א) יארש לשוני ה' ידעה
כולה עד כאן לשונו . והנה משפטי דבריו יש ראה
וכונתיו צלי שדקדק צו וכאשר יסחכל האדם ששכי'
למעלה מראשו ראוי שיטהר מוחו ולבו כדי שחמלא
השכינה מקום שבו טהרה כי אלו הם שני איברים
ראשיים שצאדם שהם מקור שבו חלוי עיקר החיות
ולכן לריך לטהרם מכל פגם הפגום צהס כי דבר קל
יפגום צהס מרוב דקותם ורחמינותם שהם רומזים
למקום עליון בצלילות . כדפירש צתיקונים וכנגד טהרת
המחשבה אמר דהע"ה צמקום אחר (סס כד ד) נקי
כפיים וצר לצב וכבר פי' לעיל נקי כפיים והעתקנו
לשון הרשב"י ע"ה צענין נקיות ואמר אס"כ וצר לצב
כנוונא דא דלא אמשך רעוטיה ולציה לקטרט אחרת
אלא לאיחמסכא צחר עולמא דקצ"ה אשר לא נשא לשווא
נפשו כחיז וקרי נפשי והא חוקמיה נפשי דא נפש
דוד קטרט דומהימוחא נפשו דא נפש דבר נש מונס
צגין (דכדיפוק מהאי עלמא נפשיה יסחלק צעוצדין
דכשרין דעלמא איחקיים צהו למיהך צין כל חינון
כמד"א (תלים קיו ז) אחהלך לפני ה' בצללות חמי'
וצגין דלא נשא לשווא נפשו ישא צרכה מוח ה' וגו'
עד כאן לשונו . הרי מצואר צמאמר הזה מעלת המחקן
מעשיו ומשנותיו לעצדות קונו מפני שנפשו חלק
והשכינה והיינו נפשו ונפשי והכל א' וכפי תיקון נפשו
ומחקן למעלה ולכן יזכה למ"ש דהע"ה אחהלך לפני
ה' בצללות חמיים וישא צרכה מוח ה' דהיינו השכינה
כנודע ומכלל הן אהה שומע לאו שהנושא לשווא נפשו
וממנא ומשנותו פוגם ח"ו למעלה ונסמחו לא חעלה
למעלה צסר ה' ולא צמקום קדשו והנה לריך לטהר
הלל ומקאה ושנאה ותחרות ומכל מדות הרעו' החלויות

(לדעת עלמו י' ידבר (ח) כשכסלס

כלל כגון דאנה ואנח' ועלצות וכעס והיחול וכיוולא
וכאשר יהיה הלל פנוי מכל זה הוא דירה נאה לשכינה
כדפירש צתיקונים שלריך האדם לחקן דירה נאה לשכיני'
כלל והיינו ע"י חתיקון שפי' ועוד פי' צתיקונים
שלריך להיות טובו כצרו אמרו (חקוני סס תקון ל"ט
סוף דף עה) פיין הוא חסור לריך שיהי' שומר וחסום
צקנקן טוב ואמר שהקנקן הוא הלל ואס הקנקן הזה
נחנק ציין ילה' לריך דחה ג"ס ולריך הדמ' ושעטי'
ככוס של צרכה דהיינו טובו כצרו וז"ל וכד איהו קנקן
דאיהו ליצא דכיא מלגאו ומלצר שרא חמן חכמה
דאיחמר צה (משלים כ"ג) ה' קניי ראשית דרכו קניי
איהו קנקן ודאי ואס האי קנקן איהו דכיא איחמר ציה
וקנה ואס לאו (סס ו' כ"ט) לא ינקה כל הנוגע צה
עכ"ל . וכן ענין טהרת המחשבה שהמוח הוא כלי
משו צד יתר מהלל ולכן הוא צראש וידעה צענין
חפלין שאין מורדין מקדושה חמורה לקדושה קלה
דהיינו רלועה של ראש לעשותה של יד ולע"ש שפרשיות
הכחוצות צראש הס עלמס שציד אלל מכיון שהושמו
צראש קנו מעלה ורחמינות יותר ואין להורידן לעשותן
פ"י ולכן לריך לטהר ומשנותו ציותו וצו' לטהר ומשנותו
יזכה לעמיד למ"ש ז"ל לדיק' יושב' ועטרותיה סבראשיה'
ולא יזכו לעטר' צראש אלל מפני שטהרו מוח סבראשיהס
כדי שחסי' השכינה ומחעטרת עליהם גם לעמיד זוכי'
לזה ונראה שקוד מערותיהם צראשיהס הוא מה שאמר
ציהושע הכהן הגדול (זכרי' ג' ה) וישעמו הלניף הטהור
על ראשו ואמר לניף טהור מפני שלא נעשה לו עטר'
אלא מפני שטיהר ומשנותו כדפירש ואפשר לומר והוא
הנראה העיקר שלניף הטהור נעשה לו והמלוות
החלויות צראש כגון הנחת חפלין ופרישת לילית על
ראשו ומלות פאות הראש וכן טהרת המחשבה על ידי
הכוונות הטהורות שצסס האדם ימיסד לקונו :

והענין טהרה נמלא צוהר וצד' מ מקומות חלוקי' זה
על זה . צפ' קרם וכן צפ' חקת פי' שכהן
קדוש ולוי טהור ולכן טרה שהיא מלד השמאל היטה
צאה לטהר ולא לקדש כי עיקר הטהרה צשמאל וצרימ'
(פ' עקצ דף רע"ג רע"ג) שהטהרה צימין וקדושה
צשמאל ולענין קדושה יחצאר לפני צע"ה . חמוס
צענין הטהרה נ"ל כי שני מיני טהרות הם הא' הוא
טהרה ע"י המים כמצואר לעיל ומיס נודע שהס מלד
החקר ויש טהרה מלד השמאל כדכתיב (מדבר לא כג)
כל דבר אשר יצא צאש מעצירו צאש ועהר וכן כלים
נטהרים צצ' דצרים צמים דהיינו טצילה לכלי קעורה
שלא צאו צאש או טהרה צאש אס נשתמשו צאש כמע"ה
כל דבר אשר יצא צאש מעצירו צאש וטהור וגו' אשר
לא יצא צאש מעצירו צמים : וכן לענין טהרת הכשמות
והפגם שלהם כפי הפגם לריך הטהרה והיינו (יומא

כל ארז וכו'

ס

פ' י"ה) ד' חלוקי כפרה שהי' ר' ישמעאל דורש עבר אדם על מלוח עשה ועשה חסובה מוחלין לו מיד שנא' (ירמיה ג' כ"ג) שובו בני ישראל ארפתו וסובו חסובים בחי' כפרה זו היא מלך החסד כי נודע כי מלוח עשה הם רמ"ח מלך הימין ול"ח מלך השמאל ולכן פגם העשה שהיה בחסד כיון שעשה חסדו מוחלין לו מיד והיינו הטהרה מלך מימי החסד וטהרת אחרו ומוחלין לו מיד והעברה על מלוח עשה הוא שיחשכל לקיים המלוות כענין מלה בפסוק וכיולא דהיינו זיבול המלו' מלך שיטע ולא עשה ומקנתו הוא הזריזות ומכאן ואילך לקיים מה שזכרנו והמים דהיינו מימי הכפרה העלויה יושטעו וירחלו הסגם שהוא שנשמה שגם זיבול המלוה יעש' פגם שנפס אלף טליו כ"כ בעברה על ל"ח והטהר' זמקוה מים יועיל לטהר מה שנחשכל זמלוה והטעם כי זקיום האדם המלוה מושך אור עליון להלביש נשמתו וזביעולו המלוה מיד החלוני מזדמן שם ושורה עליו כי הם נקראו אלה ושורים בכל מקום שהוא ריק מהקדו' כדפי' בזהר פ' חרות כי הם שורים באדם חסם ובפרט כשהוא בטל מלך מיין את מינו ונעור . ולכן כדי להפשיע מעליו רוח הטומאה ההוא לריך טהרה זמקוה מים שם מלך החסד וכאשר יהיה הסגם זל"ח דהיינו חילוק כפרה שני עבר אדם על מלוח ל"ח ועושה חסובה החסובה תולה וי"ה מוכר שנאמר (ויקרא יו ל') כי זיום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם עבר אדם על כריחת וניחת ז"ד ועשה חסובה החסובה וי"ה חולין והיסקורין ומרקין שנא' (תלים פ"ט ל"ג) ופקדתי בצטו פטעם ובנגעים עונם אצל מי שיש צידו חילול ה' וכו' : הכה ג' חלוקים אלו כולם הם כללם ל"ח ולכן עהרת כלם ע"י אש הגזורה כי לוס יום הכפורי מטהר מלך עינוי נשאו והקבצת חלבו דמיו הניחך באש העיוני כמו שיכתאר עוד בענין החטניה כי החטניה הוא אש מטהר לאש הילך כענין כל דבר אשר יצא באש וכן היסקורין והנגעים כלם ודאי טהרה מלך האש ואין לריך לומר יום המיתה . ולכן טבע האש ללכן מציח ומחוץ כענין הסגם שהרמיח עלונו באש הילך כן לריך הטהרה והליצון ולכן עיקר הטהרה הוא ע"י האש כענין אין זיעור חמץ אלא שריפה ולכן החטניה ומקובל לבעל חסובה לטהרו וללבונו מציח ומחוץ וכן לבישת שק על צפרו :

והתורה נמלחו בה שתי טהרות אלו ולפיכך פי' רז"ל שהחור' נמשלה לאש שנאמר (ירמיה נג כט) הלא כה דברי באש ונמשלה למים שנאמר (ישעיה נ"ה א') הוי כל למח לכו למים . והטעם שהחורה היא קוד קו האמלעי ראוי שיהיה כלול הכל זה וכל פרטי הצחיות שנחבארו הכל יש בחורה אש להפשיע רוח הטומאה אש הילך אש ללכן הילך ולכן כחוצ בה (תלים י"ג ז') אמרת ה' אמרת טהרות וכן פי' הרשב"י ע"ה בזהר (פ' קדושים דף פ' ע"ג)

והתורה נמלחו בה שתי טהרות אלו ולפיכך פי' רז"ל שהחור' נמשלה לאש שנאמר (ירמיה נג כט) הלא כה דברי באש ונמשלה למים שנאמר (ישעיה נ"ה א') הוי כל למח לכו למים . והטעם שהחורה היא קוד קו האמלעי ראוי שיהיה כלול הכל זה וכל פרטי הצחיות שנחבארו הכל יש בחורה אש להפשיע רוח הטומאה אש הילך אש ללכן הילך ולכן כחוצ בה (תלים י"ג ז') אמרת ה' אמרת טהרות וכן פי' הרשב"י ע"ה בזהר (פ' קדושים דף פ' ע"ג)

ועיקר טהרת המהשבה הוא ע"י עסק התורה כמ"ע ז"ל בראתי ילך הרע בראתי חבלין כגדו וכחז הרמזים צקוף ה' איסקורי זיאה ז"ל יחירה מכל זאת אמרו יטבה עלמו ומשכחו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין ממשכות עניות ומתגברות אלא בלב פנוי מן החכמה ובחכמה היא אומר (משלי י"ט) אילת אהבים ויעלת מן וגו' ולכן שמונו בענין הטהרה טהרת החורה צקוף מפני שהיא עולה על הכל והיא עיקר כל הטהרות טהרה מציאה לדי קדו' והראש"ד פי' צטער הקדושה ענין טהרה מציאה לדי קדושה והתחיל השער בפסוק (ויקרא כ"ז) והתקדשתם והייתם קדושים ואמר לעניינו ז"ל ולפרט תחלה מה הם שתי הקדושות הנזכרות בפסוק . זה וכן פי' בצרייתא של רבי פנחס בן יאיר אומר טהרה מציאה לדי קדושה אפרט מה היא טהרה ומה היא קדושה ומה חדע מה הם שתי הקדושות . ואומר תחלה כי הטומאות הם צ' פנים הנמלחות במיטוה ושלא במיטוה . במיטוה כגון מנה נבלות , והס' טומונה שרלים ומשכות ומושכות צצו וצזעה ומלורע ורליית הקרי וטומאת המה . וכן העובר עבירות כגון הבז על העבירות והאוכל דברים האסורים אלה הטומאות שהם צמטוש כי הבז על העבירות ואוכל האיסורין נקרא טומא כדכתיב צ' ערי' (שם י"ח כ"ח) ולא טעמוהו צהם ונטומהו צם והטומא' שהיא שלא במיטוה כגון רליית העינים ושמיעת האזנים ומצטט שפתיים דבר שאין ראוי לו לראות ולא לשמוע ולא לדבר זו והרהור הלצ צדכיים שהם של איסקור גם הטהרה נמלחת במיטוה ושלא במיטוה כי טהרת המוגעות וההקיטות והקרי והנגעי' וטומאת המה היא ע"י זביילוח והזרות ושאר עניינים המפורשים במלורע וזו היא טהרת המיטוה והטהרה שהיא שלא במיטוה היא פרישות העבירות והאיסקורין ונקיות הלצ והמהשבה והלשון עלימה העינים והטייח האזנים ומראות צרע ומשמעי' כל אלו נקראים טהורי' כדכתיב (ויקרא י"ו ל') מכל מטמאיתכם לפני ה' טהרתו וכתיב (ישחזאל ל"ז כ"ח) מכל טומאותיך ומכל גילולי' לטהר אתכם וכתיב (ישעיה לג נו) ועולם עיניו מראות צרע וגו' וכתיב (משלי כג יא) אהב טהר לבן שפתי רעהו מלך וכתיב (תלים כ"ד ד') נקי כפים ובר לבב ואם נזהר

נזהר מהם נק' טהור ומי שאינו נזהר נק' טומא ומי שהוא מדבר דברים שאינם ראויים לו נק' טומא שפתי' והנזהר מזה נקרא טהור שפתיים . נמלחת הטומאה צ' פנים והטהרה צ' פנים אלא שיש מעלה בין פרישות טומאה העבירות והאיסקורין לפרישות טומאו' אחרות כי הפרש מן המוגעות ושאר הטומאות הדומו' להם הוא נק' טהור לצד כדכתיב ורחץ צמים וטהר אצל הפרש מן העבירות והאיסקורין נקרא טהור וקדוש . טהור כאשר אומרנו וקדוש כדכתיב בפרשת עריות (ויקרא כז) והתקדשתם והייתם קדושים ובפרשת שרלים נמי כתיב והתקדשתם והייתם קדושים ולא עוד אלא כי הטומאות האחרות אין בהם טומאת המהשבה אצל טומאות העבירות והאיסקורין כמו שזכרנו לפרש מוגו' העבירות כך לריך הוא לפרש ומשכחו חסלל יהרהר העבירה בלבבו ואם בזה לו מהשבה עליהם הוא לריך לגנוק את עלמו ולהוליאה מלבו כ"ע שלא יתכוון לגמור אותה בלבבו . ולפי שהמהשבה הנגמרת היא המוציא לדי ועשה ומשכחו עליו כמעשה ועל זה נאמר (ישחזאל יד ד) למען חסוה את בית ישראל בלבם וזאת היא הקדושה השנייה שהזכיר הכתוב עליה והתקדשתם צמטוה והיית' קדושי' צמטוה הלא חרחה מ"ע צקוף המקרא כי קדוש אני כמו שאני קדוש צמטוה ובמהשבה כך חסיו אחס קדושים הא למדת שאין האדם נקרא קדוש עד שיחקדש צמטוה ובמהשבה . ועמה חצין וחדע כי לא יוכל אדם להגיע אל המדה הזאת עד שיניח צמה שהוא מותר חלק ומתקליו ויגדור את עלמו בגדר מן הדברי' המותריי שהם דרך ומתקלול להרגיל העבירה כענין שאמרו כל המכניס ידו למטה מטיבירו תקלץ וכמו שאמרו כל האוחז באמה ומשחין כאלו מציא מכול לעולם וכו"פ ר' יוקי מעולם לא נסתכלתי צמילה שלי והקשו א"כ ליקרי' רבינו הקדוש אומר ליה ר' מלה יתירוחא הוות ציה שלא הכניס ידו תחת אצבעו . וכל הפרישה הזאת היחה גדר מפני שלא התחבר עליו העדרה תארתה לפי שהילך מתקוטע עם האדם ומקטרג אותו להשיאו ולהקיתו וכן הוא דרכו משיאו להשביע את נפשו ולמלא כל תאוותיו בכל המותר לו . ואחר אשר למדו למלא כל תאוותיו צרעצון נפשו כאשר לא מולא ידו צמוחר לו יקיתו למלא תאוותיו מן האיסור נקל ומן הקל אל החמור ומן החמור אל החמור ממונו עד שיאמר לו לך עבוד ע"א ותכפור צמי שאמר והיה העולם שאין דין ולא דין ולא ג'ע ולא גיהנם ולא עולם אחר וכן אמר הככם בצפר קהלת (קהלת ג ג) זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש וגו' כי חסיים יודעים שימותו וגו' לך לכול צמטוה למתך וגו' ראה חיים עם אשה אשר אהבת וגו' כל אלו דברי הילך עד כאן לטונו לעניינו ולא נאריך צביאור הכתוב כמו שפירשם הוא ז"ל כדי שלא להאריך . ואמר אחר כך ועל כן לריך להתחזק

ב כסם משוין או שמן

פ' כז

ולהתגבר ולעמוד על נפשו להלחם בחאוותיו כדי שיהיה לו מעלה צמטוה על נפש הצהמה שאין לה מעלור מכל אשר חטיג לחאוותה כי החאוה המהגברת על האדם היא מוכה הנפש הלומחת והיא הצהמית ועל כן נמשלו הרשעים הנמשכים אחר תאוות' כזהמות כמו שאמר הכתוב (תלים מט י"ג) ואדם ביקר כל ילין וגו' ואמר הככם (קהלת ג כ"ח) מי יודע רוח בני אדם העולה היא למעלה ורוח הצהמה היורדת היא למטה לארץ רוח בני האדם רלה לומר על נפש הלידיקים שהוא העולה למעלה ורוח הצהמה היורדת רלה לומר על נפש הרשעים שנמשלו לצהמה . וענין הדברים כך הוא כי אחר למעלה מזה הכל הולך אל מקום א' הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר וגו' כלומר אין הפרש צמיחה בין הלידיקים והרשעים ואף לא בין האדם והצהמה כי כולם ימותו וישומו אל העפר ואין בכל חסיים מי שיכיר מעלה בין זה לזה . ומי יודע צמטוה הנפשית אם נפש לדיק מעלה למעלה ואם נפש רשע חרד למטה לארץ כלומר למטה מן הארץ והוא שאול עמוק אין בכל חסיים מי שיכיר בלוה המעלה כי אם הצורה לבדו . והענין הזה ידוע מן החכמה אצל החכמים צעלי המהשבה אך אין בה מופת ידוע בענין חסיים והמות כי כלם הם שוים בזה וע"כ אמר מי יודע כלומר ומי יכיר צמטוהם כי אילו היח' המעל המופתית היו החכמים והטעמים יודעים אותה אלא שאין בה אות מופת צמיח וצמות והנה כי הנפשו' כלם שוות צמותם שבו אל מקום תאוותם והשתדלם צחייתם כי נפש הלידיק הלקוה מוקום השכל והחזיק צטכל' ותאוותה למקום מולאה שמה חסוב צמותו ונפש הרשע המתאוה צצכל' העולם ובתאוותיו ולא זכרה מולאוותיה מקדם חסוב צמותו אל מקום תאוות' עכ"ל לעניינו . ובחשלוה השער פירש דרך קלרה המאמר שאנו צביאורו ואמר ז"ל הצהירות היא שהאדם צטעט מעשה שיטעם מלוותו צזריזות לא דרך עללות ואם יצא מטל לידו יצרת ויפרד ממונו צזריזות הנקיות הוא נקיות גופו וצגדיו מן הלכלוך כענין שאמרו כל ת"ס שנמלא .) רצב על צפרו מיז מיתה הטהרה בזה מכלל הטומאות שיטמור את עלמו מן הטומאות ואם יגע בהם יטהר את עלמו ויאכל חלו'ו צטהרה . קדושה היא קדושת הלצ והמהשבה כאשר אומרנו חסידות הוא העושה לפנים משרות הדין בכל דבר נקרא חסיד וכל אלה מפרש טעמים מן המקראות צטקלים עכ"ל : לפי דרכינו נחזור לבאר בענין טהרה מציאה לדי קדושה ושאר המאמר ועם היות שלמעלה לא פירשנו דבר בענין פרישות ומפני שאמרונו שהוא נכלל בקדושה מ"מ לפי נוסח הגנקה שלנו ראוי לפרש בה חיה דבר והענין כי בקדושה נכללו צה שני

צכרים

דברים כמו שהארנו בשער הקדושה. האחד הוא קור מרע והצ' הוא ועשה טוב. ולפי הגרסא שלנו נאמר כי פרישות הוא נצמינה קור מרע והקדושה הוא עשה טוב ולפי הירושלמי דלא גרים פרישות צ' הצמינו נכללו בקדושה כמו שפי' סס. וכוונת אומרו עברה וציהא לידי קדושה פי' כי עיקר עברה הוא עברה כל אבר ואבר מהפגם כגון עברה הלשון ולשון הרע ושאר הדברים הסוגיים וטעמה העינים מראות צערו וכיולא צפאר האצרים אצל קדושה הוא גדר אחר יומר פנימה כי מלצד שלא יצטר לשון הרע ירצה בשתיקה וקדושת העין שלא יסתכל חוץ לדי' אמות כמו שהארנו בשער הקדושה בקדושת כל אבר ואבר:

והראב"ד ע"ה פי' בשער הקדושה ענין טהר' וציהא' לידי קדושה וקדושה וציהא לידי ענין כי צהגיע האדם לידי הקדושה הנזכר בהכרח ימשך מונה הענוה והענין כי עיקר הקדושה הוא פרישות האדם עלומו וענייני העולם כרי שיתדבק בצורא כואומו (ויקרא י"ז ע"ז) קדושים יהיו כי קדושה אלהים והארנו בשער קדושה צצילאור פסוק זה ע"ה. וכיון שאדם מתדבק בקומו ימשך עליו ענוה בהכרח כי אם יתרפוה ויצוהו לא יתשוב. העולם הזה להשיצ על חרפתו כי מה שידצרו עליו הוא מצויה העה"ז והכל הוא מה שנוגע לגוף ואפילו אם יתרפוה צדצד הנוגע לפגם הנפש שהיא קדושה אינה משגחה על הציוי שיעשו לה כי תתשוב זה לכפרת ענוה והכל קצה מומו. ית' לכפר עונו כח"ש דהע"ה (שמואל צ' ע"ה) ה' אור לו לקלל ועוד כי אם יצוה. אדונה שהיא אדוקה צו הוא ישיג עליה וכן אמר דהע"ה (תלים לח טו) ואהי כליש אשר לא שומע ואין צפיו חוכמות כי לך ה' הוולחתי אמה תענה ה' אלהי ועוד כי העצד שהוא לפני רבו אם יצא אדם א' ויצוהו לפני העולך גנאי הוא לעצד להשיצ לפני אדונו ומפני צ' טעמים הללו אמר דוד הע"ה כי לך ה' הוולחתי ואל הטעם הצ' הזה ידוקדק כי לך ה' הוולחתי שהוא בעצד היושע לפני רבו שומעין לארון להשיצ על עלצונו ואל הטע' הראשון איפשר לדקדק שאומ' אמה הענה ה' אלהי וכיון שאמת' אלהי טענותי דצקה צך ואמה אלוה שלי ראוי לך להשגיח על עלצונו. גם איפשר מדת הענוה על דרך שהיא' מדת ענוה של מרע"ה שכלאשר דברו מרים ואהרן עליו כחצי טס (צמודר יצ ג) והאיש נוטה ענו ומאד והטעם לעונותותו יש רנוז צתיקונים (דף ו) מפני רוב הצדקות צצורא היה לו צושי להספר מומו ולהשיצ והטעם השיצ צעצורו. וגם לדרך זה איפשר לומר שאומ' דהע"ה אמה תעל' ה' אלהי:

גם מדת הענוה ימשך לאדם צשחדלו צגדולה היולר שאין לה קוף וחכלית וכמו שאמר מרע"ה (שמות י"ז ט) ונחנו מה שאין צבדרי צריה נגד גדולתו יתעל' וכמו

(כלום החרפה המגיע לו מזה) הקב"ה שהנשמה חלק אלוה ממעל

ועל דרך נסוד

המודות הנאמרות צמאמר הזה עד מדת הקדושה שהיא להסיר מן המודל מהנפש עד שתדבק בצורא ושאר המודות הנאמרות ענוה ויראה ומסירות כלם הם קשר שלשלת אחד ששחלשלו מהקדושה שהקדושה היא אצל להם והענוה והשאר הם תולדות מונה כי כמו שיש לו קדושה מוכרח שיהיה לו ענוה כדפירש ועכ"ז לריך לחת קשר וייחס לענוה עם יראה טעמ' וכאשר יחצונן ואצור יראה שמוכרח הוא להיות אחר הקדושה ענוה והם קשר אחד אחים לא יתפרדו. כי אם יקדם ענינו כלאמר טס הרי הוא טס עינים והוא חכאי ומנאי הענוה ואם יקדם לשונו כלאמר טס צודאי לא יוליא מפיו חירופין כמנהג הכועס ואם יקדם לצו לריך להרמיק מומו הקנאה והסנאה הרי הוא ענוה ומלל שכל חכאי הענוה ופרטי' חלוי' צקדם אדם עלומו כראוי כמו שציארנו טס. עוד איפשר לתת קשר וייחס אחר לקדושה עם עניו ובו יובן טעם וקשר לענוה עם יראה חמא ורענין כי עיקר הקדושה תלוי בקדושת המושבה כדפי' בזהר (פ' ויצא) והעתקנו לשונו בשער הקדושה שעל קדושת המחשבי נאמר והתקדשתם והייחם קדושים ואי אפשר שתבא קדושת המחשבה אלא ע"ה הנשמה וכמו שהארנו בשער הקדושה פי' ובזהר (תצו' דף קעב ע"ה) בפסוק (ישע"ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו אמר שם שכאשר האדם כועס הנשמה מסתלקת ממנו ולא דווקא נשמה אלא אפילו הנפש כדכתיב (איוב י"ח ד) מורף נפשו באפו ובוה יובן דקדוק לשונו שם דקאמר (ונפשא ליה רוח' קרישא דכליל בתלת כמה דאוקימנ') דאית נפש רוח ונשמה ואמר עוד לקמיה כגון דתלת מילין אליו כהו חד כל ההקדמ' הו הוא ליישב הפסוקים שפסוק אחד אומר מורף נפשו באפו ופסוק א' אומר אשר נשמה באפו ולזה הקדים ואמר שכל הגי' הם קשר א' וכולם מסתלקים והפגם הוא בכלם. וכן אמר לקמיה ולא עוד אלא דעקר קדושה עילאה מאתריה ושאריו באתריה אל זר. נראה שכל מציאות הקדושה מנפש רוח ונשמה הכל מסתלק ובוה שורה שם אל זר ואמר עוד ומאן דאישתעי בהדיה כמאן דאיתחבר בע"א ממש ואם היה נשאר רוח או נפש לא היה ע"ה ממש שהרי קדושה יש בו עדיין אלא ודאי וכל מסתלק ומוכרחים אנו לומר שהפגם היה המגיע לנפש רוח ונשמה אינם נפש רוח ונשמה דאצילוי אלא נפש רוח ונשמה מאופן חיה וכסא שהפגם פגם בהם שאין הכוונה סליק לבר אלא פגם ממש נפגמים כמ"ש ז"ל ואי ההיא נשמתא קדישא אעיל לה בפולחנא אוחרא האי איהו מסאיב לה ונפיק מפולחנא דמאריה. וכן אמר עוד לקמיה דהיא נשמתא קדישא מריף וסאיב לה בנין אפיו וכו' ונשמה דאצילות אין אנו יכולין לומר בה טומאה ופגם כדפי' בתיקונים (ריש דף ק"ב) ז"ל דאית אדם דאיהו מלאך ודא מטטרין ואית אדם בדימנא דקב"ה דאיהו אצילותיה ודא יו"ד ד"א ואי"ד"א ולית ליה בריאה יצירה ועשיה אלא אצילותא ובאתר דא לית חמא ולא מות הה"ד (תלים ד ה) לא יגודך רע עכ"ל. ואם ימצא פגם כמי שיש לו נשמה דאצילות פי' בתיקונים (דף ק"ב ע"ה) שאין הכוונה פגם ממש שימשיך אורה אלא סליק לנשמה דאצילוי הוא הפגם המגיע לה והעתקנו המאמר בשער היראה פי"ח ע"ה והנה ע"ה הקדמות האלו מדברי הרשב"י ע"ה נובל לומר שמה

(גירסה הזוהר ונחם ליה) ג"ה דאיהו כיה

שאמר המאמר קדושה מביאה לידי ענוה הוא כי מי שיוכה לנשמה דאצילות שהוא קדוש ודאי כמו שהעתקנו מאמר הרשב"י ע"ה בשער הקדושה פי"ד יוכה לענוה שלא יבא לידי כעס באופן שיפגם בנשמה כי לא תנתן אותה הנשמה הקדושה העליונה למי שיפגם בה בכל עת שחסתלק ממנו כי הכועס יש לו מדה הרעה היא על דבר מועט יכעוס אלא ודאי אחר שכבר זכה לנשמה דאצילות שהיא קדושה וביאהו לידי ענוה שיהיה יצרו נכנע באופן שלא תאבד ממנו הקדושה ויתקיים בו (משלי יב כא) לא יאונה לצדיק כל און ומי שלא זכה אל הנשמה הקדושה שעדין יש לחיצוני בו תפיסה גם כן יביאהו לידי כעס כרי שישרה בו אל זר מפני שלא נטהר מעונותיו כראוי ולכן צריך שישתדל להשיג מדת הענוה בכל מידות האמורות עד שישגי קדושה וכיון שהוא קדוש ואין למטא החיצוני חלק בו ודאי שלא ישמאהו בכעס ששטמא אותו מבפנים ומבחוץ כדפי' שם בפ' תצוה. ומשה רבינו ע"ה מפני זכות נשמתו העליונה היה לו הענוה הגדולה והאיש משה ענו מאד מכל האדם גוי ועכ"ז נאמר בו (מדרב לא יד) ויקצוף משה וגו'. פי' ז"ל שנתעלמ' ממנו הלכה כי כפי דמות הנשמה וזכותה יפגם בה דבר מעט. ועדי'ה בנין אומרו ענוה מביאה לידי יראה חמא כי יראת חמא פי' הוא שירא פן יבא לידי חמא קטן כי כפי מה שיוכה אל נשמה עליונה כן צריך לירא מהחמא והמשל בוה אל כתם השמן הנופל בבגדים כי לא ישתווה כתם הנופל בבגד פשתן לכתם הנופל בבגד צמר חשוב לנופל בבגד משי ורקמה. כן מציאות הפגם לא ישתווה פגם מי שיש לו נפש למי שיש לו רוח למי שיש לו נשמה והיינו מה שפי' ז"ל (תלים ג) ומבייבי נשערה מאד הקב"ה מרדק עשה צדיקי' כחום השער' כי חום השערה הוא פגם גדול לפי דמות נשמתם כעון הגדול כעבות העגלה לשאר העם ואיפשר שלזה היה חרד רבי יוחנן בן זכאי בשעת מיתמו והוא אומר איני יודע באיזה דרך מוליכים אותי כי כפי חכמתו זכה ודאי אל נשמה עליונה והפגם הקטן יחשב לגדול ומי שיוכה אל הענוה יוכה אל יראת חמא ומאלוי נמשך לו כי כמו שהוא נשאר מהכעס כדי שלא תהא נשמתו מסתלקת ממנו ויגרום חומא א' יאבד מובה הרבה שהרי אמרו בפרשת תצוה שאחר שחמא אדם בכעס הלואי שיתקדש מפני ששרה כגופו אל זר ואינו מסתלק בנקל ע"כ ירא ירא חמא מלפגום שוב פגם אפיו חמא קטן כדי שלא יאבד מעלת נשמתו שהפגם יהיה לפעמים שחסתלק הנשמה הרוחנית הקדושה ולא תשוב עוד והיא אבידה שאינה חוזרת ויצטרך כמה הכנות עד שישוב לכמו שהיה והלואי שישוב ולפי הדרכים שפי' לעיל בענין קדושה מביאה לידי ענוה גם על אותם הדרכים יתיישב ענין יראת חמא כי אינו דומה לחומא לפני המלך ממש או מי שהוא בחצרו או מי שהוא כמדינתו כן המתקרב אל הקב"ה ע"י מעשיו הטובים והוא חושב שלעולם עומד לפניו ומחמת זה י"ל ענוה כדפי' גם מטעם זה ירא ירא חמא אפיו חמא קטן כי יתיישב לחמא לפני המלך שלפניו כי אין ראוי להקניט את המלך בשום דבר קטן או גדול:

יראת חמא מביאי לידי וכו' כל מה שכווננו לכא' הברייתא הזאת הוא לכא' מדת החסידות כי היא היא קניית מדת האובה כדכתיב (תלים לא כד) אהבו את ה' כל חסידיו כי מי שהגיע למדרגה שיקרא חסיד הוא אורב ורוח הקדוש שורה עליו: והנה מדת החסידות בכלל הוא להיותו מתנהג בכל עניניו לפני משורת הדין כאומרו בנפסא לאו משנת חסידים היא זו כי צריך לעשות לפני משורת הדין ומדת

יראת דיינו קאמרי אתר יצדק אצ קעונונים

ומדה זו הוא ממדותיו יתברך שעל ידה הוא מתנהג עם בריותיו כדכתיב (מכה' ז' יח) כי חפץ חסד הוא וכן (שמות לד') נוצר חסד לאלפים ורב חסד וכיוצא הרבה . ואחר שיהא האדם שלם ביראה שלא יחמא אפילו חמא קמון הוא מתעלם ממדת הדין ושורה עליו מדת החסד והמעט כי בהיות האדם חוטא אפילו מעט הנה בהכרח צריך מדת הדין עמו למטהו ולייסרו מהפנים ההוא וכאשר נשלם הדין עליו אז החסד מקבלו וזה מעט שמכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים כי ימין היא המקרבת אחר שנטהרו הנשמות מנהר דיגור והנה מדת החסד יש לה ענפים שצריך מ' שירצה לזכות אליה לאחוז בענפיה ונתבאר ענפי החסד בכתוב :

המדה הראשונה שלריך לאחוז מומדת החסד היא החורה שינושכה מומנה שאל' (משלי לא כ"ו) וסורה חסד על לשונה וכמו' רז"ל (אבות פ"ג) ולא עם הארץ חסד ופי' זר"מ (פרשת לו) דבר מחוק צענין זה אמר כי החורה נושכה מומנה שהוא י' והחסד י' קרא חסד כשיכנס י' שהיא חכמה זה והיינו חסד י' ועם הארץ שלא זכה לחורה לא זכה לחכמה ולכן אין ראוי שיקרא חסיד חסד לו היו' ד ועוד כדי לזכות לריך לעסוק בחורה ומלוח לילה ואילך עד אור הצוקר כדי לקבל מוט של חסד הנמשך מהחסד על השכינה ועל העוסק בחורה שנלחמו זה כמו שהארכו בזהר כומה מקומות וצפרט צפרט ויקרא והיינו מה שאמרו ז"ל (מגילת פ"ג) כל העוסק בחורה כלילה מוט של חסד נמשך עליו ציוס ולילה נק' אחר מלוח שקודם הלוח נקרא ליל כן פי' בחיקויים (דף כ') :

עוד מומדת החסד לאחוז בלדקה וגמילות חסד' בכל פרטיהם כמו שיחבאר במקומו צ"ה שכל אלו ענפי החסד . עוד לריך להחננות אס י' ש צו כח כמו שאמרו בחעניית (פ"ג) אי מלי מלער נפשיה נקרא קדוש ואי לא נקרא חוטא ואי מלי מלער נפשיה נקרא קדוש וסקיד דכתיב (משלי י"ט) גומל נפשו איש חסד וכן אמרו רז"ל (חעניית פ"ק) ז"ל אמר ר"ש צן לקיש כל היושע בחעניית נקרא חסיד שנא' גומל נפשו איש חסד . ופי' רש"י ע"ה גומל נפשו שופטיש נפשו מומאלל ומשחה כמו ציוס הגומל את ילחק ומפי מורי אי נמי גומל לשון תגומול שמשלים נפשו לקונו והעטס שיקרא איש חסד איפשר לומר צומה שפי' בזהר (שמות דף ג' ע"ג) שהוא דמות השושנה שהוא אדומ' ולבנה ובאשר מליקין אותו ע"י האש נהפך הכל ללבן שהמים היולאים הם לבנים כן היושע בחעניית וממעט סלבו ודמו וגובר עליו האש ריה העולה ופי' הוא כריס הקרבן שהיה מלנוקק ע"י האש ונהפך ללבן ומתחבר לו גומל צומה שהוא נקשר בחסד שהוא הלבן וצודלי אין דברי ריש לקיש אמורים אלא צומי שהעל ונריך לשו צחטובה שאס יחענה נקרא איש חסד והעטס שכיין שחטא על ידי המזון שהשפיע לו מלך החסד לריך לגומול נפשו מהמזון ואכילה ושחיה וצומה מועלס לה גומול

(לזרות) גמלי שחוק

ומדה כנגד מדה צומה שחטאה חלקה כי אין אדם חוטא אלא מחוק אכילה ושחיה כדפי' בצעור הקדושה . אבל ח"ח שלא חטא אין לו להחננות ורחיה מהלל הזקן כמו שנעתיק בצמוך כי מפני שהיה חסיד שמימיו לא נעס היה אוכל לגומול חסד . ועוד דהא ריש לקיש עלמו אמר שם שאין ח"ח רשאי להחעניית וז"ל אמר ר' ירמיה בר אבא אמר ריש לקיש אין ח"ח רשאי ליטע בחעניית מפני שמועט . במלכות שמים עכ"ל . ופרש"י ע"ה שמועט במלכות שמים חלש הוא ואינו יכול ללמוד וצומנינו אין כל ח"ח נקי מחטא וצפרט מלשון הרע אז שאר הכחות שאינם מקבלות פני שכינה ולכן נכון שיחענה ואס חלומר שהחורה מכפרת עון אשיצך מדוד הע"ה שהיה ח"ח ראש הסנהדרין ופי' כל ימיו הי' בחעניית אחר שחטא וכמו שבאר בצעור החטובה .

עוד איפשר לומר טעם אחר שראוי שיקרא החעננה חסיד מפני שהאוכל הוא ניזון על פי טבע העולם כשאר הצריות האוכלות לקיוס גופס והעולם נברא ע"פ הטבע שהוא אלהים שכן הטבע עולה כמנין אלהים ולכן העולם נברא צאלהים צרלשית צרל אלהים ול"צ אלהים שנו' שם וכל הדברים שהם על פי הטבע כגון שמן שירליק ומים ומכין את האש זהו על פי הטבע והנה החסיד מהפך הטבע ואומר מי שאמר לשמן וירליק יאמר לחמוץ וירליק ועד' המחענה שאינו רולה להחענג על פי הטבע כשאר הצריות ודאי מזונו על פי החסד שהוא מזון דק ורוחני והוא ע"י מזון ח"ח שמוזנס הוא מזון הנשומ' הנשפע מחכמה כדפי' בצעור הקדוש . ולכן ראוי שיקרא חסיד חסד וכן פי' ומשחף בחסד לזון החסידים האוחזים צסס וכן חמלל שהמלאכים הם כיוזניה' מולד החסד כדפי' בזהר (וירל דף קד ע"ג) וכן הנשמו' צע"ה כיוזנות מולד החסד שהרי הנשומ' נקראת צת כהן כדפי' בזהר (פרשת משפטים) דכתיב (ויקרא כ"ג י"ג) וצת כהן כי שהי' לאיש זר היא בחרומה הקדשים לא חלכל הוא אס לא היחה לאיש זר שהוא ילה"ר אוכלת בחרומה הקדשים הנשפע מחסד שכל קדש מולד י' ינין וכן מלחס אציה חלכל מורה על זה וכן בזהר (חרומה דף קס"ו ע"ג) צענין להנחיל אורחי יש ע"ש ופי' לדבר (חלים ק"ג י"ג) ולך ה' חסד כי אתה חסלם לאיש וגו' ומי' אס ילטרך לאכול או לרסוף עלמו צמרסן לצריחת גופו יקרא גם כן גומל נפשו איש חסד כומענה הלל הזקן ע"ה שהציאו צויקרא רבה צפי' וכי ימוך חסיד ז"ל (משלי י"א ע"ג) גומל נפשו איש חסד זה הלל הזקן צצענה שנפטר מחלומדיו היה מהלך והולך עומס אמרו לו להיכן אתה הולך אמר להם לעשות מלוח אמ"ל וכי מה מלוח הלל עוש' אמר להם לרסוף צמרסן . אמרו לו וזו היא מלוח אמ"ל הן ומה אס , איקויין של מלכיה שמועמידים אותם צצתי , אקקסאות וצתי

עטרטלות

עטרטלות מי שמוונה עליהם ומקוקושוטען וכן מעלין לו , אקודרין ולא עוד אלא שהוא מחגל צגידולי מלכות אנו צצרכנו צללס ודמות דכתיב (צרלשית ע' ז') כי צללס אלהים עשה את האדם עאכ"ו וכן הלל הזקן הי' אומר לחלומדיו צצעה שנפטר מהם אנה איזיל למגמל חסד עם הדין אכנסאי דלית צגו ציתח אמרי ליה צכל יומ' איח לך אכנסאין אמר להון והדא , נפשא עלוצחא לאו אכנסאי היא גו גופא דיומל היא הכא ולמחר לית הוא הכא דבר אחר גומל נפשו איש חסד דומפלג מליון ועובר שארו אכזרי א"ר אלכסנדראי זה שמועט לו שומס ואינו מדצק קרציו עמו לשם עניוח לכך משה מזהיר להם לישראל נחן חתן לו עכ"ל . ופי' דומפלג מליון שנוחן לרקות והכי מוכח צויקרא רבה :

עוד האוחז צומת החסד הוא השומע חרפתו ושוחק כמ"ש רציונו ז"ל על פסוק (חלים ט"ז י') לא חתן חסידך לראוח שחמ ז"ל הקצ"ה נקרא חסיד שנאמר (ירמיה ג' צ"ג) כי חסיד אני נאס ה' ודוד קרא עלמו חסיד שנאמר (חלים כ"ו צ') שומרה נפשי כי חסיד אני . אל חתן חסידך לראוח שחמ אמר רב הונא צצס רבי אלכסנדראי כל השומע קללחו ושוחק נקרא חסיד דוד שמע קללחו ושחק ומל' זו היא מדה מומדות האוכב כמו שדרשו רז"ל (צצס פ"ט) על פסוק (שופטים לא) אורחי כללח השמש צצצורתו חנו רצון הנעלצין ואיין עולצין שומעין חרפתן ואיין משיצין עושין מהלכה ושומחים ציקורין עליהם אמר הכחוצ ואורחי כללח השמש צצצורתו עכ"ל . וכן מומדות החסד שלא יקום ולא יעור ושלא יכעוס שכן אמר הנביא (ירמיה ג' י"ג) שומה מווצי' ישראל נאס ה' לא אפיל פני צכס כי חסיד אני ה' לא אפור לעולם . והכלל שכיון שהאדם מתעלם מומדת החסד והאכזריות ונכנס עם הצריות לפנים ומסורת הדין זוכה אל מדת החסד כי על פי הדין ושור' צלי איצ' ראוי שיציצ על חרפתו ושיכעוס לפני מי שפגס כבודו והמוחל זוכה אל החסד כמו שהקצ"ה נכנס עם צריותיו צומדת החסד שנאמר (חלים ק"ג י") לא כחטאינו עשה לנו . ועל זה אמר בזהר (נשא דף קמ"ה ע"א) חלנא כל אדם שיש צו חסידות נקרא מללך ה' לצלות הס"ד (מלאכי צ' ז') כי שפמי כהן ישמרו דעת וחור' יצקשו מפיהו כי מללך ה' לצלות הוא ואמר שכסס שמיכאל כהן למעל' והוא מלך החסד כן כההן מלך החסד הוא מללך ה' לנומי והאדם שיש צו חסידות נכנס לפנים משורת הדין עם כל אדם וגומל טאינו ומחנה צצטע העולם הזה שנברא ע"פ שורת הדין ללל על פי עולם הצא שנברא צ"ה שהוא ימין חכמ' שורס לחסד ולכן חסידות גדולי מכולם . ובפסוק שמר' נפשו כי חסיד אני הוצא זה הענין וצנוקס

אמר כל מי ששומע חרפתו וצידו , אספק למחוח ושוחק נקרא חסיד : וגרסא זו נרא' יותר ככוי' . ועוד אמרו רז"ל (צרכות פ"ק) כ' לוי רב' ילחק מד אמר כך אמר דוד לפני הקצ"ה רצש"ע לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ג' שעות ציוס ואני חלוח לילה אקום להודות לך ואיך אמר כך אמר דוד לפני הקצ"ה רצש"ע לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושצין אגודות צצצודסואני ידי מלולכוח , צצצס , אשפיר ושלילא כדי לטער אשה לצעלה ולא עוד אלא שכל מה שאני עושה אני נמלך צומפיצוסת רבי אומר לו מפיצוסת רבי יפה דנחי יפה חייצתי יפה זכיתי יפה עמלתי יפה עטרתי ולא צוטחי אמר רבי יהושע צריה דרב אידי מלי קראה (חלים ק"ט מ"ו) ואדצרה צעדוטיך נגד מלכיה ולא אצוש עכ"ל . נלמד מהמאמר הזה שהקס צחלות לילה נקרא חסיד וכן המוקטין עלמו לפני מי שגדול ממנו ולא צוש לשאלו ממנו דין סורה נקרא חסיד והפסוק שהציא ר' יהושע ואדצרה צעדוטיך נגד מלכיה אנו מוכרמים לומר צמלכיה אלו הם החכמים כאומרם מלך מלכיה דא רצון ודרך כלל נלמד מהמאמר שכל העושי דבר שאינו מחויב מדין סורה לעשותו נקרא חסידות כדציסאלו הנצרכי' צומאמר לטער אשה לצעלה והשאר : עוד מענפי החסד שיוכיח את חצירו וזה גמילות חסדים שגומל חסד עם הנפש ההוא ומי שמוכיחין אוחו שקיבל חוכמת חצירו לשם שמים ויחשוב החוכמת ההוא חסד אל עליו שעל ידו יגלל מדינה של גיהנס כמ"ש דוד המלך ע"ה (חלים קמ"ה) יהלומי לדיק חסד ויוכימי . וצענין החוכמת הארכנו בצעור הענו' פרק ה' :

עוד מענפי החסד הוא הצומט צה' שנא' (שם לב י") והצומט צה' חסד יסוצצנו ולאמרו צמדרש ויקרא רבה רבי אלעזר ורבי חננוס אפילו רשע וצומט צה' חסד יסוצצנו עכ"ל : והכוונ' שדרשו קמייכו' הפסוק רבים ומלוצים לרשע והצומט ועוד אמרו רצוחינו ז"ל (צ"ק פ"ג) האי מלך דצעי למחוי חסידא ליקיים מילי דצרכות ומילי דנזיקין ומילי דלצבות עכ"ל והעטס צמילי דצרכות מפני שהוא עוצ עין הוא יצרך כדפי' לעיל וכן מילי דנזיקין כי המזיק לחצירו נעשה חלק דין מהגצורה להלקות לחצירו והוא מחרסך מן החסד המעיצי לכל ולכן לריך ללמוד נזיקין כדי שלא יצא לחזיק לחצירו ומילי דלצבות פשוט הוא :

עוד כדי לזכות אל החסד לריך שיהי' ירא שמים שנא' (חלים ק"ג ג) וחקד'ה מועלס ועד עולם על יראיו כי עליית המדרגות מועט למעלה קודם נכנס צורחא ואח"כ צמסק' הרי שפיניה נקראת יראה לריך ללחוז צפרטי היראה שזה ואח"כ יעלה אל עול' הזכר שהוא החסד שהרי לדיק נקרא חסד כדפי' צאידרל

וכן (צויקרא רבה ג' י"ג) כמנה שהיא עלובה מדרבי הגוף , כלומר שיש לו כח למחוח , שהענינים הם מרליס לו דס נדה לראוח אס שחור או עמל' ועור שהולך נולד צפוכו

וכן חסד גבורה הגבורה נקראת יראה לריך ליהר
צ"ת ואח"כ יזכה אל החסד שהוא קיום העשה ופרטי
היראה הם המדות הנזכרות זריזות נקיות טהרה
ועוד יחזק כמו פעמים צעור הקדוש וכל המדות
שזיכרנו צעור זה הם המדרגות המגיעות להיות חסד
ובזוהר (נש"ל דף קמ"ג ע"ג) פירשו צסקוק זה כי
הזוכה אל היראה זוכה אל הענוה ואל החסידות
אמר ר' אלעזר דלית זיה יראה ענוה חסידות כלל דכלל
ואמר טב שיראיו הוא כלל זכר ונקבה שהוא אדם ומאן
דליחזק דבר וקוצא איקרי אדם רדין דחיל טעאין
ולא עוד אלא דשריא-ציה ענוה ולא עוד אלא דשרי
ציה חסד ומאן דלא אישחכח דבר וקוצא לא הו"ו צי
לא יראה ולא ענוה ולא חסידות וצ"ג כן אקרי
אדם כלל דכלל וכיון דאקרי אדם שריא ציה חסד
דכתיב (תלים פ"ט ג) אורחי עולם חסד יצנה וגו'
עכ"ל לענינו נ"ל שיוצאו דבריו צענין אדם צוה שפי
צוהו (בראשית דף ל"ד ע"ג) צענין חלוק אורחיות אדם
ע"ש וצ"ה מוצן שאר המאמר. וכאשר יתפוס האדם
בכל המדות החסד האמורות וצ"ה מדות האמורות
במאמר רוח הקודש ישרה עליו ונראה לי כי על זה
אמר ז"ל הרולה להחכים ידריה פי הרולה לזכות
במדת החכמה לריך שיאמרו צומח החסד הנקרא
דרום שהחסד נסא לחכמה וצ"ה חסדו צומח החסד
צוה"י יזכה אל החכמה שעליה וצ"ה חסדו דבי אליהו
אמר צענין זכייח רוח הקודש ז"ל צילקוט (שופטים
ס"י ע"ג דף ט"ו ע"ג) צסקוק ודבורה אשה צ"ה מה
טיבה של דבורה שנתבצחה על ישראל וטעמה אורח
והלא פינחס בן אלעזר עומד מעיד אפי עלי שמים
וארץ צין נכרי צין ישראל צין איש צין אשה וצין עזר
צין שפחה הכל לפי מעשיו של אדם רוח הקודש שורה
עליו. ושאר לשונו עוד צענין לפידות לריך להעתיק
וצ"ה נכלל הפרק :

פרק שנים עשר ראינו צפרק זה לצאר מהמדרגו'
המגיעות לאדם להיות אורח וחסד
לריך לקנות ג' מדות הא- הצטחון. צ' האמנה. ג'
השומחה. הצטחון שנאמר (תלים ל"ג) והצוטה צה' חסד
יקוצנו האמנה הצרחה אע"ה ראש המאמנים שנאמר
(ראשית ע"ו ו) והאמין צה' והיא מלת אמונה הנזכרת
במורה ראשונה וכן כתוב במשנה תורה (דברים ז' ט)
האל הנאמן שומר הצרית והחסד וכן (שם ל"ב ד')
אל אמונה ואין עול. ועוד אמרו רז"ל צומדש שיר
השירים וכן צומדש ואלה שמוח רצה צסקוק אז יסיר
ז"ל ד"ה תורה מראש אמנה זה הצרחה שכתוב צו
והאמין צה' מראש שניר זה יחק ותדמון זה יעקב עד
כאן לשונו לעניינו וכן פי' צתיקונים (דף ה') צענין
והיה אמונה עתך כי אמונה קרי ר"ע"ה צמקד ואמר
אמונה איהו איתו עילאה וקטנה דמקד דבה ק' ט"ד איהו
אמונה עכ"ל שומחה כדפי' צפרקת ויקרא כי הכנה

אלדי גולם וגומר והה' שהוא מתייעד בהנהגת
הצוטה עליו ומתחלת הוייתו וגדולתו ויקומו ונערוחו
וזקנתו עד חלית עניינו כמו שכתוב (דברים ל"ו ו)
הלא הוא אצ"ק קנך הוא עשך ויכונך ואמר (תלים
כ"ג י) כי אלה גוטי מצטן מצטיי על שדי אמי עליך
השלכתי מרחם מצטן אמי אלי אלה ואומר (איוב י'
הלא כחצב תתיכני וגומר. והשטי שיהיה ענין הצוטה
מקור צידו לא יוכל אדם להזיקו ולהועילו ולא לדמות
הזקק מעליו זולתו יכלתו יתברך והוא כעצב האקור
אשר הוא צבור ברשות אדוניו וכאשר יביש האדם שלא
יועילתו ולא יזיקו אדם מן הנבצלים אלא ברשות
הצורא יתברך יסוב לצו מיראחס ויצטט על הצורא
יתברך כמו שכתוב (תלים קמ"ג א) אל הצטמו כנדיצים
וגומר אשרי שאל יעקב צערו שצרו על ה' אלהיו.
ואמר (ירמיה י"ז ה) ארור הגבר אשר יצטט צאדם וגו'
(שם י"ז ז) צרוך הגבר אשר יצטט צה'. והשטייעי
שידע שמי שהיה שהוא צוטה עליו הוא חלית הנדיצו'
והחסד למי שראוי לו ולמי שאינו ראוי ונדיצומו מממד'
ומקדו נמשך לא יכרה ולא יפסק והאדם נחתיי צעצור'
לו על רוצ החסד והטובה שקבל ממנו מצלי שיהיה
ראוי אללו ולא קדם אליו שום חסד כאומרנו (איוב
מ"א ז) מי הקדימני ואשלם וכמו שאמר דוד הע"ה
(תלים ו' ז) רבות עשית אלהי אלהי נפלאותיך
ומתשבותיך אלינו וגומר ואומר (שם קמ"ה ט) עוב ה'
לכל ורחמי על כל מעשיו ואומר (שם קל"ו כה) נותן
לחס לכל צפר כי לעולם חסדו ואומר (שם קמ"ו י) פתח
את ידך ומשביע לכל חי רחון. והככל גורז כי צהקצן
הז' עניינים אלו צבורא יתברך שיחזק צטחונו צו
וימקור אליו ולא יחסדנו צדינו ולא יתקלף על צמירתו
כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תלים ק"ו ג) לרה
ויגון אמלא וצטה ה' אקרא עכ"ל כלל דבריו :

באשר חייך צצטה דברים אלו האמורים תמלא
שכל הפעולות האלו הם מיוחדות אל מדרג חסדו
יתברך וצצטה אל עני' ההשגה' החדירה והחקרים אשר
לא יפסקו המיוחדים אל עינא שקימ' ואריך כמ"ש צאידר'
דנשא דעינא דת' לא נאים ולא אדמוך ונטייר
חדירה ואמר שם דליהו משגח על כלל וכלל מתחן ציה
ועוד אמר ועינא דא הוא קיומא דכלל ועל האי כתיב
עוב עין הוא יבורך א"ת יבורך אלא יצרך דהאי אחקרי
עוב עין ומניה מצרך לכלל ושאר הפעולות האמורות
בגון (תלים כ"ג י) כי אלה גוטי מצטן מצטיי על שדי
אמי אלו הפעולות מיוחסות אל חסד החסדון הנק' א"ת
א"ת כפן לעולם וכן מצטן אמי אלי א"ת. ויש השגחה
שתחייס אל החסד החסדון שהרי ראה הוא ליימן
כדפי' צתיקונים ונתנו קימן ופני אריה אל הימין וראיה
הוא אריה אמנם ההשגחה התחתונה הזאת שהוא
צעין חסדון הוא נפקת לפעמים וזהו אמר המוסר
(שם ק"ד כד) עורה למה תישן ה'. אמנם ההשגחה

העליונה אינה נפקת לעולם ולכן כתיב שילא צטחון
הוא לך החסד שיחפשט בכל המדות ולכן עלינו צטחון
צמקד עליון כאומרנו (שם כ"ח ח) כי המלך צוטמ צה'
וצמקד עליון כל יומי ואפי' הצטחון הנז' צאלהים
כאומרנו (שם ל' י) צאלהים צטמתי לא אירא וגו'
הכוונה על לך החסד שצאלהים שהוא אל מאלהים
וכאומרנו (שם כ"ב י) צטמתי צמקד אלהים. או הכוונ'
על כללות החסד שצומדת אלהים ומאופן שהצוטמ צה'
ראוי הוא צמקד יקוצנו שהמקד הוא המושפט כדפי'
ומתנאי הצוטמ הוא שימסכל וידע שהצור' רואה את לבו
אם צטחונו צו שלם אם לאו כעצד המשרת לפני צ"ו יכול
לגנוז את לבו אצל לצורא ית' היולר הלצנו אידצבר נעלם
ממנו שיכלל לרמות אורח כמו שכתוב (שם ל"ד י"א) ה'
ידע ומשצות אדם כי המה הצל ואומר (משלי כד י"ג)
הלא תוכן לצות הוא יצין ואומר (ד"ה צו ל) כי אלה
לצדך ידעת את לב צני האדם ולא יצטט צטום אדם
ומצלתי יכולת השם כדכתיב (ירמיה י"ה ה) ארור הגבר
אשר יצטט צאדם וגו' ומן ה' יקור לבו שכל הקצות
המגיעות אליו כגון המזון או שאר קנייניו ורפואתו
כלם הם קצות ומקוצצות מאלו ית' להגיע הדבר שהוא
אליו. וכבר המשיל החסיד צעל מו"ה הדבר צקפרו
אל גלגל המים המוליח מן הצור על ידי הכלים המוכנים
שאם יחסר אחד מהם יעדר הולאת המים :

עוד מלאמי כתוב משל כאה אל ענין זה והוא כמו
עורים הולכים זה אחר זה וכל אחד שם ידו על
כתף חבירו אך כלם נמשכים אחר הראשון הנראה
ואם יהיה זה נמשך מהם יכשלו כלם ויפלו כך ראוי
שיחשבו האדם כי אין מנהיג זולתו ית' היחיד המעלה
על הכל וממנו ומשצבים כל הסבוי. והמלוגים להגיע
הדבר הנראה אליו רפואה ע"י קם פלוגי ע"י רפואה
פלוגית וכיוצא לשאר דברי העולם כענין המלאכה שהיא
קצה לו לענין ערשו אל יצטט צקצה היא כי אם
תצטטל הקצה היא לא מפני זה יחסר לו ערשו ומזונו
כי הצ"ה יומין לו פתקה ע"י המלאכה אחרת כמו האדם
הצוקע עליה צבג צאע"ם שהגרזן מוחך העץ אין הכח הצל
מן הגרזן אלא מן האיש הצוקע וכמ"ש (ישעיה י"ו ו)
היתעאר הגרזן על החולצ צו. ומענייני הצטחון כתב
צעל מו"ה שתי' השגחתו חזקה והשתדלותו גדול לקיים
מה שחייב הצורא צו מעבודתו ולעשות מלותיו ולהזהר
מאשר הזהירו ממנו כדי שיהיה צבור ימקרים לו צוה שהוא
צוטט עליו צו כמו שאמרנו ז"ל (אבות פ"ג) עשה רלונו
כרלוך כדי שינשפה רלוך כרלונו צטל רלוך מפני רלונו
וכו' ואמר הכלו צו (תלים ל"ז ג) צוטמ צה' ועשה עוב
סקן ארץ ועשה אמונה באומר (איכה ג' כה) עוב ה' להנין
לנפש חרשנו א"ל. יצטט על הצור והוא מורה אורח
כעוה ה' וצ"ה חסדו והפכרתו כי אלה רואה
כי ע"י חסדו יולד. שם על דבר כשהוא מלו' להחשק
ללורך ומו מדבריו ועצור על מלותו

יגיע למונה עזרו על מלוותיו כי יהיה הקצה החזק
להונו מונו העשות מה שצטע עליו זו כ"ש מי שצבר
על חוקי האלהי ומלוותיו אשר יעד והועד שחסי תוחלת
הצוטה עליו נכז' כשימרהו ולא יהיה ראוי להקרא צטס
צוטה בצלמים אך הוא כו"ש הכחוצ (איוב כ"ז) כי
מה תקות חזק כי יצלע כי ישל אלוה נפשו הלעקחו
ישמע אל וגו' ואומר (ירמיה ז"ט) הגזוז רלוט וגו' וצאת
ועמדת לפני צבית הזה עכ"ל. ואני אומר שעל זה
נאמר (משלי י"ד יז) וכסיל מתעצר וצוטה וכן ראוי שלא
יצטע צעטרו שנאמר (שם י"א כח) צוטה צעטרו הוא
יסול כי הכל ממונו שנאמר (ד"ה א כט יד) כי מומך הכל
ומיךך נחמו לך :

וכן מענייני הצטחון שלא יצטע צומעטיו הטובים
שצבצורם נלל מפגעי העול ומחללים רעים שאם
כן נמלא אוכל זכותיו אך יצטע צמקו כי אין צומעטיו
סמק לשלם חובות הצורא עליו כמו שהאריך הסקיד
צ"ח שחפלו היו מעטיו כפלי כפלים אין צכלל לשלם
על אחד מוטות הצורא עליו אך יחסוצ כי כמו שהוא
יחצרך נוחן מוזן לכל הצריות ולשכשי ובהמות ומיות
ועופות כו"ש ז"ל יושצוץ וקרני ראמים ועד צילי כנים
כשם שהוא מרחם על אלו לא צציל מעטיהם אלא
צרחמיו הגדולים כן ירחם עליו. טרעי הצטחון צבים
זה מעט מוצע נלקט ממה שציאר הסקיד צ"ח (ח"ה
שער הצטחון). ודרך כלל הצוטה ראוי שיקרא סקיד
והוא מרכבה למדת הסמך כצצרהם כי כמו שהסקיד
הוא נקרא אוהצ ודרך האוהצ להיות דצק צצצת הצור'
כאומו. (משלי י"ח כ"ד) ויש אוהצ דצק מאס כמו
שהארכנו צפרקים הקודמים ולא יאהצ זולתי הצורא כן
הצוטה לא יצטע צנצחלים ולא ישים סוזק ענייני
צו והוא אוהצ אותו והיינו מה שפי' צ"ח ע"ה שהצוטה
ראוי שימקד אל דינו כצצרהם אצינו כשהוסלך צצצן
האס וכן ענין אננייה מישל ועצריה וכו' והעמקנו
לשונו לעיל. וכן אמה מולא צצצרהם אע"ה שצצצקה
צעטרו נקינות ולולי צעטונו צצורא יחצרך וסוזקו
צעצותות אהצתו היה צוטה וכת"ב (נחמיה ט) ומלאת
אס לצצו נאמן לפטיך ונאמן ר"ל חזק וקיים צלתי
ומחמוט זה סי' נאמן הנמולא צכל החורא כמו (עולכים
א י"א ל"ח) וצניתי לך צית נאמן וההסך מזה (ראשי'
מה כו) וישג לצו כי לא האמין להס וכן על קיים המאמר
וסוזקו נאמר (צמדצ"ג) ואמרה האלה אמן ואמן
ואין לורך להאריך צזה כי שטוט הוא ימלא המאמין
והצוטה שניהם ענין א' שגס הצוטה הוא קמוך לצו
קיים על הדצד הנללה לו צמי קיים אוחה אללו
ד"ה צ"ל. ומלאתי כתוצ שאי הישע"ל להיות צוטה
אס לא יהיה מאמין והאמונה צא"ל. וא דיצילאסו
להיות צוטה כי מחוך שמאמין צצ' רעים צמקו כי
הללחתו צין צעולס הזה צין צעו' דמקד דצק ק' צעו'נו
צצצת ויקרא כי

כח ויכולה (קמין) צצצעה טעמם
צצצת ויקרא כי
צצצת ויקרא כי

ואס יאמין צאלו חחלסצ נעטו צצצצת הצורא צזוכרו
הנקים טעטה לנו צמוקמות ההס ולא אינו ומאמין
ודאי שאין לו אהצ' צצורא ואמרו. צמדצ"ג צצצצת צצצצת
(פי' צצצת סי' ר"מ ד' ק"ט ע"ג) צצצקו ויאמיו צה'
וצמטה עזרו ויאמיו צה'. צצצר האמונה שהאמינו שרמה
עליהם רוח הקודש ואמרו סי' כדכחיצ (שמות ג' י'
א) אז יסיר משה וצני ישראל ר' נחמיה אומר ונין אמה
אומר שכל המקצל עליו מלוה אמה צלמונה (כ"ד הוא
שצצרה עליו רוח הקודש שכן מלינו אצותינו צצצר
האמוני שהאמינו וכן אמה מולא שלא נגאלו אצותינו
מוצרי' אלא צצצות אמוני שהאמינו שנאמר (סס ד לא)
ויאמן העס וכן הוא אומר (תלים לא כד) אמונים נולד
ס' ועוד אומר (שם ק"ח כ') זה השענר לה' לדיקים
יצואו צו צצצלי אמונה מהו אומר (ישעיה כו צ) שחמו
שערים ויצוא גוי לדיק שומר אמונים צצצער הזה כל
צעלי אמוני נכנסין וכן הוא אומר (תלים לצ צ) עוצ
להודות לה' מי צרם להס לצא לידי שצמטה זו אלא צצצר
אמונה שהאמינו אצותינו צעולס הזה שכולו לילות
לךך נאמר (סס לצ ג) להגיד צצצקד סקדך וגומר וכן
יהושפט אומר לעס (ד"ה צ כ"צ) האמינו צה' אלהיכס
וחאמונו האמינו צצצציו והללימו (ירמיה ה ג) ה' עיניך
הלל לאמוני (צצצקו צ ד) ולדיק צצצצתו יסיה (איכה
ג כצ) חלשים לצצקרים צה' אמוני מול' שאין
הגליות ומחנכות אלא צצצר אמונה שנאמר (סיר ד ח)
אחי מלצנון כלה וגו' חשורי מראש אמונה (הושע צ כא)
וארשחיק לי לעולם וארשחיק לי צלמונה. הא גדולה
האמוני לפני מו' שאמר והי' העולם שצצצר האמונה
שהאמינו שרמה עליהם רוח הקודש ואמרו סיכה שכל'
ויאמיו צה' וצמטה עזרו אז יסיר משה וכן הוא אומר
(תלים קו ג) ויאמיו דצצציו יסירו מהלחו עכ"ל והטעי'
סיחיתס האמונה אל הסמך כצד העחקנו צצצצת הסרק
לשונו החיקויים שהאמרו צצצ' ק' ש דליהו אמונה וסכוני'
כי ד' צצציות שצצצצת הסרטה סג' היא סמך וצצצצ' ג'
לנו מצידיים אמונה ס' אלהינו ה' אסד וכן פי'
הצצצ' ע"ה והעמקנו לשונו לעיל צ"ה שאמר שרמה
שלישית שטע ד' צצצ דיימינא דליקרי סמך עלל' דליהו
דקס' מייצד יימולל דכלל לדי' סטריץ וקצ"ה ומקד צי'
סדורא דכל עלולא ודל' איהו דקס' ומחפסט אפילו גו'
סחומי חחלי עכ"ל וע"י הסמך העמחפט צכל הצצצצ' א'
כו"ש שהוא מחפסט אפילו גו' סחומי הצצצצ' אמוני
צו וציחורו לךך מלח אמונה הראשון שצצצרה נזכר
צצצצרהם שנאמר והאמין צה' ע"י אצצרהם וחגלחה
האמוני האמונית צעולס כדפיצט צצצרה סה' אצצרהם
אצינו עליו השלוס מול' צלל צאי העולם שיש צצצר
צצצר הכל ומקדו מול' לכל. וצזה יוצן מה שאמרו
צצצרה (סוף ע' י"ג) שהעונה אמן על כל צצצ' וצצצ'
כמו שהוא פומח השערים העליונים שערי השפט העליון
כך יעמחו לצמחו צצצצת מן העולם הזה טע' (ישע'

וואס

וגדוור להרוש שהיינו בו כי הבטחון והאמנה הם
שיתפין זה בזה כי המאמין באלהים בלב שלם
יבטח בו בבטחון חזק ויביארו הבטחון אשר לא יסחר
מדבר ולא יעבוד לשום אדם זולתי הביורא כי הוא אלהים
ולא יקוה לאיש ולא יסכים עמהם בדבר אשר כנגד
עבודת האל ולא יפתורו ענייניהם ולא יירא ממחלוקותיהם
ואיסוריכ' אוחסלא יזרה בכבודסלא יבוש מהסלא יצ"ה להם
חשקו כמ"ש הנביא (ישעיה נז) והי' אלהים יעזר לי על כן
לא נכלמתי ויביארו בטחוננו לפנות לנו מעסקי העוליליחיד
לבו לענייני התורה והעבוד' וזה אי אפשר אלא אם יהיה
בטחוננו גדול בידו' ולכן שצרו גדול שיתקשר בחסד כמ"ש
(תלי' לב י) והבוטח בה' חסד יסובבנו ואמ' יסובבנו היינו
שהחסד יקיפני וילבשנו עניין (שמות כ"א) לעם נכרי לא
ימשול למכרה בכגדו בה שפי' בסבא שהוא לבוש יקר מצד
שמצלוה שהוא החסד ומעמאמו ביד' מפי' שידו' שורש
לכל השמות ולכל הרות' ובין ששם בטחוננו בעיקר הכל
המקיים הכל והטהיה אותו ורוחו יפשו מסתלק מכל פגעי
העולם והחסד מסתירו מכל בעלי הדין כמו שאמר (תלים
צ"א ב) אומר לה' מחסי ומצודתי כי הוא יצילך מסח יקוש
וגומר באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה וגומר ומתנאי
הנאמן והבוטח להיות נאמן בעבודתו לכורא כיתד התקוע
במקום נאמן שלא תמוט כי ה"ה נקרא האל הנאמן
שומר הברית והחסד וגומ' וחסדו לעולם פשוטה לכל
הנבראים ולא יצוייד שיטוט חסדו מן הנבראים ח' ויתבמל
ברגע אלא הקדוש ב"ה כרת ברית וחן בחסדו עם הנבראי'
שלא ימוש מרם חסדו שמצינו בתורי' ברית סמוך לחסד
כענין (דברים ז יב) ושמר ה' אלהיך לך את הברית אשר
החסד וכן אמר הנביא (ישעיה נ"ד י) כי הורים ימוש וגו'
וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומיל לא תמוט וגו' נמצא
כי מי שהוא נאמן בצצציו ומצותיו ותורתו מתקשר בחסד
ובצדק כאחד וצדיק יר' נאמן שהרי פירש בתיקונים ור"מ
ועבדיק סוד אמין' ועולה צ"א במנין יאחרונה' ובעצדיק
השם הזה כי הוא נקרא כי כל בשמים ובארץ ראחיד
בשמים ובארעא כדפיצט בתיקונים ובאמן
פי' בסוף פי' וילך שנומדקין אמן אס מלך נאמן הרי
נאמן

נאמן בצדיק : נמצא בכל מקום שימצא אמן כרפי' כפי וילך
 ע"ש ימצא נאמן ועוד פירש במסכת שבת (פ' י"ב) בענין
 נון (נאמן כפוף נאמן פשוט נמצא דרך כלל כי בכל ד'
 אותיות שבשם ימצא נאמן והוא עיקר האמונה ולכך מלת
 אמונה הראשון הנמצא בתורה נמצא בשם יד' כדאמרו
 והאמין ביד' וכן אח"כ עוד ויאמינו ביד' וכבר ידעת מ"ש
 הרשב"י ע"ה שבשמהוה עיקר אמונת ישראל והעיקר לשונו
 בשער הירא' פ"ה שאמר ובגין ראשו אמונ' דישאל בד' אתון
 אלן ככל שמהזשו כינויין לשמא דא רפי' שם כי עלת העלות
 מייחד ארבע אותיות יד' נמצא הנאמן מתקשר בשמו
 הגדול ובעלת העלות ואשריו :

והנה צענין השמחה צבר צילנו צמחך הצטחון
 והאמונה הצל השמחה כי העצד הצועת
 צלדונו ומאמין שישלם לו שכר עבודתו כפלי כפלים
 יעצוד בשמחה והוא שמה בכל מקום שיגזור עליו וכן
 הוא קובל כל דבר כגון החולה שיאכל סמים שהם מרים
 בשביל הרפואה והקובל הוא חפשי מדאגות העולם
 עוד יש חובלת בשמחה כמו (העניית פ"ג) שני אנשים
 שאמר עליהן אליהו שהם מצני העולם הצל צעציל
 שאי אנשים שמותיהם וכשהיו רואים איש על צל היו משמחין
 אותו וכשהיו רואים שנים מתקוטעים זה עם זה היו
 אומרים להם (מילי דצדיקתא עד שהיו עושין שלום
 צנייהם וכן לענין הלכה ומתלמד מילי דצדיקתא לפסוח
 הלך ללמוד בשמחה אך לא שמת הללים שמחה) הכילי'
 אלא דבר מורה המשמח את הלך כדכתיב (תלים יט
 ט) פקודי י' ישרים ושמחתי לצ ולכל זה בשמחה
 מורה צדקת השמחה חלוי מורה עשה שילדיק דינו על
 כל מורכבותיו שנאמר (דברים ח ט) וידעת עם לצדך
 כי כאשר יקרא איש את בנו ה' אלהיך מייסרך והוא
 אשר עשה את השמחה ולא יצא עניינו צטוב כאשר
 צחלה אז מורה עשה שיחשוב צלצו כי לטובתו הסך
 עניינו לרעה כי קודם עשה השמחה היה הצ' מלאם
 שר מורה כדי לטורדו מן העולם הצל וכל זה חלוי
 צדקת השמחה מיי שחור שמה צחלקו שחלקו חלוי האל
 יצדך אך הדרך שימחה האדם צחלקו שימחה אותו
 על הרעם כמו על הטובה ויקבול אותה בשמחה כי
 הקובל הוא חפשי מדאגות העולם כי הקובל יחסק
 צמיעוט שיש לו כי יאמר די לי צוה שגורר לי הצורה
 יצדך ועמה הצע וראה כי השמחה כוללת את הכל כי
 כל הדואג על העולם הזה אין לו מנוחה כל ימיו כי
 חמיד הוא מחשב להריוס המנוון ולא יחסק לו
 צוה שחלק לו האל יצדך ולכן כל השמחה צחלקו
 הוא עשיר חלילו אם הוא עני כי הוא ישמח בהם
 כי הוא נחלתו וכן כתיב (איכה ג כד) חלקי ה'
 אמרה נפשי וכתיב (תלים יו ט) ה' ונת חלקי
 וכוסי וגומר ונאמר (שה קה ג) ישמח לצ וצקטי ה'
 ומרה הזאת אינה אלא צנפנות הלדיקים שהם
 צנועם שלם צענין עבודתם וצמחה גדולה צברינות
 כמו שנאמר (שם ל"ב יא) שמהו צה' וגילו לדיקי והכנינו
 כל ישרי לצ ונח' (שם לז יא) אור זרוע ללדיק ולישרי לצ

הוא כשר כריך להיות כפוף ועניו וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם
 (שם ל"ב יא) וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם (שם ל"ב יא) וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם

מפני שקדם עסקינו צעירים הקודמים צענין
 היראה והאבה' שהם המדרגות הלתיכות
 להיות תשובה שלימה כדפירש הרשב"י ע"ה ונעתיק
 לשונו לקמן בע"ה והשכל נותן שכל אשר תקדמונה לצעל
 תשוב' ידיעת הירא' והאבה' שהיא תשובתו שלימה
 אם צמחנות היראה כמה צמחנות שפירשנו שם ומהספק
 שמי צמחנות האהבה כאשר יראה שהצורה יצדך
 הוא שליט צדק כל הצריות שייכרו גדלו שכל מה שצדק
 הקצ'ה לא צדקו אלא לכבודו וכל הכבודים כולם
 משועבדים למאמרו אין א' יולא והגבול ששם לו יולא
 הכל כענין הים שנאמר צו (איוב ל"ח י"א) עד פה תצא
 ולא תוקף כדפי' צפ"ג ופעם היראה ולכן אם הוא
 ילא מנצול המורה ראוי שישוב אל מקומו כאשר לוהו
 הצורה ולא ימרה את פיו צמחנה שניה צענין הפגם
 ושר מביע בכל המעלות העליונות אם בגופו אם בנפשו
 ורוחו ונשמתו כאשר הארכנו וזו היא הקצה גדולה
 שיעשה תשובה ויתחרט חרטה גמורה כאשר ידע צדיק
 גנות מעשהו ולצד עונשו צעה"ז וצעה"ב שיש מן
 העבירו' שיש בהם כרח ולפעמים אומר הכחוד (צמדצ
 ע"ו ל"א) הכרת הכרת והוא שיכרת הגוף מהעפה"ז
 והנשמה מהעפה"ב וראוי שיחוסק על עלמו שהרי חלילו
 הצעלי חיים צורחים מליפול צאם ובמים צמקו' היראה
 שיהי' סבת מיתתם והיאך לא יחוס האדם על עלמו
 ששם לו הצורה ית' שכל ציתרון על שאר הצ' וצפרט
 לישראל עם סגולתו שהצדלים ע"י המורה מהאמונת
 הירא' שיסול בשמחה עמוקה מקום שלא יוכל לקום והרי
 היא מותרת ועומד על פי המורה והנציאים והחכמי
 שהיה צהם רוח הקדש ומוריע לנו ענין גן עדן וגי'הם
 כמו שצילחנו צעירים הקודמים אם שישוב מפני אהבת
 צוראו שזוכרו מקדו עמו וראוי שלא יהיה כפוי טוב'
 על טובת הצורה והעדרת עליו כמו שהארכנו צעיר
 האבה' ראוי הוא שישוב ולכן ראוי לקמוך שער זה
 אל הירא' והאבה' והקדמות אותה לשאר השערים
 הצאים מפני שזו היא קדומת לכל וכן התשוב' היא מן
 הדברים שקדמו לעולם כדפי' צפרקי רבי אלעזר ומפני
 שאין לדיק צדך אשר יעשה טוב ולא יחטא לכן קודם
 שיזכה אל שם מעלה מן המעלות אם צמעת המורה'
 או המלות לריך שיקדים לו התשובה וכן אמר צחנא
 דבי אליהו נדפס צילקוט פ' תשא צפרקי וישב העם
 לצבול וגומר ז"ל אומרים לו לאדם ער שאתה מצקט
 רחמים על דברי חורה שיכנסו צדך ועיך צקט רחמי'
 על עבירות שעצרתה שיתלכו לך ומחוך כך היא שומע
 וזוכרה עד כאן לשונו והטעם כי המורה לא תשרה
 מפני רוחניותה אלא צמחה עבודה מכל סיג ופגם ולכן
 הכל לריכין אל התשובה :

עוד ראוי להמשיל משל נאה לענין סמיכות התשוב'
 עם הירא' והאבה' והוא שימשול לכן שומר
 צלציו וצדק מציתו והיכלו וכן העצד מולדו וצדקתו
 צמח' שם אל לצו הנה אבי כועס עלי שילחתי חן
 מציתו צלי רשותו והיאך לא זכרתי אהבת אבי עלי
 מנחה טובות שהטיב עמי הלא יכסה צושה פניו צזוכרו
 שהיה כפוי טובה על טובות אציו וירך וישב אל אציו
 וישתחוה לו אפי' אכלה וישבע וידור לו לצל ילא עוד
 מרשו' אציו והנמשל מוצן הוא כי האדם צמעתו גורם את
 עלמו וצורה ממת יד הקדושה ויקרא עבד מורד וצטובו
 לריך שישתעבד תחת הקדושה היא כמשל הגר צצרת' ומח'
 רשות שיה אמונו ואמר לה מלך ה' שובי אל גביתך
 והפעמי תחת ידי וצטובו יצוה ממה שומר וכו' שמה'
 הצביא (ירמיה לא יא) צושהי וגם נכלמתי כי נשאתי
 חרפת ועורי הנה ע"י המשל הזה צצין הפרט הטב
 מיד לשב אחר חרש ולשב אחר שנה וכו' כפי המורה
 זמן החתקן ומציו או מולדו כך ירצה כעס אציו או
 ארונו עליו ומהיה תשובתו יומר) קשה והטעם כי
 כפי החתקן מהקדושה והמדבקו צמילוני יכד עליו
 המשל ויהיה קשה להפריד הקליפה כי אם צטורם גדול
 וכו' שיצחק צע"ה :

פרק ראשון קודם שנקים צצילאור) מורה
 התשובה לריכין אלו לצדק כמה
 הערות יש לה וצקרום האדם דברים אלה ומאמרי רז"ל
 יתעורר לצו לעשות תשובה מפני היות הקצ'ה רצ'
 חקר וצורה העולם צמקרו צדקה צלי שום הכרת מפני
 שודתו להטיב ורלה להטיב למלאים וסיכרו גדלו כי
 זה הוא עיקר צריאת העולם צצין דישתמודעין ליה
 כדפי' צר"מ (פרשת צל אל פרעה דף מצ ע"ב) וצריא'
 העולם כולו לא נצדק אלא צצציל ישראל צנקראו
 ראשית וזהו צראשית צדק חלקים צצציל ישראל צנקראו
 ראשית שנאמר (ירמיה צ ג) קודם ישראל לה ראשית
 צצולתו וראה הקצ'ה צממתו ית' היות לורך צריאת
 הנשמות ע"י ילך הערב והילך הרע כדי שיקבל שר
 טוב על פי מעשיו ועל פי הדין ואם יצדק צלי ילך הרע
 יהיה מלאך וזהו צצד נצדק המלאכים ועוד יש טעם
 אחר ופי' צצוהר (צראשית דף ג ע"א) צצין שנצדק
 האדם ע"י ילך הרע אי אפשר שלא יחטא כי
 מעטים הם כפי סבת רז"ל שמהו) צעטיו של נחש
 שלא נמלא צהם חטא וזהו הקדים התשובה לצריאת
 העולם כדפירש (פרקי ר"א טג) שצעה
 דברים קדמו לעולם ואחד מהם הוא התשובה
 וכן אמרו גם כן צצוהר (אחרי מות דף ס"ט) חנין
 צצעת' צצדק קודשא צצריך הוא עלמא צעה למצרי צד
 נש אמליך צצוריאת' אמרה קמיה צצצני למצרי האי

הפירות עליו יתר שעל שאר הברואים (להפירות לו) (ג"ל דרמי) מהות התשובה כלומר מה הוא ענין התשובה כמה שמתרש כפי שמתרש הוא
 צצציל עלה הכתש לחוה

הוא כשר כריך להיות כפוף ועניו וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם (שם ל"ב יא) וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם (שם ל"ב יא) וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם

כדי להכין לידה לדרכו שאין אדם בנות צמיים אפי' יום אחד כמי' (אבות פ"ג) שוב יום א' לפני ויתחך ואמרו ישוב היום שואל ימות למחר ונמלא כל ימיו בתשוב' ונמלא תוכחה גדול לענין זה (אבות פ"ק) צמחתי אס' אין אני לי מי לי ואם לא עבשתי אימתי ופי' חסיד הר"ר יוסף יעבץ עליו השלום ז"ל ולענין בנות המעשה הורה שלמה עניינים גדולים מדרשים האדם אל וקדם שלימותו הא' כי כמו שהי' האדם תלויים באדם עלמו ולא בזולתו כי מי יאכל ומי יחוש סוף ומונו כך הרבה צמי הכסף אם לא יחוש על נפשו לבלתי שחטה מי יחם עליה ולכן ודלא יליף קטול חייב כי צן מות הוא על אשר כנס את נפשו הסודרה חמה רגלי נפשו הצמחית ועל אשר לא חמל עליה . הצ' צבר אמרו חסיד להחלות עם עם הארץ צדק שואל יתנו ונחנו נעם על חיי עלמו לא חק על חיי הצירו לא כל שכן ועל זה אמר אם אין אני לי מי לי וכולי האי ועדיין אולי הוא אומר וכשאי לעלמי מה אני יורה כי ינחל לעולם אל הסורה ולא ישבע מונו . הג' שלא יאצר רגע ממונו שאימתי יצא רגע זה אשר אחי צו ולא אפילו כוונתו כי הקודם זכה ישא ברכה הסולך אל יס דחוקים לערך טורף להציא ומלא עת נכונה לבקשו הידחה אם למי הגוף הגוף כך למי הנשמי עאלו או יאמר הנני מוכיז לעבוד את האל ית' כל ימי ונתי אשלים מה שאספר עתה כי אין ראוי להסתכל ציום ונתי יעמוד על עלמו ויסרע את שלו וכן אמר ערעה לישראל (שמות ה' יג) פלה מעשיכם דבר יום ציומו אל תסתכלו ציום ונתי כי גם הוא נתי התינו לכם הלא אחס ומחויבים לעשות למחר כיום הזה אם כן אימתי תמלאו הספרון והפי' הנחמד הזה לקטתי מדברי הר"ן שגוף ז"ל עכ"ל וכן אמר דוד הע"ה (תלים קמ"ד) אדם להביל דמה ימינו כלל עובר וארז"ל שלמה אמר (קהלת ו' י"ג) מי יודע מה טוב לאדם וגומר לה' לל ולא פירש ופי' דוד אביו ימינו כלל עובר אם האמר כלל של כוחל יש צו ממש ללו של דקל יש צו ממש לחיזה לל אמר רב הונא צמס רבי אחא לל של עוף דהוא עובר וללו עובר ושמואל אמר כללו של דבורה שאין בה ממש עכ"ל . ובמסקו שאמר דהגי' צדרי הימים (ד"ה א' כ"ט ע"ו) כי גרים אנונו לסניך וחושבים ככל אבותינו כלל ימינו על הארץ ואין מקום ואמרו צדראשית דבה כי לל ימינו הלא כללו שלוחתל וכללו של איין אלא כללו של עוף שנאמר כלל ימינו על הארץ ואין מקום איין מי יאמר על הארץ ואין מקום ואמורים צמיים שקם ותים . אצרהם אמר (צדראשית ט"ו צ') ואנכי הולך עירי ואלק אמר (שם כ"ו ד') בעבור חנכך נמשי צמרים אמות יעקב אמר (שם מ"ו ל') ושכחתי עם אבותי עכ"ל . ובתנחומא צמקו קצו יומיך למוות אמרו ז"ל זשים (משלי יא לא) הן

כלומר מות ומעשים טובים ומכפר עוונותיהם . צמקו קצו יומיך למוות אמרו ז"ל זשים (משלי יא לא) הן

אמר שלמה החקן לך מות בעולם הזה לעולם הבא והוא נאה דרכיה ומכס דרך ארץ שבה שהיא צומת מן הגזל . אמר ר' שמעון בן הלפתא מעשה צנומה אחת שהפילה חטה אחת והיו כלם צלות ומרימא אחת ולא הייתה אחת מהן נוטלות . אחת צלחה אחת שהיתה שלה ונטלה אחת אעפ"כ אין לה לא שופט ולא שופט שגאמר אשר אין לה קלין שופט ומושל אחס שמונימם לנס שוטרים עאלו הוי שופטים ושוטרים . ר' שמעון בן אלעזר אמר () עלוצ הוא האדם הזה שלריך ללמוד מן הנמלה אילו למוד ועשה עלוצ היה אלא שלריך ללמוד מדרכיה ולא למוד עד כאן לשונו . וראוי שיזכרנו הרב' צמעשה העבודה ועל זה נאמר (אבות פ"ג) היום קלך והמלאכה מרובה וכן אמרו בגמרא () זורדין קלינין ואורסא רחיקא שהכי למהלך שנה לריך להכין סעודה חדש או שני מדשים למהלך כמה שנים אסר מוחו כמה וכמה לריך להכין . ועוד אמרו צמקו (תלים פ"ט ו) צמחים חפשי אמר רבי יוחנן כיון שמה אדם נעשה חפשי מן המלות והיינו דקאמר דוד (שם קטו ח) לא הממים היבלוים : לעולם יעקוק אדם צמורה וצמלות קודם שימות שכיון שמה צמל מן המלות ומן הסורה ואין לו להקדוש צדק הוא שצם צו עכ"ל :

והתשובה המקובלת היא בזמן בחרותו כמו שאמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת י"ב א') וזכור את בוראך בימי בחורתך עד אשר לא יבוא ימי הרעה וארז"ל במדרש (אבות פ"ג) תנן עקיבא בן מהרלאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מאין באת ולא אתה הולך וכי א"ר אבא בר כהנא בשם רבי לוי שלשתם דרשו מתיבה אחת בוראך בורך באורך באורך זה לוחה סרוחה בורך זה רמה ותולעה : בוראך זה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא . בימי בחורתך תני רבי שמעון בן אלעזר () עד שאתה מוצא וסצוי לך : עד אשר לא יבוא ימי הרעה אלו ימי הזקנה . והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ אלו ימי המשיח שאין בהם () לא זכות ולא חובה עד אשר תחשך הישמש זה () הפרחת וכולי עכ"ל לענינינו ובויקרא רבה (פ' י"ח) הוציא האמר הזה ואמר שבי בימי בחורתך בימי שלייתך () עד דחילך עלך : ועוד אמרו במסכת עבודה זרה פרק קמא בפסוק אשרי איש ירא את ה' אשרי איש ולא אשרי איש אמר רב עמרם אמר רב אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש . ריב"ל אמר אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש עד כאן לשונו . ופי' רש"י כשהוא איש כשהוא בחור ככה כלומר מטהר להכיר את בוראו קודם ימי הזקנה כאיש גבור עכ"ל . והחילוק שאין ריב"ל לרב הוא דלריב"ל אפי' זקן שעושה תשובה ומתגבר כאיש שהוא בחור אשרי ולרב דיקא כשהוא בחור . וכן פי' בזה (סוף פרישת קהוש"ם) במסוק מפני שיבה תקום ז"ל ותג תנינן האי קרא לדרשא הוא דאתא מפני שבי' תקי' כמא דאיתערו ביה חברייא מפני שיבה תקום אזהרה לבר נש עד לא אסתלק במיבואת

כלומר מות ומעשים טובים ומכפר עוונותיהם . צמקו קצו יומיך למוות אמרו ז"ל זשים (משלי יא לא) הן

דיקום בקימתא טבא בעלמא בנין דדין הוא הדורא ליה לסוף יומי דלית שבחא ליה לבר נש כד איהו סב ולא יכיל למהוי ביש אלא שבחא דליה כד איהו () בתקופיה ואיהו סב פלכא צווח ואמר (משלי כ"ו יוא) גם במעללי יתגבר נער וגומר כנונא דא כתיב וזכור את בוראך בימי בחורתך וגו' וכיוצא בן אמרו במדרש כי הילדות והשחרות הכל איך יצחק דברים שאדם () עושה בבחורות משחרים פניו לעת זקנתו עד כאן לשונו . וברעיא מהימנא (דף הכ"ז) כתבו מעם אחר לענין החורה בתשובה בימי הבחורות אמר שם שיש קליפה באנו דקה ושכאשר האנו לחה היא נפרשת מן המוח בנפול והדמו ליצר הרע אזיל והאי קליפה איהי כקליפא דמימדנקא במחוא דאנווא ובנונא דאנווא איהי רכיבה אתפריש ההוא קליפה ממחא דאנווא בלא קושיא ובנונא דאנווא איהי יבישא קשה לבר נש לאהרדא בתויבתא מתמן כי עדיין הקישי' במקומה עומדת ובגין דא () מני קודשא בריך הוא לבר נש לאהרדא בתויבתא בכחורותיה קודם דיוקין ביה יצה"ר הה"ד מפני שיבה תקום קדם שיבה דילך עכ"ל והוא מה שאמר שלמי המלך עשה (משלי כט א) מפני שנוער עברו ואחריתו יהיה מגון והעבר הזה הוא היצר הרע שהוא עבר עבדים ואם בבחורותו הוא מסתק אותו בתענוגי העולם ואחריתו יהיה מגון שר עליו ויהיה קשה עליו להכניעו :

הערה החמישית אל התשובה היא ענין הכרוז המכרוז למעלה בכל יום על התשובה . זה נתבאר בכמה מקומות בזה (דף ע"ז פ"ב) בפרש פרשת לך שאמר שם שבחצי הלילה כבוא הב"ה אל נ"ע התחתון כרוזא קריא () בחיל ואמר לכו אמרין קדישין עלינון סאן מכוון דע"ל הו"ה באורנו למשמע וכי ווי לאינו דנימי שינתא בחוריהון לא ידעי ולא מסתכלאן אן יקומו כרינא דחושבן אתפקד כד אסתאב נופא () ונשמתא שמיא על אנפי דאוריא דמיהרא אסתאב ונתתא ותרעין לא מתפתחין () מתגלגלן כאבנין בנו ווספיתא ווי לון מאן יתבע לון דלא יקומו כערוני' דא בנו דוכתי דעינוני' דצדיקייא אתפקדן דוכתייהו אתמסרין בידי הדומה נחתי ולא סלקי עלייהו כתיב (איוב ז' ט') כלה עני וילך כן יורד שאול לא יעלה עכ"ל : עוד בפרשת ויצא (דף ק"א) זה לשונו () קל קלא דקליא איתער מעילא לתתא און סתחן עיינין היינן נלגלא אסחר מעילא לכמה סמרין קל נעמינותא אתערו ניימין דמינין () דשינתא בחוריהון ולא ידעי ולא מסתכלאן ולא חמאן אמימין אודנין כבדין דל' ניימין ולא ידעין אוריית' קיימא קמיהו ולא משגיחין ולא יד' צי במא מסתכלן חמאן ולא חמאן ואורייתא רמאת קלין אסתכלו מספשין פתחו עיינין ותגדעון לית מאן דישנה ולית מאן דיריבין אודניה עד מה תקוין בני חשוכא () דרעותייכו אסתכלו למינדע ויתגלי לכו נהורא דגהיד בזמנא דיעקב שלימא מנו עאקו דארעא ורשו אחרא בנו דרגין נוכראין דהא לכולהו וברוי חולק () ערביה ואחסתניה נהורא מנו חשוכא חכמתא מנו מפשותא ואוקיר ליה למאריה כד הוה קאים ברשותא דאל אחר ע"ד (ישעיה כ"ט כ"ב) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחוררו עיב' ; עורך בזה (סוף דף ר"ג ע"ב) ז"ל תא חזי בכל יומא דיומא כד נהורא סלקא מיתעד חד ציפרא באילנא דגנתא דעדן זקרי תלת זמנין ושרביתא יודקף וכרוזא קרי בחיל לכוון אמרין () הורמני דבורייכי מאן מכוון

כלומר מות ומעשים טובים ומכפר עוונותיהם . צמקו קצו יומיך למוות אמרו ז"ל זשים (משלי יא לא) הן

מנכון דחמי ולא חמי דקיימי בעלמא ולא ידעי על מה קיימי ולא משניחין ביקרא דמאריהון אורייתא קיימא קיימי ואלא משתדלין בה טב לון דלא יתברון על מה יקוטון בלא סכלתנו זיל לון כד ותרעון ימי דרע עלייהו ויטרדון לון מעלמא עד כאן לשוננו לענייננו ובפי תרומה (דף ק"ל קולא) ביאר הרשב"י ע"ה הכרות התשובה בכל יום ז"ל כתיב (ישעיה כ"א י"ב) אתא בוקר וגם לילה אם תבעיו בעיו שובו אתיו דאי קרא אוקסיה ליה על גלותא דישאל דיתבי נו בני שעיר וישאל אמרי לקודשא בריך הוא שומר מה מלילה מה תהא עלן מן גלותא דמי לחשובא דלילא מה כתיב אמר שימר דא קב"ה אהא בקר כפר נהירגא לכד ואסיקנא לבו לסולחנא בנין דתוכון לחיי עלמא שבקתון אורייתא וגם לילה אעילנא לכון בגלותא כמלקדמין אם תבעיו בעיו כדאי (שם ל"ד מ"ו) דרשו מעל ספר ה' וקראו זתמן דתשתבחו במוא גלותא דילכון וגאיל דילכון וכד תתבעון בה היא תימי ותכרין קמיכו שובו אתיו שובו בתשובה שלימא ומיד אתיו ואיתקריבו לגמאי עכ"ל י ולמקן אמר מ' אחר בענין אמר שימר אתא וגו' ז"ל אמר שימר דא שמטרוין אתא בקר דא צלותא דשחרית דאיהי שולמנו דימטא דהוא דשלימא על לילא ואי תימא דאיהי אתי בחודו ואיפתושי זכר מן נוקבא הא כתיב וגם לילה תרוויה וכלא ולא מתפרש דא מן דא לעלמין וקלא דא קרי במלין אלין אתא בוקר וגם לילה תרוויה ומינין לגבינו סכאן ולהלאה אם תבעיו בעיו אם תבעיו בעותכון בצלו קמי מלכא קדישא בעיו עלו ובעו בעותכון ותובו לגבי מאריכון אתיו כמאן דומין לקבלא לבני ולרחמא עלייהו אוף הכי קודשא בריך הוא בקר וגם לילה קרא ואמר אתיו זכאה עמא קדישא דמאריהון בעי לון וקרא לון לקרא לון לגביה כדון עמא קדישא בעאן לאיתחברא בני כנישת' וכל מאן דאקדים בקדמיא איתחבר בשיבתא בחיבורא דרא עד כאן לשוננו לענייננו דייבפי' ששומר ממטרוין מכרין על התשובה בזמן תפלת שחרית ואמר אתא בקר וגו' שובו אתיו וכן קודשא בריך הוא וישניתיה הנקראת ממטלת היום וממשלת הלילה המכונה כפסוק בקר ולילה הם מכריזים ואומרים שובו אתיו ויש הרשב"י ע"ה בלשונא אוף הכי קב"ה בקר וגם לילה קרא דאמר שובו אתיו ולפי זה שתי ההכרות האמורות בפסוק הם א' מטרוין ואחד מהקדוש ברוך הוא וישניתיה ושתי הלפי האמת הכרזות שמשמטרוין מכריזין ואמר שהקדוש ברוך הוא וישניתיה בקר וגם לילה קוראים לבניהם ואומרים שובו אתיו והכריז הרשב"י באומרם אף קודשא בריך הוא בקר ובני הכי פ' הפסוק אוף הכי הכוונה ג"כ נזכר בפסוק הכרות הקדוש ברוך הוא וישניתיה שבקר ולילה קרין ואומרים אתיו ועוד נטעינו למדים מכלל המאמר שעיקר התפלה שאנו מתפללין היא לרצוי את קוננו שינחול עונותינו ושנשוב בתשובה שלמה לפניו ויש אסתבעיון בעיו אסתבעיון בעותכון קמי מלכא קדיש' בעיו עלו ותובו לגבי מאריכון ועוד נלמד מהפסוק באומרם אם תבעיו בעיו שובו אתיו אם תרצו לבקש שאלות מהב"ה להתפלל שובו בתשובה טרם דאח"כ התפללו שהתפלל בלא תשובה עליו נאמר (שם א"ב) מי בקש זאת מידך דמוס חצרי וזוה מדוקדק לשון הפסוק שאמר אם תבעיו דהוה ליה למיפר בעיו שובו אתיו למה אם תבעיו הכונה בדפ"י ועוד נלמד מהמאמר שלא יתקרו לקינו אלא אחר שובו מעונותיו והשליכו מעליו כל פשעיו ו"ש שובו אתיו ואמר הרשב"י ע"ה בלשוננו שובו בתשובה שלימה ומיד אתיו ואתקריבו לבנאי ומסוף המאמר למד עוד רחמי' על ישראל עם סגולתו שאומר להם אתיו כמאן דומין לקבלא לבני ולרחמא עלייהו והוא כמשל

האב האומר לכן שנתרחק ממנו בא אצלו כי הגני טובן ומזמן לקבלך ומי הוא אשר יקרא דברים אלו ולא יבנע לבנו הערל וישב לאביו שבשמים הואיל ואביו הוא רחמן ורועה שהבן יתקרב אצלו ראוי שלא יתרחק ח"ו ושלא יקשה ערפו ויקום בנריות משנתו לכא להתחנף לפני השכינה בבית הכנס' בדמעה ובתפלה כדי שיקבלוהו הואיל ותפלת שחרית הוא שעת רצון כמו שנתבאר לעיל מזה בשע' האהבה פ"א ע"ש: עוד ענין הכרזת מטרוין בייאר הרשב"י ע"ה לקמי' צפסוק (ישעיה כ' י"י) שומע בקול עבדו ז"ל לא צל הקצ"ה שאל צעורו ולומר מי צכס ירם ה' שומע בקול עבדו ז"ל והל איתערנא צהאי על מה דכתיב (שם כ"א י"א) אלי קורא משע"י דהא דרגא צטר דרגא נו ריגא הסוס שומר קורא צחילא צכל יומא ויומא ודא איהו שומע בקול עבדו דא מטרוין עכ"ל הערה ששית אל השעורה צקרוה האדם ספרי הנביאים וימלא שכולס מכריזי על החשוב' הושע מכריז (הושע י"ד כ"ג) טובה ישראל ישע"י אומר (ישעיה כ"א י"ג) אם תבעיו בעיו טובו אחיו (שם ח' ע"ז) רחלו הזכר הסירו רוע מעלליכם ומגד עיני וגו' ירמיה אומר (ירמיה ג' כ"ג) טובו צנים טובים ארעא משובתיכם וכיוצא באלו הרבה יתקאל האריך ופי' צעניני השעורה יומר מכל הנביאי' אחר (יתקאל י"א כ"א) והרשע כי ישוב מכל מעלתי אשר עשה ושומר את כל חקתי ועשה משפט ולדקה סיה יסיה לא ימו' (שם י"ח כ"ג) כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו וגו' הפסוק חספון מות רשע נאוסה' חלקים הלא צעורו מודרכיו וסיה' שם יחלא) השליכו ומעליכם את כל פשעיכם אשר פשעת' צי ועשו לכם לצד מדע ורחם חסדי' לא חספון צמות העת ולאז"ל צמות העת כי הרשע צחיו קרוי מות ולאפט"כ והציצו ומי' עור צפ' אחרת (שם ל"ג) ואם צן אדם אומר אל בית ישראל בן אמתם לאמר כי פשענו ומעלתינו עלינו וצד אמתנו נתקיים ואין נסיה אומר אליהם מי אני ולאס אדני ירו"ד אם אסתון צמות הרשע כי אם צעור רשע מדרכו וסיה טובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל ומה צן אדם אומר אל בני עמך לדקה הדריק לא חילנו ציום פשעו ורשעת הרשע לא יכשל זה ציום שובו פרשעו ולדק לא יוכל לחיות זה ציום מעלמו ושאר הפרשה האמורה שם שומעיה ואהה דע לך וכן כל הנביאים שעתה דהס לישראל לא עמדו להם אלא להסיר צחשוב' וכיון שדברייהם כחוב' לפנינו הכי הוא כלינו סיה הנביא מי ועומד ונלמד לנו דרכי חשוב' ועל צחינת הערה זו אמרו ז"ל צפסוקתא על ענין השעורה טובה ישראל משל למדינה שהיתה משועשת צייסות והיה זה זקן אחר והיה מזהיר לכל בני המדינ' וכל מי שישמע לו יהיה ניולול וכל מי שאינו שומע לו הגייסות צלות עליו והורגות אותו ולפי' הנביא לומר ולומר טובה ישראל ותקיא צכס ר' אליעזר (ירמיה

י' ג') וקורא ישראל ה' מה מקום מעבד את הטומאים כך הצ"ה מעבד ישראל צחשובה לכך הושע מזהיר את ישראל ולומר להם טובה ישראל: וכלל ד' הערות אלו שהעלנו אל החשוב' כללם כרשב"י ע"ה (זוהר פ' אחרי מוח סוף דף כה) צמא' קלר ז"ל אר"ס חוהבנא על בני עלמא דהס לית להון עיינין למחזי וליצב לאסגמא ולא ידעין ולא שויין לצייהו לאסחכלא צדעות דמאריכון היך (גנימין ולא מחערי ומינתיהון עד דלא יתי' סה' יומא דפסי עלייהו סחובא) ואקבלא ויתצב סה' מאריה דפקדונא סחצנא מיינייהו וכרוזא כל יומא קארי עלייהו ונשמההון אסיה' צהון צכל יומא וליליא ולוריית' ארימת קלין לכל' (עובר מכרזא ולומרנו) ומש"א כ' עד מתי פתיים תלכזו פתי (שם ע"ו) מי פתי יקור הנה חקר לב' אמרה לו לכו לחמו בלחמי ושחו ציין ומכתי ולית מוון (דיריכין אודניה ולית מוון דיחער לביס עד כלן לשונ' הג' הערות הראשוני' טפי כלולות צדריני צלומרני ולא שויין לצייהו לאיסחכלא צדעותא דמאריהון כי רלוו' יח' שחקן נשמותיו שהם חלק מומר ושעש' חשוב' כדי שלא נלטרך לציצון גיהנם וכן שחקן גלות שכניחו ואמר (חוהבנא על בני עלמא על איהם שכל מונת פניהם צעקי הע"ה ולא צעק עולם העליון דהא לית לון עיינין למחזי פי' שצחנס נכרשו צהס העיני' והלצ כי העיני' עיקר נכרשו סיהיה אדם לופה צהס צרוסניי' כדסי' צעור הקדוש' ס' והלצ להיו' דצק צרלון הפשוט שבו צהסי' כמו טפי' צוהר (ויקאל דף קנ"ח ע"ב) צענין ידצנו לבו ועעתיק לשונו צענין הספלה צע"ס הע"ל די מענין הימי' אחר היך ניימין ולא מחערין עד דלא יתי' סה' יומא וכו' הערה ס' מהכרוז אמר וכרוזא ועל ס' אורייתא דלמת קלין לכל עובר כי צחורה כחוב' ענין כמה יעודין יעדנו ע"י הנביאים על השעורה ועוד הוסיף הערה שביעית שהיא הנשח' המעירה צו צכל יום והיינו הנהורי השעורה הצאים לחד צכל יום שאין לך רשע מישראל שלא יפרהר חשורה אלא שילכו מחצבר עליו ומשחיה אסיכ וכן לפעמים יעורר הנשמה איהם חלום רע לעוררו צחשוב': הערה השמינית הוא טרלוי שיחשוב צמוה שמלינו שעשו חשורה ונתקבלו' ראשונה ארם הראשון אמרו צפרקי ר"א (פרק צ' צלמד צצנה נכנס ארם צמי גישון העליון עד שהגיעו המי' עד לוארד והשענה מצע שחז' ימים עד שנעשה גופו כמין כברה אמר ארם לפני הצ"ה רצון כל העולמים העצר נא מעלתי מעלי וקבל את תשובתי וילמדו כל הדורות שיש חשורה ואהה מקבל חשורה צדים מה עשה הקצ"ה פטע' יד ימינו והעביר את מעלמו מעליו וקבל חשורתו שנלמד (חלים ל"ב ס) מעלתי אודיעך ועוני לא כסיתי וגו'

נשאת עון מטפתי קלה קלה מן הע"ה וקלה מן הע"ה צד כלן לשוננו וכן אמרו (פי"ט) צכס ר' אליעזר שמזמור סיר ליום השבת ארם הראשון אמרו שצערנא שצח גורם וג"ע וצכס יום השבת ונעשה סניגור לחדם הראשון וכו' ולאמר לקמן זה הסוק (חלים ל"ב) עוז להודות לה' ארם הראשון אחר (וכי ילמדו כל הדורות שכל מי שיודה פשעיו ועוזר לילול מדינה של גיהנם סנא' עוז להודות עכ"ל לענייננו עוד אמרו צצלשטיה רצס ועמה פן ישלם ידו אחר צצס צר כהנא מלמד שפתח לו הצ"ה פתח של חשורה שנלמד (ראשית ג' כ"ב) ועמה פן ישלם וכתוב (דברים י' י"ג) ועמה ישראל ועמה ס' אליהיך שאל מעמדך כי אם ליראה ועוד גרסי' צצ' (ראשית ד' י"ו) וילא קין ולפני ה' להיכן ילץ רצ' הונא צכס רצ' הונא צר יתק אמר ילץ שמת כד"ל (שמות ד' יד) וגם הנה הוא יולא לקראתך וגומר סגע צו ארם הראשון אמי' ומה נעשה צדיק אמיל עשיתי חשוב' ונתשפרתי החסיל ארם מעטה על פניו ולומר כך היא כמה של חשורה ואני לא הייתי יודע מיד עמד ואמר ממור סיר ליום השבת וגומר עכ"ל לענייננו עוד אמרו צפסיקתא חשורתו של אסחצ קצלתי וחשובתי' לא אקבל סנגר עליו גזירה קסה סה' ד (חלים א' כ"א י"ז) והיה דצ' ס' אל אליהו חשצי וגו' רד לקראת אסחצ וגומר כה אמר ה' לצלות צמקוס אשר לקפו הכלצים את דס נצות ילקו הכלצים את דמך גס אהה (שם כ"א כ"ז) והיה כשומע אסחצ ויקרע צגדיו וגומר וילך אל מהו וילך אל אריצ'ל שהיה מהלך יסף מה כתיב חמן הראי' כי נכנע אסחצ ולפני' וגומר לא אצי' הרעה צימיו' חשורה אכני' ענתו קצלתי וחשובתי' איני מקבל סנגר' עליה גזירה קסה דכתיב (ירמיה י"א כ"ב) כה אמר ה' הנלי' סוקד עליהם וגומר ושאלתי לא חסי להם וכיון שעשו חשורה זכו להתייחס דמפורש צעור' חשורה אכני' נורו קצלתי וחשובתי' איני מקבל סנגר' עליהם גזירה קסה דכתיב (יונה ג' ד') ויחל יונה לצוא צעיר וגו' וילמינו אכני' נורו צללתיים וכתיב מי יודע ישור ונתס האלתיס' חשורתו של יכניה קצלתי וחשובתי' איני מקבל סנגר' עליו גזירה קסה דכתיב (ירמיה כ"ב כ' ח) העלצ צצס נסון האיש הזה פנייה וציקרל רצה פלטה' עשיתי' אמרו ז"ל ר' אסא ר' אצין צר צימין צכס ר' אצס גדול הוא כמה של חשוב' שוצעלה את הגזירה ומצעלה את השעורה שצועה דכתיב (ספסו כד) מי אני נלס ה' כי אם יהיה פנייה צן יהויקיס וגומר מותם ע"י ימיני ומצעלה גזירה (שם כ"ב) כה אמר ה' כחצו את האיש הזה ערירי וכתיב וצני יכניה אסיר צנו שאלתיאל צנו אסיר סהיה אסור צצית האסורים שאלתיאל צנו שמונו (הושעלה

נלכו

מלכות בית דוד א"ר הנחום ב"ר ירמיה אסיר זה הקצ"ה
שאלו על מצותה של חמאל שאל אל לבית דינו של
מעלה על נדרו עכ"ל וכן אמרו צוהר (משפטי קו) צקצב
בענין זה ויכניסו שהחשובה בטלה השבועה והגזירה
ז"ל אחר דמאריהו דתיובתא קלקין אפילו לדיקי
גמורים לא יעלין לויקס חמון ובגין כך כיון דתב
בתיובתא קצ"ה מקבל ליה ודאי מיד חניין ליה מלה
בעלמו דקיימא קמי השבועה ולכלל קצ"ה מקבל ודאי
ואי תב בתיובתא הא איזדמן לקבליה (ארכה טיים אע"ג
דפיגם מה דפיגם כלל אחקן וכלל אמהדר על חיקוניה
דאפילו על מה דאיה (ארוואה קמי קצ"ה דאל לבנות
קרי ציה יען ומי יסר דא איה רזא קתימאה וזו דכד
קצ"ה אומי אומאה לא אמי אלל אס לא יעביד תיובתא
דהא ליה סתגמא דקיימי קמי תיובתא ועל כלל וחסר
קצ"ה כד עבדין תיובתא שלימתא קצ"ה מקבל דכתיב
מי אני נאם ה' אס יהיה כנייה וגומר וכתיב כחצו
את האיש הזה עירי וצחר דחצו בתיובתא כתיב ובני
כנייה אסיר בנו ומלך דחשובה מחצר כוונת "אגזין
ודינין וכמה שלשלאין דפרזלא ולית וואן דקיימא קמי
תיובתא וע"ד כתיב (ישעיה קו כד) וילאו ורלו בפני
האנשים הפושעים כי אשר פשעו כי לא נאמר אלל
הפושעים כי דלל בעלן לאחצא בתיובתא ולתיבתמא
על מה דעבדו . אבל כיון דתיבתמא הא מקבל להון
קצ"ה . צג"ה צר נט אע"ג דפשע צ"ה ופיגם באתרא
דלא אילטרין . ותב לקמייה מקבל ל"י וחסר על"י דהא
קצ"ה וילא עליה רחמים ואימתא דחמין על כל
עובדי כוונת (תלים קמה ט) ורחמי על כל מעשי
ואפילו על בעירי ועופי מנוון רחמי אי עלייהו מנוון
רחמי כ"ט על בני נשא דיעין ואשתמודען לנאריהון
דרחמי מנו עלייהו ושראן עלייהו ועד"ה דוד (שם קיט
קנו) רחמיך ירצים ה' כושפטין חייני אי על חייבין
מנוון רחמיך כ"ט על זכאין אלל וואן בעי אקוות אינון
מארי כאינון וואן אינון מארי דכאיבין אלין אינון
חייבין אינון בעלן אקוותא ורחמי ורחים קצ"ה עלייהו
דלא יהון (שפיין מניה ואיהו לא איתחלק מנייהו
ויחזון לקבלי כד מקרב קודשא בריך הוא ציינא
מקרב וכד דמי בשמאל' דמי וצטתא דדמי ימיניה
מקרב ומקרב דא דמי ומקרב דא קריב וקודשא בריך
הוא לא שביק רחמי מנייהו . ח"מ מה כתיב (ישעיה
נו יז) וילך טוב צדק לצבו וכתיב בחריה דרכיו ראייה
וארעאהו ואנחהו ואשלם ניחומים לו ולבביליו . וילך
טוב צ"ה אע"ג דחייבין עבדין מה דעבדין צדון דאלזין
באורחא דליבייהו עבדין , צהו התדאה ולא בעלן לנייה
לון צטתא דחייבין בתיובתא ונעלן אר"ה טבא דתיובתא הא
אקוותא זמינא לקבלא לון השתא איה לאיתחללא אי
על חייא אור קרא או על מיתייא אור קרא דהא רישא

ק"ה אר"ה חסום (אע"פ שפושע הכ"ה נעטלה ע"י חשונה "מיי חסכות כ"ה גזירין "נעזבים "שנתחבר על מעשי הרעים "קשעוין קליעהו כוונתין
במחשבה ועושיין אורה כחין סכורה ואי יתן נודף כך על ידי הכנהו וחשובה מהפסין העוונה לזכיות

שע"ל כל חובות רעות שבעולם והרבה לעשות הרע
בעולם וזנה לאלהים אמרים שנאמר (ד"ה ז לג ו) והוא
העביר את בניו באש צבא צבא צבא הנם וגו' הרבה לעשות
הרע בעיני ה' להכעיקו והוא ילל לירושלי מפריח
יורים וזנה לכל לבא השמים וצאו שרי גודרי אפור
ואחור אורו .) צייניק' ראשו והוריו אורו צבלה ונחנו
אורו במוצת אש ושקרא לכל אלהים אמרים שזנה להם
ואין אחד מהם קורא אורו ולא עונה אורו ומיליו אור
אקרא לאלהי אבותי בכל לבי אולי יעשה ה' לי ככל
נפלאותיו וכשקרא לאלהי אבותיו נעמד לו ושמע הפלמו
שנאמר (ד"ה ז לג יג) ויתפלל אליו ויעתר לו באותה
שעה אמי' ונשפה איח דין ואיה דין . עוד במדרש רוח
ז"ל ד"ה גושי פלום מדבר במנשה גושי פלום קרבי
למלכות ואכלת מן הלחם זה לחמה של מלכות וטבלת
סדך כחמון שלכלך ועשירי כחמון מועשיו הרעי' וחשב
ונד הקולרי' .) שגולה מלכותו לשעה דכתיב (שם לג
י) וידבר ה' אל מנשה ואל עמו ואל הקסיו ויצא ה'
עליהם את שרי הלחם אשר למלך אשר וילכו את מנשה
במחטים ר' אצא צ"ה כהנ' אור' .) כרי מניקאה אור ר'
לוי צרטייה עשו לו .) כילה של נחשת להיות מסיקים
האור חמיו והיה לוח ללם פלן ללם פלן ש"צ"ה כיון
שראה שלא הועילוהו אור זכור הייתי שהיה אצא מקרא
אורי' בלך ונאלוך כל הדברים וגו' כי אל רחום ה'
אלהיך אלא לוח ליה אי עני טב ואי לא עני הא כלל
חדא היא כל אפייא שוין באותה שעה עמדו ומלאכי
השרת וקחמו כל הסלוחה של מעל' ואורו לפניו דבש"ע
אדם שהעמיד ללם צהיכל אמה מקבל חשונה וכו'
אמ"ל אס איני מקבלו בחשונה הריני נוטל פתח בפני
כל בעלי חשונה מה עשה הצ"ה חחר לו מחירה מחמת
כסא כבודו ומקוי' שאין מלאך יכול לשלוט הה"ד (שם לג יג)
ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנון א"ר לוי צערי
(לווסין לחחירה עתיכה עכ"ל . עוד אמרו בקפרי
(דברים ג כח) ונשב צבא מול בית פעור אור משה
לישראל ראו איזו עבירה עברתי וכמה צקשות צקשתי
ולא נקלל לי ראו עבירתי שבצרתם ואומר לכם הקצ"ה
עשו חשונה ואני מקבל ר' יהודה אומר מגיד שבכמה
מקומות צאו ישראל לדי עבירה חמורה ואמר להם
הקצ"ה עשו חשונה ואני מקבל שנאמר (שם ד ח) ועתה
ישראל שמע אל החקים ואל המשתפטים וגו' . עוד אמרו
צויקרא רבה (ויקרא ז ח) וזאת תורת האשם כך
אמר הקצ"ה לישראל בני אני הוא שאמרתי לכם אין
חטאי אלל .) צרנה וצמי שאין צו עבירה חרתי צדכרי
אמי' יעשה אדם כיה עבירות זו לנעלה וזו ויחמו
בחשונה וישפיל עלמו כארץ ויראה את עלמו כאלו חליו
זכאי וחליו חייב באשם חליו בכל יום הריני עמו ברחמי'

ומקבלו בחשונה ונותן לו צנים זכרים עוסקים בחור'
ובמלות וישמרו דברי תורה בפייהם שאל' וה' ספך דכחו
החלי אס חשים אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים וספך
ה' צידו ילל עכ"ל
וביון שומעל החשובה גדולה כ"כ לכפר על מה שעשה
האדם כמזבח בנאמרי' הקודמי' אין מן הראוי
שיחטל האדם מלפוז בחשונה כי ימינו פשוטה לקבל
שצ"ה והפתח פתוח לעולם ומי שאינו שז עונשו גדול
צ"ה והמשילו רז"ל במדרש קהלת על פסוק (איוב
י"א כ) ועיני רשעים חכלילה ומנוס אצד מנאס משל נאה
לענין החשובה אמרו משל לכה לקטים שומרה צמלך
השסס וחצטס צצית האקורים מה עשו חחרו מחירה
אחא וילאו להם היה שם אחד שלא צרה לשחרי' מלאו
המלך אמ"ל שוטה סחמיר' לענין ולא היית צורה כך
אמר הקצ"ה לרשעי' חשונה לפניכם ואין אס חזרין
הה"ד ומנוס אצד מנאס עכ"ל . ודע שהחחירה הזו
שהמשילו רז"ל במדרש הזה הוא הפתח הקטן שבהם
כדאמרי' בנחמות' (פ"ג) מפני מה נכרה העול' הזה צה'
מפני שדומה .) לאכסר' שכל הרול' .) ללא יול' מ"ט
חלי כרעיה דאי הדר בחשונה .) מעייל ליה ולעיילי
(צהך .) לא מקשיעא מילתא כרעיש לקיש דאמר ר"ש
צן לקיש מאי דכתיב (משלי ג לא) אס לללים הוא יליך
ולענוים יתן מן צל ליטמו' פוחמין לו צל לטטר מקשיעין
אורו מ"ט איה חנא אור הצ"ה אס חזר צו אני
קושר לו חחר כוונתי עכ"ל . נמלא כי הנקו צטתא
העליון הטר הוא כדי שיהא נקטר מבעלי הדין וכן פי'
בתיקונים (חקון ק ד' רלו) כי ע"י החשונה נקטר מבעלי
הדין ז"ל עוד (ראשי' ג ו) ואירא כי עידוס אנכי ואחצא
ובמיל נקטר צר נט מאלין דינין דלא שלטין עליה בתיובתא
הה"ד (תלים לא ח) ישב צקטר עליון דא אימא דאייה
קטר עליון מניה דא חמוה דלא אישתמודע אלל צה
עכ"ל וכן פי' רז"ל צקסטי' (סרד) (יתקאל ח ח) וידי אדם
מחמת כנפיהם אור רב כהנא משוס ר' ישמעאל צ"ה יוקי
ורצן אמרי' משוס ר' יהודה כשי' זה ידיו של הקצ"ה
שפרשות חמת כנפי החיות כדי לקבל בעלי חשונה מפני
מדת הדין עכ"ל ואמר שציארנו בענין הסעירות אל
החשונה ומעלתה נדבר במהות החשונה :

ק"ה אר"ה חסום (אע"פ שפושע הכ"ה נעטלה ע"י חשונה "מיי חסכות כ"ה גזירין "נעזבים "שנתחבר על מעשי הרעים "קשעוין קליעהו כוונתין
במחשבה ועושיין אורה כחין סכורה ואי יתן נודף כך על ידי הכנהו וחשובה מהפסין העוונה לזכיות

דג"ה צע"ל
ענין דג"ה צע"ל
ענין דג"ה צע"ל

שיזרז ויבנה לעשות מלאך ולהלכה מלוח וסורה
וכיוולא. ואם היה שער על הליווי חסותו שימחק
האיש הכואל אל קלה האחרון עד שימזור אל קו המלוח
והדמיון צדק לאדם שחלה גופו וממת המזון אם מפני
שונע ומלאכול מה שיש בו החמד. כדליתו. או מפני
שאלו מה שהזיקו והספידו כדליתו. ולחלק הרשעון
כפולחו הוא להרבות לו ממיני המזונות הרלוים לעצמו
ואסיהיה חוליו מפני שאלו מה שהזיקו כפולחו כהשמו
מהמזון שהוא ולהתנהג בזה שהוא הפך מזגו עד
שישוב אל הענין השוה ע"כ כלל דבריו ולפי דברי הרשב"י
ע"ה צדקה וצדקוים כפי מה שה"ה הפגם שה"ה התשוב
כבר פירש בשער היראה כי החוטא גורם קלוק האם
העליונה ועל הצנים או קלוק האם החתונה ועל
העולמות החתונות והכל כפי גודל הפגם כך גורם
הקלוק והכוונ' במלת החשוב' חזרת המדרגות והיקו'
על מנוסם הרשעון והמשל אל קילון המים המקלם מן
המעייין והמ' ההם הולכות להשקות כוונת גנים ופדרקים
ושדות וכרמים וצב' אחד בשטותו והוליד קלון המים
אל האשפ' לריק. במקו' שאין צדו חועל. שבעל המעייני כעוים
עליו אחד שבעל להשקות גנותיו הטובות והצ' שקלקל
הלימוד ושברו. והגושל הוא יותר ממור בעונתו מן
המשל כי החוטא מלבד מה שקלקל לנורי השפע מלבד
אל מקומם הראוי מוליקם אל מקום שהכעיס את המלך
ה' לבאות והוא שהוא מוליק הקדושה אל הטומאה
מקום הליך שיהיה יבש ומרוב הוא נשקה
ומרה אחרו. וימלא ענין זה צדעו בענין העניות
וצב' אל הכותי וכן במוליק זרע לבטלה וכמותו
צבגם הלשון שפגם ברית הלשון ממור יותר. מצבית
המערור ולשון החשובה הוא לחקן הליכורות הכפרי
ולהחזיר השפע אל מקומו לכל מקום ומקום כפי מה
שהיה צד הפגם אם הפגם צבא העליונה שגדס ע"ר
י"ה ר"ע י"ה שהכניס הרע בין אוחיות י"ה יגרום
בחשוב' שייחד אוחיו י"ה ויסקל הרע וצדק האם חוזרת
על הצנים ואם פגם בערוה ר"ע ו"ה שהכניס ר"ע ו"ה
וצדק האם גולה ומקומה ושפחה יורשה בצדקה השוכחו
לקלקל הרע שהיה ממס ולייחד הו' עם הו' וכל זה
נקרא תשובה חשוב' ה' עליונה על הצנים וחשוב' ה'
לגבי י' וכן חשוב' אם החתונות על החתונות וחשוב'
ה' להתייחד עם ו': וההקדמה זו וכוונתה בקלרה
בצדקוים (תקון ס' ג' ד' ל"ח) והיא צלכות במקומות
אחרים צדקה וז'ל בחיקון ס' ג' אחר שם על פסוק אשרי
האיש אשר לא הלך בעלת רעעים וס' שש"כ היא חיימא
אס"ר הוללתיך מלאך מלרים ודאי אישי תיבחת
(אסוקותה דכל מרעין ומכשפין הס"ד (איכה ב' יג) וני
ירפא לך ועלה איתמר (ישעיה ו' י') ועב ורפא לו
(משלי ג' ח) כפלות שהי לטוב זכאה איהו מלאך דכ
לגבי בעלל דידה איהו דזא דתיבחת דיתזיר הויה

י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי
כגוונל
י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי

כגוונל דעני וצדקת כל מלאך דחז כאילו אפשיט לשכינת
מלכותה והאי איהו עונש דאדם וכל דמקיים עיקודא
דאורייתא כאילו הוא לבוש לשכינתא מלכותה וצדק
דא חוקמה צדקוים דלילית וחפילין כי היא כמותה
לצדה היא שולחו לעורו צדק יסכב בגלותא והא
אוקמה עכ"ל: ולעיל מזה. מפורש הענין יותר וכדי
שלא להאריך לא העתקנו כל לשונו וכן אימא עילאה
לבושה הם שם קלות שהיא מחלצת בחוכם ובהיות
הפגם בהם נמל' שהיא בגילוי והתשובה לחקן המור'
החתונות שבהם היא מחכת ואז היא תשובה שבה
על הצנים. עור ציארנו צדקה (ויקרא ד' ע"ג ע"ה)
שהתשובה עולה עד הכתר ז"ל חלוא כההוא זימנא
דמחכתון עובדין לחתא ואימא בחדותא איתגלי עתיק'
קדישא וחז נסורא לעיר אשפין וכדין כלל בחדות'
כלל צליתו כלל אישכחו צדקתון ורמתינ זמתינ
ועלמין כללו בחדותא הס"ד (מ"ה ז' י"ט) ישוב
ירחמו יכבוש עונותינו מלאך ישוב עתיקא קדישא
לאיתגלייא בצעירא. ישוב ישוב לאיתגליא דהו' קחיס
בקדמיתא וכל' איתקרי תשובה. אמר רבי יהודה כלל
בכלל כלל קחיס דכתיב (דברים י"ג י"ח) למען ישוב
ה' ומחרון אפו וכתן לך רחמים עכ"ל. הכי צע"ה שאמר
מלאך ישוב עתיקא קדישא ואל"כ דר' יהודה כל האלילין
עד למעלה מהכתר הכל יקרא תשובה והיינו ישוב ירו'
דהיינו ייחוד השם צלותיותו על ידי עלות הפעילות
וצדק וכתן לך רחמים. עוד שם לקמיה צענין והשיב
את הגזלה אשר גזל אמר מלאך דצע"ה לחקן עובדי
כמא דאמתיק והשיב מלאך חלל כמלאך דיתקן עובדי
בגין דיתבי מצועי מייא לחתריהו לאשקא נטיעין דהא
הוא גרים בצדווי לחתונע מיייהו ועל דא והשיב את
הגזילה כמא דחומר עכ"ל. וכוונת בעל המאמר הוא
שהוקשה לו כי מן הראוי היה שיאמר הפסוק וישב
את הגזילה כי מלת והשיב הוא מצנין הפעיל אלל צדק
שפי' הוא מחורן כי ע"ה תקון מעשיו עושה הצרכות
העליונות שגזלו ומקומם ומקורם שישבו למקומם
כמלא שפחה למעלה פועל מחודש על ידי תיקון מעשיו
עוד לקמן שלפי דרך הנזכר זכאה חולקיהון דמלארי
תשובה וזכאה חולקיהון דלדקייא דצדקיהון. עלמא
מחסיימא הס"ד (ויקרא ה' כג) והיה כי יטעל ואשם
וגומר מה כתיב לעילא או מלא אצידה וכחש צד וגומר
דחא צנין דא אסתלק קצ"ה מכלל כניכול קצ"ה לא
אישתכח צדקוים דהא כנסת ישראל אישכח' מאתרה
הס"ד (ירמיה ז' כ"ח) אצדה האמונה מאי אמוני דא
כנסת ישראל כד"ה ואמונתך צלילות (שם ט' י"ח) על
מה אצדה הארץ וכל' חד והא אוקימנא אצדה ולא
נאצדת ולא אצודה כגוונל דא (ישעיה כ"ז א') הלדיק
אצד אצור או נאצד לא כתיב אלל אצד הס"ד אצדה
האמונה צד' והשיב את הגזילה או את האציד' עכ"ל

י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי
כגוונל
י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי

והכוונה בלומי מלא אצדה שהשכינה נקראת אצדה
כאשר היא אצדה הצרכות העליונות צדקת עגם
החתונות וכן ע"ה הלדיק אצד שפי' צדקה (בראשית
ד' כ"ה צקופו) אצד כל חינון צדקתן וצדקוים
תקון י"ה פירשו אצד אצד למעורריתא ואתמר צה (ישעיה
י"ח ה) והנה ירצו ויבש והיינו כי כשאין המעוררית'
צדקתה הצרכות מסתלקות מלדיק ומה שאמר מענין
אצדה האמונה פירוש שאצדה המדה שנקראת אמונה
המור' על הצרכות עד על מה אצד הארץ שמדת ארץ אצדה
הצרכות והכל צל לדכד' אצדקתה פי' ג"כ צדקה (ולאחזקן
ד' קס"ו ע"ג גם בחיקוים ד' על ע"ג ע"ש פי' כמה פירוש'
צענין הגזיל' ומשם נלמוד ענין החשוב' שיש' במלות ואפי'
צדקתה המלות כגון אם עסק בחורה כראוי אם לא
ועד' יקיש המעייין לכל הדברים שילדק בהם קלח
הפגם לריך התשובה ויקרא צעל התשובה שאמר
שהמדרגות העליונות מקולקות בחטאו והוא כשמישב
המים אל מקומם הראוי שיקר' צעל תשובה. אמרו שם
ז"ל ועוד מלת גזילה העני' צדקתה דא שכינת' דמלאך
דגזיל' אללוחא דאישי לדקא ללדיק סי' עלמין כלול
סי' צדקתן כללו גזיל' לים חיים דילה דאישי שכינת'
דאיתמר צה (קהלת ט' ט) ראה חיים עם אשה אשר
אהבת וכן מלאך דגרע מעונג שבה כללו גזיל' לים שכינת'
דאישי שבה צד יחידה והא גרם דאיתגזלת מני' בגלות'
דחא הוא דכתיב (ישעיה נ' ח) וצפשיעכם שולחה
אמכם ומיבחתא מאי גיהו (ויקרא ה' כג) והשיב את
הגזילה אשר גזל דיחזיר שכינת' לאתרה. או את
העושק אשר עסק דא קודשא צדק' הוא דאיתפרש מניה
דשכינתא איתקריאת מלות עשה מסטר' דימיני ומלות
לא תעשה מסטר' דשמאלא. ותורה איתקריאת
מסטר' דעמוד דאמלעית וכל מלאך דגזיל' או עסק
באורייתא וצמלות עשה ולא תעשה כללו גזל שכינתא
מדעווי דקודשא צדק' הוא. וכן מסטר' דיסוד סי' עלמין
איתקריאת מלות מלת מילא מלאך דגזל צדקת' ואפי'
זעל מני' לרשו ככראה כללו אפי' מרשות הימיד
לרשות הרבים וגרם למהו שכינת' נפק' מאתרה
דאישי ארץ ישראל דאישי רשות הימיד והגל' אחרם צין
אומין דעלמ' דחינון רשות הרבים הס"ד וצפשיעכם
שולח' אמכם וצד' (שמות כ' ז) לא תשאל את שם ה'
אלהיך לשוא. מלאך שם אלהיך דא שכינת'. לשוא דא
ע"ה דגלת לחנון עד כאן לשונו. הכי מוכח המאמר
שהמחשוב' צדק' ואינו עושהו נקרא גזול כח"ה
דגזיל' באורייתא וצמלות עשה והוא כענין עושק
שכר שכיר שדומה לגזל. וכן פי' גם כן במדרש רבה
צפ' במדבר ז' ד' א' אל תכרתו וגו': הס"ד (משלי כב
כב) אל תגזל דל' כי דל' הוא אמרו רבותינו צדקה הכחו'
מדבר אס הוא דל' מהוגזול לו אלל לא דבר אלל צמחונ'
ועניי' שפוא חייב ליתן להם מן המורה לקט שכמה
ועל

י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי
כגוונל
י' יבואו האחרים לו (התשובה רפואה לכל הלאים והכוח בלומר לעונות ופשיעים שם חולי הנשמה) היינו חורה שבינינו ובעיניו (ה"ה) למחשי

ועלם ומועצת עני והזהיר הקדוש צדוק הוא שלל יגזול
אדם מהם ומחנות הרלויות ליהן להם כי דל הוא די
לו עניוהו ולא די לעסיר שהוא עומד צדוק ועניי בלעזר
אלא חף גזול ממונו מה שנתן לו הקב"ה עכ"ל וכו' ואלא
צדק לודק לענין גזל החורה והמולות כדפי' והנה על
ידי פירוש הסקוק הזה שפי' הרש"י ע"ה צענין והשיב
לח הגזלם לנו יודעין מאלן מהות החשובה צין לעט'
צין לל"ה שהרי אמרו כי המחשבה צין צעשה צין בל"ה
צין צעסק החורה הכל הוא כאלו גזיל כפינחא מדעויה
דקצ"ה ולא כן לעולם החשובה היא להשיב השכינה
לקצ"ה צין דעויה דהיינו עם היראה ועם האהבה כמו
שיחזקאל עוד שהוא החשובה שלו וכו' . אמנם ישמנו
העונשים לפי ענין העבירות צין עשה לל"ה כמו שיחזקאל
צענין ד' חלוקי כפרה כמו שלא ישחיה צענין הגזל כי
יש גזול פרוטה ויש גזול מנה ומחיים ולכן גם כן לא
ישחיה הגזל אשה המלך ומצין זרועי המלך למגלי אוחה
חוץ מציתה חוץ מהיכלה או למגלה אוחה צין אומין
דעלמא וזהו ענין החשובה המשקל כי לריך שיסקול הפגם
כמה היה וכך ילעזר ולריך לדעת עוד צענין החשובה
כי בכל המקומות שפי' צעזר היראה שפגם העון
בכלם לריך החשובה שפירשנו בכלל שהפגם מביע בחלילו'
ומביע צקסא דכורסייא פנימאה צחוביהון דישראל
פוגם צמלאכיים פוגם צעולם כי שמה העולם חליו
זכאי וחליו חייב והכריע כל העולם לכך חובה פוגם
בגופו דאורייתא עבדית ציה .) רשומין וכל קדישין
ושכינה ומחלקין מונו וכן נשמחו הקדושה ומחלקת
מונו וצפרט צענין הכעס כדפי' צפ' חלום ובהחלקת
הנשמה ומחלקת השכינה ג"כ כי הנשמה חלק מונה
כדפי' צחיקוניים (חקון ק"צ דף ל"ז) ז"ל ועל הסי'
נשמח דלתייהבת צבר נש איתמר (רש"י א כו) ויצר'
אלהים את האדם בללמו צדוקא דשכינתא ואמר עוד
לקומיה כל מאלן דפיגם באי דיוקנא כאלו מועט את
הדמות ושכינתא לא שריא חוץ ורזא דמלא (דצריס לא
יג) על כי אין אלהי צקרי צמלאוני הרעוה חללה הרעו'
ומלאונו כיון דליסקלק שכינתא מני עכ"ל הרי צפירוש
כי צעגוס האדם דיוקן נשמחו פוגם מועט צשכינה
שמונה צברא ללס דיוקן הנשמה והנשמה והשכינה שניה'
כל ומחלקין מונו ואז שולטין צו החילוני ופי'
הרש"י ע"ה צפ' נשא (זוהר דף ק"צ ק"ג) כי צצרו'
על האדם רוח הטומאה אז נקרא מה וזהו רשעים
צחייס קדוים מחיים . ואמר שם כי השכינה שהיא
ה' אפרונה היא הכל פעל ידו מהקיים האדם כענין
כי על כל מולא פי ה' יסיה האדם כמו שהעחקו צעזר
אהבה צפרק עשירי ואמר האי ה' לא חזיל מנופת
וצה קיימא וכד היא חזיל מניה הא קס המוח תיפי
וחשני עליה דחחקרי עומאה ע"ה פסול' מאלך המוח
חשך ואפילה ושרייא על גופא דבר נש ובההוא זמנא
אחקרי צר נש מה ורזא דמולה (יחזקאל יס לז) כי לא

שהעחקו

שהעחקו צעזר הירא' וזו היא ועלם החשוב' שחקנה
אפי' אם עלה הפגם כ"כ שעלה עד הכקס רז"ל אמרו
צמדדש כ' יודא צר כ' קימוון שובה ישראל עד ה' אלהיך
אפי' כפרה צעיקר ונודע בעון ע"ה אפי' צמחצ' פוגם
מה שאין כן לכל העבירות שנאמר (יחזקאל יד ד) למען
חטוש את בית ישראל בצלצם וצפאר העבירות נאמר
(חלים פו יח) און אם ראייתו בלצי לא ישועה ה' והמחצ'
ה' הפוגמה צנמ' וצקסא ונמלא עוקר עלמו מהקדוש'
ונשל מרום רקיעא על עומקא דהטומא שהוא אל
אמר וכסס שהפגם צהרור כך החיקון צהרור החשוב'
שהרורי חשוב' מלד הנשמו' הם צלים ולכן פי' מל'
שהמקדש את האשפה על מנה שאני לדיק חפילו היה
רשע ומקדשם שמה הרבה חשוב' . הרי נמלא פעל ידי
שהרבה כרגע עלה עד כקס הכבוד להקרא לדיק גמור
שמהכקס הוא עוקס ומלצ נשמות הלדיקים ויש לשני
הפי' האלו גילוי צמדדש אמר דרש רצינו גדול כמה
של חשוב' שניון שאלס' ומחצ' בלצו לעשות חשוב' מיד
עול' ועומדה לפני כקס הכבוד (הושע יד צ) שובה
ישראל עד ה' אלהיך אמר הקדוש צ"ה אפי' יש צכס
עבירות עד ה' עד כקס הכבוד שובה ישראל עד כלך
לשונו . וליסער לומר צלוקן אחר לחקן שהחשובה
המועול' מועשה ודיצור ומחצ' שהם כנגד נפש רוח ונשמו'
כדפי' צעזר הקדוש' צפ' ד והטעם כי צהיות פגם צנשע
הרום ומחלקת מופני שאין לו כקס צבה חסרה וכיון
שהרום ומחלקת גם הנשמו' ומחלקת אל הכקס נמלא
שכח החשוב' לריך לעולם שחעל' עד הכקס לחקן העשיה
וכן אם לא פגם צמועשה ופגם דדיצור הרי הרום פגם
והנשמה ומחלקת אם כן צעזר לריך לחקן רוסו ולכוין
להנשך הנשמה . וכן אם פגם צמחצ'ה צצחיות
צצירנו צקדוש' צפ"ה שהוא פגם צנשמה עלמוה צעלם
הכקס שלריך שיעלה עד הכקס סס לחקן מה שפגם :

עוד בבחינות התשובה פי' בפי' נשא ז"ל כען צריך
לאהדרא על פתח התשובה וכי מבט' מינין איהי
תשובה דעבדיו בני נשא כלהון מבין אבל לאו (') כל
אפי' שוין אית בר נש דאיהו רשע גמור כל ימיו ואיהו
עובי' על כמה פקודין דל"ה ומתחרט ומוד' עלייהו ולבחר
כן לא עבר לא מב ולא ביש להאי דאי ימחול לייקב"ה אבל
לא ריזכה לתשובה עילאה אית בר נש לבחר דיתוב מחמאי
ומתכפר ליי איהו אזיל בדרך מצות ומתעסק בכל כחו בדחילו
ורחימו דקב"ה דא זכי לתשובה תתאה דאי קרי ה' ודא איהי
תשובה תתאה ואית בר נש דלבחר דמתחרט מחובוי ייעבדי'
תשובה יתעסק באורייתא בדחילו ורחימו דקב"ה לא עימ'
לקבל פרס דא זכי לאת וי' דאיהו כן י"ה ועל שמה איתקרי
בינה ודא נרים דתשוב ואיי לגבי ה' . ומלת תשובה כך היא
תשב ו' להי ולעולם לא השריא בבר נש ולא יבלא דחילו
ורחימו דאינון י"ה עכ"ל וכאשר תדקדק בדברי הרשב"י ע"ה
תמצא בדבריו מבוא' מהות התשובה כמה שנראה כפל
לשונו באומרו אית בר נש לבחר דיתוב מחמאי ומתכפר
ליה מאי ענין ומתכפר ליי הרי כבר אמר דיתוב מחמאי ודאי
שיתכפר לו . אלא הענין הזה תלוי בדי' חלוקי כפרה שהיה

רבי ישמעאל דורש שאם עבר על ל"ה אינו מתכפר לו עד
יום הכפורים שכך אמר עבר אדם על ל"ה תשובה תולה
ויזי הכפורים מכפר ואם עבר על כריתות ומיתות בית דין
תשובה ויום הכפורי' תולין וייסורין ממרקין נמצא שאין
מתכפר לו אלא בייסורין וכן אמרו גם כן לקמיה ואית בר
נש דמתחרט מחובוי ויעבד תשובה הוי' כפל אלא הוא ע"ה
האמו' כי צריך לעשות תשובה לכל עבירה ועבירה ולהצטרע
בתענית וסינוף כמו שנתיק לקפן תשובת רבי אלעזר
מגריש"א ע"ה ומהמאמר אתה למד עוד כי דברי' האי כי
התשובה העקרי' הוא עסק התורה בדחילו ורחימו שעי'
זוכה לתשובה עילאה ועל זה אנו אומרים בתפלתנו השיבנו
אבינו לתורתך כי הרחוק מהתורה רחוק מהקב"ה ואין בור
ירא חטא ולא עם הארץ חסיד ולכך עיקר תשובה בעוסק
בתורה כי התורה תלמידה היא ישוב לרצות לקונו ושלא
יכשל עוד והבי' כי קודם שיעסק בתורי' צריך שיקדים לו
החרטה והתשובה וזה שאמר דלבחר דמתחרט מחובוי ויעבד
תשובה יתעסק באורייתא הא קודם החרטה והתשובה אין
תורתו רצויה ומקובלת כאומרו (תלים נא) ולרשע אמר
אלהים מה לך לספר חוקי וכן כל אשר בו מום לא יקרב
יאם זה בצואת עונותיו מסריח היאך יתקרב לפני המלך
אדרבה המלך יתרחק' ולזה כיון החסיד ר' יהודה בר אלעאי
ע"ה באומרו אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח
ליצרו פי' שהעוסק בה נקי מחטא ועון שאז המלך
משתעשע בו ובתורתו וזו היתה מעלת הראשונים שהיתה
תורתם רצויה כ"כ שהיו פטורים אפי' מן התפיל' מפני שהיה
התורה שלהם נקיה אבל מי שהוא מלא מסרחון צואת
עונותיו אין תורתו נחת לבוראו והטעם כי בעסק התורה
אדם מושך השכינה עליו ובהיותו נקי מחמא מצאה
השכינה כסא ומישב שבו תשוב ותנוח כאדם היושב בכסא
מתוקן כראוי שהכסא הוא נחת רוח לו כן צריכה התורה
נקיה כסא מתוקן למשוך השכינה שחשורה בו אבל בהיות
האדם מלוכלך בכתמי עונותיו אין התורה שורה בו כי אין
בו כסא לשרות לא התורה ולא השכינה כי כל חמא יהיה
קוץ מכאיב וסלון ממאיר ליושב על הכסא ולכן
קודם צריך שירחץ צואת עונותיו בתשובה כראוי ואח"כ
יעסק בתורי' ויקח דמיון מהדיו הנפסק כנמ' ובפוסקים כי
במקום שיש רוח רע אסור לעסוק שם בתורה ובתפילה
וצריך להרחיק ארבע אמו' מקום שכלה הריח כן הרבה
לעוסק בתורה וטיפאת צואת עונותיו עליו כי כל
הקרושים העליונים מתרחקים . וכן גודע שהעונות נקראי'
צואה דכתוב (ישעיה י"ד י') אם רחץ ה' את צואת בנות
ציון וכן אתה מוצא שלא עמדה התורה לדואנ' ולא
לאחיתופל כי שניהם אין להם חלק לעולם הבא אע"פ
שהיו דורשים כמה הלכות במגדל הפורח באויר כדפי'
רבותינו ז"ל (בבב"ב פ"ב) ועיקר התורה הוא התשובה
והמעשה ועונשו של ת"ח אם חמא גדול משל עם הארץ
כדפי' בב"מ כפרק אילו מציאות כסופו דרש
רבי יהודה ברי' אלעאי והגר לעמי פשעם וגו' אלו ת"ח
שאפי' שגגות נעשות להם כזדונות ולבית יעקב חטאתם
אלו עמי הארץ שזדונות נעשות להם כשגגות והיינו
דתנן ר' יהודה אומר הוי' זהיר בתלמוד ששגגת תלמוד
עולה זדון עכ"ל ואחר שביארנו מהות התשובה נבאר נדריה
כדי שתהיה התשובה שלימה .

פרק שדישי' דלוי לדעת כי עם היות שמונו
שהקצ"ה ומקבל תשובה שנים אין
הכוונ' אל עזיבת החטא לצדו והחטא לצד אלא שלריך
לסקול צדעתו ענין העביר' שעשה אם היא חסידי'
לאויך

לא כל אומי תשובה שוין כי לפי החטאים לריכה תשובה ופי' החשובה עושה פעולה טובה (') דייק לעמי מי' עוסקים בחורתי פשעם דהיינו מנין
ומחשם היינו טוב

לאוין או מכריחות ומיחות ז"ל או ומחלול השם שהם
ארבעה חלקי כפרה שהי' רבי שמעאל דורש . וכבר
העחקנו לשונו בשער הזה פי"ג ובשער הירא' פ'
אחרון : ואע"פ שאמר רבי שמעאל עבר אדם על מלות
עשה ועשה חטוב לא זז משה עד שמוחלין לו לריד לבחון
ערך המלות איזה מורה בטל שהרי מלינו ראינו ראובן
שבבל ילועי אביו פגם בכבוד אביו ומנעו מפרי' ורביה
כפי דעת המוקדמים ויש קוץ בזהר פ' וישלח ע"פ
ומינו שגוף את עלמו צסק ובהעניי' כח"ש צבראטיח
רבה ז"ל ויש ראובן אל הצור והיכן היה ר' אליעזר
אומר עסקו צסקו ובהעניי' מבין שפסל הלך אל הצור
א' ל הקצ"ה מעולם לא טעם אדם לפני ועט' השוב' ואחיה
פתח בזהר ח"ך שכן צדק עומד ופוחם בזהר
ואיזה זה הושע שנאמר (הושע י"ד ז) שובה ישראל עד
ה' אלהיך עב"ל . ואל' והרי נחבנו לעיל שאדם הראשון
וקין פתחו בזהר וי"ל שהם פתחו בזהר על ל"ה
וראובן על עשה כרפי' . עוד אמרו בספרי (פ' ולאחמק)
צסקו (דברים ו') שמוע ישראל ה' אלהינו וגו' אמרו
שם מה שאנו יעקב אע"ה (ראשיית כח כל) והיה ה' לי
לאלהי' שיחול שמו עלי שלא ילך ממנו פסולת מחלה
ועד סוף וכן הוא אומר (שם לה כב) ויהי צדקו ישראל
צדק' היא כיון שמוע יעקב נדעזע אומר שמו
אירע פיקול צבני עד שנתצטר מפי הקצ"ה שעט' ראובן
השוב' שגא' ויהיו צבני יעקב שנים עשר . וכי לא ידענו
שהם י"ב אלא שנתצטר שעשה חטובה ללמדך שהיה
ראובן וחעני כל ימיו עד שבא נשה וקבלו שגא' ימי
ראובן ואל ימות עכ"ל : עוד וענין השוב' דהע"ה
שהעיד הכתוב עליו שלא נמלא אמו דבר רק צדק
אוריה סמתי והכוונה שהרבו בחרצ צבני עמון כרפי'
צוהר (ושטעמי דק' קו ע"ה) כי ענין זה שבע בהר
גמור ה' שכל היולא למלחמו בית דוד גט' פיעורין ה'
כוח לאשמו וכוונ שהאריכו עוד צוהר (בראשית ד'
ס' ע"ה) ואמרו רבותינו ז"ל לא היה ראוי דוד לאוחו
מעשה שנאמר (חלים קט כב) ולבי חלל בקרבי אלא
שם טעם יחיד אומרים לו הרי דוד טעם והקצ"ה קבלו
וכן אמר הוא (שם נא עו) אלמדה שושעים דרכיך
ומטאים אליך ישורו כרפי' שם צבראטיח משטעמי דק' הנז'
וכן אמרו צבראטיח חמומא (שם ו' ד) יראו רבים
וייראו כל הרול' לעשות חטוב' יסתכל צדוק וכן הוא אומר
(ישעי' נ"ה ד') הן עד לאומי' נחתי מיד ויצטמו צה' עכ"ל
והנה צענין חטובה דוד הע"ה וצוהר צדרי רז"ל וכן
צסקר חלים אמרו רז"ל צנסהרין פ' חלק טשה חרשים
כלערע דוד שנאמר (חלים נא יד) הטיבה לי ששון ישעך
ורוח נדיבה סמוכתי והני' חרשים מנ"ל דכתיב ומלכי'
א צ' יד) והימים אשר ונך דוד על ישראל מ' טשה
צבנון ונך ז' שנים וצירושלים ונך ל"ג .) טשה עכ"ל .

כאן
ה"ה בנחמה וכתב בחברון ונך על יהודה זו שנים וששה חרשים וצירושלים ונך ל"ג טשה ונך וי חרשים לא קא חשיב ש"ה דלערע (" יולא" כ"ה)
שלי טכהתי מפי שמואל (" שידוע עונותיו לשון בחטובה שלימה (" לירוש") ושמוע חרפתו ולא השיב לו וזה שיה יפה לו שנחטרו בשביל כך השליחו

כאן לשונו . ומכלל המאמר יולא עוד נפקותא אחרת
לצעל חטובה שלריך שיהיה שומע חרפתו ואינו חשיב
כענין דוד והטעם כי אורח המספרו הוא שליח ולמעל'
לחרפו ולריך לקבל את הדין צבצר שנים ישות כי הנה
דוד לא היו צו אורח המרופים שאמר לו שומעי צן
גרא ומ"מ שחק וקבל כ"ש מי שמטא והרבה להפשיע
שאיפשר שיהיו צו כל מה שיאמרו הוא אמת בערך הפגם
העליון שפגם וכן ציאלו עוד לקומי' (משטעמי דק' ק"ח
ע"ג) שתיקון השכינה הוא לב צבצר ונדכה וצענין
העלכות והענינות וצבא את הדין כי הילך מחגבר
בלב האדם ונ"ל הדין ששם שרשו וכיון שהלב נכנע
יורה היות הדין ככוס וקשור חמת הסקר ועוד כי כאשר
היה האדם טוטא והיה נציא קרבן צמדת רחמים
הוא שיקובל קרבנו כי הדין נוחן הנפש החוטאת היא
חמות אלא צמדת רחמים אמר הצ"ה יציא נפש צהומה
חמת נפשו ועל זה אינו כחוצ בקרבנות קרבן לאלהים
אלא ליד' דו' שהוא רחמים ומיהו הקרבן הנקרב לאלהי'
רוח נשברה שהוא מומם וצבא עלמו וילרו צבצרון לבו
ומכירות ועלכות כאליו מות שאותו הלב שנחגבר בחטא
כבר נשבר ומת נמלא מומם וקריב נפשו השוכנת בלב
והוא הקרבן שאלהים רולה וצוה מוצן לשונו שם ז"ל
כי לא חסדו צבא ואחנה וכי לא צעי קצ"ה דיקרבון
קומי' קרבנא' והא' איהו אחקן לגבי סייצא קרבנא'
דיקרבון ויחטבר להון חוביהון אלא דוד לקמי' האלהי'
אמר וקרבנא לא קרבין לשמו' דאלהים אלא לשמו' דיד' דוד
הא' לגבי דינא קשיא' מרת הדין לא מחקרצין קרבנא'
דכתיב (ויקרא א' צ) אדם כי יקריב קרבן לה' לה' ולא
לשמו' דאלהים וכי יקריב קרבן מנחה לה' צבא מוד'
לה' צבא שלמים לה' ובג"כ כיון דודו מלכא לגבי אלהי'
אמר אילערין למויכתו (חלים נא יח) כי לא חסדו
צבא ואחנה עולה לא תרלה דהא לשמו' דא לא מקרבין
אלא רוח נשברה דכתיב צבתי אלהים רוח נשברה קרבני'
דאלהים עליצו וחצירו דליצא ובג"כ מאן דחלם חלומא
צישא עליצו אילערין ורוח נשבר' והסו' עליצו) ומקתייה
לחלומא צישא ולא שלטא דינא עליו דהא צבא דאיתחזי
למדת דינא אקריב קומי' ולב צבצר ונדכה אלהים לא
חצבה מאי לא חצבה מכלל דאיכא לב דאיהו צוזה אין
הוא לב דאיהו גאה לב צבקות נוחא היינו לב דאיהו
צוזה אבל לב נשבר ונדכה אלהים לא חצבה עד כאן
לשונו : ומהדברים שלריך הסב לחקן הוא לחקן
אוח צריח הסגור צהולא זרע לצטלה שאין אדם
צוונניו ילול מונו צבצרותו ואמר צוזה' שרוד נענש
צשביל שלא שער אוח צרי' כראוי ז"ל צוזהר (לך לך
סוף דף ל"ג) טחא אידך ואמר את חטנה עלי וחסנה

כ"ה
(" משיע שלא יבוא עליו החלום רע) כשברח לפני אבשלום ברו' (בטעם שגשה מעשה רבא שבע"ה צבנה טחאה מקאר כלומר צמדה זח"ה) שהיא
המלכות שהיה ניהר ומחוסר מנהג למיכ' שהיה נערר מירושלים והמלכות יוסר מעך (קאי על מה שאמר לעיל מיכה כל מי שעוהר בלינה ללמוד
מורה הסורה מוריע לו עונותיו ולא ע"ה מהי"ד אלא כאם שמודיע לבנה בדברים רבים והוא שומע לה וצב בחטובה וע"ה) וקא
(בתלמדה) שאכלה חטנה שלא תכשלה כל לרעה כלומר שקפן השעה לזקק ע"ה עיפיה אע"פ שהיפה ראינה לו

וגו' הכי חלכא (חלים כ"ג) צוזה חכי צוטט מהו
צוזה לא את קיימא דזמינא חדיר צבי צר נס ואיתרמיזא
לעיל' ובגיני כך איתמר צוזה כחא דכתיב (ראשיית ע'
צ) זאת אוח הצריח זאת צריתי וכלא צמד דרגא .
וחלכא זה וזאת צמד דרגא אינון ולא יחסרשן . ואי
תימא אי הכי הא שאר צבי עלמא הכי . אחאי דוד
בלחודוי ולא אחרא אלא צגין דאחיד' ואיתרמיז'
ציה והוא אחרא דמלכותא ח"מ צגין דהאי זאת לא
נער לה דוד מלכא כדקא חזי ומלכותא איתערי מניס
כל ההוא .) זמנא והכי אוליפנא האי זאת איתרמיזא
צמלכותא דלעילא ואיתרמיזא צירושלים קרחא קדישא
(צההוא טעמא דרוד עבר עליה נפק קלא ואמ') צמה
דאיתקטרה חשתי לך ערדין מירושלים ומלכותא איתערי'
מויך והכי הוה כוזה דעבר צר נס ציה איתעניס ומה
דוד מלכא הכי שאר צבי עלמא על אסת כוזה וכוזה עד
כאן לשונו . הרי צפירוש שרוד קבל עונש מפני פגם
הצריח וכל חורחו ומעשיו לא עמדו עליו להלילו ונחענש
מדה כנגד מדה כמבואר בנחמה . וכן כל אדם ראוי
לקבל עליו ייסורי' לנהר מה שפגם וראוי שיגלה מדה
כנגד מדה כענין דוד וכח"ש גלות ונכפרת על הכל
צנסהרין (פ"ק ע"ש ומה יקיס המעיין אל שאר הטונות
שכולסלריכין נקיון צייסורין וצוזהר (ויקר' כג) ציאלו
עוד צענין זה האמור צדור שנענש ז"ל .) ואי תימא
דוד דהוה קם צבלגו ליליא אחאי איתענו עליה צדי'
אלא שאני דוד דאיהו עבר צמה דאיתקשר וצעי דינא
וצמה דעבר איתדן הוא טעם לקצליה דמלכותא קדיש'
ולגביה ירושלים קדישא איתרך מירושלים ומלכותא אעדיו
מניה עד דאחקין כדקא יאות ואיתענש . א"ר יהודה
מהו דקודשא צריך הוא אעניס ליה לרוד על ידא צריח
דכתיב (שמואל צ' צ' יח) הנני מקיס עליך רעה ומציתך
א"ר יומי הא אוקיימנא צגין דאי יקוס עליה צר נס
אחרא לא ירחם עליה . א"ל והא אבשלום צעא לקטל'
לאצוי צמה עיטין דבר נס עליה . א"ל לא שמענא
א"ל אלא שמענא דוד טעם צבא סתם אמי קודשא
צריך הוא ליחי צבא דצבא אל נכר וינקוס נקמחא ומאן
איהו דא אבשלום דצרה דיפת חאר הוה .) מקרב' ומאן
אוליפנא מאן דטייל אסתחא דא צקרבא וסמד צה צסוף
נסיק מניה צן סורכ ומורה מ"ט צגין דעד כען לא
לא טקסא מניה זמנא' והא אוקמורה עכ"ל . ומה שאנו
דוד טעם צבא שבע טחם פי' צבא שבע החחחחח
וצבא שבע העליונה וסגם צבא שבע הים) שכלל טשה
וסיינו טשהה מן העול' בלא צרעה וכדסי'
צוזהר (חזריע דף מה) ונעתיק לשונו לקמן
וסיינו טשהה מעיד' כי אסת עסיח צסקר וגוונר .

עוד
(" משיע שלא יבוא עליו החלום רע) כשברח לפני אבשלום ברו' (בטעם שגשה מעשה רבא שבע"ה צבנה טחאה מקאר כלומר צמדה זח"ה) שהיא
המלכות שהיה ניהר ומחוסר מנהג למיכ' שהיה נערר מירושלים והמלכות יוסר מעך (קאי על מה שאמר לעיל מיכה כל מי שעוהר בלינה ללמוד
מורה הסורה מוריע לו עונותיו ולא ע"ה מהי"ד אלא כאם שמודיע לבנה בדברים רבים והוא שומע לה וצב בחטובה וע"ה) וקא
(בתלמדה) שאכלה חטנה שלא תכשלה כל לרעה כלומר שקפן השעה לזקק ע"ה עיפיה אע"פ שהיפה ראינה לו

עוד דרכי החשובה נלמד מחשובה אחרת כדפירש
בפרקי רבי אליעזר (פ' מ"ג ז"ל ר"ע
אומר ובראש החשובה ויומין הקדוש ברוך הוא פשוטה
לקבל שנים בכל יום ואומר שובו בני אדם חדע לך
כח הדרקה והחשובה בא וראה מאחזק מלך ישראל
שעשה חטובה גדולה שבזל ומתק ורלח שנאמר (מלכים
א כא יט) הרלחה וגם ירשח ושלח וקרא ליהושפט מלך
יהודה והיה נותן לומלקות מ' בכל יום שלשה פעמים
ובלום ובחפלה היה משכים ומעריב לפני הקדוש ברוך
הוא והיה עוסק בחורה כל ימיו ולא חזר למעשיו הרע
עוד ונתרלית חטובתו שנאמר (שם א כא כט) הרלית
כי נכנע אחזק מלפני וגומר עכ"ל ועוד אמרו בפסיקתא
על חטובת אחזק היה לומר לכלול בג' שעות ציום הי'
אורל גד' שעות - צ' שעות אורל בחשע שעות וכן
אמרו בפסיקתא וילך לט שיהיה הולך יתק והעחקו
לשונו לעיל : עור דרכי החשובה נלמד מחשובה
ר"ש בן לקיש אמר שם בפרקי רבי אליעזר בן עזאי אומר
בא וראה כח החשובה מ' שמועון בן לקיש שהי' הוא
ושי' רעיו גזלים וחומסים כל אשר יעבור עליהם
בדרך מה עשה הניח לב' רעיו שודדים בהרים וש
לאחסי אציו בכל לבו בלום ובחפלה ושי' משפי ומעריב
לפני הקב"ה והיה עוסק בחורה כל ימיו ובחטות
עניים ולא שב אל מעשיו הרעים עוד ונתרלית חטובתו
וציום שמה וחו רעיו השודדים בהרים ונחנו לר"ש
בן לקיש חלק החיים וכו' רעיו בשאל חטות ואמרו
שניהם לפני הקדוש ברוך הוא משוא פנים לפניך זה
היה שודד עמנו בהרים והוא באולר החיים ולנו בשאל
חטות אמ"ל זה עשה חטובה בחיים וחס' לא עשיתם
אמרו לו הנח לנו ונעשה חטובה אמ"ל אין חטובה
אלא עד המיתה . מלה"ד לאדם שהוא רולח לפרוש
צים אם אינו לוקח צידו מארץ נושבת לחם אינו מולל
צים אם רולה לילך לו לקלס המדבר אם אינו לוקח
לו מן היישוב לחם ומים במדבר אינו מול' לכלול ולשחו'
כן אם אין אדם עושה חטובה בחייו לאחרי מיתה אין
לו חטובה שנאמר אשר לא ישא פנים וחס' (משלי ו
לה) לא ישא פני כל פטר וחס' (ירמיה י"ז) אני ה'
חוקר לב בוחן כליות עכ"ל :

למדרגו מכלל חטובה ריש לקיש ה' דברים הלריכי
אל החטובה הא' לום צ' חפלה ג' משכים
ומעריב לבית הכנסת . הד' עסק החורה . ה' לדקה
ודברים אלו בהשתחף קלחם אלו עם אלו ומכפרים את
העונות וקורעים לו גזר דינו לום הוא ראוי אל החטוב'
כדכתיב (יואל צ' צ) שובו עדי בכל לבבכם ובלום ובצרכי
בזמקסד . וכן החפלה לריך אל החטובה חפלי מעומק
הלב וכן פירשו בזהר (אחרי מות דף ס"ט) על פסוק
ומעמקים קראתיך ה' אומר איומתי (איתדכי בר נש
מוחזיה בשעתא דעל בהאי חטובה כדקא חזי ר' ילסק
אמר דחב קמי מלכא עילאח וללי ללוחא מעומק דליב'
(נטערי מעונותיו) הרי שנחלה לו הקב"ה ע"י חפלה להראה לו א"י

לא היחה חקוונה אלא (דברים כו) ארור אשר לא
יקום אלו נאמר עץ חיים היא לעמלים זה לא היחה
חקוונה אלא (משלי ג י"ט) עץ חיים היא) למחזיקי
זה עכ"ל . הרי צ' מדות אלו היו צריש לקיש שהם
העיקר לנפחת העונות כמבואר . ועוד כי מהדברים
הנז' קורעים גזר דינו של אדם וכן אמרו במדרש קהלת
(קהלת נה ד) כי ברוצ חלומות והצללים ודברי הרב'
כי את אלהים ירא א"ר אס רלית חלומות קשים
וחזיונות קשים והפוכים או שחמה מחיירא מהס קסוף
לג' דברים ולחה נילול דל"ר יודן בשם ר' אלעזר ג'
דברים מצטלים גזירות רעות חפלה ולדקה החטובה
ושלשם צפוק א' (ד"ה ג' ז' ז') וינעו עמי אשר
נקרא שמי עליהם ויחפלו ויבקשו פני וישבו ומדרכיהם
הרע' ואני אשמוע מן השמים ואלקלח לחטותם ויחפלו
זו חפלה . ויצקשו פני זו לדקה . ה"ה"ד (חלים י"ז ע"ו)
אני בלרק אחזה פניך . וישבו מדרכיהם הרעים זו
חטובה ואח"כ ואני אשמוע מן השמים . ר' מנחם אומר
אף החטות שנאמר (שם כ' ז') יעקב ה' ציום לרה . ר'
חייא ור' יוקי אומר אף שינוי השם ושינוי מעש' ושינוי
מקום עכ"ל לענייננו . וכלם הוכיחו שם ומסקוקי'
והחומר הוצא בצלחשית רבה (פ' מ"ד ור"ה ע"ק)
אמרו ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם לדק לעקה
שינוי השם ושינוי מעשה . לדקה דכתיב (חלים ק"ו
כה) וילעקו אל ה' בלר להם ומלוקותיהם יוליסם לדקה
דכתיב (משלי י' צ) ולדקה חליל ממות שינוי השם דכתי'
(רלשית י"ז ע) ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך
וגומר שינוי מעשה דכתיב (יונה ג' י) וירא אלהים את
מעשיהם ויש אומרים אף שינוי מקום עכ"ל לענייננו .
ובעל חטובה לריך להרבות בלדקה שנאמר (דניאל ד
כ"ד) ומעוף בלדקה סרוק והטעם שכנגד מה שמייעט
הטעם למעלה לריך שירבה ובפרט ציום לום כמו שכת'
(בישעיה נח ז) הלא פרוס לרעב לחמד וגו' ועל
החטות קלוי .

עוד לחטובה לריך שק וכן אמר דהע"ה (חלים ס"ט
י"ג) ולחנה לבושי שק ובצלחשית רבה (פרשה
פ' ד) אמרו רז"ל בפרק וישב ראובן אל הצור והיכן הי'
ר' אליעזר ור' יהושע ר' אליעזר אומר בשקו ובחטותיו
כשנפחה הלך והליץ לאוחו הצור ה"ה"ד (רלשית לז בע)
וישב ראובן אל הצור ר' יהושע אומר כל ערמות
הביח היחה מושלכת עליו וכיון שנפחה מטרמותו של
ביח הלך והליץ לאוחו הצור ה"ה"ד וישב ראובן אל
הצור ח"ל הקב"ה מעולם לא טעא אדם לפני ועשה
חטובה ולחה . (פחמת בחטובה חפלה חייך שצן בנך
עומד ופוחת בחטובה חפלה ואיזה זה הושע שנאמר
(הושע י"ד צ') שובה ישראל עד ה' אלהיך ודברי ר'
אליעזר הם מוקדמים בזהר יומר הרי שהחטובה היא

בחטותיה וסקן . ועוד שם א"ר אצטו לפי שחפס יעקב
אצטו את השק לא ז' ונצטו ומצטו בניו עד סוף כל
הדורות ואינו נוהג אלא בצני אדם הגדולים דוד שנאמר
(ד"ה א' כ"א ט"ז) ויסול דוד והצקנים מוכסים בשקים
אחזק וישם שק על צפרו יסורם וירא העם והנה השק
על צפרו : מרדכי וילצם שק ואמר עד כאן לשוננו .
ועוד בצלחשית רבה (פ' ס"ה) ע' ויהי צעת החיל
וירד יהודה ז"ל ר' שמואל בר נחמני פתח (ירמיה כ"ט
י"א) כי אנכי ידעתי את החטבות שצטעים היו עקוקי'
במכירתו של יוסף ויוסף היה עקוק צסקו ובחטותיו
רלובן היה עקוק צסקו ובחטותיו ויעקב היה עקוק
צסקו ובחטותיו עכ"ל . ועוד במדרש רבה פ' וזאת
הצרכה אמרו ז"ל כיון שרלה משה שנחתה גזר דין גזר
עליו חטות . (ועג עוגם קטנה ועמד בחוכה ואמר
איני ז' מלאך עד שחצטל אותה גזירה . בלוחה שעה
מה עשה משה לצב שק ונחטעטק שק ונחטעטק צלחש
ועמד בחפלה וחטותיו לפני המקום עד שזדעזעו
שמים וארץ וקררי בצלחשית עד כאן לשוננו לענייננו .
ועוד אמרו במדרש על פסוק (אסתר ד' ד') וחשלת בגדי
להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל ז"ל אמר
איני מצי את השק עד שיעשה הקב"ה עמי נסי' בשעשה
לראשוני' ציעקב כתיב וישם שק במחניו ובאחזק .) לא
חלה לו ג' שני וכן ציור' לא כלה שקו רעב משומרון
ואני שומעתי מהעוקבליים כי שק עולה ד' מאות והענין
כי יש צקליפות ד' מאות כחות שעליהם נאמר צעשו
(צבלחשית ל"ב) ארבע מאות איש עמו ויש למעלה
ארבע מאות עולמות של רחמים כרפי' צריש האיררל
ובלצישת שק זה זכה להכפות ארבע מאות דקטרל אחר'
ולזכות לעולם הבא לארבע מאה עלמין דקפופל שהם
נקראים ארבע מאות שקל כסף עובר לקומר . ועוד
שומעתי כי נמוז צסס מ' צ' צסס אחרון שקולית' לית
בלשון חגבום הוא שמיעה וסכווי' כי השק גורם שמיעת
החפלה וכן שומע קולנו ר"ח שק ומורי ע"ה כתב
צמ"ש צר"מ (פנחס דף רכח) שקס וחצן הם הקליפות
וק"ש צהיטוף הוא שק והכוונה כי כיון שצבל החטובה
טעא ומשך אחר הקליפ' ראוי שיעלה שק על צפרו וצוה
יכנע ילכו שהוא הקס ואני אומר שהרי צבלות נאמר
(ישעי נ"ג) אלביש שמים קדרות ושק אשים כפוחם הרי
הקדוש ברוך הוא שנאמר צו (מלכים א' ס' י"ו) ולחה
חטובת שמיים מחלצם צסק ושכינה נאמר צה (יואל א'
ט) אלי כבחולה חגורה שק על צעל נעוריה וכיון
שה בחטואו גרם להלבישם שק יתר על מה שהיה
להם שהרי כשאלו מוטאים מאריכין הגלות וממליכין
השק שהוא העבד יותר מן הראוי וכן הנשמה כולה
מחלצת צסק שהיא הקליפ' ולכן לתיקון השכינ' ולתיקון
כשמותו יעלה השק עליו ובפרט צימ' לער ובכיי' וראוי
ללבוש

ללבוש שחוכים לעניים ה"ה כל הלורך שיהא לכם פניו מולחח העולם
מ"ה כדמי' לעיל (חסר נומה קריבו ענין בית אסורים) לשון כחמי'
ללבוש שחוכים לעניים ה"ה כל הלורך שיהא לכם פניו מולחח העולם
מ"ה כדמי' לעיל (חסר נומה קריבו ענין בית אסורים) לשון כחמי'

ללבוש שק והנה הטעם לקבלת הייסורין וללוש ולבכי ולשק הוא כי בעל השובה בחטאו פגם למעלה והנה הסתך ההוא חלוי במדות העליונות וע"י קבלת הדין עליו מטהר המדות העליונות ומפגםם ומשכסם כי הדין והחשך ההוא ירד עליו . וזה הענין נלמוד מהאדם הראשון כי כיון שידע מה שפגם קבל עליו גזירת הדין ונטהרו המדות העליונות ויש הוכחה בחיקויים (חיקון ק"ט דף ק"ב בסופו) שאמר שם (בראשית ד' ה') והאדם ידע את חוה אשתו ועד הכא לא ידע את האדם לאינשתו אלא בזמנא דחב איםחלקי סבינתא מאחריו והכי אוקמוה מרי ומחיתין דבזימנא דליית סבינתא בחמרה אסור בחשמיש המטה וכו' ואיהו גרים דאיסחלק היה מטה ומחנן הכי איסחלק איהו מחשמיש המטה ובחר דקבל עונשי איסחלק מטה לחמרה בהוא זימנא והאדם ידע את חוה אשתו עכ"ל . הרי צפ"י כי הקבל עליו גזרת עונשו נחקנו המדות והיה אומר מורי ע"ה שלענין זה תקנו צדודי ואחא לדיק על כל הבא עלי . כי האמת עשיה ואני הרשעתי והכוונה כי בהחודות על עונו מטהר המדות העליונות ומוריד הסתך והפגם שהיא הדין עליו וזהו ואחא לדיק על כל הבא עלי והבא ר"ל מה שבא ומה שיבא כי אחא עשיה סי' בהשפעת הדין שיבא מדה אחת נחקנה והוא הרשע וראוי הוא לכך ועוד טעם לקבלתו הייסורין הוא כי העובר עבירי א' קנה לו קטיגור א' שעומד ומקטרב עליו לעולם וכאשר האדם מחודר בו דינא דדילין מניה ואינו מקטרב וכן פירשו בזוהר (קדושים דף ק"ג ע"ב) צענין דור כשאמר מטחתי ואמר לו הנביא (שמואל ב' י"ב י"ג) גם ה' העביר מטחתיך לא חמות שהענין קשה שהרי אם הקדוש צורך העביר מטחתי למה עשה דוד כל כך קטופין והעניות אלא כמה שפירשו שם מחורין שהכוונה העביר אותו מלפני הקב"ה שלא יקטרב עליו ז"ל ח"מ בר נש דעביד מלוה ההוא מלוה סלקא וקיימא קמי קודשא צ"ה ואמר אני משליח דעביד לי וקודשא צריך הוא מני לה קמי' לאשגחא בה כל יומא לאוטבא ליה צנינה . עבר על סגנוני אורייתא ההיא עבירה סלקא קמיא ואמרה אנה משליחא דעבד לי וקודש צריך הוא מני לה קמי' וקיימא חנן לאשגחא בה לשלחא ליה הדא הוא דכתיב (דברים י"ב י"ח) ויהא ה' ויגאץ מנעם בניו ובנותיו מהו ויכא ההוא דקיימא קמיא . חז בחשובה מה כתיב גם ה' העביר מטחתיך לא חמות דאעבר ההוא שובה מקמיא צנין דלא יסחכל ציה לאוטבא ליה ועל דא כתיב (דברים ע' ז') אל חסן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל מטחתי עכ"ל . הרי שעי' הענין נכרח מקטרב אחד ולכן לריך לקבל עליו הייסורין כדי למרק עונותיו שני (חלים ט"ע ל"ג) וספקתי בשבט טעם ובנגעים עונם וע"י כך מחכסרי' עונותיו ונ"ל כי מטעם שאמר ז"ל (אבות פ"ד) שהעובר עבירה אחא קנה לו קטיגור יוצן מה שמרגם אונקלס הטא סובא הטלחא חוציהן שהטעם שהוא קטיגור הוא חז

כי זה היה עיקר בוונת הכריחה (לשון בתיאור) שהקב"ה מביא מעט מעט שיביכול להודי לכוונתו

יה ומחורתיך חלמדנו . ארץ ישראל מנין ת"ל ה' אלהיך מייסרך ואומר כי ה' אלהיך מציאך אל ארץ טובה . הענין מנין חלמוד לומר (משלי ו' כ"ג) כי נר מלוה וחורה אור ודרך חיים חוכמות מוסר אמרת לא ואלה איזו דרך מציא' לאדם למי הע"ה זה הוא אומר זה ייסורין ר' נחמיה אומר חציבין ייסורין שכסם שהקרבנות מרלין כך הייסורין מרלין . בקרבנו' מה הוא אומר (ויקרא א' ד) וגרלה לו לכפר עליו זייסורין מה הוא אומר (שם כו מג) והס ירלו את עונם . ולא עוד אלא שהייסורין מרלין יות' מן הקרבנו' מפני שהקרבנות בממון והייסורין בגוף וכן הוא אומר (איוב ב' ד) עור בעד עור וכל אשר לאיש . ועוד דרשו שם במעלת הייסורין שאף על פי שמזקיהו למד למנשא תורה לא הועיל לו . כלום אלא הייסורין שנאמר (ד"ה ב' לג יב) ובהלך לו חלה את פני ה' . הא לומר' שמציבין ייסורין עד כאן לשונו . הרי במעלת הייסורין שהם מכפרים עונותיו של אדם וכו' . וכן דרשו רז"ל (ברכות ע"ק) ז"ל והיינו דרבי שמעון בן לקיש נאמרה צריח צמלם ונאמרה צרי' זייסורין נאמרה צרי' צמלם דכתיב (ויקרא ב' יב) ולא חשצית מלח צריח אלהיך ונאמרו' צריח זייסורין (דברי כח טו) אלה דברי הצרי' מה צריח האומר צמלם מלח מוחקת את הפשר אף צריח האומר זייסורין ייסורין מורקין כל עונותיו של אדם עכ"ל . והם בצרכות אחר מאמר זה הוצא ג' מאמר רש"י ג' מהנות נחן הקב"ה לישראל וכיון שבא לדינו יימא ציה מילחא ג' מהנות אלו איפשר לומר שהם כנגד נפש רוח וגשמי ונדע שורש אלו מקומם צמדות . והטעם שנקדים חורה לא"י כי ישראל קודם שזכו למחנה א"י זכו למחנה החור' צמדבר וקוד' שזכו לא היה זייסורין . בחסלה (שמות יד) וסרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם ואח"כ קריעת ים סוף (שם ע"ו כ"ג) וישאו מרחה ולא יכלו לשחות מים מומה ואח"כ צפדידים (שם י"ג א) וילמא שם העם למים ואח"כ עמלק . וכן קודם שנכנסו לארץ באו עליהם קיסון ועוג . וכן צע"ה צהר דינור נגיד ונפיק מן קדמוהי ופי' בחיקויים (דף ד ע"ב) דציה עבלין נשמחין וכו' ע"ה והטעם שניחנו זייסורין מפני שהם ג' אלהים כדפי' צוהר (בראשית ד' ל"ג) ז"ל א"ר יוקי מ"ד אשר לנ' אלהי קרובים אליו קרובי קרוב מצעי ליה אלא אלהים עילאה אלהים דפחד ילחק אלהים צמרחא וצגיני כך קרובים וגבורות סניאן אינון דנפקין מחד וכלהו חד עכ"ל . והנה החורה נחנה באש שהוא אלהים הצ' דפחד ילחק . וכן ארץ ישראל הוא אלהים צמרחא ומרת לרק ילין צה וכן עולם הבא שהוא אלהים עילאה . ולכן לריך בהכרח שיצואו זייסורין כדי שיושפע הדין ההוא למטה ויומחק כלל המסד אמ' קבלת הדין ואמרו לא נחנה אלא על ידי ייסורין שאפי' יהיה לדיק גמור לריך ייסורין לזכות אליהם . וכן מלינו שלא זכא

למנשא החורה שלמה (ייסורים ומכות) יתיה לו מנחה :

הרשע"י ע"ה אל החכמה הנפלאה אלא על ידי הייסורין שלטעור צמעה י"ג שנה וכדפי' צפרשת צדאשית וכן צמכת שבה (פ"ב) והטעם כמה שפי' צרי' והעתקנו לשונו בשער הקדושה שאמר ועוד אית רזא צלולה צמון כתיב ודאי לאו אוריית' איהי צלולה אלא למאן דקציל כוה . מכחצין צגיני כוה דאוקמוה מרי מחיתין דליח אורייתא מחקיימא אלא צני דמחית גרמיה עלה עכ"ל . וכמו זה נרמז צמורה צמקום אחר שאמר (שמות כו) ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור כי שמן זית זך שהיא החורה אינו מאיר אלא ע"י כתישה שהוא כתישת החומר כ"ה מי שיש לו ערות כי ברי לעהר פגם המדות העליונות ופגם נשמתו לריך לקבל ייסורין כדי שיזכה לעולם הבא או לזכות לחורה וכן ה' ומי' דצרי' שהחור' נקיים צהם היא צקבלת הייסורין וקבלת הייסורין הוא כענין צבי אלעזר צרי' דקציל עליה ייסורין . כיולא צזה לריך האדם להלעער צביגוף סאכילה והשינה והתענוג או להשתנות וכיולא וצחנא צבי אליהו אחר שמי שיקבל ייסורין ילול מניהם ונכנס לג' ע"ז"ל ז"ה (איכה ג' טו) טוב לבצר כי ישא עול בצעוריו אחר אליהו ז"ל אשרי מי שקבל ייסורין מנעוריו למ' שסופו . אנה מנין מאי' שכן אמרו מציריו לחיוב ס"ז) והי' ראשיהך מלע' ואסרתיך ישגה מאלד ולא עוד אלא שייסורין שעליך ילינוך מגיהנם וייסורין צגן עדן שנאמר (שם לז יו) ואף הקיחך מפי לר רחב לא מולק חסחיה ונחת שולחך מלא דשן . אומר רב אחא צשם צבי יונה אמרו לו מציריו לחיוב אף על פי שהשטן הקיח עליך הקצ"ה שנאמר (שם ג) וחסינתו צו לצלעו חס הקצ"ה חפץ להליך מפי לר מגיהנם שפיה לר מלמעלה והיא רחבה מלמעלה שנאמר רחב לא מולק חסחיה מלמד שאין יסוד לגיהנם לא מארץ ולא מאבן כדי שלא יהא צו מנופה לרשעים והיאך יידוין צמוכו כמו נוחן אוחן כעוף וקלים ודלים מכל לדדין עד שנעשין כחוט השערה שנאמר (חלים מע טו) ולורס לצלות שאלו וכתיב (איוב י"ב) ארץ עיפתה כמו אופל מאלך אחא למד שעומדין צו כעוף העומד צאור ולא דייק שהלינוך הייסורין מגיהנם אלא שהכניסוך לג' ע' שנאמר (שם ל"ו י"ו) ונחת שולחך מלא דשן ולפי' אומר הכחוב (איכה ג' כז) טוב לבצר כי ישא עול בצעוריו עד כאן לשונו ודע כי עם היות שהייסורין הם כח הדין לאד' וכפי' הנח' היה שהם נשפעים מהגבורה אין הרצב כך כי אינם באים אלא מלד המסד דכתיב (חלים קג ט) רחום ומנון וגו' ארץ אפיסורב מסד וכתיב (שם קג) לא כמעלינו עשה וגו' וכתיב (משלי ג' יב) כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכתיב (שם יג כד) מושך שצטו שונא צנו ואוהבו שחרו מוסר . ואין אהבה אלא מלד המסד והיינו כי הנפש צחו של אצרה אצינו ע"ה כדפי' צבא (פרשת משפטים) צענין

למנשא החורה שלמה (ייסורים ומכות) יתיה לו מנחה :

צענין וזה כהן כי תהיה לאיש זר כי הנשמה נקראת זה כהן וז"ל זה כהן דה נשמתו עילאה ברחיה דלצדקה אצונו קדמאה לגיורין והוא משך לה לשמחה ומחנה עילאה עד כאן לשונו וכן פירש (שם דף ל"ו ע"ג) צענין (שמות כ"ח) לעם נכרי לא ימשל למכרה צדדו זה שהצבד הזה הוא פנישו דלבוש יקר מלך החקר הנקר' אלוה ע"ש ז"ל רש"י לה קודשא צדיק הוא וחסים לה צדק גושפנקא דלבוש יקר דילי' ומאן איהו שמת קדישא דליקרי אלוה ודא איהו כימי אלוה ישמרני עכ"ל לעניינינו וכיון שהנשמה נשפעה מלך החקר גם טהרה היא מלך החקר ואם מ"ו נטמאה כמו שהיה הכהן מטהר את המזבחה דכתיב (ויקרא י"ד) ציוס טהרתו והוציא אל הכהן כן הנשמה נטהרת ע"י אשו של גיהנם כדי שתחלצן ואם עולה ע"י מיכאל שהוא הכהן העליון המקריב נשמות של לדיקים כדפי' רז"ל (מגילה פ"ג) וכן ע"י צדקה (מלוך דף ע"י ע"א) ז"ל לכתר איחידות צדקה דינין ופי' לכתר הוא נמשך אחר לשון המלמד האומר שם ספר צענין פטירת הנפש מהגוף ואמר לכתר איחידות צדקה דינין עד דלישתארת גיהנם על ידי דדומה וגו' אחר צדקה עד דתצ לעשרא ונפשא בצדקה גיהנם צדקה דינין עד דהוא זימנא דקצילת עונשה לאיחידותא ומלך החקר דיהיב צדקה לכתר דקצילת עונשה ומי זימנא לאיחידותא כדין איסתלקת מניה לאיחידותא מוחזקה כתרז' דלישתלצן צדקה וקלקין עונה עד דעלה לגנחא דעדן דלחחא ואיחידותא חזון צדיקון מיא ואיחידותא צדקה חזון כמד"א מקורבת מור ולבויה כדין קלקין עונה עד דלישתקריצת צדקה על מדחחא ס"ד ז"ל חתיה תורה המלוכה ציוס טהרתו והוציא אל הכהן כהנא עילאה דלעילי' האי נפשא דלא איסתאב כ"כ בהאי עלמא הא איה ליה תקנתא כגוונא דא ופי' לאו מעוות לא יוכל לחקון עכ"ל הרי שקוף הקרבת הנשמה ע"י הכהן ואפילו שתכנס בגיהנם והאש הוא המטהר אותה הכוונה היא כדי שתחלצן ומטהר כדי שיאיר זה כח החקר עור לצן שמשם נשפעה הנשמה כדפי' ונמלא בצדקה זו שחמד עושה הקצ"ה עם הנשמה לרשות אותה ומחמים כדי לחת לה שכל עוון והיינו (תלים קל"ט) גם שם ידך תחנני לטהרת הנפש ותחמני ימיך לחת לה שכל עוון והוא כמשל האם הרומל'ת צנה מלוואתו שגומל' חסד עמו שאסתגיה אותו בלוואתו הוא אכזריות שיתקלקל גופו ואש"פ שהצן צוכה ומלמעט הכל לעוצתו וכנהאצ המכ"כ ומייסרו צצצט הוא גמילות חסדים שמתעב עם נשמתו כדי שלא תרד לגיהנם כי מוטב שיצטרף לעד קטן ולא לעד גדול שהוא אשו של גיהנם שהוא חמדי יוס ולילא לא יצרות לעד הנשמה עד שתטהר וכן הקצ"ה צעוה"ז נטרע מן

נמצא שיש צ' מיני יסורין הא' הם מלך החקר והם נקראים יסורין של אהבה שפורע ממונו ומעט מעט והם יסורין שאין צדקה וחסד והוא ע"ד שאמרנו רבותינו ז"ל (פסחים פ"י) על פסוק הודו לה כי טוב כי לעולם חסדו ז"ל אחר דבי יהושע צן לוי הודו למי שגונב מוצתו של אדם צעוצתו עשיר צעורו עני צעיו יחוס צצילחו אלמני' בתרגומה עכ"ל ויש יסורין שאינם של אהבה והם אותם שיש צדקה ציטול חורה וציטול חפלה שנשפעת הדין עליו ולו צדקה והוא דומה צקלה לאשו של גיהנם המטהר את הנשמה צפעס אמת צלי לחת ריות והנפש צנחיה ומלא צ' צמיות אלו הם צ' צמיות שיש צדקה כדפי' צדקה צפ' וארא או כללות חסד צצבור' או גבורה צמקד ומה שהוא כללות הגבורה צמקד הם יסורין של אהבה שהחמד הוא הגוצר והדין נשפע מעט מעט ומה שהוא כללות חסד צצבורה והגוצר' הוא הגוצרת הם יסורין שאינם של אהבה אצל לעולם אין יסורים שלא ישתחף שם לך החמד לטהר וללצן כדפי' ומשל האם הרומל'ת אמת צנה וכן כחוצ (ישעיה יד) אם רחם ה' את לואת צנות ליון ודקדק צצס זה הכחוצ צאל' קדל'ת וממלא טוב נעם צדדי ומלא כי כל המקצב עליו יסורין נעשה מרכז' לחמד כי החמד שהוא כהן נקרא איש טהור כדפי' צפ' חקת וזה כי צייסורין מטהר נשמתו ומקרב אל החמד ומעט זה יקר' היושב צחנניה חקיד כדפי' רז"ל (חנניה פ"ק) דכתיב (משלי יא) גומל נפשו איש חמד חמד כי ע"י הרחמת חלצו ודמו המחמטט על ידי אש הצחנניה הוא מטהר נפשו ומלצני' ומקרב אל החמד והוא דין שמקצבו עליו מעט מעט שהרי צצילה הוא אוכל וניזון משפע החמד שמשם נשפע המאכל כדפי' צעער הקדושה צפט' וכן כל יסורין שיקצב עליו האדם שלא יהיה צדקה ציטול חורה וציטול חפלה כמו למעט צמאכלו או לצצת צחנניה כך שעות ציוס כמו שהיה עושה ר' יוחנן כדפי' צמס' כתיבו צענין נשבע להרע ולא ימיר כגון ר' יוחנן שהיה אומר אהא צחנניה עד שאצא לבית וצירושלמי פרק קונס אחר מילתיה דרבי יוחנן אומר מחננין לשעות דלתי' ר' יוחנן אחר הריני צחנניה עד דנחסי' פרקי עד דנחסי' פרשתי

(ראשון לגרים) חוסה (שקל' עונשה הקלובה כפי העוונות עשתי והזמן הראוי להיות נדחה ממדור ומושב הלדיקים (לשון מנחה) עד שפסיק ספרו או הפרשה

פרשתי עכ"ל: וכיוצא בזה הם יסורין של אהבה שפורע מעלמו מה שראוי שיעשה הקצ"ה בו מלך האהבה אמונ' ילדיק צמניה זו צצבלת יסורין עליו מיד האהבה' אם לא חטא כ"כ שאין עונשו לרדה לגיהנם אצל אם חטא בענין העניות וכיוצא שהיא מן הצמניה הג' שמה ר' ישמעאל צענין ד' חלוקי כפרה שפי' לעיל שהרי אם עבר על ל"ח שלריך יסורין למרק כדכתיב (תלים טו לג) ופקדתי צצצצט פשעס וצונגעים עונס כי צודלי' אותם היסורין צונגעים ויש צדקה ציטול חור' וחפלה כפי הצצרה והטעם שהקדוש צרוך הוא נותן לו יסורין קשים ומני שאין לקודשא צדיק הוא אז חסד צחורתו ומלמד שנפשו מזהומת הרצה צלוואת עונותיו וצלי' ספק שאם לא צאו עליו יסורין ידע שהקדוש צרוך הוא שונאו ושומנו לפקוד הכל צימד לגיהנם ולכן לריך לקבל עליו יסורין קשין וחק על פי שיהי' צדקה ציטול חורה וחפלה כי טוב מעט חורה צנקיון הנפש מזהומת רוח רע העוונות יחר מלהרצות חורה והנפש מליאה זרהומל ועליו כתיב (שם נ יז) ולרע אחר אלהי' מה לך לקטר חוקי וגומר וכבר יש עונות שאע"פי שאינם מן כתיבות הנזכר צחורה פי' רז"ל שהם שקולים כנגדם שהרי לשון הרע שקול כע"א וגלוי עריות וס'ד וכן כעס השקול כעוצד ע"א והגא' ככוסר צעיקר וצלי' ספק לריך לקבל יסורין עד שיטהר ומכל ונקוס כל מה שאדם מקצב צעולם הזה חף על פי שיהיה צדקה ציטול חורה וחפלה כלם הם על לך החמד והמעט שיקצב עליו טעו צצור' הרצ' לפניו כדכתיב (שם קג י) לא כחטאינו עשה לנו ולא כעונותינו גומל עלינו שהעולם ומתגב על פי החמד דכתיב (שם טג) אונתי עולם חקר יצנה אונס אחר פטירת הנשמה מהע"ה היא נדונית על הדין והדקדוק הגמור צלי לוותר אפילו נקודה כדפי' לעיל שעולם הבא יתן על ידי יסורין דכתיב (משלי וג) ודרך חיים תוכחות מוסר ופי' ודרך חיים שהם החיים העליונים חיי הע' לריך תוכחות מוסר כי כדי לזכות לאותו העונש העליון לריך הא' ודאי והלואי שאותו העונש אינו יתן אלא ליריאיו וחסדי' דכתיב (תלים לא כ) מה רב עוצדאשר לפניך לירא'ך וכתיב (שם לו ס) מה יקר חמדך אלהים וגומר (שם קטט ה) יעלצו חסידים צצצור ולכן לריך יסורין כפולים ג' תוכחות שני' מוסר אחד הרי שלשה שעולם הבא הוא כולל שנים המודרגי' עמו שהם חורה וארץ ישראל ולכן נותנין לו יסורין כפולי' דהיינו ע"פ הדקדוק הגמור שלא לוותר דבר וצחור' ופי' לא נזכרו אלא יסורין פעם אחד צחורה (תלים לד יצ) אשתי הגצר אשר חיסרנו יהומחורך חלמדנו וגומר כולם הם יסורין צחמים צחורה נזכר בו שם י"ה שהוא רחמים וכן צא' ידו' אלהיך הרי שם רחמי' מוסוף צדין וצעולם הבא לא נזכר שם לא רחמי' ולא דין להורות על הדין הגמור ידו' אי איסטר להזכירו

(שאלער ואסנג עליו) רשעים"א"ח לא קבל

שלא להורות על החמים: חלקים אי איסטר להזכירו שצבל ספר משלי לא נזכר אלהים (אלא צג מקומי) מן הטעם שפירש צדקה (צא ריש דף לג) שמשלי הוא כנגד קו האמלעי"ש ולכן הזכיר יסורים כפולים מפני שלא הי' יכול להזכיר אלהי' ודי צדקה הער' למשכיל שיצורר לצו אל החסובה וידע לטהר את נפשו מונגעי' כי אין לאיש נכבד מנפשו וכל א' יודע מומי נפשו ולכן צעור שואריכי' לו ירפא את עלמו צרפואות החסובה אשר יצאלרו צע"ה לכל עון ועון הטורה הלרובה לו טרס הסרטה אשר לא חוועיל:

ואחר שביארנו צורך היסורין לטהרת העין צריכי' אנו לבאר שצריך האדם לקבלם מאהבה ומאהבה הוא כפי בחינות הא' כי מאהבת השכינה מקבל עליו אותם היסורין והטעם כי החוטא שכינה לוקה על ידו בענין בן כפיל תונת אמו שביארנו בשער היראה ולכן מאהבת השכינה שהיא אמו הוא אומר אל לבו מוטב (שאלקה אני בנופי ולא תלקה אמו ועוד בבחינת אהרת כי האדם כשהוא חוטא שכינה מסתלקת ממנו והיא כרי שלא מסתלק השכינה ממנו מקבל עליו יסורין וכן ביארנו בזה (ויחי דף רמ"ח) ז"ל ד"א קשה כשאל קנאה מה שאל בשעתא דנחתין לחיובי' ביה מודיעין לון חוביהו על מה נחתין ליה וקשיא ליה כך מאן דקני היא תבע על חובי' וחשיב כמה עוברין וכדין קישורא דרחימותא איתקשר ביה עד כאן לשוני' פי' הוא תבע על חוביה כי העון הוא סבה להפריד האהבה בינו ויבין השכינה כאומרי' (ישעיה נט ב) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלהיכם ולכן כיון שהאויב הוא אינו רוצה שתשוקתו תסדר ממנו הוא מעצמו בעל חוב התוכע את חובו ומתורה על עונו לחשוקתו ואומר לה האמת חמאתי לך אל תפרד ממני בסבת חמאתי וכיון שהאדם מתורה ב"ד ינא בדילין מניה כדפי' בזה בפי' פנחס ואז אין דינו נמסר ביד החיצונים אלא קודשא בריך הוא ושכינתיה דינן אותו ומייסרין אותו ביד דין קדושה בעה"ז כמו שאמר ירמיה (ירמיה יבר) יסריני ה' אך במשפט אל באסף וגו' וכן אמר דעה"ה (תלים ג) ובגבורתך תדינני והכוונה שיהיה דינו נמסר ביד הגבורה העליונה שהוא דין קדוש והוא ברחמים מצד רחמי' ת' ואל יהי' נמסר ביד החיצונים בניגום שהיא רעויה כישא מכת אכזר ותביעת החוי' הוא תביעה היסורין על עונותיו בעה"ז באופן שלא ישאר תביעה למקשר שהוא בעל חובו לגבות ממנו חובו בניגום והוא אומר לנפשו כך וכך עשית כך וכך תסבול: ומה שאמר וחשיב כמה עוברין פי' כמה מעשים טובים לטהר נפשו וכדי שלא תחרה חשוקתו ממנו וכדי שתבא לרוד עמו הוא עושה מעשים אשר בבורחו לעשות למצוא חן בעיניה שתתרגע בו ואמר וכדין קישורא דרחימותא איתקשר ביה שמקבל היסורין מאהבה וכן המצות עושה אותם מצד אהבת השכינה וזה תכלית האהבה ובזה (משפטים דף קט ע"ב) פירש שהתשובה והתפלה וקבלת היסורין עליו מועילין שרא' יצטרך לבא כנגדו כפי סבת רז"ל הנזכר לעיל ז"ל אהבתי את אדוני ובסריאו דצלותהון רחים לקבי' אתקין עובדיו ואמר אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי וקודשא בריך הוא (קביל ליה בהווא תיבתא ובהווא סניאו דצלותהון מה עבד קודשא בריך הוא מה רהוה זמין לאהדרא ליה בגלותא ולמסבל עונשין בהאי עלמא על מה דעביד לה אהדר ליה להאי עלמא ומה עביד ליה קריב ליה לבי דינא דמתבתא דרקי'עא ודיינין ליה ומסרין ליה לבי מלקיותא וארשי'

וארשי'

וארשי' ליה קודשא בריך הוא היאך אתמסר לבי ענשא ופני' ליה תחות שולמניה דיובלא עד זמן דיעוצבתר פרוק ליה עכ"ל. והמעט ליה איפשר לוטר כי בעל תשובה בקבל עליו ייסורי' מקבל עליו הדין העליון והמודות המטהרות מהפגם והדין שבהם ובוה מקרב נשמתו אל החסד נקראת קץ היטין ולכן זכה שתגדוף נפשו בקץ היטין ולא ישוב בגלגול כמו שבשרו ענין זה לדניאל (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ ותגדוף ותעמוד לגודלך לקץ היטין ובוה נכלל הפרק.

פרק הביעי

אחר שבפרק הקודם ביארנו הצורך הבודד לבעל תשובה כמו שנתבאר על ידי הנביא יואל ע"ה (יואל ב יב) שובו עדי' ככל לבכבד וציום ובכבי ובמספר והקרי' הפסוק בכל לבכבם ויש בו אהבה ואחר כך אמר ובציום ובכבי ובמספר והכוונה כי עיקר הכל הקודם אל הציום והכבי הוא היות התשובה טוב ומנפש. והחסיד בעל חובת הלכות פ"י בענין התשובה ד' תנאים. ז"ל אבל נדרי התשובה הם ד'. הא' החרטה על מה שקדם לו מן העונות. והב' שיעזוב ויסור מהם. והג' שיתודה בהם ויבקש המחילה עליהם. והד' שיקבל על נפשו שלא לעשותם ובמצינו עד כאן לשונו. והנה כלל הד' אלו הוא מ"ש בכל לבכבם כי בעשות האדם התשובה בכל לב ויכלול בודאי ד' תנאים האמורים. ועוד איתפטר לוטר מעט אחר כי לפעמים יהיה האדם חולה או במקום סכנה ויהרהר תשובה בלבו לכושיכיל לעשות יתענה ויעשה תשובה וכהיא (דאמרו' ס"ק תענית) בימי רבי זירא נזיר גזיר' וגזיר דלא למיחב בתענית אמר להו רבי זירא נקייל עילון ולכי כמיל גזיר' ליתביה אמר ליה מאן לך הא אמ"ל דכתיב (דניאל י יב) ויאמר אלי אל תירא דניאל כי מן היום אשר נתת לך להבין ולהתענות נשמעו ברבך הרי כפירוש כי קבלת התענית אף על פי שאינו יכול להתענות ומעיל כאלו התענה והיינו בכל לבכבם והציום מצטרף אל השב כי באכילה הלב מתנא' ויבא למרוד וכמו שהעסקנו בשער הקדושה פ"י מ"ו שאין אדם מורד אלא מתוך אכילה ושתיה כאמרו (דברים יא מו) ואכלת ושבעת השמרו לכם וגומר (שמות לב ו) וישב העם לאכול ושתו ויקומו לצחק וכיוצ' הרבה ועיקר התענית היא ההכנעה כמ"ש דוד הכל'ך ע"ה כמזמר התשוב' (תלים גא פ' זכחי אלהים רוח נשברה וכפ"י לעיל. ונתבאר עוד בוורר (פנחס דף ר"ט ע"א) ז"ל רבי אבא פתח וזכחי אלהים רוח נשברה האי קרא אוקמיה דרעותא דקודש' בריך הוא לא איתרעי בקרבן דבר נש על חובי אלא רוח נשברי וכני נשא לא ידעי מא' קא אמרי והכי שמענא) מביצי' קדישא דכר אתי בר נש לאיתבאבא כחובי אמשך עליה רוחא מסמרא דמסאבא ואיתנאי על בר נש ושלמ' עליה לכל רעותיה אתי בר נש לאיתדכאה בונגא דהוה כי מקדשא קיים אכריב קרבניה כל כפיה דליה תלייא עליה עד דאיתחרט ותבר להווא רוחא מנו גאותה דליה) ומאיך ליה ורא הוא תבירו דהווא דרנא דמסאבא וכד איתתבר ההוא רוחא מסאבא וקביל סרבניה דא אירו דאיתקבל ברעוא כדקא יאות זאי לא איתבר האי רוחא לאו קרבניה כלום ולכלבי איתמסר דהא קרבניה דא לאו דהקדוש ברוך הוא אלא מכלבי ובנין כך זכחי אלהים רוח נשברה כדקא יאות רוח נשברי דיתבר ההוא רוחא מסאבא ולא ישלט ועל דא מאן דיתבר לייכדקא יאות עליה כתי' (תלימעח לט) רוח הולך וילא

ס"ה שולמניה דערלם (להע"ם שכני אחר רבי) שיתצטע מירופי שיעזבם עכ"ל ויפקוק ממה שפעם אכל אפטר שחזר זמן ישוב לעצתם וע"י אחר שקבל על נפשו וכו') דר' שמעון בן יוחאי קראת' כ"ה סקד' (ונשמטיל אומר') וזכביל (והש"ס) והע"ס ביקורים (הש"ס) ויחי' יסורין של אהבה ע"ה

ע"ש ולכן צריך להתענות כדי להגביר כח הנשמה ולהחליש את החומר ואת תענוגיו וכבר ביארנו בשער הקדושי שבידת התענוגים הוא בענין שיבית קליפות האנו' הקשי ואמר בתיוקנים כי הלב הוא בעין האנו' ז"ל ועוד ליבא איהו אנו מאן דתבר קליפה דאיהו יצר הרע עליה איתמר (תלים גא יט) לב נשבר ונרכה אלהים לא תבוה וגמות ליבא דאיהו שלים בקלפין דליה ולא יתבר עליה איתמר (משלי יו ה) תועבות ה' כל גבה לב ושכינתא לא שרייא עליה ומסמרא דקליפין איתקריאו בני נשא ערלי לב עכ"ל. וכלילה שלאחר התענית יורה שלא ימלא בשר ויין בענין שיתגאה לבי ויצא שכרו בהפסדו וצריך בעל תשובה להתרחק מהם ובפרט מהיין כמ"ש בוורר (מקץ דף ר"ב ע"א) מה דאיתמר דידכור ליה בר נש הווא יומא דמותא וראי הכי הוא בנין דמתבר לכא דבר נש דהא יצר הרע לא שריא אלא באתר דאישתכח חדוה דחמרא ובסתא דרוחא וכד אשכח רוחא תבירא בדין איתפריש מניה ולא שריא בהדיה עכ"ל. וזוהו שאמר נסתא דרוחא צריך להתרחק מהתענוגים באופן שלא יבא רוחו להתגאו' עליו. והרבה מנעלי תורה שזכרנו קומיין שלם להסענות מהא דלמריין (פעני' ס"ק) אור שמולל כל היוסב צחעני' נקרא חוטא קצר כי האי חתא דחניא ר' אלעזר הקפר צרבי ארז' מה ת"ל (מדבר ו' יא) וכפר עליו מחסר חטא על הפס' וכי צאי'ס נפש חטא זה אלל שליכר עלמו זון היין והלל דצרי' קל'סומר ומה זה שלל ליער עלמו אלל מן היין נקרא חוטא המלכר עלמו מכל דבר ודבר עכ"ו ר' אלעזר אור נקרא (קדוש שנאמר (שם ו' ט) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו ומה זה שלל ליער עלמו אלל מדבר א' יק' קדוש המלכר עלמו מכל דבר אעכ"ו. ולשמוראל הא איקרי קדוש (הסול דמדכי נפשיה. ולר' אלעזר הא איקרי חוטא הסול) דסאיצ' נפשיה. ומי א"ר אלעזר הכי והאמר ר' אלעזר לעולם ימור אדם עלמו כאלו קדוש (סרוי צחוך מעיו שנאמר (הושע י"א ו') צקרנך קדוש ולא אבא צעיר לא קשיא) הא דמלי ללעורי נפשיה הא דלא מלי ללעורי נפשיה ריש לקיש אומר נקרא חסידי' שנא' (משלי י"א ו') גומל נפשו איש חסד אור רב שעת האי צר צי רב דיתייצ' צחעני' ליכ'ול (לכלל' סירותיה א"ר ירמיה צר אבא איך חעני' לצור צצ'ל אלל ת"צ צלצ'ד א"ר ירמיה צר אבא אומר ריש לקיש איך חלומי סכס רשאי ליטב צחעני' חסני שמועט צמלכח שמים עכ"ל. וזממרי' ריש לקיש זו אסרו' ומסחייעי כדי שלל להסענו' וכדפי' רש"י ע"ה שמועט צמלכח שמים חלש הוא וחינו יכול ללמוד עכ"ל וכיון ססו' חלש ואינו יכול ללמוד נקרא ל' מלי ללעורי נפשיה ונקרא חוטא ומימר' ריש לקיש דקאמר נקרא חסיד שנאמר גומל נפשו איש חסד לריך לאוקמוה לפי דעתיה' דמולי ללעורי נפשיה או צמחינו ת"ס כדי שלל יחלוק ריש לקיש מדידיה לדידיה דקאמר איך ת"ס רשאי ליטב צחעני' ואיך מכל זה

כד

קיוע למי שחטא שלל יתענה וסיקסיק לו החור' לכפרת עונו שמי שחטא אפילו הוא ח"ה איך חורחו רלויה עד שיטהר עלמו כדפי' צקוף פ"ב. והעד על זה ריש לקיש עלמו שפי' צב' ר' אלעזר וסעחקו לסונו לעיל שחזר קסב כל ימיו היה עוקק צלוס' וצולדקה וצחעלה אלל ודאי איך דצרי ריש לקיש אמורים אלל צח"ח שלל חטא שלל ירלם להסענות כדי לקדם חס עלמו אינו רשאי חסני שמועט צמלכח שמים אלל חס חטא ויוטב צחעני' נקרא חסיד שנאמר גומל נפשו איש חסד ופי' גומל נפשו גומל נפסו לשלם לה כמדתה וכמ"ש הפסוק (חלים ק"ג י"ד) ולך ה' חסד כי חסה חסלם לחיס כמעשהו הכי צמוד חסד חסלם לחיס כמעשהו וכן פי' ע"י קצלת הייסוריין מוקרב עלמו אל חסד כחומר' (משלי י"ג כ"ד) ולא צדק שמרו מוקרב וחסה הוא חסדה חסד וחסה מולד חסד חסד כדפי' לעיל. ועוד אמריין צירו'סלמי צנדרי'ס' קודם ר' יונתן הור' (ל"י'ס כל ערבי ריש חתא ר' אצין הור' ל"י'ס כל ערבי שנת ר' זעירא ל"י'ס חלח מלוח לומיין איח דלומר חטע מלוח לומיין ולא חס על מגילת חעני' עכ"ל והכי איחא צירו'סלמי צחעני'ס' פ"ב וכן כחצ הטור (הלכות שבת מ"ט) אין קוצעין סעודה צערב שבת משום כבוד שבת וכתב אש"כ וירלס שדך' לחטי מעשה להסענות כל היוס כדאיחא צעירו'צין פ"ג סוי צני צי רב דיחצי צחעני' צועלי שחח מהו לשלומי אלמח שדך ח"ס להסענות ערב שבת עכ"ל גס איך להציא ראי' דלמריין (צחעני'ס' ג') ר' יוקי אומר איך היסיד רשאי לקנף חס עלמו צחעני' שנא ילעך לצריות כי מחורץ הוא צמה שכתב הר"ן ז"ל סס כזר פי' לעיל דמפני שחענין על חלו צרליס' קאמר דאיך היסיד רשאי להסענות על חלו צרלופס עליהס וציאור דצרי' שחמר דמפני שחענין על חלו צרלופס הכוונה היא שחמר סס ח"ר עיר סהקיפוס גייסות או גהר או ספינה המטורפת צים ויסיד הנדך מפני נכרי' ומפני רוח רע' מפני לקטים מחריעין מיד צצחת ועל כן איך יסיד רשאי לקנף עלמו צחעני' שנא יעטך לצריות ואיך הצריות מרמזין עליו. הכי שר' יוקי קאי על דצרי ח"ק סהוא לקנף עלמו צחעני'ס' על אחר כגון להספל על עיר סהקיפוס גייסות או על יסיד הנדך וכדפי' הר"ן שנל חלו מוסר להסענות רלוסין ועל חלו פליג ר' יוקי וקאמר שלל יתענה רלוסין מפני סיצטל מוללכח וכו' אלל המחענה רלוסין לחסובה על עוונותיו לא דבר ר' יוקי צזה וצדד'ה צצח עליו צרכח טוב סהרי צום' (יומא פ' י"ה) אומר מר זוטרא צר עוציה אומר רב גדולה חסובה שלטי יסיד עושחה מוסל'ין לו ולכל העולם שנאמר (הושע יד י')

ע"ה צע"ה עוונותיו מחריקין) כגמר' גרם ההוא אגדל פרע קאי ופי' שטערו ססור כהלל סקד'ס) על סעעיא וסחר ימי צירוחיו נקרא חוטא (כאלו כל מעיו קדוש וססור להסחי' וצחעני'ס) אז נקרא קדוש אלל מי שלינו יכול נקרא חוטא (שכלל יוכל סעודסו כלומר שלינו מועיל לו חעני'ס שחענו מ"ה ס' ק"ה מסענה

אדם ומוצאם ולא עוד אלא שמוציא רפואה לעולם כדלמדין החס אחר רבי גדולה השוזה שמוציא רפואה לעולם שאלמר (ירמיה ג' כ"ג) שוזה בני שווצ' רפואה מווצוהיכם ואם יש כח בהשוזה שמוציא רפואה לעולם כ"ש לעלמו שיציא רפואה להיותו בריא של יחלה ואל"ה שהשוזה היא בלא חנינה כבר מפורש ע"י הכניא חלמי השוזה (יואל ג' י"ג) בכל לבצנס ובלום וצכי ומוקסד ועוד אמרו במדרש צסקוק (משלי ו') אל חתן שינה לעיניך ז"ל אל חתן שינה לעיניך ולהתעסק בחורה שהיא מכפרת עון דבר אחר אל חתן שינה לעיניך תלעשות חשוזה שהשוזה ומעשים טובים כחריס צפני הסורענו' ד"ה אל חתן שינה לעיניך מלישצ צמענית שהתענית קרובה לחשיבה שאלמר (יואל ג' יג) וקרעו לבצנס ואל נגדיכם ושוזו אל ה' אליהם אל עשיהם כן כי חנון ורחום הוא וכל כך למה כדי להנלל מדינה של גיהנם ועליה מפורש בקבלה (משלי ו') הנהלל פלצי מיד וכלפור מיד יקוש כדי שלא תתיקשו צירייתה של גיהנם. ד"ה וכלפור מיד יקוש שלא תעשו קש לאשה של גיהנם מפני טכמה של חשוזה מנעם עד כסא הכבוד עכ"ל. הרי שאמר שהתענית קרובה לחשוזה והטעם כדפי לעיל בראש הס' ולכן אנו מולאים טעל כל לרה שלל חבא על הליצור גזורים הענית כדתן צפ"ק דתענית הגיע י"ז חסון ולא ירדו גשמים החמילו היחידים מתעניים ולמה יתענו מוטב שיעסקו בחורה שהיא מכפרת עון ויפספשו צמעשים צלי תעני אלא מוכרח התענית כדי להציא הלצ לדי הכנע' וכאשר נקדש מאכל' ושת' שהם כמות הגוף נדבק בו ית' ומוטרתיו שהם מוצדלין וקדושים מאכילה ושת' ולא הוא עונה לחתנו מפני שאנו דצוק' צו אכל ע"י אכילה ושתיה לנו מוצדלים ומנו מוצד כשהאכילה מלה צמצוח וימים טובים ור"ם וכילול. ואיפשר שמוטעם זה היה מר צריה דרצינא יושצ צמענית כל הסג' כדלמדין צסקמים (פ"ו) מר צריה דרצינא כוליה שחא הוה יחי' צמעניתא צר) מעלרתא) ופרייא) ומעלי יומא דכסורי. ומי שאינו יכל להשענות כל הסנה רלופים לפסוח ישחל לקיים דצרי הכ"י בעל הטורי' (ח"ס ס' חק"ס) טכחז זה לשונו: כחצ צה"ג אלו הימי' שמתעני' צהם מן החורה והמתענה צהם לא יאכל צהם ולא ישח' עד הערב צה' צניקן מתו צני אהרן וכו' וכחצ צקוף דצריו אלו ימי תעניות קצלו ישחל מן החורה ועוד גזרו שיהו מתענין מפני ג' דברים שני ומישי וסני על חרבן הציח ועל החורה שנטרסה ועל חרפת ה' ולעמיד לצא עמיד הצ"ה להפנס לשון ולשמה עכ"ל. וכן אמרו צומק' סופרים שהחלמידים מתענין צניקן צ' וה' והטע' מפני שהוא גזירת רצוחינו על ג' דברים האמורי' ז"ל צסק צחרל הלכה ג' לפי' חין אומרים חסונים כל ימי ניסן ואין מתענין עד שיעבור ניסן אלא הצכורות

ומלבד שני ומישי יש ימים שנהגו צהם ישחל להשענות צערצ ר"ם נהגו להשענות ואומרי' שהוא כסור קטן וטעם למליאות התענית כי נודע כי ישחל מונין ללצנה כדפי צזורה (ויחי ריש דק קל"ה) מפני שהלצנה הזו רמוז ללצנה העליונה וכיון שיש למוטה מיעוט ומקרון כן למעלה והלדיקים המולטערי' צייקורי שכינה לקבל הדין שצא עליהם כאשר הוא ומחדשה כן הם ומחדשים עמה וכן אמרו צזורה (וישצ דק קס"א ע"א) צענין הלדיקים שיש להם יקורין מפני שולדו צחקרון הלצנה שלעמיד יש להם ומעלה גדולה והצרינה אינה זזה מהם ז"ל שם וכו' קיהלא איתסגרי' דנפקין אף על גצ דכלהו דתיין וכלהו קדיסקי הואיל ונפקי צפגינוו צכל אינון אחרי דמטו אינון נשמתין כלהו אצצרו ואיתסגמו צכמה לערין צכמה כליצין קצ"ה לצח' דאיתצרו ואע"ג דנשמתין בעליצו ולא צמדון ורצא דמלא שריין כגווי' דלעילא גוסא איתסגים ונשמת' לגו כגוונא דלעילא ודאי כגוונא דל' וצנין כך אלין אינון דצעין) למחדומי צמדחומ' דקיהרל ועל אלין כחי' (ישעיה סו כו) והיה מדי מדס צמדשו ומדי צצח צצצחו יצא כל צער להשחמות לפני אמו ה'. כל צער ודאי דאלין יחדחון צכולא וצעיין למחדומי צמדחומא דקיהר' ואלין אינון צשחופא מדא צקיהרל פגיוון צההווא פגיוו דילה וצנין כך איהי שרייא צגוייהו חדיר דל' צצקא לון כמד"א (שם כ"ז ט) ואל דכל וספל רוח דכחי' (חלי"ד יט) קרוב ה' לנצצרי לצ לאינון דקצלו עסקיהר' ההוא פגיוו אינון קריצין לה חדיר ועל דל' להמיות לצ נדכאים צאינון חין דחתיין לה לאיתחדתא יהא לון חולקהו אינון דקצלו עמה יחדחון עמה. ואלין איקרון יקורין של אצנה. של אצנה אינון ולא מיינה מההוא צר נש של אצנה אינון דאיתסגס נהורא של אצנה זוטא דאיתחדתייא מלחצה רצה וצנין כך אלין אינון צצריים מווצחמים צהדה. זכאה חולקהו בעלמא

דין ובעלמא דחתי דאינון זכו להאי למוהי צצריים צהדה עלייהו כחי' (שם ק"צ ח) למען אחי ורעי וגו' עכ"ל ומכאן שכל המולטער צלער שכי' יש לו סכר גדול כמדוח' צמאור שאמר קרוב ה' לנצצרי לצ לאינון דקצלו עם קיהרל ההוא פגיוו וכו' נראה שכל המדכא עלמו צייקורין ומצצרי לצו ומחדש עמה. ולכן צערצ ר"ח שהר"ה היא פגומה מכל וכל ראוי להלטער. ולהשענות וצכל תענית שיחערי טוב שכוין לזה ג"כ מוצד כי צמעטו גרם עינוי לה כמו שהארכנו צסקר היראה כי צן קסיל חונת אמו לכן ראוי שיצבול ענוי חמה הענוי אשר גרם לה כ"ש עתה צגלוחנו זה כי צפעניו שולחה אמוו שראוי לכל אדם להלטער צלערה ולקבל ייקורין על מה שהוא מאריך הגלות צעונוחיו. ובענין הענו' הארכנו יוסר ע"ש:

עוד יש ימים שנהגו ישראל להתענות בהם כגון מר"ה אלול עד יום הכפורים שהם ימים שאומרים בהם סליחות ותחנונים ומטבו על זה (שיר ד ג) "אני לרודי רודי" "לי רימת אלול וס"ת ד' יודין כנגד מ' יום וכן (דברים ל ו) ומל ה' אליהך "את לבבך" ו"את לבב רי"ת אלול שחודש זה מוכן לפי' הלב דהיינו תשובה" ומסתבר' מאח' שהוא החדש האחרון מהשנה לעשות בו תשובה על מה שפגם בכל השנה ולא יכנס ברה"ה שהוא יום הדין מתועב ממעשיו הרעיי' אלא יתקן בחדש זה מה שעבר וכן בעשי"ת שטם מיכה עליהם שנתקנו לתיקון השנה והם ימי דין שאנו אומרין בהם המלך המשפט והב"ה מזדמן לקבל או לבעלי תשובה. כמו שדרשו ז"ל (ישעיה נח ו) דרשו ה' בהמצאו וכי יש ימים שאין נמצא אלא כאן ליחוד וכו' שבימים אלו אפילו ליחוד נמצא וראוי להתענות ולפשפש במעשיו ויקים עיקרי התשובה בכל לבנו בצום ובבכי ובמספר ובלילה לא יאכל בשר ולא ישתה יין. וכתב הר"י בשערי התשובה ז"ל בעשרי' התשוב' הירא את דבר ה' לבו יחיל בקרבו בדעתו כי כל מעשיו בספר נכתבין ובעת ההיא האלהים יביא במשפט את כל מעשה על כל נעלם אם טוב ואם רע כי האדם נדון ברה"ה וגור דין שלו נחת' ב"ה ובעת אשר יידע האדם כי יביאו את דינו לפני מלך ב"ו הלא יחרד חרדה גדולה וישית עצות בנפשו ובכל דרכי החריצו' יחיש מפלט לו ולא תעלה על רוחו לפנות על ימין או על שמאל ולרתעסק ביתר חפציו לכן מה נואלו היוצאים לפעלם ולעבורתם עד ערב בימי' הנוראים ימי' הדין והמשפט ואינם יודעי' מה יהיה משפט וראוי לכל ירא שמים למעט בעסקיו ולהיו' רעיוניו נחתים ולקבוע ביום ובלילה עתים להתבודד בחדרו ולחפש דרכיו ולחקור ולקדם אישורות להתעסק בדרכי התשובה וכשרון מעשה ולשפוך שוח ולשאת תפלה ורגה ולהפיל תחנה והעת עת רצון והתפלה נשמעת בו. וארז"ל דרשו ה' בהמצאו אלו עשרה ימים שבין ר"ה ל"ה ומצות עשה מן התורה להעיר אדם אל רוחו ולהזור בתשוב' ביום הכפורים שנא' (ויקרא י"ו ל) מכל חטאתי' לפני ה' תטהרו וארז"ל כי יום הכיפורים מכפר עם התשובה על כן הזהירנו הכתוב שנטהר לפני ה' בתשובתינו והוא יכפר עלינו ביום הזה לטהר אותנו עכ"ל: וכאשר יסתכל המטכיל צמעטות הכזכרים צגמנא ומתמנים שהיו מתענים כמה תעניות ויראה שהיה הדבר צלי. (ל' לורך כ"כ חלצו נעשו להשענות על

עונותיו וכל אחד ידע מה שקדמו לו על עונותיו כחצ הרא"ש בהלכות קטנות של ר"ה חלפס גצי שהיה דלמדין רצ אשי הוה יחי' קמיה דמר זוטרא איתהפי' ליה רלועה של חסלין ז"ל חשוזה גלון רלועה ררצ הונא דאיתהפיכא ויחי' מ' יומין צמענית צשל יד לו צשל ראש הכי גמירנא מרצוחא דשל ראש היתה רצ הונא דחי' צמענית לאו חסוס דחוצה הוה וכו'. ומעשה זה דרצ הונא הוצא צגמנא דמס' מועד קטן. וכחצ עוד חשוזה אחרת מאן דאפי' רלועה של ראש או של יד ומיי' למיחצ צמענית דמוטע הוה ולריך הענית אצל לחי' צו מתעניות כרצ הונא לא ומרוב חסידות הוה דעצד עד כאן לשונו וכן מלינו ר' זירא שהתענה מלח העניות שלא חשלוט עליו אשו של גיהנם כדליחא צגמנא (מליעא פ"ז) ומצד מלחים אחריי' שהתענה כדפי שם. גם צירושלמי (מס' שבת פ"ה) אהא דלמדין פרתו של ראב"ע היתה יולאח צרלועה וכו'. אמרו רז"ל א"ר חנינא פעם אחת יולאח ורשחמו סיניו מן הלמוות עד כאן לשונו: גם אם יתענה החלמיד סכס כדי שחלקיים צו חורה ולא חסוקו מוצרו טוב לו כדליחא שם צהסוכ' לח הפועלים גצי הא דלמדין א"ר ערך א"ר יוסק כל שהו' ת"ס וצנו ת"ס וצן צנו ת"ס שוב חין חורה פוקסח מוצרו לעולססנלמר (ישעי' נט כא) ואני זלח צריתי ארתם וגו'. רצ יוסק יחי' מ' תענית' (ואקרי' לא ימוש מפיד דחי' מ' תענית' אחריון ואקרי' ומפי זרעך יחי' מלח תעניתא אחריון ואקרי' לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אחר מכלן ואילך לא לריכנא) חורה ומחרת על אכסניא שלה עכ"ל. וכן מלינו ששלמה התענה מ' תעניות על החכמה כדליחא צריש מדרש משלי על טעם שהחמיל קסר משלי צמי'.

עונותיו וכל אחד ידע מה שקדמו לו על עונותיו כחצ הרא"ש בהלכות קטנות של ר"ה חלפס גצי שהיה דלמדין רצ אשי הוה יחי' קמיה דמר זוטרא איתהפי' ליה רלועה של חסלין ז"ל חשוזה גלון רלועה ררצ הונא דאיתהפיכא ויחי' מ' יומין צמענית צשל יד לו צשל ראש הכי גמירנא מרצוחא דשל ראש היתה רצ הונא דחי' צמענית לאו חסוס דחוצה הוה וכו'. ומעשה זה דרצ הונא הוצא צגמנא דמס' מועד קטן. וכחצ עוד חשוזה אחרת מאן דאפי' רלועה של ראש או של יד ומיי' למיחצ צמענית דמוטע הוה ולריך הענית אצל לחי' צו מתעניות כרצ הונא לא ומרוב חסידות הוה דעצד עד כאן לשונו וכן מלינו ר' זירא שהתענה מלח העניות שלא חשלוט עליו אשו של גיהנם כדליחא צגמנא (מליעא פ"ז) ומצד מלחים אחריי' שהתענה כדפי שם. גם צירושלמי (מס' שבת פ"ה) אהא דלמדין פרתו של ראב"ע היתה יולאח צרלועה וכו'. אמרו רז"ל א"ר חנינא פעם אחת יולאח ורשחמו סיניו מן הלמוות עד כאן לשונו: גם אם יתענה החלמיד סכס כדי שחלקיים צו חורה ולא חסוקו מוצרו טוב לו כדליחא שם צהסוכ' לח הפועלים גצי הא דלמדין א"ר ערך א"ר יוסק כל שהו' ת"ס וצנו ת"ס וצן צנו ת"ס שוב חין חורה פוקסח מוצרו לעולססנלמר (ישעי' נט כא) ואני זלח צריתי ארתם וגו'. רצ יוסק יחי' מ' תענית' (ואקרי' לא ימוש מפיד דחי' מ' תענית' אחריון ואקרי' ומפי זרעך יחי' מלח תעניתא אחריון ואקרי' לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אחר מכלן ואילך לא לריכנא) חורה ומחרת על אכסניא שלה עכ"ל. וכן מלינו ששלמה התענה מ' תעניות על החכמה כדליחא צריש מדרש משלי על טעם שהחמיל קסר משלי צמי'.

וזכר כפרה והיינו דל"ר אלעזר כד הוה יחיד בחטת
הוה תלמי ודמר גלוי וידוע לפניך ה' אלהי ואלהי
אבותי שהקרבתי לפניך חלבי ודמי והרחמתי אותם
בחתימות חולטת גופי יהי ללון ולפניך שיהיה הכיח
העולה ומי בשעה זו כרים העולה והקרבן בלש המזבח
והרלני ומלא שמים שהוה מקריב בחטתו החלב והדם
והשם והרים העולה הוא מזבח כפר' ולפיכך חקנו החפל'
במקו הקרבן ובלבד שיחזיקו למה דלמנך א"ר ימק ומלך
ולהלל כתיב (במדבר לא כג) כל דבר אשר יבא בשם
חבצירו בשם וטהר עכ"ל. עוד יכוין למ"ש בזהר ס'
תרום (דקק"ג ע"ח) חלם שליטין אינו לעילא דקודשא
ברוך הוא אישחמודע בזה ואינון רזא יקירי דילי אלין
אינון מוחא ולבא וכדא ואינון בהפוכא דהאי עלמא
לעילא מוחא נעיל ברישא ולבחר יהיב לליבא וליבא נעיל
ויהיב לכדא ולבחר כדא יהיב חולק לכל אינון וקורין
לחחא כל סד וחד כדא חזי ליה לחחא כד' נעיל
ברישא ולבחר אינון וקרב כלל לליב' ונעיל ליב' שפירו
דמוכלא כיון דנעיל ליבא ואישחוק מההוא חוקס' ורעו
דקא נעיל ואישח' לגבי מוחא ולבחר אהדר כד' וסליג
מזונא לכל איבריך דגוס' ציומו' דחטת' צד נש מקרב
מיכל' ומשתי' לגבי כדא עילא מקרב חלבים ודמי
ורעות' ההוא כד' נעיל חלל ברעות' כיון דכלל איהו
לגבי נעיל ומקריב כלל לגבי ליבא דאיהו רב ושליט
עלי' כיון דליבא נעיל ואשחוק ברעו' וקרב כלל לגבי
מוחא דאיהו שליט' עילא על כל גופא לבחר אהדר
כדא ומסגל חולקין לכל אינון וקורין ושייפין לחחא
עכ"ל והמסכת בדברי המאמר יראה צעין הדעת היות
החטת' ממש קרבן קוד אשה רים ייחוס לה' שפי'
בזהר שיר השירים :

ולכן לריך ליהר ציוס החטת' מכל חטא ועון שלא
יהי קרבנו נדחה וידין מדברי' הפוקלים הקרבן
שא' מהם המספספה. גם יפסלו לחטת' אס יהרהר
בעביר' וכן שאר דברים הפוקלים בקרבן יפסלו בחטת'
גלפן לריך. עזיבת החטא שלא יהא עובל ושרץ בידו
במסכה (בבכות ס"ח) צענין החטת' אמרו
ז"ל וא"ר אלעזר גדולה חטת' מן הלדקה מה עמם זה
בגוסו זה בחמומו עכ"ל ואמר גדולה החטת' וכו' הורה
לנו זזה מעלת הלדקה שאין אומרים זה גדול מזה אלא
אס ינכסו צקוג וערך א' והטעם שהלדקה מכפרת
עון כאומרו (דניאל ד כד) ומטאך בלדקה פרוק .
וכן החטת' הוא במקום הקרבן ומכפר עון כוון
שאמרו שם (בבכות פ"ק היה קורא) רב ששה
כד הוה יחיד בחטת' חר דמללי אמר הכי רבון
העולמים גלוי לפניך שבזמן שצית המוקדש קיים אדם
חוטא ומקריב קרבן ואין מקריבין מונו אלא חלבו דמו
ומחכר לו ועכשיו ישחי בחטת' ונחמט חלבי ודמי
יהי רלון ולפניך שיה' חלבי ודמי שנחמט כללו הקרבתי

כלומר בחטת' הכוה יהיה לום אחרתו שאינו אלא יום ענות אדם נפשו אס יש איז חטא ציניס

ומשחמים ואיפוך אלא לא קלקא דעתך דכתי' (ו) ואלי
יאספו כל חרד עכ"ל. הרי שחלי היום הרשעון הוא
בשפוט המעשים קודם לחורה ולחטלה וכן פירשו צו'
(ויחי דף רכ"ח) צפוק (ישעיה לח ז) ויסב חזקיהו
פניו אל הקיר שאין להספול על החטא עד שישים כל
מנוח פניו לחק. עונו ז"ל בקילור ומלך אוליפנא דמלך
דאית ציה (ה) חובא ובעי למיבעי רמוי עלוי לכוין אלפוי
(א) ורעיונוי לאחקנא גרמיה מההוא חובא ולבחר יבעי
ללוחיה כד"ח (איכה ג' ו') נחפשה דרכינו ונחקורה
ונשובה עד ה' נחפשה דרכינו בקדמיתא ובחר ונשוב'
עד כאן לשונו : ובענין הלדקה אמרו בנסהדרין
(פ"ג אר"ע כל חטת' (שמלינין זה לדקה כאלו שופך
דמי' שנאמר (ישעיה א ח) לדק ילין זה ועת' מרלתי'
עכ"ל. ובס"ח (סי' רכ"ז) כחז דע והבן אע"פ שאמרו
חממים יפה חטת' לחלוט כאש לנעורת לא אמרו אלא
לעושי חטת' עם החטת' הרי יהודי א' ראה בחלוט
בליל ט' בחשתי והחטת' בג' וציוס הכפורים הרי שני
ימים ולילה ולא הועיל לו לפי שמראים לו חלוט קשה
שיטפס צמטיו כי החטת' במקום חטא מה קרבן
אינו מועיל בלא חטת' שנאמר (משלי עו ה) זבח רשעי'
חועבה אף חטת' חלוט אינו מועיל בלא חטת' עכ"ל
ור"ח בנסה הישר כחז שביוס החטת' לריך ליהר מן
הכעס ומפני שהמורה גוברת וכן כחז ג"כ בספר החסיד'
(סי' תרי"ו) וכשארם החטת' ישמור עלמו שלא יהיה
כעסן צו ציוס כי כשארם רעב הוא כעסן ואס יכעס
מוטב לו שלא יחטת' ויהיה שבע וטוב לב לבירות שלא
יחוקטט וכתיב (ישעיה נח ד) הן לריב ומלה חלומו
ולבכות באגרורק רשע אל חלומו כיום וגו' והרשעוני'
כשהיו מחטת' לא היו אוכלים כי אס פת צמלת ויחתי'
מים כרבי יהושע שדבר נגד צ"ש עד כאן לשונו וזזה
נכלל הפרק :

פרק המישי

ומפני שקדם עסקינו צע' הקודם
בהכרח החטת' אל השב כרי
להכניע אס לבו ודברנו בדברים הלריכים ציוס החטת'
אמרנו לבחר צע' בצפני עלמו עור מהדברים הלריכים
אל הלום והדברים שיחשוב זהם השב כרי שילום בלב
טוב ובנפש חפלה ויבכה מלב ומנפש על עונותיו כרי
לקיים הפסוק בלום ובככי ובמספר בלי ספק שכאשר
יחשוב הקצ' ביה שציארנו בצער היראה צמליאות העון
כמה רעה גורם לו ולנפשו ולכל העולם ואפי' צמלומ'
העליונים נוגע ענין הסגס' בודאי שיחרטו חרט' גמורה
על כל עונותיו ויראה צעין שכלו כמה מעשים יעשה
כרי לללות אס ארון הכל שהכעיס צמטיו הרעיי' וימשול
אלו חטא למלך צ"ו והוא חייב ראשו למלך כמה היה
לריך עד שיכלהו ואלו יאמרו לו החטת' כך חטת' וכן
וממוך כך וכך כל אשר לו יתן צביל סיוו כו"ש (איוב

כרי לפספס צמטת' : (ענינו) ומשחמוני (ה) שאין מחלקים הלדקה בלוחו ערב ואין לענינים מה לבירות אחר החטת' (ו) יפקור גופו ומיניו לפי שמשיל בדבריו הכריות (ה) כלומר שאין סכמה לפניו (ו) חון כחטת' גדולה

צ (ד) עור צעד עור וכל אשר לאיש יתן צעד נפשו
כ"ש וק"ו מי שמטא לפני מלך מלכי המלכים הקצ"ה
שמיצ' ראשו למלך וכל האומ' הקצ"ה (וחסר) ויחזרון
מעוהי אלא קודשא בריך הוא מאריך אפי' וגבי דיליה
שליך לללות לקונו כמה שיחללה צו' ופי' בזהר
(מקץ דף רב) ז"ל וחס חזי לכמה דרין איחפרע קודש'
ברוך הוא מאינון חובין דשצטין דהא (ה) לא איחלצר
ומקמי דקודשא בריך הוא כלום ואיחפרע מדרא לדכא
ודינא קיימא קמי' תדיר עד דאיחפרע ושרי דינא בלחר
דאילטרין מניל מחקיהו וכו' עד כאן לשונו ובס' החסיד'
(סיון ספ"ה) כחז משל טוב לענין זה ז"ל ראה
כמה חטת' ולומוח וציות וחסמוניס אדם
עושה כשצנו מולה כי נפשו מרה על צנו וכל סכן שהי'
לו לעשות צעטו דבר עבירה שהוא אובד טוב הנפש
לעולמים עכ"ל : עוד ימשול משל אחר אילו היה צו
מרה גדול' אשר נחפשו בלל האבד עד שיאמרו הרושאי'
אלו חפסע המכה ומגיע ללב ימות וזו מליס לחחך
האבד ההוא כרי להמיות שאר האיברים שמיות חלוי
בלב . והנה בלי ספק שהמולה אז בלער גדול ולועק
אוי ווי ואין מרחם לו וכל שיעשו לו צענין הרשואה
לחחך צער הרע ולשים רעיוח אע"פ שיהיו קשים הכל
דחמים ומסר לו להמיות אס נפשו כן השב ידמה ערך
זה ממש לענין הסגוף ויראה שהוא הכרח לו כרי להחם
מונו זהמות ילכו ולהכניע ולהביא אס נפשו לדרך
הטוב שאע"פ שילטער יקבל הלער ההיא צפנים שמחות
ואל יבעט צייסורין כו"ש הסייען ועול יקבול ולא
יבול ולא יקוץ בחוכמות שאס יחטת' יום אחד ולנטער
ולא יבול וישליך משל החטת' מעליו ויאמר מה לי
וללרה הזאת טוב לי ללכול ולשחות כוון שאמר (ירמי'
כ"צ ט"ו) אביך הלל אכל ושמח וגומר אז טוב לו כי
בודאי מי שלא חטא אין לורך לו לחטת' וסיגופים
אלו מי שמטא לורך הוא לו כדפי' לעיל צע' ג והראיה
היותר גדולה היא מודד הע"ה צפרט מי שהוא מנוגע
מלרעת עונותיו מכך רגלו ועד קדקדו אין צו מוחס' כי
לא יספיק לו לא חדש ולא חדשים להחם טומאתו מונו
והלואי יספיקו כל ימיו לעפרת עונותיו ושיהיו כלם
נקיים ומלך ולהבא בלי עון כי החוטא חטא פעם
אחד עושה רופס והרופס ההוא לריך רחילה ואס
קודם הרחילה חזר וסנה הרי נחמק הרופס ההוא
יותר ואס שלש הרי נחפשו הרופס מלר זה ללד
זה האחר והוא יותר קשה להטהר כדפי' ענין זה בזהר
(דף ע"ג ע"ב) ז"ל פתח ואמר (חלים נ"א ה') כי
פסעי אני אדע ומטאחי נגדי תמיד כמה אית לון לבני
נשא לאסתמר' ומצוייהו ומקמי קודשא בריך הוא דהא
לבחר דמטא צד נש רשים הוא חוביה לעיל' לא איחמק
(צ) בחוקטא דחיובא סגי כמה דאס אמר' ירמיה צ'
כ"צ

כלומר בחטת' הכוה יהיה לום אחרתו שאינו אלא יום ענות אדם נפשו אס יש איז חטא ציניס

ועם היות שהחסיד וקדוש קנה ע"ה הפליג בסדר התשוב' לא כל אדם יכול לקיימה בפרט אדם המפניק וכל ימיו גדל בתענוג אם יעקר בכו' אחת לעשו' הסיניף איפשר שיחלה ולכן צריך להתנהג מעט מעט בדרכי התשובה כגון שיתחיל לפרוש עצמו מן הבשר ויין שזה נקרא עינוי כמו שמצינו שעשה דניאל ע"ה שנא' (דניאל ג) לחם חמודות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוף לא סכתי ואמרו במס' יומא על פסוק זה סיכה מן ל דאי קרי עינוי דכתיב לחם חמודות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוף לא סכתי וז"ל מאי לחם חמודות לא אכלתי אמר רב יהוד' בריה דרב שמואל בר שילת משמיה רב לחמא חמימי דחמי דכתיב' לא אכל מנ"ל דחשיב עינוי דכתיב (דניאל י י"ב) ויאמר אל תירא דניאל כי מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות ונוי נשמעו דברך ואני באתי בדברך כי חמודות אתה עב"ל ופרשיי דחמי דכתיבא חמים גאות ונקיות כדמתרגמינן בגדי עשו החמודות דכתיבא עב"ל הרי שכל אלו שנזכרו בפסוק חשיבי עינוי קצת וסיכה מפני שלא סך כלל הוא (העינוי הגדול מכולם דאי לא תימי' הכי דלא קאי העינוי אלא אסיכה לבד למה נזכר בפסוק ועוד שהגמרא למה הוצרך לפרש מאי לחם חמודות אלא ודאי כתיב להשמיענו שגם עינוי מלחם חמודות נקרא עינוי וכדכ"י זה צריך שיתחיל מי שלא הרגיל בעינוי עד שירגיל להכניע יצרו מעט מעט וכן פי' רז"ל במדרש ילמדנו על (יחזקאל לו כו) והסירותי את לב האבן מבשרכם אמר הקב"ה לישראל הו' מסלקים יצר הרע קיטעא שנאמר (ישעיה סב') סולו סולו המסלה סקלו מאבן ולעולם הבא אני עוקרו שנאמר והסירותי את רב האבן מבשרכם עב"ל וכן כתב החסיד בעל חיובת הלבבות (סיף שער אהבה) ז"ל והתנהל לאש ובמתוך בקנות המדות הטובות כפי שישבלהו ענייניך והזהר מן הריבוי וההפלגה מבלי הדרגה מן תאבד כי רוב השמן בנר היא הסבה לכבות אורו והזהר מהתעלם ומהתעצל ומהרפות והדבק הרוזיות בוהיות עב"ל לענייננו :

ובל דבר שיעשה האדם לקבלת ייחודו לענות נעשו יחסו לו לתשובה : שהרי אח"כ על ידי שהיה רגיל לאכול בג' ואכל בג' וכו' כמו שהעתיקו לשון רז"ל צ"ג וזהו הדרגה לקיימת החנינות כי יעתיק עלמו ולאכול בשעה שהיה רגיל עד שכאשר יתענה לא יהיה קשה לו ואח"כ ירגיל עלמו להתענות יום א' בשבוע עד שירגיל צ"ג וזהו ואחר כך ירגיל בג' עד שירגיל בכל השבוע להתענות ולא יהיה קשה כי הרגל על כל דבר שלטון ויהיה טבע : וירגיל להתענות יום אחד עם לילו שהרי אמרו צנחנא דבי אליהו שישראל החענו מ' יום וציוס האחרון לנו בתענית והוקצב לתענית יום הכיפורים שאנו מפסיקין בו ומעבוד יום ז'ל צפ' כי חשא' ארבעים יום שעלה משה למרום להציא תורה לישראל היו נוסגין כל אותם ימים ליום ותענית ויום האחרון שזכור גזרו תענית ולנו בתענית ופסק לקומיה שנקצב אורו יום לכספה לישראל עד סוף כל הדורות וכאשר יורגל להפסיק יום ולילו ירגיל להתענות צ' ימים וצ' לילות שכתבו האחרונים שהם כמו ארבעים יום צ"ג רגילים ואפי קצלת' שהם כמו כ"ז רגילי וכל זה ירגיל האדם בהעתיק עלמו ולאכול בשעה שהיה רגיל ויתאחר אחר השעה הרגילה צ' או ג' שעות אפילו ציוס

שהתענה כדי שלא ירגיש צליל צ' להפסקה עד שירגל בתשובה שכתב החסיד קנה ע"ה עד שחעלה חסודתו עד כקל הכבוד אשר הם עולם הבא ועולם הזה אין בו לא אכילה ולא שתייה וכיון שהם אומן בתשובה שהיא בעולם הזה לריך שיתעטו צמודותיה שהם הפרישות מדברי העולם הזה מאכילה ושתיה ושאר התענוגים ומטעם זה יום הכפורים אקור צה' עינויים כנגד ה' עילאה שהיא עולם הבא : וכן מלינו צפ"ק דתעניות שכתב גזרו צהס ג' תעניות על הליצור ולא נענו גזרתי ג' תעניות אחרות והם אקורים צלכילה ושתיה ושתיה וקיימה וכו' כמו בתענית יום הכפורים לשורות כי התשובה הגמורה לעלות לע"ה הם אלו הנזכרים : ואם יללה היחיד לעשות יום א' בשבוע לכפרת עונותיו כסדר הזה אשריו וכן הורה לנו הכציא כי הדרגות החשוב' עד לעלות עד כקל הכבוד הם אלו הנזכרים בפסוק (יואל ג' ג) שזרו עדי ככל לצבכם צלום וצבכי וגומר ואומר עדי הוא ע"ד שארז"ל בשבוע ישאל עד ה' אלהיך גדולה תשובה שמעגת עד כקל הכבוד ושומעתי משם מהר"ר ילחק לוריא אשכנזי ע"ה כי מלת תשובה רומזת ענין המדרגות הלריות לה והוא נוערין קון 'תענית' שק' ואמר צכיה . הספר ועשהיות שלא נזכר בפסוק זה שק הוא מפני שנזכר בתורה ע"י יעקב והכציאים כדפי' לעיל ואיפשר שהוא צלל הספר כי המספיד על מחו הוא מחאצל ולו צם שק ואמר כמו שפעה יעקב אע"ה וכן נזכר צמגלח אשתר (ד ג) וכלל מדינ' ומדיני מקום אשר דבר המלך דתו מביע אצל גדול ליהודים ולום וצכי ומספר שק ואמר יולע לרצים . ומי שהוא חולה ולא יכול לקיים כלם ויקיים ומקלחם תשובה חקרא והעד חזקה הע"ה שמה שנזכר הוא צכי וחסלה ולא לום ושק מפני שהיה חולה ונענה בתפלתו : וא' מהדברים שלריך השז הוא להסתכל על עונותיו להצ"ה שיחול לו וכן פי' צמדרש תליסצמזמור וצא אליו ז"ל ומלך אתה למד שכל מי שיועד שחטא ומחטל על החטא ומחייירא ממנו ונושא ונותן צינו וצין המוקם שהקדוש צריך הוא מוחל לו וכל מי שהוא יודע שחטא (שואף צרגליו ומעציר' מנגד עיניו הקדוש צריך הוא מנקה ממנו וכן הוא אומר תחלים מעו ו) למה אירא צימי רע עון עקבי יסוצני אותן שדועבי צעקציהם וכו' כך כל המעציר עונו מנגד עיניו אין הצ"ה מוחל לו ולכך אמר דוד (שסנא ה) ומחאחי נגדי ממיד עכ"ל וצוהר (ויחי דק רמ"ג ע"ג) צפסוק יהי דן נחש עלי דרך שפיטון עלי ארע ז"ל רצי ילחק אמר דן היינו סוייה כמין על אורחין וצבילין ואיחיימא דעל שמשון הוא אוק הכי נמי דלעילא דא הוא נחש זועא מחסף לכל הממנות וכמין לאורחין ולצבילין לצחר חילין ומשריין ומחכא נעקין חינון (ד כמאן לצני נשא על חוצין דמאן להו

צחר (א) חסידים (ב) צוהר נדס דאי חייח ופי' לפי' כעו שמקשה כ"ס בני חמי ואומר למה מציא צ' פסוקים הלא צחר בני לפי' אמר דאי חייח חלולא לא הביא אלא פי' ראשון ה"א האו ציחיד טל"ך לפרט החטא אצל קליבור לא לכך מציא פי' ז' חטאנו שהוא ל"ה להורות חפילו צבור (ב) צמחון סק עליו (ב) צמחון קיים מקרס חטאיו ואינו עושה תשובה

צחר כחסייהו עד כאן לשונו . גם מלוח עשה לשז להחודות על עונו שנאמר (מדבר ה ז) והחודו את חטאחם אשר עשו וקדר הודוי הוא חטאחי עויתי שפעתיו וקודם יחצאר צפ' ויקרא בפסוק לך לצדך חטאחי ונהגו להחודות צלפסא ציחא מפני שפי' כ"צ אוחיות נצראו כל העולמות כרפי צספר ילידה וע"י העין כל העולמות נפגמים ולכן ראוי להחודות צלפסא ציחא וקולח סוידוי פי' צוהר (פנחס ד' רלא) שהו' לקלק ומנו כל המוקטרגים ואין דינו למקר אלא ציד הקצ"ה לצדו ז"ל ועל דא אילטרין לצר נס לאפרסא חוצוי כל חר וחר צומה דליהו צניקדמאן ומפרס מטאוי לא איחומסר דיני' אלא צידא דמלכא קודש' צריך הוא צלחודוי וכל צי דינא צדילין מניה ועל דא אלטרין לון לאפרסא חוצין דכל (ש"פ) ושייפא וכל דעציר צפרט הדא הוא דחציז חטאחי אודיעך וגו' לצחר ולחה נשחת עון חטאחי קלה מנא לן משה דחציז (שמות לב) אלא חטא העם הזה וגומר צישראל כתיב (שמואל א' ב) חטאנו כי עזבנו את ה' (א) ואיחיימא ה"י ציחיד אצל צליצור לא הא כחציז קרא דא ואיחיימא ה"י צליצור אצל עליחא דילהון לא הא כחציז וישז משה חל ה' וכחציז ויעשו להם וגו' מ"ע מאן דמפרס חוציה צי דינא צדילין מניה צנין צצר נס קריז לגרמיה ולא איחודן על פומיה ומו לא שציק למקטרגא לאולפא עליה חוצא מומא דצר נס יקדים ויימא ולא יהיז דוכחא לאחרא למימר דדין קצ"ה מחיל ליה ה"ה (משלי כח ג) ומרה ועוזב ירוחא עכ"ל ועשהודוי לריך עציבת החטא והתשוב' הגמור' ואסלאו נענש כדפי' צר' (משלי כח ד' מה) ז"ל ועל דא אלטרין ל"י לצר נס לאקדמו' ולפרט חוצוי כיון דמקטרג' סמי דא ליה ליה (א) אפרטא דפומא עליה וכדין איפרס מניה מכל וכל אי חצ בחיובחא יאות ואי לא הא מקטרגא אישכחה עליה ואמר פלוני דחאא לקון (א) צחוקסא דאנפיך צעיט צמארתי חוצוי כך וכך על דא יאות לאיזדהנא צכל הני צנין דאיפחכח עבדא מהיימא קמי קצ"ה עכ"ל . ואמר שדצברנו צפ' זה הדברים המחלואים אל החנינות נצאר צפ' צפני עלמו הדברי אשר יקל בהם החעני' מהסצמחשצ מהס צמעשה :

פרק ששי הדברים שבהם יקל החנינות אל החנינות הם אלו . הא' והיא העקריה הוא עשיית מלות החשובה צמעשה ויחשוב כי צעינוי זה הוא מקיים מלות צוראו וראוי לקיים אותה צמעשה דחציז (דברים כ"ח טו') חסת אשר לא עבדת ה' אלהיך צמעשה ויחשוב שזמה מצני ארס הליננים עומדים צחוק הקוציות ושאר מפני השחוק יום ולי' ויותר לא יאכלו ולא ישאו ולא יצא להם שינה וזה מפני השק הקליפה החילוני שהגוף אוחצ אוחצ שהגוף

הזה הוא מטפה קרוחה אוחצ כל הדברים שהם מהקליפה כנודע וכן כאשר יחשוב צלחצח צוראו יחעל' אשר האריך לו על עונותיו ולא שלם לו כמעשהו ונחן צלבו לשזו כדי להקל עולשו מניה' ושאר מפני פורעניו ודאי שיצול צספר פנים יפות העינוי הזה המועט כדי שלא יצא לידי הלעז הגדול שאין לו קץ וחכלה . ובפרט אם יהיה עוסק בחורה צספק וצלחצח ויחשוב צפרטי בחינות האלצה צפריש צענר האלצה צלי ספק שיקל מעליו לער העינוי שהחורה היא רפואה לכל המכות כמו שדרשו (צערובין מ"ה) (משלי ח' ט') כי לויח סן הם לראשך ז"ל אריצ"ל המהלך צדך ואין עמו לויח יעסוק בחורה שנאמר כי לויח סן הם צראשו יעסוק בחורה שנאמר הם לראשך הם צברונו יעסוק בחורה שנא' וענקים לגברותיך . חס צבני מעיו יעסוק בחורה שנאמר ופאוח תהי לשך חס צעלמוחיו יעסוק בחורה שנאמר וסקוי לעלמוחין חס צכל גופו יעסוק בחורה שנא' ולכל צפרו מרפא . אומר ר"י צריה דרז חייא צא וראה שלא כמדת הקדוש צריך הוא מרת צפר ודס מרת צפר ודס ארס נוסן לחצירו סס יפה לזה וקשה לזה אצל הקצ"ה אינו כן נחן חורה לישראל שהוא סס חיים לכל גופו של אדם שנאמר ולכל צפרו מרפא עכ"ל . והטעם לזה מפני שהחורה אחורה צמו הגדול שהוא ידו' והסם הזה הוא מקור החיים לכל הנמלאים ולכן כיון שהוא אסוז צען החיים לא יירא מפגעים רעים וכו' חלויה רפואה כדחציז (שמות טו כא) כל המחלה אשר שמתי בצמרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך . וכן פי' צוהר (קרח דק קע"ו ע"א) ר' אצא פחה (תלים י"ג ב) הנחמדים מזהב ומסף רב כמה עילאין פחגמי אורייתא כמה יקריין חינון חציצין לעילא חציצין חינון לכלול צנין דחינון שחא קדישא וכל מאן דאיסתדל צאורייתא אשתדל צמחא קדישא ואיפחציז מכלל איפחציז צעלמא דין ואיפחציז צעלמא דחתי : ת"ס כל מאן דאשתדל צאורייתא אפיד צאילנא דחתי כיון דאחיד צה צכלל אפיד דחציז (משלי ג' י"ח) עץ חיים היא למחזיקי צה עכ"ל . והטעם שהחורה נקראת חיים וסקוי לעלמוח אפסר סיוצן צמה שפי' (צחיקונים דק י"ג) צמאמר אליהו שצמר מלגאו איהו יוד' דא' ואו' דא' דאיהו אורח חלילות איהו שקי' דאילנא צדרעוי וענפוי כמה דאשקי' לאילנא ואיחצרי צהוא סקוי . ואמר עוד לקמיה והוא נביעו איהו כשמתחא לגופא דחיון חיים לגופא עכ"ל וכאשר יעסוק ציראה ואלצה ויכוין צסוד קול וריצור כמו שפי' לעיל שהוא משלים סוד השם כמו שפי' צסער הקדושה כי אז צודאי הוא אסוז צען החיים לא יירא כדפי' צחיקונים דאורייתא צכל דחילו ורמינו

(א) חסידים (ב) צוהר נדס דאי חייח ופי' לפי' כעו שמקשה כ"ס בני חמי ואומר למה מציא צ' פסוקים הלא צחר בני לפי' אמר דאי חייח חלולא לא הביא אלא פי' ראשון ה"א האו ציחיד טל"ך לפרט החטא אצל קליבור לא לכך מציא פי' ז' חטאנו שהוא ל"ה להורות חפילו צבור (ב) צמחון סק עליו (ב) צמחון קיים מקרס חטאיו ואינו עושה תשובה

ורחימו לא סתם לעילא : יכוין לקרוח ליסוד
השכינה כדפי' צטער האהבה והיינו עץ חיים הוא
למחזיקים בה . ופי' צחיקונים ספקוק זה נאמר על
השכינה וכן אורך ימים ביומיה וכלאס יקרא צכוונה
זו אז יתקוף לו כח דכחצי (ישעיה מ' ל"א) וקו' ה'
יחליטו כח וכן (שם מ' כ"ט) נותן לי עוף כח ולחין
אונים עלמה ירבה וצוהר (שם לך דף ק"ח) צענין
עליו הילך לאדם שאומר לו שהעוסק בצורה לריך לו
גוף חזק וצריא מפני שהוא מחטת כמו של אדם קוחר
העלה הזו ואמר אל כל אהבה אל המרדוי צעי הלא ימרדון
צאורייתא דאורייתא לא צעי עושרי ולא מאני דקספא
ודבאל ואחס אל תראו את עם הארץ דהא גופא
חצירה אי יפחדל צאורייתא (ישכח אקושתא בכלא
הס"ד (משלי ג' ח) רפאויה לשריפוקי לעלמתי דתהיב
ולכל צערו מרפא וכל אינון מקטרגי אינון מכריזו ודמיין
פנו אחר לפליא עבדא דמלכא בגין כך אל תיראו כי
למנו הם אינון צגרמייהו . מוזוני מוזוני בכל יומא
לאינון דמשדלי צאורייתא כד (מלכים א' י"ד) וחס
העורבים לויחי לכלבלב. שם וכחצי והעורבים מציאי
לו לחם וצער קר ללם מעליהם תאן ללם דא חיקווא
דייא קשא מ"ט שעדי משום דה' אהנו אל תיראו'
כלם שעדי בגין אורייתא . זכאח חולקיהון דאינון
דמשדלי צאורייתא לשמה דהא מחקשרי צקצ"ה מוש
ואינון חיקרון אמיס ורעים הס"ד (תלים קכ"ג ח)
למען אחי ורעי אדברה גא שלום צך עכ"ל . הכי
צמעל חחורה ג' מעלות . הא אפילו היותו חלוש
יתרפא ע"י החורה הצ' שירמן לו פנקסוהו ג'
כחות הדין . והטעם לכל זה מפני היות החור קשור'
צטמו ידו' והיינו אך צה' אל חמורו שפי' שהיא החורה
שהחורה ושמו הכל א' ולכן ופי' אהנו אל תיראום :
עוד דע כי כל מה שאנו רואים שהמהטיל לעשות
תשובה אס יתענה יומים רלופים יוסת כמו
ואיפשר שיהיה הוא מפני שאינו עושה תשובה שלימה
כי אין עיקר התשובה התענית אלא הדרגה לקניית
הכניעה ואנוס אס צתעניחו חטא ולא יעשה הדברים
הלרייך לתעניתו איך תעניחו חטא לצערו יחעל ופי' אינו
נולע מפגעי העולם דכחצי (דברים ל"ח) הלא על
כי אין אלהי צקצ"ה מלאוני הרעות האלה כי צעל
חשובה צהייתו ומתנה הוא נוסחלק מהיותו יריון על
פי הטבע וכדפי' צענין גומל נפשו אים חסד צעטר
אהבה וצחיקו חוטא נוסחלק מוטו חסד ונשאר חתח
הטבע והטעם אינו מקייצו שהרי הוא ותענה נולא
זח קרם מכאן ומכאן ולזה יזיק לו התענית ויהלה .
ובדרך זה פי' חסיד הרי יוסף יעצן ע"ה (במשנה אבות
ס"ג) הנער צלילה ז"ל כל מי צבלצו ומצבה קבועה
צעחות העבאי הוא נוסח ונותן בה ואנחנו חייצין
לאזכר חמיד החורה וזה קוד הירודי אשר צטר צנו מעל

מ"ו המוליא מליאה ואינו מוכרין עליה עד שיצטרך
לצעליה ע"ז הרוואה צנו יולא לחכנות רעה ואינו מוחה
צידו י"ז האוכל שור עניים ויתומים ואלמנות י"ח
הסורס עלונו מן הליצור י"ט העוצר על דברי חכמים .
כי המוכר צקלונו של חצירו כ"א החושד בצשרים כ"ב
השוטח החוכמות כ"ג המולעג על המורה כ"ד המקלל
את הרבים כל אלו כ"ד דברים מעבדים את התשובה
וכאשר צעל תשובה יהיה נחסר מליכשל צאלו ולא צשאר
עצירות יוספע צו כח הנשמה העליונה ומלימא עילאה
שהיא נקראת כח וכן פי' צחיקונים (דף ק"ג ע"ג)
צבעלי חסובה זוכים אל נשמה יתירה ככל יוס' מה
שלין זוכין שער עם ישראל אלא צצחות ויימים טובים
ז"ל מיד דחצבו ישראל צעוצד דעגלוייה כתיב (ישע"י א'
וצפעיעם שולחם אומם דאתמר בה (משלי ג' ג) כי אס
לצניע תקרא אישחלמת מינייהו וחסר מעל הארץ ולא
נחסר עלייהו אלא צצחות ויימים טובים ואישחלמת
שכינתא חסאה יחידאה לחסא ושכינתא עילאה יחידאה
לעילא והא אוקמות איהי ישנה דר דצקדמותא לא
הוח שכינתא עילאה זזה ותייהו כגוואל דשכינתא חסא
זכאין אינון מארי דחיוצתא דנחתי לם עלייהו ככל
יומא ושעתא ורגעא דעלייהו אמתר (שם ו' כ"ג)
צהחלכך חנסה אוחך ולא איה עלייהו יומא ידעא
כגוואל דאוחרין דלא נחסר עלייהו אלא צצחות ויימי'
טובים אל מארי חיוצתא לא זח מנהון לעולם עד
כאן לשונו . והנשמה היא נקראת כח האדם דרעיה
צוהר (צטלם דף קע"ד ע"ב) על עסוק חרעית ציום
לכה לר כחה ז"ל ד"א לר כחה ח"ס צשעתא דבר
נש איחרטי (מאורייתא ואזיל) צצחורא דלא צשרא כמה
צעלי דצו צמייין ליה למהוי ליה קטיגורין ציומא
דעאקו ואפילו צשוחין דבר נש דאיהו חילא וחוקשא
דליה איהו מארי דצו לקצלי דכחצי לר כחה בגין
דאיהו לר לגביה . א"ר אצא צשעתא דבר נש אזיל
צאורחין דאוריית' וכל אורחוי מחתקן דק' יאוח כמה
קטיגורין קיימין עליה לא דכר' לי לצט-צטח ואמר (איוב לג
כג) אס יש לך מלאך מליץ א' מני אלף ואמר לקמי'
איה צר נש צאורס קשוט ההוא יר הרע איהו עבד
לו כמה דאיחמר דכחצי (משלי י"ג ע"ט) טוב נקלה ועבד
לו כדין איהו קליק ואיחעציד קטיגורא ואמר קמי'
קודשא צרוך הוא זכו עליה דבר נש כדין קצ"ה אומר
(איוב לג כד) פדעהו מרדת שח וגוואר עכ"ל לענייננו
נמלינו למדים מהמאמר ו' תועלות לענין התשובה הא'
שהנשמה היא נקראת כח מלא צפע הענין מפני שהוא
נוחת לאדם כח והצריאות וקוד הענין הוא מפני שהיא
צאה מוקד' הנה' כח דפי' צחיקוני (חיקוקן ד'ינו) שימי'
כחות פ"ס ת"ס כח דא שכינת' עילא' כ"ח מ"ה מן חכמה
ועלה איתמר ועתה יגדל נא כח שלי עכ"ל . וכן פי'
צחיקונים (שם דף ק"ג) שנית שיהולך דרך טוב

הקטיגור נעשה לו קטיגור . וכן פי' ג"כ צוהר (חולדות
דף קמ"ד ע"ב) צפקוק (משלי י"ז) צלות ה' דרכי
איש גם אריו יסלים אחרו ופי' שם שאריו הוא
הילך הרע שהוא נכסה תחתיו כעבד שנאמר טוב נקלה
ועבד לו . ג' אומר צשעתא דבר נש אזיל צאורחוי
דאורייתא וכל אורחוי מחתקן כי לא סוף הכל חלוי
צעקס החורה לצד חלא גם צמעש דהיינו עשיית
הנולות והעסק בגמילות סקדים כמו שאמר העוסק
בחורה לצד דומה כמי שאין לו אלוה וכמו שהלכנו
בהקדמה וכן אמה צוהר (חולדות דף קמ"ד) ח"ס
כמה איה ליה לצד נש לחקקאל שצילו ציה נקצ"ה בגין
למיצבד סיקודי דאורייתא . וכן שם פ' וילא דף קצ"ב
הרד צר נש חמיד צאורחי דאורייתא איחרתם לחסא
ורמימא דקצ"ה הוי :

לכן צהיית צעל חסובה זהיר וזריז בכל הנזכר
אז שורה עליו כח החשובה העליונה ויתקיים צו
בא לטבר וקיייעין אוחו וחסענית ככל עהרס הוא
דכחצי צעטר האהבה שהוא מחלצן ע"י אס הלצ
שוחמעט צלצו ודמו ואס לא יקדים הארס צחשובה
צחנאים האמורים לא ישרה עליו כח החשובה אע"פ
שהיה צלצונו כמו שכתב חסיד צעל חובה הלבבות
(סוף שער התשובה) ודע איה כי החשובה אינה יולא
כי אס מועשיו . (לא מרצנינו .) והסעם עם נפשך
חניע לריון צוראך כי לא ישע העוב הוא אלא
המועבר אליו ופרי הקלור חרטס הקילה אחי משנית
פחיוחך וסמול על נפשך שהיא הנכבד שצפקדוהו
הצורא אלך מהר אחי ומהר קודם צא פחדך כי איך
צטוח צחיים יוס א' ועיין לנפשך עיון שיאוח לכמוך
ויהיה שקול עם שכלך ומי פרוזה להגיע לריון צורא
יכנס מן הפחת היר שנכנסו מוטו חסידים הסובלים
וכלנו נקוד העוב ולא יגיעוהו אלא המעשרים אליו
הרלים . ועדין כמו שאמר חז"ל הוי עז כומר וקל כנשר
וכו' ואמר דוד (תלים קי"ט ג') חשתי ולא חתמהמתי
עכ"ל לענייננו . וכן אומר צחנא דצי אליהו שהעסקנו
צשער הידאה משרשת האזינו ז"ל עושה ארס עלמו לריק
לצד אוח מוסרין לו מלאך שחתהג . עמו צדרך לריק'
ומדבר אמת עושה ארס עלמו רשע לכסא ולפקר
מוסרין לו מלאך שחתהג עמו צדרך רשעים ומכסת
ומסקר עושה ארס עלמו חסיד לקבול הכל מוסרין לו
מלאך מחתהג עמו צדרך חסידים וקבול אס הכל נשאר
(ירמיה ע"ג) איה ה' סוקר לב וגומר וכן צדוד הוא
אומר (תלים י"ג כ"ו) עם נצר חצצר עד כאן לשונו
הרי צחחלה לריך הארס לצד אמת ולהיות חסיד
ולקבול הכל ואז מן השמים מסייעין אוחו ומוסקין לו
מלאך מחתהג עמו צדרך לריקים וחסידים אל לא
יוקצע בארס מרת חסידים ודבור אמת ושאר מרות
טובות עד שיוקוד נפשו עליהם צאוסן שיטיצו לו כמעט

המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה

המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה
המחזיקים בה

(בדרכים לא טובים) כלומר המעשה עיקר כי זה מועיל היכור שמדבר לשונ ואינו עושה (ס"ו) והש' כמו אליו

טבע

מלך

נצט והיינו אומרנו עושה אדם עלמו דהיינו שמרגיל
עלמו בך וכן אומר דהע"ה (שם פ"ד ו') אשרי אדם
עוז לו בך וקלות בלצט סמנו שהוקלה היא דרך ישרה
שכולם רגילים לדרוך זה כן האדם החסיד מקלה
דרוכה בלצו לקבול הכל ולהכניע הילך שכלב וסוד
החשבורות חסותן פי' צוהר (לך לך דף ע"ו ע"ג) ז"ל
ומלך אוליטנא דכל מלך דליחער לאיתדכח מקיייען
ליה ת"ת דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארלה כעטן
מיד ואומר ה' אל אצרכם לך לך ועד דליהו לא ליחער
בקדמיתא לא כתיב לך לך ת"ת מלה דלעילא לא
ליחער עד דליחער לתחת בקדמיתא על מה דאשחתי
ההוא דלעילא ורזח דמלה נהורא אוכמא לא איתחמיד
בנהורא חורא עד דליהו איתערך בקדמיתא כיון
דאיתערך בקדמיתא מיד נהורא חורא שריא עלה ועל
דא כתיב (תלים פ"ג כ') אלהים אל דמי לך אל חרש
ואל תסקוט אל בגין דלא איתסקט נהורא חורא
מעלמא לעלמין וכן (ישעיה ס"ב ז') המזכירים את
ה' אל דמי לכם בגין לאיתערך לתחת כמה דישרי
איתערותא דלעילא וכן כיון דליחער בלגש איתערותא
בקדמיתא כדון איתער איתערותא דלעילא עכ"ל וכן
הוכיחו צוהר ג' בפסכת ויגש (דף ר"י) וחסי רוח
יעקב ואח"כ ויאמר ישראל ע"ש וכן הוכיחו ס'
(פ' תרוי' דף קלח) צענין צכקא ליום חגנו ע"ש עוד ס'
(ש' לך לך דף פח) ז"ל ר"י פתח אני לדודי ועלי חסוקות
הא חוקמות דצדיקתא לתחת איתחכח איתערות'
דלעילא דהא לא איתער לעילא עד דליחער לתחת
וצרכאן דלעילא לא מפתכהי אלא בזה דאית זה
מושא ולא איהו ריקניא מ"ל משה עובדיה דאמר
לה אלישע (מלכים ב ד ז) הגידי לי מה יש לך ציית
דא ברכאן דלעילא לא שראן על פתוחא ריקניא ולא
באחר ריקניא מה כתיב וכו' והוכיח צקוף המומר
הענין מלחם הפנים שלעולם השולחן היה צו לחם
ואמר אחר כך ת"ת מה כתיב אני לדודי ועלי חסוקות
אני לדודי בקדמיתא: ולבחר ועלי חסוקתי אני לדודי
לא חקנא ליה דוכחא בקדמיתא ולבחר ועלי חסוקות
דא אני לדודי דהא חנין כתיב לא איתחכח עמהון
דמיציה ביון דחתי צר נש לאיתדכחא ולמיקרב ציה
דקצ"ה כדון כתיב שריי עליה ה"ה' אני לדודי
בקדמיתא ולבחר ועלי חסוקות אחי צר נש לאיתדכחא
ודכחין ליה עכ"ל והכרח הוא אל השב שייטייעוהו
שהרי צהיחו סוגם באצרו למע' כביכול סוגם למע'
כ"ש צדיקנים כל מלך (דפסע צפיקודא כאלו פסע
דיוקנא דמלכ' וצהיחו מנהר עלמו למע' מטהר
האצרה העליון שהוא סוגם ג"כ ואין הצרכות שורות
("נו וכן פי' צוהר (לך לך דף פ"ו ע"ג) ז"ל ד"ה
מוסה שפעיל למועני ת"ת חייבי עלמא עבדין פגומות'
לעיל' דכד איונון חנין סלקין רחמין ונהירו עילאה
ויניקו דצרכאן לא נחית לתח' והאי דנגא לא נטיל

צרכאן דלעיל' דינקא לתח' וצנין כך למועני כדפי' בגין
דלא ימוענו צרכאן לינקא ליה עכ"ל וכבר פי' בשער
היראה כי מליאות הפגם למעלה הוא מפני היות הנשמה
חלולה למעלה ויולי הקדושה העליונה מחלצתים
זה כי אינה חיה למטה אלא מכה שרשיה העליונים
המשפיעים החיות זה אס כן בהטהר נשמחו וטהר
יולוי הסנייה ושאר הצמינות שבהם היה הפגם כי
רבות הן כדפי' בשער היראה וכלם מטהרים ולכן
אמר מקיייען אוחו בלשון רבים כי כלם מקבלים טהר'
עמו: וצריך צעל חשובה לחשוב כי כל ההחלוח קשות
כמו שדרטו ר"ל צמילתא פדשח יחרו על פסוק
והיה אס שמוע חשמנו צקולי ז"ל אס שמוע עשה
(שמועו בקולי ועשה קבלו עליכם שכל ההחלוח
קשות אס שמוע חשמנו שמוע אדם מלה אחר
משמיעין אותו מלות) הרבה שנאמר אס שמוע
חשמנו שכת מלה אסת וכו' עכ"ל והעטס מפני שלכל
הדברים הקליטה וקדמות לפרי ולריך לשצר הקליטה
וכן פי' צכקא (משפטים דף קמ ע"ג) על פסוק (חלי
כ"א כ') היעיצה ברלונך את ליון ז"ל הכא אית רזח
כל עובדין דעגיד קצ"ה בקדמיתא ואקדים ההוא דלצר
ולבחר מוסא דגו והכא לא הכי ת"ת כל איונון
עובדין דעגיד קצ"ה ואקדים ההוא דלצר מוסא אקדים
במהשבה ובעובדא ההוא דלצר דהא כל קליטה וקטור'
אחרא הוי ומוסא מן מוסא ותדיר קטורא אחרא
אקדים ורבי ואבדיל ועיר איצה כיון דליחצבי זרקין
ליה לצר (איוב כ"ז יז) ויכין רשע ולדיק לבצו ויזוק
להיחא קליטה ומצרכן ללדיקייח דעלמא עכ"ל ומה
ידין האדם לכל המלות שכל ההחלוח כגון להשכים
לצית הכנסה או להשכים ללמוד וכן לענין החעני שירא'
הילך לאדם מולשה וכזרות ראש וכאשר יחמיד האדם
בעבודה יראה שכל טענותיו רעויות והאריכו צוהר
צרים פ' ויש צענין זה צענין טענות הילך ואח"כ ת"ת
(על הא אקדים עם צר נש ציומא דליחתייליך בגין
דיהימין ליה דהא כד אחי ילך העוב לא יכיל צר נש
למהימנא לי ודמי עליה) וכעולא כגוונ' דא חנין מלך
הוא רשע ערום דא הוא דאקדים לאטעגא מלוי לקמי
דינא עד דלא ייחתי חצריה מאריה דדינא כמד"א (משלי
יח יז) לדיק הראשון צריצו וגו' כגוונא דא רשע ערום
כמד"א והנשח היה ערום והוא אקדים ושאר עמיה
דבר נש עד דלא ייחתי חצריה דהיהו ילה"ע אבאים
ליה לצר נש צהדיה ולא יחיל לזקפא רישיה כאלו אטעין
על כחפיה כל מוולין דעלמא בגין ההוא רשע ערום
דאקדים עמיה ועל דא אומר שלמה (קהלת ג' י')
וחכמה המסקן צויה ודצריו אינם נשמעין בגין דהא
אקדים אחרא ואמר לקמיה וצנין דא צני נשא איונון
(שלין לעלמא דחתי אצל ההוא זכאה דליהו דחיל
למאריה כמה צישין סביל צהאי עלמא צנין דלא יהימין
ולא

(שעור על מלות) ללך הריין פיוע מלמעלה (להכא) (שפסר מלה מלה) (פי' שהילכה' דא לאדם מטעה טוולר כרי שימין לו') כחשא ככד
(דווקים עשה' על שהמיון ליה"ה)

ולא ישחקה צהפוא ילך הרע וקודשא צריך הוא שיצי
ליה וכלהו ה"ה' (תלים לד ז') רבות רעוה לדיק
ומכולם ילילנו ה' ומפני חרך לשונו דלגנו וקלחו
הרי שאין ראוי להאמין לטענות ילרו וצלי ספק שהילך
אומר אל תתענה סן החלש ותחלה ואומרין לך הצח
זכות והפטר (שוצרו בלרו כי מי גרם זה מפני היותו
מורגל באכילה ושחיה שהרשע הערום הקדים ויצח
היל"ט וירגיל עלמו צני אכיל' וחענו ויסבול והיינו צר'
רעוה לדיק כי הלדיק סובל לער וייסורין כרי שלא
להאמין לילרו וכקדוש צרוך הוא מלילו מכל אוחו הלער
ועוד כי כמה צני אדם צריאים ומזקים המהענגים
צחענו כל ימיהם ומלו פחאום וימותו וכמה מחענים
צריאים ומזקים ואין המולי והצריאות כי אס צדויות'
ומזה יצין צעל חשובה שלא ישמע לילרו כמו לעבול
שהוא הסך העצב וכילול' צה להקר מומו ללדק' ויגיעת
גופו לדרך מלה וכמה צמינות שאין להם מוסר:
ועל כיוול פירשו במדרש (ויקרא רבה פ' כ"ט) ז"ל ר'
לוי צפס ר' מוא צר חנינא פתח כה אומר ה'
גואלך קדוש ישראל אני ה' אלהיך מלמדך להועיל
(תקרא לך כמה דמסקר הדין: מסאסא לדא פרחא
ג' שמוח נקאלו לו מלמד מרדע דרצן מלמד שולמד
הפרה לחרום כרי שחחן חיי"ם לצעליה מרדע שמור'
דעה לפרה דרצן שמורה ציה לפרה אחר הקצ"ה
ומה אס לפרתו עושה אדם דרצן לילרו הרע שמוילאו
מפיי העולם הזה והצא עכ"ל עד כאן לשונו:
והמרגיל עלמו צחענוגי העולם מקטנותו קופו שלא
יוכל לפרום ומה כ"ש שלמה הע"ה (משלי
כו כח) מוסק מנוער עבדו ואחרתו יהיה מנון ועבדו
הוא ילך הרע ע"ד שפירשו צוהר (שם י' צ' ט) עוז
נקלה ועבד לו והמנטל חלוותו וחענוגיו מפני רלון
הצורח צעלי הדין וכן הקטרוגים מהצטלים מעליו
ועל זה אומר המשנה (אבות פ"ג) צעל רלונך מפני
רלונך כרי שיצטל רלון אחרים מפני רלונך והכוונה
היא זו כי רלון האדם וטצטו להמשך אחר חלוו' העולי
באכילה ושחיה ולישן כל הלילה ושאר כמה דצרי ואין
כן רלונך יצ' אלא שחקדש כמו שאלו אומרי' בכל יום
פעמים צק"ש והייחם קדושים לאלהיכם כי איפטר
שניה דצקים עד שיקרא הוא אלהיכם אלא נשמח
הקדושה וכאשר האדם מצטל רלונך וטצטו מפני רלונך
יחצרך הקדוש צרוך הוא מצטל רלון אחרים שהם
כוחות החלונים הנמשכים ואל אחר שנקרא אלהים
אחרים ורלונם לעולם לעורר דין וקטרוג על האדם
וכיון שהאדם צעל טצטו מפני רלון הצורח והעולי'
צברא בטצטו שהוא אלהים שכן עולה הטצ"ע אלהים'
גם אותם הכוחות הנקראים אחרים שכולם נמשכי' מהדין

כלם ומצטלי ואדרבה הם נכפס ליהו' לנצדים חחח
אדונייהם כמו שמלינו בגמרא כמה מעשות שהשדים היו
נכנעים לחכמים והיו המשמים להם ואיפטר גם כן
לרמוז על מ"ש צבראשית רבה ששה דצרים
משמטין לח האדם ג' צדשותו וג' אינם צדשותו והעחקו
לשונו בשער הקדושה פי' ואלמר צקוף המלמד צפע'
שארם זכאי הקדוש צרוך הוא עושה אותם שהם צדשותו
שלא צדשותו הפה) גם צרוך יהיה הדי' אומצט
ידו וגו' והיינו ממש מצטל רלון אחרים שהם צדשותם
מפני רלונך זו היא צמינת ל"ס וכוונ' צמינת העט'
הקדים ואמר עשה רלונך כרלונך כי כמו שאדם יגיע
לו נחח רוח כשעושים לו מלוהיו כן הקצ"ה עם היות
שהוא אינו לריך לאחד מן החמחונים רלונך שנצדוהו
כרי שייעיז לנו והיינו אומרנו כרי שיטעה רלונך כרלונך
כי רלונך הפשוט הוא להעיז ולרסם כמו שאמר הנצי"א
(ישעיה ס' כ') כי צקלפי הכחיד וברלונך רחמתיך ואמנם
לריך שיהיה צנו הכנה לקבל עוצו כענין מה שפירשו
צוהר איתערותא דלתחת ולמו שהוכיחו מוסקף אני
לדודי שהעחקנו לעיל והמסקי דר"ר יוסף יעבץ
כח צקוז למה שכחצנו צענין כרי שיצטל רלון אחר'
וצענין עשה רלונך כרלונך דקדק מה שלא אמר עשה
מלוהו להורות על צמינות הקדוש' שרלונך יח' שחקדש
כענין מה שפיר' (הרמזין ריש פ' קדושים) והעחקנו
לשונו בשער הקדושה:
והדרברים הלכריין לעשות ציוס החענית כרי להקל
הלער הם כל הדברים שז' בהם חיים
והטעם כי כיון שציוס החעני' מוחמעט חלצו ודמו
גם כח החיות שבהם ניהך ומחמעט לכן לריך לעסוק
בכל דבר שח' צחורה וצניאים חיים מה שהוא מלה
לעשות כי צה חסיר הנפש יומר ויתן מלוה הארה
כח חיות לאיצרי הגוף ומה גם כי צבר מלינו
לסון חיות משמש לצריות כענין (ישעיה ס"ה) וישצו
חחקם צמחנה עד חיותם (ישעיה ל"ט) לי"ח
וימרו על השמין ויחי וכן (ויקרא י"ג טו) הצטר
הסי והצבר הראשון הכולל לכל הדברים שנצר בהם
חיים צחורה וצניאים הוא החשובה צחורה כענין
(דברים ל"ג ו') ימי ראובן ואל ימות ופי' צוהר
(וישצ דף קפה) שמשני שהשחרל ראובן לפחיות אחר
יוסף להלילו נחר צו חיים וכן צצביל טעשה חשובה
ז"ל וצנין דעצד חשובה מהסוא (עובדא וכל מלך
דעביד חשובה קודשא צרוך הוא קיים ליה צעלמא דין
וצעלמא דחתי עכ"ל וצקטר יחוקאל הזכיר כמה
פעמים חיים צענין שצ צטרע צפסוק זה הזכיר צו
חיים כפולים (יחזקאל ל"ג טז) חבול ישיצ רשע גזילה
ישלם צחוקות החיים הלך לצלחי עשות עול חיו ימי
לא

(חשובה ליחתי' שהוא גרם לרבר) צברנה גרם מוסקד לך כמה דמסקר פי' נוקד ונוען לך כמו שנוקד החורש לפרה צריכן כרי לחרום כן הקב"ה
מלמד אותך ללכת בדרך טובה ודרש מלמדך מלשון מלמד הבקר) ג' יעקב אע"פ ששמע אביו שרמח אוחו כשכיל לרקח יעקב אחר גם כיון יחוק
ולא קללו (אלל ירבעם כשהקטיה לעגלי הזהב) קדש עלמך כמוהו לך ואע"פ שאין אסיר צבר) (שכלל יועי אביו

שער
שער

לא ימות ואמר ציון (ס' י"ה) א"ר שמואל בר נחמני
א"ר יונתן גדולה תשובה שמארכת ימיו וסגורתו של אדם
שנ' חיו ימיה עד כאן לשונו. והתשובה היא בפסוק
המעשים ועציבת העטף ושאר התנאים המצוירים
לעיל. ה"ב שהוא באזהרה ונזכר בה חיים הוא שמירת
הלשון כדכתיב (חלים ל"ד י"ג) וי האיש המסך חיים
נלור לשונך. ונע וכבר פירשנו בשער הקדושה בשם
הרשב"י ע"ה כי פירוש ונע הכוונה מהייקורים כי
החוטא צלצלו ייקורין באין עליו וכענין שפי' רש"י
(אבות פ"ח) ולא מלאחי לגוף טוב אלא שתיקה ונחבאר
עוד בתיקונים (דף ק"ע) ז"ל ועוד זכר השמש זכר
השמש דף קצ"ה באן אחר דשכינת עמיה כד"ל (שמות כ'
כ"ח) ככל המוקד אשר אזכיר את שמי וחרגם אונקלוס
באחר דתשרי שכינתא חמון ולי לית שכינתא חמון וזכר
השמש איחבבך וניה קצ"ה ואישתאר בשמחה ושלטין
עליה כמה ומצלי וכמה ייקורין ציטין דלאו ייקורין של
אברהם ה"ד (דברים ל"א י"ז) הלא על כי אין אלהי
צקרי מלאווי הרעות האלה ואלין רעות ממונו על כל
עתים ורגעים דעלייהו איחמור (איוב ז' י"ח) ותפקדו
לצקרים לרגעים תנחמו וואן דגרים ללא שריא שכינת'
עליה ולא נהיר שמשא עליה צנן הצל דסקרא ומלין
דסקרא דתפקין ממוני וצנן דל (קהלת ח' י"ד) יש
הצל אשר נעשה על הארץ אית הצל ואית הצל אית
הצל מאריה דסקרא דאיחמור צהון הצל הנה נעשה
העשועים דאינון תועים צהצלא דסקרא. ויש הצל
דאיחמור ציה (דברים ח' ג) כי על כל מולא פי ידו'
ימיה האדם. ודל הצל דאורייתא דאיהו ה' חננה
חונני חורה ון צ' דבראשית עד ל' לעיני כל ישראל
ודל הוא הצל עכ"ל. הרי שהצל הרע הוא וסקלק
השכינה וקצ"ה ון האדם וזל שולטין עליו ייקורין והצל
החורה אינו כן אלא שמיא חיים לאדם כאומרנו על
כל מולא פי ידו' ימיה האדם. וימי שיללה להיות דצק
באלהיו יונעט אפי' דצברים הנריכים לו וירצה בשתיקה
כדפי'. צפוק (חלים ל"ד י"ג) וי האיש המסך חיים
כי עיקר החיים הוא הדקות כדכתיב ואחס הדבקים
צ' אלהיכם חיים ונלור לשונך ונע פי' שם. עוד צ' (יחזקאל י"ד)
ואיש כי יהיה לדיק ונעט ונעט ולדקה אל ההרים
לא אכל ועיניו לא נשא אל גילולי צית ישראל
ואח אשה רעהו לא עמא ואל אשה נדה לא יקרב
ואיש לא יזנה סבולתו מוצ יסוף גזילה לא יגזול לחמו
לרעב יתן וערום יכסה צנד. צנשך לא יתן ומרצית
לא יקח ועול ישד ידו ונעט אמת יעשה צין איש
לאיש צחוקותיה הלק ומשפטי שור לעשות אמת לדיק
הוא חיו ימיה האדם הטובה שפי' בשער היראה
ועליה אחר שלמה (משלי י' כ"ז) יראה

והשני שטעם זה והדרך הישר הכנה עכשיו שרוב לשון לדיק גם כן לדקדק יותר וצפוט צמחות מפלין לקיימי בכל דקדוקים ולהכניס צ' זוגות ללא לכל הדעות: (שם) שאל לשם דבר מה שיהיה

ובענין עסק החורה וגמילות חסדים איזה קודם פי'
צירושלמי (מגילה פקק קמ"ח) כ' יהודה כשהי'
רואה את המה ולא הכלה מחקלקין הים נוחן עיניו
בחלומים ואומר המעשה קודם לחלמוד נמונו צעליית
צית אריס החלמוד קודם למעשה ר' אבהו הוה צקסקין
שלח ר' חנינא צריה מזכי צצצריה שלמין ואמר' ל'
גמל חסד הוא שלח כחז לים המצלי אין קצרי' צקסקין
שלמחין צצצריה כצד נמונו צעליית צית אריס צלוד
החלמוד קודם למעשה רבין דקסקין אמרין הדל דלח
אמר צפי' שסמי שיעשה אצל אינש וי שיעשה המעשה
קודם לחלמוד עכ"ל:
עוד אמרו ז"ל בפקיקתא על פסוק (חלים ע"ז י"ח)
חודיעני אורה חיים א"ר יודן אמר דוד לפני
הצ"ה חודיעני אורה חיים אמ"ל הקצ"ה דוד חיים אהה
צעי לפה ליראה שנאמר (משלי י' כ"ז) יראה ה'
חוקיך ימים רבי זעירא אמר אמר דוד לפני הקצ"ה
רצ"ע חודיעני אורה חיים אמ"ל הקצ"ה דוד חיים אה
צעי לפה ליקורין דכתיב (שם ו' כ"ג) ודרך חיים חונתה
מוקד. אמר רב אמר דוד לפני הקצ"ה חודיעני אורה
חיים אמ"ל הקצ"ה דוד חיים אה צעי לפה לחורה
דכתיב (שם ג' י"ח) עין חיים היא למחזיקים בה.
ד"ל אמ"ל הקצ"ה (היעלם צממיה) עשה ואלכול
שנא' שמור מנחתי ומייה עכ"ל. וד' צחינות אלו הם
כנגד ד' ארצות שצטט כסדרן לוי צצקי צכנו' הזוהר
ולכן כל צמיקה מהם יש צה חיים לדרך שכל אור מהטט
כלול מכל הטט כמזכור צזוהר (פ' אמור) ופי' מורי
ע"ה צ' השער שם צ' ח"ד:
עוד לזכר שהיגע בחלמודו צלנעה לא צמורה הוא
משכח וכן דרשו (שיר ז' צ') חמוקי ירכיך כמו
חללים ויה ירך צקסר חף ד"ח צקסר וכיון שהעוסק
בחורה צקסר ומכיס הא כתיב (קהלת ז' צ') החכמה
מחיה צעליה וצקרייתו צחורה יוליא הדברים מפיו
שהוא מציא לדי זכירה ולדי אריכות ימים כדלמדין
צצצריה צצ"ה) ז"ל איר שמואל לר' יהוד' סיני' נשחם פוחד
קרי פחם פוחדתני כי היכי דתחקיים צדו וצדך חיי שנא'
(משלי ד' כ"ג) כי חיים הם למוולאיהם ולכל צצצרו
ונפסא אל חקרי למוולאיהם אלא למוולאיהם צפה עכ"ל
וגם זה נקובל ואם ילומא ציוס החענית נחמח הקריא'
יחשוב זה לכפרת עונות דצרים צטלים כו"ש צמקב
(יומא פ' י"ה) אמר רב נחמן מהב' (ירמיה צ' כה) ונעני
רגלך מיסוף וגדונך מלמאה ונעני עלמך ון הסטח כרי
שלא יצא רגלך לדי יסוף ונעני לשונך מדברים צטלים
כרי שלא יצא גרוך לדי למאה עכ"ל וסרש"י שלא יצא
רגלך לדי יסוף צלאחך צגולה עכ"ל ועד"ז הוא הלומא
נמלא לומח הגלות מנפרת על דצרים צטלים והיה
ללומח החענית שאלם מקצב עליו לכפרת עונו וצפוט

ע"י עסק החורה דכתיב צה (משלי ע"ז ד') מרפא
לשון עין חיים: עוד יזכר שלל יבעוס ויחפסו צמדות הענוה שפי'
צצצריה הענוה גמס צענוה גזכר חיים דכתיב (שם
כ"צ ד') עקב ענוה יראה ה' עושר וכבוד וימים ועוד
כתיב (ישעיה ל"ז ע"ו) מרום וקדוש אשכון ואת דכל
ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לצ נדבאים
וכבר הארכנו בשער הענוה שאין דבר שיסקל
השכינה מהאדם וכן הנשמה אלא הכעס וזל' אמר
עליו (דברים לא י"ז) על כי אין אלהי צקרי מלאווי
הרעות האלה וצדצד זה נריך השז לזכר יותר מהכל
ואמר צספר החסידים (קיומן חנו"ט) מעשה צחסיד
אחד שאמרנו לו צמה הארכת ימים אמר לפני שמואל
לא קללני אדם ולא חרפני שעניתי אלא הייתי סובלו
ומחל לכל שליטני עכ"ל:
עוד באבות דרבי נחן אמרו עשרה דצרי' נקראים
חיים הקצ"ה שנא' (ירמיה י"ה) הוא אלהים חיים.
חורה נקראת חיים דכתיב (משלי ג' יח) עין חיים היא
ישראל נקראים חיים שנא' (דברים ד' ז') ואחס הדבקים
צ' אלהיכם חיים כלכם היום חכמים נקרא' חיים שני'
(משלי י"ג ד') חורה חכם מוקד חיים. לדיקים נקרא' חיים
חיים שנאמר (שם י"ל) פני לדיק עין חיים. גן עדן
דכתיב (צדקיהו צ' ט) ועין חיים צחוך הגן. חיים
שנאמר (מדבר י"ז) חיים חיים. ארץ ישראל שנאמר
(יחזקאל כ"ו צ') ונחתי לצי צלך חיים. ירושלי' שנא'
(חלים ק"ו ט) אלהיך לפני ה' צאלרות חיים וגמילות חסדי'
שנאמר (שם ס"ג ד') כי טוב חסדך ומייה שפתי יצמחוך
עכ"ל וכל העשרה דצרים אלו יש צהם נפקות לענין
המעשה ואל על פי שאין מדרכנו צמיצור הזה לפסם
מלאווי דצותינו כמו שהקדמנו צהקדמה חיי. ראינו
לפסם צכללות המלאך הזה מה כוונתו מפני החועלות
הגיבכות ממונו. ונאמר כי כיון לצאר כמה הדרגות
שלך האדם כרי לידצק צקונו כרי להשיג סוד החיים
העליונים כי הוא יחעלה מוקד החיים לכל הנמלאים
כאווננו (נחמיה ט') ואחס ממה אה כלם וצההדצק
צו האדם דצק צחיים כו"ש הפייטן (שם) ואם אדצק צ'ן
חיי צמותי וז"ל שעיקר הדצקות האשון הוא צממליא
הכל שהוא קצח החיים לכל העולמות כו"ש (ירמיה י'
הוא אלהים חיים ומוך עולם ולידצק צמורתו שהחורה
היא גלוי אלהותו אלינו כמו שנצאר צסרס הצל והוא
ומורתו הכל אחר:
עוד שגדצק צישראל מפני שנטמחם קדושה נשפעה
מוקד חיים העליונים כאומרנו (דברים י"ד ח)
צנים אחס לה' אלהיכם והיינו (דברים ד' ז') ואחס
הדבקים צ' אלהיכם חיים פי' מפני שאלם דבקים
צשמו שהוא מוקד חיים כדכתיב הוא אלהים חיים לכן
אחס

צילקוט וצמכילהא ל"ג אלו צ' חיצות היעלם צממיה (ר"ל עשה מנחת ונעטי וחאלל סכרך לעו"ה צ' אה דצק צע"ה צצק"ה אזי איה חיי צמותי ע"ד שארז"ל סלדיקים צמיתח נקראים חיים

אחת נקראים חיים . לכן אין ראוי לאדם מישראל להתעב בשוחטו עם נכרי עמ"ל וכדפי' צענין (ויקר' כה י) או קנה מיד עמיתך . וכן פי' במסכת מגלה גבי הא דאמרינן החם אקור להפחיל כללם אדם רשע אמרו ז"ל אברה בר איהי ונניחין בר איהי (ה' אומר) חיתי לי דלא אסתכלי בכרי וחד אומר חיתי לי דלא עבדי שוחטות בהדי נכרי גד כאלן לשונו . וכבר פי' בשער החשובה פי' שטעם הפחיל ההוא הוהמחל בפניו וימסך לו וזה כלבול המחשבה ובעול הדבקות ולכן כל בעל המחמה להשמיענו מישראל נקראים חיים שלא יתעסקו במושאו ומחמו אלא עם ישראל שהם נקראים חיים ולא יבא לו מזה ערדה הדבקות . עוד שנתדבק בחכמים ולדיקים שהם נקראים חיים והכוונה שהוא ית' שוכן בהם ובהתדבקותו בהם דבק בהקצ'ה כו"ט וכו' הדבק וכי איפשר לאדם לידבק בהקצ'ה אלא שידבק בחי' וכן (דברים י' ז) אלהיך חירא לרבות ח"מ . וג"ע נקרא חיים להורות שיעקר ההדבקות בחורה ובחכמים וצדדיקים הוא כדי לזכות אל עולם הבא שיעקר הנשמי דירתה בע"ה ששם עץ החיים בחוף הגן כמו שהיה אדם הראשון קודם טהאו ולא יעשה מעשיו ולא יעסקו בחורה ומשי' שום קצ'ה וקצ'ות הע"ה . שאז חורחו אינו עולה למעלה וכן דרשו בזוהר (פי' ויחי סוף דף רנ"ג) צפוק מה יחרון לאדם בכל עמולו שימול חמה השמש אחר שם שאני עמולה דאורייתא דלעילא מן שמשא הוא רבי חייא אחר אף .) עמולה דאורייתא דליהו עמול בגיטתו דבני נשא או בגין יקרא דליהו האי חמה השמש כתיב דלא סליק לעילא עכ"ל . מים שגאמר מים חיים גם קצ'ה גדולה לדבקות הוא שיעקר במוקו מים וכבר שירטנו והארכנו זה בשער האהבה צענין טהר' וצ"ה לדי קדושה צפרט' אם יהיה המוקו ממים חיים שהוא מטהר זין וזכות בודלי שהוא יומר קיוב לדבקות . ארץ ישראל נודע שאין נבואה שורה אלא בארץ ישראל ובעמלת אי' כמה מעלות ואי' מהם שאין שליטה והשגחה לשום חילוני זה דכתיב עיני ה' אלהיך . ואלו צדודים (שקר טוב חלים ומזמור קס) צפוק (חלים קה ד) דרשו ה' ועוזו צקשו פניו תמיד אומר רבי יוסי בר הלפתא לרבי ישמעאל ברבי מנקה אמה לראות את השכינה בע"ה עקוק בחורה בארץ ישראל שנאמר דרשו ה' ועוזו צקשו פניו תמיד עד כאן לשונו ופי' דרשו ה' ועוזו החורה נקראת עוז שנאמר (שם כט יא) ה' עוז לעמו יתן . צקשו פניו תמיד היא ארץ ישראל שנא' בה (דברי יא י) צ' תמיד עיני ה' אלהיך בה . ועוד במעלת הדר בארץ ישראל פי' בזוהר (פי' אחרי מוס דף ע"ג) ז"ל אומר רבי יהודה זכאה מולקיה מאן דזכי למשוי מדורי

בארעא קדישא דכל מאן דזכי לה זכי .) לאנגד' ועל' דשמיא דלעילא דנחית על ארעא וכל מאן דזכי לאיחסקר' בחייוי בהאי ארעא קדישא זכי לאיחסקר' לבחר בארע' עילאה קדישא . ואמר עוד לקמיה ולא עוד אלא אי זכו בחייוי זכו לאיחמטכא עליה רוסא קדישא חדיר וכל מאן דיתבי צרשוחא אכרא איתחמדק עליה רוס' אחר' וככא' עד כאן לשונו . ומלא שיעקר הדבקות להשגח החיים העליונים הוא בארץ ישראל ובעטו צירושלים שירושלי של ועם מכוונה כנגד ירושלים של מעלה . ועשר קדושות הם כדפי' במסכת וירושלים וקדושה יחר מארץ ישראל וכל קצ'ותיה וכפי קדושה כך ימשך מומה דבקות החיים ביותר למחזק בה שאין צינו לצין הקידוש ברוך הוא וקצ' ונדיל גמילות חסדים נקראת חיים ששם היות שיעסקו בחורה גם לריך שיעסקו בגמילות חסדים שגם הוא גורם לדבקות הנפש במקום החיים אף על פי שהוא חוץ מן הקב"ה אמרו רז"ל (חוס' דקוט') כתיב (שמואל א' כה א) וימת שמואליוסמך ליה ואיש במעון ומועשהו בכרמל אומר הקצ'ה הכל לוותין וטופחין על מימתו של לדיק והרשע הזה יושב ועושה .) מרחיק ללמדך שכל הכופר בגמילות חסדים כללו כופר בעיקר עכ"ל . עוד במעלת גמילות חסדי האריכו צירושלמי דפאה (פי' ק) עוד לריך להסתירן .) מעשיו ולא לגלותם כדפי' בזוהר (נח דף קד ע"ג) שכל העושי דבריו צמח הדרכה שורה עליו והוא ע"ד שפי' רז"ל אין הדרכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין ז"ל אליפנא קצ'ה קמים וגליא גליא הוא כי דינא דלחח' סתים הוא אחר דכל צרכאן נפקי מתמן ובגין כך כל מלוי דבר נש דאינון בפתיוו צרכאן שריין עלוי וכל דאינון בחי'תגלי הוא אחר דבי דינא שריין עלוי בגין דליהו אחר בחי'תגליא וכלא ליהו ברזא עילאה כגוונא דלעילא עד כאן לשונו . וכן הושתיר מעשיו הנבזים ובני אדם שכרו שיהא נסתר ומעלי הדין שהקצ'ה חופה עליו כלבוס הסקר שהוא נקרא אלוה כרי שלא יכירו זו בעלי הדין וזה רמוז צפוק (איוב ג כג) לגבר אשר דרכו נסתר ויסקר אלוה בעדו . ונודע כי ממש אלוה הוא הלבוש לגמנה כדכתיב (שם כט ז) כימי אלוה ישמרני וכדפי' צפוק (משפטים כח ח) לעם נכרי לא ימושול למכרה צבגדו זה . והוא פתקס עלמו שהוא מתענה בענש . וכן כחצ' התפצ'ן (קמון ק"ג) אקור לפתקס לאחריים שהוא מתענה והביא מירושלמי (מגיגה ס"ק) ז"ל ר"י בר עמי' אומר לירא דתרג' דגיהי קבוע באורני אומר לוקלמה דא קאמ"ל דהו' ליימי' ומסרס'אית דאמרי דהוות ליימי' חר יום .) ומזקס ליה חרין עכ"ל לעניינינו וכוננת קביעות הליר פי' הוא כדי שילא הסור מאן לאן גם תיקון גדול לשב' שיסתדל לקיים השבחה בכניסתו כראוי

בחרה שלא לשנה לשם כבוד או שיחמו לו וחתנה אינו עולה וכוותים שלו .) שגזי' אוחו לדי מולסה שאינו יכול לעסקו בחורה

כראוי וצמיתת השבח עלמו שכל הימי' יונקים מיום שבח כדפי' בזוהר (פי' נח דף ע"ג ע"ג) והארכנו בשער הקדושה פי' ז' : וראיתי להשלוס הסרק הזה להעתיק דברי המארכיין ימים שנחצאר בחענייה (פי' ג) שאלו תלמידיו אחר רבי זירא ואמרי לה לרז ארז בר אהבה צמיה הארכת ימים אומר להם מימי לא הקפדתי בחוך בימי ולא לעדתי צפני מי שגדול ממני ולא .) והררתי במצולא' המטונפות ולא הלכתי ד' אמות בלא חורה ובלא תפלין ולא ישנתי צפהמ"ל לא שינת קבע ולא שינת עכאי ולא .) ששתי בחקלת חצירי ולא קראתי לחצירי בחכינחו ואמרי לה בחכינחו עכ"ל . ופירשי' ע"ה בחכינחו שומכין לו בני אדם כגון שם לווי חכינחו כמו מיכח אבו דגיטין עד עשרה דורות . ופי' החו' כגון עד עשרה כגון ר' אברהם אבן עזרא שכל בני משפחתו היו נקראי כך ודוקא לגנאי אצל לשבח מותר עכ"ל . ומעשים אלו של רב ארז בר אהבה הוקיפו בהם צירושלמי (תעניית פי' ג) ז"ל שלחו חכמי' ואמרו לו מה מעשי' טובי יש צידך ח"ל מימי לא קדונוי אדם לביח הכנסת ולא הנחתי אדם צב"ה וילחתי ולא הלכתי ד' אמות בלא חורה ולא הזכרתי דברי חורה במוקס המוטוקף ולא הלעתי וישנתי שינת קבע ולא לעדתי צין החצרים ולא כייחי שם לחצירי ולא שומתי בחקלת חצירי ולא בלח קללת חצירי על מעתי ולא הלכתי צפוק אלו מי שהוה חייב לי מימי לא הקפדתי בחוך בימי לקיים מה שנאמי (חלים קא ז) אהליך צחס לצבי צקרז בימי עכ"ל : עוד יש כמה דברים לאריכות ימים נאמרו במסכת מגילה (פי' ג) ועתיקנו צסרק דרך ארץ . גם ראוי ליזהר צמדת אמת שקנולתו לאריכות ימים כדפי' בשער הקדושה . גם צהיות השב' חלוש בחעניחו צפרט' אם הוא ח"מ ואינו יכול לעיין יקרא בחותן השער' מיילי דאגדה שהם מושרין את הלבוש ולא יש צטל כי היושב צטל מוד'ת נקרא לן וכחצ' החקיר רבי יוסף יעצב ע"ה צווננת שינה של שחרית וכו' ז"ל וכחצ' ראצ'ע ז"ל יש דרך להרויח נפש חלושה בהלכה קשה ירא שמים ילא ידי כלם ויצקס לאוחס השעוה דברים קלים להצין כדי שלא חסיה שימתו קצה לערדו מן העולם ולהפקיד מה שהרויח מן העיון עכ"ל . וכאשר ישחלל השב' לקיים כל דברים אלו מן השמים יקיימחו צלי ססק וצזה נכלל הסרק הזה :

פרה שביעי סרק זה יהיה צביאור כמה דברים שאדם נכשל בהם והם עבירות שאדם דע צעקציו ולריך השב' ליזהר כדי שחיה' חשובתו מקובלת הדבר החלשון שלריך ליזהר הוא מציטול חורה שעונש הציטול מדברי חורה הוא

צדברי חורה .) לא שמתחי כפתצירי נזוק או נחלן .) לשון צמתי' וכי אוחת' להם והלא לא שמורו את חורתי .) שעושה כמי שאינו עיקר .) לפי ששאל יהושע את המלאך הללו או ללרינו נלמד מזה שצטלו מצי' דברים אלו פי' אם צצטיל החורה דכתיב ציה חורה לוב לנו או ללרינו צצטיל הקרבנות שיגיינים עלינו חלרינו .) על של עכשו שהוא ציטול חורה

גדול כמו שדרשו רז"ל צירושלמי (מגיגה ס"ק) על סקוק (ירמיה ע' י"ג) ויאמר ה' על עזצם את תורתי רבי הונא ורבי ירמיה צעם רבי שמואל בר רב יוסף מלינו שויתר הקצ'ה על ע"ה ועל גילוי עריות ועל ש"ד ולא ויתר על מוסקה של חורה על מה אצדה הארץ על ע"ה על גילוי עריות ועל שפיכות דמים אין כתיב אלא על עזצם את תורתי אומר רבי חייא בר אבא כתיב אלא ואחי עזבו .) אוחתא שמת' את תורתי שמו שאליו אחי עזבו ותורתי שמו האור צצה היה מקרבן אללי אומר רב הונא למוד חורה אפי' שלא לשמה סכיון שמתה ומחעק צה אמה חוצר ועושה אותה לשמה עכ"ל . עוד צמחומא (פרשת ראה) ז"ל זה שאמר הכחצ' (ירמיה כ"א ה') ולא העם הזה חאמר כה אומר ה' הכני נוחן לפניכם את דרך החיים ואת דרך המות וכתיב (חלים ע"ח א') משכיל לאסקף האזינה עמי תורתי הטו אזניכם לאמרי פי וכתיב (דברים ד' ע') רק השמור לך ושמור נפשך וגו' וכתיב (שם ד' י') יום אשר עמדת ללמדך שכל מי שחצטל מן החורה כללו כופר בהקצ'ה שלא נחן חורה לישראל אלא שיעסקו צה יומם ולילה דכתיב (יהושע א' ח') והגית צו יומם ולילה וגומר וכתיב (חלים א' ז) כי אם בחורה ה' חסלו וגו' וכל העוסק בחורה ומקיימה כללו קבלה מהר סיני ולפיכך כתיב (דברים ד' ע') והודעתם לצנין ולצני צנין יום אשר עמדת עכ"ל ומי שאיפשר לו לעסקו בחורה ואינו עוסק הוא צכלל דבר ה' צזה כדאמרי' צקנהדרין (פי' ו) על סקוק כי דבר ה' צזה רבי נתן אומר .) כל שאינו משגיח על המשנה רבי נחמיה אומר כל שאיפשר לו לעסקו בחורה ואינו עוסק עכ"ל וצילקוט צביאים (דף צ קמון ז) חלנא דבי אליהו הכינו לכס לידה וכי לידה היתה לריכה שם . והלא אינם אלא אוכלי המן שהיו מלקטין אותו צצקר צצקר אלא כך אומר להם עשו חשובה כדי שחכנסו לארץ ותאכלו מחצולת הארץ שנאמר (יהושע ה' י"ג) וישבת המן ממחרת ילא מלאך להחריצ' את כל העולם אומר צטל המן וצטלה חור' שנא' (שם ה' י"ג) ויהי צהיות יהושע ציריחו וגו' אומר לו ומה יהושע צמנעלים אמה פטול ואין אמה נוגה אצל על ישראל צטל המן וצטל החורה של צעלך לפי היחי' אומר אשרי אדם שהוא מרצה את היצ"ה' ואת החורה וממעט צמסורה ויושב והוג' צדברי חורה צכל יום תמיד עכ"ל ובעירובין (פי' ז) אמרו על ענין זה ויאמר לא כי אי שר לבא ה' אומר לו אמת צטלחם תמיד של צין הערצים ועכשו .) צטלחם חלמוד חורה ואמר לו .) על איזה מהם צלח אומר לו .) אעמה צלחי מיד וילך יהושע צלילה ההוא בחוך סעוק אומר ר' יוחנן חלמוד שלן צעמקה של הלכה וכו' ועוד שם אומר

צמתי' וכי אוחת' להם והלא לא שמורו את חורתי .) שעושה כמי שאינו עיקר .) לפי ששאל יהושע את המלאך הללו או ללרינו נלמד מזה שצטלו מצי' דברים אלו פי' אם צצטיל החורה דכתיב ציה חורה לוב לנו או ללרינו צצטיל הקרבנות שיגיינים עלינו חלרינו .) על של עכשו שהוא ציטול חורה

אמר רב שמואל בר אבא משמיה דרב גדול ח"ת יתח
מהקרבח תמידין שניעתה באתי עכ"ל וצחיקונים (חיקון
כז ד"כ) אמרו ז"ל ווי לון לבני נשא דלל משתדלין באורי'
דלחקריאן עליהם יבשים דליניון עתידין לאיחוקד' צנור'
דיהיבם ובלו למגנא אמרי מארי ומתני' דליניון עמילין
זרחין גיהנםם עד כאן לשונו. והטעם לכל זה מפני
שהחורה קטורה צטמו והחורה הדרכה לאדם לעשיית
המלות והמלות ג"כ קטורה צטמו ומלא שמי שאינו עוסק
בחורה כאלו כוסר בהקצ"ה והיינו דבר ה' זה ולכך
שולט בו גיהנםם כח"ש (דברים לא י"ו) על כי אין
אלהי בקרבי מלאוני הרעו' האל' כדפי' לעיל צ"ל סקוד'
ומלבד היות החורה הדרכה לעשיית המלות ג כ
ע"י העסק צ"ל ישיג לדעת סוד האלוהי העליון
כי זו היתה כוונתו ית' לכחוד לנו החורה בצרפתי' אלו
פחומות וקטומות וכמה מלות יחירות וחסירות מפני
היותה רח' שיעור הקומה העליונה ולכך אם חסר
אפילו אות אחת פסול מפני שאינו צדוקן העליון.
וכדמוכה צוהר (אמרי מוח דק ע"ב) ז"ל תלמי א"ר
יהודה יומא מרס הוא אזלי ר' חזקיה ור' יוסא בארס'
(ארבעו בג"ס תלמי ויהי חריצ יתבו סמוך לצי קצרי
וכי יסא הוה צדיה מר קיטרא דס"ח דאיקרע עד
דיחבו. (איחריגים מר קצרא קומיהו ולווח ווי ווי דהא
עלמא בלערא שכיח הא אורייתא. האל דאיחגליא או
חיי' (אחריגים) אהו למייב' עלן. (או לכסא בכסופא
עלן באורייתיהו אדדעצו ר' חזקיה ור' יסא אמר ר'
חזקיה מאן את אמר' יתב' עלמא אהו איתערנא לגבי
ס"ח דזונא מרס הוה יתב' עלמא בלע' ואהו חייא האל
לאיתערנא לן בצמר חורה ואהו וצנטי אקדימני לגבי
(דמני סכרון וכד איתחצרו בג"ע צרוחיהו דלדיקי
איתתת קומיהו דהסו' ס"ח דאיתיו לקמן אינון חייא
הוה פסול ומסקר צטמו דמלכא דאיתתת וי"ו יתיר
בהאי קרא וסוקעת שקע פקוח ואמרו האיל וסקרו
צטמו דמלכא (לל איתחצרו לגביהו דסו' לי ולחצראי
בהאי שעתא מצי ומיחצא עכ"ל ושאר המעשה אינו
לעניינו וכן אמר צוהר (וימי דק רכא ע"ב) אצל מר
אסות' אשכנ' בעלמי' ולא יתיר בהו' אחר דישחמון
אינון דלעאן באורייתא ואשתתם צינייהו ספר חורה
(ללא משחקר ציה כד וסקי האי בגינייהו ומערי
עילאי ומחאי וכל שכן אי כתיב שמוא קדישא כדקא מצי
הא אוליפנא תליה עכ"ל וזה עיקר השלימות צעק
החורה לדעת את קונו ולידבק בו וכו' וע"י הכש"י ע"ה
דרוש זה צ"ל העירי' ז"ל (שיר א"ה) אם לא תדעי לך
היפה בנשים כתיב (דברים ד לט) וידעת היום והסבו'
אל לבבך כי ה' הוא האלהים ואלו' כל דמשתדלין
באורייתא למינדע צחמחא דמאריהו ולינון יודעין

(א) טעמו צעקו' א' טעקא גוש תלמי ויהי מרצ באחו טעם (א) סרעיס (א) צוהר ל"ג אומחא (א) ע"ד לועג לרס (א) ג"ה
ולכסא ויהו לטון ביטה (א) אלל אהו יעיניו בנכריו (א) שאין צו טעות (א) חקוקים טס (א) ויורס (א) ל"ל טנין (א) צנורס
(א) שמוטל מן החורה שמוטלה למים נדון עליו ליום הדין כדאשכנח

לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ומגלין לו רזי חורה
ונעשה כמעין המחבב וכן ע"י החשובה כרכיב (משלי
א כג) חסונו לחוכמתי הנה אביעי' לכם רוחי אודיעה
דברי אהבם :

עוד ישתפשש אם עבר על א' וכו' דברים שמונדין
עליהם שכתב הרמב"ם בהלכות ת"ס ואלו הם
א' המוציא את המכס אפי' לאחר מותו צ' המוציא שליח
צ"ד ג' הקורא לחבירו עבד ד' המזלזל בדבר א' ומדברי
(א) קיסרים ואין לריך לומר מדברי חורה ה' מי ששלח לו
צית דין וקצבו לו זמן ולא בא ר' מי שלא קבל עליו
את הדין ומנדין אותו עד שימין ז' מי שיש לו ברכותו
דבר המזיק כגון כלב רע או קולם רעוע ומנדין אותו
עד שיסיר הכזק. ח' המוכר קרקע שלו לכות' ומנדין
אותו עד שיקבל עליו כל חונק שיצא מן הכות' לישראל
חצרו צבל המלך ט' המעיד על ישראל (א) בערכאות של
כותים והוליאו ומנון ממוון צעדותו שלא כדין ומנדין אותו
עד שיסלם י' טבח כהן שאינו מפרים הוחתנות ונותן
לכהן אחר ומנדין אותו עד שיחן י"א המחלל י"ב שני
של גליות אע"פ שסו' (א) מנהג י"ג העושה מלאכה בערב
הפסק אחר מלות י"ד המזכיר שם שמים לבטלה או
לשנועה בדברי (א) הצאי י"ה המביא את הרבים לידי
אכילה קדשים בחיץ ע"י המביא את הרבים לידי
חילול ה' ט"ז המעביר שנים וקוצע מדשים צח"ל י"ז
המכשיל את העור י"ח המעביר את הרבים וולעשות
ווליה י"ט טבח שילאח טריפה ומחמ' י"ו כ' טבח שלא
טרחה דריקת קרינו לחכם כ"א המקשה עלמו (א) לדעת
כ"ב מי שגירס אשמו ועשה צינה וצינו שוחטות או משל
ווחן המביאין להזדקק זה לזה כשיצאו שניהם לדין
ומנדין (א) אותם כ"ג חכם שמועטו רעה כ"ד המנדה
למי שאינו מייב' דבורי' ופי' צוהר (סקודי דק רמוג)
שנהיכל נגה י"ד מלאכים עם כמה כחות שהם מנדים
למועטים (א) פיהם וכן לכל אינון דמאבו אינון מוצין
דבעיין לנזסא עשרה כרוזין נפקין בכל יומא ומכריז
בכל אינון דקיעין ובכל אינון סילין ומשריין אידהרו
צפלי' דאיהו נזיסא נזיסא איהו מוצא פלוני עבד עד
דחב קומי' מאריה דמחמא ליטזנן כד חב מהסו' חובב
ומחנסי אילין ארבע' ושלאן ליה וכדין אכריזו פלניא
שרא נזיסא מאלן ולהלאה ללותיה עלתה ועד
דלא חב נזיק איהו לעילא ומחא (א) ונעירו דמאריה
איתעדי מניה ואפי' צלילא נשמחיה נזיס' דקמחין לה
כל חרעי שמיא ולא סלקא דמחין לה לצר עכ"ל לכן
לריך לפשפש צמעטיו אם מעא צל' מהדברים צטרע
אם הקשה עלמו לדעת שהוא דבר מלוי בין הבטורים
עד שלא נשאו אשם לריך לקבל עליו נזיפה וישצ
צקרקע כמורה וצעטישה וכן מלינו שרוד קבל עליו
נזיפה כרפי' לעיל וכן פי' רז"ל צמררס ילקוט שמואל

(א) ימין לא דק טו) : עוד אם מעא באיניו יעשה
בהם מלות ופי' ענין זה צמררס ילקוט' וגם מדרש חדש
טס) אמר סכל השצטים העמודו שופטים ומלכים
אצל שצט שמועון מפני שחטא צנורס לא העמיד לא שופט
ולא מלך ואמר אפי' לפי' נתנה צרית מילה צערוה
שיהא ירא' המקום מוועת לעשות חטא' לכל הרגשה
והרגשה נתן הקצ"ה חורה מה לעשות ומה לא לעשות
ללב (צמררס טו לט) לא חסורו אפרי לבצבס ואפרי
עיניכם. לאזניס (שמות כב א) לא חשא שמוע שוא' לפה
(דברים י"ד י) לא חאלל כל חועצה. ללשון (שמות
כ' ז) לא חשא את שם ה' (ויקרא י"ט י"א) ולא
חמאשו ולא חשקרו ולא פשצבו. לידים (שמות כג ח) אל
חשת ידך עם רשע'. לעריו' (טס כ"ג) לא חאללל חזנ'
לרגלים (דברים ו) לא חלכוון אפרי אלהים אפריה הרי לא
חעשה ומה לעשות מלמד ללב (טס יא כא) ושומח את
דברי אלה על לבצבס. לעיניס (טס ד ט') מן חשכא את
הדברים אשר ראו עיניך. לאזניס (טס ה א) שמוע
ישראל את המקיס. ללשון (טס ו ז) ושנחמם לבניך
לידים (טס ט"ו י"א) פתוח פתח את ידך. לערוה
(צראשיה טו) ואחם פרו ורצו ואמר (ירמיה כט ו)
קמו נשים והולידו. לרגלים (דברים ה' ל) צכל הדרכ'
אשר לוח ה' אלהיכם אחכם חלכו עכ"ל. וכן אם חטא
צמעט סנכשלו צו' (רציס לריך שיצוה את הרבים צמעטיו
וכן אמרו צחמא דצי אליהו צילקוט פרשח כי חשא (א)
שלי' דק ר"צ) צס' העגל ז"ל יודע היה אהרן בעלמו
שבא דבר גדול לישראל על ידו ועמד וקשר צכל צרל
צמוחניו וסיה מחזר צכל מחנוה ישראל מי שאינו יודע
חפלה למוד חפלה מי שאינו יודע קריח שמוע למוד
קריח שמוע מי שאינו צקי בגופה של תור' הכניקו בגופה
של חורה ולא אהרן צלצד אלא כל המלמד חורה צרבים
לישראל לשם שמים המקום מרחם עליו ונותן צו חכמה
וצינה ודיעה והשכל ונותן חלקו עם ג' לדיקים אצרהם
ילמק ויעקב עכ"ל

וכל בעל תשובה צריך שילמד לפי שהוא יודע שחמא
דרכי התשובה וכפרט אם הוא אדם הרגיל אצלו
ויקבל דבריו וכמ"ש דהע"ה (תלים גא טו) אלמדה
פושעים דרכיך. ובמעלת מי שהוא בחיור את הרשע
בתשובה מעלות רבות נתבארו בוהר (תרוטה דף קכ"ח
קכ"ט) :

עוד ראוי ליהוד מכל בחינות הגול ומלבד גול ממון
יש גול אחר אמרו במסכת ברכות (פ"ק) א"ר חלבו
א"ר הונא כל שידע בחבירו שהוא רגיל ליתן לו שלום
יקדים לו שלום ושנא' (תלים לד טו) בקש שלום
ורדפו ואם נתן לו ולא החזיר בקרא גולן שנא' (ישעיה
ג יד) ואתם בערתם הכרם גזילת העני בבתי' עכ"ל.
ופרשי' ע"ה גזילת העני והלא אף גזילת העשיר גזילה
היא אלא גזילת העני שאין לו כלום לגזול ממנו
אלא שלא לחשוב על שלומו :

עוד יזהר שלא יהנה מדבר מדברי העולם בלא ברכה
שנקרא

(א) חכמים (א) מקיס מושב דיינים טלהם (א) אינון שקצבו וקצלו עליהם כל ישראל הוא סוכן גר' (א) של מה צכך (א) מוליח צמוזד זרע
לבטלה (א) מפני שמוכרלים יחד וצאים לידי זנות (א) ומדברים צכול טס (א) ושמיכת הקצ"ה סר מעליו (א) על ידו

שנקרא גולן כדגמי בברכות פ"ו א"ר חנינא בר ספא כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאלו גזול להב"ה ולכנסת ישראל שנאמר (משלי כה כד) גזול אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית ואין אביו אלא הב"ה שנאמר (דברים ל"ב ו) הלא הוא אביך קנך ואין אמו אלא כנ"י שנאמר (משלי א ח) שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אבך מאי חבר הוא לאיש משחית א"ר חנינא בר ספא חבר הוא לירבעם בן נבט שהשחית את ישראל לאביהם שבשמים עכ"ל ופרש"י ז"ל גזול להב"ה את ברכתו ולכנסת ישראל שכשחמאו הפירות לוקים אין פשע ולפי שהוא מיכל רואים אחרים ולומדים ממנו לעשות כן ליהנות מן העולם הזה בלא ברכה ולכך נקרא זה המיכל חבר לאיש משחית לירבעם בן נבט שחמא והחמא כך הוא חוט' ומחמא עד כאן לשונו ולעיל כ"י ב"י פירשנו שגם מי שאינו עוסק בתורה ובמצות כראוי נקי גזול ובפרט בגלותינו זה שהשכ"י גולי בעונותינו כאומר (ישעי נ"ג) בפשעיכם שלחה אפכם ואין לה מנוח ויחוד אלא על ידינו בהיותנו עוסקים בתורה ובמצות ומי שאינו עוסק נקרא גזול ואמר בזהר פ"ו וישב ומאן דאיהו לא מסתכל באורחי קדושי בריך הוא גרים לשפיתא דאיתכסאי בנו עפרא כד"א (ש"ס כו ה) ישפילנה ישפילה עד ארץ וגו' וכן אמרו בש"י ואתחנן והעתיקנו לשונו בשער אהבה שהמונע מלעסוק בתורה כאלו מנע מהשכינה שאר כסות ועונה והנה בגלות נקראת אלמנה כאומר היתה כאלמנה וצדיק כיתום ולזה צות' תורה כל אלמנה ויתום לא תענוו וסו"ד אפי' אלמנתו של מלך ובגלו' הוא אלמנתו של מ"ה הקב"ה כביכול וצריך שלא לענו' דינה וכל עשויה היחודי' הגווע' לצדיק ולא לענית דינו כי אם ענה תענה אותו להורות על שפט הגבלה והגמול ועל יתום תחתיו ועל האלמנה התחיתנה ועל הרמז העליון שפירש עוד יזהר מאינאה ואפילו מאונאת דברים וקשה אינאת דברים מאונאת מנון כדמרי' (כ"ב ע"ד) ואמר התם ג' אין ("הפגור") נגעל בפניהם ואלו הם גזול ואונאה וע"א אונאה דכתיב (עמוס ו ז) הנה ה' נצב על חומ' אבך ויבדו אנך גול דכתיב (ירמ' ו ז) חסם ושוך ישמע בה על פני תמיד ע"א דכתיב (ישעי סה ג) העם המכעיסים אותי על פני תמיד עכ"ל:

עוד יזהר מ"ד דברים אלו שהעושה א' מהם נקרא רשע אמרו בפסיקתא ג' נקראו רשעים הפושט יד בחבירו שנאמר (שמות כ"ג) ויאמר לרשע למה תכה רעך ובעל מחלוקת שנאמר (מדבר יו כז) סורו נא מעל אהלי האנשי' הרשעים האלה והלוה ואינו משלם שנאמר (תלים לו כא) לזה רשע ולא ישלם א"ר שמואל בר' תנחום ר' תנחומא אמר לי אף המעיז פניו שנאמר (משלי כא כט) העז איש רשע בפניו עכ"ל ובתעניות (פ"ק) אמרו אין הגשמים נעצרים אלא בשביל עזי פנים שנאי (ירמיה ג ג) ומנעו רביבים וגו' ומצא אשה זוגה היה לך ונזכר אמר רב המנוני כל אדם שיש לו עזות פנים סוף נכשל (" בעבדי' שנאמר היה היה לא נאמר אלא היה רבה בר רב הונא אמר מותר לקרותו רשע בפניו רבנחמן בר רב יצחק אמר מותר לשנאתו שנאמר (קהלת ח א) ועוז פניו ישנא עד כאן לשונו:

ראוי ליזהר בכל הדברים שאמרו (שבת ס"ב) בעון סלו' צא כך ומסני אורכה' לא העתקתוהו ולא נעתיק רק א' מהם שהוא הנמול יחזר עון מיתח צנים ר' אומר בעון נדרים בניו וזנותו מתיס כשהם קטנים שני' (קהלת ה' ס') אל חתן את עיד לחטוא את צעק וגומר

(*) תמילא שצין שכינה ללכא מרוס (" אינו נענל להפסיק דאיתחם מן התקום אלא תמיד כואה אותם עד שי פצע מהם") בזנות שרעים העליונים שיש להם רשות על בני אדם

החורה גם ליזהר בזה שמי' בחדש רות מה'ו' שחקרון לא יוכל להמות הם שלש תיבות החסדים בקריאת שמוע לחשלוס רמ"ס ושלום ליצור מזור ואומר ה' אלהיכם אחת כדי להפלים רמ"ס והקורא קריאת שמוע שלא עם הליצור אינו מפלים רמ"ס איצטרו עליו נאמר וחקרון לא יוכל להמות:

ובער השוצה המהענה בכל יום לריך להזהר שציימי' שיאלל כמו בשצחות ויר' ור"ס שלא יאלל אלא דברים דקים הנוחים להשתכל מפני כי שינוי ווסת חפלה תלי בני מעיים' ואפילו מדברים הטובים לא ימלא צטנו סן ימלה ונמלא מצטל קריאת שמוע שחריה או ערצית שהיא מולת עשה מן החורה וכן קדושה נרבים שהיא מולת כדכתיב ונקדשתי בחוך בני ישראל כדפי' צזזהר פרשת אומר וכן נכשל שחבריו נמני' לדבר מולת מחסללים צצית הכנסת בעשרה והוא אינו נמנה עושה והרגיל לצא לצה"כ ויום א' לא צא הקצ"ה שאל עליו וגם אינו מפלים רמ"ס תיבות שצקריאת שמוע שהוא מעות שאינו יכול לחקן גם יתצטל מחלמוד חורה שהיא מולת עשה מן החורה והכל מפני סכלוחו כאומר (משלי י"ג) אולת אדם סכלף דרכו וגומר והמסע עיניו בראשו ויהי' גבור כוצה אח ילכו ולא יושך אחר חלוחו צפרע בראש חודש וצפורים שהקעוד' מדברי סופרים יש ליזהר שלא ימלא צטנו שיחלה ויצא לידי ציעול חורה ומפלה שהם מולת עשה מן החורה שאין עשה מדבריהם דומה עשה מן החורה:

הכרל כי לריך צעל חסובה לעולם להיות חרד ויכא מהדין ולא ישכח במה הכעים צעונותו אח הצורא ולריך לקיים אפילו צצצמות וימים טובים שז יום אחד לפני מיתחך שחס היה יודע שציוס שבת או ציוס טוב ימנח כוזה היה ירא וסרד והיה משכים לקרות צחורה וכמה מעשים טובים היה עושה ולא היה נמשך אחר חענוגיו כן לריך שיעשה כל ימיו לחקן את אשר עוות צצצמות וציימים טובים וצפרע ציימי השופה שקרוז אדם ליומשך אחר חענוגיו וילכו יסתהו לריך זהירות גדול כדי שלא יחזור לקורו ויהיה ככלב שז על קיאו כסיל שונה צאולתו כמו שאירע לכמה שחזרו לקורם וממנה אכילה ושחיה:

עד הנה מה שהגיע שכלנו הרל צקלור דברי נצותיו ובחדרשים לענין החסובה ולא רלינו להעתיק דברי המפרשים כדי שלא להאריך והסצ לריך לכולם צפרע דברי חסוצה הרוקס שהם דברי קצלה לריך הסצ לעשותם וכן לענין חסוצה הצא על אשה איש שדבר צפסר המסידים (ק"י קמו) לריך הסצ לעשותם ומי שירלה לעשות חסוצה שלימה מלב ונפש לא יחשבל צצקסח ספרים הלריכי' אליו לרפואת נפשו כמו שלא יחשבל החולה לצקס רופא שירפאהו ואין דברי צעפר הזה אלא החעוררות לשצ והדברים שלא כחצו הראשונים שהיחיו אותם לנודע הם מה שכתבתי וכו' מ

ראינו להעתיק החסובות שחצו צפסר המדות הנמול אללינו שגראה דבריו דברי קצלה ז"ל ועשה יש לחצוב ענייני הלער לפי כל עזירה ועזירה הצא על הכוחית ימענה שלשה ימים לילה ויום שלש שנה פעם אחת צצנה ולא ס"ו אחר החסובה יחזיר לקורו אז יחזיר עליו יותר ויותר וציימות החמה ילך צמקוס נמלים הרצה ויש צציימהם ערוס וציימות המורף ישצר הקרם ויש צציימהם עד המועס ואם עוד יחזור לקורו יוקיף עליו עוד יותר ויותר המוליא שצצנה זרע לצבול' ימענ' ארצעים יום ואינם רלופים ויש צציימות המורף כדי ללייה צילה ואוחס ארצעים יום לא יאלל צצר ולא דבר חס צצילה ולא ישחה יין לצד משצחו' וימי' טובים וירסך ראשו מעט ציימים פעמים או שלש כל אוחן ארצעים יום הצא על אשחו נדה ימענה ארצעי' יום רלופים וילקה בכל יום פעמים או שלש ולא יאלל צצר ולא ישחה יין ולא יאלל דבר חס לצד משצחות וימים טובים ולא ירחף כל הימים ויחודה בכל יום ואם חצק או נשק אשחו נדה ימענה ארצעים יום המונק שאר נשים או מוצקן ימענה שני וחמישי ושני וירסך ומסח ציחה ואם רצע צממה או מיה או עוף ימענה מ' יום ולא ירחף ולא יסחכל צצמה מ' ועוף צצעה שצזקין זה לזה רולת ילך צצולה שלש שנים וילקה בכל עיר ועיר ויאמר רולת אני ולא יאלל צצר ולא ישחה יין ולא יגלה שער ראשו וזקנו ולא יכנס בגדיו ולא ירחף גופו אך יסוף ראשו פעם א' צמדש ויקשור ידו אשר רלם צו ורועו צצרצל צלוחרו וילך יסך ויצכה על רליחתו ואם יחרפהו אדם ישחוק ואוחס שלש שנים לא ילך צצוילים וצצסוק וצגלוהו יסכיב עלמו לפני פתח צצכה"ג יעצרו עליו כל עוצרים וצצים אך לא יירכחו מומר יסיר המלצושים הכלים ויחאצל ויצרלה וילעצר כל ימי סיוו וישפיל רוחו וגאוחו ויחודה שלשה פעמים בכל יום ולא יאלל צצר וישחה יין כי אם צצצמות וימים טובים ולא ירחף ולא יסוף ראשו כי אם פעם אחת או שנים צמדש ולא ילך לשחוק ולנישואין רק לשצע צצכות בצלד ולא יש צאלל עע"א אפילו צמקוס שומדברים דברי חור' ומנו' ויחרק ומסחם ולא יהנה מהם ומיד שיסוצ לריך עזילה ויסבול לער וייקרוין כנגד סעליו כי כסר צציקר ומילל שצחות ועצר כריחות ומיחות צית דין לך לריך ייקרוין גדולים הצא על אשה איש או על נערה מאורסה הרי הוא אוקר אותה על צעלה כיון שחכלית ומייצ עליה מיתח ציוו דין לכן יסבול לער הקשה כמות ויש צצצל וצקרת שעה אחת בכל יום כן יעשה בכל החורף בכל יום פעם אחת או שנים וציימות החמה ישב לפני צצוים או לפני דבורים או שאר ייקרוין הקסי' כמות ויחודה בכל יום צצכי ואחמה שנה חמימה לא יאלל צצר ולא ישחה יין אלא צצצת ויום טוב וצפורים ולא יאלל לחס חס ולא ירחף כי אם צצצעי' וימים טובי' מעט ולא

החורה

ולא יראה שום שחוק אך יכול לשמוע זכרות מחנים ולא יעדן עליו בשום דבר וילקה בכל יום ויטב על הארץ או על דף אחד בלא כר וכפת כי אם בשבת ובימי טובים יטב על הנקש וקש וכר חמת ראשו כי יסיר רוחו הגסה שבה ממונו החלטה ומי לעד תהיה לו וילבש שק על צפרו ולא ידבר מענין חלואות נשים ולא יסחלל צנעים וצחכשיטיהם ואפילו כשאניס עליהם ולא ישמע קול נגינים ולא ידבר עם הנשים כלל לא בנדר ולא ברמיזה ולא צמים דבר אפילו עם אשתו כשהיא נדה ולא יחייח עמה בשום יחוד הנשבע לשקר או מעל בחרם יש לו ללקח כמה פעמים כל ימיו ויחודה ימים רבים ואחר כך יזהר שלא ישבע אפילו באמת ולא בחורה ולא בנשות אבותיו אך ידור בחיי ראשו אבל נשבע לקיים תלוי ויזהר שלא יוליא עם שמים לצטלה מפיו ויזדעזעו איבריו כשיזכיר השם ויזהר בצרכה לצטלה ואם שגג וצריך צרכה לצטלה יאמר אחריו צדוק עם כבוד מלכותו לעולת ועד ואותם המרגילים צפיהם וצפי זרעם להזכיר עם שמים צביה המרחץ וצמקום הטוהפת להזכיר עם שמים לצטלה או להם אוי לזרעם כי כן למדו לשונם ולכן ישמור ויגדור עליו וזרעו וצביריו הנשיעים לו ומהזכיר עם שמים לצטלה ואם הולך זה השב לעשות שבושה לצטל חובו אפי' באמת יחננה אותו היום בכל שנה ואם הורגל לדבר צביה הכנסת שום דבר אפילו שלא בשעת חפלה ישב צמורא גדול ויחטלל צכוונה ויחננה מ' יום צין רלוסיים צין מוסלגין וילקה בהכנה בכל יום גונג או לוקח רביה יש ויבקש מונו מחילה ויחננה ארבעים יום או יותר ויחודה בכל יום ויזהר מלקבל שקדונו ולא ירגיל ללכת על מונו חבירו ויעשה גמילות חסד בגופו וצממונו ויחן אשלו לעמלי חורה וליראי שמים וזה שלקח רביה אם היה יכול שלא ליטול רביה אפילו מן הככרים יהיה טוב המלשין את חבירו הוא משניאו צעירי השך ומעליל עליו ולוקח מונו וממית רעהו ואשתו וצניו החלויין צו יסרע לחבירו כל מה שהפקיד ויבקש מונו מחילה וילקה ויחננה יותר משנתיים ויחודה כל ימי סיוו כי נחשב כאלו הכב את אשתו וצניו וחבירו וכוונה עבירות עשה על כן ישבור רוחו ואם אין לו מה לשלם ירצה עליו רעיוסו צקש מונו מחיל' וילמז' ויסרע לו אף לירשיו רכיל וכיוולא צו אין רפואה עד שיבקש מונו מחילה וילקה ויחננה ארבעים יום או יותר וילקה בכל יום ויהיו כל עסקיו צמלות וצטקש שלום צין כל אדם וצין כל איש ואשתו המכה את חבירו או ליערו צין צמוון צין באונסת דברים אין לו כפרה אם לא יגלה את חבירו ואין כ' וכפר אלא על עבירות שצניו וצין המוקו' אבל צניו וצין חבירו לריך לפייסו המגביה ידו על חבירו נקרא רשע ויבקש מונו מחילה ויחננה לו המולצין פני חבירו יחננה מ' יום או יותר וילקה בכל יום ויחודה כל ימי חיו המכה עם לחבירו יבקש מונו מחילה צפני

ולא לייך יותר קודם שביקש מונו מחילה וחינו משלם מיד

שאלם עושה צין צטונג צין צמזיד כגון שגונג כנר צצנה או הדליק נר צצנה ולינו זוכר שהוא צצנה או טעם בלא יריעחו יש לו להחודות ולהחננו לכל הפחות שני ימים שני וחמישי וכן יעשה לכל עבירות גדולות שאלם עושה יחננה וצנה יש צ' עונות הא' שהחננית וכפר והצ' שימנע מעבירות כי יחשוב בלבו אם אעשה זה אפי' לריך להחננות וימנע מחוך כך מן העבירה וזהו הגדר הגדול לפני כל העבירות שיקטום עלונו או יחן לרקה או לעשות לער בגופו כשעבר עבירה וכן יעשה לכל עבירות שהוא רגיל בהם כגון קבלה ושנאה ושנאה ודברים צטלים ולשון הרע או שלא החיון צצרכות וצחטלה שהוליא זכרות מפיו בלא כוונה וכיוולא באלו הרבה מאד ולכן יבדוק בכל יום באלו העניינים אם שבע באמת מאלו ועבר עליהם אז יוהר להלטער עליהם ולהחודות על איזה עון עשה לבקש מחילה מהם בלב נשבר : ענין גדול הוודוי כי שנו רבותינו היה רחוק מציית הקקילה כעשר אמות אומרים לו החודה כי כן דרך המומחין מחודדים שכל המחודות יש לו חלק לעוה צ' ואם אינו יודע להחודות יאמר כך יהי רלון טהיה מייחתי כפרה על כל עונותי שכן מלינו צעכן שאמר לו יהושע (יהושע ז' יט) צני שים נא כבוד לה' וכן לו חודה ויען עכן ויאמר אמנם טעמתי כל המלות צין עשה צין לא חננה אם עבר על אמת מהן צין צדוק צין צטונג כשיעשה חטובה ומטליו מייצ להחודות לפני האל ית' טנא' (מדבר ה' ו) איש או אשה אשר יעשו מכל מטעם האדם וגו' והחודו את מטעמם אשר עשו וזהו ודוי דברים וכל צעלי מטעות ואשמות וכל מייצ' מייחוח ציח דין ומלקוח אינן מחכפרים צמייחחן או צמלקיוחן או צקרכנס עד שיעשו חטובה ויחודו וכל הסובל ומזיק מוון חבירו אע"פ שישלם לו אינו מחכפר עד שיחודה וישו צמלעשות כזה לעולם וכילד יחודה יאמר אלא השם טעמתי עויתי טעמתי לפניך כך וכך עשיתי והרי נחמתו וצושתו צמעסי ולעולם איני חוזר בדבר הזה וזהו עיקר הוודוי שלא יחזור לפורו וכל המרצה להחודות ומלריך בענין זה הכי זה משוונג גם זה עיקר של וודוי שיאמר אבל אנחנו מטלנו וטוב מאד לפרט המטעם צחוך הוודוי כגון אם אכל נבלות וטריפות או שאר דברי איסור יסרע צחוך הוודוי שלו כילד כשיאמר אשמת יאמר אכלתי דבר אשר לא טהור וכשיאמר בגדתי יאמר אם צעל

נחננות של לדיקים

נשלים שער התשובה

כוחות או אשה איש או נידה יאמר צעלתי ואם גנב או גזל יאמר גזלתי ואם הוליא סם רע על חבירו או לשון הרע או שום נדוי יאמר עליו דברתי דופי ואם הוליא שכנת זרע לצטלה יאמר העויתי ואם זנה עם עריות יאמר זדתי זיחתי ואם חלל שבתות או חמד יאמר חללתי או חמדתי וכן לכל אלתא ציחא על כל אומ ואת' ואחר יסרוש נדווי העבירה טעבר ויאמר צצני יעצוב רשע דרכו ואיש און ומשצבתי וזו יועיל לו וקוף הוודוי וסרתי מומלתיך וממשטטיך הטובים ולא שום לי ואחסה לדיק על כל הצא עלי כי אמת עשיתי ואפי' הרשעתי ולא יאמר כך עברתי על מלות עשה ועל מלות לא חננה ועברתי על כריתות ומייחוח צידי שמים עברתי על מייצ' מייחוח ציח דין וחורה שצכח וחורי טבעל פה שכחתי שמך הגדול שכחתי עול מלכותך ויראחך ואחסה לדיק על כל וכו' צירוש' מפורש כילד יחודה אומר רצון העולמיים הרע צעניך עשיתי וצבירות צני הלכתי וחוכמך לא שומעתי יהי רלון מלסינך ה' אלהי ואלהי אבותי שחכפר לי על כל פשעי וחקלם לי על כל עונותי ומחמול לי על כל מטעמי וכו' עכ"ל :

וגשרם השער הזה צמעלת השב אומר צוקרא רבה (ס"ו) ז"ל מנין לעושה חטובה שמועלין עליו כאלו עלה לירושלים וצנה ציח המקדש ומצח והקריצ עליו כל קרצנות שצחורה טנאמר (תלים נא יט) זכתי אלהים רוח נשברה עכ"ל . עוד אמרו צמדע צמומור על שושנים לצני קרם ז"ל כל העושה חטובה מעבירה שצידו הקצ"ם מוקיף וקורא לו עם שצני צא וראה צצני קרם עד שלא עשו חטובה לא נקראו שושני וירידים משעשו חטובה נקראו שושנים וירידים טנא' על שושנים משכיל סיר ידירות וכן דוד עד שלא עשה חטובה לא נכחצ צא חסרנו של מעלה ונקרא עבד טנאמר למלל לעבד ה' לדוד עכ"ל . עוד צמעלת החטובה סי צירושלמי (חעניית ס"ב) בחי צ' יואל צ' וקרעו לצצכ' זאל בגדי צ' ושבו אל ה' אלסיכס כי חנון ורחום הוא אומר רי צ"ל אם קרעם לצכס צחטובה אין אמת קורעים בגדיכס לא על צניכס ולא על צנותיכס אלא אל ה' אלסיכס למה כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורצ חסד ורחם על הרעה עד כאן לשונו וצנה נכלל הסער הזה צכלך ואע"י השם יזכנו להיות מעוסי חטובה שלימה לפניו אפי"ר כ"ר חס"ו :

מפני שקדם מאמרנו בשער הקודש צענין החשוב
ראינו לבאר סמוך לו צענין הקדושה והטעם
כי הקדושה היא מענפי היראה כדכתיב (חלים לד י)
יבאו אל ה' קדושים וגומר כי הירא כדיל יחטא
מחקדש ועורש עושה גדר לפניו מגדר כדי שלא ילא חסול'
לחילונים והנה בעל השו"ב לריך לחסוד ביראה שהיא
החשובה אל ביראה החממה שהיא חשובה החממה
או ביראה העליונה שהיא חשובה עליונה כדפי' בחיקוני'
(חיקון כ"ג) שיש יראה עליונה כענין אל חין יראה
חין חממה ע"ש. מפני שצטטנו דמה היראה מעליו
וכיון שכן מוכרח שיתפוק דרכי היראה לחשובה ולכן
לריך שיתקדש כדי שיאמר ביראה ובחשובה כראוי
והמתקדש אומר ביראה שהיא השכינה ונתקדש בה כמו
שאמר הכתוב (ויקרא יט ז) קדושים תהיו כי קדוש
אני וכמו שיתבאר בע"ה וכן צפ' לילית שהלילית מקום
היראה בסוד ההכלת דין גומר ונאמר בו (במדבר טו ז)
למען תזכרו ועשיתם את כל מלותי ופי' רש"י ע"ה בספרדין
ונדפס צוהר (שלח לך דף קע"ה ע"ה) שהזכירה הזו
היא מפני הכלוטה וקושי הדין ע"ש ואפילו הכי נאמר
והייחס קדושים לאלהיכם הרי קדושה וחממה היראה
והיינו אלהיכם שהיא השכינה הוא מקום הלריך קדושה
והגדל והחילונים ובהיותו מתקדשים אנו דבקים
בשכינה וכן פי' המקיף בעל חובת הלצבות ע"ה (שער
החשובה) כי לריך בעל השו"ב לפי שמהותו כדי
שלא יבא לידי איקור כמו שהיו עושים המקיפים
הראשונים שהיו פורשים שצפי' שערים ומערי ההיחר
כדי שלא יבאו לחטוא בשער א' מהאיקור. והטעם
לזה ערה כי כיון שבעל השו"ב היה בחממה צמון
החילוני ומכיר בו ואפי' צמותו קרוב הוא שיתפס בו. לכן
לריך להחמיק ולהתקדש אפי' צמותו לו ועוד ראינו לבאר
קדושה אחר החשובה מפני שהחשובה היא לטוב האדם
מעוונות כל איברי ממה שפגם בהם בעשותו העיוני
והקיבוץ. הראוי לעשות לכל עון ועון כפי מה שחבטו
צפ"ה הקדמונים. ונודע שקר המדרגות הם עוהרה
ואחר כך קדושה כמ"ס צברייתא מר' פנחס שהעתיקו
בשער אהבה פרק י"ג טהרה וציאה לידי קדושה ולזה
ראוי שנתבאר קדושה אחר שער החשובה :

פרק ראשון

ענין הקדושה נלמדינו עליה
בחורה כמה פעמים הא' בסוף
פרש' שמיני (ויקרא י"א ז) והתקדשתם והייחס קדושי'
כי קדוש אני וגומר וכן צפ' קדושים נזכר ג"פ הא'
בריש הפ' (שם י"ט ז) קדושים תהיו כי קדוש אני ואחר
בך והתקדשתם והייחס קדושים כי אני ה' אלהיכם
ובסוף הפ' (שם כ"ו) והייחס לי קדושים כי קדוש אני
ה' ואצדיל אחכם מן העמים להיות לי. וצפ' לילית
(במדבר עו ז) למען תזכרו ועשיתם את כל מלותי
והייחס קדושים לאלהיכם. עוד צפ' אומר אל הכהנים
(ויקרא כז לב) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי

בחוך בני ישראל. וזו היא מלוח עשה לקדש את שמו
ברבים כמו שיתבאר וכיון שצ"ה בחורה מאמר זה של
קדושים תהיו כי כ"כ פעמים חף על פי שאינה מעיקר
רמ"ס מלוח מ"ו היא שורש לעשיית כל המלות לשם המלו'
אוחס כי כיון שיהיה האדם קדוש ומורש מענייני
אהבה עולם הזה ישחל לעשות כלן קונו באמתית
ויחקשר באהבתו ית' לעשות מלותיו בחשק ואהבה כי
מה לו בעו"ה וצטובותיו כמו שיתבאר בע"ה כילר
דרכי הקדושה ולכן הוכפל בחורה כ"כ פעמים ורוב
החועלות שישוך מזה לשו"ה. טעם למהות הקדושה
ביארו רז"ל בחממותא (ריש פרשת קדושים) ז"ל ז"ה
(ישעיה ה טז) ויגבה ה' לבאות צמטע והאל' יקדש
בלדקה הוא מתקדש בעולמו בלדקה שהוא מלמד על
ישראל קניגוריא שאומר (שם כ"ג א) אני מדבר בלדקה
אמר הקב"ה לישראל לעמיד לבא אני מתקדש בכם
שאומר (שם כ"ג) כי בראותו ילדיו וגומר וכן הוא
אומר (שם ע"ג) ישראל אשר בך אחפאל אחס מתקדשים
כי ואני מתקדש בכם שאומר קדושים תהיו כי קדוש
אני אמר הקב"ה לישראל עד שלא בראתי אחכם היו
ומלכתי השרת מקלסין ומקדשין אותי בכם והיו אומרים
ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם כיון
שנברא אדם הראשון אמרו זה הוא שאנו מקלסין אותך
צממו א"ל זה גבש הוא שאני (ראשית ג ז) ואחלכל מן העץ
וגו'. צ"ה נח אמרו לו זה הוא אמר להסזם שיכור הוא שני
(שם ט"ב) וישח מן הייזבא אצרה אמרו לו זה הוא א"ל
גר הוא. צ"ה ילסק אמרו לו זה הוא אמר להם זה אהב
שונאי. צ"ה יעקב אמרו לו זה הוא אמר להם הן וכן
הוא אומר (שם לה י) לא יקרא שוך עוד יעקב כי אם
ישראל יהיה שוך ונקראו כל ישראל על שמו באותה
שעה קדש הצ"ה את ישראל לשמו שאומר (ישעיה
מ"ג) ישראל אשר בך אחפאל : אמר הקב"ה לישראל
הואיל ונתקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם היו
קדושים כשם שאני קדוש של קדושים תהיו כי קדוש אני
מלה"ד למדך שקדש אשה אומר לה הואיל ונתקדשת
לשמי אני מלך ואת מלכה כשם שהוא כבודי כך הוא
כבודך למה שאת אשתי כך אמר הקב"ה למשה קדש
לי את העם שנאמר (שמות יט י) לך אל העם וקדשתם
היום ומחר קידשם בא הקב"ה ואמר להם (שם י"ט ז)
ואחס תהיו לי מולכת כהנים וגוי קדוש למה כי קדוש
אני ה' אף אחס תהיו קדושים כשם שהקדשתי אחכם
ואמרת אליהם קדושים תהיו עב"ל. ועם היות שהמאמר
הזה עמוק ויש בו כמה דקוים שלריך כל מעיין
לדקק בהם מכל מקום אנו לא באנו צחיבור הזה
לפרש אלא מה שנוגע לענין המעשה במה שאמר הקב"ה
אחס מתקדשים כי ואני מתקדש בכם הענין כי בחממה
אנו מתקדשים בו וממשיכים הקדושה מונו אלינו כדי
שנתקדש ע"י עשיית המלות ואחר כך הוא מתקדש בנו

ע"י החשירות תחמון העולם ומעשינו. והטעם כי
כל הדברים לריבים החשירות תחמון כדפי' כמה פעמי'
ופי' לקוון במאמר ישלח עזרך מקדש אמר הקב"ה
לישראל עד שלא בראתי אחכם וכו' עשה צ"ה לתת טעם
כילר ישראל יכולים להגיע למעלה עליונה כזו ולמסוך
ומסוך הקדש העליון כי לכאורה חין להם אחרת למעלה
לזה אמר טעם לענין ומענין המלאכים שהיו מקלסין
לשמי הקב"ה עד שלא נברא אדם והיו אומרים אלהי
ישראל וכשצ"ה יעקב אמר להם הקב"ה זהו ישראל והענין
הוא במה שנתבאר צוהר כ"ו וצחיקונים סוד ישראל
עלה בנחשתה והוא סוד צ"ה דלמחשך ומחשך דלצ"ה
ומעליחות זה הוא שורש נשמותיהם של ישראל ויעקב
היה השורש להם צמוליותו העליון הנקרא ישראל
ואף על פי שאנו אומרים (דברים י"ד א) צנים אתם
לה' אלהיכם הכוונה כי בהתאחד קצ"ה ושכינתיהם
מושכים הנשמות מלמעלה ומחשך דלצ"ה ואימא וגמלא
לפי זה כי מקור הנשמות הוא מקור הקדש ומה שאמר
באותה שעה קדש הקב"ה את ישראל לשמו שאומר
ישראל אשר בך אחפאל הכוונה היא ששמותיהם של
ישראל הם אמוז' צממו שם ידו' והראשית כל זמן שישראל
בגלות חין השם שלם שאומר (שמות י"ז) כי יד על
כפי יד. והטעם איפסר לונו צ"ה צחיקונים. ישמחו
השמים. וחגל. הארץ י"ה צממים ו"ה צלרץ וכיון
שהשכינה בגלות. ונשמותיהם קשורות בה בגלות שהיא
הקליפה מערדת חין השם מתקשר כאשר וזהו שאמר
הכתוב ישראל אשר בך אחפאל והתאחדו הוא שיהיה
שמו שלם. מפני ששורש הנשמות קדש לעולם כאומרם
רז"ל בראשית ברא בשביל ישראל שנקראו ראשית לכן
המלאכים כשהיו נשבתים אותו הוא מפני שעתיד
להקרא אלהי ישראל בגילוי רז"ש ברוך ידו' אלהי
ישראל ואז הוא ברוך מושפע והוא מתקדש מלמעלה
על ידי רז"ש הואיל ונתקדשתם לשמי. ורז"ש אמר
הקב"ה לישראל הואיל ונתקדשתם לשמי עד שלא בראתי
אחכם וכוונת אומרם הואיל ונתקדשתם לשמי הכוונה
במה שאמר המאמר לעיל שהיו המלאכים אומרים ברוך
ה' אלהי ישראל שהיה שמו המיוחד ידו' וחכמה
ומחייסד בפרעות אליהם נמלא שהם מקדשים ומפורשים
ומזמנים לשמו. וזהו שדקדק בסוף המאמר שאמר
אף אחס תהיו קדושים שנאמר דבר אל כל עדת בני
ישראל וגומר קדושים תהיו שכן שהם נקראים ישראל
ראוי שיהיו קדושים מן הטעם שפי' ששם ידו' נקרא
עליו והוא מחפאל ומתקדש ונקרא אלהי ישראל פי'
שאלהותו מחמלה ע"י ישראל ואילו ס"ו לא היו ישראל
לא היה עולם ולא היה אלהותו וכבודו מחמלה לנבראים
וזהו שאמר כי אני ה' אלהיכם פי' אלוה שבתם אלהי
ישראל שעל ידם ותחלה אלהותי ועד' ה' אומר הואיל
ונתקדשתם לשמי הוא סוד קדוש ישראל לה' שפי' שמה

כ"ו

וכל כוונת אינם על דברי העולם הם וצחיקונים כצ"ה העולם :

ידעי ומשדלי לשווא רעוהו ואלהדבקה לעילא וכו' והנה הקצ"ה קדוש ומובדל מגשמיות... פתיחות העולם ואין ערך לקדושתו ורומניותו כאמרנו לא נערוך אליו קדושתו ולכן לדיקי' התייחדי יתרו לריבין שהיו מוצרי' והחומר וקדושים קדושת המעשה שהיא שורש לכל הקדושות היא קודמת לכלם והיא חסרית לכלם כמו שיה' וזהו כוונה (שמות כג ל) ולאשי קדש הויון לי שקדש היא הקדושה העליונה שקוד המעשה ופי' רז"ל כשחם אכשי קדש חם לי פי' שלי וקדושה המעשה ח"ה ללא על ידי שיפרש האדם עליו מחלוות העולם פטרט מהמשגל שהיא הפוסלת המעשה ולהיות זה אמת קודם זריחה אדם הראשון היו המלאכים משבחים ואומרים ברוך ה' אלהי ישראל שפי' נשמות ישראל הקדושות הוא ברוך מנקוד הכרכות - ואפשר לומר בזה פתחה כי נודע כי ידו' כולל עשר ושם אל"הי עולה עשר במספר קטן ושם אל"הי הוא זכרונה והם עשרה עשרה הכפ זשקל הקדש וישר"ל עולה עשר זמ"ק ואין קדושה צפונה מעשרה ומלאו נשמות ישראל מקדושות והם כלי ונרחק אל הקדושה העליונה באופן שאל"ה שיהיה יתוד למעלה בעשר אס לא על ידי נשמות ישראל כשהם קדושים אז וייחדי העשר באילנות דמלכא כהון איהו וסויו מד כהון וכלש' נכרד אדם הראשון שהיה יליר כפיו של הקצ"ה שהיו הצריות חושבו' שהיה אלוה למעלה נשמתו וכן גופו שהים מאיר כמו שאמרנו חסות עקנו של אדם הראשון מכה גלגל ממה השנו המלאכים היומו ומנו שלשלת נשמות ישראל שנקרא (ירמיה ג ג) קדש ישראל לה ראשי' ועליו הוא שהיו משבחים ברוך ה' אלהי ישראל וכיון שפגם אומר זה גנב הוא וכו' עד שכל יעקב שהיה גזעו קדוש ומטחו שליוה ז"צ שבעים קדושים אז נחקדשו ישראל לשמו שיעשה הייחוד על ידם והיו נרחק לקבל הקדושה וז"ש הוילי ונחקדשם לשמי וכו' - ובמתן חורה שהיה הצ"ה כולה להשרות שניחמו זנייהם ששיגו מדגבת הנבואה וזה לא היה אפשר בהיותם משוחטים בענין הגשמיות ולזה אומר (שמות יט י) לך אל העם וקדשם היום ומחר וכנסו שולחם וע"י עורה וקדושה ישרה הרוחניות העליון בהם ויכולו להדבק בו ולהשיג לראות המלאכות העליונות בנבואה ובחלמה לריך להקדיה קדושת הגוף ואחר כך ישרה קדושת המעשה ולכן לא אומר הצ"ה מיד ואחם תהיו לי ומלכת כהנים ולאשי קדש כי לאשי קדש הוא קדושת המעשה ללא אומר וגוי קדש שהיו קדושי' קדושת הגוף צפוישום מהחלו' הגשמיות אס בקדושת המלאכים אס בקדושת העריות שזכול' כזכרים קדושה וזהו גוויחם מהקדשת ואס"כ על קדוש' זו שורה קדושת המעשה והיולל ומכללו' הדרוש הוא ראשונה לטעם מה לריבין אנו

(א) מקורו (ב) כ"ל דרמקין והייסוד צ"ל

להתקדש ביום במאמר שהחלנו מענין קדושי' תהיו שכל זריחה נשמותיהם של ישראל הוא שיחקדשו ויתדבקו בה' פי' קודם שנכרד העול' נחקדשו והיה שמו של הקצ"ה מתייחד אליהם ה' אלהי ישראל ואס נחקדש נחקדש בו ואנו נקראים כמותו עדת קדושים - וכן קיים בעל המאמר של הנחומא ואמר אומר להם הקצ"ה אס זכית' אחס נקראי' עדת קדושים לא זכיתם אחס נקראים עדה רעה של (מדבר יד כו) עד תחי לעדה הרעה עכ"ל - וכבר ביארנו לעיל טעם למחוק הקדוש' בענין המשל מהמלך שקדש האשה - ועוד מוצא במאמר טעם לקדושה שהקצ"ה נחקדש בנו ואנו בו אלא הי איה קדושה לחתא וכן אומר עוד זמ' הנחומא לקמים ז"ל קדושי' זה שאמר הכתוב (חלים כו) ישלח עזרך מקדש ומליון יסעדך ישלח עזרך מקדש ומקדוש מעשים שצד ומליון יסעדך מליון מעשים שצד עכ"ל - כבר ביארנו לעיל טעם החשונות מחסון צפ"ה וכן ביארנו צפרקים הקדושים וכן בעשר היצאה יחם האדם לפגום למעלה או לחקן הכל הוא מלך הנשמי' ומלך הנשמי' שהיא חלק ממונו כי חלק ה' עמו הוא מהדבק עמו ואנו מהדנקי' עמו - ולכן בקדש האדם עלמו מקדש נשמתו ומקדש השורש העליון וקום שמונו נשפעה הנשמה וכן מלך ליור גופו שנלטייר ע"י שמו הגדול ידו' ית' וית' כמו שאמרנו בחיקונים ידו' אשכחם ככל אצב ואצב והעחקנו לשונו לקמן צפ"ה - נמלא שנקדש האדם כל אצב ואצב מאיצריו מקדש ידו' מוט שחובו וז"ש בחורה כהנים ז"ל קדושים תהיו פרושים תהיו קדושים תהיו כי קדוש אני אס וקדושים אחס אח עלומים ועלה אני עליכם כאלו קדשם אחי - או אינו אומר ללא אס קדשם אחי הריני וקדוש ואס לאו איני וקודש ח"ל כי קדוש אני בקדושתא אני צין מקדשין וצין שאין מקדשין עכ"ל - ואחר' שביארנו טעם ללוך הקדושה נצאר מהות הקדושה הכוללת כפי הנמלא בדברי המפרשי' ודברי הרשב"י ע"ה נחצ' הרמב"ן (פר' קדושים) ז"ל קדושים תהיו פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאחם מולא גדר ערוה אחס מולא קדוש' ל' רש"י - אצל בחורה כהנים ראימי קחם פרושים תהיו וכך שנו סס והחקדשם והייחם קדושים כי קדוש אני ה' כשם שאני קדוש כך אחס תהיו קדוש' כשם שאני פרוש כך אחס תהיו פרושים ולפי דעתו אין הפרישות הזאת לפרוש מן העריות כדברי הרב אצל הפרישות הוא המוזכר בכל מקום בגמרא שבעליה נקראים פרושים והענין כי החורה הזריכה בעריות ובמלאכים האסורים והתירה ביחא איש באשתו ואכילה צטר ויין אס כן ימלא בעל החלום מקום להיות טעוף צזימת אשתו או נשיו רבות ולהיות נקובא יין צזולל

צזולל צטר למו וידבר כדלנו בכל הנבואות שלא הוזכר אישור זה בחורה והנה יהיה נבל נכשוח החורה ולפיכך צא הכתוב בזה אחר שפרט האסורים שאסר אותם לגמרי ולוה בדבד' כללי שנהיה פרושים מן המותרות יועט במשגל כענין שאמרנו שלא יהיו חלמידי חכמים מליון אלא נשתייהם כהנגולין ולא ישמשו בו אלא כפי הלוך בקיום המליה ממנו ויקדש עלמו מן היין צמיעטו כמו שקרא הכתוב הנזיר קדוש ויזכור הערות הנזירות מונה בחורה צנת ולוט וכן יפרוש עלמו מן הטומאה אע"פ שלא הוזכרו ממנו בחורה כענין שהזכירו בגדי עם הארץ מידם לפרושין וכמו שנקרא הנזיר קדוש משמרו ומעמלת המה ג"כ וכן ישמור פיו ולשונו מההגבל מריבוי האכילה הגם ומן הדבור הנמאס כענין שהזכיר הכתוב (ישעיה ט עז) וכל פה דובר ככלה ויקדש עלמו בזה עד שיגיע לפרישות כמה שאמרנו על רבי חייא שלא שח שיחה בעלה יימיו באלו וכיולל בהם נאמר שצאח המלו' הזאת הכללית אחר שפרט כל העצירות שהם אסורות לגמרי עד שיכנס בכלל זאת הלואה הזקית זריו וגופו כמו שאמרנו והחקדשם והייחם קדושים והחקדשם אלו מים ראשונים והייחם קדושים אלו מים אחרוני' כי קדוש זה שוין ערב - כי אף על פי שאלו המלות מדבירה עיקר הכתוב כזיולל בזה יזכיר שנהיה נקיים טהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלבין עלמן צמותות ובכעורים וזה דרך החוכה לפרוט ולכלול כזיולל בזה כי אחרי הזאת פרטי הדינין וכל ישא ומתן שצין בני אדם לא חגזול ולא חגנוב ולא חונו ושאר האזהרות אחר בכלל ועשיית הישר והטוב שיכנס במעשה הישר והטהרה וכל לפנים משורת הדין לליון חכריו כלשך אפרש בהניעי צמקומו צע"ה וכן בענין השבת אפר המלאכות בלאו והערתים בעשה כללי שאלה חשבות ועוד אפרש זה בע"ה הטעם הכתוב שאמר כי קדוש אני ה' אלהיכם לומר שאנחנו נזכה לדבקה בו צהיותנו קדושים עכ"ל - וכללות דבריו הוא כי מליחות קדושה היא הפרישות מכל דברי העולם הזה מהמותרות והנראה לנו צביאור כללות הקדושה הוא כי הקדושה צה צ' צמינות האחד היא גדר הפרישות כמו שפי' הרמב"ן והוא קדש לשון פרישות ולתח גדר וגבול לכל ילא סוף למקום הסול ומזה הקוב נמלא בחורה ובנציאים הרבה מלות קדושה מורים על זה ועלם (שמות יט כג) הגבל את הפך וקדשתו וכן לך אל העם וקדשם היום ומחר וגו' והיה הכוונה שיחקדשו שיפרישו עלמם ומשוחיהם באומרנו (שם יט עז) היו נכונים לשלטה מים אל חגשו אל אשה וכיולל הרבה וזו היא צמינת סוד מרע כנגד לא חעשה ויש צמינה צ' בקדושה שהוא המשכת אור הקדוש עלינו כרי' שנסחחר ונחלצט

באומה הקדושה וזו היא כנגד עשה עוב - וראיה לזה שאמרנו ז"ל צחנחומא צפ"ל לילה צפסקו והייחם קדושים לאלהיכם ז"ל צמון שחם עושים את המלות אסם וקדושים ואייחכם על האומות - פירשם מן המלות נעשהם ומוללין עכ"ל - וכן אמרו גם כן צמכילתא צפסקו (שם כג ל) ולאשי קדש תהיון לי ז"ל איסי צן יהודה אומר כשהמקום מחדש מלוה על ישראל הוא מוקיף להם קדושה עכ"ל - הרי צביאור כי עשיית המלוה מקדש את האדם ומוסיף לו קדושה והענין כי עשיית המלוה עושה לצד אור נשמה כדפי' צזאר צמח מקומות שצאחו הלבוש החלצט צג"ע חסון ולכן נעשיית המלוה מקדש עלמו ולכן אנו אומרים בצרכות קיום המלוה אשר קדשו צמלוהו כי עשיית המלוה מקדש הנשמה וחלצישה בלור חדש ויש כמה פרטים אשר הם מוסיפים קדושה על האדם צקיום המלוה צליליה וחפילין כדפי' ז"ל ויתצאר עור וכן בענין הקדושה שלנו מקדשים בכל יום ק' ק' ק' ה' לצאות מלא כל הארץ פירש הרשב"י ע"ה (צזאר פרשה אומר דף גג) שכוונה הקדושה היא למשוך כל אחר ואחר מהקדושה עליונה עליו וז"ל וכלל לנחמא מקדושתא דלעילא לחתא לקדש כל חק גרמי' בהאי קדושתא ולנטלא ליה ("למפרש פרישו דקדושתא על גביה ורזא דא ונקדשתי בחוך בני ישראל בקדושתא ולצחר אני ה' מקדשכם עכ"ל - וביאר אס"כ כי צמלת כל הארץ כבודו יבוין למשוך הקדושה עליו מוצא כי צחללה אנו מקדשים למעלה ק' ק' ק' והיינו ונקדשתי בחוך בני ישראל ואס"כ הוא יחצרך משפיע מקדושתו העליונה עליו והיינו אני ה' מקדשכם ונעשה מהקדושה ההיא לצד נשמה כו"ש למפרש פרישו דקדושתא על גביה ונמלא שהוא כענין חיקון מלות עשה מעושה לצד נשמה כדפי' ויינו צמיני' צ' בקדושה שהוא עושה עוב ואפשר כי לצ' צמינות אלו כיונו צמכילתא צזאמרם בשם שאני קדוש כך תהיו קדושים כשם שאני פרוש כך תהיו פרושים

פרה שני אחר שפי' הקדושה ראוי לצאר הנוגע ממנו לנעשה ונאמר כי ענין קדוש' שנלעווינו קדושים תהיו הוא שיפריש האדם עלמו מהדצרים שהם חול ויקדש נפשו וגופו שהפך הסול הוא הקדש כהפרש השצח הנקרא קדש לימי הסול - וכאשר נדע קדושת שבת מה עניינה יע' שהוא ענין הקדושה שפי' לעיל - והנה בקדושת השבת נצאצר צזאר (פי' אומר דף לר) בחלוק שצין קדש למקראי קדש ופי' ששבת הוא עלם הקדש המחללה ועל זה נאמר (שמות לא יד) ושמרתם את השבת כי קדוש הוא לכם ואומר שקוד השבת הוא סוד הצן העולה לבית אציו צלי רשות והיינו (שם עו יא) מי כמוכה צאלים

(א) להחפיות נמכסם של קדושה (ב) כ"ל דרמקין והייסוד צ"ל

ידו'י מי כחוכה נאדר בקדש ואמר בקדש ודאי ככר
דלחחקק בצבוי נאדר בקדש ולא זמין מקודש ואמר
אח"כ אמר ר"י מדוות ונטיחות דיומא דשבתא ככלא
הוא בגין דהאי יומא לחעטרי בצבא ואימא לחוסק
קדושה על קדושתיה מה דלא אשכח הכי בשאר יומי
דהא הוא קדש לחעטרי בקדש ומוסיף קדושה על קדושתיה
בג"כ האי יומא מדוות דעלאי ותחא כלל דראך ציה
(. מלי צרכאן ככלהו עלמין כלהו מניה לחקנו עכ"ל
הרי מוצא כי קדושה שבת הוא אור קדושה אצא ואימא
המתגלה צה"ת ונשם לכל העולמות ועוד צענין
קדושה שבת ושאר הימים נחבאר בצורה (ויקהל דף כו
ר"ט) צענין מליאות השבת אמרו שהיא המלכה נקוד'
אחלעית לכל ששה ימים שמונה יונקים וציום השבת
היא צה עין המחיימת בשלשה אבות ששה ש" והיינו
שצ"ח ש' צה' ועוד יש שבת עליון שלשה אבות מחקשקים
צצ"ח עין והם מחקשקים צעלומא דאחי ועוד יש שבת
יח' עליון כאשר יחקש כל הנזכר מקודש עילאה
שהוא ג"כ סוד צה עין זהו קלור כוונתו מולא שבועים
שיעלה הן שם חעלה הבת עמו למעל' צאוסן שלעולם
סוד קדושה שבת הוא אור הנשפע מאצא ואימא ועוד
יח' מלמעלה מעתיקא שהוא שורש הקדושות שהוא
נקרא אצא קודש קודשא כמו שכתבאר לעיל וכן
נחבאר עוד בצרפה ויקהל (דף ר"ה ע"א) אמר שם
צקוד עונת ח"ם מליאי שבת לשבת ואמר מ"ט בגין דכל
ימי שבתא אית לון רוחא אחרא דשרא על עלמא ובהאי
ליליא אית לון רוחא אחרא קדיש' עילאה דנחמא לצבי
קדישין וההוא רוחא נשיב מעתיקא קדישא דכל עתיקין
ונחמא לגבי נקודה חחאה למיה ציה נייסא לכלל דא
לחעליג לכל סערין לעילא ותחא כד"א ציני וצין צני
ישראל עכ"ל וכן אמרו עוד לקמיה שם יומא דשבתא
מדוה איהו לכלל וכלל לחעליג עילא ותחא ונקודה
חחאה נהרא לקלאק לעילא צעטרו דעטרין צענין
חולקין יחיר וצבא דכל סבין לחעטרי עכ"ל
ואחר שהשבת הוא שורש לכל הקדושות נאמר שמה
שלושה חורה קדושים מהיו כי קדוש אפי הוא
שחקש ונושך עליון בכל יום ויום מאור קדושה שבת
אם נקדש עלמיו מעשיית מלאכה וטהרת המחשבות
ושאר פרטים שיכתב בקדושה שבת ויש רמז לזה
צוהר (יחזו דף טו) אמר ר' יהודה דלמי כתיב (שמות
כ"ה) זכור את יום השבת לקדשו וכתב (ויקרא י"ג)
קדושים תהיו כי קדוש אפי ה' וכתב (ישעיה נ"ג)
וקראת לשבת עונג לקדושה ה' מוכזב חלוא צהאי יונא
כל נשמחהון דלדיקיא מחעטרי צתסוקי עתיקא קדישא
סתימא דכל סתימא ונחמא דא מענוגא דההוא
מחשפטא ככלהו עלמין וקלאק ונחמא ואחשפטא לכלהו
צני קדישין לכלהו נטרי אורייתא ונייטין צנייטא שליט
ומחשאי מכלהו כל דוגין וכל דיגין וכל פולחנין קשין

(ו) כגון שהוא כגיל חמיר עם אציו והולך אליו ולא נחמא כן השנה לפיכך לא נקרא מקרא קדש שלי יומיו (ו) ציה מלא

כלל לחגגיז ואיהי סלקא עכ"ל וכוונתו שהם שלשה
מימי ימים האחד ימי חול ששה עומדי' חוץ לקדושה
לעמי עכ"ל הכוונה כי לאומות עכ"ל להם נחן ל"ט
ומלאכו שהם כנגד ל"ט קללות שכתבללו אדם וחוה
ונחש והארץ כדפי' ז"ל והאדם אלו לא מטא לא היה
לריך לנדח אל הפתיחות הזה שהוא צו שילטרך לחכוש
ולזרוע והיה צב"ע וקיים לעצמה ולשמרה צקיום
המולות עשה וליח צדך רומני כמו שיהיה לעמיד אחר
החפיה שהחורה היא ומלוחיה א' לעולם וכלשאר
ידי אדם צהעלו אל הקליפה הוכרח אל המלאכות
האלו והקדוש צרוך הוא לעכרו ולקדשו כדי שיהיה
דצקים צו העלנו מפשה ימים החלונים והשליט על
ישראל הנהגת קדוש' ע"י מעט'רון שהוא שר העולם
וכמו שנאמר ליהושע (יהושע ח' י"ד) אני שר לצבא ה'
עשה צחאי שאף על פני שמרע"ה דמסו הוא הוכרח
לקבלו וכ"ש עשה צבלות שהנהגה ע"י כדפי'
צתיקוני' (דף לג) וצמקומות אחרי'וששת ימי חול הנהגה
ע"י מעט'רון וכן פי' צר"מ (פ' פנחס דף רמ"ב ע"ג)
וכן פי' צתיקונים (תקונים דף צ"ג ע"ג) ז"ל עוף דליאי
לפר דייליא איהו מעט'רון עליה לחמור (קהלת צ'
כי עוף השמים יוליד את הקול קול דק"ש דליאו כליל
שית יומין רחול ושליט עליהו ונטיל ההוא קול ופרכ
ציה עד עמודא דלמעליה עכ"ל וכן אמרו עוד
לקמיה דעל יד שליטא דא מחיידין צטיה יומין דחול
ומלח שית יומי דחול אינו מדוקדק ע"ד שאמרו במאמר
של פ' ויקהל שאמרו שמי חול נקלאים לחלונים אלא
הכוונה שצטשה ימי החול מחכבג העולם ע"י השר
הנזכר וע"י עולה הסתליו וכן אמר צתיקונים (תקונים
ז"ס דף י"ח ע"א) כתיבת יד העליון נאמר ששת ימים
מעצור ועשיית כל מלאכהו ז"ל וציומין דחול סלקא
(ג"ל שלטא) עץ הדעת עוז ורע דליאו אדם דוילר
ציל'הט וילי'הר ה"ה"ד (ראשית צ"ז) ויילר ה' אלהים
את האדם וליאו עץ הדעת עוז ורע דמ ציה אדם
ודא הוא מעט'רון דליאו עזר דשליט צטיה קדרי משנה
ואיהו גופניי ושליט צטיה יומין דחול דליגון חולין
דעומא ומולין דעהרה ומניה לחיהיבו שית קדרי
משנה צאקור ויחור עומא וטהרה כשר ופסול וציה
ששת ימים מעצור ועשיית כל מלאכהו וליח עצורה
אלא ללות דציה לריך צה נש למסוי כעצד סמקרי שצמיו
לפני דצו וכעצד השואל פרס מרציה וכעצד סמקרי
פרס מרצו והלך לו אצל בשבת מלכתא דשלט' אילנא
דסיי ולא עץ הדעת עוז ורע אוקומה דלין משחמטין
צאלין שום שימוש עכ"ל הרי מוצא היות כל מליאות
עבורה החפלה ע"י עצד זה צטשה ימי חול אמנם
צצבת שולט אור האלילות וצזה יוצן אומרו ויום
השציעי שבת לה' אלהיך שכל כוונת החפלה חסיה
צאלינות והאלילות מלוצס צצריאה ודיינו ה' אלהיך
ואגצ מוצאר שהעצד הזה נקרא עץ הדעת עוז ורע

קו

ואמר (תקוני' דף ל) צתיקון עץ הדעת עוז דא מעט'רון
ורע דא סמאל' וחמא אדם הים לערצ הרע עטוב
ולכן צמקוס זה הם שית קדרי משנה להצדיל הטוב
לעלמו והרע לעלמו וכן אמר שם לקמיה ואילנא דעץ
הדעת עוז ורע לריך למעצד פירוד צין עוז לרע הדא
הוא דכתיב (ראשית א' ד) ויצדל צין האור וצין החשך
ולריך למעצד קילוף ציה למכוי צה נש צלא ילר הרע
כגוונא דוד דקלין ליה מניה והרגיה צגרתסיה ה"ה
(חלים קט"ב) ולצי חלל צקרצי ולקבל מ"ט מן מעט'רון
אינון מ"ט פנים טהור מ"ט פנים עמא עכ"ל ואגצ
מוצאר צו קבולת ברסס המשניות להרוב הילר הרע
ולכתיבו עם היות שמשניות האלו שיש לנו ממחלוקת
התנאים לא היה עדיין צמון דוד מכל מקום
היה לו שם קדרי משנה מהלכות פסוקות וצסס גורמים
ע"כ והנה צמליאות המוצאר במאמר הזה שמעט'רון
נקרא עוז ורע ואמר גם כן שהוא שולט על ימי חול
ואמר שיש חולין דעומא' וחולין דטהרה ע"ד צמאמר
של פרשת ויקהל יש ימי חול צמלונים ויש צפנים שם
ימי השצוב שהם צטהרה להנהגת ישראל וצ' צתינות
אלו הם דוגמת האלין וקליפתו עוז מצפנים ורע מצפון
עץ הדעת עוז ורע' ואמר שם ימים אלו נאחזים
צנקודה קדישא הנראה מתוך הלשון צנקודה זו היא
השכינה שהיא מחעלמ' צחוד' מעט'רון צחוד' היכל קן
לפיר כדפי' צתיקונים ומעט'רון כלול משש היכלו
כנגד ימי המעש' וציהיכל ז' שם שכינ' מחעלמא וצצשת
ימי המעש' השכינה היא נקודה מחעלמא צחוד' ששת ימים
הנזכרים והימים הם מליירים מונה והיא צהסתר
נוחמא שפע לכל א' וא' מהימים ויש ששה ימים צאלינות
שהם שש קלוות מחקד עד יקור שהם פעלו כל מעשה
צראשית שעליה נאמר (שמות לא יז) כי ששת ימי
עשה ה' את השמים ואת הארץ צצשת לא נאמר דרפיר'
(צוהר פ' צראשית) ועל אלו אמר ואית שית
יומין אחרין דקיימין לגו מעגולא קדישא ואחמאדן
צנקוד' קדישא ואמר עגולא קדישא שהם ו' קלוות שהיא
מליאות העגולה והוא קדישא צמקוס הקדש צאלינות
והשכינה היא נקודה פנימית להם שמונה יונקים
והנה צים שבת המלכות שהיא למטה נקודה מחעלמא
עולה למעלה צאלינות ומה שהיתה נקודה מחעלמא
עמה היא מחשפט' צאורה וכל הימים מחעלמים צה
היא צאורה צו חופה עליהם וז' ביון דעאל שבתא
כדין סלקא ההיא נקודה ואחעטרא ואחמאדל לעילא
וכלהו עומרין צגוה' והיינו מה שפיר' צתיקונים
שהעסקתי לעיל צציימי המעשה ההנהגה ע"י מעט'רון
וציום שבת ההנהגה על ידי אור האלילות שהוא עץ
חיים וכן צילבג צוהר (נח דף ע"ה ע"ג) צענין
(יחזקאל מ"ו א) שער החלר הפנימית הסונה קדים
יהי כגור ששת ימי המעשה וציום השבת וגו' וקלור כונמו
הוא ששער החלר הפנימית הוא אור האלילות והוא
קבול

קו

סגור בשם ימי המעשה שהיא ההנהגה ע"י מוט"רון
וציוס השבח הוא נסתח ואין שם ימי המעשה שולטין
כלל ואמר אח"כ וכולהו יומין כלתו אחדבן ביומא
דשבחא ואחרתו מתמן דהא כדן ביומא דשבחא כלתו
חרעין פתיחן ונייחא אשתכח לכלל לעלאי ותחאי
והמאמר הזה מוצא בזה שביאר במאמר שכתב
ויקאל שכתבו שציוס שבת השש ימים הם מחללים
בנקודה ונקודה שהיא אור השכינה באילנות מאירה
להם ומאנה יונקים והנוגע לדרוש שלנו הוא מה
שאמר במאמר שכתב ויקאל ישראל קדישין וכל אינון
דמחשקין בקדושה כל יומין דשבחא אחתהון כל
אינון שית יומין באינון שית יומין דלגו דאחאחדן
בההיא נקוד' הכוונה שהם קושרים שם ימי החול
בצמט"רון שם היכלות בשם קפירות הבנין שבאילנות
כדי שיאיר אור האילנות בהם וזה ודאי ע"י כוונה
החסלה כמבואר בפרש"י סקודי ע"י כוונה ברכו"ק
וחסלה י"ח וחקשרי ומאירים ההיכלות מאור האילנות
וצזה לנו מפרדיים הטוב מהרע והטוב מחקדש באור
הטוב שבאילנות וצזה הם נשמרים מהרע והטוב כי
שם ימים אפי' שהם באילנות אין להם קדושה יום
שבת ממש אלא בשם ימי חול שהנהגה למטה גם שם
קלוות עליונים שבאילנות הם יונקים מהנקודה וכל
יום ויום שולט בשליטתו חקד ציוס א' בצורה ציוס ב'
וכו' והנקודה מחלמת בתוכה מה שאין כן ציוס
שבת מהנקודה מחפש באור כדפי' וצמה שאנו לריכים
לקשר שם ימים החחונים בשם עליונים הוא כי בשם
ימי החול הותרה המלאכה מפני שהנהגה על ידי עין
הדעת טוב ורע וזה דקדק הרשב"י ע"ה בתיקונים
שאמר שמטטרין שולט בשית יומי חול דאינון חולין
דטומאה וחולין דטהרה והיינו ממש שית יומין דלבר
חולין דטומאה והם ל"ט מלאכו חולין דטהרה שם
ימים שבפני' מנוצח צמט"רון וחולין דטומאה וחולין
דטהרה שיהם כחמך שולטים ולכן הותרה המלאכה
וישראל הוצהרו להקדש כמ"ש הפסוק קדושים תהיו
דהיינו שיקדשו חולין הטהורים באור קדושת האילנות
שכולו קדש ואין צו מגע חול ויאירו בשם הימים
העליונים הקדושים בשם ימים החחונים וצזה הם
מחקדשים ואור השבת שהוא השם הפונה קדים אפי'
שהוא סגור ששם ימי המעשה ישראל מוטכים מאור
שם קפירות שבאילנות לקדש מה שהוא חול וכיולל
צזה פירשו שם שאפי' שאנו אומרים שהוא סגור ששם
ימים אין הכוונה שאור האילנות נחתם מכל וכל שזה
מורה סלוק ההשגחה אלא האור העליון מחלל מצפני'
והוא כמ"ש המלך שהוא צהיכלו צפני' ומורה לעצמו
שיעשו כך וכך נולל שכל מה שיעשה הכל במאמר

ע"י

המלך עור סי' מורי שהוא משל למלך שפעמים משתמש
בכלי כסף או בכלי נחושה ופעמים בכלי זהב
ועל מה שכתב רמב"ם וזוהי קדושת שבת ימי החול שפי' אמרו ז"ל
במכילתא ז"ל זכור לה יום השבת לקדשו והא
זכרו מאמר בשבת ששם יחמנה לך ונה יפה היה
מחקה לשם שבת רבי יוחנן אמר לא היה מונה
עכ"ל וכוונה ח"ק ורבי יוחנן שיהיה לרבר אשר נחוונו
לפרש ענין זכירה זו מה היא ועוד רבי אה הוצרכ
בסקוק ולזה אמר שהכוונה לזכור קדושת שבת בכל
השנה ימים ששם יחמנה לך מנה יפה מחקה לשבת
וכמו שבגמתי מחקן ומקדש המנה יפה לשבת כן יחקן
לפשו שחטרה עליה קדושת שבת והטעם כי השבת
הוא דוגמת עולם הבא וכוונתו ז"ל הע"ה והע"ה
לע"ש ושבת שאמרו מי שטרם בע"ש יאכל בשבת אכל
מי שלא טרם בע"ש מה יאכל בשבת וכן אמרו גם כן
במכילת' (פי' כי תשאל) שמוח לא יג' כי אפי' מקדש
אז"ל כי אפי' מקדשם לעולם הבא כגון קדושת שבת
בעולם הזה נמלינו למדים שהוא מעין קדושת הע"ה
וכן הוא אומר (תלים לב' א) ממור שיר ליום השבת
לעולם שכלו שבת עכ"ל ופשוט המאמר שאמר כגון
קדושת שבת בע"ה כוונתו לחקך הבנת הפסוק שאמר
(שמות לא יג) אפי' שבתותי שמעו כי אור הוא בני
וציינים לדרתיכם לרעה כי אפי' מקדשם ואפי' אמר
(שם לא יד) ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם
וגו' ויש להבין כי דברים האחר כ"ל יודע שהוא
מקדשו מפני ששמור השבת כי בכל המלות אשר קדשו
הוא יתברך כמו שהנו ונכריים בכל המלות אשר קדשו
במלותיו ועוד כי הוא מיותר שהרי כבר באמר אח"כ
ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם לכן פירש כי
פירש כי אפי' מקדשם הוא נתינת טעם לשמירת
השבת וזהו כי אפי' מקדשם לעולם הבא כגון קדושת
שבת בע"ה ע"ה פירש כמו שקדשתי אהכם בקדושת שבת
בע"ה אז אפי' עמיד לקדשם בעולם הבא וקדושת שבת
בע"ה הוא כי ע"י שמירת האדם השבת כהלכות ירגיש
חוקתה כשהם בנפשו והיינו וינסע שפי' ז"ל והוא עונג
לשמה ולגוף עד שאמרו ז"ל שהשבת הוא אחר מששים
מעין הע"ה כי המנוחה והתענוג שירגיש בו הלדיק
הוא א' מששים לאותו התענוג הנפלא והטעם כי
בע"ה מפני גשמייתו אפי' אפשר לנו להשיג יותר מזה כי
הנשמה ולרצון בגוף החומר הזה אכל אחר שיפיע
הנשמה לרצון העבור הזה ישיג עדון העוה"ב בשלימותו
והיינו אומרו נמלינו למדים שהוא מעין קדושת הע"ה
וצזה כפי' מה שאמר הפסוק אח"כ בני ישראל

קח
ינקי' מיום השבת שיום השב' הוא נקודת המרכז
שעליה מסוב עגול השש ימים כזה
נמלא השב' שורש לכל ו' ימי השבוע
ולכך בכל יום ויום חייב להשפיע
בו מקדושת שבת כמו שיבאר ולטעם
זה דקדק הרשב"י ע"ה בלשון המאמר
שהתחתי לעיל מפי' ויקאל שאמר ימי
השב' דאינון ימי השבוע קיימין לישראל הרי שקראן
ימי השבוע וימי שבת והטעם כדפי' כי הנקודה שהיא
השבת מחלמת ציוסי השבוע ולכן הם נקראי ימי
השבת וכן מלאכי שכתב הכ' יוסף גיקטיליא ע"ה
שיום שבת הוא נקודת מרכז לעגולה ז"ל הנקודה כולה
וכל הנמלאים שבת הקצ"ה כלם קוד גלגל והכל ברא
בנקודה אחת שהיא קוד שבת והוא קוד מליחות עין
כל גלגל ובהמלא השבת שהיא קוד נקודת כל גלגל
נמלאו שש ימי החול קצויותיה והשבת באמצע נקרא'
קדש אין לה צן זוג והיא מקור כל השפע וכל הטובה
לעגולה ואין לך גלגל שאין בו קוד שבת ושש ימי
החול כלם חוזרי בעגול בשיעור מוכרח עליו אין להוסיף
ומינו אין לגרוע כי כפי שיעור הנקודה האמלעית
כך ששה שיעורים כמותו קצו העגולה וכלם נקראים
חלל העגולה ונקרא חלל על לשון חילול ולשון חילול
מלשון חלל וכלם לשון אחד כי בהסתלק עין האמלעי
נמלאו כלם חלולים ומחוללים ומללים כי ימלא חלל
שכבר ילח נשמתו מונה ונמלא הגוף חלול בלי נקודה
אמלעית וזהו קוד שש ימי חול ויום השבוע קדש
עכ"ל והנה הטעם שכתב הרב ז"ל סעד וסוף למה
שכתבתי שלריך להשפיע וקדושת יום שבת לכל יום
ויום מאחר שהקוד' היא קיום הששה והששה הם ששה
שיעורים קצו הנקודה והטעם מפני מורי ע"ה שעל
זה אמרו ז"ל בהולך במדבר ואינו יודע מתי יום שבת
מונה ז' ימים מיום שנתן אל לבו שכתבו ומקדש שבועי
שעושה קידוש והבדלה הרי צפי' כי הוחר לו לעשות
שבת אף על פי שבאמתות אינו שבת והיינו הטעם כי
הנקודה האמלעית שהוא השבת הולך עם כלם להשפיע'
וכל יום ויום יש בו מקלט שבת ולכן בכל יום ויום
אינו עושה מלאכה יותר מכדי פרוסתו מפני שכל יום
הוא ספק שבת ולענין מעשה נוכל לומר כי הע"ה
הוא דומה למדבר והאדם בו גורש ממוקום הנוחתו
מנומת הנפש ובע"ה צהיחו ומשך אחר המשך בעלת ילדו
שבת יום השבת יום שכלו שבת שהוא עולם הששעות
ששם עיקר ישיבתו ולכן מיום שנתן אל לבו שכתבו
והוא רולה לשונו בשבת לריך שיהיו לעולם צדיק
נקיים ויכל יום יחשוב שהוא שבת שמת באר"ה יום ידמן
לעולם שכולו שבת כמ"ש ושוב י"ה א' לפני מוחמד
ולכן לא יעשה מלאכה יותר מכדי פרוסתו ליומו כמדומן
לדרך כי שאל אין לו חיים אלא אוחו היום לצד ואין
ראוי שיטרח וידאג על עולם שאינו שלו וכוונת שאמר

קח
ינקי' מיום השבת שיום השב' הוא נקודת המרכז
שעליה מסוב עגול השש ימים כזה
נמלא השב' שורש לכל ו' ימי השבוע
ולכך בכל יום ויום חייב להשפיע
בו מקדושת שבת כמו שיבאר ולטעם
זה דקדק הרשב"י ע"ה בלשון המאמר
שהתחתי לעיל מפי' ויקאל שאמר ימי
השב' דאינון ימי השבוע קיימין לישראל הרי שקראן
ימי השבוע וימי שבת והטעם כדפי' כי הנקודה שהיא
השבת מחלמת ציוסי השבוע ולכן הם נקראי ימי
השבת וכן מלאכי שכתב הכ' יוסף גיקטיליא ע"ה
שיום שבת הוא נקודת מרכז לעגולה ז"ל הנקודה כולה
וכל הנמלאים שבת הקצ"ה כלם קוד גלגל והכל ברא
בנקודה אחת שהיא קוד שבת והוא קוד מליחות עין
כל גלגל ובהמלא השבת שהיא קוד נקודת כל גלגל
נמלאו שש ימי החול קצויותיה והשבת באמצע נקרא'
קדש אין לה צן זוג והיא מקור כל השפע וכל הטובה
לעגולה ואין לך גלגל שאין בו קוד שבת ושש ימי
החול כלם חוזרי בעגול בשיעור מוכרח עליו אין להוסיף
ומינו אין לגרוע כי כפי שיעור הנקודה האמלעית
כך ששה שיעורים כמותו קצו העגולה וכלם נקראים
חלל העגולה ונקרא חלל על לשון חילול ולשון חילול
מלשון חלל וכלם לשון אחד כי בהסתלק עין האמלעי
נמלאו כלם חלולים ומחוללים ומללים כי ימלא חלל
שכבר ילח נשמתו מונה ונמלא הגוף חלול בלי נקודה
אמלעית וזהו קוד שש ימי חול ויום השבוע קדש
עכ"ל והנה הטעם שכתב הרב ז"ל סעד וסוף למה
שכתבתי שלריך להשפיע וקדושת יום שבת לכל יום
ויום מאחר שהקוד' היא קיום הששה והששה הם ששה
שיעורים קצו הנקודה והטעם מפני מורי ע"ה שעל
זה אמרו ז"ל בהולך במדבר ואינו יודע מתי יום שבת
מונה ז' ימים מיום שנתן אל לבו שכתבו ומקדש שבועי
שעושה קידוש והבדלה הרי צפי' כי הוחר לו לעשות
שבת אף על פי שבאמתות אינו שבת והיינו הטעם כי
הנקודה האמלעית שהוא השבת הולך עם כלם להשפיע'
וכל יום ויום יש בו מקלט שבת ולכן בכל יום ויום
אינו עושה מלאכה יותר מכדי פרוסתו מפני שכל יום
הוא ספק שבת ולענין מעשה נוכל לומר כי הע"ה
הוא דומה למדבר והאדם בו גורש ממוקום הנוחתו
מנומת הנפש ובע"ה צהיחו ומשך אחר המשך בעלת ילדו
שבת יום השבת יום שכלו שבת שהוא עולם הששעות
ששם עיקר ישיבתו ולכן מיום שנתן אל לבו שכתבו
והוא רולה לשונו בשבת לריך שיהיו לעולם צדיק
נקיים ויכל יום יחשוב שהוא שבת שמת באר"ה יום ידמן
לעולם שכולו שבת כמ"ש ושוב י"ה א' לפני מוחמד
ולכן לא יעשה מלאכה יותר מכדי פרוסתו ליומו כמדומן
לדרך כי שאל אין לו חיים אלא אוחו היום לצד ואין
ראוי שיטרח וידאג על עולם שאינו שלו וכוונת שאמר

דוד הע"ה (החלים מ"ע יא) ועצרו לאחריהם חילם וכן יצבור ולא ידע ווי אוקס' ואומרו כי ריש לקיש הניח קבא דמוריקא (שהוא זאמרין) וקרא עליה ועצרו לאחריהם חילם ועוד אמרו צונקת ערובין (ס"ח) ז"ל אמר ליה שמואל לרב יהודה סילנא חטוף ואכול חטוף ואסתי דעלמי דאזלין מניה כהולול דמי אמר ליה רב לרב המונה צבי אס יש לך היטב לך שאין צטול חטוף ואין לנות המנהגה וא"ת אנית לצבי חוקי צטול מייניד לך וא"ת אנית לצבי ולצמותי צבי האדם דומין לעשבי השדה הללו נולדין והללו נולדין עד פאן לשונו ופרטי חטוף ואכול אס יש לך ממון להטור עלוץ אל חמתין עד למחר שנת חמות ושוב אין לך הנאה דעלמא דאזלין מניה גרסין כהולול דמי היום ישנו ולמחר לינו אס יש לך ממון ואין לנות המנהגה עיכוב כי שחאום האדם מת חוק מוזן יגיד לך אס נשאר צידם שחא יאצדוהו הללו נולדין והללו נולדין כלומר כשהם גדלין גדלה פרנסתן ועושן עוהם ואיך

פרה שרישי

אמר שצפרק הקודם ציארנו מו ימי השבוע ולגהוג צו קדושת יום שבת ראוי לצאת מה הם הקדושות שלריך לנהוג ציום שבת ובשאר הימי ואלו כי הקדושות אע"פ שהם רבות מה שמולא צמורה וצדצדי רז"ל כמו שיצארו מה שמולא כחוצ ציום השבת הם ג' הא' קדושת המהשבה הב' קדושת הדבור הב' קדושת מלאכה וג' אלו הם העיקר להתדבק האדם ועם היות שהותרה אכילה בשבת לא ילא מזה הריקה לציעול הקדושה לשעת ימי המול אע"פ שיאכל האדם צו ימי המול אס תהיה אכילתו לשם שמים וכמו שיצארו אכילתו חבואה להתקדש ולהתדבק ומ"ע אין אכילת שבת כשאר אכילת ימי מול כי באכילת שבת נזכר עונג דכתיב (ישעיה כ"ח י"ג) וקראת לשבת עונג ויהא קוד צדון נהר גן עדס' וכן צענין החשמים צליל שבת שהאריכו צדור ואמרו שעליו נאמר קדושים תהיו ואפילו ילמוד שאר אדם מהשמים הנמלא צצבת לימי מול אס יתקדש צימי מול צצלות לילה כמו שיצארו כמו שהוא הזוג צליל שבת לא הספיק קדושת המהשבה ולינו צצבת צצכילתא ז"ל ששה ימים חעבור וכי אפשר לו לאדם לעשות מלאכתו צצשת ימים אלא שצות כאלו מלאכתך עשויה דצב אחר שצות מוהשבת עבודה עכ"ל הרי צפי' שהזכירו שלא לחשוב צענייני אום דצב מענייני העולם כדי ששהיה מחשבתו דצקה צפי' וצכל דצב שהוא עבודתו וכן צקדושת הדיבור כמו שאמר הכחוצ (ס"ב) ומולא חקלך ודצב דצב וכמה האריכו צצור צענין התדבר שימת מול צצבת שהוא כותלל שבת כמו שאלריך לקון קדושת מלאכה וצבורה צכונה פסוקים צצורה (שמות ל"ה צ') ששח ימים חעשה מלאכה וציום הצציעי קדש שבת שצחון לה' וכן צ' הדצרות (ס"ב ע"ג) ששת ימים חעבור ועשית ציום השציעי שבת לה' אלהיך וצצומרו לה' אלהיך שחשוב כאלו כל מלאכתך עשויה ואין לך מענייני העולם הזה שום דצב כדי ששהיה כל היום קדוש וחצבק צב' אלהיך והיינו שבת שצחון שבת

צונעשה שצחון קדש צונעשה וכצב ידעת כי קדש הוא צקוד המהשבה ולכן חייב אדם לקדש מוהשבת ציום שבת ולהפרידה מכל ענייני גשמות העולם הזה כי השבת כל מליאוחו קדש והוא קוד עולם השמות הנשמה צצבת כו"ש צצור (תרוונה ד' קל"ו) ששמות שצב"ע חחחון עולים לג"ע עליון ושמות עליונות יורדים לעטר להם לישראל וכן גשמות שחלצנו צצשת ימי מול נכנסים צב"ע חחחון ואמר וצמעלי שצבת (פי' ערב שבת) גלגולאן דשמותין (כפי מה שהורינו רז"ל וכו' כצכר לעיל) איהו אלין אלין ואלין חחחין אלין נחחין מולן חמי כונה רחיקין קדישין די משטטי לכאן ולכאן כלהו צמדוח כלהו כרכו (ס"א צרכו) צאלין נשמותין לאעטרא לאעמא קדישא לאעטרא לכמה לדיקיי צגנחא דעדן לחחחא עד שצחא דכרוצי קאים וקארי וקודש וקודש כדין נייחא שכיכו דכלל ומייצי דגיהנס כלהו משהכתי (פי' נשקטים מדין ועונס גיהנס) וא"ת לון נייחא ונשמותין כלהו מחעטרין צדוכתייהו אלין לעילא ואלין לחחחא זכאה עמא דמולקא דא להון עכ"ל וכן אמר עוד לקומיה וצכל מעלי שצבת יתיב צר נש צעולם הנשמות וכן אמר צצור (שם ע' אמור ד' ל"ח) צהאי יומא דשצתי אחנשי (פי' נשבת) כל לערא וכל רוגזא וכל דומקא מכל עלמא צגי' דאיהו יומא דהולולא דמלכא דשמותין אחוסקן צגונא דעלמא דחתי עכ"ל ואחר שיר' שבת הוא קדוש ומפי ששמות מחוסקו צו ראוי לעשות עיקר מוהשמה המחוספת לקדשה צקדושת העליון צכל מייני קדושה וקדושת המהשבה למעלה וכלן כי היא קוד הנשמה היחידה המחוספת ומלמעלה ומקום הקדש כצוצור צר"מ (פרשת לו ד' כ"ע ע"א גם צפי' פחק ד' דמ"ע צ' רנו"ג ע"א) פי' שיש חוספת נשמה וכ"ע אצל לכל א' כפי צצניתו יש חוספת נשם וכמה צצניות ויש חוספת רוח וחוספת נשמה ע"ס ולכן העיקר ששהנה הנפש יחירה הוא וכוונת החפלה וחדושי חורה וכן הוא מן הראוי מועט אחר שהרי סוכת שלום פרישת דרפחא עלנא כדפי' צפרשת צראשית ואמר הכחוצ (צמדצ' כ"י) עולת שבת צצצחו על עולת החמודי פי' כי עלייתה מדי שבת צצבת הוא יוחר מונה שעולה חמודי צכל יום ששת ימי השבוע וזהו על עולת החמודי ולכן כפי הזדככותה ועלייתה לריך הדככות המהשבה וכוונה ענינות יוחר מושאר הימים :

ולענין חדושי חורה ציארנו צצור (פרשת שלח לך ד' קע"ג) ז"ל ת"ח כד עייל שצחא נשמותין נחחין ושריין על עמא קדישא ונשמותין לדיקייא סלקי לעילא כד נפיק שצחא נשמותין סלקין אינון דשארנו עלייהו דישראל ונשמותין נחחין אינון נשמותין לדיקייא כיון דסלקין כלהו נשמותין דשארנו עלייהו דישראל סלקין וקיימין צדיוקנא קמי מלכא קדישא קצ"ה שאיל לכלהו

כח

"על סוף הפסוק קאי ימים יולכו וכו' אחר צב"ה" שאין להם צפון צצקצ"ה

מאי חדושה דאורייתא דאמרת נשמתא דא דפלוני וכלהו מוקמי הריא מלק צצרי מתיצחא אינון לחחחא וקצ"ה עילא חחחם להפיל מלה ח"ה כד מלה אחתה צצוריית ונשמתא דחחחא צצבת אחעקא צציון מולין חחחין וסלקי לעילא כל פמליא דלעילא לייחין ההוא מלה וחיות הקדש מחצבן צגדסן ומחלצסין צגדסין וכד שאיל לון קצ"ה ולא חצין ומחקין כדין חיות הקדש מה כתיב (יחזקאל א' כ"ד) צעמדם חרסינה כנסייהן כד"א (איוב ל"ב י"ו) כי עמדו לא ענו עוד (נחמיה ח' ר') וצצחתו עמדו כל העם עכ"ל :

עוד אמרו צמדש ילקוט (חלים ס' חספ"ה ד' קכ"ע) צפסוק גלמי' ר' יהושע אמר שס"ה הם ויהודה ס"ג עולם א' מהם ר' לוי אמר זה יום הכפורים (ישעיה כ"ח ה') הכזה יהיה לום אצמרהו יום ענות אדם נפשו רבי ילחק אמר זה יום השבת של (שמות כ' ח') זכור את יום השבת לקדשו כילד אדם עושה מלאכה כל ששה ונח צציעי ומחלה עם צניו ועם צני ציחו ואע"פ שחחם עושים מלאכה כלששה יום שבת ישעה כלו חורה ומלן אמרו ישכים אדם וישב ציום השבת וילך לבית הכנסת ולבית המדרש ויקרא צחור' וישנה צצכאים ואח"כ ילך לביתו ויאכל וישחה לקיים מה שחומר לך אכול צצמחה לחמד עכ"ל ועוד צחחא דצי אליהו ילקוט ע' ואחחקן (ס' חח"ל ד' קס"ה ע"ב) וקדשו צצוקרא צונשנה צצמלל וצונשמה וצככות וקיייה אע"פ שאמר ר' עקיבא עשה שבתך מול ואל חלטריך לצריית יקח אדם צצר ואל יצבה יין שחמוצ (משלי כ' כ') אל תהי צצכוצאי יין עכ"ל :

ואחר צציארו קדוש' שבת צדרך כולל ראוי צצכל יום ויום ישפיע צו מקדושה כל א' כפי יכלתו אס צצוקלת היום אז רצו או כולו לפעמים והוא שיחצעול ומלאכתו ויחצודד לעסוק צצורה וישנה מחשבתו מעסקי העולם כי אין ראוי לאדם לעסוק כל היום צצמלאכה כו"ש צצור (צצשל ד' ס"ג) כגונא דא אינון () דלא מהיומי ציה צקודשא צצרוך הוא לא צעלן לאשחלל צצרחוי ואינון צעלן לאעטרא גרמייהו כל יומא צצח מוזנא ימווא ולילי דלמא לא סליק צדיייהו פתא דנהמא מולן גרים לון האי צגי' דלאו אינון צני ומהיומא עכ"ל : ולכן ראוי לאדם לעשות חורחו קצע ומלאכתו עראי כמו שאמר צצמס' אצות (ס"ד) ר' מאיר אמר הוי מועט צעסק ועסוק צצורה ואס צצלח מן חורה יש לך צצלים חרצה וכו' ולאו דוקא צצנין חורה אלא צכל דצב מורה וגמילות חסדים וכיולא חצ צציו חס צצפסר הישר צצנין האצבה שפיימי האצבה אינוהם הוא לצל יקדים עסק מעסקיו על עסקי האל ית' עור אמרו צמדש רוח שחסי' א' היה עני ציחר ונחגלה לו אליהו צצמות ערצי ונתן לו צ' כספים

על סוף הפסוק קאי ימים יולכו וכו' אחר צב"ה" שאין להם צפון צצקצ"ה

שער הקדושה פרק ג

כספי' ונשא בהם והעשיר ועל ידי משאו ומתנו שם
עונת הקידוהו ושמוט תפלתו חזר אליו אליהו ונטל
ויונו הב' כספים שנתן לו וירד ונכסיו ונכנס אותו
מוון' לעמויון חזר החסיד לבכות וכו' חזר אליו אליהו
אמר נשבע אלהים אלהי עוזר לך אהרן ב' כספים
שאלה ושומר עונת הקידוהו ושמוט תפלתך אמר לו
הן ונטל ב' כספים ונשא ונתן בהם והעשיר הרי שלל
ימים אדם עונת הקידוהו צעזעו קצת עסק המוון
והטעם כמו שפי' שחי' לעשות מהחול קדש ובתכלת'
(פי' כי תשא) אמרו זכרונם לברכה (שמות ל"ה ז')
ששה ימים תעשה ואלאכה ופסקו אחד אומר (שם כ"ט)
ששה ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך כילד יחיימו
שני כחוצים הללו אלל צוון שישראל עושי' רלונו של
וקום מלאכתך נעשים ע"י אחרים שנאמר תעשה מלאכה
וכן הוא אומר (ישעיה ק"ח ע"ג) ועמדו זרים ורעו
לאנכם ובני נכר איכרכם וכורמכם וכסאין עושים רלונו
של וקום מלאכתך נעשית ע"י עלמן שני' (שמות כ"ט)
ועשית כל מלאכתך ולא עוד אלא (דברים כ"ח מ"ה)
ועבדת את אויביך אשר ישלחנו ה' צד עכ"ל וכיוצא
בזה הניחו שם צפ' ויקהל צפוק (שמות ל"ה ז') ששה
ימים תעשה מלאכה הרי שלל נכרה האדם להיחזק
עוסק במלאכות הגשמיות המזבלות אותו מח"ת אלא
שיהיו כל ימיו כשבת עוסק בחורה ושיעמדו זרים לעשות
ומלאכתו וזה צוון שישראל עושי' רלונו של וקום
ולריך לדקדק שהרי מלינו כמה חסידים נגמרה שהיו
עוסקים במלאכתם ועוסקים בחורה כהלל ותצרי' ולמה
לא היחה מלאכתם נעשית ע"י אחרים וכבר אפשר לתרץ
בדוחק כי המאמר לא דבר אלל על הכלל צוון שישראל
עושי' רלונו של וקום וכו' וי' תשא השאלה שלמה
לא יזכה כל אדם כשר לזה ויש לומו' שיש בזה צ' בחינו'
אחרות מלבד המאמר במאמר הא' שכבר מלינו בחסיד'
הראשונים דוגמת ענין זה כמו שאמרנו בנז' ברכות
(פ"ה) שחסידים הראשונים היו שוהין בתפלת' שעה
א' קורם תפלה ושעה א' לאחר תפלה ושעה אחת בתפלת'
הס' ג' שעה וכן בכל תפלה שמרית מנחה ערבית ושאלו
בגמרא חורחם ומלאכתם מתי נעשית וחיללו מחוך
שחסידים הם חורחם ומלאכתם נעשית מלאכה
נואל שעל אלו לאמר ג' תעשה מלאכה והיינו שהם
וחחילין וקלה מלאכה וימלא בלוחה המלאכה ברכה
והללחה ואינו כ"כ כמו צוון שישראל כולן עושי' רלונו
של וקום שזכותא רבים עדיף וכל מלאכתך נעשית
ע"י אחרים וכסאין עושי' רלונו של וקום ועשית
כל מלאכתך שע"י עלמו יעשה כל מלאכתו והבחינה
הב' שאינה כ"כ כחסידים הראשונים הוא ענין התנאי'
והאמוראים שהיו עוסקין וקלה היום במלאכתן אמנם
היחה מלאכתן נעשית ע"י איצריהם הגלים ומחשבת'
ונפש' היחה' בדקה צשי'ת ובחורח' ואל יקשה בעיניך

במח
במח
במח

במח
במח

במח
במח

במח
במח

במח
במח

ובזמננו זה שח"ת אינם עוסקים במלאכה והם
מחפרנקים ע"י עשירי הדור יש להם קוון
על מה שימכוו וכו' ש"ס צ"ו (פ' לו דף כ"ט) שח"ת
הקראים בניס עובדים ע"י שלל לקבל פרס שצויי חול
יש להם נפש האלילות מה שזוכים שאר העם העובדי'
ע"י לקבל פרס ציוס שבת שצויי חול אין להם אלא
רוח מטטרו' וחות' אלו וקראים שבת אפי' צויי חול שאין
להם מלאכה אלא עול חורה ומלוח על עמי הארץ
מועל לזוכם ולפרנקם ואמר מאן דלא דחעסק באוריית'
ופקודין אית ביה עול ומלכות נפרים דחעסק באוריית'
(אוצפוקודין אית ליה עול ומלכות שמים דליה ה' בחרה'
ומלכות שמים אחקריה עול ומלכות איהו ודאי בגין
דבה אחרדילו כל ברין דשמיא וארעא ה"ד (בראשית
צ' ד') אלה חולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם
וכד ייתי שבתות וימים טובים נחת יני'א דליה
יה"ו על ה' דליה תלכות שמים נשמה יתירה ואיהו
חרות על הלוחות אנכי דיליחה ונררים וסרי' ג' דהסא
על בראש ועל משריין דיליה ואיה לון נייחא' ואמר
לקומיה דח"ת לית לון מדילהון ואי עם הארץ קביל ליה
במומיה ואחנהג ביה כפום רעות' לשמשא לאחנהג'
בפקודין כפום רעותיה יחייים ביה אדם ובהמה חושיע
ה' (א' יושיע ליה משרד וג' זלה יושיע ליה מודח הדין
דלא שלי' עליה וישחוט ליה בסקין סגוס דאחור
ציה (שמות כ"ג ל') לכלב השליכון אותו דליה קמאל'
ונפש דח"ת אחקריה שבת ומלכותא נפש יתירה וכו'
ואמר עוד לקומיה והם תלמידי חכמים צנוי דמלאכ'
ומטרונכיה אחקריהו שבתות וימים טובים וליה לון
מדילהון דלאו אינון בני מלאכ' כאשר עבדין צנוי
דחילין אגרא דילהון בעלמא דין ובעלמא דחא לענגא
לון בכל מיי' מאלל ווסקה ולאוקרא לון בלבושין
שעירין כגונאל דשבת דאחור צים כדדהו ברכות נקי'
כל מה דעבד בר נש לשבתות וימים טובים איח למעבד
לון וואן דמחלל לון חייב סקילה הכי מאן דאשתחוש
בחגא חלף והכי הוא הושחוש צנוי שטובה הלכות
דומחלל

מלאכה בלוחת הזמן ג"כ היו מחשבתם בעבודת ה' ובמלכות
שלומו לו שיועם לשומר עלמו

שער הקדושה פרק ג

דומחלל חורחיה וכ"ש דמזגה ליה כאלו מזגה שבתות
ומועדות ואוקמום מארי ומחיתין כל המזגה אה
המועדות כאלו כופר צעקר וכגונאל דכל מאני בית
המקדש אחקריהו קדש הכי כל אינון דמשמשין תלמידי
חכמים אחקריהו קדש ותלמידין דרצ דאינון לקבל
איצרים דגופיה אחקריהו קדש קדשים ורזא דעלה קא
רמיז בהון (שמות כ"ו ג') והבדילה הפרכת לכם צין
הקדש וצין קדש הקדשים עכ"ל : הרי שחלמי' חכם
שמורחו אומנתו ואינו עוסק במלאכתו ואין לו צוה
שיחפרנק שומרו לו ליהנות שהרי הוא שבת קדש
ומחקדש צימי החול מקדושת שבת . ומ"ח כזה שאינו
עוסק במלאכה כלל לריך צלי ספק לקדש דיבורו צימי
החול כדיבורו שבת וכן לריך לקדש ומחשבתו כעבודת
לעיל . ושאר הקדושות שיחצלו צע"ה . ומעט זה
הרש"י ע"ה שהיה מחקדש צימי החול בכל קדושת יום
שבת היו קוראים אותו חציריו שבת ז"ל צוק אדרת
נשא אמר רבי אבא און שיחא צולינא דנהרן משביעא'
אנת הוא שביעאה דכלא דהא לית קיומא לשיח' בר
משביעאה דכלא חלי בשביעאה ר' יהודה קאלי ליה
שבת דכלאו שחא דחייב שבת לה' קדש לה' מה שבת
לה' קדש און ר"ש שבת לה' קדש עכ"ל . ואם הוא
עוסק במלאכה לריך שיקדש מקלה היום מלעסוק
במלאכ' וכן יקדש ומחשבתו ודיבורו ושאר חושיו כמו
שיחצלו צע"ה ולשמות צעטת החפ' שהוא פנוי ומלאכ'
ע"כ יקדש ומחשבתו מעסקי העולם כדי שאחיה השעה
או הסלי שעה יתיה קדוש בקדושת שבת ולא יסטיק
בחוך החפלה כדיבור כלל . באופן שלל יתא שום יום
משולל מקדושת שבת . וצוה נכלל הפרק הזה :

פרק רביעי

מפני שקדם מאמרנו בפרק הקוד'
שקדושת שבת נכללה בג' דברים
שהם ומחשבת דיבור ונעשה ראינו לקמוך אליו בשר זה
לבאר מה שמואל ברנז ענין זה בדברי הרש"י ע"ה
ובדברי רז"ל ג' דברים הנזכרים בקדושת פי' הרש"י
ע"ה בחיקויים (סוף ח' כ"ג) שהם נשמה רוח נפש
ומחשבת כנגד הנשמה דיבור כנגד רוח . ומעשה כנגד
נפש . ז"ל ארבעה יסודן דגופא בהון שריא יד"ד ודא
איהו כל הנקר' צמיי ולכצורי בראחיו ילרחיו אף עשיתיו
בראחיו דא נשמתא קדישא דליהו עולם המחשבת
ילרחיו דא רוח ומללל דמניה חיוון ממללין . עשיתיו
דא נפש דחיוון עשייה דשריא צרו' סקודים עכ"ל .
נואל שכוונתו ית' לקדשו בג' קדושות הנז' כדי
שנקדש נפשו ורוחו ונשמתו ומקדושת האלילות
הנשטע בכל העולמות והיינו והתקדשתם וגו' כי אני
ה' אלהיכם וכן קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם
וג' חיצות אלו אני ה' אלהיכם הם נגד נפש רוח נשמה
והכונה כי מוננו ית' השפעת הנפש והרוח והנשמה
וכל ג' בחינות אלו הם קדושות שהם ומחשבתם צו

והוא בהם והטעם שאמר צנוי שכנגד נשמה אלהיכם
מפני שאין החדקוהו לחדם צשי'ת אלל על ידי
הנשמה שהוא מעולם המחשבת ונשיחה אל הנשמה
העליונה שאז הוא ומחדק צצוראו אז הקצ"ה מחכמה
שהוא אלוה שלו והשכינה שורה עליו ודרך זה לדרך
בכל המקומות שנזכרו צפ' קדושים אני ה' אלהיכם
שהכונה שהג' מדות הנזכרים שהם כלל כל העשר
שוכנות על הנשמה המחשבות המלות ולכן צרי' פ'
קדושים אמר קדושים תהיו כי קדוש אני פי' כמו שאני
קדוש כך תהיו קדושים והכונה על התקדש האדם
עלמו צנפס רוח ונשמה על ידי המלות וחורה ומקון
ומחשבתיו וכוונותיו . וצוה אני ה' אלהיכם שהם
המדות הנזכ' שוכנות בכם והיינו מה שפי' צפוק קמא
שלריך שיהיו הנשמות כלי מוכן לקבל קדושתו כדפי'
במאמר הנמואל שצראש הפ' וג' אלו הם משפיעים
בצריאה ילרם ועשיה וכמו שיחצלו עוד לקמן צע"ה .
וכנגד שלשה עולמו' אלו שהם צריאה ילרם עשיה
הוא מה שנותה חורה והתקדשתם והייחס קרו שים
כי קדוש אני וכן ציאלו צצורה (צלק דף ק"ז ע"ב)
ז"ל שחא עילאה דלא אחמסר למלאכי עילאי בלמודייהו
אלל לישראל מאן איהו קדושה (ס"א צרכ') אחמסר
לון בלמודייהו כמא דאחמסר לישראל אכל קדושה
לא אחמסר לון בלמודייהו אלא בהדי ישראל דלא
מקדשי קדושה אלא בהדי ישראל ואי חיווא והא חייב
(ישעיה ו' ג) וקרא זה אל זה ואמר אימתי צצונא
דישראל מקדשא לחחא ועד דישראל לא מקדשי לחחא
אינון לא אמרו קדוש בגין דקדושה מחלח עלמין
סלקא ולא מחרין והיינו וקרא זה הא חד אל זה הא
חרין ואמר הא חלחא חלח עלמין אינון לקבלייהו
חלח קדושות ובג"כ שחא דישראל דנעלי קדושה
לחחא . אמר רבי אלעזר הכי הוא ומלין חלין אוקיימא
לון ותו אוקיימא דהא חלח קדושות אחמסרו לישראל
לחחא מן האי קרא (ויקרא כ' ז) והתקדשתם והייחס
קדושים כי קדוש אני ה' והתקדשתם חד והייחס
קדושים חרין כי קדוש אני ה' הא חלחא חלח חלח
קדושין עד כאן לשונו . ומוכרח לומר ששלשה קדושות
אלו הם בצוקומות הנז' מפני שלמעלה מזה אמר
דישראל נעלי עשייה לחחא נשעת מוסן חורה ואילך
שאמרנו נעשה ונשמע וזהו (תהלים קג ז) גצורי כח
עושי דברו וגו' ולכך קדושה לא סלקא אלל מחלח
עלמין דהיינו בהשחח' ישראל שהם צעשייה למטה
עם המלאכים שהם צייריה והיינו זה אל זה . ואמר
עולה ומחמום הכל ומחשק עם הצריאה ק' ק' כי
הוא בצלילות והיינו והתקדשתם והיינו אני ה' כי
קדוש צצריאה אני ה' הוא בצלילות אותה הוויות
הראשון דליהו . וגרמיה חד צהון שמונו השפעת כל
הקדושות כדפי' והיינו אני ה' אלהיכם . וא"ת למה
לא נזכרו ד' קדושות והקדושה הרביעית כנגד האלילות

במח
במח

במח
במח

במח
במח

במח
במח

במח
במח

ויש לומר כי האלילות מפני דקוהו והעלמו שהיה סוד
מחשבה ועלמה אין צנו כך להעשות לו הכנה מרכבה
והרי אפי' הצריחה היא מחשבה כ"ש האלילות ומפני
היות הצריחה מחשבה לא הזכיר ה' צו פעולת הכנה
קדושה צנו כמו שהזכיר צ' הקדומוה והתקדשתם
ופייחס קדושים אונם צ' אמר כי קדוש אני ועלמי
אני קדוש וציהות הכפא החמתון מעשיה וילירה ווכנה
שהם כנגד נפש רוח קדושת הנשמה שהיא המחשבה
שורה ומלכה והאלילות הוא מחייסד צצריחה שהרי
קרא הרשצ"י ע"ה צחיקונים (ג' ע"ג) לצריחה לצושי
שצח וי"ע כי אי אפשר לאור האלילות מפני העלמו
להחגלות לנו אלף ע"י הצריחה . ולכן צין צריחה
לאלילות לא הזכיר הכחוצ קדושה ד' אלף כי קדוש
צצריחה אני ה' שהוא האלילות המחלצש צחוכו וכולו
ייחוד ה' . ומליונו למדים כי אי אפשר לאדם שיקדש
מחשבתו להיחוד דצק צש"י כי אם ע"י הנשמה הצחה
לו ועולם המחשבה כחוצאר לעיל והנשמה לא תשרה
אלף אם כפאה שהם נפש ורוח מחוקקים ולזה לריך
לחקן נסשו בכל שלמות עשיית המלות וצקדש עלמו
ועשיית מלאכה שהוא צעשייה וצקדש כל כלי האיברים
שצבה עשויה . ואח"כ לקדש כנגד רוח וציהות זה
וחוקן הנשמה העליונה שורה עליו והרי הוא קדוש
דצק צו יחצרך ומ"ג גם כן הנשמה לא תשרה ומלכה
כי אם ע"י קנייה צמעשו וחורחו כחוצאר צריש פ'
משפטים דקאמר זכה יתיר יצין ליה נשמתו ומקטרל
דכורסייא . אונם אפי' אם יעשה הכנות לקנייתם
הנשמה לא תשרה צו אם אין כפאה שהם נפש ורוח
מחוקקים כחלוי וצזוהר (ויקרא ד' כ"ח ע"ח) ציאר
שמי שהוא זוכה אל הנשמה נשמתו עולה למעלה בכל
לילה צעולם הנשמות והוא דצק וולר צלרור החיים
יתר ומי שזכה אל הרוח כי צקניית הרוח עולה אל
עולם המלאכים לצד . ז' ל כיון דקנה רוחא הוא רוחא
נפיק .) מחצר עורין ועינין קליק ואחפשט ואעיל
צין מלאכי עילאי קדושי וחמן ידע מה דידע ואוליף
מילין ואתהדר לאחריה כדן הוא קשורל דצר נש
צקדושה עד דזכי צנשמה וקנה לה כיון דקנה נשמה
היא סלקל לעילל לעילל"ו) ונטורי פחמן לא מעכצי לה
ואזלל ומחשטט צין אינון לדיקיא דלריין צלרורל
דחיי וחמן שמי ערוזל דמלכל ומתהניל מן זיוח עיללה
עכ"ל :

"משצר הרים וקלעים כלו' אין הקליפות יכולים לעכזה ; "מלאכי" שומרים הפחמים אינם מעכזים אורו ; כחיצ

כחיצ (ויקרא כ' ז) והתקדשתם והייתם קדושים וואן
דמקדש גרמיה מלרע ומקדשין ליה מלעילל וואן דמקסיב
גרמיה מלרע ומקדשין ליה מלעילל ומקדשין ליה
מלעילל יאור דהא קדושה דמאריה שריא עליה אצל
מקדשין ליה ("מאן אחר ואי תימא מלעילל וכי
מקדושתא שריא לעילל . אמר רבי חייא היינו דחנין
צעובדל דלחחל אחר עובדל לעילל אי עובדל הוא
צקדוש' אחר קדושה לעילל ואי שריא עליה ולחחל
ציה ואי איהו אסחאצ לחחל אחר רוח ומקדושתא
לעילל ואי שריא עליה ואסחאצ ציה דהא צעובדל
חליא מילחל דהא ליה לך עז צביש קדושה ומקדושתא
דליח ליה עקרא ושרשא לעילל וצעובדל דלחחל אחר
עובדל דלעילל עכ"ל :

ויש לפרשו צאופן צ' והוא קרוב לדך הקודם צקלה
ורחתי להרחיז צו ציאר מפני החולשות שישבו
מומו לענין מעשה הקדושה אדם ומקדש עלמו מעט
ומקדשין אורו הרבה צשער היראה פ"ה וצשער האהב'
פ"ג פירשו צו צ' ענינים אצל כדי לקשר המאמר כולו
נראה שהכוונה צמה שאמר ז'ל (אבות פ"ד) מורה
גוררת מורה וכו' הרי צחחל עניינו הוא מעט מורה
א' כיון שהראשונה גוררת שניה והשניה שלישיה
והשלישיה רביעיה וכן עד אין מספר נמלא שהקדושה
מחצנה ולכן ומקדשין אורו הרבה שיצאו לירי קדושו'
ומלות הרבה . מלמטה ומקדשין אורו מלמעלה . כל
חענוגי העה"ז נמשכו מהקליפות שהם צעשים החמתון
כדפי' צזוהר והנה האדם שום צענין האכילה ושחיה
והשמיים לבהמה כדפי' ז'ל צומכת חגיגה (פ"ג) ששה
דצרי' צצני אדם שלשה כוללכי השרח ושלשה כבהמה
הולכין צקומה זקופ' ומדצנין צלשון הקודש ויש צבה
דעה וצניה כוללכי השרח . וג' צבהמה הולכין ושוחין
וארין וצצין ומוליחין דעי כבהמה עכ"ל . והנה הליכה
האדם צקומה זקופה וכן להיותו מוליח דעי אינו צרשורו
כי זה עוצע ארטי מלדס'ר ואליך אונם ענין האכיל'
ושחיה ופניה וצציה שצבה משחיה לצחמה לריך
שיחקדש ולא יהא חוכל למלחל חלותו כבהמה ולא
יהא נמשל כרוח הצהמו' היורדת הוא למטה לארץ וכיול'
לענין פניה ורצי' . אמר שאל ומקדש עלמו מכל הדצרי'
שהם למטה כבהמות וזחמה הקליפות כדפי' צפ' פקודי
צענין היכלות הטומאה שצכמה דצרים מעשים לצני
אדם צחענוגי העולם ומקדשין אורו למעלה שאומרים
עליו ומכריזין צכל הרקיעים פלוני קדוש הוא ושום
טוא לא יחקרצ אללו . וכן פי' הרשצ"י ע"ה (זוהר פ'
פקודי דף רכח ע"ג) כי צכל מקום שיש קדושה אין
הקליפה נוגעת ז'ל כל אינון צצייך דעלמל כלה
("אשחמודען לעילל צין לקטרל דל צצין לקטרל אחרל .
אינון דלקטרל דקדושה אשחמודען לעילל לגציה
ואשגמוחל דההוא קטרל עליהו . ואינון דלקטרל

"מליון וקום ("נכרים צהגמ' : " רומי' ונלעריין לה" שקרים

מקדש אשחמודען לגציה ואשגמוחל דיליה חרי
עלייהו וצאחר דשלטא הריא אשגמוחל דקטרל דקדוש'
לא אשגמ עליה קטרל אחרל ולא יקרצ לגצ' לעלמין
ולא יכיל לדחיי ליה מחארי' צכלל צכל מה דהוא עצדי
וע"ד (חלים לד עז) עיני ה' אל לדיקים וגו' צצין
דקטרל אחרל לא יכיל לשלטה עליה עכ"ל :

שאו

שהוא מחקדש ופודש מענייני הע"ה כאלו אינו צן
הע"ה וקדושה זו חלויה בקדושה המחשבה ודבקותה
לעולם למעלה . הא כילד הקדושה הקודמת בענין
האכילה יפרש מהמותרות ומההענוג אבל יכוון
לצריכות גופו לעבודת הצורה . ובקדושה יכוון באכילתו
שהוא אוכל מהשפתן העליון אשר לפני ה' ומזונו נשפע
לו מהיווין וכמה פדתי שיחצארו בענין האכיל' וכיוצא
לשאר כל פדתי ענייני העולם ועסק החורה והמלות אין
מחשבתו לעולם אלא לייחד למעל' נמלא שאדם רזה
אע"פ שהוא בעולם הזה ומחשבתו אינה צדקה אלא
צדקה אצל ולכך מקדשין אותו צדקה אע"פ שאפי' צדקה
הוא קדוש ולא תהי' מדרגתו כשאר העם העוסקים
צדקה וצמלות קטנה מדרגתו הוא צדקה החחוחוהלדיק'
האלו מחלקים למעלה על ידי העמוד שצמולע הגן
ונקרא מקראים שנאמר (ישעיה ד ה) וצדקה ה' על כל
מכון הר ליון ועל מקראים ענין יומם ועשן וגו' ופי'
הרשב"י ע"ה (זוהר פ' ויקהל דף ר"ח) שחילוח זה
נאמר צדקה . והעמוד הוא ענין ועשן ונגה ענין ועשן
ומצוה ונגה ומצפנים והטעם פירש למה ענין ועשן
ומצוה כדי שלא יסתכלו שאר הלדיקים שגגן כשאלו
מחלקים למעלה . ומקראים הם הלדיקים שחקנו
מהשבתם כראוי שפי' (שם דף ר"י) שם שמכוונת
החור' והחפ'ל' נעשה לבוש לשמה לעלותו לגן עדן עליון
ונקרא מקראים שהם נקראים ומזומנים לקטוע השכיני'
ואמר שם שכאשר הנשמות האלו עולים למעלה ליחוד
כל חילי דשמיא פדתי בההיא שעתא ואמרין זכאין
אמון לדיקייא נערי אורייתא זכאין אינון דמשחדלין
צאורייתא דהא מדווחא דמאריכוון הוי צדקן דהא עערא
דמאריכוון מחטערא צדקן כדון כיון דנהרין נהורא
צנהורא חרין נהורין ומחצדן כחד' ונהרין לצדק אינון
נחון ואסחכלן לאשחעשע צדאינון נשמתן דלדיקיא
ומחקאל לון לעערא לעילא . ועל דא אחור (ישעיה
קד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך ישעיה למחכה לו
עכ"ל . ומה שאמר כיון דנהרין נהורא צנהורא מבורא
לעיל מזה שהוא הארת אור ישר מלדיק ואור
חורז משכינה מקוד מייך וקצין מהלדיקים ע"ש נמלא
היחז ומעלת קדושה זו קדושה העוה"ז שהיא קדושה
המחשבת יחירה על הקודמ' כי הקודמ' אע"פ שיהיה
קדוש למעל' כדפי' לא צדקל זה יזכה להיות מנה
מקראים כדפי' וזה יזכה להוועטם כי צדקה שאדם
מודד צה מודדין לו האדם שהוא צדקה ופי' עלונו
מהעולם הזה אס (צדקיות אס דבדבורו ושאר כל
הדברים שנאמר צדקה זה צדקה נמלא שאינו מחנהג
כדרך צני הע"ה אס צדקה מקדשין אותו שיהיה פירוש
וקדוש יחוד משאר בני העה"ז צדקה ע"ה והכוונ' שיזכה
להיות מצני עלי' שעליהם אמר ר' שמועון אס אלף הם
אני וצני מהם ואס שנים הם אני וצני הם . ודרך זה

("צדקיות ר"ל שמועון עליון מן בני אדם : "מנוח הקצר : "עמודי עולם : "ראויים "מעטים הם צדוקים :
נפש

נפש רוח נשמה שקדושה הראשונה היא כנגד קדושת
המלות שבעשים כנגד נפש כדפי' בחיקויים שלמעלה
כנגד רוח וכן פי' הרשב"י ע"ה (זוהר פ' ויקרא) צמאמר
שהעמקנו לעיל כשצא לדבר צדקייא האר' נפש רוח ונשמה'
לענין מדרגות העולם אומר שכאשר זוכה אל הרוח ועולה
למעלה צלילה ההוא רוסא נפיק מחצר טורין וטורין
קליק ומחשפט ואעיל צין מלאכי עילאי קדישי וכו'
ואמר אס"כ כדון הוא קשורא דבר נש
צדקושה . וכוונת מחצר טורין וטורין הוא
על שצירח הקליפות הנקראים הרים וקלעים כדכתיב
(מלכים א יא) והנה ה' עוזר ורוח וגו' מפרק הרים
ומצבר קלעים . ופי' מורי ע"ה שהם הרים ומקו' אל
וקלעים מליליית ואמר וכדון הוא קשורא דבר נש
צדקושה פירוש מה שאין כן מי שלא זכה אלא בנפש
שאינו קשור עדיין בקדושה כו"ש לעיל מזה וההוא
דלא זכי יחיד אלא בנפש וההוא נפש צני לאחחקא
לקבלא רוסא עד לא רווח ליה נפקא מה דנפקא מההוא
נפש ומחשפט בעלמ' צעלא לסקולא צני עד"ד יעירע צהו
באינון דאירא ואינון מודיעין ליה מילין ונהון קריצין
ונהון רחיקין יחיד ובההוא דגבא אזיל ומחשפט צמלמי'
עד דקני רוח כיון דקני רוח וכו' ומ"ש צאינון
דאירא ציאר לעיל מזה שהם קליפות דקות החלויות
באיר . נמלא שכאשר יזכה אל הרוח שהוא על ידי
החקדשו למטה כדפי' אז ומקדשין אותו למעלה שהוא
קשור בקדושה ואין לו חלק בקליפה . וציאר הרשב"י
ע"ה (זוהר פ' ויקרא דף כ"ה ע"ב) שפי' עסק החורה
זוכה האדם אל הרוח ולא הנשמה ז"ל אר"ש זכאין אינון
ומארי דנשמתא ומארי דאורייתא בני פולחנא דמלכא
קדישא ווי לאינון מייביא דלא זכאין לאחדקא צמאריהון
ולא זכאין צאורייתא דכל מאן דלא זכי צאורייתא לא
זכי לא צדוק ולא בנשמה . ואחדקא דילהון צההוא
קטורא דזיינין ציינין וכו' ודקיק צלשונו שאמר לא זכי
לא צדוק ולא בנשמה ולא אמר לא זכי בנפש כי הנפש
נקח ע"ה עסק המלות כמבואר בחיקויים צמאמר
שהעמקנו צדקה הפרק שהמלות עשה הם צדוק העשייה
אונם החורה עניינה ע"ה דבור והדבור מילירה כו"ש
לעיל דוניה חיוון מווללן . וכן פי' הרשב"י ע"ה צדקה
(פרש' צדאשי דף יד) שקודא למלעי צאורייתא שפי'
עסק החורה זוכה האדם אל הנשמה ז"ל שקודא
מיישאה כתיב ישרלו הוים שרץ נפש מיה צהאי קרא
איח חלה שקורין מד למלעי צאורייתא וחד וכו' למלעי
צאורייתא ולאשחדלל צה ("ולאשפא לה בכל יומא ולא
חחנשי מניה כדקא יאות דכתיב ישרלו הוים דא אוריית'
דאלטרין לאשחדלל צה בכל יומא לחקנא נפשי ורוחי

דכיון דבר נש מחקק צאורייתא לחחקו צנשמתא אחרת
קדישא דכתיב שרץ נפש מיה נפש דההיא מיה קדישא
דבר צדק לא לחקק צאורייתא ליה נפש קדישא
קדושה דלעילא לא שריא עליו . וכד אשחדל צאורייתא
צההוא רחשו דמיש צה זכי לההיא נפש מיה ולמחר
כמלאכין קדישין דכתיב (תהלים קג ע) צדקו ה'
מלאכיו אלין אנון דמחשפטין צאוריית' דחקרון מלאכיו
צארעא וכו' וקוף דברי המאמר ועל דא אמר דוד
(תהלים נא יב) לצ טהור צדא לי אלהים למלעי צאוריית'
וכדון ורוח נכון מדש צקדי עכ"ל הרי צפי' שציינת
הנשמה הקדושה ואפי' הרוח הכל הוא ע"ה עסק החור'
דציאר צעסק החורה החנאים שלריך מי שרולה לזכות
אל הנשמה . מד אומר למלעי צאוריית' ולאשחדלל צה
וכפל לשונו צאומר ולאשחדלל צה
לרמוז שלריך שיחדל צה להשיג צחוכיחה צעומק הדבר
שהוא עוסק צו אפי' צהלכה כו"ש (משלי כ ד) אס
צחקשנה ככסף וכמעמורים חחשפנה . ואל זה כיוונו
רז"ל צאומר ("ליגריס איניש והדר ליטקן דכתיב תלי'
קיע כ) גרסה נפשי וגו' ואמר עוד ולאשפא לה בכל
יומא שיחדל לפרוח ולרבות צה כמו שלריך לפרוח
ולרבות צמין הגשמי כך לריך שיפרה ורצה צרוחני ולא
יהיה שכלו שכל עקר שאינו מוליא פירות ואל זק כיוונו
צאומר (צדוק פ"א) ודלא מוסיק יסיף שלא יהיה אדם
לומד היום מה שלמד אחריו ולא ימיו עוסק
צהלכה א' וכנס ויולא לצית המדרש ואין צידו מדוש
ואס ח"ו אינו מוסיק כדי להוליא פירות הרי הוא
כעץ יבש שאינו עושה פירות שוכרתיס אחר שאין צו
חועלת אלא לאור : ואמר בכל יומא שכנס שהיימיס
הם ומודשי שאיניס זה מה שהי' אמש זה שאנו אומר'
ומחדש בכל יום חמיד מעשה צדאשיה כך לריך שכל
יום ילמד חידוש שלא ידע אותו מקדמת דנא וצזה
מולאו הימיס מלידים ומחחקים פירות אור החורה
ואמר ולא חחנשי מניה כי הלומד וסוכה הוא כמו
המוליד וקוצר וכנס שצניו הגשמיים אין אדם רולה
לקצור אותם אלא שיממיד הוייחם בעולם כך לריך
בענין החורה וארז"ל שמיחם הצנים הוא צעון צטול
חורה שנאמר (הושע דו) ותשכח חורה אלהיך לאשכח
צריך גם אני ולכן לריך שיחדל ללמוד מדוש דהיינו
פריה ורביה ולהשחדל לחזור על כל מה שהי' לו
שלא ישכח מומו אבל הלומד וסוכה אין נוחניס לו
מדוש כדי שלא יקצר כדרך שקצר אס הקודם . וצהיות
האדם לומד החורה על הפנים האלו מורה על חשקו
הגדול צחורה ואז הקצ"ה מעשיע לו נשמה קדושה ואז
הוא כמלאך מופשט ומהחומר . והטעם היות קניית
הנשמה

("סיפגע : "ולאכדוח חורה ולא חחנשי מניה : "ילמד אדם צחחלה הכנה אפי' שאינו חצין הדבר צעומק' והוא מליגנש כמלל כתיבתיס
של גרוכות שאינו עומק דק אלא ממלק החמה ל"י או לדי מלקים ואס"כ כשלמד הכנה יסמן הדבר היטב כלומר ידקק בלמודו להצין
הדבר בעניקו :

כ"ן צמאמר פ"א

הנשוא ע"י התורה ופני שהנשוא וקורה ולמעלה וצנייה
וכו"ם (איוב לב ט) ונשוא שדי חצינים והתורה נשואה
משם כדפי' בזוהר (וילא) ולכך נזון הנשוא הוא ע"י
התורה וכן מלינו שנקראת להם שנאמר (משלי ט ט)
לכו לחמי בלחמי וואמר בר"מ (פ' פנחס דף כז) שנועם
זה לריך לנעמן מלי דאורייתא שכונו שהגוף נזון
מהלחם הגשמי אחר שנועם הסמט ובזכרו הסובין והעוין
והחצן ושאר סולת נקיייה כך לריך למזון הנשוא למעמן
מליך דאורייתא ולשונו נעתיק לקמן צ"ה וכן אמר צתיקוני
(ד"מ ע"ה) שהתורה היא הנותנת כח ומוזק לנשוא ורוח
ונפש ז"ל זכאה איהו דכליל נשואת ורוחא עם נפש
צקלא דאורייתא דלתקפון דכל מליך דלא לתעסק
באורייתא חליש נשואתיה רוחיה ונפשיה עכ"ל :

עוד טעם לקניית הנשואה ע"י התורה מפני שהתורה
נקנית (אבות פ"ו) צ"מ דברים בשמייעת האוזן
וכו' באימה צמיעות סינה צמיעות חענוג צמיעות דרך
ארץ שכל ההכנות האלו הן הרחקת אהבת העולם וכל
האדם והטעם כי התורה ופני רוחניותה (ה' תשרי
באדם עד שיקנה בלבו קנייתו אלו ויתחמק מנוצ אהבת
הע"ה ויפשוט כמעט לבוש החומר עד שידמה למלאך
צענין זכור נשואו וגופו . ואפשר לדקדק בזה וילא
והתורה נקנית מה שלא חמר כן צבהונה ובמלכות
שלשון הבנייתא כפי הנחל צדינו הוא גדולה תורה
מן הכהונה ופן המלכות שהמלכות בל' מעלות והכהונה
צ"ד ולא חמר בהם לשון קנין ובתורה הזכיר לשון
קנין . והטעם כי התורה נקראת צת מלך והנה הדין
הוא שהאשה נקנית בג' דרכים וקנין זה הוא קידושין
כן מליאות התורה הנקראת צת מלך וקידושה שיתן
לה האדם עד שחפא נשואה לגלות לו קתריה הוא
ע"י מ"ם דברים הנזכרים והוא האדם זוכה למור צקניית
דברים האמורים אז זוכה אל הנשואה ולכך קרא הכצ"י
לבעלי הנשואה בעלי תורה ז"ל שם צפ' ויקרא אר"ם
זכאיך אינון מארי דנשואתא מארי דאורייתא צני
פולחנא דמלכא קדישא וכו' . ונפשי שאין אדם זוכה
אל התורה אלא ע"י הנועם לכן חמר צני פולחנא
דמלכא קדישא והזוכה אל הנשואה הוא הזוכה לייחד
לנועלה צקפי העליונות וייחודו ייחוד גמור . וכן פירשו
בזוהר (תרומו דף קנח ע"ג) ז"ל . צענין הנשואה
וקודם לזה פירש ענין נפש ורוח חמר נשואה איהי קלקא
מיד לאתחילא להבוא אחר דנפקת מתמן ודא איהי
דבגינה אתנהירת בולינא לאתנהירא לעילא עכ"ל לעניינו
ומפני שאין הייחוד העליון נעשה אלא על ידי הכוונת
הראויות ואין הנשואה שורה באדם אלא צקניית
הנשואה לכן מ"י שיש לו נשואה הוא הייחוד וגורם שיחור
השכינה על ידה לנועלה אבל בעוד שהאדם נשואת
לענייני החומר אין לו נשואה ואין ייחודו ייחוד ועל
בעלי הנשואה נאמר במאמר שלפנינו אדם וקודם

עלמנו צעולם הזה וקדשין אותו לעולם הצא והוא
עולם המחשבה כנגד נשואה כדפי' ואפשר לומר כי
וקדשין אותו לע"ה הוא שיטפיעו לו נשואה האלילית
כי מ"י שיש לו נשואה דלילית הוא הקדוש לעולם הצא
והוא הוא הענין צעלמו שפי' לעיל דאוחס שנקראו
וקראיה ואי אפשר להשיג אותה הועל'אלא ע"י הקדש
עלמנו בצקניית נשואה דלילית כי הזוכה לנשואה דלילית
היא העליונה שצומעלות כדפי' בזוהר (ויקר' דף כד) ז"ל
זכאיך אינון לדיקי' דאית לון מולקא עילא צקצ'ה מולקא
קדישא צקדושי מלכא בגין דאינון וקדשי גרמיייהו
צקדושה דמאריהון וכל מליך קלחקדש קצ"ה וקדש ליה
דכתיב (ויקרא כז) והתקדשתם והייתם קדושים . צר
נש' וקדש גרמיה' (ו) ונלרע וקדשי ליה מלעילא וכד
אקדש צר נש' צקדושה דמאריה מלצישין ליה נשואת
קדישא אסתגא דקצ"ה וכנסת ישראל וכדין יריח כלל
ואלין דלקרון בגין לקצ"ה כמא דכתיב (דברים יד א)
צנים אחס לה' אלהיכם והא אוקומוה עכ"ל .

(ה' לא תשרי : "מלמטה") ושמיחה הקצ"ה היא מקצתת אותו ונשואת מכל דבר דע : " עיבור הנפשים ומחן : קדושה

קדושה וצמחן ואגב למדנו שקניית האדם עהר' וקדוש'
הכל הוא ע"י עסק התורה וכן ציארנו צפ' קדושים
ומלינו למדים שלהצדק האדם צקדושה הוא שיטחל
לזכות נפש רוח ונשואה שהם נקנים על ידי מעשה
המלות ודיבור תורה וטהרת המחשבות וכוונת התורה
והמורה . וצ"מ (דף רכ"ט ע"א) פי' שגם אלו הנזכ'
הם ג' שנות אה"ה יוד"ד אד"י שעולים יצ"ק ואלו
הג' שנות הם שורש לנשואה רוח ונפש אס צקוד האלילי
אס לנוטה צקא' חיה ואופן דהיינו אה"ה שהוא
אימא עילאה ונקנא בצורסייא צתלת ספירין עילאין
יוד"ד ונקנא צמעטרון צשית ספירין אד"י שניחא
ומקנא צאופן עיין צתיקונים (סוף דף יח) . ועד"ז
ציארנו בזוהר (וירא דף ל"ט) שלהמשין אדם קדושה
עליו הוא על ידי ג' דברים אלו הנז' מחשבה דיבור
מעשה ז"ל רצי אצא פתח (תלים כ"ד ג') מ"י יעלה
צהר ה' ומ"י יקום צמקוס קדשו ת"ח כל צני עלמא .
לא מואן על מה קאי עלמא ויומין אזלין וקלקין וקיימי
קמי קצ"ה כל אינון יומין דצני נשא קיימי צהאי עלמא
דהא כללו אתצריאו וכלהו קיימי לעילא ומלך
דאתצריאו דכתיב (שם קלט יו) ימים ילרע וכד' מעמן
יומין לאסתלקא מהאי עלמא כללו קריצין קמי מלכא
עילאה ה"ד (מלכים א' ז א) ויקרבו ימי דוד למות
(ראשית מ"ו ז"ט) ויקרבו ימי ישראל למות בגין דכד
צר נש' איהו צהאי עלמא לא אשגא ולא אסתכל על
מה קאים . אלא כל יומא ויומא חשיצ כאלו הוא אזיל
צריקניא דהא כד נשואת נפקת מהאי עלמא לא ידע'
לאן אורחא סלקן לה דהא ארחא לסלקא לעילא לאתר
דנאירו דנשואתין עילאין נהרין לא אחייסיצ לכלהו
נשואתין דהא . כגוונא דאיהו אמשין עליה צהאי עלמא
הכי אשמשנא צתר דנפיק ומיה ח"מ אי צר נש' אמשין
צתר קצ"ה ותיוצתא דיליה אצתריה צהאי עלמא לצתר
כד נפיק מניה איהו אמשין אצתריה ויסצין ליה אורח
לאסתלקא לעילא צתר ההוא משיכו דאמשין .
צרותא כל יומא צהאי עלמא . איר אצא יומא מד
אערענא צמד מחא מלינון דהו מצי קדם ואמרי לי
מהאיא סמנא דהו ידעי מיומי קדמאי והו אסתכן
ספירין דמנמא דילהון וקריצו לי מד ספרא והו כתיב
ציה דהא רעואת דצר נש' אינון ליה צהאי עלמא
הכי אמשין עליה רוחא מלעילא כגוונא דההוא רעות'
דאתצבן ציה אי רעותיה אינון צמלה עילא' קדישא
איהו אמשין עליה להאיא מלה מלעילא לתחא לגבי'
ואי רעותיה לאתצבא צקטרא אחרא וינון ציה איהו
אמשין להאיא מלה מלעילא לתחא לגביה והו אמרי
דעקרא דמלת' תליא צמלין וצעווד' וצרותא לאתצבן
וצדא אמשין מלעילא לתחא ההוא ספרא דאתצבן ציה
ואסתכנא ציה כל אינון עוצדין ופולחנין דכתיב
ומזלי ומלין דאלעריכו לון והיאך רעואת לאתכוונא

צ"ה נכלל הפרק הזה :

כ"מ (ה' אין כולם וצמחים) והנה הייתה תכלית הצרכים (ה' כמו שהיה מורגל צעה"ז ומשק לכהוג עלמנו) וצרכיו (ה' ק"א צהאי

צהו בגין לאתכח לון לגביהו כגוונא דא כל אינון
רוחין וסדין ספרא דמסאצא כל אינון דצעאן לאתצבן
צקטרא דמסאצא כגוונ' דא מאן דבעי לאתצבא לעילא
צרות קודשא דהא צעוודא וצמלין וצרותא דלצא
לכוונא צקאיא מלה תליא מילחא לאתכחא לי' לגביה
מעילא לתחא . ולאתצבא בהאיא מלה והו אמרי כמה
דצר נש' אמשין . מהאי עלמא הכי מוי וסכין ליה
כד נפיק מהאי עלמא . וצמא . דאתצבן צהאי עלמא
ואמשין אצתרי' הכי אתצבן צההוא עלמא אי צקודשא
צקודשא ואי צמסאצא צמסאצא אי צקודשא וסכין לה
לגביה ההוא ספר ואתצבן צה לעילא ואשעציד מונה
שמשא לשמשא קמי קצ"ה צין אינון שאר מלאכין כמא
דהכי אתצבן לעילא וקאים צין אינון קדישין דכתיב
(זכריה ג' ז') ונתתי לך מהלכים צין העומדים האלה
הכי מוי כגוונא דא אי צמסאצא וסכין לה לגביה
ההוא ספר ואשעצד כמד מיייהו לאתצבא צהו ואינון
איקרין נזקי צני נשא וצבהיא שעתא דנפק מהאי
עלמא נעלין ליה וסאצין ליה גביהם צההוא אחר
דדייני לון לצני ומסאצא דסאצו גרמיייהו ורוחיייהו
ולצתר אתצבא צהו ואיהו נזקא מד מלינון נזקא
דעלמא אמינא לון צני קריצא דא למלין דאורייתא
וכו' . וקיום הענין צני כך צעי ליה לצר נש' לאתכחא
צתר קצ"ה ולאתצבא ציה דתיר דכתיב (דברים י"ב)
וצו תצבן עכ"ל . הכי מצואר כי הצקות נקנה ע"י
נועשה ודבור ומחשבה והטעם כדפי' כי אלו מדרכות
עליית הקולם וכן פי' בזוהר (צשלח דף כ"ה ע"ג)
צביאר סקוק (משלי כ"ז י') רעך ורע אביך אל חעצו
שפירש שם שהוא הקצ"ה מדוקדק צצכריו שהצקות צו
ית' ע"י אלו הנז' והעושה אלו אינו ערוצ אותו והמאמר
נעתיק אותו לקמן צ"ה . ועל ג' דברים אלו אמרה
תורה (דברים ל' י"ד) כי קרוב אליך הדבר מאד צפיק
וצלצבן לעשותו צפיק הרי דיבור וצלצבן הכי מחשבה
לעשותו הרי מעשה ועל ג' אלו נאמר (ראשית כה צ)
והנה סלם מולך ארלה ואלשו מגיע השמימה וגו' ואגב
מצואר במאמר צמעלת הצקות צקדושה כמה הוא
וכמה אדם חייב לרדוף אחריו כמו שאמרנו כי באופן
שהוא מתצבן צעולם הזה כן יתצבן צעולם הצא .

פרק חמישי ערק זה יהיה צביאר מאמר
שהעקנו לעיל (ויקרא יא מג)
ולא תעמוזו צהם ונעומתם צם אדם מנומא עלמו מעט
וכו' . ומן הראוי היה לצאר מאמר זה צתחלה סכן
קדרו צמאמר בגו' אלא שהוכרחנו מפני קשר הדרוש
שהיינו צו צענין הקדושה שכולו ענין א' וגם המאמר
הזה רוצו מצואר צמה שפי' לעיל בג' חלוקות הרצה
לנועלה צעה"ז כי עד"גם כן הוא לענין הטומאה
ועכ"ז ראינו לצאר צו איהו דצר יוחר כי אין מדרש צלא
סידוש

סידוש (ה' אין כולם וצמחים) והנה הייתה תכלית הצרכים (ה' כמו שהיה מורגל צעה"ז ומשק לכהוג עלמנו) וצרכיו (ה' ק"א צהאי

חידוש והוא כוננו גם כן לדרוש שלנו בדיעת אדם
כילד ישרו מן הטומא יתקדש זה וכן תורתנו הקדושה
צפרת שמיני אחר שהזכיר טומאת המלכים אחר
והתקדשות וכן צפ' קדושים צענין העריות עם היות
שנראה כי הנגדי של טומאת הוא טהרה כדפי לעיל
צמלת טהרה החורה פי לנו שג' קדושה הוא נגדי
לטומאה ופי' טעם הענין רז"ל צמלתא צפ' (טומת
י"ט ו') ולתם תהיו לי ונולכת כהנים וגוי קדוש אחר
ז"ל וגוי קדוש קדוש גוי קדוש שג' (ג' ה' א' י"ז
כ"א) ומי צעמך ישראל גוי אחר וגוי קדוש
קדושים ומקדשין פרושים מלאמות העולם עכ"ל הרי
שפירש מלא קדושה שהוא הפרישות מלאמות העולם
שהוא הטומאה וכיון שכן ראינו לבאר כל מה שנולד
בדברי הרשב"ע מהמדבר צענין פרישות הטומאה
הנוגע במאמר זה כדי שיתקדש האדם אחר אדם מומא
עלמו מנע וטומאין אותו הרבה לפי הדרך שפי' לעיל
מבואר שפי' אדם מומא עלמו בעצירה א' וטומאין אותו
הרבה כי בעצירה גורמת עבירה והאשר לומר גם כן
כי הכונה וטומאין אותו הרבה ע"ד מה שאמרו צא
ליטמא פוחסין לו טיט לו פחמים הרבה שיטמא צהם
ועד' אחר צוהר (וישלח דף קס"ט ע"ג) ומאן דלתי
לאסתאב' איהו מטיך עליה שהוא רוח מוסב' ואחדביק
בהדיה וכמה אינו דומיין לקאבא ליה ומקאבין ליה
ואיהו מקאב' וקאבין ליה צהאי עלמא ובהוא עלמא
עכ"ל הרי שאמר כמה אינו דומיין וכו' והטעם כדפי'
צפרת וימי שהקליפות הם נקראים (לא א' מוזמנים
לשרות צהרם צמס והיינו וטומאין הרבה שכל א' רולה
לזכות זו ואומר זה שלי הוא ואפשר לפרש באומרו
אדם מומא עלמו מנע שהכונה הוא כי יש טומאות
שלא נזכרו בתורה והוא קבלה לרשב"י ע"ה שח"ה
מומא עלמו צהם צוהר (בראשית דף כ"ג ע"ב) פי
הרשב"י ע"ה שהיין צלילה רוח הטומאה שורה על ידיו
ובסקילו איך ראוי שיגע צהם צמלבוטיו ולא צהם
מקום ער שיטול ידיו ז"ל ות"ס כל בני עלמא צמעתא
דיימי על ערסקייהו צלילא וליליא פריש גרפתא על כל
צני עלמא טעמי טעמא דמותא ומוגו דטעמי טעמא
דמותא הא רוחא ומקאבא שריא על עלמא וקאב' על
עלמא (בגו קטעירא דלי' ושריא על ידיו ומקאבא וכד
לחער ולתהדר ליה נמתייה צכל מה דיקרב צידו כלהו
מקאב' בגין דשריא עלייהו רוח ומקאבא ועל דא (לא
יב' צר נש מוני לאלבשא מומאין דלא נטיל ידיו דהא
למשך עליה שהוא רוח ומקאבא ומקאבא ואית ליה
רשות להאי רוח ומקאבא לשריא צכל אחר דאסתח רשימו
ומקטריה ועל דא לא יעול ידיו צר נש מומאין דלא נטיל
ידיו בגין דאמשך עליה שהוא רוח ומקאבא וקביל ליה
האי דנטיל וימי מניה ואית ליה כו' לשריא עליו דבר
שפי'

(1) כ"ל דנקיין אלה ועיין צוהר פי וימי דף כ"ט ע"א (2) צחוק אהלו כשהוא סוכך על ונעמו (3) לא יקח אדם מלבוטו וימי
שלא נטיל ידיו שח"ה (4) מילות אורות צעלי דינין (5) דרך שאדם רולה לילך מוליכין אותו (6) לרמוז (7) כלי של מים (8) על
נטילת ידים ומלשון נטילא (9) מיני טומאה (10) נרכיו (11) קצן שנקיין ומוליין צו הסם

שפי' המפרשים ז"ל שהעושה אותם לריך ליעול ידיו
צענין הנוטל לפרגיו והסולן ונעליו והנוגע צרגליו
והמוסף ראשו וכיוצא הרבה שהעתיק מהרי"ק נרו
בפס' ב"מ יוסף (טור א"ח ובשולחן ערוך א"ח י"ד)
למשך וטומאין אותו ומלעלה כצד פי' צענין
הקדושה ולאותו הדרך וטומאין אותו למעלה
שצמלות נשתחו למעל צכל לילי צדלין ומנו ווכריין עליו
שהוא טומא' ועוד כמו שהעתיקו צענר היראה פ"ט
שכמה מלאכים מקללין אותו ואומרי' אסתלקו ומקטריה
דעלניא דהא קדושתא צחנפוי רוחא ומקאבא שריא
עליו אצל יש עוד צהם צמיות נולדו צדרי הרשב"י
ראוי להעתיקם הנה למטה אפשר לפרש שפי' שמומא
עלמו צמחות נעוה המופשטים למטה צצני אדם והם
נדמים להם כדמות נשים יפות ומוליאים והם זרע
לצמלה כמבואר בצוהר (אחרי מוח שלי ע"ג) ע"ז ז"ל
א"ר שועון ווי לון לצני נשא אינון דלא ידעיין ולא
משגיחין ולא מסתכלין וכלהו אטימין דלא ידעיין כמה
מלייף עלמא מצריין משגיין דלא אחזון ומתיילין
קטימין דלמללא אפיהיב רשו צעניא למוחי יתהוון צני
נשא היך יכלין לאחקיימא צעלמא ח"ה האי נעוה
אימא דשדין הוא וכו' עיין שם ומלת למטה לודק
עד' יחד ומה שפי' עניי שאלו הכחות הם למטה
מהרקייע וכל האויר ואל מהם כמבואר ועוד שמומא
למטה צצני אדם וביאר שם הרשב"י לעיל מזה שאלו
הכחות אינם מתדבקים אלא צמיו שהוא מווינס ז"ל ח"ה
כל צר נש דאזיל לקטר שומאלי וקאיב ארמוי כל יומי
ומקאב' מטיך על גרמייה רוח ומקאבא אחרת ציה ולא
אעדי מניה ואחדצקושת דליה דהוא רוח ומקאבא
בהאי צר נש ולא באחרת וצגין כך אחדצקושת
דילסון לאו איהו אלא צמיון דמחדצקן צהו זכאין
אינון דריקיא דאזלי באורה מישר ואינון (זכאי קשוט
וצנייהו זכאין צעלמא ועלייהו כחי צ' מולי צ' כ"א)
פי' שריש יסקנו ארן עכ"ל וכן אמר גם כן צוהר
(וישלח דף קס"ט) כי כשאדם הולך בדרך ישר אינם
מוזמנים לו כחות אלו ועליו נאמר (תלים ל"א) לא
חאוה אלך רעה שהיא צלילה ונגע לא יקרב צהליך
ונגע הם נגעי צני אדם וטומאין אותו למעלה אפשר
לפרשו צמה שפי' צוהר (מלורע דף ק"א) ז"ל מהו כל
ימי צו טומאתא אלא (מייצא ומקאבין צמיותו
לגרמייהו עד' צמה שאמר צוהר (פ' בראשית דף
כ"ד ע"א) שאם טמא ושרתה עליו רוח הטומאה אם
מוליד צן קודם שישוב צחשונה אותו הן נותק צו כח
הטומאה ז"ל וח"ה צמעתא דצר נש אזיל באורה קשוט
ואמשך עליה רוחא קדישא עילאה ואחדצק ציה צרה
דיוליד מניה לעלמא הוא מטיך עליה קדושה עילאה
ויהא קדישא בקדושה דמאריה כמה דכחיב (ויקרא

(1) דיקי אמת (2) הרשעים וטומאים עלמא צעירות (3) שקיים (4) ממשנהו ועשה אותה העבירה שחשב (5) ונמעיין מומאין אף על המחשבה
(6) שמומא שאלף על המחשבה נענש אף צלל מעשה (7) צענין כחיב שמוענישים על המחשבה צלל מעשה שמומא ע"ז חמורה (8) צנין
כגון

כ"ה והתקדשות והייחוס קדושים וגומר וכד איהו
אזיל צמטר שומאלי ואמשך עליה רוח ומקאבא ואחדצק
ציה צרה דיופוק מניה לעלמא הוא מומאין עליה רוח
ומקאבא ויסתאב' צמקאב' דהוא קטורא ועל דא כחיב
(קבלת ג' כ"א) מי יודע רוח צני האדם העולה היא
למעלה וגו' עכ"ל לעניינו והעיר מורי ע"ה על צמטר
א' ישראל שהמיר דחו לרח הישמעאלים ולח"ה המיר
דחו לרח אחר והעידו לו כי צ' העצירה הם היו צצני
וגחזור לעניינו כי עד' אפשר לפרש מקדשין אותו
למעלה כדי שמומאין נשמה קדושה לצנו וזה
ככלל צכל מה שפי' לעיל צענין ומקדשין אותו למעלה
והנה לפי הדרך שפי' לעיל צענין ומקדש עלמו למטה
שהוא קדושת ה' חושים היה חושים היה לריך שנאריך פה צענין
טומאת החושים אם טמא אותם כמה הוא הסגס
והטומאה המוגיע לו אצל מפני שאנו לריכים לפרש
לקמן קדושת ה' חושים כל א' צמני עלמו בצחר ג"ה
צענין הטומאה אב' צעה' וטומאין אותו לעוה צ'
לפי הדרך שפי' לעיל צעוה' שהיא קדושת המושב
ג"כ לענין הטומאה הוא טומאת המושב צכל ענייני
העוה' ועומו טומאין אותו לעוה צ'
והטעם כי האיברים לא יפעלו כי אם בהשחק המושב'
אם לקדושה אם להסך ובקדושה צצר ציארנו ולענין
הטומאה יש צה צמיות צי אינו דומה החוטא חטא
צמקרה למושב צחצולות כילר יעשה העצירה כי כמו
צצקדושה ממשנה טובה למורה עושה חיקון למעלה צן
ומשנה העבירה פוגמת צעולם המחשבה ופוער עלמו
ועם והיינו כשילא מחשבתו לפועל אז נידון אפי' על
המחשבה וצה יחישו הפסוקים ומומאין מרז"ל
שהרי אמרו ז"ל מחשבה רעה אין הקצ"ה מלרפה למעש'
ש' (תלים קו י"ח) און אם ראייתו צלבי לא ישמע ה'
ומינו שאמר דהע' צמקום אחר (שם ל"ז) און
ישווב על משכבו יחילצ על דרך לא טוב וגו' הרי
שחושבין המחשבה רעה אצל צחנאי שפירש כשילא
המחשבה רעה לפועל דהיינו יחילצ על דרך לא טוב
וכן אמרו צמדרש צפסוק (ישעיה ג') אמרו לדיק כי
טוב וגו' ז"ל מחשבה טובה הקצ"ה מלרפה למעשה ש'
(ומלאכי ג' י"ז) אז נצדו יראי ה' וגו' מלי ולחושבי
שמו אמר צבי יוקי אפילו חשב לעשות מורה ולא עשה
ומלה עליו הכחוב כאלו עשה מחשב' רעה אין הקצ"ה
ישמע ה' ולא ומה הנני מציא על העם הזה פרי
מחשבותם (ומחשבה טעושה פירות הקצ"ה) ומלרפה
למעשה שאינה עושה פירות אין הקצ"ה מלרפה
(יחזקאל י"ד ד') למען חפוש אדם צ' צלצם צ' צע'
כחיב עכ"ל ועד' שפי' אפשר שיקרא מחשבה טעושה
פירות דהיינו או שילא לפועל או שלא ילא לפועל

כגון

בגון סעז לגנוז וגנז חו לא גנז ואפטר לומר ומשנה
שעושה פירות כמו שאזיל (דברים כ"ג י) ומשמרת
וכל דבר דע שלא יהרהר ביום ויצא לידי טומאה כלילה
הרי המשנה שילא פרי דע מונה שהיא טומאה הקרי
שהוליד שד או מוסיק בעולם כי הצנים שאדם מוליד
יקראו פרי כנודע וכשהוא ומשנה שלא בא לידי
טומאה היא ומשנ' שאינה עושה פירות והיינו כשהארץ
בהרהור הוא הרבה והצניא עלמו לידי הרהור כמו
שאמרנו במסכת נדה (פ"ב) המוציא עלמו לידי הרהור
אין ומכיים אותו ומחילתו של הקב"ה שאלו (חלים
ה' ה') לא יגורך רע שאז ודאי הוא בא לידי טומאה
ומוליא זרע לבטלה שנקרא רע כדפי' בזוהר אבל אם
בא לו הרהור ודסה אותו ומלכו הרי לא עשה פרי
ואינו נחשב לו לעון הרהור שהרי אמרו ז"ל ג' דברי
אין אדם נלוז בכל יום וא' מהם הרהורי (עצירה
ועל הרהור כזה שעושה פרי היא מה שאמרנו במשנה
שאם מנוח עלמו בעוה"ז מנוחין אותו לעוה"ב :
וכילד מדוקדק בפ"י זה מלת עולם הזה כי העוה"ז
נחלקלל בקצת מטא אדם הראשון וידעו כי ערומים
הם והכירו מה ענין ערזה מה שלא היה קודם לכן
נוחל שאם מוקדש ומשנחה שלא לחשוב בנשים מוקדשין
אוחו וכן בהפכו כלאמר וכן ארז"ל במדרש (ויקרא רבה
פ' קדושים) שכל קדושה היא קדושה וערוה ז"ל למה
נקמה פרשת עריות לפי קדושים ללמד שכל מקום
שאחה מולא גדר ערוה אחה מולא קדושה וכל מי שגודר
עלמו מן הערוה נקרא קדוש ר' יהושע וקנין בשם
רבי לוי ויייתי לה מן השנונית הה"ד (מלכים ב' ד'
ט') וחומר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים
קדוש הוא - הוא קדוש ואין משרתו קדוש מלמד שלא
הציע זה ויימיו רבין אמרין שלא ראה וכו' אמרתי
דרבי שמואל בר רב יוחנן אמר אלא הוינא ממשעשא
במוני דמרי ולא מן יומי חתי (מנחה בישא על
מוני דמרי עכ"ל :

Handwritten marginal notes in the right margin of the left page, including the words 'עצירה' and 'מנוח'.

ואחר שמלינו כל בחינות אלו בענין ערות האשה
שנקראת קדוש' גם כן קדושה המשנה יקרא
קחם קדושה שהיא כוללת הכל שאף על פי שיראה אדם
אשה אם לא יחור במשנחה לבו עליה לא הזיקה לו
הראיה והראיה על זה שהרי ר' יהודה בר אלעאי
היה מוקדש עם הכלה ודומה לו נקורה : וכן רב
גודל שהיה דומה לו (כקאקי חוררי וכל זה מפני
פרישות ומשנחה וענייני העולם הזה ודבוקים
לעולם בשי"ח - וכן אם מנוח ומשנחה בענייני
ערוה ית' ומנוחין אותו לעולם הבא שנקרא עושה
כמו ש' ריבו בזוהר בחוקפתא (וילא דף קנד בסחרי
חור') אמר שם שקול אדם ומשנחה והשכיני' בכל יום
בג' ע קרי בחיל ואמר מן ומכין דיעאל ונסיק ואחיק
באילנא דמרי מטא בענפוי אמיד בשרשוי אריל ומציה

שדבר במעלת הקונה נפש רוח ונשמה ארז"ל זכאה
חולקיה מאן דירית יוחא דא עילאה ווי לאינון רשיעיא
דנפשאן דילהון לא זכאין בעלמא דא כל סכן בעלמא
דחאי עליהו כתיב (שמואל כ"ה כ"ט) ואח נפש אויבך
יקלענה בחוך כף הקלע דאזין ושטין בעלמא ולא
אשכחן אתר לאתקשרא ציה ולסתאצן בגו קטרא
דמקאצוחא וברוזא קרי ואמר (ויקרא ח טו) נפש כי
חמועול ועל מקדש ה' טווא דהא בקדושה לא עייל
ולא אחליל ואינון מוסיקי עלמא בגין דמתדבקן בהו
ומסתאצן עד כאן לשונו - הרי מוציא במאמר הזה איך
מנוחין אותו לעולם הבא בשר היעז שהם נקראים
מוסיקי עלמא ובזוהר (אחרי מות דף ע"א) הקשו על
זה שאמר שם רבי יהוד' נפשות הרשעים הם המוסיקים
ואמר אמר רבי יוסי אי הכי טז להו לחייצא דאחעבדין
מוסיקין בעלמא אן הוא עונשא דגיהנם אן הוא צישא
דמוינא להו בההוא עלמא אמר רבי חייא הכי חנינן
והא אוקיינא עלי נפשחא דרשיעייא בשעתא דנפקין
מעלמא כוה (גריני מווסין מדמוינן לקבלא להו
לאעלא להו לגיהנם ואעלין להו בחלת דינין בכל יומא
בגיהנם לבחר מזדווגי בהו ואזלין ושטין בעלמא ומטען
להו לרשיעיא לאינון דקא אסתים תשובה מוקתייהו
לבחר חייצין להו לגיהנם ולסתאצין חנון וכך בכל יומא
לבחר דאזלין בהו ושטין בהו בעלמא מהדרין לקצרייהו
ומן חולעתא דגופא מוקרי בשרא ומסתאצן עליה עד
כאן לשונו : וכן מוציא גם כן בסוף המשנה שהעתיקו
מפי וירא בסוף פ"ד שאמר כוה דבר נש אחושך בהאי
עלמא הכי נמי משכין ליה כד נסיק מהאי עלמא אי
בקדושה וכו' אי בוסתאצן משכין ליה לגציה ההוא קטר
ואחעבדי כמד ונייהו לאסתדבקא בהו - ואינון אקרונ
נזקי בני נשא וכו' והוא מה שאז"ל נפשות של רשעים
הם הם המוסיקין - ובימינו ראינו הענין כוה פעמים פה
לפח גליל העליון ויש כוה עידי רא' על הענין ולכן
אשרי המוקדש נפשו וגופו בע"ה כדי שיחדק נפשו
בקדושים העליונים לחזות בנועם ה' ולבקר בסיכו -
בזה נכלל הפרק הזה - ואמר שביארנו בכללות הקדושה
נבא לבאר פרטי הקדושה הראויים לכל אדם ואדם כפי
הנמלא דדברי רז"ל ובדברי הרשב"י ע"ה :

פרקה ששי

ופני שקדם עסקנו צפ' הקודם
בענין קדוש' המשנ' ושהוא העיקר
בעבודה האלהית להחדק צקונו ולמשוך עליו קדושה
כואמר הרשב"י עליו השלום שהעתיקו דכל קדושין משך
בהרהורא טבא ועד"ה הוא מה שאז"ל מלות לריכות כוונ'
וכן עסקו רוב הפוסקי' נמלא שאם עשה מלוא אמת
או עסק בחורה בלא כוונה כאלו לא עשה דבר ולרין
לחזור ולעשות וכו' וישנתי מוכימים על זה (ברכות פ"ב)

היה קורא בחור' והגיע זמן המקרא אם כיון לבו
ילא וכן בחסלתו חקידים הראשוני' היו שוקין שעה אמת
כדי שיכונו לבם למקום וכן טבל (ולא הוסיק כאלו
לא טבל - ועוד ארז"ל אם לא כוון בצלות מורר לראש
וכו' וכל אלו הם הלכות פקוקות נמלא כי חקון האדם
משנחה הוא ע"י הכוונה - לכן ראינו לבאר צפ' זה
דקדחתקדש האדם משנחתו והרהורי לבו - כלי המשנחה
נודע שהם צ' המוח והלב ובהם חלום האהבה והיראה
כמו שהעתיקו דברי הרשב"י ע"ה בשער אהבה צפ' ב'
שעל אלו נאמר (דברים כט כח) הנסמרות לה' אלהינו
וכמו שביאר ג"כ בזוהר (נשא דף קכ"ג ע"ד) הנסמרות
יראה ואהבה דאינון במוח ולבא בחללא רגופא ובניש'
והנגלות החורה והמלוא דאינון בגופא ובנישא לבד
ורזא דמל' הכי הוא ודאי אי צר נש דחיל לקצ"ה או רמים
ליה ודאי לא ידע צ"כ אחרת בגין דליהו מלה דלא
אחגלי' אלא צינו לבין קונו אבל צר נש דמתעקק באריות'
ואזיל בסקודין דעשה אחגלי' לכל צ"כ בגין דקצ"ה
עבד ליה טומא דאחגליא לאחעקא באריות' ועיינין
לאסתכלא וארנין למשמע בה ועבד קצ"ה צבר נש ידן
ורגלין למעבד בהון סקודין דעשה עכ"ל - וביאר שם
לעיל מזה כי יראה ואהבה הם י"ה ועליהם הנסמרות
לידו"ד אלהינו שהם אבא ואמא הנגלות הם ו"ה שהם
צן וצח החורה והמלוא - והם נגלות מפני שהם נראים
לצני אדם באיברים הנגלים כמזוהר במאמר ובמליאות
הענין באלימות העליון כן הוא כמו שנבאר בהקדמת
התיקוני' (חקונים ד' י) בדברי אליהו ז"ל אמר שמליאות
האיברים הנגלים הוא חסד דרועא ימינא - גבור
דרועא שמאלא - תפארת גופא - נלח והוד תרין שוקין -
ויקוד סיומא דגופא אוח ברית קדש - ומלכות פה
חורה שבעל פה קרינן ליה - מוחא חכמה איהו ומשנחה
מלגו - צינה לבא ובה הלכ מוצין - ועל אלין חרין
כתיב הנסמרות לידו"ד אלהינו עכ"ל - הרי כי האצרים
הנגלים הם נפש קלות ולמטה והיינו ו"ה נגלות
והמוח והלב שהם נסמרות בחוך הגוף הסתמי והצני'
והם נסמרות ונחרי עממי האמר במליאות האיברים
עלמא שהם בחוך חלל הגוף - והב' הוא כי המוח הוא
כלי שבו עורה המשנה והמשנה היא רוחנית ונסמרת
והלכ הוא כלי שבו שורה ההבנה להיות האדם מוצין
ויודע שהוא פעולה נסמרת גם כן וזה דקדק הרשב"י
ע"ה באומרו מוחא חכמה איהו משנחה מלגו - וכן
צינה לבא ובה הלכ מוצין להורות על שני בחינות
הנסמרות ובר"מ (פרשת פנחס דף רמז ע"ב) פי' שג'
מוחא שבאדם פי' שלשה כוחות שבמוח הם כנגד שלשה
יודין שבשם יו"ד ק"א וא"ו ק"א ז"ל ועוד צלולה בשמן
כחית דא לדיק מי עליון דנגי' עינין קרישין דאינון
פרורין כוחים מוחא עילאה דאינון מד עשרון לקבל

מילות המנונים לענוש עוברי דת ונימוס (ג') ר"ל שלא יחכוון לבם עבירה טהרה אלא לרחילה בעלמא כאלו לא טבל למעשר זב"ה לחרוה ולקדש
אל עבילה הוא דחולין דחולין לא דעי כוונה :

ישני עשרונים יי ושלשה עשרוני' ואינן עשרון לכבש
ושני עשרוני' לחיל וגי' עשרונים לפי ורזא דמלחא
אמרו צמעניות אין טפה יורדת שאין עולים כנגדה
טפיים ואינן צרזא ארתיאל דילהון
לקבל חלה ומוסין מד מום הזכרון חנינא מום המשכה
חליחא מום הדמיון והדמיון והזכרון
סלקין מן לבא המשכות נחתי עליהו ללבא
ומוקבלין עליהו כמלכא בגין דהאי איהו משכה
דרכיב ושלט על חיול חליחא ונחית עליה לגבי חרין
חיון ופחתי גרפיהו לקבלא ליה כגון חולים על לרי'
אחעביר קבולחא ורזא כח"ר עליון על חכמה וגינה
עכ"ל וכן צתיקונים (דף קכה ע"א) ביארנו שלשה
מוסין על ג' יודין שבשם הזכר ע"ש מוכרחים אנו
לומר שג' מוסין אלו הם צמיער כי צתיקין הוא מוסא
מד סתימא כמבואר באלה:

ואחר שידע האדם שכל גופו ואיבריו נבנו על
קדר האלילות העליון כמבואר צתיקונים
והעיקר לשונו בשער היראה וידע שמשכחו הוא
כנגד המשכה העליונה יכוון להיות אצרי מוחו ולבו
שהם האצרים המושגים שבו שבהם חלויים החיות
להיותם מוכנים לכוון ולחשוב ומשכחו קדוש ויטהר
ומשכחו כראוי שאם משכח צמוחו ולבו ומשכחו
שאינם כראוי כח החכמה והגינה ופחלקים ומומו
והטעם שמו שהאצרים הנגלים נפגמים ע"י ונעשה
העבירה הגשמית כן האצרים האלו הראשי הנעלמי'
נפגמים ע"י ומשכה שאינה טהורה וכיון שהוא פגום
אין הולך העליון ונשרה שם כח חכמתו וגינתו הרוחני
וכן מוכח בזוהר (נוקן דף ק"ו ע"א) צמין יוסף הלדיק
ע"ה שנחמו לו שר על כל אצר ואצר שלא פגם ואמרו
צמין המשכה ז"ל ומשכה דלא השג נקרא כזון
ומכח עכ"ל ולכן חיקון המוח והלב לחשוב צמחנות
קדושה וזוהר גורם שיטה צמחנות מוחו ולבו
שם יו"ד ק"א ואלו ק"א ויכוון לעקור הקדש שהוא שם
צן ד' הולא ציודין שעולה ע"צ ויקדש צה ומשכחו
וצה מדוקדק לשון הכש"י ע"ה שהעתיקו צפ' הקודש
שאר ועל דא והתקדשתם והייחס קדושים בגין דכל
קדושי דעלמא אפיק ומשיך צהרהורא טבא וכבר
ידעה וזה שפירשנו לעיל צפ"צ שחכמה נוקר הקדש
צפור שם הזכר שאין קדושה עמוסה מעשרה ואפרי
מי שיכוון צזה צמקו צחורה למשך נשך שם הזכר
על ומשכחו צודאי יקדש עלמו שהחורה היא מושגת
קדושה כדפי' צפ' קדושים שהחורה כושכה ומכמה
וצהיות מוכין צמקור הקודש ודאי מושך קדושה (זוהר
פרשת קדושים דף פ"א ע"א) ז"ל חלל קדושה
דאורייתא קדושה דסליקה על כל קדושי וקדושה
דמחמתא עילאה סלקא על כלל אור ליה לאו אורייתא
בלל מחמתא ולאו מחמתא בלא אורייתא וכו' עכ"ל

צתיקונים

צתיקונים (דף י"ג) שקיא דאילנא ומגאו ולכך לריך
לכוון צמס הזה כדי למשך אור הא"ס יח' צמדותו ועיין
(צתיקוני קיע ע"ג) כמה הפליג הכש"י ע"ה צמעל' השם
הזה וזהו עיקר הכל לחקן צמחלה המדות העליונות
שהם כפלותיו יח' כדי להשרות עליהם אור המאליל
א"ס ימעלה יח' ועיקר כוון ומשכה האדם צמחלתו
וחורגו הוא לכוון לעולם צמיקר הכל העקיים הכל א"ס
ימעלה וכן פי' הכש"י (זוהר פ' ויקהל דף ר"ג ע"ג)
ז"ל צמין אפיק יכול צר נש למחצקא צמאניה צמעתי
צמיון לבא למנדע שלטנו דמכמה צרזה עילאה כד
פלה למאריה בללוחא מדצק רעותיה כמורא צמחלתא
לייחדא אינון קיעין מחלין צמעכא דקדושה לאעטרא
לון צמוחא מדא מחלה ומחנן ולהללא לייחדא אינון
וקיעין עילאין פנימאין למהוי כלהו מד' צהרהורא קיעא
עילא' דקיעווא עליהו וצמוד דפומיה ופחותיה מרשקון
לביה ינון רעותיה יסחלק לעילא לעילא לייחדא כלל צרזא
דרזין דמון חקיעו דכל רעותין ומחצין צרזא דקיעווא
צא"ס דא צבל ללותא וללותא לכווני גופא ונפשא
צהאי צבל יומא ויומא לאעטרא יומוי צרזא דיומין
עילאין צפולמתי עכ"ל

ואחר שביארנו מהם קדושת המשכה לריכין אנו
לבאר מה הם ההכנות הנרכות לקדושת המשכה
כדי שיהיה המשכה דצקה צו יח' וצמורתו לעולם
צין צעוסקו צמולחמו צין צהילוכו צמכצו וצקומו ולא
מענד אהבחו ימנרך מהאדם לעולם כשם שהבחו
ימנרך דצקה צנו חויר ונאמר שכשם שקוד המשכה
העליונה אינה שורה צמודות אלא ע"י חיקון המדות
שהם למטה מונה שהם כפא לה כמודע צהיות פגם
צמודות אימא ומחלקא ועל צמין ווכ"ש חכמה וצהיות
האם צנה על הצנים שהיא נקראת חשונה גס החכמה
חשוב כן צמולחות קדושת המשכה לא יקדש האדם
ומשכחו להיות דצק צאלהיו כי אם אחר שיקדש כל
איבריו ויטהרם צמחלת צמחצו צמחצו ואל"כ יקדש כמו
שנצא לקמן צ"ה צפרע כמה מייני קדושו והסבכלל קדושו'
הראייה והשמייעה והרי"ת ודיצור ופירש צתיקונים
וצר"ו שאלו כנגד שם יו"ד' ואל"כ יקדש ד' אחרים
כנגד שם אד"י שהם שמו"ש חנועה ושו"ש הליכ"ה
ופי' צתיקונים (זוהר מדע) שהוא שמוש צידים חנועה
צגוף ושוש צצריח הליכה צרגלים ונחצ ז"ל ואיח
דאורי ושוש צידים שמוש צצריח וכלל קשוע עד כאן
לשונו ואחר היות כל כלי הגוף טהורים וקדושים
חשרה המשכה צהם צבל צהיות כל לד פגם צאיצרים
הרי יש שם מום כי כל אשר צו מום לא יקדש והנשמה
כלה ופלקת והקליפה היא שורה שם וצבלל
ומשכה האדם צמחלתו וחורגו ואי אפשר שיהיה לו
דצקות צשום פנים וצפרע אס לשונו פגום ונלשון הרע
וכיוולא שחלשון קולם לעליית החורה והחפלה ולכך
חבלללו המשכה רעה כדי שלא יעשה ייסור על יו

וכיוולא צזה לשאר הפגמים צהיותו פגום אי אפשר לו
יימוד צמחלתו שהחפלה היא קירוב וייחוד המדות ע"י
עלת העלוי ועלת העלו' אינו שור' אלא צכס' ומתקין וצפרע
צמה צציארנו צמעכא אהבה כי עיקר דצקות האד' צקונו
הוא דצקו' נשמותו צשורש המיי' כדפי' צמין אהב' החלוי'
צמיקין ע"ה וצהיות הנשמה פגומה הרי יש שם חלוי'
ואי אפשר שחצק צאר העליון ואחר היות הנשמה
ומתקנת כראוי מעשה כפא לרומיות העליון וחוכל
להצק צנשמה הכל שצו עיקר דצקות והכרחיות לזה
העחקו כוה ומאורים מהכש"י ע"ה צשאר הינאה
צפ' ט' י' ע"ש

ודרך כלל לקדש האדם אצרי ולטהרם הוא ע"י
טהרה וקדושה ופי' צר"ו והעחקו לשונו לעיל
צפ"ד דהיינו טהרה וצפנים וקדושה וצחוף ושם פי'
הכש"י ע"ה שצ' אלו נקיים ע"י עסק החורה אונם
צמ"ש צמעכא אהבה פי' צמין טהרה כי עיקר טהרה
הוא ע"י האש והיוש צמענית וטהר עלמו על ידי
הרחמת חלבו ודמו הנחך צלש חולשת גופו אונם רז"ל
פי' ג"כ שהיוש צמענית נקרא קדוש נמלא שעינקו
הוא קדושה וקדושה זו היא הינון דחצי' (משלי
יא יז) גומל נפשו איש חקד ועיין צמ"ש וטהרה נאמר
שעיקרה ע"י העצילה צמקוה כמו שהארכנו לעיל צפ"ח
וילדק צקלת וזה טהרה וצפנים כי על ידי כך הנשמה
נטהרה וצפנים וצ' דצרים אלו לריכים צהכרח
לצעל חשונה כי מאחר שהוא פגום לא חועיל עסק
החורה לעיהו ולקדשו כי לרשע אומר אלהים מה לך
לספר חוקי ולכך לריך לעהר עלמו צעצילה ואח"כ לקדש
עלמו צמענית לסבף עלמו חמורת וזה חועיל הטהרה
שלאריך צמעכא חשונה צ"ה ואח"כ חועיל הטהרה
והקדושה על ידי צברי חורה והחורה חלים לו הטהרה
והקדושה שאם אינו עוסק צחורה וזה חועיל כל חשונות
ונמלא שאין לו טהרה וקדושה צשלימות כראוי הרי צ'
צהיות דרך כלל לקניית הקדושה:

ע"ד לריך לקניית הקדושה המוקדש כמו שפלינו
שנזכר צחורה פ' אחרי מות מוקדש קדוש ויש
צזה צ' צמיות או היות המוקדש וקדוש ע"י עסק
החורה והחפלה כגון צית המדרש או צית הכנסת או
קדוש מוקדש וצבל ומושכש וצני ארם ומקום צדד וצני
ארם היא חכמה גדולה לדצקות ולכן היו חכמים
הראשונים שורשים עלום ומקום הישוב י"ז או כח
המחצודדים כמו שהציא חמקד בעל סוצ"ה הלצבות
(שער הסריעות) והוא חנאי מחנאי הסריעות לה' חסין
צצדיקות כי צזה מראה צנפשו כי אין לו קשר צה' אצני
העולם הזה כלל כמו שהוא אמת אמת שטיירתו ולכן
מעשה מראה גדות נפשו צעולם הזה ואינו רולה
לחמדק כי אם צאלהיו יח' שצו עמיד להחצק דצוק
עלמי אס יזכ' וכן צ' ח"ה (שם שער הצטטוק) על פרוש א'
שכנס למדינה אמת להורו יח' יושפים עבודה האלהית
וימלא

וימלאם כדושים לבט א' במלבושים וראה קבריהם אלל פחמי צחיה ולא ראה ציניהם אשה ושאל אותם והשיבו לו על כל דבר כמו שפי' שם צחיה ועל הג' שלא ראה ציניהם אשה השיבו לו ומה שראית שפירשנו מן הנשים ומן הנכים דע כי יקרנו להם קריה קרובה ומאן ואחד ומינו כשילטוך אל דבר מדצריהם ילך אליהם וישלים לרכו וישב עלינו מפני שראינו מה שנוכח עלינו מערדה הלכ רבץ ההפסד וגדול היגיע והטורח בקרבת והמונחה מכל זה בהתקתם לבחור בענייני הע' הב' ולמאוס בע' הז' וכן צאלישע הנביא מלינו לו קדושה מקום להכנת קדושתו מה שעשה לו הסונומית דכתיב (מלכים ז' ד' ט) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר עלינו חמיד נעשה נא עליית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וקפא ומנורה . הרי כי מפני קדושתו היה לריך הכלה מקום דהיינו עלייה קטנה שהוא מקום פרוש קלה מנני אדם . והכנות הטבע המוכרות יותר אשר נוהגים בו בני אדם דהיינו מטה ושלחן וקפא ומנורה שהוא הסרישות צקו המילוג כמו שכתב החסיד בעל חובת הלבבות (שער הפרישות) בענין שלשה כחות שיש בצדושים ובמחשבות צדיקים היא הכח ה' שהוא קרובה יותר אל המורה ע"ש הרי צ' צחינות בקדושת המקום ואם אפשר שיהיו שתיים כח' כגון החבורות האדם צדיק מדרשו או צדיק הכנסת מה טוב חלקו כי צודאי יקנה קדושה יחירה בנפשו וכן אמרו ז"ל (ברכות פ"ק) אמר הקב"ה כל העוסק בחורה ובגמילות חסדים ומלווי צדיק הכנסת כאלו פדאני לי ולבני מוצין אמות העולם עכ"ל . ואומרו מלוי צדיק הכנסת מורה על ההחמדה צדיק הכנסת כי כמו שאמר בני אדם כשיצקו נודע להם צמקומות שהם רבילים לשבת שם רוב היום ושם יבקשו והאיש הזה הוא מלוי רוב זמן היום צדיק הכנסת עד כשיאמר אדם לחצירו מלוי היכן הוא מלוי ישיבוהו שהוא מלוי צדיק הכנסת . וילמד ממה שגלגלוה הכ"ג ומן המקדש לא ילא כערך זה הרולה להתקדש יתקדש במקום הקדוש ציח הכנסת או ציח המדרש ומ"ו טוב החבורות ע"י קניית קבר שהרי אל"ל (ירמיה ז' לו) חרב אל הצדים ונאלו וגומר כמו שיחזאר צ"ה ואמרו ז"ל בקפרי על פסוק טובים הנשים מן האחד ומאן אמרו יקנה אדם חצר לעלמו להיות קורא עמו ושונה עמו ואוכל עמו ומגלה לו סחריו עכ"ל :

צדיק מיוחד מלי לאדם מכל זה זה הוא הדרך הישרה שיבחר לו מי שרולה להתקדש :

עוד מהדברים המוקפים קדושה ויועילו לקדושת המהשצ' הוא כשיקיים האדם מלות וחספילין בעשייתם ובכוונתם כראוי במלות לילית נזכר זה בחורה קדושה צפ' (מדבר ט"ו ה') למען תזכרו ועשייתם את כל מלותי והייחס קדושים לאלהיכם ואמרו ז"ל בקפרי ז"ל למען תזכרו ועשייתם לעשות זכרון כמעט' והייחס קדושים זו קדושה כל המלות כל המלות קדושה לילית צומה הענין נודבר) בקדושת כל המלות ר' אומר זו קדושה לילית או אינו אלא בקדושת כל המלות כשהוא אומר קדושים תהיו הרי קדושת כל המלות אמור הא מה ת"ל והייחס קדושים זו קדושה לילית מוגיד שהלילית מוקפת קדושה לישראל עכ"ל . הרי צפ' אליבא דר' שהלילית מוקפת קדושה . ואפ"ש לומר הטעם בדפי לעיל צפ"ד מדברי הרשב"י ע"ה שכל קדושה היא מבוחרת וכמ"ש פ"וע דמאריה) אספרא ליה ואקרי קדוש והטעם פירש שם והנה מלות לילית היא מורה שזה מחשבת האדם והמורה בקדושת מוקפתו מכל סביביו ולכך מוקף קדושה וכן מלות חפלין קראוה ז"ל קדושה צאמורם בענין הרצויות שהם שמימי קדושה והטלית חשמימי מורה . וכן לשון הקש"י ע"ה בענין לילית חפלין בפירוש דמורה וקדושה כמה פעמים שחפלין הם קדושה עליונה יותר מהלילית שלילית יקרא מורה והחפלין קדוש והקניינו המפרשים ז"ל שהנחת החפלין בצדוה כנגד הלכ ועל המות הוא כדי לשעבד להקצ"ה ומוחו ולבו שהם האצרים הראשים שצאדם שבהם חלויים המיים ובהם חלויים המחשבות כדפירש צריש פרק זה והכוונה שפי' קדושת כ"ה אצרכות הכתובים ציד וכ"ה צראש שהם כנגד אה"ה אשר אה"ה כדפירש צחיקונים ואין ספק שבהיות האצרכות שחפלין כחוצי' צכוונה שפי' הרשב"י ע"ה צפ' ויקרא וצפ' אחרי מות וכן תיקון הצחים בצדוועם ותפירותם כראוי והרלווע' וקטרים כראוי שיטהרו המחשבות וידבק האדם מחשבתו צידוד כי החפלין הם במקום המחשבה .

ואחר שצ' מלות אלו נוגעים לענין הדרוש שאנו בו נדבר בהם מה שנמלא בדברי הרשב"י ע"ה הנוגע לכוונת המלות כי אינו דומה עושה המורה בצכוונתה לעושה אותה בלי כוונה כי ע"י הכוונה נותן למורה עלייה שחעלה למועלה כמו שפי' הרשב"י ע"ה והענתקו לשונו שאמר ומורה בלא דחילו ורחימו לא יכלה לקלא קדם וכו' וע"י ידעה כוונת המורה יתן בלבו יראה והאבה צדיעמו מה תיקון עושה במורה שהיא אכל אם אינו יודע כוונה נמלא החפלין צמותו וצדוועו כמו אצרים ולא יתנו בלבו החעוררות יראה והאבה צדיעמו הטלית בעלמו ראוי לכתחלה להשתדל שיהיה של למר והאריך צנווקי יוסף ע"ה בהלכות קטנות

ודרך הפרישות והקדושה הנלוח לת"ח הפורשים מנשותיהם משבת לשבת הוא שיצטרו להם ציח מיוחד מופרש מהצית שבה דרים עם נשותיהם ויזמינו פרנסתם ופרנסת צחיהם יוס אחר צצווע וצזה יתנהגו בקדושה דיצור ושאר קדושות שיחזארו כי כל זמן שאדם ערוד ללח ולבא צסוק לא ימוע מלשון הרע או מנעם או לפחות ימטא צראות העין והפרישות

(ה) מדכתיב ועשייתם את כל מלותי (ו) תבצר אומר

קטנות של הפ"ק ז"ל שכן הפנימו הגאונים ורוב המפרשים ובחצ צסוק דצרי ז"ל הלכך אין לו לעשות אלא עלים מלוילת של למר שיקיים בהם מלות לילית דאורייתא וכבר דרשתי כן לרבים ופשוט הונוהג כן עכ"ל . ועל דבר הפשט כוונת ענינה הלילי הוא להורות לאדם זכירת כל המלות צראיית החכלת כמו שאמר וראיתם אותו וזכרתם את כל מלות ה' . וכילד החכלת מורעל זכירת יונצמה שאמרו רז"ל (מוליך) ר' דמיא ה' ר' מאיר אומר מה נשחתי החכל' מכל לצעונת מפני שהחכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר (שמות כד) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וגו' וכתיב (יחזקאל א' כו) כעננה אצן ספיר דמות כסא עכ"ל . ועם היות שהמאמר הזה יש בו סוד כמו שפי' צסוק פ' שלח לך מ"ו לפי הפשט ירמוז על מלכ הנשמות שהם מכסא הכבוד כאומרם ז"ל נשמתם של לדיקים מלוצות מחסת כסא הכבוד . וכאשר יזכור האדם שורש נשמתו שהיא מהכסא ושם השורש נשמתו בדכתיב (קהלת י"ב) והרות השורש אל האלהים אשר נחנה והכס"א עולה כענין אלקים יצוא לקיים המלות ויתקדש בקדושת העליונים ויפדוש מחשבות העולט וזהו (במדבר טו לט) ולא תחורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אדם זונים אחריהם למען תזכרו וגו' והייחס קדושים לאלהי' והכוונה צאמורו לאלהי' שבו תהיו דצקים צסוק אשר כליון המומר ואלהים הוא שורה בכסא ושם הפרטים האומרים קדוש ואיפשר שמה הטעם היה צדס מלזון שחלזון ה' יולא פעם לנ' שנה בדפי רז"ל והוא לרמוז ימי שנותינו בהם שבעים שנה ולכך פי' שכל הגוונים יפיה לחלום חוץ מגוון חכלת המורה על הדין הגמור שהיא חכלית הכל והוא דין נפשות בדפי צזוהר (צוהר פ' שרומה דף קנ"ג ע"ה צסופו) ז"ל כל גוונין טבא לחלמא צר חכלא כמה דאחמר בגין דאיהו כורסיא למידן דיני דנשמתין וכו' ע"ה והוא טעם וראיתם אותו וזכרתם וכו' כדפירשנו שם ונראה לי שסוד זה נרמז צפ' לילית במלות והיה לנכס' לילית שס"ח המות כי ענין זכירת המלות הוא לזכור יוס המית' ע"י החלזון כדפי' ועוד וראיתם' אומר' וזכרתם' ס"ח כענין אלהי' שטולה הכס"א והיינו כסא שדנים בה דיני נפשות . וצוהר סוף פ' שלח לך פי' שכל מלות לילית היא ערוד להעיד לאדם לעבודה יולרו אמר שם כמה עדים עשה הצורא להעיד לאדם . אמר בענין הלילית שחעטק בעטופא דמורה בצרבע זויין דכסותיה ארבע מלכין נפקין לקדמות ארבע ארבע קהדי קשוט דמלכא חליין מלצבע זויין והלשון הזה הוא מקפרא דלניעותא סרקא שמישטא וז"ל צסוק פרשת חדומה ארבע מלכין נפקין לקדמות ארבע צהון חליין בענין צאחכלא ולריין צהו שצעה רהיעין קהדין קהדומא ולא קיימין צדוכתייהו עכ"ל . וכל מיימרא זו נחצארה שם צסוק פרשת שלח לך ואמר שצצעה רהיעין החצרים חלין

אינון שצע לריין דחכלתא דצעי לכרנא ציה צכל מד וסד או לאסגאם עד חליקר מאן דיוסיק לא יוסיק עלייהו מאן דיומעט לא ימעט מ"ו ואמר לקמיה רבי ילחק אמר שצעה כריין דאיהו שכינא שציעמא דכלא ודאי דהא היא מחצרכא משיחא חלניין על ידא דלדיק ואי חלה עשר אינון כמא דאקמוס צחלה עשר מכלא והאי היא שחמא דכלהו . ואמר עוד לקמיה וחלנא יקורא ושרשא צמלכא מעטערין כהדא והאי היא דוכרנא ושחמא לכל שאר כחרין דכתיב (תלים קים קיט) שחמו לי שערי לך וכתיב זה השער לה וגו' וכתיב (במדבר טו לט) וראיתם אותו וזכרתם את כל מלות ה' לאחללא צהאי כל שאר כחרין וע"ד אינון קהדי קהדומא ולא קיימין צדוכתייהו צגין דאיהו מורה וחניין חשמימי מורה נזרקין . עוד לקמיה אמר רבי ילחק אינון חוטיין לאחזאם היך חליין ומאן ומאן אמר לר' קטרי עלמא מהאי אחר ואיהו שלטא על כולא צרזא דלצ דאיהו לצא דכל עלמא ולצא דעלאי וחליא צלצ עילאם וכלא היא צלצ דנסיק מחכמה עילאם . עוד לקמיה אמר רב יודה אמר קצ"ה מאן דצעי למאך צחר דחלמי יהך צחר לצא דא וצחר עיינין דקיימין עלה מאן אינון עיינין כד"א (תלים לד יו) עיני ה' אל לדיקים אכל חסא לא חחורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם מ"ו צגין דאסא זונים אחריהם עכ"ל . נמלא כלל דברי המאמר היות ד' לילית ארבע עדים וכן שצע כריכות שצעה עדים כמו שאמר בצפרא דלניעותא שצעה רהיעין קהדין קהדומא וסוד העדים האלו נחצאר יפה דצרי רבי יהודה שאמר מאן אינון עיינין כד"א עיני ה' אל לדיקים ואלו הם עיינין דזעיר שנחצארו צוהר (נשא דף קלו ע"ב) ואמר שם מאינון גוונין דחגללין נפקין שצעה עיינין דאסגומא דנפקו מאוכמא דעינא הס"ד (זכ"ה ג' ט) על אצן א' שצעה עיני' מאן אצן חסת אוכמא דעינא מקווקא נפקין שצעה רהיעין דמחרין לקטר שחללא ומחלטיין צאשא לקטר לשון ומחלטיין לחשפטא צעלמ' לגללה אורחין דהייצא הס"ד (שם ד' ט) שצע' אלהי' עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ מירוקא נפקין שצע טהינין דקטר דלקטר דרומא ומחלטיין לחשפטא צעלמא לגללה עוצדין דכתיב (איוב ל"א) כי עיניו על דרכי אש וגו' עכ"ל . נמלא שחאשר יסחכל האדם צרמו העדי' העומדים ומעידים צו צכל עת וצכל רגע יירא מלשטא ויזאר צעשיית המלות וזהו רמז מלות לילית צקלרה והמשכיל יעמיק דצברים וידעם :

משולשת

שער הקדושה פרק ו

מפולסח מקטרוי חוליא כלילא מפלח כריכות מפולסין
דא שכיחא קדושה לך ישלשו ואיהו מפולסח צמודא
דאמלעיהא כליל חלה ענפי אצחן דאיון ש' מן שבה
ושכיחא צח יחידה מליא חכלה שבליית זכאה גופא
דאיהו רמיה צבכיחא וקצ'ה על כנתי מלוח רמיה
צרלועה דאיהו חפלה של יד בחלה כריכות באלבע
לנדא דאיהו כגוונא דחוליא כריכא בחלה כריכא
באלבעא רמיה בקשר של חפלין כליל בחרין קשרין סלקין
חמשה עשר מפולסין חרין בקשרא חד שלשה עשר חולין
איה צהון חמשה ושלשים כריכן כחושבן ע"ל ושלשה
עשר חולין כחושבן א' סלקין צ'ן והאי איהו צ'ן י"ה
עמודא דאמלעיהא עכ"ל וס' (דף רכס ע"ג) אמרו
סקוד ע"ל הוא יו"ד ק"א וא"ו פעולה ע"ל וה"א אחרונה
הוא השכינה המשלמת יו"ד ק"א וא"ו ק"א שהוא
אד"ס ונראה שהכוונה היא על רמז ה' קשרים ואמרו
אחר כך קשר דעליה חי עלמא דקשר קצ'ה ושכיחיה
צבל קשרין ל' כנסות הטלית עכ"ל וס' (דף
רכ"ו ע"א) אמר סקוד הטלית הוא צקוד מוטרוין
ומטרוין כלול מד' חיות ושם מעלות לכסא וכסא
יש צה ע"צ גשרים וכנגדם יש צלילית רמז ע"צ צין
קשרים וחוליות שהם י"ג חוליות וה' קשרים לכל לך
שהם ח"י וד' פעמים ח"י הסע"צ וכן ביארו ג"כ בחיקונים
דף כ"א ע"ג) והיינו והוכן במק"ד כסא שחקר הוא
ע"צ ואמר שרמז החוטין הם ל"ג כנגד יו"ד ה"א ה"א
והא"ו הוא ירמז י"ג חולין לחשבוש אד"ס יו"ד ק"א
וא"ו ק"א שצממטרוין ששמו כסא רבו וז"ל ולכל חיה
ד' חנפין וד' גדיסין אינון ל"ג חנפין וגדיסין ואינון
חליין ממה דאיהי אדס ואינון ל"ג כחושבן יו"ד ה"א
ה"א שלימו וא"ו חליקר חולין צבל ד' כנפיים שם
חוטין לכל כנף הוא כנגד ד' פנים וד' כנפיים שכל
חיה מהסד פנייה יו"ד וד' כנפיים אדני עכ"ל ואמר אמר
נמלא יאהדו נהי לכל לך וצלטון זה ממש אמר בחיקוני
(דף נ"א ע"ג) כל מאן דחשעטף בעטופא דמלוה כאלו
חסקין כורסיי לקצ'ה ואינון יאהדונה"י סלקין לכל
חד ד' חנפין וד' גדיסין סלקין ק"ד ותמינא לחוון
יאהדונה"י סלקין ע"צ עכ"ל ועוד אמר אחר שרמז ח'
חוטין כנגד ד' פנים וד' גדיסין כמנין שד' צמ"ק ועוד
ברמז המלות הענתק צמ"ק ש' שלח לך ומסקודין של הכנפי
ע"ה אמר שם סקוד חכלה שבליית הוא הדין הקס'
דאכיל ושליל לאלופך מפני הדין נאמי (מדצ' ע"ל) ורמיה
אוחו וזכרתי את כל מלות כנן הרוחא הרלועה
ומתיירא לחטוא לחציו מפני פחד הרלועה

מפולסח מקטרוי חוליא כלילא מפלח כריכות מפולסין
דא שכיחא קדושה לך ישלשו ואיהו מפולסח צמודא
דאמלעיהא כליל חלה ענפי אצחן דאיון ש' מן שבה
ושכיחא צח יחידה מליא חכלה שבליית זכאה גופא
דאיהו רמיה צבכיחא וקצ'ה על כנתי מלוח רמיה
צרלועה דאיהו חפלה של יד בחלה כריכות באלבע
לנדא דאיהו כגוונא דחוליא כריכא בחלה כריכא
באלבעא רמיה בקשר של חפלין כליל בחרין קשרין סלקין
חמשה עשר מפולסין חרין בקשרא חד שלשה עשר חולין
איה צהון חמשה ושלשים כריכן כחושבן ע"ל ושלשה
עשר חולין כחושבן א' סלקין צ'ן והאי איהו צ'ן י"ה
עמודא דאמלעיהא עכ"ל וס' (דף רכס ע"ג) אמרו
סקוד ע"ל הוא יו"ד ק"א וא"ו פעולה ע"ל וה"א אחרונה
הוא השכינה המשלמת יו"ד ק"א וא"ו ק"א שהוא
אד"ס ונראה שהכוונה היא על רמז ה' קשרים ואמרו
אחר כך קשר דעליה חי עלמא דקשר קצ'ה ושכיחיה
צבל קשרין ל' כנסות הטלית עכ"ל וס' (דף
רכ"ו ע"א) אמר סקוד הטלית הוא צקוד מוטרוין
ומטרוין כלול מד' חיות ושם מעלות לכסא וכסא
יש צה ע"צ גשרים וכנגדם יש צלילית רמז ע"צ צין
קשרים וחוליות שהם י"ג חוליות וה' קשרים לכל לך
שהם ח"י וד' פעמים ח"י הסע"צ וכן ביארו ג"כ בחיקונים
דף כ"א ע"ג) והיינו והוכן במק"ד כסא שחקר הוא
ע"צ ואמר שרמז החוטין הם ל"ג כנגד יו"ד ה"א ה"א
והא"ו הוא ירמז י"ג חולין לחשבוש אד"ס יו"ד ק"א
וא"ו ק"א שצממטרוין ששמו כסא רבו וז"ל ולכל חיה
ד' חנפין וד' גדיסין אינון ל"ג חנפין וגדיסין ואינון
חליין ממה דאיהי אדס ואינון ל"ג כחושבן יו"ד ה"א
ה"א שלימו וא"ו חליקר חולין צבל ד' כנפיים שם
חוטין לכל כנף הוא כנגד ד' פנים וד' כנפיים שכל
חיה מהסד פנייה יו"ד וד' כנפיים אדני עכ"ל ואמר אמר
נמלא יאהדו נהי לכל לך וצלטון זה ממש אמר בחיקוני
(דף נ"א ע"ג) כל מאן דחשעטף בעטופא דמלוה כאלו
חסקין כורסיי לקצ'ה ואינון יאהדונה"י סלקין לכל
חד ד' חנפין וד' גדיסין סלקין ק"ד ותמינא לחוון
יאהדונה"י סלקין ע"צ עכ"ל ועוד אמר אחר שרמז ח'
חוטין כנגד ד' פנים וד' גדיסין כמנין שד' צמ"ק ועוד
ברמז המלות הענתק צמ"ק ש' שלח לך ומסקודין של הכנפי
ע"ה אמר שם סקוד חכלה שבליית הוא הדין הקס'
דאכיל ושליל לאלופך מפני הדין נאמי (מדצ' ע"ל) ורמיה
אוחו וזכרתי את כל מלות כנן הרוחא הרלועה
ומתיירא לחטוא לחציו מפני פחד הרלועה

כחלה יפה את לי את כלויה לי עכ"ל
והוא ש' חיות שהל"צ נחיצות יולאים עלמל'
והוא ש' חיות שהל"צ נחיצות יולאים עלמל'
והוא ש' חיות שהל"צ נחיצות יולאים עלמל'

שער הקדושה פרק ו

ובענין וועלת לילית פי' צוהר (שלת דף קסג ע"ג)
שהלוצים לילית נעשה חמים ועליו נאמר
(דברים י"ג) חמים חסיה ז"ל כגוונא דא צ"ג
הלצים לילית אחעביד ככל יומא חמים חס צד כנפי'
וחקקן דקא אלות י"ס בהוא חכלה דמו' דשנעין
דגנין דיומא קטרא ציסא כד אקחכל צהאי צר נס
לא יכיל לאבאשא ליה צעינא ציסא וכדין איהו ח"ס
י"ס עם יו"ד אלהיו ממש בחקונא מדא איהו
לעילא ואיהו למחא לבחר אקחלקא איהו גו דגנין
עילאין אוק הכי צר נס אקחלק איהו לבחר בחפלין
גו דגנין עילאין וע"ד חמים חסיה עם יו"ד אלהיך
עמיה ודאי צעעשא מדא צרגעט מדא איהו אחתקנת
לעילא וצר נס אחתקן למחא עכ"ל ועוד צעעלת
לילית שקולתו למשוך הכנינה שחדור עמו כדכתיב
(מדבר עו לה) ועשו להם לילית על כנפי צנדיהם
לדורתיא והוא כאלו אמר לדורתיא כמו שדרשו בחיקוני'
(דף י"ג ע"ג) צענין (שמות לא) לעשות את השבת
לדורתיא ע"ש והעחקנו לשונו לקמן ועל כן אמרו ז"ל
(שבת סג) שכל הזהיר במלות לילית זוכה להקביל פני
שכינה כתיב הכא וכו' :

ובענין אס עטיפת לילית קודם לחפלין אס לאו
יש רמזות צורות צוהר ובחיקונים שיעטיפת
לילית על ראשו קודם לחפלין : הא' צוהר (קוף
פרשה צמדצ'ר) שפי' שם שיש ד' דברים צעעשה וכנגד'
ד' צדיצור ואמר הא' לרכאה גרמיה פי' שיפנה גופו
לבחר יקבל עליה הא' עול לפרשא על רישיה פרישו
דמלוה לבחר יתקשר קטורא דיימורא דאינון חפלין
והו חפלין חפלה של ראש ושל יד וכו' עכ"ל לעניינינו
ובחיקונים (דף קכ"א ע"ג) ז"ל ח"ת כד צר נס
וחשעטף בעטופא דמלוה ומנח חפלין וקרי ק"ש הא'
חקין ליה כרסיא צעטופא דמלוה והא' חוקמיה
(ישע"י יו"ה) והוכן צמ"ק כסא ובחפלין איהו מעטור
ליה סה"ד (ישחקל כל י"ה) סארך שבוט עליך וקרא
ליה דשרא על כרסיא דקין ליה שמו ישראל הכי
קצ'ה מחקין ליה בהוא פלמא כרסיא ועטרא עכ"ל
ואין אדס יולא ידי חובתו כלאוי צלצישה עליה קטן
שמתח לבושו לקיים דברי המאמרים האלו כי אס
צפרוקת מלות לילית על ראשו שהיא היא הנקראת
עטיפת וצענין הנחה הטלית ראיתי מדקדקים
צלילית שצאו ראשונה ללך הראש שהיו לעולם ללך
הראש כיון שזכו להיות למעלה אין ראוי שירדו
ומעלתם וכן נראה כל האשכנזים ורוב אנשי איטליא
וצענין כוונת הצרכה להחעטף צלילית ראוי לכוון
שהכשמה היא המחעטפת צאור מלוה זו צין למטה
צין למעלה שצרכה הכשמה שהיא למעלה ג"כ חחעטף
צאור מלוה זו בצמינות שיתצארו וכלל זה לכל מלוה
ומלוה שיעשה האדס לריך לכוון כי נשמתו שהוא חלק
אלוה ומעל מחקנת ומאירים צאור מלוה זו וכן לענין
חפלין ושמותי מפי מורי ע"ה שהכוונה להחעטף

סיה

צלילית צמה שאמרו ז"ל שלילית עולם חרי"ג מלות
שצבכינה צבחינה המחלצש ככסא וצמ"ט טרוון שבו קוד
הלילית ולפי' מה שפי' שכוונת העטיפה היא לנשמה
לריך לכוון שצבכינה יש רמז איברים וספי' גדיים
רוחניים וכלם יאירו ע"י מלות לילית וכן פי' צ"מ
(פרש' פנהם דף רכ"ו) סקוד הלילית הוא מטע"ו וז"ל
מוטע"ו וז"ל שם מעלות לכסא דסלקין שיה מלא לילית
בחרין יודין ואי חסר יו"ד הא' חיר"ק צאמרה הכי
קלקא צבל קטרא צד כנפי לילית וחלה עשר חולין
דלילית אינון חרי"ג עכ"ל ובקשר חולעת יעקב ציאר
היאך ימלאו צלילית חרי"ג וכחצ' ז"ל ומלוה זו שקולא
ככל המלות לפי שהיא אצן הראשונה הכוללת חרי"ג
אצנים יקרות ול"צ נחיצות וכל נחיצ' ונחיצ' מחלק
לשנים טוב ורע זכור ושמואל מלות עשה ומל"ת והנה הם
ק"ד וכל אחד כלול מעשר ספי' הרי חרי"ם הולא מהם
ז"ך אותיות החורה הנה הם חרי"ג מלות החורה והו
שאר"ל צפר' החכלה (מנחות ס"ד) (מדצ'ר ע"ל) ורמיה
אוחו וזכרתי את כל מלות ה' שקולא מלות לילית כנגד
כל המלות כלם עכ"ל ויש ברמז המלות זל"ת עור
עניינים רבים ולא ביארנו אלל הנוגע למעשה לענין
כוונת הצרכה ולענין משמוש הלילית והנוגע למעשה
שכיון שרמזת' הם ל"ג כנגד ל"ג נחיצות או כפי שפירש
לעיל ראוי להכריעם כל'א וא' צפני עלמו וכן כשימשש
שיכוון צהם לקורות הרמזים :

ובענין החפלין כצ' אחרונה סקודם לעשרת המספר
ולחושף קדושה כמו שנקראו קדוש' צלטון
ז"ל וצמדצ'ר הנעלם (פי' חיי שרה דף קכ"ט) אמרו שכל
קוד החפלין נאמר (שמות כה ח') ועשו לי מקדש ושכנתי
בטוב' ז"ל קמו ואזלו הוא ורבי יי"ק ורבי חייא אשכחיה
לרבי אלעזר בר' שמעון והוא מגלה ריזן בחפלין עאלו
קמיה ואמרו צמ"א אחעטק מר אמר לון טעמא דחפלין
אמינא דהא זכאה צר נס דמנח חפלין וידע טעמא
דידהו אחרך אי ניחא קמיה דמר לימא לן מלה אחר
שוענא מאצוי דקצ'ה רחמינא קניאה דהוה ליה עם
ישראל אמר לון למעצד ליה צי משכנא כגוונא דרמיכא
עילאה דלעילא וייתי דיוריה עמחון סה"ד ועשו לי
מקדש ושכנתי בחוכם ושוענא מאצוי דהכא קמים טעמא
דחפלין צהאי סקוא ס"ס כגוונא עילאה אחעביד
מקדש צרמיכוי קדישין ובחר כן אצרי קצ'ה דיוריה
עמחון בענינא דא וכגוונא דא אשערו צרמיכוי מאצוי
מחתיחא צעמא דחפלין למחוי הכוא צברא דוגמא
דחתיכי עילאין רמיכא מחא רמיכא עילאה למיתי
דיליה מלכותיה וישרי דיוריה עלויה וחתינין איה צים
ריזן עילאין דוגמיהון ואיה צים חלח רמיכין דוגמת
עילאין קדישין ריזן דחלה אחותחא דשמחן קדושין
עלמין חלה רמיכין חלה אחותחא ארבע פרשיות
שליע על ארבע ועל כך רמז דשי"ן חלה כחרין ושי"ן
דארבע חרין חלחא חלכין שליטין צגופא חפלין עלוי
קצ'ה

קצ"ה לעיל כלן חסילין דרישא חסילין דרועא ר
 פרישין לבא רכיב דוגמה דתיכח תחא ותחא רכיב
 עוד חנין דא רכיב דרועא לתחא ולבא רכיב דוגמה
 דחיה לתחא ותחא רכיב (לעילא לון כל חילי
 שמיא כן לבא חיה רכיב לתחא ותחא רכיב כל
 אברי גופא ועילא מנהון ארבע פרישין על גופא דריש
 איהו לבא קצ"ה הוא שליטא עילאה וכלא מכלא
 ורות דתחא דא הוא כגוונא דמקדשא דכתיב (שמות
 כה י"ט) ועשה כרוז ח' וקלה מזה וכרוז ח' וקלה זה
 ועליו דירי דמכלא ד' לחון חסילין ובהאי גוונא
 לבא ותחא לבא וחלון ותחא מכלא ועליו דירי דקצ"ה
 בארבע ארבע פרישין . אחר רכיב אלעזר מכלא וללהא
 ד' דכתיב לחותחא ופרישין גופא ורועותיהן
 הלכה למשה וסיני ורמיזא רילתון לחגלי וטעמא דכלא
 צי"ג דחילין דרמיזא . אחר רכיב יהודה אלמלא לא
 לחינה אלא צדיל רזא דא דיו ע"כ והרי מוצא במאמר
 הזה היות החסילין בליים להשרוח השכינה עליו כי
 הם דוגמת הכרובים העליונים שעליהם היחה השכינה
 שורה ואמרו במדרש (מדרש שוטר עוב) אחר רכיב
 אלעזר אחר ישראל לפני המקום אלו רולים ליגע
 צמור' יומם וליה אצל חין לנו סנאי אחר להם הקצ"ה
 קיימו מלות חסילין וועלה אני עליכם כאלו אחר יגיע
 יומם וליה . רכיב יוחנן אחר מקרא מלא הוא (שמות
 י"ט) והיה ללוח על ידך וגומר למען חסילין גוילה
 ה' צפון עכ"ל . הרי שמעלת הוניה חסילין גוילה
 הוא כאלו עוסק צמורה ורוע שחלמוד חורה שקול
 כנגד כל המלות כאמורו ותלמוד חור' כנגד כלם וכן מותר
 ליה סקול' כנגד כול' כדסי' ז"ל . ומלא המעטף לילי
 ותניה חסילין כאלו קיים כל המלות . וכן אמרו דחיקוני
 ז"ל וצוילי קדיש' כל חון דלוח חסילין וליה כלו מקיים
 חרי' ג מלות דחרייתא ולא עוד אלא זילית כלו מחקן
 דכטייא לקצ"ה חסילין חינו סס ה' כאלו נחיה ידו
 על כרטייא עכ"ל וחסיקוניס (ד' צ"ג) אחר
 שלכין האדם להיות בכל יום בשני אוחות אות צרית
 ואות חסילין כנגד שני יו"דן שבעס יאהדו' נהי וצבעה
 אות שנה ואות צרית וניי שאינו וניה חסילין בכל יום
 וסריר וסמאמר העחקו בשער אהבה כל זמן שאדם
 צחילין הוא חיימד הב' שמום ולכן טוב להחמיד צחילין
 כל היום אם אפשר או רוב היום או מקלחו מלמד זמן
 החסלה : וכן כחז ר"מ וקולי (סמ"ג עשין
 ג') צענין חסילין ז"ל ועוד דרשיתי
 להם כי משם תוארו ושלט עשרה מלות שנלמו
 לישראל חין לך שום מלה שחאח אות ועדות כי אם ג'
 מלות והם מילה ושנה וחסילין טכחצ בשלשתן אות והם
 שלשתם אות ועדות לישראל שהם עצדים להקצ"ה ועל
 פי שני' עדים יקום דבר . כל א' וישראל חינו יהודי שלם
 אלא כ' יש לו צ' עדי' שה' יהודי הלכך צבעה וי"ט שנקלחו
 שנה ושנה וקר' אות פטור אדם מלהיח חסילין די שים
 לו שני עדי' שה' יהודי ערות שנה ועדו' מיל' אצל צמול
 חייב כל אדם מלהיח חסילין די שים לו שני עדי' חסילין
 עם אות המילה וכל מי שאינו מניח חסילין חין לו כי אם
 עד אחר שה' יהודי ולכך חס' (סמ"ג ע"י) כמנהג
 לשמים וא"ת מאחר שחסילין אות ועדות כמו מילה ושנה
 מודע היה רפויה צד ישראל כנר פירשו רבותינו דבר
 זה על דבר מילה שלא חסרו עליו עליה צעה ליה עדיין
 היא רפויה צדם כגון חסילין . ולפי ששלשתן אות
 ועדות נסקלו כל א' כנגד החורה כלה שהרי צמיל'
 נכרחו עלי' שלש עשרה צריות צמורה שלש צריות'
 וחורה וחסילין ושנה הושוו יחד כמנה' מקומות וא' והם
 (נחמיה ט"ד) וחסן להם חורה ומלות ולא שנה
 קדשך שורעה להם וחסילין (שמות י"ט) למען חסיה
 חורה ה' צפי' . עוד זאה דרשיתי להם כי מה שאמרו
 רבותינו חסילין לריכין גוף נקי כאלישע צעל כנפיים
 שלא ייסן ושלא פייח צהם זהו צאדם שומיחם כל היום
 כולו כמלותן סן יטכחם עליו ועשה דבר שאינו הגון
 אצל צבעה חסלה חין לך דשע שלא יבא רחוי לחסילין
 קל וחומר וחס' חורה שה' מקודש יותר שיש בו כל
 החורה כולה וצחילין חין צהם כי אם ד' פרשיות שהם
 צחוף עוד והכל אחזין צכפר חורה צבעה חסלה שהכל
 יכולין להחנהג צמורה צבעה חסלה . ועוד הצמחי
 להם מה שדרשו רבותינו (קדושין פ"ק) והיה כי יביאך
 צפרש חסילין למה כאמר שהרי חסילין מוצא בגוף
 ה' ובהגיס צין צחרץ צין צמולה לארץ אלא אחר הקצ"ה
 עשו מלה זו שצבעיה חזו ליכנס צחרץ . עוד אמרו
 רבותינו (נחמה פ"ג) כל שאינו וניה חסילין עובר
 צמנה עשה בכל יום שהרי יש שם ד' פרשיות וכל
 אי"ש מור' עשה ש"י וני"ט של ראש' עוד אמרו רבותינו כל
 הקורא קריאת שמע בלא חסילין כאלו מעיד עדות שקר
 צעלמו' עוד אמרו רבותינו (ר"ה פ"ק) שנעמי ישראל
 בגופן שנידונין שנים עשר חדש צניהנס קרקעחא דלא
 מנה חסילין ועולם פירש קרקעחא גולגולת : ופירש
 רבינו יעקב כגון שנמנע וחסילין משום נרד וביזוי
 המלה כדאמרינן ציומא (פי"ה) פצעים אלו אמרדים
 ורצ אלפס פירש מי שלא היה חסילין ועולם : ויש
 להשיב על דבריו שהי' לו לומר דלא אנה חסילין ושניהם
 חין להם ערבות שיהא הפי' כדצריהם לכך יש לומר .
 עוד זאה דרשיתי להם כי יוחל ספן הקצ"ה צאדם רשע
 שניה חסילין מאדם לרק' ועיקר חסילין נלמו להיות
 זכרון לרשעים ולשרם דרך עובס ויחור סם לרכיים .
 זכר וחזוק מאותם שגדלו צירא' שמים כל ימיהם .
 והצמחי ראיה גוילה וחזקה די צחילין יש ד' פרשיות
 וככל אחת כחצו לעוטפות חון מאחת ששינה צה הנחוצ
 וכחוצ צה ולצפרון ללמד שטיקר חיוצ חסילין לחוסם
 שלריכין יותר זכר . עוד אמרו רבותינו (נחמה ס"ד)
 ויש צדק ויש צדק ויש צדק ויש צדק ויש צדק ויש צדק

כל המעשים

כל מי שיש לו חסילין כראשו וצדו ולמיה צדו
 וחורה צפחהו הוא צמקה שלא ימלא שנאמר (קהלת
 ד' יצ) והחוט המשולש לא צמחה יחוק ואומר (תלים
 לד') חונה מלאך ה' קצב ליריאו ויחללס פי' מלאך
 הם מלות השם החוני' צבי צמור' וזכרין אותם עצודה
 הצורא . וכן מיליני סם צאדם אחר שנמנע ועצירה
 גדולה על ידי ליוליוטי שראה וכזכר ועוד אמרו רבותינו
 כל הוניה חסילין מאריך ימים שנאמר (ישעיה לח י'
 ה' עליהם יחיו . ועוד צחיקונים שרין אדם בכל
 יום שני אוחות אות מילה ואת חסילין כדי לייחד סס
 יאהדו' נהי . וצבעה אות שנה ואת מילה והעחקו
 לשנו צבער אהבה ומלא שצמור' חסילין עליו הוא
 וייהד וסכינה שורה עליו שהחילין מלה . עוד צחיקוני'
 (קוף דק ק"ח) שהעוסק צמורה צמורה צמורה
 צמורה והחילין זוכה לנפש רוח וצמורה זה לשונו וצ"ג
 לריכין ישראל להנחרא לה בגלוחא צאור ור דאיהו חור'
 ומורה . אור כשמתא נס"ט ר' וחס' דחינון סיוון כ"ר
 צחילין חסילי למשכח צהון שכיחא בגלוחא וכפויא
 דליניח לאחטטא ציה וצ"ג ד' אי צד נט לא אנה חסילין
 וליניח צמה יצב ציהו בגלוחא עלה אחמר (תלים
 ווא צ') אהרי משייל אל דל ציוס רעה ימלעהו ה' וצמורה
 סקודין חילין יחתן בני נשא חלח קטרין דחינון נשמחא
 ורחא ונפשא . ואמר עוד לקמיה וצ"ג ד' נשמחא ורחא
 ונפשא חינון מנכנא דפכיחא בגלוחא ועליוהו אמרו
 (דברים כד יג) ושכז צצלמוו וצרכך וצנין סקודין
 חילין שריא שכיחא על צד נט . הרי מוצא צמורה היות
 ג' מלות אלו חורה וחסילין וליניח כנגד נשמה רוח
 נפש כמו שפי' צחלח המאמר שאמר חור נשמחא וגם
 החורה הוא ככלל מלות חון רמיז' מלות עשה היא ללמוד
 חורה וכו' . וכיון שזוכה צ' אלו שכינה שורה עליו
 שהשכינה לא חסרה אלא צכסא שלם שהם ג' אלו כנו
 שפי' צסיק המאמר . ובודאי מנעם זה היה מנהג
 הנאשים הקדומים להניח חסילין כל היום כמו שהוכחי
 לעיל כדי למשוך השכינה עליהם על ידי היוחם כסא
 שלם כדפי' במאמר . וכן אחר גם כן (צרכוח פ"ח)
 רכיב ירמיה הוה יחי' יחי' קמיה דרבי זירא
 חזינא דהוב קא צדח עובא אחר ליה לא סבר לה מר
 (מסילי ד' כ"ג) ככל עלבז יהיה מוחר פרס' כשאדם מראה
 עלמו צעלז יהיה לו שרר' אחר ליה חסילין קא מנחמא
 פירש' חסילין קא מנחמא חסודו שמחלי' קוני ומלכותו
 עלי' . ודחק לומר שהנחה חסילין זו הי' צבעה חסיל'
 דמדקאמר ר' ירמיה הוה יחי' קמיה דר' זירא נרא' שהי' צב' ציח'
 מדרשו שלא צבעה חסלה . וכן לפי גרסת רבינו יונה
 ז"ל דגדיס לעיל מזה גבי אצ"י הוה יחי' קמיה דר' צ' וז"ל
 חזינא דהוב קא צדח עובא אלא חסילין קא מנחמא נראה
 צבעה כתיב אחר ליה אנה חסילין קא מנחמא נראה
 ודאי שלא היה צבעה חסלה כי אם היה צבעה חסלה
 וצב
 *) לעמוד על עלמו מעשיה לרכיו :

קסה עובא לחמוראים האלו וכי נעלם
 מהם המטה חין עומדין להחפלא אלא מחוד
 כוזב ראש וכן רכיב זירא לא אחר לו רכיב ירמיה וגילו
 צבעה דכתיב כי יוחר מוכים פסוק וגילו צבעה על
 ענין החסלה כי מזה הפסוק הכריחו צמו' לעיל מזה
 דחין עומדין להחפלא אלא מחוד כוזב ראש יוחר מפסוק
 ככל עלבז יהיה מוחר . וכן רכיב זירא ורצב לא אמרו
 הא חין חין עומדין להחפלא אלא מחוד כוזב ראש
 אלא ודאי שלא צבעה חסלה מיימי שמוהגם היה
 ללבוש חסילין כל היום אפילו כשהיו עוסקים צמורה
 ולענין מה השיבו כל אחר חסילין קא מנחמא פירשו
 חלומי' רבינו יונה ז"ל רולה לומר שמחה מלות חני שום
 כי חולה הייתי צמעי ולא יכולתי להניח חסילין זה
 כמוה ימיי מפני חסע הנקי' ועכשוו שנחפתי חני שום
 צקיום המלה הזו מחוד חסילי צה עכ"ל . וחו אמרי
 צמורא (צרכוח פ"ג) אמר רכיב ימק הנכנס לקעודה קצב
 חולץ חסילין ואחר כך נכנס ופליגא דרבי חייא דאמר
 ר' חייא מיחתן על שלחנו וכן הדור לו ועד חייח אחר
 רצ נחמן בר ימק עד זמן צרכה . ופרשי' חולץ חסילין
 שוח יסחך צמורה וחסילין צחילין . וכן הדור לו
 שיהיו מזמנין לו ויחזיר ויניחם צבעה צרכה עכ"ל .
 זכר' חייא פסק רבינו יעקב (עור א"ס פ"ט) והרי"ף
 ז"ל הנכנס לקעודה קצב חולץ ומניחן על השולחן עד
 זמן צרכה ומוחר ומניחן עד כאל לשונו . ע"כ לריך אדם
 להרגיל עלמו צמולה זו של חסילין להניח רוב היום
 ויזכה לאריכות ימים . וניי מלו צחילין כל היום
 ועוסק צמורה צהם לריך למשמש צהם ככל עשה שלא
 יזי' דעחו מהם שהרי אמרו רז"ל ק'ו מליץ שלא היה
 צו אלא אזכרה אחר וכו' חסילין שים צהם מ' צעאכ"ד
 ואם אי אפשר לאדם ללבושם צחוף היום מפני חסיה
 נקיות גופו למחות צבעה חסלה רחוי ללבשם כי
 צבעה חסלה רחוי להחפלא צקיות הגוף כי חסיד לו
 להחפלא אס חינו יכול .) לעמוד צעלמו עד פרסה
 כדפי' בגמרא וכיון שבוסו נקי לחסיל' נקי הוא גם כן
 לחסילין ופירשו צחיקוניס (דק"ג ע"א) וגם צפרש
 צראשית דק"ג ע"ג) ששלמות חסלה הוא צעלרו
 טליח וחסילין ז"ל ואי ללוחא סלקא שלימא צעטוסא
 דמורה וחסילין עד רישא ורועא אחמר צהו (דברים
 כה) ורוא כל עמי הארץ כי שם ידו' נקרא עליך ויראו
 מונך סם ידו' חוקמה דאיהן חסילין דרישא ומאן
 דחיי ססידו' ד על ריש' צללות דאיהו ססידו' מיד כולהון
 צחיקונה' (חלי"א) יסול מלך חלקך וגומ' עכ"ל . ועוד
 צוה' (חולדות ד קמ"א ע"א) ז"ל ועל דא מאדילא חטטוף
 צהאי ולא חטטור לחקס' צחילין ככל יומא דמי ליי' דלא
 שריא עניי' מהימות ואפודי' מני' דחילו דמאריה וללוטיה
 לאו ללוחא כדקא יאות עכ"ל . ולכן ראוי הוא שכל
 חסלה חסיה צעטיפח ליניח וחסילין סוף מחפלה ערצית

וכבר

וכבר נחשט המנהג בארץ ישראל ללבוש חפלין חסי'
בחפלה ומנה וכן ראוי לנהוג מפני סגולת החפלין
להכניע החילונים כמבואר במאמר וזו א' מן הכוונות
שפי' הרשב"י ע"ה בחיקונים שלריך המכוון לכוון צעת
הנחת חפלין ללבוש עבד חמת רבו ושפח' חמת גבירתה
וכן פי' בחיקונים (סוף דף א') ז"ל גבורים וקטרה
גבורה דיהבין חוקתא למאריהון ללבוש עבד חמת רבו
ושפחה חמת גבירתה בקטרה דחפלין ומאן דליה ליה
חפלין צענה ק"ש וקטרה דיליה שליט עבד ושפחה
על עלמא ובהסוף שעתא רגזה שכינתא ודא הוא דכתיב
(משלי ל' כג) חמת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה
עכ"ל ובהנא דבי אליהו אמר על פסוק (ראש"י לז
כח) ויחר יעקב לבדו ויאצק איש עמו אמרו ז"ל מלמד
שרה להרוב ולא היה צו כח מפני שיעקב אבינו היה
מזויין חפלין בראשו וזרועו וליה צבגו וה"ד (ס"ג
ל"ב כו) וירא כי לא יכול לו ויגע וגו' ונודע כי איש
זה היה שרו של פרס כדפי' ז"ל . ובחיקונים (חיקוני
ז"ח דף י"ח ג') צמקום אחר גמלא חללינו בכתיבת יד
פירש יוחר הענין ואמר בו חילוק שבין עבד לרבן צעשיית
מלוא ז"ל מאן דאיהו מאילגא דחיי נשמתיה ודאי
כד מנת חפלין לאעלא כל אלהים אחרים חמות כל
שלטנותא דשכינתא עילאה דאיהי חפלין דרישא דבר נש
ולאע"ל כל אומין חמות יד ה' דאיהי שכינת' תחלה בגין
דגלותא אחרת (משלי ל' כח) חמת ג' רג' ארץ חמת עבד כי
ימלוך ונבל כי ישבע לחם ושפחה כי תירש גבירתה
ובג' דחפלין דרישא ויד לאעלא שפחה חמות גבירתה
עילאה ותחלה ובהזכרות דלגו דכליין בה' דאיהו
שקיל לארריהא לריך לאעלא עבד חמות רבו
עילאה ותחלה ודא אקרי צרא דקציה וטריניתיה
ה"ד (שמות ד כג) כה אמר ה' בני צבורי ישראל חפלין
דעבדין דא אחרת בהון (דברים י"ד ח) בני חם לה'
אלהים ובג' דאחרת (אבות פ"ג) אל תהיו כעבדים
המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס . ומאן דעבד
שקודא דא על מנת דקשיר אלהי' אחרים למאוי לטעבודא
ואומין דתחלה כישוים חמות ידיה לא יבין ליה נשמה
אלא וקטרה דאיה עבד ובג' ד אס כצנים אס כעבדים
עכ"ל ומה שאמר חמות גבירתה עילאה ותחלה הם
ה' עילאה וה' תחלה וחמות רבו עילאה ותחלה הם
י' הרי מבואר כוונת החפלין בדרך א' וחלוק
צעשיית מלוא ז"ל צין עבד לבן כי הן אינו מכוון
להנאח עלמו כי אס מה שנוגע לכבוד אביו ואמו ולכן
מכוון להכניע הקליפות עבד חמת רבו ושפחה חמת
גבירתה . ועוד ביארו בחיקונים שהחפלין לציונויים
סגולתם להכניע המוקטרגים אחר שם צענין חלוק
מלות לילית וחפלין צין לדיקים גמורים לציונויים
שכלדיקים הם מכוונים לחקן כסא למלך צעניסח לילית
והמלך שיבא לשבת על הכסא בהנחת חפלין כמבואר

לעיל ואמר דמקטרה דלדיקים גמורים לאו איהו חנוש
בגלותא אלא איהו אקור וחנוש עמהון ברחימו קשיר
עמהון בהציותא ה"ד (בראשית מד ל) ונפשו קשורה
בנפשו חנוש עמהון ברחימו דמחסינן ליה ובמרכבה
דיליה וכו' אכל מעץ הדעת טוב ורע דקשיר לון
צילר הטוב למהוי עזר בהדייהו וקשיר לון לילר הרע
למהוי למשאוי המוחייהו חמור נושא ספרים וקטרה
דציונויים איהו אקור וחנוש בגלותא דעלייהו אחרת
ציומין דחול איה קשור כשור לחרות וכחמור למשאוי
ובצעת למען ימות שורך וממורך איה כשור לעול עול
חפלין וכחמור למשאוי ברשיעי אחרת נחנייה צידי
לא אורל קום דרלועין דחפלין אינון כחללים לקרנוי
דקמא"ל שור מועד דלא שלי לון ותפלה דיד קשיר לרגלוי
ומאן דלא מנת חפלין עליה אחרת עשור מועד הרחק
מומו כמלא עיניו דמיינה חליין אבות נזיקים לילית
משאוי על החמור עכ"ל ובג' דא זה צא גם כן
בחיקוני (דף י"א ודף י"ב ע"א) יוחר מבואר ופי' שם
שהנחת חפלין לרשע מועיל לו להכניע לו המוקטרגים
וז"ל לרשעים אינון קשורא לכל מוקטרגין דיליהון הרי
סגולת החפלין הוא להכניע הקליפות וכוונה צ' בהנחת
החפלין למוי שהוא לדיק או שהוא ציוני כמבואר .
ואנו שהלואי שניהם במדרגה ציונויים שהרי רבה
היה קורא עלמו ציוני כמו שהעתיקו בשער היראה
סוף פ"ו עוב לנו להניח חפלין כל היום כדי שיכניעו
מומו הקליפות והיו הרלוות חללים לקרנוי דקמא"ל
וכו' דאף על פי שתייה כוונתו בהנחת החפלין
למעלה לייחד כמו שכבאר כל אחד יפעל צו
רוחניות המלוא כפי זכות נשמתו שאס היה לדיק גמור
היה קודשא צריך הוא קשור עמו בהצבה ונפשו קשורה
בנפשו כמבואר במאמר הנה אע"פ שיכוון הכוונה
האחרת לא יהיה הקצ"ה קשור עמו בהצבה אלא יפעל
צו המלוא להכניע הקליפות והנה מלך גודל מעלת מלות
חפלין והסגולות שבה שיבארנו ובבאר עור צע"ה יעורר
האדם לבו ונפשו בהצבה צקים המלוא הזו באופן
שלא יבא לזוז דעתו מהם .

והרברים המעוררים האהבה צמלוא ז"ל ביאר
הרשב"י ע"ה בחיקונים (דף י"ז ע"ב)
ז"ל ואי תיעא דקצ"ה .) לאו אחרת עמה בג"ד אמר
קרא (משלי כ"ח) כלפור נודדת מן קנה כן איש נודד
מוקומו בגין לנטרף לה בגלותא מרשו נוכחה ה"ד
(ישעי' מ"ג ח) אלי ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אחר
וגו' לא אחר דא אל אחר דא קמא"ל לספליים חלין מומן
דעל שבעין אומין ובגינה קצ"ה איהו מלך אקור ברהטים
ואיהו חנוש עמהון בחפלין דיד בקשר של יד ודא
הוא דכתי' (יחזקאל כד י') פאר ד' חנוש עליך ובגין דאיהו
חנוש עמהון בגלותא אחרת ציה אין חנוש מחר
עלמו מצית האקורים . ושכינתא איהי צית האקורין
דיליה

דיליה בגין רחימו דיליה איהו אקור צה ורזא דמלה
(שיר א ג) לרוב המור דודי לי צין שדי ילין עכ"ל .
והנה מכללות דבריו יש דרוש אל כוונתו כי כאשר יחשוב
היות הקצ"ה שהוא מלכו של עולם והוא אקור עם צן
האדם נולד מטפה קרוחה שורה ברהטים מוחא והוא
דומה למה שהיה מלמס שכינתו צין צדי הארון עם
היות שמיים ושמי השמים לא יכללהו ולכן ראוי שידבק
מחשבת הנפש הדרה צמחו בהצבה ית' הסורה צמחו
וכן פי' צוהר (סוף פ' שלח לך) שהחפלין הם עדים
למעיד לאדם שהקצ"ה דבק עמו ז"ל א"ר יהודי כמה קהדי
עציד קודשא צריך הוא לאקדא צהו צבני נשא וכלהו
בעיטא ובקדושתא קיימין לקצליה . קס בלפרא חשיט
רגלוי למיהך קהדי"א קיימין לקצליה מוכריין
אחרין (שמואל א ג ע) רגלי חסידיו ישמור
אנת חפלין צרישיה צין עינוי צעי לזקפא רישיה חמי
שנא קדישא עילאה חסיד ורשים על רישיה ורלועין
חליין מהאי גיבא ומהאי גיבא על לציה הא אסחכל
ביקרא דמאריה . אופעי ידוי מנא ידא אחרת מתקשרא
בקטרה דשנא קדישא אהדר ידיה ואיסחכל ביקריה
דמאריה עכ"ל לעניינו . הרי צפי' שהחפלין הם עדים
למעיד לאדם שלא יחטא שכאשר ירלה להגזיה עינוי
לברות מה שאינו ראוי וכן צידוי ויזכור שהחפלין בראשו
ובזרועו יירא מהמלך אשר הוא שוכן עמו . ואמר חמי
שנא קדישא עילאה חסיד ורשים על רישיה שולח חסיד
פירות שמוס הקדושה העליונה מלמעלה למטה אחרת
עליו ואינה נסדרת ממונו כענין מה שאמרנו לעיל שעל
החפלין נאמר (שמות כה ח) ועשו לי מקדש ושכנתי
בחוכם :

לי כל צבור . ה' והיה כי יביאך ו' שמוע ישראל .
ה' והיה אס שמוע . ומהוא רחימו מזדעזעין כל
אומין דעלמא ה"ד (דברים כ"ח י) וראו כל עמי
הארץ כי שם יד' נקרא עליך וייראו מורך וסבי
אוקמוהו שם יד' חלין חפלין דרישא עכ"ל דומה
לזה כתב החסיד צה"ה (שער היסוד) צענין פי' פ'
ואהבה שכל הרברים שנזכרו צפ' כענין (דברים ו ז)
וענתם לצנין ודצרת צם כולם מעוררים האהבה ואמר
אח"כ וקשרתם לאות וגו' כ' ז"ל ואמר כן נעשיק מחוצה
האצרים אל תפלה של יד ותפלה של ראש והמזוזה
וכולם גורמים לזכור את הצורה ולאהבה כלב שלם
ולצוקף לנשמה צחק זכרון אהבה האהבה (שיר א
ו) שימני כחוסם על לבך כחוסם על זרועך וגו' ואמר
(שם א ג) לרוב המור דודי לי צין שדי ילין עכ"ל .
ומה שאמר במאמר ובגינה קצ"ה איהו מלך אקור
ברהטים וכו' יובן זה צמה שאמרנו בחיקונים (דף
קד ע"ג) והעתיקנו לשונו בשער האהבה פ"ז שהחפלין
נקראו כסיה להקטיר השכינה מהחילונים וזה יובן
מה שאמרנו בגמרא שהחפלין נקראין כנסי יונה גבי
אלישע צעל הכנפים וכתיב (תלים ס"ח יד) כנסי יונה
נחפה בצמק ופי' בחיקונים שמוט של חסר שהוא כסף
הוא חופה ומקטיר את השכינה ואת הנשמה מצעלי
הדין וזהו היא סגולה גדולה שיש לחפלין יתרה על
כל הדרגת וכן מבואר עוד בחיקונים (דף א' סוף ע"א)
ז"ל דאית ("מובין דדיינין להו בדניים חמורים לנשמתא
וייתימליה דאיהי מטרוניתא כגון מלות חפלין ואגינת
עלה ופרישתא גדפסא עלה וליח רשו למקטרג לעקרצא
חמון :

ונחזור למאמר החיקונים אחר צוקף המאמר ושכינת'
איהו צית האקורין דיליה בגין רחימו דיליה
איהו אקור צה ז"ל ח"ס בחינת חפלין של יד כי מליאות
ד' פרשיות שציד הם ח"ה נלח הוד יסוד דרפירש הרשב"י
צוהר (פ' וחסתקודקרא בראשו) נמלא שהוא קוד הזכר
אקור צצית סיד והצית שהפרשיות בחובה שהיה
השכינה והיא צית האקורין דיליה ובצביל אהצתה
הוא אקור עמה ולכן השכינה אומרת לרוב המור
דודי לי צין שדי ילין והוא כנגד צמינת חפלה של יד
צרוע והיינו לרוב המור דודי לי . והוא דומה למה
שהיא אומרת (שיר ח ו) שימני כחוסם על לבך כחוסם
על זרועך ופירש בחיקונים (דף ס"ד ע"א) שזה
נאמר על חפלין של ראש ושל יד וז"ל . שימני כחוסם
על לבך וכי מאן חמא חותמא על לבא אלא אינון
חפלין דרישא דרלועין דלהון חליין על לבא חלין
חפלין דרישא וחפלין דיד דאיהו צעמאלא (" לקבל
לבא ודא איהו כחוסם על לבך כחוסם על זרועך
חפלה דיד דאינון רחימו דשנא קדישא דאיהו י' קדם

ומהרברים המעוררים האהבה צמלוא ז"ל הוא כאשר
יחשוב כי חפלין שאנו מניחים אע"פ
שהם חפלין של עור צמקום העליון הם חפלין
של אור והוא קוד מה שפי' בחיקונים
ובצוהר שהקצ"ה מניח חפלין דהיינו שהת"ח מתעטר
באורות העליונים כדפי' צוהר (פ' וחסתקודקרא ע"ב)
ואלו לא מטא ארספראשון או לא מטא ישראל צעגל היו
מזדככים כמלאכים והיו זוכים לחפלין של אור אמנם
אחר המטא לא זכו ישראל אלא לחפלין של עור דהיינו
למלוא האורות העליונים צעולם מעטרוין שבו קוד
הגלות ציומין דחול ובו חפלין של עור כדפי' הרשב"י
ע"ה צוהר (שיר השירים גס פ' וחסתקודקרא דף רס"ח)
כי על החפלין נאמר (בראשית ג' כח) ויעש ה' אלהים
לאדם ולשמתו כחנות ענו . ז"ל רבי אבא שלח ליה לר'
שמעון אמר ליה האי דאוקמוהו בחפלין דמארי עלמא
ואינון קודשא דקודשין משכא דעל חפלין ואינון
רלועין אקרו קדושה אסמכתא מלך שלם ליה ויעש
ה' אלהים לאדם ולשמתו כחנות עור דייקא וסבי
אוקמה

אוקמה רב הממונה סבל ולבין אינון דרישא ודנועה
 ידכיה צה' והא אוקמה עכ"ל . ונודע כי פסוק זה
 ויעש ה' אלהים הוא חוקן לאחר טעם אדם הרשעון
 וכן פי' בחיקונים (דף י"א ע"א) ז"ל בקדמיא חכמות
 אור דבהון עקבו הוה מכה גבל ממה והיינו צורא
 מאורי האש צחר דחבו ויעש ה' אלהים לאדם ולאשמו
 כחוח עור עכ"ל לעניינו . ולשון זה מוזן עם מה
 שכבר הקדמנו בחיקונים (דף ק"ז פ"ג) ביארו הענין
 צפי' ז"ל צחר דהכר חסובה אדם לתחא דער לצושא
 לגבי מוח' דאיהו קרקפתא דתפילי וחסבר מוחא דאיהו
 חכמה בלימא מיד ויעש ה' אלהים לאדם ולאשמו חכמות
 עור וילבישם ואינון תפילין דאינון מעור בההוא זמנא
 קמה חסובה דאיהי אימא קרקפתא דתפילין עם אדם
 (.) לאגנא עליה ולכסיא עליה דהוא ערום כגוונא
 דאיהו כפי על מוחא עילאה (.) וכד' כל מאן דלחמ
 תפילין כאלו כפי על מוחא עילאה עכ"ל :
 ובאשר יסחבל האדם צמה שציארנו יתלהב לבו
 לאהבה את הצורא שחמל עליו ולחלם בו
 האורות העליונים מלובשים בחפילין של עור והוא מה
 שהזכיר שלמה הע"ה בשי' השירים בזהב הקצ"ה
 לישראל (שיר ו') מלך אסור ברהמים שהם תפילין
 שבראש כדפי' לעיל ובהניח האדם תפילין הוא אדם שלם
 דומה ליולדו כמו שציארו בחיקונים (דף פ"ו ע"ב)
 ז"ל (ראשית א' כז) ויצר אלהים את האדם בללמו בללם
 אלהים ברא אורו הכא עקורא דתפילין ח"ח כל מאן
 דלחמ תפילין על רישיה ועל דרועיה קלא קליק ככל
 יומא לכל חיוון מרכבות ואופנים וטרפי' ומלאכי' דמונן
 על לוחין סבו יקר לדיוקנא דמלכא דאיהו מאן דלחמ
 תפילין דעליה אחר ויצר אלהים את האדם בללמו
 בללם אלהים ברא אורו . בללמו בחפילין דרישא כגוונא
 דתפילין דמארי עלמא דאינון שכינת' עילאה תפילין על
 רישא דאיהו עמודא דאמלעית' דאיהו כלל דחלת
 ספירן דמחא דאמלעית' כליל שי' ספירן ואימא
 עילא' תפילין על רישיה איהו תפילין דאדם קצ"ה ככל
 יומא . תפילין דיד דאשכיחא חמאה דאיהי קשיא
 גיה ועליה אחר (ראשית ו' ח) ונפשו קשורה בנפשו
 חרוייהו בימוד' חד' בקשור' חד' רלוע' כרי' ב'אלצע' שח'א'
 דא קידושין דילה דאיהי עבעת כריא באלצעא דילה
 ובה איהי קשורא עמיה ואיהו עמה עכ"ל . הרי מוצא
 במאמר הזה מעלת המניח תפילין שהוא דומה ליולדו
 ומצוא במאמר קלח כוונת התפילין ויתבאר עוד בע"ה
 ואגב מוצא שהרלועה שאנו כורכין באלצע היא עבעת
 הקידושין שהזכר נותן לה ומכאן היה אומר מורי ע"ה
 שאין ראוי לכרוך הרלועה על האלצע עד שיניח חפלה
 של ראש שהיא קוד הזכר שאם עדיין לא צא הזכר קדושין
 מהיכן וכן מנהג רוב ישראל ואין ראוי לטנות המנהג
 וכן היה אומר מורי ע"ה שכריכה זו שבאלצע לריך
 שחיה מעומד שהזכר המקדש את האשם מקדש אוחה
 (.) להנין (.) ק"ל ובי' (.)

ראש וכו' יקום מעומד כנגד עולם הזכר וכו' פירשו בזוהר
 (סי' ט"ו ד' קל"ג) שכל דברים שהם מעלמא
 דזכורא לריך למיקם בקיומיה ואלדקף ועוד (שם פ'
 חרומה ריש ד' קל"ג ע"ב) צענין קדושה מעומד ומיושב
 ועל זה אמרו בגמרא אמר ר' ישמעאל אלמלא לא זכו
 ישראל אלמלא להקביל פני אביהם שבשמים כל חדש וחדש
 דיים אמר אביי הילכך לריך למימריה מעומד .
 ובהנימו חפלה של יד יחבר קשר של יד עם הצניח כן
 פי' בזוהר (פנתק דף רל"ו ע"ב) ז"ל יד' דא אלטרין
 דלא (יעדי כלל מנו חפלה דיד דלא יעביד פירודא
 וכל מודא דילה בהאי איהו יד' דזכורא איהו ולא
 צנוקא וצ"ד אחרקריבה צהרה ומאן דרמיק ליה
 מאחר דא רמיק הוא מעדונא דעלמא דאחי דזכורא
 איהו לדיק ואיהו דק בלא יד' איהו איש ואיהו
 אשה בלא יד' וצ"ב מדה דליה לאחקריבה צה
 ולאחעדנא צהרה מאן דרמיק עידונא דא ירחקון ליה
 מעדונא דעלמא ועל דא כחיב (שמואל א' ב' ל) כי
 מנצדי אכבד וגו' עכ"ל :
 ובכוונת חפלה של יד ועל ראש יכוון צטל יד שהם ד'
 פרשיות שם יד' כעצורא לעיל קדש י' . והיה כי
 יציאך ה' . שוע ישראל' . והיה אם שמוע ה' .
 והצית שם אד"ני . ובשל ראש ד' פרשיות שם יד' ד'
 צה' צהים שם אהיה כן פירשו בחיקונים (שילפי ד' ח)
 ז"ל (ישעיה נח ט) אז הקרא וידו' יענה ידו' צד'
 צחי דתפילין דרישא דאינון ד' אחוון אה"ה יודו'
 יענה ידו' צד' צחי דתפילין דיד דאינון ארנ"י . ואי
 חייא לאו אינון ציד אלא ציה א' וכו' עכ"ל לעניינו
 וכן ביארו בחיקונים (דף מ"ח ע"א) . ועוד בחיקונים
 (שלהי ריש קונצ) ז"ל (שיר ו') ראשך עליך ככרמל
 דא תפילין דרישא ורלועין חליי' ונכאן כזוירות דאינון
 ככרמל דחליין ונגסן ודלת ראשך כארגמן דא חפלה
 דיד' ויה דהוה דלת בגלותא עניה ה"ד (חלים קצ א)
 חפלה לעני כי יעטוף חסא לבושה כארגמן' דאיהו קוד
 אורי' אל גברי' אל מיכאל נורי' אל מלך אסור ברהמים
 דא קוצ"ה ידו' דיהא אסור בארבע צחים דילה
 דאינון ארנ"י ארבע רהטי מוחא דיהא אסור ברהמים
 כגוונא דא יאקדוקי כי שוך צך וצך שוך ורא איהו
 קוד מאן מן ארגמן עד כאן לשונו . וצקוף המאמר
 צענין מלך אסור ברהמים הוא מוכים עם ומאמר
 הקודם והכלל כי חפלה של יד הוא ראש הנקבה ורהטי
 דמוחא שנה הוא שם אדני' והרלועה של יד הוא מה
 שאמר ודלת ראשך רומן לשער ראשה עד ארגמן כעצורא
 במאמר . עוד בזוהר (ואתחנן ד' רפ"ג ע"א) צענין
 כוונת הכמה תפילין ז"ל חני' י' למק רחיבא קדישא
 עילאה ד' צחי דתפילין דלחמו' כמא דאחור רחיבו
 קדישא ארבע אחרין דלילין צחר דלחמ ה' צחרא

כמה דאוקמה . וכחוצ עוד (שם ד' רפ"ד שילפי ע"א
 בהגהה) והוא לשון המניח תפילין דרישא חכ"מה
 וביינה גדולה גבורה חפלה חכמת המניח . ותפילין
 דררועא חפלה חכמת נל"ח ה"ד יקוד' מליכות המניח
 עכ"ל ואל יקשה מה שפי' בחיקונים שב' פרשיות הם שם
 יד' ד' שהכוונה ו' נועה אל הימין חסד . ה' נועה אל
 השמאל גבורה כן פי' מורי ע"ה :
 וקודם שישים התפילין יאמר איני משים תפילין לקיים
 מצוה בראי וקשרתם לאות על ידך זהו
 לעוטפות צין ענין ד' פרשיות שציד וכו' יכוון שהם
 כנגד שם ידו' המחלצת בחוך שם אד"ני שהוא הצניח
 וכו' אצרכו שבו כנגד שם אהיה ובראש הם ד'
 פרשיות ידו' וד' צהים אהיה ועוד שם אהיה בחוכו
 כנגד כ"א אצרכו ויכוין לאכנעא שפחה חתה גברתה
 וכו' כעצורא לעיל . וצענין כוונת אצרכו שבחפילין
 שהם אהיה כ"א ציד וכו' אצרכו שהם מ"צ ציאר
 בחיקונים (דף ג') ז"ל אהיה אשר אהיה מלגאו
 דתפילין כ"א אצרכו דתפילין דרישא וכו' אצרכו
 דתפילין דיד ודא אימא עילאה תפילי דמארי עלמא
 קארינן ליה תפילין על רישא רעמודא דאמלעיתא שמו
 ישראל כפי ליה אימא עילאה בגדפתא דאינון רלועין
 דתפילי עכ"ל . וע"ד הפסע לריך לכון צפרשיות עלמא
 הכחוצות בחפילין ובה יתעורר לבו לאהבה צפני
 פרשיות הראשונות שהם קדש והיה כי יציאך כנגד
 י"ה יחשוב הכחוצ צהם דהיינו ענין יליח מלרים
 והוא המורה על חוקף אהבה הצ"ה שהוא צעלמו
 הלך להוליאם משם והרג בצוריהם וימשול ומלך למלך
 אשר בנו צפוי וילך המלך צעלמו צעבור אהבה בנו
 ויוליאנו משם בחזקה ויעשה מלחמה עם שובהו כן
 הקצ"ה צצבורו וצעלמו הוא ולא מלאך ולא ערק הרג
 בצוריהם והוליאם כאומרו (שמות י' כט) וה' הכה
 כל צבור והוא מה שמשא מזהיר את ישראל (שם י"ג ג)
 זכור את היום הזה אשר ילחמם ומלרים וגו' כי צמזק
 יד הוליא ידו' לחמם מזה וגומר . ומלח זכור הוא וקור
 כי לעולם מייבים אנו לצבור ענין זה כדי שזכור אהבתו
 בלבנו ונעצדהו כצן האוהב את אציו מלד שהטיב עמו
 והוא שהכחוצ קורא אותנו צנים כאומרו (שם ד' כב)
 צני צבורי ישראל והכוונה על הכשמה הקדוש' שמשפעה
 לנו מווקוס הקדש שמשם הצבור הוא קדש ולכן הוא
 אומר (שם י"ג ב) קדש לי כל צבור ומלד זה מייבים
 אנו לקדש עלמנו כרי שנהיה רבקים בו וזה הענין הוא
 הכחוצ צפ' שניה ובה מוצא יתח ענין הריגת הצבור'
 באומרו (שם י"ג טו) ויהרג ה' כל צבור בארץ מלרים
 ומצבור אדם ועד צבור בהמה וצפני פרשיות אלו
 מודיע לנו ענין ההשגחה והיכולת שהרי שיד מערכות
 השמים וחצר מנעולי פרזלא כדפי' בזוהר וכן כחוצ
 דברים

ל' לא יקיר' (.)

ל' לא יקיר' (.)

דברים ד כ) ואחכס לקח ה' ויוליף אחכס מוכר
הכרזל מוולרים להיות לו לעם נחלה . ובשני פרשיות
שמוע והיה אם שמוע מזכיר לנו ייחוד ה' דהיינו
ידו' ד' אחד למעלה ולמטה ובד' רוחות העולם שראינו
הענין במעמד הר סיני כדפי' בפ"א משער היגלה
ואס"כ מזהירנו על האהבה ושנאה למליאת האהבה
קיומים כדי שלא תמוס אהבתו מלבונו והיו
הדברים האלה אשר אנכי מליך היום מענין האהבה
והייחוד על לבבך ושנאתם לבניך ודברתם בם בשבתך
בביתך וגו' וקשרתם לאות כדי שזכור האהבה
והייחוד וזה הענין כחוב צפ' והיה אם שמוע לאהבה
וגו' אלל שיעד אוחנו שאם יפחה לבנו אחרי הילך שהו'
אלהים אחרים ומרה וגו' :

ובענין הרלוועות של ראש וקשר חפילין שבראש ושל
יד ביארנו צוהר (פנחס דף רל"ו ע"ב)
ז'ל חרין רלוועין נפקין וקשרתם דא וקשרתם דא דחרין
ירכין דהאי א' ח' רכביאי קשוע אסידן זהו דהא
מלעילא נפקין חרין רלוועין ונימינא ונשואלל ודל"ה
אחאמדיה זהו לבחר אחשטעו ירכין לחתא כיון דהיא
אחאמדה דלעילא דקא יאות נחתא לחתא לחאמדה
באגלוקהא כד' איהי אחאמדה אחידה (בשפול ירכין
ורשינו דיד' דור צריח קדישא עלאה מלעילא כרין איהי
אחאמדה צייטדל עכ"ל לעניינו . עוד בענין רלווע
של יד אמר צוהר (ואחשטן ריש דף רס"ג) ז'ל וע"ד
והאי חלייא רלועה חד לחתא דהא מנה חליין חתאי
ואחזני מניה וע"ד אחקרי אוח כד"א (ראשיטתו יב)
ז'ל אוח הצריח וכתב (שמות יג) לאות על יד"ה
זה"א וכה אוקוועה עוד בצוד הרלוועות פירשו (חיקוני'
דף ע"א) ז'ל חלת רלוועין נלח והוד יסוד . יסוד
רלוועה קשיר ו' עס ה' כי כל צמתיס ובחרך לחמיד
צמתיא ובארעא חרין רלוועין נלח והוד דלחידן זה'
עילאה והקריס גבוהות והאמת גבוה מן השניה אוף
הכי חרין רלוועין חד ארובה וחד קלרה קלרה עד
החזה ארובה עד עזרה ואחשטעוהא דה"א עילאה
עד הוד צלות י' איהו דליהו קשר דחפילין דרישא
דליהו ה' עילאה סליקת לחושין חוש זמנין עשר צלח
י' והיינו ה"ן מן אלהים חוש זמנין ה' צלח י' חושין
בחוש קשירן יסוד כ"ל נעיל לון כולה וירית לון לכלה
והיינו כל כלה . צלות ה' חתאה קרן אחת ורזא
דמלה אוקוועה רבין שוד שהקריב אדם הראשון קרן
א' היחה במלחו שנאמר (חלים טו לב) משור פר חקרן
מסרים וקרן חקר יו"ד . ודא רלוועה דחפילי דיד'
דמחרי עלמא עכ"ל :

ובסוד שינין שחפילין אמר בחיקונים (דף ה
ע"ב) ז'ל שין של חפילין הלכה למשה
מסיני ש' דחלת ראשין שן ד' ראשין לקבל שבע
הגערות הראויות ללח לה מציח הולך ואינון בשמר

אמרוק היכס"א לקבל אמתין : אקלע סקולטין צו אגנים . אסקובנים

שור נשר שהם חקד גבורה ח"ת ובי' איברים צלדס
כנגדם מוח לב ריאה ובי' קטרוגים כנגדם עחול מרה
כזד ועל מרבה זו שורה פני אדם העליון שהוא
קוד המעשבה העליונה וזו היא מחשבה טובה כמובאר
בריש ס' הקודם ויש מחשבה רעה שהוא אדם צליעל
איש און אדם להביל דמה . ומכאן תראה כמה פגם
עושה החושב ומחשבות זרות שנעקר ממוקום עליון אל
מוקום העומאה שהוא אדם צליעל וכו' ואמר אח"כ
ז'ל על מוחא שריא צרכה על לבא שריא קדושה על
ריאה שריא יסוד ומחשבה כלילא מכלהו ואינון יצרכך
ה' . יאר ה' . ישא ה' . יצרכך במוחא . יאר צלגל דחמן
נהודל דעיינין . ישא צריאה דליהו שלום הס"ד וישס
לך שלום עכ"ל . הרי מובאר במאמר היות קדושה צלז
וטעם הרבר פירש' הרשב"י ע"ה צוהר (פ' שלח דף
קסא) שהאדם הוא דוגמת עולם קטן ויש רמוז צלדס
מהעולם המוקדם וקדש הקדשים ואמר שהלב הוא
כנגד קודש הקדשים ז'ל ת"ס כד צרא קצ"ה צ"ג
צעלמא אחקין ליה כגוונא עילאה יקירא ויהצ ליה
חיליה וחוקסיה צלמלעיתא דגופא דחמן שריא לבא
דהא חוקפא ומזגא דכל גופא ומחמן אחזן כל גופא
וכל אינון שייסי' דגופא מחמן אחזנו והא לבא אחיד
ואחקק בצלח עילאה דלעילא דליהו מוחא דרישא
דשאר ליעילא ואחיד ציה ודא אחקקר דדא כגוונא דא
אחקין קצ"ה ועבד ליה חד גופא ואחקין שייסי' דגופא
קמריה דלבא ולבא שארי צלמלעיתא וכל גופא וכל
אינון שייסיין אחזנו מההוא לבא דהוא חוקפא דכלל
וכלל ציה חליין וההוא לבא אחקקר ואחאמיד במוחא
עילאה דשריא לעילא כך הוא כד צרא קצ"ה עלמא
אחמר ליונא דאוקיינוס דאחמר כל יסוצא דעלמא
ויסוצא דכל שבעין אומין כלל אחמר לירושלם וירושלם
צלמלעיתא דכל יסוצא שריא והיא אחמר להר הבית
והר הבית אחמר לעזרות דישראל ואינון עזרות קמין
ללשכת הגזית דחמן קמריה גדולה יחזין וחנינין
אין ישיבה בעזרה אלל למלכי ציה דוד צלמודייהו
ולשכת הגזית אחמר לבית האולם והאולם למזבח
והמזבח אחמר להיכל וההיכל לבית קדש הקדשים
דחמן שריא וכפורה וכרובים וארון והכא הוא
לבא דכל ארעא ועלמא ומכא אחזנו כל אינון אחרי
דיציבא דאינון (שייסי' גופא ולבא אחזן ממוחא דרישא
ואחאמיד דא צדא הה"ד (שמותו יא) מוכן לצבחהך
פעלח כגוונא דא לעיל' ועיל' וכו' עכ"ל לעניינו . ולקמן
ביאר במאמר כל צמינות אלו שבעולם הזה ושצמקדש
היחס גם כן למעלה ולמעלה מעלה ואינו לדרוש
שלנו ויולא ממנו לכונתו היות הלז צלדס כנגד ציה
קדש הקדשים שבו ארון וכפורה וכרובים ונלמוד מזה
שכמו שצבית המוקדש היחה השכינה שורה שם מפני
היות שם ארון ולוחות וכרובים וכו' כן לב אדם ראוי
לעשות לו הכנה שחטרה צו שכינה ושחיה קדש קדשים

וכן ביארנו בחיקוני' (דף ע"ב ריש ע"ב וסוף דף קמ"ח)
שעל כנפי ריאה נאמר (שמות כח כ) והיו הכרובים
פורשי כנפים למעלה סככים כנפיהם על הכפורה
ואמרו ז"ל על הכפורה דא כפורה דלבא קדש קדשין דא
לבא עכ"ל . וס' (ריש חקון כ"ח ע"ב) ביאר צמי'
אחרת צלז ואמר שהארון שהיה צמטן היה כנגד
הלז ז'ל ארון ודאי דא לב וכו' דליק כלול לב צמינות
ואיהו שצח וציה שכינתא עילאה דליהי תורה חכס
וצה לב מציין . ואמר לקמיה כפורה הלז דא פרישו
דסוכה שלום דאחמר ציה הפורש סוכת שלום עד כאן
לשינו . והכוונה שהארון הוא כנגד הלז שהיא
השכינה כלולה מל"ב נחיצות שלז היא שכינה כרפי'
בחיקונים (דף מ"ג ע"א) דקאמר לב מציין לב יודע
לב דואה איהי שכינתא וכו' וכן (בחקוני' ז"ח דף כע
ע"ב) כחיצת יד צענין נעשה אדם מנו ע'
לצרים ואמר שם נעשה אדם הא ליבא דיהא שלימו
דכלל הכוונה שהיא בחינה עשירית כנגד שכינה
כדרש שם לגבי שאר האצרים ואמר הלז מציין הכוונ'
כי שכינה עילאה משפיע בה כח ההצנה להיות הלז
מציין . ובחקוני' כ"ה (דף ט"ו) אמר שה' כנפי ריאה
עם הוורדל שהם שם כנגד הפרשים שעליהם נאמר
(ישעיהו ב) שם כנפים שם כנפים לאחד ואמר שיה
אינון וקשרתם דלח ו' דליהו קשר חורה . ארונא
דקשר תורה דא כיסא דלבא ואיהו נר דליק ואי לאו
כנפי ריאה דאינון נשצין עליה הוה לבא אוקיד כל
גופא וההוא נורא דליהו דדס דערקין דלבא רוחא
נשיב בערקין דמחא וכלהו מחנהגין אבחריה ודא הוא
דחציב (יחזקאל א' צ"ג) אל אשר יהיה שמה הרוח
ללכת ילכו עכ"ל . והרוח הזה המקרר דס הדין הוא
מלך ה"ח שהוא בעל הרממים וכן ביאר לקמיה וכו'
ייתי רוחא לגביה לבא דחמן נפשא אחמר ציה קול
דורי דוסק וכן מובאר עוד בחיקונים (דף מה ע"ב) ז'ל
האי רוח צכל אחר דליהו שכינתא עילאה וחחאס
אשחכח . איהו ו' דנשיב צכנפי ריאה ועל לבא ומחן נר
ה' דא נשמתא במוחא רוח ככנפי ריאה נפש צליבא .
ולזמנין חלת כחלת מוחין ומחשבה רכיב עליהו דליהו
אדם והכי חלת ללז כ"ר נשמה רוח דנשיב צהון נר
צחרי צחי ליבא ואינון נפש רוח קי' נ"ד . והאי ו'
איהו דנשיב צדרועין צשית פרקים דלהון ואיהו נשיב
צחרין שוקין דאינון (שיר ה ע"ו) שוקיו עמודי שם
ועלה אחמר (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' כד איצריך
דגופא מחנהגין צהאי רוחא צסקודין דאורייתא
ספינא מחנהגא לכל קטרא דצעי צד נס כד"א (יחזקאל
א' צ"ג) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו דקסינה
איהי רישא ואיהי לבא ואיהי גופא . והאי איצריך
דגופא דאינון מארי ספיג דאינון עמא קדיש' לא מחנהגין
באוריית' דליהי נשמתא במוחא דליהי נפשא פרה רוחא
מצינייהו צההוא זמנא יונה

אחיבי

שור נשר שהם חקד גבורה ח"ת ובי' איברים צלדס
כנגדם מוח לב ריאה ובי' קטרוגים כנגדם עחול מרה
כזד ועל מרבה זו שורה פני אדם העליון שהוא
קוד המעשבה העליונה וזו היא מחשבה טובה כמובאר
בריש ס' הקודם ויש מחשבה רעה שהוא אדם צליעל
איש און אדם להביל דמה . ומכאן תראה כמה פגם
עושה החושב ומחשבות זרות שנעקר ממוקום עליון אל
מוקום העומאה שהוא אדם צליעל וכו' ואמר אח"כ
ז'ל על מוחא שריא צרכה על לבא שריא קדושה על
ריאה שריא יסוד ומחשבה כלילא מכלהו ואינון יצרכך
ה' . יאר ה' . ישא ה' . יצרכך במוחא . יאר צלגל דחמן
נהודל דעיינין . ישא צריאה דליהו שלום הס"ד וישס
לך שלום עכ"ל . הרי מובאר במאמר היות קדושה צלז
וטעם הרבר פירש' הרשב"י ע"ה צוהר (פ' שלח דף
קסא) שהאדם הוא דוגמת עולם קטן ויש רמוז צלדס
מהעולם המוקדם וקדש הקדשים ואמר שהלב הוא
כנגד קודש הקדשים ז'ל ת"ס כד צרא קצ"ה צ"ג
צעלמא אחקין ליה כגוונא עילאה יקירא ויהצ ליה
חיליה וחוקסיה צלמלעיתא דגופא דחמן שריא לבא
דהא חוקפא ומזגא דכל גופא ומחמן אחזן כל גופא
וכל אינון שייסי' דגופא מחמן אחזנו והא לבא אחיד
ואחקק בצלח עילאה דלעילא דליהו מוחא דרישא
דשאר ליעילא ואחיד ציה ודא אחקקר דדא כגוונא דא
אחקין קצ"ה ועבד ליה חד גופא ואחקין שייסי' דגופא
קמריה דלבא ולבא שארי צלמלעיתא וכל גופא וכל
אינון שייסיין אחזנו מההוא לבא דהוא חוקפא דכלל
וכלל ציה חליין וההוא לבא אחקקר ואחאמיד במוחא
עילאה דשריא לעילא כך הוא כד צרא קצ"ה עלמא
אחמר ליונא דאוקיינוס דאחמר כל יסוצא דעלמא
ויסוצא דכל שבעין אומין כלל אחמר לירושלם וירושלם
צלמלעיתא דכל יסוצא שריא והיא אחמר להר הבית
והר הבית אחמר לעזרות דישראל ואינון עזרות קמין
ללשכת הגזית דחמן קמריה גדולה יחזין וחנינין
אין ישיבה בעזרה אלל למלכי ציה דוד צלמודייהו
ולשכת הגזית אחמר לבית האולם והאולם למזבח
והמזבח אחמר להיכל וההיכל לבית קדש הקדשים
דחמן שריא וכפורה וכרובים וארון והכא הוא
לבא דכל ארעא ועלמא ומכא אחזנו כל אינון אחרי
דיציבא דאינון (שייסי' גופא ולבא אחזן ממוחא דרישא
ואחאמיד דא צדא הה"ד (שמותו יא) מוכן לצבחהך
פעלח כגוונא דא לעיל' ועיל' וכו' עכ"ל לעניינו . ולקמן
ביאר במאמר כל צמינות אלו שבעולם הזה ושצמקדש
היחס גם כן למעלה ולמעלה מעלה ואינו לדרוש
שלנו ויולא ממנו לכונתו היות הלז צלדס כנגד ציה
קדש הקדשים שבו ארון וכפורה וכרובים ונלמוד מזה
שכמו שצבית המוקדש היחה השכינה שורה שם מפני
היות שם ארון ולוחות וכרובים וכו' כן לב אדם ראוי
לעשות לו הכנה שחטרה צו שכינה ושחיה קדש קדשים

אחיבי

יורה א' ו' ו' הגיל רוח גדולה אל הים דאיהו רוח קטנה דאיהו גזירת דינא קשיא דקטנה גופיה דבר נש דאינון ישראל וישראל אינון בפערה והאניה דאיהו גופ' חשבה להשבר עכ"ל לענייננו וצריכ' המאמר ציאר כי נשמה רוח נפש משכנס הם נשמה צמוח רוח צכנסי ריאה נפש כלל וכן ציאר גם כן בחיקונים (ד' ק"ג ע"א) ז"ל ועוד נשמח ורוחא ונפשא דבר נש אינון חרוצה חקיעה שצריכ' נפשא כלל ודא שצריכ' כד"ל (תהלים נא י"ט) לצנצר ונדכה נשמחא צמוחא ודא חקיעה רוחא צכנסי ריאה דנשיצ על לצא ודא חרוצה וכו' עכ"ל והנוגע מענין זה למעשה מצויר צמחור כי צהיה עוסקין בחורה וצמולח הרוח הזה מחפשט בכל הגוף שהרוח הזה הוא פנימיות הדעת נשמי המחפשט בחוך שש קלוות והיינו (יחזקאל ט"ז) אל אשר יהי שמה הרוח ללכת ילכו ואם לאו ח"ו הרוח הקדוש הזה מוסלק ושולט רוח קטנה שהיא דין הקשה ואלו והאניה חשבה להשבר ועוד אמר בחיקונים (ד' ק"ח) ז"ל נפש רוח ונשמה כהן לוי וישראל כהן איהו נשמה אל זכה כר ה' נר הוא נהיר זה מלכל נשמה זורחח ורוחא דקודש' הוא נסיק מציץ גופי דכרובים דאינון כנסי ריאה והוא מואיל עמיה ואם לאו נורא ודא נפש הוא נסיק אשא ונלצא ואוקיד ליה עכ"ל וכיוצא בזה ציאר עוד שם לעיל מזה ז"ל כליות אינון יועלות אם זכו עאל בהון נבואה דאיהי נר ה' נשמה אדם ואחעצידו נציאים ואינון יועלים לעז ואיח בהון עלה וחשיה כנסי ריאה אם זכו שריא בהון רוח קודשא ואיחור בהון (ישעיה י"ג) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה וצביה רוח עלה וגבורה רוח דעת ויראה ה' ועליהו חמור (שמות כ"ה) והיו הכרובים פורשי כנפים וגו' עכ"ל והנוגע לקדושה הלכ' הם צ' צמיחות אה' עשה והא' ל"ח צמיחה העקה הוא כי כיון שהנפש מקומה כלל כמזויר צמחור שהעחקו הנפש היא קדושה עשיית המלות כמו שציארנו לעיל צפרק ד' העחקו לשון הרשצ"י שאמר עשייתו דא נפש דחמון עשייה דשריא צרמ"ח מקודין וענין זה דקרק הסקוק צמוורו (מדבר ע"ו ל"ט) ולא חמורו אחרי לצכנס וגו' לנען חזכרו ועשייתם את כל מלותי והייחם קדושים וגו' כרא' שחיקן הלכ' צעשיית המלות וצזה מתקדש ועוד נלמוד מדברי הרשצ"י שאמר שריכ' הלכ' הוא הארון ונדע הוא שצמוך הארון היו הלחות וצברי לחות כן ראוי שיהיה לצו ולא חורה ורוח הנושצ מכנסי ריאה שהוא ו' יהיה נושצ צו אור אהיר החורה כראוי ויזכה אל רוח הקדש צמעלח הכהן גדול כמזויר צדברי הרשצ"י ע"ה וכנגד צברי לחות לריך שיהי לצו לצנצר ונדכה שיהי מכוון לשכינה שהשכיני' מושבה הם מואנין חצירין דילה כמזויר צ' ויקרא והם הענינים שלכס לצנצר

וכמו שהזכרנו ציום שצח ונעם ועליות כמ"ש הרשצ"י ע"ה בחיקונים (חיקון כד וחיקון מה) כן לריך לזיאר צעשה יומי המעשה ז"ל הרשצ"י ע"ה בחיקון ו"ח זכאה איהו מואן דנעיר דירה לשצח דאיהו לצא דלא אחקריצ חמון עליצו דמחול ונעם דמרה דאיהו נורא דגיהנס דעלה חמור (שמות לה ג) לא חנצרו אש כלל מושצותיכס ציום השצח והכי איהו ודאי דכל מואן דנעיים כאלו אוקיד נורא דגיהנס עכ"ל ונדאי כי האזרה הזו לעולם אנו לריכין אותה אם שלא לכעוס אפילו צמול שלא להדליק אשו של גיהנס אלא שציום שצח העגס הוא לאין חכליה כי מאחר שאשו של גיהנס נחצטל מכל וכל וזה מדליקו מתדש עונשו גדול מאד וציום שצח לריך אדם להאריך אשו ולהיות עניו צחכליה וילמוד ממדות קונו שציום שצח מואריך לרשעים שצגיהנס שאשו של גיהנס צעל וכמו שפי' צ' יתרו ושום דעתיקא אחגלי כל רוגזין וכל דינין וציום שצח (אשחככו וכמה עובדי עבודת אלילים לפניו והוא מאריך וממדת ענה שיקנה ציום שצח ימשוך לכל ששה הימים שציום שצח שורש לכל הקדושו' כמו שציארנו צ' ויתצאר עוד צעזכה האל וכן כמו שלריך לשמור עלמו ומעלות הלכ' כן לריך צימות החול כי אין השכינה שורה לא מחוך עלצות וכו' אלא מחוך שומה כדפי' צגמורא (ס' ע"ט) מלצד צמוני' שלריך עלצות כגון צד' לומות שומעניי על חרצן צבי' שאפי' לפניו יש עלצות כדפי' (חגיגה ס"ק) (צ' צצחתי גואי איכא עליצו וכן אמרו צמק' צרכות פרק קמא ג' ושמורות הוי הליל' ועל כל עשור ומשמר יושצ הקצ"ה וכו' כמזויר צ' שצצמני' אלו העלצות הוא טוב אז אם יחעלצ על עונותיו אין כל זה סגס כלצ אצל העלצות שהוא מלך דברי הע"ה הוא הסוגס :

וצריך שיהי חוכו כצרו וקודו נחצאר בחיקונים הע"ה הוא הסוגס : 97

(ד' קכ"ז ע"א) מואן דאיהו מואילי' דתיי איהו חוכו כצרו שומא ולצא שוין ועליהו חמור (ראשית ג' כד) ולקח גם מעץ המינים ואלל ומי לעולם אצל אחרא דלאו שומי' ולציה שוין עלי' חמור ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו דודאי איהו ערצוביצי צישא דמסקר מווינו' דמלכא דמערב כספא צעופרא וכו' עכ"ל לענייננו וית' עוד צקודו צענין החפלה צ' ולריך שיהא דובר אמת כלצו כי צזה גורם ייחוד מדה אמת כלצו והוא קוד (תלים ס"ה) אמת מארץ תלמת והכלל כי כיון שהלכ' הוא מקור המינים נחון צאלעט הגוף והוא כנגד בני קדש הקדשים שהיא נקודה אמלעית לעולם כל המדות הטובות שצצצריים נוצעות מהלכ' וכן להסיך ולכן אמרו צמסכת אבות (ס"ג) צמסנה חושה חלומידיס היו לרצי יומקן צן זכאי רצי אליעזר אומר עין טוב וכו' רצי אלעזר אומר לצ טוב ואמר רואה אני את דברי אלעזר צן ערך מדצריכס שצכלל דבריו דצריכס וכן בהפכו לצ רע שורש לכל המדות המגורו' עוד אמרו צגמורא נדריס (ס"צ) וילקוט צפירות הסקוק (צמדבר ע"ו ל"ט) ולא חמורו אחרי לצכנס ומאן אמר רצי נתן אל ישמה אדם צכוס זה ויתן עינו צכוס אחר אמר רצא לא נלרכה אלא אפי' שחיהן נשיו דבר אחר ולא חמורו אחרי לצכנס ואחרי עיניכס מוגיד שהענינים הולכות אחר הלכ' או הלכ' אחר הענינים אמרתי והלכ' יש קומא שעושה את כל המושצות שבעול' הוא מה ת"ל ולא חמורו אחרי לצכנס מוגיד שהענינים הולכות אחר הלכ' ואמר עוד לקומיה אמר רצי יחסק לצא ועינא חרי סקרורי דמטאין ולא חמורו וגו' (משלי כג כז) חנה צני לצך לי ועיניך דרכי חלרנה אמר הקצ"ה סן יהצח לי לצך ועיך אלא ידענא דאת לי עד כאן לשונו הרי מצויר היות הלכ' מקור לכל המדות אם לעוז אם להסנו ולכן הסקוק ומקדים הלכ' לענינים ולא חמורו אחרי לצכנס ואח"כ אחרי עיניכס וכן חנה צני לצך לי ועיניך וגו' ולדעת רז"ל שאמר הן יהצח לי וכאן פסיק טעמא וצזה דרכי חלרנה והטעם שלל אמר הכחוצ חנה צני לצך ועיניך לי מפני שהלכ' הוא עיקר כמזויר צמחור שאמר שהענינים הולכות אחרי הלכ' עכ"ל דצרינו צמה שנוגע אל פרטי הלכ' האומס אל מה שנוגע לכללות קדושות המושצות החלויות צעניס הנלמורים צמוח וצלצ יש עוד צרעני' שנרמזו צכתובים צדברי הרשצ"י ע"ה והם העיקר אל קדושה המושצבה אה' ומהם שיחמוד לקוס צכל לילה צמלות ויעסקו בחורה עד אור היום וצנגולת הקס

"שמוכניע לכל פגעים רעים שצעולם ומוריד אותם לעומק החסום" (קליפות סנקראו כן) ומוכניע לקליפות חמור שהוא מדרכה ומדרכה חוקף דין החלונים ומוריד אותם למוטלחם שהוא חמה העפר צחום רצה שפס הויסם קשרא ר"ל מושל (הקליפות שסס זכום מושלים צעולם החמון צחוקף דינס להעניס צני העולם הראויס לכך וסס טפסרי עליכס ר"ל אדוני' וצריס (ה"ב בחיקוני' כסוס עוזדיתון דישראל הכי אחפנכת זכאה איהו זקליק לה לאחרי ולקצ"ה לאחרי וכו' וכן הוא בגי' הכבוה למי שאמר למעלה שהשכינה צמיה מרוקת מצעלה לפעמים ר"ל צזמן הגלות מחפנכת על ידי שליט ולפעמים ע"י אימא עילאה ולפעמי' ע"י אימא תחאה וע"ז אמר כפי מעשיהם של ישראל כך אחפנכת וכו' והמשכיל יבין :

צמלות לילה לעסקו בחורה ומעלות גדולות אשר יתצאר צ"ה והא' מהם הוא הכנע' הקליפות ודבר זה נחצאר צזוהר (ויחי דף רמ"ס ע"א) צפסקו (ראשית' מט ד') ישצבר חמור גרס פתח ואומר (תלים כז א) ה' אורי וישעי ממי אירא ה' מועז ממי אפסח כמה חצירין אינון מלין דאורייתא כמה חצירין אינון דמשדלי צאורייתא קמי קצ"ה דכל מואן דישדל צאורייתא לא דחיל משגעי עלמא נעיר הוא לעילא נעיר הוא לחחא ולא עוד אלא דצפסית לכל פגעי דעלמא וחסיה לון לעומק דמהומי צצא ח"מ צעמחא דעאל ליליא פחמין סחמין (אובלצי וממרי סריין ושטון צעלמא ואחיהיציט רשו לחצלא וכל צני עלמא נימי צערכייהו ונשמחון דלדיקייא סלקין לחחענגא לעילא כד אחרע רוח לפון ואחעלני לילא אחערותא קדישא אחרע צעלמא ואחמור צכמה דוכתי זכאה חולקיה דההוא בר נש דאיהו קאים צההוא שעתא ואשדל צאורייתא כיון דאיהו פתח צאורייתא כל אינון זינין ציסיין אעיל לון צנפצ' דמהומא רצא "אכפסית ליה לחמור ונחית ליה צנפצרי דחמו' עשר' דזומא קשרא צגי' כך ישצבר דאשדלוחי' צאוריית' כפסית ליה לחמור ונחית ליה מההוא גרס המעלות דאיהו סליק לצקא עלמא ושוי מדוריה צין המושפטים צין (זוהרי' דעסקרי דעפרא עכ"ל וכבר הארכנו לעיל שצלצול המושצות שצא לאדם צעח עמרו צחפלי' או צעח עוסקו בחורה הוא מפני' עונותיו שאינו ראוי ליחד והעון הוא המקטרג החלוני אשר יפסיק צינו לצין חלסיו וכיון שהאדם הזה רגיל לקוס צמלות לילה לעסקו בחורה הוא כופה לסטרס אחרא ועונותיו מושפטים וצזה יצא לטער מחשצתו ולא יצלצל ימורו והטעם לזה אפסר לוור מפני כי מדה לילה היא המושפעת הדינין וממנה יונקים הדינין החלונים והיא נהפכת מחשך לאור יכלה מודה הדין למדה רחמים ע"י עסק החורה וכיון שהוא נחמקת כל אותם החלונים צה גם כן נחמקים ועוד כי הקליפ' הקשה מכל הקליפות היא המיחה והשינה א' מששים צמיחה וכיון שאדם נודד צינה מעניו ומלל הקליפ' הקשה מושצרת מאליו ודאי שכל השאר יכנעו וישצצרו ואור צת עין יאיר על ידי החורה אור ולכן דוד המלך עליו השלום צלילה לא ה' יסן שחין נשמין מן הטעם האמור וכן לריך כל בעל חשוצה להחמוד שיה מעניו צלילה על ידי עסק החורה והחפלה כדי להכניע הקליפות וצוודאי שיהי לו סיוע גדול לתשובה וכן אמרו בחיקונים (דף ע"ט) וכל דא' (כפוס עוזדיתון דצנישא הרי אחפנכת) זכאה איהו דסליק לה לאחרה ולקצ"ה לאחריה דאחמור ציה יעשה

"שמוכניע לכל פגעים רעים שצעולם ומוריד אותם לעומק החסום" (קליפות סנקראו כן) ומוכניע לקליפות חמור שהוא מדרכה ומדרכה חוקף דין החלונים ומוריד אותם למוטלחם שהוא חמה העפר צחום רצה שפס הויסם קשרא ר"ל מושל (הקליפות שסס זכום מושלים צעולם החמון צחוקף דינס להעניס צני העולם הראויס לכך וסס טפסרי עליכס ר"ל אדוני' וצריס (ה"ב בחיקוני' כסוס עוזדיתון דישראל הכי אחפנכת זכאה איהו זקליק לה לאחרי ולקצ"ה לאחרי וכו' וכן הוא בגי' הכבוה למי שאמר למעלה שהשכינה צמיה מרוקת מצעלה לפעמים ר"ל צזמן הגלות מחפנכת על ידי שליט ולפעמים ע"י אימא עילאה ולפעמי' ע"י אימא תחאה וע"ז אמר כפי מעשיהם של ישראל כך אחפנכת וכו' והמשכיל יבין :

ישעיה יע"ח הנה ידו"ד רוכב על עב קל נסס כו
ככ) הנה ידו"ד יולל ומקומו . אמר ליה ר"א אבא וכי
יכיל בר נש לאחזרה לקב"ה לאחריה אין כוונתו ואשכח
צדור דאמר (חלים קל"ז) אם אהן שנת לעיני
לעפעפי חנומה עד חמלא מקום לה' וגו' זהוהו זמנא
דבר נש אחזר ליה לאחריה מה כתיב ציה ומקומו
יפן ברחמי לעמו וכו' עד כאן לשונו . הרי צפי
כי דוד הע"ה על ידי שגדד שינה מעיניו הסזיר הקב"ה
למקומו וממנו ילמוד כל יסיד ויסיד שואמר שצטטאו
גורם גלות הקב"ה ושכינתיה ומקומו כמו שנחבאר
צפער היראה ראוי שישוב צטטובה וידוד שינה מעיניו
להסזירם למקומו וכן כאשר יסחכל האדם שאמר מיתחו
עיניו סתומות ונלכחות כוונת י"המה אזעל הרשעונו'
ויאמר בעוד עיניו סתומות מדוע לא הסחכלתי זהם
בעסק החורה ונדדתי שינה מעיני לכן בעוד רוח
חיים בקרבו יתרחק ומהימה ויתדבק בחורה שהיא
עץ חיים ע"ד שאמר צזוהר פר' נשא במאמר (חלים
קג א) צרכי נפשי את ה' שהעתיקו צפער היראה סרק
י"צ צסוף המאמר כד אסחכל דוד צציון דינין דבר
נש אסחלק מהאי עלמא אקדים ואמר צרכי נפשי את
ה' עד לא ספוק מעלמא השחא דלנה אסחפת עם
גופא וכו' :

עוד יש הוכחה גם כן צזוהר (ויקרא ד' כב)
סקימת חלות יועיל לנהרה המספנות אמר
שומור (חלים קל"ח) הנה צרכו את ה' נאמר על
העומדים לעסוק בחורה צמלות לילה ואמר ומאן אינון
דשחא כלל דילהון קמי מלכא דהר ואמר העומדים
צציה ה' צלילות אלין אקרין עבדי ה' אלין אסחזון
לצרכה למלכא וצרכחא דילהון צרכחא הס"ד (שם
קל"ז) שאו ידיכם קודש וצרכו את ה' אסחזון
דמלכא קדישא יצברך על ידינו וצרכחא דעל ידינו
צרכחא היא עכ"ל . וכיון שאמר שהולך העליון ומצברך
על ידו ודאי שמשפנותיו נכונות ונקיות וכשהוא
מזובלצל ואינו צמספנתו אין צרכה שלו צרכה ואין
יחודו יסוד אלל ודאי מן השמים יסייעוהו שהיה
לדיק גמור ושמהיה משפנתו קודש' וזה מועלות הקס
צמלות לילה לעסוק בחורה שפי צפ' ויקרא דאוריית'
מודעא ל' חוצי כדי שישוב כפי צצו' (ויקרא ד' כג) צפוף
(ויקרא ד' כג) או הודע אליו ז"ל ומאן דקאים צלילא
למעלי צצורייתא אורייתא קא מודעא ליה חוציה
ולא צצרת דינא אלל כאמא דאודעא לצרה צמלה רכיך
והוא לא ("אנשי ליה וזה צצוינתא קמי מאריה ואי
חיומא דוד דהוה קס צפלגי ליליא אמאי אסערו עליה
צדינא אלל שאני דוד דליהו עבר .) צמה דאסקסר
וצעא דינא וצמה דעבר אהדן הוא חטא לקצליה
דמלכותא קדישא וכו' עכ"ל לעניינו :

ויש עוד הוכחה לענין זה מהאמר שהעתיקו צפ'

("אחכפ" ("לאויים" ("שוכח אותו ומחזר צטטובה קמי רב"ה" ("כלומר צצומה מיהיה שהיא נקשר צה חטא לפי שהיה נקשר צסם
לדני שהיה מדה מלכות ונקר' ג"כ מלכות ציה דוד וירושלים וצ"ה והיא נקראת ג"כ נקס צציה וחי' צציה ולפי שצסם צציה
ואת לפי נענש שהולך לצרות ממלכותו ומירושלי' וצ"ה ועיין צפער אורי' דף י"א וצ"ה וצנין סענין ("כ"ל דל"ג אלל

ומתנאי בעל חשונה סיקוס צלילה להחודות
ולצכות על עונותיו כמו שהאריך צח"ה
ע"ה וכן אמר דוד המלך ע"ה (חלים קיט קמ"ז)
קדומוי צנצף ואשועה וגו' ואמר זכרתי צליל' סוף ה'
ואשועה אורחך והכוויל' כי מפני היותו צליל' זכר שמו
יח' צצירות והצצמות היא קצה שאשועה אורחך וכדפי'
לעיל שהקס צמלות כופה לקטורא אחרא וזהו שאמר
סמוך לו (שם קי"ט) זאת היתה לי כי פקדין נלרתי
לפי הפסעו יאמר המדה הזאת האמורה שהייתי זוכר
צלילה שמו יח' היא עשמה לי ספקדין נלרתי ועד"ה
מפני שהקס צלילה משחחק צצחא שהיא השכינה וכיון
שהוא משחחק עמה השכינה אינה מנחת אותו שידחה
ממנה ושישלוט בו יל"הר להטטילאו כיון שהוא רולה
לסיוח מעבדי ה' הבא לטהר ומסייעין אותו וזהו כי
פקודין נלרתי ע"ד האמור וכן אמר ג"כ (שם ס"ג)
ה' אלהי ישועתי יום לעקתי צלילה נגדך וישועתי פי'
עיקר הוא להושיעי מיד היל"הר כדפי' צזוהר אס כן
ראוי הוא לכל בעל חשונה הקס צלילה לעסוק בחורה
סקודס יחודה וצככה על עונותיו ואס"כ יסייעוהו
מן השמים :

והנה מלצד צציה קדושה המספנ' שחלוי צהסכמת
חלות לילה כדפירשנו יש צהסכמת חלות לילה
צציה קדושה כוללת לח"ה והוא נוגע לדרוש השער
הזה שאנו צו וצציהה זו פירשו צזוהר (קדושים ד'
כ"א ע"א) ז"ל אר' אבא מ"ט פרשחא דעריות ופי'
קדושים חסיו סמוכים דל' לדא אלל הכי תאנא כל
מאן דאסחמור מאלין עריין צקדושה אסעבדי ודאי
וכ"ה אי אסקדס צקדושה דמאריה והא אסערו חצרייא
אימתי עונתן דכלל אסחקדס צרנש ח"ה מאן דצעי
לאסחקדס צרעוהא דמאריה לא לשמעא אלל משלגו
ליליא ואילך או צפלגות ליליא דהא צההיא שעתא
קצ"ה אסחכח צגנחא דערין וקדושא עילאה אסער
וכדין שעתא היא לאסחקדסא האי לשאר צני נשא
חלומידי חכמים ידיעין ארסוי דאורייתא צפלגות ליליא
שעתא דילהון למיקס למילעי צאוריית' לאזדווגא
צכ"י לשחחא לשמא קדישא למלכא קדישא צליליא
דשחחא דרעוהא דכלל אסחכח זוגא דילהון צההוא
שעתא לאסקא רעוהא דקצ"ה וכ"ה כוונת דאסחמור דכתיב
(צצרים י"ד א) צניהם אתם לה' אלהיכם ואלין אקרין
קדישין דכתיב (ויקרא י"ט ג) קדושים תהיו כי קדוש
אני ה' וכתיב (חלים א ג) והיה כעך שחול על פלגי
מים אשר פרו יתן בעמו עכ"ל הכי מוצאר צמאמר
הזה כי שאר זוג' שאר העם ציומי מול שהוא צמלות
לילה הוא שעת אסחקדס ח"ה צזווג כנסת ישראל
לקום לעסוק בחורה ונולא שהוא מוסקדס צזוג רוחני
וקדוש ויה שאר העם מוסקדסים צזוג גשמי אמנס צליל
צצח שאר כנסת ישראל מוסקדסים למעלה ואינה לריכה
אל הסעוררות החורה מנסמות הלדיקים וזהו שאמר

דרעוהא דכלל אסחכח שחלוי מולא דלון למעל' ואינה
לריכה אליו חז' זוגא דילהון צהאי שעתא לאסקא
רעוהא דקצ"ה וכנסת ישראל וגו' מפני שהזוג
צליל צצח הוא צאלילות מה שאין כן צו' יומי מול שהזוג
למעט צמטט"רון וכן מוצאר צציקוני' (ד' ל"ג) ז"ל
וצצצת דליהו יומא צציעאה חיון קריצו ויסודא
דשעא דידו"ד וכן קסינן וצג"ד ח"ה זוגייהו מילי
צצח צלילי צצח האי עריין אינון ודאי דלחחא אצל
לעילא אסחמור (חלים ה ה) לא יגורך רע ולדיק דקריב
לאסחמיה ציומין דמול הסו"א צן דעבדי עליה אסחמור
לדיק ורע לו דגרם דלחעבדי קדש מול דליהו יום
השציעי וצההוא זמנא איהו רזא דלדיק ורע לו עכ"ל
ומה שאמר מענין לדיק דקריב לאסחמ' וכו' מוכרחים
אנו לומר שלדיק זה יש לו נשמה דאלילות והוא קדש
ולכך גרם סקדס אסעבדי מול אצל אס יש לו נשמה
דמטט"רון שהוא מול מול צמול הו' ואינו סוגס וזהו
זוג' שאר העם שהוא צמלות לילה צצשח יומי מול
כמוצאר לעיל מפני ששחמס הוא מוסס ועוד מוצאר
הענין יוחר צציקוניס (ריש דף ס"א) ז"ל וצג"ד עונת
ח"ה צצצח צציומין דמול דשליט מוטט"רון (יסחקאל
עו א) יהיה קבור ששח יומי המעשה ציה אינה קנייחא
חרעא וצירס השצח יסחח חרעא וחסוק מניה שכינתא
לאסחמירח עם צעלה עכ"ל וצזוהר (אסרי מות דף עט
ע"א) פי' סקוק (ויקרא יח טו) ערות כלתך לא חבלה
על ח"ה צימי הסול שלא יקרצ אל כלתו שהיא אסחמו
ז"ל כלה צצחא עילאה הוא לאסחמיה דמאן דסגים לחחא
פגים למעלה דחניקן עונתן של ח"ה מוסצח לשצח צגין
דידעון רזא דמלה ויכוונון לצא וישחכח רעוהאון שלים
וצגין' דאולידו אקרין צנין דמלכא ואי אלין עבימו
מלה לחחא כציכול עגימין אינון צכלה דלעיל כדין
כתיב ערות כלתך לא חבלה דא צגין דלינון ידיעין
אורחין דאורייתא שאר עמא הסו"א דלחחלייא כלתך
מווס וצמוצח דא' שכינתא אסחלקס מונייהו עכ"ל הכי
מוצאר הסיוצ על ח"ה לפרוש ואסחמו צימי הסול מפני
היות להם זוג' השכינה שהוא לעסוק בחור' ושאר העם
שאינם מוסחכלים לעלות צמעות החורה ולהיות ח"ה
ולהזדווג עם השכינה גורמים שהשכינה אסחלקס ווסס
ועוד האריכו צזוהר (ס' יח"ו דף ע"ב) צמעות צמעות
עונת ח"ה מוסצח לשצח צפסוק (יסעי' כ"ו ד) לקריקים
אשר ישמרו את שצחותי וצעונש עמי הארץ שאינם
נוהגים כך וקרא לצני ע"ה צני זמנים מפני שאינם

נוהגים הקדושה הראויה :
ולכן חייב כל אדם להוסיף בכל יום תורה ועבודה עד
שיגיע להיות ת"ח ויזכה להזדווג עם השכינה
ולהיות מעבדיה הקרבים לה המתקדשים בקדושתה ולכן
תורתנו הקדושה בפי' קדושים בתחלת הביאור פי' כיצד
ענייני הקדושה ואמר (ויקרא י"ג) איש אמו ואביו תיראו
ואת שבתותי תשמרו וביאר הרשב"י ע"ה בפי' שאלו
הם הת"ח המסרסים עצמם כל ששת ימי חול לעסוק בתורה
ואמר

ואמר שלשון תשמורו הוא כמו ואכני שמר את הדבר והשכל נותקני מי שאינו קשאיני לחושק לאהבי השביניבלל שהרי החשוק ההולך אחר חשוקתו לא ינום ולא יישן מרוב אהבתו וכיון שתי"ח זה אינו קם השיכנה תתרעם עליו שאין לו אהבה בה שהרי מבטל עונתה ואינו חושש לה והקב"ה גם כן יתירעם עליו כי מבטל עונת בתו שהיא התור' וכבר נמשלה התור' לבת מלך החשוק' היפה עיין בזהר (משפטים דף עב ע"א) וכמ"ש (דברים לג ד) תורה צוה לנו משה מורשה וכו' ואמרו רז"ל (פסחים פ"ג) תני ר' חייא כל העוסק בתורה בפני עם הארץ כאלו בועל ארסתו בפניו שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה אל תקרי מורשה אלא מאורסה ועל זה אמרו בזהר (פ' ויהי דף ר"ו) שרוד היה ישן שתין נשמי כרי שבאשר יבא חצות לילה שיקים ולא תמצאהו השיכנה ישן שהוא נקשר בסמרא אחרא ז"ל ועל דא דוד מלכא הוה משער שעורא דליליא בנין דיתקיים כחיים דלא ישלוט ביה טעמא דמיתא וכד אתפליג ליליא הוה דוד מתקיים כאתריה בנין דכד אתער פלגו ליליא וכתרא קרישא אתער בעא דלא לאשכחא ליה לדוד מתקשר כאתר אחרא כאתר דמותא בנין דכד אתפליג ליליא וקרושה עילאה אתער ובר גש גאים כערסיה ולא אתער לאשנחא ביקרא דמאריה הא איהו אתקשר כרוא דמותא ומתדבק כאתר אחרא ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשנחא ביקרא דמאריה תדיר חי לגבי חי ולא גאים בשינחא למעמא דמיתא ובג"כ הוה מתנמנם כסוס שתין נשמי ולא בשלימו עכ"ל : הרי שבחצות לילה הקדושה העליונה מתעוררת והשיכנה מתעוררת וישולח' הגשמות למטה כרי שיתעוררו לכבוד קונם ומי שיתעורר ואינו קם אינו משגיח על כבוד קונו וכבוד השיכנה שיתעורר אדם על ידי התורה שהוא עין חיים ועי" כך היא מדוונת ע"י חי' עלמין והיינו חי' לגבי חי' ע"ד שפי' בזהר (פ' אמור ד"צ) (תלמודו כ"ט) צדיקים ירשו ארץ שהשיכנה כחצות היא בין ב' צדיקים צדיק עליון וצדיק תחתון : ובוהר (פ' במדבר דף ק"ט) שהקב"ה מחזיר הגשמות לישאל' בחצות לילה כרי שיעסקו בתור' וז"ל ואי תימא הא בני נשא סגיאין אינו דמתערין בליליא בעוד דאילנא דמותא שליט (הווא) אילנא דמיתא קא עביר מ"ש בנין דכתיב (תלים י"ד ב) לראות היש משכיל דורש את אלהים ולא יהא ליה פתחון פה לבר גש (ה) דיימא אלמלא שליטנא כנפשא בליליא אשתדלנא באורייתא עכ"ל הרי היות חזרת הגשמה בחצות כולל בין לעם הארץ בין לת"ח ואם לא היה מוטל על העם הארץ שיקוי' לעסוק בתורה למע' לילה שולח הקב"ה גשמתו אלא ודאי כרי שיתן האדם אל לבו ויאמר דא לחנם החזיר הקב"ה גשמתו לי בשעה זו אלא כרי שאעסוק בתורה ובכל יום ויום יוסיף שהרי אמרו (אבות פ"א) ודלא מוסיף יסיף והטעם שאם אינו מוסיף יבש ונמצא שהוא כעץ שאינו עושה פירות ואין בו תועלת אלא להשרף וכן מאמר הרשב"י ע"ה (בתקונים דף צא ע"א) ז"ל ווי לון לבני לבני נשא דלא בשתדלן באוריית' דאתקריאו עצים יבשים דאינן עתידין לאתקרא כנורא דגיהנם ולא (למגנא אוקמיה מארי מתניתין דאינון עמלין ורתין גיהנם טכ"ל : עוד בעונש מי שאינו קם ובשכרו אם קם נתכאר בזהר (פ' ויקרא דף כג) ז"ל סתח רבי יוסי ואמר (א"ר) לה י ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה ת"ח בשעתא דאתער רוח צפון ואתפלג ליליא הא אוקמיה דשלהובא חד נפיקובטש תחות גרפוי דתרנגולא ואקיש

(ה) ג"כ חילנא דמיי קא עביר (ה) שיחמך (ה) לחנם (ה) לנשון כנסת (ה) ג"כ חסכתי (ה) ג"כ לנחך (ה) וסוף כנזימא לקב"ה וסוף נעזב עסקי"ה לפי טלח הסעורר לקום לכבוד קב"ה

בין בעה"ז בין בעה"ב כי כפי אשר תעורר הגשמה למעלה השפע העליון (ה) מוכר' שיתנו לו חלקו ממה שתקן וכן הענין גם כן לעסוק בתורה טהצות ואילך כי כל אותם המעלות ישיג ממה שעשה ואינם מעלות חיצוניות שאין להם יחס עם מעשה חי' אלא כל אותם המעלות הם קתיחסות עם המעשה ונמשכות ממנה ולכן המשכיל יתן אל לבו לעבוד עבודתו לשם שמים בלי שום פניי כי תוכן לבות ופחשבות הוא יודע אם עבודתו רצויה לפניו ונקייה אם לא כי הקב"ה כאשר רואה בעין השגחתו העליונה את האדם שאין עבודתו לפניו כראוי נותן מכשול לפניו שלא יתקיימו לו המעלות שכתב הרשב"י ע"ה למען ידחה מהיות נקרא מעבדי ה' ויבחן אם עבודתו תדירה לפניו אם לא וכו' ויבחן בין עובד אלהים ללא עובדו אם עובד על מנת לקבל פרס אם יתבטל הפרס תבטל עבודתו והעובד ע"מ שלא לקבל פרס לעולם עבודתו תדירה ולא תבטל עבודתו כשום סבה והוא נקרא עבד ה' ולא עבד הפרס וכן ראוי שיקרא עוסק בתורה לשמה כדפרי' שאינו עוסק בה אלא לעשות רצון קונו : כזה הורה רבי יוסי ע"ה במאמר שלפנינו שהעתקנו מפ' ויקרא שאמר רבי יוסי שאותו השלכת הבא מלמעלה מצד הגבורה ומצד גבריאל המלאך שהוא הכרוז העליון הנותן ששה קולות שביאר הרשב"י ע"ה (בגה"פ שלח לך שיליה דף קע"א) מכה בכנפי התרנגול והוא מודעו ואסתכי ואשנח בנין יקרא דמאריה למעבד רעותיה וקארי לון לבני ועל דא אקרי שכוי אשנחא : ופ"י שכמו שהכרוז העליון הוא לנשמות העליונות שיעמדו לעבודת הבורא לעסוק בתורה שעד חצות לילה כל אחר ואחר עוסק בתורה וסתכונן בעצמו כמה שעסקו ביום כן הכרוז התחתון קורא לבני ארסה תתונים : וכן פירשו שם (דף הנ"ל) במתן פלגו ליליא שלהובא דעמודא דישחק נפיק וכמיש כהאי תרנגולא דאיקרי גבר כנוונא דגבר אחרא עילאה עליון כיון דבמיש ביה האי גבר קרי ויהיב שית קלין וכלהו בסכלתנו (פ"י בהשכל) : בשעתא דאיהו קרי כל תרנגולין דהאי עלמן קראן ונפיק מניה שלהובא אחרא ומטי לון תחות גרפייהו ופראן איהו מה קרי בשעתא קרמאה קרי ואמר (תהלים כ"ט ד) קול ה' ככת קול ה' בהדר ובשעתא תניינא קרי ואמר (מיכה ו' ז') קול ה' לעיר יקרא בשעתא תליתא קרי ואמר (תהלים כ"ט ז') קול ה' חוצב להבות אש : בשעתא רביעאה קרי ואמר (שם כ"ט ח) קול ה' יחיל מדבר : בשעתא חמישאה קרי ואמר (שם כ"ט ט) קול ה' על המים וגו' : בשעתא שיתאה קרי ואמר (שם כ"ט ט) קול ה' יחולל אילות וגו' : לבתר קרי ואמר (ישעיה ט"ו) קול אומר קרא ואמר מה אקרא וגו' ודא איהו תרנגולא דקרי ולא שכ"ך ולכתר קרי כמלקדמין ומאי קרי כל עובדין דבני עלמא בנין דאיהו מאריה דמחמתא (פ"א דחכמתא) וקס' הסופר פתרוני וכל עובדין דבני עלמא כתב ככל יומא ובליליא בתר דקרי כל קריאין אלין קרי כל מה דכתב ביומא עד כאן לשינוי לעניינינו הרי בפירוש שהכרוז העליון קורא אותו נוזף והכרוז הזה הוא נקרא גבריאל כמו שפ"י בסוף דבריו שקסת המוסר במתניו ופירשו רז"ל שזה נאמר על גבריאל ואמר בשעתא דאיהו קרי כל תרנגולין דהאי עלמא קראן וכן פירש ג"כ בזהר (פרש' וישלח דף קע"ב) שאמר שם בענין חצות לילה וכרוזא קאים בקיומיה קארי בחיל ואכריו כרין כמה אינון דמתקני שירתא ופלחין פולחנא ואמר שם אח"כ וטריין עד דסלקא צפרא : וכן בזהר (פ' ס)

(ה) חסני טלין סקנ"ה תקס"ה טכ"ל (ה) מילות מצילות מצילות (ה) כל דברים שיש לו מיות כנון כהמל"ק וע"ה (ה) סקנים (ה) זכני חלם עוקיעים צניסם עגונתם פליסם (ה) זוכים (ה) סוגר סחון צולח סגונים וכו' סתחמיל צו סדין כסר"ל צמ"ס סנת סס צלח"ו דומם כמו סתחמיל צקול :

ויקרא שלהו ריכא) פ"י שבתחלת הלילה כל השערי סגולות וכל הקדושים יושבים ודוממים והחיצונים מתפשטים בעולם ואמר כד אתפליג ליליא כרוזא קאים וכרין ופתחין פתיחו וכו' : והנה כאשר יסתכל המשכיל ויתן אל לבו דברים אלו ראוי שיתעורר כרוזא ויודרו לתת כבוד ליוצרו בשומעו קול התרנגול שהוא הכרוז התחתון הנמשך מהכרוז העליון כמו שהעליונים מתעוררים בשומעם קול הכרוז העליון לתת כבוד ליוצרו ויחשוב בדעתו אילו היה כהיכל המלך והיה שומע קול כרוז המלך עד שישוב בתשובה ועוד לעבודת המלך כמה היה קם בזמירות שירא פן יענשוהו ולמה לא יירא בשומעו קול התרנגול שהרי פירשו לנו יודעי הנסתרות שהוא קורא ככה הכרוז העליון וראוי שירא פן יקראו לפניו שמרי חיכותיו וענישוהו שהרי אמר אחר שיש שעות שאז שעת עלות עמוד השחר אז קורא כל המעשים שכתב ביום ואם יהיה האדם אז עוסק בתורה כרי היא התורה להעביר על פשעיו עד שישוב בתשובה ועוד שהקם בלילה לעסוק בתורה אורייתא מודעת ליה חוביה כדי שישוב בתשובה כדפ"י בזהר (וירא דף כ"ג ע"ב) בפסוק (ויקרא ד כג) ואו הודע אלוי המאתו אשר חמא אבל אם יהיה אז ישן מה ישיב על עונותיו הלא ודאי ראוי לעונש וכן פירש רבי אלעזר ע"ה בזהר (ריש פ' מצרע) ז"ל רבי אלעזר פתח (קהלת ט"ב) וכצפריים הנאחזות בפה פהם יקשיים בני האדם (ה) האי קרא הוא אתמר אבל ת"ח בני נשא לא ירעין ולא שמעין ולא מסתכלין ברעותא דמאריהון וכרוזא כל יומא קארי עלייהו ולית מאן דציי' ליה בשעתא דרמש לילא ותרעין סתימין אתער נוקבא דתהום ובה וכמה (ה) חבילי מריקין משתכחי בעלמא כרין אפ"ל קב"ה שינתא על כל בני עלמא ואפ"י על (ה) כל די בהון אתערותא דחיי ואינון שאמנן בעלמא ומודיעין להו לבני נשא מלין מנהון (ה) כדריבין ומנהון קשום (ה) וכני נשא אתקמרו בשינתא כד אתער רוחא דצפון ואתפליג לילא כרוזא נפיק וקב"ה עאל בנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא וכדין שלהובי נפיקי (ה) ובמשי תחות גרפוי דתרנגולא וקרי וכל בני עלמא מתערי כערסיהו ולית מאן דיתער רוחי לפולחנא כד אתי צפרא כרוזא קארי וכל חיילין ומשריין דלעילא משבחן ליה לקב"ה הה"ד (איו"ל מ"ז) ברן יחד ככבי בוקר כרין כמה תרעין אתתפחו לכל סמרין ותרעא דאברה' אתפתח ביה בכנ"י לומנא לכל בני עלמא הה"ד (ראשית כ"א ל"ג) וימע אשל כבאר שבע ולית מאן דיתער רוחיה בפולחנא דמאריה כהיקראנפין יקוסמ' מלכא וכד יתעורן עליה בדינא ויתמשון ליה (ה) בקולרא ולא ישתכח עליה זכות' לאשתזבא כרין כתיב וכצפריים הנאחזות בפה פהם יקשיים בני האדם עכ"ל הרי שהאדם נתבע כדןאם התעורר משנתו בחצות ולא קם לקרות בתורה והעונש הגדול כאשר האיר היום ולא קם לשבח לקונו בתפלת שחרית וכן בחופת אלוהו אמר ז"ל רבי שמעון בן מנסיא אומר על שלשה דברים הקב"ה בוכה על תלמיד חכם שאין לו פת כסלו ועל תלמיד חכם שאינו עוסק בתורה באשמורת האחרונה עליו הכתוב אומר (משלי כו יד) הרלת תסוב על צעיר ועצל על ממתו ועל המתנאה חנם עכ"ל : וענין הבכיה הזאת על ת"ח שאינו עוסק בתורה באשמורת האחרונה הוא מפני שיעקר התורה בחכם הוא לתת כבוד למי שנתן לו התורה ואם אינו נותן כבוד לתורה נמצאת התור' בו כמעט לכשלה ולכן הקב"ה מתרעם ממנו שנתן לו התורה שהוא בתו ואינו נוהג בה כראוי כמו שיתבאר עוד וכן מוכח בכמה מקומות בזהר שיעקר ההשכמ' לקרות

(ה) חסני טלין סקנ"ה תקס"ה טכ"ל (ה) מילות מצילות מצילות (ה) כל דברים שיש לו מיות כנון כהמל"ק וע"ה (ה) סקנים (ה) זכני חלם עוקיעים צניסם עגונתם פליסם (ה) זוכים (ה) סוגר סחון צולח סגונים וכו' סתחמיל צו סדין כסר"ל צמ"ס סנת סס צלח"ו דומם כמו סתחמיל צקול :

לקרות בתורה הוא לקשור לילה ביום וכן נר' ביוהר
(כראשית דף ד' ע"א) שקול א' מתעורר בנ"ע ואומר מאן
מנכון דמחאן בכל יומא לנהורא דנהיר בשעתא דמלכא
פקיד לאילתא ואתיקד מלכא מכל מלכין דעלמא מאן דלא
מצפה דא בכל יומא בהוא עלמא לית ליה חולקא הכא
עכ"ל . ופי' מורי ע"ה דמציות הארה זו שמאיר בשעתא
דמלכא פקיד לאילתא הוא בעת עלות עמוד השחר כדפירש
בוהר (פ' בשלח דף טו ע"א) ז"ל וכד אתי צפרא
כנסת ישראל אתיא ומשתעשעא ביה בקב"ה ואושיט לה
לגבה שרביטא דחסד ולא עלה בלחודהא אלא עלה ועל
איגון דמשתתפין בהדא והא אתמר דכתיב (תלים מב) יומם
יצוה ה' חסדו ובלילה וכו' . ושם סוף העמוד דברי הרשב"י
ע"ה ז"ל כד אסתליק ליליא ואתי צפרא ואתחשך ואתקדר
כדון מלכא ומטרוניתא ברוא דחורו ויהיב לה מתנן לכל
בני היכלי' זכאה חולקיה מאן דהוה במניינא עכ"ל וכן מובא
עוד שם (זוהר ריש פ' פנחס) ז"ל אר"ש כביכול כל אינון
דוכאן לאשתדלא באורייתא מכך פליג ליליא ואתין
במטרוניתא כד נהיר יממא לקבלא אנפי מלכא אתקף
ואחסין בשכינתא ולא עוד אלא דשריא ביה חסד כמה
דאוקימא עכ"ל . וכן ביאר שם (פי' מקץ דף קצד ע"ב)
פסוק (תלים קמו יא) רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו
על הקמים בחצות לילה וממתנים עד היום לקבל חוט
של חסד :

הרי וזכור מהחמורים האלו המיוז המועל על
העוסק בחורה ומלוח לילה ואילך לקשר לילה
ביום וכן וזכור עוד שם (זוהר פ' ויקרא דף כ"ה)
סוף ע"א) ז"ל וכד אילתא קדישא ברומ לטון
נחחא וקס ההוא זכאה דקני לה ואחגבר כאריה
חקיפא באורייתא עד דלחי לפרא ואזיל בההוא
אילתא קדישא לאחזאה קניי מלכא לקבלא דח מועל
דחסד עכ"ל והרי וזכור יוטר צבירור ואעור וקס
ההוא זכאה דקני לה זכור מורי ע"ה דבר גדול
בדבריו אלו שלניך שחיה קיוה חלוח להחקשר
בשכינה כאדם הנוקא לאשמו שאינו רולה שחפרד
אפצחה עומו ואין קנאה אלא עול האפצה כן הלדיק
מוקל שאינו רולה שחפרד השכינה עומו וחעזוב
אוחו וחפרד אפצחה עומו ולכן מרוב האפצה שיש
לו זה קס לעשות רלונה לעסוק בחורה שעי' עסק
החורה היא זיוגה ובלי פסק שמי' שיקום לעסוק בחורה
בחסק אפצה זו הנזכרת לא יבא לו שינה ולזה אמר
הרשב"י ע"ה בדבריו ואחגבר כאריה חקיפא עד דלחי
לפרא והקס בחלוח לילה הוא דוגמא לדיק העליון
לקוד הזווג וכן פירשו בזוהר (פ' אהרן דף ל'
ע"א) על פסוק (תלים קיא ח) ערך נתן ליריאו ז"ל
והו ערך נתן ליריאו אלא (כ"י כתיב) (משלי לא
עוד) וקס צעור לילה וחתן ערך לציחה . והכא
אוליטא דכל בר נש דלעי באורייתא בליליא וקס
בפלגות ליליא בשעתא דכנסת ישראל אשתדלא לחקנא
ציתא למלכא והאי אשתדלא בדה והאי חקי' . אמרי
מלכא ויהצין ליה כל יווא וואינון חקוני ציתא ה"ד
וסתן ערך לציחה ומק' לנערוחיה וואן ציתא דכל

(א) ג"ס סכי כתיב . (ב) ג"ס מצי' . (ג) היו מוכנים :

צוונא דמלכא חאיב על מילי דאורייתא ח"מ רזח דמלה
לא קיימי כנסת ישראל קניי מלכא אלא באורייתא
דהא כל זמנא דישראל בארעא אשתדלו באורייתא
כנסת ישראל שרחת עומהון כד אשתדלו מילי דאוריית'
לא יכלא לקיימא עומהון שעתא חדא בגיני כך בשעתא
דכנסת ישראל אשתדל לגבי מלכא אשתדל מילה ומלכין
קדישין חזי לקבלא לון וכל זמנא דכנסת ישראל אשת
לגבי מלכא באורייתא לא אשתדל עומה כביכול חשש
חילה ווי לאינון דומלטיין מילהא דלעילא בגיני כך
זכאין אינון דומלטיין באורייתא וכו' . צההר שעתא
דאלטרך זה כנסת ישראל כדון קצ"ה קארי עליה
(ישעיה עט ל') ואמר לי עבדי אהא ישראל אשר כך
אחפאר עכ"ל . הרי וזכור במאמר הזה המיוז עלינו
לעסוק בחורה ומלוח לילה ואילך כי זה לנו נוחי'
כח לשכינה ע"ה השעורכות החורה שאז הקצ"ה חאז
לדברי חורה ואז השכינה אומרת חברים מקשיבים
לקולך השומיעיני כזכור בריש פ' פנחס ווי שמינו
קס ואינו משיגית לחת כח השעורכות לשכינה ותיש
ח"ו כח עליון כו"ש כביכול חשש מילהא ווי לאינון
דומלטיין מילא דלעילא וכיולא צההר פי' זוהר (פ'
וישלח דף קע"ד ע"ב) על פסוק (משלי כ"ד') החרפית
ביום לרה לר כחכה על הנרפה דינו מלעסוק בחור'
ז"ל מאי חרפית וואן דאחרפיי ירוי וקודשא בריך
הוא דלא לאשתקפא ציה והיאך יתחקך בר נש
ציה בקצ"ה וואן דאשתקף באוריית' דכל וואן דאשתקף
באורייתא אשתקף באילנא דתי כביכול יהב חוקפא
לכנסת ישראל לאשתקפא וחי הוא יתדפי מאורייתא
וה כתיב החרפית חי איהו אחרפי מאורייתא ביום
לרה לר כחכה ציומא דייתי ליה עאלו כביכול דחיק ליה
לשכינתא דאיהו מילא דעלמא . ופי' זה הוא לר
כח"ה וכן . פי' שם לקמן והעעם שכיון שקמאל יבא
לקטרד עליו . והשכינה אין לה פנים של כניגוריא
להשיב צעדו עומדת בדוחק ובלעד' (זהב"ח שלה
ומחלמא ואינה נוחת כמה לחמורים ישראל ציה
כראוי . ופי' עוד שם ד"א לר כחכה ח"ס בשעתא
דבר נש אחרפי מאורייתא ואזיל בארעא דלא כשרא
כמה צעלי דצבו זמנין ליה למהוי ליה קטיגורין
ציומא דעקו ואפילו נשמתיה דב"נ דאיהו מילא
וחוקפא דיליה איהו ומאריה דצבו לקבליה דכתיב
לר כחכה בגין דאיהו לה לגביה עכ"ל . ופי' זה הוא
לר כחכה שנשמתו שיהא כמו הוא לר ואויב לו .
וניל כי בלי פסק שמי' שיקום בחלוח לילה ויהיה
כוונתו ומסקו לחת כח לשכינה ואלפצה זה כענין (ישעיה'
קצו) המזכירים את ה' אל דוני לכם שפי' בפרשת וארר
ישפיע כח צנשמתו שיכול להחענו' שהרי אמרו בזוהר

שהעחקנו לעיל דעבדי ליה צריה חדחא וזודלי'
שיחודש כח צנשמתו . ואני רואה כמה (מצעלי החשבו'
קומים בחלוח לילה ועוסקים בחורה עד היום ומחעני'
והכל הוא עזר אלהי עליהם כי לא על הלחם לבדו
יחיה האדם ואם לאו כשם שהוא נוחש הכח העליון
יוחס כח נשמתו ודברי אלו הם צרורים והארכנו
בזה בשער החשובה . והעעם לזה כי הלילה ניחן
לעסק החורה כמו שאמר אין רנה של חורה אלא
בלילה הכוונה היא מחלוח לילה ואילך שאז נקרא לילה
שקודם חלוח נקרא ליל כזכור בחיקויים ז"ל שם
בזוהר רבי יוסי פתח (חלים כ"ב א') למולח על אילת
השחר ומזמור לדוד כמה חביבא אוריית' קמי קצ"ה דכל
מאן דאשתדל באוריית' רמים הוא לעילא רמיספוא לחת'
קצ"ה (א"ל) ליה למלוחיה לא שציק ליה צהאי עלמא
ולא שציק ליה צעלמא דחיי ואורייתא . צעלי למלעי
ציה ציומא ובליילא חמאי בגין דיהא שכיח לגבי שמיא
קדישא שלים כחא דלית יומם בלא ליליא ולא איהו
שלים אלא דאעס דא כך צעי באורייתא לאשתדל
עומה דבר נש יומם וליילא למהוי שלימותא לגבי בר
נש יומם וליילא והא אחר דעקרא דליליא משלגותא
ואילך ואעי' דסלגו קדמותא בכלל דליליא
הוא אצל בלגות ליליא קצ"ה אעל בגמחא דעין
לאשתעשע' עס לדיקיא וכדון צעי ל' לבר נש למיקם
ולמלעי באורייתא והא אחר דקודשא ציה וכל לדיקיא
כלהו לייחין לקבליה עכ"ל לענייננו . ובחיקויים
(דף ז') שומלות ואילך נקרא לילה ז"ל מארי
חורה מקט' דעמודא דאמלעווח דציה חלוח לילה
הוה קס דוד למחר ליה בשכינתיה דאחקריאל לילה
ואיהו שומר מה מלילה ל"ל ה' ליל שומרים הוא
לידוד' ובגינה אחר כל העוסק בחורה בלילה הקצ"ה
מושך עליו שוע של חסד ביום שאל' (חלים מ"ז') יומם
למה ה' חסדו ובליילה שירה עמי עכ"ל : הרי צפי'
וזכור כוונתו וכן מה שאמר רז"ל כל העוסק בחורה
בלילה הקצ"ה מושך עליו וכו' . הכוונה על בחינת
הנקראת לילה שהוא ומלוח ואילך וכן זכור ג"כ
במאמר שהעחקנו לעיל ופי' ויקרא ומהאמר הזה
שהעחקנו מהחיקויים נרא' צפי' ושלא יקראו מארי חור'
שהסכנגד מרת יעקב אלא אוחסהעוסקי' צה מחלוח ליל'
ואילך כו"ש מקטר' דעמודא דאמלעווח דציה חלוח
לילה הוה קס דוד למחר ליה בשכינתיה : והעעם
שהולך הרשב"י לומר ענין זה הוא לפרש מלח מארי
חורה שלשנו בלשון הקדש צעל חורה . והנה
בחקידיים ובצורים שהם כנגד חסד ובצורה כזר פי'
עעם לעיל אצל עעם לעוסקים בחורה שיקראו צעלי
חורה

(א) שכל חסדו להטיב עם האדם . (ב) וכן על השכינה . (ג) שומר ומחזין . (ד) לריך להעסק בה יום ולילה :

לעיל

מורה ולא עוסקי תורה ותידין ומפי שהם מייחדים למדה החורה עם לילה שכך דוד היה עושה שהיה קס זמנות לילה לחצרה לים צבתינייה על ידי עסק החורה וצטרט עשה שצירא צופר (ס' לך לך דף ל"ב ע"ב) צענין חלוח לילה אקוס להודות לך יחייע צענין יפה וזהו עסק חורה לשום שפירש צתיקונים (דף ע"ב) ע"ב) עסק חורה היא לייחד קצ"ה סם ידו"ד צבתינייה ושיינו לשמה לשם ה' ומלאך חרסה גדול מעלת העוסק בחורה ומלוח לילה שרואי סיקרא צעל חורה שסוף מזדווג עם החורה שהיא צה מלך וצלי ססק שהמחמד צמדה זו יתגלו לו סכרי חורה שאין האשה מגלה סכריה אלא לצעלה ומדרש ואלה הדברים צסקוק (דברים ל' י"א) כי המלוח הזמח וגו' לא נטלח היא מוך וגו' אמר רבי שמואל צר כחמן למה הדבר דומה לצה מלך שלח היה אדם מכירה והיה למלך אסוב אדם והיה נכנס למלך צכל עשה והיחה צתו של מלך עומדה לפניו אמר לו המלך למה איך אני ממצצ אוחך שאין צריה מכיר את צתי ועומדה לפניך: כך אמר הקצ"ה לישאל דאו כמה אחס צצינין עלי שאין צריה צסלעין שלי מכיר החורה ובלס נחמה שנלמר (איוב כ"ח) ונעלמה פעיני כל מי צכל אחס לא נפלח היא מוך אלא קרצו עליך הדבר מולד אמר להם הקצ"ה צני אס יהיו דצרי חורה קרוצים לכס אף אני קורא לחכס קרוצים סכן נחיצ (תלים קנ"ח י"ד) לצני ישראל עם קרצו עכ"ל ואחר שהחורה נמשלה לצה מלך צלי ססק כי יותר צה מלך חגלה לחסונה צלינה יומר מציוס כי צלינה הוא דרך לניעות וכחי' (משלי י"א) וחס לנועים נחמה וכפי הנראה צתיקונים (ז"ס) נעלל חלניו צכחי' יד שהקורא צחורה מולי לילה וחי'ך לשם ייסוד נקרא עוסק בחורה לשמה אמר סס וליח מואן דישהדל צחורייהא לקלקא שכינתא מנלוחא ולחצרה לה עם צעלה דחינון לטימין עיינין סחימין לצל וצנ"ד קלא נסיק צכל ליליח כי נחיה קודש צריך הוא צגמח דעדן דקלקין והסוף קלא אמר מה סקרא זיל וחימח דישהדלון צחורייהא לחצרה שכינתא עם קצ"ה כנונה דדוד דלמר (תלים קל"ב ד) אס אסן נח לעיני וגו' עד חמלח מקוס לה וחי' הוא אשהדל צחורייהא דלחמר צה (משלי א"ח) ואל חוץ חורה אוחך עם צעלה וכו' ואמר לקמי ועל סלין דלח משהדלין צה לשמה רוחה דקודש דחיה שכינתא לא שריא עלייהו ושאר לשונו שהעקנו צענר חכב' וכן אמר צתיקוני (דף ע"ב א"ח) וסלין דלח משהדלין צה לשמה לחמר צהון (דברים כ"ז) שלח חסלח את חלס את לרצות סס ידו"ד דלסקח עמה משהו צב נס עכ"ל

ועיקר עסק בתורה לשמה הוא לקרות בה מאהבה שהרי כמה פעמים נצטוונו במצות אהב' וכשיהיה האדם

(ה) פתחה חלפה: כד יתקין ענין חור' וכו' כפי חכמה וכו' ע"כ

שער הקדושה פרכו

עד לסני' ה' ונומר וכרוז קרי' כחיל ואמר לכו אמרין קרישין עליונין מאן מכחו דעיל רוחא באורניו למשמע ועיניו סקיחין למחמיה ולביה פתח למנדע בשעתא וכו' ווי לאינון (משלי ד' י"ג) שינתא בחוריהו ולא ידעיין ולא מסתכלין אן יקומון דינא דחושבן אלתפקד וכו' והאריכו שם יותר ותי חשבון אשר יתן האדם אם לא ישתדל לקיים דבר זה הא כתיב (מלאכי א'ו) בן יכבד אב ועבר אדוני ואם אב אני כבודי ואם אדונים אני איה מוראי הרי אנו נקראים בנים ונקראי עבדים (דברים ד' א) בנים אתם לה' אלהיכם (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם הרי אנו חייבים לכבד לאבינו שבשמים ע"י התורה הנקראת (משלי ג' לה) כבוד חכמי ינחלו ומי שאינו קם לעסוק בתורה הרי אמרו ולא אשנח ליקרא דמאריה והרי כל מה שבא הקב"ה לא ברוא אלא לכבודו א"כ מה תועלת בכריאתו אחר שאינו נותן כבוד לבוראו וכן בחינת הבורא שהוא אדון עלינו שהוא מושל עלינו וכיורו אנו מפקידים נשמותינו וכיורו לסלק כרנע כמי' (איוב י"ב) אשר בידו נפש ככ ח' ולפי הסוד שמדת היראה היא השכינה והיא מדת הלילה ואליה אנו מסקידים נשמותינו צריך לירא מדיניה ולכן אמרו (בסנהדרין ס' י) אמר רבי אלעזר כל בית שאין ד"ת נשמעין בו כלילה אש אוכלתו שני (איוב כ"ו) כל חשך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נפח ידע שריד כהלה ואין שריר אלא ת"ח שני (יואל ג' ח) ובשרידים אשר ה' קורא והאש הזה לא ידוקא אלא סוד הדין הניתך עליו וממעם זה העוסקים בתורה כלילה הם נקראים יראים ועליהם נאמר (תלים קמו יא) רוצה ה' את יראיו וכן טרף נתן ליראיו:

גם מהדברים שצריך לתת אל לבו שהרי ב' פעמים אנו קורין בכל יום ק"ש שכתוב בה (דברים ח) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' ומכלל האהבה הוא הקס בחצות לילה לאהבת השכינה כרפי' בוזהר (אחרי מית ד' ס' ס' בספס (ישעיה כ"ו) נפשי איתין כלילה וכתבי' (משלי ח' י"ז) אני אהבי אהב ומשהרי ימצאוני וכן אנו אומרים והייתם קדושים לאלהיכם וקדושי שירד האדם שינה מעיניו הרי הוא מכלל הקדושות שלא ידמה עצמו לבני העולם הישנים כל הלילה אלא ידמה לבני העולם העליון הצדיקים הקדושים הקמים בחצות לילה לעסוק בתורה והוהרנו שלא ימשך אדם אחר עצת יצרו (דברים יא יו) השמרו לכם פן יסתה לבכם וגו' נמצא מי שאינו קם לעסוק בתורה כלילה מכסל ממנו אהבה יורא' קדושי והמתענג בשינת הלילה אפשר שיטמאוו בקרי כמו שפי' הרשב"י ע"ה (זוהר ס' בראשית שלהי דף י"ט) זה לשונו תו תענוגי בני אדם דמתענגי בשינתא דליליא נפקא מנייהו שדה ושדות עד כאן לשונו וכפי' י"ח פירש מעם לזה

ועוד הזכירנו רז"ל על השינה ואמר שהחורה נקנית צמיעוט שיני' ואמרנו בצרכשיח רבא ס' מ"ד צסקוק ויהי הסעם לצל וגו' ז"ל רבי יהושע דסקנין צעס רצי לוי (ה) חסלת מוסלות שינה דמיוך ליה וכל לעי צחורייהא דמיוך ליה ולא עביד עבידתא עכ"ל ועוד צבתיית' דמקכת כלה ז"ל למוד להיות מקבל את כל החורה צלענר חניכא

כל הנחמיה עלמו צד"ס אן החורה מחצרת עמו חס צמענו נסס חלל צשינה עכ"ל ומה שהקשה מכל חמיה עלמו צד"ס פי' שזענו עלמו צהיחו עוסק בחורה וכן דרשו בחננומל ריש ס' נח' ולא חמלל צלרן חיים לא חמלל צני שיצק עונו אלא צני שומית עלמו עליה ותידין חס צמענו נסס פי' ססקו ולא חמלל צלרן חיים הוא צמענו נסס דהיינו חכילה ושיחה ומה שאמר למוד להיות מקבל דצרי החורה היינו לער סידוד שינה מעיניו וכן הזכירנו על זה שלוח הע"ה צחומיו (משלי כ"ג) אל חלחצו שינה סן חורש סקס עיניך שצע לחס ועם היח שטע ססקוק על עוני חמוון גס פירש צחנא דצי חלילה על עוני החור' אמר צחנא דצי חלילה וכו' על פסקו זה ולין לחס אלא חורה שנלמר (משלי ט"ו) לכו לחמו בלחמי וגו' ולומר (ישעיה כ"ג) ה' אלהים נחן לי לשון למודים וגו' הא למד שאין דצרי חורה (כל נלעין אלא צני שחול מייעף צהן כך היחה רוח הקדש ומצרת את חלמידי חכמים ואומר' צני חכ"ס שנחסי לכסעו צע"ה איני ל"ל צע"ה צפני שסנר גדול יש לכס אל חלזלנו צחורתי ואל חרצו צככילה ושיחה עד כאן לשונו וכוונת אמרו אל חלזלנו צחורתי ואל חרצו וכו' מפני שהמלכל מציח את השיני והמריצה צככילה ושיחה מרצ' צשינה נעלל צעל מדצרי חורה וכן מוזן מוחך דצרי חנא דצי חלילה לעיל מזה דקאמי ז"ל מי מוריש את עלמו מי שהוול מרצה צככילה ושיחה ש" (משלי כג) כי סובא וזלל ירש ולומר אל חלחצו שינה סן חורש סקס עייניך שצע לחס ולין לחס אלא חורה וכו' ומה קשר לפסקו חומרנו אל חלחצו שינה סן חורש לפסקו כי סובא וזלל ירש אלא כוונת חומרנו מי מוריש את עלמו אין הכוונה על עניות חמוון אלא על עניות החורה ולמד מגזרה שיה סקסס ססקוק אל חלחצו שינה סן חורש היא על עניות החורה והכחיה מקוסיה סקס עייניך כסוק כי סובא וזלל ירש הוא על עניות חמור' מהטעם שפי'

נמצא שמי שיכלה לקוס בחלוח לילה לריך שלא ירצה צככילה גסה שהוא מרצה שינה וכן ירש חלחצו צנין ואל ירצה ג"כ צשתי' חמים כי שיחיה חמים מרצה שינה לפי הטעם וצטרט מי שישיחה מיס צכשכמה חרצה עליו שינה וחרז"ל על יחזקאל שנלמר לו (יחזקאל ד' י"ח) ומיס צחורי' חשחא שפי' הסיך מעה עד עת חשחא כי חסורה מדה קטנה' מושלשי צלוג ומה שאמר שחיה הסיך לא אמר שהחורה שחיה הסיך אלא שלא ישתה מעה לעת אלא שחיה הסיך וחומרנו שחיה הסיך חשחא חשחא מעט מעט שלא יצבע

(ה) צהם (ה) שחיה בחרויהם (ה) חסלת חמלה הוא על ידי השינה דייק מרפסו ויסל חלל השינה כוונת עיקר חמלוחו של אדם לא כה עליו אלא ע"י השינה ועללו שמחן כך חינו עוסק בחורה וחינו עושה חלחצו (ה) מסקיימים וכזכרים

פקוח ירחם דכל לחמן אלים כמינו נשמתם ויכתוב נביה קלם דקלס חילי

Handwritten marginal notes in the left margin, including page numbers and small annotations.

ישבע והמים באחר מן הפעמים כך כתב הר"ק ע"ה
צפי' הפסוקי' ושפית ההין שיעורה י"ב צילים שההין
י"ב לוגין והלוג ששה צילים זהו השיעור שיסת' האר'
מעט לעת וישתה במשורה ומעט ומעט ולפטר שלה
כיוונו רז"ל באומרו ומים במשורה חשמה וקרוצ לה
כתב הר"י יוסף יע"ץ ז"ל צפי' הפסוקים ז"ל ועוד פת
בעלמ הוא טוב לזכירה והמים משכמים ומשכב צפח
ומה ודממשק ערש יקשה בעיניו לקום בשפתיה (פי'
בעלות השחר) לעיין בחורה והמלמעט על החורה
ישמרה עכ"ל ואמרו רז"ל (קוטה פ"ג) על פסוק
(משלי ח"ג) אני חכמה שכנתי ערמי א"ר אפי' בר חכמה
אין דברי תורה ומתקיימת אלא בתי שמשים עלמו. (ערוס
עליהם שכאמר אני חכמה שכנתי ערומה עכ"ל גם ראוי
שיחלה כמה שימלא מוכן וממלא כלילה ולא יחשב
עד שיבטל לו חשביל שנמלא מנטל עצודת קונו בעבור
אהבת גוסו. גם הרולה לקיים ודה זו להיות מוח'
המקראי' עלום מליכי שבת לל"ש לריך לזמר שלא לאכול
צמר ויין כלילה בשעה ימי חול סן יבא לידי מומם
ויוליא זרע לזבל אלא אם יחננה כי אז לא יבא
לידי זה כי סיגוף החנני יבטל כמו ולא יבא לידי מומם
ודבר זה תלוי כפי טבע האדם יש ויש טבעו קר שאפילו
יאלל צמר וישתה יין לא יבא לידי מומם ויש צטבעו
חס וכל אחד יבחין את טבעו וישמור עלמו שלא יאל
שכרו בהסדרו גם ראוי לחת אל לבו שראוי לשבז בחשוב'
לחקן שאר הלילות שנשאלו וימיו שלא יהא נחצע
עליהם ואם ישבז כראוי אפשר שלא יזכר לו
מה שפגם מוכמה לילות שלא עסק בחורה
שהלילה שלא עסק בחורה הלכה לה ואין לה תקנה
יחור ואין לומר שאם לא עסק בחורה כלילה יעסק
ציום כי במקום שפגם לריך לחקן כמו שאמר צוהר
(פי' פתח דף ר"י ע"ה) צפוק (מדבר כה"ד) והוקע
אות' לה' נגד השמש דברי רבי שמעון ע"ה ז"ל אלא
מהכל אוליפנא באחר דחבר נש לקודשא צריך הוא
להוא אחר אלטרין למעמד תקנתא לנפשיה אינון חבו
צברי קדישא דאקרי שמש בגין כך דינא ומקומו' איהו
נגד השמש ולא באחר אחרא ומאן דלא אילטרין
בר נש לחקנא נפשיה אלא בהוא אחר דחבר לנביה
ויחזי דלא יעביד הכי לית ליה תקונא לעלמין כדקא
ל עכ"ל הכי צמקום שפגם שם לריך החיקון וי"ל
ג"כ צמדת לילה בקרי תקונו שידד שינה מעיניו
בעסק חורה והיינו בהיות הקרי מחלות לילה
ואילן' כדפי' לעיל בני אדם דמתענגי' בשיחא דליליא
וכו' וכדי שלא ירחק קרי עד חלות טוב שיעסק
בחורה קודם שיכבז כו"ש במסכת (ג"כ כ"ג)
אמר ר' חייא בר אבא אומר רבי יוחנן כל המשביע
עלמו מדברי תורה ולן אין מוצרין אותו בשורו' רעו'
ואין

(ה) שפגם עלמו וכל עסקיו ובעשה עליה כעני' כמו ר"ח בן חרפוס מ"ה שיערים לקיים חורמו ולקנון על יד ללמוד מכל אדם
(ה) היחידות (ה) חושב מחשבות שאינם לעבודת ה'

ואין ציניהם דברי תורה ה"ז מושב ללים שפי' במקומו
צפוקים ולכן ראוי שיקום בצריזות ולא יהיה נוסב
על מוטו דרך עללות לחשוב צומה שחלם שיחזור לישן
וכל חלום שהוא מוטורא דקדושה לא ישלוב צו שמה
וא"ת (ה) הכי שאינם מתעוררים בחלות לילה י"ל שזה
מועיעוט החעוררות מועשיהם וחוררתם והטעם שכאשר
הנשנו מוזרת כלילה למקומה השכיני' מתעוררת אל ידה
ונוחקטת אל הייחוד והחורה והמעשים הטובים שעסק
ציום ואחר כך מוזרת למקומה וכן ציארנו צוהר (פי'
ויקהל דף ר"ג) ז"ל כליליא יסוי רעותיה דהא אחסטר
ומעלמא דא ונשוחיה נפקא מניה ויהדר לה לנארי
דכלא בגין דכל ליליא ולייליא רזא דרזין קיימא למנדע
אינון חכמי' ליבא. רקיעא דא תחאה ברזא דההיא
נקודה דקיימא כוה דאמון ההוא רקיעא כלול ומעילא
ומתחא ויקודא דלי' איהו לתחא כההיא שרגא דסקלא
כהורא אוכמא לחסיידא דנהורא חיוורא יקודו דיליה
איהו לתחא כההוא פחיל' במש' אוק הכי לתחא בההי'
נקוד' ציימא אחכלילת ומעילא כליליא אחכלילת מלחתי'
באינון נשוחיה דליריקא ואמר עוד לקומה שהמלאך סוריא
מומי' להעלות נשוחיה הלדיקים בכל לילה קרבן להקב"ה
והוא מריח נשוחות כענין שפחיד וולך המשיח להריח
דכתי' (ישעי' ג) ואריחו ביריח ה' והכוונ שורית בהם
ובמעשיהם אם ראויים לעלות לנעלה ואמר שם עוד
רזא דלנארי מרין כד האי נקודה מתעבדי' כאלהא
דמתעבדא מתהני ותהיא הנאותה דאחכלילת נשוחת
מהאי עלמא באינון עובדין ובההיא אורייתא דישראל
בה ציימא ומעלמ ההוא רעו דהאי עלמא וציה אחתני
בחדו ואחכלילת וכל סטרי' לנבחי' אסיקת לון לבר ואולידת
לון כמלקדמין ונשוחת' איהי דתחא השתא כמלקדמין ורזא
דא (אי' ג' כ"ג) מדשים לבקרים מדשי' ודאי כוה דאחיו'
עכ"ל לעניינו. וצוהר (פי' משפטים דף קט ע"ב) אומר
שליך ששמתו חעלה בכל לילה ע"י תורה ומלוח שעסק
ציום ופי' שם בחורה דאיהי עשר דברות וכו' ובעלות
חפילין וכו' ע"ש. וכן ליזמר בחפלת ערבית להקדים לה
חורה כו"ש (ב"כ פ"ה) אדם צא ומלאכהו בערב אם
רגיל לקרות קורא לנשוח שונה ולא יאמר אוכל. קיימא
ואישן קומא ואח"כ אחסלל וכל העובר על דברי חכמים
סייב מיתה: וסדר הלילה כך הוא קודם שיכבז יבדוק
במעשיו צומה שעשה ציום ההוא ויכתוב מעשיו ברעז
לכל ישכחם לקיים והעלתי נגדי תמיד וכ"כ בספר
המקידים וצוהר (פי' קרא דף קט ע"ב) ז"ל על פסוק
(קהלת ע"י) כי אין מעשה ומשכון ודעת וגומר אומר
ז"ל מאן דאית ביה עובדא טובא או דאיהו מוארי
דחושבנא הא אוקומה דכל ליליא ולייליא עד לא ישכב
ועד לא נאס צעי בר נש למעבד חושבנא ומעובדי'
דעבד כל ההוא יומא ויחוב ויינייהו ויצעי עלייהו
דחמי מ"ט בההיא שעתא בגין דבההיא שעתא אילנא
דמחא שארי בעלמא וכל ציין עלמא טעמין טעמא

(ה) ר"ל יש כמה בני אדם (ה) מעט

דמוחא וצעי בההיא שעתא למעבד חושבנא ומעובדי'
ויודי עלייהו בגין דאיהי שעתא דמוחא ואלין אקרין
מוארי דחושבנא עכ"ל. וכן פי' גם כן (צוהר פ"י וישב
דף קל"ה) וצמין הדודי יש עוד פרטים נחבארו
צוהר (פי' לו צרעי' מהיימא דף ל"ג ע"ה) וטוב
מאד שיבכה על עונותיו בהתודותו על עונותיו שכאשר
חעלה נשוחו על ידי דמעה בודאי שחעלה לנעלה
בקודש' שכל השערים נעלו חוץ משערי דמעה ואח"כ
יאמר אלא בכם גדולת ימיך חחיד לרורה וכו' שבו
שם מ"ב בראשי תיבות. ופי' בחיקונים שם סגולה
שם מ"ב הוא להעלות הנשמה לנעלה ולהקטירה מכל
מלאכי סבלה ומולא ענין זה חללנו (חקוני ז"ח דף א
ע"ג) בכחיבת יד ז"ל ואלין שבע חיצין אנגייתין
קרע שטן. נגדי' כש. צטר' לחג. חקצ' טעם. יג"ל
פז'ק: שקו' לית. עלייהו אמור שם כנפים שם כנפים
לאחר וגומר והאי שמה איהו סגולה דיליה לכספה
לנשמתא כד סליקא לעילא בכל ליליא ולייליא לאספדא
על עובדין טבין דבר נש ומלאכי סבלה ומלך ויזיקין
ורוחין וליין' ושדין ונהון פרחא לעילא בשמים אמון
מכל שם חכמ' אשפא מנהון ובשמי' אחון חכמה רגלה
ובשמי' אחון פרחא לעילא ואוק הכי לרוחא ואוק הכי
לנפשא (ולית שם מ"ב צלרחת מוחא דשערה ולית שם
מ"ב דאיהו דיוקנא דמלכא מקוק על מוחא ולית שם
מ"ב דאיהו דיוקניה איהו יד' יד' ק"א ואו"י ק"א יד' יד'
ואו"י דלית ה"א אל"ף ואו"י אל"ף ואו"י ה"א אל"ף שם
מ"ב דאיהו אהיה אשר איהו ליוז מ"ב צענ' על הכחב
דא אנגייתין) עד כאן לשונו:
ואחר שיחודה יכוון להעלות קרבן לה' ושנשוחו
חעשה השכינה מייין וקוצין עד חלות ובחלות
לילה השכינה חוזר לו נשוחו וזהו כוונת צידך אפקיד
רוחי. גם ראוי להכין חרנגול שיעיראו בחלית לילה
שהרי מלינו רבי עקיבא שהיה הולך בדרך והיה מוליך
עמו חרנגול כרסי' צפ' הרואה (ב"כ פ"ה) צהר' גם
אמר צוהר (פי' לך דף צ"ב ע"ב) ז"ל רבי אבא הוא
אחי מוטב ריא לבי' לרוביא לחמוי ורבי יעקב צברי הוא
עמיה אערעו בכסר טרשא כד צעו לנשכז אומר רבי
אבא לנארי דביחא אית הכא חרנגולא אל' מארי דביחא
למאי אער ליה בגין דקאיימא בלגוה ליליא מוגד' וכו'
הרי שהחכמים האלו לא היו סוואכים וול חר'
ומסידותם שיקילו בחלות והיו לריכים סיוע כ"כ
ולכן אני אומר שמי שאין לו חרנגול יבקש לו חר'
ישן עד חלות כדי שיקילו בחלות לילה וימשיכו
יש לו סכר כדכתיב בענין דוד עם אנשיו כי כחלק
היורד במלחמה וכחלק היושב על הכלים יחדו יחלוקו
וכן יחליטו או שיהיה בעל מלאכה שאינו מקפיד על
הדבר. ואם הוא צמקום שלא יש א' וההולאות
הקודמים ראוי שלא ישכב צומה מולעת ולא יטעוט
כל גוסו. ושמעתי שהתם כה"ר יוסף טיי' עלק ע"ה

שער הקדושה פרק ו

ויקונו על בית המוקדס המרוב ועל שמו המוחלט ובקוף על עוונותיו שהאריכו גלות השכינה שהרי פי צוהר (ס' ויקהל ריש דף קל) שצמלות לילה ה' זוכר לישראל אשר צמלות ולתרכזן ביתו וכו' ואז נשמות הלדיקי' חוזרים לגופם והולכתי אומרים להם הנה צרכו את כל עבדי ה' וגומר וצמלות לילה הוא שעת רגון כדפי' צוהר (ס' ע' כש דף קל"ו ע"ג) וראויה לתפלה שהקב"ה ימחול עוונותיו ושיחזרו בחשבה אח"כ יקום לעסוק בחורה וילבש לבושי ויכוון עלמו לקראת אלסיו וכן אמר צוהר (ס' נח דף ע"ג ע"ב) ז"ל ר' יהוד' קס ליליא חד לולעי צחורה צבי אופשיא צמחא וחסיא והוה תונן חד יודאי אמר ליה האי ונה איך אפשר והא אבן שחיה וכו' ר' יהודא לא (א) אסמך רישיה לגביה פתח ואמר (עמוס ד' י"ג) הכון לקראת אלסיה ישראל וכתוב (דברים כו ה) הסכת ושמע ישראל ולין דאורייתא בעיין כוונה ומלין דאורייתא בעיין לאתחננה בגופא ורעותא כמדא קס ההוא יודאי ואתלבש ויחייב לגביה רבי יהודה ואמר זכאין אסון לדיקיא דמשולמי באורייתא יומי ולילי אמר ליה רבי יהודה השתא דכוונה גרמך אימא מילך דתחבר כמדא דהא מילי דאורייתא בעיין חיקונא דגופי ותיקונא דלביא (א) לאלו צערסאי שכיבנא ובלבאי אמרנא מלין אלס הא חנין דאפילו חד דתיב ולעי באורייתא שכינתא אחתרת בהדיה ומה שכינתא הכא ואנא שכיב צערסאי ולא עוד אלס דבעיין (א) לחוחא וכו' דכל בר נש דקס לולעי באורייתא ושלג ליליא כד אהער רוח לסון צמלגו דליליא קודשא בריך הוא אחי לאשתעשעא עם לדיקיא בגנתא דערין והוא וכל לדיקיא דבגנתא דערין לייחון ליה ולייחון לאינון מלין דעסקין משווייה ומה קודשא בריך הוא וכל לדיקיא מחערנין לוממע מלי דאורייתא צעשתא דא ואנא האה שכיב צערסאי עד כאן לשונו :

בקרוב יעסוק בחורה שבעל פה או צונטה וכן חרנג המחרגם נפסק (איכה ב' י"ג) קווי רוגי בליה קווי שכינתא דישאלא שרי' בגלותא עסקי צונטה בליילא ארום שכינתא דה' שריא לקבלך . וכן אמר בילקוט (ס' ת"ר ק"א) קיאל' שלהי' ס' כי תשא על פסוק ויהי עם ה' יי' יום וי' לילה והלא כתיב (דניאל ב' כ"ג) ונהורא עמיה שרא (מכאן ג' ד') וכוונה כאור חסיה (חלים קלט י"ג) גם תשך לא יחשיך ויחן חסיה ומה יודע אימתי יום ואימתי לילה צעשתא שהיה ה' צ"ה וולתודו וקראת היה יודע שהוא יום וצעשה שהיה וולתודו ומשה היה יודע שהוא לילה עכ"ל . וטוב שיקום ועווד כל מה שיוכל לקבול כדי שלא יישן שכך היה עושה דוד המלך ע"ה כדפי' צוהר ס' לך לך דף ע"ב

(" כ"ל דגרסין בחזונו ") לא הפך פניו אליו למענו מה שאמר (" לטכין בגוף ובנפש פתלה ") ואי לא היי' לריך כהנה גם אי לא סוכרסתי לקום (" שכל לא זכור אפ"ה ואין תפלת לא יעשה עמך וכו' ")

שער הקדושה פרק ו

ע"ב ע"ג) ח"ח דוד מלכא הוה קס צמלגו ליליא דאי חיוול הוה יחיב או שכיב צערסיה והוה אמר שירין וחושבתי לא אלס כמה דכתיב (חלים ק"ט ע"ג) חלוח לילה אקום להודו' לך אקום ודאי צעמידה לאתעסק' צעירין ותושבתי דאורייתא עד כאן לשונו . ואפשר שלזו כיון גם כן הכתוב צאמרו קווי רוגי דהיינו קווי מעווד . ולפתוח אס אין צו כח לעמוד וחחלח הקריאה אס יבא לו שינה יקום ועווד שהעיקר הוא לקשר לילה ציוס ע"י עסק החורה כדפי' לעיל וכן יקר' חלמודו בקול רס וירויש שלא יישן ושלא ישכח ונונו כו"ס (משלי ד' כ"ג) כי חיים הם לעולמיהם . וצמלח המרים קולו צעשת לייורו האריכו צוהר (שניי ד' ל"ט) צפוק (שיר ז' י') וחך כיון העוב הולך לדורי לומישרים ע"ס . וכלל הכל מיי שירלה להחוויר צודה זו ישחל צונעשיו לקניית הנשמה שהרי אמרו צוהר (ס' ויקר' דף כ"ה ע"ב) שמי שזוכה אל הנשמה הוא המחבר כהדיה צעסק החורה ומלות לילה עד צוקר והעעם כי הנשמה נוחתת לו כח וכבר פי' לעיל שהנשמה נקיתה ע"י עסק החורג' ע"י נהרת החושבו' גם פי' בחיקווי' (ד' ק"ג ע"ג) שבעלי חשונה זוכים לנשמה יחיר' בכל יום ולכן לא יקשה לבעל חשונה לקום בחלות שהנשמה צחה לו עמוקם הנקרא כח :

גם מהדברים הלרבים לקניית מדה זו היא התקדש האר' ציוס כראוי ועהר' ומשפוחיו ועוקב בחור' לעשות נחח רוח ליולרו ולא לשום דבר מדברי העולם וציה מוסק נפשו מהעשיה והוא מחדבק בקדושה וציה יזכה אל הנשמה הנה נודע כפי ויה שביארנו צערסיה הקודמים ע"י מאמרי הרשבי' ע"ה שקניית הנשמה ע"י עסק החורה ועהרת המחשבות וצוהר (ס' תרומה דף ק"ח ע"ב) פי' שעי' הנשמה השכינה מחערורי' אל הייסוד ז"ל צענין הנשמה ודא איהו דבגין' אחנהירת צויל' ללחנה' לעילא ואמר ברא אחכלילה מאן דאחכלילה וכו' . והנה בהיות האדם ומשחף צעשיה ואינו מכוין צמי שהוא לפניו שהוא מלא כל הארץ כבודו הרי הוא גשמי והוא צעשיה ואין לו נשמה וכן הענין באכילתו ובצרכותיו אס יצרך צנחא וצנחון ויכוון לתח שבת לקונו שהוא חמיד לעניו וזהו כוונה ברוך אתה לטי הספט ולא יצרוק צרכה ופי' צמולה וכן באכילתו שאוכל כמי שאוכל לפני המלך ומכוין באכילתו כפי מה שנחצאר צמקומו הרי צזה ומחלק מהגשמות ומקדש נפשו צמחיות העליון ויזכה אל הנשמה ואז השכינה שור' צו וכיון שהוא צמדרגת חיל לא חגבר עליו השינה אונס מיי שהוא גשמי צמרכיו הרי הוא צעשי' והשינה שהיא חמייה מחגבר עליו שהלואי שיזכה אל הרוח : הענין ס' הגורם קדושה המחשבה הוא בהחנה האדם צעשת ימי המעשה כראוי כמו שיחצאר כדי שציוס שבת יקבל קדושה שבת וימלא השבת צית קיבול שחשנה צו קדושתו ועל זה לווה הקב"ה צעשתה הדברות (שמות כ"ח) זכור את יום השבת לקדשו ששת

ימים מעבוד ועשיית כל מלאכתך ויום השביעי שבת וגו' ופי' צוה שפי' לעיל צעשר זה צ"כ שכל הימים הם יונקי' מיום השבת כמו שהוכחנו שם ושם העתקנו מאמרם ז"ל שאמר זכור את יום השבת שחשך מונה לשם שבת כדפי' שם והכוונה היא שקדושה שבת היא קדושה עליונה מאד ואי אפשר לו לאדם להשיג' מפני שהוא מלווה צעשת ימי חול שגולטיס ל"ט מלאכות וכו' כמו שהארכנו שם ולכן לריך שכל יום יקדש עלומו בקדושה שבת כדי שחשך יבא יום שבת יוכל לקבל קדושתו והוא כמשל האדם שהוא צמחך שאס ילא לאור ויקבל אור השמש צמקפו יחשיך ענינו ולא יהנה ומתיקות אורו וכמו שאמר הפסוק (הושע ז) ונדעה נרדפה לדעת את ה' כשמר נכון מולאו שאור השמר ומאיר מעט מעט כן אור קדושה שבת היא קדושה עליוני' והאלילות שחאיר עתיקא קדישא כדפי' הרשבי' כמו שהארכנו שם (ומי' ווי' יוכל לקבל הקדושה הגדולה ההיא והוא משל גם כן לצבד שנפלו צו חממים משמן וכיולא שאס לא ירחף וילובן כראוי לא יוכל לקבל שום לצב כן הצא לקבל אור שבת מזהה ונפשו מלולכח מכתמי עונותיו שאין אור הנשמה העליוני' שורה צו כי אין לו מוקם לנוח . ולזה לריך לזכור השבת מאחד צעשת כדי שכל יום ויום יתקדש עד שחשך הצא קדושה שבת כבר האדם מלווד צה ומחלל כסא מחוקן לשרות צו וזהו שאמר זכור את יום השבת ומלח זכור הוא מחוקן שלעולם לריך לזכור קדושה יום השבת לקדשו פירושו כדי שחוכל לקדשו ולקבל קדושתו צלוסן שחשך יבא יום השבת יאיר בכל הימים צחוקק שכל הימים נחקנו כראוי וכללו צנקודה האמלעיית ואס אין הימים מחוקקים שימלא ח"ו פגם צהס לא יאיר השבת צהס מלרס שאינם יכולים לקבל אורו וכל זה מולד נשמת זה האיש הפוגם הוא לא יקבל ההארה ההיא מפני שלא חקן ומחלל זה הענין חקר צפני דברים חקר ציוס שבת ומקדושה שבת ומקר צעשת ימים הצאים שלא קבלו יומי השצוב שצברה אור שבת כראוי כדי שיאירו צצוב הצא כראוי ולכן נכון הוא ציוס ששי לשוב צחשונה שלימה ולהחודות מכל מה שפגם צעשת ימים כדי לקבל אור שבת כראוי כדפי' . ואפשר שלכוונה זו היה דבי פלוני מחענה צכל ערצ שבת . ואמרנו אור שבת הכוונה היא הנשמה יחירה שכל אחד יקבלה כפי זכות מעשיו צעשת יומי המעשה ולכן אמר הכתוב (שמות כ"ט) ששת ימים מעבוד וגו' פירושו כדי שחוכל לקבל קדושה שבת לריך ששת ימים מעבוד ופי' שחסייה צמודתה עבד :

ותגא'ם שחייב העבד לרצו פי' הרשבי' עליו השלום צפיקודין נדעס צפוק ס' צהר סיני צפוקק כי לי בני ישראל עבדים ולא נעתיק כל דבריו כדי שלא להאריך אלס היולא מכלל דבריו אמר שכלל עבד הם צ' צמיות . כלל עבד היא החפלה הנקראת עבודה כמו שאמרו איזוהי עבודה שכל צו חפלה . ובכללה לעבוד

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'כח' and other small annotations.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the word 'הכח' and other small annotations.

לעבוד להקב"ה בכל מיני עבוד' שהם המלות כעבד
העובד לרבו ומני שהוא מלווה לעבדו וכלל זה אע"פ
שלא נחזו רבי שמועון בן יוחאי עם כחצ' צמ"ה ס"ה
שער ז) כי ויחלף העבד הוא ליהר' שלא יעשה שום
דבר הסך רלון אדונו וזו היא צמיח' ל"ח. ויחלף
העבד האריך עם צמ"ע"ש והצמיח' הב' בעבד הוא
עסק החורה וכלל א' מאלו לריך לשחק צמיח' בן
ועבד ישראל נקראים עבדים שנאמר ויקרא כח נח) כי
לי בני ישראל עבדים ונקראים בנים שנאמר (דברים יד
א) בני אדם לה' אלהיכם צמיח' החפלה לריך להיות
עבד וכן עבד לחקן מה שנוגע וישיבה ולמטה בעולמות
החמורים וליימר בחלילות ששם נקראים בנים.
והיודע מה שפירש רבי שמועון בן יוחאי עליו השלום
צמ" סקודי צמיח' קוד' ההיכלות צמכות ק"ש וצמח'
י"ח יראה שהכל נעשה כאחד עבד וכן נעסק החורה
אחר שכאשר האדם אינו יודע ומכיר את קונו אלא
לפי הפשט דרך כלל נקרא עבד וכן פירשו בחיקונים
ששם סקודי ושהם צמטורו' ונקרא עבד ומשם הוא
הטומא והטור וכו' כדפי' לעיל צמ"צ. וכאשר הוא
בן הוא שירוע בסקודי חורה שהם בחלילות כבן המעשה
בגזי' אביו נקרא בן זהו כלל דבריו עם ובר"ו (פ'
ושפטים דק קע"ו) פירשו הדברים ע"פ היות העוסק
בחורה שיקרא עבד ואמר ז"ל (שמות כא ז) כי חקיה
עבד עבדי שש שנים יעבוד ויחלף קנין דיליה אלא
בסקודי חורה וטעמו' עבד ה' כליל שיה' סקודי צמטור
שית סקודי ושהם ובהון אים ליה לבד נש' למעלה
לחאריה למהו ליה עבד מוכר קנין כספו דכסף ימינא
דאברהם סקוד' רבגא דיליה אורייתא ומחון אחיהבת
ווחן דאשחל בה בגין לזכאה לעלמא דאחי אקרי קנין
כספו עלמא (דרכוסא עכ"ל. ואמר עוד לקומיה שני
פרטים שהאדם נקרא בהם עבד האחד בחפילין ואמר
דאיהו עבד דיליה בעול חפילין על רישיה ואזן דיליה
רליעא שחיתא למשמע קריה שמע דשומע בכל לשון שאחה
שומע. וצמיח' צ' בחפלה כמ"ס ז"ל שלש ראשונות
דומה לעבד המוסר שצמ' ע"פ אחרונות כעבד
סקבל ע"פ מוכרו וכו' והנה לכל הצמיח' האלו רמז
הכחוצ צמטורו' (שמות כט) ששח' ימים תעבד שכאשר
יסוקנו הימים צמטורו' אלו יהיו כסא לקבל אור
שבת ועמה ראוי לדעת היכן רמז צמח' צמיח' בן לפי
דברי הכספי' ע"ה שאמר שריך האדם להיות לעולם
עבד וכן כאשר אס בחפלה אס בחורה וי"ל שרמז
צמח' צמ' אס יום השבת לקדשו ששח' ימים ויודע כי
יום שבת שהוא אור החלילות היא צמיח' בן וכבר אמרנו
כי זכור הוא וקוד' ולעולם לריך לזכור צמיח' בן שהוא
יום שבת אפילו בששח' ימים שהוא קוד' עבד ולבד
יום שבת שכולו לה' אלהיך ואין חפלה יום שבת
כחפלה יומי חול ואין עסק החורה ביום שבת נעסקה

ציומי חול צמיח' החול יכוון צמט קדרי ושהם צמטורו'
וביום שבת יכוון אוחס צמט קלוות בחלילות ששם וקוד'
כדפי' (בחיקונים דק ה) וכל הקדושות הנסוגות ציום
שבת שהם קדושת הנושבה קדושת הדיבור והענוה
שבאמרנו לעיל וביארנו צמ"צ מייב להחנה צמט צמיח'
החול כדי שכאשר יבוא יום שבת יוכל לקבל אור הכשמה
יתירה כראוי וכן מוצן מדברי רבי שמועון בן יוחאי עליו
השלום בחיקונים (שם ד י"ח ע"ב) ז"ל דצמח' דשכינתא
איהי בגלותא אחרת צה ולא תלך היתה ונות אלא
בשבת ויומין ענין ובהוא צמח' אחרת ע"פ צמלה
וכמה נפשות יחירין קא נחמן עונה לדירא צישראל
הה"ד (שמות לא יז) ושערנו בני ישראל את השבת לעשות
אח השבת לדורותם זכאה איהו מלך דוחקן לה
דירה נאה בלציה וכלים נאים בצמרים דיליה ואשה
נאה בצמח' דצמיח' שריא שכינתא עילאה דאיהי
נשומה כל מי עליה עכ"ל. וביאר כי דירה נאה
בלציה היא עהרה ומשכנות הלצ' וההורים רעים
וכלים נאים בצמרים וכו' שלא יהיו פגומי' והנה ז'
בדאי שהיא לריכה לכל ששח' ימים כמו שהיא לריכה
ליום ז' שאם אבריו פגומים ששה ימים לא יספוק מה
שיתקן ביום ז' כנגד מה שפגם בכל שאר יומי השבוע
ואשה נאה בצמח' היינו הנשמה שהיא בששח' יומי
חול שלא היחה פגומה ובה זוכה ששח' עליו
הנשמה היחירה וז' דצמיח' שריא שכינתא עילאה
דאיהי נשומה כל מי עליה שומנה חוספת נשומה יחורה
והיינו מה שפירש וימין זכור את יום השבת שהוא
וקוד' שלעולם בששח' יומי חול לריך לזכור קדושת שבת
ולעשות הכנות טובות אלו דירה נאה וכו' כדי שיוכל
לקבל אור שבת שישרה עליו וכן בששח' יומי שהשכיח'
מזדווגת עם ת"ח העוסקים בחורה אס לא יעשו לה
חיקונים אלו האמורים ודאי שלא תשרה בהם דאיהי
לא שריא על נשומה פגומה כאמורנו (ויקרא כא י"ח)
כל אים אשר צו מוס לא יקרב ולכן לריך האדם לטהר
משכנותיו ולחקן ומעשיו לעול' ולעשו דיר נאה בלצו לחקן
הלצ' בכל הפרטים שדברנו לעיל בחיקון הלצ' בעשה
ול"ח וכלים נאים בצמרים דיליה אס שלא יהיו פגומי'
ויהיו צם נוי ויוסי חיקון המלות אשה נאה בצמח' תיה
עיקר חיקון הנשמה הוא על ידי החורה וכוונת
החפלה כי הנשמה היא מעולם הנושבה וחיקונה
קשומה ויוסי' על ידי הייחודים שאדם עושה על ידי
מושבתו על ידי זה הוא מואירה ורומח בה שכאשר
יצא יום שבת יהיה נקל לו עהרה הנושבה וכל
הקדושות שיהוה האדם ביום שבת יהיו נקלים לו
לעשות צימות החול ומעט שציום שבת כל הימים
קבלו כל יום ויום ומקלת אוחס הקדושות ולא יהיה
קשה לאדם לנהוג מה שלא עשה באופן שאס לא חקן
בששח' יומי השבוע דבר וצא שבת והנהרה ששומה

רולה
נפילי' וכו' וכו' וכו'
עולם שחוק

ורולה לעשות כל הקדושות הנסוגות צו יועילו לו כל
הקדושות שנהג צמח' שיהיה נקל לו למשך אוחס
הקדושות מהנקודה האמלעיה לכל הימים אכל אס
השורש שהיא הנקודה אינה מחוקת כראוי יהיה
קשה לו חיקון כל יום ויום להאירו ולקדשו בקדושת
מושבה ודיבור וכיולא ולזה לריך הצא לקדש עלמו
יקדש בחפלה ששח' ימים מן הטעם שפירש ואס צא
לסוצ צמח' שלא זכר את קונו צימי המעש' יחקן
השבת כהלכתו ולפחות בערב שבת יחקן דירה נאה
בלצ' לפחות המעש' מהצלי העונה' ויחשוב צמח'
שבארנו צמ"צ משער זה כי השצ' הוא מעין העה"צ
כאמר ז"ל מי שערב בערב שבת יאכל בשבת וכו'
וכן ראוי שיאמר אדם בלצו אחר שיתקן לרכי' שבת
מאכילה ושח' ומה חקנתו לעולם שכולו שבת ולכן ראוי
שציום ו' יחבורד ומקלת היום לפשט צמח' שעשה
בששח' ימים כדי שישב בחשונה ובה הימים יוכלו
בנקודה האמלעיה שהיא השבת כדפי' עס ונשומה
חפיה נאה וע"י כוונת החפלה כדפי' ואיצריו נאים
מחוקנים על ידי הרהור חשונה לפחות ויהיה צה
הנה ששח' צו חוספת הנשמה כדי שיוכל לסוצ
אח"כ הרי דברנו דרך כלל בחקון יומי המעשה שריך
להיות עבד וכללות יום שבת אכל יש עוד ההכנות
הראיות לעשות ציום ששי כדי לקבל השבת וההכנות
הראיות לעשות בשבת עלמו והם נחבארו צוזהר
(ויקרא דק ר')

והעיקר שריך האדם לעשות ציום הששי בגופו
לקנות קדושת שבת ונשמה יחירה היא טיב'
צו' קאה כדי לפשט לבוש רוח חול וללבוש רוח
קדושת שבת שהוא רוחא רשעי' ומעתיקא שריך טיב'
וכולי האי ואולי שישרה עליו אוחס הרוח הקדוש ומהם
החשונה בהרהור ונעשה והכלל כי זריזות ונקיות
ועהרה כלם לריכים להעשו' צמ"ש כדי ששח' אלו
אחריהם הקדושה שהיא קדושת שבת וע"י הכנות אלו
שהא דירה נאה בלצו ואצריו נאים ונשומה וצמח' חקן
ס"ז אלו אין חיקון כלל ואין הקדושת מולאה חקוס
לנוח וירויח מה שחיון ששח' עליו קדושת שבת כראוי
חביאהו לידי ענה ויראח טעא ומסידות ורוח הקדש
כזכר צמח' ר' פנחס כי מי הגורם שלא יהיה עניו
יראח טעא ומסיד וילכו גובר עליו ומני שאין לו נשמה
שחיה גוברת על ילכו וכיון שצמח' לו נשמה קדושה
בדאי יגבר עליו ויהיה ענו ויראח טעא וכו'. ולפי
דברי הזהר צמ" ויקהל כ"ל כי אחר שיעבול אסור לו
לעסוק צעשיית תלכה אלא בחיקון לרכי' שבת והנכון
שאחר העבילה יעסוק בחורה עד שיקבל שבת כי
הטבילה הוא כמעט הקבלת שבת וז"ל עס כד עאל
שבתא אלטריכו אינון עמא קדישא (לאסחאה גרמיהו
משמשא דחול מה עמא צמיח' דצמול רוחא אחרא

נפילי' וכו' וכו' וכו'
עולם שחוק

לעבוד עמא : (

תחלים קל"ח א' ה' מקדמי וחדע חסה ידעה שחתי וקומי צנחה לרעי מרחוק וגומר כי אין וזה כלשוני הן ה' ידעה כולה וכמו שהלך אחר צענין ההשגחה אנה אלך מרוחק וגומר אם לקח שמים שם חסה וגומר ודע שכל הצמינות האמורות צענין עקרא ושראש דכל עלמין הכל נחגלה על ידי המדה האחרונה כמו שאמר הרשב"י במאמר הזה ולשוואה רעויה זהה הוא דגם דלקרי יראה שכל הצמינות האלו מוטבות על ידו והשגחה יחברך אלינו הוא על ידי המדה הזו כי הוא חוסה כל האלילות העליון וזה לומר נשמותיו כמו שהארכנו בשער היראה פ"ט ועל ידו מחגלה גדולה המחליל העליון וממשלתו כדפירשנו בשער היראה סקך ראשון וצמיחה היראה הרומקיות הזו הוא שהרשב"י ע"ה מזהירנו כמה דברים קול וריצור צדחילו וכחמו מולה דחמילו וכחמו וכיולא הרבה שהכוונה היא שידע האדם לפני מי עומד ולא מי עוזר ועושה מלה או עוסק בחורה ולא יסא עושה המלה מלות אנטים מלומדה וכוילא לענין החסלם והחורה אלל פיהם דצק צקונו כראוי ומלה היראה הזו ימשך לאדם הכונה צנפשו להקטין עלמו לפני גדולת צוראו ואי אפשר לאדם שידבק נפשו בצלחיו וימשך קדוש' עליו אם לא שיכניע נפשו לפניו ויעריך עלמו לאין נגד גדולתו ונגד כל נדבותיו עליון וכן פ"י רשב"י ע"ה (צזוקר פ' יחור דף ק"ט ע"ה) ז"ל צנין דמלה דלעילא צין דקודשא צין דקטרא אמר לא יכיל צר נס לאמסכא רוחא דלעילא לחסא ולמקצב גביה אי לא דחילו ויכוין לביה רעותיה) דחסילו וחצירו דלצא וכדין ימשך לחסא רוחא דלעילא ורעותיה דאלטרין ואי לא יטוי לביה רעותיה דחילו להסוף קטרא לא יכיל לאחדצקא ציה רעותיה עכ"ל. וכאשר יראה האדם להצק צקונו בעוקו בחורה או בחסלה יחשוב בחסל' ציראה האמור' ויכנע ואז יהיה הקדוש צנוך הוא נמלא אהו ולא יוכל להספר ממונו צנקל כי הקצ"ה מול עלמו לעולם נמלא ומלוו הוא. אלל מול האדם מול עלמו וכשמוחו והקליפות המפסידות צינו לצין אלהיו לרין זמן עד שיכנע וישריד ממונו הקליפה וידבק צקדושה.

והנה שתי צמינות אלו האמורות לקניית הקדושה ציאלה לנו חורחיו הקדוש צריש פנשה קדושי' כלפך רחם לצאך בילד נדבך צו וישרה קדושתו עלינו שאמר (ויקרא י"ט צ) קדושים חסיו וגו' החסילה לצאך הדגוה קניית הקדושה ואמר חיש אמו ואצין חירלו. וגורע שאצין ואמו הם קצ"ה ושכניתיים כמבואר צזוקר כמה סעמי' והקד' האם שצם עיקר היראה לפני צענר היראה ואמר אמו ואצין ולא אמר האסוהאז חירלו להורו' שראו שירא מאמו צמה שתי אמו ואצין צמה שה' אצין דהיינו סחולידוהו והעיטו עמו וראוי שלא יקניע'

מחלים קל"ח א' ה' מקדמי וחדע חסה ידעה שחתי וקומי צנחה לרעי מרחוק וגומר כי אין וזה כלשוני הן ה' ידעה כולה וכמו שהלך אחר צענין ההשגחה אנה אלך מרוחק וגומר אם לקח שמים שם חסה וגומר ודע שכל הצמינות האמורות צענין עקרא ושראש דכל עלמין הכל נחגלה על ידי המדה האחרונה כמו שאמר הרשב"י במאמר הזה ולשוואה רעויה זהה הוא דגם דלקרי יראה שכל הצמינות האלו מוטבות על ידו והשגחה יחברך אלינו הוא על ידי המדה הזו כי הוא חוסה כל האלילות העליון וזה לומר נשמותיו כמו שהארכנו בשער היראה פ"ט ועל ידו מחגלה גדולה המחליל העליון וממשלתו כדפירשנו בשער היראה סקך ראשון וצמיחה היראה הרומקיות הזו הוא שהרשב"י ע"ה מזהירנו כמה דברים קול וריצור צדחילו וכחמו מולה דחמילו וכחמו וכיולא הרבה שהכוונה היא שידע האדם לפני מי עומד ולא מי עוזר ועושה מלה או עוסק בחורה ולא יסא עושה המלה מלות אנטים מלומדה וכוילא לענין החסלם והחורה אלל פיהם דצק צקונו כראוי ומלה היראה הזו ימשך לאדם הכונה צנפשו להקטין עלמו לפני גדולת צוראו ואי אפשר לאדם שידבק נפשו בצלחיו וימשך קדוש' עליו אם לא שיכניע נפשו לפניו ויעריך עלמו לאין נגד גדולתו ונגד כל נדבותיו עליון וכן פ"י רשב"י ע"ה (צזוקר פ' יחור דף ק"ט ע"ה) ז"ל צנין דמלה דלעילא צין דקודשא צין דקטרא אמר לא יכיל צר נס לאמסכא רוחא דלעילא לחסא ולמקצב גביה אי לא דחילו ויכוין לביה רעותיה) דחסילו וחצירו דלצא וכדין ימשך לחסא רוחא דלעילא ורעותיה דאלטרין ואי לא יטוי לביה רעותיה דחילו להסוף קטרא לא יכיל לאחדצקא ציה רעותיה עכ"ל. וכאשר יראה האדם להצק צקונו בעוקו בחורה או בחסלה יחשוב בחסל' ציראה האמור' ויכנע ואז יהיה הקדוש צנוך הוא נמלא אהו ולא יוכל להספר ממונו צנקל כי הקצ"ה מול עלמו לעולם נמלא ומלוו הוא. אלל מול האדם מול עלמו וכשמוחו והקליפות המפסידות צינו לצין אלהיו לרין זמן עד שיכנע וישריד ממונו הקליפה וידבק צקדושה.

מסליהם וזמנתי' ונמלאים וכו' וכן בהזמון האדם ובהסנין עלמו לקבל הקדוש הקצ"ה ימלא לו אלל אס חינו מכין עלמו כראוי לא ימלא הקצ"ה אליו ומה שאמר ימלא ולא אמר ידרש לך הורה על מה שאמרו צל ליער מסייעין אותו כי מלוי הוא חסוב יותר מדריש' ואומרו לך פ"י מלך לרין הוא סימל לך אלל הוא מעלמו הוא מלוו ולא מעצמו יזניחך לעד והוא והוא כענין וס שאז"ל אם יוס מעצמו יומיס מעצך ועל לצ' איהצים שהיו זה אלל זה זה פנה לירכו דרך יוס כה למחזה וזה פנה ג"כ לירכו דרך יוס כה למערב נמלא ציניהם והלך צ' ימים והיינו יומים מעצך והיינו יזניחך לעד ועוד יכלה יזניחך לעד שלא יהיה מצני עלאה הנקראים עבדי ה' כדפ' צזוקר צומחצ' כדפ' צפ"ד. ולכן לרין האדם כשיחמיל לחסין צקדושה ולהצק צקונו יוס א' סימון לו יוס אמר ציען שיהיה לו טורח כסלים למולא הדצקות ממה שהיה לו וכמו שאז"ל אם שכת חסכה שכת אדם ונעט מעשכין אותו הרבה והיינו אומרו מעצמו אפילו עזיזה מועטט ולא אמר אם חזניהו והיינו יזניחך לעד ען הטעם האמור שהוא ע"ד אם יוס מעצמי וכו'.

עוד מהדברים הגורמים קדושת המחשבות נילה לנו שלמה המלך ע"ה באומרו (משלי י"ג) גול אל ה' מעשיך ויפוגו מחשבותיך והכוונה היא כמה דברים וכולם נוגעים לקדושת המחשבה. הא' כפשוטו שהוא כענין (תלים נח כג) השלך על ה' יחבך וכו' ובמרא שיהבך פ"י משא והכוונה משא דברי העולם לענין כלכול האדם בני ביתו ופרנסתו ומקחו ושישליכם על ה' שבידו לתקן הכל וכל' אלו דברים יבלבלו אל האדם מחשבתו ולזה אמר גול אל ה' מעשיך וכו' יפוגו מחשבותיך וזו מעלה ממדות הבחון כמו שהאריך בח"ה שהוא מנוחת הנפש מפגעי העולם ומללכת בדרכים וביצוא שהוא בוחב באדונו שלא יחסר לו פרנסתו כמ"ש (תלים כ"ג א) ה' רועי לא אחסר כי יודיד שהוא כראו הוא הוא יודע עניינו נמוכ לו וכמ"ש דוד המלך ע"ה (שם קלא ב) כגמול עלי נפשי וכאשר יתחוק האדם בכחון בו ית' תחיה סבה גדולה למהרת המחשבה כי כיון שמשליך כל דבריו על ה' אין לו מחשבה אחרת אלא אותו הדבר שהוא עוסק בו תפלה או תורה או מציה הכל היא לעבודת אלהית בלי שום פניה. זהו פשט הכתוב ידעה גול אל ה' מעשיך הוא כראית אברי גופו כענין (דברים ל"ו ו) הוא עשך ויכוננך כמו שפ"י רז"ל הקדוש כרוך הוא ובית דינו נמנו על כל אבר וכו'. גול אל ה' פירושו שאע"פ שאברי האדם וגופו הם נשמיים כאשר יגול אותם ויקשרם בשרשם שהוא יודיד יורכבו האברים ויכונו המחשבות ודבר זה פ"י הרשב"י ע"ה כמה פנים שנמצא יודיד נרמו באברי האדם אמרו בתיקונים (ד"קל) ז"ל יודיד הוא אשתכח בכל אבר ואבר הוא אשתכח בדי גונון דשערא ובר' גונון דעיניא ובר' "אדרין דאורגא ובר' גונון דאנפין ובקלא ובדבורא ובקריאה ואמירה ובעשיה דידין וככל אבר ואבר דגוסא איהו יודיד וכו' עכ"ל לעניינו. ושאר לשונו העתקנו

מסליהם וזמנתי' ונמלאים וכו' וכן בהזמון האדם ובהסנין עלמו לקבל הקדוש הקצ"ה ימלא לו אלל אס חינו מכין עלמו כראוי לא ימלא הקצ"ה אליו ומה שאמר ימלא ולא אמר ידרש לך הורה על מה שאמרו צל ליער מסייעין אותו כי מלוי הוא חסוב יותר מדריש' ואומרו לך פ"י מלך לרין הוא סימל לך אלל הוא מעלמו הוא מלוו ולא מעצמו יזניחך לעד והוא והוא כענין וס שאז"ל אם יוס מעצמו יומיס מעצך ועל לצ' איהצים שהיו זה אלל זה זה פנה לירכו דרך יוס כה למחזה וזה פנה ג"כ לירכו דרך יוס כה למערב נמלא ציניהם והלך צ' ימים והיינו יומים מעצך והיינו יזניחך לעד ועוד יכלה יזניחך לעד שלא יהיה מצני עלאה הנקראים עבדי ה' כדפ' צזוקר צומחצ' כדפ' צפ"ד. ולכן לרין האדם כשיחמיל לחסין צקדושה ולהצק צקונו יוס א' סימון לו יוס אמר ציען שיהיה לו טורח כסלים למולא הדצקות ממה שהיה לו וכמו שאז"ל אם שכת חסכה שכת אדם ונעט מעשכין אותו הרבה והיינו אומרו מעצמו אפילו עזיזה מועטט ולא אמר אם חזניהו והיינו יזניחך לעד ען הטעם האמור שהוא ע"ד אם יוס מעצמי וכו'.

בשער היראה. עוד פ"י בתיקונים (שם ד' נח) שימצא שם יודיד בגופו של אדם יי ברושא ה' ה' בידין. ו' בגופא ז"ל (שם ד' קכ"ו) ת"ח אינה רישא ואיהו מדה דעיינין דאורגין דאנפין בתרין נוקבין דחומטא מדה בפומא שקל הקדש דא ו' שקל דגוסא כנפי השקל ה' אצבעו דימינא וה' דשמאלא ובגין דשמא דידיד איהו מדה ושעור ומשקל אמר קרא (ויקרא י"ג לה) לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה עכ"ל. עוד פ"י בתיקונים (תיקון ל"ב) שהשם מלא באלפין יודיד ק"א וא"ו ק"א נמצא רומז באברי האדם ז"ל ובגין אתקשר שוקא ימינא דאית ביה תלת סרקין עם הרועא ימינא לשריא ביה ה"א וכן הרועא שמאלא עם שוקא שמאלא דשריא ביה ה"א וכן גוף וברית אינון ו' ושריון בהון א' דאיהו אימא ואתעבידו י"ג וא"ו י"ד שריא בעשר אצבען דידין ובעשר אצבען דרגלין משום דאתחלתא דשמיא קדישא מחמה שריא דאיהו באצבעו כתר עליא' שריא ברישא דכ"ג דתמן מחשבה סתימא וכמה דמחשבה איהו סתימא הכי איהו סתים עכ"ל ואמר לקמיה ארבע יסודין דגוסא בהון שריא יודיד עכ"ל לעניינו. ועוד בתיקונים (תיקון ז"ח ד' כ"ט ע"א) כתיבת יד שכל אבר ואבר שבאדם כלול מעשר ורומז לשם יודיד ק"א וא"ו ק"א ובאמר עליו (ראשית א"ב) נעשה אדם שיהיה הוא פ' במ"ק. ושכינה דמות אדם המשלמת בחינה עשירית ככל אבר ואבר ובסוף דבריו אמר דא שכינתא תתא איהו שלימו דעילאין ותתאין והכי אזיל ככל אבר ואבר ובכל ספירה וספירה ואמר נעשה אדם עד דאתכלילת שכינתא בכל ספירין ובכל אבר בהווא זמנא דאישתלימו כל איברין בה כלל הד לעשר כגוונא דא יודיד ק"א וא"ו ק"א לבתר נחית לארבע וכו' צ"ע שם עכ"ל.

ואחר הצעת ידיעת המאמרים האלו יתבאר הפסוק על כ"י בחינות וכולם נוגעות למעשה האחד גול אל ה' מעשיך הוא כי אחר שידע שכל אברו שהם נקראים מעשים כדפ"י חתומים בשם יודיד צריך שלא יחטא בהם כמ"ש הכתוב (ויקרא י"ג לה) לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה ופי' שארבע מדות אלו הם כנגד שם יודיד בשפט"ו מדה ה' משקל ו' משורה ה' ואמר הרשב"י ע"ה (תיקונים דה קבו) לעיל מהאמר שהעתקנו ובגין לא תעשו עול במשפט במדה וכו' במדה דא מרה דשעור קומה דכל מאן דלאו איהו בעל מדות אכחיש שיעור קומה דלעילא ולא אתנמיל מתמן דעשר ספירין דלעילא כלהו אזלין במדה מספרא דאת ובמשקל מספרא דאת ו' חרי' מאוני השקל אינון ה' ה' עכ"ל ואחר היות האברים נקיים והם כסא אל יודיד יכונו המחשבות וכדפ"י לעיל במפרק ששי שהמחשבה העליונה אינה שורה אלא כסא שלם ומתוקן כראוי וכן כאשר יחשוב שהמוחין שבראשו יש בהם רמז שם יודיד ה' מוחין כנגד שם יודיד והם כנגד ד' פרשיות שבתפילין שהם נקראו יודיד כדפ"י בזהו ראוי שיפחד מחשבותיו והיינו בכלל גול אל ה' מעשיך שפ"י ששם יודיד נרמו ככל אבר ואבר שבאדם ובמדת כד' מוחין רמזו יתור. ועוד נתבאר ענין זה יותר בארוכה ביאר הרשב"י ע"ה (שם ד' קכ"ט) ד' בחינות ראיה שמינה ריח דבור. ואמר אחר כך לית תיקונא מאילן דאתון דלא אתכלילין כה' ספירין דאנון יודיד ק"א וא"ו ק"א וארבע אתון דאנון יודיד איהו לא אשתני בכל אתר. איהו שמע לשמאלא כישראל ואסתכל בימינא עליהו וכדרום איהו מרחף עליהו הה"ד ראשית

מסליהם וזמנתי' ונמלאים וכו' וכן בהזמון האדם ובהסנין עלמו לקבל הקדוש הקצ"ה ימלא לו אלל אס חינו מכין עלמו כראוי לא ימלא הקצ"ה אליו ומה שאמר ימלא ולא אמר ידרש לך הורה על מה שאמרו צל ליער מסייעין אותו כי מלוי הוא חסוב יותר מדריש' ואומרו לך פ"י מלך לרין הוא סימל לך אלל הוא מעלמו הוא מלוו ולא מעצמו יזניחך לעד והוא והוא כענין וס שאז"ל אם יוס מעצמו יומיס מעצך ועל לצ' איהצים שהיו זה אלל זה זה פנה לירכו דרך יוס כה למחזה וזה פנה ג"כ לירכו דרך יוס כה למערב נמלא ציניהם והלך צ' ימים והיינו יומים מעצך והיינו יזניחך לעד ועוד יכלה יזניחך לעד שלא יהיה מצני עלאה הנקראים עבדי ה' כדפ' צזוקר צומחצ' כדפ' צפ"ד. ולכן לרין האדם כשיחמיל לחסין צקדושה ולהצק צקונו יוס א' סימון לו יוס אמר ציען שיהיה לו טורח כסלים למולא הדצקות ממה שהיה לו וכמו שאז"ל אם שכת חסכה שכת אדם ונעט מעשכין אותו הרבה והיינו אומרו מעצמו אפילו עזיזה מועטט ולא אמר אם חזניהו והיינו יזניחך לעד ען הטעם האמור שהוא ע"ד אם יוס מעצמי וכו'.

(ראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים ובמעבר
 איהו ממלל עמרוו שניין אינון במאני דנושא אבל ביה
 לית שנויי כלל הה"ד (מלאכי נ ו) אני ה' לא שנית וכל
 אבר ואבר דאיהו נראה דכל פקודא בעי בר נש לאמלא
 לקב"ה ולתקנא ליה אתר דכ"א ונקי"א לשריא ליה תמן
 ובני"ד צדיק בר נש לבערא מניה מכל אבר ואבר כל מחשבין
 וכל ההורין בישין ופנוסין דאינון קליפין וצדיק ליקרא
 לון ככל פקודין דשריין על כל אבר ואבר דאינון נרות
 דכל פקודא נר אתקריאת הה"ד (משלי ו כג) כי נר מציה
 (שם כ כז) נר ה' נשמת אדם עד כאן לשונו לענייננו
 ומה שאמר איהו שמע לשמאלא וכי ובמעבר איהו ממלל
 וכי נתבאר לעיל מהמאמר הזה ואינו לענייננו. והיוצא
 מכלל פשט המאמר הוא שצדיק האדם לתקן כל איבריו
 שיהיו כמא שישרה בהם שם ידו"ד שהוא הנשמה השורה
 בפנים וכל איהו פנים שיהיה באיהו אבר שם ידו"ד מסתלק
 כמבואר שם לקמיה והעתקנו כל המאמר בשער היראה פ"ט
 ע"ש. והיינו גול אל ה' מעשיך כדפי' וכו' וכו' מחשבותיך
 דהיינו שם המחשבה ידו"ד ק"א וא"ו ק"א שהוא נשמת
 פנימית המתפשטת באברים ובפרט במה שנתבאר לעיל
 במאמר הרשבי" ע"ה מסוף תקון כ"ב ששם המחשבה ידו"ד
 ק"א וא"ו ק"א הוא רמוז באיברי האדם יאמר גול אל ידו"ד
 סתם והכוונה גול אל השם הזה מעשיך האברים הרמוזים
 בשם הזה ויכונו מחשבותיך כי בהמה האברים שישרה
 בהם השם יכונו המחשבות כי השם הזה הוא קשור במחשבה
 כמו שנתבאר. וכו' נכלל הפרק הזה :

פרה שמיני

בכר זיארנו צפרק ז' צפס הרשבי"י
 שהמוט מרכזה שלו הם ד' ראיי
 שמינה ריחא דיצור ואמר צ"ו (פרשת פנחס ד'
 רכ"ט) שר' שלו כנגד ד' לוחות ידו"ד אמר מוחא אית
 ליה ד' חיון דאינון כרטייל דרמתי וואי יהו ראיה
 שמינה ריחא דיצור רחיה אריה שמינה שור ריחא
 נשרא וד' אנסין וד' כנפים לכל מד דיצור אדם איהו
 אחיד עילא ומחא עכ"ל והנה אחר שזיארנו צפרקים
 הקודמים קדושת המוח והלכ שפניהם נקשרים כל'
 לענין הסרהור כמו שזיארנו נכא עתה לבאר צפ' זה
 הנוגע לקדושת הראיה ונתחיל לבאר ענין הכרות אחר
 שזיארנו קדושת הלכ כי הם סמוכים ונחלי' זה צזה
 לבא ועינא חרי קרקורי עזירה וניהו כמו שזיארנו.
 צענין פרטי העין נעתיק כל מה שנמלא צדצדי הרשבי"י
 ע"ה המוצר פרטי העין וכאשר ידע אדם מקום הרנוז
 צמרכזה העליונה יקדש לאותו כראוי צענין שלשה
 גווי העין וצת עין ועפעפי העין ציער צתיקון ד' ד'
 יד' ז'ל צראשית כח"צ (חלים ק"ח יט) פתחו לי שערי
 לך אצא צם אורה יה פתחו לי ודאי אינון חרין
 עפעפי עינא דאינון פתחין וקגרין ועלייהו אחרת (שמות
 כה ז) והיו הכרוזים סודשי כנפים למעלה כרוזים אליו
 חרין כרוזי עינא סודשי כנפים עפעפי עינא ועוד
 פתחו לי שערי לך אינון חרין עיינין צזמנא דאינון
 צחרם מישר אחרת צהון ופניהם איש אל אחיו וצזמנא
 דלא אינון ומסחלן צחרם מישר הא נחש עקלתון תמן
 עליה אחרת (רות א יז) כי המות יסריד חלת גוונא
 עיינא חילון חלת אצבא דאחרת צהון (שמות ו יד) אלה
 ראשי ציה אצוחם צם עין דאיהי דקיקא זעירא דל'
 אנסיה

אנסי אדם דאינון ד' ואינון ידו"ד דעלייהו אחרת
 (יתחקאל א') ודמות פניה' פני אדם דמו' חלת חיון ואינון
 דמות אנסי אדם עכ"ל ועם היות שזה נאמר שם לפרטי
 עין של ורע"ה וכל מקום אפשר ללמוד מונו גס לנו
 שהרי פי רשבי" ע"ה צתיקונים (דף קכט) והעחקנו
 לשונו לעיל שראיה שמינה ריה דיצור צכל אחר מהם
 יש ידו"ד ידו"ד ק"א ואלו ק"א ולא נחצאר שם היאך
 ואפשר להצינו צמה שזיאר צמאמר הזה וכאשר חקדק
 צשמות שפי' רשבי" עליו השלום צעין חמלא צעין כלל
 כל שיעור קומה צפרט צשלשה שמות שהם יצ"ק וכבר
 ידעת מה שפי' המפרשים שנקרא צה עין אישון ופני
 שגראיה צה לורה איש קטן ועד"ה טעם החראות צה
 לורה איש הוא מן הטעם האמור שולטייר סם וצהעלם
 לורה כל השיעור קומה צשמות האמורים. וכן פירשו
 עוד סם צתיקונים (דף קכו) צפרטי העין שיש צו
 רמז כלל הגוף כמו שהעחקנו לשונו לעיל שאמר חרין
 כרוזין כגווי' דחרין שוקין חרין עפעפי עינא לקבל חרין
 דרועין ואמר עוד לקמיה לקבל כנפי עינא אינון חרין
 ששוון דפחחין וקגרין ולקבליהו חרין כנפי ריאה ועינא
 לקבל לבא דאיהו אש לוהט וכו' הרי רמז כלל האדם
 צעין ועוד יש צו רמז כל העולם כדפי' צזוהר (פ' וימי
 דף רכו ע"ה) שהלצן המקיף כל העין הוא רמז
 לים אוקיינוס שמוקיף כל העולם והגוון הצ'
 הוא היצפה והמים צבה. והג' היא ירושלים העומדת
 צאולע העולם גוון הד' שהיא צה עין שמש האור
 יולא היא נקודה ליון אצן שחיה שצהיכל קדש קדשים
 שמונה הושח העולם ושם היחה השכינה שורה ושם
 אורה יולא לעול' וכן נחצאר זה הענין צעלמו צתיקוני'
 (ד' קכ"ה ע"ה) :

וגחזור לענין שואמר שהעין צו רמז כל השמות
 האמורים וכל שיעור הקומה וכל העולם ווי
 שימור עיניו ומחטוא צהן שומר כל גוסו ומקיים
 העולם צזכוחו ואס ח'ו פוגם צהם פוגם צכל האמור
 ולכן ראוי הוא שלא יסתכל אדם צעיניו למקום ערוה
 וכלל הפגם הוא צקצ"ה ושכינתיה שפוגם החרות הקדוש
 וח"ה היולא מציח עין שהיה השכינה. ואפילו מדצדי
 הרשות לריך שלא יצבע עינו שכן פירש צר"ו שכל ראות
 שאינה של חורה ונלוה קצ"ה ושכינתיה לא שריח תמן
 ז'ל צזוהר (פנחס ד' רכ"ט צצ"ו) וראיה ושמינה
 דלית תמן אורייתא ונלוה קצ"ה ושכינתיה לא שריח
 תמן דקצ"ה שריח צראיה וכן שכינתיה צאורייתא
 וחורה אור שכינתיה רחיה דיליה ידו"ד צמראה אליו
 אחרודע שכינתיה עכ"ל הכוונה כי צראיה לבד יולא
 רמז קצ"ה ושכינתיה רמז לקצ"ה שהיא נקראת חורה
 אור. רמז לשכינתו שהפסוק אמר צמראה אליו אחרודע
 והמראה היא השכינה כצבואר צר"ו (ס' כי חלא דף
 ר"ט) ואפשר לומר שהיא צתינה צה עין שהיא וראיה
 שעל ידי האור עליון וח"ה יולא ומחיקון העינים הוא
 מה שאמר הפסוק (איוב כ כט) ושם עינים יושע והוא
 ענין

ד' ידו"ד ק"א

מציח לידי צושח וענוה וכן לוחת הרמזין לבנו אל חצו
 צפני אדם צדצרך אחר וכן פירשו צמורש ז"ל רבי אחא
 צר ישעיה אחר אל חסחכל צנשים שלא חנא לרבר ערוה
 וחכמים אמורים כל מי שיש לו צשח פנים לא צמורה
 הוא חוטא שנאמר (שמות כ י"ז) צעבור תהיה
 ירחו על פניהם לצלתי חמטאו וכל מי שאין לו צשח
 פנים צמורה הוא חוטא שנא' (ישעי ג' ט) הכרת
 פניהם ענחה צם עכ"ל ומורה הוא צשושח פנים יבא
 ומחוח שיהא שם עינים שאם הוא גבה עינים וודאי
 שאין לו צושח פנים. וצזה יונבו קשר דצרי חכמים
 אלל דצרי ר' אחא צר יאשיה שחכמים צלו להרטיף על
 דצרי ואמר שלא זו צלצד שלא יבא לדבר ערו' אללא שגם
 יגרום לו צושח פנים וכל מי שיש לו זה לא צמורה הוא
 חוטא אפילו חטא קל וכל מי שאין לו צושח פנים
 שהצבה עינים מראות על ערוה הפנים צמורה הוא
 חוטא ודע כי לחיקון החשפה לריך שיהיה שחעינים
 וצזה מחקן ומחשצחו וכל הצחינות אס שלא יסתכל
 צנשים אשה שלא ראה לא יבא לחשוב עליה ואפי' צדצדי
 הרשות צצדי לנעווי' השעומין על הכוחל כמו שנעתיק
 עוד מאמר ז'ל כי כל דצר שאדם ומסחלל ילטייר
 הדבר והליור ההוא צשכלו ונמלא כשיצא להחפלה או
 לעסוק צחורה ילטייר צשכלו לורות הגשמיית ההם
 שראה ונמלא שגם וצלצול צמחשצה ולא יוכל לכוון
 כראוי כי העינים אינם רואים אללא מוח הנשמה ונמלא
 כח הנשמה יולא לחוץ וקולט הדבר הוא ומחדוה
 צמות הדיווין כדפירשו צפ"ו שג' מוחין הם ואס
 יהיה הדבר שהסתכל ערוה הרי הכניס ערוה צמוקם
 גצוה. וזו היחה ועלח אצרהם אע"ה שאמרו ז'ל
 צפסוק (ראשית יג יח) הנה גל ירעתי כי אשה יעת
 ומראה אה שמועל' לא נסתכל צאשחו והטעם הוא כדפי'
 שלא להוליא כח הנשמה לחוץ ולהכניס דצר גשמי
 צשכלו כי יגרום צלצול החשפה כדפי' ונמלא
 מערב חול צקדש. ולכן ראוי לאדם שחאשר ירלה
 להסתכל שלא יסתכל צפני שום אדם ואפילו חינוק כרי
 שלא יבא לחשוב צעיניו אחרת האדם אללא צשעה שהוא
 מחפלה יתקדש ויחשוב שאין לו ייחוס וקורבה עם שום
 אדם אללא עם הצורא נשמתו לבדו וזה יהיה קיוע
 גדול לכוונה אצל צהסתכל אדם צפני רבו ונלוה היא
 וחיקון לעינים כי על ידי ההסתכלות ההוא ומקנא צנפשו
 הארת הנשמה העהורה המחראה צפניו צפרט הקבלת
 פניו צשצה וצרגל והקבלת פני כל חכם הוא חיקון
 לעינים. וכן פד' ז' אמר דוד הע"ה (חלים ס ד) כי
 אראה שמיך מעשה אלצבועתיך ירחו גו' כי לא היה דוד
 הע"ה ומסתכל צשמים צגשמיית הנראה לעינים אללא
 צהסתכלו צרוחניוחם הפנימי שהם מעשה אלצבועתי
 ית' שהם עשר קפירות עליונות והיינו אמרו ג' כי ירח
 וכוכבים אשר כוננת צכוננות שבה' היה ומסתכל שפי'
 כוננות החמחון נצטר וכך מעשה העליון :
 ומבחינת חיקון שם עינים לריך להחנה צמדות צב
 עליו

עליו השלר שאלח מעשר מרות שהיו בו
שלא היה מוסכל חוץ לארבע אמות והיו סרו סונה
לארץ ולא ללדים כדי שלא לראות שום עבירה ועוד
נראה לי כי בהקבלו לארץ יתקוב כי עפר הוא ועפר
יש בו ולא יתקוב בעיני העולם הזה והיום ופסקי
וחוקין זה לרין לאדם להחנהג בו בהיותו בביתו
כדי שיהיה מלומד כאשר ילך בשוק או במקו' שולוי
דבר ערוה שלא יסתכל בדבר ערוה וכן אם היה
מלומד בחוץ ביתו שלא להסתכל חוץ לד' אמות
כדי שלא לקלק המורח ומעליו שיחשוב כאלו הוא
לפני המלך ירויה בזה שיהיה נקל לו לקיים מרה
זו בעומדו בבית הכנס' בעסקו בחפלה שאז אין
ראוי להקיא דעתו להסתכל חוץ לד' אמות וכו'
שנאריך בענין החפלה בעיה הכלל כי כל מלה
דמקידות לרין האדם לקיים בחוץ ביתו קודם כו'ש
דוד הע'ה (תלים ק"א ז) אחלהך בחם לבני בקרב
ביתי ואמ' יהיה נקל לו לקיים כשהוא חוץ לביתו
ועל זה לרה שלמה הע'ה ואמר (משלי ד כח) עיניך
לנכח יביטו ועפעפיך ישיירו נגדך . ופשוט הכחוש
שנאשר יסתכל ששכינה כנגדו גלוי הוא לעבד להסתכל
בפני רבו ועד'ה טעם שלא יסתכל חוץ לד' אמות כי
לרין להשוות מרחו למרח רבו כי כמו שבעיניו יתב'ר
כתיב (דברים יא יב) עיני ה' אלהיך בה וודתה הם ד'
אמות כמקיד' אמותיה אר'י' כן לרין לנהוג בעלמו בהיות
האדם נוהג במוה זו הוא מייחד שם יאקד' ונק' . כי
בעין יש בו שם ידו' כחוצאר לעיל ובהיותו מוסכל
בארץ שהיא אר'י' נמלא נייחד לכל אם מוסכל לחוץ
למה שאינו לורך הוא מפידי ידו' מאר'י' ופני
שהוא גבה עינים והטעם בדקדוק יחד כנודע שכל זרע
שהוא זרק בחוץ הנקבה אינו נקרא זרע לבטלה .
והראות שהוא אור עליון יולא מנח עין שהיא עליונה
הוא בעין הזרע הגשמי היולא מואות ברית י'
תחמונה וכומו שהזרע הגשמי נלעויו שלא להוליא
לבטלה כן עיני הראות לרין שלא להוליא לבטלה
שלא להסתכל אל מה שאינו לורך לו אלא
שיהיו עיניו בארץ ואז אינו לבטלה . ומה שאנו
אומרים שלא יסתכל חוץ לד' אמות הכוונה הוא
שרוצ הלכו לא יסתכל בהסתכלות גומר שאז יהיה גבה
עינים וכתיב (תלים ק"ה א) גבה עינים וגו' אוחו
לא אוכל . אבל אם בהזדמן יש עיניו למרחוק אין
בזה פגם לעינים שאיפשר שיראה אצידה ויחזירה ומלא
בראיה זו עשה מלוה . וכן אם ראה רבו למרחוק
שכמלא עיניו לרין לקום מפניו וגם זו מלו' מפני שיבה
חקום וכן כיולא בזה אומר דוד הע'ה (שם קכ"א)
א' אשא עיני אל ההרים ומאין יבא עזרי וגו' ובאומרו
אשא נראה מדרך הלכו היה בשמות עינים כיון
שהיה לרין לשאת עיניו וכן (ראשית כב ד) וישא אצרה

אח עיניו . וכן (שם ל"ז כ"ה) וישאו עיניהם וכו'
וזזה נבין (איוב לא א) ברית כרתי לעיני ומה לחזקון
וגו' פירו' כי כמו שיש ברית הלשון וברית המעור כן
יש ברית בעינים . והטעם כי ברית הוא קוד אוח י'
כדפי' וכומו שמהברית התחמון לרין לזרע שלא להוליא
זרע לבטלה כן ברית העינים . והשווה י' עליונה
שהיא צבת עין שומר בודאי י' תחמונה שבברית כו'ש
ז"ל (דברים כג י) ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר
ביום ויבא לידי עוונתא בלילה והרהור לא יהא כי
אם על ידי הרחיה כי מה שלא ראה כילד
יהרהר והיינו גם כן כי הזרע מאור עיניו של אדם
והשווה הראות שומר הזרע והפגם בראות פוגם
בזרע היולא והמות וכו' התחמונה כמו שנבאר עוד
ואפשר לומר כי רמז ב' יודין אלו הם יודין שבא' והר"ו
שבאומלע ב' היודין הוא הלשון שהוא נקרא ברית גם
כן והשווה ג' בריתות הוא קשור צידו' ונאמרותו
יחברך שהיא הא' המזוזה המורה אשר . וכבר ידעת
כי שני יודין ו"ו עולין כ"ו כמקשר יוד' וכיון שהיא
קשור באמרות הזה אין למלוגי שהוא אחר חלק בו
ואם ח"ו פוגם בא' מוג' אלו הוא כאלו פוגם בא' שנמלא
הפגם בשלשום כי הרומיות לא יחמק אלא כולו
הוא ייחוד שלם ע"ד שאמרו בחיקונים כל אשר בו מוס
לא יקרב . ולכן אשרי הנזהר לקיים דברים אלו כי
הם מיוקדים על יקוד דברי הרשניי ע"ה והאמות
יורה דרכו :

עוד דע כי כפי מה שאמרו בחיקונים כי המוטם הוא
ו' כפי מה שפירש לעיל כל צח עין הוא ונמלא
המוטם ו' צין שני יודין והני א' ובהיות האדם שם
עינים ב' יודין ומתייחדים בו ונמלא מייחד ידו' ואם
לאו ח"ו נמלא שהיודין מוסתקים שאינם ו' ציניהם
מייחד ובהיותו כועס או מוסתכל כעס הרי העינים
יש בהם דין ולכן אומר נתן עיניו בו ושליע הדין
ונעשה גל עלמות :

מוצרך צדק שככה לו בעולמו וברא בו בריות טובות
וכו' והרי זה ונהנה עלמו בראותו הדבר הגשמי וצרכה
שהוא מוצרך עליו כלל הגשמי ועשאו רומני . וכיולא
בזה כל הדברים שנזכרו בגמרא ש' הראה שמזכרים
עליהם הרואה הים הגדול וזו היא בחינת פריעה שהיא
הערלה הנכללת פגימה צקדושה נמלא שצדמיון הברית
כרתי לעיני שיהיה בהם מילה ופריעה :

ומהדרבירם שלריך לזרע נאמרו מקלת בגמרא (ע"א
פ"ק ז"ל (דברים כג) .) ונשמרת מכל
דבר רע שלא יסתכל אדם באשה נאה ואפי' פנויה
באשת איש ואפי' וכוונתו ולא בצדגי לבט אשה ולא
במור ולא בממור ולא בחזיר ולא בחזיר' ולא בעופות
בזמן שזקקין זה לזה עכ"ל הברייחא . ואמר תו
בגמרא שם ולא בצדגי לבט אשה אומר רב יהודה אומר
שמואל אפי' שמוסין על גבי כותל אומר רב פפא
ובמכיר .) בעליהן א"ר רייקא כווי דקחני ולא בצדגי לבט
אשה ולא קחני בצדגי לבעוין שומע מיני עכ"ל ומוצריחא
זו אמה למד שכיון שאסרו בגדי אשה הסטומין ע"ג
הכותל במוכר האשה כ"ש שיהיה חקור להסתכל
במוטה שאיש ואשתו ישנים בה אם וכו' כן כי זה יעורר
חלוות הילך יותר ויותר . תו אמרינן (במוסכת שבת
ס"ו) בענין נשי מדין שכתוב שם (מדרש ל"ח י') ונקרב
את קרבן ה' עגילי וגו' ז"ל חלא רבי ריישנעאל מפני מה
הולכנו ישראל שצארתו הדור כפרה מפני שזנו עיניהן וזון
הערוה : א"ר ששת מפני מה מנה הכחוש חכשיטיין שחורן
עם חכשיטיין שפנים לוור לך כל המוסתכל צלצבע קטנה
של אשה כאלו מוסתכל צוקום החורף עכ"ל . ופירשי'
חכשיטיין שחורן טבעת . שפנים כומו כל המוסתכל
צלצבע קטנה שהיא עוקם טבעת כמוסתכל צוקום כומו
כפרה זו על שנסתכלו בזה עכ"ל . כומו אמרינן בגמרא
שהוא דפוס בית הרחם : תו אמרינן (בב"ב פ"ג)
על פסוק (ישעיה לג עו) ועולם עיניו מראות ברע ז"ל
אומר רבי חייא בר אבא זה שאין מוסתכל בגשים בשעה
שעומד על הכניסה היכי דווי' אי דאיכא דרכא
אחרינא .) רשע הוא ואי דליכא דרכא אחרינא .) אנוס
היא . לעולם דליכא דרכא אחרינא ואפי' הכי מבעי
ליה .) למוינס נפשיה עכ"ל תו אמרינן בנדרים רבי
אחא בר יאשיה אומר כל הלופה בגשים סוף בא לידי
עבירה וכל המוסתכל בעקיצה של אשה הויין ליה בגים
שאינם מהוגנים אומר רב יוסף ובאשתו גדה . אומר רבי
שמועין בן לקיש עקיצה דקחתי צוקום הטועת שהוא
נכוון כנגד העקצ עכ"ל . וקמוין ליה אמרו שם חניא
(שמות כו) ובעבור תהיה יראתו על פניכם זו

ומויין ליה כי יהיה צד איש אשר לא יהיה עיבור מפני שהסתובב
והיה סלריך האדם לשמור עלמו שלא יבא לידי כך .) ר"ל
שיועד מאיזה אשה הצדדים .) דמשנה ליה קרא דמשמע ליה שאם לא יעלים עיניו אינו לא לדיק ולא רשע . אפי' שטוים עיניו
ללא היה לו להקרב . ולמה מוזיקין הכחוש לעזום עיניו .) להטות עיניו ללד אחר והיינו דמשמע קרא דמי שאינם נפשו חסיד
הוא .) השפיל עיניו לארץ שלא יבא לידי הרהור .) משום שאשתו בזמן שמתעטפת על אשה אשתה פלא' :

כל

בזה לבחתי תחטאו ומלמד שהצדפה מציא לידי יראת
חטא כמו שהעמקו בשער היראה קוף פ"ג . וקמויות
הברייחא הזו לענין המוסתכל וכו' להורות כי לרין
להתציים ומקומו המוסתכל בו וציה לא יבא להסתכל
בערוה ובמקומות המוכות שצאשתו שהם ערוה
כדאמרינן שוק בלשה ערוה וכו' . כי המוסתכל יבא
לידי הרהור ויבא לידי טומא ומלא עובר על מה
שכתוב בתורה ונשמרת מכל דבר רע כמו שהעמקו
לעיל . נמלא הצדפה מציאה לידי יראת חטא כדפי' .
עוד אמרו (במדרש תנחומא) על פסוק (קהלת ז כז)
טוב לפני האלהים ימלט ממונה זה שרואה אשה במוטה
וצורה ומוטא ילכד בה זה שנחפש עונה עכ"ל . עוד
אמרו (במוסכת מגילה פ"ג) שאקור להסתכל בפני אדם
רשע ז"ל על פסוק (מלכים ב ג יד) כי לולא פני יהושפט
אני נרשא אם אציע אליך ואם ארשך אומר רבי שמועין
בן יוחאי אקור להסתכל בדמות אדם רשע שנאמר אם
אציע אליך ואם ארשך רבי אלעזר אומר עיניו כחות
שנאמר (ראשית כז א) ויהי כי זקן ילסק ומכהין עיניו
משום להסתכל ביה בעשו וכתיב (משלי יא ט) שאת
פני רשע לא טוב עכ"ל . ובקשר החסידים שהמוסתכל
באשתו גדה וכן המוסתכל בפני הכועס משכה תלמודו
ודברי חכמים הם ואינם לריכים מזוק ראיות . ובזה
פ' קדושים דף עג ודף פד) נאמרו עוד דברים שאקור
להסתכל בהם א"ל תניין אקור ליה לבר נש להסתכל
בשפיר דלחחא בגין דלא ייתי בהרהורא בישא ויהעקר
למלה אחרא וכך הוא ר"ש עביר כד הוב אזיל בוחחא
והו חכרייא אזלין אצחריה ומוטא לאינתו שפירן .)
מויך עינים והוה אומר לחכרייא אל תפנו וכל מאן
דיסתכל בשפירו דאנת' ביומוטא אחי להרהורא בלילא
ואי קלק' ההוא הרהור' בישא עליוה אעבר משום (ויקרא
יע ד) ואלהי מוסתכל לא תעשו לכם חו אי .) שמש
באנתתיה צמונא דקליק ביה ההוא הרהורא בישא
אינון בגין דאולידו אלהי מוסתכל אקרוין . (שם) אל
תפנו אל האלילים ואלהי מוסתכל לא תעשו לכם רבי
אבא אומר אקור ליה לבר נש להסתכל באלילי עמויין
ולא לאתהנייא ונייהו ולא לאתפשי בהו וכ"ש להסתכל
בהו דאקיר ליה לבר נש להסתכל באחר דלא אלעריך
עכ"ל . ומוכח תראה שומר איקור המוסתכלות מונה
שאמר צוק דבריו וכ"ש להסתכל בהו שומר אקור יש
בהסתכלות ואלהתפשות והם ונתן טעם לדבר דאקיר
ליה לבר נש להסתכל באחר דלא אלעריך . והטעם
מפני שפונה דעתו מן הקדושה אל דבר שהוא הצל
דריק והוא כענין מה שרשעו (שם) אל תפנו אל האלילים

כל

אל חסנו אל מדעתכם שכל דבר שאינו לריך לאדם להסתכל בו והוא נסתכל הוא חילוני שהחלוני הוא שאין בו לורך לאדם שהוא פקולת הקדושה וכן אמר בזוהר (ש' פקודי) שהילר נפתח לאדם להסתכל בדבר שאינו לורך ושישבע עיניו ומנייני העולם הזה כדי לטבור עיניו בקצר על כל ראייה וראיה וכל דבר חלוני שילטייר בנחשתה ע"י הסתכלו הוא גבס בנשמה המחלשתה עם כדפי לעיל דלא יתרחק הדבר כאשר תראה כמה קודות עליוני' בעין כפי מה שהעתיקו מדברי הרשב"י ע"ה. ונמלא בדרך הכלל כי כל המסתכל בדבר שאינו לורך עובר על עשה ועל לא תעשה שהוא קור מרע ועשה טוב כי בפניית דעמו וון הקדושה עובר על עשה ובקניי' נשפשו לורה הרע ההוא הרי ל"ה ומלכד זה אקו' להסתכל בכל דבר שיצא האדם לדי' שמה' כמו שא' בזוהר (שס' חזריע דף ו' ע"ב) ז"ל רבי חייא ורבי יוסי סו' אזלי בארמא, אכד ועו מד בי שקל חמו מד דפטיר' א' דקיעט' א' (פי' עץ של אפרסמון) צין ארמא לקטר ימינא אומר רבי יוסי. עטישא דקוטר' בעינין שכיח ליה לן לוחמי צדווחא מיווא דאחררי' צי וקדשא צב"ל ופי' עטישא דקוטר' פי' כקוי וקשר און עשן לעינים והכוונה העלמה העינים שלא לראות צשומה עוד אומר (שס' פ' קדושים ד' ק"ו) ח"ם אקור ליה צב"ל להסתכל באחר דקצ"ה וואי' ציה ורמיקא ציה נפשא ומה צוה דרתי קצ"ה אקור להסתכל ציה צוה דרתיק עאכ"ו וח"ם אקור לצד נש להסתכל צקשה צגין דאיהו חיו' ד' יוקי' עילא אקור לילצד נש להסתכל צ' צאח קיימא דיליה צגין דאיהו רמי' ללדיקיא צעלוח אקור ליה לצד נש להסתכל צאלצען דכהנא צשעתא דסרקי דיייהו צגין דחון שריא יקרא דעלכא עילאה ומה צאחר קדישא עילאה אקיר להסתכל צאחר מקצא דתיקא לא כ"ש צגיי' כך אל חסנו אל חלילי' עכ"ל עור (שס' סוף] צשלח) ז"ל אקור להסתכל צקשה מאן קשה אומר רבי אצא צקשה קחם וואי צקשה קחם אומר ליה צקשה דלעילא וצקשה דלחחא צקשה דלעילא בגווי' דכל מאן דיקחכל בגווי' כאלו אסתכל צאחר דלעילא ואקור להסתכל ציה דלא יעביד קלנא צשכינחא קשה דלחחא וואי היא ההוא אה קיימא דאחרים ציה צבר נש דכל מאן דאסתכל ציה עביד קלנא לעילא. אומר רבי ילקא אי הכי והכתיב (ראשית מו' כט) שים בא ירך חחה ירכי דהו' שווי' צהאי אה אומר ליה אנה להו לאצבה דעלמא דליה חיון כשאר בני עלמא ועוד שים בא ירך חחה ירכי ולא כתיב ראה חחה ירכי צב"ל אקו' להסתכל צקשה קחם כמה דחייני עכ"ל. ואמרו צמדרש שלכך נקרא רבינו הקדוש שלא הביט במלחו ומימי אנטוניוס

(א) כשהגיונו למה ראו. (ב) כקוי עשן בעינים שכיח רמי' לעשן מאש חורצן צהמ"ק לכן חין לנו רשות נראה צשמה' מיום שנתרבו ציה המקדש: (ג) צצריה מילכ טלו (ד) כשהחל עלמו

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the number 77 and various symbols.

לי רשות ואסתמו אומר ליה חין אהי יכול לו אעפ"כ אומר ליה לך נדמה לו כחשה יפה שלא היחה כדמוחה ומעולם מיווח נעמה אמות חובל קין שטעו צה מלאכי השרת שנאמר (שס' ו' צ) ויראו בני האלהים את בנות האדם עמוד לפניו כיון שראה אותה הסך פניו ונתנה לאחוריו טוב צא ועמד לו על לך שאלו הסך פניו ללך יתיין היח' ונתהפכה לו מכל לך. אומר ותיירא חני שומא יתגבר עלי ילך הרע ויתעילני ומה עשה אחרו. לדיק קרא לאותו חלמיד שהיה נשרת לפניו אומר ליה לך והביא לי אש ומוסרין הביא לו ומוסרין ונתנם צעיניו כיון שראה השטן כך נדעזע ונסל לאחוריו צאוחה עשה קרא הקצ"ה לרפאל ח"ל לך לרפא אה רבי וחיא צן חרש צא ועמד לפניו אומר לו ווי אהה אהה ליה חני הוא רפאל ששלחני הקצ"ה לרפא אה עיניך אומר לו הניחני ומה שהיה היה. חזר לפני הקצ"ה אומר לפניו רבשע כך וכך אומר לי וחיא אומר ליה לך ואומר לו חני ערצ' שלא ישלעו צו ילך הרע ויד רפא אחרו ומלך אומרי חכמים כל מי שאינו מוסתכל (א) צנשים אעכ"ו צאשח חבירו חין ילך הרע שולט צו עכ"ל:

ואחר שדברנו צבגם העינים נדבר צחקוי'. מלום להסתכל בעיניו אל ילירת הצורה כמ"ש דוד (חללים ק' ד) כי אראה שויד מועשי אלצבוחד ירח וכנבים אשר כוננה מה אנוש כי חזכרנו: וכן להסתכל במלות לילית כמ"ש (מדבר עו' לו) ורחיחם אחרו וזכרתם וגו' וכן אה ראה ק"ח או חכם או זקן עובר לפניו שיקום וסניו ויהדרו כעלוחו ולא יעלים עיניו כדי שלא יראהו ויקום כי על זה נאמר צונוה זו (ויקרא יט' צב) וסני שיה תקום וגו' וירח ואלהיך וצק' המקידיים כח צאם היה עומד וראה זקן קורם שיגיע אליו שיצב כדי ששציצא לעבור מפניו שחאה קימה למלוה ולא לרשות. ורבינו יונה ע"ה כח צשערי חסובה שוי שחטא צעיניו חקורו שויריד דמועה צעיניו על עוונותיו כמ"ש דוד הע"ה (חלים קיט קלו) פלגי מים ירדו עיני. על לא שמו חורחך לא אומר על לא שומתי חורחך. אלא על לא שמו והכוונה לא שמו העינים חורחך. ומחיקון העינים להוריד דמועות על אדם כשר כמ"ש ז"ל צום' צצח (פ' יג) על פסוק (חלים כ"ו ט) נודי קסרת אהה שיוה דוועתי צנאדך הלא צספרתך. אומר רבי שמועון צן פזי אומר רבי יהושע צן לוי משום צר קפרא כל המוריד דמועות על אדם כשר הקצ"ה קוסרן ומתיחן צציה גזיו שאלמר שיוה דוועתי צנאדך הלא צספרתך עכ"ל וצוהר (אחרי מוח דף ק"ז) ז"ל וכל המולטער על ("אוצדהון דלדיקיא או אחיה דמועין עלייהו הקצ"ה מרביז עליה (ישעי' ו' וקר עונך ומטחך חכוסר ולא עוד אלא דלא

(א) אפילו פניו (ב) על מיתח הלדיקים (ג) כ"ל צה י' ומפיל פניו

יווחון צנוי ציומוי ועליה כתיב (שס' כ' ו') יראה זרע יאריך ימים עכ"ל. רבינו חס כח צספר הישר שחיקון העינים שיקום צאשומרת ולא יסן כל הלילה וכל שלא כיון דוד צאמרו (חלים קיט קומח) קדמו עיני אשומרת לשיח צאחורחך ע"ד (חלים קיט קלו). פלגי מים ירדו עיני שפי' ר' והכוונה העינים שחטאו ירדו השינה וחס ויקדמו צאשומרת לעסוק צחורה וסיוע לזה מלאחי צחיקונים (שס' קיט קלו דף קומ ע"ב) ז"ל ועיינין דהרינן צאורייתא עלייהו אחרת (חלים קומה עו) עיני כל חליך יפצרו ואהה נוחן להס אה חללם צעחו ולריך צר נש לאחעסקא צהון חדיר ערצ צקר ולהרים (צ"ה) קצ"ה ה"ד (דברים יא' צ) תמיד עיני ה' אלהיך צה מרלשית השנה ועד אחרית שנה ואוליפנא חמיד וחמיד דערצ וצקר לחמיד דחמיד עיני ה' אלהיך צה עכ"ל וכן נ"ל כי חיקון העינים צהיות האדם ומסתכל צסם לקרות צחורה צפרט צחורה צצכת צופרט מן הפרט כשעומם לקרות צק"ח צצית חכנח עוד כח צרבינו חס שיהיו עיניו קגורות צשעת החפלה ושיש חסילין צין עיניו וחומם צמה שאמר שיהיו עיניו קגורות צשעת החפלה היינו דוקא צחפלת י"ח שהיא חפלה ועומד וכן פי' צוהר (ריש פ' ואחחן) ז"ל ח"ת מאן דקאים צללוחא צעי לכונא דגלוי ואוקמוהו וצעי לחפיא רישי' כמאן דתיב קוי מלכא וצעי למכסייא עיניו צגין דלא יסתכל צשכינחא. וצקשרא דרצ המנוא קצא אומר מאן דסקא עיניו צשעתא דללוחא או דלא (" מאיך עיניו צצרינא דקאים עליה מלאך המוח וכד חיסוק נפשי' לא יסתכל צנהירו דשכינחא ולא ימוח צנשיקא מאן דמולול צשכינחא ומולול הוא צההוא שעתא דאלטריך ציה ה"ד (שמואל א' צ' ב) כי מוכדי אכצד וצזי יקלו. האי מאן דאסתכל צשכינחא צשעתא דאיהו מללי והיך יכיל להסתכל צשכינחא אלא לינדע צודאי דשכינחא קיימא קמיה ה"ד (ישעיה לח' צ) ויכצ חזקיהו פניו אל הקיר דחון שרי שכינחא צגין כך לא צעיא למהי סולן צינו וצין הקיר עכ"ל. ושאר לשונו שאמר וצעי למכסייא עיניו נראה שלכחלה לריך לכסות עיניו צטלית מלוח פעליו מללא קאומר דלא יסקא עיניו כמ"ש אה"כ מאן דסקא עיניו או דלא מאיך עיניו ולמטה צענין העונש ולכך אומר שאם לפחות לא יפיל עיניו אע"פ שיהיו פחוסות או שיקחום ולא יפתח אותם אע"פ שלא יהיו נמוכות הוא נענש אצל הלך היוחר טוב שיקסא אותם וכן ראיתי לחכמים מקידיים נוהגים החכם החקיד רבי אלעזרן יוחאי עליו הפסוק ולמורי עליו השלום. וצשאר קדר החפלה טוב שיטוח עיניו שלא יסתכל מון לארבע אמות שדבר זה מייב אדם לקיים לעולם ולפחות לא יעביר על תקון זה מלהיות שם עינים

Handwritten marginal notes at the bottom of the page.

עניים צענה הספילה שלם הוא גבה עניים רוחם
השכינה מומנו דכתיב (חלים ק"ח ח') גבה עניים וגו'
אוחו לא אוכל וילך אפסר שפכו לו הכוונה צפולה
אם אין שכינה עמו וכחז מורי עליו השלום צענין
(מדבר עו לו) ולא חתרו אחי לצבכם דבר מתייחס
לכבוד זה וראיתי להעתיק כלל דבריו והנה קלור
דבריו הוא כי כל דבר הנכנס דרך הכרחה הוא
גשמי ולכן לרוב אדם לקחום עיניו צענה הספלה כי
בהיות מלקק עיניו מהגשמיים יחסו צרותיהם והיינו
אומרו ולא חתרו אחי לצבכם ואחרי עיניכם הגשמיים
כ"ח אחרי לב שלי ועינים שלי שהם הספי העלויות
אשר אחס זונים אחריהם כי מדרך האדם נולד נשמתו
להושך אחר הרוחניים הדקים וכשהוא מושך בגשמי
הוא מושך ומצטב כזונה שחקרה זונה שעושה מה שהוא
מושך מדרך טבעה ולכן לרוב האדם לטהר ונשמתו
כי כמו שיחביבם ולעשות עצירה מפני צושה הצור'
כן יחבושם ממונו שיראה מושך דבר שלא כרלונו כי
לפניו גלוי המצטב כמעשה כו"ש (ירמיה יז) אני
חוקר לב בוסן כליות ע"כ כלל דבריו צענין זה
וצהקדמו זו נבין אומרו צדור הספלה של צב צוללו
פניו כי כל עין לך תלטה והכוונה כי לא כבד
העין הנביאים שהיו לופה צדורים הגשמיים אלא להיותו
הרוחניים ההם וזה לא יושג כי אם צחיות העין
והעלמו מדברי הגשמיים כדפי וכן ע"י שחירת העין
והצדורים הסוגיים צולולן נקראו הסקידים הראשונים
סקידי עיינין כמו שנמלא צוהר צמח חוקשמו
והטעם מפני שזכו הכחות כראוי עד שלא היה שום
מוקד וצדיל צנייהם לצין הקדושה ומאלו תולל כרי
לבעזר צרבי שמעון עליו השלום צההוא דההוא כרי
דנטל יקסל וכו' דאמר דהוא ממי צענל כל הדברים
אפי' שהיו רחוקים וכיוולל צזה אל הסחכלות חמות
הסרלוף שפי זוהר (ס' יחרו) שכ"צ אוחיות
מלטיירים צמלם ובהם רואים הסחמים וכיוולל רב
המונול דהוא יחי צע"ש למחמי צענוגל דנשמתין
אלין סלקין ואלין נחחין צ"ס חרומה ועל כיוולל
צזה אערו צמסכ דרך ארץ פ"ה וז"ל עיניך שלא
נפס צמוון שאינו שלך יחיקך לך צחיסון חסך וספלה
שאלוה (ישעיה נ"ה) וזכר צחסך אורך עכ"ל

ובמעלת הסומר ראונו ואינו הולך אחרי מלאכה
רבי יוסי בר יאשיהו כל המלטה צנשים סוף צל לדי
עצירה וכל המסנה עלמו מעצירה ולא עשה אפי'
הוא ישראל ראוי הוא לעלות עולה ככהן גדול על
גבי המוצה שנאמר (שמות כד ט) וישלח את נערי
ישראל ויעלו לעלות וכל מי שעושה את עלמו על
מן העצירה ולא עשה יזון מיו השכינה כוללכי
הסנה שנאמר (שם כ"ד יח) ויחזו את האלהי ויאלכו
שאינו

שער הקדושה פרק ט

שאינו הגון רבין אצבעו באזני והיינו דאמר רבי אלעזר
פפני מה אצבעותיו של אדם דומות כיתדות מ"ט (א'
משום דמחלקי) כל הוא חדא למלתיה דאמר מר זו
(זרת זו) קמוצה ווי (אמה וזה) אצבע וזה (גודל אלא
מ"ט ראשיהן משופעות כיתדות שאם ישמע דבר שאינו
הגון יטח אצבעו באזני ותנא רבי ישמעאל טפני
מה אוון כלה קשה) ואליה רכה שאם ישמע דבר שאינו
הגון יכופ אליה לתוכה תנו רבנן אל ישמיע אדם
לאזניו דברים שאינם מהוגנים מפני שהם (נכוות תחלה
לאברים עכ"ל: וכן צריך לזוהר שלא לשמוע לשון הרע
ושלא לקבלו כי המקבל יותר מן האומר כמו שיתבאר
עוד צריך לזוהר שלא יהיה אומם אזניו מזהקת וגו'. עוד צריך
לזוהר כמה שאמר הנביא ישעיה ע"ה במדות הטובות שמונו
חכמים שהם יסודות התורה והמצוות אחד מהם היא (ישעיה
לג טו) אומם אזניו משמוע דמים כגון רבי אלעזר כר'
שמעון והמעשה נאמר בכבא מציעא פ"ז ומשם יש ראיה
גדולה שלא היה שותק כשהיה שומע ולתא דרבנן עוד
צריך לזוהר באם שמע כבר דבר הלכה או מדרש ושומע
אותו עתה שנית אל יעלם אזניו משמוע אותו ויאמר כבר
שמעתי שעל זה נאמר (משלי כה ט) מסיר אזניו משמוע
תורה וכן פירשו במדרש בפסוק (שם ה יב) דרוה ויוון
ככל עת ז"ל דרוה ויוון ככל עת שלא תאמרו אשתקד שמענו
אותה (שני) שפכנו כב) אל תבוז כי זכנה אמך אסמרת כדאף
אני יכול לומר לך למה אתם קוראים את שמע פעמים ביום
למה אתם מתפללים ג' פעמים ביום שמא אתם מחדשים
דבר אם הלענתם בדברי תורה אף אני איני שומע תפלתכם
שנאמר (שם כח ט) מסיר אזניו משמוע תורה נם תפלתו
תועבה עד כאן לשונו עוד מרוב הפוגם בחוש השמע הוא
אם משמיע קולו לאחר בהתפללו תפלת י"ח בחשאי ומלכד
מה שאמרו בגמרא שהוא מקטני אמנה האריכו בעונשו
בוהר (ויקהל דף רט) זה לשונו כדן אתער חד ממנא
דקאיט לסטר דרום דשמיה עזריאל סבא ולומנין אתקרי
מתניאל בנין דאחמנ' על שתין רבו משריין וכלהו מארי
דגרסין מארי דמשריין מליין עיינין ולגבייהו קיימין
אינון משריין מאריהון דאודנין ואקרון אודנין בנין דאינון
(צייתין כל אינון דמצלאן צלותהון כחישו כרעותא
דלכא רלא אשתמע ההיא צלותא לאחרא ההיא צלותא
סלקא וצייתין לה כל אינון דאקרון מאריהון דאודנין
ואי ההיא צלותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מאן
דציית לה לעילא ולא צייתון לה אחרנין בר מאן דשמע
בקרמיתא בניב בעי לאסתמרא דלא ישמעין לההיא צלותא
בני גשא ותו דמלה דצלותא אתאחרא בעלמא עילאה ומלה
דעלמא עלאה לא אצטריך למשמע ואמר עוד לקמיה
כד ההוא צלותא סלקא כחישו כל אינון שתין רכוא
משריין וכל אינון מארי דעיינין וכל אינון דצייתון מארי
דאודנין כללו נפקי ונשקי לחהוא מלה דצלותא דסלקא
הה"ד (תלים לד יז) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם
עיני האל צדיקים אלן מארי דעיינין לתתא בנידאית מארי
דעיינין לעילא ואזניו אל שועתם מאריהון דאודנין עכ"ל:
עוד מתיקון האזן שאם שמע סוד שלא יגלהו כדפי
באדרא (דף רצ"ד ע"ב) ז"ל בהאי אודנא תליין
רוין עילאין דלא נפקין לבר בנין כך היא עקימא לנו
ורוא דרוין סתימין וי לההוא דמגלה רוין ובנין דהאי
אודנא במיש רוין ועקימותא דלנו נשיל לון לא גלי

ר"ל לעיני מלי דומוס כיהרוס (ספולוקה זו מוז ולין מחוכרים יהו) (קוסיה היא) כל חסד יש בה לורך ופך בלרכי גבוה (זכר היה אלבע
קניה וכו' מורדן זרם הספן) קונון למחמה (אמה אלבע הגדולה בה מורדן אמת הכנין) לגמון דמים (לכנין זר חסדן ומלוגע) כמר מכסוף
סלון (לפי ספן רכוס ודקוס כוונם מכולם לפי שהאיבור מלוי בו יוחר בשאר החושים) מאלזינים לקבל הספלה (סלונות והכוונם נקרא כף
(עשן) סגורים ממונים על עשרי ספלה) (לספוק צענה קריאת הסורה קינה סקורם סגורים סירה היו סופקים חז) וזלום

רוין לאינון ועקימין באורחיהו אלא לאינון דכא עקימין
הה"ד (תלים כח יד) סוד ה' ליראי וכו' וכו' להודיעם
דנטיר אורחיו ונטיר מלין עכ"ל לעינינו עוד פ"ו שם
סמוך לזה המאמר שחוש השמע הוא משותף לעינים
ולחוש"ט ולפ"ה ז"ל בהאי נוקבא דאודנין תליין נוקבין
אחרנין נוקבא דעיינין נוקבא דפומא נוקבא דחוסמא
מהוא קלא דעיל בנוקבא דאודנין אי אצטריך עייל
לנוקבי דעיינין ונבעין דמעיין מהוא קלא אי אצטריך
עייל לנוקבא (דפרדשקא הוא דחוסמאמפי) תננא ואשא
מהוא קלא הה"ד (במדבר יא א) וישמע ה' ויהר אפו
ותבער במ אש ה' ואי אצטריך עייל הוא קלא לנוקבא
דפומה ומליל וגזר גורין מההוא קלא כלא מההוא קלא
עייל בכל גופא ואתרניש מניה במא תליין כההוא אודנא
צבא מאן דנטיר מלוי על דא כתוב (תלים לד יז) צדור
לשונך מרע ושפתך מרבר מרמה עכ"ל ודבריו מוכינים
כפי הפשט עם היות שיש בהם ודאי פנימיות הסוד וכוה
נבין מה שאז"ל חרשו נותן לו דמו כלו מפני שנמצאו
כל אבריו בטלים וכפי דבריו חוש הדבור וחוש השמע
הפגם הוא בשניהם כאי וזה דקדק בסוף דבריו שאמר על
דא כתיב נצור לשונך מרע וגומר שאם הוא מדבר רע הקול
הוא יכנס באזנים וירעישו כל הגוף ויגזר גזרות וכו'
והיו וישמע ה' ויהר אפו מכלן יראה לאדם כמה פגם
מניע לשמוע באזניו לשון הרע ודברים בטלים ושאר
הדברים הפוגמים לזה אמר שיקוף האליה בתוכה כדי שלא
יקבלו נזק שאר החושים ובפרט כמה שביארו שם באדרא
שחכמה בינה ודעת כלולים בשמיעה ואם מרבר לשון הרע
לחבירו וכיצא מלכד פגם דלבור הוא מחמיא לחבירו
בפגם השמיעה וגם שישמע ה' ויהר אפו ובתיקונים דף
קמ"ע"א) אמר שעיקר השמיעה היא בשמאל ולכן צריך
שאם שמע קולו שיהיה בראה ז"ל שמיעה יראה אלהים
ועליה אתמר (דניאל ט"ח) המה אליה אונך ושמע ותמן
דחילו ופחד יצחק הה"ד (חבקוק ג"ב) ה' שמעתי שמעך
יאתי מאן דמשמע תמן קליה בין באורייתא בין בצלותא
בין בעקבא כלא דחילו מיד (במדבר יא א) וישמע ה'
ויהר אפו ותבער במ אש ה' וכמה (נמיר) תרעין תמן
דאתקריאו אזני ה' עכ"ל הרי כל בחינות לית התלויות
בשמיעה ובחינות העשה יש נ"כ ונתבאר בתיקונים (דף
קל ע"ב) אמרו ז"ל ואית פקודין דתליין בשמיעה כגון
קישא או פקודין אחרנין דאתמר בהון אם השמיע לאזני
יצא דוא תקיעת שופר עכ"ל: ובר"מ פרשת פתח דף
רכ"ט) אמר שתיקון השמיעה בני בחינות אם לשמיע ח"י
כרכות מפני ש"ך ולענות אמן על כל ברכה וברכה אם
לשמיע קריאת ס"ת מפני ש"ך אם לשמוע סברת דידו
בהלכה ז"ל תיקנא תליתאח ואינון (דחשות לספר תורה
בזמן דרבור נפיק מפי הקורא איהו חשיב לכבייהו באלו
מקבלים אורייתא כמורא דסיני וכומנא דאמר איהו נבי
לא אשתמע קלא ולא דבורא אחרא) דחיה אלא דליה
כנוונא דא כד דבורא נפיק מפומיה דכביה חיות אש חשות
וכומנא דשתיק חיות אש ממללות הה"ד (שמות כ טו)
וכל העם רואים את הקולות קלן דחיוון דהוי שאנין
ואת הלפידים דהוו נפקין דבורו בחיוון בכמה מיני גנון
קדם מלכא ואלין אינון דחשות לס"ת אינון בדיוקניהו
דחיוון (ומני לון הב"ה לאעלא לון בחדר דמראה אש
בית לה ועוד אינון דחשות בצלותא בח"י ברכאן ייעלון
בחדר

ר"ל לעיני מלי דומוס כיהרוס (ספולוקה זו מוז ולין מחוכרים יהו) (קוסיה היא) כל חסד יש בה לורך ופך בלרכי גבוה (זכר היה אלבע
קניה וכו' מורדן זרם הספן) קונון למחמה (אמה אלבע הגדולה בה מורדן אמת הכנין) לגמון דמים (לכנין זר חסדן ומלוגע) כמר מכסוף
סלון (לפי ספן רכוס ודקוס כוונם מכולם לפי שהאיבור מלוי בו יוחר בשאר החושים) מאלזינים לקבל הספלה (סלונות והכוונם נקרא כף
(עשן) סגורים ממונים על עשרי ספלה) (לספוק צענה קריאת הסורה קינה סקורם סגורים סירה היו סופקים חז) וזלום

בחדר רמאה דא : ועוד אינו החשות להלכה דאתמר ביה אגרא דשמעתא סכרא ייעלון בחדר דאיהו היכל דמראה דא עכ"ל עוד בתיקונים (דף ס) ז"ל קרבנא רביעאה האי איהו דמקבל קרבנא לקבל אדם דאיהו מחשבה דקריב ומייחד כלא ועליה אתמר (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מבם האי איהו דמקריב קרבן לה' ודא אורייתא ובג"ד תקינו בצלותא למשמע ס"ת למהו ביה קרבנא שלים באדם דאתמר ביה (מדבר יט ד) זאת התורה אדם וכנ"ד משלי כה ט) מסיר אונן משמוע תורה גם תפלתו תועבה עכ"ל ונכלל התיקון זה כי לפעמים יקרה כי בעת קריאת התורה או תפלה ידבר איש עם חברו במילי דעלמא ויניח מלשמוע התורה או התפלה כד' לשמוע הדבר ההוא כי צריך שלא ישה און לשמוע שום דבר אלא הדבר ההוא ששם תחלה מגמת פניו לשמוע ואפילו אם ידברו בדי' לא ישה און דשומע כעונה ובעת קריאת התורה או בעת חזרת הש"ק התפלה אסור לו לעסוק בתורה כמבואר במאמר והכלל זה כי אין לו לערב תיקון בתיקון כי לכל אי זמן בפני עצמו כל שכן אם יערב חול בקדש כי אז פגם גדול. עוד בתיקון השמיעה ביארו בתיקונים (דף קכא ע"א) ז"ל ובג"ד צריך (ל)בערא שער טעל אורבין דלא יהון חתימין תרעין רשמיעה דצלותא דבהון שמע צלותין ההוא דאתמר ביה (תלים ס"ה ג) שומע תפלה עדיך כל בשר יבואו עכ"ל : והפגם הפוגם בריח שהוא הוושם אין ספק שהבעם וחרון אף הוא הפוגם בו וכמו שאמרו בזוהר (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו וכן שלא ליהנות מריח ע"א ומאכלות אסורות וכן להתרחק מריח בגדי אשת איש מפני שיעורר לו תאוה רעה ותיקון הריח אמר שם בתיקונים (דף קל) ז"ל וכל קרבנין דאינון ריח ניהוה לה' תליין בחוטמא (ו) ואע"י בוסמין דאבדלתא עכ"ל ונ"ל שעתה בעונותינו שאין לנו קרבן שיש שפתותינו יעלה במקום ריח כנודע שפי' ז"ל (ויקרא ז לו) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת וגומר העוסק בתורת עולה באלו מקריב עולה וכו' וכמו שע"י ריח הקרבן היה עושה נחת רוח למעלה כדפי' בארשא בחוטמא דוע"ר (ראשית ח בא) וירח ה' את ריח הניחוח ריח הקרבן לא כתיב אלא את ריח הניחוח דכלהו נכורן דאחרון בחוטמא וכל דאתאחרן ביה כלהו מתבסמאן ואמר לקמיה שעל גבי המזבח היה מתבסם האש והעשן היוצא משני הנקבים והיה מתגלה חוטמא דארץ שעליו נאמר (ישעיה מח ט) ותהלתי אחסם לך וכן פי' בזוהר (פרשת נח דף ע"א ע"ב) ע"ש ואם חטא אדם בכעס וחרון אף שנתן מקום לנכורות שיתפשטו ע"י עסקו בתורה יתבסמו ויכללו במקום ויתגלו הרחמים העליונים לבסם הכל ומה טוב אם יהיה בתענית שריח העולה מפיו הוא במקום קרבן וע"י הכל התורה יעלה ריח פיו למעלה לייחד ולבסם הדינים שכן הכל התורה היא סלם לעליית התפלה ולעליית הנשמה כמו שיתבאר בשער התורה ואם יכוון בקריאתו במעשה הקרבן שיעלה לפני אדם העליון שהוא אור המחשבה יו"ד ק"א וא"י ק"א המקריב הכל כמו שנתבאר לעיל אמר שיעליל גם כן לתקן המחשבות ועוד בתיקון הריח אמרו בתיקונים (דף קכא ע"א) ז"ל ריחא תמן אנשי אמת ותמן סלקין כל ריחין וקיסורין ועשנין דקורבנין וצלותין דאתחשיבו כקרבנין ואם לא סליק לון בר נש בדחימו ודחילו מה כתיב (דברים כט יט) כי אז יעשן אפה וקנאתו באיש ההוא עכ"ל והנה מתוך המאמר הזה יש דאיה אל כונותינו שהרי אמר שהתפלה שהוא במקום קרבן ועולה אל חוטמא דוע"ר לעשות ריח נוחה בהיות

פרק עשירי

אמר שזיכרנו צטרקים הקודמים רח"ה שזיעה ריח שהם כנגד י' אריה שור נשר כמו שהעתיקו לשון הרשב"י צריש סרק ח' נבאר עתה דבור שהיא כנגד ה' אחרונה והיא פני אדם. ולשון הרשב"י שם דבור אדם איהו אמיר עילא ותתא. וזיכור דכריו אלה יחבאר בזה שזיכר צתיקונים (דף קכ"א) צענין ארבע חיקונים שהם רח"ה שזיעה ריחא דבור ציאר שם שרשיה ליומין אריה. שזיעה לשמאל שור. ריח צלמנע (ריח נשר. ואמר אח"כ ז"ל פונא דא אדם כליל ד' אחוון וכליל עשר אחוון ודא שכינתא עכ"ל. וכליל ד' אחוון וכו' הוא שם ידו"ד ויו"ד ק"א ואל"ו ק"א וכן ציאר צדק קטע ע"א ויוצן הענין יותר בזה שאמר צתיקוני' (שם דף קו ע"א) שאריה שור נשר הם רח"ה שזיעה ריחא ועליהם שורה פני אדם העליון שהוא קוד המחשבה ואח"כ אמר צסוק דכריו דבור דא אדם דכליל וכללו מאן אטיק ליה מחשבה עכ"ל. ועל ידי וואמר זה יוצנו צ' המאמרים הקודמים מה שאמר צדק קכ"א שדבור הוא שכינה והוא צסוק השם פשוט ומלא צעטר כן הוא האומה שבה השם פשוט ונ"ל שהיא כוללת הג' פנים שהם אריה שור נשר יו"ד צה שהיא ה' אחרונה והשם מלא צעטר הוא חוקר המחשבה העליונה כמו שהארכתי לעיל בפ"ו וכוונ' ג"כ הדבור אמיר עילא ותתא למעלה צסוק המחשבה ולמטה צסכניה. זהו הצנח הענין צדך כלל וצדך סרע הוא כי האדם לא ידבר אלא שימשו צחמלה מה שידבר אלא מוכרח הוא שילטייר במחשבה הדבור ההוא ובאשר ידבר כח המחשבה יולא עם הדבור ההוא ולכן הדבור מוכרח שיולא צ' שמוח האמורים כל והוא קוד (משלי ג י"ט) ה' צחמנה יסר ארץ ולכן פי' צתיקונים (ד' פס' ג) ל' איהו אמיר דבור וקריאה. אמנם קשה לי מה שאמר צתיקונים דף ג' דדיבור הוא שם אר"י ואפשר לומר כי מה שנאמר צמאמר שלפנינו מענין ידו"ד פשוט ומלא הכל הוא צחמנה קול ול' : ולהבין הדבר על מחכותו יחבאר שמה שפי' הרשב"י ע"ה

לפסקי הסעכות ומל אזינו : () ועלי צמנים של הצלחה ()

ע"ה צזואר ס' נח דף ע"ד ע"א) צפסוק (מלכים א ו) והצית צהצנתו אכן שלמה וקע נכנה פי' פסוק זה על ענין הדבור מהיכן שרשו ופי' שרשו וסוקר המחשבה ואמר כד סלקא צרעותא דקצ"ה לנעמד יקרא ליקראא סלקא וגו' מחשבה רעותא לחפשטא וכו' ואמר מליחות החפשות האלילות עד שהוא קול ואמר מהיכל מחשב' דהוא סמימא צחשאי אשחונע לחחגליא. עוד לחפשטא האי מחשבה לחחגליא וצטע האי קול ואקיש צשעוון וכדין נפקא דבור ואשלים כלל וגלי כלל אשחונע דכלל איהו שהיא מחשבה קחימה דהוא לגו וכלל סד כיון דוועט לחפשטוחא דא ואחצביד דבור צתיקו דההוא קלא כרין והצית צהצנתו כאשר נכנה לא כתיב וכו' טכ"ל לפניינו. והרולה להעמיק צסוק הענין יענין הנאמר צמקומו שם. וכילא צזה אמר צזואר (וימי דף רנ"ו ע"ג) צענין (צראשי נ"ט כ"א) נחשלי אילה שלמה הנוחן אמרי שפר פי' פסוק זה צסוק הדבור והקשה שהיה לו לומר הנוחנת. ותיצ' ח"ס ומחשבה ראשיתא דכלל וכו' וצסוק דכריו אמר וכד חסכלל צדרגין היא מחשבה הוא צינה הוא קול הוא דבור וכלל סד והיא היא מחשבה ראשיתא דכלל ולא הוי פירור אלא סד וקיסורא סד דאידי ומחשבה מוטא אחקטר צאין ולא אחרש לעלמין ודא הוא ה' אחר ושמו אחר וע"ד הנוחן אמרי שפר כתיב עכ"ל. וצטעס הסוד הרמוז כצין מה שאמר צזואר (ספס דף קטו ע"ג) שהשוונו פיו ולשונו זוכה להחלצת צרוח הקדש. ז"ל (אסתר ח' א) וחלצת אסתר ונלכות לחלצת צוולכות עלאה קדישא ודאי לצשה רוח הקודש ונאי ענמא זכמה להאי אחר צגין דנטרל פונא דלא לחוואה ודי הה"ד (שם צ כ) אץ אסתר וגדח ונולדה ואלפינא כל מאן דנטר פומיה ולשניה זכי לחלצת צרוחא קדישא עכ"ל. וצזואר (אמרי מוח ריש דף ק"א) פי' כי כאשר הוא נקראת רוח הקודש הוא כאשר יונקת חסוקה ז"ל צקילור והאי זלח כד מחצרכא אקרי קדש ואקרי חכמה וקראו ליה רוח הקדש כלומר רוח מההוא קדש דלעילא עכ"ל וטעם למלח החלצות דליומא זוכה לרוח הקדש יחבאר לך בזה שנחבאר בצדורא (דף קלד ע"א) צחקוני דיקנא עילאה חקונא חריקר דקאמר שהרוח הקדושה היולא מהפה העליון ביה מחלצת צעיר אנסין ומהאי רוחא מחלצתין כל אינון דלחחא וכו'. ואמר אחר כך ובג"כ רוח דנסיק לצר ומחלצתין ביה נציאי מהיינוני אחקרי (שלי ה' אצל צהאי עתיקא דעתיקין לא אחרש וליח מאן דידע רוחיה צר איהו עכ"ל. ונחאן סדע כמה מועלת השומר רוח הכל היולא מפיו שהוא רומז למקום עליון ולכן זוכה להחלצת צרוח הקודש ועל השומר רוחו נאמר (משלי יא ג) ונאמן רוח מנקה דבר ופי' נאמן שהיה חזק צרומו שלא להוליא למקום שאינו ראוי ופי' מלח נאמן הוא כאומרנו (ישע"י כצ

כג) ומקעתיו יחד צמקום נאמן שפי' חזק צלי ומחוטט והספק מזה (משלי כט יא) כל רוחו יוליא כסיל : ובעונש הפוגם בהכל היולא מפיו יחבאר לך בזה שציאר צזואר (בשלח דף ל"ט ע"א) צענין (קהלת א יד) הכל הכל ורעוה רוח אמר שם שאי אפשר שכל ששכל זה הנז' צפסוק שיהי' צאליות צסוק ז' הצלים שיש למועלה צאליו' שנקראו מולא פי' ה' כדפי' צזואר (תצריע דף מו ע"ג) שאם הוא שם אינו רעות רוח אלא פי' שהוא צחלונים ואמר ז"ל ס"ס צשעחא דעוצדין ומחשדן לחחא ובר נש אסחכל צפולחנא דמלכא קדיש' ההוא מלה דעציד הכל אשעציד מני' לעילא וליח לך הכל דליח ליה קלא דסליק ואחצער לעיל' ואחצביד סניגורא קמי' קצ"ה וכל אינון עוגדין דאשחל צהו צר נש דלאו אינון פולחנא דקצ"ה וההוא מלה דעציד הכל יחצביד מני' והזלל ושלמח צעלמא וכד נפקת נשוחי דצר נש ההוא הכל ונגללל ליה צעלמא () כאצנא צקוספית' כמה דכתיב (שמואל א כה סט) ולא נפש אויביך יקלענה צחוך כף הקלע מאן יקלעני' ההוא הכל דמודר סחכניה צעלמא כדין כל מלין דמחצבידן ואינון מחוח שמשא דלאו אינון פולחנ' דקצ"ה הכל יחצביד מנייהו הכל איהו צבירא דרוח'. דמחצב לרוחא וסלקא ונחח צעלמא הה"ד (קהלת צ כ"ה) הכל ורעות רוח. אצל ההיא מלה דאיהו פולחנא דמחצביד דא אקרי לעיל' מן שמשא ואחצביד מני' הכל קדישא דא הוא זרעא דזרע צר נש צההוא עלמא ומה שזיה לרקה דכתיב (הושע י צ) זרעו לכם לרקה האי מדבר ליה לצר נש כד חפוק נשוחיה מני' וסלקא לה צאחרא דכבוד דלעילא אשחכס לאלררא צלרורא דסיי הה"ד (ישעיה נח ה') והלך לפניך לרקך צגין לצר' לך לסלקא מן אחר לאחר דכתיב צבור ה' יאסף עכ"ל. והנה מוצא צמאמר הזה שכל ונעשה שאינו הגון נעשה מונו הכל להלציש הנשוי וקלעו צדקסקלע והוא רעות לרוח והוא מה שמדקדק צמוורו מאן יקלענה ההוא הכל דמודר סחכניה דעלמא צמוורו סחכני' דעלמא הוי על סוד הענין הזה הרמוז וכו' ש כשיהי' הכל היולא חצט' על ולסקר וכילא שהולך למקום הכל סרע הזה שריא רעות רוח ונעשה מונו לצדו להלציש רוחו לקלעו צחוך כף הקלע. וצתיקונים (דף קטו) ציאר רשב"י צסוק הצלים שצנל הקדושה והצלים שצנל הקליפה אמר שם שיש הכל. עז והכל צישא הכל דאורייתא שהוא להצ עליה נאמר (תלים כט ז) קול ה' סולג להצות אש והכל זה הוא ללך ימין כולל ז' הצלים כנגד ז' שמוח שצטע מ"צ אצג יתן וכו' ואמר שיה סלקין דאינון להצים צשית () עזקן דקני' והכל דסה צציעאה ולקצליהון אמר דוד ז' קלין דהצו לה' בני אלים ועל אלין שצע אחר (דברים ח ג) כי לא על הלחם לצדו יסי' סאדכסי על מולא פי' ה' ימיה סארס ואלין ז' קלין סלקין צצ' קעיין

ה' א"ה ס"ה (כאבן בחוך כף הקלע) חוטמות

רקיעין ואית ז' רשומאל דנחמין צז' ארעין ועלייהו
אמר קהלה (ג' כח) מי יודע רוח בני האדם העולה
היא למעלה וכו' (פי' הוא על גמר הפסוק ורוח הבהמ'
היורדת היא למטה לארץ) שבעה הצלי טבין אלין
אינון (ז' ינו) השבע לקבליהו ואחרנין לקבל שבע
שני הרעב אלין הצלים דחיי ואלין הצלים דמיתה וצג' ד'
יש הצל ויש הצלים עכ"ל. ואמר עוד לקמיה הצלים
דקטרא אחרא עליהו אחר (ירמיה י' עו) הצלה הנה
ונעשה חתומים דאינון הצלים סלקין בצללות הסה
וצסקרות וכלהו סלקי לגבי (ו) מוחא אית חמה ולצנה
וכצביא ומזליא דרקיעין דאינון קליפין דעלייהו אחר
(ישעיה ח' יח) הוי מושכי העון בצבלי השוא ועלייהו
אחר (שם ו' נח) כי שמים כעשן נולחו (שם כד כג)
וחסרה הצג' וצוטה חמה וכוה הצלין אית לון דכלהו
מלין סקר ושוא וכל ואלן דאפיק מלין דסקרא כמה
מלאכי הצלה פתחין דפטיהו (לקבלן הה"ד (קהלת י'
צ) כי עוף השמים יוליד את הקול ואלין מוללין אינון
צנין כמה צנין עכ"ל :

דרי מוצאר צומארים אלו הפרש שצין הצל הקדוש
מעסק החורה וכילאל להצל שאינו קדוש שהצל
שאינו קדוש עולה לקליפה וצונה צנייני שוא הצל
הנה ונעשה חתומים כצואר הכלל כי כפי מה
שארם צונה צנה"ז שם חעלה נשמה אחר מיתחו
כצואר צומאמר של פ' צעלה שהעחקו אס לא שיסוצ
צחצו" שלימי וחזקה לצטל כל אוחס הרקיעים והארלות
צנה צלר הקליפה וכן אמר עוד לקמיה צתיקוני
(ד' ק) שכל ההצלים של החסלות עולים ומחקטרים
צהצל הקדוש שהיא השכינה ויש הצל של דברים
צטלים והוא בקליפה ז' צקילור אית הצל דאחר
ציה (רשית ד' צ) אית אחיו אית הצל ואית הצל
צללוחין ופולחנין טבין ואית הצל דדברים צטלים
מלין ריקנין דאחר צהון הצל הנה ונעשה חתומים
וג' ע"ל ולקמיה (שם ד' ק' ע"א) ציאר שיש צין
שני הצלים אלו הצל מולעי שאינו לא קדוש ולא מוח
אלף שיחח חול שהו' הורף להשחמש דצברי העולם
הזה ועליו אנו אומרים הוצדיל צין קדש לחול ועל
ההצל המילוני אנו אומרים וצין ישראל לשאר עמים :
והנה כאשר ימשוץ האדם צמה שחצו לעיל שחייצ
האדם לקדש איצרו ופני שכל אצז ואצז שצו
מולא שם ידו"ד וצהיחו וקדש האצז ההוא וקדש
אית השם כל שכן שיחייצ לקדש אית פיו שיש צה שם
ידו"ד צמה צחיות אס צאיצרים המולאים הדבור
וישחמשו צהולאח הדבור ה' מולאות ומוכר שיהיה
צכל אחר ואחר שם ידו"ד שהרי הם אצרים ומחלטים
גרון חין ולשון שינים שפחים אס צצחית קול ודבור
עלמו שיש שם ידו"ד כדפי' וכן ראוי שימשוץ שהרי
שלמות

הוא ז' שני השבע : (כ"ל חמה) כ"ל לקבל לון :

שלמות חנה לקצ' ח צמה ללוחין ופולחנין ועלייהו
אמר יעקב (צראשית כח יח) וישכב צמוקס האוח :
וישכב וי"ש כ"צ צמוקס האוח י"ש (משלי ח כח) להנחיל
אוהבי יש כ"צ צ"ך יצרך ישראל עכ"ל :

ובספר יצירה אמר שהקצ' קצע צמינו כ"צ אוחיות
צ' מולאות כ"צ אוחיות יקוד מקוקות צקול
חלוצות צרות קצועות צפה צמוש מקומות אסה"ע
צומ"ף דעלני"ת זקסער"ן גי"ק. ופי' מורי ע"ה שמלת
קצועות צפה הנאמר שם מורה לנו ענין גדול והוא
מליאות ה' מולאות שורש' למעלה ונעלה צראש והם
שורש לכל הנמלאות כצואר צאדרא אונס הם יורדים
ומחגלים מעולם לעולם צצחיות אצ"ע והצ' להאצחו
אית האדם קצע צפיו האוחיות אלו כדי שיוכל להדבק
צצורא כו צהציריו למטה אוחיות אלו צחורחו או
צחלחו ונענע ונעורר למעלה השרפים העליונים
והיינו מלת קצע שהוא כעין המוקע השלשלת ראשה ה'
צמוקס ה' וראשה השני צמוקס אחר כי אע"פ שיהיה
המוקס ההוא רחוק צנענע ארס ראש השלשלת שצידו
מענע כל השלשלת אע"פ שיהיה גיולה כל מה שאפשר
להיות וכן אמר ג"כ צמוקס ק"י קשר עשרים וששים
אוחיות צלשונו והמוקס גילה לו קודו. ומלת קשר מורה
ג"כ על הנדרש צמלת קצע :

ובזה נצין מעלה הראשונים עליהם השלום שהיתה
חפלתם נשומעת מיד מפני שהיו נזהרים שלא
לפגום כ"צ אוחיות שהם ה' מולאות הקצועות צפיהם
צשיחה צעלה ושאר הדברים הפוגמים הלשון לכך הית'
חפלתם צוקעת הרקיעים ועולה עד למעלה ונעלה
לעורר הרממים. וכן אמר צזוהר שמות כי צעמה שהיה
ר"ש צן יוחאי עליו השלום עוסק צחורה היו כמה
אלף וצצות מלאכי השרה שומעים קולו והטעם כי
מפני שהיו המולאות היולאים מפייהם עהורים היו
קושרים ומייחדים כל העולמות כי קול ודבור היולא
מפייהם היה נעשה נחח רוח למעלה. אונס צהיות פגם
צ' מולאות הצל החפלה והחורה היולא מפיו יולאה
ע"י פגם וסירכ' ופי' אפטר שחיימד למעלה כי כל אשר
צו מוסל' יקרב וכן אמר צר"מ (דכ"ו) צקוסו ז"ל וכגווי'
דאינון מנשה כפי ריאה כלשו פחיתן צלל סירכא
לקבלא האי קול הכי נמי לריכין למחוס ה' סקונא דפומא
כלשו פחיתן צלל סירכא צמוש תיקונין דאינון אה"ע
צגרון צומ"ף צצפון גי"ק צחך דעלני"ת צלישנא
זקסער"ן צצייים וצצור דיהא צהון צלל סירכא ועכוצא
כלל הה"ד (צראשית כד עו) הוא טרם כלל לדבר והנה
צצקה יולאח דא ללוחא דאיהו דבור וצגינה אחר
אס שגור חפלתו צפי יודע אפי שמוקבל ופי' אית סירכא
ונסקא צעירוצא יודע אפי שמוקרב צגין דסירכא איהי

קרו

טרפא עכ"ל. והנה צהקדומס זו צצין הפסוק אומר
(קהלת ה' א) אל חצהל על סיד והכוונה כי סיד הוא
כלל חמש מולאות שפי'. ואומר חצהל הוא שלל מלא
צ'הם עגס שהוא צהלה וקליפה והקליפה הוא חלונית
היא על סיד שהיא מיוחדת וצלה על הס' מולאות
וסצירו הר"ר משה צארוקאש עליו השלום אמר צענין
זה דבר נאה שנודע הוא שמהפס העליון יולא הצל
כדפירשנו לעיל וירלה אל חצהל שלל חספוך מסבל
לצהלה שהיא הקליפה. והנה ע"ד שפי' צעל סיד
פי' ז"ל צחחומא ז"ל זהו שאמר הכחוצ אל חצהל
על סיד ולצך אל ימחר להוליא דבר אלו צני אדם שהם
מחרטים שמו של הצ"ה צל וראה כצנצרו העליונים
והחחמונים צחלי השם צצרו שגא' (ישעיה כ"ו ד) כי
ציה ה' לור עולמים ולמה לא צצרו צללו שחין העולם
כדאי להצכיר שמו של הקצ"ה שלל אוי להם לצחיות
שומרפיץ שמו של הצ"ה ראה מה כחצי צקצנות קרצן
לה' עולה לה' ואינו אומר (לה' קרצן לה' עולה וצני
אדם ומרפיץ ומגדפיץ שמי לכך נאמר אל חצהל על סיד
מורה צפי' שצאו לפרש מלת אל חצהל על כי הצהל'
הוא הסידוך והגידוך והוא מיוחד על הסה שאינו
לורך לאדם צו כי סיד ודאי צקוד הס' מולאות שצו
ללורך צצרו :

ואפשר עוד לומר נודע כי הדבור הצל לאדם הוא
מהשכינה כמ"ש (שמות ד' יח) מי שם פה
לאדם או מי ישום אלם וגו' הלא אכני ה' ומלת אכני
אפטר לפרשו צצחיתא עילאה וצצחיתא חחאה כדפי'
צתיקוני' שעליהם נאמר אכני אכני אכל היותר הוא
צצחיתא עליונה שמשם הוא אכני ה' אלהיך כדפי'
צר"מ וירלה צזה לא חסגום צמה שהיא על סיד שמשם
נחווה להיות פה שהה' מולאות הם מוקוד ה' עילאה
ומשם ג"כ כח הדבור כמ"ש או מי ישום אלם וגו' ואס
נפרש צצחיתא והיא על סיד נפרש הלא אכני ה' שהם
קול ודבור וגם שאר פרטי הפסוק לורקי' צצרות אלו
ושמעתי מפי מורי ע"ה ב"י פיו של אדם (למעלמי' וקול
ודבור היולא מפיו אס הוא צקדוש מיד שכינה נקשרת צו
דלא ירדה שכי' למטה ונעשרה וצענין זה מדוקדק עמה
לשון הפסוק על סיד שהשכיני הוא על סיד שפיך הוא למעל'
ונעשרה. והיינו (חללים קמ יד) אס חשצוון צין
שפחים שפי' צתיקונים שיצכיו השכינה שהיא אית
צשפחותיו כדי ליצודה. ועוד צצז העחקנו צשער
אזהב מה שאמר רבי שמועון צן יוחאי עליו השלום
(צזוהר פ' נשא ד' קצב ע"א) צפקודין שלו שהשכינה
היא מולא פי ה' שעליה מחקיים האדם וז"ל צקילור
ואיהי הצל דעאל צפומא דבר נש צלא עמול וצלא יגיעה
ה' דצהצראס וצמאמר זה ילדק יפה על סיד. ולצך

הוא ז' שני השבע : (כ"ל חמה) כ"ל לקבל לון :
הוא ז' שני השבע : (כ"ל חמה) כ"ל לקבל לון :
הוא ז' שני השבע : (כ"ל חמה) כ"ל לקבל לון :

אל ימחר להוליא דבר לפני האלהים הענין כי מהלכ
יולא הדבור כמו שכתבתי וכן כוונתו כמות פעמים
וצחיקוני (דף כד ע"א) ז"ל לזכר איהו אש לזכר מולדתי
ימינה לזכר דחיהו כלפי כבוד ומינה נסיק דבור הס"ד
(ימינה כנ כט) הלל כה דברי כלם כלם ה' ופי' לאו
כנפי ריאה דנשכין על לזכר איהו חוקיד כל גופא עכ"ל
ולכן אמר ולכך אל ימחר להוליא דבר שממונו יולא
הדבור והדבור הוליא ממונו הוא דין כמו שפי' הרשב"י
שהלז הוא אש והדבור עליו נאמר הלל כה דברי כלם
והדבור יולא לפני האלהים שהוא דין שהעולם הזה
עקרו נכרה דין כו"ס (בראשית א ח) בראשית כרה
אלהים את השמים ואת הארץ וכשראה שלא יכול
להחסיים סתף עמו ורח רחמים אמנם הוא שיחוק
בעלמא לזכר כי עקרו דין נכרה ועל הדין עומד כמו
שכתבתי בזה (דף קג ע"ג) דככל יומא ויומא דינא
חלי' בעלמא נגין דעלמא על דינא חכמי וקיימא :

ואפשר לומר בענין אחר לפני האלהים להורות לנו על
ההשגח' ושידע שכאשר הוא מדבר המלך מלכי
המלכים אלהים שומע דברי וכלם שפי' הרמב"ם ע"ה
בענין הירא שאין האדם מאריך דבריו לפני המלך כמו כשהוא
בביתו ומינה השקפתו תדורה עליו ולכן אמר אל ימחר
וגו' אמנם צריך לדקדק כי סוף סוף נראה הפסוק הזה
מיותר בעניינו כי אל תבהל על פיך פירושו הוא שלא
יציא הדבור מפיך במהרה והיינו וכך אל ימחר וכו'
לכן נראה כי הם שני חלוקות האחד בדברי העולם והבי'
דברי קדושה אל מה שנוגע לדברי העולם אמר אל
תבהל על פיך ויציא כי אף על פי שיש לך רשות
לדבר והיינו פיך שהוא כרשותך לא יהיה בבהלה ובמהירות
אלא בנחת רוח ואפילו בדברי קדושה שאתה עומד
לפני האלהים אל תמהר להוציא דבר לפני האלהים וכן
פי' בגמ' (ברכות פה) שאין להתפלל מיד אלא שיתיישב
קודם בדעתו וידע לפני מי הוא עומד כמ"ש אין עומדין
להתפלל אלא מתוך (" כבוד ראש וכו' וכן אמרו במד'
שאמר דוד לא הייתי מתפלל לפני האלהים עד שהייתי
מתיישב בדעתי ונעתיק כל לשוני לקמן בענין התפלה
ב"ה ואפי' בעסק התורה צריך שישב במרא ויכוון מה
שמוציא מפי כוונתו שצריך במקומו וכוונה (בראשית דף ב)
אמר (" כי מלה כסלע משתיק' וכוונה הוא אפילו בענין
התורה והיינו ולכך אל ימחר להוציא דבר לפני האלהים
פי' כשאתה עומד לפני השכינה שהוא כשהוא עוסק בתורה
ובתפלה אל ימחר כי האלהים בשמים ואתה על הארץ
נודע כי אלהים הוא לשון דין ודין כמו שפי' ז"ל
כשאני דן את עולמי נקראתי אלהים ואמרו בשמים
ירצה שהוא דן בשמים עם כל פמליא של מעלה שהם
בשמים ולכן לא אמר כי האלהים על השמים שהם
מורה על סליקו ועליו מהם אלא בשמים הוא להשגיח
ולדון כמו (תלים קנ"ט) ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו
ככל משלה עוד אלהים עולה למנין הכסא וירצה בזה
שכסאו שהוא דן בשמים והמלאכים לפניו מהם מיימינים
לזכות מהם משמאלים לחובה וכיון שדברי האדם הקב"ה
הוא דן אות' עם כל פמליא של מעלה אם דבריו ביושר
אם לאו ראוי הוא שיהיו מעטים כדי למעט הדין ממנו
ולכן אמר הכל בלשון אלהים שהכל נדון בדין הגמור

(ה' הכנה) אש חלה לקומו הדבור כסלע חקנה הסתירה כסני סלעים (" ד"ל לפי שהוא יולא הרים ובורא רוח בנודחי יודע כל עניני העולם
לפי' נגיד לזכר מה שיחו מה ענינו ועסקו וכן פירשו הר"ק (" ר"ל סק"ה שהוא עומד עכ"ל וכו' :

רשב"י עליו השלום שהדבור יש לו מעלה זו יותר משאר
מצות שיעשה אדם כי שאר הדברים שיעשה האדם
כמעשה יש שבעה המה עיני ה' משופמים בכל הארץ
כדפי' בסבא פרשת משפטים בענין (תלים נא ג) והרע
כענין עשיתי שהולכים בעולם ובהם מצטיירים כל מצוה
או עבירה שיעשה האדם אמנם דביבור פי' רשב"י
שהקול מעצמו עולה למעלה ושם נבחן כך פי' בוורה
(פי' לך דף צב ובפי' מצורע) ז"ל ר' יוסי פתח (ישעיה ס
כא) ועמד כולם צדיקים וגו' וזכאין אינון ישראל מכל
שאר עמי דקב"ה קרא לון צדיקים דתניא מאה ועשרין
ותמניא אלפי (" דמארי דגדפיין דאלין ומאסיין כל עלמא
ושמעין קלא (" ואחרין ליה לההוא קלא כמה דתנינן
לית דך מלה בעלמא דלית לה קלא ואולא ומאסא כרקייעא
ואחרין לה מארי דגדפיין וסלקין ההוא קלא למאריהון
דגדיין ודיניין דה הן למבחן לביש דכתיב (קהלת יב) כי
עוף השמים יוליך את הקול וגו' עכ"ל הרי שאמרו
שכל דבור יש לו קול ועולה למעלה כרקייע ומשם
לוקחין הדבור מארי דגדפיין וכוונה (מצורע דף נה ע"א) על
פסוק (תלים י"ז א) שמעה ה' צדק וגו' בלא שפתי טרמה
הוסיפו ואמרו שהקול בעצמו עולה וכוונת הרקייע אמרו ז"ל
מאי בלא שפתי טרמה אלא הכי תנינן כל מלה ומלה
דאפיך בר נש מפומיה סלקא לעילא ובקעא רקייעין
ועאלת לאתר דעאלת ותמן אתבחתת ההוא מלה אי היא
מלה ככשרא אי לאו אי איהי מלא דכשרא עאלין לה
כפי' מלכא קרישא למעבר רעותא ואי לאו סאמין לה
לכשרא אחרא לאתערא כהריא מלה רוחא אחרא עכ"ל
וכן פי' בריש פרשת נשא ונעתיק איתו לקמן ב"ה וכן
בוורה (פי' צדף ל"א ע"ב) אמר שם שהדבר התלוי בדבור
מעורר דבור למעלה ואמר ז"ל ואי תימא מלה מה אתער
אלא הכי כתיב ודבר דבר ההוא דבר אתער מלה אחרא
לעילא ואקרי דבר דבר ה' אשר היה ודבר ה' היה יקר
דבר ה' שמים נעשו דהא תנינן ההיא מלה סלקא ובקעא
רקייע (עד (" דסלקא) בדוכתיא ואתער מה דאתער אי טב
טב אי ביש ביש כמה דכתיב (דברים כג) ונשמרת מכל
רע עכ"ל אמנם קשה לענין זה מה שפי' בתקונים
(דף קל) שיש מלאכים נקראים מארי דגדפיין שממונים על
סולות התורה ז"ל ואית פקודין דתליין מפומא דממנן
על קלין דאורייתא ועל דברין דאתמר בהון (קהלת יב)
כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר
עב"ל ועוד אמר לקמיה ע"ב ומלאכין דאתמר בהון כי
עוף השמים יוליך את הקול דתליין ובעל כנפים
יגיד דבר דתליין בדבורא עכ"ל וקשה שאחר שהקול
עולה ובקע הרקייע למה יצטרכו המלאכים האלו וי"ל
כי הקול הזה העולה כוונתו יש בו צד נשמיות מצד האדם
שהוא כעשה הזאת הנשמית ולכן אחרין בה מארי
דגדפיין כדי שתזדכך על ידם ויעלה במקום הראוי לעלות
אם הוא הכל תורה או תפלה שיעלה למעלה מעלה
לייחד ואם הקול העולה הוא קול מעניני העולם דנין
אותו כפי הצורך ובתירוץ הזה צריכין אנו לומר על מה
שאמרו בוורה (ויקהל דף ר"א ע"ב) שיש כמה מלאכים
המעלי' התפלה מרקיע לרקיע ולמה יצטרכו אלא כוונתו
כדי לזכרה מהנשמיות כדי שתעלה למעלה מעלה לייחד
עוד אפשר לומר כי האלהים בשמים כמ"ש בר"ם כסוד
שם אלהים ז"ל אלהים סוד על אלהות דיליה דאית אלהים
ואלהי האלהים ואיהו אלוה על כלא ולית אלוה עליה
עכ"ל ואמרו בשמים יובבמ"ש בתיקוני (סוף ד"ג) דעלת על
כלא נהיר בעשר ספירן דאצילית וכו' ובי' גלגלי רקייעא

ולא אשתני בכל אתר וזהו כוונת אמרו כי האלהים
בשמים פי' שאלהותו ואורו מאיר בשמים כולם כא'
בהשואה א' כמ"ש דנהיר ב' גלגלי רקייעא וכו' ועתה בזה
מורה ודאי על ההשגחה עוד אפשר כי האלהים בשמים
כי אלהים נודע שהיה אמתא עלילה ומינה הוא בשמים
שרם ג' אבות והכוונה שאינה נזורה כוונת כי אם ע"כ בית
דן של ג' שהם הג' אבות כדי שיהיה הדבר נדון לימין
ולשמאל ואח"כ הג' מבריע וכדונמא זו צריך האדם שהוא
על הארץ שכאשר יוציא הדבר שקודם ישקלוהו במאזני
השכל לימין ולשמאל ולהכרעה ובהו יהיו דבריו מעטים
ועוד יש לי בזה הפסוק דברים מסתרים כתובים אצלי ודי
במה שהארכו לתועלת המעשה והנה פרטי הבחינות
המפורשות בפסוק הזה יחייב לאדם שימעט דבריו אם
בבחינת סוד ההבל שפי' אם בבחינת ה' מוצאות הקבועות
כפי' שלא יהיה בהם סירובא אם בבחינת קול ודבור אם
בבחינת זכר הקול ודבור העולם למעלה לידון כרפי' אם
בבחינת ההשגחה התדירה עליו צריך למעט דבריו בדברי
העולם ובה נכלל הסי' הזה ונבא לכאן כפרק בפני
עצמו כמה מעלת השומר פיו ולשונו וכמה נזרל הפנים
אע"פ שכבר ביארנו קצת בפרק הזה וכן הבא נוסף לקח
ב"ה וחלקנו הענין בפי' בפני עצמו כדי לתת ריוח למעין
בין פרק לפרק :

פרק יא כתיב (תהלים לד יג) מי האיש החפץ חיים

אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע
וגו' אמרו רז"ל (פי' ס"ק) מכריז ר' אלכסנדר מאן בעי
חיי מאן בעי חיי כנף ואתו כוליה עלמא לגביה אמר
ליה הב לן חיי אמר לרו מי האיש החפץ חיים וגו' נצור
לשונך מרע וגו' סוד מרע ועשה טוב שמא יאמר
אדם נצרתי לשוני מרע ושפתי מדבר מרע (" אתגרה
בשינה ת"ל סוד מרע ועשה טוב ואין טוב אלא תורה שנא'
(משלי ד ב) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו עב"ל
והמעשה הזה הובא במדרש באופן אחר וכתב מורי ע"ה
שחמ"ד שאמר שלא הבין הפסוק אלא ע"י הרוכל' ההוא הוא
שהפסוק כפול באמרו מי האיש החפץ חיים וחזר ואמר
אוהב ימים לראות טוב ונתרץ ע"י הרוכל' המכריז מאן
בעי חיי שכאן כל העולם אצלו ואם לחיי העולם הזה
ידרף האדם להשיג סם שע"י יחיה כ"ש שראוי שירדוף
אחר חיי העולם הבא והימים שראוי שיהיו אוהבים שלו
לתיקון נשמתו ראוי שלא יחטא בהם ע"י לשונו באופן
שלא יתהפכו עליו לאויבים וקמיתגורו זהו אוהב ימים
שהיו הימים עצמם אוהבים לו לטוב לו לעוה"ב וכוונה
(שמיני דף מ"א ע"א) פי' פסוק זה ז"ל רבי אבא פתח ואמר
מי האיש החפץ חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו' וכתב
שומר פיו ולשונו וגו' מי האיש החפץ חיים מאן חיים
אלא אלין חיים דאקרון עלמא דאתי וחיים תמן שריין ועל
דא תנינא עין חיים היא אילנא מאינון חיים אלנא דאתנשע
באינון חיים ועל דא מי האיש החפץ חיים כתיב אוהב
ימים לראות טוב מאן ימים אלא דא הוא שמא דמלכא
קדישא דאחורא באינון יומין עלאין דאקרון ימי השמים על
הארץ ימי השמים ודאי על הארץ ודאי מאן דבעי חיים
דלעילא למהו ליה חולקא בהון ומאן דבעי יומין לאתדבק
בהו ולרחמא להו יגמר פומיה מכלא יגמר פומיה מטיכלא
ומשתתא דמסאב דנפשא וירחק איניש מאינון חיי ומאינון
יומין יגמר פומיה ממלין בישין דלא יסתאב בהו ויתרחק
מגיהו ולא יהא ליה חולקא בהו ת"ח פומא ולישן אתר
אחרא עלאה הכי אקרי ובגין כך לא יגמור איניש פומיה
ולישניה וכ"ש לאסתאבא נפשיה בגין דאסתאב

(ה' הכנה) אש חלה לקומו הדבור כסלע חקנה הסתירה כסני סלעים (" ד"ל לפי שהוא יולא הרים ובורא רוח בנודחי יודע כל עניני העולם
לפי' נגיד לזכר מה שיחו מה ענינו ועסקו וכן פירשו הר"ק (" ר"ל סק"ה שהוא עומד עכ"ל וכו' :

שער המדושה פרק יא

הוא בעלמא אחרא והא אוקימנא והנראה לנו כביאור הכתוב לפי הפשט כאומרו מי האיש (בוזרה תרומה דף קנח סוף ע"א) פ"י דמאן דאתגבר על יצירה אקרי איש והמעם שיקרא איש הנוצר לשונו מרע מפני היות החטא הלשון תדיר והגובר על יצרו ואינו מדבר בשעה שיצרו מסתתרו שידבר ראוי שיקרא איש משא"כ שאר העבירות שעם היות שיגבר עליו פעם אינו מצוי ואינו מעלה כ"כ שיקרא איש כמו הנוצר לשונו וכיון לומר לנו המעלה הגדולה שאדם משיג בשמירת הלשון כראוי הא' סבת הרבקות באלהיו כדפ"י שאלוהם עיקר החיים ועל זה נקרא הצדיק חי (שמאל ב כג) ובניהו בן יהודע איש חי וכן (קהלת ז ב) והחיותן אל לבו וכמו שאמר הפייטן ברחמי ממש (מותי בחיי ואם אדבק בך) חיי בטויה ומה שימשך מחמת היותו הוא בחיים הוא שהוא אוהב הימים שהימים הם הארות עליונות נמשכות למטה לתיקון הנפש ותיקון הצפון לצדיקים הוא צפון ומסון בתוך הימים והמזכך עצמו הוא זוכה לראות עולמו בחייו כמו שאמרו בכרכות (שלהי פ"ב) עולמך תראה בחיך וזהו לראות טוב פ"י לראות עולמו בחייו ולא ישוב המעלה הזו אלא השומר לשונו כראוי וזהו שאמר שם במאמר פ"ך ידבר חכמות ולשונך ירחיש רגנות וכל מה שנוצר במאמר הכל הוא הכנה לנוצר כריש המאמר עולמך תראה בחיך ותקתך לדור דורים ואמר נצור לשונך מרע המוסכם בדברי הרשב"י ע"ה בזה (בראשית ריש דף כח) כי מלת רע יבנה למוציא זרע לבטלה וסמך הענין מפתק ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' שהיינו שהיה מוציא זרע לבטלה וז"ל וקיצור על ענין זה אמר רבי יוסי וכי רע לאו איהו רשע א"ל לא רשע אפי' ארים ידיה לגבי חבריה אע"פ דלא עבד ליה מידי אקרי רשע כטה דכתיב (שמות ב יג) ויאמר לרשע למה תכה רעך הכית לא כתיב אלא תכה אבל רע לא אקרי אלא (דמחבל ארחה וסאיב גרמיה וסאיב ארעא עכ"ל לענייננו הרי בפ"י שאמר בלשון שלילה רע לא אקרי אלא וכו' והנה ער"ז צריך לפרשו בלשון והענין שאחר שפ"י שהם שני בריות מכוונ זה כנגד זה ברית הלשון וברית המעור כמו שבברית המעור המוציא זרע לבטלה יקרא רע כן בברית הלשון המוציא מלה לבטלה כמוציא זרע לבטלה ולכך אמר נצור לשונך מרע כדי שלא תהיה נקרא רע שהוא המוציא כדפ"י ואמר נצור ולא אמר שמור וכיוצא הוא להורות על השמירה הגדולה ונדר והוספה לפנים מחומה כמורה מלת נצור. וכן פ"י הרד"ק כשרשים כי נצור מגזרת מצור כענין ובנות מצור על העיר והוא השמירה המעולה וכן מלת נצור לשונך שלא אמר נצור הלשון מרע אלא לשונך מירש שתראה כעין השכל כי לשונך מוקפת שתי חומות כדפ"י ז"ל (ערכין פ"ב) על פסוק (תלים קכ ג) מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה אמר ליה הקב"ה ללשון כל איברי של אדם זקופים ואתה מוטת כל איברים של אדם מבחוץ ואתה מבפנים ולא עוד אלא שהקפת לך (שתי חומות אחר של עצם ואחר של בשר מה יתן לך וכו') עכ"ל והיינו ענין נצור רומות מקום נעלם ונסתר להורות על מצור שתי החומות שיש לך לכך העלימה הנבואה בהעלמות החומות האלו מה שלא עשה כן לשאר האיברים וזה ודאי מפני מעלתה והוא כמשל האדם אשר יגנוז באוצר לפניו מאוצר הדבר החשוב שיש לו : ולהסביר הדברים למה יקרא רע המוציא זרע לבטלה והמוציא מלה לבטלה המעם הוא בטה שביארנו כי הלשון הוא במקום החיים כדפ"י לעיל בענין מי האיש

Handwritten marginal notes in Hebrew script, including the words 'איש חי' and 'איש רשע'.

רשעים צמיים קרויים מתיים (לדיקים צמיחם נקראים חיים) שמשמיה דרכו צולתם זרע לבטלה (סעינים והספתיים) וזה שאין רולם (מסלק לרקס) צחי שמוק וליגות של עינים (מלמנים)

שער הקדושה פרק יא

קדש

וזו לידי הרהור ולמטיילת צטרו שהיא צרית קדש להולי' זרע לבטלה ומללא זרע כי שמירת הצרית תלוי צשמירת הלשון מפני שהם צ' צריות מכוונים כדפ"י ולכך הקדים הכתוב שמירת הלשון מפני שהיא העיקר והוא בכלל מלחמים ונהם שאלם הוא שומר הלשון מאליו ושומר הצרית ואם לא נזהר צשמירת הלשון ונזהר צשמירת הצרית אפי' שמירת הצרית לו עלתה לו והטעם מבוחר צויה שאומרו : וכן פ"י ג"כ צפ"י נח וצפ"י אחריו מוח כי הפוגם לשונו מנומאין אוחו ונומלא סנקרא רע צקוקפ"ינח אומר ז"ל פתח רבי יוסי ואמר (דברים כג טו) כי ה' אלהיך ומחלך צקרב ומחך להליך ולתח אויביך לפיכך והיה ממך קדוש ולא יראה צך ערות דבר וצ' מאחריך כי ה' אלהיך ומחלך ומחך ומצעי ליה אלא כד"ל ומחלך צגן לרוח היום ודל הוא אילנא דאכל ומניה אדם הרשעון ומחלך נוקצא ומחך דבר ודל הוא דאזיל קמייסו דישראל כד הוו אזלי צמודר דכתיב (שמות א"ג) וה' הולך לפניכם יומם וגו' הוא דאזיל קמיה דצ"כ כד אזיל צארחא דכתיב (חלי' סה יד) לך לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו ודל הוא דאזיל קמיי' דבר נס צפעחא וליסו זכי ולמה להליך ולתח אויביך לצארחא צ"כ צארחא ולא יטלוט ציה אחרא וצ"כ לצעי ליה לצר (נש לאסחמורא ומחצוי ולדכחא לגרמיה מאי דכיו והי' ומחך קדוש מאי קדוש קדושים מצעי ליה אלא ומחך קדוש אלין שייפי גופא דגופא אסחמורא ומחחן צבו וצ"כ והיה ממך קדוש. ולא יראה צך ערות דבר מאי ערות דבר דל ערייתא דעריין דדל הוא (מלה דקצ"ה מליס ציה יסיר וכלל כיון דאמר ולא יראה צך ערות אוחי דבר אלא הני (אחיבי עלמא דגעלי ומסאצי גרמייסו צולה דלסון דנסיק ומחמייסו והאי איהו ערות דבר וכל כך למה צגין דליסו אזיל קמך ואי אה צציד כרין מיד וצ' מאחריך דלל יזיל צהדך ויחוב מאחריך עכ"ל וכן צוקרא רצה (פ' קדושים) ולא יראה צך ערות דבר ערות דבור ר' שמואל צר נאמן אמר זה נצול הסה עכ"ל וצוהר (פ' אחרי מות דף עח ע"ג) אמר תלנא רמ"ה שייפי צגופא וכלהו אסחמאן כד איהו אסחמאן כלו' דצעי לאסחמאן וע"ד והי' ומחך קדוש מאי ומחך אלין אינון שייפי גופא ולא יראה צך ערות דבר מאי ערות דבר ערייתא דהאי דבר רמז כנא דאוקימנא וכו' עכ"ל ושאר המאמר העתקנו צשער היראה צפ"י ע"ש : וכאשר נחצר שני המאמרים מחוסם ילא כוונתינו צציאור כי לכל הפ"י ומחך קדוש הס רמ"ה איצרים שלכך נזכר ומחך צלשון רצים להורות על רמ"ה אצרים ומ"ה צפ"י נס שערות דבר הוא ערות דבור אחר כי הפוגם צערות דבור פוגם צה כי מונה הדיבור

לשומר מעונות ולפטר עלמו (נצול פה) רשעים צפעילם (פ"י) על מסה ומרים סלגערעו והסרן סלגערע ג"כ כהן סאז"ל ע"פ יוסר ה' צם וילך אלא סחמסחא מיד :

וכן פי' צ"ל מורע והעסקנו לשונו לקמן ר' חייא אמר כל מאן דאסיק ליטנא ציטא אסתחבן ליה כל שייסוי וכו' והוא כענין רות' שייסין בגופא וכלהו אסתחבן שפי' :

עוד

אפשר לפרש ולא יראה צד ערות דבר כמה שפירש צזוהר והוא קרוב לדרך הקודם ז"ל ת"ח בשעתא דבני נשא (דמיכין וטעמין טעמא דמוחא ונטמחא סלקא לעילא קיימא באחר דקיימא ואתבחינה על עובדהא דעבדת כל יומא וכחבין לה על עתקא וט"ו בגין דנטמחא סלקא לעילא ואסתידת על עובדוי דבר נש ועל כל מלה ומלה דנפיק משווייה בגין דהיא מלה דאסיק צד נש ושווייה סלקא וצקעא רקיעין וקיימא באחר דקיימא עד דעאל ליליא ונטמחא סלקא ואסיד להיא מלה ועאל ל לה קמי מלכא דהא הוא דכתיב (ויכ"ה) ונטמחא חיקך שמור פתחי פוך וכדין אתרשים היא מלה וההוא חובא עליה דבר נש וצבין דא (תהלים לב) אשרי אדם לא יתשוב ה' לו עון אימתי כשאין צדומו רמיה עכ"ל. הרי שאמר אתרשים היא מלה וההוא חובא עליה דבר נש ופירש צוה שגורע שהעונות יש מהם נרשמים נכתבים צעור הצטר בפנים ויש צמלם ויש טעויותיו חקוקים על עלמותיו כדפי' ז"ל והיינו אתרשים עליה דבר נש עליו ממש נרשם עין הדבור ההוא ואעפ"י שלא עשה מעשה מ"ו חומר הדבור וכן המעשה כדפי' במשנה (ערכין פ"ג) נמלא האומר צפוי יתר מן העושה מעשה שכן מלינו שלא נחמם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע שנאמר (במדבר יד כג) וינסו אותי ונלמדו ונאן שאם חשב בדעתו לעשות עבירה וגומר בדעתו לעשותה והוליא גומר ההוא בשפתיו חסוב לפניו ית' כאלו עשה שהדיבור חסוב כמעשה כמו שאמרו במושנה. ולא אמרו ז"ל אלא חשב אדם לעשות עבירה ולא עשהא שאלי' כחשבה לו אלא כשלא דבר והיינו (תלים קו יח) און אס דליתי בלבי לא ישמע ה' הא אסדברתי בשפתי ישמע ה' וכמו שפירש צזוהר (פ' אמור) צענין הדבור בשבת שדיבור אקור ופניו שהקול מיד עולה למעלה והרהור מותר וכן פי' הרשב"א ע"ה באדרת האינו צתיקון האזנים ע"ש. וכמו שפי' צפ' הקודם צפסקוק אל תצהל וגומר ע"ש :

ובהו וזבן ולא יראה צד ערות דבר ר"ל יראה שיתלייר ויתרשם צו בגופו ערות הדיבור ההוא והיינו צד ממש בגופך נרשם וצחיות הגוף פגום צענין הוה צעל מוס ושכיני' וסתלקת מונו והיינו ושב מאחרריך כי כל אשר צו מוס לא יקרב י עוד אפשר לפרש ולא יראה צד ע"ד שפי' צזוהר צענין (שיר השירים א') נגילה ונטמחה צ"ך שצ"ך הם כ"צ ארתיים ובך הוא ת"ח ומודע שכ"צ ארתיים החורה רשומים צפוי צסקוק אל תצהל וגומר ע"ש :

עוד ונלמתי בתנא דבי אליהו כי איש א' אחר שנפטר מלאוהו החופשי' צשדה צקצרו שהי' חי שלא שלט צו רוח ושאל לו רב נחמן ומליזה קבה זכה לזה והשיב שלא היה צו קנאה ולא הטה אזנו לשמוע דברים צטלים והמאמר העתקנו צשער ענוה ס"ג וסוף המאמר

ע"ה יענים :

המאמר אומ' ומה זה שלא היה צידו אלא שר שחיקה בצד וכו' וצסקר מנורת המאור של רבי ישראל ע"ה פי' אחר ז"ל לא מלמתי רשואה לגוף אלא שחיקה שכל המרצה דברים אינו יליול מן החטא וילקה בצרעת בגופו וצוה שפי' הרשב"א ע"ה (צזוהר משפטים דק"צ ע"א) ז"ל תנא כתיב (תלים לד יד) נלור לשוכך מרע והו מרע דבגין ליטנא ציט' מרעין נחחין לעלמא עכ"ל נפרש לא מלמתי לגוף שיהיה נלול מחלטים רעים ולאו דווקא לרעה כמו שפי' הוא אלא כל מרעין קאמר אלא שחיקה שעל ידה מללת וזו היא מעלה גדולה לשחיקה :

ובמדריש (ויקרא רבה פ' מלוע) אמר רבי יהושע

צן לוי (ו) מלה צליע ושחיקות צשחים דחנן שמעון צנו אומר כל ימי גדלתי צין החכמים ולא מלמתי לגוף טוב משחיקה עכ"ל. ועל ידי הפי' הזה יתורץ שני דקדוקים שיש לדקדק במשנה הז' למה נכנס בלשון שלילה הצ' מלה טוב שלא יאמר מלה טוב זה מזה וצזוהר מחרץ הכל א' וצשויו א' ואז נאמר טוב זה מזה וצזוהר מחרץ הכל כי צא ללמדנו כי מלה צקלע משחיקה צשחים וזהו אומרנו לא מלמתי לגוף טוב משחיקה שאעפ"י שהדיבור יהי' שזה סלע השחיקה טוב מונח ושוה שחים ולא ישולל צזה השחיקה צדברים צטלים ודבר לשון הרע וכוילא שאלו אין הדיבור טוב צהם כלל כדי שנאמר שהשחיקה טובה מהדיבור ואין צהם שווי סלעים כי אדרבה הם פוגמים :

וכתב החסיד ז"ל צפי' ונטנה זו ז"ל והנומע לדבר צמקום שיש לו לורך לדבר מורה על נפשו ג' דברים. הא' כי הוא יודע יען כי אינו נצהל לדבר כלומר (אסתירא בלגינא קיש קיש קריא : הצ' ששכלו גצבר על סומרו ולכן צבש דבריו. הב' כי הוא נבון ועיינו צראשו לראות הנזק הראוי לצא מדבריו וז"ש שלמה (משלי יז) הַשֵּׁךְ אַמְרֵי יוֹדֵעַ דַּעַת יָקָר רַחַם אִישׁ חַצוֹנָה צאומרנו מוסך הורה שיש לו לורך לדבר ואפילו הכי מוסך עלמו כי זהו המורגל בלשון (ראשית כ' ו') ואחשך גס אנכי (שם ל"ט ט') לא חשך מונוי ומאונה. וכן נחצו הר"י שישן ז"ל וחסרו צג' חארים יודע דעת יקר רוח איש חצונה עכ"ל. וז"ל שג' חארים אלו כנגד חכמה צינה ודעת והחיל צדעת שהו עיקר הלשון ואח"כ יקר רוח שהוא כבוד לצ מנחמה ומשם נוצע רוח חיים. איש חצונה כנגד צינה ומפני שהו אומ' צמקום חיים חכמה כדפי' צענין ווי האיש החפץ חיים ראוי שיכונה צג' אלו : וסוף התנא לזה ואמר לא המרע הוא העיקר

עוד יראה שצא לחרץ קופיא אמת כי ראוי להקשות מה צא ללמדנו שהשחיקה הוא טובה הרי צכמה פסקים מדברי שלמה המלך עליו השלום נזכר ענין השחיקה. מוסך אמריו יודע דעת (קהלת ה' א') על כן יהיו דבריו מעטים וכוילא הרבה ולזה אמר ולא המרע הוא העיקר פירש כוונתי באומרי שלא מלמתי לגוף טוב משחיקה הוא שקראתי דברי שלמה וקיימתיים. וכן ראוי לכל מי שקרא דברי שלמה המלך עליו השלום שיקיים אומ' וה"ה לכל הדברים שלא המרע הוא העיקר וכו' אלא שזו נפתח להם. והטעם כי מיי שירגיל בשחיקה ושלא יוליא מלה לצטלה מפני מוראח קודשא צריך הוא ושכינתייה שהם חוכיות הנשמה והם קול ודיבור ירות צזה הכוונה צתפלתו כדפירש רשב"א עליו השלום צתקונים שלריך לכוונא צכל אחר וצכל מועלל קול ודבור קצ"ה ושכינתייה וכו' וכו' והוא שהורגל צדברי העולם שלא יוליא קול ודיבור לצטלה כל שכן שלא יוליאם צתפלתו לצטלה ולכן תקנו צסוף אלהי נלור לשוני מרע והכוונה צמה שפירש לעיל שהמוליא מלה לצטלה כמוליא זרע לצטלה שהו הנקרא רע ואם האדם נשמר צדברי העולם שלא להוליא מלה לצטלה כל שכן צתפלתו ואם חס ושלוס הוא פגום צלשונו צתפלתו אינה עולה למעלה כי הוא כפויח חמת ההוא קטר כמזוחר צפרשת פקודי והעתקנו לשונו לקמן צפי"ג צענין פגם וכן מצינו לידי ענוה ויראה כא' כאשר ישחוב צמה צציארנו צפסקוק (קהלת ה' א') ולצד אל ימחר להוליא דבר לפני האלהים שכאשר ישחוב שהו עומד לפני השם יתצדק אל ישוב על מרסמו כמ"ס דוד המלך עליו השלום (תלים לח יז) כי לך ה' המלתי וזהו נפשי מדום וכו' ויהיה קולו נמוך כי יחציים להרים קולו לפני המלך וצתסתכלו לעולם שנשמחו דצקה צשורשה ישחלל לעסקו צחורה ומלות לכבוד אציו ואמו ולעשות רלונם כדפי' צתיקונים צענין (שמות

(ו) אם חרלה לקנות הדבור צקלע תקנה השחיקה צצ' סלעים : (ו) סלע א' צכד מקסקס ומשמעי קולו ואם היה מלה סלעים לא היה משמיע קול ומשל הא' על מיי שאינו יודע הכנה הוא משמיע קול יותר מן היודע :

שמות כ"ג) כד לח אצין ואח אמן והעחקו בשער
הזהב וישחל גם כן ולסגור שום פגם כי צמגמו
סוגם צמגמו העליוני ודבר זה יגרום לו לעשות חסוד
וכל עונותיו כדי לטהר נשמתו שחזק צמגמו
וגורם לטהר נשמתו כי יצטייץ ונחשז דבר שהוא
נגד עבודתו יח' ופניו שש"י ומשכל והוא בחוק
קצבו ע"ד שפי' וכיון שהוא דבק בעץ החיים יהיה
חזק בצמחון כי שום דבר מדברי העולם לא יזיקו
והוא מושגח לעולם ולמעלה כלומר (חללים לב
יח) הנה עין ה' אל יראיו וגומר מלא היות קניית
מדה זו שורש לקיום כל החורה מעני שיענה בקורה
כדפי' ויקיימנה :

עוד מעלת השחיקה מה שאמר הנחל (אבות פרק ג)
סייג לחכמה שחיקה פי' כי כשם שמועטות
סייג לעושר שכדי להשיג עושר לריך שיעשר כדפי' עשר
חעשר עשר בצביל שחמער וכיוולא זזה שאר סייגים
הנז' צמגמה הוא ע"ד"ז כן להשיג האדם חכמה א"ל לו
כי אם ע"י קניית מדה השחיקה וכן פי' רז"ל כי ח"ח
המדבר דבר צמל כנגדו ד"ח יולאים מונו והעחקו
לשונם צפ' הצב' ועד"ז אפטר לומר כי העעם הוא
כי ע"י שחקו ומעלם ומעולות שם קלוות שהם קול
ודיבור ועולה למקום השחיקה שהיא המהצצה סוד
החכמה וכח"ש שחוק כך עלה צמגמה. ועוד צמגם
הענין כי כיון שהאדם שחק עושה עלמו מרכזה למקום
השחיקה ויזכה שיושפעו לו קודות החורה שהם
בשחיקה דלל אחמקרו לגללה כח"ש צמגמה כמה פעמים
ואחר מן מ"ם דברים שהחורה נקנית בהם הוא
צמיעות שיעה וכו'. ורז"ל צמדעם ילמדנו אמרו על
ענין ודבר מרים וחרון זש"ה (משלי י"ט) צמג
דברים לא יחדל פגע וחושך שפתי ומשכיל מי שחושך
שפתי ומלדבר צמגמו ומשכיל: אמר ר"ג כל ימי גדלתי
צין החכמים ולא מלאתי לגוף טוב משחיקה: אמרו
דבותינו שני דיקלוגין (פי' מיליים) היו עומדין לפני
אדריאלוקם היה א' מהם מלמד על הדיבור שהוא יפה
וא' מלמד על השחיקה א"ל הא' מרי אין טוב מן הדיבור
אלולי הדיבור האין הכלות מתקלקות והאידה' המו"מ
בעולם והיאך הספיקות פורקות צים. מיד א"ל לאומו
שהיה מלמד על השחיקה שהיא יפה מיד צל לדבר
עמוד אחרו שהיה מלמד על הדיבור. וסערו חמר
ליה המולך למה קערת א"ל מה אני למדתי מן
הדיבור על הדיבור וזה צל ללמד משלי על שלו. אמר
שלמה לא אמר הקצ"ה שחללים פיך ותהא יושב
ושחק כחרש אלא וחושך שפתי מלהסיח צמגמו תן
דעתך שלא חעגש: אין לך גדול מחרון ומרים
הצאר עולה ומשקה את ישראל צמגמו צמגמו
מרים ועני כבוד מקיפין את ישראל צמגמו חסרן
וכיון שנתנו רשות צמגמו והסימו צמגמו לא שחקתי

(י) נתן לו מכה צידו על הלחי (כלומר צמגמה)

ואם ה' שושך עלונו כמו שהעחקו לשונו לעיל וסודך
לזה הפסוק (שם יז כח) גם אויל ומחיש' חכם יחשב
ארוט שפתי' נצון. וזודלי מלת ומחיש' וארוט אי
אפטר לפרשם ומחיש' או ארוט שפתי' ומלדבר צמגמו
כי זה לא נזכר בפסוק זלם היתה זו הכוונה מה לו
לשלמה הע"ה לכסול דבריו הרי כבר נאמרו לעיל וזה
ומשך שפתי' ומשכיל אלא ודאי צל ללמדנו ענין מה
שאמר רבי עקיבא צמגמה סייג לחכמה שחיקה
כי אפי' צמגמו שנוגע ללכרי עלמו לריך לשחוק ופי' שלא
יארין צמגמו והדבר שיראה צמגמו שיש פנים לדברה
ופנים שלא לדברה שאינה הכרה כ"כ יותר טוב שלא
נדבר והיינו מה שאמר צמד' וזה צמגמו משחוקה צמגמו
והעעם כי מדה השחיקה היא צמגמו צמגמו כדפי'
והיינו אויל ומחיש' חכם יחשב שאמז צמגמו החכמה וכונו
שהארכנו לעיל צמגמו הדבור צלל מיי שחוקין דבריו
צמגמו העולם הוא אחר צמגמו המנהגה העולם
ששם דיבור דהיינו עשרה קצין שיעה ירדו לעולם כי
נעלו נשי והוא צמגמו שיעה ונקנה צמגמו של חכמ'
ויש' צמגמו הדבור העגום כנגד העשיה ששם
הקליפות כגון לשון הרע ורכילות ודבר' צמגמו
וכיוולא ולכך נאמר (קהלת י ח) סודך גדר יטכנו נחש
שהוא ערץ גדרי חומות הלשון כמו שהנחש עומד לעולם
צין הגדלים וסודך גדרו של עולם כדפי' ז"ל אר"ש צר
נחמני שאלו נחש ואמרו לו למה אמה מלוי צין הגדרות
א"ל לפי שפרלתי גדרו של עולם א"ל למה לשוך על
הארץ א"ל הוא גרם לי שאמרתי לה"ר על צמגמו וזה
היה לשון הרע שאמר אר"י דמכנין צמגמו ר"ל הנחש
הראשון היה מסיח צמגמו אדם כיון שלא היו אדם
ואחרו מצקשין לאכול מאחרו אילן החמיל לומר לה"ר על
צמגמו אמר להם מהאילן הזה אכל הצמגמו וצמגמו אה
עולמו ולמה אהמם שלא חאכלו מונו כדי שלא חצמגמו
ע"אמרו כוונתו מה עשה הקצ"ה קלן רגליו וכרה לשונו
שלא יהא מסיח שאלו נחש מה אמה נהנה כשאמה
נושך א"ל עד שאהם שואלין לי שאלו לצמגמו לשון הרע
דכתיב (קהלת י יא) אם ישוך הנחש צלל לחם ואין יחרון
לצמגמו הלשון מה הוא נהנה כשיאמר לה"ר. אמרו לו
נחש מפני מה אמה נושך צמגמו א"ל ואהם שלך מהלך צלל
האצרי' אמר להם ולי אהם שואלין שאלו לצמגמו לה"ר
שהוא אמר לה"ר צמגמו והורג צמגמו עכ"ל מולל צמגמו
הלשון מושל נחש צלל לדבריו מולל שהוא יורד אל מקום
הקליפות וסודך גדרי הקדושה ונתן לחלוני ליכנס
וכמו שיחבאר עוד צמגמו לשון הרע :

והעולה מכלל הפרק הזה שצריך שמירת הלשון מכל רבר
הפגום בה אם מלה"ר אם מנבלות ומדברים במלים
והארכנו במעלת השחיקה מפני שאחר שהאדם נברל בדבורו
מן הבהמות והחיות ומשתנה עם המלאכים ראוי לקרש דבורו
כמ"ש בירושלמי כל (שם) שפטיא בישין בר מפטמי דאוריית'
דחוא טב ועוד אמר בירושלמי אמר ר' לוי אלו הויגא על
לך

(י) עני דבור (י) מפני שהוא נשים דבריו צמגמו חמוך כחוקף מעל המומר

מורא דסיני בעיני' ב' פיות כי במה שהיא ראויה לדבר דברי
תורה ושבת והוראה אין ראוי שידבר בה בדברי העולם הזה
כ"ש אם יהיה דבר הפגום ולא נברא מה האדם אלא שיעסוק
בה בתורה כדגרסי' בפי' חלק (סנהדרין פ"א) ר"א אמר
אדם לעמל נברא ואינו יודע אם לעמל פ"ה אם לעמל אחר
כשהוא אומר (משלי י"ו כו) כי אכה עליו פיהו הוי אומר
לעמל פה נברא ועדיין אינו יודע אם לעמל תורה אם לעמל
שיחה כשהוא אומר (יהושע א' ח') לא ימוש ספר התורה
הזה מפ"ך הוי אומר לעמל תורה נברא עכ"ל :

ואחר מן המצרים המדברים צמגמו חסידות מדבר
יפה צמגמו השחיקה ורליתי להעתיק דבריו
ז"ל ומעשה צמגמו צמגמו סעודה אהת ולומר למשרתו
לחקן כמה מייני מאכלים ונתן לו לקנות לכרי הסעודה
הלך המשרת וקנה כמה לשונות ועשה מהן ומקלחם קשים
ללויים ומקלחם ומצוללים ומקלחם רכים ומקלחם קשים
הציא לפניה' מוצשלי' וחרו והציא הללוי' הציא לפניה'
הרכים וחרו והציא לפניהם הקשים. קרא רבן גמליאל
למשרת א"ל מה רלית לעשות כך כי יש מהן קשים ויש
מהן רכים וגם ללויים ומצוללים. אמר ליה להודיעך
כי כולם הם ציד הלשון. כי לפעמים היא טובה ורכה
ולפעמים היא רעה או קשה אם רולה אדם יעשה בה
טובות ואם רולה אדם יעשה בה רעות. ומעשה היה
צמגמו אחר שהיו לו כמה יועלים ומכונים וצמגמו
ידועים. פעם אחת ראה המולך שהיה א' מהם שהיה
החכם שבהם והיה יושב ודומם ושחוק. אמר לו המולך
מה הוא זה שאתה מרבה בשחיקה. א"ל כי צמגמו
דברים ומלאתי שהם נחלקים לארבעה חלקים. הא'
כלו נזק. והצ' נזק מלד זה ותועלת מלד זה. השלישי
לא נזק ולא תועלת. הרביעי כולה תועלת. הא' כגון
צין אדם הרגילים לקלל את צמגמו האדם. הצ' צמגמו
אדם א' לקבל מונו תועלת וצמגמו השבט הוא מצאיש
את שונאו ומזיק לו לאומו שמשצמו השלישי לא נזק
ולא תועלת כגון אחרם שרגילים לדבר דברים צמגמו
ודברי הצלים כי א"י נצנה צמגמו פלוגי וכך הוליא עליו
וקיסורי מלכים ושרים וכך וכך. הרביעי כגון חורה
ונציאים שחיים חלויים בהם ויש ומכני תורה המחלקים
אלו ד' על ה' חלקים. א' מליה צה' צ' נזק מונו
שלישית מואם ד' נאכז. ה' מוחר. א' מלכה כגון לדבר
דברי חורה ויראת השם. צ' נזק מונו כגון ערות שקר
ורכילות ונכול פה. שלישיית מואם שאין צו לא עצירה
ולא תועלת צמגמו צמגמו כגון לדבר צמגמו שיעשה צמגמו
מנהגי המלכים וכמה דברים מענייני העוה"ז ואע"פ
שאמר החכם שצזה אין עצירה ואין תועלת אמר חכם
אחר יש צו עצירה ואין צו תועלת. ד' הנאכז הוא
אחרו שמדבר צמגמו מעשים טובים ומנהג המעשים
הרעים ומצמגמו הלדיקים שיעיבו מנהגיהם צמגמו צמגמו
אדם וילכו דברכיסם ולגנות הרעים כדי שיתגנו וימאסו
צמגמו צמגמו אדם וימחה זכרם ויתחסקו מהם ולא יתנהגו
במנהגם. ה' המוחר הוא דבור של סמורה וסמורה לדבר

עניין

ומענין ונלוצים ומוענין אכילה ושתייה ושאר לרכיו ומי שנועט דבריו אפי' בזה הענין הרי זה נשופח ולפי דברי חכמים רוב דברי העולם אין צו לורך מלדבר דברים שיש בהן איסור גדול לדבר כגון לילנות ומינסות ומוספים לשון הרע ועל אלו הארבעה יש לכתוב לכל א' אשר צפני עלונו כמותה תקומות טובה השתיקה כמו אם שבע בו וד"ה כגון שעש' אהרן שני' (יקרא יב) וידום אהרן ואם שומע אדם מרפתו ואינו משיב זו היא מורה גדולה ומעלה עליונה לשחוק למחציתו גם ירגיל אדם לשחוק צצית הכנסת וזהו לניעתו. וזה לרך זריזות גדול לשחוק צצית הכנסת ולהמנע מלדבר אפי' בדברי תורה וק"ו לשאר דברים והכל כדי שיובל לכויך לצו לתפלה ואם הוא יושב ושוחק צין הסדרים וישמע דבריהם הרי עוב כשהוא שוחק ושומע מה שלא ידע וכשהוא מדבר אינו מוסיף ידיעה אך אם הוא מוסק בדברי חכמים ישאל מהם כי זאת השתיקה רעה היא ולא שלמה המלך אמר (קהלת ג) עת לחשות ועת לדבר כי פעמים שהשתיקה טובה. ופעמים שהדיבור טוב. ואמר החכם כשלא חמול את אדם שלמדך מוסר הדבק בשתיקה פן חדר סכלות עזר שהלשון קל לדבר לריך ואלו להכביד את הלשון ולשומר אוחו שלא חרבה דברים כי רוב דברים הוא כושט. וכבודות של רוב דברים הוא כבד יסר ומכבודות של רוב שוחקים אם שומע שחצירו ידבר ישחוק עד שיסיים דבריו וכן אמר שלמה (משלי יג) משיב דבר צערס ישמע אולת היא לו וכליונה ומי שהוא רגיל בשחיק' הוא גילול וממי עבירות ומיירותין ובידותין וולשון הרע וולילנות ומוסקרים כי כשארס נחרק ונגדך ומצירו אם הוא יענה לו יוסקף לדבר לו כפלי כפלים. וכן אמר החכם אני שומע ומדבר עלי הרע ואני שוחק אמרו לו ולמה אמר להם אם אשיב אני למחצתי ירא אני שאשומע מיירותים אחרים קשים מן הראשונים ואמר כשהסקיל מולק עם הסכ' והחכם שוחק תשוב' גדול לכביל שהכסיל מלעטר בשחיקה החכם יסר ושיענה לו ועל זה נאמר (שם כד) אל תען כסיל באולתו. ועוד יוכל אדם לגלות לו סודות כיון שאינו רגיל ברוב דברים ולא יגלה קוד כי האדם עושה בלשונו יסר ומה שעושה במחצו. כי האדם עומד כאן ומוסקר מצירו הרחוק ומונה למוחה אבל במחצו אינו מוהית אלא הסמוך לו לכך נבא לאדם שתי אזנים ושתי עינים ושתי נסירים ופה אחד לומו שיועט דבור. השחיק' יפה לחכמים ק"ו לעששים וסייג לחכמה שחיקה. ופעמים שהשחיקה רעה כדכתיב (שם כו ח) ענה כסיל כאולתו. דברי תורה אם אהר רואה שהכסילים, ומגבלים דיבוריהם על דברי תורה ענה להם להשיבם ומועמות. אם רואה אדם עובר עבירה יונה צידו ויוכיחו וכבר אמר שלמה (שם עו א) ומעריך שיש חיונה וכו' לכן ירגיל כל אדם לעלו שיהיו לו דברי רבים ולא יהא רגיל בדברים קשים. וזהו שצלוך לשומרם כאישון בן עין שנא' (שם כג) שומר

כלב המרבה דברים: וזהו נכלל הפרק הזה: ספר

פרק שנים עשר

אמר שצקק מקודם דברנו במעלה השחיקה רובא עמה צקק זה לבאר צענין ד' כחות שאינם נקבלות ע"י שכינה שכלם חלויות דליבור כמו שאמר ז"ל (קנינה ט"ז) בקומו ואמר רב הקדל ואי חיונה ר' ירמיה בר אבהו ד' כחות אינם נקבל' פני כפי' בה ללים בה חנפים בה שקרים בה וחספי' לשון הרע דכתיב (תלי' ה ה) כי לא אל ספן רשע אהה לא יבורד רע: וצ"ל לך דברו בכלל ד' כחות אלו והורא' דרך כלל כי אלו סוגמים ד' אוחיות אדני ולכך אינם רואים פני שכינה וצפגם כל אלו בה שיהיה הרי סא פוגם בכל השם כי ה' אוחיות טולם סא אחד הם וצפגם השכינה גם קוד יוד' ונקבלק ושכינה ומנאל קולך הייסוד ולכך אינו רואה פני שכינה וצפגם עוד לקומו וכאשר חדקת חמלא כל בה פוגם צרות אחד * בה ללים צרות איצוהו * וכי ולכן גורס רעה לו ולכפשו מציא עליו יסורי' ומעט כי יגרע השפע העליון ומקורו וכן מרוב הנועלות יסול בשפל הנועלות גביהם וכן מוהיתו ומחמטין כי השם כשפע שמון סוחה אה ילך יו"ד והיינו משך יו"ו * בה חנפים כנגד ה' מפני שציקרם סעדרתה א' צפגם ואח' צלצ ונמלא הפגם בשניהם כאח' * בה שקרים כנגד ה' ספואחו הוא אוח אחת כדפי' צוה' (יהושע ג) צענין וכתתם ליהות אחת בה וחספי' לשון הרע כנגד ה' אחרונה * והמחמטים שכתב לקמן מוהיתם על זה והיינו (ויקרא יד ג) זאת היתה תורה הנוצרת וגו' * ודי צוה הערי' למסביל וסמעותי ומס הסוקצולי' שכנגד אלו ה' כחות הם ד' חיות מוהיתן ספן ארבעה בגל חזיר וכנגד אלו יש ד' קליפות למעלה להעלות ומעט הסועט ולמעניסו גביהם ועוד סמעותי סמי סמטא וסיה ואלו ה' כחות הנכרי' עמיד הוא להסגבל ד' החיות העומרות כל א' צמיה סמוח' ומחייסמה לו וצפוגט העוליקן (ע"א ספן) אמר ר'א כל המהלוקץ יסורין צאין עליו שנאמר (ישעיה כח כג) ועמה אל תהלולו וגו' כי כלה ומחלט סמעותי אמר להו רבם לדבן * צפוגט * מנייכו דלא תהלולו דלא לייחי יסורין עליו ר'אמר רב קטינה כל אהמלוקץ מוהיתו ומחמטין סכל' (הושע ז ח) משך יוד' אה ליללים ואמר רב קטינה כל המהלוקץ נוטל גביהם סני (משלי כא כד) זד יסיר לך סמו וגו' ואין עברה אלא גיהנם סני (לפניה ח עו) יוס עברה וגו' אמר רבי חנניס בר חיילאי כל המהלוקץ גורס כללי' לעולם סני (ישעיה כא כג) ועמה אל תהלולו וגומר כי כלה ומחלט סמעותי אמר ר' אלעזר קסם הוא הילכות שהחלתו יסורין וסופו כלים עכ"ל הרי מוצא רעה רעה גורס לו ולכפשו ולכל העולם * **והדרב** רצונו יונס ז"ל כתב בצערי חסובה ה' מלקות צענין בה ללים ז"ל קסם הילכותי שלא נענש יסוף עד שנחלוץ ואע"פ שלא יסיה בלבו דופי סני (מלכי' ג י) וקצוץ אה כל סעס ויאמר להם אחאב עבד אה סצעל מעט וגומר קסם הוא הילכותי שלא סירס בהחצו לגרם לאחד מעוברי עבירות אלא ללך סנאמר (משלי כג) גרם לך ואלא ודון קסם הילכותי שלא נכרה ספורענות לצא על דור סמוזל עד שנחלוץ צמ סנא' (איוב יב ס) לפיד צה לעסותה סאכן וגו' כה סיה לפניהם ללמיד וסוי

כלב המרבה דברים: וזהו נכלל הפרק הזה: ספר

Handwritten notes in the top left margin, including numbers and some illegible text.

צחים את דבריו ונחלוכלים צו קסם הילכותי סלא מפרס ספורעניות לצא על קדום עד סנחלוכלו צלום סנאמר (צנאסית יעוד) ויסה כמלסך צעני סחציו סאמרו לו סיעה כבלים וסלילים צעיר וסחה אומר ססיה כספכה קסם הוא הילכותי סעליו סכרגו ארבעים יסנים אים מוסקאל סנאמר (מלכי' צ' ג כג) ונערים קענים יוכלי' מן העיר ויחלקו צו ויטמרו לו עלס קרה וגו' וכתיב וסן סחציו וירס ויקלסם צסם ה' ולא נעספו סנבלט יסויים סללא על ידי סנחלוכלו יסיראל צצנין צ' סני' (כחמי' צ יע) ויסעע סנבלט סחורינו וסוי' סעמוני וילעיגו לנו וכל סנחלוץ אן למכתו ספוי' סני' (ד"ה צ לו ח) ויסיו מלעיצים צמלאכי סאלס' וגו' עד עלות סומה ה' וגו' וספילו צקל סצקלים אן ארס רסלי לסחלוץ סנאמר (סוסעז ח) משך יוד' אה לוללים ורקינן צמדרס מוסלי' (משלי ע יע) אה סכומה סכומה לך וללח לצדק ססא מוסל לסני צני ארס א' עני וא' עסיר וסיה סעני סאומר לו מה סנאס ישלדסמוצך כל מוסקסית לעלמד קניה כך סקציה אומר על סכס אע"פ סקניה סכומה לעלמד קניה לכך סאמר אה סכומה וגו' ר' אלעזר אומר אה סכומה צבורה באלו אה סעמון סלסב"ס סנחנס לך סנאמר סכומה לך ולזה סנחן לך סכומה וללח לצדק ססא ולא לסחרים עוד סז"ל כל לילכותא ססירס צנ מלילכותא דע"א מנין סנו למדים וסליוהו ז"ל סנא' (מלכי' א' סו) ויסי צלסרים ויסחל צסם אלוהו וגו' אמר להם סצעל ססאס עוצדי' סיה לו סעול צרס אה כל סלילכות סנאמר (צנאסית כח) וכל סיה ססדס וכי סיג לו סנא סנדיל אה כל ססמומין כמי' (דברים יע יד) לא סקיג צביל דעקובי דרך לו סנא קרע לכס אה סיה ועסה צו דרך צענין סני (ישעיה מג יז) סנוחן צים דרך אולי יסן סוף ויקץ או סעול ססיה לכס אה סנוחיס ומקיף אוחס ומסכתס למי סעיס אן כל אלו סמועסיס אלא מעסיו סל סקציה לו סלס לעבד ולססססווח יסצדך סמו לעולם ועד עד כאן * **ובענין** מוסה הילכותי יס צו צסיות סל' מוסס סוף סקוצע עלמו צצתי קרנות לסיסה צעלס ודברים צעלים וזה נקרא לך ססרי אמרו ס' ג (אצות) דלצות סנים סיוסצים ואין ציניהם דיה סני זה מוסק ללים וכי ואמר סיוסצים אפי' סאינס עוסקים דברי לילכות סואיל ואין ציניהם דיה יקרא מוסק ללים כ"ס סקוסק צסיסס צעלס כיון סספסר לו לעוקק צבורה איהס סענה ואיני עוסק נקרא לך וכסז ססקי' רבי יוס' יעצן סיה צעעס סדבר ואמר ז"ל וסעעס כי עונס צמולם לפי גודל סכר סנאמר (הלים א א) וצעסצ ללים לא יסצ: ואמר כי סרלי' עוסק סססקו (סס א צ) כ"ל צבורת ס' ספלו סאלו אמר לפי סצבורת ס' ספלו לא יסצ צמוסצ ללים סאין צו סורה ס' * ולי רסיה גמירס סיה וסססקו סססכיר סיס לילכות גדולה מני ססאמרו לו מוסק זסובי' סעס א' וכל ססמונה יסיה סלך וסיה מוחלוץ מוססוים ומצוה אוחס כן סצעל מדברי סורה אחר סיודע ססכר סגדול סזה איני כי אה לך מוסק וכן אמר (אצות סז) ססכס אה לסס לצירות מעלצוכס סל סורה סני קרס סצעל מדיה עולב וסוף סמוכון ססס וכסגסס סנצי' יסעיס אה סכטי דורו

Handwritten notes at the bottom of the page, including numbers and some illegible text.

והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה...

ובפרט

ולמה שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה...

ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה...

ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה...

ובפרט

ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה...

ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה... והוא שיהיה... ויהיה שיהיה...

Vertical marginal notes on the left side of the page.

Vertical marginal notes on the right side of the page.

יאונה ללדין כל און קסחא מעלך במומו ורשעים מלאו רע זה המדבר אי צפס וא' כלל וקצתם קולא איתו הוענה פאלן (סס יב כג) הוענה ס' קסחי סקר ועשה אמונה רלונו זה פנושא ויתן בלמונה עכ"ל וצעון סתווס בני אדם נופלים ציד אוצנים ופוללים את פללם פנא' (ישעים י ס) סוי אשור פצע אפי' וגוי וצעון סתווס הקצתם פוסך פנעה על פארץ וידו נפיים על פמורים ועל ימונים ואלמני' פנלמנר (סס ע יו) על כן על פמוריו לא יפנע ס' וגו' כי כלו סקף ונרע וגו' קסס סתווס פסיה שקולס כנגד פיה וגי' וס' ר' פיה מנין דכתיב (ישעים לב ו) לעפיה סוקף ולדבר אל ס' הועה ואין הועה אלא ע"ל פנא' (ירמיה י עו) סכל סמה מעשה מעשהו' : ג"ע מנין פנא' וסס ג א) סן יקלה איע את אשורו וגו' הלא סנוף סמקף פארץ ס"ד מנין דכתיב (תלים קו לה) וסמקף פארץ דמיום : וצעון סתווס סנסמיום נעלרים פנא' (ירמיה ג א) וסמני' פארץ צונחוד וגו' וספי' פנא' (סס נ ג) וימנעו רציני' וגו' : צנון סתווס פאלס עוש' פנעסין נדון צניסנס לעד לעילמי עילמיס פנא' (ישעים לג יד) ססדו צליון סמאיים סמה דעס סנסים מי יגור לנו אס אוכלה וגו' (סוף עין) ופסוטה אער ר' יסודה צר מערצ'א ואי פיעל רצי' פנעון פן סוי מוחר לסמני' את סרפעיים פנעסין פנא' (ישעים לב ס) לא יקרא עוד לכבד ריבי ולכילי לא יאמר שוע מכלל דנעס' סרי' ר"ל אער מוסכא (בראשית לג י) כרלות פני אלמים וסרלני' ופליגא דר' לוי פלמנר ר' לוי וכו' :

Handwritten marginal notes on the right side of the top page.

כתב סרי' ילקס אצווב צעל ספר מנורה סמאורו ל כל זס אינו מדבר פיספס לו סמדות סרעוה פסובג כי צוס כצר אערו פיס צו כמס פנאיים אכל זס פלמנר מוחר לסמני' סור פנעיים פלסוק לכבד את סרפעיי' לפי ססס פנאלי' ססס כדכתיב (תלים ע כו ד) נצוה צעניו נמאס ר"ל סרלוי לגור בלמל ס' ולסכון פסר קדשו מי פנצוה לאוהו פסור נמאס צעני' ס' פסור סרפע וסכבד את ירלי ס' אכל לא לסרפעיים ועל זס אער סמסס כי סרפעיים פידס סקססה וספעה מעסקה לסס מוחר לכבדס ויכלחס כמו לאכסו זכוע אכל לא מלסכתי' אורס וכן אערו (סרקי ר"א ס') פסרקי ר"א על ענין יעקב סמסני' לעסו מכלן אערו מלניסין לסרפעיים פנעס' מפי' דרכי פלוס סיימני' עו' א' ס' ציפס ר"ס מלניסין פנא' סרפעיים פנעילס פסס : ור"ל סקיען פנלס' כדי פסיה ס' לקיי' מליה צורא' : אכל כל מי פיס צידו יכולס לעווח ופוסה וסוקס נקוסה וסרפעיים פנעסין סקצ'ס כורה ענו צרי' ולנערו אסרי' כמוסעסה לסנחס **עוד** צענוס סמסני' א"ל כל סמסני' לסצירו לסס כבוד לסקי' כפנעו מני' פקלון וכו' צוה סמסני' כדכתיב (ישעים פנעו יסוד סעצורה) על ענעס א' מנענכות סילר פסילר אומר פיעסס סדצרים פידעו צסס צני' אדם כדי פילא לו סס פמסידות עד פילמרו מנעסיו וססי' פילמרו לו פסו' לי דרך אמח סריל סצרי פלל לסמני' אער יעקב כן אלא לאיים עליו לסודיע פסור רגיל לכחות מלכיים : לא יעלה לי ויס' מוסציס פלל עפיתי כ"א סירלו פללי עוסה ולא ילגדו ממנו כי כוונתו לא סיס לס' וסס סס לא למרו מני' עץ ואנן פליסס יודעיים רעגולדיק ולרעע : סודיעס פסופס פללקיים :

Handwritten marginal notes on the right side of the bottom page.

פלסס * ולעפיים כדי פיוולו מניסס וצפציל פיסכו ממנו ויסרי ככלס מוסצ'ס ויסיוו פצרס וסוילחסס צצני' אלסכסצורים פמנווס אינו כלס לעולס וסלל יאצד יודס יצוס חועין ועליסס נלמנר (ירמיה י ס) ארור סבצר אער יצעה בלסס סכס פג' יוחר מנעס וסס סמסניס' צדס וינרליס לעס פסס דליקס וסוקידס על צחי פניסיות וכוונתס סור לעלות לגדולה כדי פיסמנו פסנכיס על סלצור ולסלק נפסס מן סמס וינרליס סמסידות על פניסס ולצס מלא סוך וינרנח עכ"ל מכלת דצרו וינרנח פירק' לפונו לא כחצתי מפני סמסידות **עוד** סרריך רצינו יוכס פנערי פסוצס צעני' יסמניס וכחצ צסס ע' מלקיס וסכולה לרלוח סלי' ספר מלי' וכלל דצרו פלין לסמני' לכעע ולא לספר פנערו צין פנניו צין פלל פנניו פנא' (משלי כה ד) ענצי' חורס יסללו רעע וכיילא צוס אספר סידבר על מי פיענוהו פסנכס או חכס על סלצור וסרו' סלדס אינו רלוי וסקצ'ס פסרע מנענעידו כי נמל' מניצי' סעולס איתו סמסס פסקיו פלל דיון וכיולל וצכלל כחניסיה סס אינו דולס לסוכיס את צני' עירי פיספס פלל יקצלו מנעו נקרל סקף כך כחצ :

מצאתי

כחוצ פספר מדבר דצרי ססידות ו"ל ג' יס פמסניסין לסס פלספחו מוסס פלוס ציה * לצעל חוצ פלל ילמנו : לרצו כדי פילמרו חורה ונולוח ומלוס גדולה לסמני' לסלמני' ולסצירו כדי פילמרו וכדי פיענעו דצרו לקבל חוכסס ולקיס מליה : וכן לכל אדם פסור פיעסוק אורו אלו פיענעו לו לקיים סמלוס וסס יצא אלו וכוועס לא יפנעו לו אלא פמסיוס יקבל סוכסס וסרי מלוס גדולס לסמני' לו לסולל יקר עוילל ויס אדם פלינו מוקבל חוכסס ונענרס אלא פנחס פנלמנר (קסלה ע יז) דצרי סמיום פנחס פנעיים * ויס לר"ך גערס פנלמנר (משלי י י) חחה גערס פנצין * ויס פלפ' פסכסס לא פנלמנר מוסרות כסיל מלס * א"כ זס נעסס אין לו חקסס אלא גרסו' * ויס סניסס רעס מלל כגון אדם סמדצר עס פצירו ומסני' ענוו דצרים מוסקיס כדי פיעסוק אורו עליו יאמר לו זס פצלצו וסר אער חלמין לו וסיועד עליו סולך ענוו פנעלרות חסו כמו פנא' (סס א יז) כי חסס מוורה סרפע צעני' כל צעל כנף (סס א יס) וסס לדעס יאצרו ילפנו לספסוסס כי סליידס זורקיס מליס צרסס כדי פיצלו סעופות לאכול ואז יסו כלרין ולזס דוענ סמקף ססס וססרו סכנויס לסמני' ואערו פלל יסלס אדם דורון וידע צו פלינו ונקצלו או (א) יקססכ לסצירו פילכל אלו יודע פלינו אוכל * וכן אס אדם דולס לפסוח סציה יין למכור וצא סצירו לקניס יין אל יאמר לו חני דולס לפסוח סציה צעצורך וכל זס וכיולל צוס נקרל גניצת דעה לסמני' ולגרוצ דעה סצירוח אער פנעון פן סלפסח מיום סבצרל אגריפס פל חניסס נחעווחו סדינין ונחלקלנו סנעס'ס ולא סיס אדם יוכל לומר לסצירו מנעיי' גדוליס מנעסוק : אער אלמנר כל אדם פיס צו סנפס מצי' חרון אף לעילס פנלמנר (איוב לו יג) ומנפי' לצי' פיעו אף ואין פללס

סלסחו כסענעו * וספי' עיבדים פנעני' און מכללין אורו צניסנס כל סמסני' לכעע נופל צידו * וסס אינו נופל צידו נופל ציד צנו או ציד פן צנו וכל ססס (צ) פיס צס סתוסס סיס מלוקס כמו דרס וצוקף סור גולה * לכן יסמסס סלדס מן סמסיוס ולא יסני' אדם לסמיוק פנעשו גס אס יס' לו לקבל עיבות מנעו לא יסני' לו ולא יסני' לקרובו ולא לצני' צנון פלין סולכיס פדך פוזה * כי כנעס צני' אדם עומדים ברעעס מנעס פסס רולין פלין לסס פוסת פנערו דכתיסס פמנערים ונענר סרוס'ס פמסניס'ס לסס : ואין דבר פנעלס סנועל פסחי פסוצס כמו סמסניס'ס * ונענעס פלדס אדם כער פסיס לו צח לססיס וסו צעירו פני פמוריס אער כל א' ספץ ליקח צחי ופנלך אורו סלי'ס ססער לרונ צניססס כדי לסקוסס וציקס ללדס אסד לעפיה קעטס עמו * ולצוקף יקסו אורו לרין צין צעלי' ריצו וציו כדי לסקות וכן עשו * וסוחס סניסס סיס סלמנר מנסי' ללוחו סלדס ססער כרי * ליפס צחי וסיס מוכס אורו צכל דצרו : ולא הלך ונחן צחי ללוחו פסיס מסיצו כי אדם טוב סור כך אער סלי'ס ססער כי סור לא סמני' לו ולא נסל לו פניס לכן לר"ך מי ססור פסנכס או דיון או גצלי' לקסס פלל יסיס סקף כ"א יסני' נפוס אדסרלל ויכיסו לעסוס סנוצ ולסוקו מן סרע או יסיס כל סקסל מכללין צו כל אסד יאמר ספסנכס מנסי' לסלנוי ולמס ויכיסו כיון פסור מנסי' לסלנוי לא יקצלו חוכסותיו : וכן דיון סמסני' לא' מנעלי' סרין או יסמנו דצרי ססני' ולא יודע לעעון כרלוי ונללל פלל ילא סרין ללמני' * וכן גצלי' לקסס סמסניס'ס יסנו לקסס ללמנר סמסני' לסס או פסס מנסיס'ס לו ויסנו לו איעס פלינו רלוי לכך : לכך לר"ך סלדיק לספסס פלל מן סמסניס'ס ולא פסור יסני' ללמני'ס ולא פיקבל חניסות מלמני' : ויסר מלד כסיעס' מנעיס מוצ'ס פלל יכוון צסס לסמני' ללמני'ס אלא נסס סקצ'ס יעסס איתס : וסגרוע פנכל סמסניס'ס זס סמסני' - לסצירו כדי פיענעו כגון פיס לו מכלוקס צני' אדם ואין סרין ענוו וסור מנסי' לצני' אדם לכוע לו ולסמיוק עעיתו או מי פדך אער עציבות כגון זכות וסלר עציבות יסור יסני' לסצירו כדי פיעסס כמוסו * ירעסס פן כעע זכס לעלוכס פנציל פלל סמסני' לסלמנר סמלך אלא סוכיסו על ענין (ג) ציה מלוח :

דרך אמח יסלי' : כ"ל דבר' ערס וכו' סגורל דכתיב פנלכיס אסיה וסס סרבר אסד סרי' יד פנלך פלמנר פלל אס פנלוחו וסמיל' פס' סקף דף ק"א סל' דוד אציר' פדך פלרות מוסס כדי פיעלו יסרלל לרגל וססס גרדת אורס כדי לעפוס אינגירי' לנח פסרע וס' פיסנסו פנעריסלידע מי נכנס כדי לגצוח מן נח פסרע : (בית)

הכלה מי שנסכה וכן חזירו חס' אס יכחו סקור עובר
על כל עבירות שצטוילם לא יחא כסא לסוביטובי יורא קלא
יסכה עמנו עוד : זס סענין היל חקלה סכני סדור כי סס
ירדסיס ליסכוח וכן סעס עיכ יסכיסו לסס כדי סיסוקו אורס
צסוקס גדולה ולא די סאינס עוכיסים אורס על ענייכיסס
אלל אחרוך סעסכיסיס לסס סס צעלסס אורסס ועסססס
וכסססס אחריסס עכיל :

כתב רבינו עשה צלכות דיעות צביאור כח סקריס
ססינו כח כוכיסס סעסקר והעכוכ סכוי וסעסעס
לסני סק"ס סכאמר (ספ"י) קס סכס סכא ס' ינורר
עיינס רעוה לסון סקר ילדיס סופכוכ דס נקי יסיס
סקריס וססלס ילדיס לז סורס וססכוכ און רגליס
ומסססססס רבי : וסססססס דכיס אלז סב' וסס סעכייני
סכוכ לסון סקר יסיס כוכיס : עד סקר ורזיל אחרו סלס
ז' סעודס סעוה סאלו סכוכ סעונו וססלסלון כולסכילד
עיינס רעוה עיקר סכאור סול סכוכ וסני ססיס אורר
סכאור סכס וסול עסס : צבור וסול חלס : כסול וסול
נקלס : ומסכאס לעיני סכריס צמדות סללו סל כוכ ככו
סאמר אכסליס (סמולל צ עו ד) וכלי יכא כל איס אקר
יסיס לו ריב וסססס וסלסססו וסיס בוכ דעס סכריס
כוכ : לסון סקר סכוכ עלמו : וייסי סופכוכ דס נקי וי"ז
סעלס לסון סקר על ס' דוד וססוכ אס אכוכ וסכוכ סכאמר
(סס ככ כו) ויסלס וסלכיס אכרי אכוכ וכו' יסיס כוכיס ע
סקר ס' נוסו סכוכ : ועסלס ודכיס צין אסיס סכאמר
(ח"י) (ס' י) צלע ס' סלג לסוכס וכו' וסוקך ליל (קס כס
ז) ואין ועול צקרכס סווח צקרכס וכל ינורר וסכוכס סוך
ועססס : כל וסלס כוכס כוכוכססס : ניסוי כוכ וכלעכע
סיל ורעו סכאמר (וולכיס צ כס) ויאמר אלי וליסע וסלי
ניסוי ויאמר לא סלך עכדך אכס וסכס ויאמר אלו לא לזי
סלך וכו' (סס ס כו) ולכעס נעונו סדכך צד וצורעך לעולס
י"ז וסלסני וסלרעס סלכג : אסוכון כוכ סכוכ סכאמר
(סמולל צ יג י) סכא כל סוכ אסוסי וסלככ לעיני סמי
לביבות וכו' וסכוכ ענס וסרבו אכסליס : וכל סמוללך צדיכוכ
כאלו עובד ע"ז סכאמר (צכאסית כו"ז) אולי ינורר אכי
ויסייני צעייכו כסעסעס : וכתיב צע"ז (ינורר י עו) סכל
סוה ועסס סעסעסס : וסירס סכוכ רבי ילסס אכוכס צססר
מכוכ סמולר צענין זס למס יסיס כעוצד ע"ז ססכוכוכ
סול לפי סעסעס אס חזיכו צדכ סקר לפי זס יסיס ב"ב
סעסעס אס חזיכו צכל ענין וסיסיס לפי סדועס לע"ז ססס
ועסיס ב"כ לזני ארס צאורו סיס ללל ידס : א"ר חלנכר
סכל צכא סקכיס סוך ון ססקר סלל צכא חלל צני ארס
צידון אורו ילכס - וברסין צמדכס רוס' סל ככות סירעלל
לא זכסס לעמילס עליונס אלל וסני ססכוכ אסכז דס נקי
וכעדר וסני ססרס' לדכר כוכיס סכאמר (וולכיס אכוכ)
וי יססס אס אסכז ויעל וסול צעווס וכו' וילל סוכס
ויאמר אכי אססכוכ וכו' ויאמר ס' לא וסלי רוסזס רוכס סל
ככות וסלי לא לא ועסלסלי וססס דובר סקריס לא כיון
ועקב צע"ז

דרך אמת ר"ל ונדחו אחר כך עומלת הקנייה . סקן : ערסיס : כנענל : כרי ימילי זסול ויין קעניוס : כססיס אורר ככ
לכנו אורר לאמר לעסוה ערסיס סול אורר לה לעסוה קעניוס וס' עסס ערסיס : ר"ל סכגן וסכיס אס חזיכו סלסי
סיס לו לעסוה כן אכל אסס לא סעסס כן לדכר סקר
למנו אמת ר"ל ונדחו אחר כך עומלת הקנייה . סקן : ערסיס : כנענל : כרי ימילי זסול ויין קעניוס : כססיס אורר ככ
לכנו אורר לאמר לעסוה ערסיס סול אורר לה לעסוה קעניוס וס' עסס ערסיס : ר"ל סכגן וסכיס אס חזיכו סלסי

דמים כדי שישחלק וכן הקרקע ולא יקח אורס או סיאור לו
אני סייחי לך ולין עובעס סמולר ארעס וכל כולל
זס :

הר' סוססר צססוכ דכריס סעסעס וסלף וסלסן צלל סעולס
לו וכל סססר לזכרו וסעיס סאיכו וססיד לזכריס
עוככו גדול ואל עסני סענין סכוי וססקר צעכעו סכע אכל
סחיו לסלף צדכריס סכסס וליס וסככס סלויס דכין
מסכסין סכלס לפני סססן וסורר כללס כסס (סיע סל סקד
ועסוקעליו) וססיס וסעיס סאיכס כסס וברסין צככאסית רכס
מורר לסכוכ וסני ססלססכ' (צכאסית ס) אכין לוח סלל
וולכו סלס יעקב צככאלל סאמרו וססו :

וה' סמולר לזכרו סייניצ עמרו ויין לו וססוכ ולין ככוכ
לסס לו סיס דכר גס ז' רעס גדולה ועין סלכור (ססליס לז
יד) כליד לסוכך ורע וסססלל צמסס סקר למס"ד לעכניס
רביס וססוכ וירסס סכאז בסויס וליסס יורדן ס' (מסלי
כע יד) כסיסיס וסוכ וססס און ה' סמוללל סעסס עוכס
עס סכריס וסול לא עסס וכל די לו ססול וסקר אלל ססול
בוככ דעס סכריס דכיסל אסוק לגכוכ דעס סכריס וסלי
דעס ככרי ואין וסכוכין לככרי צכר ככילס וססס צככיל סעווס
ולל וסעל סל עור וססס צככיל עור סל ססיעס וכל ירסס
אלס לזכרו ססול סוסס סכריס צככיל ורליו לססו אורס
לסכוכי וכל יככס צככוכס לזכרו ויודע סאיכו וסכל דכרי
כאלו וכולל כסס אסויס וססס כוכ ענייניס וססס ססול
וסקר וססס ססול בוככ דעס סכריס . ה' סעססס
צמולל סלין צו כגון סיאור : ססול כסיס וסיוסס וססו
אכוכי גדולי סוכר וכל די ססול וסככס וסככס עלמו אלל
ססול וסכוכ ועין אורר סלמס סעיס (סס יז) לא כלס
לככל ססס יכר ס' איכו כלס לכו ססול ככל וסעססס סלל
לונר ססול כסיס יגול אף כי לגדיב ססס סקר ר"ל וסלי
סול כסיס ורדיב צמעיני לא יסקר צסססי וססללל סכוכו וסכרי
לכני ארס וסול לא כסן וסלי כסן בכאי סול ללס לססלל
צמססוכו כ"ס לגדיק וסס יס צני ארס סוככדין אורו
צמכוכס ככוכ כגון סיאורו עליו ססול חכס סיאור איכו
סכס וסורו רכוכיכו זכוכס לכככס כי וי סוככדין אורו
צמכריכוכ סככוכ סכאויס לסס לכו ססול יודע צ' וסככוכ
ורס איכו יודע אלל אסס לכו סיאור אסס לככס איכו
יודע כ"ס סלסור לסססר צמס סלין צי עכ"ל :

דרך אמת ס"ל אסס דליכו ד' חלס וסככנין סעסין ון א' וי סל כוכ דסס' וסככנין וס' . דכ"ל

הצדק יודע אלמיהם שהוא עם שלם כדפי צויהר ויקהל
ואדרכה נשא דף קלה ע"צ) והדצק צו צמיהם כהם שכחוב
הוא אלמיהם חיים :
ובשם שהסכר גדול לדבר אומה כך העינפס גדול למדבר
שקר כעובאר במאמר ההיקויים שהם גרם חרבן
ציה רחשין וציה פני • וכן פי' רז"ל צונקכה טבה פ' כ"ג)
לא חרבה ירושלים אלא על טסקקי וצמיה חכמי אומיה שכחאר
סועטו ורומר והעוקיים חרורה יתולתיה הוא העוקיי העולם
פעעודו הוא האומה וכחאמר (אצות פ"ח) על טסקס דברים
העולם קיים על הדיון ועל האומה ועל השלום והאומה הוא
עמוד הכולל הכל וכאשר אין ישראל עוקקין חרורה ואין
עוקיימין אומה כחיב דלחילא ח"י ותשקך אומה חרלה כדפי'
צתיקויים ואז קמא"ל סנקרל שקר פולע וזמי והסי האומה
כעדרה והעטס לכל זה הוא כי כמו שאי אפשר לגוף להחקיים
צלה כעומה כן כעומה כל המלכים ועמוד העוקיים הוא האומה :

ובכרד המדבר אומה שלא ידבר אחד צפה ואחד
בלב אלא שיהיה חוכו כצרו הכי דייק קהל
בשארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כוז ולא ינלא
בטיהם לשון חרמה יקוד ענין זה פי' צרינו (פסחה פנהס
דף ר"ל ע"ח) ז"ל ובגין דא אוקמוס מארי ומחיתין לא סמדרש
הוא העיקר אלא המעשה בגין דקציה אימי סחיהם צמתי
סחורה צמאי אשהתיעד צמלויה דלימי שכיתיה דלימי דייקיי
כנוולא דלימי עכיו שכיתיה עניה אימי חקיד ואימי חקיד אימי
בצור אימי בצרחה על כל חתיין דעלמא אימי אומה ואימי
אומיה אימי כניא ואימי כניאס אימי דליק ואימי דלקת
אימי ונלך ואימי ונלכחא אימי חכס ואימי חכמחא אימי
וצין ואימי וציהס עערה דלימי אימי כחר ואימי עערה
דילם עערה ספארחה ובגין דא אוקמוס רצנן כל מי שאין
חוכו כצרו אל יכנס לציה אמדרס כדיוקנא דקצ"ס דלימי כצרו
ובכיתיה צרו אימי חוכו ונלגאו ואימי צרו ולא אשהחיה
אימי מלצר ונשהוא דלגאו אישהמודעא דקיא אללויה וליה
אשרשחא חתון כלל דעציה וחחון חלפטי ובגין דלימי יודי
קחיה מלגאו לא אחיקרי אלא צמכיתיה חרמי ובגין דא
אמרו רבנן לא כשאני ככתב אמי נקרא צעמי ככתב אמי
צידוד ונקרא אמי צלדמי אכל צעמי צ ככתב צידוד ונקרא
צידוד למחוי רחמי וכל קערא ובגין דא ומי קצ"ה למלכאי
השרה דלא יסא חוכו כצרו לא יעול צמכילא דא בכל
איצרון פנימאין ומילוכין ובגיד אמר קרא (דברים י"ח י"ז)
חמיס חסיה עם ה' אלמיה עכ"ל הרי עבואר במאמר הזה
מעלה מי חוכו כצרו בכל עכיונו ובכלל הוא נדה אומה
סמרי הוא אומה וסיה אומיה כנלא סיו מי שאינו מדבר
אומה יום בלשכתי חרמיה סרי אין חוכו כצרו והוא קולץ
צמעינות ומפריד צקוד סאליליה עקיד קציה ופניכתי צמ' אמרו
סס יד ח) צניה חסס לסי אלמיהס ומעטס זה אמר הכציה
(לפניה ג) שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כוז
ועוד צעומס מי שאין חוכו כצרו האריכו צרינו (פ' פנהס דף
לח ע"ג) ועוד צתיקויים (דף קכו ע"ח) ע"ג :

בכלל האומה לקיים דברי החורס צמעס סלס למד
ולא עקס אימי בכלל אומה חס עבואר צניה עמאר

צמסר יצרה ולאו סס צמחטיה צמל' אלמיהם אמי וירח'
אלמיהם אמי האור ויצרה אלמיהם אמי הסחניס : ויצרה'
אלמיהם אמי הארס יירח' אלמיהם אמי כל אשר עשה צמל'
אלמיהם לעשות' כן כתב סרי יעקב צמירטו על ספרפטרות
פעטס על החורה ננלא העשקר עוקר עלמו ועטס הקלווח
סחחומים צמדה אומה והרולה סלא יסיה צדצרו ועסקו
שקר חס הוא סייב למרוע לכך זמן יאריך הזמן צמחלה
כדי סלא ילא שקקן יעמעתי פעל זה כאמי (ועטלי יצ' ע)
ספח אומה סכון לעד ועד ארביעס לשון שקר ר"ל מי ספיה
ספח אומה סכון לעד פירי שמואריך הזמן סרבה כדי סצמולעמי
הזמן יסליס דיצרו אומס מי סהוא אומר צרבע סזה כעס
ומר לי שקר והכוונה על קילור הזמן הוא לשון שקר
שאספר סלא סזמנן לו בצקחה וינלא שקקן : ואומר אמי
שאספר שומעס זה צא מלת אומה רמזו צמ"ח ולא צמ"ח
להורות על האריכות הזמן • וכן הרולס לקיים נדה אומה
אל יביגיל לסונו לדבר שקר אמי צדצרי סמאי ומסוס (ירמיה
ע"ד) למדו לטוים דבר שקר כדגלסקין ציצמיה (פ"ד) רב
הוס מלערה ליה דציטהו וכו' • ולא זו בלבד אלא כל מי
סהוא ירא סמיינו לו לקיי צמיינו סהסכי צלצו לקיי חלמינו [3
ודובר אומה צלצו כמו שקיים ענין זה רב ספרח כמזרי
צמכות (פ' צמחל) וצמח צמחל פ"ה :

אמנם ופני דרכי שלום ויחר לטובה כדפירס סס
ציצמיה (פ"ד) ופני סעודתו סוא סנויח
הכל כאומרי (ועטלי ג' י"ז) וכל כתיבותיה שלום כדפי צויהר
(פ' עוקץ) והוא עמוד האחרון העוקיים העולם : ומכאן
ידון סנועיין שאין לטובה ופני השלום אלא צדבר ספיה
קיום העולם או צדבר סצין איס לאסרתו וכענין סמואל סמואר
(סמואל א י"ו צ) לצרות לה' צמחי סהוא דבר סקוח נפט
וכן חיקון למי סרולה לסוז צהסוצה סוא סידבר אומה סלס
ירלס לעשות דבר שאינו כראוי חס יאמרו לו עטייתך כך
וכך אסיידר אומה מוכרה סיאמר כך עקיהמי ויחציץ ועסס
אחרס לא יעס' או יאמרו לו לאמי עוקוס חחה סולך חס
הוא סולך לעשות עציר חס יאמר אומה יונעס ועקוסי'
ומפני הצוקס :

אביה סלריך ליחר סנכסלים צו סרבה צעדים סחוחמיס
צמטר סלא יחחוו עז סיקרלו ספטר לפני
סלום והעולה ונלס צמלה ואז יחחוו כדי סלא יצאו
לסעיר שקר :

עוד מלמחי לוחצר וןהמחצרים סמדצרים צדצרי סחקיד'
ככתיבת יד מדבר צענין נדה אומה יפס יכעתיק
לסוכו צעיה ז"ל נדה סאומה סהכסומה כצמחא ונוקוס רוח
קדשו של ססס סכאמר (צמחטיה צ' ז') ויפח צמפיו כעומה
חיים ונחלבה ונוקוס עוסרה ונצמחא וזוסר העליון ונכחא
סכצוד ואין שקר למעלה צנוקיס קדס הקדשים אלא אומה
סכאמר (ירמיה י"י) וה' אלמיהס אומה והאלמיהס עשה חס
האלס להימה יסר לסשחומס צמחמו כי סחחמו קל סקציה
אומה וכחיב (ספליה קא ז) דובר סקרים לא יכון לכבד
עימי וכסאלס עוקק צמקר אז אין סמקר דצוק למומה וכסיס
אומה כציכול מוכן סצחו צממיהס כנגד צמי חלס כי כסיס
אומה צצמי חלס אז סס מודיס פעטס סמיהס וארץ וסיהס
(גימל)

והכל חסו (סס קמו ו) עוקס סמיהס וארץ חס סיהס וחס
כל אשר צס וקמיק ליה סמומר אומה לעולם : וכסיס צצמי
חלס שקר כציכול אין עוקס סצחו צממיהס יצארץ : ומי
סהוא זוכס לסחצונן צדצרים סללו כעומה נחלצה ומוק'
סאומה ויעס' כל עניניו צמחה ו) יכניס סמקר צמוקס
קדוסי ואמי לכתבאמי (חל' קמס יח) קרוב סילכל קורמי לכל אשר
יקראומו צמחה : ואיזה דבר נקרא קריחה אומה זה סמומס
לצו מכל ענין סצעולס ומסקר צל ססס לצד וסכלו סולך
ווחחוק לסדצק צלור העליון ויסיס ונחצחו צמסקו חמיד
חס הענין יס"ג סלרס כסהוא ונצודד צמדו ומפני זה
יצס כל סקיד לסצודד ולספרד ולא יחצצר עם סוס
חלס קל למרך גדול אכל חס יספלל צמנעס סמחוי יסמון
פניו אל סכוחל ואחס ומסצ צמנייד ולוכיד יסמקל
צלסוק צענין ציחך או לסככד כי סמסוז צלצק סילך
סצח ע"ס זה אין עבדחך אומה ולכן חנו וספסללין ועסר
לצו לעדך צמחה סנעסס כל עבדתינו צמחיתו לסחמון
ובצו סלס ונכסס ספסלה ולא ופני סכמטי ולא צמצייל וממון
או רעוס כוח חסו סמחי דוד סע"ה (חל"י טו"ה) מי יבור
צמלך מי יסכין צמק קדש סולך סמיהס וסועל לקוד ודובר
אומה צלצמי סחצונן צמס שמומר ודובר אומה צלצמי ולא
אמר דובר אומה צמיהו אלא ר"ל סיהיס סאומה סקוע וקצו
צצמי חלס וצלצמי לכך סחקידים סרלסוים כסחיו לסס עוקס
ומומר סיו וסחיהס אוחו לקונה כפי סככמחס צלצס חיק
סחיו וסכמיינן ליחן אפילו חס סיהס סקונה רולס לסוסיק
לא סיו לוקחיס אלא כפי סככמחס צלצמי וחס סחצו
ססולך צדך זה לדבר אומה צלצמי חס קבל עליו צמחצמי
לעשות דבר אחד יכחוצ אומה סמחצמס סלא יסכמיוסלס
יסל דבר ונחצצחו ואס אימי יכול לעמוד צו ילך אלל חכס
יסחיר לו ונחצצמיו סגמר צלצו ולעמי סלא סול' חס וסמיו
וכל סדובר אומה צלצמי ואינו רולס לדבר שקר אמי צדצרי
סחמסוז וסידבר לעמי סלא יחכוון לסס ע"מי דצרי
ונחקיימין סכאמר (חל"י כ"ב) ותבגר אומר ויקס כך ומי
סהוא איס אומה צכל ונשאו ונחכו סן צמוקס ומומר סן
צמלוחה לעול' יאמר צפעס סרלסון סוף דעמו וירגיל
אומה סמחעסקי עמו סידעו כולס סלא יסנה דצרי ולא
יעדיק ולא יסקר אומר סככס חסיס דעמד חמיד סאומה
לעוונתיך ר"ל סיעטיה סיון לעלמו צמחא לעסוח עקל וסחן
סיוכור ולא יאמר שקר ויכחצ ויחל אלו ויחלה צו
קודס ונשאו ונחכו וכן יכחצ צציה ונלכשו ועל סולסחו
סיוכור ולא יאמר שקר כדי סלא יסככס ולא ידע דבר אומה
וכן עשה סכס אחר כחצ על סכוחלים למעלה זכור חס
יום מוסך ולא סמעה ומי שאינו מדבר אלא אומה יסיה
ויאריך ימים ויכלל מכל רע ורמיס מרצי יסיעע צן לו
כסקסץ וכי סלא סלע ונללך סמוות צו וצמיי סלא דבר
כל ימיו דצמ שקר וכוז ועדיין סוא צמ"ע צמיי סמוך לדבר עם
סאמר ססקוק (ירמיה י) וה' אלמיהס אומה סאלמיהס
סיהס ומלך עולם ואס לא ידבר אלא אומה יכלל כל ימיו
מכל רע דכתי' (מלכאי צ' ו) חוכה אומה סיהס צמיהו ועולה
לא נמל' צמסחוי כי מללך ס' לצרות סוא כי סמלכיס
סעליוניס

העלויים הם לורה אמת ואינם צנוות והכסומים כגורות
ומה כחור והכסומים הם כבועי על כן אינם יודעים
הכסומים רק מעט וצומחם הלילה שאין כסמיו ותעקקת
צלרכי סגוף וסודע קוד הכסומים יעיד צדכר כי הסלומות
וענין המעשיות (דכאל 3 כט) רעיון על עקבך סליקו
והסלומות צרות על ידי המלאך העולם צני אדם לפי
שאין כל המעשיות אלה ע"כ אין כל הסלומות אנוניים
ומי שמרגיל עצמו לסיוח כל המעשיות אנוניות גם יראה
צליה ומראה אמת וידע מעשיות כמו המלאכי המדבר
אמת אין כל מעלה טובה היונה לכנאש צדק אמת והוסיף
(סמות כ"ג ז') מדבר שקר תרחק גם הכסומים של אדם
יהיו אמת כי שבר אמת גדול מאד לכן ירגיל אדם עלמו
ליכך צלמת וללמוד חוכמה כדי שידע האמת וכי שיוכל לעשות
המלות על אנויותו וכהלכתו ולעולם יודע על האמת ואפי'
צדכי אבדה שאין זו קיום מולם ילמוד כדי שאנוין של
צד אמת אל הצדק לקבל האמת מאלים המקיים שיהא אפי'
תקטן בעקבותיו וכזה שכנאים הקבל האמת מונח כי מרגילות
עודם עסיא ציד קטן וכזה לעולם היא השוכה במרגילות
עמם צנוותים ומתאחרים בגלות יותר גדלי ים לישראל
לשבל מהצלי העולם ולמסח צמותו של הקצבים שהוא
אמת ולקדם עלום אף צנוח להם ושלם לשקר לא לישראל
ולא לכרכי ולא להטעותו צדק ענין ע"י (לפניה ג יג)
שאריה ישראל לא יעשו עולם ולא ידברו בו ולא ינלא בפיהם
לשון חכמים וכה"כ (סופו 3 כס) ורעמים יי בארץ כלום
אדם זורע כור א' שלא ינלא כמם כורים כך זרע הקצבים
לישראל צדויותו כדי שיתקפו עליהם גרים וכל זמן
שמתחבין עמם צדויותו וי' דק זהם והנה הקצבים הקפיד
על גזל של קצביי (ספיו כולם עשיתו עמם) הקפיד הקצבים
על גזלו זה עמם) ע"י (צדאשי' ו' יא) והנלא הארץ חמם
ומעמם הים צדי שומעו בן שמו שלקם שומר ומשמעאל אחד
הלכו חלמיו ומלאו אבן עומם חלום צלוארו והציאו
האבן לרעם בן שמו ואמרו לו צדכתהם היא העשיר אמל'
שומר לקסתי אבן עומם לא לקסתי יסר והציאו לאוהו
ימעמאל וקרא אוהו שישמעאל צדק ה' אלתי רעם בן שמו
ובן ע' צדרכי הסמנים סמלנים קנו חמים ונכריסיונאלו
במם לרור של עומם והסוירו להם ופתחו סכריסיו ואמרו
צדק ה' אלסוין דיסודלי וכן ים סצבם ועמם דסוירו
על קידום סמם יסצרכי וכפ"ם אמת לעומם או ישקין סמם
צלדק על סארץ שנאמר (חלים פ"ם י"ב) אמת וסארץ
הלמה ולקם גממים כסוף לכן האמת צלמת ואם ענין רע או
עוב סמום אל סריה וסמוון על סמלונ דכתיב (דכרי 2'
ט') וידעו כי ס' אלהיך וינמר סאל סמלונ שומר סצריה
והסוד וניווס סוא אנוכחו ססיא שומר סצרי וס"ס לדיק
סמוון סוא ספרע לו גמולו צע"ה סמו דככור סיוור
עוב ללדיק לסויה נידון ספי' צייסוכין סל איוב צגופו כל
יעיו ססוא דכר צווי וצוון סקל ססוא צעולם סום ולחה
גמולו סמו צדכר סככד צעולם העליון סגניע למעלות
עליונות וצוון סמו סכולו סרוך ואיני סוסק עולמית זה
יורר עוב ללדיק עומם ססיה סלם צעולם סום ולא יסיה
ספרע וסמסויו צעולם סום וסיה נידון צעולם סזא צייסוכי

פרק שרשה עשר צעוק כה וקפרי לשון

הדרוש ארון זה יותר ראינו לייחודם צפרק צפני עלמו :
ואמר צמדכ סמחומא (פ' וזרוע) ג' מלכביס' וד' סדיועות
אין להם חלק לעולם סזא ד' סדיועות אלו הם צלעם
דוואב ואסחוסל וגיזיו סא מולא סללו וספני דיבור סיהם
כדסו לגיכסם וסציא רחיס לכל סחי' וסחי' וכי סלא לסארץ
לא כעסיק לסוקם : עוד סם סמו סל סמוקס לה"ר ילקה צלרע' ענין עומם
לסצבים צעולם סכל סמוקס לה"ר ילקה צלרע' ענין עומם
סקראו צענין זסח סיהם סורח סמוכרע סירח סמוילי סם
רע * סמו רכוחיו אין סנגעי' צאים על סלסם אלא על
לשון סרע סמוילי וספיו ורוח סקדס ליוחה וסוורח(קסלה
ס' ס) אל סחן סח סיד לסחי' סח צדק לסלקות וסד
ואל סמו לפני סמולאך כי סגבה סיה ואל סמו לפני
סמוכס עליך סגבה סדיבור מלני סכל דיבור ודיבור סילא
עמיד צספר כסחנים צין עוב צין רע צין צסויג צין צמויד
ומנין ססוא כן סכי (עלכ"ג ג יו) אז ככרו ירלי' ס' איס
אל רעס ויקצ' ס' ויסוע ויכח צספר זכרון לסניו לירלי'
ס' ולסוסי סמו : וכן צמויד : סירענות סמו דוד (חליסלכט 3'
סח סיעי' ידעי' סצחי וקויו כסח רעני וסחוק וכן סמו איוב
(איוב יד יו) כי סספ' לעדי סספור (סס יג כו) על סרפי'
כגלי סספס' למס יקליף סלס' על קולך וסצל סח ועמם
ידיך אלו סידיס וסגוף סלוקיס צלרע' וסלס' דכריסרצ
(סרפי' כי סל) סמו צפי' צספוק זה סל סחן סח סיד
לסמו ככדכ סמו סכיס סספוק ואל סמו לפני
סמולאך אולי סלא סמו סריני סולך וסמו לסין סרע ולין
צריס ידע' סמו לוי הקצבים סוי יודע סחי סולס מלאך וסוא
עומד סללך וכסח כל זס ססחה מדבר על סצרכי ענין
סמלונ (קסלה יצ) גס צמועד מלך אל סקלל למס כי
עוף סמויס יולף סח סקול וסמו צעל כספ"ם יביד דכר אלו
סמולאכיס סכחוב צסס סס כספ"ם ללי' עכ"ל :
והספ"ד רבי יוסף יעצ' ע"ג כחצ (סצוה סד) צמוכח
כל סמוכלל סס סמויס צספר צענין לסין סרע
דכר סמו עם סמוסר סום ספי' צספוק ואל סמו לפני
סמולאך כי סגבה סיה סכל דיבור ודיבור כסח רחיני לסעסוקו
סמם ז' וכל סכלל סמוכלל סס סמויס צספר סוא סמוקס
לספי' ען כי סמולו צכספו' אצק סלם עכריס סמוכות
סספוד

סספוד צכל א' יסד ואל יעבור וסמוקס צע"ה כחי'
(סמות לצ לה) סכא סמס סעס סום סמוח גדולס וצניע
(צדאסית ליטע"ו) ואיך סעס סרעס סגדולס סזסח : וצספ"ד
לכחי' (סס ד יג) גדול עוני וסמוקס : וצלסון סרע כחי'
(סלס"ס י' ד) לסון מדכרס גדולס ואל סספוד סמוסר זס
על צ' סמוס כי סס על צ' סדקוק סמוס סח כי עובדי
ע"ה סוי סמויס אין ס' רוס סמוס ולכן סוי כעסוכין סחי'
סעצודיס ססם למולא סן צעני' סצעלים וסעסרסו כפי
דעסס סספסד : וסכס סמוקס לסון סרע על סצרכי כסועו
סח קיל לעדי' יסחוק מן דצרו ויס"ר דצורו וצעצרו מעל
סכוי יסוור לקלוקלו ולי' יספוד מני' סמלל כל סארץ כצודו
(עלילי עו ג) צכל מוקיס עיני' ס' ליסוח רעיס וסויו' וסלס' וסלס' וסלס'
סמוכס סכלס וססח סיה וסחריה לא פעלתי סון וסמוקס
לסון סרע וסמלל סכר ספ"ס יסוח לסצרכי צכיו וצקצכו
יס"ס סרצו ומדי עצרו ילעיג עליו ויסויו סמוס מרמס למרצ לסוכו
וס"ד אין לרד ביסור כי סוא יסודו וכ"ס סח ילצין פניס
צריס וסון סכן סוא אין לך סילול ססס גדולס וסו ולכן
יסרעו עומם גבלוי כע"ס (מדכר יצ ע"ס) וסעס לא כסע
עד סספ' מריס כי ידעו כולם גדול לסון סרע וסעס
סס"ס צסכר יצסוג עכ"ל : וסירס צמדכ צמוסור צצוח
סויס"ס עעל סמוסר לסון סרע כסור (דכריס כ"ו כ"ד)
סרוך וסח רעסו צספר : וכן צספוק רבי אליעזר (פ' כב
צדאסו) ז' כל סמולסין אדם צספר אין לו חלק לעס"ס סכא'
(סלס"ס ק' ס) מלכטי צספר רעסו סוחו סמויס וכסוב א'
סמוס סרוך וסח רעסו צספר סרע לך סכן סוא צל וסח
והכסח סמלסין לסלס וסעסו (לססח) סרו הקצבים ססח
מוכלו עפר סכא' ועפר סכלל כל ימי סייך רבן גמוליס
סמוס יסרלל סמו לסון סרע על סקצבים וסמו סיס לה'
כס לזון סוחו צמדכ סכא' (סלים ע"ס יע' וידכרו צלס' ס'
סמו סיוכל אל לערוך סולסן צמדכר סן ססס לר ויסו
מיס וכסליס יסעסו וסח סקצבים סמלסיו צכודו וכצודו
סוא סס סוכליסל סח וסכליס' סצבי סכין צמדכ"ס לוסס' :
צס סס ס' וסכלל צקלס סמוס סלכו יסרלל סלל וסס
ו"ס' וסס דציו סמנו (ר"ל וסע' סססכנו וכ'ו) כלאן
לסצסח ולי' לסס סוכלס רסס וסס צלסן סל יסרלל וסספסל
עכ"ל ומן סמוסר סוה סרס סציסור עון לסון סרע ססוא
סוגס צככי' סקרא' כצודו וכצודו סס סוכלס וסיוו לרק
לתי' צס וססכוח סל סמו וסלך סמלונ צו (קסלה ס'
ס) ואל סמו לפני סמולאך כי סגבה סיה כי ספי' צסויג
סיה וסעסח עספי' ססח דין גמיר וסיוו ג"ס זסח ססיה
סוח סמלירע ספי' צוסי' (ריס ע' ו"ס') ססיה סרצ
נוקמ' נסס מוני' סח סרצ סצסוקס וסיה נקראח
זס"ס על ססוק (איוב י"ג כ"ע) גורו לכס עספי' סרצ סמו
ז' סס צליס' צי' דלמי' כסס לסיס' סלס' וסלס' סרצ
סדס צנין כדגורו לכס מפי' סרצ מפי' ליסנל ציסח כי מוס
עוונת סרצ עוף כי מוס עוונת סרצ דל סרצ לה' דסן
סרצ סיה לים לסקצ"ס דציה דלין לסיצי' סס"ד (יסעיה
לד ו') סרצ' ס' מלס' דס (דכרי' לצ מ' צ) וסרצו סכלל
צסר : וצנין כדגורו לכס מפי' סרצ כי מוס עוונת סרצ
לעען סדעון סרון צנין לסדעון סכני' ססחן מלך דליס לים
וסיכר

ועוד לחסרים קלה צפניו ועוד ציאונו לו שאינו מדבר
אזנה חבל אם סוכיו ולא קונע עליו אז יוכל להודיע לצני
אדם סעלו ולא יסדוקו כי סמך ליהן דמי צמיו וכן
אם סעסקר עומק לצני כי לא ישא פניו וכל אשר
אמר קלה צפניו יאמר צפניו ויסחוק כי אינו מדבר אלא
אזנה אז מותר לו לומר מדברים הסם עוד אומר קם רבם
בדבר סוכה כל עילתה (דמשאלתה צאנסי חלחא ליה צם
עסום ליסכא ציפא מלי טעמא סנדך סנדך ליה ליה
וסנדך לסנדך סנדך ליה ליה אמנס אם סנדך סנדך
צפני סלקה אז אפי' צפני רבים צדך קוד אסוק לגלותו
וסכי אונרו צנססדקי (ס"ח) ססיח סלמילא דגלי מילתא
דמשאלתה צני מדקסא צמר עסקין וסרסין סנין וספיקים
ל"ט וצני מדקסא ואמר דין גלי רויח עכ"ל גם צכלל אצק
לסמר כחצ סרנצס סלח יאמר סתוקו וסלוני איני רולס
לומר ומ סלני יודע צו :

החלק הרביעי

הוא כנגן ועליו אומר קסע"ס
(ועליו יס ס) דצני כנגן
כמחלסעיס וכנגן הוא איס סדרכו לסחלוך ולסחנעס על
סציו ומוילח סלכות מלכו ויאמר סלכו סלמך לי כך וכך
ולס סיסס כוונתו אלא לסחך סחתי ולס דעתי סיס וסחכוין
לעיס ססיס וסחכוין לעוצמו וירצס צלכות וירחס עלמו
ססוף עסוק וצני אדם גחלין סחתי וסרססין סחתי וסוקללין
סחתי ססס ועל זס כחצ (ועליו יו כ"ז) וכנגן וספיד סחך
ל"ל וספיד ועליו סוכס ויעי' וני סיס ציו סעלס סחלס
סעי' ססס ססחנעס על צל אדם כך וניס דצרים כלסי
ועלס ויסחצו על סקד ססס סכוונתו לסקס וצציותיו
ולסציס סרועניות לעולס ולעיס סירחס סספעח עוצס
יאמר דעס ססיס צלססיתס סכלאמר (דצרים א כו) וסכנו
צלסליתס וסחמרו צלסלח ס' סחתי ונוי וסחיל סל סרצי
צחנעוטי סלח סחל ליה סעל וסכנגן סוף צצנעו סרע כסוי
עוצס כי יסחצו סעוצס סעוטיס עמו ססס רעו וסוקלס
דעס ססס עוצס וסעלס סרעס סחלח סחל וולד רוע סלצ
כי עוצע לצצו ירחס עוצס סלסס לרעי' וסולי' וססצנתי
סרעי' לסועל וידצ רע ויסחוכן :

החלק החמישי

בענין נבלות הפה וכתב הר"י
אנוהב ע"ה בספר מנורה
המאור ז"ל מצינו שהרבה בני אדם כופין אותם בשוטים
באש ובמים ובכל מיני כפיות על שיוודו דברים שנכשלים
בהם וסובלין כל הכפיות ואינם מודים בשום דבר כפיהם
שיתחייבו בהוראתו הריבה ואע"פ שרואה שאינה אלא
מיתה ומנות כי יודעים בבירור שהיום או מחר ימותו עם
כל זה כתי להרויח חיי עשה סובלין דחקס ומקבלין כל
היסוריין שבעול על אהת כמה וכמה למי שאין כופין
אוחו שיאמר דברי נבלות ואין לו ברובו זה הנא אבל
יודע שבאמר גדול עונו מנשוא וידונו עליו מיתה עולמי
שחיה לו לסחום (ולבלוססיו מלאמרו כי כל המנבל סוי
דינו נהפך עליו לרעה כדגסינגן בס"ק דכתובות (ישעיה
ט ז) על כן על בחוריו דא ישמח ה' ונוי ומאי ועוד יודו

סענעליס חמרוס לפני גי סמנלס חוסס חינו לפני סגילס
דעתי סלני חוסס אם יגלס דחיעד ידע דקוסו לסנלוס דסנדך וכו' (לסגור לסמילס סקצ"ס צמוך סיילוס לינו סוקלס
מיס סל מענד עוצמו ולס כחצ ון סכסס סעמלס (דכל"ל) איס טעלס : ססיס סלל סו דצ רע"ל [ל וסכול לססוס
קסל וסלי וסל קצ דצ רע"ל ככל יצתי לא סר צלני ועוד יודו ענין

(שער הכניעה) כתב ז"ל ונאמר על אחד מן החסידים
שעבר על נבית כלב מסרחת מאד ואמ"ל תלמידיו כמה
מסרחת נבילה זו אמ"ל כמה לבניש שיניה ונחחרטו על מה
שספרו כנגותה וכיון שהוא ננאי לספר בכלב המת כל
שכן באדם החי וכיון שהוא טוב לשבח נכלת כלב בלובן
שיניה כ"ש שהוא חיב' לפי זה לשבח אדם משכיל והית'
כוונתו להוכיחם שלא ילמדו לשונם לדבר רע וישבו להם
לטבע וכן כשילמדו לשונם לדבר רע וישבו להם לטבע
וכן כשילמדו לשונם לדבר טוב ישוב להם טבע קבוע
כמ"ש (תלי' טו ג) לא רגל על לשונו עכ"ל :

החלק השביעי

הוא יורדין לניהגה ועודין חוץ מאדו שיורדין
ואינן עולין ואלו הן המכנה שם רע לחבירו והמלכין פני
חבירו כרכי' והבא על אשת איש היינו מכנה היינו מלכין
לא צריכא אע"ג דרש ביה בשמיה עכ"ל הרי שהשוו
המכנה שם רע ככא על אשת איש שהוא מן העכירי'
החסירות שיהרג ואל יעבור : וכזהו (משפטים דף קס"ב
ע"א) ז"ל תאנא ישראל אירקון קדש ובנין דאינון קדש
אסיר ליה לאיניש למקרי ליה לחכריה כשמא דננאי ולא
לכנאה שמא חכריה ועונשיה סני וכ"ש במלך אחרנין .
אמר ר' יוסי כך מאן דקארי לחכרי' כשמא דלית ביה
וגני ליה איתפס כמה דלית ביה דאמר ר' חייא אמר ר'
חזקיה כל מאן דאקרי לחכריה רשע נחתין ליה לניהגם
ונחתין ליה לעלמי' בר אינון חציפין דאורייתא דשארי ליה
לבר נש דמקרי להורשע עכ"ל :

האחר

שדברנו בחלקי לשון הרע כפי הנמצא בספרים
צריך לבאר בעונש המקבל לה"ר . כמסת
ספחים (פ"י) ואמר רב ששת' משום רבי אלעזר בן עזריה
כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד
עדות שקר בחבירו ראוי להשליכו לכלבים שנא' (שמות
כב ד) לכלב תשליכון אותו וסמיד ליה (שם כ"ג א) לא
תשא שמע שוא עכ"ל . וכמכירתא אמרו (שם כג ז) מדבר
שקר דרחק זו אזהרה למקבלי לה"ר . עוד אמרו בספחים
(פ"ח) מפני מה זכר ירבעם למנות עם מלכי ישראל
ויהודה מפני שלא קבל לה"ר וכו' ע"ש . וגם מצינו על
שקבל דוד לשון הרע מפני ציבא על מפיכושת נחלקה
מלכות בית דוד כדגסי' במס' שבת (פ"ו) אמרו ז"ל
אמר ר' יהודה אמר רב בשעה שאמר דוד למפיכושת
(שמואל ב יט ל) אתה וציבא תחלקי את השדה יצאת
בת קול ואמר רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות י ואם
בנידון דרברים ניכרים חוא ביה להאמינן הרבר יצאה פרצה
גדולה כזאת בסכת קבלת לשון הרע עאכ"ו שיש לו כאדם
לחדחיק ולסחום אוניו מלשמוע לשון הרע שמספרים בכל
זם על אנשים נקיים והמקבל לשון הרע ומראה בנפשו
שהוא מודה למספרו ומאמין לרברים בפני בני אדם הרי
הוא כאלו ספרו כי הוא עוזר לרעה וגורם קלון לחבירו
כי בראות המגיד פני השומע והגה ועופים יחדל רבירו אבל
אם יראה כי השומע ישמע לו לא יחשך משקריו לזה
הזהרהו (שמות כג א) לא תשא שמע שוא שלא נאמין
בלבנו ספור לשון הרע להחזיק במחשבתנו כי הרברים
הם אמת להבנות את מי שנאמרו עליו ח"ו . וכתנא
דבי אליהו אז"ל אמרו עליו על ירבעם בן יואש נוהג
כבוד בבניאופ היה ומה שלא מסר הב"ה ביד יהושע בן נון
וביד בן דוד מלך ישראל מסר בידו שנאמר (מלכים ב
יד כה) הוא השיב את נבול ישר' מִכְבַּא חמת עד ים
(הא)

סכססור דוד ללכותו כל חסינות לפני סנלך ולא עסה סעמו וחס צנדי' לא כנס וסכר דוד סנלעטע על ססס למלכותו
ג"ס וססוק לניג לים ססיס וסלס סלקס וליס לך וכו' : קוסוס סלוקי סדין :

הערכה . כיצא בדבר אתה אומר (מלכים ב' י"ד כ"ו)
כי ראה ה' את עני ישראל מורה מאד ואספס עצור ואספס
עוזב ואין עוזר לישרי ולא דבר ה' למחות את שם ישראל .
וכי מה מיבו של ירבעם בדבר זה והלא ירבעם עובר ע"א
היה אלא על שלא קבל לשון הרע על עמוס הנביא שנא' כ"ד
(עמוס ז') וישלח אמציה כהן בית אל ירבעם מלך
ישראל לאמר קשר עליך עמוס ונוי' כה אמר עמוס בחבר'
ימית ירבעם וישראל גלה יגלה מעל אדמתו מיד נער בו
והוציאיו בניספה ואמר חס ושלום לא נתנבא אותו צדיק
בנבואה זו ואם נבא לא מדעתו היה אלא מן השמים
באותה שעה אמר הב"ה דוד עובר ע"א ראש הדור עובר
ע"א ולא קבל לה"ר הארץ אשר אמרתי לאברהם ליצחק
וליעקב לאמר לורעד אתננה אתן אותה בידי והוא השיב
את נכור ישראל עכ"ל :

ועוד

מהרורים הפיגמים ברית הלשון והם מענין לשון
הרע הוא ליהר שרא לקלל את חבירו בשם
אפי' שלא יזכיר ה' אלא כלשון לעו הוא אסור ועובר בכאו
ואפי' להוציא קלרה ספיו שלא ככוונה אין ראוי כי ברית
כרותה לשפתים וכמה נענשו בזה כמו שנאמר במי' כמה
פעמים הוה כשגנה שיוצא מלפני השליט : ואמר בזהוה
(וישכח דף קעח ע"א) בענין מיתת רחל שיעקב אבינו
ע"ה גרם מיתמה שקללה שלא ככוונה . וז"ל ר' יוסי אמר
כתוב (משלי כו ב) קללת חנם לא תבא ואוקמה לו כזאו
ואי קללת צדיקים היא אפי' דלא איתכוין בה כיון דנפקא
מסומי' נטר לה ההוא יצה"ר וקטרנ בה בשעתא דסכנה :
יעקב אמר (בראשית לא לב) עם אשר תמצא את אלהי'
לא יחיה ואע"ג דאיהו לא הוה ידע נטר לה להחיא מלי
ההוא שמן דאישתכח נבייהו תדיר בבני נשא ועל דא
תנינן לעולם לא יפתח בר נש סומיה לשמנא בנין
דנטיל ההוא מלה וקטרנ בה לעילא ותתא וכ"ש מלת
החכם או מדה דצדיקא עכ"ל : וכן ארו"ל במסכת סכות
(פ"ב) אמר רבי אבהו קללת חכם אפי' ע"ם היא בא
מנ"ל מעלי דקאמר ליה לשמואל (שמואל א ג יז) כן
יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר ואע"ג
רכתיו ויגר לו שמואל את כל הרברים ולא כחד ממנו
כתוב (שם ה' ג) ולא הלכו בניו בדרכיו : ועוד הביא שם
ראיה אחרת ורא נעתיקה שלא להאריך : וכן מסוג זה שלא
יקלל מי שאינו שומע אותו כמו שס' המתרגם על (ויקרא
י"ט י"ד) לא תקלל חרש לא תלוש דלא שמע וכן אמרו
בוהר (ס' קדושי' דף סח ע"א) ת"ח מאן דלייט לחבריה
ואיהו קמיה ואכספי' ליה כאלו אושיר דמיה והא אוקמינא
והאי קרא דלא חכריה עמיה . וזהוה כייט ליה ההוא מלה
ולית לך מלה ומלה דנפיק מסומא דלא אית ליה קלא
וההוא קרא סליק לעיקא וכמה קספורין מתחכדין עמיה
דההוא קרא עד דסלקי ואיתער אתר דתהומא רבה כמה
דאוקטוה וכמה מתערין עליה דההוא בר נש ווי למאן
דאפיק מלה בישא מפומיה והא אוקטוה עכ"ל . וכתב
ההסיד בח"ה וכמה נתגנו בזה עמי הארץ בהוציאם מסייהם
קללות וגדופין :

עוד יוהר שרא יקלל עצמו בעסם שבהיכל ד' מהיכלות
הקליפות יש כתות נקראי אוררי יום ואלו לוקחים
אותה קללה שקלל עצמו ומקימין אותם ח"ו והוא מאותם
הני שגורמים רעה לעצמם כרפי' בוהר (ס' בראשית דף
י"ד) שרוד מפני שאמר (שמואל ב' י"ב ח') בןמותהאיש . ונוי'
חפש עליו דומה ואלמלא הקביה שעורו היה נוסל ביד
דומה כמ"ש דהע"ה (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט
שכנה

שבנה דומה נמשי ועל כיוצא א"ל לעולם אל יפתח אדם סיו לשמן כדגרסין בפי מי שמתו (בדכו סג) ז"ל אר"ש בן לקיש וכן תני משמי דרי יומי לעולם אל יפתח אדם סיו לשמן ואמר רב יוסף מאי קראה שנה (ישעיה א' יט) כמעט כסדרים היינו ומה אהרר ליה נביא שמעו דבר ה' קציני סדום ואמר שם לעיל מזה שמעם זה לא יאמר האבל בצידוק הדין רבין העודמים הרבה הטאתי לסניך ולא נפרעת ממני אחד מני אלף וכך ראוי שלא יפלה אשתו שהרי הזכר הוא פלגא דנופא ושניהם כאחד הם אדם שם ואם מקלל איתה נמצא מקלל עצמו וז"ל שאזרה לכל בחינות אלו מפסוק (שמות כ"ג) ושם אלהים אחרים לא תזכירו וכך פנמי הלשון הם מצד החיצוני שהוא אלהים אחרים וכן אמר רוד המלך עליו השמים (תהלים ל"ד) ציור לשונך מרע הכונה מכל הרברים שיש בהם חפיסה ררע שהוא סמאל וכאשר ישמור לשונו יוכה אל החיים ואל המו כאומרו (תהלים ל"ד י"ב) מי האיש החפץ חיים איהבי"ם וגומר ובוה נכלל הפרק הזה :

פרק ארבעה עשר

אחר שדברנו בפרקים הקודמים ענין ד' כתות שאינם מקבלות סני שכינה נשאר עלינו לבאר בפרק זה ענין נדרים ושבועות התלויים כלשון וכן כל שאר הדברים הסוגמים הדיבור בענין השבועות כתב בספר מנורת המאור של הר"י אבוהב ע"ה ז"ל הנשבעים בשם יתברך רוצים לומר כי כאשר יתברך הוא אמת כך הדברים אמת בין עבר בין עתיד והנשבע לשקר דומה שהוא כמכחיז אות אמת השם ואם אדם ישבע בראש מלך ב"ו ולא יקיים את דבריו הוא בן מות לפי שבוה כבוד המלך ואם זה ראוי ולעשו' לנשבע במלך ב"ו שבא מטפה סרוחה וסופו דמות עאכ"ו שיש לאדם לשמור את סיו ולשונו שלא יכשילהו לחטוא את בשרו לישבע בשקר כמלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעדי עד וכבר ידענו מה שאינע לבני ישראל לפי שנשבעו ברבים על רבו פילגש בגבע ועל בן הרעב שהביא השם לארץ כעד שאול ויביתו שעברו נכתב עונש מפורש באזהרות שבעשרת הדברות רק בעבודה ארילים ובדא תשא וכל כך מוהגלי בני אדם בדבר הזה שעוברים עליו קצתם מאה פעמים ביום כלי שום הנאה שממבלים ולפי שאין בני אדם בקיאים בחומר השבועה ובחומרתה הגדולה יבואו לסמוח עיניהם ולישבע בשקר על כן התקינו רבותינו שבי"ד שבכל זמן יודיע לנשבע חומר השבועה ודינה כלשון שיבינהו כדי לגלות אזנו ואולי ירא ויסתלק מן השבועה כדגרסין במסכת שבועות (ס"ד) ת"ד שבעת הדיינין אף הוא "כלשונה נאמרה אומרים לו הוי יודע שכל העולם כולו נודעו בשעה שאמר הקב"ה (שמות כ' ז) לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא וכל העבירות שכתורה נפרעין ממנו וכאן מ"ו ומשפחתו שנאמר (קהל ח' ח) אל תתן את פיך לחטוא את בשרך ואין בשרו אלא קרובו שנאמר ומבשרך לא תתעלם : וכך העבירות שכתורה נפרעין ממנו וכאן ממנו ומכל העולם כולו שנאמר אלה וכחש וכחש על זאת תאבל הארץ וכך העבירות שכתורה אם יש לו זכות תולין לו שנים או שלשה דורות וכאן נפרעים ממנו לאתור שנאמר הוצאתיה גאם ה' ובא"ל בית הגנב זה שגונב דעה חכירו שאין לו ממון אצלו ומיענו ומשביעו ואל בית הנשבע בשמי לשקר כמשמעו ודני בתוך ביתו

ככל לשון סוסה חנין שבונו שקר יסתיוקס"ם לקרו וחונועו לדין ונור' פלניך לסניחעס' חמוח"ם כדי לסניע ליד' ריום סנוי' לסקוי' גחורי

פרחיה ע"ה פי בחומר השבועה במצות לא תשא ז"ל לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא שהנשבע לשקר קוצץ ומפרוד החתן מעל הכלה וזהו לא תשא ותגביה מעל ה' אלהיך ומפני שהנשבע לשקר פגם במדה זו השביעית לכך עונשו חמור כ"כ וכתרו את עציו ואת אבניו ולכך סמוך ליה זכור את יום השבת לקדשו שהשבת הוא הזכר וצריך לקדשו ולא להפרוד ח"ו עוד כתב שהנשבע כאלו נומד חפץ ברית העלין בידו והעד שים נא ידך תחת ירכי ואם ח"ו נשבע לשוא ולשקר קוצץ ומפרוד עוד שמעתי בשם המקובלים שבפסוק לא תשא יש י"ז תיבות כמנין מ"ב וכמנין יר"ד במיקומנין תורה וכמנין שבעה לרמוז שהנשבע לשקר נעקר מסוב העה"ב ומן השאר האמורים ומן השביעיו הרמוזים בשבועה חסר כתיב ונקוד : שבועה הרי ס"ו כמנין עדין הגולל :

ובכלל

ענין השבועה לזוהר מלהזכיר שם שמים לבטלה שהמזכירו לבטלה חייב נדוי והוא בכלל לא תשא כדפרי' והנהר בזה יש לו שני גדול בעה"ב כדכתיב וזוהר לכם וראי שמי שמש צדקה ופירש בנדרים פ"א אלו בני אדם שיראים להוציא שם שמים לבטלה עכ"ל ופירו' שמי צדקה תבאר בשער היראה פ"ג גם בכלל השבועה שלא יושי' ידו בזקנו וישבע שהיא שבועה וכן פי' באדרת נשא ז"ל ומאן דאושיש' וז"ל בדיקניה דאומאחא כמאן דאוימי בתליסר תקוני דיקנא ע"ל גם יזהר מלישבע באמת כי יר"ד נקרא אמת שנאמר ויד"ד אלהים אמת וכן יזהר מלישבע ח"י נפשו כי הנפש חלק אלוה ממעל ונמצא כנשבע בשמיעוד כתיב בספר החסידים שאל יאמר כך ואיזה רחמי הע"הב אם לא שכת הוא עוד כתוב שבזמן הזה אין לישבע לקיים המצות כי השמן יקטרגו ולא יקיים שבועתו ויש סמך לדבריו ממאמר מדרש דבה שהעקנו לעיל שאמר [נדרים שלהי פ"ב] את ה' אלהיך תירא איתו תעבוד וגו' אם יש בך כל המדות תשבע :

ובענין

עון נדרים אמרו כמס' נדרים תניא לעולם אל תהי נדוי בנדרים שסופך למעול בשבועות עוד גרסין שם בתיה דרבי ינאי סבא אהא לקמי' דרי ינאי רבא אמ"ל אלו הוה ידעת דפתחי פנסך ומשמשין בעיבדין מי נדרת ועור אמר לקמיה מאי ססח ליה רבן גמליאל להחוא סבא יש בושה כמדקרות הרב ולשון חכמי מרפא עוד שם כל הבושה ראוי לדקרו בחרב אלא לשון חכמים מרפא עוד שם תניא רבי נתן אומר הנודר כאלו בנה כמה והמקימו כאלו הקריב קרבן ופי' והמקימו שאינו נשאל על נדרו כאלו הקריב על איתה כמה וחייב משום שחויי חוץ עוד שם אמר שמואל הנודר אעפי' שמקימו נקרא רשע א"ר אבהו מאי קרא [נדרים כג כג] וכי תחדל לנדוי לא יהיה בךחטא וידיקחךהה חדלה כתי'הכא וכי תחדל לנדוי וכתבי' התם שם רשעים חדלו דוגו עכ"ל [נדרים פ"ג] כפרק י' גרסין תני דב דימי אביה דרב ספרא כל הנודר אעפי' שמקימו נקרא חוטא אמר רב זביר מאי קרא וכי תחדל לנדוי לא יהיה בך חטא הא לא חדלת איכא חטא עכ"ל עוד שם אמרו [פרק ב] כמסכת שבת תניא ר' נתן אומר בעון נדרי' אשתו של אדם מתה שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחת יד' אומר בעון נדרים בניים משום כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטוא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעש' ידך ואינו הן מעשה ידיו של אדם הוי אומר בניו ובנותיו עכ"ל לענייננו והפעם לזה מפני שנדרים באימה עילאה כדפירש

(ס' משפטים ד' ק"יו ע"א) ב"מ וצריך לקיים נדרו ולהביאו למקום המעשה שהוא השכינה ואם ח"ו לא קיים הרי חטא בכנים ובאימה תתאה ולכן אשתו מתה :

במדרש

קרה פי' פסוק זה על פוסקי צדקה ברבים ואינם ניתנין ואבנ נעתיק חומר עון הנדרים מה שנתבאר לעיר מזה בפסוק טיב אשר לא תדור ז"ל אמר רב הונא מעשה באי' שדרר ולא שלם ופירש בים הגדול וטבעה ספינתו בים ומת א"ר שמואל כל מי שהוא נודר ואינו משלם גורם לעצמו שתמו' אשתו רכתיב [בראשית] (מה) ואני בכואי מסדן מתה עלי רחל' וכן פירש (וישכח דף קעה ע"א) בזוהר ואתעניש יעקב על נידר' דלא שלי' ורא קשיא ליה מכל אעקו דעברו עליה ומנ"ל דבגניה דיעקב הוה דכתיב מתה עלי רחל עלי וראי על דאחרתי נדרי עכ"ל עוד שם במדרש א"ר שמואל בר רב יצחק כל הנודר ואינו משלם גורם לבא לירי עיבוי ע"א גילוי עריות ושפיכות דמים וכלם למדים מעקב ע"א דכתיב (בראשית לה כ) הסירו את אלהי נכר אשר בתוכם יכריזו עריות דכתיב (שם לד יג) אשר טמא את דינה אחותם שפיכות דמים דכתיב [שם לד כה] ויקחו שני בני יעקב וגו' וזה"ל דכתיב (שם לא א) ישמע את דברי בני לכן א"ר מנא כל הנודר ואינו משלם גורם מיתה לעצמו שנא' (דברים כג כב) כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמד וא"ר אמי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון : אין מיתה בלא חטא שנא' הנפש החוטאת היא תמות ואין יסורין בלא עון שנאמר ופקדתי כשבת פשעם ובנגעם עונם אל תתן את פיך לחטוא את בשרך ר' יהושע בן לוי פתר קריה כפוסק צדקה ברבים ואינם נותנים ואל תאמר לפני המלאך הזה החזקני שגגה היא תוהא אנא בי למה יקצוף האלהים על קולך על אותו הקול שאמרת וחבל את מעשה ידך מועט מצות שכיד אותו האיש הקב"ה מכניס בהם מארה ומאבדן ממנו עכ"ל :

ובמה

(ויקרא רבה פ' ערקינ) ובמה הוי הונא מאמר זה שר' שמואל בר נחמני שאמר שכל מי שנודר ומשהה נדרו סוף בא לירי עי' וגילוי עריות ושפיכות דמים ולה"ר והוכיח כל זה מעקב כאמור במאמר : אמנם אמר שם א"ר שמואל בר רב יצחק כל מי שנודר ומשלים יש לו שני על הנדר שני [תחלים ע"ה] נדרו ושלמו לה' אדהיבם ומי שנודר ומשהה נדרו גורם מיתה לעצמו דכתיב (דברים כג כב) כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמד ממך נפרעין ולא ממנוג א"ר אמי אין מיתה בלא חטא עכ"ל לענייננו : ונ"ל כי סוף הפסוק וזהו כך חטא יובן ע"ד שפי' בזוהר [שם כג כו] ולא יראה בך ערות דבר ופי' לעיל שהכוונה שהחטא הוא מתרשם בו בגופו ממש עדי' ידרשנו שפי' ז"ל במיתה מפני שהדיבור עושה הוי' ממש בגופו שנדרשם בו החטא הי"ש והיה כך בעצמך החטא ולכך נפרעים ממך ובלי ספק שמה שאמר שהנודר ומשלים יש לו שני על הנדר ועל השילום היינו בנדר' מצות או הקדש או תור' והכי דייק קרא דקאמר לה' אלהיכם ועוד קאמר קרא כל סביבו כי לא ניתן הנדר או השבועה אלא למי שהוא ירא שמים שהוא סביב הקב"ה כענין (תלים ג ג) וסביבו נשערי' מאוד שפי' רבותינו ז"ל מלמד שהקב"ה מדרקק עם הדייקים כחוס השערה : וכן מוכיח מהאמר שהעקנו לעיל (ס' מסות מ"ר) :

גרסין במדרש איכה בפסוק ישבו לארץ א"ר אלעזר אל תהי פרושת נדרים קלה בעיניך שע"י מרשת

שער הקדושה פרק יג

פרשת נדרים נהרגו סנהדרי גדולה של צדקיהו וכו' ושאר המעשה יעוין שם שלא להאריך וכן הובא המעשה הזה בנדרים ויש ביניהם חילוק מועט : וכתב (י"ד סימן רג) רבינו יעקב שאם פוסקים צדקה ברכים יצריך לפסוק עמהם יאמר בלא נדר ומיהו אם מצוה דנוסיה ומחייב ביה ורמזי עליה כהוא ראוה אשנה פרק זה ואשנה מסכת זו וירא שמה יתרשך בדבר ויש בידו לקיים הדבר שרי ליה למינדר לזרזי נפשו דא"ר גידל מנין שנשבעין לקיים המצוה שנא' (תלים ס"ט קו) נשבעתי ואקיימה לשסור משפתי צדקך וכ"ש הויא דרגיל דמשחלי ועבר על אהת ממצות לא תעשה או מתרשל בקיום מצוה ליה למינדר ולאישתבועי להחמיר על עצמו לשמור לקיים המצוה יע"ז אמרו חז"ל נדרים קייג לפרשיו אבל מכך שאר נדרים צריך אדם להתרחק מאד עכ"ל : וכבר כתבנו לעיל שאין ראוי להשבע וכידור אפי' לקיים המצוה אלא א"כ יהיה אדם ירא שמי' שיקיים נדרו : במדרש ב"ר בפסוק [בראשית כ"ב] וידר יעקב נדר לאמר פי' שמותר פי' טוב לו לידור בעת צרה לעשות מצוה או ביוצא ז"ל וידר יעקב נדר כתיב [תלים כד יד] אשר פצו שפתי ודבר פי בצר לי א"ר יצחק הבבלי ודבר פי בצר לי שנדר מצות בעת צרתו מהו לאמר לדורות כדי שיהיו נודרין בעת צרתן יעקב פתח בנדר תחלה לפיכך כל מי שהוא נודר לא יהיה תולה הנדר אלא בו א"ר אבהו כתיב [שם קלב ב] אשר נשבע לה נדר לאביר יעקב אברהם לאביר יצחק א"ר אבהו כתיב כאן אלא לאביר יעקב תלה הנדר במי שפתח בו תחלה עכ"ל : ומ"מ כתיב בספר החסידים שמי ששרוי בצער לא ידור אלא שיחשוב ויתיעץ קודם שיהיה הדבר שאיפשר לקיימו :

ודע שכל מי שידור לקיים מצוה או לעסוק בתורה כך שעות ביום וכיוצא אין ראוי להחיר לו נדרו אלא אם יראה לב"ד שהוא אונס גדול ואם התירו לו ולא היה בדבר אונס גדול מן השמים אינם מתירים לו וזה דקדוק ז"ל באמרם נדר גדול נדר לאלהי ישראל שאמר הקב"ה מה מצאת בי עול כי רחקת מעלי והוא כמשל אדם האומר למלך ב"ו חי ראשך אדני שביים פלוגי אביא לך כך וכך שאם לא יביאהו יתחייב ראשו למלך אם לא שידע המלך שהיה אונס וענין עסק התורה או מצוה הוא ממש דורון למטיה הקב"ה והמיקל והמתיר נדרו ספק בכבוד מלכו של עולם ואינו כמתיר נדרי עצמו שאוכל או שלא אוכל שהוא מצוה שישאל על נדרו מאחר שאין בדבר מצוה : ושעמתי מפי מורי ע"ה ענין נאות ג"כ בענין נדרים אמר שהנודר לעשות מצוה הנה באמירתו יברא מלאך א' אבל לא חגמר הווייתו עד שיתקיים גמר המצוה שנודע שהעושה מצוה אחר קנה לו סניגורא והנודר ואינו משכם נדרו נמצא שהמלאך ההוא תלוי ועומד וצער הוא לו עד שיגמר מעשה המצוה ההוא והרוצה שתפלתו תהיה נשמעת ובקשתו תעשה ישתדל להשלים נדרו כדכתיב [תהלים ג] זבח לאלהים תודה ושלם לעליון נדריך וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני וכן כתוב בספר [איוב כ"ז] תעתיר אליו וישמעך ונדריך תשלם חטורא אומר יוקם : ונדרים אלו בודאי שהם נדרי שמים שמצוה לקיימם והיינו אומרו ושלם לעליון נדריך כי בדברי הרשות שהם למטה מענייני העולם אינו צורך מלות לעליון נדריך : והנה מדה כנגד מדה כי בתפלה הוא שואל שברבו שיעשה לו הקב"ה כך וכך אומר לו תקים אותה במעשה מה שנדרת גם אני אעשה ואקיים שאלת סיד התלוי בדבור וכבר נודע מ"ש בוזה כמה פעמים אתערותא לתתא אתערותא לעילא שלעולם צריך להקדים התעוררות

תחתון : **ובענין**

נדרים סייג לפרשות ראוי למי שהוא משכיל שלא ידור דברים שצריך להתירם אלא ידור ליום אחד או לחצי יום כמו שמצינו ר' יוחנן שהיה אומר הרי בתענית עד שאבא לביתי : וזה [תלים טז] נשבע להרע ולא ימיר ואפי' לתענית שעות שיוכל להתפלל עננו הוא כזה שיקבל עליו מבעוד יום תענית עד כך שעות ביום ואח"כ נמלך לגמור הוי' בתענית שמתפלל עננו ודרך המצאה זו כמי שהוא חלוש שיקבל עליו תענית ולא יצטרך לישאל על נדרו למחר וכאשר גמר אותו היום בקדושה יקבל עליו עוד יום אחד כמו הקודם ונמצאו כל ימיו בתשוב' אבל לא יקבל קעשות כך וכך סך העניות רצופים שמיד יעמוד עליו יצרו בכל יכלתו לבטלו מעבודתו ואם יעשה האדם דבריו בהצנע וילך עם יצרו בעקבה כמעשה יעקב עם עשו ויכל ליקח את ברכתו מידו : ועל כיוצא בזה אפשר שכיון המשורר באומר כמזמור שם סא מן כן אומרה שמך לעד לשלמי נדרי יום יום : אמנם כדי שלא ישכח לבטל נדרו ליום אחר טוב שיבקש לו חבר שיוזרוהו או שיעשה קונטרס ויכתוב שם קבלתו ויהיה עמו חמיד כדי שיוזכר עניינו : ודרך זה ראוי לכל בעל מעשה כי כמו שיעשה התנ"ך ספר לחשבון הוצאותיו כן ראוי שיעשה בעל תשובה ספר לחשבון ימיו אם הוציאם כראוי אם לא וכו' יקיים [תהלים נא ח] והטאתי נדרי תמיד

עוד מסוג ררוש זה ליהור מהנדרים וחרמי : ובענין של חרם האריכו בפרקי ר' אליעזר : תדע לך כח של חרם בא וראה מן השבטים שקנאו על הזנות של שבט בנימין אמר להם הקב"ה קנאתם על הזנות ולא קנאתם על פסל מיכה ועל שלא היה קנאתם על פסל מיכה לסי' הרנו בהם בני בנימין פעם ראשונה ושניה ושלישית עד שנפלו לפני ארון ברית ה' והיו מבקשי' תשוב' ונתרצה להם הקב"ה והחרימו שיהיו כל ישראל הולכים אחריהם למגדול ועד קטן שנא' [שופטים ח ח] כי השבועה הגדולה היתה וכי שבעו נשבעו כל ישראל אלא להודיעך שהחרם הוא השבועה ואנשי יבש גלעד לא היו עמהם בקהלותנתינו מיתה שנא' לאשר לא עשה את ה' המצפה לאמר מות יומת עכ"ל : עוד ישכ בפרקי ר"א ר' עקיבא אומר החרם הוא השבועה והשבועה הוא החרם וכל מי שהוא מפר את השבועה כאלו מפר את החרם והמפר את החרם מפר את השבועה וכל מי שיודע דבר ואינו מניד החרם בא עליו ומכלה אותו ואת עציו ואת אבניו שנא' [זכריה ח ד] הוצאתיה נאם ה' ובאה אל בית הנגב ואל הנשבע כשמי לשקר ולנה בתוך ביתו וכלתו ואת עציו ואת אבניו : תדע לך כח החרם בא וראה מיהושע בן נון שהחרים את יריחו עכ"ל :

עוד צריך ליהור שלא יאמר אהא בנדוי אם לא אעשה דבר פלוגי שאע"פ שיקיים התנאי צריך התרה וכן פי' רבותינו ז"ל במסכת מכות [פ"ב] א"ר יהודה אמר רב נדרי אפי' על תנאי צריך הפרה מניל מהורה דכתיב [בראשית מג ח] אם לא הביאותי אליך והצנתיו לפניך וחטאתי לך כל הימים וכתבי (ברכים לג ו) יחי ראובן ואל ימות ואת ליהודה כל אותן מ' שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שעמד משה ובקש רחמים אמר לפניו רבש"ע מי גרם לראובן שהורה יהודה מיד (שם לג ו) שמע ה' קול יהודה עכ"ל לעניינו : **עוד** ליהור שלא להגות את השם באותיותיו ברגסינון בפרק קמא דע"ז אתיה לר' חגיגא בן תרדין איז אמאי קא עסקת באורייתא אמר להו כאשר ציוה ה' אלהי

שער הקדושה פרק יד

אלהי מיד נזרו עליו לשריפה ועל אשתו להריגה ועל בתו לישב בקובה (פי' אהל) של זונת עליו לשריפה שהיה הונה את השם באותיותיו והיכי עמיד הכי והתנן (פ"ג) ואלו שאין להם חלק לעוה"ב האומר אין תורה מן השמים ואין תחיית המתים מן התורה אבא שאול אומר אף ההונה את השם באותיותיו להתלמד עכ"ל כדתניא לא תלמד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורית אלא מ"מ איענש משום הונה את השם בפרהסיא : ועל אשתו להריג' ולא מיחחה ביה מכאן אמרו כל מי שוש בידו למחית ואינו מוחה נענש עליו עכ"ל : וכתבו התוס' הונה השם פי' דורשו במ"ב אותיות ועושה בו מה שהוא חפץ ורוב העולם מפרשים שהיה קורא בפי' אותיות של שם המיוחד כאותיות של שאר התיבות וזה אין ראוי לעשות כדאמרין בפסחים (פ"ג) לא כשאני נכתב אני נקרא אני נכתב ב"ה ונקרא בא"ד ונראה לר"י שאין להזכיר אף אותיות י"ה כמו שרגילים העולם שהרי י"ה הוא שם המיוחד עכ"ל : להתלמד עשה דתניא וכו' ופירש"י ז"ל ומיהו הקב"ה מרדקדק עם הצדיקים כחוש השערה ואפי' להתלמד יש לחוש לכבוד הרב וקרא לא תלמד לעשות כמלי אחריתא אוקמהו כמו נשית קשואין דסנהדרין ודמות צורות כנה דר"ג וכתבו התוס' ונראה שלא היה כתוב בספרו אלא מ"מ איענש הונה בפרהסיא היה ולכך הוצרך לתת מעטאחר עכ"ל

עוד ליהור שלא לומר דלמוריא על ישראל וכן אמר בילקוט (מלכים ס' ר"ח) כמה נמשלו ישראל לאנוני שנאל גנת אנוני ירדתי מה האנוני הזה חלק ומי שאינו אומן לעלות מיד הוא נופס שצריך לשמור את עצמו שלא יפול ממנו כך כל מי שמשרת את ישרי צריך לשמור שלא יטול את שלו מתחת ידם משה אמר [במדבר כ"י] שמעו נא המורים ונאמר לו (שם כ"ב) לכן לא תביאו את הקהל הזה : ישעיה אמר (ישעיה ו ח) ובתוך עם טמא שפתים אנכי וישב מיד' ובידו רצפה (שם ו) מהו רצפה אר"ש בר נחמני רצין פה שאמר דלמוריא על בניי אריתו אמר (מלכים א' י"ח) כי עונב דריתך בני ישראל ומה נאמר לו [שם י"ט ו] ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיו : רבי יוחנן שמע לה מן הדין קרא [ישעיה י"ז א] משא דמשק ונויעמד בדמשק ומכרין ערי ערוער והלא אין ערוער אלא בתחום מואב אלא שם"ה בתי אליכיהו בדמשק והיו עובדין לכל אחד ואחד יומ והיה להם יום אחד והיו עובדים את כלם באותו יום אמר ליה הקב"ה אליהו עד שאתה מקטרג על בני לך לדרוך דמשק וקטרג עליהם ר' אבהו ורבי שמעון בן לוי הוו עלין להדין פסרין אמר ליה ר' אבהו לרשב"ל מה אנן עקין למדינתהון דמחרפאי ומנרפיאי נחת רבש"ל מן חמריה וספא ליה חלא ויהב ליה בפומיה א"ל מהו כן אמר ליה אין הקב"ה רוצה מי שאומר דלמוריא על ישראל דכתיב (שיר א) אל תראוני שאני שחרחרת וכתב [משלי ל"י] אד תלשן עבד אל אדוניו ע"ל : ושם (מלכים ס"י ר"י) בילקוט לעיל בפסוק מה לך מה אליהו אמר תנא דבי אליהו היה לו שיאמר לפניו רבש"ע קו' בניך בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעודמך יוא לא עשה כן אלא אמר קנא קנאתי וגו' החתיל הקב"ה לדבר עמו דברים של תנחומים אמר כשירדתי לתת תורה לישראל לא ירדו עמי אלא מלאכי השרת שרצו בטובתן שנא' (מלכים א' יט) צא ועמדת בהר וגו' ואחר הרעש אש המתין לו ג' שעות עדיין עמד בדברות הראשוני

דכך אמת עפ' זה שכתבנו נכנסים לעיר של מרופים וגי'ויס ילד רבש"ל ועל ומתוונ ונתן מול נמוי סל' רבי' לנדרו עפ' חספ' עוטס דכ"ל וכו' בילקוט אין חספ' יצול : "סמות סכרס כן זו למעלה מו' וסוכג בני אדם צמלות סמלך ס"י :

עוד צריך ליהור שלא לשיי שיחה במילה בבה"כ וכן כתב (א"ח ס"י קנא) רבינו יעקב בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה

דכך אמת עפ' זה שכתבנו נכנסים לעיר של מרופים וגי'ויס ילד רבש"ל ועל ומתוונ ונתן מול נמוי סל' רבי' לנדרו עפ' חספ' עוטס דכ"ל וכו' בילקוט אין חספ' יצול : "סמות סכרס כן זו למעלה מו' וסוכג בני אדם צמלות סמלך ס"י :

א"ל לעולמאחה מקנא וכיועכ"ל : אמר קנא קנאתי א"ל הקב"ה ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיו מה שברעתך ואף אתה יכול לעשות א"ל לעולמאחה מקנא וכיועכ"ל :

עוד ליהור שלא לומר דלמוריא על ישראל וכן אמר בילקוט (מלכים ס' ר"ח) כמה נמשלו ישראל לאנוני שנאל גנת אנוני ירדתי מה האנוני הזה חלק ומי שאינו אומן לעלות מיד הוא נופס שצריך לשמור את עצמו שלא יפול ממנו כך כל מי שמשרת את ישרי צריך לשמור שלא יטול את שלו מתחת ידם משה אמר [במדבר כ"י] שמעו נא המורים ונאמר לו (שם כ"ב) לכן לא תביאו את הקהל הזה : ישעיה אמר (ישעיה ו ח) ובתוך עם טמא שפתים אנכי וישב מיד' ובידו רצפה (שם ו) מהו רצפה אר"ש בר נחמני רצין פה שאמר דלמוריא על בניי אריתו אמר (מלכים א' י"ח) כי עונב דריתך בני ישראל ומה נאמר לו [שם י"ט ו] ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיו : רבי יוחנן שמע לה מן הדין קרא [ישעיה י"ז א] משא דמשק ונויעמד בדמשק ומכרין ערי ערוער והלא אין ערוער אלא בתחום מואב אלא שם"ה בתי אליכיהו בדמשק והיו עובדין לכל אחד ואחד יומ והיה להם יום אחד והיו עובדים את כלם באותו יום אמר ליה הקב"ה אליהו עד שאתה מקטרג על בני לך לדרוך דמשק וקטרג עליהם ר' אבהו ורבי שמעון בן לוי הוו עלין להדין פסרין אמר ליה ר' אבהו לרשב"ל מה אנן עקין למדינתהון דמחרפאי ומנרפיאי נחת רבש"ל מן חמריה וספא ליה חלא ויהב ליה בפומיה א"ל מהו כן אמר ליה אין הקב"ה רוצה מי שאומר דלמוריא על ישראל דכתיב (שיר א) אל תראוני שאני שחרחרת וכתב [משלי ל"י] אד תלשן עבד אל אדוניו ע"ל : ושם (מלכים ס"י ר"י) בילקוט לעיל בפסוק מה לך מה אליהו אמר תנא דבי אליהו היה לו שיאמר לפניו רבש"ע קו' בניך בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעודמך יוא לא עשה כן אלא אמר קנא קנאתי וגו' החתיל הקב"ה לדבר עמו דברים של תנחומים אמר כשירדתי לתת תורה לישראל לא ירדו עמי אלא מלאכי השרת שרצו בטובתן שנא' (מלכים א' יט) צא ועמדת בהר וגו' ואחר הרעש אש המתין לו ג' שעות עדיין עמד בדברות הראשוני

דכך אמת עפ' זה שכתבנו נכנסים לעיר של מרופים וגי'ויס ילד רבש"ל ועל ומתוונ ונתן מול נמוי סל' רבי' לנדרו עפ' חספ' עוטס דכ"ל וכו' בילקוט אין חספ' יצול : "סמות סכרס כן זו למעלה מו' וסוכג בני אדם צמלות סמלך ס"י :

ושיחה במלכה (פ' תרומה) וכוזהר מאן ראשתני בני כנישת' ווי ליה דאתחזי פרוורא ווי ליה דגרע מהימנותא ווי ליה דליח חולקא באלהא דישאל אחזי דהא לית אלהא ולא אישתתחא תמן ולית ליה חולקא ביה זלא דחיל מניה ואנהיב קלנא בתקוניה עילאה דרעילא עכ"ל : ואע"פ שלכאורי מתוך הלשון נרא' שאין כל חומרות אלו אמור' אלא בשעת הפלה כמו שאמר בסמוך דהא בשעתא דישאל מסדרי בני כנישתא סדורא דשידין ותושבתי וסדורא דצלותא כדנין מתכנשי תלת משריין דמלאכי עילאי . מ"מ כיון שבית הכנסת מקום קדוש היא מושב לשכינה שבכל עת אסרו רז"ל לחשוב בהם חשבונית אם לא יהיו חשבונות מציה כודאי שאין לשיח שיחת חולין או שיחה בטלה האסור' אפ"י מחוק לבית הכנסת כדכתב (דברים ו' ז') ודברת עם ולא בדברים בטלים מכאן השח שיחת חולין או שיחה בטלה עובר בעשה: הכלל העולה כי בכל מקום שיש בו קדושה צריך לנהוג בו מורא כדכתב (בראשית כה י') מה נורא המקום הזה אין זה כ"א בית אלהים : ובפיקודין של (פ' בשלח ד ט) רשב"י ע"ה אמר דהאי בני כנישתא דלתתא קיימא לקביל בני כנישתא דרעילא : וכאשר ירמה האדם בדעתו ענין זה יירא ויפחד ויחלל בכינוהו שהרי הבית הכנסת העליון נקרא אש נונה ואין נשמות הצדיקים יכנסו לחובו אלא להתפלל לא לשיח דברים בטלים וכנגדו הבית הכנסת נקראת אש נונה כרפ"י (פ' תצא ד' רפ"ב) ברי"ם ועיד קראן עבני כנישתא אש נונה . וכתב בספר הרוקח המדבר בבית הכנסת וחיבדיי משבחים ומשוררים קורא אני עליו (ירמיה יב) על כל שכיני הרעים (הושע יד) כי ירשע דרכי הצדיקים ילכו עם ופושעים יכשלו עם ולא נמנה עם חבירו ומאס לשבח לקוני הוא משיג גבול הבורא (יחזקאל יא י') ואהיה להם למקדש מעט אלו בתי כנסיות אין נהגין בהם קלות ראש כדאמר' בפרק שני דמגלה אלהים נצב בעדת אל והמדבר עושה כאלו הופך אליו עירפיו ואמר מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה נשיתי ידי ואין מקשיב למה יקצוף ה' על קולך ויקרא עליך מי בקצאת מידך רמוס חצרי אך השתחוו לוי וישו לפניו כמורא בכפיפות ראש בענוה בשכייות הרב החחנין לפניו ומשוחר לפניו בשמחה ובוא לפניו ברננה אז יהיה קרוב אליך ונמצא לך ותיחד שם שמים ככוכב הלב וכשתאמר ברוך אתה שאם תחשוב בדברים בטלים כאלו התלוצצת בו שלא נתת יראתו על פניך אך חשוב כי הוא נצב דקראתך שויתי ה' לנגדי תמיד ותחן יראתו על פניך ואהבתו בך ותכנין בכל לבך ותהי צנוע לפניו והתורה השאיך שתדרשוהו והוא נמצא לך ותברכהו עכ"ל : אם אי אפשר לכל הפחות יבעלי תורה בעסקים אפ"י שלא בשעת התפילה כדי שיהנו כמורא בבית הכנסת ואם ידברו עמם מי שלא נהג בהם ישיבו להם בקוצר :

עוד לזכור שלא לשיח בשבת שיחת חולין וכן פ"י (ריש פ' בראשית) במדרש תנחומא על פסוק (ישעיה ג"ה י"ג) וכבדו מעשות דרכיך ממציא הפצ"י ידבר דבר ואמר זה לשונו ודבר דבר כי הא דאמיה דרשב"י כד הוה משתעיה בשבתא אמר לה יומא שבתא הוה ושקא אמר ר' יוחנן מדוחק התייר שאילת שלום בשבת עכ"ל : וכן העתיקו התוספות מדרש זה בפ' אלו קשרים ועוד אמרו במדרש מה הוא שבת מדבור אף אתה שבות מדיבור שהרי בדבר ה' שמים נעשו וגו' והמלאכה שלו היה הדיבור ומה שנאמר בני בראשית ב' ב' וישיבות ביום השביעי הוא שכינתא מדבור גם כן האדם כיוצא בו ובזהר אמרו ז"ל כד אעלו ישראל לבי כנישתא אסור לאשתדלא אפ"י בצורך בני כנישתא אלא במילי תשבחות צלותא ואורייתא וברקא הוי לון ומאן דאישתדל במלין אחרנין ובמלין דעלמא דא איהו ברנש דקא מחלל שבתא לית ליה חולקא בעמא דישראל תרין מלאכין ממנן על דא ביומא רשבתא ואגון שו יריהו על רישיה ואמרו ווי לפלגיא דלית ליה חולקא בקבי"ה ועל דא בעי לאישתדל' בצלותא ובשריין ותושבתי דמאריהו ולאישתדל' באורייתא האי יומא איהו יומא דנשמתין דאיתעמיה ההוא צדורא דנשמתין בתשבתי דמהותין בנין כך משבחי בתושבתי ר' שמלא והיינו נשמת כל חי תברך את שמד ה' אלהינו ורוח כל בשר ולית חושבתתא אלא בסטרא דנשמתא ורוחא והאי יומא קיומא ברוחא ונשמתא איהו לא דנופא עכ"ל . והנה מטעם זה נבין למה אסרו רבננו ז"ל לשאול צרכיו בשבת שאין מתפללין בשבת אלא שבע ברכות מפני שהיום יום דנשמת' ולא יומא דנופא ודכן אין שואלין צרכי הגוף ומכאן ר"ד המעיין להחמיר על עצמו בשיחת חולין שאם שאילת גופו אסור שיחת חולין עכ"ל :

עוד לזכור שלא לדבר יעזב סגלים ליכוד סוכ סתלה סמוכה עסקה ומס' דמי' כלל יכוין לענות אמן על כל זכרה וזכרה ויסו לזכור למה שמצ"י גופו אסור שיחת חולין עכ"ל :

עוד לזכור שלא לדבר יעזב סגלים ליכוד סוכ סתלה סמוכה עסקה ומס' דמי' כלל יכוין לענות אמן על כל זכרה וזכרה ויסו לזכור למה שמצ"י גופו אסור שיחת חולין עכ"ל :

וחילי וסיו' ויחן עיניו נעמיה ולבו נעמיה כמו צחלתו צלחש' ונעם' והנעם' עמ"י (פ' סנחש דף כנו ע"א) צ"ל עס' עס' יסודים וזכרות העומדים הוא יסוד עשמה וצקודס עמורה אמן על כל זכרה לזמן עולה כוונתו צ' סומו ילקודס' עס' עמ' יסוד זה כפא"ר ותחלת צלחש' עמ"י כול' וזכר' ה' צכריו חכמי' ועמ"ס סיו' כוונתו צדור' ויס' חן צ' עמיה וסוכיות כל' אצל צמון סול רעו לבי עמיה סוכיתים כל' כוולא עסא יסוד יסוד יסוד וסוכות חסו לקון הרשע' ע"ה עס צקלרס וגדול העונה אמן יסוד ען סוכן דלגבי חכמי' יוד' צלחש' ופניסס וכמיהס לקבל עס ידור' צחמתין לקבל עס חכמי' צלחש' כרוב' חסד עוקלס וחס וכרוב' ח' עוקלס עזה אצל כל חזר ס"ל לזוחל ועור' אמן איהו צמחצמ' עסיה אמן ותחצדיו סיון עסמ' צמחצמ' עסיה צקודס' וצקליות הלוללות אחת אל אחת צקוקס' דליונו קשרי' חלצטן אצל צמון ויס' סעסכין ח' לזיס סוכיות אס' אל חסותס עכ"ל סרי צמ' כי חזרה ע"ל הסתלה סול' יסוד עמיה וצקודס' עסיה וסיה חלחש' צלחש' עסיה סוכיות כרוב' ח' עוקלס עזה וכו' ילח חלחש' נדצר צמחת סע' סרי סול עספיר' סיוסוד' כי חן עס ליוכר חסר חלל אמן סוורה סיוסוד' וכן סוכה וכל' עסש' חזרה י"ס זכרות ע"י ס"ל חן לסנות ולומר הסלה חזרה נוקלתם צקול רס לומר סקודס' וצקלחש' צלחש' כי הסלה כוז חן לס עקוס לל צלחש' ולא צקול רס ולא כוולא חס' כל צמחלס ולא צווסר' וכן עוקלס ע"ה (דף רפח ע"ג) סלריך לסיות צלון קצצה לענות אמן על כל זכרה סלומר על סקוק (ישעיה כו' ז) סומר אנויס כוומר נעיר ססול זכרה לומר ססול וצרך ותחכס ליה לחחצח אמן כווס דלצטריך כסוים סקלס וזכריו קויה סחמו סעריס וגו' וזכר לקויה סחלס כל מלך דסענע וססול דזוצך ולא חסכיון צמון עליה כומר (סמולל א' ז') וצחי יקלו כד"ה (מלכ' א' ד) לכס סססוים צחי סמ' וצסעתס דלצטריך חלי עונקיס כוול' דלס ססס' צכחלן לעילל כך כל סחמין ליה ולא עוד חלל כל נפיק וסחי' לעמל' וזכריו קויה וזכריו (סגור ססתס) ערוקי גלי קויה דלסילס ולא לעול ולא לקצרון ליה ווי ליה ווי לסנסתוס עכ"ל . ועוד חלרכו עס צעוכסו וסכסס עיניו דצלטו ועירך חס עסק סוורה צסעת סססתס גדול חס ענייה אמן וצלי ספק כי אינס' קוב' ח' צססתס כי דצר צעמ' עזה עוז וס"ל עמ"י כוון כ"י חלכר חלרי ווי סעעולו צוורה ועוסס' כחס רוס ליוכרו סיסיס עעולו צוורה כחס רוס ליוכרו לססוקי חס עוסק צוורה צסעת סלון סס' לסקצ'ס צמורכיו צמיות סלנויות ח' ודלי חן כחס רוס לסקצ'ס צמורכיו עוטצ' לו סלל יעסק צוורה וכמו סלריך לזכר' צכל חזרה ס' סלל דלצר כן לכרך לזכר' צלילי סצס כס'ס' חזר ויכלו סכסצ' צסער סחקידס' חקיד ח' סכסלס לסקיד ח' צמורו סענח וסכיו עוסקוט חל' למה סניך מוריקוט חל' עמ"י ססיית' וזכר' צסעת' ססלכור חוורין חווח' וצכרס' עגן חצרה צכר' וצחגל' ע"כ' כן סעסוק' לקון זס (עור ח'ס' סעען דס"ה דף רו) כ"י .

עוד לזכור שלא לדבר צענה קריאת ס' וסווסמיו

צווסר (סנחש דף רסס) ע"ס ז"ל צ"ס ויקלל כד סליק ס"ח לחון כיון צעמ' כל עמלל לקרל גרמיוסו צליוחל צמחילו צרהו וצזיע כלל סחחל ולכיוכל לצייוסו כוול' דסעסל קיויון על עירל דכיו לקצלס אורייתל ויסו לייסין (יסו חזכס) ויכיון חלוריוסו וליס דסולעמל ולא לסחלל לייסמח סווסיס צלוריוחל כ"ס צוולס חוסרל חלל כלוו צליוחל כוול' דליו ליה סוועל וסל חוקעווס דכחי' (סמיוס ח' ז) וצסמחו עמדו כל סעס וגו' וזכרו כל סעס חל ססר סוורה עכ"ל .

עוד לזכור לעקוק צוורה או צססתס סווליל וזלות סוורה וססתסל כחיקיון חל ילמר צוורלס וסצלעס חלמרו צווסר כי כווס ססוק' כססס עססלסל חסר' סנעסן ססס' וסווצר ססלס וססוקיון וזכל עסלסוס כן לכרך לעסון דכרי חזרה צסייו' עד ססססס ססססס' וססס' ססו קליפס חליסל' דקיקל לקבל סוקיון דסעס דססו סול וסדצק צמ' חל יכיל לחספס' וסחון ע"ד דסמכין צכיס' דליון לקבל עוסרות דסווסל צ"ס' דלריך לייעסן צסוק' עמ' דלוריוחל ע"ד דסוקן קעוס סלח' נקיס וצכסס' דליוכו עסס' סלח' צכוסל דליוכו סוקיון דלוריוחל ע"ד דססכחל סלכס קלח נקיס צססול' וזכר' נעיל לס לזל וסוחל וכל ח' צכרין דנוסל דליספסיט' צסוקן כסעווחל כוונל' דנוסל ח' סססכס' צוולין דעלמל דזס לעווס זס עסס סללסס כססול' דנוסל וססול' דלוריוחל סס"ד (עסלי' נע') לכו לחמו צלחשי' עכ"ל עוד עס (זוסר' עססס' ססס' דף רל"ו ע"ג) וסכס' מלן דלסיק חלי דלוריוחל לכרך לייעסן לון צסייוס וסלסכס מלן סליון וסיון וזינו ח' סליון וסוסכרין דליון סליון דלכלין עמ' צסלעעס חלוו עוסכין ח' סווססוס דילסוק וצססוסין עזס כחי' צסו' (צמזצ' יג' חל) סצקר עורכ' צין ססיסס וגו' וס' ס' סס' דלסיון דנוסל' דמלן דלמר סלעיעטי' חל עכ"ל . וכן סווצל צלסוק' זס' צכסס' עמלס ע"ס :

עוד לזכור צסווסס עוסק צוורה חל ססוק' צס צכר' עיסס' עזס כווערצ' חול' צכר' קס' ועוכסו סמור' כרסי' צווסר סצס קול חוור' צכ"ס צכליוס סלסס' דכרס ע"ד סלל יססס צלללל צרוין לזכר' ח' עסס' סול ח' עסקי' יססס' וס' מלן דסס' מלן דלוריוחל על מלן צעליון יססס' ס"י עמל' עמל' דיויס קיומל צססול' עמל' עכ"ל וסול ע"ס צ' (סגוס' ע"ג) חן דורשין ח' ל' לוי כל ססוק' עזכרי חורה ועוסק צכרי' סיסס' וסלכיון חווח' גסלי' רחמיס ס' סקועס' מולח עלי' סיה וסור' דחמיס לחוס' וס' דכרי' ע"ה צוסכס' ע"ל ס' ס' ס' ס' ס' ע"ה ע"ה על ענין (חללס קכד) חלי גצור סוכוס' עס גסלי' רחמיס ע"ס' והעעסלסווס מסי' סססורס סיל' חס' וצלס' כחכס' סלחור' (צכרס' ל' ג') מיימיו חס' דס' למו דל' צכר' צכרס' צכרס' סס' גסלי' חס' כי סדיצור סול עמל' סלצ' וסלס' סלס' עוסק' צכורס' קיל סולל' לזכר' חס' צקודס' חונס' צעוסק' צסיס' צעלה סול חס' ככרי' ולכך צכסחו חס' עוון חלכור' חלס' פסס' חס' חלכס' : וצעעס' מלן דפסיק' וכרי' סלחור' מסי' סססורי' סיל' ח' וזכר' יע"ד :

עוד לזכור שלא לדבר צענה קריאת ס' וסווסמיו

לו עונת צע"ז וצעה"ז וכאשר האדם צעוקו צחור' ימים מורה הציה לפניו לא יסקוק כעשאל' צמדקת איכה על סקוק (איכה צ יע) שפכו כמים לצד רוכה פני' ז' כל פני' ה' כל הים שיופצ צינו לצין עלמו וקורא וטובה כביכול הציה יושב כנגדו וקורא וטובה עמו לכך כאשר נכה פני' ה' ולפניו הוא אומר ויחמי אלה כוכה אלה עכ"ל. וצוה ככלל הפרק הזה וכללו צמיחה שרטי הדבור וזה שלריך ליחבר צו כפי קולך שכלנו ותי' שיוסף עוד צדכיים פאליהצא עליו צרכה עוז :

פרק המשה עשר

אחר הצפסקים הקדושים אורנו כי ענין דיבור צפה לוינו לדבר ולקמוד לענין זה קדושה האכילה ההלויים צפה שהי' שהיה הכיר שמירה הסם באומרו (ושלי כא צב) שומר פיו ולטובו שומר וולרה נפשו ופי' צפ' שומרי והעחקו לטובו צפיה שפיו ר"ל שמירה פיו והמחללים העומאים וצפה כצאר חלקי קדושה האכילה צוה שהותר כפי הכנולא דצברי רצ"ז עיה וצברי ר"ל וצברי המעצמים כמו שהזכיר הורחיו הקדושה וולת קדושה צעיריה וכן צלייתו וצפאר וקדושות כמו שציארנו צריק שער זה כן הזכירה אורה צענין המחללים ולכן צקוק פ' שומרי קדושה' המחללי המותרים והמקורים אורנו סם והמקדשהם והייתם קדושים ולא העומאו אה נפשותיהם. ופי' צוהר פ' צענין זה כי המחללים העומאים שהזכירנו לנו שהורה וחס שורה עליהם ויהי' שומרי ועומא ולכן האוכל ומאוחם הדברים ועומא נפשו ומחלה על עלמו שאין לו חלק בקדושה ולא צללי ישראל כי הדבר העומא נעשה חלק אחר צעלם האדם והנפש והחלצתה סם מאלא שומר ועומא נפשו ועומא הנפש והחלצתה צנוק וצוה ודוקק לשון הוהר שאמר כל מאלא לחילי ומחללין דאקור ליחידקן צקערה אחרת וגעיל נפשותיהם ורוא וקאצא שריא עליו ואורנו נפשים וגרמיה הורה על ע"ס. ועוד האריכו לקומים צעונק כן האוכל אכילתו לקיים כמו שיחבאר וההדברים שהחירה ההורה פעליהם שורה רוח הקדושה והעשרה הנפש נהינה ומחלילה הריא ואל הקדושה צפה וסיינו (ושלי יב כה) לדיק אוכל לטובע נפשו כי לפי פשוטו של וקאר קסם וחי לטובע נפשו שריי סנפס הרי רוחיה וקדושה וחינה צעונע באכילה הנקמות סו אלה באכילה ההורה וכן פי' צוהר (פ' בשלה דף קצ ע"ג) שקובע נפשו הרי האכילה הרוחיית שחור אכילה ההורה ז'ל אחר סם שאין לאדם לאכול עד שיחפלה על חורו ואחר ז'ל ר' יחאק אחר וסכא לדיק אוכל לטובע נפשו צחר דצבע נפשים וולללי ולחקרי צחורייחא עכ"ל. הרי שאמר קובע נפשו כפי האומה דסיינו שהציעה עם הרוחיית והחייחקה לנפש אומה צוה שציארנו שהאכילה עלומה יס צה לך קדושה ואל הקדושה סחיה סנפס קצעה ולכן ראוי להחמיר האדם על עלמו צמאל עלמו שלא יסיה צו לך חיקור כלל שהרי יחוקל הכביא הים ומצבה עלמו שלא אכל ומסנפסה שסורה צה חכס אפי' שחיה מותרה כיון סנפל צה ספק חיקור כונס ז'ל צפ' אלו עריפות (חולין פ"ג) על סקוק (יחוקל ד' ד') ולא צה צפ' צבר

הלויים ססס ומספיקים צוועו והרשעים שאינם מקפידים צוועו והטעם מפני צעונס סקרה שלא יספיק כל העולם למלאות צעונס ויראה צענייהם שלעולם צעונס חיי ואלא וכאשר יראה האדם שכל מה שהוא מרצה באכילה מרצה צבר לרעה צוה אחריו ודאי שראוי להחמיק ומחללים המרובה אלה בצצחות וימים עושים צפרע כי המעונעב צעקה יחי החול באכילה ובצמיה יוחר מן סרואו לקיום נפשו ובוטו הרי נענק ועליהם לאמר (ולאחי צ ב) חריחי פרס על פניכם פרס חביבם : ופי' צונקתה סנה פ' הסואל על סקוק זה איך סוכא אלו סונכיסין דיה ועוסין כל יעיהם כהגים ופי' צוהר (פרסה ויקסל) והעחקו לטובו צעער היחא ס"צ שלחמ' ג' ימים כריקו בצקעה חיקוקן ספרס על פניו ואורנו לו עול וזה שצחרת ועסיה כל יעיד כהגים וכמועדים ע"ס י ועוד אומר צוהר (קס פ' הרעוה דף קנח) ז'ל גופיסון דלדיקייא דלא אהמעיקו צחאי עלומה צחר סחאין דהיחא קליפא חקיסא לא סלעא עלייוו רוח וקאצא כלל דהא לא אהסחפו אצחריה כלום צחאי עלומה צחר סחיה קליפא חקיסא והסאין ועינבין דילה וצחחקין דילים סחי אסחאצ צחר דנפקה נפשותיה וניה גופיסון דלדיקייא דלא וצחענבי צחאי עלומה אלה וצחענבי דמולס וקעודיה שצחין וסבין וצחין סהוא רוח וקאצ' לא יכיל לסלעא עליויה דהא לא חיוענבו ודילה כלום הוואילולא נעליה ודילים ליח ליה דשו עליהן כלל זכאס הוא מאלן דלא אהסחי ודילים כלום עכ"ל : הרי וצוהר כי כל המעונעב ומקליפס חקיסה ומקליפס סולעא עליו צויהחור והקליפס הוה הרי קליפס סחגו סקסס שהיח סקליפס סצולכך קרוא'קליפס חקיסא כעצול'עיל וזה סקליפס סחאסווי וסחגו הרי ככה * ועסס סיוח סחענב' סקליפס ז' סקסס מפני שכל מה שאדם אוכל יוחר וקיום סנפס הוא חענוב וסוה מרצה צבר צנובו לריוח והוא כפי מה שמועד אחר הריוח סחיה סקליפס סקליפס סלעו עליו כי צבר סגוק צלס נמוך ועוד סנפס כדפי' צחיקויס (דף עג ז'ל דצחחור זונח דנענה ציה צה סרעס (פי' צונק) רציו עיה) סרסס סביחחא חני' וצג"ד כד צעא לקרצא לבצה צקנה אורה ליה אל חקרצ הלום עד דיהפסעו וסחיה בופא דנענה ציה צה סרעס סנון אסוי ליה דבופא דצ"כ צחאי עלומה חיהו לרעה מועקבא דסוריא (פי' ועוד סנפס) לצחר דיהפסעו חיהו וסדר לבניחא לעדן דיהלצצ צבופא קדיפא דילה וסח חיהו וסנה סצה כצערנו (פי' סחיה קודס סנענה צצה סרעס) עכ"ל לעניינו ולין כניקס לחילוני צעדס לסחעיואו חלה מלך סואכל שהרי סנח"ל וכחוסיו רוחיים סס והאלס בשנוי ולין לסס כניקס ויסק לסקסר צו וכאשר האדם נמוך אחר חלומו סחי כוחן חלק לצברי סנעסיה וועסס סרוסס סחיה ומקליפס וע"י כך ומעיואו וכונס צחיקויס (דף עס) לכל סובין חיוין ומצירין דעסס סרוסס ואורנו סס סהעסס סרוסס הרי סנפס ציפאל ולכן אחר צספרו כונו סנעסיה לקיבו לקעון (שאין אדם מורד אלא מוחך אכילה וסחיה ועוד ארו"ל צצרכו' ס' ד) חיל חלייו לצב יסודס ואסוס דצ' קלא לא חרחה

פרק

לדיקויס ססס ומספיקים צוועו והרשעים שאינם מקפידים צוועו והטעם מפני צעונס סקרה שלא יספיק כל העולם למלאות צעונס ויראה צענייהם שלעולם צעונס חיי ואלא וכאשר יראה האדם שכל מה שהוא מרצה באכילה מרצה צבר לרעה צוה אחריו ודאי שראוי להחמיק ומחללים המרובה אלה בצצחות וימים עושים צפרע כי המעונעב צעקה יחי החול באכילה ובצמיה יוחר מן סרואו לקיום נפשו ובוטו הרי נענק ועליהם לאמר (ולאחי צ ב) חריחי פרס על פניכם פרס חביבם : ופי' צונקתה סנה פ' הסואל על סקוק זה איך סוכא אלו סונכיסין דיה ועוסין כל יעיהם כהגים ופי' צוהר (פרסה ויקסל) והעחקו לטובו צעער היחא ס"צ שלחמ' ג' ימים כריקו בצקעה חיקוקן ספרס על פניו ואורנו לו עול וזה שצחרת ועסיה כל יעיד כהגים וכמועדים ע"ס י ועוד אומר צוהר (קס פ' הרעוה דף קנח) ז'ל גופיסון דלדיקייא דלא אהמעיקו צחאי עלומה צחר סחאין דהיחא קליפא חקיסא לא סלעא עלייוו רוח וקאצא כלל דהא לא אהסחפו אצחריה כלום צחאי עלומה צחר סחיה קליפא חקיסא והסאין ועינבין דילה וצחחקין דילים סחי אסחאצ צחר דנפקה נפשותיה וניה גופיסון דלדיקייא דלא וצחענבי צחאי עלומה אלה וצחענבי דמולס וקעודיה שצחין וסבין וצחין סהוא רוח וקאצ' לא יכיל לסלעא עליויה דהא לא חיוענבו ודילה כלום הוואילולא נעליה ודילים ליח ליה דשו עליהן כלל זכאס הוא מאלן דלא אהסחי ודילים כלום עכ"ל : הרי וצוהר כי כל המעונעב ומקליפס חקיסה ומקליפס סולעא עליו צויהחור והקליפס הוה הרי קליפס סחגו סקסס שהיח סקליפס סצולכך קרוא'קליפס חקיסא כעצול'עיל וזה סקליפס סחאסווי וסחגו הרי ככה * ועסס סיוח סחענב' סקליפס ז' סקסס מפני שכל מה שאדם אוכל יוחר וקיום סנפס הוא חענוב וסוה מרצה צבר צנובו לריוח והוא כפי מה שמועד אחר הריוח סחיה סקליפס סקליפס סלעו עליו כי צבר סגוק צלס נמוך ועוד סנפס כדפי' צחיקויס (דף עג ז'ל דצחחור זונח דנענה ציה צה סרעס (פי' צונק) רציו עיה) סרסס סביחחא חני' וצג"ד כד צעא לקרצא לבצה צקנה אורה ליה אל חקרצ הלום עד דיהפסעו וסחיה בופא דנענה ציה צה סרעס סנון אסוי ליה דבופא דצ"כ צחאי עלומה חיהו לרעה מועקבא דסוריא (פי' ועוד סנפס) לצחר דיהפסעו חיהו וסדר לבניחא לעדן דיהלצצ צבופא קדיפא דילה וסח חיהו וסנה סצה כצערנו (פי' סחיה קודס סנענה צצה סרעס) עכ"ל לעניינו ולין כניקס לחילוני צעדס לסחעיואו חלה מלך סואכל שהרי סנח"ל וכחוסיו רוחיים סס והאלס בשנוי ולין לסס כניקס ויסק לסקסר צו וכאשר האדם נמוך אחר חלומו סחי כוחן חלק לצברי סנעסיה וועסס סרוסס סחיה ומקליפס וע"י כך ומעיואו וכונס צחיקויס (דף עס) לכל סובין חיוין ומצירין דעסס סרוסס ואורנו סס סהעסס סרוסס הרי סנפס ציפאל ולכן אחר צספרו כונו סנעסיה לקיבו לקעון (שאין אדם מורד אלא מוחך אכילה וסחיה ועוד ארו"ל צצרכו' ס' ד) חיל חלייו לצב יסודס ואסוס דצ' קלא לא חרחה

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the number 77 and various scribbles.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the number 78 and various scribbles.

כל הארץ שמה אשה וכן נתינו זכאסי ונדל שלא נרדו
 לפני המקום וכו' וכן הוא אומר (יחזקאל יו) וזה חי אכל
 נאם ה' אם עשיתם קדום לחיובך היא וזכותה פאשר
 עשיתם את מולד בלשון דור המדבר שלא נרדו לפני המקום
 אלא נחמד ונאכל שפאמר (שמות לז ו) וישב העם לאכול
 ושתה עם נאמר בם כפי מהר מן סדק אכל סקציה למטה
 אומר לישראל כי אהם נכנסים לארץ אין אהם עתידין
 למרוד כי אלא נחמד אכילה ושתיה שפאמר (דברים לא ז)
 כי אציאתו אל הארצה אשר נשבעה לאבותיו וזה חלז
 ודבט ואלו וקצו וקטן ופכה אל אלהים א"ל וקטן לישראל
 כשאתם נכנסין לארץ אין אהם עתידין למרוד אלא נחמד
 אכילה ושתיה שפא' (שם ס יב) מן האכל ונשבעה ושתיה
 עובדים ובוטח ויבקר ולאך ירבינו עם נאמר בם וכן
 לבדך ושתיה את ה' אלטיך וכן את מולד בצניו וזכותיו
 של איוב שלא באת עליהם פורענות אלא נחמד אכילה
 ושתיה ונחמד קלות שפאמר (איוב ח יט) עוד זה מדבר חס
 צל ואמר בניך וזכותך אכילים ושתיה יין ושתיה רוח גדולה
 וכן את מולד צי' שנעים שלא בלו אלא נחמד אכילה ושתיה
 ונחמד קלות שפאמר (עמוס ז ד) הסוככים על מטה מן
 וכו' הסוככים צמורקי יין לכן יעשה יגלו צדאש גולים
 ועוד אהריכו עם עכ"ל לענייננו: וזכור שפאמר דקונוה פרק
 ג' הוכיח כל אלו תפקודי אכילה ונחמד (בראשית יא ז)
 ויהי נכנסם עקדם שולאו בקעה צדאש שנעו וישבו עם
 ואין ישיבה אלא אכילה ושתיה שפא' וישב העם לאכול
 ושתיה היא גרמון להם ויאמרו וכו' אכסי קדום לא נחמד
 לפני המקום אלא נחמד הטובים ששפאמר להם שפא' (איוב
 כח ס) ארץ מנוחה יאל להם ובו' מקום קסיר אציה ובו'
 כתיב ידעו עיני: אכסי קדום אומר ונחמד יולא
 נחמדנו ואציהם עובדים ונחמדיות יולאו נחמדנו אין אלו
 לריכוז שיצאו בני אדם עלינו אלא לחקרנו כעמוד ונשכח
 את הרגל וזכור חסיו (ס' עובדי דרכי' א"ל הקצ"ה כשהטענות)
 לכם אהם ונשקפים לשכח את הרגל ונשיבם אתי אשכח
 רגל ונשיבם ושתיה אהם מן העולם וזהו אומר (שם כח)
 (ד) פרץ נחל ועם גר ובו' יסליו אופלים לשודדים וכן הוא
 אומר (יחזקאל עו ו) מי אתי נאסם אהם עשה קדום אשכח
 ובו' הכה זה ס' עון קדום אשכח גאון נשבעה להם ובו'
 עכ"ל :

וכמו עליך לומר וריבוי האכילה כן לרד לומר
 וריבוי היין כי הנשענע ונחמד ונעיל לחיובן האילנות
 והוא נשקף כנו שפא' לומר וריבוי פקחין (ס' היין
 ויהי עשוי חכם) אבל הנשכח ונחמד ונשקף בישו ונאמר
 שכלו ובורם לו כל רעות שבעולם כנו שפאמר בנת שגרם
 לו רעה וקלון ושתיה לו קדם לקבל זרעו כדגדקו צנסהדרין
 (ס"ה) דקש עוצר גלילאס י"ג ויין נאמר צין (בראשית ע'
 ז) ויחל כח אהם הארצה ויעו ככס וישא מן היין וישכר
 ויחגל וירח חס ויגד לשי ובו' ויקח עם וישא וישעו על
 שכם שניהם וילכו ויכסו וייקח כח עיניו וידע את אשר
 עשה לו בנו שקטן עכ"ל וכ"ל שפאמר צי"ג ויין אלו

מפני שכלם צי"ג לסודות אלו ויהי וחס י"ג לסודות שפאמר
 צלחות שפאמר עולה י"ג ועוד י"ג פעמים וי' עולם ע"ה
 כמין שלשם שפאמר ונלך ה' ובו' ויש הכרח להם וזה
 שפאמר עם לקוים א"ל סקציה נכח לא הים לך לנחמד
 נאדם הראשון שלא נרם לו אלא יין כתיב צמדקס אהמו
 אילן שכלל ונחמד אדם הראשון בן הים שאין לך שפאמר
 יללם צעולסעל אדם אלא יונעכ"ל הרי שפאמר פהים צו חטא
 אדם הראשון ואל"ל שפאמר הראשון שונן סקול סדקס צו
 צפאס הפוא ונחמד שאין לך שפאמר יללם לדקק על לשון
 ווי ועוד אהריי חסם צומס יתיבין פקס וי' א"כ חקן לא
 נכחל יין צע"ה אלא להם אכלים (ס' לקבל עולמם
 צמ"הס) ולקלם שכה לרשעים שפאמר (עטל לא ו) חנו
 שכה לאוצר ויין למרי נפס אומר רבי עמי דכתיב (שם כב
 לא) אל תרל יין כי יחלם כי יתן צכוס עינו אל תרל
 יין שפאמר פניהם של רשעים צע"ה לקוף וליבן פניהם
 לעפ"ה רבא אומר אל תרל יין כי יחלם שפאמר דס רב
 כפאל רמי כתיב יענה וקרא יענה זכה ונשמו לא זכה
 ונשמו (ס' כתיב יענה צמין וקרי יענה צמין) ויהיו
 דאמר רבא חמרא וריבוי פקחין עכ"ל עוד אומר צמדקס
 עשלי על פקוס (עשלי כג כט) למי אוי למי אצוי אהר
 קיונו צל ואלס כמה קסיה יין ס"ה ויין נאמר ונחמד וכו'
 כדכרם ונחמד אה"כ צל שפאמר וס' צככחו למי אוי למי
 אצוי זה שפאמר ווי לו ולא צדוהו כד"ה כי יס' לא"ס צן
 קורר ונחמד למי מדיים נחמד שפאמר צמ"ה הוא ונחמד קוד
 שצין אדם לחציו והוא נשקף מדיים: למי קים נחמד
 שפאמר צמ"ה הוא מולד סים ציוטר וכו' למי שלמים חסם
 נחמד שפאמר צמ"ה הוא הולך ועושה פלע וסבורה כרי לכרי
 למה נפסי שאין לו דין למי חבלינו עינים שפאמר חסם
 סה"ד (בראשית ונע יב) חבלינו עינים עינים עיין ולצן סוים
 נחמד א"ר יעוים אל חקרי ולצן סוים אלא לצן סוים עם
 סלצ זה ונחמד דעמו של חירוק כך סוין ועיני דעמו של זק
 נחמד כתיב אהרי (עשלי כב ל) לנחמרים על סוין לבאים
 לחקור ונחמד אהר אליעזר אוי למה נשכח ד"ה ונשכח על
 סוין עם כתיב אהרי אל תרל יין כי יחלם כי יתן צכוס
 עינו אומר רבי יוחנן צכוס כתיב וקריכו צכוס ולמה זה
 קורם הוא נוחן עיניו צכוס ונחמד הוא נוחן עינו צכוס
 וציוקרא רבא אומר צמ" ונחמד מן הפקוס יחלך צמ"הס
 סוף דהוא עמיד ביהם (ו' וי"הרא) מן סוין קדרא דכפא
 עביר קדרא דכפא עבדל מוצין ליה ופתי חמרא צמ"הס
 עכ"ל עם כתיב אהרי (שם כג לב) אהריהו ככסם יעד
 וכלפוערי ישרים עם הכסם נישך ונחמד ונשכח צין ויהי
 לחיים אף היין נשכח צין ויהי לחיים עכ"ל עוד אומר
 מן ישתה וישכח נחמד ונחמד עולם רמ"ה ס' עמי שפאמר
 היין ישכח ונחמד רמ"ה מלוח עשה ז"ל מן ישתה וישכח
 נחמד כל ספואס יין סרבה סוף שפאמר טובה צמ"הס
 אציהם סצו סה"ד (עשלי לא ח) מן ישתה וישכח נחמד
 נחמד כתיב ואינון רמ"ה רבי מיכאל בר ספא אומר אהר
 סקציה ציה גדול סיה לי ולא ספאמר אלא נפסי סוין
 ורצין

דך אהם עושה דבר למיטור ר"ל שפאמר עם שפאמר קריה של נחמד יכ"ל לעשות קריה של חסם עוכך אהמו של נחמד
 ושתיה יין צמ"ה ר"ל חסר וי"ו

ודצקן אומר סני רחמים סיו לי ולא נחמד אלא נפסי היין
 דחני רבי ישועאל לא נחמד סני צני אהרן אלא נפסי
 שנכנסו שפאמר וינע"ל יסחורשכח נחמד אר"ס אלו דצרי חורה
 החקוקים וכתיב בזה לא נחמד עיר אומר ישכח את הסוד
 שנחמה עמי נחמדק זה עשה שפאמר (דברים ל"ג: כ"ה) כי
 עם חלקת נחמדק קפון עכ"ל עוד צמדקס רבה ב"מ כו"ר
 ז"ל אל תרל יין כי יחלם הוהירה רוח הקדש על סוין שלא
 ישכח אדם למה כי יחלם שפאמר דס שפאמר עבירה
 שפאמר עליה ויהי ד"ה כי יחלם לרם נידה וס יציה
 כי יתן צכוס עינו צכוס כתיב ע"י הכוס יתן עינו צכוס
 לשון קרי דצרה חורה לומר סיה על העורה יחלך צמ"הס
 סוף אשמו איננה לו כשפאמר חלומה רחמי ולינו פירש
 אומר רבי אסי את סיה הוא סוף שפאמר את העוטר
 ונחמד את העוטר ד"ה יחלך צמ"הס סוף שפאמר נחמד
 את העבירה ונחמד אהמו ספק כמיטור נחמד עם האשק
 צכוס נכחל סוין דצמ"הס רעים צכוכה ולינו נחמד צמ"הס
 אהריהו ככסם יעד עם הנחמד עמי שפאמר לחמה נחמד יין
 נחמדללל הארצה צעזכו שפא' (בראשית ג יז) אהרי הארצה
 צעזכור כך עמי סוין נחמדללל שליטי של עולם שפאמר (שם
 ע כח) ויקן כח מיינו ובו' אהרי כנען זה סם סהים צנו
 שליטי והוא נחמד אצוי כנען ולכן סוין נחמדלל עם לפעון
 נפסיים צין ויהי לחיים כך נפסיים סוין אהם אהרם מדיכי
 חיים לדרכי ונחמד לפי סהיין גורם לו לע"ה סה"ה הוא דכתי'
 (עשלי כב לב) עיניך יראו זכות כמה דכתיב (תהלים פא
 י) לא יסיה צד אל זר: ד"ה סה"ה צל על אשה אה
 כמה דחיוא (עשלי ח ז) ולמה חסמה צני צורה ע"כ
 ונחמדלל הנחמד אהה למד סהיין גורם לע"ה ובילוי עריות
 וס"ד: עוד סם דבר אהר שיעשה את הוולות זרות כמה דהם
 אומר (שם כה ד) זד יסיר לך שמו עושה צעזכה זדון זה
 שכו סנקרא יסיר לך יסיר נחמד שפאמר (צכוק צ' ח) ואף
 כי סוין צוגד צבר יסיר לא יוסם לך נחמד דכתיב (עשלי צא)
 לך סוין הוועה שכה כל סיה צו לא יחכם הרי סנקרא גס
 כן לך וכצ"ר יעשה כי כח ללים אינם נחמדללל פני סבינה
 עוד סם (שם כג לב) ולצד ידבר ספואס סה"ה הוסך סוין
 מן סקציה ונחמדללל כמה דחיוא (דברים לז ז) כי דור
 ספואס ובו' (עשלי כב לד) וסיהם סקוכ צלצ יס זס נח
 שפאמר צמ"הס יצ חלם צחוק יני נחמדלל ועל ספאמר ונחמדלל
 אירע לו סקול שפאמר ונחמדלל צדאש סל צל זס אדם סקלועו
 סה"ה רלם לכל צני אדם שלם סעמי סוין נקכס עליו
 ויהי גרם להציא חבלי מוח לעולם (עשלי כ"ג ל) סכוני
 צל חליתי אוי לו לנחמד שפאמר לומר דעם נחמדללל סעזכו
 עליו עם אירע לקועה ע"י סוין ולא למד דעם סלועו צל
 ידעתי רלם צחורה עם אירע לנחמד ע"י סוין ולא ידע להצין
 אלא אומר נחמד אהרי עוד שכל זמן שיהיה לו פכא'
 להשעק צמ"הס ידוק אהריה סל למדנו סהיין גורם
 לוניה ולכן כתיב סקציה צחורה פקח סוין אהר פקח
 סויה סלא יעשה אדם כמעשה נחמד ונחמדללל ספאמר יין
 ונחמדלללל אלא סיה"ה מן סה"ה יזר עלמו מן סוין לכך
 כאמר (צמדקס ו' ז) אהם או אהם כי יסליא עכ"ל ועם

דך אהם עושה דבר למיטור ר"ל שפאמר עם שפאמר קריה של נחמד יכ"ל לעשות קריה של חסם עוכך אהמו של נחמד
 ושתיה יין צמ"ה ר"ל חסר וי"ו

דך אהם עושה דבר למיטור ר"ל שפאמר עם שפאמר קריה של נחמד יכ"ל לעשות קריה של חסם עוכך אהמו של נחמד
 ושתיה יין צמ"ה ר"ל חסר וי"ו

לו מרנחשו בכל עת שילמדך לה הכי זה לעולם לבו שמה
ועוד לב וכאילו שלמן ערוך ומשחה חמיד לכניו ועוד ברכין
במדרש (משלי י"א) עוצמת חכמה וקלות דם רגו זה השעה
בחלקו ולעולם יחא שלי ושאכן הואיל והוא צום שחזון לו
הקצוים לעולם לא יבניו ולא יבזול ונמלא שקט וזועם
כל ימיו וציה מלא זמתי ריב זה שאינו שמה בחלקו אלא
כודף אחר המאכלות הנסים ויבנו ויבזול כדי להסביע חלוחו
ונמלא כל ימיו בנתיבות ובקטעם וכדף מצני אדם והאכול
ענע לשווע נפשו ואינו מחזון להנחת גופו הכי זה ענין
אח זוראו כי כשיעצב כצין חקרן עלמו ומחיות האדם
בשענה שחשק לו מירכח להם וקיוון מים ימלש כמו וכל
אזינו ויחשכו עיניו ולא יעורו כח לעמוד על רגליו ואו
יכיר שלימו הקצוים שאינו לכך אכילה ולא שמה שחשק
(האכול צמר אצנים ונורה) וכשיעצב יחלה עיניו להקצוים
לכקם פרנחשו וידע שהוא יחצנד שמו ונחלסכל צמר
ויעריף מרנחשו לכל אדם ואחד לכל גויה ובויה די ומקורה
ואז ירחם על העניים ויפרוש מן הבאה לפי שמהאכלים
הנקים ויזיחם אה האדם לידו עונית ואשמים שנה (דברים
לכ טו) וישמון יסיון ויענע וכתיב (שם ט) ואכלת וקצעת
השעור לכם רגו :

והמשבה

באדם צענין בחלוקה וחסו וחסו וחסו
שמה שחשק בחלקו וחסו וחסו וחסו
יבקם יחר ז' שיהכל צענו קודם שירעצ הרבה ויחלשו
אזינו ויצא לידו חול ולא יהיה זוכה לעבוד הקצוים בראוי
שנה (קבלת י"ו) וקצוים צעה יאכלו ו' קלא יחזון
במאכלו להנחת גופו כי אם לקיים נפשו ולא ילך אחר
חלוחו לחכול כל מה שהחך ומחאה ומאכלים רעים ומפי
שם ומיוון וכחצו הרעצו ז' לעולם יפחה אדם משלים
ומאכלו ואזיל מעורם שמהאחד עשיר ידך ומנעם עכיל והחסידי
במה ז' כחצו צענין מרשית האכילה ז' יראוי לך אחי
שהחנה צמרישות מן הענוגים המחורים ציכלתך עד שישיו
צעניך כחכינה הענוגים האקריים עליך פירוש כחלצ
וכדומם לו מן הענוז חורחך וחתיח חוצתך וכבר עמד על
מה שמה שזכר יחצו אה המלך באומרו (דברים י"ז)
לא ירבה לו נשים ואמר רק לא ירבה לו קוקים ואמר
הלא על אלה מעא שלמה העולך עם כל חוק שכלו ורוב
חזונתו וגדולתו ואמר עוד לקיים והשתדל לאסיר חוק
הענעם שחקס די מוחך מן המאכל והמשתחה ומפרוש מנע
שהוא יחר ומה * והמחצולס לענין הזה שחמיעע צענין
הלפתן והחמוד על לפמן אחר צעיר שחוכל וכן חרגל כפסך
צקלה העמים וצלי לפמן כדי להחנה צענוק ועצנד עד
שקל עליך הדבר צעה חמנעו ואם חוכל לענוז הלפתן שיש
בו יגיע ונורה וחחון על מה שאין בו שום יגיע כחיים
ואחיים וענבים והדומה להם עקם * ושים אכילה צוים
יחר קלה ומאכילתך צלילה אה וננהך לחכול צוים פעמים
רבות כדי שחיה הנענה אצריך קלה צוים ויקלי עליך עניני
הורחך ועילונך * ואחכ חחנה צחענית גושך אה יהיה
גושך חוק אפי' יום אחד צצצוע וכל אחר חוכל להסביע

שיאכל שני שלישים ומה שיכול לחכול : כל מה שאוכלין ומלפתין צו כח נקרא לפמן כגון צמר ורגים וגנינה וירקות כי רגו
המאכל ונפוחו מניד הגוף עד שהוא משעלל בכל מעשיו :

וחס כל חלוחו ואין לריך לומר שישמור האדם עלמו מן
המאכלים שהוא מכיר וחס שם וצוקים אחרו כי האוכל
דברים שצוקים אחרו ואיפשר לו זולתם הכי הוא שושע
בגופו ושושע בנפשו ומפי שהוא הולך אחר חלוחו ואינו
חושש על אצירתו גופו וסוף דרך ילמ' ועלמו הקבלים
לפסיו מדרך חיים אל דרך העוה וידע כל מי מודבר
שלין דרך ילמ' עליו מדרך הסיחור ופחה דרכו מן המוחר
אללו ואם ישמור הפחה איל שיומר אחר * וכבר ערכתי
הכל לפסיד בחללה השער הזה כי דרך שיועץ הצלועל
הסוף ויעליו למלא חלוחו מן המוחר לו ואחר הרגיו
אזינו צעניו חלוחו צהיחר וספיה נפשו לסיות שוקקה
צכל עת ולסיות עורגת אל ערבוה יסחנה אל האיסור
שקל וכן שקל אל המעור כאשר אחרתי ועכ' המור צסיח
ואם הדור צו אה עלמדך וממע חלוחך מן המוחר לך
עוצעם לך אהם שלא יספך עוד ילך אל האיסור כח
יעלם דבר איסור עיד אהם נוסא קמו זה צעלמד צמוחר לי
כאשרתי באסור לי לא כח וכיון שהחם נוסא קמו זה עלך
עוצעם לך שאחם פירם מן האסור וכו' שכן מן המעשה
ואל יעני האד' עינו נפס מן יחלים לבו ויחללו מעשיו
ועצמו ויחערצו מוחו וישים מסקרו מרבה ומסכו כי יצול
מן החירם ומן המפלס ואם ילמד לא חסיה חורחו מיוצבת
ולא יכיים להלכה ולמלסול שמוענה לפי שאין החורה
נקיח אלא מיעקר שמועם * ואל יונע אדם עלמו וכל
שוחה מלום ווכל סנחה מלום רק שיהיו עניו שקוחח
כנגד סילך ויהיה נוסר עליו מן ימלא כל חלוחו ואם
יסלים לבו על מיעוע אכילתו עוב לו שיאכל צ' פעמי צוים
ענע מעע ואל ימלא כריסו צפעס מחחואם לא ידומן לו
צ' פעמים צוים יהיה אללו מן המרנחשו מיוצבות הלצ
ויאכל מהם מעע ויחוק לבו : גם אם יראה צעלמו וצעצעו
שהוא לריך להעניות יום או יומים יחעכה לפי חקנהו כי
היושב צחעניה וסוף לריך לו נקרא קדוש ובלצד קלא יצול
מן החורה או מן העוליס צעבור :

השבועה שיהי חמורה סחיות לגדור אה עלמו
צוון העצרים כאשר אחר צענו צענין רוח (רות ב'
י"ג) מי ס' שכבי עד הצקר אחר צוים צענין רוח (רות ב'
כל הלילה ואז לו אה סני וסוף פנייה וסאפי נקיים
צבעילם לך ובעלה וסיה קנייס לך צבעילה קסן צענו
וכצע כנגד סילך חי ס' שכבי עד הצקר נצע לילך קלא
יעקם זאה ולאקס שכבי עד הצקר : כן כל אדם יוכל לדעם
צעלמו הגר שיהיה עוב לו אה הכיעה אה השבועה ואי
רוחם שאין עוב מן הכיעה ועצין סנפס כאשר אחרתי
ואם ילמדך עוד אל השבועה יצבע ויקיים בענין שאנו דוד
(תלים קט) כצעעתי ואקיינו לשמור ומשפתי לרקך עכ"ל :
ואני הלעיר או' כי סירך סה עוב למי שאיפשר לו ויש
יכולה צידו לקנות מרנחשו אצל מי שהוא עני ואין יכולת
צידו להחנה דרך זה יחנהג לפחות שיהיה אכילתו ע"ש
הספואם כמו שחנה הרעצוים הצלכות דעות צוים שמועע
האדם ומאכילה כי היא סירך סנכונה צפרט מי שאינו
מחנה עוב שיועי צעורה הצקר כדי קלא יחצעל מעקם
החורה וישער צערתו שיהיה שיעור אכילתו צצני פעמים

ועוד בלולם צטען כתיב טלח הוא דכתיב (סי) חתלק
רסא) והוא נחולל ופסעונו נדוכא ועוונותיו והכונה
סכנו שהנשים קובל העינות קלנו פועקים לו סיהא מדוכא
אם כן מי שירלם שהנשים לא יהיה מדוכא ועוונותיו יקבול
יודע הוא בעלמו וכן פירשו בפרש החקידים שחידו אחד
היה קובל כונה יוקרין על עוונותיו וכן קרה זו האמורה

עוד

בתיב דבי אליהו הוצא (ישעיה ויה) זילקיע צמי
ואחזקן פקוק חכמי ה' אליהו ז"ל לא זכה אדם
לחורה שחכנס בחוך ועיו יבקש רחמים על אכילה וסחיה
יתירה של חכמות בחוך ועיו פנא' (ויקרא רבא ס' י"ט)
לפסח ולא בכסף בחתוך בכור עווי וזה הכור הזה חס'
אחס טוהן צו כל עלים שצטעולס הרי הוא שורפן ונפסקין
כך גרונן של אדם אפילו אחת נותן צו כל אכילות שצטעולס
הרי הוא נפסקין עד כאן לטורו עוד אמרו במדקס אמר'
שמולל צו כחמני דברי הורה לריבון הסחרי והעברה
סרכסו ענין (אויב לט) מי יבין לעורב לידו כך אם אין אדם
נעשה חכמי על בוסר ועל צביו ועל ציחו כעורב הזה אינו
זוכה לדברי הורה עכ"ל. והטעם שלא חסרה החורה
צאדם אלא אחת שירשיק ונמני הסענונים מפני שהחורה
נקראת קדושה פנא' (משלי צ ה) ודעה אלהים חנולל
ולכך לא חסרה אלא צנוקס פיש קדושה ופרישות ופסעובי
הגוף * וכחצ צספר ונכוח הנחור של ר' ישראל ז"ל גדולה
חורה שכל כך היא קדושה פנא' וכן הלכה וזון הנשים
סולדך נעשה להחזקת נהם עד שקבל את החורה שפאנור
(שמות לד כה) ויהי עם ה' וסלח דברים ק"ו ומה
אם לחם וויס פסס עטורים נחקדק נהם ארבעים יום
אנו עמכ"ו שחחקדק לדברי חורה וכלל נועמה עכ"ל *
והנראה לי בצרכה שאכילה כפי הנוהג מדברי רש"י ע"ה
הוא נה שז"י (תרועה קמ"ל) צוטר שיש שולחן עליון
פעליו לחם ספנים ואמר ונחא דספוא שולחן נפיק וצווא
לעלנא כונה דאחסיב ציה ונלעילא והסוא לחם אינו איבא
ונצווא דקא נפיק נסחי שולחן לאחזאה דסא נעשולחן דא
נפסקן פירין ואבין ונצווא לעלנא * אי לא אישחכא כרס
עיכבין דאינון איבא דכפאק וניה לא יהון נעשנשין. אי
אילנא לא יהא איבא לא אישחכא צעלנא צבין כך שלחן
אינו עיקרא * וצווא דנפיק וניה אינו הסוא לחם ואמר
לקניס שולחן דצו כם אלטרין לאישחכא צנקויה דבוסא
דלא יחקרב לויכל וצווא דליס אלא צנקויה דרנע"י *
וע"ד אלטרין צו כש"לסכאס ברנעיה צקנויהא עד לא יכיל
נצווא דשולחנא דכ"א דספוא וצווא דאחסקין לים ציה אישחכא
נצווא צבין דלא אישחכא על הסוא שולחן קיש לוי' דאינו
נצווא דקטרא אחרא וקטרא אחרא לא יקביל ונחסוא וצווא
דאולחן דא כלום לצחר דאכיל צו כם ואישחכא אלטרין
למיבא שולקא דחוליה לספוא קטרא ונחא אינו וי"ס אחרכי'
הסוא וצווא דידין דאילטרין למיבא לספוא קטרא שולקא
דאילטרין לים וע"ד ודאי אינון חובה וצאחר דחובס שריין
מחנקס

דכך אדם ואפשר שהי' יכול ללמוד אח"כ : שצריך להפסיק ולקבץ עלמו כפי צרכי שיעסק בחורה כן פי' המנהג כהנהג
וכן נראה דה"פ שצריך אדם להפסיק ולסערו צד"ה ונקטא המדקס פרכסו עניין לפי שהוא עוקק תמיד בחורה
ואין יבא לו סרכסו ונחרך צמי מי יבין וכו' : תנאה : לעשות לכביו קודם אכילה :

ואפשר ל"ד לפון וכן ראוי שצטלחן הנקרא ונצח נחן לו
חלק נעמוון וצוה הים שלא יפנה עלמו וזה חוץ צבין
כך אלטרין צמי דלא יסיב וצויה דעל גבי פחורים לספוא
קיש לואס ואמרנו דע"ג פחורים להורות כי שלחו סוא
שלחן אחר לפי ה' ואין ראוי לתת מנחה לכלבים הנקרא'
קיש לואס סרי חס' סקיא לואס חוץ נמנו וכ"כ נעשו
סרי צקדצו קדוש סקיא חכסס הקדושה חלק נמנו ית'
וסיא נכניה נעמוון ואין ראוי שחפני טט הקליפס יענעס
סמוון לכפס סוא בי לפי סאנח יוחר טוב שלא חאכל
וסחחקיים צלי אכילס כלל אלא הענין סוא צלי ספס קודס
צואס לעולם הזה סיא עומדת לנעלס ונכניה נמיו הסכי'
וסעליונים אס לא יסנו נמיו סלכניה יחצטל ונליחוס כי
אוחס הארס סיא קצת קיווס וכן פירשו צונדקס (ס' צלק
דף רח ע"ג) הזכיר ועל כהנס מורדין אוחס ונלצטין אוחס
צגוף והנה נפני קצת ססריס ונחמקור העליון א"ס
שפסנס נמיו הסכינה צסנס נחך סבוף סנפסריד ויסרל
צונדצר נסנו קלס נמיו הסכינה דסייבו סוד סונן ספוא
אור עליון שחנפס דכ"ס סס צוטר ולכן סיה נללע
צא"צרים וסיה מוון לבוף ולכפס כא' אונס א"כ אכלו
נעצור סאך דסייבו שחפסע נחגסס ונחעבה צאך העליוני'
וצאך סז נהם שלא סיה כנסענשלא סיה נעצור צאך העליוני'
דכתי' (שמו"ד) סכני נעו"ע דרדסעצרי לצד סיה עוב' דרדצ"ל וכלן
יס צו חלק לדסוסלחן למילוני דסייבו סוטר קיש לואס אס
כן נוכנס סאדס לאכול כדי לחס חלק רוחני לכפסו ססיה
דצקס ושפסנס קלס נמיו הסכינה ע"י סדרכיס סאנורנו
ויס קלס סיוע לים צענין ד' מוונות סס' (צוטר ס' צסלח)
רש"י ע"ה ז"ל אמר שישראל צחללה יליחוס ונעלבים
אכלו ונהם ססיה נדה דקס אחר כך כסעלו וסערו זכו לאכול
אח סונן לחם ונן ססנויס אמר א"כ סצריי דנעשדלי צאוריית'
נחאכר אחר עילאס איחוס ונה סוא כונה דכתיב (קסלת
ז' צ) והסכנוס חסיה צעליו אחר עילאס יתיר עילאס צ'י
אלעור אי סבי אונאי חלשא נכפסיו יתיר נעשאר צני עלנא
וסא צסילא יתיר והוקפס איחוסין לאישחכא ח"ל ית'
שאיחא ח"ה כל וצווא דצני עלנא ונלעילא קא אחי' י'
סוא וצווא דחתי ונן סנויס ונרענא דא סוא וצווא דכל
עלנא וסוא וצווא גס ועצ וספוא וצווא דחתי צדינא
ונחאכר דדינא אישחכא סוא וצווא יתיר דקיקא * וצווא
דאישחכא לכו לישראל צספוא ונחא ונחא עילאס דאיקרי
סנויס סוא וצווא יתיר דקיקא דעיל יתיר לכפסיה וכלל'
ונחפסס יתיר נבוסא ואיקרי לחס סקולקל וצווא עילאס יתיר
נכולל סוא וצווא דצביריי אינון דנעשדלי צאורייתא דאכלי
נצווא דרוחא ונענוחא ולא אכל וצווא דבוסא כלל והיינו
נחאכר עילאס יקרב על כולל : ואיקרי סכנוס צביני סליס
נבוסא דצביריי יתיר נצני עלנא דסא לא אכלו וצווא דבוסא
כלל ואכלי וצווא דרוחא ונענוחא ונחאכר דקיקא יקרי'
נכלל וצביני כך ספוא וצווא דקיקא ונחאכר דקיקא יתיר
נכלל וצאס מולקיוון סה"ה סכנוס חסיה צעליו זכאס
שולקא דבוסא דיכיל לאיחזא צנחא דכפסא עכ"ל לענינו
ואין לכפס צמיס צמ"ח אין אוכלין וצווא דבוסא כלל שאין

לנה כתיב סס יוחר חלוטיס צענע נחאכר צני אדם וראוי לביות צדיק כיון ספס כיוזנים ומוון העליון :

אוכלין כלל כפסי וצבירי קפסי אוכלין ואמר לקניס ה' י"סא
לא אחקין סעודתא צכל יומא עד דצעא צעווא (ס' סלסס
על מוונות) קניס קצ"ה אמר לא נחקין סעודתא עד די
אחיסב מצי מלכא לצחר דצני צעויה קני קצ"ה סוס
נחכי (ס' מוונות) סעחא סלח ואמר סא עיקר דחסיב
נצי מלכא נכאן ולסל' אחקינו סעודתא דלא סוא אורחא
דאינון דל' קצ"ה דל' סעחא עכ"ל * ועס סיוס סס'
צמ' סנויה צוטר ססכסצ"י ע"ה ונציריו ענדו צ' יומס צל'
אכילס ע"י ססיו עוסקיס צחורס סלא סיו יודעין אס יוס אס
לילה ניונ ודאי א"כ אכלו וסיה ראוי סכיון ססחורס מוונס
סלא יחפסכר ונעמוון סנעמי א"כ לריך לסצין נחי קאמר
דלא אכלו וצווא דבוסא כלל אונס פסע סענין ספוא ססמוון
יכלס ספספע העליון יסיה כפסע צמוון סנעמי סזה סאלס
אוכל לפי מדקס נפונס סאלס ונע"ס פיאכלו סכסס וסעס
סאך צעור סס זכאס או שיעור סעודס אחס כל אחר
יוספע מוונ ונודרגס כסנחו נעקיס ספוא אורו וע"ה
יסיה עב וקס או דק וס נ"ס סליס גופא דצביריי יתיר
נצני עלנא דסא לא אכלי וצווא דבוסא כלל * וסכונס
שחע"ס פיאכלו שיעור סעוד' כונו פיאכלו סאר סעס יסיה
סבוף סלונ נפני שפספע הווחי סכפסע צמוון ספוא סוא
דק * וסיה מוון סכפס כולו ואין לכפס נפני סכונ
ה"ס סס ענייס ואכילת' מועמי ואוחו מוועע סוא אכילת
סכפס סענין דצי סכילא צן דוקא ססיה די לו צקצ סל
סרובין נעצנה לכצק סהרי קחס קאמר סצריי וכן קאמר
עוד לקנון צענין סילוק ארבע מוונות סאנור וצווא קדישא
ויקירא וצווא דרוחא ונענוחא סוא וצווא דאחר דקיקא
עילאס ויקירא וכולל סוא וצווא דצביריי דנעשדלי צאוריית'
וסוא וצווא דחתי ונחכמועילאס ונ"ס נחאכר דא צבין דאוריית'
כפאק ונכונה עילאס * ואינון דנעשדלי צאורייתא עיילי
צעיקאל דסוכסא ועל דא וצווא דלמי ונחפוא אחר עילאס
קדישא קא אחי' אחר דצי אלעור ונסיק ידו אמר זכאס
שולקי דקאיונ' צוולין אליון * זכאס שולקסון דלדיקיא
דאינון דנעשדלי צאורייתא ינונא וליני דכזולן צסאי עלנא
לעלנא דחתי דכתיב (דברים לצ) כי סוא סייך ואורך
יניך עכ"ל * וסכונס סייך צעויה ואורך יניך צעויה צ'
וכן מצינו כסחתי' שהיו עשירים בעין רבי אלעזר בן
חרסום ואם כן הפסיד ת"ח העשיר שלא יושפע
מונו (נ"ל דבי מוון) מלמעלה וכן רבי פנחס נראה שהי'
עשיר כדמוכח בזהר (ס' אחרי מית שלהי ד' ג"ט) ומצינו
נ"כ ר"א בר"ש ע"ה שאמרנו כפי השוכר את הפועל' (ב"מ
פ"ו) שהי' אוכל ששים מיני מאכל כשהיה חולה אלא
ודאי גם ועב או דק יהנה השפע הנשפע במוון כשאדם
אוכל לשאר העס נשפע שפע גם ועב שהוא קיום הגוף
ולח"ה נשפע מלמעלה דק לקיום הנפש כדפי' והיינו
(משלי יג כה) צדיק אוכל כשובע נפשו כדי לחס קיום
לנפשו ששפע העליון נשפע במאכל הווא וע"י כך נפשו
כמו שהעיקר דעיל שהיה רבי י"סא אמר הווא עידן ד' די
חתיוב מבי מלכא השפע הנשפע היה דק דרוחני והיינו
מבי מלכא שהיא השכינה שקבלה כבר השפע העליון מוון
ת"ח להשפיע להם : מה שאין כן לשאר העס * וכן ע"י
כונת

לנה כתיב סס יוחר חלוטיס צענע נחאכר צני אדם וראוי לביות צדיק כיון ספס כיוזנים ומוון העליון :

שער הקדושה פרק טו

כונת האכילה כדפי לעיל : כונת הענין יותר נאמר כי המונות הנזכרים שם במאמרים הם ד' הא' מון כלל העם משמים וארץ הכונה שמונים מוכן להם והם אוכלים די ספוקם ככל עת צעריכין : הב' מון העניים ממדת צדק : הג' מון החולים ממדה הנקרא שמים שנאמר (תהלים מא ד) ירד יסעדרנו על ערש דווי הרי מון ת"ח מצד החכמה כל א' כפי הכנת הזדככות נופי ונפשו כך יושפע וישרה עליו הרחמים העליון והנה העניי' מונס ממדת צדק מפני שהם מאנין תבירין דלילה (פי' כלים שבורים שלו) ולכס נשבר ונרכה כך מונס יותר דק מפני שאין מונס נמצא ומוכן להם ככל עת שירצו לכן יושפע להם שפע ממדת צדק שיתכרך מונס ויהיה להם קיום עד שעה שיוצא מהם קנה המון והחולים שאינם אוכלים פת כלל אלא איה משקה ולפעמים לא ישתו אפי' משקה ומונס הוא הצמקות חלב ודם שבהם מונס יותר רוחני שכבר כטלו כוחות הגוף ומצד המדה העליונה הזכרת יושפע קיום לנפשם : ות"ח העוסקים בתור' מונס הכל הוא מון כנפש פי' הוא שהשכינה משפעת להם מונס מהחכמ' כאומרו (משלי לא יד) ממרחק תביא לחמה וכבר נודע כי מלת רחוק ומרחקים הכל הוא שם והלחם הזה הוא נשמי שהוא לחם מונס שעל ידו יסתפק נוסם אבל יש בלחם שהוא רוחניות עליון שפעורה אחת ממנו יספיק לתת קיום לגוף שלשה ימים וכיוצא ויש בו רוחניות להשכלת התורה וסודותיה : וראיה לזה שאמרו בזהר (פ' לך לך דף ל"ד ע"ב) בענין כפר מרשא שאמרו לו לרי אבא שהמקום הוא זכה להם לענין התור' ואפר והאי אורחא דילן ככל ליליא פלגותא ניימין ופלגותא עסקין באורית' וכד אגן קיימין בצפרא ריחי חלקא ונהרי מיא נהרין לן אוריתא ואחיישבת בכרן עכ"ל לענינו : הרי בפ"י כי ריחי חלקא היו מאירים להם סודות התורה : והפעם כי ע"י עסק התור' שהיו עוסקין במקו' שהוא היה הב"ה מוריד שפע רוחני בעשבים ההסוע"י כך היו משכיבין בחכמה וזה כדרך הזה במזון ת"ח יושפע בלחם שהוא או בשאר המזונות שפע רוחני בעשבים ההסוע"י כך היו משכיבין בחכמה וזה כדרך הזה כמון ת"ח יושפע בלחם שהוא או בשאר המזונות שפע מון הנפש שהשכלת התורה והיינו מה שפי' בתיקונים והעחקנו לשינו בשער אהבה שהשכינה יש למי שמוריד לו מון הגוף ויש שמוריד לו מון הנשמה שהוא מון התורה ואין כפרש שהוא מון התורה לבדו שאם לא יאכל כלל ימות אלא הכונה שרוב מונו מון לנשמה ואע"פ שאיכל הגוף כיון שהוא דק הנשמה היא הניזונת ונזכרת בהשכלת בהשכלת התורה והגוף חלש "וסייע לענין זה מציינו בזהר (פ' וירא דף כ"ד ע"א) ז"ל אמרו שם שהמלאכים שומן אאע"ה כל מה שהיו אוכלים היה נאכל ע"י אשם ואע"פ שכתוב בספוק שאכלו הכונה הוא המון שניזוניו מחסד אברהם : ואמר ובנין כך כתוב ויאכרו כנוונא דא [שמות כ"ד י"א] ויהיו את האלהים ויאכלו וישתו אכילה ודאית אכלו דזנו מן שכיתא אוף הכא ויאכלו נרמו לאיתזנא מניה מסטרא דאברהם יבנין כך לא אישתארו ממה דהוי לון אברהם כנוונא דא בעי בר נש למשתא מההוא כסא דברכה בנין דיוכי לההוא ברכה דלעילא אוף אינון אכלו ממה דאתקין לון אברהם בנין דיוכו לאיתזנא מסטרא דאברהם רהא מההוא סטרא נסיק מונא לכהו מלאכי

עילאי עכ"ל . הרי בפ"י שעם היות שהמוזן הנשמי שאכלו לא נשאר כלום שנאכל באשם מ"מ נזוניו ברוחניות מצד החסד שאכלו ע"י אברהם וכן הרבר למזון ת"ח שאע"פ שיהיה המון שכנוסם נעכ"ל ישאר מון רוחני לנשמתם מפני שמוננס שישפע מחכמה שהוא על החסד ויעמרו בלי אכיל' שלשה או ד' ימים וכעוד שהם עוסקים בתורה לא נזוניים ברוחניות התורה שעוסקים בה איכ' מבלי ספק לא ימצא בענין זה אלא להם שהיו תורתם אומנתם : **ובדר"ה** זה מתיישב שהרשב"י ע"ה ובנו ישבו כמערה אחר י"ג שנה וניזוניו ע"י אכילת חרובין מפני שהמדה העליונה חכמה היתה מוננס והוא דקה ורוחניות יותר מכל השאר המדות התחתונות ואינה שורה בנוף מפני דקתה אלא היא נותנת מון רוחני לר"ח ולנשמה שהם ת"ח שהרי התיך פתם האוחז בקו האמצעי ויש לו רוח ונשמה ולכך מונו סלמעלה ד"ק ורוחני וכן מציינו שאמרו בתיקונים שהחכמה היא שקיו דאינא והוא נשמת חיים מתפשטת כמדות להחיות ואינה שורה כמדות אלא התפשטות דעת ובינה כתיבם כמו שפירש מורי ע"ה באירא' ולכן ת"ח האוחזים בתורה אוחזים בעיקרא וירשא כי התורה היא פנימית יותר מכל המצות כמו שיתבאר במקימו ומוננס החכמה ואינה שורה אלא ברוחם ונשמתם ולא בנוף עם היות שיאכל ולכן הנשמה נזכרת והגוף חלש' ומפני שת"ח עיקר מוננס הוא לנשמה כדפי' לכן יוכלו לעמוד ב' אי שלשת ימים בלי אכילה כלל שמזון התורה הוא מוננס והוא הנותן להם קיום ואם ימצא ענין זה כבעלי בתיקונים (דף ע"ג ע"ב) שבעלי תשובה יש להם נשמה יתירה הנשמה היתרי וזאת שהוא בכח התשובה יכולה לזון אותם שיעמרו ג' ימי בלי אכילה וגם מרת הצדיקים להסתפק במועט ממעם הנזכר :

ובר"ל הדרוש הנוגע לענין כונתה היא שיחשב האדם בעת האוכל שהוא אוכל לפני המלך ואכילתו היא נשפעת מהשלחן אשר לפניו וזכה לא יבא להיות נגרן שהרי דימו בזהר השלחן התחתון השולחן העליון נמצא שכמו שהשלחן העליון הנשמות העליונות והמלאכי נזוניים כך נפשו ניונת מהמזון העליון שנחננס השלחן התחתון הזה והיינו צדיק אוכל לשובע נפשו : ויש הכרח לכוננה זו מהזוהר (פ' תרומה דף קנ"ו ע"כ) בספוק (תלים כינ"ח) תערוך לפני שלחן נגד צוררי ז"ל פתורא דבר נש מוכי ליה למיכל על פתורא אחרא בערונא דההוא עלמא כד"א (שמאל ב"פ י"ג) כי על שלחן המלך תמיד הוא אוכל ורוד מלכא הוה אמר תערוך לפני שלחן נגד צוררי איסתדרותא דפתורא כההוא עלמין הוה דהא כרין איהו עירונא וכסופא דנשמתא איתנהניו בהו לעלמא דאתי וכי פתורא אית לון לנשמתן כההוא עלמא אין רהא מזינא וסיפוקא דערונא אכלי כההוא עלמא כנונא דמלאכי עילאה אכלי וכי מלחם עילא אכלין אין עיש עכ"ל לענינו ועד"ה באכילתו יכין שאכילתו היא באת מהשכינה שממנה נשפע המזון למטה מהתחתונים שכל אכילה בעה"ז ועם היות שימצא אכילה למעלה "אכלו רעים כבר הירצו בס' ויקרא מאן דאית ליה "ברבי דחמרא אכילה בעי :

עוד איפשר לפרש בענין כונת האכילה כפי"ז ז"ל שהשלחן נקרא מזבח אמר בכרכות פ' בתרא ארי' נזכרים מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בחסלתו והמאריך

שער הקדושה פרק טו

המאריך על שולחנו והמאריך בבית הכסא ופי' שם ראה לכב' א' ואיזאמר פעם למאריך עד שולחנו דילמא אתי עניא ויהיב ליה דכתיב (יהוקאל מ"א כ"ב) המזבח עץ שדש אמות נבוה . וכתיב (שם) וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' פתח כמזבח וסיים בשולחן רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל ועכשיו שולחנו של אדם מכפר עליו עכ"ל וכן אמרו רז"ל (ב"ב פ"ט) אמר רבי אלעזר בזמן שבית קיים מזבח מכפר עליו ועכשיו שאין ב"ה קיים זכה שולחנו מכפר עליו שנאמר (ישעיה נ"ח ו) הלא פרוס לרעב לחמך לא זכה ועניים מרודים תביא בית פ"י בא"ך הנכרי' ונוטלין כחוק עכ"ל . והנה לפי פשט המאמר אם נתחלת אכילתו יש משמט פניו שהמאכילה היא יתן לפני הרי אכילתו היא מצוה והנפש נהנית מסעודה כזו ועד"ז נוכל לפרש באופן ב' [משלי יג כ"ח] צדיק אוכל לשובע נפשו שכאשר אוכל סכוון לעשות מצוה מהסעודה ההוא כדי שתהי נפשו שבעה מהמצוה :

ובבר האריכו כזוהר (פ' תרומה דף קנ"ט ע"ב) במעלת המאכיל לעניים על שולחנו אמר"ל במאי זכי בר נש לאתעדנא כההוא ערונא עילאה בשולחן דלילה כמה דאיהו מערן על פתוריה נפשא דמסכני דכתיב ונפש נענע' תשביע ומה כתיב בתריה אז תתענג על ה' דאוף הכי קב"ה ר"י ליה בכל אינון ערונין דמשח רכות קודשא עילאה דנגיד ואיחשדך תדיר לההוא כבוד עילאה עכ"ל . והיינו לשובע נפשו שכמו שהוא השביע נפש נענה כן נפשו תשבע מאור עליון . אמנם חינוך כשאיפשר לזכות לעני אמנם אם אדם הולך בדרך ואין עמו עני או היכא דלא שכיחי עניים כמו בלילה שאין כל כך עניים לחזור או במקום שאין עניים מצויים מה תקנו כדי שיהיה השולחן מזבח . ואיפשר לומר שישעיר כדעתו שווי המאכל שהיה איפשר שיאכל אותו העני ויתן לו דמים שיקנה העני בהם צרכי סעודה וזו היא המצאה נכונה ויבחר לתת פתו או מעותיו לעני שהיה בו קצת דעת תורה ושירע לכרך ברכת המזון ושאר ברכות הנהנים ואז הצדקה רצויה כמו שנאריך במקומו : אמנם המצאה זו היא מדרך השכל ולא נאמר בגמ' אלא דיכמא אתיא עניא ויהיב ליה שהעיקר שיתן מפרוסתו לעני כדכתיב הלא פרוס לרעב לחמך ממה שאתה אוכל . ועוד קשה שהעני עצמו שאין לו די ספוקו לכד הא"ך יהיה השולחן שלו מכפר עליו ואיפשר לתרן כמה שפי' בזהר (פ' תרומה דף קנ"ג ע"ב) ז"ל שלחן דכך בר נש איצטריך למידי תדיר קמיה בשעתא דקא מברך ליה לקודשא ברוך הוא בנין דחשי עליה ברכתא מלעילא ולא יתחווי בריקנייא רהא כרכאן דלעילא לא שריין כאתר רקנייא דכתיב (מלכים ב ד"ב) הגידו לי מה יש לך בבית והא אוקמוה חבכייא שלחן דלא איתמר עליה מלי דאורייתא עליה כתיב (ישעיה כח) כי כל שכחנות מלאו קיא צואה כלי מקום ואסור לברכא על ההוא שלחן מ"ט בנין דאית שלחן ואית שלחן שלחן איהו דקא מסרדא קמיה דקב"ה לעילא ואיהו סימ' תדיר לסדר"בי פתגמי אורייתא ולאכללא ביה אחרון דמלי דאורייתא ואיהו לקיט לון כנויה וכליל כדהו כנויה ובהו אישתלים וחדו ואית ליה חדרה ועל שולחן דא כתיב [יהוקאל מא ב] זה השולחן אשר לפני ה' ולא מלפני ה' שלחן אחרא אית דלא אית ביה חולק' באורייתא ולית ליה חולקא בקודש' דאורייתא ודא איהו בלי מקום ש"ח

שאר שולחן דבר נש קיימא לדכאה ליה מכל חובי זה ודאי ע"י עסק התורה בשולחן קודם ברכת המזון שהרי אמרו שולחן דכא איתאמרו עליה מלי דאורייתא אסור לברכא על ההוא שולחן נראה דרדאי מיירי קודם ברכת המזון . וגם מכאן הריסה למי שכתב שע"י ברכת המזון יוצאין על ידו חיוב אמירת דברי תורה בשולחן שאינו כמבואר ועד עתה ליה דבר בחולקא דמסכנין אלא אחר זה אמר זכאה איהו מאן דאלין (מרין) קיימין על פתוריה . וכבר פי' לעיל שבע מלת זכאה שר"ל יותר משובח נמצא כי בפ"ט שאין עניים או הוא עצמו עני יהיה שולחנו מזבח לכפר על עונותיו בעוסקי בתורה וראוי שיקרא מזבח שכמו שהמזבח נקרא מזבח מפני שזוכחין עליו קרבנות כן על ידי עסק התורה אדם זוכה יצרו כאמרו אם פגע כך מגולד זה משכנה לבית המדרש אם אבן הוא נימוח וגם התורה מכפרת עונות יתד מכל תקרבותו כמו שנא' (שמואל א ג יד) אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה ופי' אבל מתכפר הוא בדברי תורה שדברי תורה מעולים מכל הקרבנו' כדפי' בס' קדושים ע"ש . ובמרדש רות אמרו ז"ל ויאכל בועז וישת וייטב לבו למה וייטב לבו "שבירך על מונו : דאי וייטב לבו שאכל מיני סתיק' אחר המזון שהיא מרגלת לשון "תורה . דאי וייטב לבו שעסק בדברי תורה שנא' (תלים קיט ע"ב) טוב לי תורת פ"ך עכ"ל : ואיפשר דכלהו איתנהו :

ג אמרנו בעל תשובה יתורה קורם שיאכל גם זה זוכה יצרו וכן כתב הרב דבינו יונה בספר היראח שבעל עבודה אלילים . לכפר עונותיו . מים נעקס וסולחן צנוס' לפני סעלכים . לסוים מכר לטובס לפני הקצ"ה . דכתיב בצרכם סגנון ואלכלם וצנוס' וכו' על סאכר סטובס סנקלחא לקטעוב

שבעל תשובה צריך לתהוות קודם ולשפש כמה שעשה עד אותה שעה וכו' לא יבא להיות נרגז כי יחשוב בעונותיו אשר רבו ושהוא אינו ראו מצד עונותיו למזון ההוא אלא מצד חסרו הגדול הזן לרעים ולטובים וזהו ענין שקשים מזונותיו שר אדם כקריעת יום סוף כדפי' (פ' תרומה דף כט) בזהו שקשה לפני הקב"ה שהיא השכינה הדנה העולם לפרנסם מפני רוע מעלליהם הרי בזה זוכה יצרו והשקחן יהיה לו מזבח כפרה גם כתב רבינו יונה שבעודו תאב לאכול יניח מתאיתו לכבוד הבורא ונסן זה זוכה יצרו ומתכפר לו כי בוראי זוכה התורה הנשמית וכתב (תלים ג כב) זוכה תורה יכבדנו ופי' זל כל הזוכה יצרו ומתורה מכב' להקדו ברוך הוא בשני עולמות :

ומכלל מאמר הוחר שהעקתנו תרא מעלת הראשונים עליהם השלום כי היו מחשיבים הרברים כפי רוחניות לא כפי נשמיותם שאמרו שהיו מכסים השוכחן שיהיה בצניעות וזה מפני רוחניות הקדושה שעליה שהרי נעשה כסים קדושה שנאמרו עליו דברי תורה ושנתנו ממנו חלק לעניים ורוחניות המצוה שנעשה על השולחן ההוא הוא שמעלין המלאכים והשני המלאכים הא' כנגד התורה והב' חלק העניים מה שהוא כנגד חלק העניים וכו' סברו בברכות העולם מדה כנגד מדה והיינו דקאמר מסדר יהא חדיר פתורא דא ככרנאן עילאין : וכנגד התורה אמר דא שולחן דמלכא קדישא שהיא התורה הקדושה שנשפע ממנו ועולה עד למעלה מעלה ולכך אמר מסדר יהא פתורא קמי עתיק יומין ומה שאמר בסוף המאמר וכו' ליה לאיתוספי חילא ורבו כאתר דאיצטריך יהא השכינה הצריכה התעוררות התחתונים ולפניה קשים המזונות כדפי' ולכן כיון שזה מייחד אליה התורה והצדקה מוסיפין עליה כח מלמעלה כי שתים אלו עיקרם בעץ החיים וכלם מצד הימין התורה פי' (פ' פנחס דמ"ט בסופו) ברי"ש שאמר ששלחן הוא דין בצפון וצריך לקשור אליה התורה שהיא מימין ז"ל : אבל כסתרי תורה אוקמה הרוצה להעשיר יצפון יתן שולחן בצפון הרי שולחן לשמאלא דאיהו דין בעי לקשרא ביה ימינא דאיהו אוריית' דמחסר איתיהיבת דאיהו רחמי ימין ה' עכ"ל : (פ' עקב דף רעג) וכזהו פירשו בענין זה דאוריית' איזו ירו"ד מימינא פתורא ארנ"י משמאלא נמצא שהכוונה ייחוד הכי שמת יאהדונ"הי אז תקרא והי יענה כן הצדקה היא עץ החיים מבואר בפירוש בחקותי (פ' נא דף ס"ב) וכמה מקומות אחרים ובמקומו נעתיק לשונו ושם שהצדקה שהיא נמילות הסדים מצד החסד אמרו ז"ל מזונא דהוא עילא מניה ההוא דהוא דיקא יתיר נאחא מאתר דדינא שריא ואיקרי צדק ודא הוא מזונא דמסכני ורוא דמכה מאן דאשלים למסכנא אשלים ליה את חר ואיתעבי צדקה (פ' אות אחר מהשם שהיא ה' ועי' נעשה מצדק שהיא דין צדקה) והוא דא נומל נפשו איש חסד נמילת חסדים משמי דהא כדינא שריא ואשלים ליה חסד כדון הוא רחמי עכ"ל נמצא כי עיי שתי מצות אלו נותן כח למעלי ובהו נפרש פירוש שלישי צדיק אוכל לשובע נפשו לתת שובע לנפשו העליונה ע"י התורה והצדקה על דרך שפי' (בס' תרומה דף קנ"ד) בזהו צור לכבי וחלקי וטוב לב ויישב לבו כלהו בקודשא בריך הוא קאמר גם כן נאמר שנמשו להקב"ה קאמר והיינו דאיתוספי חילא ורבו כאתר דאיצטריך כדפרישנא :

עוד שמעתי דרך אחר שיהיו כל סעודותיו לשם מצוה והוא שעושה ע"ד שהיה עושה שמאי הזקן שאמרו ע"י שכל ימיו היה אוכל לכבוד השבת כיצד מצא

והוא שעושה ע"ד שהיה עושה שמאי הזקן שאמרו ע"י שכל ימיו היה אוכל לכבוד השבת כיצד מצא

(קהל 4 יד) גם את זה לעומת זה עשה האלהים עניים ועשירים כדי שיהיו זכין אלו לאלו לפי משה מזהיר את ישראל (ויקרא כה לה) וכי ימוך אהיך עד כאן לשונו והנה בזה יהיה האדם ניצול שלא יהפך כריסו על פניו כקברו לאחר ג' ימים שאמר (פ' ויקהל דף קנה) בזהו ז"ל לאחר תלחא יומין ההוא מיניפא אתהפך עד אנפוי ואמר לו טוב מה דיהי כי אכלת ושתיית כל יומא ולא יהי למסכניי וכל יומך הווי כחנין ומועדין ומסכינין הווי כסנין דלא אכלו כהדרך טול מה דיהבת בי הה"ד (מלאכי ב ג) וזריתי פרש על פניכם פ"ש חניכם והא אוקימנא עכ"ל.

וכזהו פ' שבשעת ימי החול השכינה נהנית מברכת המזון אמנם בשבת השכינה נהנית מעצם הסעודה שאדם מתענג כי מה שאדם מתענג בשבת עושה מצוה ועד"ה גם כן נפש צדיק אוכל לשובע נפשו שתשבינספו שהיא השכינה מברכת המזון ז"ל ר' יוסי פתח ואמר (רות ג ז) ויאכל בועז ויישה ויישב לבו דברך על מזוני' ואוקמה ודא הוא רוא דמאן דמברך על מזוניה דא אויבי ללביה ומאן איהו דכתב (תהלים כז כח) לך אמר לבי וכתב (שם עג כז) צור לבי וחלקי בנין דברכת מזונא חביבא קמי קב"ה כל מאן דברך על שבעא אימיב וחדי לאתר אחר' וסימנך סעודת' דשבת באתר אחרא איתנהי מההיא ברכה דשבעא מ"ט בנין מזונא איהו קשי קמיה קב"ה ההוא אחר : וכיון דבר נש אכיל ושתי וקא מברך ההיא ברכתא סלקא ואיתנהי מאינון מלין דשבעא ויאשתכח דאיתנהי ממזונא מתחא ומלעילא ודא איהו רוא דמן חבוייא רוא בחול לא איתנהי אלא מאינון מלין דסלקין מגו שבעא וכלהו מתעטרין ורוויין ושבעין בחדוה וההוא אתר איתנהי מנייהו כשבת איהו רוא אחרא דמזונא ממש ובהוא חדוה דמזונא דמצוה דשבת אוקמיה מאן דמברך דקביה מגו שבעא בעי לכונא לביה ולשוואה רעותיה בחדו' (ולכוין דצונו) ודא ישתכח עציב אלא דיברך בחדוה ברוא דא ולישי רעותיה דהא איהו יתיב השתא לאחרא בחדוה בעינא מבא דאיהו מברך בחדוה ובעינא מבא הכי יתבין ליה בחדוה ובעינא מבא ובנ"כ לא ישתכח עציב כלל אלא בחדוה ובמלין דאורייתא וישוי לביה ורעותיה למיהב ברכה דא כיוזא דאיצטריך רוא הכא ארבע' רתיבין ושלישין בארבע' סטרין אחזני מההיא ברכתא דשבעא ובאינון מלין דברוך אתה איתנהי ואתרביי ואיתערט ביק ומאן דברך איצטריך רעותא בחדוה ובעינא מבא ועל דא (משלי כב) טוב עין הוא זכרך והכא שפיל דסיפיה דקרא כי נתן מלחמו לדל דאי לא תימא הכי האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפא רישיה אלא טוב עין כמא דאוקימנא הוא יכרך ודאי בעינא מבא ובחדוה ולא איהו : למגנא לברכא בחדוה דהא מההיא ברכתא ומההוא חידו' נתן מלחמו לדל אתר לאיתנא מכל סטרין אתר דליה מגרמי' כלום אתר דאיתנהי מכל סטרין ואיתכליל מכל סטרין מלין אלין לא איתמסרו אלא לחכימין למינדע אורחא דאורייתא : תא חוי בועז טב עינא הוה ותוקפא דמצחא לא הוה ביה לעלמא מה כתב (רות ג ז) ויבא לשכב בקצי הערמי רוא דכתב(שיר ב ז) כטנף עריפח חטים מהכא אוליפנא כל מאן דמברך ברכ' מזונא כדקא יאות בחדוה ברעותא דליבא כד סליק מהאי עלמא אתר איתתקנא ליה גו רזין עילאין בהיכלין קדישין עד כאן לשונו : וכאשר חבין מ"ש ואישתכח

בסעודה ולא ימים עכ"ל בסעודה צרכה המזון כי העלכות סוף מלך הקליפס וסעודה סוף מלך הקדיקס * ומכבוד לדידים לסכס נעות מלס לא סיס צו ועולם : מזונות דג' ודך סנן ג"ס דל סוף צ"כ למסינא וכו' :

דאיתנהי ממזונא ומלעילא שהוא ע"י מה שפי' בס' נת (משלי ה טו) שחה מים מבורך חבין מתק צוף רבש צדיק אוכל לשובע נפשו : וכונתנו להעתיק כל המאמר מפני שבו מבואר כוונת ברכת המזון כמ"ש רוא הכא ארבע רתיבין שלישיין בארבע סטרין אחזני מההיא ברכתא דשבעא וכו' ולכן שכרו בעה"ב כמה שאמר בסוף המאמר אתר איתתקנא ליה גו רזין עילאין בהיכלין קדישין גם מ"ש שיכרך בעינא מבא יובן עניינן במה שאמר (פ'נשא ד' קל) באידר' שטוב עין הוא יבורך ע"ש ולו) צדיק עינא טבא ורעותא וחדוה כדי להשפיע מגי ראשונות :

והנה אם יכוון האדם בתחלת האכילה שהוא אוכל כדי לברך למקום הצריך ברכה כדי שתושפע מלמעלה שהוא כמשל המניק כאשר יש לה למי שתניק ירבה החלב בדרה גם זו כוונה נכונה : והוא ע"ד מה שפי' (פ' בשלח דף כ"ב) בזהו שחייב אדם לשאיל מזינתיו בכל יום שכיון שהוא שואל גורם שיושפעו המזונות מלמעלה כדי שיושפעו לו וכבר נודע שהמזונות הסתלויים במזכ כאמרו בני חיי ומזוני וכו' אלא במלא תליין וכו' אמרו ז"ל רבי יוסי פתח (תלים קמה יו) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון מה כתב לעילא עיני כל אליך שברו כל אינון בני עלמא מצפאן וקפאן עיני לקב"ה בנין כל איני בני מהימניא בעאן בכל יומא ויומא לשאלא מזונייהו מקב"ה ולצלואה צלותהון עליה מ"ש בנין דכל מאן דמצלי צלותי לגביה קב"ה על מזוניה גרים דיתברך כל יומא ע"י ההוא אילנא דמזון לכלא ביה וטעמא דמלה ברוך ה' יום יום אע"ג דאישתכח עמיה בעי למישל קמי קב"ה ולשאלא צליתא על מזונא כל יומא בנין דישתכחון עמיה ברכאן וכל יומא ויומא לעילא ועל דא לא ליבעי ליה לאניש לבשלא מזונא מן יומא ליומא אחרנא ולא לעכב מן יומא ליומא אחר' הה"ד (שמות יד יו) ויצא העם ולקמיו דבר יום ביומו בר מע"ש לשבת כמא דאוקימנא וכדן דישתכח קב"ה מלא ברכאן בכל יומא וכדן כתב פותח את ידך וגו' מאי רצון ההוא רצון דאישתכח מעתיקא קדישא ונסיק מניה רצון לאישתכחא מזוני לכלא ומאן דשאל בכל יומא ויומא הוא איקרי ברא מהימנא ברא דכניית משתכחן ברכאן לעילא עכ"ל הרי שאמר וכדן אישתכח קב"ה מלא ברכאן בכל יומא : ועד"ה הוא ענין ברכת המזון שגורם השפעת הברכות לשכינה ואנכ מבואר מעלת השואל מזונותיו בכל יום שהוא נקרא בן ודרך הכן לאהוב את אביו והאהבה היינו שהוא גורם השפעת הברכות למעלה ועוד פי' לקמיה שעל השואלים מזונותם בכל יום מהקב"ה נאמר (תלים קטז יא) רוצה ה' את יריאיו את המיחלים לחסדו ואמרו ז"ל בקיצור ומאן אינון יריאיו דאסיק לון האי רצון דהד ואמר את המיחלים לחסדו אינון דמפאן ומתכן בכל יומא ויומא למבעי מזונייהו מן קב"ה דשפע רכתיב את המיחלים לחסדו עכ"ל : ועוד (מקץ דף קנט) כוונת פתח ואמר קרא אבתריה (משלי כה כ) איש אמונות רב ברכות דר' הוה דמהימנותא דקב"ה ביה כנון רבי ייסא סבא דאע"ג דהוה ליה מיכל' דההוא יומא למיכד לא הוה מתקין ליה עד דשאל מזוניה קמי מלכא קדישא לבתר דצלי צלותיה ושאל מזוניה קמי מלכא כדן הוה מתקף והוה אמר חדיר לא נתקין עד דינתנון מבי מלכא עכ"ל ויש משתבשין

בסעודה ולא ימים עכ"ל בסעודה צרכה המזון כי העלכות סוף מלך הקליפס וסעודה סוף מלך הקדיקס * ומכבוד לדידים לסכס נעות מלס לא סיס צו ועולם : מזונות דג' ודך סנן ג"ס דל סוף צ"כ למסינא וכו' :

משתכשין ואומרים שברכת ברוך עלינו הוא כלל שארת המזונות ומהמאמר הזה יש ראיה לנגדה שהרי אמר לבתי רצלי צלותיה ישאל מזונתה נראה הענין התפלה הוא ענין בפני עצמו ושאלת המזונות בפני עצמו וכיוצא בזה אמרו במדרש תהומא וכן במכילתא על פסוק (שמות יד) הנני ממסיר לכם וגו' דבר יום ביומו אמרו ז"ל מי שברא יום ברא פרנסתו מכאן היה רבי אליעזר המודעי אומר כל מי שיש לו מה יאכל היום ואומר מה אוכל למחר הרי זה מחוסרי אמנה עכ"ל וכן אמרו (סוטה פרק ט) במסכת סוטה פסקא ופסקו אצלי אמני אמר רבי יצחק אלו בני אדם המאמינים בקביה תניא ר' אליעזר הגדול אומר כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה והיינו דאמר רבי אליעזר מאי דכתיב (זכריה ד') כי מי כו ליום קטנות מי גרם לצדיקים שיתכזבו שולחנם לעתיד לבא קטנות שהיה בהם שלא האמינו לקב"ה עכ"ל ופרש"י ע"ה שמאמינים בהקב"ה לוותר ממנום לניו הדור מצוה ולצדקה ולהוציא שבתות וימים טובים שיתכזבו שולחנם לעתיד לבא שאין מקבלים שכר שלם והכי משמע כי מי כו ליום הבא את הצדיקים קטנות קטני אמנה עכ"ל :

וכשם שאין לאדם לאכול עד שיעסקו בתורה וילמוד השעה אין לו לאכול עד שיעסקו בתורה וילמוד השעה הקבועה ללימודו וכן פ"ה במדרש במדבר רבה פ' נזיר על פסוק (קהלת יז) אשרין ארץ שמלכך בן חורין ופי' על העוסק בתורה שנקרא בן חורין שהתורה נקראת חירות ואמר אחר כך ושריך בעת יאכלו שקובעים עתים לתורה ואח"כ אובלים לקיים מה שנא' (שם ט) לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב ייגר פי' כבר רצה האלהים את מעשית הה"ד אחריי (שם י) כגבולה ורא בשתי כגבורה של תורה ולא בשתיה של יין עכ"ל לענייננו :

ועם היות שפירשנו כוונת האכילה דרך כלל כשאר עיר לכאר דרך פרט שהרי אנו חייבין ליתר למעלה בכל הדברים לענין וכל מעשיך יהיו לשם שמים וכן בכל דרכיך דעהו כדפירש בשער אהבה וזו היתה מעלת האבות שאפילו במעשיה הנשמים היו מיוחדים והראה מענין באר המים שחפרו אברהם ויצחק שפי' בוהר (תולדות דף קמא) שהיה עניינם כמו מצות תפילין לנו עכ"ל ע"ש וכן יעקב בענין המקלות שפצל בהמים שפי' בוהר (שם פ) ויצא דף קס"ב שהיה כוונתו הנהת תפילין ז"ל יעקב שלמא נטל אינון מקלות תפלין דרישא בהמים אחרי ודוכתי למינח תפלין עכ"ל וכן במציאות האכילה בפרטיה יש ייחוד גמור כמו שנבאר והרב רבינו בחיי ז"ל כתב בספר שלחן ארבע (סחרי תורה שער שני) בענין האכילה דבר נאות אל הייחוד ז"ל כבר ידעת כי אין סוים הנפש באכיל' הגוף ואין פעולתה נגלות אלא ע"י הגוף ומה חבין ענין הקרבנות שהוא מסחרי תורה שכתוב בהם [במדבר כ"ח ב] לאשי ריח נחותי וכי כח הנפש העליונה מתרבה וגוסף באישים באכילתם הקרבנות וכן אמרו ר"ל אה קרבני לחמי לאשי יכול לחמי תלמוד דומר לאשי לאשי אתם ניתנים וזה מפני התקשרות הנפש במדות נקשרת כוחות הנפש עם כוחות הגוף והבן פסוק שהזכיר נעים ומירות (תלמי ק"ג) דבכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו ייחוד הנעלמה לגעלם והגגלה כנגלה וקנין זה כי כחות הנפש אינם מתגלים ובאים לידי פעולה אלא ע"י הגוף אי"כ הגוף הוא צורך גדול לפרסם מעלה הנפש ושלמיחה וצריך שתדע כי אין אכילתו של אדם אלא דמיון איננו דבר אמתי ולא פעולה וראית כי הוא דבר כוזב וענין משתנה ועובר

הנפש שוכנת בלב כדפי' בתקונים והעתקנו לשינוי לעיל פ"א נמצא הנפש דין בכחינה זו השוכנת בלב שהוא אש ויכין צריך להשפיע לה המזון מצד הימין ולהשקט ריניה שהרי ביום התענית שאין מזון האדם מתוך חלבו על ידי חוס הלב ואחר כך יזכור לתת לה מזון לאכול לאש השורה על ראשו סוד דברים לביד כי ה' אלהיך אש אכרה ומהו אכילתו התורה והמצות והוא (קהלת ט ח) ישמן על ראשך אל יחסר כדפירש לעיל שאר אהבה ולכן יעסק בתורה קודם ברכת המזון כדפי' וברכת המזון היא מצות עשה ובוה האש העליון אוכל והוא מה שהחמיר בפי' ויקהל בענין ברכת המזון מפני שהוא תיקון אל השכיני' עוד יבין כמה שפירש ב"מ (דף רל"ו) כי נצח יהוד נקראים סוחנת מצד הימין ונקראים ב' ויין מן וישט מצד השמאל ז"ל נצח יהוד תרין פלגי גופין אינון כנוונא דתרין תאומים ובנין דא איתקריאו שתקים תרווייהו כחדא וזו אינון מן וישט סמטרא דשמאלא אינון תרין מיתחות דסטרא די ינא עד כאן לשונו לענייננו ואיפשר שיקרא סוחנת מיד הימין ששם ל"ב שבילין ומתנות ככלל הל"ב יתברר הפסוקה מתוך אוכל עיין בפי' קודי ואיפשר שיקרא שני ויין מן וישט מפני שבי עירות יש"לו לווישט החיצון אדו' והפנימי לבן והנה יבין כמו שלמעלה קודם שיבא השפע אל צדיק יצדיק יוכן ע"י המוחנות ועל ידי הוושט כן הוא ופוחן ע"י המוחנות וכולע ע"י הוושט לתת קיום לנפשו כדפי' והנה ישנתו האדם התחתון מהאדם העליון בכחינה אחת והוא כי האדם העליון נשפע שפע העליון בו מן המוח ללב ומן הלב לכבד כדפי' בוהר (פ' תרומה דף ק"ג ע"א) אמנם הארון התחתון יצטרך לזכור המאכל ע"י האצטומטא ויהא המזון לכבד והכבד מחלק מוין לכל האיברים ומקריב מבחר הדם ללב ומבחר מוכחר מהכד עולה אל המוח שהם העשנים מהמזון שהוא הדקות והטעם לזה כי האדם מפני גשמיותו צריך כי בחינות כחלת השפע השפע גם לפיו וישתנו עד שיוצרך ע"י כל הכלים האמורים ואח"כ מלמטה למעלה יעלה ללב ולמוח כדפי' אמנם למעלה הוא הפך כי למעלה כמות הוא דק היכה וצריך שירד ממדרגה למדרגה עד שיתעבה ויהיה ראוי לשויכלו התחתונים קבלו ואין בחינה לחזרת המזון מלמטה למעלה אלא ביום התעני' שהאדם התחתון כבר המזון נעכל ונקרב הדם הגשמי ללב ואחר כך שכבר נעכל אדם מקריב לחבו אל הכבד העליון שהוא המדה העשירית ומשם אל הלב ומשם אל המו' ובענין התענית נבאר עניינם ומורי ע"ה כתב במצות ואכלת וישבעת שיכוין בענין האכיל' קשר כל הקדושי' מלמטה למעלה בסוד אשה ריח נחות לה' ואני מוסיף שכשם שהגוף נבנה מדי יסודות והמאכל נותן כח דדי יסודות הגשמים כך כיון שהנפש שייסודה ד' אותיות יוד"ד סוד (יהוקאל דז ט) מדי רוחות בואי הרוח שפי' בוהר גם כן היא נהנית מהמאכל ההוא ולכך בכרכות המזון ד' ברכית כנגד ד' רתיבין שליטין שפי' בוהר והעתקנו לשינוי לעיל :

עוד ראוי לכוון באכילה שכל דבר שהוא אוכל יש פנימיות קדושה ומוין וכן פוערב בו מצד חטא אדם הראשון וע"י המחנה נבררת ונפשו נהנית מהפנימיות שבו ונעשה דם ומוין ותבן שבו נעשה מותר להשפיע לחיצונים וכיון שהוא מסריח בוהאי שנברר הטוב שהיה בו ונשאר פסולת להשליך אותו לחוץ וכך המשנה נקביו עובר משום (ויקרא יא מג) אל תשקצו את נפשותיכם כדפי' ז"ל ועוד כאשר יקח מהשלחן איזה דבר בידו הימין לכבד יכוין שפעלה אותו מעלמא הנקבא לעלמא דרביה

ובשתייתו המי' יכוין לקרר דין הלב והאצטומטא שהמים נשבעים מחסר ומי"ם עולים צ' ועם התיבה חסר כמנין יאהרונתני נמצא שהם ייחוד כ' שמות מצד החסר ועוד יכוין בד' שמות ע"כ ס"ג מיה ב"ן שיש בהם ט' יודין כמנין מב"ם ויש עוד כזה סוד שכל המים באים אל הריאה וסוד הריאה פי' (פ' פנחס דף רל"ו) בוהר שהם השרפים והשרפים הם בכפא כדכתוב (ישעיהו ח ב) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים לא' ופי' בתקוני' שהוא סיד שם מ"ב שיש שש איתיות לכל שם ושם השרפים עומדים לקרר אש הלב שהוא השכיני' שהו' דין והמתנהג באכילתו ע"ד שכתבנו נמצא שהוא כעומד לפני הקב"ה ולא יבא להי' בשולחנו בלען שהו' עומד לפני המלך העליון ולא יבא להקל ראשו וימשוך עליו עונה ויאה ואז אין אכילתו למצא תאוותו כי האוכל למלאה תאוותו הוא מסלק ממנו המורא והבושה ומושיך עליו תאוה החיצונית ואז כל אכילתו מצד יצ"הר להלהיבו ולהחמיאו מה שאין כן החושב שאוכל לפני הקב"ה ושואף מחיצה מספקת בניו לבין הקדוש ברוך הוא שהרי הוא עומד ומברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם כמדבר לנוכח עם חכירו וראוי להשגיח כמה שמוציא מסיוואל יסלק ממנו המורא וראוי לחשוש בחסרו הגדול בהתייב עמו להשפי' לו המזון ההוא שמצד מעשי' לא היה ראוי למזון כי הנפש החוטאת היא תמית אלא חסרו הוא הון לרעים ולטובים וכאשר יחשוב במעשי' הרעים לא יבא להתעני' בששת ימי חול המ"ש (אי"ב ג ב"ד) כי לפני לחמי אנחתו כבא ואלו הם דברי השכינה כשהוא כביכול כגלות ובששי ימי חול שהיא נקראת עניה יתנהג באכילתו כמו עני וזה נקרא (תהלים קמו ח) שכרו על ה' אלהיו ורדי לעבד להיות כרבו אבל ביום שבת יתעני' כי בענינו מקיים מצוה (ישעיהו נח ג) וקראת לשבת עני' ואין גלות בשבת ויכוין שכל עינונו נמשע למעלה בסוד ערך נהר גן שפי' בוהר פ' יתרו גם ראוי להתנהג בענין האכילה בשעה מיוחדת רהיני' שעה ששית זמן סעודת ת"ה נתקם חציו לחסד וחציו לגבורה וחלק החס' הם שש שעו' הראשוני' ולכן ת"ה האוחז בקו האמצעי אוהז בסוף החסד קודם שיתחיל צד הגבורה שהוא מה שבין זה לזה ובשעות הקורמות יכוין לתת מזון לנשמתו כדפיר' לעיל דכתיב (משלי יג כה) צדיק איכס לשווע נפשו אחר שנפש שבעה התורה :

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name 'משה' and other illegible text.

שאינו מחשבה ודרכו לקום בחלום לילם לעסוק בחורה דרך זה כאלו חליו פנים וזון לעיכול הצפר ולא תחבבה לו הסינים בקיומו לעסוק בחורה :

ואחר

שזיארנו מוסר כיונה סאכילה וסמיה כפי מה שסודרו וזן השנים ואלוהו צספריה נצאר חיקוי השלחן שהם י דברים שפי' צמדקס רוח זיל צברכה סוזון איח מלין ידען חד לחקוי פחורא כסוס סהורא זונחא כיכ ווסקר פחורא איסו מוסבה כגון דיחיב למיכל קמי מלכא דכתיב (דברים יד כג) ואכלה לפני ה' אלהיך חנייאל כעילת ידים מאן דאכיל בלא נעילה ידים כאלו אכל עומאה הליחא נעילה ידים דיעול דיוויחא צסוזאלח ויסעס צסוזאלח ליעיחא ויעול עד שיעורי דפרק דגזרו רבנן י רביעאה דלריך להבזי ידיו אחר נעילה צסעה צסוצר ויוזב סזי זרועות כא' צסעה סבצפה ידיו חנייאל דלריך למקוד צברכה לנעילה סתיחא לתיס צספח לעני צביעאם לברך צברכה סעיליא ולדקק צס ואסור לאכול בלא צברכה : סעיליא סאוכל על סולחכו לריך שלא יהא גרגון ובלען אלא כסוכל לפני סעלך חעיעיה לריך לסיות על סולחכו ד"ח וסיד סעלן לו עס וני יעסוק צבורה די לו צברכותיו עעיריה מוס סחוכי מוצה ולא סלריכו צהס צברכה עכ"ל לענייכו י ומקלח ומחקויס אלו נהצארו צ"מ ס' ספסכס וצענין לחקוי פחורא וילד מוס ספי' סיסא כסוכל לפני סעלך ג"כ סהו מוסני כבוד סלסס סלריך לכהיג צו כבוד כמו סנעחיק לטרו צענין סעיליא וכן אצרו (ס' ספסכס דק' ספי' ע"ה) צוסר ספסכא ועעיריה סאיסה ואצר ועעיריה סאיסה אצאי אלא עעיריה סאיסה לקבל כ"י דליחי עעיריה דרגון וסילטריכי להסיסבי צין חרין דרועין איסי קלח נהעזא וסיו כסוזא בגין דליחי נהעזא לא איספקר על נהעזא דצבעה ויני דליחי נהעזא וסיוסן וכו' מוצח דעלמא ולא סיי מוצח עליסו אלא קצ"ס צלמודי וגי"ד מאן דמזלזל צנהעזא וריק לים צלרעא עכיוחא דדיק אצחתיס לתיס לים מוצח איספקר על דא וסיוסו דדיק אצחתיס לתיס לים עכיוחא ולא יסוק מן עלמא עד דילעך לבריין ועליס כתיב (סיוצ עו כו) כודל סוה ללסס איס כודל סוה ויהך וסעלעל וגלי מוצח ללסס ללסס איס סוה וליח מאן דיקסג עליס ססיד איס מואן דמורס עליס בגין דלא יסכח עכ"ל : סרי צס"י סלריך ללססו כבוד צלסס מוסני סהורא מוסכג ע"י ססכונס ולא עיי' סריס ומזויס אחרים :

ובענין

חכייני נעילה ידים אצר (ס' ספסכס דק' רוחי) צרימו ז"ל חכייני כ"י עד שיעורא דגזרו רבנן דסח חמס קסרין דסחון י"ד סרקין ואוף סכי י"ד סרקין איטון י"ד סעולא וסיוסן כ"ס סרקין לקצליסו כ"ח יודי צלויסן כ"ח סחון דקרא קעמס לעודל דצרחסיה דליחור צסון (צמדכר יד יו) ועסח יגלל כ"ח יודי ועקר אלצנן רעיו לעסר אצירין לעודל דצרחסיה וצגין דא אוקמוי מעו מאן דמזלזל כעילי ידים נעקר מן סעולס אצאי בגין דליס צסון רוח דעקר אצירין וכיס סחון דציס איסצרי עלמא עכ"ל :

ובתב

ספסכא ססיד סכי יוקף יצנן (אצוס ספסכ 3) צוסכס גסכאלו על סולחן אי זיל וקצ"ס ס' ס' ספסכ סכוכו צמוצח וקייס צסולחן ליוור סצונן סצית סעוקס קייס אדס ומכסר עיי' סקצכונס וסיר סלויס עכס"י צוסקס סקרבן מוכיל סעכייס וצוסקס ססיר מדיכר צדברי חורס יוס כוסגיס לטורר סוזויס או מוזויס אחר סקעודס ועכסר יסח סוה לססער מן סעוקס אכל עיקר סדיכור סוה מוסס ליוור ליס דין או סדיס סקוק או סגדס * כי ג' סלוקות סס דליקיס גזויס סח דלמורן ציוויס מוזויר רעעיס ולא כלוס וכמו סמיי סליכו מדיכר ד"ח מוסק"י עליו כח סעועלס כך סודכר צדכרי חורס מוסק"י עליו כח סעורס דכתיב (יחוקאל ע"ה כג) וידכר אלי זס סעולחן : וכחז עוד לקוים ועח סעולכל מוסן ומלכך לדעח אס אספסיס סחורס או לא מעל ללסס סיס לו צן צמדיכי סיס סצעה סעוהו יוכרנו אצר סכוכו (ססלויס קלו ו) אס לא סעלס אח ירוסליס על רלס סעוהו לכן צעס סאוכל ססלסס סעח אס יוכור סחורס כרלס ססלסס' סקורי צלצו וכסוסו סוכסס ממוך סעולכל או יסלסס סילכ ויסוסק על עומדו וכסל סקכל וכסל דמיון סללסמיס זס עס זס וכסל סלסד וקס סלסר סעולל אין לו סקווס ולזס יענע מוזני מוא סדכ סקורס וסיס חוזן סקעודס מועכר מוסקין סס יעקך או אחר סילכ וגכר עעלך וכלסר ייס ידו צסכרס

צחורת מוסס וגכר יסכאל עכ"ל : כרלס ממוך דכרי וכן רליחי כוכו סלסי צסעה סהורא לעס סעולכל לריך להכסר צדיס מלכד דית סעל ססולחן וכן רליו לסמויר וצענין חיקוי סעלחן סלריכו עס (י"ד רתיס) צרי"מ ולא סעחקטו לטרו כרי שלא לסלריך ועוד צירכו עס חקוי סכוס וסס עקב נהצארו חיקוי סעולחן ליל צבה עיי' *

ובענין

צברכה סוזון רליו סיססוכו כפי צריך סהורא וקייס צוס מלוח עסס ולכן לריך שלא ירך צקלוס רלס או מוחנוסס שלא צכוונס אלא יכין עלמו לקרלס אלסו יוצרך צעיעוק סרלס ולכו עיעוק סוה סירך צמלכסס סדרכו לללח צס לטוק לפני צני אדס יוצרך צירלס וסלסי כדרך כל סולוח סלריכו ירלס וסלסי יורלס ס"י צעוקו מועדל למלריס דליחי רצ וסלעו וכו' וסלסס סוה סזוכור ססכד סגדול סעסס עווי ססס וססעיכ לו סרכססו סעיס סלא סיס רליו לכד מלד עונויו וסיוכו סוזורו סון אח סעולס צעוכו צסן צסכד יצרחסיס וכו' כ"ל צסכדו זן לכל צין רעיס צין לעויס יוסן אל לבו סקו יסעועלל צני צרכני כו סיס סוה יסצרך ויסעלס איכו לריך לנו כי סוה צברכ סעויס וסיו סעוסיס סלרן וכל אסר צס והכל לריכין לו וסוה איכו לריך להס אלא סססוקו סיסצכר עיי' סססחוקייס כדי סויס צהס סכנה להסעיס מוסזו לכן רליו לנו סלכו צני לעסוק רלון אציו לכרכו צסוק וסלסס ולכרך מלס צמלס צסחא וצעוון לחח לו סצח כענין סססללס להצוסיכו ארן סודס צריס וסורס וכו' י יוצרך צקול רס רלוכו ליוור סיסעיע קולו לצני ציחו שלא יוצך צלסס כי אצירח סכרכיס צקול עעורר סכוונס וניציס זכוי' אס צריס יזכור יעלס יוצא או צצבה רלס וכיולל וסלמור צלסס סוכס סכל עיד סלרזיל צעקס סחורס סלריך להוליא צסס סכ"ל (מסלי ד כ"ג) סייס סס למולליסס וכן עורכס צכל וסמורס כמו סדכסו צעירוצין (פרק ג) וכן לענין סכרכות וצוס ככלל ספרק סוס :

פרק ששה עשר

אחר ספסכסיס סקודומי דכרכו צענין קדושה כל איצרי סרלס ככ"ל לככר ענין קדושה סצריח צענין סוזור כילד ססיס קדושתן וככר צוס צ' צס"כ ס"י מליחא קדושה סוזור וס"י צונן סוזור : ולא נעריח עלמו צסעחקה דכרי רז"ל סככר סעסיקס סככס רבי ילסך אצוסכ צכ' מנורה סעולר סלו וכמוך על סעועין ירלס דכרי כי סס מלטרכי לדיעח סעעסס לכוס סרטיס אונס לא נעחיק צס זס זולת דכרי רבי סעוען צן יוסחי עיס סעס"זריס א' סכס וס' סכס סורסיכו סקדוסס לווחס לנו יססקדססו וס"יס קדוסי' ופי' רז"ל סקדוסס ז' כלמס על קדושה סעוסיס ז' צ' צ' ידעוה סעועלס (סצוועס ס"ג) אצר רבי צנימין צן יסח כל סעוקס עלמו צעעה סעוסיס סיוין לים צניס זכריס דכתיב (וקרא י"א כד) וססקדססו וס"יסס קדוסיס וסמיד לים (סס י"ב 3) אסח כי חזויב עכ"ל * וכן דכרי רכ"י עיי' ס' חרע' מסיכויס צוס כמו סנעחיק לקון צונן סוזור וכן סיכס צוסר (ס' קדוסיס דק ס"ה) סעל זס גיכ למור קדוסיס ססיו יז"ל וס"יס צוננא דיסכסס צר כס ציווגל סדל לכר וסוקס וסלכוין לקדסח כדקא יסוח כדון סוה סליס וסקרי

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name 'בית ישראל' and other illegible text.

וידע כי תליא קדושת אזור תלוי צדיעה האדם כילד
 יחדק בסקציה וידוע לזוג הנדות במליאות רוחני
 כי כמו שידע להספיע בשמות הדברים לנעלה קי ידע
 לפסוק ותשכחו ואלהם צפועל הסוד לכוונתו עלמולחענוב
 הצלי פעסיו כי המכוון צפועל הזה להענוב הוא נחמיה
 אל הנחמיה כמו שכתבו צענר זה צפרק 77 בענין וחקש
 עלמו למעט וכמו שהארכו צענר אהבה סדק עשירי צפי
 ונאמר קצבי עים ולכן אמר צנאמר הזה שלפניו זכאין
 אינו לדיקול רעוהא דילסון צדקוהא דקציה חדיך כי
 הלדיקים שכוונתם לעולם להחדק צו גם צעה האו אינם
 כפרדין עוננו והיינו דקאמר חדיך והמשל צום אל נליאות
 כוונה האכילה שכתבו לנעלה צפרקים הקדושים שאם היות
 כל האיצרים נהנים והאכילה האו הנחשצם דבק לנעלה
 להפוצ צוונתיו האכילה גם בענין זה האו נליאות אזור
ומה שלדיך הנענין לדעה כילד יספוע עלמו צווב
 נצחית ילך סעע וכל וכל האו שיחשוב שצחית האצ
 סהו האו אצ כשאר רוח איצרי האדם והם נגלים והם
 נסחים ופי קודם סעא אדסר נאמר (צראשית צ כח)
 ויהי שניהם ערויים האדם ואספו ולא יחבטו ואמרו
 חיל צווקארצם ריש פ' אחרי עות רבי לוי צסם רבי שועון
 צונקסיה ספוח עקצו של אדסר סים נכסה בגלב סוה
 קלקסר סניו עכ"ל עים וכן אמר צחיקים (דף) צקדויה'
 כחיות אור דצסון עקצו נכסה בגלב סוה וכי יודא' כי
 גם שאר איצריו צענר זה סיו וואיריס ייחר ולא סיה סולע
 צסם ילסר ולכן ולא יחבטו ופי גרם להם הצנות וכל
 סענוה סהו ילסר ספגנו אצל קודם סענ' סים האצ
 סזה לסם כיד רגבל אחר סענוה של יחוד אים ואספו ע'
 האצ זה סרי האו כהנסח ספילוניציד סעאל וספילן לנאש
 צווח וכמו שאלו אים צסם ילסר כן צאצר האו סעחקים
 צו נלות סרים וצים סכלעווס אדם סחאסין קודם סענא
 סכל א' ואים רחוי ססיה צו ילך סעע ופי גרם סיה צו
 ילך סעע וסילענך ביסי וסיאמר עליו ערוים סעון סצו האו
 ספגם סהו רע וים וסעך צענלסו ונחשק וסלע צאצר
 סזה ועיקר הלדיקים צעיהו האו להקן סגם אדם סחאסין
 סיווקו וסנה הלדיקים סנחצקים צסקודם צודך האו
 צסוק וסעצסו עסחקים קוד סענשצם סעליונס סצם סגם
 אדסר כדפי (ריש דף קב) צחיקים דלד' סצ צנחשצם
 וסוה צנעסע ע"ס ועוד דף ק"ג ועל יד סיקון וסעסצ'
 סהו " וסחקן וססכר " סחאס צצציה וסעסע אה האו
 כי צהיות האדם וסעצסו צענייני סעולם צוונת ולצו האו
 ענייני סחיו סרי " סצציה ספגנע כי עיד סחיס קסחו
 נענעו כדכתיב (ויקרא יב) אל ססני אל סחלילים (קב)
 יא ונ) ונעווס צם כדסרי' צפרקת קדושים סעססכל
 צה צאסע וססכר צוים עעמא'ס ארוה צלילה ועומוסו
 ע"י אוח צרות ססיה " סכוללת צה כל איצרי סגוק וזה סיה
 עון סגם האדם סעסליו על כל גופו ילך יעקך עלמו
 ונדחיות הקדושה סעליונס סספועה וילך סעע ונח' צס
 צחומר סעולם וכסוחיו וצוניה וכילל צשאר קליפוח סקליסיה
 סזניה סולל סכוללת סכל ולכן אמר חיל ססקצ"ס סעחכח

ועיקר

ועיקר מקדושה תלוי צהיות האדם עוסק צחיות האו
 דבק צם כלאוי לא יצא להסוק צוניה ו"ס
 צרים סנאמר זכאין אינו דעסחדלי צאוריטל ועוד נצוחר
 סם לעיל וזה צעונק עניי סארץ סחיס עוסקים צחיות
 עוסכין לצניהם כענל סחיס קדושה כי סחורה חדיך
 האדם וסלמדו כילד יחקש וע"ס צסוק סנאמר קדושים
 ססיו דייקא ל"ל סכוונס דלקק עולת ססיו ססכוונס לטון
 סוים לרננה על סויה ססעווס ססיו צקדושה סחליכ יאמר
 וסחקקסם כמו סנאמר לפנים צפי וס"ה אס יקש האדם
 וסעצסו וסלקס ונלסכוי צגסעווס לא יצא ליד קיסוי
 לעולם וסלד אספסר ססיהו צווב כסנע עסח צוונתו וסיווחו
 צקדושה דסל חני דסחון סחדלי יל כי דרך סעקש האדם
 למדו קצבי ע"ס צכנע וקומוס סל' צרעיל עסיונעל
 (לוי ריש דף ל"ד) זיל וקצנן לחסוון אינו " צאיש ס'
 צאסע ו' צצן סחון ס' צכלה זכאס אסו וסן דעקצ
 סחון דידיו צים וצחחיהם צצריה וצצריהם צקדושה צצרה
 צנקיו צענוים וצצם' פנים וכל נדות ענין להציון על
 נארי ונחיותיו ונחמיותיו צחישין קדישין לחיש ואסע לחיון
 אס עולם ויוד קש דעלי סענעס לחיון עלי קשם
 איצין קדישין ואס של גצום נחיה לחיון קשם סקדס'
 וצין חרין אישין אים אחר נציה (יסעיה כד ע) על כן
 צאורים כצו ס' לחיון אים דסכונח דנה כי ס' אלהיך
 אס אוכלס האו לחיון אסעיללס כסל נחיות אס עולם צינע אס
 כסל דין וסיוני צינע ונלכיה ונלכות אס עולם צינע אס
 יוד יוד עעורל דאנלעיתל סחיד צחרוויו צינע ססיה
 ונלכות ססלר כד סחיד לון סריי' עליס סכיוע דים
 כס עים דלסיו יוד קיש וא"ו קיש פח דלסיו י"ד וא"ו
 דל"ס ס' א' אל"ף וא"ו ס"ה אל"ף וכלס ו"צ סחון וסעסכין
 צצר נס וצחחיהם וצצריו וצ"ל ליה צצ נס שלים אלל
 צצן וסן וסן דלס לים צן לחיוו ו' איסחלק ו' וסן
 דלס לים צה לים לים ס' לחיוו צה אסחליק ס' עיללס
 לחיוו אס ון צה זוגים לחסוון לא סריון דל צלל דל וצין
 דל צאיש וצאסע צן ונח דלסיעציו דקסל יאוח סריי'
 עלייו יודל וליסקריחו צים לקציה ססיד (דצרים י"ד ח)
 צים אסם לה' אלהים עכ"ל :

והנוגע לרעות סלנו האו ענין ו"ס ונחמיותו צחישין
 קדישין לח' ואסע כדפי צפרק י' אליעזר
 סחיס ואסע סס יס נחון ציניסם וכסחיש ואסע כוהבים
 כלאוי סכיסם ציניסם ואס לאו סיו סם י"ס וססחלק וססחרו
 אס ואס סיה עד אצדון סחכל וסנה אסע סהו צחיש
 סוה נעחק יוחר עדין ססעס כי סחיס נחון ס' צין סל'
 וצין סס' אונס אסע ס' צסופס וקודו סוה איי' סיה אס
 יוד אסע סוה אס עולה וקודע כי כל יודס סוה ססעע
 סיווד ציודס כי כל סיווד צווסרס דך יסר להספיע וססקצם
 סוה אוח סוחר וקקל אסע סהו אס עולם וסיוני עולה
 כילקבל ולדיך לכון סחיציו ונחמיותו ע"י אס גצום סהו
 קשם סקדס' ססעע וצניה סהו קשם סקדס' ססעע
 וצניה סהו קשם קדס' וכן ונחמיותו ע"י אס עול וססכיו
 וסוה עאש סעססו וכנע' צנאמר יודל עעורל דאנלעית'
 סחיד צחרוויו וסוחר סחיד כלאס סענעס ארוה וסני סחיס'
 (י"א)

סנכרים דסיוו חווננו על כן צאורים כצו ס' כן סוה
 וססמס צלש קדוש לנס נלוס קדוש סווב ועוד קוד אס
 סוה קוד סס אלסיהם עולם ח"ס צוילולו וסכסל עולם
 אלסיהם וסירס וסירס עים צענין ונחמיותו צחישין קדישין
 סהו לטוור סלל יסיה סחמיונו וסל ככרית ונענעו
 כדפי צווסר זיל (סחרי עות דף ע"ו) חוננין אסחכס דספס
 (סס סיו) סנאס צלסו צנויין אסע יס ונחמיות ארוה
 וכסענר אדם צחיותו זה ונחמיותו צחישין קדישין
 ו' יס לסיס זחל חלק צו וכסלילית יוללס סיה וסחקקת
 צו ונחמיותו) כענע לענעל לחיסחמיונו וצבי כסל וססספס
 צכ כס צקקל דחיסחמיו ענע וסחענר וסניסיה וסחיד
 צחיסחמיו וסכיו ענע וסעוול לילס צססיה לחיסחמיו דסוה
 ליה צחמיות כדיו סהו צכ כס דלוליד וססכרל דענע
 קל אסיה דסל צחיסחמיו לילס אסחכס סל' כדסקל לילס
 וסנאס ליה וידענ עולם וסיה אסחקקת צים וכ' אחר
 סס סהלס סהו כיווק צכל חס' זכאין אינו לדיקול
 דנחקש' צקדושה דנלכל עלייו כחיו (יסעיה כ"ו כ)
 וס' מיד חס' צכדס עכ"ל :

וצריך לכון סילסר סנחעורר לזווב סוה חלד סבצום
 ססוה אס קשם כדפי צווסר (צראשית ויע)
 צסוק (צראשית כ' ו') וילך ס' אלסיהם אס האדם
 לחיסחמיו צילר עוב וצילר סעע אעלי אלא ילסע ליה
 גרעוים ילסר לחיסחמיו לבצ' כוקצ' וססכרל סעאלל
 אסענר חדיך לבצ' כוקצ' (הו דעלס' עכ"ל) חוליסכל
 דלסון וסענר חדיך לבצ' כוקצ' וססכרל צהדס וצגיני כך
 אקרי אסם : וס"ס ילך סעוב וילך סעע צגין לחיסחמיו
 כוקצ' ציניסו וסחקקת צסדיסו ולא וסחקקת עד דילך
 סעע יסענר לבצ' ונחקקת דל צדל וכוין ונחקקת דל
 דל כדיו אסענר ילך סעוב לחיוו חדוה וסחיס לם לבצ'ם
 ולעילל סכרל דלסון ונעס לחיוו חדוה צלל וסנאס דלסר
 סחיד צה צקדושה לחיוו (סיר ססירס צ' ג') סנאולו
 ססח לחשיו ולכח וסיוני ססכני וכדיו חיסחמיו ציניסו
 לחקקל ועל דל וילך ס' אלסיהם סם אלא לבצ'ם חרין
 סערוין אלא ילך עוב וילך סעע אס האדם סל אוקיוני אכל
 דכר ונוקצל לא ונחפסן צחל לחיוו אסין צחישין עכ"ל :

סרי וצוחר סלנעלס סבצום סהו סנאול סענעס כענך
 סילך סעע האו סעעורר סווב וסיווס כוונתו ססיווס
 לעיל שאין צחליות ילס"ר סיו חסו סנאמר צלל זסנאס דלסר
 סענענך חרין לנענע צחליותם כענע ילך סעע צוונעל דסיוני
 סיסחור ילכו להסענב וכילל אצל לנעלס האו סענע
 לצד ונחעורר וססנאול וסוה אסס סרוח' צקוד סס אלסיהם
 כנע'ם ילך עוב וילסר כצדל צסם מלל יודל אלסיהם דסיוני
 יודל ילך סעוב להסכס צה זכר ססס סקדס' וילסר
 אלסיהם ססס סבצויות להסכס סקצס סהו אסע אס
 ס' וסיוני אס האדם ססס יודל זכר וקצס פנים צפנים
 ויסוד ססס וסדיו יודל' אלסיהם סרי צססו סלדס צצסונח
 סילך לעוררו לנס קדושה סרי סילך וסחקקת וסוה דיעס
 לנסעו סעליון : וס"ל ססס צל לחלס קיסוי סלל ססצ לנס
 ונלוה ינען' לסרניו צקקע' וכן יסכר צווס וסעווס עד
 ססחצנל חסווס וסס"כ צענ סווב יסוור יעורר עלמו לנס
 קדושה

קדושה

קדושה ע"ל המנוח במקומו בשמות הקדושים האמורים וצדק זה סודו המעט ע"ל שרע סמי' צדקוים ז"ל וכבודו לא צדוקה דבר כח לרין לכקיס עמם וסעול לריו יל"כ למסוי זרעל קקיס צמי' ססיל (צדקת עמי' כ"ג) סל לכס זרע עכ"ל וע"ל ופני סלי אסער לאלס קקיס נקי וילס"כ ואל סיומו וילצט צמוער סיל' אחר סעל אד"ס וצדקת ים למוער סענו עס סיוח סיוון כל ויה סרלס וטעס ז' עומל סלרס צסיללח סעיסס ססרי כחלצט צו יל' סרע עכ"ס * על סל סלרע

ובענין

קדושה סוונ וכוונתו צילרי צסיוקיס ססול לומס לייסוד סלרס עיקס צספלט י"ס ואלר סס סכנו סכסלס וספלט ספלט י"ס סול צססלי ז"ל צומל לריון צסודל סלל לריון יסרלל למויקס צללסל צססלי ירלל זמלס סצילול לס צססלי וצנין לל צעמלס יסרלל צעמידס ללסער לבצי י"ס צכסלן צססלי ללכקיללו (לסווי לס צדכות) צכסלן ללסער צסיון צעמלס סרססס ככססס ללל לרין לומע עקל כוונלל רלסל ללסער צס וקולס לא יסעס וסכי לריון יסרלל לייסלל צכס וצונו צססלי צענוס צדכס וצויע צכסויו כמל ללוקמוס קדוילן כיו סכסלו סד ללסו סד מן סדי צכססול וסלל ללסער וסרעל ולל רלל למוס ללסער צס וכככס על מוחס צסוד ווחס ככיו (צסיוקיס ברס ז"ל וי"ס) סונוס ולס סול ללסער קלס וי"ל לסס סעלס רוצץ ולל עול ללל ללסו זעיר צססיונלס (וקעטי ללס) ולל ללכס ולל לסס ללסו רלל סלרס קקיס) לוקמוס קקיס (ג"ס קדוה) כל סססעיע קולר צספלט סרי זס וקעטי ללס עכ"ל לענין סוונ עול סס ססול זמלל לעיסין יסקי וססיוקס סיסו ולי צסיוקס סיסו ססון לילס וסרין לילס לריון לרעו בסין סרין ללסער צסון (יוסלל סו) ולרצע ככסס ללסו וסס ללסללן (סיל ללככילין) סרין ללסין לילס וסרין לילסו לעיסין ססוויסו ללסער צסו ולרצע סכס ללסו ולרצע ככסס ללסו וליסין לרעו ללסין ירלל לרעו בסין לרבי צסיונלל סול ילסונוס עכ"ל וסס סלור ללסל צכס וצויע צכסויו כן כללס ג"כ צווסר (סרסס ולססן דף רע"ט ע"ל) ז"ל וצכסן (לסססל עמלו צוילל ס') לרצ' לברעיס צדלולו זמלרס צקוקס צענוס ללל ללססס סלף לקבלס לעלרס עכ"ל וברלל ססססעס צלי כיוי סול סלססל וכן ללורו צמלל ג' סקצס סוכלן ולי עסס סססעס ערס וני"ט לל ללל ללסוקי סיסעס צלצו ססרי ללורו סול צצגלו וסיל צצגלס זילל ויסן ככוסה וס"ל ססס"ס צסיוקיס ז"ל וצססול זמלל ללסססעס וליין לצסיון ללסער עס צעלס צקיוצ צכסל ססיל (צדקת צו) עלס ועלמי וצכר וצכסרי ללל יקלל ללס כיו וליס לוקסס זלל על כן יעוץ ללס ללל ללל וליס ללל וצכר צלססו וסיו לצכר ללל כן דכס ללללל דלל וקוקל צקיוצ צכר ולל ליוקל ללסול ללעלל ללל וליס ללל סולן וצנין לל לוקמוס וליס וססיון דבר כס עללי וסיוס קצ"ס צסכססס ללל יסל דבר סולן צויו וצין סקיר צלל סוור וקלן צין קצ"ס וסכססס וסול זמלס (סס ויסו) ללסלללל

מברר

קדושה סוונ וכוונתו צילרי צסיוקיס ססול לומס לייסוד סלרס עיקס צספלט י"ס ואלר סס סכנו סכסלס וספלט ספלט י"ס סול צססלי ז"ל צומל לריון צסודל סלל לריון יסרלל למויקס צללסל צססלי ירלל זמלס סצילול לס צססלי וצנין לל צעמלס יסרלל צעמידס ללסער לבצי י"ס צכסלן צססלי ללכקיללו (לסווי לס צדכות) צכסלן ללסער צסיון צעמלס סרססס ככססס ללל לרין לומע עקל כוונלל רלסל ללסער צס וקולס לא יסעס וסכי לריון יסרלל לייסלל צכס וצונו צססלי צענוס צדכס וצויע צכסויו כמל ללוקמוס קדוילן כיו סכסלו סד ללסו סד מן סדי צכססול וסלל ללסער וסרעל ולל רלל למוס ללסער צס וכככס על מוחס צסוד ווחס ככיו (צסיוקיס ברס ז"ל וי"ס) סונוס ולס סול ללסער קלס וי"ל לסס סעלס רוצץ ולל עול ללל ללסו זעיר צססיונלס (וקעטי ללס) ולל ללכס ולל לסס ללסו רלל סלרס קקיס) לוקמוס קקיס (ג"ס קדוה) כל סססעיע קולר צספלט סרי זס וקעטי ללס עכ"ל לענין סוונ עול סס ססול זמלל לעיסין יסקי וססיוקס סיסו ולי צסיוקס סיסו ססון לילס וסרין לילס לריון לרעו בסין סרין ללסער צסון (יוסלל סו) ולרצע ככסס ללסו וסס ללסללן (סיל ללככילין) סרין ללסין לילס וסרין לילסו לעיסין ססוויסו ללסער צסו ולרצע סכס ללסו ולרצע ככסס ללסו וליסין לרעו ללסין ירלל לרעו בסין לרבי צסיונלל סול ילסונוס עכ"ל וסס סלור ללסל צכס וצויע צכסויו כן כללס ג"כ צווסר (סרסס ולססן דף רע"ט ע"ל) ז"ל וצכסן (לסססל עמלו צוילל ס') לרצ' לברעיס צדלולו זמלרס צקוקס צענוס ללל ללססס סלף לקבלס לעלרס עכ"ל וברלל ססססעס צלי כיוי סול סלססל וכן ללורו צמלל ג' סקצס סוכלן ולי עסס סססעס ערס וני"ט לל ללל ללסוקי סיסעס צלצו ססרי ללורו סול צצגלו וסיל צצגלס זילל ויסן ככוסה וס"ל ססס"ס צסיוקיס ז"ל וצססול זמלל ללסססעס וליין לצסיון ללסער עס צעלס צקיוצ צכסל ססיל (צדקת צו) עלס ועלמי וצכר וצכסרי ללל יקלל ללס כיו וליס לוקסס זלל על כן יעוץ ללס ללל ללל וליס ללל וצכר צלססו וסיו לצכר ללל כן דכס ללללל דלל וקוקל צקיוצ צכר ולל ליוקל ללסול ללעלל ללל וליס ללל סולן וצנין לל לוקמוס וליס וססיון דבר כס עללי וסיוס קצ"ס צסכססס ללל יסל דבר סולן צויו וצין סקיר צלל סוור וקלן צין קצ"ס וסכססס וסול זמלס (סס ויסו) ללסלללל

דאיסללללל אנסין באנסין לאנרלל כלל ככרל ילאשככלל אנסין באנסין בדבוקלל כרלל יולל כר"ל (ברלללל ב כר) ורלל באשלו באשלו דייקל ולי אכורי אשלו עכ"ל וענין אכורי אשלו וול ספיקל השלחן שמונו במס' נדרים (פרק ב') חגרים מפני מה היוין מפני שהופכסלל שילחנסופרש"י ע"ה שהופכסספניסכנגד עורף שבאין על נשותיהן שלא כדרכן וכן כתב הר"מ מפני שהופכסס אט שולחנס לישמש שלא כדרכה ומדל כנגד מדל על שמטריח אותה על ארכובותיה רפי' הבנים נכה רגלים עכ"ל וכל מה שנמצא אה"כ בנמ' מהפיקת שולחן שחתירו בנמ' שאמר הילל דלתי לקמיה דרב אמר לן ערבתי לן שולחן והפכו ואמר מאי שנא מכונחא כן הילל פ' בורא וכתבתי זה לאפוקי מאותם המבטלים מהם המורא והבשת ומוציאים זרעם לבטלה שהם משמשים בנגב המטא מקום הוצאת הרעי כי השימוש שם אי אפשר להוליד והרין אמרו חגרים מפני מה היוין מפני שהופכסין את שולחנס וכתב הרמב"ם ע"ה בפ' כיא מהלכות איסורי ביאה שכל יוציא זרע לבטלה ואם השימוש שם הרי הוא לבטלה וכן נראה מדברי הרמב"ם ע"ה בשער קדושה שאין הכוונה בענין הפיקת השולחן האמור אלא פנים כנגד אחר ועניינו לענין הולדה כרפי' :

ומורי

עיס וכללתי סכס צדקס ללכיס סלסלס סלרס וצכללס צילר וקללל צקוקס סססוים ונעסוקי דצויו סכס ז"ל (קדר סיווללללל על ססילוני) דלך יכרצ סלרס על ססילוניוכסוה צסיונו יס צו סלרין לליו ערמס ללכלל ונונו עיקר סכסל סליו צו סול יקוד כל דבר ודבר לל יסס לל חסס כלל ועיקר כענין ללורו (ינמיס כציג) סו צוכס ציוו צלל לרל וללל סול סולכות וסיונו וי סלל ונעסויללס סוים קוד סיווד סס יסיו וכלכות סוים ס"ס וסיוס סלרס וקקיס ס"ס צכלל ונעסויו וי' סקליסס וסללן וקס ללסו חס לל יסיו ונעסויללס ללס סוים וי' סרעס קופלות סס וסוללל על סדצ ססול וללך לרין סלרס לסיוס ונעסויללס ללס סוים צמסצכס סייסר וססצכסו צפועל ססול ללס ייסוד קונו ככודע וצדיו צויו יכיו צפיו ללס ייסוד קצ"ס וסכססס וצמסעק סלל יסס ססעסס וקוקלל כיו לל מועיל סססצכס וסדיוצו חסר סכסל ווכע' לל יסרי וללס צסיוסו צוכס ציס יססס וססצכסו לעצוד קונו וצדיוצו ללס סוים קצ"סס וסכססס ווכעססו ולל ללל ולין צענין ססול וסרעס כדללס וקסס וס עיקר גדול צסוללל ציווד ללס וססו סליון לך דבר סיקלס ליליס סרעסס לססול סס כיו סס צפועל זס וסססו ססול צנין גדול לסוליד וולל סל קיוולל צוכס עולס לו לסוליד לצכסל צנוו ללס ליליס כרפי' צכסל צעקוקס לו לסוליד רעסס צנוו ססולל ויליס מוכריו עולס :

וליה

ענין זה קשה לי מאל ולרין עניינים גדולים וסכנות לצרות ונזקים : וססכס סלסלס סול סול עסס סלרס וססויו סל וס סלססר צכסוקס לפני קונו ססכס סססס לססור עמלו (סססיוס סגורו סולל סלל יצל ליו סססל עמלו) וסססעל צסיוסס גלס סלל (ליליס) סול וסססס ללססו וסס יסעל חסססו דצכסו חסכ צווללס : ססכסס סג' צעסס סלסס כדן וססווס ככודע וקלילל לסרסס ססס עסרס סגולו צכסס ססס גורמס

ענין זה קשה לי מאל ולרין עניינים גדולים וסכנות לצרות ונזקים : וססכס סלסלס סול סול עסס סלרס וססויו סל וס סלססר צכסוקס לפני קונו ססכס סססס לססור עמלו (סססיוס סגורו סולל סלל יצל ליו סססל עמלו) וסססעל צסיוסס גלס סלל (ליליס) סול וסססס ללססו וסס יסעל חסססו דצכסו חסכ צווללס : ססכסס סג' צעסס סלסס כדן וססווס ככודע וקלילל לסרסס ססס עסרס סגולו צכסס ססס גורמס

ואחר שהודיענוך על סיד הדרך האחד מן החבור נודיעך
הדרך השני והוא הפך הראשון כי בזמן שאין אדם
מתכוין לשם שמים הנה אותו הודע הנמשך הוא משה
סרחה אין לשם חלק בה נקרא משחית דרכו על הארץ
והנה גופו כלה לבהלה וכאילו נופע אשרה ומפספס ענינים
לע"י בהיותו זרע מקולקל וטפה שנוקה בסלון ממאיר
ועליו נאמר (תלים נא ד) זורו רשעים מרחם והנה צוה
הקב"ה בתורה ואמר והייתם לי קדושים וגו' :

השער השני בזמן ההבנה הנה הש"י אמר בתורה
(שמות נא י) שארה כמותה ועונתה
לא ירע ועוני האמורה בתורה מפורשיה בנמרא כי העונות
משחנות כפי סדר כל בני אדם ועכשיו נניח לדבר בעונת
שאר בני אדם ולדבר בעונת ת"ח הראוי שהוא מלילי
שבת לילי שבת וע"ז נאמר [תהלים א נ] אשר פרו יתן
בעתו וגו' או היא עונת ת"ח ודע האדם היא חיי גופו
ומאור זהו כי הוא הרם המוכתר והוא אשר נקרא שאילן
לא היה כן לא ייתה צורת אדם בו או הנה הודע הוא
מתקני הגוף ויש לו חלק מכל אבר ואבר כי בידוע שלא
יולד און מעין ולא עין מאון רק כל אבר נמשך מטבע
אבר דומה לו כמו שלא יצמח מידע החמה פולין ועדשים
לא מזרע אדם חמור או שור או שה וכל אבר ואבר וכך
צורה וצורה יש לו טבע מיוחד וכך ידוע שממנו נולד
ואין לחוש לפימא שמוריד פקח כי כח האבר מצוי בטבע
הכללי שבגוף וא"כ הודע הוא חלק מכל אבר ואבר מאיברי
הגוף אין ראוי לאדם להיות מצוי אצד אשתו כתרנגול
כי אז היה כחו תשש ומאור עניו מתמעט וכל חרקי
איברי הולכים ורלים אבל בהיות החבור בעונה הירועה
שהיא מליל שבת לילי שבת שהוא סוד החזרת הגלגלים
פנים ואחור בשבעת ימי השבוע או יוכל להשפיע כח
בזולתו והוא לא יחסר דבר שיהיה נחלש עליו הילשה
נראית לפי שכבר קבל כח שיוכל להשפיע ממנו ולפ"י
אמר אשה שהיו יתן בעתו והיינו מליל שבת לילי שבת
וסמך ליה ועתה לא יוכל כלו והיה החבור לשם שמים
ויבא לידי נמו מעשה ומעם היותו מליל שבת לילי שבת
לפי שהשבת היא יסוד עולם והוא דוגמת עולם הנפשות
משעם שבת דה וכוונת ת"ח מליל שבת לילי שבת להוליד
צורה הראויה לעבודת הבורא יתברך בעלת נשמה שכלית
עליונה שהורה כאמרו (שמות לא יז) וביום השביעי שבת
ונפש הנה זאת הכוונה בעינת ת"ח וחבן מאד כי לא שמו
עונתן בימי הנוספי רהיננו ששת ימי המעשה כי אם ביום
שכלו שבת ועולם הנפשות :

ואחר אשר עיררנוך על זה נחזור למה שהיתה כוונתנו
לסדרו כי זמן החבור נחלק דב' חלקים החלק הא'
עונה בימים השני זמן עונה מצד המזון הני זמן עונה
מצד השעות אמנם החלק הא' כבר בארנוהו בפי זה והחלק
השני מן הני חלקים שהוא זמן העונה מצד המזון הצטרך
הוא מצד החכמה לדעת בע"ה :

דע כי המזון שאדם נזון בו צריך שלשה מיני שנויים
מחכמים ואלו הם הר' נהפך לזרע או לדם לכן
מסרנס את הגוף ואילכו ישמש ממנו האדם סמוך לאכילה
הנה באותו זמן טבע הגוף דומה והרם מעורב ואינו זך
וצלול והנה אותו המטה הנמשכת מעליו עכירה ומליכלכת
סרוחה ומטונפת אינה נקיה ולא מהירה ונמצא הולך
מאותה מטה מיסוד עבוד ממונה עליה נאמר [תהלים טו]
הנה עמל יולד שקר ואומר (שם צד ד) זורו רשעים מרחם
לפי שמטבע מזון המסוף שאינה זכה מחייב להיות הנוצר
ממנה משוקק ומטונפת לפי צדק האדם דכוון שעה החבור

והנה
כד
כד
כד

ז (כו) לזכר אלהים זה ונלחתי אשר עסק וגו' כלל
חיברי האדם וכל סג"ל זכר קלקול או כיעור כי הכל
בזכרון עליונים זכר וחוקן ועוז וכלל האדם בסיחור
ככל עזיח כעור בדברים שאין צדק כיעור ונחלס והסן
זה מאור והנה קוד סידעס פאם כונו לך סוף קוד
היות האדם כלול בקוד הכונה והזכרון וענה כי האדם
הוא קוד הדעה חסו קוד אים ואקס בקוד דרכי הקבלה
הסניעויות וה"כ ענין וסחבור סוף ענין עליו גדול כפי סלחיו
ואז"ל צע"י פאלס ונחצנר לאשחיו בקדושה סכינה סכונה זיניס'
קוד אים ואקס נחחמונו סכינה ונחחלק ונזיניסס יסלר
אם ואקס כדגכקי' נקוטה סיה דורש רכי עקיבא אים
ואקס זכו סכינה זיניסס לא זכו אקס אוכלסס ס"י כסחלסס
ונחצנר לאשחיו בקדושה סכינה זיניסס תולל צסס סליס
ו"ד יקס סחפסס' ס"ז סנו סל סקצ"ה מלי זיניסס חלל
אס לא נחכונו לחצור קדושה חלל לעללס חלוותס ונחוק
סחלסס וסחמווד נחחמונו זכס - ו"ד סל סס סליס וס"י סל
סס סחפסס ססוף י"ס ונחחלק ונזיניסס ונכסר אקס ואקס
ואל זס סקוד נחכונו ז"ל זכורס סקסס סחפסין י"ס זי
זלסס ואלו סן אים ואקס וקצ"ה וקס סיה סדצנר נכלי
סילך סיו כוללסס וקס סחפסס זצנר סקוף כך וקסס
סס"ס חוטר לאצרסס צענין מולד ילכס [צנחסיס יז יס]
וינכחי חוטרס ונס נחחי ונעסס לך זן וצענין זכסס [סס
כד כס] ויעסר ילכס ל"י וגו' וצענין כסל וללס [סס כע
לס] ויסחס חס רחמס וצענין חלקי' וגו' וססס ככלל סצנכוי
[סעווס כג כו] לא ססיה ונככלס ועקסס ועוד גכסנין
צעניני סלס ונפסחוס לא נוסרו ציד סליס ו"י וסן ססריון
סכ"י ויסחס חס רחמס וגו' ואלו סיה סדצנר נכלי וסס לו
לסקצ"ה לעסווס צלי סליס וצצ"י [צנחסיס לח יז] וסס
סליה אל סדך זכס יסודס לעצור רנו סקצ"ה לעללך
סעוונס על סחלסס זל לסודי' כי כוונס סס"י וספלו
סיהס צצנכור זס ולפ"יכר נולדו סניסס חלוותס סניסס לדיקס
סניסס עוסריס כדוגנע סעוס ירס סרן זכס וססן כי
כלורס קדרי עולס נולדו ואין צצנכור סלסס גכלי כלסר
אין גכלי צחיקון קדרי עולס כללס וסרעסס וצענין עס
כלסר [רוס יג] וסן ו"י לפ סכיון וגו' ואלו סיה סדצנר
גכוס סרי כצנכלסר [סזקוק ח יג] עסור עיניס ונחלס
רע' חלל כסיה"ס סחצור לטס סעווס אין זכר קדוס ונקי
לעעלס סיונו ולפ"י כלסר צצנכור סלדיקס [יניסס ח ס]
צנרס חלך צצנן ינעחך וגו' חלל צצקס ססרין ח"ס'
סעסס כולס עעלס' אין לטס חלק צצנעליס כלסר [ססלי'
כס] זורו רשעים ונחס' חלל צצנכור חלסס אל חסרו
ככלוי ס"י ז"ל ססוף כעוויין סעווס חלך סכ"י [זכריס יז
ח] חלס ס"י כעוס סעווס ווקד חלך ויולד רוס חלס צצנכור
ואוטר [עעוס ע ו] וחלודסו על חלך יקסס * וסס חלודס
חלס לצרוח חלס * חס כעסס חלס צללענו כלי גס חלי
סוקף צצנחלס חלסס * וססוססו סו כי ען סלכ וסלס
נעסכין כל קדרי סוף * וסס"י זוכר זי כעס' כלסר
[צנחסיס כ] ויסס חלפיו נקעס חייס וחלוטר [קסלס י"ז]
ויקוד סעסר על חלך כססיס וגו' :

ואחר

והנה
כד
כד
כד

שערי הקדושה פרק טו

השער השלישי בזמן הראוי לחבור דע כי כפי מוזן אדם יהיה הגוף הניזון וכדרך המחקר ידוע כי ההי' שהמור נמשך ממנה מאכלה (מין עשב שיש לו ריח טוב) לסנבל והנה הש"י שכל דרכיו משפט צוה לשחוט בהמות למאכלו ומה לו לזה ולא טוב להיותנו כמיני פירות נזונים ומגדנים ומה לו להפקיר דם כהמות וחיות ולצערם צער גדול דע כי אלו הם מוסדות עולם שהש"י מטיב לכל בריה והוא מרחם על ברייתו ועל זה נאמר (תלים קמה ט) טוב יי' לכל הירוע פסוק זה ידוע כי שחיטת ב"ח ואכילתו על ידי בני אדם למוכת ב"ח הוא וחמלה ורחמים עליהם והנני מבאר ידוע כי כל מזון שאדם אוכל הוא הולך באסטומא ומשם יורד למעי' העליונים ומשם הכבד מוצע הטוב והמוכר והשמן והזך והנקי שבאותו מזון והשאר רותה אותו למעים האחרונים ויוצא דרך הרעי ואותו הדבר שהכבד חוצץ חזר ומכשלו וחוור ככל אבר ואבר ממין האב' בבישול שלישי וחזר בכשר וכשומן שומן ובנידים גידים ובעצמות עצמות כי ממנו הנוף נזון ואם כן נמצאת בהמה זו ששחטה למוכתה נשחטה בעלתה סמדרגת גוף כהמה למדרגת גוף אדם וזהו דרך ה' הרכבות עולם התחתון שהן מקורות וצמחים וב"ח שמדברים כי המקורות שואכין ניוזין מד' יסודות ומן המקורות וב"ח שאינן מדברים ניוזין מן הצמחים המקורות ומד' יסודות והיי' המדב' משתמ'ן שאינן מדברים ומן הצמחים ומן המקורות ומד' יסודות וכן כל דבר הולך מעליו לעליו עד שהכלל חוזר פנים ואחור ועל זה נאמר טוב יי' לכל מן היסודות עוכה למדרגה למעלה מהן והן המקורות והמקורות עולות למדרגה למעלה מהן והם הצמחים והצמחים שמתנועעים וצומחים והם מורכבים מד' יסודות ומב"ח שאינן מדברים עולים למעלה גדולה מהם והם החיים המדברים שיש בהם כח דיבור וכח תנוע' וכח צמיחה וכח הרכבה מד' יסודות אי"כ נמצא כל החברים נעשין מוזן לזולתם כדי לעלותם העליו' גדול על מדרגתם ואח' הקרמה זו דע שבהיות האדם מוזן הגוף ומוכך לגוף והדם הוא כפי טבע המזון שנעשה ממנו עב ועכור ואם המזון הוא נקי וזך וטהור יהיה הדם כמותו ולפי' הכדילנו יתברך בתורתו הקדושה מכמה מאכלות אסורות שאמר אותם עלינו קצתם משמטמן את הלב כחלב והם וקצתם שמעזין את הפנים כחיות ועופות ובהמות הדורסין וקצתם שסוגרין דלתי התכונה והחכמה כארנבת ושפן וחזיר ודומיהם וקצתן שמולידין כמה מיני חלאים קשים ורעים כשרצי הארץ והמים סוף דבר על כלם אמר (ויקרא יא טו) אל תשקצו את נפשותיכם הרי הודיע כי כל אלו הדברים נחשבים ונמאסים ועושין דם רע מוכן לכמה פורעניות והנה יא"כ כשאמר שצריך אדם לקדש עצמו בשעת תשמיש הנה גם המזון כולו בקדוש הזה כי ראוי לאדם לאכול מזונות ראויים והנונים ממוצעים ביהקור והחומיהו מהמדברים המולידין דם נקי וזך וטהור מאחר שאינה הרסעתיד להיות נהפך ליופי הורע והוא עתיד להיות יסוד וכנין לולד הנולד מאותו חבור כי אלו היה המזון רע ועכור ועב היה גם המטה עבה ומטונפת ועכורה וא"כ נמצא המזון היות האדם הכנה להיות האדם הכנה להיות חכם או פחי צדיק או רשע והנני מוסר בידך סמחה גדול דע כי בהיות הדבר כמו שאנו אומרין סמך הש"י בתורתו הקדושה פרשת אשה כי תזרע למלאכת אסורות ואמר (ויקרא יא טו) להבריק בין הטמא ובין הטהור וגו' וסמך ליה אשה כי תזרע וסמך מצד אחר פרשת ננעים וכו' הג' פרשית למדות נפלאים ופרשת כי תזרע באמצע

במשניות
וכתוב ורמב"ם ז"ל עתה

שער הקדושה פרק טז

במשניות אותו החרד ששמשו בו ואמרה כי היתה מסתכלת באיזן הצורות ומהרהר בקנה בשעת החבור והיו כענין המקלות ואל תתמה כי גדול מזה נודע מזה בטבע כי אדם שנשכח כלב שומה וחלה חולי הירוע לאותה הנשיכה הנה מאותי הרמיון שהוא מדמה ברעיוניו לא יוכלו להקריב לפניו מים כי מיד ידמה לו שיש בהם כלבים שופים וגם בשתן שלן יראו רמיון כלבים רעים עד מאד מפני רוב ההרהור והתמהון בשתן הרהורי ותמהוני והבן זה עד מאד וראה עד היכן נח המציר וההרהור בשעת תשמיש סוף דבר אם מהרהר בדברים טובים וטהורים הנה אותו ההרהור הטוב חל על טפת הזרע ויהי' הולך מצוייר בצורות אותו ההרהור ועתיד להיות צדיק נמור ועליו נאמר (ירמיה א ח) כשרם אצרך בכטן וגו' ובאמת כי קודם הצורה שלו יהיה ההרהור הטוב כוכן לצייירו ואז השכינה משתתפת עם המחשבה הטהורה כאמרם ז"ל שחשבה טיבה הקב"ה מצרפה למעשה ואם אדם מחשב בדבר עבירה וכעור הנה הולך מיוסד על יסוד רשע וכעור ועתיד להיות רשע מטונף ועליו נאמר (תלים נ"ח ד) זורו רשעים מרחם ואני צריך לעיררך על יסוד גדול כא בתורה ובדברי רז"ל אלהים מושב יחידים ביתה ואזיל כל הנישוא אשה לשם יופי חרש וכנס וחרש יוצא וחרב אוכלתו שנאמר (הושע ח ז) כהי כגרו כי בנים זרים ילדו הסוד הגדול בזה כי בהיותו נושא אשה לשם יופי הרי חבורו אינו לשם שמים כי אמנם הוא מהרהר בצורתה בדרך הנפשויות ואינו מחשב במחשבה טהורה עליונה והנה הבן הנולד מאותו ההרהור הוא בן נכרי ווד ועליו נאמר כי בנים זרים ילדו ואין לשם חלק בו נמצאו בוגדים ושכינה מסתלקת מבניהם ובאתי לעיררך עקר גדול כי לכך נסמך פרשת בן סוור ומורה ופרשת תלוי לפרשת יפה תואר כי מאשה לקוחה כשביה לא יצא אדם צדיק מאחר שאין הכוונה רק גיופי ומה יצאו ממנה בנים סודרים ומודדים ראויים לארבע מיתות ביד' ודע כי לא לחנם אירע לרוב ענין חסר ואבשלום כי שניהם בני יפת תאר היו כי כל זה גורם ההרהור כיוצא באותה הצורה וא"כ בין כמה שעוררנוך בם זה בענין כוונת החבור והמחשבה וההרהור ואינו רוצה לעיררך על עקר גדול ואמסר לך מתנה גדולה בסוד המחשבה היאך היא פעולת הצורה בדבר שהוא נתקבלה ממנו הנה רז"ל אמרו הרהורי עבירה קשים מעבירה ובמקו' אחר אמרו מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה חוץ מע"א שנא' (הזקאל יד ד) למען תפוש את בית ישראל בלבם והנני מאיר עיניך בדברים באו סתומים בנימא הנה אזיל בן עזאי היה יושב ושונה והיתה האש מלהטת סביבותיו וז' אלעזר יושב ודורש וקרנותיו יוצאות כקרנותיו של מרע"ה ויצטרך לדעת כי כל אלו הדברים כוונה אחת לחם והנני מבאר כי מעין המים בהיותו נמשך ממקום גבוה למקום נמוך יש כח להעלות אותם המים אל מקום אחר גבוה כנגד נובה המים שיוצאין ממנו וכן ידוע לבועה כי מחשבת האדם היא ממקור הנפש השכלית שנמשכה מן העליונים ויש כח במחשבה להתפשט ולעלות ולהגיע עד מקום מוצאה ובהגיע אל המקור אז היא נדבקה בסוד העליון שמשם נמשכת ונעשית היא והוא דבר אחד וכשהמחשבה חוזרת להמשך ממעלה למטה נעשה הכל כדמיון קו אחד ואותו האור העליון נמשך למטה ואז האור הכהיר נמשך ומתפשט באותו המקום שבעל המחשבה יושב שם וכן היו חסידים הראשונים מדבקין בחשבתן בעליונים ומושכין האור העליון למטה ומתוך כך היו הרבנים מתוספסין ומתברבין כפי כח המחשבה והיו סוד

לענין המור
וכתוב ורמב"ם ז"ל עתה

השמן של אלישע ע"ה וכד הקמח יצפחת השמן של אליהו ואחר הדבר כן הוצרכו רז"ל לומר כי בהחב' האדם לאשתו ומחשבתו נדבקה בעליונים הרי אותה המחשבה מושכה אור עליון למטה והוא שורה על אותה מטה שהוא מתכוין עליה ומהרהר בה כענין הצפחת ונמצאת אותה מטה נקשרת לעולם באור הכהיר וזהו סוד כשרם אצרך בכטן וגו' מפני שכבר נקשר האור הכהיר כמפת איתו צדיק בעת החבור לפי שהמחשבה נקשרת בעליונים ומשכה האור הכהיר והבן זה עד מאד ותבין ממנו סוד גדול כענין אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב וישם נאמר כי בעת שהיו עוסקים במאכל ובמשתה ובמשל ובשאר עסקי הנוף מה תהא עליה והיתה החשובה כי גם בכל עסקי הנוף כל כוונתם היתה לשם שמים ולא היתה מחשבתם נפרדת מן האור העליון אפי' רגע אחד ומתוך כך זכה יעקב להוליד י"ב שבטים כלם צדיקים כמורים ותמימים היו וראיין להיות כדמיון סודי עולם נשואי' כלי ה' לפי שלא היתה מחשבתם נפרדת מתאור העליון אפי' בשעת החבור ולכן אשע"ה (משלי ד) בכל דרכיך דעה וירדעו זו היא חבור הנפש השכלית ודבוקה באור העליון וכא נקרא שידע דבר סלוני עד שירבק השכל במושכל ואחר שהודיענוך התכוון להיות הרהורי עבירה קשים מעבירה כי בהיות אדם מחשב בדברי רשע ומטונף מחשבתו נדבקה בטנופה בעליונים והרי נפשו מחוייבת לשמים שהרי היא משמאה כמנע' אבל אילו עשה עבירה למטה ולא ננע משפטם לשמים יקד מעליו יותר מהרהור הרע והוא קרוב לקצץ בנשיעות ומכאן תבין סוד הרהורי עבירה קשים מעבירה מהרהר עבירה בשעת תשמיש אותה המחשבה המטונפת חלה על המטה ומיסדה ממנה ישוד רשע עול ומטונף ונקראת וזה ומכאן תבין שבת' מעשה של אותו חסיד שהיה יושב בשערי סבילה כדי שתהיין מחשבתן והרהורם נדבקה בצורתו וצורתו נקשרת בעליונים ו עוד נודיע לך ענין אחר כענין אע"פ שאינם מכוונת החבור עכ"ל הוא מועיל לו ולזולתו והוא כי בהיות החסידים הקדושים מדביקין מחשבתם בעליונים כל דבר שמחשבתו עליו באותה שעה היה מתקיים אם טוב ואם רע והוא שאמר נתן עיניו כי נועשה לך שר עצמות וכתוב כתענית בההיא ברייתא חובי לעפנך וכן היה ומה שאמר כל מלום שנתנו חלמים עיניהם בו או מיתה או עוני ומהענין הזה הוא סוד התפל' והקרבנות שהוא סוד דבוק בעליונים ומהענין הזה היה כח אותו אדור כלעם הרשע שהיו אומרין עליו את אשר תברך וגו' ולפיכך היה רוצה לעיין בישראל עיניו שלם כדי שיוכל להדביק מחשבתו בעליונים וימשיך עליהם מחשבה רעה ולפי' אמר (במדבר כד ט) וישא כלעם את עיניו וגו' ולפיכך הוצרך לרקדק (שם כב יז) לכה נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם וגו' כי הרשע היה צריך לעיין כמה שכוונתו עליו לטוב או רע והיה מדביק מחשבתו למעלה מושך כח עליון למי שהיה מתכוין ומעיין בו והיו ענין (שם כד ד) מחזה שדי יהוה נוסל וגלוי עינים ולפי' נתכוין הרשע לבנות המזבחות שבעה ופר ואיל בכל אחר כדי ליכנס אליו כל הכחות ולקרבם אל מחשבתו כדי לקיים הפצו ורצונו הרע בכל אשר יתאוה ולזה אמר (במדבר כג יח) ויקחהו שדה צופים שהיה הרשע צופה בהם כדי להמשיך עליהם מחשבתו הרעה אבל הקב"ה שיודע כל המחשבות ידע מחשבתו הרעה ולא הניח לרצונו של כלעם הרשע והבן זה מאד ותדע עד היכן מגיע כח המחשבה ואחר שהודיענוך סודות אלו הסתומי יש לנו להודיעך סוד הדרך הסמוך לזה כפי הראוי בע"ה

וכתוב ורמב"ם ז"ל עתה

שער הקדושה פרק יז

עוד בזה (ס' ויחי דף רס"ב ע"א) ח"ח כל המא...
דבר נש כלתו חבלות דיליה תליין בתשובה
וחטא דאוישד זרעיה ומחבל אורחיה ואפיק זרעא על
ארעא מחביל ליה ומחביל ארעא עליה דכתיב [ירמיה כ'
כ"ב] נכתם עונך לפני וכתבי ביה [תלים ה ה] כי לא אל
חפץ רשע אתה לא יגורך רע וכתבי [בראשית לה ז]
יהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימתה ה' והא איתמר
עכ"ל ובמקצת נוסחאות בספרים כתיבת יד כתב כר בחילא
דחובתא תקיפא וס' חוץ בכת תשובה חוקה' עוד כזוהר
[פרקי נח ריש דף מ"ד ז"ל בכל חובין דחייבי עלמא
דחייב לה לשכינתא חר מנייהו מאן דמחבל אורחיה על
ארעא כדארמון ובנין כך לא חמי אנפיה שכינתא ולא עאל
בפלטרין ועל דא כתיב כאלין וימחו מן הארץ איתסחון
מן כולא ח"ח כההוא וימנא דומין קביה לאחייא מיתא
כל אינון מתין דאישתכחו לכר כשאר ארעין נוכראין
[ס' כחוצה לארץ] קביה יברא לן גופייהו כדקא חזי וכי
ולא יחיב לון קביה שמתין אלא כארעא דישארל
דכתיב [יחזקאל ל"ו] הנה אני פותח את קברותיכם
והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל ארמת
ישראל דיתגדגלו חחות ארעא ולבתר מה כתיב [שם
לו יד] ונתתי רוחי בכם וחייתם וגו' דהא בארעא דישראל
יקבלון גשמתין כל בני עלמא בר אלין דאיתכחו וסאיבו
ארעא כאלין כתיב וימחו מן הארץ דיקא ואע"ג דאקשו
ואיפליגו קרמאי על וימחו כמ"א [תלים ס"ח כ"ט] וימחו
מספר חיים אמר ליה ר"ש ורמי לית להון חולקא לעלמא
דאחי דכתיב וימחו מן הארץ וכתבי [ישעיה ס כ"א] לעולם
ישו ארץ אבל יקומון בדיו ועלייהו איתמר [דניאל י"ב כ]
ורבים מישיגי ארמת עפר יקצו אלה [וסיפא דקרא אלה
לחיי עולם ואדה לחרפות דקראון עולם] עכ"ל ועם
היות שהאמר הזה מדבר בדור המבול שאין להם חלק
לעוה"ב ולסדרת רבי אבא שלא יקומו כחתי ולא בדיו
מ"מ גלמוד ממני כי מי שברור הוה יעשה כמעשיהם ולא
יעשה תשובה לא יהיה לו חלק לעוה"ב ואם יקום בדיו
בסדרת הרשב"י יהיה לחרפות שכיון שנתן עיקר טעם
לדור המבול שאין להם חלק לעוה"ב מפני שהיו שופכין
זרעם על הארץ כדכתיב [בראשית ו'] כי השחית כל בשר
את דרכו על הארץ ולכן נרמו שימחו מן הארץ
סתם בין למעלה בין למטה כן יהיה לכל מי שעשה כמותם
ולא עשה תשובה ובזוהר [ויחי דף ר"ט ע"ב] החמי ג"כ
כתומר העון על פסוק [ישעיה נ"א] אי לרשע רע כי
גמול דיו יעשה לו ז"ל אמאי כי גמול יהו אמר רבי יצחק
לאכללא מאן דוני בירו לאפסי ולהבלי זרעיה בויקנא
איקרי רע ולא חמי אפי' שכינתא [תלים ה ה] כי לא
אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע וכתבי ויהי ער בכור יהודה
רע אף חבא אי לרשע רע ווי להווא חייבא דאיהו רע
דעביר גרמיה רע [ס' שעושה עצמו רע] כי גמול דיו
יעשה לו לאכללא מאן דוני בירו לאפסי ולהבלי זרעיה
בריקניי ולהאי טרדין מההוא עלמא יחיר מכרא תא
חזי דהא כתיב או לרשע רע אמאי רע אלא כמה דאמינון
דעביר גרמיה רע וכתבי לא יגורך רע ובלהו סלקין והאי
לא סליק ואי תימא שאר חייבין דקטלו בני נשא [ס'
קושיא היא רצחנים מה יהא עליהם תא חזי כלהו סלקין
והוא לא סליק מאי עטמא אינון קטלו בני נשא אחרא
והאי קטיל בנוי ממש ואוישד דמין סניאין תא חזי
בשאר חייבי עלמא לא כתיב זרע בעיני ה' וכאן כתיב
[בראשית ל ה] זרע בעיני ה' אשר עשה מאי טעמא משום
דכתיבן ושחת ארצה חגן אמר ר' יהודה לית לך חובא

בשם

שער הקדושה פרק יז

בשם ד' יומי מאה ועשרים שנה היה מתרה הקב"ה
בדור המבול שמה יעשו ותשובה כיון שלא
עשו אמר לנח עשה לך תיבה עצי נופר עמד נח ונטע ארזים
ע"ש
ובין רי עליו השלום כתב בספר אלימה כענין תשובי
עונוה וכללתי ככל דבריו הוא זה שמצינו שנקרא
רע והרע הוא הפך הטוב והענין כי הצדיק נקרא טוב שגורם
להמשיך אור היסוד בנקבה כי שם אשר נחתי הורע אור
העליין וכיון שזה השפיעו לבטל נדרמנה ליכית שם שהוא
נקרא ריק ובטלה וגורם שהבדית העליון ישתעבר להשפיע
לחיצונים וגורם שפחה כי תירש נבירתה שהשפע שהיה
ראוי שיושפע לשכינה נשפע לחיצונים ולכן נקרא רע
ולכן אינו רואה פני שכינה דהיינו הטוב הצפון הנשפע לה
כיון שפנס לה לא יזכה לאיתו הטעם אחר שנכנס לגיהנם
מה שאין כן לשאר החיטאים כי שאר החיטאים אחר
שנשלחה שיעור מרת עונם כניהם נכנסו רג"ע לקבל
שכרם משא"כ מי שפנס בהוצאת הורע לבטלה ואין לך
עון שיטמ' האדם נשמתו יותר מהוצאת זרע לבטלה וזה
אם לא עושה לשכינה אמנם אם עשה תשובה אין לך
דבר שעומד בפני התשובה ומה שפי' בזוהר שאינו תלוי
בתשובה הוא כי צריך לעשות דברים שהם למעלה ממקום
התשובה והטעם כי הפונם בבדית פונם כמות כי משם נשפע
הזרע והוא פנס בחכמי ולכן צריך לעשות תשובה למעלה
ממקום התשובה שהיא הבניה וצריך לתיקון זה שלשה דברים
הראשון תשובה השני חכמה השלישי ענוה התשובי להתרחק
מזרע ולהתרכק במוב והיינו שיעשה קיימין וייחודים
לשכינה באופן שמה שנפרד מהצדיק שתכניס פניה לו
והיסוד ישפיע בה וכן התשובה היא לסנף עצמו כסגוף
והכנעה גדולה תחת אשר הרתיח עצמו וזכה יזכה למדה
העניי שהיא למעלה ממקום התשובי ואין לך דבר שלא
יתוקן בהפסד וכן כשיזכה לחכמה וימשיך מחכמה אור
התורה ליסוד להשפיע למלכות כנגד טיפת הורע הנמשכים
מהמות לבדית וכן בהמשכת הסודות העליוני מסוד הרעת
ליסוד גיכ מתקן הפנס כי בזה השכיני מאירה ע"י יסוד
כרפי' בתיקוני הכלל שאין לך דבר שלא יתוקן בתשובה
ומה שפירשו בזוהר שאין תלוי בתשובה היא שתשיבתו
קשה ואף זה מכלל קושי התשובה שראים לו שאינו תלוי
בתשובי ואין לך דבר שעומד לפני התשובי ואף אם
שמעת שובו כנים שובכים חוץ מפלוני כענין אלישע אחר
אל תחוש שהרי אלישע אחר סוף סוף [ע"י תפלת אחרים]
נתקבל אפי' שרא שב כ"ש אם היה שב שהיה מועל לו יותר
ויותר אלא שסגרו דלתי התשובה בפניו והיה צריך
להפציר עד יפתח הפתח והוה מה שאז"ל כל מה שיאמר
בעל הבית עשה חוץ מצא בעל הבית דהיינו הקביה כל
מה שיאמר לך עשה המצות עשה חוץ מצא שאם יאמר לך
צא מביתי ואל תכנס כענין אלישע אחר אל תשמע לו
אלא תכנס בתשובה כי זה חשקו של בעל הבית אלא שמטעה
אחד:
להתמיד התשובה שנה אחר שנה ואכי ישכח כמה
פעמים הנעים לברואו כי כל עונותיו ספורים
וזכובים ואם לאו הרי יולית מזמנת ליפרע ממנו סך
עונותיו מה שנתחמס בין וברותיה שם יפול ואין מקום עד
יעכל כל הרע כי הקביה נתן כח ברשעים לסכול פורענותם
ועל כל חימים וחימים נפרעים ממנו מחדש והטעם כמו
שאמר [בראשית לר'] לשכב אצלה להיות עמה ואמרו
לשכב אצלה בעה"ז להיות עמה בעה"ב עד יקבל עונש כמ"ש
רשב"י ע"ה ששם עונשו ולא נעתק לשונו עיין שם ולכן
(ד)

כז

תשיבתו קשה שצריך לעשות תשובה על כל פעם ופעם
שהרתיח עצמו בשכחת זרע לבטלה עוד כתב מורי ע"ה
כענין ויהי ער בכור יהודה ואינון שנא' בהם וימתם ה'
וס' רבתינו ז"ל מכאן שהמוציא זרע לבטלה חייב מיתה
לשמים והטעם הוא כדפי' לעיל שהטפה היא היוצאת
לבטלה כיון שלא באה בנקבה מיד החיצונית מוסגת שם
ולוקחת המים הרע ההוא ועושקת הנשמה שהיתה ראיה
לכא בטפה ההיא נמצא שיש ביד החיצונית כל אותם
הנשמות הראויות לכא באותם הטפות וכאשר האדם
נושא אשה ולא עשה תשובה הראויה החיצונה מזמנת שם
אותם הנשמות המהורות העשויות בידה ובניו מתים כשהם
קטנים בתוקפא דאימהון כרפי' בסכא ובהיותו מצטער
במיתה בניו מתכפר לו מה שהיה חייב מיתה לשמים שהרי
גם כן הוא מת בקצת ובלבד שיעשה תשובה מכאן ואילך
ועל העון הזה נאמר [ירמיה ב לר'] גם ככספך נמצאודם
נפשית אביונים נקיים וכן מה שפי' רז"ל שהעקנו כראש
הפרק שוחטי הילדים שזה שוחט בניו ממש וכדפי' הרשב"י
ע"ה בפרשת ויחי שהעקנו לשונו לעיל ולכן אינו רוא'
פני שכינה שאין שכינה מתגלה לו כמו שמתגלה לשאר
הצדיקים אלא אם יעשה תשובה הראויה וכמו שיתבאר עד
כאן קיצור כיונתו עוד בענין המוציא שכבת זרע לבטלה
דברי הרשב"י ע"ה ז"ל ת"ח כל מאן דאפיק זרע לבטלה
לא זכו למיחמי אפי' שכינתא ואקרי רע דכתיב [תהלים
ה ח] כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע האי מאן
דאפיק ליה בדיה או במיאי אחרא ואי תימא האפיק
באינתו דלא [שאינו יכולה להתעבר] מתעברי הכי נמי לא
אלא כמה דארמון ועל דא יבעי בר נש מקורשא בריך
הוא דיומין ליה מאנא דכשרא דלא יפנים זרעיה דמאן
דאפיק זרעיה במאנא דלא כשרא פנים ליה לזרעיה ווי
למאן דפנים זרעיה עכ"ל ובמעלת מי שהוא נזהר בהוצא'
זרע לבטלה נחבאר בתנא דבי אליהו הובא [ס' ש"א
רצ"ח ע"ג] בילקוט בס' משפטים בפסוק וישלח את נערי
בני ישראל ייערו עוליו"ל תנא דבי אליהו זשיה [דברים
לג כו] אין כאל ישורון אשרי אדם שיש בו דברי תורה
לאמתו ולא יצאת ממנו שכבת זרע חנם ואפי' הוא
ישראל ראוי הוא להעליעולה על נכי המזבח ככהגדול שני
[שמות כד ה] וישלח את נערי בני ישראל יוכי הנעשי
עצל מן העבירה ולא עשאה הרי הוא ניוון מזיו השכינה
שנאמר [שם כד יא] ויחיו את האלהים יאכלו וישתו עכ"ל:
וכשם שצריך לשמור הבדית מהוצאת זרע לבטלה כן צריך
לשימרו מנדה שפחה נכריה זונה וס' ענין זה [ס'
כשלה דף ס' ע"ב] בזוהר ז"ל אמר רבי יצחק ודאי מאן
דובי בצדיק זכו בנצח והוה ואלין אינון תכתא דאיתברכא
בהון כנסת ישראל ומאן דובי בהו זכי במלכא מרישא
ועאל בכלהו ארבעה ולקבל ד' אלין נטרא להאי [ברית
קורא] רישא קדישא מד' אלין נטירו דכנסת ישראל
[כששומרים עצמם מלמא בנדה] אסתמרותא דנר' נטירה
דצדיק אסתמרותא דשפחה נטירו דנצח אסתמרותא דנכריה
נטירו דהוה אסתמרותא דזונה ועל דא לקול ה' אלהיך
דא כנסת ישראל אלהיך כמה זכאן ישראל לקבלא אפי'
שכינתא באסתמרותא מנדה ועל דא תנינן כתיב [ויקרא
יח כט] ואל אשה בנדת שומאתה לא תקרב לנלות ערותי
מאי לנלות ערותה דא כנסת ישראל ובהאי אחידן ומתקשרן
מלין אחרנין דכנסת ישראל איתקשרת בהו והא אוקשרת
מלי' והוישר בעיניו תעשה דא צדיק כמה דכתיב [תהלים
לד יז] עוני היאל צדיקי לאיסתמרא משפחה והא אוקימני
מלי כמ"א ושפחה כי תירש גברתה דגרים לצדיק לאיתרבק'
בשפחה

בשם

בשפחה והאונת למצותי דא נצח לאיסתמרא דלא ישקר ביה דלא יעול רשימא דא בבת אל נכה לא ישקר ננצח דכתיב (שמואל א ט כט) וגם נצח ישראל לא ישקר ומאן דנטייר קיום מצותיו דכתיב (שמות לז י) כי לא חשתתוה לאל אחר . ושמת כל חוקיו דא הוד לאיסתמרי מן זינא וזולא הא כמה דתנינן אמר רבי יהודה מ"ד (תהלים מד ד) הנור חרבך על ירך גבור הודך והדרך אלא כל מאן דמויר רמייה ושוי דחילו דחרבא שנא חקיא לזכרין על ירך מאי על ירך דא רשימא קרישא כמ"ד (בראשית סד ב) שים נא ירך דתחת ירכי . ד"א הנור חרבך כלו זרין ואתקו צירך בישא דאיהו חרבך על ירך על ההוב רשימא קרישא לנטרה ליה ואנטר ליה כרין איתקרי גבור וקב"ה אלביש ליה בלבושיו ומאן דבוש דקב"ה הוד נצח דכתיב (תהלים קד א) הוד והדר לבשת אופ הכא הודך והדרך וכרין איתרבך בר נש במלכא קרישא כדא יאזר מלאן ולהלאה כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשם עליך כי אני ה' רופאיך עכ"ל : הרי מהמאמר הנה נלמד ענין שמירת הברית בדי הנזכרים : והנה בכלל שמירת הגדה צריך לזהר מליגע בה כמו שהאריך הפוסקים בזה ולכן צריך כההוי את האשה דיני הגדה "לכישת כחונה לבן" וחליפתה וריני החיציה והטכילה שבכמה דברי אישור שלא תדע האשה בהם ונמצא בעול גדה . ואיפשר שלה כיון רשב"י ע"ה כאומרו כמאמר בענין הגדה ובהא אחידן ומתקשרן מלין אחרינן כנסת אתקשרא בהו : גם בה מבואר במאמר מעט השומר הברית הנקרא גבור ומעלתו כע"כ שהב"ק מלבישו בכבושו שהם נצח הודו וכן במעלתו כמ"ש בסוף המאמר וכרין איתרבך בר נש במלכא קרישי הוא התפאר ומתקיים בו סוף הפסוק כל המחלה אשר שמת במצרים וני כי אני ה' רופאיך : כי כיון שמתרבך במלכא קרישא יונק הרפואה מאריך אנפין ומלכא הן אתה שומע דא ח"ו : וכן במדרש ילקוט דרשו פסוק איש חרו בו על ירכו ז' ירכו על אזהרת הברית ז"ל ר"א איש חרו בו על ירכו ז' המילה מפחד כלילות שהם זהירים בחטא שהוא מושג בקילה עכ"ל : ובענין פנס הברית באשת איש או הבא עד נשגו' נתבארו כוונתו ובמדרש רבותינו בענין פנס הברית באשת איש או הבא עד הגדה או השפחה או נכרות או זונה ראינו להעתיק מצות רבותיהם כדו שירא החומא בשומעו העיני . אמרו במדרש רבא פ' כי תשטה על פ' (מיכה ב') קומו ולכו כי לא זאת המנוחה בעבור טמאת החבל וחבל נמרץ אמ"ל הקב"ה על שאר עבירות היתו מאריך אפי עמכם : כיון שפשטתם בניאופ קומו ולכו מהו וחבל נמרץ אני אמרתי כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו אני נטלתי יעקב והוא היה חלקו לפי שהיה זרעו דומה לחבל שהוא שושלשל זה בזה שהיו כלם מיוחסים בני אבותיהם ולא היה שם ממזרות כיצד כתוב אדעור הוליד את פנחס ופנחס הוליד את אבי שוע וכן כלם והשדשלי באה כך ואתה נכנסת על אשת חבירך וטמאת את נחלה והיאך הוא מונה פלוגי בנו והוא אינו בנו שהוא ממזר פסקת את החבל הוי וחבל נמרץ : מהו נמרץ "גואף" ממזר ירשע" צורך הא למדת בעשרת השבטים שלא נתחם בז דנים אלא בעון הניאופ : ומנין לשבט יהודה ובנימין שלא נתחם גזר דינם אקא על הניאופ שכן ירמיה צווח

ללא כתיב ואלה חסד קרי צים הפ"א צנו'ל כלוונר וכי יש לך עור מה נלמד עליהם סניכוריא ל"ל דלצד צמיוס חסד לצני כל אלס צנוח סנים לטון צנויה כלוונר זודלי חני חייז וכילס חני להציור לזכר ענוסה כל סנס יאחורו ילך לחור סליק בסוכנו :

במלמדים ואם כהן הוא לא יהיה לו בן מגיש מנחה לה' צבאית א"ר היא בר אבא כל הבא על הכותית בארו נתחתן בע"א שנאי ובעל בת אל נכה עכ"ל : עוד במדרש (משלי ה') כי נפת תפוסנה שפתי ורה בני הוזהר מאשה זונה שלא תטעה אותך דבר שפתים ולא תשטה אותך אחר קולה למה ואחריתה מרה כלענה חרה כחרב פיות אמ"ל בני מה החרב אוכל משני צדיה כך היא מאבדת חיו של אדם מחיי העולם הזה ומחיי העה"ב מה כתיב אחריו רגליה יורדת מות שמורידה האדם לעומקה של מות וזהו יסורין רעים שאול צעדיה יסמכו אה ע"פ שנידון בייסורין בעולם הזה אינו ניצור מדינה של ניהגם .

רבעניש סבא על אסמ אסמ וול ספניה בלא י' צרכוס ס"י צווס (ד' ת"ד) ז"ל וכלן אילותא סתן וכלס כיון דלחצנכון צו' צרכוס איתצנכו כסדא כוונמא דלעילא ועל דא מלך דלחסי לאיסחצכא צאינסו אסכא סא סגיס זוגא כציוול עצור צ' קטווס לעילא דסא זוגא דכנסת ישראל צק"צ ציס צלסודיו צוונמא דלסיו צכסנו וצוונמא דלסיו צדינא ס"ס מלך דלחצנכ צלכחו אסכא כללו עסק ציס צק"צ וצכ"י ועל דא קצ"ס לא יסיצ ליה חקוצה דחקוצה חלייל על דיקסחלק ועלמא ססיד (יסעיס כצ' יד) אס יכוסר סעון סוס לכס עד חוסון וליעוטי צטעחא דעלל צחקוצה להסור עלמא וליס ליה לקצלא עונסא ר"א אור סאי מלך דעסקר צכ"י לא יקצלב צחקוצה עד דלחצדן צדינא דגיסס כ"ס מלך דעסקר צכ"י וצקצ"ס וצכ"י סאי ליעכס ליה לקצ"ס לעיעצד דיוקנא דעונצ צלכחו אסכא וכלכיס סנולייל דלכסא ג ר"ס ססס ומונ (משלי כס כד) גזול אצוי ואמו אצוי דא קצ"ס ואמו דא כ"י מלי גזול כד"א (יסעיס ג' י"ד) גזילה סעני צצחיס ומלך איסו מלך דסעיד אסכא אסכא דללו צח זוגיס סניקן סתן כל סססס מן סעס"ס בלא צככס כללו גזול לקצ"ס וכ"י דכסי גזול אצוי ואמו כל סססס מן סעס"ס כלל דא איסו מלך דלחצדק צאינסו לעסני מייס וסע"ג דלסיו סכוים וססני מייס בלא צככס סול גזול קצ"ס וכ"י מלך גזיל דזיגל דלסיו צצצצ צככס סול ווס על סכוים כך מלך דלחצדק צאינסו אסכא דקאוס כוונמא דלעילא צויווגל ד' צככס עכ"כ . סכר סול לליק עססית דא יצבעס כנאל דלוקוטוס ואומר און סעצ דלמכ סל סנויה סול אונלי אסיי צגין דא גזול אצוי ואמו ולל עוד אלל דכר סול לליק עססית מלך סול אס עססית דפגיס דיוקנא וסיקנא דלעילא . כ"ס מלך דלחצדק צאינסו לעסני סול לעלמין אס עססית דפגיס לעילא ופגיס לחסא ופגיס לכפס"ס ס"ד עססית וכתיב (סס ו' ל"צ) עססית כפסו סול יעסק . ובעונס סכס על סכרית ס"ס צווס מלך דלחצדק צאינסו דסכר ענין עניא אקסחצא איסו וסכוס צכא דלחצדק ליה יקבל עליה רוס עקסחצא ס"ס דסא צקקעוטי אקסחצא אצוי צטעחא דלחצדק צכסול איתחא דלחצוי וקסחצא כ"ס דלסיו צכא דלחצדק ליה יקבל רוס עקסחצא * ולל עוד אלל דעבר על אורייה דכתיב (סנוח ל' יד) כי לא סטתוס ללל אסכ כ"י ס' קכא סנו צגין דקיני על סאי צכית ואמ"ל לקניס ס"ס סאי מלך דעלל צכית קדישא צכסיס

לכרוב

לכחות הכוזבים או להפיק זרע מים מאות צדית קדש והעיל
 צדו כוכבא כאלו האי קעו חילנא דעוב ורע וצנין דלחאי
 צד נש דנעו צדלס או שפסא או כותיה או זוכה לחינוך
 (שמות כד) לא העספ לך פסל וכל חמיה ועל צדחא
 דלחעצדי כבוונא לא לחקרינא מוסא ועלייהו לחנוך
 (דברים כו) חורו האם אשר יעשה פסל ומוקשה וכו'
 וסו צסטר מלי צסטר צסטר דעלמא עכ"ל : עוד צעור
 סנא על סכו"י ועל סכ"י (ס' שמות ד כ) צוהר ז"ל
 חלס חינוך דמיי שכינתא מעלמא וברמיין דליורה דקציה
 לא סוי צעלמא וצני ככא לוחין ולא אישמוע קליסון *
 ואין חינוך מאל דקציה צדס בנין ליה מוסאבו הקיף צעלמא
 צד מוסאבו דכס מוסאבא דכס קשי"א מכל מוסאבו דעלמא
 איסאצ חיה וכל דעקצ צדרי"י יסאצבון עמיה ככל חסר
 דלזין חלמיה שכינתא זון קמיהו ולא עוד חלל דברים
 ונעין צנין על ברמיה (פי' חלמיה רעים על עלמו) ועל
 ססא זרעא דיוול דמין דיקצ צד נש לבני כדס ססא
 מוסאבו לבי עליו ואיסא"י צכל (פי' חיצוני) סייסיויליס
 זרעא דלי"ד צססא סעסא (פי' סיס מוסאב) ומסין עליו
 רוח מוסאבו וכל יוני יהא במוסאבו דכא צניינא ויסודא
 דלי"ס מוסאבו רצ ומקיף וכל מוסאבו דעלמא דמיד דלחקרי
 צד נש לבני כד ססא מוסאבו דלי"ב עליו דכס"י (ויקרא
 עו כד) ותסי כד"י עליו ומאל דסכ"י צכס אל ככ דלעיל
 צדית קדש וחקיי"י צכסו חסר דכתיב (מלאכי ב'יא) ובעל
 צה אל ככ ותניין ולי"ס קכא קמיי קציה צד קכא דצדית
 קדישא דלחיו קיינא קיינא
 קדישא רחא דמסיונתחא זנח כתיב (מלכ' כה א) ויחל העם
 לזכות אל צדית מוסאבו מיד ויסר אף ה' צכ"ח ריסי עמא
 דיעי ולא מוסאבו צדיתו אישמועו צקדמיהא דכתיב קח
 חכל דלפי העם וסוקע אהס לבי כנר השמש רבי חבא
 חור חלי כד השמש נגד הצדית דלחקרי שמש ועלייהו לחינוך
 (חלמיה סד יב) כי שמש ומגן ה' אלמיה שמש ומגולא צדית
 קדישא זנח שמש זנח ואכסיר עלמא אף סכי צדית קדישא
 זנח ואכסיר על גופא דצד נש ומגן מוסאבו חיו לחבא
 עלי"ס דצד נש אף סכי צדית קדישא ומגן עלי"ס דצד נש
 ומאל דנעיר ליה ליה כוקא צעלמא דיכיל למקצ צדית
 דלא סיה כנר השמש ריסי עמא יסמקון צכל דלא דכ"י
 צמוצא דל אי ידעין בנין דמוצא דל עלייהו לקכא ליה
 נקדשא צדיק ססא צדית מאל דלעיל קדישא דל צכסות'
 חסרא עלי"ס כתיב (שמות כב) לא ימיה לך אלמיה חסרמיה
 על פני לא שסחוסא להס ולא העצדס כי חכמי ס' חלמ'י
 אל קכא וכלא קכא חרד ועל דל אישמועיה שכינתא מוסאבו
 מאל דעסק צדית קדישא חרד ועל דל אישמועיה שכינתא מוסאבו
 עסקר צעמא קדישא צדיק ססא מאל דעסקר צמוצא דלחכא
 מוסקר ציס צמלכא ליה ליה חולקא צלמא דיסרלל אי לא
 צחילא דחויצחא (סי' יחור) חדיר צבי יוקי ססא ומור
 (סוסמיה צ' יב) ויעצו חלמיה חסרמיה ובו חלי ויעצו
 דרו וינייחו צדית קיינא קדישא סוי (סוי מוליס צלל
 סרעם) גזין ולא סרעין עד לחת דצורה ונדיצה צדית
 לכל ישראל כנח דכתיב (סוסמיה צ) צסר סרעו"ס ציסרלל
 צסרמז עם צדית ה' מאל דקעיל צני ססא דמסערמא
 קיינא

קיינא עליו כצוהר צוהר (ס' צדית דף ה' ע"ג) ואלס
 דוד סיה מתיירא מדומה עם סיוח ססיה דכצד צדית'
 שכל הסולך למלמעה צית דוד גע כתיבת סיה כותב
 לאסמו ועכ"ל סלל סנר אות צדית ככאוי לא סספיקא
 חורמו להגין עליו עייסקרין ואנורו חיל סקוד העיה חלל
 סקסדרי וסלכס כמותו צכל מקום סני צבון דצד וה'
 עמו ססלכס כמותו צכל מקום מיי ספנס צו צלי סספיק
 ויי סיה עליו קיינא חלל ודאי יוסק ציד דומה וסני
 דוד עם כלום מלי"ו סקבל קיינא וייסקרין צמעי"ת כותב
 (חלמיה קע כ) צרכי כסלו מלס וסלל זנח סכטרל מוסלכו
 ככא ססיה על זנח סמטא צלוריס ססרבו צכצד צני עמו
 סמור סס צס' צדית חלל זנח סמטא צלוריס עוכס'
 כתיבת עלי"ס וקבל ויעכא כתיבת סיינו ע"ס לו כסן
 סכצי"א (סמואל צ' יא) סני מקיס על"ד רעס וחצי"ת מיי
 שמוע צדית כנח לרי"ד סילטער צסני"ף וחעי"ת כל יעוי
 כנו סעסא דוד ואלס ימור מיי סילמור סססורס ומסרמ
 עון סלל דוד העיה עוסק צמורס סיה יוסר זנח סלכו
 עוסקים כלפי' זל והיה צו ריה סקלס לזנח סנ"ף עלמו
 צכנס ולא סמק עלמו על עסק סמורס יונס ולי"ס סייכר
 לו עונו : חלל ודאי זנח סמורס ססמורס ומסרמ סו"ד
 ספי' ססמור צדיתו יונס ע"ס צסערי סקיצה צענין זנח
 סמורס צ' ססמורס צממילוח סקדיס סמכסריס על עונוסיו
 ססירט ססולין לו מתיסקרין עד סו"ד כן סעוסק צמורס
 ססרמ סיה סמלכיקין לו עד סקצו חלל ודאי סלרי"ד
 לעכר זענוסו צסינוסיס וצמעי"ת כלי ססיה חורמו
 רל"יה כנו ססמלככו צסער ססמצי"ת : וצסרע מיי סמטא
 צצדית סססנס צו סקול כנגד כל סמורס כולה סממעלות
 סממור צו חיל דעו גודל עונס סגיס צו סמלככו צממעלו :
בתיהוניה (דף קו) צילר ג"כ צמעלח סממור צדית
 סעליו כחצור ורור כל עני סלרן כיסס
 נקדל על"ד כי יד"ד כסו צצדית צלמורו מיי יעלס
 כו' ססמיי"ת ר"ח חיל"ס יק"ס יד"ד וכל סמקערי"ס ריחל
 לנכו : ומוך עוד צסלמ' דף ק"ד וצ"ג מאל דנעיר צדית
 חיל"ס דלחיו חוסמא דלי"ס ז' עות ונכ"ס דלחיו סען
 ונכר סעו מוסאבו מלכ"ד סמורס ולא יסקצו לגציה ולא
 ימוע על יד"ס ומאל דעסקר צצדית חיל"ס סו"ד מוסקר צמוצא
 דמלכא דלחיו רפ"ס ציס קד"י מלכר יד"ד חלבו ח"ל
 זכאי קרל זממע מיי יעלס לכו' ססמיי"ת ר"ח חיל"ס ק"ס
 יד"ד וצ"ד מאל דעסקר צצדית חיל"ס סמלכ"ד מניס יד"ד
 וקד"י וקרי"א עלי"ס סען דלחיו אל חסר מיוול קרי"א צמור
 ד' ד' חלבו יקס חמור קרי"א צמור דקד"י מלכר דלא
 חיו דל"ק (מדצד יב ג) חס עקדס ס' ענח חס לא חצ
 צחויצחא וקציל כנו יס"רין לאצברל ססור סיוול זממן
 קס סמור דל"י דלחיו לרע"ת מוסלר צכמה מרעין (פי'
 חלמיה ומכאצרות) ומסכסין עד לל אישמוע ציס צכר
 דל"י עסרל ורזל דולה (ויקרא יד) ועסר חסר יקס
 ועס חס סצית צגין דכס עסר לחמו עד דלחככנס ומסור
 צכרל לא יז"ת מני"ס : ועוד סכצו כנו' זנח מוסאבו חלמו
 מוסכין כבוונא דל עני חכפוי מוסכין וסל אוקמיי'
 [חלמיה יב כו) ככוס זלות לצני חלס חלי ככוס זלות חלל
 מאל דלילטער"ק לצדיות חכפוי מוסכין ככוס (ס' עוף ח'
 סו

כמה דג... כח

מגן... חסר... יוסק...

דל"י דל"י... דל"י דל"י...

עוד לרד לזכור שלא יזדון באשחתי חס ועצת לבנת
וצרכו זכרון שאין ייחוד לעשיל אלף ע"ל לדיק אלף
צומנים האמורי כדכתיב (ויקראל זורח) שער סמוכה קדים
יסים קבור טסה ימי העעסה וציום טסה יפתח וציום
סמלם יפתח (ס' נח 77 ע רט ע"ג) צוהר זול צפוק
זו סליקלה חיה לאיסחכלה ציה לחיהו רח צום לחיטור
יסים קבור ו' ימי העעסה וציום טסה יפתח וציום סמלם
יפתח אמתי יסיה קבור כל חינוך ו' ימי העעס' אלף חלון
יועין סחול סרעאל לח יסיה קבור ללא לאיסחחשאל סחול
צקידשא וציום טסה יפתח וציום סמלם יפתח לחיהו חלון
שמוס' לקודשא צקידשא וציום יפתח סקידשא לאיסחחכלה
צשטשא עכ"ל לענייננו וימי העעס עוקבס בחיקון לעונה
סיח סיה טעצת לבנת וכן אמר עיד (77 י') בחיקונים
ועוד צכל עץ לא לדיק לחיהו עץ פרי עטסה פרי למימי
ולא ציוט טסה דמון זוגאל דשכיתחא עם קציה וחמון חיה
ליס טיסח ועלום לחיטור (חלים א ג) וסיה בעץ סחול על
פלגי מים אשר פניו יחן צעחו לח עחו דלדיק לחיהו ליל
טסה למימי פיסין כשחמון חחחין ציסחלל צע"ס לחיטקריחו
פנים סדסוח עכ"ל :

עוד

תקונים (77 ל"ד ע"א) בחיקונים דקס טס צענין
העניות ואמר לחיכ ואשיב לחיטור כל לחיטורין
צקסין וצשחא ויסיד לחו צחחיהו דלעילא אלף כד סכיתחא
ללה כל ספירן כחמי עונה ולית סיורול צס וצין עשר ספירין
וכד כחמו לחילצשו צציה יומין סחול סיה ענפין וכו' ואמר
לחיכ ואמתי חיה סיורול צבין דלית לדיק לחיהו צציה
סמון וזחא למלס חין לדיק צאכץ לחיהו יונח לחיהו צציה חון
וצשחא לחיהו יונח צציעלח סמון קציעס ויסודי דסמי דידיד
וכל ספירן וצ"ד ח"ס וצוויסיו מליני טסה ללילי טסה דסח
עדיו חינוך ודחי לחחא צכל לעילא לחיטור לח יגיד רע :
ולדיק דקריב לחחחיהו ציומין סחול ססיה צן דעציד (ס'
סנולד חוחחיהו ציה) עליה לחחחיהו לדיק ורע לו דגריס
לחיטעציד קדס סחול לחיהו יוס ס' וצסחוס זונח לחיהו רח
דלדיק ורע לו צכל לעילא לחיהו ענוס וקלץ וסירוד עכ"ל :
ונה סחור לחיטעציד קדס סחול ס' כי מזה לדיק נקרה יוס
סצציעי וכן ס' בחיקונים (77 ס'י) צכל מועלס דלדיק
יוס סצציעי צים לחיטקריחו כל ספירן צציעיו סהעטסעפס
צחיקונים חיקון חלחון חחחיהו חחחיהו ע"ס ססודו סוד לחיהו
ז ססוד צלדיק דסייני י' על ו' עננה על לחחחיהו : וכיון
ססוד סצציעי סח קדס כדס' בחיקון וימי וחינחחחחיהו צחול
סלח לערב קדס צחול עכ"ל :

ובן

וחוקון חוח צציה לנגות סוד לחיהו ססוד לדיק ויחל
סמיה דכתיב (חלים ע"ג יד) סוד ס' לירלו * וכן
לחיהו צציעים (חיקוני זוכר חדס 77 כ' ע"א) כחלל
אליליו צכתיב יד וכל חון וננלי חון ללדיקייחא גריס
ללדיק לחחחיהו צציו לחחחיהו ולסכיתחא לחיכ ח' לחיטקרי
וצסחוס זונח (דחיל י"ג) וסעשכיליס חחחיהו חוסכ סרקיע
עכ"ל וגס חחחחיהו חיקון חחחיהו צענוס סמונעיס עלום ונלקרוח
כדס' בחיקונים חיקון חחחיהו צענוס סמונעיס עלום ונלקרוח
צכחחחיהו סקצלס ז"ל צקילור לחחחיהו עצדין לחחחיהו יצעה ולא
צעון לחחחחיהו צכחחחיהו צקצלס דגחחחיהו לחחחחיהו צכציעו
למיעבר

למיעבר עונג שבת ולא עביר איתחפך ליה עונג לנגע
צדעת וחריב ביתה וממוני עכ"ל : וכן בעונג אמר בסוף
רף יח) : עוד (חיקון כד טט) בחיקון כ"ד בענין עונג
שבת וצריך לקיימא ביה עונג דחיהו צדיק דנפיק מעדון
דחיהו בינה עלמא דחתי : להשקות דא שכינתא תחיה
ונחיהו חיהו ו' דנפיק מן ז"ה ואזיל חמש מאה שנין דחינו
חמש ספירן וממי לצדיק לאששא מניה נחחא דחיהו ה'
(ראשית ב כד) ועל כן יעזוב איש את אביו ואח אמו
ורבב באשחו עכ"ל :

עוד

בענין הצדקה שיהיה זוכה למדרגת צדיק ס'י (פ'
בהר ד' ק' ע"ב) בזהר ז"ל וכי תאמרו מה נאכל
ר' יהודה פתח (תלים לו ג) בטח בה ועשה טוב שכן
ארץ ורעה אמונה לעולם בר נש יהא זחיר כמאר' וירבב
לביה כמתימנותא עילאה בגין דיהא שלים כמריה דכד
יהוי שלים ביה לא יכדין" (להרע) לאבאשא ליה כל בני
עלמא ת"ח בטח בה ועשה טוב אלא הכי תנינן בעובדא
דלחחחיהו איתער עובדא דלעילא והא אוקמיה ועשיתם אותם
כביכול אתון תעברו והון בגין דחיהו איתערותא דחוכון
דאתון עבדין לחחחיהו ויתער לעילא ועיד ועשה טוב כתיב'
ואין טוב אלא צדיק דכתיב (ישעיה ג'ו) אמרו צדיק כי
טוב כיון דאתון עבדין הא ודאי האי טוב איתער כדיון שכן
ארץ ורעה אמונה וכלא חר' שכן ארץ עילאה : דהא לית
לך היכול למשרי בהרה עד דיתער האי טוב לגבה כיון
דאיתער ליה כביכול הוא עביר ליה וכדיון שכן ארץ שרי
כגווה איכול (פריה) איבא אשתעשע בהרה : וראה אמונה :
דא ארץ וכל חר כמריא (תהלים צ"ב ג') ואמונתך בלילות :
ורעה אמונה הוי דכר לה לכל רעותיך ואי לא תתער לקבלה
האי טוב אתרחק מינה וכל תקרב בהרה לא תקרב לו אתון
נורא יקרתא : ואי תקרב בהרה דרחילו כמאן דרחיל מן
מוחא דהא כדיון נורא דליק ואוקיד עלמא בשלחובין
וכיון דאיתער לקבלה האי טוב כדיון (איוב ככח) ותגור
אומר וקס לך ועל דרביך נגה אור ת"ח בני מהימנותא
סדברי להאי רעיהון בכל יומא מאן איניו בני מהימנותא
איניו דמתערי האי טוב לקבלי' ולא חס על דליה וידעי
דהא קב"ה יחיב ליה חר כמד"א (משלי יד כא) יש ספור
ונוסף עוד מ"ס בגין דהאי יתער כרכא לקבליה ודא י"מא
האי שעחא מאי אעביר לחחחיהו אלא קב"ה יחיב ליה כרכאן
עד בלי די כמא דאוקמוה עכ"ל :

באשר

יתחלל המעיין במאמר הזה ימצא היות הצדיק
חיקון לפנס אות הברית והענין שכמו שבעין
הפנס מסתלקים החסדים מצדיק שהוא כולל הי חסדים
כדס' באידרא והוא נחר יחרב ויבן ולכן נקרא טוב :
כן בצדקה מסשיך החסדים להמתיק הרגלים והוא ייחד נמור
כסבואר כמאמר : וכן מבואר ביותר בזהר (פ' בחקותי דף
קינ ע"ב) ז"ל בכדרכי שמעון ואמר ווי לבני נשא דלא
רע' ולא משגיחין ביקרא המאריהון מאן עבד שמה בכל
יומא הוי אימא מאן דיהיב צדקה למסכני' יוסף דבריו
זכא חולקיהון מאן דוכי למעבר שמה קרישא לעיקא בגין
כך צדקה סליק על כלא והגני מילי צדקה לשמה דהא
איתער צדקה לצדק לחברא לון כחרא ולמהוי כלא שמה
קרישא כדקא יאות דהא צדק לא איתחוקולא אישתיילסאלא
בצדקה דכתיב (ישעיה נד יו) בצדק' חכמינו וכנסת ישראל
איתמר בגין כך ועשיתם אותם יגו' עכ"ל :

ובפרט

אם יזכה להיות גבאי צדקה שהוא עומד
במדרגת צדיק ונוטל שכר כנגד הכל וכן
ס'י בזהר (פ' יגש דף ר"ח ע"א) בפסוק (תלים ק"ב א)
פור נתן לאביונים ז"ל ובגין כך פור נתן לאביונים דא
צדיק צדקתו עומדת דא כנסת ישראל בגין כך איהו קיימא

ברוא רשלם בקימא שלים ירשע יראה וכעס דא מלכות
עע"א ת"ח מלכות שמים איה בי מקדשא לקיימא כל
מסכנין בנו צלא דשכינתא וצדיק דא אקרי גבאי צדקה
למיהו ולמיון כללא דכתיב פור נתן לאביונים בגין כך
נבאי צדקה נמכי אגרא לקבל כלא עכ"ל . וכל דרוש
הצדקה שהעתיקנו לעיל מבואר שם ולא העתיקנו לשונו כדי
שלא להאריך : (וגם יכוין בכל יום לעשות עצמו צדיק
ויתן צדקה רוחנית כמ"ס בתיקוני' (דף כט ע"ב) ז"ל
ואלץ דיהבין דיונא לך בימינא דאיה צדקה צ' תשעה
אמנים ד' ארבע קדושות ק' מאה ברכאן ה' חמשה
חומשי תורה עכ"ל וכמקום אחר ס'י כי מצד"ק הם י'
קדישים שצריך לענות בכל יום : (גס) הוזכה למדת צדיק
הוא להיות אוהב שלום וירדף שלום כנודע כי מדת
צדיק נטרא שלום וכמו שהוא הפירוש השלום כן בקש
לתוך השלום בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו : וכן
מבואר בפסיקי דרע"ה (תלים לד יו) מי האיש החמץ הייט
אוהב ימים לראות טוב ואמר סוד מרע ועשה טוב בקש
שלום ורדפו ובחינת אוהב ימים לראות טוב הוא תיקון
למדת צדיק וכנגדה אמר סוד מרע בקש שלום ורדפו שהוא
הנקרא המוציא זרע לבטלה ועשה טוב ותקון מדת טוב ע"י
הצדקה כמבואר לעיל . וכן לסמך גאולה לתפלה כמו
שמי (ישעיה לח ג) והטוב תיקון עשיתי שמת גאולה
לתפלה וכוננה עשה טוב הכוונה תיקון מדת טוב הנקראת
צדיק לסוד הייחוד ולכן צריך ג"כ שיבקש שלום כדס' :
ובחינה זו העשה ובחינת סוד מרע הנוגע לבחינת פנס
הצדיק הוא שמירת הלשון מכל דבר הפונס בה כדס'
לעיל בענין נצור לשונך מרע שהפונס לשונו מטמאין אותו
ואין צריך להאריך יותר בזה ובכלל תיקון מדת השלום
הוא שיהיה שומע חרפתו ולא שכינן שמרת השלום
קמיגורו ויקבל דין שמים בסכר פנים יפות וידר מפני שחטא
בענין כה שבע קבל עונשו כאשר חרפו שמעי בן נרא
ואמר (שמואל ב יו) ה' אמר לו קלל ושחק .

עמוד שש כתיב יצא ככל יוסף ויחלל את עצמו
כעש בידו ז' ספרים

וקודם חסכון הוא למעלה זריעה לזרע שיש שם קדוש
 כדפי' שאלת נשא וכן קולו לזכב צרכות זים שמו כדפי'
 סקוק זה (פי' חכמה דק קס"ט) צוהר ופי' סרוכב ערבות
 היא אינא עילאה ע"פ. ועוד צונקת קועה קילמד אדם
 מדעה קונו שלא השרה שכינתו וכו' הרי ענוה בסקציה
 וכל מליחות ענוה ימלא יוחר צודה הפחחוכה שיהי שכינת
 של הקצ"ם ונקרחת לצנה והלצנה היא פרוכה ענה
 שחמעט אורה ואמרו צונקת (פרק ג) חולין שאמר לה
 סקציה יקראו לדיקים על שמו יעקב הקטן שמואל הקטן
 דוד הקטן דוד מפני שהיה מרכבה למדה זו היה מקטין
 עלמו והיה אומר לעיר אכזי ונצנה מפני שכן לפעמים
 הלצנה חקרה ולפעמים היה מגדיל עלמו (שמואל ב כב א)
 וכל הסבך הוקם על וגוי' וכן פי' (ס' סקודי דק רל עב)
 צוהר ואמר שם ודוד מלכא איהו שפיל גרמיה לגבי קצ"ם
 דכל מלאך (א) דמלאך גרמיה קני קצ"ם איהו זקיק ליה על
 כלא וצנין כך איתרעו זים קצ"ם צהאי עלמא ובעלמא
 דחיי' בעלמא דין (מלכ"י צ"ד לז) וגרמיה על העיר
 שזחה למעני ולמען דוד עבדי' בעלמא דחיי דכתיב (ישוע
 ג ד) וצקשוחת ה' אליהם ודוד מלכא ודוד מלכא ודוד מלכא
 מלכא צהאי עלמא ודוד יהי מלכא לזמנא דחיי ועל דא
 אמר (תהלים קיח כב) אכן מחסו הצדיקים היתה לראש
 סנה. תא חיי צשעהא (ב) דקיהרא איתעצרה כהוראה
 ולא נהינה כדן איהו צמקכנתא בכל קערין ואיתקדרת
 וליה לה סהורא כללי' וכד שמשא אהרד לקבלה ולחסי' לה
 כדן איתקטע לגבי כווקד' דאיתקטעה לגבי דכור' ודן איהו שלעא
 צעלמא ועל דא דוד סוה מעער גרמיה צהסוה בוונא
 וי' א' לזמנא איהו וצכנא ולזמנא איהו צעור' צעהורי'
 כלי' וצג"כ סוה אמר (סס קיע קמא) לעיר אכזי ונצנה
 ועם וכל דא סקודיק לא שכתהי. כבוונא דא חיה ליה לצר
 כש לאשעלא גרמיה בכלל לזמני איהי (ד) מלכא דקצ"ם
 איתרעיה זים וזא איתקויה דכתיב (ישעי' כו עו) וזא דכא
 וסבל דוח עד כאן לשונו. ולכן הענינים שלצב נקצר וכדכא
 הם מרכבה לעדה זו וכן פי' (ויקרי' יט ד' ע"י) צוהר זל
 חבל' זא חיי דכל בני עלמא לא משתבחין קריבין לזמנא
 וי' א' חיי' מלאך דאיהו איתתת צהו ונאן אינון לב
 סבך וכדכא וזא דכא וסבל רוח חלין אינון מלאך דמלכא
 עכ"ל. וכן אמר (ויקרי' רבא פו) צמרש על פקוק (תלים
 כא יע) וצמ' אלהים רוח נקצרה זל אמר רבי אבא צר
 מרין כל' ספקל הקצ"ם צנהוה סקטיר צאד' סבל
 צנהוה עורח' סבור או חרוץ או יבלת והכסיר צאד' סבל
 לצ נקצר וכה אמר רבי אלכסנדרי שהדיוע הזה הם
 משתתק הוא בכלים שצורים גנאי הוא לו אבל הקדוש צרוך
 הוא כלי משתתקו שצורים שחומר (סס לז יע) קרוז' לה נקצרי
 לב (סס קמו ב) סהופא לשצורי לב (ישעי' ג נו) וזא
 דכא וסבל רוח (תלים כא יע) וצמ' אלהים רוח נקצרה לב
 נקצר עכ"ל. וההב"ל הוא כי צכל האלילות ימלא הענוה
 כל יודיגה כפי צחינתא. (ד' רע"א) צחיקוים פירשו
 שכי' נקראת ענוה ז"ל וענוה (ס) קטירא צחיתו סה"ד
 (משלי כב ד) עקב ענוה יראת ה' ונאן דאיהו זים יראת

[א] משפיל עלמו לפני הקצ"ם הוא ונציהו על הכל לעמוד לצד [ב] צחקוין הלצנה [ג] פעמים שקרה עלמו עני ולפעמים עשיר
 כ"ל גם אמר שזורה נפשי כי חקיד אני : (ד) חפץ : [ט] קשורה ציכאה :

דג' נר' איתתא עאמרי אוחו זכ"ל קיטת' למנו יו' 7704

שהאדם יחשוב עלמו לאין נכד גדולתו ית' שאין לה סוף
 והכליית כמו שהארכנו צעור היראה פא"ב. ועל זה אמר
 משא רעיה ונחמו מה' וכן איתער לומר שמתעשר זה נקראת
 סהכמה מ"ס כדפי' צוהר מ"ס שמו. ונלצד הערש הסודע
 שהוא סוד השם פעולה מ"ס והוא אלהים איתער שלטעם
 הסוכר חקרא מה שיהי חופצת עלמא לצליה נכד מאלילס
 והוא כענין וכל דיירי ארעא כלל חשיצין. וכמו שהכתיר
 אין פנס מלך החמוריים יונעסו מלשפיע שצו שלא יפקק
 לעולם גם האלי' אפילו אם ימלאו כנגדו לא מפני זה
 ימנעו מלשפיע כמו שכלמיווי לא חקוס ולא תעור וכבר
 נודע מה שפי' ז"ל צענין סקיומה והנמירה. כנלל כפי' דין
 החורה חייב אדם לסיות עני וסלא יסיה צלבו סוס (ה)
 עיכא על חצירו : הג' במוח לריך שיפנה
 משפצתו מכל עיווק וגיעול וסיסיה דצק צחורה פנין
 שהמשפצה דצקה למעלה לינק ועל זה היו חזרין סרס"ז
 ע"ס ומציוו סלא סיו סוקקין משפצתן אפילו רגע כנודע :
 הג' במצ"ח לריך סלא יעני מלחו כמו שחומר (ימיה)
 ג ג ומלח חקס זונה סיה לך וגוי' אלא
 יתוודך נשך לזון לכל אדם כמו שהמלח העליון נקרא
 מלח לזון שעל ידו ומחללים הדיבין שבעולמה הסחחונים
 כך לא יתעורר ממוט קטעה ומחלוקת לקום אדם
 קטן וגדול אלא הכל יתורו ומנו אפילו הסככים :
 בעיני' לריך שתיסה עיני פקוסה לרחם על הענינים
 ולהסגימ עליהם כמו שהעין העליון עליו נאמר
 (תלים לג יח) סנה עין ה' אל יריאיו למחלים לסקדוכן
 (סס קכא ד) סנס לא ינוס ולא יישן שומר ישראל שהוא
 שומר ועשגים ומרחם לעולם ואפי' אם ימלאו הסחחונים
 לא יסלק שגמח רחמיו מהם וכן לריך שיהיה לדיב וחתן
 צממונו וסיהן צעין יספ וסיסיה עוז עין שלמעלה צעין
 העליון נאמר (משלי כב ע) עוז עין סוה יצורך והזוכה למדה
 זו יאריך ימים כמו שאמרו צונקת מבלס סרק בני העיר שאלו
 לצבי נחויאל בן סקנס צנה סארכה ימים אמר וחתן צממונו
 סיהי' והעמש כי כל המקסיד מורה על קמיעו סהוה דין
 צקוד צצרים אבל מי סהוה וחתן מורה על סקד סהוה
 נוטקווחר אפ"לני שאינו רחוי וכל מדות אריך ומורות על סקד
 סגוור ועל סווחרנות צלי סקפדה כלל וסס וקוס אריכות
 סיונים ולכן מואריך ימים מדה כנגד מדה וביואל צזה אמרו
 על חיוצ ססיה וחתן צממונו אמרו צצ"פ ס"ק אמר רבי יוחנן
 גדול מה שנאמר צחיוצ מנה סכא' צצצרהס דחינו צצצרהס
 כתיב (ראשית כב ג) כי ירא אלהים אדם וצחיוצ כתיב (חיוצ
 ג א) סס ויער ירא אלהים וקר מרע מואי וקר מרע אמרו
 חיוצ וחתן צממונו ס' ומסגו סל עולם סלי' סרוני' לחנווי' חיוצ
 ויתרה לו משלו עכ"ל ולריך לומר כי וקר מרע פירש סהיה עוז
 עין כי מי שיש לו לרות עין נקרא רע עין וכיון שאמר כר מרע
 פירוש מלכות ורעות עין והיה עוז סהוה ספך סרע סיה
 וחתן צממונו וכן רבי פרידל ספי' צונקת עירוצין סהארריך
 ימים ססיה ד' מלות סנה צצציל סלא כעס ולמד סהלכס
 לסלמיר' ד' מלות פעמים וכן לריך ססיה סס עיניס כמדה
 עין העליון סהוה סס וסבל לספיע לעולם ועוד סארככו
 צחיקוין סעיינס צעור סקדוסה ססיה :

(ה) קאה : (ז) וסאלו לו ססווחר להעני' סת מלפני סכלל' סיוס' : (ג) סיוסו לכל' סס סמשלסס אולכיה : (ד) סהיהי' קוצל עליו לפני רנו
 להס

לפני קי' יע' 7704

לחכם ויאהבך וכן אמר דוד סע"ה [חלים קמח ח] יסלמתי לדיק חסד ויוביחתי וגו' וכן אם כועס על חבירו טעמה עמו שלא כדון יזכור לו חסד עוצה שהטיב עמו כדי שיחזרה ונמנו רובו וילמוד ויגדל קונו כענין (פ' צחלה) צומכת צרכים אמר רבי יוחנן אפילו צמצם כעקו של הקדוש ברוך הוא זוכר את הלדיקים שנאמר (ראשית יב כט) ויהי צמחת אלהים את עמי הכבד ויזכיר אלהים את הצדקה מה זכירה זכר לו ללבו שהקדש שנתק לאצרהם את הצדקה מה זכירה היא והוא היה יודע ויזכיר עמיל. וזו היא נמש וי"ג מדות של רחמים שהזכיר הכזיב צמי אל כבוד שאלו ומה יכבוד עושימינו שהסיוכה היא שאלע"פ שגון הכלוי היה שילאו בעלי הדון ליפרע ממי טעמה אותו העין הקציה כובש אולם תחת ידו וזכר לו חסד עוצה טעמה נתינתם האדם עם חבירו ויזכור לו עוצתו ויכבדו העין טעמה לו :

עוד מנודת הענוה הם ג' דברים ששנינו (פרק ה) צומכת אצות כל מי שיש בו ג' דברים הללו מתלמדיו של הצדקה חבירו עין עוצה ורוח נמוכה ונפש שפלה וכו' וכו' המפרשים הסבירו כי עין עוצה הוא ההסתפקות צומת שיש לו רע"פ שיהיה לחבירו מומין יותר ונמנו חבו מתקבל ומה שלא המעט שלו בעיניו הרבה ושל אחרים מעט בעיניו ויחשוץ שיהיה להם יותר ומה שהיה חפץ לעלמו והסתבר עין רעה כי עינו לרע צומת שיש לחבירו וקלו עם סודות הרבה יראה לו מועט ושל חבירו אפילו מועט יראה לו הרבה וזו היא קבלה טעמה שיש לחבירו ועינו רעה צומת שיש לו והיה חפץ שיהיה לו מעט וצלבד שיהיה לחבירו יותר ונעט. רוח נמוכה היא הענוה הגדולה והסבר הגאון שהיא רוח גבוהה ומלינו הגאון נקראת רוח כאוונר [יחזקאל כ"ג] והעולה על דמכם כפש שפלה הוא ההתקן מן האהיה ואינו רודף לזלזלות האוונר בעיניו המאכלים והעניות ומלינו שהתאיה נקראת נפש צאוונר (דברים יב ט) צכל אורח נפשך ויבכל אשר תשאלך נפשך ונפש רחמה היא הפכה הוא סודך אחר התאיה ציאלים ושאב דברים לבו מתגאה כדכתיב (דברים ח"ג) מן תאכל ויבצעת וצחית עוצים תצנה וישנה ורע לצדך וגו' ושבחת את וי' אלטיך לך זה פ"י המוציאים ואחריו נעו שאר המפרשים ור' יצחק אברבנאל צ"ח התקנה פ' הדבר הזה והסבירו ואמר שג' אלו הם כנגד ג' דברים שהזכיר רבי אלעזר הקשר הקבלה והתאיה והכבוד. הקבלה כנגד עין רעה שעינו רעה צבל אחרים ומקבל בהם חס ושל צענין המנוונות עד שפניו זה יבא לידי חמדה וגול וגיבנה ואוכלי וכל העצירות התלויות בקנין המנוון כנגד התאיה היא נפש רחמה שהיא רוב התאיה צומת וצומת כלים שאר הדברים האקורים. כנגד הכבוד הוא רוח גבוהה כי צהיות האדם צבל גאה וגאון יבא לצומת חבירו ולקבלו ולהחכיד בקלונו ויחוד פ"י המוציאים וכן פ"י סרז ר' יצחק אברבנאל נראה שגנכת המענה שלם סתם עין עוצה נפש שפלה ורוח גבוהה והם מונע כסדר הקבלה והתאיה והכבוד כדפי. אבל הגנקה שלנו אינה בן וכן גנקה המקיד הר"י יוסף יעבץ ע"ה אלא עין עוצה ורוח נמוכה ונפש שפלה. ויגנקה זו נראה עיקר מן המעט שנבאר. ובי' אלו נמלאו באצרה חבירו והספס צבלעם הרע ופיטקס המוציאים והכז ר' יצחק אברבנאל באר היעז ע"פ ולפי שאינו רוגע למעשה לא העתקנו דבריהם:

פרק שני בם שהענוה היא נעלה מן המנוונות הגדולות שנתפס עד שזלזלות לה לריך שיקדו אל האדם כונה מודם שזיארנו צעור האהבה צענין וינודת ר' פנחס עהרה נציה לדי קדושה ולדעת ר' יהושע צן לוי עכוה גדולה וכולם כן האהיה הוא מדה המעטלת את הנפש ומקום הקדושה העלוכה עד מדינה המעטלת כדכתיב גאורח אדם תשלינו. וכן אה"ל צומכת ע"ה סרקה קמח אריב"ל כל המעיהר נוסל בגינם שנאמר (משלי כא כד) זד יסיר לך שמו עושה בעצרת זדון ואין עצה אלא גיה"י שקיינס לפניה

(לפניה א עו) יום עצרה היום שהוא ע"ל ואמר ליטבא דנובל לכראות שאר כדך הנפלים שנופלים ומקום גבוה נמקום שכל ואין לך יותר שכל מביהם וקיומן לדבר אין למעלה מביה ואין למטה מביה. וכבר נודע שמישקור רז"ל על י"א דברים נגעים באים ואי מהם הוא על גנות הרות ובתכונתם הוכיחו בן זמננו. וצוקי' א' דכתיב (ד"ה ס' א) ובחזקתו גבה לבו עד להסחית' ומונר והעעם לום הוא כי האדם מתחלת צרייתו לא נכרא אלא כדי שיכיר גדלו של הקציה ויעצדו כעצד שומעם את רבו כי אין גאות לצדד להגאות לפני רבו והנה אין גאות אלא לפני ארון הכל שהכל משועבדים אליו כדפי' צעור היכאס פ"ב. אמנם כל הנאללים וכוללים ונעשים הכל מודים בהשגחתו ומשועבדי' לעומתו שידעו שכל מיוחס וטעמם מומן יחצרך אמנם מי שהוא מתגאה מורה שאין לו ארון כאלו עוקר עלמו מוקי' הקדוש למקום העומתה פסם כופרים בהשגחה שהרי הנחת פטר בהשגחה כשהיא לאדם ולאשתו צאוונר (ראשית נח) ופייתם כאלהים יודיע עוז רעו ואח"כ שאמר להם הכתוב שאילון זה אכל הקציה וברא העולם והוא ואתקבל וכו' הרי אורם צומת וכבר צעיקר הכל :

ורבן ליונו ר"ל (אצות ע"ב) מאלד מאלד הוי שכל רוח שאף על פי שצטאר המדות המנוונות המדה המנוונות הוא המנוע שצמדות צענין סענוה לריך אל הקלה האחרון צענין שיתחנק מן הגאון לגומי כדי שלא יחצק צו טען מהקליטם * ולזה אמרו (סרקה א) צומכת סוטה אמר רב כמון לא מיינה ולא מקלחה מי זומר מאי דכתיב ציה (משלי י"ח) מועצה ה' כל גבה לבו עד כאן לשונו. וכדפי' ז"ל שקרא אותו מועצה ופי' שכבר נודע שמועצה היא עבודה אלויה כדכתיב (דברים ז' כו) ולא הביא מועצה אל ציתך וכן אמר לעיל מזה צעונקי הגאון ונקות הרות אמר רבי יוחנן מקום ר"ש צן יוחאי כל אדם שיש צו גנות הרות כאליו עובד ע"ה כתיב הכא מועצה ה' כל גבה לבו וכתיב הסם ולא הביא מועצה אל ציתך. וכדי יוסקן דויה אמר כאליו כופר צעיקר שנאמר (דברים ה' יד) ורס לצדך ושבחת את ה' אלהיך וגו' רבי מנחם צר מניח אמר כאליו צא על העניות כתיב הכא מועצה ה' כל גבה לבו וכתיב הסם (ויקרא י' כו) כי את כל המועצות האל עשו. עולא אמר כאליו צנה צומת שנאמר (ישעיה צ' כג) מדלו לכם מן האדם אשר נשמה באשר כי צומת נחשך הוא אל תקרי צומת אלא צומת אזהרה לגבי הרות ומין אמר רבא אמר זעירי (ירמיה יג עו) שמועו ופאזינו. אל תבצרו רב כהמן צד יצחק אמר ונכא (א' ורס) לצדך ושבחת את ה' אלהיך וכתיב השומר לך מן חשכה את ה' אלהיך וכדפי' אצין אמר רבי אלעזר דאמר רבי אצין אמר ר' אלעזר כל מקום שנאמר השומר מן ואל אינו אלא לא העשה. דרש רב עירא זמין אמר להם משמים דרבי אקי חנוין אמר להם. משמים דרבי אמי כל אדם שיש צו גנות הרות ליקר ונחמטע שנאמר (איוב כד כו) רומנו מעט ואינינו ונפח האמר ישנו צע ולם ת"ל ואינינו ואם חזר צו כאסף מן העולם צומתו כאצרהם אציו שנאמר (סם) והמוות ככל יקפאון כאצרהם יצחק ויעקב דכתיב צמו צכל וכל כל ופיכטי' ז"ל נחמטע ונחציבותו. רומנו מעט כיון שרומנו נחמטעין. ישנו צעולם מתקיים. והמועו ואם חזר ונעטם (א) ויפס לצדך מעלה אמי עליך קאלו שפחת

אינה תשיבה כנגדו שכי' [חלום יא] קטע אן פגוצה אסר...
כל ירוש' וגו' ר' ינאים ודפתי אור נשכה הלמוד ומוסיף...
טפסות שלומר [קלה ז ס] כי בעס צמיק כסילים ינוח...
וכתיב [משלי יב יו] וכסיל יפרוץ אולת רב נחמן צליאסק...
אמר בידוע טענותיו וטובים ומכותיו שאלמר [שם כט כב...
ס"ד] איס אף יגרם מזון ובעל חמה רב פסע עכ"ל וכן...
אמרנו בצרכות אור לים אליהו לר' יהודה אמוס דרב קלא...
חקידא ח' לא חרמז ולא חרמט והטעם דבעל סתם רב...
פסע ועוד אמרי' בפסיס אמר רשב"ל כל אדם הכועס...
אם הכס הוא חמטו ומחלקתו ומנו ואם כזיא הוא כזואתו...
ומחלקתו ומנו חכם ומיכל מנוסה דכתיב [וידבר לא יד...
ויקליף ונשה על פקודי הסיל וגו' וכתיב ויאמר אלעזר הכסן...
אל חכמי סלצא וגו' אשר ליה א' ח' נשכה וכלל דנשכה אינעם...
נינים ואם כזיא הוא כזואתו ומחלקתו ומנו ומיכל מאלישע...
דכתיב [מלכים ב יד] לולי פני יוספטע מלך יהודה אני...
נושא וגו' ועשה קחו לי מנגן וגו' ותפי עליו רוח ס' וגו'...
אור ר' מני בר פטיס כל הכועס אפי' פוסקין עליו גדולה...
מן השמים מורידין אותו מיכל מאליאב שאלמר [שמוראל...
א יז כח] ויחר אף אליאב בדוד ויאמר למה זה ידעת ועל...
מי נשפת מנעו הכלאן הסכה כמדבר אני ידעת את דוד ואת...
רוע לצדק כי למען ראוה הנולמות ידעת וכי אזל שמואל...
למנושחיסו בכלהו כתיב לא כזה צמר ס' ובאליאב כתיב...
[ס' ז ו] אל תביע אל מראשו ואל גובה קונוהו כי...
מאסתינו וכלל דהוה רחיס עד סאיכאל עכ"ל ועוד אמרו...
בויקרא רבה אור רב הווא בני מקומוה בעס נשכה ונחמלמ...
ממנו הלכה ואלו הן צצבת וצאוקן וצבלי מתכות צצבת...
דכתיב [שמות יז כ] ויחיוו אכסיס ומנו כיון שבעס...
כהעלמה ממוה הלכות שבת מה אמר להם [שם יז כה]...
אכלוהו היום כי שבת היום לה וגו' וצבלי מתכות [וידבר...
לא יד] ויקליף נשכה על פקודי הסיל וכיון שבעס כהעלמה...
ממנו הלכה ושכה לומר הלכות כלי מתכות עד שאמרה...
אלעזר צאוקן מנין [ויקרא יז] ויקליף נשכה על אלעזר ועל...
אימורו וגו' ושכה לומר להם שהלוקן אקור לאכול בקדשים...
הנותרים עכ"ל ואמרו צולתם השכם על ענין זה ומה מרעיה...
שכתובו [וידבר יז ז] צבלי ביהו נאמן הוא וצרכנותו נכב...
עס שראל ונחן נפשו עליהם ואמר [שמות לז לז] ואם אין...
מחני וגו' אז להכניסו ולכניא'ם כבעס קעמ אמת כהעלמה...
ממנו הלכה שדיועות על אמת כמה וכמה ע"כ :

ה' כשתחבר עליו נעשו : [ב] לא חכמים : [ג] כח עליון ד' ג"ה דל' יעקר לה מאחריה פי' שלא יכעוס כל קד' ג"ה דא : [ו]...
ואימינעו כ"ל זה שהוא נשכה שבעס אזל לאחר ומחלקתו ומנו ומיכל מאלישע כזואתו [ס' ג"ה...
למעזר יתיר [ט] ג"ה וכל גו' קאיז עמו וסכר [י] לשמור עלמו : [יא] להרע לעלמוך :

לכל ואלו דקריב צהדיה את חג המלות השמור לה איסן...
אחר לויקרי שמור וצביג כתיב את חג המלות השמור עכ"ל :
וכאשר יסחכל האדם צוה שציאר שרשבי ניש...
צמאמר הזה שכוועס עוקר כל הקדושה שבו...
שסם נפס רוח ונשמה ופסיי ששלשסם קשר א' קרלס...
סכחצו נפשו טורף נפשו וגו' ה"ש דלחמ חילין כלסו מד :
והשמינעו שרשבי ע"ה צמאמר הזה גודל העונס שלא לאמר...
שלין הפגם אלא צנפס לצד אזל לא צשאר שליין הדבר...
כן אלא כל הקדושה שבו ומחלקתו שבו משרה צו...
הקליפה הקדושה צורחמ שהוה מכניס ומשליט שפחה צמקוס...
גייתה דכיון שהוה עון ע"ה מנע ודומה למטע ע"ה שעשו...
ישראל שהכניסו ללס צהיכל שצרהה השכינה מנעם...
כדוע ולכן כיון ששרה צחוכו אל זר שהוה ע"ה צאוקן...
שמועמא גופו ונפשו דין הוה שישכה הלמודו שששכהה ה'...
הקליפה כחומר [כתיב חכב] ולא זכר קר שמושקיס את...
יוסף ויסכחוהו וסכינה אינה חשונה כנגדו כמו שפי' צמאמר...
הוה צמיו צניין את חג המלות השמור לה קטרא דקדושה...
והענין שם זה לעוועת עס האלפים כמו ששכינה...
היא כללות כל העדות הענינות וע"ה החלוחה וממשלה עילת...
העילות כחצוור צשאר היראה פי"ה גס אל זר שהוה...
כנגדה צו כלולות כל כמות העומאה והוה כופר צהשגחה...
כמו שציאורו צשער היראה פי"ה ולכן אמר כל מיני גיהנם...
שכלס נמשכו ומקליפה זו ושאר כל העונסים וצולרי' :
זוה : והנה השכינה אינה שורה אלא על לב נפצר ונדכה וכיון...
שהוה כועס הני לבו מהגאה עליו ויעיד אל זר שורה עליו...
והוה כלל העומאה ולכן אמר אקור לאיחצורה צהדיה מפני...
שעע"ה קרויס צחסי נחיס והקרובה ע"ה ומנואה או צמאמר...
או צהשל אליצא דרבי יסורס צן צתירא כמו שאמרו צמסכת...
חולין פי"ק על שמיעת נכרי נבילה ומנועה צמאמר * אמרו...
סם לחניא רבי יהודה צן צתיאל אומר מנין להקרובה ע"ה...
שהיא מנועה צהשל שאלמר [תלים קו כח] וילמודו לצעל...
סעור ויאכלו צחסי נחיס מה ונח מנועה צהשל אף הקרובה...
ע"ה מנועה צהשל עכ"ל ושוועתי נפי מהכ"ל ילמק אשכחו...
ע"ה שטורף נפשו פי' שועשה אותה טריפה * ואיפטר...
לדקק פי' זה צלשוון הוורה קאמר שהיא נשמהה קדישא...
טריף לה וסאיז לה צגין אפו ואמרו סאיז לה מאחר שהיא...
טריפה והטריפה נקרחת ומה שטרפה אינה חיה פי' שדע...
ודאי הננועהה גיכ הכיעס כי נפשו הקדושה היתה שוכנת...
צלצו * וכיון שהכניס הקליפה היא סרכאל לחמה צה ומנועהה...
את הכעס * וכן אמר למטה ונפטאל וכלל מוסאיז והינה...
דומה אל הצהמה שהיא טריפה שאינה מנועהה חס נשמהה...
צסקין כשר אזל כאן עושה אותה צללה שמועמא הכעס צסקין...
פגוס שהוה סנו"אל סמו ח"ל ז"ר * ואיפטר לדקק פי"ה זה...
גיכ צלשוון הוורה שאלמר ד' לויקרי טורף נפשו צמאמר חיסו...
טריף לעקר נפשיה צגין רוגזיה ואמר ועקר היינו עיקר...
הקייננין שהיא מה' דצריס ומפסקין את השמיעה שועמא...
אותה נבילה ומנועהה צמאמר * וכמו שטיקור הקייננין הוה...
עקירת הדבר שלא כקדר הכהוג אלא הוה חרץ מהפצע כן...
הכועס שטיקור הקדושה שועמא לרור צהלם שכלך צצרה חס...
על כרחה עוקר אותה ומקומוה * נמלא צולה טורף צ' סיכוי...
וסגינס אותה ונמלא עיד זה שכוועס שהוה כסן מנועה

מ"ל דל' ריש פי"ג וצ"ר מ צילור ענין זה יורר ע"ה *
ובאשר נדקק צמאמר שאמר והאי מונא דעליהו כעלין אלין
מלין צישין וסכי נמי כעלין וכו' ה' ד' דצריס מלין צישין
עד למס פ' לעוועת ויכר' למס נענע דדור על פתח
מ"ל דל' ריש פי"ג וצ"ר מ צילור ענין זה יורר ע"ה *
מ"ל דל' ריש פי"ג וצ"ר מ צילור ענין זה יורר ע"ה *
מ"ל דל' ריש פי"ג וצ"ר מ צילור ענין זה יורר ע"ה *

צ"סן הם הדברים הנעשים הנאמרים זכעם שאדם זורק ומפוי פחדים שהנמונים הזם אינו ממונה אלל על הכעס * כי על כל דברי צבאל כצד מוכר לעיל ממונה אחר וכן על לשון הרע מוכר לקנות צהיכל ג' וכו' וכן הוא ממונה עם הדברים הנזכרים מידו וסייגו אומרו והכי נמי נעלין פאלם הם דברים מתיחסים ראוי לומר הכי נמי כך נראה לי * כנולל פגם הכעס צהיכל האי' מפקליתות מפני שפגם צבצרי והמליך השפחה היא חקם ונקמתו ממנו * ועצורל (זוכר) פרכס תזרוע דף ונ"ג) זוכר שכיון שאלם זורק דבר מידו זכעם מאלות שפס הוא נקור צידי הקליפה ואין צרכי צועפע ידיו ז"ל ת"ח לקור לים לצרכי (א) לאשדלה מאני דצימיי ולאפקדל לים לבערה אחרל דלל איבעריך או מלה אחר' דכוותיה דהא כמה צ' גרדיני ינועקין להסוף מלה לקבלל לים ומתהוה זמנל לא שרי עליה צרכלן דהא עקטר' אחרל הוא * וכל שכן מאן דלאזינון על הסוף (ג) עינן עיללם דילים לאחרא ולבערה אחרל דהא מתהוה דומין לי' הוי וכו' קריבו יומין דבר נס לנפקל מלאי עלמל הסוף לילול עיללם דיעצ' לים אחיל הסוף רוחל דהוה מהדצק' צבל צים יומל ונעיל לים וליחחקן צים ואזיל לים ולא ליחור צים צבר נס לעלמין כדון ינדע דהא ליחמילי סוף עכולל עכ"ל : ואחר שדצרכו צעוקי בגלות וסכעם נכח לצאר צצק צפני עלמו מה הם הדברים שיסבזו האדם צדעתו כדי שלא יצח לידי כעס ואל יציב על חרפתו :

פרק שדושי

שדושי אורצנומי שאינו כועס ומי שאינו משהכיומי שאינו מעמיד על מדותיו עכ"ל והטעם שהקצ"ם אורצנו מפני שני אלו הם מרכזה למקד הנקרא אהבה כדכתיב (ויחיים לא 3) ואהבה עולם אהבהך על כן משבחך סקד מי שאינו כוע' כצד פי' לעיל שהכועס הוא עשור כח המרס שהוא שורס דמין מנולל מהדקס מהסקד * וכן מנעסכר מלך הדמין הוא מלך היין הקסס שאינו מהעורר אהבה ומי שאינו משהכר מנולל שאינו כהכה מן היין שהוא הדמין אלל מה שהוא קרוב לעורר אהבה הסקד ולכן הקצ"ם אורצנו וכן מי שאינו מעמיד על מדותיו מהסקד צחקד המוניצ צין לעובים צין לרעים שהקצ"ם מלך הסקד אינו משל' לאדם כמעשיו כדכתיב (תהלים ק"ג ח) רחום ומנון ה' ארך אפי' וכך סקד לללל יריב ולא לעולם יעור לא כהמליו עשה לנו גבו' והמעמיד על מדותיו ראוי לשלם לו מדה כנגד מדה הוא מתקשר מלך הדמין המתקדקלחת לאיש פדרכיו פפרי מעלליו ובי' אלו סגבי קויסכדקן מלך הסקד הגובר' והמעלות ש"ס לנעציר על מדותיו הם אלו * סוף' שהוה ואריך ימים צע"הו' ועוד שמעצירין פעשיו כדגכסיקן (מגילה פ"ו) צונקכת מגלה שאל רבי עקיב' אח רבי כהמילא הגדול צמה הארכת ימים אמיל ימיני לא קבלתי מתכות ולא עמדתי על מדותי וחתן צמומי הייתי כי הא דרבי אלעזר כי הוי מעדרי לים מתכות ומצי כשי' לא הוא מקבל כי הוי ממוני לים לא הוא אזיל אומר להו' (א) לזרוק צמתיו כלי ציתו ולאחר יחל לטען : (ב) מיילוח : (ג) צהיכות : (ד) לזרוק יוסב צקדק ח' שפיה צבר הקטן ונלוחו סקד יסב עלמו והיה עוף מהדקדק והתמיל לישן עם : (ו) ילל המיכת עץ מנעורס האילן ונכל על הכעס וכו' : (ז) נכל הצקיע למעלה מהדמין וניולל : (ח) אינו צמס : (ט) להטתי :

(א) לזרוק צמתיו כלי ציתו ולאחר יחל לטען : (ב) מיילוח : (ג) צהיכות : (ד) לזרוק יוסב צקדק ח' שפיה צבר הקטן ונלוחו סקד יסב עלמו והיה עוף מהדקדק והתמיל לישן עם : (ו) ילל המיכת עץ מנעורס האילן ונכל על הכעס וכו' : (ז) נכל הצקיע למעלה מהדמין וניולל : (ח) אינו צמס : (ט) להטתי :

שעור על פגע * לשארית נחלתו אומר רבי אחא צדכתיב חליל וקוץ צם לשארית נחלתו ולא נכל נחלתו למי שמונים עלמו כשירים עכ"ל ופירש"י ז"ל לציתו לים זודתל סכינו לו ליה לדרך מה הוא ליה ממתים כתיבין * ליחפס כחפסאו סכי הוה מיהס נקנסה עלי * לא מוקיס צמלתיס אינו מעמיד על מדותיו * לא חוקמו צמדיס אל תדקדקו אמרו * חליס שמונה יס כאלן וקוץ צם כלומר דבר הנחמיון יס כאלן זבל יס צחוכס דבר קסס שאינו סוף לכל עכ"ל * ובמדקס ח"ו הצינו מעסס כיוולל צום מרי כרוספדלי סחלס ונעס למות ונכסלך לאותו עולם ומיה וכו' * ובחופת אליהו הצינו מעסס קרוב ללשון האמור והענין ה' על המיורל שהעחקו צרלס הפקד' הקצ"ם אורצנו וכו' ז"ל רב הונל צרים דבר יהובע חלס ומקסד צאחועולם כמה לילות וכמה ימים כשמוז אמרו לו ר' צום (ח) פסודך אומר להס צני אשרי מי שאינו מעמיד על מדותיו העצורה צלו כחות של מלאכי סכרת ולעמדו עלי זכות ולא קבלו מהס עד צבא מללך ואומר על מי אחס ונלמדים זכרי סמל עלזה סלל עמד על מדותיו מעולם מיד פמרוני מן מית' למי"ס עוד סס סמוך לוס הצינו מעסס אחר נפלל על מי שאינו מעמיד על מדותיו ז"ל רב כחון צר ילחק סיה לוהל פער צמוך כחמו שהצינו סס מופלמי לחפור ח"ה סתל ופפרו אורו יוס כלו ליוס צ' כסקן חופרכין קסן אלס אסד מחוך ציתו יסב על סתל והתמיל להסחרל ולקרות ומה סיס קיולל סמל הגוע תמיות המתיס סמל סביע ולקרוס סמיות רלל הפועלים והדועו לרב כחמן צל ומללו אומר לים מי אחס אומר לים ומלל סמל סביע זמן חמיות המתיס אומר לים מה יסב צתל זה אומר לים ואלל אמרתי לך מה אני אומר לים ומלל סמל סביע לים לא סכניקד לצית סכנולל קראוך קסר ומללי ולא כך אומר סלמה (מעלי יד ל) וקסע עלמות קללס ומיילל סמל סביע על מדותיו לל ספסתי צלצי קללס סביני ולא ספסתי לא צבית סמדרס ולא צבית סכנ' ולא נחתי צבי ועיני אלל לדברי חורס לקייסמס סנלומר (סס ח לב) וסומע לי יסכן צעה * אומר לים רב כחון אכנס לך (ב) קוצס אסת אומר לים אל העס לי מלומס ואל תעמידתי מוקוס זה מפני שצרכות קצרוני אלל סקד העבר סנעלס מעלי למקומו זוהי רב כחון מהסחד ומחעלל כל סיוס כלו ואומר או לי סמל סביע לאותו מהמעיד רלס צמלום ססיה יוסב צוקס (ג) דללל * מיד נסן סכס וסודלס לפני סקצ"ם וקרא מקראזס (סס ח לך) אשרי אלס סומע לי לסקיד על דלותי ייס יוס ישצמ סמו של תלך מלבי המלכים סקדוס צרי הוא שאינו מקסס סכר כל צרים ומס זה סלל סיה צירו אלל סכר סתיקס צלצד ולא סעמיד על מדותיו וכן סלל לו סקדוס צרי' הוא סכרו סמריני עלמו לח"ה וסמריני צכו לח"ה וסולך צעורה וצסללות רוח על אחס כמה וכמה ש"סלס הקצ"ם סכרו כסול ומכוסל עכ"ל : וע"ך מעלה ססית שהמעציר על מדותיו סחלתו כמעט כדמוכה צמעות אחר סס מעסס צרי אליעזר סירד לפני סתיצס ואומר כיד רככות ילל נעסס * יוד ר' עקיב' ואומר אציני מלכנו ונעסס יללל צת קול ואמרה לא סזה גדול מה אלל סזה מעציר על מדותיו זה אינו מעציר על מדותיו עכ"ל ועוד מעלה ז' שהעולם מתקיים על ידס כדפירשו צמקכת חולין צפשי אחר אלעזר אין סעולי מתקיים

עוד מעלה ג' שניולל מיתיה מוכה כמ"ס (פרשת מנן דף כ"א ע"ב) צופר על אלס ח' ססיה לו מעלי זו וניולל מתיס מנעוס ז"ל ר' אחא סוף יחיב (ד) אחרני דצבא דלוד סמל חד צר נס דהוה אחיה) ויחיב צכד קולטי דללל דלכעל והוה ללי מלורסל ויחיב וכליס חנון * דלסכי סמל חד סיוול דהוה חתי לבצ"י נסן (ו) קוסטפס דגורדלל וקטיל לים למיוול כד ליחער סוף צר נס סמל סוף מיוול נקצלים דהוה מל אודקק סוף צר נס (ז) ונכל סרוי קולטל לעומק דחמותו וליחסיז * אחל רבי אצ' לבציה ח"ל לימל לי מלעווצדך דהא קודסל צריך סוף רמיס לך חלון חרין נסן (ח) לאו אינון למבני ח"ל סוף צר נס כל יונלי לא אשלים צי צר נס צישל צעלמל דל ליחסיסני צמדיס ומחילנל לים * והו ח' לא יכילנל לליחסיקל צמדיס לא סליקנל (ט) לערקלי עד דמחילנל לים ולכל אינון דמעלרי לי ולא מייסנל כל יונל להסוף צישל דלשלים לי ולא די לי אלל דמסוף יונל וכלללס ליחסיקלל למיעבד עעסון עזא * צכס ר' אחא ואומר יחיר עוצדו דמין מיוקס יוסק סוו אחו ודלי וסוה לים לרמנל עלוסי חלל מה דעציד דל יחיר סוף מיוקס ילות סוף דקב ס יחיס לים ניסל על ניסל עכ"ל והמדה סזלס ססיהם צחקד מללתי כחוצ ססיהם צו צצד ומנעס אחס צכלל עקר מדות ססיו צו וח' מעס סכל המוקיעו אוחו סיה סולך ומפייקו * וכן כחצ דצינו יונס עיה צקסר סירלס ח"ל והוי רלוי ללח"ך ולחציריך ואל סכצב סיללס וקטעס לך עם אלס חלך וסירלס אוחועד עיחסיס ואף חס סמל לך צקס ממוני סיוס ואל סמל סמל לי עליו לפייקי כוף חלל ילךך ולך חליו למען לא יבצס לצצד וסיהם ומעוב לפני סצורל סנלומר (מעלי ז') תיעבת סיה כל צבא לצ' עורד מעלה די סקורעים לו גזר דינו ומוקסין לו סיים סלס חלס ונעס למות וספסשו צמעשו ומללו לו זכות זה כיוולל מתיס לחיים * וכן אמרו (פרק קי) צונקכת ר"ס זה לקומו רב סוכל צרים דבר יהוסיע חלס על רב ספסל לקוילס צי' חילל דחליס לים עלמל אומר להו לציתו לים זודתל לקוק ליחפס סוף מוקסיף רב ספסל למחיים ח"ל מלי סוזל ח"ל סכי סוף אומר להו סקצ"ם חילל ולל מוקיס צמלתיס לא חוקמו צמדיס סנל' (סוכס ז"י) נוסל עונועוצר על פגע לוי נוסל עונועוצר שעוצר

עוד מעלה ג' שניולל מיתיה מוכה כמ"ס (פרשת מנן דף כ"א ע"ב) צופר על אלס ח' ססיה לו מעלי זו וניולל מתיס מנעוס ז"ל ר' אחא סוף יחיב (ד) אחרני דצבא דלוד סמל חד צר נס דהוה אחיה) ויחיב צכד קולטי דללל דלכעל והוה ללי מלורסל ויחיב וכליס חנון * דלסכי סמל חד סיוול דהוה חתי לבצ"י נסן (ו) קוסטפס דגורדלל וקטיל לים למיוול כד ליחער סוף צר נס סמל סוף מיוול נקצלים דהוה מל אודקק סוף צר נס (ז) ונכל סרוי קולטל לעומק דחמותו וליחסיז * אחל רבי אצ' לבציה ח"ל לימל לי מלעווצדך דהא קודסל צריך סוף רמיס לך חלון חרין נסן (ח) לאו אינון למבני ח"ל סוף צר נס כל יונלי לא אשלים צי צר נס צישל צעלמל דל ליחסיסני צמדיס ומחילנל לים * והו ח' לא יכילנל לליחסיקל צמדיס לא סליקנל (ט) לערקלי עד דמחילנל לים ולכל אינון דמעלרי לי ולא מייסנל כל יונל להסוף צישל דלשלים לי ולא די לי אלל דמסוף יונל וכלללס ליחסיקלל למיעבד עעסון עזא * צכס ר' אחא ואומר יחיר עוצדו דמין מיוקס יוסק סוו אחו ודלי וסוה לים לרמנל עלוסי חלל מה דעציד דל יחיר סוף מיוקס ילות סוף דקב ס יחיס לים ניסל על ניסל עכ"ל והמדה סזלס ססיהם צחקד מללתי כחוצ ססיהם צו צצד ומנעס אחס צכלל עקר מדות ססיו צו וח' מעס סכל המוקיעו אוחו סיה סולך ומפייקו * וכן כחצ דצינו יונס עיה צקסר סירלס ח"ל והוי רלוי ללח"ך ולחציריך ואל סכצב סיללס וקטעס לך עם אלס חלך וסירלס אוחועד עיחסיס ואף חס סמל לך צקס ממוני סיוס ואל סמל סמל לי עליו לפייקי כוף חלל ילךך ולך חליו למען לא יבצס לצצד וסיהם ומעוב לפני סצורל סנלומר (מעלי ז') תיעבת סיה כל צבא לצ' עורד מעלה די סקורעים לו גזר דינו ומוקסין לו סיים סלס חלס ונעס למות וספסשו צמעשו ומללו לו זכות זה כיוולל מתיס לחיים * וכן אמרו (פרק קי) צונקכת ר"ס זה לקומו רב סוכל צרים דבר יהוסיע חלס על רב ספסל לקוילס צי' חילל דחליס לים עלמל אומר להו לציתו לים זודתל לקוק ליחפס סוף מוקסיף רב ספסל למחיים ח"ל מלי סוזל ח"ל סכי סוף אומר להו סקצ"ם חילל ולל מוקיס צמלתיס לא חוקמו צמדיס סנל' (סוכס ז"י) נוסל עונועוצר על פגע לוי נוסל עונועוצר שעוצר

(א) לזרוק צמתיו כלי ציתו ולאחר יחל לטען : (ב) מיילוח : (ג) צהיכות : (ד) לזרוק יוסב צקדק ח' שפיה צבר הקטן ונלוחו סקד יסב עלמו והיה עוף מהדקדק והתמיל לישן עם : (ו) ילל המיכת עץ מנעורס האילן ונכל על הכעס וכו' : (ז) נכל הצקיע למעלה מהדמין וניולל : (ח) אינו צמס : (ט) להטתי :

ד"ר ר' יצחק
לפי

ד"ר ר' יצחק
לפי

למי שעומד צלמלע ימיו ואינו כועס ושמעתי מעשה מהסקיד
הרי יעקב אשכנז ז"ל שהיה חכם ומוסלם בחכמה ורלה ללמד
המנוה לרי יסודה ההקיד וקודם יסודו צענין כעסק והיה
קצלה זרים קלל למוקד החכמה אלא למי שינסוה כעסק
ולא יכעוס וינסוה ו' פעמים קבל ושמעתי לא עמד וכו' .
הבועלה העשירית אשר היא קצה כל המעלות הנזכרות
שהשייכה היא קורה עם הענוה ועם השפלים כחצול
(פ"ק) צקובים והעמקנו לשונו לעיל והשכינה צורחה ון
הבאים וי-עסקים כדפי לעיל . וכן נחצול עוד צמכילתאזיל
(שמות כ"ח) ומשה נכס אל הערפל מי גרם לו ענוהוהו
שראה (מדבר י"ג) והאיש נושה עניו מאל קופו להשרות
קבינה עם האדם צלחן כחאמר (ישעיה כ"ו) כה אמר
וכשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכנן ואלה דכל
ושכל רוח ואומר [שם ק"ח] רוח ה' אלהים עלי יען משח
ה' אותי לצטר עניים ואומר (שם ק"ו) ואלה כל אלה ידי
עשה ואל זה אציר אל עני וככה רוח (תלים כ"א) זכתי
אלהים רוח נצורה וכל מי שפוא גבה לצ גורם לעוול אה
הארץ ולקלק אה השכינה שכל (שם ק"ח) גבה עינים ורשב
לצ צוהו לא אוכל וכל גבה לצ קרוי הועד כחאמר (משלי
ה) הועבה ה' כל גבה לצ ועי' קרויה הועבה כחאמר (דברים
ז"ב) ולא הציח הועבה אל ציהך כשם שמי' מעוול אה
הארץ ונקלקת אה השכינה כך כל מי שפוא גבה לצ
מעוול אה הארץ ונקלק אה השכינה עד כאן לשונו :

ושמעת' ועוד שמי' אשכנז לאדם להשיג מעלה קדושה
והשווה עד שיקנה צלצו מדה הענוה יפה
ויקהלן מענו מדה הכעס וכל וכל שא' נכס' דברים המעכבים
אה ההשווה . היא צעל חמם ועוד שייכנה כוה עד להשיג
קניית הקדושה וכאשר יכעוס צרנו יקהלן הנל ונמלא כערה
כל וזה כערה לריק ולהצל כלם כל ימיו וכאשר ימזר כחצו'
יערה כוה עד שיקדש והלואי שיקדש ואם ימזר ויכעוס
הרי אצל כל וזה שיעשה וליק יע כדפי' ואין לדבר סוף
שיקנה צו קדושה עד שיקנה צו מדה הענוה צלמיומי'
כחאמר שיהצלו זה :

ורבינו תם כחצו קסטר הישר שהכחמים כחצו
יכנסו להשווה יצבעו שבעה שבעה חמורה
שלא יכעוס וכאריך צוה' ואני אומר שהיה השבעה שלא
יכעוס אלא פל דבר כהוה צהורה לכעוס כגון על הרשב
וכמו שאמר דהע"ם (תלים קל"ב) הלא משכילך ה' אשכנז
וצחוקותיך אהקווען כן לכעוס על ההלמוד כפי' זרוק מרה
צחלמיתים ולא יכעוס צדצדים אחרים יקנוס עלמו צקכ
ידוע שילמער צו ולא יחיר שבעוה לקיים וזה כחאמר (שם
ט"ז) שבעה לכרע ולא ימיר . ויכהוג צוה כנה או שכתה
עד שיקנה צו מדה הענוה . ואני אומר עוד שנוצ לאדם
לעשה לו זכרון קלר על עונשו הכעס והגארה ומעלות הענוה
שיקרא אורם צכל יוס המלאה זו כוכה ג"כ כי מי הוא
הסחי צירלה להסקיד הספק מרובה צצביל הדווחה מועטה
אלה צצבעה הכעס שוכה כל העונשים וכל המעלות
שיסקיד . וכאשר יחמיד צקריאה הלמוד יציהו לידי מעשה
ויהיה זרי' וכוה' . ואשר אני שמיסטר להכריה צחינה זו
הסניה כחאמר צהוהינו זיל (צ"ר פ"י) לר' צמדקע על סקוק
ועשו ארון עלי שיעים זיל צא אליהו ואמר (איוז לו כג)
שדי לא מלאכהו שגיא כה מי שמווע צסקוק הזה אומר שמי'
חירותין הוא חס ושלום אלא כך אמר אליהו לא מליט כה
גצורהו של הקציה עם ציחותיו שאין הקציה צא בערחה
עם ציחותיו לא צא על האדם אלא לפי כמו' אהה עולל כעתן
הקצ"ם אה ההורה לישראל אלו היה צא עליהם צחוק כמו'
לא היו יכולין לעמוד שכל' (דברים ק"ב) אם יוקפים אשכנז
לשמוע וגו' אלא לא לא צא עליהם אלא לפי כהם כחאמר
(תלים כ"ד) קול ה' צכח צכמו אינו אומר אלא צכח כמו
של

במעשיו (ח) צעמר צעמר וכו' . ואמר כי ה' אומר לו קלל
אה דוד ומי יאמר מדוע עשית כן לכן ידאג על עונותיו ואל
ישיב על חרפתו :

ועד'ן כחצו הסקיד צמ"ס צעמר ה' כי זה ענין כל שרומ
הצרות כוהם היענו רוח סמוקס כוהם היענו
כי מי שפוא מוצ צעניו יחצדק סקציה זרע אהצרו צעניו
הצרות שיאשצרו כנאל שאלם מצוים אהוה ראו' שיחוק
שודאי אין רוח סמוקס כוהם היענו וידאג על עונותיו . עוד
ישאר כי כל מי שפוא לו הפצוהו הוא אהת שחינו אומר
אהד מני אלה' מעונותיו כחצו סמוקס לו ירחוק צם
שכיני' אזי צרמו ורחקו מצולי' . ועם היות שזיקו' לי לא
יגיע חקו למען שפסם הוא למעלה כי לא לקח אדם משכבו
מתחתיו כמו שפוא עסק שפוא כגון מפריד אלוף ואין ימעלם
מעלמחם הגדולם שיש לקצ"ל עמו על עונותיו ויכצב על
העלמחם סקנכס עד כאן שומעתי . אני אומר שוכה גדול
לקניית הענוה ואלא ישיב על חרפתו ולא יכעוס שמי' משל
אל אדם ה' הלך אל סעלך ואלם פניו והחנפל לפניו שיבא
לדור עמו והעלך עלד ענוותוהו הגדולה כחללם לדור עמו
צציתו צצמקד הימים עסק האדם עסק ומעשים מגויים לפני
סעלך עד שסעלך צרם מענו סלא רחלי (ג) כגכה לאיש
כוה ואלא צו לו שפוא דחוק ומוקרי צני אדם כי צעקוהו
הדברים הסם לפני סעלך כנאל מרגש סעלך מציתו ציד חוקה
כי סעלך אינו קוצל שייכניו לפניו גך קל רעי עד שיצא
או שיעלימו עמד צעקומו ויגרשו אה סעלך והוא חלה פניו
שיבא לדור עמו . והנמשל מוצן כי אנו עם ישראל כל
שגלותנו וצלותנו וחרותנו הוא להמשיך השכינה שחור
עמנו כחצו [שמות כ"ח] ועשו לי מקדש ושכנתי צחוכם
צחוכם מעם צחוק' לצם ונצולר סקדעם זו צוהר ותיקוני'
ובכמה מקומוה שישאל (ג) לרין לורה וכן (פ' חנוכה דף
ק"ג) צוהר שמי' שמתקן להקצ"ם מעשה ושלחן כסא ומנורה
הקציהם היא אהשפיות צכל יומא'וסי' עס סענין צקיד הספלה
עיש' . וכדוע כי מעכן סעלך הוא לצ נשצר וכדכס כמו
שצילחנו וסערו סכעס והגארה כנאל הכועס מועלך אה סענד
הכוכר צציקר ומרגש סשכינה . שיהיה דרם צכפס צצלצו ולכן
סכפס וצחלקת וכן סשכינה כחצולר . ולכן סשכינה צלי ססק
לא חדור עם אדם שישליך אהתה ומקומוה ויגרשנה צכל עם
שירלה אלא שחדע סשכינה צודאי שכבר קבל עליו סלא
יכעוס צוד או סחזור לדור עמו . חסו שאמר רש"י ע"ה
כחאמר פ' תלום ססעמקנו לעיל צר כד אחי צר כעס ועקר
ליס מכל כל לעלמין ולצחר אישחל לאיתקדשא ולאמככא
עליס קדישא דסיינו ומשכח קדושה כעמח סכחחלקס מענו
וכן סמשכח סשכינה כי עסקן סשכינה הוא צכשומם . ומעום
משל זה עם מלאמר (זוהר פ' צלח"ה דף ק"ח) רש"י ע"ה
ססעמקנו צשאר אהצם פ"ז צענין רעך ורע אציק ע"ה . וכן
סמשל הזה הוא מוקר גס כן לכל סעוונות שאלם סעוה לסכינה
שודאי מרגש אהתה מענו סכל סעוונות סס קרחון סקליפס
ומלך אינו קוצל כי אה ריח מוצ מחרס ומלות . הי"ם סס
צסקוק (משלי כ"ה) הוקר רגלך מציתו רעך הוקר ילךך דלא
יחם לקצ"ך ולא ישלמו צד וכו' כדפי' עס צכל מעשה יאשר
ספוא מעלמיו עליו מצריה סכשומם סקדושה וסשכינה מענו
זה אין ראו' מלאמר שפוא רעך ורע אציק כדפי' עס ספוא

עוד כחצו מורי דרך לקניית הענוה והוא שישתדל למולם
לצרות מן הכבוד ויצחר השכל צצמקומוה וכן שחל
לכדכל הצרות כדלים כעשירים יחיו שרים בי אין ספרם
צין סעשיר וצין סעני אלא צמוות אצל סניהס כצראו צללם
ודמות . וסמכני אה הצרות מוכד לאוונן סעליון סעשס
צדמותו ואם סיו מצום סוא כחצום סאוונן סעשס עיד
שאמרו צמקכס (פרק ג) סענית על רצי אלתר ספגע צלדס
עטער סרבה וכו' ואמ"ל לך אל סאוונן סעשסאי ואמר לו
עם מכווער כלי זה סעשית עד ססולרך לסאלו מענו מוחילה
ואמ"ל כעניתי לך מחול לי עוד שיחשוב לעולם צצויוכו
וסקרון דעמו ומיארס ציאשוו וספוא ריעס וסולעס . עוד
שומעתי מפיו שיחשוב כאשר יחפסוהו ויצוהו כי סמל"ל עומד
ועקטרג עליו למעלה חו רלועה כמסכח מענו דסל כתיב
(משלי י"ז) צלמות ה' דרכי איש גס ארציו שילים אהו ולכך
דוד סעיס לכסרת עוונו סחק כאשר חרמו סענין צן גי'ל
סקראו איש סדמים וכוף וסוחר רשע לורר סועבה כדפסקתי
ז"ל על (תלמים א"ח) והוא קללני קללם כחלמית טעריקון
כחצולר שידע היות שומע שלים מעלמלם להלקיות צלשונו

[א] שסעלך עליו עפר [ב] לשון גמלי [ג] כיון שמינייס עלמם סס מליכיו' הורה ססשכינה ישרה צכס
דולג

כולם לדור עומד שחשפה מעשים שהגדקו ונביתך :
עוד מעשים אשר ראוי שלא יעשו כי כמלא ונבטל מלות
 ליראה את השם הנכבד והבורא כי נוי שהיה לפני
 המלך וירא מוננו ואינו כועס לפניו אלא בוש וירא מוננו
 ומניח כל עניניו אל המלך כי צדו לחקן הכל ושונא אורח
 המהרה הוא ברשות המלך כמיש דה המלך עיניו (שמואל ב'
 יד י) ה' אמר לו קלל וכן אמר שמואל בצדדים במהמר
 שהעמקו לעיל צפי הקודם כל הכועס אפי' שכיה אינם
 השופט כנגדו לא ונצטיח כשפתו החלוצה ונחתה כקל הכבוד
 והמלאכים ומכבדים אותו וצביו העשויי כלל דמות ולריך
 לכבדו כי איהו מכובד המכבד את הצביות * אלא אפילו
 שכיה שומל כל הארץ כבודו ולריך לירא מוננו והיינו (חלים
 יד י) אין אלהים כל ומוותיו פי' כל שום ונחשבה ונחשבותיו
 אינם נגד השם וכל הוא בענין לא העשה כל מלאכה ודומה
 הכי רבים וזוה וצורח מה שפי' (נשא ד' קנ"ה ע"ה) וצוהר
 שכל מי שיש לו יראה יש לו ענוה וחסירות ע"ש :
ובאשר יתן האדם אל לבו שכל הצרות שיקחצבו לו
 הכל באים מאתו והצדק כי הוא משגיח על כל
 המכתיים שהרי אמרו אין אדם נוקף אלצבו ונלמדם אלא
 אס כן ומכיוון עליו ונלמדם לא יכועס על מעשה ה' ועל
 כיוכל צוה את שלמה הע"ה (משלי יו ב) גול אל ה' מעשך
 ויכונו ונחשבותיך : **עוד** מעשים אשר ראוי שלא ישיב למי
 שיצוהו אחרת שלמה הע"ה (שם כו ד) אל תען כסיל כאלוהו
 מן הטיה לו גם אתה * ולריך דקדק ככל דציוו צאמר
 כסיל כאלוהו ועוד ונלמה גם אתה מייחנות שכבר אמר פן
 השוה לו ויאישך לומר כי נתן הכחז ג' ענינים שלא להשיב
 לכסיל האחד דקדק באומר כאלוהו והכוונה היא שכיון
 שהיה כסיל הקליפה שטיח אולתו ונחלצתה צו לומר הדברי
 שסם והוא דומה לכלל הצבוח שאין ראוי למוט עליו * ועוד
 מעשה צ' פן השוה לו שכיון שדציוו עשו פועל צחוק לבו
 להיות שוקק ומקדושה ונד"ת ולענות גם כלצו ככנקה הקליפה
 שמשחה הכעס ענה לו כמלא ומשחה לכסיל ממש כי הכסיל
 שבעס וענה אילת ודאי שעשו לו דבר הראוי להקפיד עליו
 וענייתו קראת אולתו * גם החכם העונה לו מכה דציוו
 שעשו צו רועס הני הוא כמורה כי מן הראוי הוא שמי שהוא
 חכם צחמתה השורה שלא יעשה פועל כלצו דציוו הצאי לעיני
 שפיס גנות לו * והעד על זה מעשים בקצרו אהפן ומרים
 עליו כתוב שם [ומדבר ג ו] והאיך נחש עניו מאל * ופי'
 המעשים שמוע ונחק ולא עס אל לבו להשיב * ומעשים כי
 מרוב דצקותו עם השם לא עס להשיב על דציוו העולם והשיב
 שסם צעבור * ועוד שלישי גם אתה דהיינו הכעס שמוע
 וזה רוח צמלת אתה שעיך האדם שיקרא אתה הוא הכעס
 כי י' בלה ואצד ואינו צעל קיום שיקרא אתה וכשאלם
 מדבר עם הציוו אינו מדבר עם גופו כי אס צנשמוהו כמלה
 ושמועה וצביו לרמוח שם השכינה ומחלקת כמזכר צמאמר
 שהעמקו ופי' מלה שהכועס כשמתו והשכיני ומחלקי' מוננו :
ובתב החסיד ה' רבי יוסף יענץ צנשנה (אצות סיד)
 מאל מאל הוי שפל רוח דצרים נלוותים לרוח
 זה ראיתי להעתיקם הנה * הקסה שהיה לו להחל לומר
 שתקופך רמח כיון שהחמיל לנכה צאמריו הוי והיך ז'ל
 אומר כי הגאון צ' מינים וכנגד צ' מיני שפלות * ה' המהמלה

ומושב כי לנחש הכבוד ושלאו סיכודותו הכל וסוף לא
 יכבד לאלם כמו המלך והקרים * והמדה הישר צוה שיכבד
 כל ה' כפי ועלתו ויחשוב כי הוא וסם נצטלו לכבודו יחצדך
 ואין ראוי להשתמש בצביותו העשיות כללס ודמות והיא המדה
 שוכחה למעלה ועל מין הגאון הזאת אמר הקצ"ה
 לבואם אין אני ואתה יכולים לדור צמקוס ה' וסעעס כמו
 שכתבתי כי לו יחצדך נחש הכבוד כי אין למעלה מוננו והוא
 צאמר (חלים לב ג) ה' מלך גאות לצב וס' המצוה את
 האנשים ומחרסן ומגדפן כי עאסם ותומו נחשבו לו ועליהם
 שהיו אל הטי צו לכל אדם והמדה הישרה להחוק לצלתי
 השיב על חרפתו וזהו לריך שפיס שפל מאל צעיניו כעפרא
 צעמול לצלתי הרביש כלל וזהו אמר ההנה מאל מאל הוי
 שפל רוח אס יצוד חמרים לא חמה מהם ומגדופיםם וכן
 קצה שחוקו אנוש כי אורו האנוש העריך אשר חסדך ובגדך
 נמר האכלה רועס ומה לך ולחרפתו * ה' עעס צאמריו אנוש
 ולא אמר אדם והיה יוטר ראוי כי אדם מעמר יוקח אלא שכיון
 למ"ס להוטר את סנעז * והסחכל אתה המעינין זה הפי'
 כי הוא נחכים עכל לך וזה הפי' שהיונו אליו ישעיה עיני
 צאמריו (ישעיה כ"ג) שמועו אלי רדפי לך עם הורתי כלצם
 אל תיראו חרפה אנוש ומגדו * והס אל חרפו כי כצד יאכלם
 עס וכאמר יאכלם סס וישועתי לעולם הטיה ולדקתי לדור
 דורים * הנה שוכר ההנה הלקון שצמר הכביא שחוקו אנוש
 רמח ואמונם הקדים שמועו אלי רדפי לך עם הורתי כלצם
 כי צני המעלה הם מעשים כי ומועין ה' חמלא הרבה צני
 אדם שיכבדו את צני אדם איש כפי ועלתו אלכל שמוע
 חרפתו וישחוק אין גם אחד וסעושה כן מורה רוב החמו
 צעולם פעליון (ה) עם אלפיון די מדקתן עם צפרא לא אהיינו
 ולכן לא ירגיש צחמתה פעולם * ולפי' שלמה הע"ה (משלי
 יד כט) ארך אפים רב הצונות שכל אדם וגומר * ונחשנת
 אצו ומכובד פירשתיה כסיד * וכדי שיכנסו דציוו צאמריו
 אמטול לך ומל לאדם שהיו לו צ' מדגוליות האחה לא הקולה
 צכתס אופיר שוה אלף אלפי אלפים דינרי והו האחרת שוה
 אלף זהובים וגזלו מוננו אוחס השניתי סיחכן שיהעלב איהם
 ההוא אחר שכתארי המרגלית האחרת הראשונה אשר לא יחקר
 כל צ' * וכן האנשים אשר נפסס קדושה מאל והגישו לראותן
 עולמס צמיים לא יחשו אל הצדה טובות זה העולם וכלס
 כקליפתה השוס צעיניסם אל רצוים לא יפתמו ואל העדרס
 לא ידגו * רבות וגאוני פצונו וראו קדוס עליון ר' חכיכא
 צן דוקא שכל העולם לא היה כיון אלא צעבורו והיה מחספן
 קצב חרוצין מע"ס לעיני : ואלתו ע"ה אצור אצור עיר צמחיו
 וקעודתו עוגת רלפים ולפתח מים אין זה כי אס חוקף אמונהם
 ציולרס ומחוק הסהצכותס ומצוקס צו ולפי' הכביא ידעי
 לך עם תורתו כלצם כי זו המדה לא חמלא אלא צני שחשקו
 רמיח איציוו וקסה בידיו * צהחורס אשר היא חלמיס כלצו
 המדה העליונה הזאת שאמר עליה ענוס גדולה עכלס והיא
 המציאה אל רוח הקדש כאומר (ישעיה ס' ע) רוח ה'
 אלהים עלי יען נחש ה' אותי לצבר ענוים שלמתי לחצות לנצצרי
 לז והס העוליס צמדרגס הגדולה הנפלאה הזאת והוא קיום
 דציוו הכביא עיני וישועתי לעולם הטיה ולדקתי לדור דורים כי
 האל ית' עתיד להקים קרן העלובים שמועיס חרפתס ואינם
 משיבים ודע כי המופת המוצקע על האדם אס השם לנגדו
 המיד

(ה) אלל המלאכים :

המיד שזה פרי על התורה צארי (ה) (לצרים יז) ס' אלפיך
 הירא אורו העצוד וצו מדבק השפלות והספך הגאון ואהן
 לך ומל על זה לשני אנשים להם אלף דינרים לכל אחד והא'
 צכסר אשר כל אנשים לא ישיבו אלף דינרי זהצ אין ספס שיתגאה
 זס על אנשי הכפר * והצי דר צלור אשר קוחרים שרים זס
 יספיל צעיניו עושרו והיה לאין כן מיי שהוא רחוק מהספי'
 וממלאכיו ומחסידיו ומתגאה על שלמות מוננו * איהם
 סלדיקים אשר שסם לנגדס חמוד יספלו לנגדו עד עפר כי
 צהציו צמולה השס וצמלאכיו וצחסידיו אשר מועלם יספלו
 מאל צעיניסם ופי' ייחל כללי הצורה היא כצוה צעיניו נעאס
 וראס עדות שלמה ע"ה על כל מה שאמרנו (משלי טו כה)
 לצ לדיק יתבה לענות ופי' רשעים יציע רעות רחוק ה' מרשעי'
 והפלת לדיקים ישוע * יאמר כי לצ סלדיק יתגס חמוד צוה
 שימשך מוננו ענוס ושפלות ואמונם הרשעים לא דיים אשר
 יבצרו לצס אלא גם יולאו צפיהס גאוותס עד שחמוד
 יציעורפות * והקצה לזס כי לוק ה' מרשעים ולא יסגו צו
 אמונס סלדיקים ישוע ה' הפלתס מאלסר הם קדושים אליו חמוד :
ועתה אגידה לכם מה שקטרו על ה' ומחסידיס חמורו
 כי חסיד אחד נשאל איזס יוס שמוח ככל יומך
 וענה פעס אחד הייתי הולך צספינס עם קוחרים נושא' ומוטו
 הסמורות ולצצבור (ה) סהצודת עם צורלו ירדתי לירכתי
 הספינס וצכתתי שס צעפל ומקומות ויקס אחד וצבורי
 הקוחרים וצציו וירק צפני וגלה ערותו והסתין עלי
 וחתמתי מעורו ופי' ה' לא לצדה נפסי למעשהו כלל וצעבורו
 עעס פני שוחתי שמוח גדולה שהגיע נפסי אל זס השער
 מן העטים כי ידעתי ומונה כי לה (ג) מהלכיס צין ועמודיס כי
 מעלה עלי כי המדה אשר לא הרבישה כלל * וכבר אז"ל כי
 אלו הווכים לתמים דכתיב (ישעיה כו יע) הקילו ורכנו
 מרפה אנוש ולפי' (שס נח) וישועתי לעולם הטיה * ואולם
 אמרי יודעי לך עם תורתו כלצם אינו כפל ענין צעיני אלא
 סימן לרמוח עם מיי ידבר והס ומאמיני ההשגחה זה כי ידוע
 כי שני אנשים פעומדים לריך צפני השופט לא יחקר אחד
 לחציו * ואס יקרה כן העלוב ישחוק ויעצ צעיניו יען חבלס
 חרפס צעל ריצו חזון לפני השופט ולפי' יודעי לך כי מאמין
 יהסגנה וכי אדון כל הארץ שמוע דציוו החסדך וישלס לו גמולו
 צסיקו והוא יענה צעבורו ויניחשו אל שמוע האותי וצותן
 לצות צני אדם ויודע סדצרים אס לעוב אס להשבו עכ"ל
 לעניינינו * ועס דציוו אלה נוכל להצין עם שאנו אומרים
 צסוק הפלתו צאלהי נלור לקונו מרע וכ' ולנוקללי נפסי חדוס
 כי לכאורה היה נחסיק צאמרנו אצרוס ומלי נפסיון אח"כ
 חזר ואמר ונפסי כעפר לכל הטיס אלא הכוונה להשמיענו
 שיהיה השפלות מועצע צנפס צאופן סהנפס הטיס הדוממת
 כי כצד אישכר שלא ישיב על חרפתו וישאר לו הסגלה שמועס
 כלצו כענין (כאשיה כה כה) וישעיס עשו את יעקב ויאמר
 עשו כלצו יקרצו יוני אלל אצו וגו' * ואמר סכתוב (משלי
 ה) היעצת ה' כל נצס לצ אפי' שחיהס הגאון כלל ולא
 הולירו צפיו לכן אמר נפסי חדוס סהנפס מאל עלמס חדוס
 והוא כענין עם תורתו כלצם ספירס חסיד ז'ל : וכמל
 שאיך חדר צעיר אשר קוחרים שוים וכו' וכן ציארנו צשער
 אסצס כי כל הגאון וסכעק אינס צאים אלא מאל הסמוע

כי הנפש מטעמה היא לסיח שפלה לפני הצורח ולפני הכל
 במשך מרעים (שמות י) ונחנו מוכי ואמר עוד ונפסי כעפר
 לכל חסיה פי' למה שאמר נפסי חדוס כי"ד אישכר שהיה
 הנפס דוממת ושלל חגיגס הוא שהפי' מורגלת כצד כיכ
 לקבל הציונות כעפר שהוא מוכן לקבל דריקות צני אדם
 עליו חמודי ואמר סחכס כהר"ר אצרהס הניו כר"ו שכלמוד
 צדה העברי מהעפר שהעפר כל זמן שהוא גס לא יועיל למלאכה
 כיש לעשות מוננו כלי וכל יוטר שהוא שחוק הוא יוטר טוי
 כן האדם * ואפי' אומר שלזו אמר ונפסי כעפר לכל חסיה
 שכל יוטר שיקבל הציונות תהעלה נפשו יוטר * והנהר"ר שלמה
 אלקצן כרמ"ו מלחמי סכתב צעיין ולנוקללי נפסי חדוס ופי'
 כמו שכתבתי וצעיין ונפסי כעפר כה' ולא זו כלצד אלא
 שילצס מעעס ענוה עד שידעה לקונו שמועיס לו והוא מציב
 עומס כענין (ישעיה ע ג) ומוך לא מנעה מפיהס ציוס
 אומרס אלה אלפיך ישראל לכן אמר ונפסי כעפר לכל חסיה
 כי הכל דעים אוחו והוא מעלה להס צד ולחס ומזון עכ"ל *
 וכן עז"ל כתב החסיד המוכר צונשנת אל חסיונו לכעוס פי'
 כאס צפסוק [קבלתו ח] כי כעס צחיק כסיליס ינוח והוא
 מתייחס עם הנדרס ואמר כי הכסיליס לקלות כעס ומתיירוהס
 לכעוס סכעס דר עומס כאלו עס חמנות * אמונס אלל המשכיל
 לא ינוח אלא חפך יעבור ועעס חיק כי כעסס נסחר ולא
 יגלוהו עיכ כלל דציוו * ופינו ולנוקללי נפסי חדוס כדפי'
 עוד שס פי' אחר צפסוק זה והוא עיד פי' עם הורתי כלצם
 סכתבנו * ואמר צונשנת אס אין אפי' לי מיי לי ונשס הרמ"ו י'
 שושן ז'ל ועוד כתב כי סחכס הזה אמרו עליו שלא כעס
 מיינו והיה זס כן כי לא היה פניו לכעוס כלל כי היה ערוד
 צצקסח מיי סנפס ועל מם יכעוס הלא כל מייני הכעס
 והחומס על עסק הנוף צאים ופי' (ישעיה נח ה) שמועו אלי
 רדפי לך עם הורתי כלצם אל היראו חרפה אנוש כמו צציורנו
 כצו ולפי' כעס צחיק כסיליס ינוח כי לצס לפון משכל על כן
 לא ירומה להכעיס * ומה נכבד מאמרס כל הכועס כאלו עוצד
 ע"ה המורה שמשצבותיו רחוקים מעלמותו עכ"ל * עוד יש
 דצרים צראוי להסצו צהסכדי שלא יכעוס וכצארהס צפי צפני
 עלמו כדי לחס ריוס צין סרקל לסק :

פרק רביעי

הקצה הגדולה המונעת הכעס
 והסגלה והסגלה מהלצ הוא כאשר
 יסחכל אדם צדעתו לקיים מלות [ויקרא יח יט] והאצת
 לנדך כמוך שהיא מלות עשה שבה כלוליס רמו מלות כמ"ס
 צפ' (שצת ע"ג) צמה מדליקין על אוחו הנה שצא להחגייר
 לפני הלל אחיל לנדתי הורה על רגל ה' ואחיל והאצת לנדך
 כמוך מה דעלך קני להצדך לא העצוד וכאשר יסחכל האדם
 צוה לא יצוה את הציוו ולא יחרפסו כמו שהוה רולס לעלמו
 שלא יצוה שום אדם וכן לא ישיב על חרפתו כמו שאס היה
 להסך שהוה היה מחוקף שלא היה חסן שטיצו לו וכן לדון
 את הציוו לך זכות וכן מלות קצוה ונטייה הם מלות
 שכאשר יקיים האדם אוחס מוכרה שיעצור על מדותיו ויעסר
 לבו מהסגלה מכל וכל * הרי שצדן חורס מוכרת לאדם להיות עניו
ומפני שאהצת הצצרים וסחמקת סמולוקת ורדיסת
 השלוס הם הסצות המציאות לאדם לירי ענות
 ראיתי להעתיק כאן סרק אהצת הצצרים סכתב הר"ר ישראל
 ע"ס צק מניחה העלור שלו ז' : [ויקרא יח יח] לא תשנא את
 חמך

(ה) צימדות (ג) ר"ל שפי' מדה הענוה זוכה צלרס להנך לו יד צין המלאכים סנקלמיס עומדי :
 חמך

אחיד בלצבך לא תקום ולא תעור וגו' חזק לא תשנא את
אחיד יכול לא יכנו ולא יקלנו ח"ל בלצבך בשנאם שלב
הבחוץ מדבר וברקין במקבא יומא חניא אחיו נקומא
ואחירו נקומא ח"ל ששלימי מבלך ח"ל לא ח"ל חבירו
ששלימי קרדוץ אחר לים איני משלימי כרי שלא השלחתי
ואחירו נקומא ח"ל השלימי קרדוץ ח"ל עול (ח) איני עושה
כמותי שלא השלחתי רבי אלעזר שקטר אומר אהוב את
השלים ושנא את המחלוקת שאפי' עוצדי ע"א כביכול אין
השכניה נוגעת בהם כשום שכלא (סוטע ד יז) חבור
עלבים אפרים הכה לו וואס יס ציניסם מחלוקת עם אחר
צמס חלק לבס עתה ישאנו * תניא צית שיש צו מחלוקת
קובו לימנז ומכמים אומרים מחלוקת צעיר שפיכות דמים
צעיר צית הכנסת שיש צמ מחלוקת קומס לימנז וי"א
קומס להחפור שני ח"מ הדמים צעיר א' וכן שני צמי דינין
וציניסן מחלוקת קומס צול אומר מחלוקת
צ"ד חרנן עולם צ"ג נקומות ויחזק סקציה על ע"א ולא ויחזק
על המחלוקת אחת ציני דור אכוש סחילנו לעבוד ע"א שנאמי
(ראשית ד כ) אז הוסל לקרוח צמס ס' ולא נחפרע מהס עד
דור המצול קסיה ציניסם מחלוקת והיו גחלין וסומקין זה
לזה ולא ויחזק להס שנא' (סס ו ג) קץ כל בשר זא לפני
שנית דבור שומדנר כשעשו העבל מחל להס לכל כסחיו צאים
לידי מחלוקת לא ויחזק להס שכימאשחא מולי וילכו אחת מולי
לשסחובס וגדול ומכול מחלוקת קמס ולפי' נסג השסעס קרח ועדתי
לפנים משורת הדין ח"ר צרכים זא ורואה כומס קמס מחלוקת
קסיה צ"ד של ממס אין עומקין עד קסיהס צן י"ג סנה רוס
א' וצ"ד של מעלס עד קסיהס צן כ' וכאן אצדו אפי' יונקי
סדים שנאמר (צמדנר יו כט) אס כמות כל האדם יומחון
אלס וגו' קליסית כשחלקו סקצטיס על יהודס וציתין ולא
סיה שלום ציניסם נעשו לאלו ואלו פורענות כשעשו עשרת
הקצטיס זא סצנו יהודס וסרע מהס שנא' (ס"ס ז יג יט)
ויחזק חזיה אחרי יכצעס וילכו ומונו ערים צית אל צרכותיס
ולא ע"כ עור פס יכצעס ציני חזיה ויפגרו ס' ויחזק חזיה
קסיה יכצעס עובד ע"א ויחזק לו הקציה עד שחלק על סצנו
יהודס ונענש ר' מאיר אומר קמס הוא המחלוקת שאפילו
מחלוקת קסיה ליסויו של עולם לא כאמר צמ כי טוב
ובכל מעשה צרכותיס כאמר כי טוב וצרכותיס
הקציע צין מים למים לא כתיב צו כי טוב וסלל דרכים
קמו ומה מחלוקת קסיה ליסויו של עולם לא כתיב צה כי
טוב שסיה לחורבנו של עולם עכ"כ * קמס סיה המחלוקת
קסיה שקולה כדור המצול כאמר צעדה קמס (צמדנר ז צ)
כסיה עדס קריאי מועד חכמי סס וכאמר צדור המצול
(צרכותיס ו ד) אחר מעולם חכמי סס קמס סיה המחלוקת
קסיה מציאה לידי קבנת כפשות שנא' (סס ג צ) ויחזק
עד סדום צצביל ספי' מאצרכס סיה קרוב להאצד כקדום
אלוני זכות אצרכס אפי' שנא' (סס יט כט) ויחזק חלבים
את אצרכס וי"ל אס לוע וגו' קמס סיה המחלוקת קסיה
מציאה לידי מיתס שנאמר (שמות כא כז) וכי ילכו חכמים
וכתיב וסס חסון סיהס וגו' ר' ילסק אומר בלסס נקראו
רשעים המצבים ידו על חבירו והמעין פנים והלום ואינו
משלם * המצבים ידו מנין שנאמי (סס ז ג) ויחזק לרשע
למה חכה רעך הכית לא כאמר חלל למה חכה עמלד

שעדיין לא סכס * מעצו פניו מנין שנא' (משלי כא כס)
סעו איס רשע צפניו * יסלום ואינו משלם מנין שנא' (חלים
לו כא) לום רשע ולא יסלם * מנין שאקור ללדס להכות
לחבירו שנא' (דברים כס ג) ארבעים יכנו לא יוקף והלא
דברים ק"ו ומה עי סתמיים מלקות חנו מליין שלא להכות
אלא (ז) מלקות י אדם לחבירו עכ"כ * מנין שאקור להחברות
זס צום שנא' (סס ז יט) וקרצת מול צני עמון אל סלורס
וגו' והלא דברים קמו ומה עמון ומאצ שנאמר סחבו (סס
כג ו) לא הדרוס שלוםס וטובתס כאמר צמס לא סלורס
ולא סחבר צס יסרכל זס לום עכ"כ * קמס הוא ספנאס
שסחריס ציה סקקס כדברקין (גיטין ס"ק) צניעין אקמלא
וצר קמלא חרוב ירוסלים וכו' ע"ס * חרש"א זא ורואה כמס
של צומס קסיה קיימ סקציה לצר קמלא וסחריז אס ציתו
וסקף אס סיכלו וצנון שנאס סמס סרצס ירוסלים וקמך
לדבר ח"מס יס"ס צ"ד ר' ע"כ ס"ר ח"ר ח"ב
וברקין (יומא ס"א) צינעל חניא צוקקס סני ססיו צקליס
ועיקקיס צחורס ובמילות סקדים ופנימס חרנן מפני שנאס
חכס ססיתס ציניסם ללמדך ששקולה שנאס חכס כנגד ע"א
וגי' וס"ד וז"ל (יסעים כס כ) כי קלר הנלע מסקמנע
ע"א ומסקמנע (ג) מסיית צ' רעים כ"י :

ורוב

הייסורין הצאים על האדם צעון שנאס חכס
כדברקין צ"ג (שבת פ"ג) צומס מדליקין
פניס רבי נחמיה אומר צעון שנאס חכס מריצה זאה צח"ך
ציתו של אדם ואשחו מפלס נפלים וצניו וצנוסיו מתיס
כססס קעניס וסנינו צאצות דרי נתן ר' יהושע אומר עין
רעע וילר רעע ושנאס הצריות עורדים את האדם עך
סעו' סז ומן העוים צ שכל מי סהוא שונא את חבירו סקציה
עוקרו מן העולם סכן מלינו זאנטי סדום שלא נעקרו אלל
על סהיו שונאים זה את זה שנאמר (רלשית יג יג) ולאנטי
סדום וגומר רעים זה לזה : ומטלים צג"ע לה' צע"א
מו"ד צ"ד * וברקין צומכילחא (שמות כג ה) כי חרלס
חמור שונאיך אס כספת ילרך לעשות שונאיך לוהצך
מצטימך חני שחעסס שונאך לוהצך דחתי צרלות ס'
דרכי איס גס חויציו יסלים אחר ואמר חכס שונא
א' יסיה צצנייך כחלק אלפי אלפים שונאים וחלק אלפי
אלפים לוהצים יהיו צצנייך כחכד

[ח] וזה נקרא נתיבה שהדבר צללו ולא הסיוו מדעתו ואפי' ששחילנו יס כאן עון נתיבה : [צ] סיכול לעבוד צו : [ג]
קצ"ס כביכול וע"א : [ד] לית דין ולית דין

ששעולם ריקס חכס (סס קט ג) ודברי שנאס קצצוני ויחמוני
חכס חלו ספנאס אס חצרכיס על לא דצר שנאמר (סס
כע ז) צלי עון ידולון ויכוננו עורס לקרלחי ורואס * לעולם
יהא אדם חיהצ את סצרוית ועלום זו מלות עפס שנאמר
(ויקרא יט יס) ואסצת לרעך כעוך חייב אדם לאהוב את
חבירו ולחמוול על סונו (אצות פ"ג) דחנן ר' יוסי אומר
יסי ממוון חצירך חציו עליוך כשלך ופי' ח"ל כסס סרוואס אדם
את ממונו כך רואס את ממוון חבירו וכסס שאינו מוליח סס
רע על ממונו כך לא יוליח סס רע על ממוון חבירו אס רואס
את חבירו צמקוס סכנה חייב להלילו ככל יכלתו ואס לא
הלילו מעלס עליו הכתיב כאלו חרנו שנא' (ויקרא יט) לא
חעמוד על דס רעך וז"ל אס רלחית חצירך טובע צכסר לו
לקטיס צאים עליו חייב אסס להלילו שנאמר לא חעמוד
וגו' וכתיב (משלי כד יא) סלל לקחיס למות וגו' ורואס מי
רוחני למה אסכן צעלמי שלום עליוך כפטי ח"ל (סס כד
יז) סן לא ידענו זס הלל סוכן לצות סוא יציונוכל כפסך
סוא ידע ואס הליל כאלו קיים עולם מלא ואפי' אס יסיה
אויבו לו שוכחו חייב להלילו שנאמר (שמות כג ה) כי חכלס
חמור שונאך * והעושה כך סקציה רולס צמעשו שנאמר
(משלי יז ז) צרלות ס' דרכי איס ר"ל אס ספן סירולס דרכו
סקציה יסלס הוא צעלמו על חויציו כ"ל אס ירואס סור או
חמור של חבירו רובן סחמ ומשאו יקום אוהו עמו מיד יסיר
חויצו סשנאס מלצו וצצביל זס יכלס סקציה דרכו ותניא
(ח) מי סיס לו לרים מלמעלה דחנן כל סרות סצרוית
נוחס סיונו וכו' * לעולם יסחבר אדם לעוים וליריס
ויחחק מחברת רשעים וצני סצליעל (אצות פ"א) כדחנן
כחאי סרצבלי אומר סחמק עשן רע ואל סחמבר לרשע ופי'
רו"ל א' סכן סצצית וא' סכן סצמחן ואסד סכן סצצקס שאין
סננעים צאים אלל על ציתו של אוהו רשע וגורס לקחור
כוחלו של לדיק כ"ל כוחל סצין רשע ללדיק ונרואס ננע
צציוו של רשע סוקחין ציתו של לדיק צנגנו של רשע רבי
ישמעאל צנו של ר' יוחנן צן צרוקס אומר אוי לרשע או
לסנינו עוונותיו של רשע גרמו לו לקחור כחלו של לדיק *
ד"ח ואל סחמבר לרשע ולא יסחבר אדם לאיש רע סכרי
יסוספע כחמבר לחמאצ ועלס עמו לרמות בלעד וילל עליו
קלף שנאמר (ד"ס ז יט ז) סלרשע לעזור וגו' וסיו כחמבר
לחמויס וסרן ס' מעשו שנא' צהחצבך לרשע סרן ס' מעשך :
וכן מלינו צאמנון סחמבר לו ליוכדז ועין לו עלות רעות
שנא' (שמואל ז ג) וצאמנון רע וצמו יוכדז וגומר וסיה
חכס לסרועניות וברקין צאצות דרי נתן אס יאמרו לך סילדים
צנה צ"ה אל שמוע להס ואס יאמרו לך סוקניס זא
וכסחור צ"ה שמוע להס למה מפני סצנין נערים סחירה
וסחירה זקניס צנין רלחיס לדצר צנין עלת רמצעס צן שלוםס
שעוז סוקניס ונעל עלת סילדים * אל סהיו סצר לרשע אפילו
לדברי חורס אלל יסחלל אדם לקרות סצר עוז ולסחמק
מסצר רע כדברקין צצקני ר' אלעזר (משלי יג ז) סולך את
חכמיס יסכס לה"ד למי סהוא נכנס לצית מורקמיס לא נתן
ולל לקס וריח טוב לקס כך כל מי סהוא סולך עם הלדיקי'
לוקח מדרכיסם וממעשיתו העוים ורועס כסיליס ידוע לה"ד
לאדם סכנס (ז) לצורקקי ולא נתן ולא לקס וריח רע
לקס כך עי סהוא מוסלך עם סרשעים לוקח מדרכיסם

[ח] כ"ל דג' מי שיש לו לרים מלמעלה וכל מי
שאינו לו לרים למעלה אין לו לרים למטה : [צ] מקום עיבוד עורות
יהא

שער הענוה פרק ד

יחזיק • צ' אין לך אדם שזיכה תמיד עם הנשים שלא יבא
לידי כואף ג' אין לך אדם שיקצץ זמון הכנסה שאין לצרוב
עליו • ד' אין לך אדם שנתחבר לרעעים ונפטר מהם בשלום •
ה' אין לך אדם שנתקרב למלכים שלא יתפסק זמון עליו •
ו' אין לך אדם שנקט קום דבר מהנבלים שנקשה בקשתו
והצרת הטובים כולה הועלת עלי סיוק אפילו אין ניתני לו
דבר מתקלם ואפילו אין מליצים צעד דבריהם אפי' הצרתם
עובד ונעולה לפי שפני אדם נכבדן אוחס ולפי' יתחבר אדם
לרעובים ואמר החכם המוצר לרעובים תגדל מעלתו הוא ומפחתו
והמתחבר לרעע'י סופו להיות כהם ורעע' המהפכ'ל לדיק'י סופו
להי' כהספ' (משלי יג צ') הולך אדם חכמים יחכם ולעולם יסא
אדם עבד לכדיבים ולרעובים ולא של וסופו לקלים ולשחתי
(אבות פ"ד) דתנו הוי זכב לאריות ואל חסי ראש לשועלים
ר' אחר כשהלך לוע אלל הצרעה אע"פ למד מדרכיו וממעשיו
הטובים מה עשה הצרעה עשה בית (א') קיבול צחק וכל
ווי שכתב סיה מאכילו ומתקשו ואומר לו אחד הוא אלפי
חאעיה ית' שמו כשא לטו היה עוקס כך ועוד אמר
החכם אין ראוי למשכיל להתחבר לאדם עד שיבין אותו
אם הוא ראוי להצורה אם לאו • ועוד אמר הצרעה הוא
על ד' ענינים אהבת הסברים דומה לזמון • והא' הצרת
האדם לאשתו וצניו שאלמר (משלי יט) באהבה תשגה
תמיד וכסם שמוזן לריך לו האדם תמיד קבו קיום גופו כך
היא הצרת האדם לאשתו ולצניו תמיד כסם שגבל יוס ווי'
הוא לריך ללאותם וכן יסיה שקע ושאלן ודעתו מתייבשת
עליו • וזכין שדומין אשתו של אדם וצניו לזמון שאלמר
(תהלים קכ"ג ג) אשך כגשן פורים ציכתי ציתך צניך
כשחילי זיתים שושיל האשה והצניים לשלחן • סידומה לרפוא'
והיא הצרת האה כמו שאין לריך אדם לרפואה אלל צעת
הסולי כן הצרת האה אינה לריכה אלל צעת הדוסק והלר'
שאלמר (משלי יז) ואם ללרס יולד • סג' הצרת הרעיים
הטובים ודומה אהבתם ורחמנותן להועלת האב על סגן אב
כח"צ (מלאכי ג יז) כאלקרימיו חס על צנו סעובד אותו
וכח"צ (תהלים קכ"ג יג) כרחם אב על צניס וצריע כח"צ
(איוני יט כז) חנוני חנוני אחריע'י • סד' דומה לקס סמו'
והיא הצרת הרעעים הרעים וצניו צלילעל ששס סקס סמו'
וזיק ומתיח כך הרעעים זויקים ומתיח'ס • וגרסי' צמדס
המתחבר לרעע סודד עלאו מן סעוסי' ומן סעוסי' • והתקצר
סיהס לרעע סרי זה מוערביזי אל' • והסרוס מחדל צבוס
והסע' אה סצניו מדרך עובס' לדרך רעס מה צח'י יניו
והמלעיב על סמלי' אין מרחמין עליו מן סעוסי' • וכל
סמרי' לסלדים סני סצניו סנקסו סמוס צו ציוס וכיכדלית'אל
צומכית'אל של ר' מאיר סספחקנו צעער סירס סיי' צ • ע'י
דברים לריך לעשות הסצר הטוב לסצניו הנאלמן ואלו ססיהס
סצורחו כלה וסלי'ס צלי וממה ואלו סן • א' יקדים צסלומו •
ד' לריך לסומין לסצניו צכל סצליו סטוביס • ג' וציוס
סעוסי' • ד' יסמור לו סודו ולא יבלסו • ס' סיהס לו מוסיע
צעת לרחו • ו' יבקרו סחלי' ויסתדל לעשות לככו' כל יניו
סיוחו צחיליו • ז' יתעקק צלרכי קצורחו אס מה • ח' יתקן
דצניו צצניו כל שכן שלא צצניו • ט' יעצור על כל סעעיו
סעעע לו ויסחול לו מיד • י' ייכה אותו אס יודע צו סעעס
שלא כדן יסא יכצדנו מיד • י"ב לא ירעה אותו צמס'אל וצמס'ן

יב יעשה כל עם שידור לעשות לו • יד לא יכזב לו • ט"ו
יבקש עליו רחמים תמיד ויבקש טובתו כללו •
וגרסי' באבות דכ"ב נתן ועוד צ' דברים סיהס אומר
ר' אלעזר יסי כבוד חצו'ך חציו עליך כשלך
הוי סס על כבוד צניו וצנחיו • אס רולס אה סלא יטיל
אדם אה שלך אה לא סהא כועל אה של חצו'ך • אס רולס
אה סלא יאמרו אחריו דבר אף אה לא סלמר אחריו חצו'ך
דבר סלל אומר סוי סתלמידיו של אהרן אובס סלום ורודף
סלום אובס אה סצניו ומקצנן לתורס • סיי' אדם לאסר
אה סצניו ולסלוק לו כבוד • וסלא דברים קשו ומס אס עללכי
ססרת שאין צני'ס י' לסר סולקין כבוד זס לוס צקר וזס
סיל'סר צני'סס עאלכו סנל' (יסע'ס יו ג) וקרא זס אל' זס
ואמר זס אומר לסצניו אהס גדול מעני ואהס פוחס צצמיו
של מקיס סחלס

וגרסי' צונגלת חקד'י אה רולס לסדקן לך אובס סוי
נוס'אל ונתן צעו'צו ולא יעצור אדם על דעת
חציו ויעל לרובו מעני לרן אחרים כדגרסי'ן צמס'אל (ספת
ס"ד) ספת אומר רבי יוקי יעני לא עצרת' על דעת חציו יודע
אני שאין אני כהן אילו אמרו לי חציו עליה לרובן סיי'תי
עולה סמכה סצורות סס של צני' אדם סמחצצר לאסס למד
מה צפני עלמס ואלו סס • ח' סמחצצר למלכ'ס למד סממס
והגאוס • צ' סמחצצר לעסרי'ס למד אהצת סמוזן וסעטוב
סע'סו ג' סמחצצר לענויס למד סענוס וספס'ס והסודרס
ד' סמחצצר לנסי'ס למד סמוס וסחשק וססחוק וצננות ססס
וכל מעס'ס רעס ס' סמחצצר לנערי'ס למד סיסס צעיל'ס
והסחול (אבות פ"ג) דתקני'ס סילדים ויסק'ס צחי ככסות
של עם סלרך מולי'ין אה האדם מן סעולס • ו' סמחצצר
לרעע'ס למד סעו'סס וסעסע'סס ומקלק מעני סספוס • ז'
סמחצצר לללי'ס למד סוא רוב • ח' סמחצצר לסקיד'ס
וללדיק'ס למד ססד וסודו עובדו וסול סע'ס • ט' עולס
יסתדל אדם לקנות לו סבר'ס אלל אותו צמס'ס ואס לאו
יקסרו צמוזן (סס ס"ח) דתקן עקס לך רב וקסס לך סצר •
ואמר סחכס חנוס אנו מני' סקס סעצד' צמוזנו סילך לא
יקסס אה צני' סרוין סצני' סיו סעובד סדצכ'י טוביס
קיסס סלדס סצצני'ס יוסר וצמוזן •

שער הענוה פרק ד

פגשו זה בזה אומר לים חצרו כשצא בנך ומלאכי מודד מעים
ולא נחתי לך צמס' ססדחני אומר לים סמ'אל של מעסר סס
ובסמלא'ני מונס מעו'ס צמס' ססדחני אומר לים סמו'אל סקדון סן
אללו • אומר לים סעצודס כך סיהס ולא סע'ס ימין וסמאל
ועליך כאלמר והוי דן אה כל האדם לכך זכות וכסס סדחני
לכך זכות כך יליך סקצ'ס לכך זכות ארסצ'ל ססוסד צכסרי'ס
לוקס צגוסו מ'כ'ל מועסס סלומר (סמו'ס ד ח) וסן לא יאמיו לי
וקמי סמיוס בלי'ס מלח'ל דמסעני סנל' (סס ד לא) ויאלן סעס
וכיון ססחשו מיד כעכס מוסס דכח'צ ויאלר' לו עוד • וכי לא
סוי מילח'ל אחר'י אלל לרע'ס צבוס'ס אלל מלכ'ן דליעכס על
(צ) מילח'ל • אומר דצ'ל וליסמיל רבי יוקי צר סכיל'ל מוס
עובס מועררס לצ'ל מועדס של פורענות דללו סחס (סס ד ו)
ויוליס וססס ידו מלרע'ס כסלבו וססס צמ'ס פורענות כעככ
ואמר וססס ידו מלרע'ס וצמ'ס סטובס לא כסעכב ולא אומר
והסס ידו אלל וססס סצס כצכ'ס • ומלן דסד'ן ציס מילח'ל
וליס ציס לריך לספיק נספ'ס מעס'לל דס'י אסכסן צכסס דלומר
לס עלי וסמיל'ל אל' יד) עד מתי סססכרין ואומרס לים לא
לרובי אסס קס'ס רוח לככי ויין וסכר לא סתי'י • מיד אלל
לכי לסלום ומכ'ן לסוסד אדם דצכר ולין צו סלריך לפיי'סו ואל'
עוד אלל סלריך לזקס עליו רחמים סנל' וסס א' לי'ן) ואל'סי
יסר'ל יתן אה סלך • אומר רבי יוקי יס'ל סלקי עס מ'י
ססוסד'ן אותו דצכר ולין צו • והאובס אה סצניו
לעולס יד'ן אותו לכך זכות ומכסס על פסעיו • אלל אס סוכ'ל
אותו לעולס יד'ן אותו לכך סובס ואפילו לא עבר ולא ירלס
לו זכות אפי' הוא כסר ומחוק כך מחקוטע עמו ויבקס עניו
רעו'סס סכ'ל' (משלי יצ) סכ'לס סעורר מדי'ס ועל כל
סעע'ס סכסס אהצס לפי סצסכ'לסו אותו דברים ניכרי'ס
אללו וריצי עמו על לא דצר וספך זס אס הוא אורסו אפילו
יסיה סצניו עמו צצרי'ס וצכעו'ס יס'ב לססור ויפר סצרי'ס
כי סכ'לס סעו'סס צללו סספס סעורר'ס וסעורר סעלדי'ס
כל סכ'לס וסמרו'ס ויסציו צללו סגס סצניו סוכ'ל אותו כי
הוא יד'ן לצות צני' אדם ססס רעיס צללו סרע וסרסור'ס רעיס
צצללו יסצ'ב ססס כך צלצרות אחרות ומחוק סמחצצר
קרעס יצ'ל לידי מעס'ס ויסכ'ל אה סצרי'ס • משל לאדם
ססולך על וקוס לר' אס אותו וקוס אינו גצוס ועל
סלרך ילך צמס'ס ולא יכסלובל שכן סלא יפול ואס אותו
מקוס גצוס ועל סלרך יסציו צללו סיסול ללך ומחוק
סמדו סיסול צ'ל לידי מעס'ס (צ) סגס סצניו הוא סוכ'ל אותו
גס הוא יוסר • וכל סמס'ק'ר דצר רע צללו ירלס לו אותו
דצר ססרסר סהוא אמת ויסקיי'ס צללו ויצ'ל לידי מעס'ס וכן
רוב ססלומות אינס אלל מוסרסרי'ס שאלס מוסרסר צללו
צסקין ירלו לו צלום • וגרסי'ן צמד'ס סס סיל
סרעס סיוולס לכס לעורס ס'ל לסלר'ו מלר'י'ס מפני מה ס'ל
סיל סרעס למלרי'ס ולא צ'ל לעורר אה יסר'לל לפי ססיו
סוכ'ל'ס אותס כסצ'לועד ספס סיהס וסרסרו צללס סנלח'ס
צ'סכ'לל מחוק סמחצצר סרעס וסכ'לס וסכ'לס כדמו לסס
על ספס סיהס כאלות נסוסי' סעוסי' על סני סוסי'
מיד סורו ככצור'ס ססס אצוס ססטציע סקצ'ס ציס על
ידו מרע'ס ואמרו סרפס סיהס לנו לעורר • לאוי'צו ססטציעו
אה אצו'סיו ציס אחר סכעללו צס כמס מכות סל למדנו
סססכ'לס מצי'לס לידי איצ'ס וקעטס • וגרסי'ן צכסרי' כי

וכלו חכמים אין שלום יולא מחוק כליה וכדל' (ראשית יג)
ויהי ריצ צין רועי מקנה אצרס וצין רועי מקנה ליו מ'י גרס
ללוע ספיר'ס מלצ'רסס סלדיק סוי אומר מרי'ס וכס'ל' (דברים
יט) ועמדו סני האנשים אשר לסס רבי' • ויי גרס לו
ללקוח סוי אומר מרי'ס אין לי אלל סני אנשים אס וצ'ת
איס ואסס מנין סלמוד לומר ג') ימדיו ל פי' לך אדם
למנוע עלמו מן סערי'ס כי סמוכע עלמו מן סערי'ס סוא
מכיו'ד על סצרי'ס סכ'למר (משלי ג כ) כבוד לאיס צצת מרי'ס
וכח"צ (סס יג כו) יסר מרעסו דליק ודרך רעע'ס סחעס
פי' יסרון יס צלדיק יוסר מ'אלד אחר ססלדיק סמו'ס סלסחו
וקובל סלורו וכובס'ס אה ילרו כדי סלא יצ'ל לידי מרי'ס ולידי
ציון • ודרך רעע'ס סחע' סדרי' סרעס של רעע'ס סחעס
כי סוא ציון צע'י'סס לסמוע סרפסס ולסחוק וסס סעו'ס
מדרך ססכל סמחך כך סס צ'ל'ס לידי קעטס ורלי'ס
וגרסי'ן (ס"ו) צסולין אומר רבי אלעז'י אין סעולס מוסקיי'ס
אלל צכות מ'ד) סצולס אה סיו צע'ס מרי'ס כמו
ססעס'קנו לסונו לעיל צפ"ג • ואמר סחכס לעולס לא סרפטי
אדם יוסר מפעס אחד כי צעסס ראסוקס אסצול סרפסו ולא
יסרפטי סניה •

לחצק * וברקין צבצבא מליעא פ"ד חיר א' המאנס את
הגר עוצר צב' לאוין ז' וסלוסן עוצר צבקים * חניא רבי
חליעור אומר מפני מה הזכירה סהורה על הגר צבלי ב'
וקומות סככ כתיב כי גרים ד' הייה * חציון הגרים
שקלן סקצ"ה כקדושת שבה וקדושת עשאל שסוהיר הכחוצ
על הסצם צכ"ה מקומות ועל עשאל צב"ה מקומות ואף על
הגר מחזר צב"ה מקומות וישאל נקראו קדושים שכלומר
(דברים יד ב) כי עם קדוש אה"ע" שהיו מתקדשים ועשאל
שכלומר (ויקרא כו) והתקדשם וסייהם קדושים מב"ע ומצלות
וירטות ושקצ"ה ומשום מן הטומאות ומיגע שכלומר צקוף פ'
ערויה והתקדשם ומצילות ועריפות שכלומר (שמות כב ב')
ואכפי קדש הויון לי * משקלים ומשום שכלומר צקוף פ'
איסורי עאלכות (ויקרא יא מד) כי אפי' אלהיכי והתקדשתי
וסייהם קדושים * מן הטומאות שכלומר (שם יו יע) וטהרו
וקדשו ומטומאות צני ישראל אף לעהיד לצב הקצים תקדשם
שכלומר (ויקרא לו כח) וידעו הגוים כי אפי' יי תקדש את
ישראל * וכן הוא אומר (ויקרא כה כה) וסייהם ליקדושי
צעולם הזה * ואצדיל אחכם מן העמים להיות לי לעולם
הצב * ר' חנינא צן אנטיגנוס אומר אילו אחר ואצדיל
את העמים מכם לא היה תקומה לאמ"ם ולא היה פתח
לאחד מהם להחגיג להי"ד לצורך רעה מוחך ימות טוב
אינו חזר על הרעות שמה ימלא צבם ימות:

חביבין הגרים שכל הגוים קראו עלמן גרים אלהים אחר
לאשים גר (ד' גר וחשבן אכפי עומס * ומע"ה
אמר (שמות ז כב) גר סייתי צאריך נכרים * דהע"ה אלהים
כע יב' כי גר אכפי עומך * ואף ילחק אע"ה נקרא גר שכל'
(ראשית כו ז) וישב ילחק בגר * ואף יעקב אע"ה נקרא
גר ש' (שם ז ד) לגור צאריך צאנו אבותינו קראו עלמם
גרים דכתיב (ד"ה א כע עו) כי גרים אכפי לפיכך *
חביבין הגרים שגלגלן בגלל הקציה עם אצרהם צמילה
עד שהגיעו לליע שנה שאילו על אצרהם צן עשר
או צן עשרים שנה היה קציה לצד ולא היה
גר יכול להחגיג אלא עד השיעור הזה אלא בגלל הקצ"ה
ל"ע שנים עד שהשלים מלאה כדי לתת פתח לכל צאי עולם
להחגיג לפי' לריך אדם לאהוב את הגר * ולחמול עליו
ולומר ראוי הוא זה שיעזב אציו ואמיו ומשפחתו ואין מולדתו
וצא ליכנס חסה כנפי השכינה לרסם עליו וכל מי שאינו
מרחם עליו אין מרחמין עליו מן השמים * ומי שהוא אכפי
ואין צו רחמים וסנא הצרות ומכס חצירו (א) צטור לשינו
וצאמרי פי העור ועינסו גדול עד מאל כל שכן הסורים ירו
על חצירו וכל שכן חרב או חנית * דברקין (פ"ז) צקסדרין
אמר רבי חנינא (ב) הקוצר ליעו של חצירו כאלו קיער
ליעו של קודש שכלומר (משלי ז כה) (ג) מוקש אדם ילע קדש *
וגו' * ר"ל מי שהוא אהוב החצרים צלצו ומדבר להם רבות
בשפתו ראוי הוא להיות ריע לנולך ופירש ר"ה ז"ל רעהו
נולך שדבריו כמאמיו יותר מדברי הנולך שאילו דברי הנולך
כשעוים ומפני היראה אצל דבריו של עסור לצ משעין ומפני
הן שפתו וצומענה פיו ניכר האהבה כסם שניכר הסנא
בשפתו שכל' (משלי כו כד) בשפתו ינכר סנא * ד"ה
בשפתו ינכר סנא * ר"ל לא יראה השנאם שצלצו אלא
יסתן דבריו אצל בקרבו ישת רעוה * ופ' ינכר יראה צפוי
הסך ענה ט"ס צלצו כיו וחסכר אלהים (סס כ יא) גם
צומעליו יתנכר נער *
וצריך' אדם לכבד את חצירו ואפי' הוא קטן ומנו צבכמה
וצשנים ופסליו ר"ל צדכ (אצות פ"ז) ואומר
רבי אלעזר צן שמוע אומר יהי כבוד לתמיד חצ"ב עליך
כסלך וכבוד חצ"ב כעירא רבך ומורא רבך כמורא שמים *
ומייצ אדם להירות את חצירו ולהדריכו על סלך העוצה

(א) צאונת דברים (ב) שדחיו לחצוב חובו : (ג) חתך ה' מפני סקורו רע פי' לפי סקר חרע ר"ל וע"ז וצא לכלל
ומי החובי' שם י"ו משום דחייב כי גרים היית' וכיוולא צה : (ד) חתך ה' מפני סקורו רע פי' לפי סקר חרע ר"ל וע"ז וצא לכלל
ישראל ע"כ ראוי לפתוח עליו ולקרצו ולא לנערו ס"ה שנוה לקור לדרך רע לפי שהיה מורגל צך : (ה) גלו ממקום מושנם כדי
ללמוד תורה (ד' פ"י מזה שאלמנו עזי ומרתה ית צאת מנוס ציוס לרע צנית רחם :

ה' ה' חיי אומר ה' עזי ומנו כעשית נקיס ציוי שלום
דכתיב ויהן עזי למלכו צאת מלכא טבא וצבחה אוחך ומה
אמרה (מלכים א יט) יהי סי' אלהיך צדוק * כשהולאחכו
ממלכים כחת לבו תורה שנקראת עזי שכלומר (תלים כע
י א) סי' עזי לעמו יתן שמוע יתרו וצא ונדק צן הוי
(ינמיה ה יט) אליך גוים יצאו מואפי ארך וברקין צמדכר
צ"ה למת הגרים דומים צפני ישראל לרועה שהיה רועה
את עדרו וצדקה פה אחת מן הסדה וצאם וככנסה להון
לאנו והיתה חציהם עליו יותר מדלי למת שלאנו לקחן צדתי
הו לא לקסם צדומים אלא היא צאם מאליה וככנסה לחוך
לאנו כך ישראל כנה ארותות ומותמים וכפללות עשה להם
סקצ"ה ולאפי' קצלו הסורה וסגר הם צא מאליו ליכנס חסה
כנפי השכינה צלל אום ומיפת *
חביבין הגרים שכל הגוים קראו עלמן גרים אלהים אחר
לאשים גר (ד' גר וחשבן אכפי עומס * ומע"ה
אמר (שמות ז כב) גר סייתי צאריך נכרים * דהע"ה אלהים
כע יב' כי גר אכפי עומך * ואף ילחק אע"ה נקרא גר שכל'
(ראשית כו ז) וישב ילחק בגר * ואף יעקב אע"ה נקרא
גר ש' (שם ז ד) לגור צאריך צאנו אבותינו קראו עלמם
גרים דכתיב (ד"ה א כע עו) כי גרים אכפי לפיכך *
חביבין הגרים שגלגלן בגלל הקציה עם אצרהם צמילה
עד שהגיעו לליע שנה שאילו על אצרהם צן עשר
או צן עשרים שנה היה קציה לצד ולא היה
גר יכול להחגיג אלא עד השיעור הזה אלא בגלל הקצ"ה
ל"ע שנים עד שהשלים מלאה כדי לתת פתח לכל צאי עולם
להחגיג לפי' לריך אדם לאהוב את הגר * ולחמול עליו
ולומר ראוי הוא זה שיעזב אציו ואמיו ומשפחתו ואין מולדתו
וצא ליכנס חסה כנפי השכינה לרסם עליו וכל מי שאינו
מרחם עליו אין מרחמין עליו מן השמים * ומי שהוא אכפי
ואין צו רחמים וסנא הצרות ומכס חצירו (א) צטור לשינו
וצאמרי פי העור ועינסו גדול עד מאל כל שכן הסורים ירו
על חצירו וכל שכן חרב או חנית * דברקין (פ"ז) צקסדרין
אמר רבי חנינא (ב) הקוצר ליעו של חצירו כאלו קיער
ליעו של קודש שכלומר (משלי ז כה) (ג) מוקש אדם ילע קדש *
וגו' * ר"ל מי שהוא אהוב החצרים צלצו ומדבר להם רבות
בשפתו ראוי הוא להיות ריע לנולך ופירש ר"ה ז"ל רעהו
נולך שדבריו כמאמיו יותר מדברי הנולך שאילו דברי הנולך
כשעוים ומפני היראה אצל דבריו של עסור לצ משעין ומפני
הן שפתו וצומענה פיו ניכר האהבה כסם שניכר הסנא
בשפתו שכל' (משלי כו כד) בשפתו ינכר סנא * ד"ה
בשפתו ינכר סנא * ר"ל לא יראה השנאם שצלצו אלא
יסתן דבריו אצל בקרבו ישת רעוה * ופ' ינכר יראה צפוי
הסך ענה ט"ס צלצו כיו וחסכר אלהים (סס כ יא) גם
צומעליו יתנכר נער *
וצריך' אדם לכבד את חצירו ואפי' הוא קטן ומנו צבכמה
וצשנים ופסליו ר"ל צדכ (אצות פ"ז) ואומר
רבי אלעזר צן שמוע אומר יהי כבוד לתמיד חצ"ב עליך
כסלך וכבוד חצ"ב כעירא רבך ומורא רבך כמורא שמים *
ומייצ אדם להירות את חצירו ולהדריכו על סלך העוצה

ויאסיו אוחו כנפשו ואם צקס ומחציו צדכ ולא עשה רלומו
אל יאסיו אוחו ואמר הסכס אס צקסתי צדכ ומחציו ולא עשה
צקסתי סייתי אומר לא נעשית צקסתי מפני עוני והכני מוחל
לחציו שלא עשה * ולא יחכין צבכחת (ד) חציו כי אס
לסם שמים לא שיהללוהו צני אדם ואם חטא לו חציו או
עשה לו סיס דבר שלא כדון אפילו הלך לו הרצם יסיר הכעס
מלבו וימחול לו מיד * ואם חטא הוא לחציו יצנה עליו
רעים עד שיפייסנו ואפילו חיצו סהלך לו הרצם ימלס לו
עוצה חסה רעה והוי יודע כי רעה האדם צעיהו אינה
אלא מלד העליו ואין יכולת ציד האדם להלך לחציו אס אין
לו קיוע מלמעלה צעונו ולפיכך אל יאסיו את חציו אלא
לחטאו ולפטעו שפי' (ישעיה זא) סן צעונו יחבי' כמכסה *
לע"ה יקצב אדם חוציו וימחק משוכליו וישמע ויקבל
עלת חוציו כדברקין ציצמות פ"ז האהב את
חציו ומקצב את קרוביו (ה) וסנא את צב אוחו והמלוה
לעני צענה דסקו עליו סכס' אומר (כס ט) אז תקרא וסי' יענה
ואע"ה טעקליון אוחו קרוביו ומחפין אוחו ישמע להם
שלטותהם סס ומחובין' דברקין צפ' (ססדרין פ"א) חלק
אריש צר נחמזי מה דכתיב (משלי כו ז) כאנשים פלגי אוקס
וגומר יעוצה קללת אחים השלוני שקלל את ישראל מוצר
צצרכם צלעם אחים קללם צקנה שכלומר (מלכים א יד עו)
והסס ה' את ישראל כאשר יטוד הקנה מה קנה זה עומד
צנוקס מים וגזמו מחליף וסרסיו מרזים ואפילו כל רוחות
צלות וסוצות צו סולך וצא עמהם כיון שרוממות עומד
צמוקו כן ישראל * אצל צלעם סקע צרכם צארו מה את
זה אינו עומד צנוקס מים ואין גזמו מחליף וכיון שצקנה
צו רוח דכוותי עוקרתו והפכתו על פניו ואת היה כונתו
על צלעם סקע אפילו צצרכו ליעקוד שוכליהם של ישראל *
וצונן שאהבה ואהבה סריון צישראל סצ"ה מנחם ליון וצונה
יושלים ואז יהיה שלום צלום צארו צארו סכל' (תלים קכב
ו) שאלו שלום ירוסלי' ורעיו אצרהם כא שלום צך עכ"ל * ומוקלת
וכתיב למען אפי רעיו אצרהם כא שלום צך עכ"ל * ומוקלת
המאמלי' שהציו עליו ששלום דלגתי בהעסקה כי סס מפורסתי'
ולא רליתי להאריך כל כך * עכ"ל הגיע סערת מלות האסצם
החצרים עמד מה שפי' ר"ל צמדדשים עוד רליתי לצדכ
צענין אהבה חצרים ע"ד הסוד כפי סווצן מוחך דברי
רעצ"י עים צוהר וצבאר ענין זה צפרק צפני עלמו ועוד
ענייני אחרים שהם סצות גדולות לצטל הכעס כדי לתת ריח
צין פרק לפרק * ע"ד ר"ל

פרק חמישי טעם אהבת החצרים עדיה הוא כי אחר שהוא
אוח ומוקסם צפי הכל היות כל הששמות
אלינות ומוקסם גבוה לריך שיאסכ כל כשמות חצירו צעם
שהם חלק אלוס מועל צמליאות שהוא אהב את כשעמו
וכמו שסאלכות העליון מתייחד סכלית סייחוד וכן כששמות
למעלה אין צהם קבאם וחסמית וסנא חיו כי סעדות סאלו
סס מרות סילוכיות ומסקליסם סחילונם אצל צקדושה סכל
הוא צאהבה וכמו שסלכרנו צשער אהבה צפ' רלסון וצפ'
ספי ע"ס * ואע"ה שאעזו ר"ל צצב"ע סחסון כל ח' ככוס
מחופתו אין זה מפני שכלה אלא מחפושס הוא צמחצו שהיה
ראוי שישיב הוא למדריגה סהוא שיאיר צו סהור העליון יותר
ממם
(א) צלשווקרע : (ב) שונה על להי חצירו : (ג) ר"ל כנוקס לישראל סקריו אדם ילע קדש כאלו מכה ליעו של קודש [ד] שמהם לחצירו (ה)
לפי שגיעוטי אדם רעים על אוחו יותר מן אפיו ומחך כך מנצח את אפיו ר"ל חציו אינו יעושה מלוה כל כך למכעל מלות יצום

ומה שיש לו שכל חשק הלתיקים צביע הוא זה ומלאה סתיה
 קבלה המזיאה ליוי חסכת הסק ואורח את חזירו עזכה
 למעלה סתיה ב"י מעשיו וסנה ונדל צ"י דברים לרין לארוב
 את חזירו סת' מלך הסשמה 'הצ' מלך הגוף ועל צ'צ'מיתו
 אלו איפער טאמר סכניא (מלאכי צ"י) הלל אז א' לבלנו
 אל א' צראכו מודע נבבד אים צבאיו ופרקטי ז"ל הלל אז
 אחד לבלנו הוא יעקב אציה וצודאי צמיה זה היא צמינה
 מלך הגוף שיעקב אציה סיחה ומתו שליומה צ"י קוס ערכוב
 קליסה וכה להילוד יצ' צצטים שהוליועי נפס והכל צקדוסה
 שלא ילל שוס א' מהס לחוץ ולכן אז כדלו ישראל ומשאר
 סאוותו אמנס יעקב חבל נחלתו כדפי צטער הקדושה פ"א *
 ולכן אקור לנו לסתערצ ולהסתחן עם שאר ע' לטון וכן פי'
 צומס והסתחן לטונו צטער קדושה פי' טאמר זכאין אינון
 לדיקיא ב"י גופא דילהון קדישא נפשא דילהון קדישא * אל א'
 צראכו צראכו הוא מלך הסשמה כי סבורא יחצרך מלך רוסיחו
 צורח הסשמה סקס רוסיחו כמוו סמו ספירטי ז"ל ב'י
 שופטין צאלס וכו' והסשמה ומשמה להקציה צבי דברים
 כמו ספי' צפי'ק דצרכוס צענין ס' פעמים טאמר צרכי
 נפשי את ס' וצרימו פי' אל אחד צראכו על רמו צ'
 עליונים ז"ל ד' יחלום וסנה קולם רעיא ומסיחא (ח)
 מרי ל' קלקא על כל אסתיון הכי את עמיד לאיקסלקא על
 כל צריין צבין דסתקא לטמא ציור' קי' וס' ק"י דביס *
 י' דחישצניה דל' צקדמיתא הית צבס יו"ד ק"א וס' א'
 ק"א דליהו י' א' א' א' צ"ב צ"ב (3) ומילן דחמו דליהו אחיד
 כען ססתקא צבל דליהו י' א' א' דחין סתמן סקדין סלא
 מלך אחד צראכו עכ"ל וסאשר טענין צמס ספיר (7 ק"א)
 צחקוים ספני טמות סוכנים דא גופא דא נסתחא ומס
 ספיר' צטער הקדושה צפ"י יתיטבו לך דצרינו אלס הית
 צמוס מלוח אלו סיהוף לצריאוס הסשמה והטעם ססתכו
 קודם לישראל אחיס ורעים צאו' (ויקרא כה כפ) כי ימוך
 חמך (סס יע יח) וסאשר ליעוד וכיולל צום סרבה לממו
 כי כמו ססאס ילדה צ' זכרים יקראו אחיס מפני ספניס
 סיו צכנס אחד וצמקוס סהיס זס סיה זס וסו סתיסקוס
 סלסום עם הית ססגופים נחלקים צמליאוסס ויחר י'דק
 ב' סלסום אס נולדו סאוויס ספניסס סיו כסאחד צכנס א' וכולדו
 כס' ועד"ס יס מוקוס רוסי למעלה יקרא צכניו כנס סכ'
 עיבור ססשמה כא' (סמות יג צ) קדס לי כל צבור סטר
 כל רחס כדפי צומס פרסח צראשית סיקודל לסנסח ספליון
 עי' עי' כסור ג"כ (סצקוק ג צ) צריגו רחס חוכר
 וסס עיבור ססשמה ספניס רצוא צכנס א' וכולדו כס' נמלא
 מלך צמינה זו סכל ישראל ססאחיס וסחו ספולס סכולססיו
 כס' צמקוס אחד עי' ססחיס ססאוויס סרי ז' ייסוד גדול
 לסשמה מלך רוסיחו * ועי' מור חיוצ (חיוצ לא סרו) סלי
 צצטן סופטי עסרו וסיונו צכנס א' וסמר צ' צמינה צטן
 ורחס סכן יסנס למעלה (סס לח כע) עצטן מי ילל סקרא
 כמו ספי' מורי ע"ה צטער ערכי סכיויס וצמינה ססכס
 מלך הגוף הוא סיססו סמלכו סונון א' לייכנו

צלמו סכא (צראשית ע"י) צללס אלפי עסח את סאלס
 נמלא סונוס סצירו מנוס את עלמו ועוד כציול מנוס
 לאונון טעסאוו ולוס אמרו רז"ל (צ"ר פ"י כד) צצראשית
 רכס צן עזאי אומר (ג) זס ספר תולדות אדם זס כלל גדול
 צמורס ריע אומר (ויקרא יע"ה) וסאשר ליעך כמוך זס
 כלל גדול צמורס שלא סאמר סויל וסחצוה יחצום חציו
 סויל וסחלקתי יסכלל חציו עני' אומר דבי סחמוס
 אס עסית בן דע למי אסס מנוס דמיות אלסס עסח אוחו
 עכ"ל * עוד פי' (מקן ק"י ע"ה) צצורס כי כסר
 יסרלל סס זס עם זס צאסנס גורמיס למשוך לד סיוויון וססר
 לעולם דכתיב (ימיה לח נ) וסאשר עולם אסצחך על כן
 עסחך חקד וסל לאו סיו ססעאל גורב כי ססכסס כמסכס
 וססעאל וססיוי סיסעך וססעאל וססלס וסעסס וסעסר
 קוממו סלעס * ז"ל פחס וסמר (משלי כ כצ) אל סאמר
 אפ"מס רע וגומר ס"ס קצ"ס עמיד ליה לצר כס (7)
 לססתקס ציס צלוסיס וסמיוך צלויר סקוט וסער
 יוסיס זלל יסך לסער סמליו וצבין דצעי לנו למיך לסער
 יעיסס חסלון לסקבס (ס) רסיוו א' עם דל ולל יסל
 דצרו דל עם דל וצבין דלל לסכסס יוסיס דליסו אחר
 דיסרלל מחדצק ציס וס"ס צבין כך חיסו ילך סמוצ וילך
 רער וסרלל צענין לססתקס לילך הטוב על ילך רער צלינון
 עובדין דכסן וס' (י) חיסטי צר נס לסמאל כדיון לססתק
 ילך רער על ילך הטוב וסאן דרוס פניס אפ"מס ליה צססאו
 דסל לא איסחלים דל (ז) ומילל אלל צמטאין דצ"י כסל
 וצבין כך צעי צר נס לסיוסרלל דלל יסחלס ססו ילך סרער
 צמטאו וססתל מדיר דסל ילך סער * וצבין כך אל סאמר אסלמי
 רע קוס לה' ויסע לך * ד"ה אל סאמר אסלמי רע כדכתיב
 (חלים לח כח) ומסלמי רעס חסת עוצס למון דסלים ליה
 עובד דלל יסלים ליה רע צבין דסילו דס"ס כד"ה זסח עשו
 וקיו וכו' וסוף חיסו סרו מדיר עמיד דכתיב (משלי יז יג)
 ומסיצ רעס חסת עוצס לא סמוס רעס מניחו אפילו
 דסלמינו ליה ציסין לא חיה ליה לססתקא צישל סלף
 צישל דסלמינו ליה אלל קוס לה' ויסע לך עכ"ל *
 עוד ססדצרים סיססו ססלס כ"י סלא יצל לססתקע
 עם חצירו סו מיש ססלס צצרות ס"ב אל חדין
 את חצריך עד סתגיע למקומו * וכסצ סססיר סס"ר רבי
 יוסף יעצן עי' צפי' מעסס זו וס"ל עוד ססס כלל גדול
 לססתקס ססלום וסססנס צין ססלסס חס כי רוב סססויות
 סספולוח צין צ"י אדם סס צכנס ספני סאלס ומספס אחד
 לעלמו ומספס אחד לולחו ולכן מוסי' אל חדין את חצרך
 עד סתגיע למקומו וסי' דעחך וספסך חסת נפשו סמל
 סרסך צן אדם על חיה דצר סעסית לו אל ססיצסו עד
 סחדין אסס צעלמך אס סיה סו סעסח לך מס סעסית
 חלו אס סיי' ומסרפו יוחר מוס סמרס * וכן סמל
 צכל משא ומתן סיהיס לך אלל חצריך אס אסס נוסח צו
 ססו צדעךך אס סיה לספסך מס סיי' כ"ס רולס סיעסח

(א) ג"ה מס לי סלקא על כל אסוון ככ"ה עת"ה לססתקי וכו' ופי' ר"מ סו סעס רצ"י מס אוח סלמי' סיו למעלה וסל
 סלמי' כך אסס לעמיר ססיה למעלה וסל סכרוסס (3) ג"ה דיו"ר סיוסח כרסו ס' (2) וסופ' דקרא דרמי' חלקיס ססס אוחו וספי' זס
 לרין ליוסר צכנו' חצירו ור"ע זל לסרס וסמר וסאשר ליעך כמוך כמוך צ"י חלקיס וכן ר"ה זל לסרס וסל סליגי (ד) לססתוק
 צמורס ולילך דכרב אסח ללך יעין וסל לילך ללך סמל (ה) סכנס (ו) סר (ז) ילך סער

עמד וססוס חליו גס אסס סוד דצר זס כלל גדול לסרבוס
 סלום צעולס עכ"ל *
 עוד סמועיין אס חצירו צעין עוצס לא יסחלל כעס עליו
 מוסרס וכן כחצ סססיר סוכר צמוסס רבי אלוסר
 אומר יס כצוד חצריך חציו עילך כסלך וסל ססי כוס לכעוס
 ז"ל חלו סססויות כלס סכנס לססנת סחכמס כי קניית
 ססר סיוע גדול ללמוד ססורס כמי' וקסס לך סר כ"ס
 דצקרוס ססצרים וסוסר צכצוד ססצרים כי צום סחמוי
 חצרס ססיס לסססר טוב צעמלסו ססיווקס לך חצר כחצמי מס
 צכ"ד וסומו וסל ססי כוס לכעוס אללו לפי סקלות סכעס
 וססיחמו כפי סטויות אסר קבל מי טעליו סכעס סכעוס
 ולכן סגדל לעולם קעטי' סקרויס וסס"ו מדקק עם ססידיו
 כסו ססערס כי סס אסר קבלו יוחר מוסלסס ססמית'
 ולזס סססיר אע"ס סססיס זסי' צכצוד חצריך וסל מוסח לו
 וסו ססל לך אל ססי כוס לכעוס * וכססדוק יסס מולל
 זס סמלמר טובע מוסחי ע"ס ססו' עין עוצס סססעיוין
 אס סכנסס צעין רעס יעלל צטנו ומומו סכנסס וצמועו
 קכס ככודות סדסיס יצקע כסומו (קסלח ז ע) כי כעס
 צסיק כסיילס ינוס סלקלות כעסס וססיכוו' כאלו סס
 סססומו: אס כן מוסרס סכעס מוגלס קלון צעליו * חבל
 מי ססו' קסס לכעוס מורס צכנסו סמועיין סדצרים צעין
 עוצס ולכן לא צמוסס סו' כוסס עכ"ל *

עוד מסדצרים סמועלס ססכלס וסכעס סו' ענין ססוכח
 סיוכיס לחצירו וסמר עידוע עסיה לי כך וכך וסיססר
 סחצירו יסכלל מוסו כמו סמליו סעסס אצרסס אע"ס עס
 אציועלך סכאמר (רסשית כח כס) וסוכיס אצרסס אס אציועל'
 על אודות צאר סמיס אסר גולו עמיד אציועלך וסו
 סכלל ממו' סכאמר (סס כח כו) וסמר אציועל' לא ידעיס
 זס וסוכיס אצרסס וגו' וסמר רציווקי צר סוכיס ססוכסס וצ"ה'
 ליוי אסנס סכאמר (משלי ע ח) סוכס לסכס וססכך סיס
 דעסיס דצ"י יוקי צר ענינל למור כל אסנס סליון עוס
 סוכסס חיסס אסנס * אומר ריע לקס סוכסס מציסל ליוי סרי
 וסוכיס אצרסס אס אציועלך סו' דעסיס דאמר כל סלום
 סליון עמו סוכסס חיו סלום עכ"ל ולזס לוחס חורס
 (ויקרא יע יו) לא ססכל אס אפי' צלצבך סוכיס חוכיס אס
 עני'ך וסל ססל עליו סמל: וכן פי' סמוצין עי' צפי'
 ססקוק ז"ל וסכוכן צעיי' כי סוכס חוכיס כמו וסוכיס אצרס'
 אס אציועלך וסמר סכסו לא ססכל אס אפי' צלצב' צמסו
 לך סלל כרלוכי אצל חוכיסו מודע ככס עסית עמדי וסל ספי'
 עליו סמל לכסוק סכסו צלצב' וסל חניד לו כי צסוכיס'
 אוחו יסכלל לך או יסו' וסורס על סמל וסכסר לו עכ"ל *
 ו"ע"ן ססוכסס סויל וסל יסדן כיוס ציס מיללח כי סיס
 מלוח עסח וקודס נעחך דצרי רכצ"י עי' לפי ססס
 לפי סססע ז"ל צמססח קדוסיס צפירוס ססקוק ריע סקודל
 דל לסוכסל לססו' דמיו למיחו ליה רסיוו קני' דרמיס ליה
 וצבין דלל יסענכס חיסו דסל קכ"ס כח"ב (משלי ג יח) כי
 אס אסר יסכס ס' יוכיס וצבין קכ"ס עמיד וסוכס למון

וה' א' ר' ג' ר' ד' ר' ה' ר' ו' ר' ז' ר' ח' ר' ט' ר' י' ר' י"א ר' י"ב ר' י"ג ר' י"ד ר' י"ה ר' י"ו ר' י"ז ר' י"ח ר' י"ט ר' כ'
 [א] צין אוכסו סיוועיס מוס (3) מולס סלרין לטכצ צמוסס (ג) כסניס כמי' וסלס ככסן אס ככנס * (7) וממוסיכיס אוחו סמועס
 סיוכור סעצירות סעסס [ב] יוקס אוחו לסעווס רלנוו סליון מועל עליו לסוכיס יוחר (ו) ססו' צייסן [ז] סמל צין סניו כלומר
 כל א' לרין סיויכיס אוחו (ח) סלל יסל עליו סמל על ליוצין פניס: [ט] ס לסיח סלל' של מוקוס סכוונס סוכיס יוכיס אחר
 כ"ל צמוקווי מ' סעוסס סו' אן א' לרין לסעווס:

דמיס ליה יוליף צר נס מס סו' אורח ויוכ' לסצרים *
 קצ"ה צמאי אוכס לצר נס אוכס ליה צמיוו סססרל' א' יקבל
 ליה יאות וס' לא אוכס ליה [ח] צין רסיוו א' יקבל יאות
 וס' לא אוכס ליה צחיטגלי' לעיטיון דכלל * א' יקבל
 יאות וס' לאו סלרי ליה וסל אוכס ליה וסצוק
 ליה זיל ריעצ"ד רעוסי' צקדמית' אודע ליה צססרל צבין
 לסוכסל ליה ולססערל ליה דלל יכרע ציס צר נס דלל חיסו
 ציכיס לצייס * א' עקבל יאות וס' לאו אודע ליה צין רסיוו
 צמוכ' דסכסל רכס סוס צעלמ' יסי' ליה (3) מרעין צערכיל
 אסו [3] רסיוו דקצ"ס (ג) יאודען ליה א' חיס ציס חוכ' דיוסו
 מניס ולעין צעליס: א' עקבל יאות וס' לא אוכס
 ליה צחיטגלי' צמוסיס צצניו דכלל מלסןן עליס ויחון
 גביס * א' עקבל יאות וס' לא סלריס מלריס למעצד רעוסיס
 וסל יסקק ציס לעלמין * ככוונל דל אסעריך ליה לסוכסל
 לסצרים * צקדמית' צססרל * לצכר צין רסיוו * לצכר
 צחיטגלי' * מכלן ולסללס (ס) יצוק ליה ויעמיד רעוסיס
 ועי' כתיב סוכס חוכיס סוכס צססרל דלל יכרע ציס צ'ר
 כס * חוכיס צין רסיוו וסצרו * אס עמיתך צחיטגלי' * א'
 ועי' לא כתיב צקדמית' חוכיס אלל סוכס וסו חוכיס * א'
 סו צר נס (ו) דוכסוף לא ימוס ליה וסל יוכס ליה אפילו
 צססרל אלל ימוס קעיס כמולן דמסשעי צמלן אפריין וצבו
 חיון מליון יוכר מולן דעצד ססו' סוכס סו' כך וכך צבין
 דליסו ידע גכרמיס וססצוק סססו' סוכס * וע"ד סוכס וס
 לאו חוכיס ולכר אס עמיתך צחיטגלי' מכלן ולסלח' וסל
 סמל עליו סמל דסל כיון דצ'ר נס אוכס לסצרים וסלמיון
 לסוכסל ליה צחיטגלי' לא יסלק קמיס ססו' סוכס דעמיד
 דאקור ליה דלי אלל ימוס ססס ולל יסלק עליו ססו' סוכס
 צחיטגלי' וסל יססיס עליו סוכס דקצ"ס סס על יקרא דצ'ר
 כס אפילו צמייצ"ה עכ"ל * ועצריין [פרק ג] אומר יוכל אפי'
 (ו) סניו מוסחוט ס"ל וסל ססל עליו סמל אחר דבי ערסון
 חמס חכ"ה אס יס צדור סוס (ז) סיוכל לסוכיס אומר רצו
 אלעזר צן עזריס סעצודס אס יס צדור סוס סיוכל לקבל
 סוכסח א' עקיצ' סעצודס אס יס צדור סוס (ח) סיווע
 סיוך מוכיון עכ"ל * וססנל דבי חכיה סעסח צילקווי
 צפירוס ססקוק אומר ד"ה לעס סעמך צמלי' אסס יוכיס וס'
 אסס מוכיס לרעס סיסכך סנל' יוסר לך לוקס לו קלון ססו' סו'
 עלמו צעל עוס עכ"ל * א"ר אלעזר צן מוסי' אס יס דצ'
 ציך לציוו אומרסו לו וסל ססל סוטל צו לכך כסמר וסל
 ססל עליו סמל * כיוולל דצ'ר אסס אומר * משלי כד (ז) צכסול
 חיוציק אל ססמח וסלסן סו' אומר (סס יח) וסל צ'ר
 רעסיס ככס כילך יסקייוו צ' כסוים חלו סלמי' סכס
 סכלסך סיוס צסלכס וסל ליוי דצ'ר למחר אל ססמח צו סן
 יכסס ס' רעע צעיוו אס רחיס אדם צ' צ' ססו' דולס צרעו
 סל חצירו זסו רעע גמור עכ"ל * וצצ'ה מלעס [פרק צ]
 אומר סיסכ אפי' מוס סעמיוס ומסמח חוכיס חין לי אלל סרצ
 לסלמי' סלמי' לרצ מנין ס"ל חוכיס וסל מוקוס עכ"ל *
 בסכ"ר מוכיס וסמקבל סוכסח אומר ז"ל (סרס ח)
 צמוכס חמוד על ססקוק [משלי כד ח] ולמוכיסיס
 יעס

וה' א' ר' ג' ר' ד' ר' ה' ר' ו' ר' ז' ר' ח' ר' ט' ר' י' ר' י"א ר' י"ב ר' י"ג ר' י"ד ר' י"ה ר' י"ו ר' י"ז ר' י"ח ר' י"ט ר' כ'
 [א] צין אוכסו סיוועיס מוס (3) מולס סלרין לטכצ צמוסס (ג) כסניס כמי' וסלס ככסן אס ככנס * (7) וממוסיכיס אוחו סמועס
 סיוכור סעצירות סעסס [ב] יוקס אוחו לסעווס רלנוו סליון מועל עליו לסוכיס יוחר (ו) ססו' צייסן [ז] סמל צין סניו כלומר
 כל א' לרין סיויכיס אוחו (ח) סלל יסל עליו סמל על ליוצין פניס: [ט] ס לסיח סלל' של מוקוס סכוונס סוכיס יוכיס אחר
 כ"ל צמוקווי מ' סעוסס סו' אן א' לרין לסעווס:

יבנה ועליהם הצא צרכת טוב [אצות מ] הכיח ר' אומר
אזוהו דרך ישרה סיפור לו האדם אוהב את החוכמה שכל
זמן שהחוכמה בעולם נחת רוח בעולם טובה וצרכה צאה
לעולם רוע ומחלקת מן העולם שחומר ולמוכחים ינעם
יום אומרים יחזיק באמונה יהיה שחומר (הלים קא ו)
עיני צלמוני ארץ לשבת עמודי א"ר שמואל צר נחמתי אמר
רבי יוחנן כל המוכיח את חברו לשם שמים זוכה נבי
לפלגו של הקציה שחומר (משלי כב) מוכיח אדם אחיו
וגל עוד אלה שמויכין עליו הטו של חקד שחומר סן ינאל
עכ"ל. ובאלה הדברים רבה ריש הסי' ז"ל ד"ה אלה הדברים
רצון אחרי אנו"ל הקציה לומטה האו"ל וקצלה עליה תוכחה
לריך אהה לצרכן מנין שחומר (דברים יא) יי אליהי הרבה
אהבם וגו' ומנין שכל המקבל החוכמה זוכה לצרכה שכן
שמונה מפרש ולמוכחי ינעם ועליהם הצא צרכת טוב
עכ"ל. וכוונה אומר שכן שלמה מפרש הוא כדי להצנינו
דיוק דברי שלמה עליהם לבאורה היא מיוחסת אם חזר
למוכחים לכך פי' שלמה ואמר ועליהם להורות על המקצלי
החוכמה שזוכים לצרכה :

עוד דברים להכלל מהכעס כחזר יתקן דמן עבו ע"ה
צקפרי זל לילה מן הלילות צלילי שנה סייתי מחשב
מה יעשה אדם ולא יכעוס והתחלתי להחלומם ובעודי
נתחלמם הכנסתי כמו שאומר לו הרולה שלא יסיה כעסן יהיה
משכיל ומי משכיל הוא שילך אחר עיקר הענין ועיקר הדברי
ולא יסיה לצו ידעו אחר ונראה עיניו או מושג אזוני מהדברי
הכעסים לו או הכאמרים לו להכעיסו ולא יסגיה בהם כלל :
אבל יתהדל אחר העיקר ר"ל אחר מעלה האומנם או העושה
אזוהם אם יראה שהאומנם או העושה הוא כקיל ובעד מיד
התקנר דעתו ונחיתה כעסו. ואם הוא חכם ומשכיל כמו
כן התקנר פתחה כעסו כי אם הו' כקיל יחשוב עליו ויאמר
שועה הוא זק צלל דעת ודבריו לא בהשכל ואין דבריו אלה
לפלוך כלפלוך העופות או ככבישת הכלבוכעירית החומר
ועל ההכס יחשוב ויכיר כי לעושהו ולהועלתו אומר לו יקבל
ומתו דבריו וישמה בהם ואין לו להשכל דברים האמרי
לו ולא צמעים הכעסים להכעיסו רק צמעת האומנם או
העושים. אמנם אם הדברים או המעשים צלתי הגונים
וראויים אם צאו ונלדו שאומנם או עשאים ויבא משכיל או
שכל חכם או כקיל וזוכים לו אין לו להשכל אל המוכים
רק אל המעשים האו"ל והוא מוכיח שם אמת שאומנם או
שעשאים ויבא לו תועלת גדולה צום כי יתקן מדותיו :

עוד אשמויעך עלה טובה להקל את הכעס ולעלור אותו
הוא שחומר יהיה לך נושא ומתן עם אדם לא טוב
יסיה ונוקם צלצך הסכמה שלימה לקבול ממונו כל מיני
עלצון צדור וצמעה כי כאשר (ה) ימתין האדם ומחצירו
שיעלצבו צדור וצמעה לא יבא לו פחאום ולא יכעוס כן
יעשה עד שילכל ומונו אחר כך יצרה ממונו פשוט וועד צדור
כיקן וצום יהיו מיד סיים טובים עכ"ל. עם היות שקלרתי
מונו כפי הכ"ל לעניינינו :

עוד מהדברים הנצבים את האדם ליהי הכניעה וציוול
הכעס כחז החקיד בעל הוצת הלצות שא' מהם הוא
[א] כיוון שחושב חמיר שאים זהו חלוור לצוות בני אדם: [ב] צנינוי הצא על אדם [ג] שאין להם עם ע"פ הפשוטה [ד] כ"ל שיזכור חידלל
יהיה לו טענה והתחלל ציוהתשנן ושיחחרת צעה ויעד הגוול לעתיד שהוא יום ההשנן (ה) מלאכי הכלה: [ו] טענות (ז) כלומר הוא
דבר תיעוש שדצרת עלי נגד מה שלא ידעת מועשי.

עלי ארוע ונשי אלה מה שלא ידעת מומי אשר האריך לי הצורה
סתרו צהם ואלו הים נגלה לך רוע מועשי ועונותי היית צורת
מומי ויכנע לצורה יודע לו על אשר גלם עליו מעט מהרבה
ליפרו כדי שישוב אליו. ואם מה שספרו עליו שקר האומר
עליו מחבר זכיותו וכבר נאמר על אי מן החקידים שזכרו אותו
לרעה וכיון שהגיעו הדבר שלח למדבר צו כלי מלא מומרת הארץ
וכחז אליו הגיעני ששלחת לי מכה ומכיון חיד וגמלתך צום
ויאמר אהד מן החקידים הרבה בני אדם יבואו יום הששצון
וכשנראים להם מעשיהם יתאלו צקפר זכיותם זכיות שלא
עשו אוהם ויאמרו לא עשינו ויאמר להם עשה אוהם אשר דבר
צכם וספר בגנותכם. וכן כשיספרו וקספרי זכיות המספרים
צגנותם יצקפו אוהם צעה שהיא ויאמר ולהם אצדו מהם צעה
שדצרתם צפלוני ופלוני. וכן ים ומהם ג"כ שימלאו צקפר הוצתם
חוצות שלא עשו וכי יאמרו לא עשינו יאמרו להם נוקפרי
עליהם צעבור פלוני ופלוני שדצרתם צם כמיש (הלים עני צ)
והסצ לשכנינו שצעתים אל חקיס וגו' עכ"ל. ונקלל לשונו
לגנוו כדי שלא להאריך ועל צמיכה חוקפת זכות שאמר כ"ל
שאמר דוד אשר הרפו שומני צן גרל (שמואל צ עז"ה)
צניחו לו ויקלל פי אומר לו ה' אלוהי ירחל ה' צעני ויהשצ
ה' לי טובה תחת קללתו היום הזה. ועוצה פי' טובותיו
של שומני שישוב לו לדוד תחת קללתו שקלל :

עוד הקצות הנצטלות הכעס הוא כאשר יסתכל בצוה
קלקולים נמשכים מהכעס כי מי שהוא כועס פחאום
ולא יאריך אפו יבא לידי ש"ד כמו שאמר צקפר החקידים
(ק"י חר"ה) ונעשה צצן אהד שכדל את אציו ויחרת א"ל
כאז אהה ונצדתי צחיי הכצדני צמיתתי אני ונלך שהליון
כעסך לילה א' ועלור רוקך שלא חצדני. לאחר פתיחה אציו
הלך לו למדינת הים והביא אשהו ועוצרת והוא לא ידע
ונחעכצ צדך כמה שנים וכשהזר צעיר צא צלילה ועלם
לחור שאשהו סיהם טובצת עם ושומ קולו של צחור שהים
מוכק אוהה שלך חרבו ורלה לכרוג שניהם וזכר מלות
אציו והסציה להערה שומע שאומנם לאותו צחור צנה שאללי
כבר ים שנים רבות שהלך אצך מאללי חילו היה יודע
צכולל לו צן כצר הגיע להשיא לך אשה. כששומע הדבר
אמנ פחתי לי אחותי רעיתי צדוך ה' שער כעסי וצרוך אצו
שלונו לעלור כעסי לילה שלא הרגתי אוהך ואת צני ושומתי
צמחה גדולה וכו' עכ"ל וצפרק קומל דגנין אמרו ז"ל אמר
רצ חקדל לעולם אל יעיל אדם אימי יהיר צחוך ציהוה כפרי
פילגש צגנעה הטיל עניה צעלה אימה יתירה והפילה כמה
רצות מיישראל. אמר רצ יהודה אמר רצ כל הועיל אימה
יתירה צחוך ציהו סוף הוא צא לידי שלש עצירות גילוי
פירות ושפיות דומים והילול צעת עד כאן לשונו. ופרש"י
גלוי פירות כשומגיע זמן טצילתה צעה לינה והיא יראה לומר
לא טצלתי ומשומתחו כדה שפיות דומים אם הכה או פעמים
שצורחת מונו ונופלת צלחם הפחחים או צגבר. והילול
צעה פעמים שדלקת כר או מצצלת ממשפחה מפיני אימהו
והוא אינו יודע עכ"ל. אמר רצם צר צר חכם ה' דלמורי
צצן ג' דברים לריך אדם לומר צחוך ציהו ערצ צצחוכי
עשרתן ערצתן דליוקו את הכר לריך למימניהו צניחוחא
כי סיכי דליוקצלו מניה אמר רצ אפי אנל לא שומיע לי
להל דצם צר צר סכס וקיומתי וקצרל אמר רצו אצו

וכאשר

יסתכל האדם צקוד איש ואשתו צמוקם
רמזתן העליון שהם רמוו קוד הכרצום
העליוני צהיות צניהם שלום הם מרכזה למקור העליון
צמדת השלום הוא המייחד למעלה ואם אין צניהם שלום אוי
להם שומחים פיודו וצפרקי רבי אליעזר (פ' יצ"ה) אמר ז"ל
ומצננה לו עור אשה נקלה שמו איש והיא אשה מה עשה
הקציה נתן שמו צניהם י"ה אם הולכים צדרכי וסומרי מלוחתי
פרי שמי נתון צניהם ונליל אוהם מכל לרע ואם לאו פרימי
נועל את שמי וצניהם והם נעשים אש ואש והאש אוכלת
אש שכל (איוב ל"א י"ג) כי אש הוא עד אצדון תאכל עכ"ל.
ועם היות הנחתי זהו כולל לכל הגלות ולכל העצירות ענין
הכעס צפרע הוא הגורם הגדול להסתלקות השכינה מצניהם
כי הכעס צא מן המרה והכדד שהוא אש וכמו צצתיקוני כל
מאן דכעים כאלו אוקיד כורל דביסנס ולכן כיון שהם מחקוטמיי
צכעס נעשים אש ואש ואז הוא אש. ואז האש שהיא עד
אצדון תאכל כמאמר הסיקונים י"ג צן לוחה הפורה שיחנהב
האדם צחוך ציהו צמחמה כדפי' צוהר (ואתחנן י"ג סי' י)
ז"ל ודצרת צם וחצדני מנעי ליה אלה צעיי צר נס לאתגאל
גרמיה צהו ולאכנהב גרמיה דלל אצמי ליימיאל ולצמאלל
צצצחך צציתך לאתגאל גרמיה צציתם צצורה ניסירוצצורות
ציקוחל דילפון מניה צני ציהם לאתגאל גרמיה עמחון
צנחת וצחיו (פ"י צמחמה) ולא יעיל דליו צצני צציה יתיר
וכל ועצדוי צציתם צצורה תיקוחל עכ"ל והמחנהב צצחם
ציהו אינו מקובל צצניהו וקדלו הכציא הצקוק (צצקוק צ
ה') בצר יהיר וכן דצרו צצצא צצחל (פ"י) אמר רצ יום
צמנע מניסיה ה' מלן דיהיר אפילו אלכפי צציהם לא מחקצב
שחומר בצר יהיר ולא ינוה צנוה של עכ"ל וצמדרס הלים
מוצור חקד ומשפט אשירה על פסוק (הלים קא ז) לא יצ
צקצ צציה איך יושע צן לוי לריך אדם להיות עלוצ צחוך
ציהו ואם צחוך ציהו לריך להיות עלוצ צציהו של הקציה
עלכיו. ואם אשהו מוכיחהו צמילי דמייא חייב לקבל מנחה
זה מדרכי העניוהם היא חוה צו דבר שאינו בגון ואינה
מוכיחה אותו נענשה שכן חליו כענש אשהו של ר' חנינל
צן הדיון מפני שלא מייחה צו כמו שאמר צפרק קומל
דע"ה והנה רוצ הקטנות אשר יפלו צין איש לאשהו הוא
צקצה אצדה כמחון קגון שנספך יינו או שמונו וכיוול ועל
זה אמרו צמעלה רצ אלה שהאריך ימים שלא הים חקפרי
צחוך ציהו : וכן דרשו עוד צמדרס צמדרס רצם פ' כי שחמה
ז"ל דיה איש איש לימדה אוסף החורס שהה ווחנן צחוך
ציהך. נספך ייך פרי ווחנן (כלומר יש ציד הקצ"ם להחמילך
עוד טובות הרבה ונקט נשון הפסוק להחמיל ארצני ים)
להחמיל וכו' וכן שמונדו אורלוהיהם אונלל נקדעם כקוסך יונלל
ה' כל משאלותיך אצל אש שומעת דצד אשהך (פ' שחינה
נוהגה צלניעות קום כאיש על מי שאשה איש ר"ל על אשהך
שהיה זריו לשומי שלא השעה ונכפל איש איש קא דריש)
קום בצבר לוי צבצר אש הו' בצר לכד נאנו איש איש עכ"ל :

עוד מהדברים הנצבים את האדם ליהי הכניעה וציוול
הכעס כחז החקיד בעל הוצת הלצות שא' מהם הוא
[א] כיוון שחושב חמיר שאים זהו חלוור לצוות בני אדם: [ב] צנינוי הצא על אדם [ג] שאין להם עם ע"פ הפשוטה [ד] כ"ל שיזכור חידלל
יהיה לו טענה והתחלל ציוהתשנן ושיחחרת צעה ויעד הגוול לעתיד שהוא יום ההשנן (ה) מלאכי הכלה: [ו] טענות (ז) כלומר הוא
דבר תיעוש שדצרת עלי נגד מה שלא ידעת מועשי.

קשה וחסר צמחונו ומאריך ימים כדפי' לנעיל גם
מכפרים לו עוונותיו טעם אחר רבותיו זל
צמחיהו סוף וחסר שמהנה תלמידי חכמים ונכסיו כפרו לו
מחלה (פי' וחסרונו מהלם) עכ"ל וכן כולל זה אש ארבע
מקרה צין אדם לחציו טקצד לו חסר צמחיהו אש ארבע
מועני ומחול ולא יקוק לצי"ה דין על דבר מועט וחסר כי
אין אדם נוקף באלצבו מלמטה אלל אש ומכריון עליו מלמעלה
חס בכלל יקורין וראוי לקבל צמחיהו פנים יפות ואש ארבע דבר
הפסק גדול והדבר נובע לצ"ד לא יעקף פיו בחכמות על
חציו ומקרה דין עליו וקללות וכיוצא וכו' וחסר יכנס עם
כל אדם לפנים ומקרה דין כדלמרי' (צמחיהו) צמחיהו אלו
מילוח חיי' רב יוקף (שמות י"ט) והודעת להם זה ציח
חיים (פי' ללמוד להם אומנות להחברתם) את הדקדק
במילות חקדים אשר ילכו זו ביקור חולים (דבשליכה ענינא
מקיים אוחס המוות) זה זו צבורה (אין תכלית עשייתם רק
זה שאינו מלמדה לתקלות גמול) ואח המעשה זה הדין (א) אשר
יעשן זו לפנים ומקרה דין (הוא ענין נוסף כאשר לר
צעלי דינין שיעשו לפנים ומקרה דין) ואמר לקמיה אמרי'
לא חרצה יבשלים אלל שפעמיו דיניהם על דין תורה ולא
למדו לפנים ומקרה דין וצוקי פק האומנין אמרו ז"ל
רבה צר חסן הצדו ליה הכנסו שקולא (3) קפיתא דחמורא שקול
לגלימיהו אחא אמר לרז אמר ליה הצ להו בגלימיהו ח"ל
דינא הרי ח"ל אין למען חלק צדק עוצים יצי' להו בגלימיהו
אמרו ליה עניי חקן וערמיין כולי יומא וכסיין וליח'ן יעדי
ח"ל זיל הצ עכו ארזא ח"ל דינא הכי ח"ל אין ואורחות
לדיקים השומר עכ"ל ופדפי' ע"ה צדק ע"ה לפנים
מקרה דין הרי כפייתם אלל צמחיהו זהו שילק ממנו
ממה שצ"ו לצין חציו וצין צני אדם ומצויהו כנה כנס
וקענות אשר צני אדם רגילים להקפיד מפני שאינם רולים
לעשות לפנים ומקרה דין ואפי' אש יבולו ממנו ראוי שיתמול
כשאי איעשך להולאו צדייקין כדי שלא יתענך חציו ועריה
לקצ"ה לגלגל בגולים עד שיצא המעון לירו ע"ד פסי' ח"ל
על פסק (א) ח"ל) לא תגורו מפני אש כי המעשה
לאלהים הוא אחר הקצ"ה לא דין לרשעים שנועלין ומין
מה ינחמין להם אלל שנועמיהו אחי להחזיר מעון לצעיו
עכ"ל ילקוט פי' ואלה הדברים צפי' הפסק :

עוד

והסקולאים המושכים מהכעס כחיו צמחיהו מוח
הנמלא אלליו צמחיהו יד הא' שאם הוא מלמד
לחלומים ומחוד כעסו יראים ומנו החלומים לשאל ממנו
קפיותם מן יכעוס ואפילו אש הם שואלים אין לו להפס
לחלומיו כל סוכך ויצי' להם דרך כנס ומחו כך לא יצי'
חיש ולא הספקן מלמד הכעס אין לו חן צעני סברות
והוא כעוטה צעני' ומחוד כך אין מעשו ומקוצלי צעני'
סברות ואפילו אש יש צדו תורה ומעשים עוצי' אין אדם
למוד ממנו דרס רב ספרא רבון לא עלתי צדו אלל רגשותו
הכעס אינו מעציר על מדותיו ואינו מוסר על עצמו אך
הוא נוסר ונוקם תמיד הכעס מציא האדם לירי ומחלוקת
כי כשהוא כועס על חציו ירבו עמו והוא עומד וקפיש
ומחלוקת או סוכאו יקבארו כצר ידעה רעה ומחלוקת
כשהוא יחזאר צמחיהו המחלוקת הכעס מונע לצו עכ"ל
עוב כי כשהוא כועס אין לו לצ רחם על עניי כי על
הסם נאמר (תצוק ג כ) צדונו רחם חזיר חס רחוק
מרכי צני אדם הכעס מונע לצו האדם ומחלוקת ואמרו אין
השוכים שורה מחוד הכעס כי כל כעסן לא יהיה חכם
גדול כי הכעס מצריו מלבו חמתו שלא יענה כסוגן ולא
יוכח כסוגן וכל צדו לא צמחיהו הכעס מונע ממנו
מוקרים ומכחות כי אין אדם קשאי לגלות לו עויותיו ודרכיו
המוכרים כי כל אדם מונע ממנו מלהגיד לו ענייניו וכן
ירבה עליו ואפילו אש יוכיחו איתו צני אדם לא יקבל
דבריהם מפני הכעס כללו על דבר אין הכועס מקבל שום
מדה טובה אש לא יקור הכעס מלבו כמו שאין הכעסן
מקבל טובה ממחמם כן אינו יכול להוכיח אחרים כי
מחורם אמרם (ויקרא י"ג) הוכיח טובים את עמיך
ולא תשא עליו טעם: מחלת החוכמה צמחיהו ומחמם
לו צלשון רכס ומחממים כי למצויהו אדם אומר לו ולא לא
הקבל עליו טעם: אבל אש טובים את חציו בקול רעם
וצעם אז תשא עליו טעם כי הוא עתה צמחיהו ומחמם
לא יקבל החוכמה כי כן דרד צני אדם כשארם צל על חציו
צמחיהו אז חציו מחמם כנגדו ולא יכניע אותו מחמיו :
ועל זה אמר שלמה [קהלת ע' י"ג] דברי חכמים צמחיהו
כשופים וצמחיהו ידעת חלל ומחממי שואים קפדן והלל היה
עניו אמרו גרים קפדנותו של שואים צמחיהו למודנו מן העולם
וענותותו של הלל קרצתו מחמם ככפי השכינה: הלל מרוב
ענוה שהיתה צו לא היה אדם יכול להכעיקו כי שמונע

ובאשר יקרה לו היות צמחיהו צד צניו חציו כגון
כצורה שפינת כולל יקבל דין צמחיהו צמחיהו חסר
ערום ילאחי וצמחיהו אחי וראוי לצאר מקל' מלות הפסק כפי
קולר שכלנו מפני שהעולת המעמד ממנו למעשה ענין ערום
לאחי הוא לחיות שאין קשר וחסר לאדם עם ממנו כללו
כי כמו שצא לוח העולם ערום מכל הון כן יצי' לקצרו
ערום ומחן העולם ומלת שמה לפי הפסק הוא צני
מדוקדק אבל לפי הסוד הוא מדוקדק ועוב ויפה ואין כאן
מקום להאריך צמחיהו חיי ענוה אדם שאין ראוי לחוש על
אצירת המעון כי סוף סוף על כרחו ייטה אותו להעולה
כמחמו לא מעלה ולא מוריד אדם עוב המעון למי שזכה צו
שיש צו יכולת להטיב לעניים וללמדו תורה ולא למנו' והומים
לזול ה' כחן ופי' לקח' כי כשהוא לא חתן צמחיהו רחמים
וכשלקחו לקחו הוא וצית דינו ואש לו ולצית דינו היה

עמו מן הכעס קונה לו מדה הענוה והרחמנות כי מחמיו
אף ה' מיד צל האכזריות כדכתיב (שמות כ"ג כ"ג) ומרם
אפי והכנתי אחרם צמחיהו ולכן לעולם אלל סרוף אף כתיב
הנקמה כדכתיב (דברים י"א) ומרם אף ה' צמחיהו ועלר את
השמים וגו' וכן הרבה * הכעס בורס עוזה לאדם כי מחמיהו
הכעס לא יכנע ולא יודה על האומה ואומר החכם כשהחלם
להחמיר עם אדם הכעיקהו ואש יודה כך צמחיהו כעסו
על האומה או מחמיר לו ואש לאו הכה לו הכעס מציא
אדם לירי ועויה כי מי היה גדול כמשה אשר כעס צני'
עקומות וצל לכלל עויה שכי ויקלף עליהם משה (כ"ל
ד"ל: ויקלף עליהם משה) וכתיב ויקלף על אלצור ועל
איחמיר וכתיב (שם י"ז) מדוע לא אכלתם את הפעולה וכתיב
(מדבר כ') שצעו לא המורים וגומר וכתיב ויד את הסלע
וכתיב (שם לא יד) ויקלף וקש על פקודי החיל וכתיב צמחיהו
ויאמר אלצור הבסן זאת חוקת המורה מלמד ששחכת'
ההלבי מועתה ועתה אדם יכול להצין אש הגיע ככה למשה
קשה אצ לחמיהו יגיע לכפילים צכל יום לכן אמר קלמה
אל הצכל צדוק לכעוס והוסר כעסו צו מאל שלא מחלוקת שום
קבלת צדוק הכעס כי אמרו רבותינו מוקרע גגדיו ומחמיר
כליו והמסור מעויותו צמחיהו יא צמחיהו כאלו עובד ע"ה
שכך היא אומנתו של ילד סרע סיום אומר לו עשה כך
ולמחר אומר לו עשה כך וכך ועצוד ע"ה ועובד כדכתיב
(תלים פ"א) לא יהיה צד אל זר ואיזהו אל זר שיש צמחיהו
של אדם הוי אומר זה ילד סרע הוחמרה באלם צמחיהו
כעסו: ואמרו רבותינו (ח) ארבע מדות צדעות נוח לכעוס
ונוח ללכות ילל הפסקו צמחיהו קשה לכעוס וקשה ללכות
ילל סכרו צמחיהו נוח לכעוס וקשה ללכות רעע קשה
לכעוס ונוח ללכות חקיר' ואלו הדי' מדות נאמרים על
הלדיקים כשהם כועסים על המוצים או צעניי העולם
אבל נוח לכעוס על עושי עזירות ונוח ללכות להם זו
מדה רעה שמתחלם לרשעים וכל עקן מי שנוח לכעוס על
הלדיקים וקשה לכעוס על הרשעים ונוח ללכות לרשעים וקשה
ללכות ללדיקים זהו רעע גמור :

ואפי' ש הכעס מדה רעה מאל ע"ה לריך האדם להנהיג
עלמו צקלם העמים צמחיהו הכעס כגון לייקר
הרשעים ולהסיל אינם על צני צמחיהו ולזרז מורא על
החלומים וכשכועס על עושי עזירות יקול כעסו כמו
צמחיהו לפי שאמר מרע"ה על ראובן וגד (צמדבר ל"ד)
חכמות אשכים מפלים לכן צנ צנו נעשה כחן לפקילים
(לפסל חוכה) ואע"פ שלקם שמים יכעוס סכל לריך מדה
עוצם צכל דרכיו של אדם ויראה שיחך לעשות מלות צין
צמחיהו צין צמחיהו * אדם שיש צו מדה הכעס ומכרית
את מדתו ומחמיר כאלו אינו כועס ואינו מצעלי הכעס
עליו נאמר (משלי י"ז) עוב חקך אשים ומצוד וארך
אפים הוא מייג מדות המאמרות צמחיהו ואמר הסכסני
שכעסו צל עליו צמחיהו חכמה עליו ייסוד הדע' ווי שכעסו
צל עליו צלל מחממה חכמה השעוה ועוד אמרו מי שהוא
כעסן רבון אצין אינו רחוק מן המושגעים הככפים ווי
שהוא רביל ככעס חיי אינם חיים ואינו שונה לעולם וכיון
שאינו שונה אינו נוקבל שום מאירעותו צמחיהו ואינו מלדיק
עליו את הדין ואינו יכול לעצוד את ססס יחצרך צמחיהו
כשאלם קטיו צמחיהו או כשהוא סרוי צמחיהו אחרת אז

עמו

כעס מצי' צלצו לכן צמחיהו האלו לריך ליזכר יותר קלל
יכעוס * הסתיקה מצעלה הכעס וגם קול המנוד ולכן
כשיחלם האדם שכעסו מחמיר יתחוק או ידבר צמחיהו ולא
ירם קולו ככעסו כי המציה קולו צמחיהו יתעורר
הכעס אבל קול המנוד והסתיקה משקיעין את הכעס *
וגם לא יראה פניו של אדם ככעס עליו אך ידבר עמו
צלל רחמים פנים ואז יצדח כעסו מלבו רע כי (כ"ל
קשה נקרא אדם שלם) גמור של אדם כשהוא מוסל ככעסו
כמו כשאי נקם יע' ח) שכל אדם האריך אפו והכעס
נוטה מאל אל בגאו' וכבר ידעת רעו של הגאון וראוי
לאדם שיחמק מן הכעס ואפי' על דבר קראוי לכעוס
עליו מ"ה יעבור רוחו ולא יכעוס ולריך צלל הכעס לעשות
מחממה כשיעלה צדעתו שלא יכעוס ולריך צלל הכעס לעשות
ואפילו אש סוכים וקלל לא יצי' ולא יכעוס ולא יחוש
חס הדבר צמחיהו שיהיה קפדן הרבה יותר נוח לו שלא
ירגיש כלל וישתו' ויעל' רוחו לגמרי מניי שכישים מעט
כל זה אי אפשר לכעסן לעשות כי אש יחסיצ צלצו מעט מן
הכעס ולצוק הרבה ווי סדולם לעבור רוחו ומכעס ורולה
להסיל אינם על צני צמחיהו או אש היא סוכה ורולה
לכעוס על הצי' צמחיהו שיהיוס למותו כילד ישעה ישעה עלמו
לפניהם כאלו הוא כועס כדי לייקרם והיא דעתו מיישעת
עליו צני צמחיהו עלמו כאלם שהוא מלאה שהוא כועס צמחיהו
כעסו ואינו כועס וכשהוא מרבה כעסו על צני צמחיהו סכר
שלא יעשה כך כשיס לו אורחים עניי כי הם קוצרים
שהוא כועס עליהם לכן יראה עלמו שמה לפניהם ולו
כמחיים להמחק מן הכעס עד שיחסיב עלמו שלא ירגיש
אפילו צמחיהו המכעיס עד שיפקור הכעס מלבו חוסי' ח
דך המוצה ודך הלדיקים כי הם עלצו' ואינם עולצים
שומעים חרשם ואינם מציבים ושומים צמחיהו ומלדיקי'
עליהם את הדין ועליהם הכתוב אומר (תוסעים יח לא)
ואחציו כללם שמוע צמחיהו וצוה ככלל הפסק :

פרק ששי

עם היות שצפי' הקודם צמחיהו סברות
המצעלות הכעס והיה נחלה צמחיהו כי
לקייח הענוה די צמחיהו הכעס כי מלל לאו אדם
פוני' סן * מ"ה לריך לעצמ' לקייח הענוה לריך דברים
הרבה כי יש כמה מדרכות והעד על זה שאמר הכתוב
(משלי כ"ג ו) עקב ענוה יראת ה' סוף מדרכות הענוה
הוא יראה סי' כמו שסעק צוק גוף האדם וכיון סכן הרבה
מדריגות יש לה ולריכין צמחיהו רחמים קייח הענוה הוא
צמחיהו לקחות די מדות החכמים צמחיהו צמחיהו חכמה צמחיהו
סרק צן זומא חזרו חכם הלמוד מכל אדם חזרו צמחיהו
הכובש את ילדו חזרו עטיר השענה צמחיהו חזרו מוכוז
המכזר את סברות וכו' : ודי' מדות אלו הם כנגד די'
אומיות שצמחיהו וממע עיון ידע המעיין סבר' צמחיהו סבר' צמחיהו
ע"ה שיחך לודקן חכמיון כל אחד צמחיהו ולענין הענוה
צני פסק כי הלמד מכל אדם צמחיהו הוא עניו כי מוכוז
ענותותו אינו מושק ללמוד תורה אפילו שיסיה קטן
צמחיהו מפני שאינו מושק אלל לכבוד החכמים וסייכו
(תלים קי"ט ע"ה) כי עדותך שיסה לי וכן אמר צמחיהו
(אחרי מות ד' ע"ה) דמחל כל מאן דלית למוי' דאורייתא
זכאם הוא צמחיהו עלמא ובאלו קציל תורה מסיי וואפילו
ומל צר כפי צמחיהו מילוי דאורייתא ומאן דירכין (פי' ס

ונוסח אלוהים לקבלו יקרי' למלכי קדשי' ויהא יקרי' לאזרייתא ועליה כתיב (דברים כט) היום הזה נהיה לנעם לה' אלהיך לחיובו בצור הכובץ את ילכו כמו שפי' עובד ארץ ארמים ונבצר כ"ל יסרפסו ויכעיסו יאריך אמו ויכניס את ילכו ישתוק זהו בצור האומות והוא עובד ומגביר שפוא נקרא בצור לענין המלחמה ולענין היראה איפשר לומר שראית הפסוק היא שכיין שהפסוק אמר עובד ארץ ארמים ומגביר אין אומר עובד זה וזה אלא אם יכנסו (כלו' אין אפשר לדמות דבר לדבר אם לא יסיו צענין קלה שוין:) צבוק אחד הכראה שגם ארץ ארמים הוא בצור והוא ראוי ליקרא בצור שיתר בצורה עושה צבוקים ילכו יסר מהגבוי הכובץ מלחמה ומלחמות המדינות והיא וזה ומעלות הענוה שהיא אריכות אפים וקרא בצור הכובץ את ילכו ומכי שהילך נמשך למטה ומכיגי הסוד והוא כובץו ואינו נוהן לו וקוס שהפסעו וכענין שפי' צחיקונים שפוא כענין הכלב הכובץ צלשלה לחיובו עטיר השמח צחלקו כי מעלות הענוה הוא להיות נחמק צמועט וכדפי' צפרק קמא משער הזה כי זו היא ומעלות אצרהם ארמים עין טובה ורוב כוונה וכו' והרודף את המותרות יתבאה לצו כדכתיב (דברים ח יב) מן תחלה וצבעה וצחיים מוצים הצנה וישצה (שם ח יד) ורם לצבך ויבכחה את הי' אלהיך לחיובו מכובד המכבד את הצבוח גם זו ומעלות הענוה לכבד כלל העליון המכבד מכבד עשירים כי מואחר שכולם עשירים וצזה האומן וכמו שאמרו (פ"ג) צמעינות על רבי שמעון צן אלעזר שאמר כמה וכוער אדם זה א"ל לך אומר לאומן שעשאתי כמה וכו' כלי זה שעשית עד שהולך לשלול מנוה ויילם ואמר ליה נעתי לך ונחול לי וכו' והיינו מואמר צדקתי רבי שהענקנו צם' הקודם ופי' זה ספר הולדות א"ס ע"ג וצבדו צב"ל אדם צין קטן צין גדול היא חין וי עלי האוהה כי צב"ל האוהה מואה צבפשו כי לו באה צוד ושאמר צני אדם פחותים ומוטו צעיניו מלכצדס' י הסקוק (שמואל א' צ' ל') כי ומכבדו הכבד והדברים ק' ה הקב"ה שהוא מלך הכבוד וכל מה צב"ל צע"למו סנח"י א"ל לכבודו ומכבד את ומכבדיו קפו לצ"ו עכ"ל ומוני' פי' שפדשתי מלאחי שפי' הסקיד הרי יוסף יעצן פי' זה ידע עוד כי אלו הדי' ומעלות הם כל שלימות האדם הוא ומעלות הסכמה הדי' והבי' ומעלות הענוה הדי' מלות לית והבי' מעשה וכאומר גדול סהכסה ויגיעו יוחד מירא שמים וכמו שהקדמותי והדי' המעולה מכלל כשהיו כלם על השלימות כי צקצקן כולם וישלמדו אחדות שלימה לא תחייסו מהם הענוה אשר היא גדול' מכל המעלות וכאומרו ענוה גדולה מכלל והיא המביאה לירי רוח הקדש וכתיב (משלי נח לג) ולפני כבוד ענוה ולזה קראו צן זומא ומכבד כי כבוד השם מוסף עליו כל היום וצין חסותו סכן והם גורכות אמה להצרתה כי הסכס היודע מעלת כשפן ופי' עור' לא יוכרנה צהכחה שעה ושל לפני צני ארם היו צידס' צ' ומגלויות טובות זה שידוע מעלת המרגלות ילכנה כצנה עינו זה שאינו יודע מענתה יתכנה על (כלומר

הכראה וחס וסכסס צדיצורי' וצמעתהו וצחונעה איצירו וצחם ולא יסיה חוכו צכל זם ספך צרו ולא מלפסו נגד כראהו וצחונעהו סקולות וככוות וקוות סולכות פי' סכניעס והספלות לאלים יצדך ולצני אדם כפי סחמלקו' ומצלוהם וכפי מעוז לו ומסס לחורתו ולעולמו כמו שאמר (תלים קיב) טוב אים חוכן ומלוי יכלכל דצניו צמספי' (אצוה פי' ג) ואמרו סכומים סוי ספל רוח צמפי כל אדם וואמר' סוי קל כראה וכו' להסמורה עיכ ומוצה סלצצו' ומקור זה מה שאמרו פי' צכסחדרין סלמו ומסס אצוה צן סעיסצ' ענניחן וספל צדך סייף ועייל סייף וצסיק וגנים צחוייחא אדינאלול' ומחיק עיבוחא לכספיס יסצ' צי רצנן עיניסו צצ' עולא צר אצא עכ"ל ופי' עיני עי' סייף סויה סכסס וסוסס יולא וכו' עוד צסיף צרכיה ספי' סיה קורא ומגלל צמונים לצני' לעולם יתא אדם ערוס צירחס ומענה דך מציז מוסס לסי' להערים צירחס צורא' ומרצה סלום עס אסחי ומס קרציו ועס כל אדם וספי' עס ככרי צצוק כרי סיס אסוב למעלס ומחמד לעוה' וספי' ומקובל על הצחיות אמרו עליו על רבן יוסחן צן זכאי סלל סקדיוו אדם סלום ועולם וספי' ככרי צצוק עכ"ל' וכן סניסו צצורה סיד ר' מתיח צן סרסס אומר סוי ומקדים צכלום כל אדם והיו זכב לחיות ואל סחי ראש לסועלים ופי' צעעס וסוי זכב לחיות ואל סחי ראש לסועלים כי זכב אריה נקרא אריה וראש סועל סועל:

ובן ומחאוי הספלות סיהיס ומלומדיו סל אסרן אורס' סלום ורודף סלום ופי' צצנייחא דעסכח כלל סספל רוח למדין ומסרן דכתיב (מלאכי בל) כי סספתי כיון יסמרו דעס ואין לך ספל רוח יוחד ומרודף סלום ומסוב צדעחך סאיך סוה רודף סלים אס אינו ספל רוח סא כילד אס אדם ומקללו אומר לו סלום עליך אדם מריצ עמו וסוחק ועוד אס רצו סלים סוה ומספיל רוסן וסולך אלל זס ומרלסו על זס וכן לזה כך סיהס אומנכו סל אסרן ודךך רדיסס סלום ססיס עוסס אסרן ונחצול סס וסועמק צמנורה סמאור סל ריי אצוה עי' ולכן לא כארך צהעמקס לסוכו ועוד ססס סוב כניעס זו סכאפי' יסצ צין צני אדם יצחר לעלמו סספל סצמקומות וכן אמרו (סרק ח) ציוקרא רצס רצי יוסעט דסכנין צסס רצי לוי ססח קלח (משלי כס ז) כי עובד אומר לך עלה סנה ומספילך לפני רדי' רצי עקיבא ומכי ליה צסס רצי סמעון צן עזאי רסק ומקומך ססיס וסלס ומסצוה וסצ עד סיאמרו לך עלס סנה ואל סעלה סיאמרו לך רד מועצ סיאמרו לך עלס עלה ואל יאמרו לך רד וכן סלל אומ' סספלותי סיה סבססתי סיה סספלותי וס עי' סמנצייסי' לסצ' ומספילי' אה וואר צצעט סנגלס הקצ"ה למסס ומחך סקסס סיה ומסרן סניו ומנו סכאמר (סמורס גד) ויסקר ועס סניו אומר לו סקצ"ה לכס וסלסלך אל סרעס עכ"ל עוד אמרו צמדרס מכלית' ר' יוס' אומ' לא ומקומו סל אדי ומכבד אדם אלא אדם ומכבד סח ומקומו ונכחן אמרו סכל זמן סססכיה סורה צסס (סס יו יב) כל סניועב צכר מות יווח ססחלקס סניעס סכל רסלין לעלות צכר עכ"ל וכן ומקיב צמיהס זו ססיס סלסס ומקטין אה עסקין אס

ידעי ליה סא צלחא דלא ידעי ליה דאמר רבא שרי ליה לאיימא לאודעי כפסיא צלחא דלא ידעי ליה עכ"ל וכן אמרו במדרש משלי [שם כב ד] אל הען כסיל פאלוחו וזה כתיב אמרו ענה כסיל פאלוחו אמר רב הונא אל הען כסיל צמקס שמיכרין אוחו ואהם פן השוה לו גם אהם שאל יאמרו צאו וראו חכם נושא ונותן עם כסיל אמר רבזיל ענה כסיל כאולחו וצמקס שאין מוכרין אוחך ואוחו למה פן יהיה חכם צמינו שלא יהיו אומרים אלוהי לא הים סגוד דברים שסוף נדבר עליו לא היה שותף לו וכן סוף אמר [משלי כו ח] כלכור אצן צמקסוה כן נותן לכסיל כבוד אמר רבי אלכסנרי כל ווי שחולק כבוד לכסיל כורק אצן למרקוליס עכ"ל :

עוד מוכתבי הכינים כחצ צ"ה ז"ל והצביעי כשהוא מחסוק צמקס ומועטי ומעבדה כלדקא והסלה ונלוה סלח יחטק צו ובלצוצו יסיס גלה וגיבה אצל יכני וישפיל לפני סגור צנגלו וצמקסו ואל יחטקהו צמקסו למחונה אלל גודל מה שפוח מייצ צולללים ומפלי מעטפה הוה כימיס (מיכה ז) צמקס חקסס ה' וגוי סירלס ה' צלמסי חליס וגו' עכ"ל והיל פירש צמקסו עכ"ל דומה לזה ז"ל אמר רבי יוסן ומוס רבי יוסי צן זמרה כל החולה צוכת עלמו חולין לו צוכת אמרים וכל החולה צוכת אמרים חולין לו צוכת עלמו ועס חלה צוכת אמרים שחומר (שמות לב יג) זכור לצמקס לילחך ולישראל עבדך לפיכך חלו צוכת עלמו שחומר (חליס קו כב) ויאמר להשמידם לולא ועס צמיר חוקיהו חלה צוכת עלמו שחומר (תלמיס צבג) זכור אהר הכהנסלכתי לפניך שחור חלו לו צוכת אמרים שני (שם כו) וגנוהו על העיר סוף למועני ולמוען דוד עבדי עכ"ל עוד (ש"ג) צמקסוהו עכ"ל כעס מופי שחומר (כחמיה ח יט) זכרה לי חלסי לעובד וזל וצבדי כל וילי דעורא כחמי חוקיהו וכהמיה צן מחליה וחי טועול לא איקרי קפרא על שויה אמר רבי ירמיה צר אצל שחמיר עובד לעלמו שחומר זכרה לי חלה לעובד דוד כמי אמר (אצות ס"ג) זכני ס' צלון עוד סוף לא אמר הכי עכ"ל וכחצ הסקיד סרי יוסף יעבז ע"ה (חליס קו ד) צמקסוהו אל העס חפלתך קבע אלה רחמים וחחוקים לפני סוקוס כי זה סחילוק סוף מה שסיס צין רבי אלעזר וצין רבי עקיבא סרבי אלעזר אמר כ"ד נכונה ולא פעם ורבי עקיבא אמר אציו וכלכיו וכעס כי רבי אלעזר סיה לו זכרה אציה והיה טעה צוכתו וצוכתו ורבי עקיבא לא סיה לו זכרה אציה כי הים צן ברסי ולא מחסיב עלמו לכליו לכך כעס וכן לריך דרס סלח סלח אלה וואלר העליון סוף אורף ונחנה חס כיו סלח מעשה כיו סלח סרסררז"ל על

עוד מוכתבי הנכע כחצ צמקס שחומר יטיצ לו הצורה בעיה עושט ורוב מוון סיכע לאל מופי כובד ושח חובס הסודסה עליס וישפיל לפני מירחחו סלח סהי לנקמה במיט (קסלה ח יב) עושר סוור לצעליו לנעחו וכן דרשו (מדרס ספעלס ריט סרקה מיי סרס) צמ"ה ז"ל וכל חיוון דהוי רמיח מדיוקריה דרס הרשון ציה לקו ומיחו דכך אורחו דקודש צריך סוף יטיצ עורח לצר כס למה לעיון עכ"ל ומעבד פיקודיו לא עבד סוף וחיחבאי ציס סוף עורח ציס ילקי

דכתיב עושר סוור לצעליו לרעחו ויהי ציה למה צבין לעילך לסוף אורחו דקודש צריך סוף ולמיער פיקודיו כאמור צלחנס (רסמיס ח יט) כי ידעתי למוען אהר ליה אה צביו ואה ציהו אהריו וסוור דרך ה' לעסוה לקה וסמסו רבו לא עבדי הכי ונחבסה צהו לקי דכתיב (איוצ יסען) לא סין ולא ככר צעו וכן כחי בוונא כר יטיצ קודש צריך סוף וסמסו אה טבא עילסה דרס הרשון צהו למה צבין למיער פיקודיו ולמיעבד רעויה לא עבדו כרון חיחבא ציס וציה לקו צחאי סמסו וסוף עכ"ל ועוד כאמר יקח צמורה וצמקסי הנצויה ופוחה סמוול והעובס ויוד' צמקסו כי קלר צמורה האלסי יחסיצ לסכע ולהספל לפני הצורה יח' מירחחו ועובסו כמיט ציאסיס (תלמיס צ כב יט) ויהי פשווע חולך אה צרי סגר סחורה ויקע אה צביו וסוף סחורה יען רך לצצך ופכע עופי וגו' :

עוד כחצ סיהיס יקר רוח וגבה כספ צעניו סע"ג סלח יספיקו לו ועס מה סידרון ולא יאמר די צמה סחולל ירו ועס אצל יעעו צעניו ועסו ויכלחו והסחלרותו צעניו וחבבה כספו אל מה סלעולס מוס חויר כמיט ציהוסעט (ד"ה צ"י) וגבה לצו צרכי ס' ויחעס על כספו צקילורו צעניו וסוף לפני האלסיס ולפני צני ארס ויצקס וסחלסי עזר וסוף ויחיס לכבוד הצורה ויעווד סגורלס וסיק צעה סוף עוסה לאלסיס וסצך צין לצרו צין סחוק וסקלות צני ארס כיו שחור על אהן על גדולה ועלחו (ויקח זג) ופריס אה סרסן וגו' ויהי צי טציר סלוליו צכל יוס חויר להספילו ולססיק הבצרות עלצו וכמו זה אמרו ציד (סוף ואל צו י"ו) וסוף אה סוף דוד עסזו ונכרכר לפני ס' וסוף (חליס ק"ט וו) וסוף צעורו כגד וכלכיס ואל אצוס :

עוד כחצ סיקוס (פ"י סינקוס) מן סרעס לכבוד סחור ואל חסיחו ומיחילו לצני ארס צייקר עלמו למחול צצכר האלסיס או למי סצכר צכציו וסחידו וסגולתו ואל יכנו כעוסק צני ארס חיס אה רעוו כוננסו צמחילתו לס צעסק אוחו אד יליל העסיק ויעווד להלילו מיד העוסק כמו סחוב (ירמיה כ"א יב) דינו לצקר ועסו והלילו גזול מיד עוסק ואמר איוצ [איוצ כ"ט יז] וסוף חפלו ע"ל וגו' וירס צני ארס עבודת הול ויחסי ויכליוס וירוס על סווד יחסיס על סרע ציו וכלכוו כמיט צמקס (חליס ק"ו ל) ויעווד סכנס ויפלל וסחמט לו ללקק לדוד ודוד ער עולס (ויס ד"ה ר"ט) ס' צמקס (חליס ל"ו ח) אל סחור צמקס ז"ל ולי אה סחור אל סחמט ונצעי לי אלה אל סעצו סחורו צמקס צבין דלל ידע סוף דגמך לא סיכול ליה דלמח סוף אילכא דלל איחעקר לעליון ודחי וקויה * אל סקכא צעוטי עולס דלל ר"ה צעודיון ואל חיתי לקנא עליהו דכל ואל דחוי עובדיון ואל קני לקצ"ה אעבר על חלה לאוין דכתיב (שמות צ ג) לא יסיה לך חלסיס אמריס על פני לא העסה לך ספל זכל סווכה לא סחחוס לסס ואל סעצוס כי חכני ס' חלסיק אל קנא צבין כך צני ליה לצר כס לסיסכס ויחסי ונעטי אורחיס מיחסי עכ"ל :

עוד כחצ סיחסק לו וסצות סוון וס סידרון ועס סיעולל וסאק ססיס כספו נחצה ונכלס צעיו ולסחוק אוחה לעמוד וסחוחס סוסניס ולססכוס לסרעו עוודת סחור על

גודל עובדיו ורוב סקרו עליו כמיט דוד העיה (חליס ק"ט לב) דרך מלוחך איון סיהיס לו ועעו דברים וקולו סוור ועעו סמוק ועעו צמוע צסס אפי על סחמט ולא יעבור על לסויו כוז ולא יסצ צקוד וסחסיס ואל יסנה צמס סעומיס עמי סרץ ומענוגי העולס ומכניס וספלוח לא וולד גדולה וסחנסל וכמיט סכניס (ירמיה נ"ו יז) לא יסצחי צקוד ומסחסיס ואלעל ומסי ידך דלל יסצחי זעס ואלחני עכ"ל * וביאשר יכור סלרס עכ"ל גלות ססכיכס אהר צעווכחיו סוף גולס כאמור (ישעיה ל"ח) וצמקס סולחס חונס וכלסור נודדה מן קכס כן חיס רורד וסוקומו זה סקדוס צרוך סוף דכתיב צו (שמות נ"ו) ה' חיס וסלמנה כדפי צחיקוי' (ק"ו ו) ועווכחיו סחריכו קילורו ולי סיכע צמחוח ולי יכנס צלצו סנחס על סנס סנס צעווכחו וסמרו צחיקוי' (סס ד"ל) בענין גלית קודש צריך סוף וסכיניס סצגלות קודש צריך סוף וסכיניס וסחלצסיס צעקר כסרין סחליון ז"ל וסליון קליפי חיוון וסילס צין יסרלל לצדיס סצמסיס צחליון קליפסון ומלצסין קצ"ה וסכיניס לקייחא צמכיניס (חליס ק"ג יט) וסלכוחו צכל ועלס ולקייחא ציה (סס נ"ו) ס' וולדעל כל סרץ חלסיס אצל לעילס צלחריס חיחמ (סס ס"ה) לא יגורך רע אלה קליפין דיליה לעילס חיוון (סס ס"ה) לא יגורך רע אלה קליפין דיליה לעילס חיוון לצוסי וסכוס גווכן ספירן דסחורא דמכסין איחפעט קצ"ה כציוול צגלוח וסילצס צחליון אסרין צבין לכערל ליסרלל דחיון ומלצסין צחליון קליפין ודל חיס (ישעיה כב ע) צכל כרס לו לר ואמר אה"כ דחליון קליפין גרמין אסרסוחא צין קצ"ה ויסרלל דל חיס רוא (שם נט ז) כי חס עווכחיס סיו וצדיליס צינוכס לצין חלסיכס : וסוף עוד אה"כ ועסרה לצוסי חיוון דקלס איחור צסון ס' דלל יסצ (צחיקויס גרסיין ס' דלל יכחו וסין עמואל ככר דלל עשר כחוסצן וקליפוח דומול כד חלצ ציון חמור דלל יסצ וכיון סוף לחחי וסצו צסחול קליפס דגרס צר כס לאלצס סס ס' ציה כעיל נוקעס מיכיס ונ"ג (שמות כ" ז) לא ססא אה סס ס' חלסיק לסוף ונ"ג חקיו צהצלה סוודיל צין קדש למול וצין אור לסלך דלל יסצ קליפין דחול עכ"ל לענינו :

וסרי צסי סעווכחיו גורמיס סחלצס קצ"ה וסכיניס צעקר קליפין ועל זה נאמר כי חס עווכחיס סיו וצדיליס וכן צלל יסצ וסחסיס סגרוס צעווכו לסחלצס קצ"ה סס סוף חסרע וסונו כונסור צונסור א"כ לייח וסחסיס ויעווכוס חעל וסונו וסחילוח על וסחילוח גרס סחלצס קצ"ה וסכיניס וסו סנה אריכוס הגלות ועוד צמקס חיס (ישעיה נ"ג כ"ד) סעצדסי סחלך ראו מה גרמו עיוכחיס לסחריב אה ציה ולסרוק אה סיכלי וסגלות אה צני חוונס סעולס וליסצ לי דלל חיס יסצה צלל עכ"ל ועל זה אמרו רז"ל סוף יסרלל נגליון אלה וסוף חסוה כד יסחצרו חקליפיו : רבן רחוי לרס סיווס לקויו כמו סחמרו דיו לעבד לסיוס ככרו וכמו סצגלות חציו וסלעור צלעריכו סחומר צכל לרסס לו לר ופי' לא לר לא' לר סחינע סרס אפי' לא' סעליוס כדפי' צחיר וכן צוהר צקין ס' וירל כן רחוי לרס לסלעור * וכמו ססוף צוכס כדכתיב צמקסיס סצכס כספי מופי גוס (פי' על דרך דצכס סורס כלסון צני ארס) ופי' צמקס סגיגס ווקוס יס לו לסקצ"ה סצו צוכס ומסחסיס סו מ"ה

כן רחוי סיכס וכמו סעווס סחור ציה סוקקס חין סחוק לסיוו בגרסיין צמקס דע"ל חמיל רצ אהר ומללס ככר כחון צר יסכך וכי סרוצ וקדש חין סמוק לפני סקצ"ה ס' (ישעיה נ"ג ל) סחמחי ועולס כן חין רחוי סיוול סיו סמוק כענין ריט לקי' וכן כאמר יסרסו צעווכחיו ספיר קול מירציו סצגלות סוף אורח סלמחי דויה כן רחוי סיסצול וסלס עלמו צעס סיווסו או יכעיסו ספיר סקצ"ה סובל ככריס וסרקידיס צחיכלו צכחיו וסו סגול וסולל על ידיו וסילך לא יסצול ארס ומציוו כעס או ציווי וכי' וסולל וססרע וסחכרי כדכתיב (חיס ג ל) יסלמחוו לחי יסצע צמרס ס' לא יכח לעולס ס' וגו' * וכמו סצעווכחיו גורס ספלוח ססכיכס כאמור (ישעיה כ"ו ח) יספילנה יספילס וגו' עד עסר כדפי' צעקר סרסל וצעקר סחוסה כן רחוי סיהיס ספל ולא יסחר בצסוס סוקומו וכמו סקולס כמור כדכתיב (סס כ"ט ד) וספלח מרלך סדרי ומעסר סוף חמך כן רחוי סיהיס קולו כמור כחלל וסיוו (חליס ל ח יז) כחלל חס קודר סחוחי * ולא יסקע צמלצוסיס חליס אלה צסח וי"ע סוף סוף סוף סוף חול וסגלות ולצכס צברי וכלוח כדפי' צחיקויס : וכן רחוי סלח יסעכ ציוו סחול צענוגי העולס אלה ימלס עלמו צכל סחיסר סציוו סחול העולס ונלוצס צקליפס סחמחון סוף אל סחור וכמל' מעכס לחלסי חמריס : וסירעו ענין זה צווקר סרסח ויקלל גבי סיוצ צחעניס צצכס אמר סחקכו סחענה יוס אהר צצצו חעניחא לסעניחא וסמרו כצווחי זכרוס לצרכס נ"ט דל צעיל עיסובא דסצחא יעל צעיוובא דחול ופי' חיס ומצול עיסובא דסצח וקא ומעכס צחול דמי דסציב לחלסא אחרס יסיר וסו דסציב לקודש ציס רוחס עילסא קדיסין דקודסין דסרייח עליה לא עניג וצעיל ליה מיכיס רוחס אסרס דחול דסריח לצכר על לעלח סחיב וקא מעכס ליה כדן וסדפ וסחסרען מיכיס צחאי עלמו וסעלמח דלחי צבין כך אלעריך סעניחא אסריכא ציוחא קענחא דחול צמנחא דסריח על לעלח סוף רוחס דחול עכ"ל : וכן מעעס גלות סכיכס רחוי לסלעור צמזוכסו ולא לסחעכ סחרי סוף גלות חין לס סלך כסוח ועוס כרוע * וכן רחוי ללכח וסוקוס למקוס לסחגס צגלות סכיכס כמו סוף גולס וסוקוס למקוס וכדפי' צריס ס קדוח סחיקויס (צכל זה דבר רז"ל כלסון צני ארס *

ובמערת סולעור צעבור סכיכס כאמר [חליס ק"ט ח] אסרי סלח יעקב צעורו סצרו על ס' חלסיו כדפי' ויקלל ד"ק קלו צווקר ז"ל סצרו על ס' חלסיו ואל חמרו סוקו ולי צעווכו אלה סצרו אל סקרי סצרו אלה סכרי דסחא ליה ללדיקוייח לסצכר רמייתו ולסצכר חציוו על חציוו וכלל על ס' חלסיו כד' (חליס ז"ל ג) כי עליון סורנו כל היום [שם סח ע] כי עליון כסלח סרסס כנוונא דיעקב דכתיב [רסחסיס וצ א] וירל יעקב כי יסצכר צמלריס דסח חציוו דגלות חמח דסיו ליה צוללריס וסיו חוקסיס צקצ"ה : וצווי דיעקב סצילו חציוו דגלות וליח סחמנו ובו רוא דומי' וסו' דחצסחון וסו' קצ"ה סוף צגלות רגילא צסווייסו ועיד כתיב (שמות ג יג) וסמרו לי וס סני צבין דסיו ידעין ליה ולא חסכו ליה לעלמין וצכלו חציוו דגלות על"ה קצ"ה וצבין כך זכו לסוקווקסין וסחון סגילין

קניאין וקדישין עליונין לקבלו חציו גופא ואלתר לאתר על קצים עכ"ל וזכרון לחן למיעבד לכוון קסין ופוקסין והזכרון לחיי עננה לחיי עכ"ל וכן דוד המלך ע"ה סיה ואלתר על הסכינה שאמר (ד"ס ח"ו א) סנה חכמי יושב צניה הארזים ולרון צניה ס' תחה יביעה ואלתר (תלים קל"ב) חס לחן סנה לעיני לעפעפי חנונה עד אלאל חקוס לה' י' ועדי' ואלתר האדם הקסוף בהפקט צניחו סנה חמי בשלום ובהפקט ובעט צניחו ופכיתו יח' ועולגלת בגלות מלך עונותיו ואין לה אפי' אהל יביעה קהול אומרו (ק"ר א) אל תאלוהי שאני ספרות ששפתי השועב בני חמי סמוי נוערי חס סכרעים כדפי' ענינו (ויקרא ס' תזריע) צוטרע על גלות סכרע' ולכן אפי' העשיר ראו להלטע כחו עני צעאלכו וצפור צני ציחו ויחן אשאר ללקח וכתיב דוד ע"ה (ל"ס א ב) והסנה צעניי הכינותי לצי"ס' וגו' ופי' דל ציוטלמי דפאוס צעניי צעניו סרוס ונחנה ונקדיס קעורתי לשמים וכחונו כאלר צאנשים סרצס צופי' תעניו סהיו נוטגים כן ואס אפי' עני' סוף סרואי לקבל יקרין צאנצס ולא יקוז צסס ולא יקסס סחצולו להסצעל עתהורה ולטרוס צעניי' כעולס כל סיום כדי לצרות ען העוני כי העוני נתן לו לכספי' עונותיו : ואס יצרה נוח לא סקרו לצורא סעולאית סיערע וננו סרצו ואין ראו לעבד לצרות ונחמה יקורי אלויו אלל לקצלס בצקר סנים יפוח ונעלה הענייס יתירה על סעשירי' והעד דוד וסלונכ כי סלונה ראס סלצנס צוילוא' ודוד צספרנס ודוד סוף צקוד (תלים ק"ח כו) אכן ואלכו סנוים סיהס לראס ספס ועולס צועלי' ספלאס וכן לעמיד לא ינחן כוס סל צרכס לצרך אלל לרוד כדפי' צספס' * ועוד צועלס הלדיקי' סוססיכרי' צעוני וצפאר יקרין סלריו צס' וצב וסענחקו לסונו צענר ססצוסי : ע"ד צועלס וספסיל עלונו צעצור ססכר' ופי' (ס' סרונס ד' קסח ע"ב) צרינו סצוכס לכשו' וקצ"ס וסכינס ז"ל אצל ואלו דליסו עני דנויח גרוניס צביניס כנולח דילך רעיו וסיונל איסי קרצן יורד סחוחן ונולוי ואלו לחספיל גרוניס צנין סכיניס דקצ"ס חיסו כחיס עליס וסחי סוף דאלר הכציא (תלים קל"ו) כי רס סי' וספל יראס וצוסי * ועוד (יסעיס סו עו) כי כס אלר רס וססל סוכן עד וקודס סו רגו' וסל דכא וספל רוס דלע"ג דלחא מרוס וקודס אסוכן צנין ססיו דל סעצוד דכא וספל רוס צנין סכיניס' לקלקל לה וספלות דילס ענרס על ריקיס אכס כחיס דלירע עניס וצחר דבעלס דסכינחא כחיס על צר כס חיסו ונעל ונעל ריקיס ויסיצס אספס דריסא לצעלס וסכיס' לצנלו דלכלא ורוח דולס ססעיס כסאי וסלרץ סרוס רבני דעיווס דריס צר כס כסנחל כלילא וקצ"ס וסכיניס וססיו סעחל איסקרי צניס אסר סד סל ובי וסחי יונל איסקרי צניס וסל וסחי קרל דאלר דוד צספר תלים (תלים כ' ז) אספרס אל סק סי' דאלר אלי צני אסס חמי סלרדך עד כאן לסונו : עד (סנחק ד רלע) צרינו וסלס חיסו ואלו דלוקסדל בגלותס צסירחס למיעדע לסכינחא וקודל לה צכל סיקודין ולמיסבל צבינס כנס דוסקין כנס דליחור אכנל דכלס דוסקל עכ"ל ועני עולס

הענה

סלוינו חוונך צועשיו לסכינה עליו כאלר חין וסכל לה חכך צניס ילדס ואין וסווק צידס מכל צניס גדלס וצפרט יחן רדן חס ידעון ציחא סעסיס סיצל כדפי' (זוסר ס' סמות ד' ז) סרצ"י ע"ה ז"ל רבי סוענן זקף ידיו וצכס ואלר ויי ואלו דלודונן צספוס ונכס חכלס חולקיס ואלו דלדונן ויססכס צספוס ז"ננל ויי ואלו דלודונן צנין דכר יחי קצ"ס לסקלל (לסכינס) ללייחלס יסככל ואלו אינון דקיינון צסדס צכל אינון דועסכסי עוסה צכל עוצרו דכל מד וסד וכל ויססכס זכאי דכסי (יסעיס כג ס) וסציע ואין עורר וכוס עקחין על עקחין לישראל' וסלס ואלו דלודונן ויססכס צספוס זיוני' צנין דספוס דליחקי' צצפונחל יוכס להסוף ססירו דסרוס למלכי עכ"ל :

הענה

כחצ סרונצין צאנצס ספלת לענו ורליחי לסעסוסקס לחסלוס קנייס מלס סענוס ז"ל כל דצנין לכל אלס צכל עס וצוס סכלל מן סעקס ספוס סווס סרעס להסעיס חס סלרס וכן סלרס וכן סלרס סכונע ככ ועני גינס סולגייס צו סלל' (ספלת יח) וסקר כעס מלצך וסעצר רעס וצפערך ואין רעס אלל גינס סלחור (ועלי ע' ד) וגס רעע ליום רעס וסלרס סכלל מן סעקס סעלס על לצך מלך סענוס סענוס וכל סענוס סני (ועלי כצ ד) עקצ ענוס ירלח ס' וצעצור סעניס סעלס על לצך מלך סרלחס כי סחן אל לצך חומד ואלו צלח ואלו אסו סולך וסלחס רעס וסולעס צחייך אף כי צמוחך ולפי' ויי אסס עסיד ליחן דין וסצנון לפני סכצוד סלחור (ד"ס צו יח) סנויס וסוי ססוים לא יככלוך אף כי לצוח צני' אלס ואלר (ירעיס כג כד) סלל חס ססוים וחס סרלך חמי ונלל כלס ס' * וכאלר סחצו צלל חס כל אסס חירל וצורלך וססור מן סענל וצנודוס סללס ססויס סנח צחלקן סמעינך * וכאלר ססכנס צנודוס סענוס להצנודוס מכל חל' וסספסד וננו ונן סענל חו ססרי' עליך רוח סכינס חויו כצודס ופי' סע"ס : ועסס צני דע ורלח כי וספסלס לצו על סצריוס מורד סוף צנולכוס סנויס כי וספסל סוף צלצוץ סוקוס סלחור (ח ס כג ח) סי' ונלך גלוח לצל ולנוס יסגלס לצ סלרס אל צעוסר (סנולל ח' צ' ז) סי' וסוירס ונעשיר וסל סכצוד סלל לללסיס סוף סני' (ד"ס ח' כג יצ) וסעוסר וסכצוד מלסניך ואין יספסל כצוד קינו וסל יספסל צכונס (ח' יצ צ) וסיר ספס ללחוניס ועסס זקניס יקס נולל סכל סוס לפני סוקוס כי צלסו וספסיל סגלס וצכלוכו יבציס ספסלי' על כן ספסל עלונך וספסל סוקוס : על כן אספסל אף ססכנס צנודוס סענוס ללכס צס סנוי' כל דצריך יסו צכנס ורלרץ יסו כסוף ועיניו יציעו לנעס ללרץ ולצך (ססצוסי צצריס ססס וספסלוסיו) למעלס' ואל חציע צפני אלס דצצרך ענו' ולל' אלס יסו גדול וננך צעייך אס עשיר וסכס עליך לכצוד וסל סוף רס וסלס עשיר וננו או סלחס סכס וננו סנוצ סנוצ צלצך כי אסס חייצ וננו וסול זכאי וננו סלס סונוט סוף סנוג וסלס חויד : צכל ונעשיך ודצריך וססכצוסיך וצכל עס ססצוץ צלצך כאלו אסס עוונד לפני סוקוס וסכינחו עליך כי כצודו ונל עולס

עולס : ודצריך יסו צחינס וירלח כענד לפני רבו * וססצייס וכל אלס ואלס * וסל יקלך אפי' לא סענוו צקול רס' ירלך צכס' כענווד לפני רבו וסו' זסיר חומד צנורס אסר חוכל לקיינס * וכאלר חקוס מן סספר ספס צלרר למלס חס יס צו דצך סחוכל לקיינו' וספסץ צועשיך צצקר וצעצו וצוס כל יעיד יסו צסצוס * וספר כל (ועס סעצר על רלון צורלך על וססצו צעסקי סעולי' דצר מלצך צעס ספסלס וסכן לצך לפני סוקוס * וססו צדצו קודס ספוליחלס וספיד וכן סעסס כל ינוי סייך צכל דצר ודצר וכל סענל * וצוס יסו כל ונעשיך יסניס וספסלך זכס וצרו ונקייס ונכווי' ונוקולל לפני סוקוס סכאי' (תלים י"ז) סכין לצס חקסיצ חניך סקרל סלגרת סזלח סעס חסס צצציע לא סספוח לקיינו' וללכס צס חומד סלריו ססס ולנונן סלליס צכל דכריך וסזכס לעולס ספס סלסון ללדיקיס עכ"ל :

ובאשר

יסחלל אלס לקייס מלך סענוס' כ"ס סרונצ"י ע"ס צלגרת סו סכוכס ינעך לו וננכס ונעלס סלניעוס לסיוח לכוו צלכילחו וצניס סכס' וצדצר אסר וצפאר דכיו יעסס כולס לקס סנויס וסני' צוסרו וסצורל יסצק סוססיס עליו חומד :

ובכתב

צענין זס סרלצ"ד ע"ס צסוף סענר סקודס ענין חלס רליחי להסעסוף דצרי' ז"ל יסרלח לכל סגדריס סיסוור סלרס סלרס עניו וכל וס סליו סלו וסל אס ינעע רליחי וננכ ססוף סלו וס יקלל לכוו וצייסן כענין סלחור על אוחו סליס ססיוס אסרו (ח) גלוח ולל סכיר צס כל יעיו וסנרו עליו כוס לכוו אלס זס סלל סכיר צלסרו וסל יענר חס עניו כנלל סלצו סנוור וננך סלצו ועיניו סעוריס נולל כולו סנוור כי ע"ס ג' חוסיס סצלס סעון כננר וסס רל' וסססצס וססיוס וסל יס צו סוס רכציע גס סוף ונעסס חס וססוס וס' סוס ססוועי וסיו קרוב לסוס וסססצ' כנו סוס סרלוח כי סוף וציל מיד לחוס סלצ וסוס סלצ וציל חל סעו' ועל זס סזסיר סכסו (מדצר עו לע) ולל סחורו אסרי לצכסס וסרי עניכס וסנרו צסגדס עיכל ולצ' סרי סקרי' דסעל ניכסו וכן חור ססכס (ועלי כג כע) סכס צני לצך לי ועיניך דרכי סלונכס סצ לי לצך ועיניך וסל ידענל דלח' דילי' * ורל' שין לכל רלסיס כלס סעידע סלרס חס יולכו ויסור חס צורלו ויחן אל לצו למי יעבוד וננו יירל ונליס ויי יעסס ונני ססס' כו"ס דוד לסלונס (ד"ס ח' כג ע) צני דע חס אלסי חניך ועצדלו צלצ סלס וסל סוף כעלס ונעיי כל חו' סל כול' סוף צלצו' וננל' צנחצו' וידע כל כולר סליו כסרד מן סוירל וסיו וסנור לו כי כל (צ) וסנורצ מונבל וכל מונבל (ג) מוסדס וסצורל יח' חין צו אסס מן סענודוס סללס כי סוף קלמון לכל וכל מונבל וכל מוסדס אף כי סצורל צדל חס סכצול יס ואלו וסל יס ורלוכו ונעסלו לעסוח מליחי לקבל סכרו חס עוז וסל רע כי חין יסרוו חולצס וכל מוסדד' (ל) מונבלל וכל חלון כאלו נגדו צלסיוסו

(ח) סגרת * (צ) כל וס סנחור וסלליס יס לו צנול עד סוכן מניע חלק זס עד סוכן חלק אסר (ג) כלו יס לו ססס סנחן צנול לכל חלקיו :

ובסדמותו וסצורל יח' סוף וסוס עולמו וסין עולמו וסיומו יסצניס סדצ' כלרר סעולס מלל מן סלור וסכל ככסין צחך סלור ונרנצין וננו וסיו כללס וסל דיעס סכחוס סלרס ציר סצורל כסונר ציר סוירל לססועי חס סלחון וס ססיו יכולל אף דסוק וסל מן סולילס כרסוק מוסר ונענר כי סוירל סעוסס וסלכס סחורר אף על פי ססוף עוס' חס סכלי וקודס למלכס סכלי סרי סחורר סנומו כעסס סכלי קודס ללונן ועל כן ונעסס יד סלחון מוללין לפני וססרידין ציוסיו ונענעין רלוח עניו לדסוק עליו אף סצורל יסצרך לא סקדינו דצר יס עאלו צדל חס סכל ועל כן חין לפניו לא סוכך ולא ספרי' וכל זס יחן סחי ללצו כי סוף רל' חס צורלל וס סליוניס וסל יס עאלו רלוח וסל יסערו סגליס וסל' איצרי סנוף לא כונס סלצ סכס סס סווגין צעציס כסווס סליוו וסכל וסל וס סל' ידיו צסוק סיסר או סירוק כנגד צני אלס ונצלי ידיעס כי לא סיס יודע ס"ס אלס כנגדו ואין רלוי לסעניו * אף מי ססוף רלוח ע"ס ססוף חוסס צידו וסל סוף חוסס דצר חליקר וסכל אוחו וסל יענר אלס כנגדו וירוק צפניו סלל כענכ עליו עוכס גדול כוסעלס סלצ וסססצס כססס רלויס חס צורלס צכס כוונס וסכלס וסל יסערו כנגדו וכל ינור וננו וכל יכלמו וסני כצוד צורלס סעווד כנגדו ועיו סכיסס לפני יולרס כוסס גדול עוכסס כלרס סעוצר על מליס סולך צפניו ססעוקס סלו מרובס וסכל ונני ססוף כסר וננו ועוצר מליחו * וסלס צן אלס סיס לצך לכל סדצריס סללס ורלח חס סכוכך וצלוויך סנוע ועיניך ספס וסל' סנוונס יולרך סעווד לפניך ורלח כי סוף צסנויס וסלס על סלרץ וססנרס מכל דצכ עכ"ל * וכצרינו חלס כי סוקוס צסללח ססרו צסוקס קודסס וכל' סלל לסלרין לא סעסקרו לסיו :

ובאשר

יזכר סעניין וס ספיי צסיל ונענר סירלח ענינו לירלח חס ססס סככד וסצורל חס ירלח צעין סכלוכי וסירלס זו ינעך סלניעו' וסצנח וענוס וססידוס וכו"ס (קסל ד' קמז) צווסר כל מי ס"ס צו ירלח סנויס זוכס 'לעניס' : וכל מי ס"ס צו עניס זוכס לחקידת : וכל מי ס"ס צו ירלח סנויס זוכס לכלס' לעניס דכסי' (ועלי כצ ד) עקצ ענוס ירלח סי' לחקידת דכסי' (תלים ק' יו) וסקד סי' וסעולס ועד עולס על ירליו חללל כל אלס ס"ס צו חקידת כקרל מללך סי' לצלות עכ"ל לעניינו' * וכיון סוירלס ינעך לו ענוס וססידוס סלניעוס וסצנח ססרי כקרל מללך סי' לצלות וסל אספר קנייס מרוס מלו חלל על יד ס"סיס סלרס סססגס סעליונכ לפניו חומד וססצו מלעסוד דצר מוכיס ונצסרו מננו כרלוי סירל ססס יודי' עוונך לפניו כנו סלמי דוד סעיס (סס יו ס) סויו סי' לנגדי חומד וסיוו ססס סככד וסנולל סוס וסי' רכצ"י ע"ס צסיר ססריס וססור ענין סיוס סס יוד' כולל אפי' לנעס צעולס סוס ז"ל כחי' וסכני חלרין ככולל חלחון דרוח סמל

שוא קדישא הו גליסין (סי' חקיקים) לעילא ותחת
צטעהא דליטון אחוון זלענין וקלפין לגבי אחוון אסרנין כל
איתון ומקריין קדישין נעלין צעמלונן (סי' נוקעים צמקעיהם)
צאיתאחא וכסופא צבין דליה לעילא (סי' גיה צבין דליה
חקימו לעילא עסכא כל אינון צני עלמא דליה צהו כיסופא
גבורת) כל אינון צני עלמא ליה לטון כיסופא ליה לטון
חולקא לעלמא דחיה עכ"ל. סרי צפי' כי ארתיות סקס
ומחקקות למעלה ולמטה ירלא צעולם העליון וצעולם
התחתון ועל כן כל העולמות ומחשבותם לעשות רלון
קיום צלוחת ארתיות סקס הגדול לפניהם: ולכן ימשך
מזה שני שאין לו צוקת פנים שאין לו חלק לעולם הזה
כיון שאינו מחשבת לפני המלך שלפניו אין לו חלק צו
כפי דציקה האדם נשתחוה צה' ומחקק העולם העליון
והעו פנים ומחקק מיה' מפני שאינו ירא למחש' וממלך
שלפניו וכן אם ידברו כנגדו ישו פניו לפסי' ולא יחזק
וממלך העליון כי אין סוד אלהים לנגד עיניו ולכן אין
לו חלק לעולם הזה ולריך לקניית מדה זו החמדה שכל
יום יפס' עליו ומעקיו לפחותה טעה אחת לחשוב בגדילה
סקס וצמלואותיו ויסי' יראתו לפניו וצוה יכלל מן הסמא
כי וי' שחשב צה' דרך ערמי אינו יראתו קנייה צלבו כעו
שכח צה' החקיק צפי' מפני ומשחית דבריו סר"ר יוסף
יעצ' ע"ה צפי' הסקיקים צמק' סקתכל צמקס דברים זה
לשירו:

כתב

הסקיד ר"י צפי' (ועש"ה צה) אז צבין יראת ה'
ודעה אלהים חמלא צ' עניינים צדיעה סקס

יחזק ועס להם ועל ואמר אם עזרה לפני המלך פעם
לחמולא זכרה לירחי אמנם אם חוסף לראיתו חזקו כי
היא לירחי כי הוא המלך אשר ראיה ואיש אחר עזר לפני
המלך וזכר לירחי אחרי כן והיה נמלאת צמקצתו וקבל
אחרו הכח המלכותי אשר צו הלא זמ וזכר וידע את המלך
מן הכאסון על כן וי' שקבל נפשו ידעת רוממות סקס
יחזק ויראתו על פניו וצלי שלטון להסין לצו ולעמוד
ומחשבתו להציה צמלוינו וללייר אותה צמקצו הוא סידע
סקס יחזק ואני אומר כי להיות סקס אלהם צמקצו דורך אל
המעשים לא יכלל מן העצירה סכזה לידו אם לא נחעער
צמקס ס' שיה דעת אלהי כי כף עבשו תכריעו לחוב'
אל צמיות זכרון סקס יחזק לנגד עיניו תמיד יכלל סיקר
את הזולל וסנה זאת המדרג' העליונה קקא' צמקוק הזם
דעת אלהים על כן סיוכרה אחרי סיראם כי היא שליעוים
סיראם:

ובאשר

יחמיד סקס צמקצו ששכיה למעלה ירא
לעטר ומחשבותיו • ואיפשר שלזה כיון החמא
צמקצו (אצו ס"ל) דע מה למעלה מוך עין רואה ואחן
שומעה וכל מעשך צמקצו נכחנים כי שלשה דברים אלו הם
נגד מחש' ודבור ומעשה ולזם סולרכו שלשתן ולא יספיק
צמקצו סה"י כוללה וכל מעשך צמקצו נכחנים כי עין
רואה הוא כנגד הסקיקים באומרו עין רואה כליו יועל' ול
חוני לכן אומר דוד ע"ה (תלים כג יח) און אסרתי צלבי

(ח) רחוב גדול סרנים מוים סס כדי להציע יפה צכל עונדים ומדים (ג) חולה עקנו למעלה דרך גאווה לילך עקב צלד גוד
(ג) זה שלי היא (ד) ארון ומושל (ה) ולוחס כנגדו:

וערוק מנים צבין לאישחצא מני' ולא ישלטו עליו עכ"ל •
עוד (ויקרא כה כג) סס זה לטויו ר"ש פתח (סס כה ז) •
עוד נקלה ועד לו מונחצד וסר לחס סאי קרא על
ילסר איחור צבין דליהו ומקטרגא חדיר לגבי צני נסא
ויסר איהו ארים לזיה ורעוים דצב נס' צמלואת ואזיל
אצתרים ומקלסל צמעויה וצריטיה עד דליהו איחבא' עליה
מקיד ליה לגיהסם אצל עוב נקלס סהוא (ומקסם יכר דלא אזיל
אצתרי' דילר סרע ולא איחבא' כלל ומוספיל) ומוסרדומים ולציה
ורעוים לגבי קציה וכדן סהוא יכר סרע ומחסך לעד
לו דלא יכיל לטעמ' עליו והסוא צל נס' שליט עליו כמל'א
ולחס ומעל צו • ומחצד כמל' דלמון דליהו אוקיר גמני'
ומקלסל צמערי' איחבא' צרות' וליהו חקר לחס חקר
ומהעומת' כד"ה (עיון צמקוק סק' סער חמקס עשר) לחס
אלסיו לחס אלהים סס ומקריבים וגו' עכ"ל:

עוד ומעלות סגלות העתיק צמקצו ציה מדרת צמקוק מעלה
דרך חן ונעתיק כל לטיני ומפני סיות צהס גס כן
מדות ומעלות סענוס ז'ל סונס עשרה דברים נאמרו צמלעויד
חכס • נאה צמיות • מקיד צמקצו • ערוס דעת •
סקח צמעויו • ומכיר את מקומו • וסנה צמקוק • וליהו
מחזיק עובס לעלמו • ומרצה לספי' קראל ומפי' • שומע
ומוסיף • על כל סק דצרי' סולך אלל ס"ה • ולמוד על
מנה לעשות • חלמוד חכס לריך סיהס לטוע צמלילה וצמקס
לא יאכל ומעמוד ולא ישסה ומעמוד ולא יקנה את סקערה
ולא ילקק צמלעויותיו ולא יבסק צמני מצירו ויהיס לטוע
צמלילס וצמקס וצמעויותו וצמליתו וצמקולו וצמעויו וצמקס
וכל וי' סהוא יכול למוד חורס וליהו למוד עליו סכחוב
אומר (יחזיה צ"ה) כה אומר ס' מה מלאו אצותים צי
עול כי חקו מעלי וילכו אחרי ססכל ויסבלו • הרוחן
מכעליו ויולא לסיק סרי זה מוגסי סרוס • סנעוירו ללדיו
וכובעו ומלסרו יכחו על סדרתס ורלוועס חסיליו צידו
ומחזיקן כססוא סולך צמקוק סרי זה מוגסי סרוס • וכל גס'
סרוס כדעין לגי'א סמלואר (דברים זכו) ולא חציה חועבס
אל ציקר ולסין הוא אומר (מעש"ה יו"ה) חועב' ה' כל צה
לצ כאמר כאן חועב'ת ולסין חועב'ת מה חועב'ת סמלואר
כאן ע"ה אף חועב'ת סמלואר לסין ע"ה כאמר (דברים
יג יד) ילאו אכסי' צני צמיעל ונאמר לסין (סמולא צ ככד)
צמיעל כחך מוכר פולס' אלא ססולך דרכיו צרוך סמלואר
(תלים קג צ) צלכו ס' מלאכיו בצורי כה עוסי דצרו עכ"ל:
עוד לחסלום קניית מדה הענוה לריך לסמקת מקבא'
וחסוה וכבוד ס' מוליאוס את סקס מן סמיה •
וסע"ס צ ומלריך סקסיד סר"ר יוסף יעצ' ע"ה צוה •
וצמקצו סקסל סיה עקף ומקטע • וכחצ צמקצו ציה מדרת
סמלואר אלליו צמקצויד כמח דברים צמנות מדה סקקלס
רליה לסעתיק דצרו עופי סנוגעיים • למעשה: ז'ל מדה
סקקלס סיה עקף מן סכעק ואין אד' מעלע' מונני כי אכסמו
רואיס אשר כל צני אלה נמשכים איס אחרי נעשו כי כאמר
דואס אלה סמצינו סקס עניינים ומענייני העולם סן מוני
מאלכים סן מצבדיו סן צוהס ציה או ומלסך סון אז סוא
עורס לספיג כוס כי סוא ומקצו סצרי יס לו זה גס אחי
יסי לי כן • ודבר זה נמו שלמס סמלך ע"ה צמקצו

הקנאה
צלה ומגריעות הכפס אם סוא ומקלס ציופיו
של אלה או בצמורתו או צעושרו סרי אינו
ספן

שער הענוה פרק ז

הספן צוה שגור עליו הספי חס דומה לעבד אשר יש לו חלוה על ונעשה אדוני ואינו מתרלה בהכתיבו ואין זה עבד כחונן כ"ש שאין להחנעם על הצורה והצדק אשר כל מעשיו ישרים וכוונתם שאין להרבה אחריו ותי שסוף ונקמה יבא להחלוקה כמו שהמלא צדקה שקנה צדקו אללפן צד עוהאל ומוחך כך נאחד הוא ויונקי קדים וקיעהם ון חלום : הקנאה לבני אדם כחולו לנוף והיא וניאס ידיו שפחה אשר החנם לבנו השער ון הקנאה כי הוא נכרה צד שפתיך ונשחכים ורוע לצד ואותו האיש שפחה וקנא הוא שעה צלחה לצד ולמה אהם השעה שונאך ויקם וישמה צד : הוקנא מונק נפשו כי הוא ונחאלב הניד ושכלו ונחסקר ורוב קנאה הטעונה צו ואין לבו פנוי ללמוד ולהחלל צדוונה ולעשות מעשים טובים וכל אדם וולא טעם ומוחך מוח ומוקנא כי אינו טועם טעם ומוחך צמאלכו עד שהסוד הטובה ומוחך ולכל שכחה יש הקום שאם ינאח חצירו שגול אוחו כפיחור לו הגזילה אז יקיר ששכחה ונלבו וכן כל שכחה החלום צדצר אחרי שיחוקן לך אוחו דבר ואו הצעל השכחה ונלבו מוח ומוי ששוכח חצירו ונחמה קנאה : ואמר החכם אל הקנא בחצירך על אשר יש לו כי הוא ינעם ואהם השבע לרבה ויגון ולער ולוקה ולרס : ואמר החכם המועד והוקנא לא נכדחו אלא לכעם חכמו ישראל ונחפלין לא הסי קנאחמו על אחרים ולא קנאה אחרים עלינו : ולמה היו ונחפלין על אחרים צדמה שזאה יותר ונשאר המדות אלא כך הענין כונה בני אדם גורמים שאחרים וקנאים צהם כשסם לוצפים צגדים נאים שקנאו צהם ולכך היו ונחפליים כי שווא הם גורמים הקנאה כך לאחרים והחורה איוונה (וקנא יע"ז) ולפני עיר לא חתן ונשול לכן ודה עובם לאדם שלא ילצם צגדים טובים ונשוכחים יותר ודחי לא הוא ולא אשחו ולא צני צירו וכן לענין הנחלים ונאך עניינים כדי שלא יקנאו צו אחרים גם כל מי שהקפיע לו הקצ"ה עושר ונכסים יהיה וחרן לעשירים ולעניים ויהנהג עומם צנחה ויעשה עומם חסד : וכבר הארכנו צדצר צונה ישיה נחצה לכל אדם אז לא יקנאוהו ולא ינערו ונשלו אף ראו לאדם שיעלה על ונעלות הטובות אשר הם הפחלה לו ויקנאוהו אחרים ויחמדו לעשיה כעוהו ומי שנוצר שלא יקנא און גופו כלה ואין החולעת שולעת צו בדכתיב (משלי יד ל) וקצו עלמות קנאה סי"י מי שיש לו קנאה עלמותו ויחוקקוהו וכן יחוקק האדם ון הקנאה והסערה ולא יחמוד שום דבר ונעה שהוא ציד אחרים ואל יאמר חמוד צענייני חצירו וחתן לו ונעה עגור אוחו ענין אס דעמו לחבור ואו אקור לזה לפסליר צו כי הוא ונחציים להשיי פניו ריקס א"כ היו אויב וכי"ס (פירש שלירי לחבור שלא צדליו * אס זה שמועד הוא נכדז שאם ישאל איהם שאלה ונאור פניו לא יפולין שאכור לו לשאל עם קצירו או ליקח להרואה שסוף ספן צו ולא יחצע אוחו דבר אס אינו יודע שיחן לו חצירו אוחו ענין צנפס ספסל : ונשלו ונשל ון החמוד והקנאו הלכו יחדו צדדן שגע צהם ונלך אמיל סונלך א' עכס ישאל ונעני דבר ויכתן לו ו חצירו כפלים והסמוד היה ונחמה לפני סלקים וקנאו לא כלס לשאל

ואע"פ שהקנאה היא רעה ואל יש מקום שהיא טובה ואל והיא ונודה העליונים כקיימים קנאחו על יראה סקס כו"ס (סס כ"ג א') אל יקנא לצד צמחלים כי אס ציראה ה' כל היום : ועני אונרו חכמים קנאה קופרים חרבה חכמה אס יראה אדם שלומו יחפוש קנאי צלבו ויאמר זה לומד כל היום גם אני אעשה כך וכן צמאר כל המלות ונודה טובות יקנא כל אחד בחצירו ויחפוש ונעשה חצירו הטובים : ואס יראה קצו שיש צו ונודה סכ"י או שלש' סהם עובות צום יקנאוהו ויעשה גם היא אל הוקנא בחצירו שהוא עוקק צהרה וצמלות ונעשים טובים ואינו וקנא צו צונה שיחפוש זה עושה עובות גם אני אעשה כן אלא יחפוש צלבו ויקנא צו צמל שיש צו ונעלות יותר ונענו ונחפוש החצולות כדי לצעלו ולצללו ונחורתי ונעשיו הטובים סי"י זאה הקנאה היא רעה חולה שועל ונחמיה אחרים וסוף שוחמו של ירבעם צן נצע :

ועוד יכדז אדם יכאי עומם ולומדי חורם ונחפיי' ונורה ויחן להסי יד ויסייע להם צגופו ונעומו וצכל יכלהו ואל יקנאו צו אחרי' ויחפשו גם אונחנו נעסם כן ויכדזו ויעורו גם לנו ומוחך שאל לשעה צל לשעה ואלתלא הקנאה און העולם עושר כי אז און אדם נועע כרם ואון אדם נעשא אהם ואון אדם צונה ציה כי על כן העניינים האלו צאון ונחמה שקנא איש בחצירו סנוכס ציה יחן אל לבו לעשות כן וכן לענין אהם כל אחד יקנאה בחצירו וכוון שהעולם חלוי צקנאה ישים כל קנאוה לט"ס שאם יכנה ציה יכנה בחבורו חדר ללמוד צו חורה ויסיה ציה ועד לחכמי' ולהכנים צו אורחים ולעשות חקדים לבני אדם כי אלולי שקנא חרבה' לא היה קונה שמים וארץ ואימה היה וקנא כשאל לחלבי ליק בילד ילאס ון החיצים אמיל צלדקס שפינו עומים שס אמיל ובי מה היה לכס

בתיבה לעשות צהם לדקס ובי היו קס עניים וסלח לא היו קס כי אס נח וצניו ועס וי עשיהם לדקס אונר לים עם הצמעות וסיוח ועס הטעות כי לא סייו יכנים אלא סייוו נוחני' לפני' ונחל' צלוחם טעה אמיל חרבהס אלולי טעשיה לדקס עם הצמעות חיות ועופות לא סיחם יולאים ון חיציה ואי אס אעשה לדקס עם צני אדם סנצרלים צללס חלסים עכ"כ' * צלוחם טעה ויעע אש"ל צצאר קצו חכילים שמים לויס' וע"ז יכנה אדם קנאה * וגם יקנא אדם צמחלים ונרשעים להלחם נגדם ולהוכיחם באשר אונרו רצוחיו סצועל ארמיה קנאים טונעים צו * ונשה קנא צמחלי טנאונר (שמות צ צ) ויך אה סונלרי * ונליו גבי חליתו (ולכיס צ יע) קנא קנאחי לסי חלמי לצלוח כי ענזו ציריך צני ישראל וכן נאונר צמחמס (שמות צ צ) צקנאו אה קנאחי צמחמס וססס נחן לו גנולי על זה כמו טנאונר לכן אונרו סכני נוחן לו אה ציריה שלום עכ"ל :

בתיבה

שער הענוה פרק ז

בתיבה לעשות צהם לדקס ובי היו קס עניים וסלח לא היו קס כי אס נח וצניו ועס וי עשיהם לדקס אונר לים עם הצמעות וסיוח ועס הטעות כי לא סייו יכנים אלא סייוו נוחני' לפני' ונחל' צלוחם טעה אמיל חרבהס אלולי טעשיה לדקס עם הצמעות חיות ועופות לא סיחם יולאים ון חיציה ואי אס אעשה לדקס עם צני אדם סנצרלים צללס חלסים עכ"כ' * צלוחם טעה ויעע אש"ל צצאר קצו חכילים שמים לויס' וע"ז יכנה אדם קנאה * וגם יקנא אדם צמחלים ונרשעים להלחם נגדם ולהוכיחם באשר אונרו רצוחיו סצועל ארמיה קנאים טונעים צו * ונשה קנא צמחלי טנאונר (שמות צ צ) ויך אה סונלרי * ונליו גבי חליתו (ולכיס צ יע) קנא קנאחי לסי חלמי לצלוח כי ענזו ציריך צני ישראל וכן נאונר צמחמס (שמות צ צ) צקנאו אה קנאחי צמחמס וססס נחן לו גנולי על זה כמו טנאונר לכן אונרו סכני נוחן לו אה ציריה שלום עכ"ל :

עוד לחטלים עדה הענוה לרדך סיחכסג סלד' צמחלי טנאונר צהם חלומי חכמים כמו שכתב סרנצ"ס עי"ס ונחלות דעוה' יכנאחי חלומי חכס סי"י צמח צמכות (פרק ו) ז"ל חיר טסה דברים נכאי לחיה אל ילא כססוף ונכסם לטוק ואל ילא ימידי ציליס ואל ילא צמחלים ונחלים ואל יספר עם אהם צמוק ואל יקצו צמחירי של עוני סארץ ואל יכנס בחמרו לב' סערדס ויס חומרים אל יספיע סקיעה גקס ואל יחלך צקיעה זקופס עכ"ל : ולכל א' ונליו סי עם טעם צמחאל ולא נעתיק כל לקומו כדי שלא להסריך וסנוגע יותר לענין הגלות היא אל ילך צקועה זקופס ופי קס דאמר ר"י המהלך צקועה זקופס אפי' חרבע חיות כאלו דוחק רבלי סמכניה דכתיב (ישעיה ו ג) ונלל כל סארץ כצידו עכ"ל וסעטס ונפני טמחגלה ונרלי' שאין לו אדון ששולט עליו כי דרך העבד לחיות הילך צענוס וכצד' רחם לפני אדוני ונאך כל דבריו צמחלי' וצדומו (וחסג צמחלי' טפי קס סרנצ"ס ע"ה וצולחי' סי'סלס צמדה טענות צכללים וסרעיה :

ובאשר יסחלל האדם צמדה טענות צכלל קנייה עדה סכחונים טעם סום ונלל סכלל קנייה עדה טענות קנייה כל סעדות סהגרות וסוף טענין און לעולה מעניג ואין לנעט' ונכ"ע וכבר סי"י כי טמחגלה לוקס צנגעים שסלד וסדצרים ססנגע' צאים סוף על בסות חרות דכתיב (ויקרא יד ו) ולשאל ולקפחה נחלל טני שאין לו ענוס סקר וסעדות טענות וכן סי"י צצרייחא דנכס"ל כלס ז"ל סוי כחסקופי סתחחויס ון סציה סציה סזו אס און לה סקסופי היא נראה כחקירס כחצבה אף אהם לרדך לחסור לך ענוס ואפי' אהם ונשלים צכלל סעדות אס און צך ענוס אהם סקר דסכי חומרי בני נשא ומס צצרה רכס סלמי' אלולי באום וללמוד כן אלל כי ירא חלמים ילא אה כלס דבא אונר כסס ספסוקספה טכוונה סלחות לנעול ולסחוס כך טענות סי"י לחכמה עכ"ל :

ובמעלות טענות ונעלות רבות ונלדז המעלות סניארנו צמ"ג עוד אונרו ז"ל צקועס

בתיבה

שם) וילבש אותו צבדי קטן רגליו שלא נגשו בעצמה וירכז אותו וגו' ונתקצרו שלא שצבה בעצמה (שם על ונג) ויקראו לטויו (כלומר אעפ"י שעדיין קד צבדים הוא אב צבכמה שים לו שכל ונתקצרה עובדה) אבדך :

וגרסינו

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

וגרסינו

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

וגרסינו

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

וגרסינו

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

ועוד

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

לעולם

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

צמדני קיני רבה (אויב נא 3) ווי הקדיעני ואשלים וגו' אמר רבי הנחום בר אבהו ווי שאין לו כפסים ועשה מלוח לרקע וועשים עובים וגו' ווי שאין לו צבים ווחון סכר סופרים וועשים ווי שאין לו צ"ח ועשה מחיה ווי שאין לו עליה ועשה לילית ווי שאין לו וצבים והיא מוסל ועשה ספרים וועשה לילית לאחרים אמר הקציה ז"ל קדם וקייסמלית עד שלא נחתי לו צמה לקיועו עלי לקלם לו סכר ווחון וצבים סהיו קוראין צפמרים ווי הקדיעני ואשלים ווי הקדיעני לעשות מלוח ואשלים סכרו לסי סחינו סכר דבר לסי סהעולם ומילוח שלי הוא סכאמרתח כל ספומים לי הוא ונקיטין צפסיקחא אמר רבי ירמיהו צן אלעור עהידם צה קול לחיות ונלמסת על רחשי סכרי ווחוני כל ווי ספעל עם אל יצא ויעול סכרו ווחו סקדס ווחוני ווי הקדיעני ואשלים ווי קלס לפני עד שלא נחתי צו נסומ ווי מל לפני עד שלא נחתי לו צן זכר : ווי עשה לילית עד שלא נחתי לו עליה ווי עשה וועקס עד שלא נחתי לו גב ווי ספרים לי פתח עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן לי סרווחו וועקרוה עד שלא נחתי לו גורן ווי ספרים לפני קרבן עד שלא נחתי לו צהעם :

מאהבת

ישראל הקדושים במצות מוסרין נפשם עליהם כדגרסינן במכילתא (שמות ב ז) ועושה חסד לאלפים ארו ישראל שהן יושבין ומוסרין נפש' על המצות מה לך יוצא ליהרנ על שמלתי את בני מה לך יוצא ליצלב על שעשיתי המצות מה לך לוקה על שנמלתי הלולב ואמר מה המכות האלה בין יריך ואומר אשר הוכתי בית מאהבי המכות האלה נרמו לו אהבת אבי שבשמים אשרי המוסרים עצמם למות על קיום המצות כדגרסינן בסדר' חזית [שיר ב ג] השבעתי אתכם בנות ירושלים וגו' השבעתי אתכם ברורו של נורת המלכות שעשיתי צביונו ועשו צביוני (פי' רצונם ועשו רצוני) ד"א בצבאו שמסרו נפשם על מצותי ושפכו דמיהם כדם צבי ואיל על אהבתי ועל קיום מצותי :

בעשרה

דברים אהבת אדם להקב"ה נכחנת אם חפץ במצותיו ואלו הן א' שיאהב תורת ה' ושיבחר בעשיית מצותיו ובלב שלם ומתוך כך יראה בו שהוא אוהב הקב"ה שצוה לעשותן ב' שיהיה חפץ בעבוד' הקב"ה יותר מכל מעשיו העולם ג' להיות מואם ברשעים ובפושעים שעוברים על מצות הקב"ה ואע"פ שלא היוקוהו אלא שישנא אותם מפני אהבת הקב"ה ומפני שעוברים על מצותיו שנאמר [תלים קלט כא] הלא משנאך ה' אשנא ובכלל זה שיאהב את הצדיקים ואת החסידים שהם עובדין הקב"ה ועושין מצותיו ואע"פ שאין מהנין לו שנא' (משלי ת יז) אני אוהבי אהב ד' להיות ל' טובת העה"ז כאין ובאפס נגד עבוד' הקב"ה ועשיית מצותיו ויקדי' תמיד עשיית המצות על כל צרכיו שתערב לו כל יגיע' וכל חסרון וכל עניי וכל בזוי כנגד עבודת הקב"ה ועשיית מצותיו ובכלל זה שיהא בוחה את עצמו ונושא מת מצוה על כתפו ומכבד מצותיו של הקב"ה ו' שירא לכל בני מסותים ומדיחים שיריחו מעבודת הקב"ה ומעשיית מצותיו ושלא יהרהר על מצותיו של הקב"ה ו' שירא לכל בני אדם אהבתו בהקב"ה ובעשיית מצותיו ויתפאר בה ח' אם יתחדשו לו מאורעות הזמן טוב או רע שלא יעזוב עבודת הקב"ה ועשיית מצותיו מ' שלא תכבד עליו עבודת הקב"ה מפני טורח ולא מפני חסרון כים ולא מפני שום דבר אלא יעשה מאהבה י" שלא תהיה כוונת עבודת הקב"ה ועשיית מצותיו ע"מ לקבל פרס אלא לעבד להקב"ה ולעשות מצותיו בלב שלם :

עד

המצות ועשייתן ועיונם חלק הרבי ישראל ז"ל עשרה שערים עד זה הסדר השער הראשון בחריצות והוריות והשתדלות בקיום המצות הקלות וההמורות השער השני באוהרה מביטול מצות עשה השער השלישי בוריות להקדים את המצות מיר כשנחיל זמנה ולא ימתין לעשותה השער הרביעי להגדיל ולהאריך את המצות ולהזהר שלא ינהוג בהם מנהג בזיון ולכבדם השער החמישי בהדרור מצוה השער השישי לקיים המצות באברים ובהרנשות השער השביעי בכוונת עשיית המצות השמיני בעשיית המצות ממון היתר ולא ממון איסור השער התשיעי במצות הנהגים בנשים ובקטנים השער העשירי בענין המצות שהם סדברי סופרים :

השער הראשון

בחריצות וריות והשתדלות הקלות וההמורות (קהלת ח ה) שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט ידב לב חכם ולפיכך הפסוק הזה אומר כי חריצות לעבדות הקב"ה היא על ב' דרכי האחת תכלית רוצה יומר קבועה בשכל ונטיע' כדעת האדם יציק' עליו כיציקחו בעיקר יציאתו יעידהו

שכלו והעתו למה שהוא מחוייב מעבודת בוראו והדרך השני תורנית קנייה בדרך השימיעה במלאכות ה[פי' בשלימות] לעמו ע"י נביא ואחר הקדמה זו אומר כי ראיתי מקדמוני המפרשים שחשבו כי כוונת החכם עליו השלום בזה הפסוק כאמרו [שם ח ד] באש' דבר מלך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה ואחריו שומר מצוה לא ידע דבר רע שרצה להזהיר על שמירת המלך האנושי וזה ישמנו ליוהר כשמירת מצות המלך האמיתי מק"ו ועל דברת שבועת אלהים כרו' לא תמרה פי התורה אשר נשבענו עליה בסני ודרשו רז"ל זה הפסוק אפ' כמה אשה יוצאה אמר ר' חנינא בר אידי כל העושה מצוה אחת כמאמרה א"ע מבשרין אותו בשורות רעות שנאמר שומר מצוה לא ידע דבר רע אמר רב אסי ואיתמי' רבי חנינא בר פפא אפילו הקב"ה הרהר בנור גזירה הוא מבטלה שנא' באשר דבר מלך שלטון וגו' וסמך ליה שומר מצוה וגו' ראה כמה הפלינו והעמיקו בעשיית המצות כתקנה שהיא רוחה כל פנעים רעים ואלו הם פירותיה בעה"ז חוץ ממחן שכרה הגנוז לע"הב והואיל ויש למצוה אחת זה הכח הגדול וזה היתרון המופלג בשני עולמות רצה הקב"ה לצוות את ישראל מצות הירבה כדי להרבו' נמולם ומהכפיל שרם שנאמר [ישעיה מ"ב כא] ה' חפץ למען צדקו וגו' :

הרמב"ם ז"ל בפירוש המשניות שחבר כי מעיקרי האמונה שכל העושה מצוה אחד כל ימיו מתרי"ג מצות כתקנה וכמאמרם לשמה מאהבה מבלי שישתה בה כונה לדבר אחר כגון להתפאר בה או לבקש שכל עליה בשבילה לחיי העולם הבא והראיה הכרורה על זה הא דגרסי' בפ"ק דמסכת ע"א מעשי שנכנס ר' חנינא בן חרדין לבקר את רבי יוסי בן קסמא ושהיה חזקה התחיל רבי יוסי להוכיחו על מה שהיה מסתכן בעצמו כלמדי תורה ברבים בשעת גזירת המלכות ואמר לרבי חנינא אי אתה יודע שאימה זמן השמים המליכות שהחריבה את עירו ושרפה את היכלו ועדיין היא קיימת ואני שמעתי עליך שאתה מקהיל קהלות ברבים וספר תורה מונח בחיקך אמר ליה מן השמים ירחמו אמר דיה רבי יוסי אני אומר לך דברים של מעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו תמה אני עליך אם לא ישרפו אותך וסית עמך מיד נתירא ר' חנינא שמא ישיבנו (על שמסר נפשו על דבר שלא נצטווה שאין אדם חייב למסור נפשו אלא על ע"ז נ"ע ש"ד) :

העונש לעוה"ב אמר ליה רבי יוסי כלום בא מעשה לירך שתזכה בו לחיי העה"ב א"ל נכאי של צדקה הייתי ונבית' אותם משלי וחלקתים לעניינסולא נטרתיים מכים שק צדקה אמר ליה ר' יוסי א"כ עם חקך היא חלקי ועם גורלך היא גורלי הרי נחבאר מזה כי בשביב מצוה אחת שהיה נזהר בה בשרו בטובה השלמה לעה"ב ונרסינן בסנהדרין כל ישראל יש להם חלק לעה"ב שנאמר ועמד כלם צדיקים וגו' ולא תחכן זכות זו אלא למי שקובע לעצמו מצוה אחת ולא עבר עליה מימי ושאר מצות פעמים עושה אותם פעמים עובר אבל באותה מצוה לא נתרשל כלל מעולם כגון מי שקבר על עצמו שלא יבטל חפלה בזמנה במזיד לעולם או שלא יבא לירד פרוטה מגול או שלא יבא לירד ביאה אסורה וכיוצא בו ונרסינן כפי' דקדושין כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין ימיו ונחל את הארץ וגו' ומפרש בנמרא כגון שייחד לו מצוה אחת לעשותה אבל מי שלא הניח מצוה שלא עבר עליה עליו הכתוב אומר (דברים כז) ארור אשר לא יקום וגומר : לפיכך חייב אדם להשתדל בקיום כל המצות ק"ו מן האבות ע"ה שלא נצטוו אלא בוימצות ומילה

הקדמת פרק המצות

כרות הרבה כך הסורה חולדותיה הן הנולדות לכל אדם וא'
והן יחרון גדול כי היא אש דה יולד מנוחה כמות נולדת
סוף כמות נולדת לעושים שנאמר (משלי ו כב) כי כר נולדת
ואמר (תלים קט קח) כר לרגלי דברך וגו' : וכמו שהלחם
מקור הרעב והמים יסביבו כפי עיפה והכחות העציר הן
הקור וכל פעולה נאלו עושה ומצדקה ולא יחכו חיי
האדם אלא בהם כלם כי אם יסיה לו לחם ולא יסיה לו
מים ימות בצמא : ואם יס לו מים ואין לו לחם ימות בצרע
ואם יס לו לחם ומים ואין לו כסות ימות בקור כך כל אדם
ואדם מן הנולדות יס לורך גדול בעשייה ולא השלם טובה
האדם ובקרין ועשו כי אם אדם נשכח לא נעדרה כי כל
אדם יס לה יחרון גדול וקבולה מיומדה " ואר"ל ללקה
ענינה מן הפורעניות והפסולין ועילין סמור ע' : האמות
והרגיל צר מצה הויין לו זכים זכלים : והעסקים והמעריב
לצ"ה מאריך ימים וכמה רעות ואם הו' זולל צלחה מה
אפשרי אומה נולדת יס זה לורך גדול וזה חלוי תקון
ענינו ויצא לידו נוק גדול אם יצטרך אותה לפי אמרו היו
זהיר בצולות קלה כמולדת חמורה : ובקריין מצדקה א"ר נתון
חיחי לו דקיינות שלם כעושה מצדקה פי' מצד עלי צרכם
על שקיינותו נולדת שלם כעושה אמר רב יהודה חיחי לי
דקיינותו עיון חסד : אמר רב עשה חיחי לי דקיינותו נולדת
חפילין אמר רב נתון צר יחוק חיחי לי דכי חיחיל לרבא
מרבין דקיינותו וסבחה עבדלח יונא עבד לרבין
השער הישישי בזריות להקדים הנולדת בחסלה
עוד כשיחיל זמנה ראו לכל סדר

לדבר אלהי ישראל להקדי' עשיית הנולדת בחסלה צוה עיפה
אע"פ שיהיה נמשך זמנה ויס לו סהות ציום לעשותם לא
לחלל ואמר עוד היום גדול כדגנ' צנחילתא (שמות י"ו)
והנחתם את הנולדות אל הקרי הנולדות כפי שאין
והשוניין את הנולדת כך אין ומחילין את הנולדת אלא ע"ד יעשה
אומה בעשה שיחול זמנה : ובקריין צפ"ק דפקחים וציום
השניוני יחול וגו' ונולד שכל היום כקר לנולד אלא שהזיון
והקדיין לנולדת : וסו חכמים אלו דברים דומין את המצד
הקתר חלבים אע"פ שיש סהות להקטירן לילי מולאי מצד
אלא מוטב שהמדה המצד יעשה הנולדת בחסלה זמנה ובקרי'
צונחות צפרק ר' ישועאל ארשב"י צא ורחם בנה חביבה נולדת
בעשהה שהרי הקתר חלבים ואיחורים בקרים כל הלילה ואין
ננחיתים להם עד שהתקד רבי יוסף אומר חביבה נולדת
בעשהה שהרי הדל ונקריב מיד עשיית האיהם ואין ננחיתין
לו עד שיעקיר יציא כנסת יבגרי' צפ"ק דברכות לא יאמר
אדם אוכל קינעאל (ועט) ואסחה קינעאל ואישן קינעאל
ואשיב אקרא ק"ק והאפלה * ועוד בקרי' לעולם יקדים אדם
לצ"ה כפי שזמנה עם עשרה הרשונים יבגרי' צבוריות צנות
לעו אע"פ שעשו עזיבה לנס ונולדת נחוכו ולפי שקדמה
צביבה ללעירה לילה אדם וכהה וקדמה ד' דורות עובד ישי
דוד שלמה פי' עובד היה נזרע הבכירה סילדה מואז והיה
עובד בן רוח הנולדים ורחבעם היה נזרע הלעירה סילדה
דקדחהו בן עווי אבי בני עמון כשחמור וסם אמו נעמה
העוונות :

והקדים
למדת דבריו שלם
ביתו יידיה עקולתו
ביתו יידיה עקולתו

הקדמת פרק המצות

ומקיים עשה הים מולך החיטוקה על כחיו לצ"ה ובקריין
צבורים אפי' אגריסק מולך (כשהיה מוציא ציבורי כשהביע
להר הציה) היה נועל הקל על כהפי : ובקרי' צבורים
צ"ה מחילי אמרו עליו על דצ"ג כשהיה שוח צמחה ציה
שטוחה הים נועל מ' אצקות צידו חורקן כלפי' נעלה
וורק אמה ונקבל אמה ואין אמה מהם נובעה מצדקה
וכשהיה נועץ שני גדולין צלרץ נשק אה הרלפה חורקן מה
שאין כל צריה יכולה לעשות בן ובקריין צמחה אמרו עליו
על רב שמואל צר יחוק שהיה חורקן לפני הכלם ומצד
עליו לכבוד הנולדת והיה נחצייס ר' זירא ואומר קא ומקריין
לן קצא וצעה סעירחו סקק האם ציבו וצין סעס כשהיו
מולכין את נעמה והיו נקובלים שלא יארע זה אלא ליחיד
צבור וצכרלא רזירא אמר אהיה שעותא לקצא (פי' שהיה
נחסיג עלמו כשעוה לעבין זה) וכל המכבד את הנולדת הוא
נכבד להקצ"ה שלום לעשותו והקצ"ה נכבדו שאל' (שמואל
א' ג) כי מכבדו וגו' . הדרך של קלא יקדים לרכיו על עשיית
הנולדת כגון האוכל והסותה קידם שיחלל שעליו הכחוב
אומר (מלכים א' י"ט) ואחתי השלכת אחרי גוך אל הקרי
גויך אלא באיך אחר שאכל זה ושהה ונחבחה ונקבל עליו
עול מלכות שמים : הדרך ה' המולדת צולדת מלך שיקל
בעיני עשייה כגון המולדת צ"ה או נוי שאינו נצרך על
העוון ובורס לו עיעוה אומה ומיעוה ירחם שמים צבו שאפי'
צדבר קל אינו נכניה כ"ס צדבר קסה הדרך ה"ו נוי שמוקל
צולדת מלך סהוא צבור להחמסם על קונו : שלום בהם כגון
שיאמר מה הועלת יס לי בעשיית קול סופל או ייס צבורה
או נה נוק יצא לי אם אוכל מצדקה שחללה קרבה צריחם
שלם ועל זה כאמר (משלי ג' ז) אל תהי חכם בעיני יצא
את יי וקר נרע כליו אל תחמסם על צורכך אלא וקור עליו
על הנולדת והחיה ואל תסרסר ותאמר מה יחרון צמחה
פלוביה ועל זה כאמר (דברים י"ג) תמים היתה עם יי'
אלהיך * ודע והאמן כי לתועלתו כלנויני על הנולדת שאל'
(ס' כד) וילכו יי' לעשות את כל החוקים האלה וגו' לעו
לנו כל הימים וגו' וקוין על החכמים שקבלו הנולדת ולכו
לעשות כמו נוי שמוקר כפשו ציד הרופא וקוין על דבריו
כשאומר לו אכיל זה ואל תחללה זה שהה זה ואל
תשחם זה ועל זה סוף לפקוק אל תהי חכם
חכם בעיניך רפאות תהי לשפך וגו' הים מורד צעולם כחולה
שמונה פי הרופא ונרחם עלמו סהו יחר צקי מונו
כ"ס מוחססם על הקצ"ה בעשייה הנולדת שאל' (ישעיה
נ"ה ו) הוי רב את זלרו סקס את מרסי פאלוה שיאמר
מומר ליולו מה העשה * הדרך ה"ז הנצוה גוף הנולדת שיש
בה קדושה כי יש נולדת שאין צבוסן קדושה כגון סופר
וקובה וליב ולילית יש נולדת שיש צבוסן קדושה כגון חפלין
ומחה והשנייה כגון אלו שיש צבוסן קדושה לריך שלא
יצוה איהן אם צלו או נצברו לא יזוק אותם אלא יעשה
ומס גניזה :

השער החמישי צדוק נולדת חייב כל ישראל
לעשה נולדת מן הנוצח
ק"ל סיבחר הטוב והכאה והשלם צבוחו מין סעעסית
מונה סעעסית הנולדת כמו ססיו צורקין

הקדמת פרק המצות
הקדמת פרק המצות
הקדמת פרק המצות

מ"ג

מ"ג

הקדמה וזה שאין קצירותא כלומר יש יתרון לשילה על יובליהם וקדש קלים אינם כאלים צירופים אלא לפנים מן המזון ובשילה כאלים בכל מקום שלפני אורח ונתנו עמם לדבר מפני שהיה בחלקן של יוסף וזכה למעלה זו וזה כנגד וזה לפי שלא זן עיניו וזו העצירה אחר רבי אצטרו בן פורח יוסף וגוי עין שלא רחם לזון ונעם שאינו שלו הנח והנחל מקום שאוכלין וקדשים בכל עין (ר"ל בכל עין הכולה) ואם חיו עבר אלם עבירה באחד מליציו הכי אורח אבר בעלמו לוקח דתן בקומה צפרק קנחא פשוטו ה"ך אחר עיניו פנאחור (סופטים י"ד ג) כי הוא ישרה צעירי לפיכך נקרו פלתיים את עיניו הצלום כתבאה צעירו לפיכך כתלה צעירו * ונעטין קומה צמדה שאלם מודד זה מודדין לו היא קסמה לו פנים לפיכך פנים מוריקות היא כחלה לו עיניהם לפיכך עיניהם צולמות היא קצלתו על בעל' לפיכך צמדה לזה וציוס הדין איצרו של אלם ועיניהם זו פנאחור (ישעיה וי"ג) אלם עדי נלם ה' והתקיים הוללות באברים והכבוד לזו שנת מוריד צעירייהו כדגרכי צמדש (תלים ע"א י"ד) ואני הצור אורח והוספתי על כל המלתך * ארצתי כל ואלה שאין חביב לאלם וצניו ורואה דם צנו שנספק צוילה ומקבל עליו צמחה :

השער השביעי

צווחה עשיית המצות והוא על ד' דרכים הדרך הא' שיחווין צעירייהו לשם שמים להפלים רלון בורחא כגון קיבה ורלוב פנאחור (סם וי"ט) לעשות רלונך אלהי פלתי הדרך השני יש מלוח סכרי' אלם להחווין ללאת ידי מוצה צמעה עשייהו כגון מבלה דתן הים כוחה דוקס ונגיחה אלם כיון לזו ילא ואלם לאו לא יכה וקפיעה שופר רלון שיחווין השומע ללאת ידי מוצתו והסוקע להוליא אפרי' ידי מוצתן הדרך השלישי יש מלוח פלתייהו כוחה הלז כגון ק"ש ותפילין ותפלה ומלך זה חייב אלם לעשות צמפילין בכל ענה קיו מליץ שאין זו אלא אורכה אלם וסיה על מלוחו חמיד (ורכשו ומכאו ר"ל צומכה יומח שלא יסיה דעמו עמנו ומכאן למוד שחייב אלם לעשות צמפילין כל ענה) הדרך הרביעי יש מלוח פלתייהו כוחה לשמן כגון ק"ש וליליה כדגרכין צפרק סוקין (גטין פ"ח) שהיא לחתא לקמי' דרבי אחי אחר ליה ק"ש שכתבה לפלוחי אצרוי שבו לא כתבתי לשמן והסוף לחתא לקומים דרבי אצרוי א"ל ק"ש שכתבה לפלוחי בולין שבו לא עבדתי לשמן וגרסי' צפרק השכלה חומי ליליה צעי עויה לשמן סוף סוף תהיה כוחתי לקיים מלוח שסי' וללאת ידי מוצתו ולא להגבל ולא להגאור צמן ולא שיצתתו צני אלם על עשייהו ולא להנלח גופו כדגרכי' צפ"ק דפסחים ופניו וזה אין פירות בנסקר צירופים שלא יהיו עולי רגלים אומרים אלו לא עלינו אלא לאכול פירות יובליים ליינו ומלח עליה שלא לשמה כיולא זו מפני מה אין חמי עבירה צירופים כדי שלא יאמרו וכו' כי ראוי היה להיות צמקום הנבחר כל עוז וכל דבר כחוד ומחוקר ונעם כדי שהיה עלייה הרגל לשמה וזוה תאכלו והצדוק כנה עכר עשיית מלוח לשמה וגרכין צמכה סוריות גדולה עבירה לשמה ומלוח

השער התשיעי

צווחה סוהבים צמשים ובקטנים מלוח שמוון גרמח בלו' שיש להם זמן ידוע הצמים פעורות ופון על סודו והמלוח עשה שלא הזמן גרמח נשים חייבה צמם יש מלוח עשה שמוון גרמח סמכים חייבה צמן כגון קדוש צמה כדגרכי' זכיר וצמור דבדיר א' כחמור כל דלתייהו צממור איחיה צמור וכגון אכילה מלה צילי הפסק דתיחא (דברי י"ג) לא האכל עליי סוון וגוי כל שיטנו צבל תאכל סוון יסכו צאכילה מלה וד' כוסות וכו' חוכה ומקרא ומבלה טאף הם היו צלוחו הנס ויש מלוח עשה שלא הזמן גרמח סמכים פעורות ופון כגון ת"ח ופניה ורביס ופדיון הצן ובכל מלוח לא העשה הנשים חייבות סוון ומבל הקוף וכל השמיה וכמה שלא העמח לעמים והקטנים אינם חייבין צמלות אצל כמאגייטין לחנוך אצרו ומחכו וכדגרכין צמכה ר"ה האשה חייבה צב' דברים אגדה מבלה כ"ר שבה יוקי' ואמרה האשה און :

השער העשירי

ענין המלוח קהם מדברי סופרים והם על ג' דרכי' הדרך הדרך הראשון המלוח שלא נחפרשו דיניהם צמחה צמכה ונחפרשו בקבלה שהיא חוכה שבעל פה כגון פרכיות של תפילין ונין חומי סליליה יונין לפנות הסוכה ואיכיר סוון אחר שם שעות ויוסי' צניקן שחיעה רוב אחד צעוף ירוב פנים צמחה * וגרכין צמכה דרין חומר דבריי סופרים ומדברי חוכה שחומר איני וניה הפילין וכו' כליחא עס : הדרך הש' נחלקות ל' חלקים : קייבות וגזרות : ותקנות * ותקנות חייגיה שעתו סכזיחים ותקנות שלא יגע באיסורא דאורייתא כגון איכיר סוון צמעה קטיה ויוסי' צניקן וכגון סניות לעריות ובעילות ידים

ידים לחווין ומסוקד חמונה ואיז מלי מלוח ומלוח לשמוע דברי חכמים ואנו חייבים לשמוע קצלתם ולקיים מצוותם שגזרו ר"ל מוסר ומאורעות כגון צ"ד של דוד שגזרו על ייסוד הפנייה וצ"ד של חמונאי על ייסוד הסכרית והתקנות ע"ד חיקון המעשים כדגרכין צ"ק עכר הקנות תקן עורח לישראל תקן שיהי קרין צמחה צמחה וצמחי וצמחי צמחה * ושהיה אלם וצמחה ואוסה כדי שהיה פת מלוח לעניים * ושהיה חופפה ועוצלה * ושהיה חוגרה צמיר וסיסי רוכלין ומחויין צעירות * וסיסי אוכלין עוס צעירי וגרכין צמכה ר"ה אין סכזים רשאין לעלות צמכלתין ללוחן ואלה אלה עמי תקנות סוקן רצ"ו * ובקוף צעירות חיקון הלל סרצויל כדי שלא לנעול לזה צמחי ליוין * והמנהגות כדגרכי' צפ' ערבה צ' סקול חציע חציע ולא צריך קצבר מנהג כזיחיס הוא ובקריחא ההלל מוח ד"ח מדלגי ללוגי אחר ש"מ מנהג אצותיה צדיקה : הדרך הש' סמלות שכתבשו על קצות ידועי' ציוני החכמי' והכזיחים כגון וקרא מבלה וכו' חוכה יע' צאצ * וכל מעורר על אחת מהם עובר על לאו כדגרכי' צפ' צמח ומליקין אבר ר' חייא בר אשי אחר רב סמוליק נר חוכה לרין לברך מלי וצברך אקצו להדליק כר חוכה * וסיכן לוי רב אוי' אחר מלח סוקר * ורז כחון אחר מלח אציר ונגד * והספדש צין המלוח שפס מן החוכה וצין המלוח שפס מל"ס הוא לענין צמכה כי צבל דצמיהם על דלן ומגרכין ועל ספיקן אין ומגרכין לחמח אצ"י ודל"י דצמיהם צע' צמכה ספק דצמיהם לא צעי צמכה והוא יע' צ' דצמיהם הוא מוסר ספיקא וצעי צמכה כי היכא דלא ללול' ציה :

הביבוי

המלוח שכל המידה צמלות ועשה אורח צלצ צלם כאלו מידה צמליחית הקציה ובאלסותי כדגרכי' צמפרי והתקדשהו וסיחם קדושים כי קדוש איני כנס שאני קדוש כך אלם חמיי קדושים כנס שאני פרוס כך חמיי פרוסים * כי איני ס' המעלה אחסם עול המלוח שכל המידה צמלות מורה ציליחית מלריס וכל חוכה צמול המלוח כוסר ציליחית מלריס וצמחה אורח אורח ומרבה צמלות לא יהיה לצך חלוק עליך אלא הוי עוסה את המלוח לשמן צלצ צלם אינו אומר בכל לצך אלא צכל לצצ צ' ילך ציליחית וצ"הר ולא כצרה אלם צעיה' אלא לעשות רלון הבורח יתעלה כדגרכי' צפרק צמח ומליקין אפרי' יסודה צרים דצ' צמול צ' סילח וצמחי' דרז צקשו חכמים לבנין ספר קהלה מפני מדבריו סורתי' זה את זה ומפני מה לא גמורו מפני שהלוחו דצני חוכה וסופו דצני חוכה וכו' דכתיב סוף דצ' הכל כשוע וגוי מלי כי זה כל האדם אחר אלעזר כל העולם כולו לא כצרה אלא צצניל זה (צצניל מ' שיש לי יחאס) ר' אצא צ' כהנה איוור סקול זה כנגד כל העולם כולו :

פרק גדול בנים

פרק גדול בנים

פרק ויניסך ויתן מעשרים למשפך * גכקי' צמדש

פרק

פרק ויניסך ויתן מעשרים למשפך * גכקי' צמדש

פרק

אל כער שלא ללמוד ולא להחלל אלא יקב צנול לרדוף...
אשר האוחז את העצוב אוחז על דרכו הרעה ועל טבע...
ערכו ולא תעשה צדו להחזירו למוטב גם כי יקון לא...
יקור ונחמה ונתי שבעשו לו כעצבו ולא יוכל לפרוע מהם...
ולפי זה ספי' אין ל"ל חנוך לנער על פי דרכו מלום...
כלומר עשה כך וכך אלא כמו (קס"ח י"ג) שמה צפור...
צילדוהו ויטלך בדרכי לבך דע כי על כל אלה יצאך...
האלהים בנפשט וכן חנוך לנער אם תחנך לנער ע"פ...
דרכו כשחקין לא יקור עולוהו מדך שהורגל בו וכסיגדיל...
הוסף לו בלמוד (אבות ס"ה) דחקו בן חמש שנים למקרא...
וכי ובקשין (צ"ג פרק ב) בצבא צבא אחר ליה רב לרב...
שמואל בר שילה עד צד שיה לא תקבל מכלן ואילך קביל...
וספי' ליה כחורא ס' סנער אינו למד עד שיהא בן ו'...
שנים אלא דבר מועט ומטי קטנותו ומכלן ואילך יקבל...
יומר לפיכך יוספו לו יותר בלמוד מעט מעט בכל יום...
ויום כמו שעושין לבור כשיבנקוסו להתייפה אין דוחקין...
אוחז יום דלשון אלא מליכין אוחז על השלם שיש לו...
לחרום ומיילין בו עליה ליום שני קושרין עול על אוחז...
ליום שלישי דוחקין אוחז לחרום מעט עד שילמוד ויהחנך...
לחרום * לפי' ישדלל אדם ללמוד אה צנו הורה וקטנותו...
ולחנכו ללמוד ונעט כפי כח הנער וכפי קטובתו שיוכל...
לקבל * והסי' מהעלי כשהקטנים (מדברים) שחין...
צחורים שנאמר (חילים ס"ב) מפי עוללים ויונקים וגו'...
ואע"פ שסן מלבגין במסוק ומטי שאינם יודעים לקרות...
ה"ם אוחז אותם שנאמר (קיר ז ד) ודגלו עלי אהבה...
אל תקרי ודגלו חלל ודגלו אחר המצבר ודגליו עלי' צני'...
מאם ומעטי' והטעם כמין קטן כילד כשהקטן מהחיל לדבר...
ולמוד לומר הורה ליה לנו עשה וגו' וכן פסקו ראשון כל...
קריאה שמה וכשיגדל מוסף ללמוד מקלה מסוקים על פה...
וכשייסי' בו שלטה שנים יחטיל ללמוד האותיות וכשיגדל...
יותר שזכר לו ולמוד וקוני לו ספרים וולמודו ולא יבדל...
על השכר לשקוד על סליחו חויד יפייסני בדברי' שסקטנים...
אוחזים ותחלוים להם בבין דבש וקליית ואחויים וכילאל...
בס' דאומר הכס לך עשו שתלך לבית הספר ותלמוד...
וכשיגדל יותר וינחם באלו מדברים אומר לו חזיו לך...
לבית הספר ותלמוד ויאקנה לך חבורה יפה ונעטלי' כאים...
וכשיגדל יותר יאמר לו חסן לך זויי' ע"פ שתלמוד צרכה...
מוון ומסלי' וקוני לו לילית ומסלין כדי לחנכו על המלי'...
וכשיגדל יותר יאמר לו למוד וחקר ותקרא הלמוד הבון...
וכשיצין יותר יאמר לו למוד וחקר רב וכשיצין יותר יאמר...
לו למוד חורם ותקרא חכם ודיין ואב צ"ד והטעם בראש...
עד אשר יסיג בדעתו אמתה חורם ונחם בכל אלו מדברי'...
שלאמרה ויעקוק צחורם לנמה שמתוך שלא לשמה בא...
לשמה וילמד אדם לבנו כשהוא קטן לנשק ע"י אביו ואמו...
ורבו וע"י הגדולים והמקדיים וכל מי שנשקק שקטן ידו...
לרדף לשי' אה ידו עליו ולצרכו כי כפישים אדם ידו על...
ראש הקטן מתצדק שנאמר (נאשיה מ"ה יד) וישלם ישראל...
אה יתינו וגו' וכתיב ויצרכם ציום הפה וגו' ובהנחה...
היד על ראש הקטן הוא מתצדק ורמו לדבר צד האדם ע"ו...
איצרים כמנין ע"ו היצות במסוקי יצרכך ס' וישמך וגו'...

לעולם

ישדלל אדם ללמוד אה צנו הורה ומכנה ואל...
יחוש לעישר שאין עישר בעולם כעשרה של...
חורם שנאמר (משלי ג עו) יקרה הוא מפניכיים וגו' וילמוד...
חורם בקטנותו כי לסיף ותעשר כדגדקין בקטנתו אחר...
רבי אלעזר כל אדם שיש בו דעה לסיף ותעשר שנאמר...
(וע' כד 7) וצדעה מדרים ימלאו כל סון יקר ונעמי...
א"ר אלעזר כל אדם שאין בו דעה אקור לרמס עליו שנא'...
(ישעיה כו) יאן כי לא עם צדקות הוא ע"כ לא יחממהו...
עושהו * וא"ר אלעזר כל סכונה פחו לנוי שאין בו דעה...
"קורין בלין עליו שנאמר למדך יסיונו מורח תחמד אין...
הצורה בו ואין מורח אלא יקורין שנא' (תוסע ס"ג) וידע...
אפרים אה חליו ויהודים אה חזונו וכל המושדלל ללמוד אה...
צנו חורם ודעה יסכמה כחל המעשה והמעשה * העשה' זכ...
דכתיב (משלי י"ב) יולד בקול לחברה ולא שומע אביו כ...
ל"ל מי שיש לו צדקה כיל' שלא למד ת' כל יעורר אביו...
בעלז ובדלגה בעמ' לא ימות כל ימיו * אכל מי שיש לו...
בן חכם הוא שמה ומוצ' לב שנא' (סס כג ע') אה חכם...
לכך ישמה לצי גס חני * לפי' כשהולך...
המולד ומונע חכונה צנו הוא שמה ואמר גם חני' ועוד...
שהבן שמה שמתחור חחלה שנא' (סס עו כג) שמהם לאיש...
בעמסה פיו ואח"כ שמה צו אביו הו' ישמה לצי גס חני הרי...
שהאב כותב העמ' * העמ' צו מנין כדגדקין במסמים אחר...
רבי יוחנן ג' ונחלי' העמ' צו הדך בלמי' והמוגדל צנו למי'...
והמוגדל על סין צמילאי קמה חרי שומלד אה צנו חורה...
כוחל העמ' *:

גדולה

הגדולה צנים לאצות מהללה אצות לצנים...
שהאצות אין עולין אה צניסם אלא מן...
הייקורין צנה"ל בצלד ומוכין אוחז בעורר כהסם חיים ומוכין...
אוחז הכס * אכל ליום הדיון איכן יכולים להלילם * מלינה...
של גיהסם שנא' (דברים לב לג) ואין מידי מלי' לא אצדסם...
מלי' ישועאל צנו ולא יחק מלי' עשו צנו : אצל הצנים...
עולין אצוחיים מדינה של גיהסם צין גדולים צין קטנים...
כילד גדולים עוליים אוחם צמעטיסם העוצים כדגדקין צמדקס...
ה חוונח ונעסה צרי עקיבא שמהם הקצרות ופגע...
באדם אחד שחור כפחם שמהם עעון עליס על כספו ומרעהו...
צסן כקוק גזר עליו ריע המצוידו אחר ליה צני מוסלך...
צעבודה קשה כוחת אה עבד אהז ואדורג' נתן עליך עול...
כצד חני אשדלך מוננו ואולויך למיכות ואה אהה עני חני...
אעטיך אחר ליה סכחני אדוני איני יכול לעמוד אחר ליה...
מוצני אהה או מוצני המוצין אהה אחר ליה ונה אוחז...
האיש ובכל יום מוצקין אוחז לחנויב עליס ומותקין אוחז...
באם אחר ליה מה היתה ונלכחך צמיד אל גחאי סוכב...
הייתי והייתי כושא פכים לעשירים וסורב אה העניים ולא...
שנאמר

בנאמר (סס כס כו) ויעקב איש חס וגו' ולמדו מה שלמד...
מאביו ואח"כ פקס מאביו ונעמן צדית צבר יד סכה ללמוד...
חורם לפי' זכה לצרכות וירס אה הארץ שנאמר (סס לו...
ח) ויעב יעקב וגו' ואף יעקב דרס אה צניו ולמדס דרכיו...
שלא סיה צסם פקולה שנא' ואלס שמה צני ישראל וגו'...
לאובן שמוון וגו' השום אוחם הכחוז ליעקב סכלס לריקים...
סוי ואוחזו שחרי מוסר *:

לעולם

ישדלל אדם ללמוד אה צנו הורה ומכנה ואל...
יחוש לעישר שאין עישר בעולם כעשרה של...
חורם שנאמר (משלי ג עו) יקרה הוא מפניכיים וגו' וילמוד...
חורם בקטנותו כי לסיף ותעשר כדגדקין בקטנתו אחר...
רבי אלעזר כל אדם שיש בו דעה לסיף ותעשר שנאמר...
(וע' כד 7) וצדעה מדרים ימלאו כל סון יקר ונעמי...
א"ר אלעזר כל אדם שאין בו דעה אקור לרמס עליו שנא'...
(ישעיה כו) יאן כי לא עם צדקות הוא ע"כ לא יחממהו...
עושהו * וא"ר אלעזר כל סכונה פחו לנוי שאין בו דעה...
"קורין בלין עליו שנאמר למדך יסיונו מורח תחמד אין...
הצורה בו ואין מורח אלא יקורין שנא' (תוסע ס"ג) וידע...
אפרים אה חליו ויהודים אה חזונו וכל המושדלל ללמוד אה...
צנו חורם ודעה יסכמה כחל המעשה והמעשה * העשה' זכ...
דכתיב (משלי י"ב) יולד בקול לחברה ולא שומע אביו כ...
ל"ל מי שיש לו צדקה כיל' שלא למד ת' כל יעורר אביו...
בעלז ובדלגה בעמ' לא ימות כל ימיו * אכל מי שיש לו...
בן חכם הוא שמה ומוצ' לב שנא' (סס כג ע') אה חכם...
לכך ישמה לצי גס חני * לפי' כשהולך...
המולד ומונע חכונה צנו הוא שמה ואמר גם חני' ועוד...
שהבן שמה שמתחור חחלה שנא' (סס עו כג) שמהם לאיש...
בעמסה פיו ואח"כ שמה צו אביו הו' ישמה לצי גס חני הרי...
שהאב כותב העמ' * העמ' צו מנין כדגדקין במסמים אחר...
רבי יוחנן ג' ונחלי' העמ' צו הדך בלמי' והמוגדל צנו למי'...
והמוגדל על סין צמילאי קמה חרי שומלד אה צנו חורה...
כוחל העמ' *:

גדולה

הגדולה צנים לאצות מהללה אצות לצנים...
שהאצות אין עולין אה צניסם אלא מן...
הייקורין צנה"ל בצלד ומוכין אוחז בעורר כהסם חיים ומוכין...
אוחז הכס * אכל ליום הדיון איכן יכולים להלילם * מלינה...
של גיהסם שנא' (דברים לב לג) ואין מידי מלי' לא אצדסם...
מלי' ישועאל צנו ולא יחק מלי' עשו צנו : אצל הצנים...
עולין אצוחיים מדינה של גיהסם צין גדולים צין קטנים...
כילד גדולים עוליים אוחם צמעטיסם העוצים כדגדקין צמדקס...
ה חוונח ונעסה צרי עקיבא שמהם הקצרות ופגע...
באדם אחד שחור כפחם שמהם עעון עליס על כספו ומרעהו...
צסן כקוק גזר עליו ריע המצוידו אחר ליה צני מוסלך...
צעבודה קשה כוחת אה עבד אהז ואדורג' נתן עליך עול...
כצד חני אשדלך מוננו ואולויך למיכות ואה אהה עני חני...
אעטיך אחר ליה סכחני אדוני איני יכול לעמוד אחר ליה...
מוצני אהה או מוצני המוצין אהה אחר ליה ונה אוחז...
האיש ובכל יום מוצקין אוחז לחנויב עליס ומותקין אוחז...
באם אחר ליה מה היתה ונלכחך צמיד אל גחאי סוכב...
הייתי והייתי כושא פכים לעשירים וסורב אה העניים ולא...
שנאמר

יד

יד ופועל ונכח אל יד יד...
שנאמר

עוד אלא שנעלתי כערה מאורקה ציום הכפורים א"ל בני...
שמה צברה מארחן הממוכין עליך אה יס לך תקום א"ל אל...
העכבני שמה ירבנו עלי' בעלי ספוענית ולאוהו האיש אין...
לו חקקה ולא מדיון אלא שמה' מאוחם הממוכים שפי...
אוננים לי אה סיה לך בן שמואל צלצור ואומר צדכו אה ה...
המוצרך סיינו מוחיין לך מן הסורענות ולאוחו האיש אין...
לי צן אלא שמהם אשמו מעוצרה ואינו ידע מה ילדס זכר...
אז קצבן ואס ילדס זכר מי ילמדו חורה א"ל מה שוק...
א"ל עקיבא * וסס אשמו א"ל שומעניס וסס עירך א"ל...
אלדיקה * בלוחם שמה ללענר עליו' רבי עקיבא וסיה הולך...
מעיר לעיר עד הגיע לעירו ושאל סיכן הוא צדכו אמרו...
ישחקו עלמותין בניהם : שאל על אשמו אמרו יעה שמה...
הכרה מן העולם שאל על צנו אמרו סני הוא עול ואפי'...
במלות מילס לא עסק מיד הספ"ר עקיבא לצנו ונל אוחז...
וספי' צולפניו ללמוד חורה ולא סיה לומד עד שיקב עליו...
במעניה מ' יום ילחם צה קול ואמרה על זס אהה ומענה...
אמר סון וקרא אליך צימה וסוליו לביתו ולמדו צרכה מוון...
וקיטת ומסלה והעמ' וספסלל בצבור ואמר צרכו אה ס'...
שמוצד בלוחם שמה סקירוהו מן הסורענות וצא לו צלום...
ואמר לל עקיבא חכמה דעמד * בג"ע שפלחתי מדינסי של...
ביהמס * מיד שמה ר' עקיבא ואמר לתלים קלה יג' ה'...
שוקד לעולם ה' זכרך לדור דור * ובקסי' צמדקס סכסם...
(ישעיה כו ע) יספה לבוי ס' וגו' אונות עעמ' אהה כוחן...
לסס צן זכר הוא מוסך לו ערלה ומגדל לו צלוייה הגדילו...
מוליכו לבוס עעמ' ומעטיך אכל ידלל אהה כוחן לו צן...
זכר מל אוחז לה' ימים ואס הוא צבור מודה אוחז ללי ויס...
הגדיל מוליכו לבסס' וצניס המודק לצרך שוקד בכל יום...
אומר צרכו אה ס' וגו' קטנים כילד באסיססם וכילד...
עלין אה אצוחס) כהסם קטנים (שהקטנים מהיס צעון...
אצוחס ומחנה הלער שים לאצוחס עליסם כחכמר עוקס)...
גדולה הללה קטנים לאצוחס שהללה גדולים מעשים...
סיה מנחמה עד ד' דורות אכל הללה קטנים...
מכפרה מיד ומנין שהללה גדולים עד ד' דורות שנא'...
(שמות כה) שוקד עון אצות על צנים וגו' אין אהה יכול...
לומר שסם סיה סאב רעע וסצנים לדיקים שהוא סיקד...
רעע סאב עליהן שאין זו מדה סדיו ואין אהה יכול לומר...
שהוא כחמק צחורו שאין זו מדה ס' ואין מדה דמיוס חולה...
לאב עד ד' דורות אה כנולא א' מהס לדיק סרי סאב כילול...
לא כנולא א' מהס לדיק כל א' כחמק על מעשיו שלא האמר...
שוקד עון אצות על צנים לשון קלף הוא לא ולמד מ"ג...
מדות שהחורה כדכסה צהס (כ"ל ד"ג) שהחורה כדכסה...
צהס) ס' ה' אל רסוס ומנין וגו' אף כשהוא אומר שוקד...
עון אצות על צנים לשון דמיוס הוא שהוא הולס לאצות עד...
ד' דורות שסס יהיה א' מן סדורות לדיק הוא סוליס...
מדינה של גיהסם * ועוד ונעמ' שמהם צה לנכס דמיוס...
ונסו אומר (מדבר יד יז) וענה יגדל כה כה וגו' ס' אדך...
אפיס וגו' שוקד אצון אצות וגו' ואלו סיה לטס קלף לא...
סיה אומר זס (לפי' שמהם לצי בלוחו זמן אל מדה דמיוס)...
וסעטיס אחר (משלי כו י) יקור צכר ויניכך ל"ל למד צכר...
חורה ויניכך מדינה של גיהסם ויחן מעלנים לנשק צביע...
יד ופועל ונכח אל יד יד...
שנאמר

דכתיב [ידימה ט כו] וכו' וכו' בכתבים
מנין דכתיב (תליספייה נדולה והושיב מכון כסאך וכו')
גדול המשפט שהוא [על] וכו' הנקראים עוז וארו הן
החורה והמשפט והם [על] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ועמ' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מלך העוז ככני אדם שונה את המשפט אבל הקב"ה יש
לו עוז ומשפט אהב דכתיב דכתיב [שם צו ד] ועוז מלך
משפט אהב גדול המשפט שמחשבתו של הקב"ה ומעשיו
כאחד אבל במשפט אינו מוזמן ושופט כאחד אלא כחלה
למשפט מוזמן וא"כ שופט דכתיב [שם טו] והושיב מכון
כסאו וא"כ (שם ט ט) והוא שופט הכל בצדק וכו' וכו'
גדול המשפט שהרבה מצות של זכות כרא הקב"ה כנין
האמת והשלום והענוה והאמונה והכרחה והשלום לא יחד
שמו אלא על המשפט שנהא (מלאכי ב יז) א"כ אלהי
המשפט מפני מה מפני שכוונת כלולות במשפט
שנהא (זכריה ז ט) כה ה' משפט אמת שפיטו יחסד ורחמים
עשו וכו' גדול המשפט שהשונה אותו אין רפואה למכתו
שנהא [אויב לגיו] האף שונה משפט יחוש ואין חבישה
ארא רפואה שנהא (תליס קמ"ג) הרפוא לשבורי לב ומחפש
וגו רבי שמואל בה יצחק אמר גדול הוא המשפט שבששה
מקומות מציונו שהקב"ה משרה שבינתו בישראל שלשה
מהן בבתי דינא שהפסיעה בהן רוח הקדש ראשונה בבית
של שם שנהא (ראשית לוח כו) וזכה תורה ואמר ידקה
ממנו אפשר לומר בן אלא רוח הקדש אמרה צדק ויושר
אמר ממנו שניה בבית דינא דכתיב (שם אלא יב)
ג) הנני עוז בך וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
משיח וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
זה רוח הקדש שאתו מסתלק ממנו וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
כו] ואמר הנני לשה נביאה וכיון שנהא וכו' וכו' וכו' וכו'
אמר הרי ג"ס בני וכו' מיר נסתלקה וכו' וכו' וכו' וכו'
אכהים נצב בעדת דאד וכו' מה לכו וכו' וכו' וכו' וכו'
לחישות בדיון נסתלקה שכונה חשיבותו וכו' וכו' וכו' וכו'
עני עם מה כתיב בתריה יראוך עם שמש ששת שנהא
[חגי ב ג] את הדבר אשר כרת אהבם בצאתכם ממדינת
וגו איזה דבר שכת עמנו בצאתנו ממדינת זול המשפט
שנהא (שמות כד ג) ויבא משה ויספר לעם את כל דבריה
ואת כל המשפטים גדולי המשפט שלא חזר העולם לתהו
ובתו אלא עם המשפט והיכן בדור המבול שנהא (איוב ד
ט) מבקש לערב יוכתו מבלי משים לנציא אהרו המשים הזה
אין אנו יודעין מהו אלא שלמדנוהו בראכה המשפטים אשר
חשים הוי אומר המשים הדין הזה (אמר המחבר משים
בני גי מאות וצי כמנין שמיים ד"ל מבקש לערב יוכתו
מבלי משי"ם שאם אין משי"ם שה"ה בני אדם מתקומטין
ומכין איש את רעהו מן הנקר עד הערב] וכל כך למה
שכשאר הדין נעשה כל עבירות שבעולם נעשו וע"א
נעברה שנהא (דברים יג ג) כי יסתך אחיך בן אמך ונומר
בסתר לאמר דבי שיש ב"ד עוברין בסתר הא אנו עם
ב"ד בנלו: ג"ע נפרצת שכן תמר אומרת [שמואל ב יג ג]
ואני אנה אולך את הרפתי הא אם אם אין שם הרפה
מב"ד אין נמנעין הגולגים והחמסנין נמנעין שכן הוא אומר
(שמות כב ד) מיטב שדרה ומיטב כימו ישרם ובעבור
שיכריח אותו ב"ד לשלם מיטב שדרה ומיטב כימו ימנע
מלגולל אם אין שם ב"ד אינו נשבע ובעבור עבירות אלו
סורעניות רבות ורעות באות לעולם דבר בא לעולם על
מיתות האמורות בתורה שלא נמסרו לב"ד ועל ענוי הדין
ועל עוונת הדין היה רעה באה לעולם על שבעות שוא ועל
חלול השם גדות בא לעולם על ע"א ועל ג"ע ועל ש"ד

והנה משפטו את עור עי' קצתו ומעורר ע'
קצתו ומעורר ע' קצתו ועוד ע' קצתו
בזמן ואע"פ כפי כו' וכו' וכו'

ומנין שנקצקו ערוה [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
סעדים פוליס לו ונקצקו יין למדינה סיס ס"ל וכו' וכו'
לפסא לכו אין קדין פסק אלא לכו קסוף רחמי לסייה לו
דבל וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ומנין שאין מוכיח את קדין [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
וי' לא ידעתי חסד [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
למיסם וקסלם סיס סל כילד חס לית את חס קדין וכו' וכו'
קקקו וחס ליתם קדין יולא ללחצו לקסו ומנין לדין ()
סעוד שאין חליו ומעיינין צו כסאין סידוס רחיס חל
ורבי לא ידעתי חסקסס סעק לזס ססוסליווע וכו' וכו' וכו'
קקסוס חל וחסקסס ונלעווע עול וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
קלולס חל ומסיוו חסלך עקק ומנין כסילס חסד וכו' וכו'
סדיינין סלס ילמור חל וחסס ומסיוו ומסיוו וכו' וכו' וכו'
וככו עני חלמוד לומר [ויקרא יז ד] לא חלך ככיל וכו' וכו'
ומנין סלס חסס יודע למכרך עדוס סלך כסל סלסו וכו' וכו'
עליו חלמוד לומר לא סעמוד על דס כעך וכו' וכו' וכו'
סלס יסיס סדיין כך לזס וקסס לזס חל לא סעמוד על דס
רעך :

וגרסינן בספרי מנין שממנין ביד ח' ה' י' וכו' וכו'
אמר מנין שממנין א"ל וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ומנין שממנין ב"ד בכך ע"ד וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
שממנין שופטים בכל שבט [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
שממנין שופטים לכל שבט כמענוני העולם אלא אוכלין
ומנין שממנין שופטים לאכול כדי לקיים נוסן
וגו' רשבינא [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
שכך שנינו כפי שמילך נע' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ושלשתן בספיק קיימ' [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
שלוש שפטי בשע' [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מן אלא שפטי [שם טו] וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
חל' ודבר שקר הרחקו מנין לשמע הדין ככדי בעלוי דינא
והוא יודע להיכן הדין נוטה שאינו רשאי לומר אינו נוקט
לכס תלמוד לומר לא תגורו מפני איש ומנין שאחד
שישמע דברי בעלי דינין ויודע להיכן הדין נוטה שאינו
רשאי לבצוע להם ח"ל כי המשפט לאלהים הוא רבי
אל' וכו' של ר' יוסי הגלילי אומר המבציעו עליו הכתוב
אומר (תליס יג) ובוצע בך נאץ ה' אלא יקוב הדין את
הדר ומה שכר הדין הדין דין אמת לאמתו דכתיב (איוב
כט יח) ואומר עם קני אנוע וכחול ארכה ימים עם קני
אנוע שיהיו ימייהם כימי אבותם וימי בנייהם כימייהם וכו' א'
(ישעיה סה ב) לא ינעו לייק ולא ילרו לכהלה (איוב
כט יח) שרשי פתוח ערי מים אלו פירות הארץ וטל ילין
בהצורי זה טל של תחית המתים כבודי חדש עמדי זה
זיו השכינה שנאמר (ישעיה כד ב) כי מלך ה' צבאות בהר
ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד וקשתו בידי תחליף זה
שהצדיקים נגזרין והקב"ה מקיים :

גדול הוא המשפט שכל דיון הדין אמת לאמתו אפי' שעה
אחת מעלין עליו כאלו דן את ישראל כל ימי חייו
דכתיב בשמואל (שמואל א) וישפטי שמואל את ישראל
כל ימי חייו והלא כל ימיו לא היו אלא ג"ב שני צא מהן
מ' שנה שהיה עלי קיים נשתיר י"ב שנים אלא ללמדך
שכל דיון המוציא הדין לאמתו כאלו דן את ישראל מכך
ימי חייו וכו' (שם א' ח ג) ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי

הכצע ויקח שוחד
של אותו צדיק
של אלא מתוך
עשה מעשה
כאלו נטרו וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
הרמ"ב כי שם ביתו ושם שפמ את ישראל אמר רבי צדק
כל מקום שהיה הולך היה מוליך עמו כל דבר שהיה צריך
לו כדי שלא יטריח על ישראל ואפי' באר המים לא היה
שותה אלא מה שהיה לוקח בדמים רבי חמא אמר המטה
את המשפט נראה כאלו הוא אינו אוהב שלום ואין לך
הוק מן השלום כמותו שנאמר (ישעיה נח) שלום לא ידעו
ואין משפט ולא עוד אלא משפיל את שונאיו ישראל שנהא
(שם נט ד) יהוסב אהור משפט וצדקה מרחוק תעמוד וכו'
ומחלל שם שמים דכתיב כי כשלה ברחוב אמת וכו' א'
(ידימה י) וי"י אלהים אמת ומסלק את השכינה שנאמר
(ישעיה נט יד) ונכחה לא תוכל לבא ואין נכחה אלי'
שכינה שנאמר (איכה ב יט) שפכו כמים לכך נכח סני י'
ומטיל ערבובים בין הכריות דכתיב (ישעיה נט טו) ותהי
האמת נגדרת וסר מדע משתולל וירא י' וידע עמיו כי אין
משפט אבל העושה את הדין נראה כמטיל קנאה לפני
הבריות ואינו עושה אלא נותן שלום ביניהם שנאמר [זכרי'
ח יו] אלה הדברים אשר תעשו דברו שלום איש אל רעהו
אמת וישפט שלום וכו' אין לי אלא שלום לנוטל ממנו
מנין שאל המהדיין דנין ונותן ממין שהוא
הדין ככני י' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מנין שאל המהדיין דנין ונותן ממין שהוא
הדין ככני י' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
הדין דכתיבין דין לרוי ולא הבאתי שופט בצדק דלים
כי האי דרך ארץ אית נכד וקריחד כלבא נ' ככש זנומר
דוד אראנו כיש' כי מראה הארץ דיעה
ה' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מ' בארו אכיד הלא אכל ישתה ועשה משפט וצדק
או טוב לו דן דין עני ואביון או טוב הלא היא הדעת
אותי נאם ה' שכל דיון ומנהיג את ישראל שנתנה לו
שררה מן השמים צריך להיות דעתו נוטה עם הבריות
ויתנגח עמהם כענוה ואי יתיהר עליהם שכל המתיה אפי'
ת"ה היא או נביא הוא חכמתו ונבואתו מסתלק ממנו
כדנרסינן בראש' רבה מעש' בדי שהי' עובר על סימוניא
(פי' שם מקום) יצאו אנשי סמוניא לקראתו אמרו לו תן
לנו אדם אחד שיהא מקרא ומשנה אותנו ודן את דיננו
נתן להם לוי בר סיסי עשו לו כימה גדולה והושיבו אותו
למעלה ממנו נתעלמה דברי תורה מפיו שאלו אותו נ'
שאלות נגמרת במה היא חולצת ולא השיבן רקקה היבמה
דס ולא השיבן הדי תריק אמרי דימא לית ליה אלא
באורפן (פי' כפסוק ולא בדנינים) דאורייתא ושאלו בו קרי
אמרי ליה מהו (דניאל יא) רשום בכתב אמת אם אמת
למה רשום ואם רשום למה אמת ולא הושיבין וכיון שראי
צדתי צרה הסכים הלך לו אצל רבני אמר ליה מאי עבדין
בן אנשי סימינא אמר ליה הזכרתי צדתי שדשה שאלני
שאלוני ולא יכולתי להשיבין אמר ליה ומאן אינין אמר
ליה נגמרת במה חולצת אמר ליה אפי' בשנייה ובגושה כמי
שירקקה דם מהו א"ל אם יש בו צהצות דוק הרי הוא כשר
ואם לאו פסול אבל אני לך את הרשום בכתב אמת אמר
ליה הרשום עד שלא נגזרה גזירה משנזורה גזרה אמת דפי
שחותמו של הקב"ה אמת אמר ליה ולמה לא השבי להם
אמר

והנה משפטו את עור עי' קצתו ומעורר ע'
קצתו ומעורר ע' קצתו ועוד ע' קצתו
בזמן ואע"פ כפי כו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

היה נכחה כי... כפיכס כי... חסד חסד... וכל דין... המעשים... לאחד הכל... עליוסם שלם... ליון שדה... אורלו לזר... להפסד כדורו... קפסו הפופטים... וני סיו רב... אונר שגבר... ונרסי' בפי' דמביגה... כחילו מעט...

דערים

החטין זית פלוגי... שיהסם עלי וסלך... וכתב ב... ימים... לטראל... עישין את... לכס חלל... ועיו ונלך... להסויר לכס... סופטיך ככר... כניכול הקב... אומרים רב... נוסף פנים... תאקנה אנו... אלעזר ורס... עמו אל הק... הילס לכתו...

מעשה

דיין א' שהיה לו... וחסדן על... אורו חלל... סכיוק וחסד... לדון אומר... וחסדן על... מן הדין... הדין על... אהם כורה... עשה הדין... יפה מיד... לבעל האילן... חני קיסם...

עונבל חס... זכור ויחד... ואצרים... יבסול ועשיו... עליו דבר... מיד ואם... כדי שיטיס... חורה ויבס... ומקרבס... וועציר רלוט... ודוד לשחול... אל ימי כבסל... חסרון... אפי' דבר... לונר לא ידע...

מעשה

בדקס'א שבא... לונכס על... עליו שלמד... ליה ועכיר... אע"פ אומר... מוכער כלי... לפניו ואמר... זס טעמים... לקראחו אונרו... קוראין רבי... כד וכן עשה... ונחל אכי...

דערים

ימים חים... ובזנעלו... ביול לדין... יאמר וחסד... ואל ידקק... דבר וסמי... צכסותו כי... כדי שלא... צכרכות אל... דרבי סייח... ואמר רב... לים אומר... ואל יא' ימדי... לים עידימס...

ירבע

דבר גדול... הכנבלימטס... ולא הולך... כהול דבר... ירבעם... ירבעם... ירבעם...

אזי ימנעו... חבא... וסא לר... כסמן כסכא... ליה לן כ... המעשים... סקדל חסיל... צקילין בקטוב... חסי לאמסוכי... חסדי לים... פסיקס גסס... מוסר לים... (יטעיה רג)... אונר רבי... על בגרו... מיה אל סקרא... כלל לעולם... וקולו... וכל המעשים... וכל המעשים... וכל המעשים...

עליו שלמד... ליה ועכיר... אע"פ אומר... מוכער כלי... לפניו ואמר... זס טעמים... לקראחו אונרו... קוראין רבי... כד וכן עשה... ונחל אכי... ימים חים... ובזנעלו... ביול לדין... יאמר וחסד... ואל ידקק... דבר וסמי... צכסותו כי... כדי שלא... צכרכות אל... דרבי סייח... ואמר רב... לים אומר... ואל יא' ימדי... לים עידימס...

ימים חים... ובזנעלו... ביול לדין... יאמר וחסד... ואל ידקק... דבר וסמי... צכסותו כי... כדי שלא... צכרכות אל... דרבי סייח... ואמר רב... לים אומר... ואל יא' ימדי... לים עידימס...

דבר גדול... הכנבלימטס... ולא הולך... כהול דבר... ירבעם... ירבעם... ירבעם...

כיון שדלתתה חמו עלתה לגב ונסלת ונתה : אף לבני הספרים
צנו וספתו עתים עלתה לגב ונסלת ונתה : אף לבני הספרים
נפשות עמו על דבר זה : ויהיה אדם וזה חסיר צדקה דליל
לזולתי צדי כדגסתי צמי (סנהדרין פ"א) פלגה פאלה חסיר
אני דצרים כחמור צדקה איומימיין טוב על על ספוכטילין
קומיין את הקצתם כמס : ודקסי : אף אעיר רבי חננין
כל מי שאיני ומוילת על עתה : אילן דולס קיי : צדקה
לעולם שמי (אבות פ"א) לך פריד לאפלה על כן לא ימיל נוצר
והאמר רבי חננין כל העשירי פתיחין על שולחנו כאלו עובד
עיל פתחיה (אבות פ"א) העורכים לגד פלחן לא קשיא הו
לתיבא עליהם וסא לתיבא עליהם :

וגרסי צמי (פסחים פ"ג) ע"פ פלגה דצרים כוה רבי
יהודה את רב אל חלל יסדי צילילת ואל העמוד
למני הכר ערוט ואל חכמך צדיח המרחץ פדק פמח המסח
עד כנה ארצביל עד י"ב מדק והעמוד לפני הכר ערוט נכמה
אל חלל יסדי צילילת דמייל לא ילא אדם ימירי צילילת לא
צילילי רביעיות ואל צילילי פתחות מסיי קאגרת צה ומחל
יולתת עם י"ח רביא מלאכי הצלה ויס להס רקוח לחבל
מעיקרא הוה פתיחא כל יומא וזמא מלא פגעם צדכי חייכא
צן דוקא אמרה ליה אילא דמכרתי צרקיעא מזהבו צרצ חייכא
פכתיך אמר ליה אי חסינא צרקיעא בוזכתי עילך פלא
מעצמי ציקוצ לעולם אמרה ליה צמעותא מינו צדקי לי
נוחא צקן לה לילי רביעית וילי פתחות :

וגרסי צמדקס יתי אור רבי חננין פתח (ישעיה כו ב)
לך עמי צה צמדריך : וגי' צה ורלא פהקציס
אוחצ לישראל וכל העמיס וכוהיר אוחס פישמרו את נפסס
כדי פלא יצאו לידי סכנה לפי פים פעיות ציוס פלריך אדם
לשמור את נפשו צהס לפי פכסס הדיכין ותעוררס לצא
לעולם וצפסס פהדיכיס ותעוררס לריך אדם לזמר פלא
פגע צו מו"ד ולפיכך הוסייר סקציס את ישראל ולאמר לך
עמי צה צמדריך לפי פכפמדה לדין ותעוררה וסדבר צה לעולם
אין אדם רשאי לסלוד צפוק ימירי ולא אפי' עם צני אדם אלא
יקגר צחוד ציחו ולא ילא לשוק עד אשר העלר המגסס
ולפי פסיס נה אים לדיק ליהו סקציס לסקגר צחוד המציס
כדי פלא יומה עם פאלר צני דורוכן ליה סקציס את אצותיו
פכנגלה עליסם צמלריס לחכות את צבוריסיס פסיגריו צחוד
צחיסיס עד אשר יעצור המעשיס סכא' (סעוסיס י' צב) וחקק
לא חלאי וגי' חצי כמעט רגע עד יעצור זעם ואחר פיעצור וכן
הזעם אין לו רשיה לוחסיס לחבל :

וגרסי צמי (צרכיה פ"ז) פלגה פאלכו אריציל פלגה
דצרים פח לי מלאך פמות אל העויל פליקך
צפתיס מיר פמסס ותלצס ואל העויל יריך ממי פלא נעל
אל העמוד צמי פכסיס צפעה פחורת מלאחורי המה פלכי
וערק וצא לפניה סוכרצי צידי ויס לי רשות לחבל צמי חקתי'
אי איכא כהרע יעצור ולי איכא דנגא חסרינא ליזיל צה ולי
איכא גורא (פי' כוחל) ליקוס אחורי' ולי לא לימא (וכריס
ב צ) יגע ס' כך פסעין וגי' : ואל ילא אדם קודם קריאה
בגבר מפני העוין כדגריקין צמי' דיומא סיולא קודם קריאה
בגבר

בגמ' גרס ד' דצרים כחמו צמי' און ונימיס צמר חי על סמה ואין מעציריכוס ואל וכו' והעעס צכולס פלא חסיס סמה
צוסיס כליי סיסיי חופצ פתיחין צמנו מה פלכי לוקח הפה ותחמה הקערה ופלא כדין עשיס פסיי ארו לואין קומיין
סקערה צפה לפיכך לריך חמי לומר לך פוחס מייס הרצי' אחר אכילתו עד פאכילתו לפס צמיס פסחולת צה ותחמה
גלור צמי עמיס וסעדיסיס ומפלסיס : סי' אוחי כף פתוחסין צו את סקדירה קריי כן עי' פתחצ' סוהר' ללדין עד המעור
על כוקוח פל פדק ולסס סול פלא ויקוסו צעיניו :

Handwritten notes at the bottom of the right page.

רדג' צצריס צפני פתיחתי פל רצי אליעזר ככנסו פלחיו
חללו חמורו כו רציו למדנו אורס חייס אעך לסס חססו
צכצור מעריכס : ונפעה פלחס עומדיס לחפסלל דעו לפי
מי אהס עומדיס וצכציל זה הככקו למי' פעהס ואל ימות
אדם לכבוד עמור ואל יסא בודק אחר הכבוד ואל יסרין
ליצב צלחס ואל צמקוס פידעון לי וספי' פוא אדם גדול
פלין המקיס ופכ' ליופצו אלא היסצ' חבד את מקומו
כדגס' צהעניס ע' וסי יואר לא חקומו פל אדם מכציו
אלא סוה וצכד את חקומו פס' חסיני כל זמן פספסיס
פריס עליי חמר (סעוסיס י' ע) לא נגע צ' ר' וגי'
פכהלקס פסיכס סמס עעל

דעורה יתא ארס מעורב עם ס' ריח יתמה צה פתוח
וידלג עם סדואכסיס וילעט ע' חק' למעדיס
ולא יסחק צין הצוביס ולא יצכס צין מעשקסיס ולא יסיס
עד צין סיפסיס ולא יסן צין סעריס ולא עווד צין סיפסיס
ולא יוסצ צין סעומדיס כללו פל דצר לא יכנה אדם דעמו
מדעה צני אדם וחס כוונחס עוצס ולסס פמיס יעצור על
מדוסי וצבול רלויי מפני רלון אחריס סככס לצית המרפץ
כילד יעסס חולץ את מעעליו ומסלק את כוציו וחס פליחי
ומח' אס סבורו ופושט את חלוקו ואחסי' ותי' את אפיקורסו
המססורס (ולצ' חסחוק) רחן וילא הציאו סמפס וקנח את
הרלס ואחסי' וקנח את פאי' יס וחס' חניס אפיקורסו
המססורס ולרצס את חלוקו וחוגר את סבורו ותחכקס
צעליו : ואח' חניס את כוציו ונועל את מעעליו כילד
כועל את מעעליו צין צצית המרפץ צין לכל מקוס כועל
כועל פל ימין מחלה ואח' סל פמאל וקוסר את פל
פמאל ואחסי' פל ימין ואל ירוק צצית המרפץ מפני פככס
ויכתי' לא ירוק צקרוצ ומציו' ורכסיין צמכס פנה פיק
סככס לצית סמרפץ מקוס פצני אדם עומדין לצוסיס יס
סס ומקרא פסי' קיס ותפל' ואין לריך לומר פאלת פלוס
מקוס פצני אדם עומדין ערומיס אין סס פאלת פלוס ואין
לריך לומר ומקרא יספלה : פצא מן סדריך ונככס לצית
המרפץ דמו צרלשו סקי' דס וכסחכר דמו צרלשו פושט מעמי
על צני קרקע דמו צרלשו * סרג כנס על צני סמפס
דמו צרלשו סוקין דס ויסצ צהעניס דמו צרלשו : ורכסיין
צפרק (פנה פ"ו) צמס אסס אומר רצי אמי ואמירי לה
צמפתיסא חלכא פלגס דצריס ומציוין סולס לידי עניוס
ואלו סן סמפתיין עייס צפני מעמו ערוס וסמולל צמטיילת
דיסי' יסא אפי' פלששו ומקללחו צפניו וסוחקי סמפתיין עייס
וכו' אומר רצא לא אמון אלא דמסי' אפי' לסיריא חבל
לצרא (פי' לחוך) לית לן צה ומסי' אפיס לסיריא לא אמון
אלא אחרעא חבל צמי' לית לן צה וסמולל צמטיילת ידיס
לא אמון אלא דלא משא כלל חבל משא לית לן צה
ושלששו ומקללי צמנו אומר רצ על עסקי חכמינין וסי' מ
לחי' ליה ואל עזד לס' ואל יפלה אדם כליו צרשות
סצזיס מפני סכצור : חסר סמפלס את כליו צצנה מולל
חורק זסי כצודו יאפילו צחול ורכסיין צמכצות סי' סל
חרכס ציסי' צסי' פסי' קסס לחסחתי' ואל צעתי' סס
פסעומדיס קסס לכל' ואל חרצס צמילוך פססילוך קסס
לעיסיס : אלא פליס ציסי' פליס צעומדיס פליס צמילוך
סי' י

מעשה צרצי יסופע פסכסיס חללו אדם ח' ונתן לפניו
אכילה וסחיס וסעלחו לגב לכצב וכעל סקולס
ומחחייו עם עקס אוחי : איס עווד צחלי פלילס ונעל כל
הכליס פצפלקן וכרכס צעליתו כיון פציקס לירד פל מן סגב
ונפצרה רגליו : צמפתיס צה רצי יסושע ומלאו אחר ליה
ריקס כך עושיין צני אדם פצעיין איל רצי לא סייתי יודע
פנעילה סקולס ותחסי' אחר ליה אין חסס יודע מלאעס סייו
פצריס כך מכלן אומר רצי יסושע לעולם יסיו צני אדם
צעייך כלקטיס ומכצדס כרי' : ומכצדן צכל וקוס סוך
מצדריכיס וצפריס וצדיס ומוסמות : ומכצד אדם לחצרו צכל
ענין ליס' צרלס לעויל ידיס קודם וסי' עייס רלשוסיס חבל
אחרוכיס לא מפני' פסידי' ומוסמות
ואין ומכצדן צדיס ומוסמות רצין ואציי סוס קא חולי צבורח
קדום סחרי' רצין לחמריס לחציי' (פסצ צעעו) אומר מיוועל
דלסא חלי מועצ' גס ליה דעתיס כי מעו פסחא רצי
כנישחא איל רצין לעויל ע' איל עד פסחא לאו מר אלא
איל סבי אחר ר' יוחנן אין ומכצדן לא דצריס ואל צבצריס
ולא צדיס ומוסמות (צבמורא נכסי' אלא צפחה פיס צה
מחי' ומקסס לחיס ציס מוחס אין לחיס ציס מוחס לא אלא
מעסס ציס וצ' ע' לחיס צמו מוחס סי' לחין ומכצדן אלא
אינוא ופי') אלא צפחה ומוחס פחה ומוחס סי' אלא אינוא
צפחה פחלי' לחוחס :

וישתדר לסקדיס פלוס לכל אדם דגס' צצרכיס
אמר חלבו אומר רצ הוכח כל סרגיל ליתן
לחצרו פלוס ויוסיליל כחן עוב' מוסס לחליס לך סו) פקס
פלוס ורלפשו ואס נחן ולא סחזיר לו נקרא בזון פכאלר
(ישעיס ג יד) גולה העני צמכיס אצא צניוין אחר פסיס
סככסקין לספסלל ואל סוחין וילא עורפין לו פסלחו (פסיס
צ"ס פלסס צפדה וכיון פסלרזס נערך דעמו פל סחכר
מוורח) צפניו פכאלר עורף נפשו צלסו ובוזר ואס סוחין
מה סכרו אומר רצי וסיי צרצי חייכא זוכס לצרכות סללו פ' :
לו סקצנה למוחי' ופי' כנסר פלועך וגי' ורכסי' צצרכות פיע
ארי' ספסער ומצרו אל יאמר לו לך צפלוס אלא לך פללוס
פכן מלינו דודו פלאמר לא צפלוס לך צפלוס ונכרב ויחרו אומר
למוסס לך פללוס וסלליח כילד ומכצדן : לכניס' סבדול קודם
ליירד סקולס סקטן קודם לצרצי סבדול קודם כילד ומכד
פאלס אחר רצו פיו פסיס סילכיס צדך כוחני ליעויו
ואין כוחני לסעאלו סיו פלגס ילך חצינוני ליעוין וסקטן
לפמח' וסגדו צאמל' וכל סמכ' ח' סצריח וזכס לחיי סעס' צ'
סי' י

Handwritten notes at the bottom of the left page.

Main body of handwritten text on the right page, including a section titled 'דרדך ארץ'.

Handwritten text at the bottom of the right page, possibly a continuation or a separate note.

Main body of handwritten text on the left page, including a section titled 'דרדך ארץ'.

Handwritten text at the bottom of the left page, possibly a continuation or a separate note.

הגיוסות וכו' (תלים לא כד) אמונים נ
אני אריך אלו טעמי תורה ודקדוקיה
(משלי ו כג) כי גר מצוה וגו' ויחנך
הוא של חסד וכו' (דברים כח) וראו כל עמי הא
אדני ישא הי פניו אליך שאם ידן עונותיך כנגד זכותי
ביום הדין יכריע לך כפ מאונים של זכות וכו' א
עון עמך וגו' ואעפ"כ השלום חביב מכלם יהיה כאחר
שנא' וישלך שלום גדול השלום של ה' בעליו התשובה
שני [ישעיה נז יט] בורא גבשפרים יסילא דקרא יתיר
לרחוק הוא בעל השלום יתיר רחוק מן קב"ה ונתקרב
וגו' גדול השלום ששני של הקב"ה נקרא שלום
(שופטים ו כד) וקרא לו שלום מלא אהרן
ז"ל שאין שואלין בשלום לא בכ"ה הנקרא ולא בכ"ה
לא במקום השנומם ונרמ"ה באבות דר' יוחנן דלוי
היו מתלמידיו של אהרן אהב שלום וירדף שלום ו
מלמד שהיה אהרן שואל בשלום בינדי יראת ה'
ישראל ונשתי' א' הם מפקש לעשות עבירה ביד ויהי
או לי מחו' בא' אהרן שואל בשלום האך אני מליבו
והיה בישלום היה סיבה ונגן איש שהיה צוהב את הירי
נפי' שב"ש את חבירו והוא מלשן פנוצחכות שהמתביש
אזיל סומקא ואתי חיורא) היה אהרן והולך אצלו יאומ' לו
בני למה צהבת חבירך ענה בא אצלי והי' בוכה ומתחנן
ואומר אוי לו שצהבתי את חבירי שהוא גדול ממנו שהרי
עמד בשוק לך בחסדך ובקש ממנו מחילה וכך אומר לחבירו
כען שיצאו לשוק ופגעו זה בזה היו מגנפין ומנשקין זה
את זה וכן היה אהרן עושה כל הימים עד שהיה מטיל
שלום בין איש לחבירו וכן איש שהיה צוהב את אשתו
ומשלחה מביתו היה אהרן עושה שלום ביניהם אם סרח
האיש על האשה אומר לה אהרן הריני עורבו שלא יכה
אומ' יתר ולא יקללך מעתה וכן אומר לאיש הריני עורבה
שאתה סורחת עליך מעתה וכן ה"י עושה כל הימי' עד
עושה שלום בין איש לאשתו והיה האשה מתעברת וילד
ואמר לא ניתן לי הכן הזה אלא בזכות אהרן והיו קורין
שמו אהרן וא"כ יתר מן אלפים בישראל היה שמם
אהרן וכשמח הלצו יתר מכ"ד אלפי' בניס ובני בניס ולכך
נא' (מדבר כ כמ) ויבנו את אהרן לי יום כל בית ישראל
ועד דרש בר קפרא שאפי' העליוני צריכין לשלום שנא'
(איוב כח כ) המשל ופחד עמו וגו' כיצד הרקיע הוא של
יום שני (תלים קד ג) המקרה במים וגו' והכוכבים הם של
האש שני הללוהו כל כוכבי אור והם בשלום זה עם זה לא
הם מרחיקין את הרקיע ולא הרקיע מכה אותם לכך נאמ'
עושה שלום במרומיו המלאכים הללו גופיהן בראים מן
המים וקפואו ועומדין בזכות שני גופיהן כתרשיש וראשיהן
של אש שני ומראיהן כמרא' הבזק וכתב ועיניו כלפיד אש
לא זה מרחיק את זה הרא הוא דכתב עושה שלום במרומיו
מעולם בא ראתה כמה פנימה של לבנה ולא פנימה הקשת
אלא כשהלבנה מתחלת לחסר מתחלה חסרה מן הצד
הרחוק מן החמה והקשת לעולם אהורי החמי שאילו היתה
כמנהגו אומר עובדי חמה מאו כחו של אלהינו שהקשי'
יה חצים ויהחוק י' עובדי עז ד"א עושה שלום
יע בין העליוני והתחתונים כיצד ביום ראשון
האלף מן העליונים וכן התחתונים בשני ברא
יה רקיע כני ברא מן התחתונים שני הרשא
עליוני' שני יה מאורות וגו' בתי
האחר מן ברא את האדם

ענין השלום
גדול השלום
ח לבישה את עמך
ואם יסרם לשבחו
למה רבינו עליו
בקרעת ים
מן ולא בשלום אלא בשלום
למה שלום וגו' ואח"כ
ושלום שכל המצות שעושה ה'
שכרם כדן זכרון היום ובנים ועושר ו'
שני אין שכרם אמר ה' לרשעים גדול
אדם כמה מצות ולא עשה שלום אין בידו
ביהוא שעקר עין מישראל והשמיר בית אחאב
ולפי שלא עלה בידו שלום כאילו לא עשה
(מלכים ב ט יח) ויבך רוכב הסוס לקראתו ויאמר
המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום טוב
גדול השלום שהוא קודם למלחמות הרשות כדגדס' בוא
הדברים רבה וקראת אליה לשלום ראה כמו כחו של שלום
שכשפרע הקב"ה לעמון ומואב מנע מהם השלום שני (דברים
כג ג) לא תדרוש שכומם וגו' ונרמ"ה בעירובין ירושלמי
אמר יהושע כן לוי מפני מה מערבין בחציות ממש
דרכי שלום מעשה באשה אחת שהיתה שנואה לחכמתה
שלחה עירובה ביד בנה נסכתיה (ומחבוק) ונפסתיה ונשקתי
אתא לבני אימה אישתי לה עונדא אמרה הכרין רחימת
לי ולא הוית ידענא מתוך כד עשי שלום ביניהם הה"ד (משלי
ג ז) וכל נתיבותיה שלום גדול השלום שלא גלו אבותינו
עד שהניחו שלום ותפסו מחמליקת לפיכך גלו לבין האומ'
שני (איכה ג ז) ותנח משלום נפש וגו' מיום שחייב
נתמעט השלום שני (ירמיה כה לו) ונרמ"ה באות השלום
ואנו חייבים לדרוש איש בשכום רעהו וכן אנו חייבים
לדרוש את שלום ירושלים בית קדשנו ותפארתנו שנא'
(שם כט ז) ודרשו את שלום העיר וגו' כי בשלומה שיה
לכם שלום וכשבוא מלך המשיח שיגלה במקרה בימינו
בשלום וישוע אותנו שנא' (ישעיה נה יב) כי בשמחה
תצאו ובשלום תוכלקו ההרים והגבעות ים וכל בניכם רגח
וכתיב (זכריה ח יב) ושמתי סקדתך שלום הארץ
בשלום שני (תלים קמו יד) כי רוע השלום הגפן והן פריה
והארץ תהן חת יבולה וגו' ארץ ישראל מתרוממת בשלום
שנא' (שם עב) השם גבוךך שלום וזכות השלום הקב"ה
מכין כסאו של דוד שנא' ופרח בימיו צדוק רוב שלום וכן
בשלום מכין כסאו וכסא זרעו אחריו ובונה לו בית נאמן
לעולם שנא' שם יח בא) מגדול ישועות מלכו ועושה
חסד למשיחו לרוד וזרעו עד עולם :

ב ונשדם שבה לאל בורא עולם